INCUNABULA
L. Inv. Cr 14.120

INCUNABULA
L. Inv. Cr 14.121

JOHANNES TORTELLIUS ARRETINUS

C o m m e n t a r i o r u m g r a m m a t i c o r u m d e o r t h o g r a p h i a d i c t i o n u m e g r a e c i s t r a c t a r u m p r o o e m i u m. Venetiis, Hermanus Lichtenstein Coloniensis, I2 Novembris I484.

I96 ff.nn.

D e f e c t u s. Desunt folia duo scilicet folium primum et folium ultimum libri, ambo sine texto.

Hain, I5.569. - BMC V, p.357. # Schubert, A. Die Wiegendrucke der Studienbibliothek zu Olmütz, Nr.Nr.I559, I560. - Louda, J. Soupis prvotisku Universitni knihovny v Olomouci, Nr.Nr.I804, I805.

- -

ISIDORUS HYSPALENSIS episcopus

L i b e r e t h y m o l o g i a r u m. Basileae, [Michael Furter aut Joannes Amerbach aut Nicolaus Kessler], 8 Augusti I489.

4 ff.nn., I04 ff. cum imaginibus.

Hain, #.274. - BMC III, p.**78**. - Schubert, A. Die Wiegendrucke der Studienbibliothek zu Olmütz, Nr.942. - Jędrzejowska, H. i Polaczkowa, M. Katalog inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku, 333. - Katalog inkunabułów Biblioteki Zakładu im. Ossolińskich we Wrocławiu, I83. - Kocowski, S. Katalog inkunabułów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu, I50I.

IOHANNIS TORTELLII ARRETINI COMMENTARIORVM GRAMMATICORVM DE ORTHOGRAPHIA DICTIONVM E GRAECIS TRACTARVM PROOEMIVM INCIPIT AD SANCTISSIMVM PATREM NICOLAVM QVINTVM PONTIFICEM MAXIMVM.

15.

N 32

Eccleſiæ Romanæ

COEPERAM OLIM BEATISSIME PATER NICOlae.v.ſumme pontifex commentaria quædam grammatica condere: quibus omnem litterariam antiquitatem & orthographiæ rationem cum opportunis hiſtoriis pro poetarū declaratione connectere conabar: profuturus ſane p̄ mea uirili ſtudioſis linguæ latinæ. iterum ab aliis ſtudiis negotiiſq; familiaribus interceptus illa prorſus relinquere: atq; hōgo tempore abſcere inſtus ſum. Sed nuper cū apud Alatrium campaniæ oppidum ex aeris romani moleſtia receſſiſſem: ea abſoluere quorundam amicorum rogatu conatus ſum: ac fie quoq; ad calcem uix uſq; perduxi opus magnū uarium & diffuſum: atq; illud tuæ ſanctitati a qua uelut fonte omnia mea bona fluxerunt: dedēcare conſtitui. non quidem ut inſtitutionibus grammaticis poetarumq; hiſtoriarum eulis tua beatitudo indigeat: qui cæteros in doctrinis omnibus etiam minutis ex ſumma ingenii memoriæq; felicitate præcellis: ſed ut in tua illa bibliotheca: quā omniū quæ fuerunt præſtantiſſimam comparas aliquo pacto collocare poſſis. Nam licet ex magnificentia animi tui: qui non niſi clariſſima in litteris ædificiſq;: & rebus cæteris aggrediaris: uiros utriuſq; linguæ eruditiſſimos ex omnibus fere terris uelut ad uirtutis quoddam aſylum conuocaueris: quos ut ſuum poſſint excolere ingenium: laudemq; ſibi parare: & aliquid conficere: quod poſteritati prodeſſe poſſit maximis præmiis afficeris, non tamen deterrebor: & ego aliquid pro mea paruitate tuæ bibliothecæ offerre. Quam tametſi ex clariſſimis altiſſimarum doctrinarum auctoribus fulcire cupis: quia tamen & minores aliquando facultates neceſſariæ ſunt: non dedignaberis pro tua ſapiētia: etiam minorum facultatum libros inſerere. Video enim quantis impenſis & ſumptibus quantaq; diligētia græca oratorum uolumina: hiſtoricorum & philoſophorum atq; ſummorum theologorum in latinū linguam traduci procuras. Video quantam adhibes curam in antiquorum noſtrorum operibus exquirendis: quæ deperdita credebantur. Ita ut nōnullos ad diuerſas extremaſq; mundi partes pro re hac: multis cū difficultatibus & impenſis deſtinaueris. Quæ cum magnis in rebus efferis non pigebit etiam minorū facultatum libros in ipſa tua bibliotheca reponere: & maxime illos: qui de grammaticæ facultate loquuntur. Quæ auctore Quintiliano: niſi oratoris futuri fundamenta fideliter iecerit: quicquid ſuper ſtruxerit corruet. Et niſi æquo longior eſſem: complura poſſem in medium exempla afferre: quibus facile cognoſceres: quot ex huiuſmodi artis negligentia in poetis oratoribus & hiſtoricis quotidie errores inſurgunt: quot in iure ciuili: medicinaq; arte: & cæteris facultatibus interpretatiōes ineptiſſimæ ſingulis afferuntur diebus: quot obſcuriſſima ex cuius ignoratōe ſæpiſſime uidentur: quæ alias lucida & perſpicua intelligi potuiſſent. Vnde nemo unq; inter doctos cōnumerari potuit qui non magna huic diſciplinæ curam impenderit. Et ut eiuſdem artis profeſſores: qui in ea præcellu erunt: leuiter tranſeamus. Fuerunt ſane inter ipſos grāmaticos uiri doctiſſimi: ut Iginus multi nominis romæ grāmaticus: Didimus quem Macrobius omnibus grammaticis quicq; ſint aut fuerint: magna audacia præponere non dubitauit: Antonius Empho: cuius ſcholam Cicero poſt labores fori frequentabat: Nigidius figulus: quē Gellius arbitratur iuxta. M. Varronem omniū doctiſſimū: Valerius Probus ſua ætate ſcientia præſtantiſſimus: Cornutus: Anneus: Caſſellius: Terentius: Scaurus: temporibus Hadriani: de quibus & Gellius ipſe mentionem fecit. Fidus etiam optatus tempore eiuſdē Gellii multi nominis grammaticus fuit. Præterea etiam minus antiquos: ut Donatum: Seruium: Diomedē: Priſcianum: Victorinū: uiros non minus rhetores & philoſophos: q; grammaticos. Sed hos uelut eius artis profeſſores facile tranſeo: & ad alios [illegible]o. Quid non etiam Fauorinus temporibus Gellii philoſophus clarus de grāmatica Gellio referēte multa eruditōe ſæpe diſſerebat. Nō ne etiā longe ante cū Ariſtoteles omnium philoſophorum princeps: Theodoteſq; ut teſtis eſt Quintilianus: & ſtoicorum ſectas ut Priſcianus ipſe oſtēdit: de hac facultate aeri cura & diligētia plura ſcripſerē. Porphiriꝰ etiā eximiꝰ philoſ Homeꝛe cōmētaria edidit: quæ uſq; in hæc tpa durant: & in quibus nō ſolum altiſſimū poetæ ſenſum: & uocabula quæq; explanat: ſed & minutiſſimas grammaticæ quæſtiones abſoluit. At hi ut dices græci fuerunt philoſophi: fateor id quidem: ſed non minus noſtri & philoſophi & oratores ſummiq; duces facultatem hāc neceſſariam iudicauere: & de ea aeri cura & diligentia: aut diſſeruerunt: aut ſcripta poſteris ſumma cum laude reliquerunt.

A 2

14.120

Et Ciceronem inſpiciamus primus qui linguæ noſtre abſq; alicuius dubitatione princeps fuit. Quod idem artis huius ut dixit Quintilianus diligentiſſimus fuerit: & in filio ut ex epiſtolis appareat recte loquendi hoc eſt & ſcribendi aſper quoq; exactor & corrector extiterit. Aut nim .C. Cæſaris edita frægerunt de analogia libri. Aut ideo minus Meſſalla nitidus: quia quoſdam totos libellos non uerbis modo ſingulis: ſed etiã litteris dedit. Quid etiam de Marco Varrone dicemus: An admirandæ ſuæ doctrinæ derogauit quod minutiſſimas quæſtiones in hac arte magno uolumine contractauit: Quid de .C. Baſſo duce nobiliſſimo: & ſcientia præſtantiſſimo: niſi laudes dicere poſſimus: & tamen plures libros de origine uocabulorum: teſte Gellio & aliis nonnullis multa cum gloria ſcripſit. Non ne etiam Plinius ſua ætate doctiſſimus in naturali hiſtoria de grammatica libros ſcripſiſſe gloriatur. Cuius dicta Priſcianus nonnunq; inducit: & nos illorum fragmenta quædam preciosiſſima cõperimus. Quod ſi tot alioq; auctores de hac materia ſcripſerunt. In qua tu illis dũtaxat cognitione es cõparandus: non dedignaberis meũ tibi de grammatica opus inſcribi: nec poterunt ulli tuam excellentiã uerbis maliuolis læde re: ſi grãmaticæ libros colueris: & de illis æſtimationem non paruam feceris: atq; in tua bibliotheca locandos illos curaueris. Nam Grãmatica ipſa Quintiliano teſte neceſſaria eſt pueris: iucunda ſenibus: dulcis ſecretorũ comes: & quæ uel ſola plus habet operis q̃ oſtentationis. Itaq; primũ de litterarũ inuentione: numeroq; & figura: ac nomine pertractabimus. Deinde cuiuſq; noſtræ litteræ per ordinem poteſtate: & in alias litteras tam in dictionibus græcis ad nos pertinẽtibus: q̃ latinis cõmutationes explicabimus. Poſt hæc uero de ordinatione litterarũ inuicem tam uocalium: q̃ conſonantiũ: & tam in eadem ſyllaba q̃ diuerſa: dicemus. Vltimo particularũ dictionum orthographiã ſuis litteris ordinabimꝰ: & q̃breuiſſime dabitur ea narrabũ: quæ ad earũdẽ declarationẽ facere putabumꝰ

A ceepimuſq; hæc primũ ex fragmentis decem librorũ Papyriani: quos de orthographia ſcripſit. Ex quattuor libris Plinii de arte grammatica. Ex unico libro Rhemi grãmatici de poteſtate litterarum. Ex unico Grylli de accentibus ad Virgilium: cuius parua fragmenta comperimus. Ex Capro. ex Diomede de octo partibus orationis. Ex Probo doctiſſimo grammatico. Ex Quintiliano uiro ſummo. Ex Varrone de lingua latina. Ex Aulo Gellio. Ex donato: Sernio: Priſciano: Victorino: Sergio: ex pluribus aliis latinis grãmaticis: græciſq; minoris auctoritatis cum antiquorum grammaticorũ libros amiſerint. Repperi tamen Herodiani fragmẽta quædam de orthographia: & eiuſdem libros integros quattuor de conſtructione. Ex gloſulis etiã Ariſtarchi ſuper Homerũ & Heſiodum. Quin & ex Porphyrio ſuper Homerum plura annotauimus. Quæ uero ad hiſtoriam faciunt: ex Virgilio: Ouidio: Homero: Heſiodo: Liuio: Plinio: Iuſtino: Herodoto: Thucydide Appiano: Diodoro ſiculo: multiſq; aliis approbatis auctoribus & græcis & latinis: quos ſuis locis commode inducemus.

IOHANNIS TORTELLII ARRETINI COMMENTARIORVM GRAMMATICORVM DE ORTHOGRAPHIA DICTIONVM E GRAECIS TRACTARVM LIBER PRIMVS INCIPIT.

De Numero & figura atq; inuentione litterarum tam græcarum q̃ latinarum.

Græcorum litteras: quibus ipſi nunc græci utuntur. xxiiii. eſſe conſtat: uidelicet. α.β.γ.δ.ε.ζ.η.θ.ι.κ.λ.μ.ν.ξ.ο.π.ρ.σ.τ.υ.φ.χ.ψ.ω. Sed harum uetuſtiores græci: ut ex clariſſimis grammaticis accepimus: ſolas ſexdecim habuerunt: quas ex phœnicia Cadmum adduxiſſe uolunt: uidelicet. α.β.γ.δ.ε.ι.κ.λ.μ.ν.ο.π. ρ.σ.τ.υ. Quibus ad noſtras ſic primũ a Nicoſtrata matre Euandri ut ferunt reda ctis & nos ſexdecim eodem modo & eadem pene figura recæpiſſe: cũ Priſcianus tum antiquiores alii celebreſq; grammatici atteſtantur. Immo eaſdem illas pene cum græcis fuiſſe rettulit Plinius circa finem libri. vii. naturalis hiſtoriæ ex teſtimonio delphicæ tabulæ antiqui æris: quæ ĩ palacio dicata erat Mineruæ: quas huiuſcemodi fuiſſe Rhemius grammaticus præſtantiſſimus nobis rettulit: uidelicet. a.b.c.d.e.g.i.l.m.n.o.p.r.ſ.t.u. Sed cum paulatim a græcis litteræ aliæ adinuentæ fuerint: & .xxiii. litterarum numerum adimpleuerint: nos ſimiliter ab illis aliquas accæpimus. Quibus & in noſtro ſermone & in dictionum græcarum ſcriptura frequentiſſime utimur. Nam uocales primum uetuſtiſſimi græci quinq; ut noſtri habuerunt uidelicet. α.ε.ι.ο.υ. quas anc ipites omnes uel [illegible] hoc eſt quæ facile modo produci modo corripi poſſunt: uti nos uocales noſtras dicimus: & illi ſimiliter tunc quoq; dixerunt. Sed poſtea cum duas alias adinuenerunt uidelicet. η.ω. has fecerũt ſemper longas: & ex prioribus duas ſemper breues eſſe ſtatuerunt: uidelicet. ι. & .ο. quin & hoc quoq; pãrum. ο. quod uero nouiter inuentum fuerat magnũ uocauere. Sic enim nomina litteris pro placito impoſuntur. At nos latini ex his nouiter a græcis inuentis nullam penitus ſuſcæpimus: ſed noſtras omnes: uidelicet. a.e.i.o.u. ſuo numero & nomine conſeruauimus: q̃s ſane omnes ancipites & liquidas antiquo more ſemper habuimus. Poſt id autem uidentes græcorũ doctiſſimi per ablationem aſpirationis a conſonantibus quibuſdam nonnunq; ſententiam defraudari: nouas ad-

inuenere figuras: quibus necessario aspiratio comprehendi detinerique debeat: & sic .s. litteram in se dulci sono aspirationem gerentem concaperunt: quam pro .th. ǫ̃pulcherrime ponunt: nec non &.q. quā similiter pro .ph. &.x. quā pro .ch. idem a troiano bello citra scribere cōsueuerunt. namq; illas Palamedem cōperisse Seruius attestatur. Mox alios ac præcipuū Simonidē teste Cornelio Tacito ceteras cōperisse. Verū ex his tribus sic cōpertis latini nostri nullā penitus fuscepere: sed seruata antiqua scriptura ipsum .t. uel .c. uel .p. cum aspirationis nota more antiquo scribere uoluerunt. Sed quærit Parthenius grammaticus: idemq; post illū Priscianus: quare non ideo a græcis .rh. aspiratū in aliam formam figurāq; trāslatū fuit: cū eodem modo aspiratione susciperi. Ad quod respondentes dicunt: quia nec sic aspiratio ipsi .r. cohæret sicut & præfatis mutis: nec si ab hac littera tollat' significatione minuit: nam quāuis subtracta aspiratione dicat' retor uel Pyrrus non minus intellectus manet integer: non aūt sic in aliis. Nam si Chremes cū aspiratione proferes nomē prius designabis: a quo si aspirationē subtraxeris significatū mutabis: quia tunc quoq; a uerbo cremo declinatum cū significatione eius uerbi esse uidebit' ut id idem in mille aliis contingit. Rursum græci alii & ut fert Simonides ad linguæ suæ scripturæq; ornamentū .ψ. litterā sine aspiratione adinuenit: quæ quodammodo molliore ǫ̃.ps. uolubliorem q; sonum habet: ut diligentissimi cōsuetere grāmatici: pro qua Claudius Cæsar apud nos antisigma hac figura describi uoluit .χ. ita ut pro .ps. aliam simplicem figurā ut græci habent & nos haberemus. Sed ut in sequentibus ostendemus nulli ausi sunt antiquā scripturā post Claudii imperium cōmutare. Post has uero omnes .ζ. &.ξ. græci ipsi cōpauerunt: quæ sane ad decorē & ornatū propriæ linguæ plurimū contulisse uident': At uero latini nostri præter sexdecim antiquas litteras: quibus primitus utebant'. f. aliam ex æolico quodā digamma ut infra clare enarrabimus assumpsere. Post quā &.q. litterā inuenere: quæ tametsi præcise eiusdē cū .c. potestatis esse dicat' ea tamē nostri auctores in illis dictionib⁹ optasse uisi sunt: in quibus pinguior quodammodo sonus exigi uidebatur: ǫ̃ per .c. litteram præstari potuerit. Post has uero nōnulli ex nostris .k. in eadē forma qua est apud græcos supuacuæ recæpere. Qua sane Quintilianus in nulla scriptura nostra utendū existimat: nisi ut ait: quæ significat etiā ut sola ponat'. nam in quibusdā ueterrimis inscriptionibus sæpe ego cōspexi .k. DECEMB. pro calendis decembris. Idemq; in Lunio uetustissimæ scripturæ frequenter annotaui. Nec illis ullo pacto assentiendū puto: qui sequente .a. cōtendūt semper .k. scribendā esse in karthago kaput: cū teste Quintiliano sic .c. littera quæ ad omnes uocales uim suam cōmode præferat. pter has quoq; cū græci .ξ. litterā ultimo adinuenerint .p nostrāq; dictionū magna cōmoditate illā sub hac forma .x. a nostris recipi debere usum est. hoc solum ab illis in uoce differentibus: q; ubi illi eam proferentes in .i. uocalem desinūt: & dicūt .xi. nos cōtrario dicimus .ix. Vltimo uero .y. &.z. assumpsimus: ut & nobis quoq; in græcis nominibus trāscribēdis deseruirent. Nā ut ait Quintilianus a græco sermone magna ex parte romanus cōuersus est: & conferus quoq; græcis uerbis utimur ubi nostra dēsunt. Sicut illi nōnunq; a nobis mutuant'. Sunt igit' figuræ litterarū quibus nos utimur uiginti duæ de quibus omnibus singulatim dicemus. Nam .h. littera non est: sed aspirationis nota: ut in sequentibus ostendemus.

De Accidentibus litterarum.

SEd quærunt nōnulli quotidie cur nos simplici uoce uocales nostras: & græci plurib⁹ syllabis quasdam uocare uoluerunt: cū littera pars sit minima uocis cōpositæ: nā quā nos simplici uoce .a. dicimus: illi pluribus syllabis alpha nominā t. Item quā nos .i. simplici sono: illi iota duabus syllabis uocitare. Consonantes etiā fere omnes duabus syllabis illi efferunt: ut beta: gamma: delta: quas nos in eadem quæstione manentes una syllaba nominamus: & quasdā quidē in .e. uocalē terminātes: ut .be. ce. de. & similes: quasdā uero ab .e. incipiētes: ut .el. em. en. quā sane quæstionē facile dissoluere possumus: si accidēta litteræ distinguam⁹: quæ tria sunt. f. nomē figura & potestas. Nomen ut apud græcos alpha beta gimel delta. Apud latinos uero .a. be. ce. de. ita ut apud illos pleræq; uocales pluribus syllabis nominent': apud nos uero uocales omnes per se prolate nomen suū ostendāt. Figura uero ea est forma quā in singulis litteris græcis. f. & latinis cōspicimus: quæ apud antiquos illos & nostros ut supra ostendimus pene eadē fuit. Potestas aūt pronuntiatio est illarū quā in litterario sermone nos & illi eodē modo utimur. Nomē igit' ad placitā institutionis rationē impositū fuit: quod nō solū unica aut duabus syllabis: sed tribus pluribus ue si placuisset constitui poterat. Sed auctoribus latis teste Prisciano in .viii. in his ut multis aliis breuitas & cōcisio nominis magis placuit. Nec id sane nomē litteræ potestatē ullaten⁹ impedire ualet: quæ in pronūtiatione litteratæ uocis ostendit': quia tunc quoq; nō litteræ nomine: sed potestate utimur: quæ indiuisibili quodam ipsi litteræ proprio consistit. Nam si balneum dicimus: aut martium laborem efferimus: non tūc .b. in .e. terminatur: nec .l. aut .m. ab ipso .e. inopi': quia non nomine: sed potestate eius litteræ utimur: ut quēadmodum in cōpacto ex elementis corpore dicimus elementū ut quid indiuisibile inesse: hoc est quod non ut corpus in aliud elementum diuidi potest: & tamen in partes quasdā diuidi ualet: & cōpositio nomine efferē t: sic & in litterali uoce littera ipsa sua ui & potestate indiuisibilis: hoc est non in aliā litterā resolubilis proferē t: quæ tamen in se cōposito nomine cognominari cōmode potuit: Vnde & ad elementos: mūdi similitudinē uocabulo etiā elementi nōnulli litteras uocauere. Et sicut illa simplicia sunt & coeuntia corpus omne perficiūt: sic etiā hæ cōiunctæ litteralem uocem quasi corpus aliquod cōponunt: sed diuersa eloquendi ratione apud græcos & nostros'

Nam cū apud eos teste Quintiliano libro.xii. de institutione oratoria nulla litteræ duleius spirēt q̄.y.&.z. altera uocalis:altera cōsonans: quas ut diximus mutuari solemus:quotiēs illorū nominibus utimur.nescio ut idem inquit auctor quomodo hilarior in earū scriptura,primus reddet oratio:ut in zephyris:zophyrisq; quæ si nostris litteris scribant:hoc est his quæ loco ipsius.z. apponere cōsueuerant:& cū ipso .s.nostro surdum quiddam & barbarū efficient sonum. Sed uelut in locū earū successūt apud nos aliæ tristes & horridæ quibus græcia caret:ut.f.quoq; quæ est sexta nostrarū pene nō humana uoce:uel omnino nō uoce poti⁹ interdiscrimina dentiū eodē teste efflatur:quæ etiā cū nō uocalē proximā accepit: quassa quodāmodo; utiq; quotiēs aliquā cōsonātiū frangit:ut hoc ipso frāgit multo sit horridior. Alia est æolica littera ,p q̄ primū ipsi f.accepam⁹. Deinde ut late uidebim⁹ad aliā potestatē.f.redacta.u.cōsonātē illi⁹loco surrogauim⁹:& nouā illius postea formā a Claudio cōpertā:etiā si repudiauimus ut infra late uidebim⁹:nos tamē nos ipsa persequitur:& ineptū quid respectu sui quod apud illos ex digāma refulta bat:efflare uideā ut seruus eruus & similia. Alia quæ est.q.duras & illa eodē testante syllabas faciq; quæ ad cōiungendas demū subiectas sibi uocales est unius:alias supuacua:ut equos quare quoniā:cū etiā ipsæ hæ uocales duæ efficiāt sonū;qualis apud græcos nullus est. Ideoq; scribi eorū litteris nō potest. Et nos primā illam uim uocalis amittere in sequentib⁹ ostendemus. Quid cp pleraq; eodē referente auctore nos.ru.quasi mugiente littera eludimus : qua nullum græce uerbū cadit. At illi.n.iucundā & in fine præcipue quasi tinnientē illius loco ponunt:quæ est apud nos rariſſima in clausulis. Quid cp syllabæ nostræ.b.litteram &.d.innitunt:adeo aspere ut pleriq; nō antiquissi morū quidē:sed tamen ueterū mollire tentauerunt:nō solum auersa pro abuersa dicendo : sed in præpositione.b.litteræ absonā & ipsam.f.subiiciendo:de quibus omnibus in sequētibus latissime disputabimus:& incipientes ab.a.uim ac potestate eiusq; mutatione sq; & alias per ordinem subnectemus.

DE Vi ac potestate.a.litteræ:& cōmutatione in alias uocales.

AGitur apud antiquos nostros & græcos eiusdem prorsus figuræ fuit:& potestatis semper remansit. Estq; tam apud illos:q̄ apud nostros anceps quidem & liquida:hoc est quæ facile modo producit modo corripi potest. Sed cū.e.græcis in scripturā nostrā transferimus illam fere semp sua figura & nomine ac potestate cōseruam⁹. Nōnunq; uero cōmutam⁹.i.o.ut πάριανον marmor κόρυλος corn⁹. Aliquando in.i.ut κάνδηλος canistrū.nonnunq; in æ.diphthongū ut ἀσκλήπιος Aesculapius. In quo sequimur æoles. Illi quidem ὑάκινθος pro ὑάκιντος:φάσις pro φάσις scribebant. Sæpe etiam auctoribus Papyriano.Proboq; & Prisciano mutatur.a.per derivationes in uocales alias:ut in.e.modo productā modo correptā. Productā quidē ut halit⁹ haneli⁹:facio feci:ago egi:iacio ieci:frāgo frægi:capio cepi:quod cū æ.diphthongo scribit.Correptā uero:ut tango tetigi:cado cecidi:parco pepercī:fallo fefelli. Similiter per cōpositionem.a.productā in.e.productā cōuertit:ut armatus inermis:arceo coheresco. In.i.modo cōsimili ut amicus inimicus. Vnde etiam pleraque nomina quæ cum uerbis siue participiis componuntur:mutant a.extremam syllabam nominatiui in .i.correptam:ut arma armipotens:stella stelliger:causa causidicus:tuba tubicen : tiba tibicen:cū duabus.ii.breuibus:sed apud pleroſq; per synæresym in unam.i.longā cōmutant:& dicitur tibicen:quod in alia huiusce modi compositione non reperitur.

DE B Littera.

BQuoq; littera muta est:hoc est quæ nō in sonū suū:sed in sonū.e.litteræ terminat:hanc græci beta nominant:Gestq; uirtutē & potestatē mediā inter.p.&.ph. Vnde nec penitus caret aspiratione:nec plene eam possidet. Quare nos ob litterarū affinitatē dictiones græcas traducentes:nōnunq̄.p.&.ph.in illam cōuertimus:Vt cū apud nos πύξος:scilicet cū.p.in prima scribat:apud nos buxus cū.b.scribitur. Similiter ψυχρος:cū littera.ψ.pro qua nos.ps.ponere cōsueuimus:ab auctoribus nostris absyrtus cum.b. traducitur.Item quod illi cū littera aspirata ἄμφω:nos cum.b.hoc est ambo transcribimus. At ecōtrario similiter quod illi cū.b.scribunt:nos sæpe cū.ph.aspirato traducimus:ut ὁ θρίαμβος triumphus: de quo in propria dictione uidebimus.Quidoq; uero &.p. exile pro.ph.aspirato traducimus:ut quod ab illis φοινίκιος cum principali aspirata scribitur:a nobis puniceus cū exili.p.transfertur. Ité πορφύρεος purpureus. Quin & contra ubi illi.p.exile ponunt:nos sepissime aspiratum traducimus:ut quod illi Δημόφυλις nos deiphyle: quod illi Λάπιθαι nos laphithæ:quod illi Ὑψιπύλη nos hypsiphyle cum.ph.aspirato scribere cōsueuimus.Sed hæc & similia etiam nonnulli ex nostris cum.p. absq; aspiratione scribunt : quod indifferenter in illis posse fieri compertum est. Itaq; cum maiores nostri ut infra late ostendemus.f.quod digamma æolicum erat:in dictionibus nostris primū pro eo quod nunc.u.consonantē ponimus. postea pro.ph.aspirato in latinis dictionibus assumpserint observatum a quibusdam uetustissimis referente Plinio fuit:ut pro littera.f.ob cognationē quam cum.ph.habere uidebatur,ipsum.b. ob litteræ uicinitatem transferberent: & bruges cum.b.teste Quintiliano in primo institutionū pro eo quod est fruges scriberent & pronunciarēt Quin & Byrrhus pro Pyrrhus hoc est ruffus dicerent: Belena pro Helena:quin & ex græco quod ē βασκανία nos nostri fascinum traduxerūt: Vt testis est Cloatius Verus in libris quos inscripsit uerborum e græcis tractorum:quēadmodū retulit Gellius libro.xvi.noctium atticarū:& fascinare esse quasi bascinare. Sane cum æoles spiritus asperitatē effugientes ubiq; loco aspirationis ipsum digamma æolicum.f. ponerent:contigit

etiã ut in dictionibus incipiẽtib⁹ ab.r.quæ semper solent aspirari: nõ cũ.f.digamma posit.r. sed cũ.b. loco digammi ante.r. scriberẽt. Cuius ratio in promptu est: quia cum digãma q̃ nisi cũ uocali & in principio syllabæ poni possit: ut simili modo nostrum.u. consonans: quod loco illius accepimus sequitur manifeste q̃ nõ etiam posit.r. in eadem syllaba poni poterat. Quia de re ob litterarum uicinitatem transferentes æoles nunc quoq; digamma in.b. præponebant ipsi.r. ac dicebãt βρῆτωρ pro rhetor: βρόδος pro rhodos: & nõ ῥῆτωρ nec ῥόδος scribere poterant. At in aliis dictionibus non incipientibus ab.r. sed a uocalibus semper loco aspirationis digamma ipm apponebant. Vnde teste Quintiliano ex nostris nõnulli & hordeum & ferd⁹ cum.f. pro hordeũ & hædus scribebant. Verum ut Papyrianus refert libro.ii. de orthographia. consueuerunt antiqui nostri.af. cum digamma.f. pro ab cum littera.b. describere. Sed cum postea ipsum.u. consonãs loco digammi acceperint: quia in fine syllabæ stare non poterat: loco eius ipsam.b. litterã posuerunt. Idẽq; postea in nõnullis obseruare placuit: ut etiam ubi.u. consonans stare potuisset digamma acciperent: & ubi sibilum diximus: sibilum priores eum digamma teste Nonio Marcellio de doctorũ indagine describebant. Similiter cum non posset.u. consonans ante consonantẽ in eadem syllaba poni mutatum fuit nõnũq; teste Prisciano etiã ipsum.u. consonans in.b. ut cælebs quasi cælestem uitam ducẽs. Quid q̃.b. ipsum in.u. uocalem euphoniæ uel differentiæ causa transire dicitur: ut aufero pro abferomẽ si cum duplicato.ff. scribatur affero: ex ad & fero compositum credatur. Vnde & in præterito reassumit.b. & facit abstuli. Aufugio pro abfugio ut in sequentibus latius indebimus. Verum sequente.f. solet etiam.b. ut ipsum.f. trãsire: ut ofício: sufficio: suffio. Item sequente.c. transit: ut occurro succurro. similiter in.g. ut suggero. in.m. ut summitto. etiam aliquando.m. non sequente: ut globus glomus. in.p. ut nubo nupsi: scribo scripsi. Nam q̃uis analogia per.b. etiam in præterito cogit scribere: euphonia tamen Plinio auctore superat: quæ etiã nuptã nõ nubtam & scriptum non scribtum per.p. & non per.b. dicere & scribere compellit. Vnde teste Prisciano in.ix.b. ante.s. uel ante.t. in principio syllabæ hoc est & in eadem syllaba inueniri non potest: quẽadmodũ & .p. posse dicimus: ut ipse: apeus. Nanq; obtineo: absonus: absumens & similia: non in principio eiusdẽ syllabæ habent cõsonantes.b. & .s. uel .b. & .t. cũ præpositio ab uel abs a syllaba sequentis dictionis separent. At in nubo uel scribo cum.b. sequentis sit syllabæ necessario in.p. commutari debet: & eorum participia ut nuptus scriptus atq; ex his deriuata nomina: ut scriptor & nuptiæ: quã sane euphoniam græci obseruãtissime seruauerunt: ut λείβω: quod in præterito adhuc.b. in.p. ante.s. cõmutat & λέλειφα facit. Similiter sequẽte.t. ut in præterito passiui λείπομαι. Trãsit etiam.b. in.r. ut surripio arripio in.s. ut subeo ussi. At subsequor cum.b. scribitur: ut compositio ipsa cõprobat: quæ est ex sub & sequor. Suspicor uero & suspicio quin & suscipio: sustuli non scribuntur cum.b. nec duplicant.s. quia teste Probo a susum uel sursum aduerbio sunt cõposita. nec potest duplicari cõsonãs alia subsequẽte cõsonãte: nisi sit muta ante ligãda ut suppler.

DE Littera. C.

C Littera muta est: & exilis omnino seu leuis: quia nihil prorsus aspirationis in se continet: mutaturq; in uariationibus temporum: ut paulo post uidebimus: quin & ante.n. sequente uocali in eadem syllaba ponitur: ut Praxitelesq; cuidi rursus te marmore signet Pulchra uenus: quæ sit nobilis ipsa cnidos: ut latius in sequentibus ostendemus. peroretur tamen sub uoce ipsius.g. ob cognationem litterarũ quẽadmodũ inde bimus: quũ de illa tractabimus. Vt & modo consimili Cneus: & Caius cum.c. scribi debent: quæ teste Sestio in uoce ipsius.g. proferre habemus: quarum prima cum.c. sequente.n. tantũmodo consuerunt: uidelicet Cn. Secunda uero teste Quintiliano sola.c. littera signatur: quæ ut ait inuersa mulierem declarat: quia tam Caius esse uocatas q̃ Caios ex nuptialibus faciis apparet. Sane hanc scripturam in antiquis sepulchris nostræ sæpe conspeximus: ut de Caio primum scriptum comperimus. C. MARIVS. C. F. COS. VII. PR. PL. Item de Caia. SEX. ROSCIVS. CL. AEROS. SIBI. ET. LVCERIAE. CONLIBERTAE. SVAE. FECIT. Item in alio in lo. V. ABVRIAE. C. ET. C. L. FELICVLAE. F. & reliqua. Quod aliquando non obseruatum fuisse & Caium: ut Caium. c. littera signari comperimus: ut also in loco. C. ENNIAE. P. RVBRIVS. CELER. VXORI. CAR. PIENTISSIMAE. CVM. QVA. VIX. AN. XXXXIII. MENS. VIII. SINE. Q. VERE. LA. B. M. P. OPTO. VALEAS. Q. VI. LEGIS. Vnde ut sæpissime conspicimus consul cum.c. sequente o. & .s. signabatur: hoc est duabus sequentibus litteris: & absq; n. uidelicet. Cos. ita ut si.n. interpositum fuisset: consules in plurali notarentur uidelicet. CONS. sed hæc hactenus. Sane transit.c. per compositiones & derivationes in alias consonantes. In.g. ut quadringenti pro quadricenti: & reliqua: quæ a centum cum n. ante.c. simili modo componuntur: adeo q̃ ubi deest.n. ipsum.c. integrum semper truncat: ut ducenti: trecenti: sescenti: sexcenti: licet febris sit singula libra cum dimidiata in dictione talentum uidebimus. In.x. ut dico duxi duco duxi nocco nocui noxius. in.s. ut parco parsi quin & peperci.

DE Littera. D.

D Littera muta est: & media inter.t. exile & .th. aspiratum: quare nec penitus caret aspiratione nec ea plenam possidet: quin & pro.th. aspirato quandoq; a nostris transfertur: ut θεός deus: quiẽ alii a δέδοικα quod est timeo deduci uelint: ut in dictione deus uidebimus. Sane ipsum.d. mutationes ab auctoribus nostris accepit diuersas. & aliquando quidem in.b. cõuersum fuit: & quod olim duellum nos iam bellum di-

cimus. Iuuenalis in satyra: Galeatũ sero duelli Pœnitet. Vnde Varro libro. iii. de origine linguæ latinæ perduelles inquit dicuntur hostes: ut perfecit sic perduellum & duellum: id postea bellum: & pergit: & ab eadem causa facta duellona bellona. Quintilianus etiam inquit in primo duellos quidem dicere bellos ausi sunt. Item si componatur ad cum dictione incipiente a. c. in aliud. c. conuertitur: ut accedo: accessus accessio Accuso ex ad & causo: ut in sequentibus latius apparebit. Item cum dictione incipiente a. q. mutatur. d. in. c. ut acquiro ex ad & quæro: fuit etiam. d. in. c. conuersum in ea dictione quicquid: cuius quarta teste Quintiliano. c. litteram exposcit: ne. s. bis interrogare uideremur: ex quo etiam quicq̃ cum. c. scribendum puto: ne si. d. scriberetur: modo consimili quid sit quã interrogare uideamur. Item si componatur ad cum dictione incipiente ab. f. transit. d. in aliud. f. ut ex ad & factus affectus. Item in. g. ut. ex ad & gero aggero. Item in. l. ut allido. De quibus latius in sequentibus apparebit. Nonnunquam uero & absque compositione præpositionis fuit. d. mutatum in. l. Nam a sedeo olim sedda dicebatur: quæ nunc sella dicitur. In. r. simili ter per compositionem præpositionis ad commutatur ipsum. d. ut arrideo. Quin & absque compositione eius præpositionis fuit aliquando teste Varrone commutatum. n. r. Vnde ait libro. iii. de origine linguæ latinæ meridies ab eo quod est medius dies. d. antiqui non. r. in hoc dicebant: ut præneste incisum in solario uidi: hoc est in horologio: quod ex sole signabat. Nonnunq̃ etiam Papyriano teste libro tertio de orthographia consueuerunt antiqui nostri pro ad præpositione cum. d. ar cum. r. apponere. Dicebantque aruenas ubi nos aduenas: aruocatos ꝓ aduocatos: arfines ꝓ adfines: aruolare ꝓ aduolare: arfari ꝓ adfari: ar uẽtores pro aduentores. Vnde Prisciano teste ostendit recte arcesso dici ab arcio uerbo quod nũc actio dici mus: quod est ex ad & cio compositum. Quin & arger quoq; pro agger dicebãt. Interponitur. d. etiam frequenter in compositis hiatus prohibendi causa: ut ex re & ago dicimus redigo redarguo. Item ex pro & est componitur prodest. Subtrahitur etiam a modernis quũ sequens syllaba ab. s. & alia consonante incipit: ut ascendo: aspicio: aspiro: asto.

DE. E. Littera.

E Littera uocalis est: & nonnullas etiam mutationes aliquando accipit. Nam Quintiliano teste Messalla in li. de. s. littera sibe & quase. e. littera terminata descripsit. Idq; etiam in multorum libris se comperisse testatur. Quin & Titum Liuium ita his usum: ex Pædiano dicit se legisse: qui & ipse eum ut ait sequebatur. At constat nos illas in. i. litteram commutasse. Quid q; here pro aduerbio. e. littera tempore Quintilianus: idem ipse attestatur terminabant: qd̃ uetustiores. i. littera terminasse dicit: ut in ueteru comicorum libris etiam tunc quoq; inueniri dixit: ut here ad me uenit. Idemq; in epistolis Augusti: quas sua manu scripsit aut emendauit deprehendi asseruit. Nos uero ueterum scriptorũ: Augustiq; ipsius scripturam: & nõ Quintiliani nostro tempore obseruamus: atq; .i. littera heri finimus. Iuuenalis autem qui tempore ipsius Quintiliani fuit: here secundum eius ætatis consuetudinem. e. littera finiuit: eum in tertia satyra ait. Res hodie nihil nor est here'q̃ fuit. atque eadem cras. Similiter Martialis libro primo epigrammatum: Et positum est nobis nil here præter aprum. Idem in. iiii. cur here quod dederas hodie puer Hylle negasti. & aliis in locis pluribus. Quid q; a uetustioribus teste eodem Quintiliano. e. quoq; in aliis q̃simultis dictionibus. i. loco fuit: & scribebatur: ut Menerua leber magester: quæ deinde scripsimus. Nonnunq̃ uero & quod per. o. scribimus per. e. antiqui nostri teste Festo scribebant: Vt quande pro quando: die quinte pro quinto: die quarte pro quarto. Pomponius in atellana quæ metui ascribitur: Dies hic sextus cum nihil ægi die quarte moriar fame Sed id præcipue teste Gellio libro. vii. noctium atticarum in præteritis more græcorum obseruabant. Nam græci in quadam specie præteriti temporis: quod παρακείμενον appellant: secundam uerbi litteram in. e. plerunq; uertunt: ut γράφω γέγραφα τύπτω τέτυφα. sic nostri mordeo non momordi cum. o. sed cum e. memordi dicebant. Q. Ennius in satyris meum inquit non esset si me canis memorderit. Laberius in gallis de integro patrimonio meo cẽtum milia nummũ memordi. Idem. P. Nigidius. Idem Plautus diuersis in locis obseruauere. Similiter posco non popoſci declinabant sed pepoſci. Valerius Antias libro animalium xiv. demq; Lucinius. tr. pl. per duelliõs ei diem dixit: & comitias diem. a. M. Martio prætore pepoſcit. Sicq; etiam teste Gellio. M. Tullius & C. Cæsar mordeo memordi: pungo pepugi: spondeo spespondi dixerunt Item & ubi nos. u. uetustiores: teste Papyriano sæpissime. e. scriptitabant. Auger pro augur: augeratus pro auguratus. Cato etiam Censorinus Quintiliano teste dicam & faciam dice & face scripsit: eundemq; in cæteris modum quæ similiter eadunt illum obseruasse dixit: ut in ueteribus eius libris retulit apparere. Per derivationes etiam teste Prisciano transit. e. correpta in. a. correptam: ut reor ratus: fero latus: in. e. productam ut lego legi: in. i. similiter ut lego diligo. Fides pro genere citharæ fidicula & fidicen: nec facit fidis in singulari quemadmodum uoluit Priscianus: quod ab antiquis inauditum est: ut infra in dictione apes ostendemus. Trisit & in. u. ut tego toga. In. u. ut omnia uerba secundæ coniugationis: quæ in ui diuisas syllabas formant præteritum: & in. xi. deficiunt in supinis ut horreo horrui: rubeo rubui: tepo tepui: ferbeo ferbui: egeo egui: frigeo frigui: rigeo rigui: & cætera.

DE. F. Littera:

Litteram semiuocalem esse antiqui grammaticæ scriptores asseruerunt: eo ꝙ a uocali incipit: & in se ipsum terminatur: quibus Priscianus non assentiens mutam esse uoluit. Tum quia loco mutæ iam ponitur: hoc est. p. & .h. Tum quia terminalis nominum minime comperitur: & semiuocalis necessario nomina terminet. Tum quia ante .l. & .r. in eadem syllaba ponitur: qui locus mutarum est dumtaxat. Tum etiã quia communem ante eãdem litteras positam uocalem facit. Sed hæc hactenus. Verum ut ab exordio huius litteræ: hoc est per quem modum ad nos uenerit procedamus. Habebant antiqui æoles litteram hanc: quæ ꝙa duplicis gammæ figuram detinebat: ut & nunc detinet: digamma a plerisq; ex nostris cognominata fuit: a nonnullis uero sibi hoc nomen datum fuit: quod apud æoles prius habebat: uidelicet, uau. ab ipsius uoce profectum teste Varrone & Didymo: qui id ei nomen fuisse ostendunt. Hanc igitur litteram auctores nostri pro maxima nostrarum dictionum commoditate ab æolibus eo pro loco acceperunt: quo nos nunc .u. consonantem habemus. & eundem prorsus sonum cum .u. consonante: qua nunc utimur: & tunc quoq; ipsum .f. nos habuisse: cum Priscianus: tum alii plures artis grammaticæ scriptores attestantur. Verum cum dictiones nostras: & quas ex græcis acceperamus: nostri ut antiquissimi græcorum primitus pro .ph. aspiratum & nullas per .f. scriberemus: usum est postea ut inter dictiones nostras & græcas differentia notaretur loco .ph. in dictionibus nostris digamma .f. acciperet. In græcis uero antiquam per .ph. scripturã obseruare. Itaq; loco .f. digammi posuerunt nostri auctores .u. consonantem: quia teste Papyriano affinitatem in sono habere uidebatur: & digamma ipsum cum alio sono in dictionibus latinis loco .ph. scribi statuerunt. Post hæc autem & nostri ferunt auctores uoluit Claudius Cæsar pro .u. consonante ipsum digamma inuersum hac scilicet figura ⅎ transcribendum esse: ut propriam haberemus litteram ubi .u. consonantem facimus. Idq; nos ipsi romæ quibusdam in locis scriptum aspeximus: ut ſergius pro seruus: ⅎulgus pro uulgus: ⅎuit pro uixit: e quibus hoc unum epitaphium inseruisse sat sit. DIS. MANIBVS. SACRVM. SEGVNDVS. ⅎIXIT. MENS. IX. DIES. XXVI. PETRONIA. NOE. SOROR. EIVS. ⅎIXIT. ANNVM. MENS III. DIES. XII. HIC. SEPVLTI. SVNT. Sed quãuis illi recte usum sit: Consuetudo tamen antiqua superauit. Nam neq; hanc solam sed tres litteras Claudius ipse teste Cornelio Tacito priscis nostris adiecit: quæ usu imperitante eo fuerunt: post oblitteratæ. Et ut idem attestatur: aspiciebantur etiam tempore suo in ære publico plebiscitisq; per fora & templa fixis.

DE .G. Littera.

Muta littera est: & media inter .c. sine aspiratione ponitur: quare nec caret penitus aspiratiõe: nec etiã eam plenam possidet: ut simili modo de .b. & .d. esse ostendimus. Nam tres sunt omnino simplices seu leues uel exiles .p. .t. .s. Tres aspiratæ seu flatiles & crassæ: uidelicet ph. th. ch. Tres mediæ uidelicet .b. .d. .g. ut de græcis simili modo late infra uidebimus. Vnde ob litterarum uicinitatem .k. seu .c. nostrorum in .g. trãsferimus: ut κυβερνήτης gubernator κώβιος gobius uel gobio. Iuuenalis in satyra Atticus eximie: si cœnat inquit. Nec mullum cupias cum sit tibi gobio tantum In loculis: κύκνος cygnus cum .g. media ut quidam scribunt. Quin & pro .ch. aspirato ipsum .g. nonnunq; traducimus: ut ἀράχνη aragne. Alii uero iuxta litteraturam græcam cum .ch. aspirato scribunt: ut in ea dictione uidebimus. Quin & γνῶσις gnosis. Vn de Gnosiaq; ardentis: dicebat stella coronæ. Consueuerunt etiam maiores nostri Varrone teste libro primo de origine linguæ latinæ: ubi nos nunc .n. ponimus ante .g. uel .c. ipsum .g. loco .n. græcorum morã describere. Et ubi nos angulus illa aggulus cum duplicato .g. annotaret: ubi nos anguilla: illi agguilla: quin iggerunt pro ingerunt: ageps pro anceps. Agchises pro Anchises & similia: quæ omnia Accium nostrum obseruasse affirmant. Mutatur etiam .g. in uerborum præteritis: ut ostendunt Papyrianus & Priscianus: quãdoq; in .ct. ut ago actor: legor lectus: pingor pictus: aliquando in .s. ut spargo sparsi: mergo mersi. nonnunq; in .x. ut rego rexi: pingo pinxi.

De Aspiratione.

Vt ostendunt grammatici nostri littera non est: sed aspirationis nota: nec aliud litteræ nisi figuram: & ꝙ in uersu inter alias litteras a nobis describitur detinere potest. Quod sane ad uim litteræ minime sufficere uidetur: quia sic quoq; numerorum formæ quædam potestatem litterarum detineret. Præter hoc autem nec uocalis nec consonans esse potest: quare nec littera, non quidem uocalis: quia a se uocem nõ habet nec uero consonans: quia nec semiuocalis est nec muta, non quidem semiuocalis: cum nulla syllaba latina uel græca per integras dictiones in eam desinat: ut in sequentibus ostendemus. non etiam muta: cum in eadem syllaba cum duabus mutis bis ponatur: ut phthisis Erechtheus. At nulla syllaba plus duabus mutis iuxta se positis habere potest: nec plus tribus consonantibus cõtinuari uidetur: ut latius Priscianus noster hoc ipsum disputauit. Sed ad alia tendentes comperimus Papyriano auctore libro secundo de orthographia latinos nostros figurã pleni cuiusdã græcæ litteræ ad nos pro aspiratione traduxisse: quæ apud illos uocalis é: & sub hac forma .h. scribit: atq; ita uocat. Ni ut supra ostendim⁹ post quãq; alias uocales hæ litteræ .i. & .u. mega a græcis cõperta fuerũt: ante ẽs nec aspiratione græci nec latini habebãt: ut etiã ꝙbusdã antiquissimis

inſcriptionibus tã greecorũ q̃ latinorum uſq; ad hæc tempora ego ipſe aſpexi. Sed cũ a diligentiſſimis grã-
maticis primum græcis deinde latinis ſpiritus quandoq; diuerſiſſimus in litterarũ pronuntiatione annota-
ri poſſe uideretur: uiſum eſt æolibus primũ effugientibus ſpiritus aſperitatem. F. digamma pro aſpiratione
in quibuſdam dictionibus uti. Quos antiqui romani ſequentes loco aſpirationis ipſum digama quandoq;
etiam apponebant. Vnde cum pro illo poſtea. u. conſonante ſurrogarent: etiam nunc ubi illi Ἑσπέρα nos
ueſpera ſcribimus & proferimus. Et primũ teſte eodem Papyriano veſpera ſcribebamus. Item illi Ἑστὶς
nos ueſtis: & primum veſtis dicebamus. Verum attici comperta uocali. u. diuidere illam ceperunt: & partẽ
quidam uiam uidelicet pro aſpiratione accepere: alteram uero pro nota exilitatis ſtatuere. Nam omnis di-
ctio apud illos a uocali incipiens uel nota aſpirationis: uel exilitatis annotatur. Sed cum iuniores æoles teſte
Cenſorino facilius ſemicirculum deſcriberent: uel quia forte propinquior ad formam digammæ eſſe uide-
batur: cœperunt aſpirationem in ſimilitudinem. c. noſtri deſcribere: quod pene eandem figuram: quã græ-
cum. ς. detinet habere uidetur: niſi quod non tanta curuitate quanta ipſum. c. noſtrum uel. s. græcum aſpi-
ratio ipſa deſignatur: ut ſcilicet apertius priorem formã referre uidetur. Sed ut in antiquis codicibus græ-
cis: quotidie aſpicimus prior forma ſignata apparet: & non nouorum æolorum forma deſcribitur. Rurſus
& per contrariam formam notam exilitatis annotare ſtatuerunt græci quæ. ſ. talis eſt. Et ipſam aſpirationis
notam daſeam uocant: quã Gryllus in libro de accentibus ad Virgilium flatilem dixit: notam uero exilitatis
illipſilem: Gryllus leuem nominat. Rhemius uero Palæmon exilem uocauit. At latini cum aſpirationem in
ſcriptura noſtra reoperent: totum. h. pro aſpiratione ſumpſerunt. Nec illud diuidere curæ fuit: quia exilita
tis notam penitus neglexerunt. Ponimus igitur aſpirationis notam ante uocales omnes: ſed poſt conſonan-
tes tantũmodo quatuor more antiquorum græcorum: hoc eſt poſt. c. ut Chremes: poſt. t. ut Thraſo: poſt. p.
ut Philippus: poſt. r. ut Pyrrhus. Verum cum Papyriano teſte uetuſtiores græcorum notam ipſam aſpirati-
onis in uerſu ut noſtri conſcriberent: factum olim fuiſſe perpendamus: ut nõ exercitis latinis in ſcriptura græ
ca confuſionem quoq; & errorem ipſa aſpirationis nota nonnunq; induceret. Nam traducentes noſtri ab
initio dictiõis plurimas græcas: quibus indigere uidebamur contigit: ut decepti figurarum ſimilitudine id
quod aſpirationis nota erat pro littera. s. acceperunt & traduxerit: & maxime quia ab æolibus ut plurimũ
ſumpſerunt: qui aſpirationem in formam. ς. græci deſignabant. Itaq; cum ſcriptum comperirent ϛέρπιλ
λος putantes primam non eſſe aſpirationem: ſed. ſ. litteram quã illi in ea figura deſcribunt traduxerũt ſer-
pillus. & nõ herpill⁹ ſimili mõ σέρπω dixerũt ſerpo & nõ herpoi σεξ traduxerunt ſex & nõ hexi σέπτα ſe
ptẽ & ſimilia quæ plurima comperiuntur. Quare cum non minus apud græcos ipſos confuſionẽ quãdoq;
eiuſmodi ſcriptura induceret nta ut quod attici & nos muſam cũ. s. proferimus: Boetes muſam hoc eſt non
uoce ipſius. s. ſed aſpirationis: teſte Priſciano in primo proferent. actum eſt ab illis ut non amplius in uerſu
ipſa aſpiratiõis nota ſcribatur: ſed ſupra uocalem annotetur. Vnde iam ſcribitur ἑρπίλλος & nõ ϛέρπιλ
λος: ἑξ & non ſex alia ſimiliter. Idemq; de nota exilitatis obſeruatur: ut ἀπόλλων ἀνγοῦστιος: & in
aliis modo conſimili. At uero ſupra cõſonantes nulla earum notarum ſcribitur niſi ſupra. p. quæ ſola inter
omnes eum principalis eſt aſpirationis nota deſignatur: ut ῥήτωρ ῥοδόπη ῥέφιος: & ſimiles: q̃obrem
cum eiuſmodi dictiones traducimus: ſemper eum. r. aſpirato tranſcribimus: ut rhodope: rhetor: raphanus.
Sed an in medio ipſarum dictionũ græcarum: quas no in litteraturam noſtram tranſcribimus: ipſum. r. aſpi
rari debeat dubium eſſe uidetur. Quod Priſcianus in primo per hunc quoq; modum diſſoluit dicẽs. r. ſine
aſpiratione in latinis ponitur: in græcis uero principalis hoc eſt in initio dictionis poſita: uel in dictione me-
dia geminata: & a nobis trãſcripta aſpiratur: ut Pyrrhus: Tyrrhenus: & ſimilia: quæ ut ait ex antiqua noſtrã
ſcriptura aſpirationem in medio ſeruant. At uero quũ non geminat. r. abſq; aſpiratione ſcribenda ſunt: ut
Pyra lyra ſyria: & ſimiles. Quod quia a doctis omnibus & approbatis latinis obſeruatur: & nos itidem ob-
ſeruare debemus. Verum ut omnem aſpirationis obſeruantiam: quæ apud græcos habetur: & ad noſtros
ex illorum dictionibus traducitur: facile comprehendamus: id prius diligenter proſpiciendum eſt: ex con
ſonantibus græcis nouem mutas eſſe: uidelicet. β. γ. λ. κ. π. τ. θ. φ. χ. Quarum tres quidem apud illos exi-
les ſunt ſeu leueſhoe eſt prorſus ſimplices: & quæ nullam intra ſe aſpirationem concludunt. ſ. κ. π. τ. Tres
uero aliæ craſſæ & ſpiſſæ: uel ut alii ex noſtris uocãt flatiles: uidelicet. θ. φ. χ. Rurſus & aliæ tres quæ mediæ
nuncupantur uidelicet. β. γ. λ. quaſi medium quẽdam inter ſpiſſas & exiles ſonum ſint continentes: ut. β.
iter. π. & φ. ſimiliter. γ. inter. κ. & χ. & ſimili modo. λ. inter. τ. & θ. & ut ſimilia de litteris noſtris eẽ uidim⁹
Vlterius quoq; & aliud diligentius perſpiciendum: ut quũ duæ dictiones componuntur: quarũ una in uo-
calem deſinit: & alia incipit a uocali: in dictione compoſita non retinetur uocalis: in quã prima dictio quæ
componitur deſinebat: ut ſi præpoſitionem hanc græcam παρὲκ cum hoc pronomine ἑαυοῦ componamus
abiicitur. α. in quod deſinit præpoſitio: & ſcribitur παρὲξ αυοῦ & non παραὲξ αυοῦ. Quin & ut tam abiectio
litteræ: q̃ compoſitio deſignetur ſæpiſſime ponuntur ſupra locum unde talis littera eſt abiecta duo ſigna
ut ſupra ſtatim annotauimus. Vnum quidem ſemper in modum ſemicycli exilitatis: hoc eſt primum: quo
reiectam uocalem fuiſſe notatur. Secũdum uero in formã eius notæ: quã uocalis in initio dictionis ſequẽtis
poſita ante cõpoſitionẽ habebat: utputa aſpiratiõis uel exilitatis: quo uocalẽ illã ſic ante cõpoſitionẽ fuiſſe

signatam denotatur: quonam ut diximus omnis dictio græca a uocali initiũ sumens uel signo exilitatis uel aspiratõis signat'. Si ergo sequẽs dictio signo exilitatis signata fuerit signũ illud secũdo loco positũ remanebit: ut si cũ hac dictiõe ὁλος: quæ i initio aspiratur: eadẽ præpositio παρα cõponat' scribetur sic quoq; παρολοσ ubi primũ quidem signũ significat uocalem unde fuisse abiectam. Secundũ uero uocalẽ alterius dictionis ante cõpositionem fuisse aspiratã. At uero uetustissimos nullũ ex his signis apposuisse cõspeximus: ut ex antiquis inscriptionibus in marmore sculptis sæpius annotaui. Sed id ulterius prospiciendum est: ꝙ si in eiusmodi cõpositione sequens dictio ab aspirata uocali incipiat: ut puta ὁλοσ: & prior dictio quæ cõponit' in uocalẽ cũ una illaꝝ cõsonantiũ quas exiles diximus terminari cõtingat: ueluti si hãc præpositionẽ απο quæ habet. π. cõsonantẽ exilem ante ultimam uocalem uelimus cũ hac dictione ὁλός cõponere per ea quæ supra diximus: uocalis ultima a præpositione præfata abicitur. Itaq; scribenda esset cõposita dictio sic: uidelicet απὸλοσ. Sed quia uocalis illa quæ sequentis dictionis est initiũ aspirata egat: ex ipso. T. consonãte exili: quod erat dictionis præcedentis ex ea aspiratione: quæ erat sequentis litteræ: alia quædã littera i scripta aspirata conficitur. uidelicet. ϑ. quæ nihil prorsus aliud est ꝙm. T. ipsum aspiratũ: qua re exilẽ tunc quoq; consonantẽ puta. T. in aspiratum sibi correspondentẽ conuersam dicimus: puta in. ϑ. & scribemus ac proferim⁹ απὸλος. Quã sane dictionẽ si latine transcribere uolumus: cũ aspiratione methodũ transcribemus. Similiter. π. quæ consonans est exilis in. φ. aspiratam conuerti potest: ut si præpositionem hanc επι cũ hac dictione ἡμέρα: quæ in principio aspiratur cõponamus: scribemus: & proferemus ἐφήμερα: hoc est ephemera. Item ex eadẽ præpositione επι & ϐοσ aspirata: quæ est pubertas cõponitur ἐφήϐοσ: qui est pubes. Vnde similiter apud nos cum. ph. aspirato scribendũ est. f. ephebus: ubi nulla est diphthongus. similiter de. k. dicẽdum est quod in. χ. litteram aspiratã conuertitur: cum scilicet modo cõsimili cõponi illud contingit: ut sæpius in sequentibus apparebit. Verum & hæc quoq; quæ diximus sæpissime absq; cõpositione ab antiquis obseruata fuisse uidemus: dum. f. simili modo: ut diximus dictiones inuicẽ terminant: & apud eos poetas: primũ ablatiua fuit. e. deinde. T. exile propter aspirationem uocalis in alia dictione potissimũ Homer⁹ circa initiũ Iliados ἀλεῖσται ἀειρῶ: ubi ατε cõiunctione græca sequentis: quæ est ιερὰ conuersum fuit in. ο. aspiratũ. Sane abiectio litterarũ uocalium in quas terminant' dictiones cũ sequẽs incipit a uocali ubiq; fere a poetis græcis obseruatur: Homerus ὑμεῖς μὲν πρὸ ἔπειτα θεοὶ λύσητε ὀλυμπίε δασπλήχοντος ἀκοντιστὴν ἑκάεργον πρὸ ἕθλοιο πόλιν ὑπάλεσθαι ἀλκτῆρα. At i uersib⁹ poetæ nostros hoc nõ i scriptura aut pronũtiatõe uersus: sꝫ in scansione tantũmodo obseruamus. Græci uero nõ solu: id in uersu: sed etiam in soluta oratiõe obseruãt ut Demosthenes contra Aeschinẽ ἐπειδὴ τοίνυν ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος τούτου: ubi nõ solum abiecta fuit uocalis littera: sed duobus in locis conuersum fuit. T. exile. o. aspiratũ. Sunt tamen nõnullæ dictiones quæ absq; alicuius dubitatione compositæ esse uidentur: & has obseruantias neq; a græcis neq; a nostris habuisse cõstat ut Arisippus quæ ex ἄριστος: qui est optimus: & ἵππος qui est equus cõponitur: & secundæ dictionis prima aspirata: quæ cũ. T. exili cõiuncta aspirationem amisit. Similiter Cratippus: Leucippus: Alcippe: quæ omnia ex hippus aspirata dictione cõponunt: & aspirationẽ abiiciunt atq; exilem consonantẽ conseruant: quod forte ex eo fieri potuit: ut compositorum certitudo magis innotesceret.

DE. I. Littera.

I Littera uocalis est: & unica sola figura a nostris scribit'. A græcis uero triplici uarietate figuræ notatur Nam quidem una in forma ipsius. i. nostri describitur: quod ipsi græci. i. paruũ uocant. Alia uero in alterius litteræ forma: qui Pythagoram adinuenisse quidã ferunt: & quã ille. y. psilon hoc est subtile uocant. Nos quia illud in solis dictionibus græcis transcribimus. y. græcũ uocamus: quæ sane duæ litteræ apud illos ancipites sunt & liquidæ: hoc est quæ facile modo corripi modo produci possunt. Tertiæ uero litteræ figura præter has duas adiumenta sunt: & uocatur ab illis ita: quã sane litteram ut supra diximus longam illi semper statuerunt. Quin & præter hanc triphoem simplicis litteræ formam: duas habent græci diphthongos: quæ eiusdem cum illis sonum continere uidentur uidelicet ει & ου: ut infra late uidebimus. Itaq; eum in dictionibus græcis nos primum. i. quod paruum dicunt comperimus: illud apud nos transcribentes semper fere in scriptura nostra seruauimus: ut σικελια. κιρκης Circes. φιλοσοφια philosophia: & alia innumeraꝝ quibus paruum. i. ut ab illis scribitur: sic a nostris conseruatur. Nonnunq; uero transferimus in. e. ut ἥρευς Nereus: & maxime ubi diphthongus ex. o. & i. ponitur: ut infra latius differemus: nec apud nos i. semper uocalis est: sed quandoq; in consonantem litteram transit: ut & simile de. u. uidebimus. quæ licet tam consonantes q̃ uocales unum nomen & unam figuram teneant: tamen quia diuersum sonum: & diuersum uim habent in metris & in pronunciatione syllabarum: non pro eisdem litteris & elementis accipi possunt: ut Censorinus & Priscianus doctissimi artis grammaticæ attestantur: nam ut aiunt tantum fere interest inter uocales & consonantes: quantum inter animas & corpora. Animæ per se mouentur: ut Platoni uidetur: & corpora mouent. corpora uero nec per se sine anima moueri possunt: nec animas mouent: Sed ab ab illis mouentur. Vocales similiter per se mouentur ad perficiendam syllabam: & consonantes secum mouent. Consonantes uero sine uocalibus immobiles sunt. Verum. i. nostrum quũ cõsonans sit modo quidẽ

pro ſimplici conſonante: modo uero pro duplici accipitur. Pro ſimplici quoq; tunc habetur: quando ab ea incipit ſyllaba in principio dictionis poſita ſubſequẽte uocali in eadem ſyllaba: ut Iuno iuppiter. ꝓ duplici autẽ quando in medio dictionis ab ea incipit ſyllaba poſt uocalẽ ante ſe poſitam ſubſequẽte quoq; uocali in eadem ſyllaba: ut maius peius eius: in quo loco antiquiores noſtri ſolebant geminare eandẽ. i. litterã ut maiius peiius eiius: quæ ſane orthographia uſq; ad Ciceronis tempora in aliquibus dictionibus perdurauit. Ita ut referat Quintilianus Ciceroni placuiſſe aiio maiamq; geminata. i. ſcribere: Quæ ſane non aliter pronuntiari poterant: ut etiã Priſcianus ipe atteſtat: q; ſi cũ ſuperiore ſyllaba prior. i. cũ ſequẽte altera proferet: hoc eſt ut prior. i. cũ priori ſyllaba: & ſequẽs cũ ſequẽti iungat: ut tellus uannus & ſimilia ꝓferunt. nã duo. i. pro duabus cõſonantibus accipiebant: & eadẽ cõſonans in eadem ſyllaba geminata iungi nõ poteſt. Vnde pompeius quoq; genitiuũ per tria. i. ſcribebãt: quoꝝ duo ſuperiora loco cõſonantiũ: & poſtremũ ꝓ uocali accipiebant. Quod Cæſari artis grammaticæ doctiſſimo placitũ a Victore cõprobat'. nõ eni alio modo tres. i. in una ſyllaba pronunciari potuiſſent. Cõperit' nõnunq; . i. littera pro ſimplici conſonãte i medio dictionis poſita. Sed in cõpoſitis: ut iniuria adiungo reiectus reiice: quod ultimũ cum geminata. i. ſcribitur quarũ prima in initio ſyllabæ conſonãs ſimplex effectum uocalis ante illã breuis a Virgilio in bucolicis ponitur: quum ait: Tityre paſcentes a flumine reiice capellas. ubi procelematicũ: q; quod ex quattuor breuib⁹ cõſtat: pro dactylo poſuit: hoc inſuper annotandũ. i. litteram pro conſonante poſitã aſpirari nõ poſſe: quum nulla cõſonans ante ſe aſpiratione recipere ualeat. Vnde hiulcus triſyllabũ nõ biſyllabũ teſte Priſciano dici poteſt. Vejs & ipſum. i. cõſonans pro. r. quãdoq; apud antiquos poſitũ fuiſſe cõperimus: & eũ apud aliostũ apud Liuiũ ſæpenumero annotauimus: ait eni de ſecundo bello punico libro primo: nunc poſtq; multo maiorem partẽ itineris emenſam cernant: pyreneũ ſaltũ inter ferocißimas gentes ſuperatũ: rhodanũ tantũ amnem tot milibus gallorũ prohibẽtibus domita etiã ui fluminis traiectũ in cõſpectu alpes habeant: dixit tantũ pro tantũ. nam teſte Quintiliano ſic iam ut tam ſcribit'. Quid quod ab antiquis noſtris nõnullis dictionibus ipm. i. præter cõmunẽ noſtrorũ uſum fuit adiectũ: & n nõnullis quandoq; detractũ: nã pluria cum. i. ante extremũ. a. ab antiquis dictũ fuiſſe oſtendit Gellius circa finẽ libri. v. noctiũ atticarũ ex auctoritate. M. Catonis. Q. Claudii. P. Nigidii. M. Varronis. imo refert Sinnũ Capitonẽ doctiſſimũ uirũ in epiſtola ad Paciuiũ Labeonẽ per rationes grãmaticas docuiſſe pluria cũ. i. ante. a. latinũ eſſe: plura abſq; i. barbarũ. atq; id quoq; abſolutum & ſimplex eſſe nõ cõparatiuũ: quin & eo quod ẽ cõpluria aduerbium factum cõpluries: ut Plautus in Perſa: & M. Cato in. iii. originũ poſuerunt. Quid q; eodem Gellio teſte in. xiii. eiuſdẽ operis. M. Varro & P. Nigidius nõ aliter locuti fuerunt & ſcripſerunt: q; ſenatius & domus & fluctus cum. i. poſt. u. & antẽ. s. in genitiuo: ab eo quod dicimus ſenatus & domus fluctus. Et in ueteribus libris Terentii comici ſcriptum dicit eius annus opinor eam quæ eſt mortua. Ita ut per ablationẽ ipſius. s. datiuus ipſe formari habeat: ut ſenatui domui fluctui. Quid quod nõnullis hæc datiui terminatio in ipſum. i. nõ placuit: & magis in ipſo datiuo domo ſenatu fluctu dixerunt: q; cũ adiectõe ipſius. i. Lucili⁹ i eodem caſu uictu & anu dicit: nõ uictui & anui in hiſce uerſibus: Quod ſumptũ atq; epulas uictui ꝓponis honeſto. & in alio loco: arui nouceo inquit. Virgilio quoq; in caſu dandi aſpectu dicit: nõ aſpectui: teq; aſpectu ne ſubtrahe noſtro. & in georgicis: quod nec concubitu indulgent. C. autẽ Cæſar grauis auctor linguæ latinæ in anticatone: Minus inquit arrogantiæ ſuperbiæq; dominatuq;. Item in Dolobella actionis illiuſmodi quorũ in ædibus ſimuſq; poſita & honori erant & ornatui. i libris quoq; analogicis eodẽ Gellio teſte omnia iſtiuſmodi ſine. i. littera dicẽda cenſet. Quid quod in genitiuis nominũ quintæ declinationis loco ipius ultimi. i. in quod apud nos terminari cõſueuit: plaraq; ætas ueteꝛ ponere cõſueuerat. s. & nõ huius facies: ſed huiꝰ facies declinabãt. Q. Claudius libro primo annaliũ: nemo audebat inquit propter magnitudinẽ atq; immanitatẽ faciei ſcilicet cum gallo quodam uelle pugnare. Ciceronem quoq; affirmat Celſellius in oratione quã pro. P. Sextio fecit dies ſcripſiſſe pro diei. Verba hæc ſunt. M. Tullii: equites uero daturos illius dies poenas. Quo circa factum herde eſſent facile his crederet Gellius. li. viii. noctium atticarum qui ſcripſerunt: chographum librum Virgilii ſeſe inſpexiſſe in quo ita ſcriptum erat: Libra dies ſomniq; pares ubi fecerit horas. i. libra dies ſomniq;. Sed ſicut hoc in loco dies a Virgilio ſcriptum uidetur: ita in illo uerſu non dubitant Gellius quin dii ſcripſerit pro diei: quum dixit: Munera læticiamq; dii. Sic enim dies huius dii a ueteribus declinatum refert: Sicut etiam facies facii: progenies progenii: acies acii. Co. Marius in Iliadis. xxi. Altera pars acii uitaſſent fluminis undas. Similiter ſpecies ſpecii: ut idem Marius in. xiii. Animaneat ſpecii ſimulachrum in morte ſilentium. luxuries luxurii. C. Gracchus de legib⁹ promulgatis: Ea luxurii cauſa aiunt inſtituti pernices pernicii. M. Tullius in oratione qua. Sex. Roſcium defendit: teſte Gellio præfato libro. ix. ſic ſcripſit. Quorum nihil pernicii cauſa diuino conſilio: ſed ui ipſa & magnitudine rerum factum putamus. Sane. C. Cæſar i libro de analogia. ii. huius die & huiꝰ ſpecie dicendũ putat. Vnde & ipſe quoq; Gellius in Iugurtha Saluſtii ſummæ fidei & reuerẽdæ uetuſtatis libro. Die caſu patrio ſe inuenire affirmat. Verba uero illa ita fuiſſe refert: uix decima parte die & reliqua. Sane per derivationes tranſit. i. noſtrum in alias uocales: In. a. ſic genus generis generatim. Paulus pauli paulatim: In. e. Fortis forte: Sapiens ſapientis ſapienter: In. o. ut Pater patris patronus: Et patro uerbum olli pro illi ſaxum ſaxi ſaxoſus. & hæc hactenus.

Nunc de.y.græco quod illi ypsilon.i. subtile uocant inspiciēribus hoc primū tenendū est: si dictiones græcas transferimus: & illius sonū in dictionibus a nobis descriptis cōseruamus: & apud græcos per eiusmodi y.græcū scribunt. Semp nos & illas per ipsum.y.græcū scribere debemus: eo quod subtiliorē quodammodo syllabā in metro habere usum sit: hoc est fere in diuisis syllabis: & quodammodo cōiunctis & nos græcam scripturā in suis dictionibus cōseruare debemus. Sed quia illud aliquādo in alias litteras cōmutamus: de eo latius suo loco tractādū erit. At uero aliud quod ita uocant: & sub aspirationis nostræ forma describunt: raro eni nos sonum eius in nostra scriptura seruamus. Sed aliquādo quidē in.a. nostrum conuertimus: ut ηερ aer: ελένη Helena. κύλιξ scula: φυγή fuga: siquidē hæc duo ultima potius a græco q̄ græcum ab illis deriuet. Quod sane quo ad hoc in idem tendit: de quo alius uidebimus. Aliquādo uero immo fere semp in.e. productum transferimus: ut ησίοδος Hesiodus ομηρος Homerus: ηρακλείδης Heraclides: & mille alia. Aliquando autē in.æ. diphthongū transferimus: ut σκοίνη scena: quæ teste Prisciano libro primo apud nos cū.æ. diphthongo scribit: quod in antiquis marmorū inscriptionibus obseruatū compert: ut in ea dictione latius uidebimus. Similiter æthica æra & alia nōnulla: teste Apuleio grāmatico cū.æ. diphthōgo scribunt: quæ ab ipso.æ. traducunt: ut in dictione æthica expressius declarabimus. Sed ut diximus nulla a Prisciano notatur nisi tantū scena. Rursus & nōnunq̄ ipsum.y. in sonū.i. nostri & litteram transferimus ponasq̄ paraclitum eum.i. latino scribimus & proferimus: q̄ per.e. paracletū traducamus: quod tamen a κλητός: quod uocatus interpretatur: & per.y. scribitur compositū constat. Simili modo kyrieleison cū.i. nostro in penultima scribitur: & profertur: & tamē ab ἐλέησον componitur: quod cum.y. apud illos scribitur. Eodem modo ephimera: quod ab ημέρα per componitur: Sed hæc q̄ rarissima habentur.

DE Littera.K.

KVt supra diximus penitus superuacue recepta fuit: quum.c. ad omnia pro quibus nōnulli utunt.k. cōmode scribi possit. Vnde cōpertum habeo ex Papyriano diligentissimo grammatico Nigidium figulum nunq̄ in cōmentariis suis usum fuisse.k. aut.q. Nam teste Prisciano quinis in uaria figura & uario fine nomine.k.q.&.c. tamē quia eandē uim habēt tam in metro q̄ in sono: pro una eadēq; littera accipi debet.

DE Littera.L.

LSemiuocalis littera & liquida dicitur: hoc est quæ incipiēs ab.e. in sonum propriū definit: & quæ posse mutam in eadem syllaba posita modo longam modo breuē præcedentē syllabā facit: longā quidē ut Virgilius in.viii. Fit Thimœi cōiunx longæua doryclimbi.y. ante cli ,pduxit: quā alio loco correptā posuit: quū ait: Est doryclei coniunx diuini signa decoris: Habetq; l. ipsum teste Plinio libro primo de arte grāmatica triplicē sonū. Exilē quādo geminat' secundo loco posit' ut ille Metellus. Plenū quādo finit nōn uel syllabas: & quādo habet ante se in eadem syllaba aliquā cōsonantē: ut sol silua fluuius clarus. Mediū in alis ut lectus lecta lectū. Verū cōsueuerunt antiqui complures nunq̄ in capite dictionis l. ipsum scribere: sed semp illi unū. f. cū. t. alia cōsonante præponere uoluerūt: ut teste Quintiliano sllotum pro lotū: illitum ,p litum scribebāt: quæ scriptura in aliquibus inscriptionibus etiā usq; ad hæc tempora cōspicit': ut epigramma indicat: quod in regione frentana apud hiſtoniū his uerbis uersum est. Scæua. quæstor decemuir sllitibus iudicandis. s. c. posī quæsturā & decēturatū sllitū iudicandarū tribu. pl. & reliqua. Item romæ extra portā populi ad quartū lapidē. M. Antonii Anti. Lupi. Pr. Patroci. Aug. quæstor Sodal. Titii. trib. milit. Leg. ii. Adiu. Tr. ple. fidel. x. uir. Stlit. Iud. & reliqua: quod quo ipsum. l. in. d. nōnunq̄ conuersum legimus: ut Virgilius in tityro: Siluestrē tenui musam meditaris auena: meditaris cū. d. ,p melitaris: quum. l. per antifloecho teste Seruio scripsit. nā meditaris dicere debuit: quasi dulce canis: quod a græco uerbo απ λειτοῦ deductū fuit: idq; a privativa απ λι quod mel denotat originē sumpsit. Solebāt etiā antiquissimi græcorū. l. pro. n. scribere. Vnde quinquaginta quoq; numeri signū: quod illi tam per.n. scribūt: nos per. l. more illorū antiquissimo scribimus. Transit etiā per derivationes in alias consonantes: in.r. tabula taberna: Prisciano teste in.x. ut paulū paucillum: mala maxilla: uelū uexillū. Quin & ipm. l. declinādo p omnes casus immutabilis pmanet: ut sal salis: & in reliquis. Idē facit.n. &.r. ut flumē flumanis: Cæsar cæsaris: nō autem reliquæ consonantes.

DE .M. Littera.

MSemiuocalis est: & ab aliquibus nō irrationabiliter inter liquidas Prisciano teste cōnumerat': qui post mutā in eadem syllaba posita modo longā modo breuē præcedentē uocalem efficit: ut exemplis ille græcorū ostendit. nā de hoc quoq; latinorū nullū ego comperire in nostris poetis ualui: nec ipse aliquid induxit. Quid ,p sola ex semiuocalibus post.s. ponit': quod mutarū ē ,ppriū: ut Smyrna: smaragdus. Quid ,p etiā ante liquidā: ut samnis samnitis: hoc é homo de samnio: ubi est beneuentū: Ramnes ramnetis: nomē poetæ ,ppriū. nōnūq̄ etiā ante.s. posita in finali alicuius nois syllaba more mutæ p interpositionē.i. facit genitiuū ut hyems hyemis: ficut inops inopis: cælebs cælebis: & nūq̄ ante se. nā longā uocalē patiē in eadē syllaba esse ut illi illūmarte: puppim illa illam rem: spem diem: cū aliæ omnes semiuocales hoc habeāt: ut sol pean par Mecœnas pax. Transit Prisciano teste per derivationes in.n. maxime. d. uel. t. uel. c. uel. q. sequēnib⁹: ut tūtū tantūdem idē tidē: eoꝛ eorūdem: num nūcubi: ut Plinio placet nūquis nūq̄. Nā nūq̄ ipso auctore Prisciano: unde eo teste am præpositio. f. uel. c. uel. q. sequentibus in.n. mutat. m. ut anceps anfractus ancisus anquiro.

Verum si cum dictiõe incipienti a uocali cõponatur:remanet.m.& intercipitur.b. ut ambitus ambesus: ambustus ambages:indeq; in cõburo combustus. Sane in metro plærumq; subtrahitur.m. si a uocali sequens incipiat dictio:ut Virgilius in primo æne. Illum expirantem transfixo pectore flammas. Vetustissimi tamẽ non semper eam subtrahebant. Ennius in.x. annalium:Insignita fere tum milia militũ octo.& ut scribit Plinius libro primo de arte grammatica.m.in extremitate dictionum obscurum quid sonat:ut templũ apertũ: principio ut magnus:in medius mediocre ut umbra.

De.N.littera.

N Semiuocalis est:& ut refert Priscianus non irrationabiliter a quibusdam inter liquidas cõnumerata: cum in eadem syllaba post mutas:cõmunes faciat præcedentes syllabas. Ouidius in.x. metamorphoseos:Piscosaq; cnidon graundáq; amathunta metallis. Transitq; per derivationes & compositiones in diuersas cõsonantes:ut late tractant Papyrian⁹ & Priscian⁹. In.g.quoq; ut ignosco cognosco cognatus ignar⁹ & similia. potest tamen in quibusdam eorũ per concisionẽ adẽpta uideri.n.cum in simplicibus per adiectionem inuenatur.g.ut gnatus:gnarus. Transit etiam in.l.ut unus ullus:nullus:unum uillum:cathena carhel latibonus bellus:catinum catillum. Similiter collega colligo:illido:collido. Transit in.m.& hoc sequentib⁹ b.uel.m.uel.p.auctore Plinio:Papyriano:Probo:& Prisciano:ut imbibo imbellis: immineo immotus:improbus impello. Aliquando sola uocali sequenti ut in comedo uerbo: quod ex con & edo componit. Transit in.r.ut corrigo:corrumpo:arrito. Quam sane mutationẽ naturali quadam uocis ratione fieri dixit Priscianus:propter celeriorem motum linguæ labrorumq; ad uicinos facilius transeuntiũ pulsus. Transit etiam in.s.ut scindo scissus:findo fissus. In.t.ut canis catulus catellus. In.c.ut ecquid pro enquid. abiectẽ quãdoq; n.in præteritis uerborum:ut linquo liqui:uincio uici. Sane si sint nomina græca neutra desinentia in.o. cum ον:transferimus ipsum omicron in.u.&.n.in.m.cõmutatur:ut παλλάδιον palladium:πήλιον pelium. Si uero sit.ω.magnũ cõsuetumus.n.litterã abiecere:& ipsum magnũ i.o.nostrum cõmutare:ut ἀπόλλων Apollo:λέων leo:Ἀράκων draco:exceptis nõnullis quæ terminatiõe græca scribere consueumus: ut Xenophon:Demophoõ:Lycophron:Menicion:Agamẽnon:Ammõ:& alia nõnulla. Econtrario græci cõsueuerunt traducentes dictiones nostras in.o.desinentes superaddere.n.ut Cicero κικέρων: Cato κάτων: similes eodem modo.

DE.O.Littera.

O Littera uocalis quã teste Plinio libro primo de arte grãmatica:aliquot Italiæ ciuitates primitus nõ habebãt:& hi maxime erãt umbri & tusci:loco cuius.u.ponere consueuerant huminé pro hominẽ:frundem pro frondẽ:gungrũ pro gongrum qui est piscis: cunchin pro chonchin: fretu pro freto. Lucretius libro primo:Angustoq; fretu rapidũ mare diuidit undis. Item libro tertio: Atq; ea nimis: quæcunq; acherũte profundo:acherunte pro archerõte posuit:quæ ab uiuentibus tanq; dicta rustico more repudiata fuerũt Fuit aliquando.o.in.e.conuersum. Nam teste Quintiliano: antiqui uortices & uorsus ceteraq; ad eundem modum scribebant:quã primũ scripturam Scipio Aphricanus in.e.litteram uertisse dixit. Vnde ceruũ etiã & seruon:cum.o.littera ultima etiam ex alio quodam capite scribere consueuerant:quia subiecta ipsi.u.cõsonanti uocalis in unum sonum coalescere & confundi nequiret. Sed de hoc latius in littera .q. pertractabimus. Rursum & in dictionibus græcis nõnunq; transferentes illarum quasdam ipsum.o.in.e.nostrum conuertimus:ut γόνυ genu τροσ ut scribunt æoles:uel ut alii cũ diphthõgo τουσ:nos pes. unde cõpes quod antiqui more æolum cõpos cum.o.scribebant. Item ubi græci οδοντες scribũt:nos primũ.o.abiecimus:& secundũ in.e.nostrum conuertimus:atq; dicimus dentes:quin & in dictionibus nostris. Antiqui quoq; Prisciano teste amplochi pro amplexi:& animadhorti pro animaduerti dicebant. Item quod nos die quinto:& die nono:antiquiores teste Gellio libro.x.nocthium atticarum:die quinti & die noni pro aduerbio copulate dixerunt. M. Cato libro originum:Igitur dictatorem carthaginensium magister equitũ monuit. Mitte mecum romam equitatum die quintum capitolio tibi cena cocta sit. Diuus Augustus in epistolis uerba solennia prætoris ponens inquit:die noni prætor dicit quiritibus compitalia erũt. Die pristini quoq; eodem modo dicebatur:quod significat die pristino.i.priore:quod ut ait Gellius uulgo pridie dicitur cõuerso cõpositionis ordine:quasi pristino die. Atq; idem simili figura die craslini dicebat:id erat crastino die. Similiter M. Cato in oratione contra Furium die proximi dixit. Sed ut ait Gellius extremã ipsius uocis die quinti syllabam tam per.e.tum per.i.scriptam legi:ut etiam nos supra uidimus in littera.e. Nam ueteres indifferenter ꝑficistine & præficistini:proclive & proclivi:atq; alia multa uarieq; dixerũt. Nõnunq; ex dictionib⁹ græcis.o.cõuertimus in.i.cũ eas latine trãscribimus:ut πρωτος primus quo sæpe usus fuit Homerus λαιοσ Dmoos.i.ferinus. Quid quod ubi græci terminãt dictiones os:nos plerũq; illud.o.in.u.cõmutamus ut νικόλαος Nicolaus:κύρος Cyrus:κύπρος cyprus: στρουθεῖος spondeus:πέλαγος pelagus. Excipiunt nõnullæ quas non in us sed in er cõmutamus:ut ἄγρος ager:ατ λεάγρος Meleager: καυστρος cayster. nõnullæ uero in us & in er:ut μέναν ἄρος menandrus & menander:εὐανδρος euandrus & euander. Virgilius in.viii. Rex euandrus ait nõ hæc solennia nobis. Idem in decimo:pallas euãder in ipis omnia sunt ocu lis τεῦκρος teucrus & teucer. Virgilius in.xii. æne. Teucrus rhœteas primũ est adiectus ad oras. Quin &

una ꝛ comperi: quæ apud græcos in ος terminant: & ab antiquis nostris .o. in .i. conuersum fuit: ut Dano ος Danois seruius: quo nonnulli antiqui comici usi fuerunt. Nonnūq; terminationem ipsam græcam in os poetæ nostri obseruarunt: ut Virgilius in primo georgi. Heliadum palmas epiros dixit: & tenedos more græco cū terminatione in os & non latino in us. Idem in eodem. Et neritos ardua saxis. Quid quod in genitiuo termi nationē græcam idem poeta obseruauit cum ait libro sexto. In foribus letum androgeo: scilicet more atti coꝙ eiusmodi genitiuos in .o. finiunt: ut & ibidem Seruius attestatur. Immo & super primū æneidis regu lam posuit: Quod omnia nomina monosyllaba græca quæ in latinū sermonem transeunt tertiæ sunt tantū declinationis: & tam latine ꝙ̄ græce a nobis declinari possunt: ut tros in genitiuo trois & troos: Pan panis & panos. Virgilius in .viii. Parrhasio dictū panos de monte licæi. per derivationem etiam telle Priscianoutrā fit .o. in .a. ut creo creas. in .e. ut tutor tutela: bonus bene. per cōpositionē similiter: ut nominū habentium o. extremam syllabam cum uerbis siue participiis transit in .i. correptam ut homo homicida.

DE Littera. P.

P Littera muta est & aspiratione munda: cui tamen aspiratio in dictionibus græcis postponitur ut Phaethon. nonnunq; uero pro aspirata traducimus: ut supra in littera .b. uidimus.

DE Littera. Q.

Q Littera muta est: & propter nihil aliud telle Priscano scribenda uidetur: nisi ut ostendatur sequēs .u. ante alteram uocalem in eadem syllaba positum perdere uim litteræ in metro. Quod si ideo .q. alia littera est existimanda ꝙ̄ .c. debet .g. quoꝙ quæ similiter proponitur .u. amittenti uim litteræ alia putari: & alia cum id non faciat dicimus. n. anguis sicuti quis: & augur sicuti cur: sed nos aliam adminentionis eius cau sam supra in initio monstrauimus: hoc est ut pinguior per eam sonus habeatur: ꝙ̄ per ipsum .c. haberi pos sit. Quod sane terminatio ipsius .q. in .u. & necessaria consequentia alterius .u. posse illud: & ante alteram uo calem indicare potest. Nam nunquā in eadem syllaba uocalem post .q. ponere possumus. Quin inter .q. & uocalem interponamus .u. ut qualis quando: queror pro conqueror: loquitur sequit̄: loquor sequor: quo niam & similia ubi ipsum .u. in metro uim litteræ semper amittit: ut in sequentibus cum de .u. littera tracta bimus ostendemus. Sed an eodem modo si .u. uocalis sequat̄ interponi possit inter eam uocalem & .q. aliud u. ita ut post ipsum .q. in eadem syllaba geminari possit .u. dubium apud antiquos fuisse uidetur. Victorin⁹ Marius dixit geminari posse: ut in ipso quū: quando aduerbium est temporis: & tempus significat: quod cū geminata .u. scribendum esse dixit. Papyrianus uero libro .iii. de orthographia scribit omnino id fieri non posse. Ne scilicet duæ litteræ eiusdem in se soni & uocis tam inuicem ꝙ̄ cum terminatione soni ipius .q. col lidantur. Nam quasi ipsum in .u. terminari uidentur: & sic plurīū sonos in unum confundere & coalescere co geremur. Idem Quintilianus libro .i. de institutione oratoria sentire uidetur: ubi uult: cū si tempus signifi cat per .q. duabus solum sequentibus litteris scribendum esse: ut quū primū: & quū facerem. Si uero comi tem: hoc est si coniunctio fuerit per .c. scribi debet: ut cum Gaio cum Lutio. Qua data occasione errorē illū indoctum putauit quū quando abbreuiatum scribimus ex .q. cū .n. & superiori uirgula iam exaremus. Ita ut indocti tunc quoq; putauerint illud .u. quod ab antiquis post .q. cum superiori uirgula scribebatur: non u. sed ex litterarum similitudine. n. prorsus fuisse. Et cum idem pene cum quando significet ad alios in con suetudinem pro quando scribendū induxerint. Sicq; ex Papyriani & Quintiliani sententia puto: si telle scri bere uelimus: nunq; .u. post .q. geminandū sed ipsum quū unico .u. scribendum esse: quin & eodem modo æquus cū diphthongo & absq; diphthongo: & reliqus & obliqus & grandiloqus & altiloqus & omnia simi lia. Vt etiam in antiquis & emendatissimis codicibus scriptum conperi. Similiter apud antiquos arqui: & coqui scribebantur. Quin & in genitiuo assumere .i. cum quo .u. cōmode stare potest: ut Virgilius .iii. ænei. Quam pius arquitenes oras & litora circū Reuinxit: similiter coqui pro coci quod sane fieri dicimus: quā do ultima syllaba habet .q. Nam alias non accipit .i. ut oculus cū .q. apud antiquos pro oculus cum .c. quod in genitiuo faciebat oculi, p oculi. Vnde nisi eandem uim ipsum .q. haberet: quā .c. nunq; in principiis infi nitiuorū uel interrogatiuorū quorundā nominū posita per obliquos casus in illam transiret ut quis: cuius: cui. Vnde Quintilianus telle antiqui nōnulli ad pingue sane sonum quoi cum .q. &. o. post .u. & ante .i., p cui utebantur: ut ab alio qui distingueretur. Similiter a uerbis .q. habentibus in quibusdā participiis in .c. trā sfertur: ut loquor locutus: sequor secutus. At quotidie cum .q. sequente .u. ante .o. & non cotidie cum .c. idē Quintilianus nos scribere docuit: eo quod sit quot diebus: quin & in derivationibus uerborum Priscia no telle transit .q. in .s. ut torqueo torsi: ficut &. c. ut pareo parsi: transit & in .x. ut coquo coxi: ficut &. c. ut di co dixi: ducо duxi.

DE Littera. R.

R Littera semiuocalis est: & liquida: hoc est quæ post mutam in eadem syllaba posita præcedentē syllabā modo longam: modo brevem facit. Lōgā quidē ut Virgi. in .iii. ænei. Noctē hyemēq; ferens & inhoe uit unda Tenebris. Brevem uero ut idem in .viii. Defendi tenebris: & dono noctis opacæ. Similiter in la tebris penultima naturaliter brevis est: & ab eodem producī in .iii. ænei. cū ait: At scyllam cæcis cohibet spe lunca latebris. Et idem in multis similibus. Nam produxit Ouidius in heroidibus de Hypermestra. pa. ante

trem cū ait. Iam patrem famulosq; patris lucemq; timebam. & in eodē uersu: ante tris corripuit idē: Hæc tibi nempe patrem furta dedere louem: ubi. pa. breuis est: & similia. Sane. r. littera non solum semiuocalis: sed fere uocalis habita fuit: ex quo dubium resultauit: an huic præponi aspiratio uel subiungi debeat. Vnde ut supra diximus cum æoles ubiq; digamma pro aspiratione ponerent: & in dictionibus incipientib⁹ ab r. illud in. b. conuerterent: quod tunc quoq; ipsi. r. præponebant: usum est multis aliquā illi cum uocalibus cognationem esse: quibus proprium uidetur aspiratione præponi posse. Sed disconuenientia insuper uidebatur: quod non aspirationem: sed. b. litteram aspirationis loco præponebant. Veruntamen Prisciano teste ipsa. r. littera apud Græcos multis modis fingitur loco uocalis: ut in declinationibus in ra. & in. a. puram desinentibus: quæ similiter. a. seruant pobliques casus: ut ὠρα ὥρας σοφια σοφιας: hoc est sicut nominat desinentia in. a. puram cum apud græcos declinantur ratione uocalis necessario præcedentis per omnes casus ipsam litteram. a. conseruant: ut ϛοφια σοφιας: μαια μαιασ: & reliqua: nō autem si præcedat. a. alia consonans q̄i. r. possunt. a. similiter conseruare: sed in alias uocales commutāt: μοῦσα μούσης: ωτῆρια: ωτήριασ: ωσὲ λτα ωσ' λτασ: sed cum. r. cōseruant ut ωρα ωρας: ὥρα ὥρασ & reliqua: uidetur ipsum. r. uim uocalis habere. Sane in quibusdam compositis conuertitur. r. in. l. ut intelligo pro interlego: pellicio pro perlicio: pellego pro perlego: Plautus in asinaria tragedum illum ostende quem conscripsisti syngraphū inter me & amicam & lenam: leges pellege. nam tu poeta es prorsus ad eam rem unicus. Similiter pelluceo pro perlucco. Idem in eadem: ita pellucet quasi laterna punica. At polluceo cum. o. in prima aliam cōpositionem habet & significationē. Nam componitur ex poly dictione græca quæ multū designat: & luceo unū deuoueo: & dedico significat: quasi is qui talia facit multum luctat: Plautus in sticho: ut decimam partem Herculi polluceam. Nemius in colace: Qui decimas partes quantū alieni fuit pulluxit tibi a publicando epulo Herculi decimas. in simplicibus etiam transit. r. in. l. ut niger nigellus: umbra umbella. Transit etiam in. s. ut arbos pro arbor: odos pro odor. Plautus in captiuis quorū odos in basylica nos omnes adegit in forum Colos pro color: teste seruio in secundū georg. Nam ut ait tunc quoq; r. mutatur in. s. cum longa opus est syllaba. Verum & nōnunq̄ sine metri necessitate honos ponitur: ut Virg. libro ænei. primo: Hic pietatis honos sic nos in sceptra reponis. Quin & eodem Seruio teste Sallustius pene ubiq; labos posuit: quē nulla necessitas coegit: sed ut putat melius est seruire regulæ. Transit etiam. r. in duas. s. ut uro ussi: gero gessi in. u. consonantem: ut tero trui: fero fersi in. n. ut æneus pro æreus.

DE. S. Littera.

S Littera semiuocalis est: quæ si antecedat. m. uel. p. uel. t. in simplicibus dictionibus eiusdem est syllabæ ut Cosmus: prosper: testis. At in compositis aliud est. Nam aruspex teste Quintiliano in primo: Quia pars eius posterior a spectando est. s. litteram tertiæ dabimus. Abstemius uero quia ex abstinentia themeti cōposita uox primæ relinquetur. & ut idem refert Quintilianus: putauerunt multi illa quoq; seruanda esse discrimina: ut ex præpositionē si uerbum sequeretur pecto: adiecta secundæ syllabæ. s. littera si specto remotæ. s. scriberemus: hoc est a pecto exspecto. & a specto expecto. Vnde in lapillo quodam sardinico: qui erat Laurentii mei uallensis inscriptum litteris albis uidi: ex eadem materia utrinq; his duobus uerbis: Pompeius ex uno latere: ex alio exoratus: cum adiectione ipsius. s. ad secundam. Quod an rationabiliter fieri possit infra cum de. x. littera tractabitur ostendemus. Quid quod Ciceronis tēporibus paululū infra eodē Quintiliano referente fere quotiens. s. littera media uocalium longarū uel subiecta longis esset geminabatur: ut causſa cassus: diuissiones: quomodo & Ciceronē ipsum: & Virgilium quoq; scripsisse: ut ait manus eorum docent. Nam etiam nunc romæ in sepulchro Bibuli causſa cum duplicato. s. scriptum aspexi. Sed ut idem pergit Quintilianus: qui paululum superiores etiam illud: quod nos gemina. s. dicimus iussi una dixerunt Quid quod eodem teste. s. in. r. quandoq; cōmutatum fuit: ut Valesii & Fusii in ualerios Furiosq; uenerunt Ita arbos: labos: uapos: etiam & clamos ætatis fuerunt. Pomponius uero iurisconsultus de origine iuris ab Appio claudio processisse existimat. r. litteram: ut pro Valesius: Valerii essent: & pro fusius furii: sed ut hæc littera. s. ab aliquibus nominibus excluſa fuit: Ita & in quibusdam ipsa alteri succesſit: ut in sequenti littera uidebimus. Sane Prisciano teste traducentes græca nomina terminata in as uel in. s. plerūq; s. abiicimus: cū sint primæ declinationis: ut Geta birrhia: Phædria: Charea: quæ apud græcos in as. similiter poeta: sophista citharista: & similia: quæ in ης desinunt traducimus. nonnunq̄. s. in. x. αἰας Aiax: τρὶξ pistrix: licet pistrim dixerit Virgilius: & nō pistricem. ut in ea dictione uidebimus. Nam in multis sequimur dores: qui eiusmodi dictiones in. x. terminant: ut ὄρνις ξ. i. gallina pro ὀρνις. Nonnunq̄ etiam in initio. x. pro. s. ponunt ut ξύμμαχος. i. commilito eum. ξ. pro symmachos eum. s. Item ubi attici. συ. cum. σ. dores. τυ. cum τ. scribunt. Vnde nos transsumpsimus &. te. pro. σε. posuimus. Rursus econtrario ubi dores θαλασσα i. mare cum duplici. s. attici θαλαττα cum duplicato. t. scribunt: & ubi illi ἐρεισσα: quæ a nobis modo cō simili cū duplicato. s. threissa traducitur: de qua ea dictione late uidebimus. Attici eū duplicato. t. ἐρειττα describunt: & ubi illi ἥσσον. i. minor: hi ἧττον scribere uoluerunt. Ponitur etiam. s. nonnunquā pro aspiratione: ut supra late uidimus. Quid quod apud uetustissimos: ut etiam Priscianus rettulit. s. uim suam in metro frequēter amittit. Virgilius in. xi. ænei. Ponite spes sibi quisq. idem in. xii. inter se coisse uiros & de-

cernere ferro

ærnere ferro. Quid quod tribus cõsqnantibus sequentibus potest fieri cõmunis syllaba quãdo in principio sequentis syllabæ post uocalẽ correptã.s.& muta post mutã in eadẽ syllaba liquida sequẽ. quippe cum.s.in metro more ueterũ subtrahi soleat. Horatius in primo sermonũ: Linquimus insani ridentes premia scribæ. Tollit etiã penitus.s.a dictione quã sequit cõunctio ipsa ut cũ apostropho interrogatiue hoc est ubi abiecit e.ut uiden: pro uides nescatis pro scatis nesum pro uis nec. Transit hæc eadẽ Priscano teste in.m.ut rursum p rursus. Dimminuo pro diminuo. Terentius in adelphis: Dimmouet tibi cerebrũ. In.n.ut sanguis sanguinis. In.r.ut flos floris: & similia.

DE.T.Littera.

Littera muta est: & apud uetustissimos in aliquibus dictionibus scribebat: in quibus ũ ipm.s. scribit. Nam mertare atq; pultare teste Quintiliano antiqui dicebãt: Nos mersare & pulsare dicimus. Quid quod eodẽ auctore quædã est cognatio.d.litteræ cũ.t.ita ut in uetustis operibus ut ait urbis nostræ & celebribus templis Alexanter legat & Cassantra.s.cũ.t. littera loco cuius nos iam.d.utimur. Vnde econtrario etiã nonnunq̃.d.pro.t.ut caudex p cautex dicimus. Virgi. Caudicibus duris: & caudex inde codex pro duro fodiliuit Iuuenalis secunda satyra: Horrida quale facit rediens in codice pellex. Sed ut potamus maior ẽ cognatio ipsius.t.cũ.s.& .x.q̃ cum.d.esse dicat. Nam a uerto uersus magistq̃ uerdus dicim⁹ & a mitto missus: & a conuitor cõuissas. Quid quod ex dictionibus græcis.t.in.s.sæpe cõuertimus: ná apud illos σσ Ta cũ.t.scribit: nos ossa traduximus. Itẽ cũ.c.antecedente ipm.t.in.x.cõmutamus: ut pecto praxi: flecto flexu.

DE.V.Littera.

Littera uocalis est: & sæpissime in consonantẽ transit: quã sane loco.f.digammæ surrogauimus. Vnde a plerisq; eiidem nomẽ datũ fuit: quod digãma ipsum apud æoles habebat: uidelicet uau loco cuius ut supra diximus Claudius Cæsar aliã figurã surrogare uoluit: sed antiqua prænaluit scriptura & .u. consonans loco digammæ est: cuius potestate constat poetas nostros fere omnes usos fuisse: in quibus illi digãma ipso utebant: ut latius Priscianus ipse pertractauit: cuius dicta quædã quia nõnullis obscuriora forte uidentur nos clarius explicabimus. Ni ut illi quidoq; digãma p simplici cõsonãte ut uenus haud anino nequicq̃ exercita mater: & nõnunq̃ pro duplici accipere uoluerũt: quod in præterito pfecto & pluscq̃pfecto tertiæ uel quartæ cõiugationis maxime apparere potest: in quibus.i.ante.u.cõsonantẽ posita.p.duitur: & eadẽ subtracta corripit. Vt cupiui cupii cupieram cupieri audiui audiuisti audierã audiero. Sed apud doctissimos poetarũ semper potestas.u.simplicis cõsonãtis præualuit. Itẽ ut illi nõnunq̃ digãma i metro pro uocali breui sint usurpata & nostri quidoq; ipm.u.cõsonãs p uocali correpta sumpserint ut Horatius silua trisyllabũ ptulit in epodo hoc uersu: Niuesq; deduxit Iouis mox nec syluæ: quod teste Prisciano dimetrũ est iambicũ cõtinentẽ pentimemeri heroicæ.i.dactylicæ: hoc est uersiculum ille: qui etiã archilochius ab inuentore cognominari solet: cõstat ex dimetro iambico: hoc est duobus pedibus iambis sequẽtibus spõdeo & pyrrichio: q̃ pedes etiã ad archilochiũ iambicũ spectare possunt: & cõuenit heroicæ pentimemeri .i. dactylicis pedib⁹ iquibus heroicus cõstat uersus: qui sane pedes cũ in quinta syllaba diuisionẽ patiantur: pentimemeris heroicæ cognomẽ metro impendũt: pente. n. quinq; & meros diuisio uel pars dicit. Sed quia secundũ morẽ archilochi uersus ille unica abundat syllaba catalecticus etiã archilochius nominat. Ná niues iambus est: qui ex breui cõstat & longa: quæ de simili modo iambus est. At dicũt q tertius est pes spondeus est: & ex duabus constat longis. Iouem pyrrichiũ detinet: quia duas cõtinet breues. Restat nũc mare nũc siluæ: qui eũ duo dactyli esse debẽt necessario in quinta syllaba diuisionẽ accipiũt. Ná nũc mare dactylus est nũc siluæ ut dactylus sit necessario syllaba tal diuisionẽ patit: & si absq; l. fuerendũ est: quare cũ.l.ad.u.cõiungẽdũ sit necessario.u. uocalis efficit & breuis ante uocalẽ.a.quæ est in diphthongo.a.qua ipm.a.abscit. Vnde catalecticus cognominat: & sic duo fiunt dactyli.e. remanẽte: nec aliter fieri potuisset. Similiter Catullus ueronensis uersiculũ il lum: Et zonã soluit diu ligatã inter hendecasyllabos phalæcios posuit: hoc est inter uersiculos undecim syllabas a Phaleuco auctore cognominatos q quinq; pedib⁹ constãt: & nisi soluit trisyllabũ sit uersus stare nõ posset. Sed quoq; id in dextantus & cõpositis manifestius inspicit: ut uoluo uolumus: soluo soluimus: aut sumpsi: sumpsimus: lauo lotus: fauco fautus: caueo cautus. Sic etiã cõtra.a. uocali trãsit in cõsonantẽ ut nauta nauita: gaudeo gauisus. Rursus & æoles in metro digãma ipsum quidoq; p nihilo assumebãt ific & nostri quoq; u. cõsonans nõnunq̃ pro nihilo assumere uoluerũt: & maxime uetustissimi cognouerũt Terẽtius in andria: Sine inuidia laudẽ inuenies: & amicos pares. Est etiã trimetrũ iambicũ: in cuius primo pede nisi .u. p nihilo habeat: ista ut fiat tribrachus stare uersus nõ põt. Ná sex pedibus cõstat: quoq; primus est: fuimus ubi .u. abiecit: & trũ breuiũ pes constat. Secundus est dia q dicit iambus. Tertius est laudu q est spondeus. Insup & sequens sequit q est anapestus: & quartũ pedẽ facit. Quintus ẽ etiamq; similiter est anapestus. Deinde sequit sextus q est cospares: & est amphimacrus: hac pes nunq̃ cõsueuit esse huiusmodi trimetris: sed hic uersus dicit trimetrus hypercatalecticus. Verum & apud nostros ex alio capite amittit .u. tum litteræ in metro scilicet quem post .q. apsum.u. ponitur alia uocali sequente: ut in mille exemplis prospici libet. Nam tunc quoq; teste Sergio super Donatũ: Nec consonus ẽ ipm.u. quod loco digãmæ poni consueuit: nec uocalis ee põt. Nõ quidẽ consonãs: qa ut supra usdimus post cõsonantẽ in eadẽ syllaba poni nõ põtideo æoles cõmutabãt

digamma in.b.& præponebant dictionibus incipientibus ab.r.Non ꝑtiã uocalis quia poſt ſe in eadẽ ſyllaba aliã uocalẽ habet:cuius merito cõſueuit ſemp fieri cõſonãs:& uocalis ſonũ amittere.Hoc idẽ etiam plærũq; patit inter.g.& aliquã uocalẽ ut ſanguis lingua.Idẽq; ſæpe fieri cõſpeximus.s.antecedẽte ſpm.u.& ſequẽte a.uel.e.ſuadeo ſuauis ſueſco ſuetus. Vtebantẽ etiã ut diximus æoles ipſo digãma ubiq; loco aſpiratiõis effugiẽtes ſpiritus aſperitatẽ. Quos in multis quoq; nos ſequimur:non aũt in omnibus. Nã ut illi Fεστισ:nos ueſtis dicimus:ubi Fεστία nos ueſpera:ubi Fις nos uir.Item & hiatus cauſa illi quoq; interponere ſolebant digamma ut in tripode uetuſtiſſimo Apollinis q ſtat in cerolopho bizantii ſic ſcriptũ annotauit Priſcianus Δι αποFεωι λαφῶι.Et nos quoq; hiatus cauſa interponimus.u.loco digammæ.F.ut clauus argiu⁹ pauo ouum ouis bouis.poſt hæc aũt cũ dictiones græcas trãſferimus:ponimus.u.noſtrũ plærũq; ꝑ ου diphthongo ut muſa pro μοῦσα.Nõnunq; ꝑ.o.correpta ut Cyrus ꝑ κυρος:cyprus pro κύπρος: pelag⁹ pro πέλαγος:quẽadmodũ ſupra uidimus quũ de.o.littera tractauimus.Quãdoq; ꝑ.o.producto quod illi.ω. mega.i.magnũ uocãt ut fur pro φωρ.Quin ecõtratio nõnunq; .o.pro ου diphthõgo ponimus:ut bos eum ſolo.o.dicimus:pro eo quod βουσ cũ ου diphthongo ab illis ſcribit'.Nõnunq; uero ponimus.u.ubi illi.υ. græcũ ſcribũt:ut infra cũ de illo tractabimus late diceemus.Quid quod tradiceẽtes dictiones græcas inter.c. &.l.uel .c.&.m.ipm.u.quandoq; iterponimus: ut ηρακλεσ hercules: ἀσκλητιος Aeſculapius: ἀλκμη ων ſecũdũ antiquoꝝ ſcripturã Priſciano teſte Alcumena ſcribebat':quin & ἀλκμαίων Alcumenon.fuit etiã u.in quibuſdã alias uocales ab auctoribus noſtris aliquãdo cõmutatũ: & ꝑ deriuatiões quotidie cõmutamus in.a.ut ueredus ueridarius:in.e.ut pondus põderis:deierat ꝑ deiurat:peierat pro peiurat. Quin & antiq teſte Papyriano augar ꝑ augur:augeratus ꝑ auguratus dicebãt.Similiter in his quæ a tertia cõiugatiõe naſcunt' quotieſcũq; n.&.d.ipm.e.ſequebãt':loco.e.ipm.u.ſcriptitare ſolebãt:ut facturndũ ꝑ faciẽdũ:legendũ ꝑ legẽdũ:dicendũ ꝑ dicendũ:tertundũ ꝑ tertendũ. In.i.correptã ꝑ cõpoſitionẽ ſcilicet nominũ habẽtũ ultimã ſyllabã deſinentẽ in.u.cũ uerbis ſiue participiis ut cornu corniger:& cornicẽ:arcus arcitenẽs:fatũ fatidicus:aurũ aurifex:luctus luctificus:fluctus fluctuag⁹: opus opifex:etiã ꝑ diuiſionẽ:ut curr⁹ uel curſus curriculus uel curriculũ.Nã a curru per diuiſionẽ deſcẽdũt:ut iuuenalis in ſatyra quæ incipit Plurima ſũt fi ſſene inquit:Nã ſiqs magni cenſus præcepit amoti:Et leuo monitu pueros ꝑducit auaros: Dat libertatẽ & totas effundit habenas:Curriculo quẽ ſi retinoces ſubſiſtere neſcit. Vbi curriculũ a curru & trãſlatione ſua diminuit.Similiter Curtius libro octauo de geſtis Alexidri inquit:alioqꝫ turbati equi nõ in uoraginem mõ lacunaſq;:ſed etiã in amnẽ præcipitauere curricula.Eſt etiã curriculus curſus:ut Varro in epiſtola ad Iubũ Cæſarẽ atteſtat':& Plaut⁹ ſimiliter cũ ait in epidico:Nã ut apud portũ te cõſpexi curriculo occurſo ſequi uix adipiſcẽdi poteſtas modo fuit.Quin & ſignat ipſe ipſm teſte Seruio ſuper.viii.ænei.ubi ait Virgilius: Curriculo expulerat ſomnũ cũ formina primũ.Significat eũ locũ ubi currit'.Quid quod.u.in.i.quibuſdã in dictionibus a.C.Cæſare traductũ fuit.Nã ut ait Quintilian⁹ libro primo: optumus & maximus ut mediã.i.litteram quæ ueteribus.u.fuerat acciperẽt.C.primũ Cæſaris inſcriptione traduciẽ factum.ſcribebant etiam antiqui teſte Priſciano carnufex cum.u.pro carnifex:& lubens pro libens:peſſumus pro peſſimus.

DE.X.Littera.

Littera ſemiuocalis eſt:quã ex græcis accæpimus:& multa cõmoditate in dictionibus noſtris habemus Nã duplex eſt:& pro qua modo.cſ.modo.gſ.modo duplicato.ſſ.ut dixit Plinius primitus utebamur ut apecſ cũ.cs.pro apex cũ.x. quod genituus etiã indicat:in quo apicis dicimus.Similiter gregſ. prius cum gſ.dicebamus:ubi nũc grex cũ.x.dicimus:quod genituus indicat gregis. eodem modo Vlyſſes cũ duplici ſſ.ubi nũc ulixes cũ.x.ſcribimus:quã litteraturã cũ duplicato.ſſ.græci etiã obſeruant dicentes ὀλυσσεύς: unde quod apud dores Δισσα:quod eſt bina eũ gemino.ſſ.ſcribit':ſæpe ab Homero Δεξε cũ.x.ponit'.Verũ græci ſequẽte.ſ.nũq;.x.præponũt: ſed illã in.κ.quæ ſimplex eſt cõuertũt: ut pro εξ & στάσις nõ εξστα σις:ſed ἑκστασις cũ.κ.ſcribũt.Cuius hæc ratio uidet' quia.s.geminari aliqua cõſonãte antecedẽte minime poteſt.At.x.cũ loco.c.&.s.uel.g.&.s.uel gemini.ſ.fungat'.Si illã in eadẽ dictione.ſ.ſequeret':cõtingeret illã poſt.c.uel.g.uel.s.geminari:quod fieri nõ poteſt.Quæ ſane ratio adeo cõcludere uidet':ut nullo pacto s.poſt.x.etiã in ſcriptura noſtra ſcribere debeamus.Quod teſte Quintiliano libro.ix.de inſtitutione oratoria reprehendit Iurami⁹;Meſſala i libro de.s.littera defendit:ita ut nõ recta illoꝝ dici poſſit ſcriptura: quã ſupra cũ de littera.s.tractaret':recenſuimus:ubi dicebãt a pecto exſpecto cũ.s.poſt.x.ſcribendũ eẽ uel exſoratus ut duo.Quod ſi liceret licebat etiã poſt.bs.uel.ps.quas loco.ψ. duplicis accipim⁹ addere.s.ita ut dicere mus obſtiſſus uel abſtpectus eũ duplici.s.poſt.b.quod maxime licet.Nec etiã more græcoꝝ.x.in.c. ſequẽte s.cõuertimus:ſed teſte Priſciano.x.ſolã abſq;.s.apponimus.Ita ut quotienſcũq; ex præpoſitio cõpoſita præponit' dictionibus incipientibus a uocalibus uel ab his quattuor conſonantibus:hoc eſt.c.p.t.s.ipa integra manet.Sed ex his quattuor cõſonantibus ſola.s.abiicit'ur exaro:exeo:exigo:exoleo:exuro:executio: explodo:extraho:exequor:expecto:exequiæ:expes.Sed dubium de exſicco:& de exſibilo reſtat:quæ abſq;.s. nõ poſſe ſcribi uidenturut ait Papyrianus:quære & cætera ſimili modo potuiſſe ſcribi apparet.Vnde antiquorum forte cõſtat:tudo magis in his q̃ grãmtieorũ ratio ſectida erit.Trãſit.x.teſte Priſciano per deriuationẽ in.u.conſonantẽ ut nix niuis.In.ſ.ut nox noctis.ſubdit etiam loco aſpirationis:ut ueho uexi thraho traxi.

De.y.Littera.

Littera uocalis est anceps & liquida: hoc est quæ facile modo produci modo corripi potest. Hanc in solis dictionibus græcis: & eo loco quo illi scribunt: & nos scribere debemus. Nec in ullis latinis ponere prorsus debemus: quia ob id tantū suscepimus: ut propriā dictionū græcarum scripturam: quas ab illis accepimus: in transcribendo seruaremus. Nam cum pro latinis dictionibus. i. nostrum habeamus: græcas litteras intermiscere non debemus. Sane ueteres nostros illam transcribendo in pluribus dictionibus mutasse: ac pro illa. u. quoq; nōnunq; uero. o. posuisse cōperio: ut Δύο duo: υἱὸς uus: σῦς sus: & inde diminutiuū suculaἸυβέρνητος gubernator: κυμινοσσ cuminus uel cumminum: κυπαρίσσος cupressus: κύμβη cumæ quod urbis est nomen: ut in dictionibus inuenimus: aurelia murena: quod piscis est nomē: αὐλός mullus nomen est piscis: ut Iuuenalis: Mullū sex nulibus emit: θύννος thunnus similiter est piscis: σφυρίς sappa: πορφύρα purpura: τυμβα tuba: φυγή fuga: φυτόν phucus: βότρυς botr⁹: γόνυ genu: ςαμβυκα sambuca genus est instrumenti musici: γύγος iugū: ςύλλας sulla: & plura alia quæ simili modo. y. græcum in. u. nostrum conuertunt. Nam sullam quē iam dicimus syllam in antiquis codicibus & emendatissimis cū. u. scriptum: & nos ipi sæpissime aspeximus: & a doctissimis uiris nostræ ætatis & conterraneis meis Leonardo & Caralo Arretinis: sic antiquos scripsitasse cōfirmari audiui. Vnde uidentur secuti æoles qui ipsum y. græcū sono ipsius. u. soliti erant sæpissime pronuntiare. Itaq; si eorum poetæ nōnunq; ipi. y. græco asscribebant. o. non ad quoq; faciebant: ut diphthongum facerent: quēadmodum ex diligentissimorū grammaticorū testimonio comperimus: quia illā corripiebant: sed ut per ad quoq; expressius declararent: apud eos ipsum. y. græcum sono ipsius. u. efferendum esse: ut in eo Callimachi uersu καλλιχόρου χωνοσ καὶ συρίσας ενυγάτηρ. Cōuertim⁹ etiā nōnunq; . y. græcū in. o. nostrum: ut νῦξ nox: ἄγκυρα ancora: αὐλος modiolus: σὐραξ florax cum. t. exili & alia nōnulla similiter: quorum rationem reddere præter litterarum similitudinem & figurarū seu linguarū consuetudinem difficile esset.

De.z.littera.

Littera muta est quā similiter pro dictionibus græcis accepimus: pro qua primitus nōnunq; simplex. s. ut saguanthum pro ζάκυνθος: sethus pro zethus: quidoq; uero duplicatū scribebamus: ut massa pro μάζα: Patrisso pro πατρίζω: pytysso pro πυτύζω: quandoq; autē pro illa. d. ipsum ponebamus: ut odor ab ὄζειν: Medentius pro Mezentius teste Prisciano.

Hæc littera a Claudio Cæsare cōperta antisigma nominata est: quia unum sigma & alterum inuersum atq; oppositū detinet: uolumq; illā locū ei⁹ litteræ detinere: quæ apud græcos. ψ. scribit & apud nos per. ps. uel. bs. traducitur. Quānis teste Prisciano multo molliorem uolubiliorēmq; sonitum. ψ. habeat ps uel bs. Nam sic quoq; ante illius inuentionem græci pro ea litteras illas perscribebant. Qua de re licet recte ipsi Claudio ipsum fuisse dicatur nouam scilicet formam sub eadem potestate comperire. Nulli tamen ausi sunt antiquā scripturam mutare. Verum Papyriano teste & nōnullis aliis quāto expeditior est. ψ. cū ps tanto ps cū bs esse uidetur: ideoq; dictiones græcas per. ψ. scriptas: quandoq; quidem in ps transferimus: ut psalmus psitacus pseudolus terpsichore æthiops. nōnunq; uero in bs: ut αψύρτος absyrtus: ἔρεμψ arabs. Sane ps uel bs nunq; in eadē syllaba coniungitur in fine nominationis: si casus genitiuus in psis uel in bis desinit ut Pelops pelopis: æthiops æthiopis: arabs arabis. Quod nō solum in græcis quoq; sed etiam in latinis quoq; obseruamus: ut turpis turpis: princeps principis: urbs urbis: calebs calibis.

De ordinatione litterarū inuicem tam uocalium cū consonantium. Et primo de ordine uocalium.

Vm ergo de litteris & eorum nominibus figurisq; & potestate ex sententia clarissimorum uirorum diffeuerimus: Restat iam de earundem ordinatione in syllaba deinceps pertractare: & a uocalibus incipientibus hæc primū annotāda uidentur. Quod uocalis unica nō nisi absq; sua syllaba dici possit: hoc ex ui nominis syllabæ clarissime apparere potest. Nam syllaba dicitur græca est a συναβδ λάω uerbo quod est comprehendo deducta. Vnde & syllaba ipsa cōprehensio dici potest: quæ non nisi ex pluribus: hoc est ad minus ex duobus recte fieri ualet. Sed quia communiter syllaba pro uoce litterali accipitur: quæ sub uno accentu & uno spiritu indistanter profertur: reperiemus etiam uocales singulas pro singulis syllabis accipere. itaq; ab una littera incipiens syllaba non ultra sex litteras progredi potest ut a ab ara mars stans stirps.

Tres uocales in eadem syllaba locari non possunt.

Vnq; etiam tres uocales in eadem syllaba recte locari possunt. Nam. u. & . i. non aliter diphthongis cōiunguntur: nisi loco consonantium apponantur: uel ipsum. u. uim litteræ amittat.

Duæ uocales in diphthongis coniunctæ ponuntur in eadem syllaba.

T duæ uocales cum diphthongum conficiunt unicamiam tunc syllabam efficere ualent ut Aeneas Cæsar moenia: oenophorum audio: gaudeo: Eugenius: Perseus.

Quibus diphthongis utuntur latini & græci: & quas ex græcis traduximus.

14.120

Vattuor igitur in latina elegantia diphthongorũ genera habemus.æ.œ.au.eu. De quibus in sequẽ
tibus in dictione diphthongus uidebimus. Sed duodecim in græca comperiuntur. Ex quibus cum tantũmodo octo nos in scripturam nostram traducamus:uidelicet.αι.αυ.ευ.ει.οι.ου.υι.ωι. de his tantũ modo & per quas litteras ad nos transferuntur uidendum erit. Nam principaliter ut promisimus de ortho graphia dictionũ græcarum quæ latine scribuntur tractaturi sumus. At reliquas eorum diphthongos:quæ ad nos minime spectant prætermittemus.

De.æi.diphthongo.

Prima igitur diphthongus fit ex.æ.cum.i.in qua utraq; uocalis sonum suum perdit:& simplicis.e.so
num suscipit:in scripto uero nullo modo simplex.e.pro.æi. diphthongo ab illis scribi potest: Nec e contrario diphthongus pro simplici.e.at cum huiusmodi dictiones in quibus illa diphthongus scripta fu erit a nobis transcribuntur:semper loco illius nostram.æ. diphthongum apponimus: ut αινείας Aeneas. μέγαιρα Megæra. Nónunq; uero illã diuidimus in.æ.& in.i.& tũc quoq; ipsum.i. quandoq; quidem pro duplici consonante accipitur:ut αἰάς Aiax:ααί Maia.quandoq; uero uocalis remanet:ut ναΐς nais. Vir gilius in Alexi:Tibi candida nais & Ouidius:Nais ab his tacuit. Sed hæc quoq; dicho diuersimode in plu rali numero a poetis nostris obseruata legitur. Nam cum naiades scribamus:nonunq; secundã produci mus:quandoq; uero corripimus. Namq; produxit illam Virgi. in Sileno cum dixit: Aegle naidum pulcher rima. Corripuit uero Ouidius libro metamorphoseos.iii.cum ait:Mercurio puerum diua cythereide na tum:Naiades idaris enutriuere sub antris. Nec hæc solum nostri obseruauere poetæ:sed quãdoq; diphthõ gum illam diuidentes pro uera diphthongo.æ.posuerunt.ut aulai pro aulæ.pictai pro pictæ. Virgilius li bro æneidos.iii. Aulai in medio hbabant pocula bacchi. Idem libro.viii. Diues equũ diues pictai uestis & auri. Quid q nõnunq; diphthongum ipsam totam in.o.simplex traductam comperim?: ut ἀτίτης Oeta: & siquid simile comperitur:ubi.æi.diphthongus in simplex.o. &.æ.in.e.nostrum conuersa fuerunt. Nam nullo pacto potest ibidem esse.æ.diphthongus:sed diuisum tantummodo illa proferri conuenit. ut Ouidi us:non sensus ætæ regia lenaios erat. Transit quandoq; hæc diphthongus per deriuationes & cõpositiones in.i.productam:quæro inquiro exquiro. Quamuis exquære Plautus dixit in aulularia:ut intro exquære sit ne ita ut ego prædico. Similiter lædo illido:cædo & occido.

De.æu.diphthongo.

Ecunda diphthongus fit ex.æ.&.υ.psilon sic.æυ.quã græci sub uno accentu & unica syllaba pferunt tali scilicet sono:ac si aue proferatur ablata.e. Quã cum in dictionibus græcis ad nostras traducimus conuertimus in.au.diphthongum nostram:ut ἀυγούστινος Augustinus:ἀυλή aula:αὔρα aura: sed ali quando quidem a nostris diuiditur:ut ηαενσ naus:ubi nulla est diphthongus:sed.y.psilon in.u.consonãs est conuersa. Quod nos quoq; in dictionibus nostris quandoq; obseruamus:ut gaudeo cuius prima diph thongum habetur gaudius diuiditur:& fit.u.consonans. Econtrario etiam contingit.u.consonans in diph thongum reuerti:& hoc per abiectionem uocalis sequentis ipsum.u.ut lauor lautus:fauco fautor:auis au ceps:ut etiam supra uidimus cum de.u.littera tractaremus. Transit nõnunq; diphthõgus ipsa.au.more an tiquo in.o.productam:ut lotus pro lautus:plostrum pro plaustrũ:cotex pro cautex.quandoq; in.o.correp tam ut loretum pro lauretum:orichalcum pro aurichalcum. Virgilius in.xii. Ipse de hinc auro squalentũ alboq; orichalco. & Hora.in arte poe. Tibia non ut nunc orichalco iuncta tubæq;. Nam ut ait Festus in dicti one orata:aurum ruffici orum dicebant:auriculas oriculas. Vnde & orichalcum pro aurichalco:de quo in sua dictione late uidebimus:posta pro pausta. Nam a Virgi.pausta dicitur cum ait libro georgi.ii. Orchi tes & radii & amara pausta baca. Plinius uero libro.xv.naturalis historiæ: Tria inquit sunt oleæ genera or chites radii & postæ. Verum econtrario antiqui quandoq; Prisciano auctore.au. diphthongum pro.o. po nebant:ut austrum pro ostrum auscultum pro oscultum. Item teste Seruio in primũ geor.caudex pro codex saurex pro sorex:caules pro coles:caures pro corus.

De.ευ.diphthongo.

Ertia diphthongus apud illos fit ex.ε.cum.υ.psilon:sic.ευ.quæ sub uno accentu & una syllaba quẽ admodum alia quæq; ab illis profertur:uel uti si proferatur eua ablato.a.& hæc quoq; cum in dictio nibus græcis ad nostros transfertur:per.eu.nostram diphthongum scribatur:ut εὐγένιος Eugenius:εὐαγγέλιον euangelium. & uniuersaliter ubicũq; maiores nostri has duas diphthongos in dictionibus græcis comperierunt.ſ.æυ.&.ευ.fere semper loco.υ.psilon.u.latinum posuerunt. Ex quo certum haberi potest illud.u.apud illos in suis diphthongis sonum suum deperdidisse:eum neq; sit.u.neq; ut.u.nostrum ab illis: sed uti.i.pferat. Quãq; antiqui æoles a quibus nostra grãmatica ut plurimũ deducta fuit:sono ipsius.u.sæ pe ipsum.υ.pferebant:ut supra uidimus. Verũ & nõnunq; ex ipsa diphthongo.ευ.cũ ad litteraturam no stram traducimus:litteram unam abiicimus:& alteram retinemus:uel ut alii dicunt tota diphthongus in al teram litterarũ conuertitur:quod ad idem tendit. Et abiicimus quandoq; quidem.υ.& retinemus.e.produ ctam:ut ἀχιλλεύς Achilles:ἀλισσεύς Vlixes:περσεύς Perses: quãq; etiam Perseus a nostris dicatur. Quandoq; uero abiicimus.e.& retinemus.i.quod in.u.nostram productã similiter cõuertimus: ut φεύγω

fugio: φεύγω fugarde qua dictione cum.f. scripta in sequentibus fiet sermo.

De.ꝛ. diphthongo.

Varia diphthōgus fit ex.e. cum.u. sic.eu. in qua.e. sonum suum perdit: & diphthōgus tota uoce ipius i. simplicis profertur. Nō tamē eius loco.u. simplex ab illis scribi potest. At cum apud nos transferitur non potest in aliam diphthongum sibi correspondentem conuerti: quā non habemus. Sed aliquando quidem illam in.u. simplex transferimus: ut πλειάδες nilus: τὰ λείαδα pliades: ubi abscimus.e. & retinemus .i. Virgi. libro primo ænei. Arcturum pliadesq; hyades geminosq; triones: ubi non solum abscidit.e. ut dixim⁹ sed ipsum.i. ac si fuisset in dictionibus latinis ante uocalem corripuit. Aliquando uero diphthongū ipsam in simplex.e. semper productam conuertimus: ut χορεία chorea: σπονδεῖος spondeus: uerū & aliquādo eadem diphthongus apud nos cū transfertur diuiditur: & ambæ litteræ diuisæ a nobis proferuntur: ut in ea dictione: quā diximus transtulerunt: ut plurimū nostri poetæ pleiades. In qua diphthongus ipa diuiditur: & .i. simplex consonans efficitur: quāobrem in hac ipsa diphthongi diuisione semper primam producimus Secundam uero quandoq; quidem corripimus. & tunc quoq; semper primā more græcorū accentum seruamus. ut Virgilius libro georg. primo: Pleiadesq; hyades: claraq; lycaonis arctos. similiter Ouidius libro.iii. fastorum: Pleiades incipient humeros releuare paternos. Nunq; non potest scribi pliades cum solo .i. quia tunc quoq; prima illius breui existente carmen claudicaret: ut libro primo ænei. Virgilius ipse obseruauit primā corripiens: ut proxime ostendimus. Non eni in omnibus non propriis eandem uno loco longā & alio breuem ponimus. Quandoq; uero secundam eius dictionis syllabam secundū aliquos etiam producimus: & in illam accentum transferimus: ut Propertius ad Cinthiam: Non hæc pleiades faciunt: necq; aquosus orion. Lucanus libro sexto: Pleiadūq; soror genitrix meamaximus atlas Et alius. secundū alios uero sit diæresis: hoc est diuisio diphthongi græcæ & remanet .i. uocalis ac breuis una cum a uocali sequēte ita ut sit ibi dactylus & accentus super prima remaneat. præter hæc autem diphthongus ipsa. ei. nonnunq; a nostris græco more describitur: ut a Virgilio in Pollione dum ait: Orphei calliopea lino formosus apollo. Et in silleno: Caucaseaq; referet uoluucres: furtumq; promethei. Idem libro primo ænei. Iam validam ilionei nauem iam fortis achatæ. in quibus .ei. pro unica syllaba & unica diphthongo appositi. Vt testis est Macrobius libro saturnaliorum & metrorum scansio indicat: quæ diuisis litteris fieri non posset. Imo quod plus est cōperimus uetustissimos nostros semper pro .i. longo diphthongū hanc scripsisse. Vnde id quoq; Lucilium præcepisse rettulit Quintilianus cum ait: Iam pueri uenere e postremū facito atq; .i. ut pueres plures faciant ac deinceps idem mendaci furiq; addes e cum clari furei iusseris. Quod quod apud aruminū in triūphali arcu: qui iam pro porta urbis habetur scriptus antiquissimus litteris adhuc aspicere licet. CELEBERRIMEIS ITALIÆ VIEIS pro celeberrimis italiæ uiis. Et non longe ab urbe roma in loco qué aureliam iam uocant scriptum aspexi: Sibi Sueis pro suis. Vnde etiam Prisciano teste libro octauo scribebant antiquissimi: uolo ueis: cū diphthongo. ei. in secunda persona pro eo quod dicimus uis: ubi diphthongum in .i. longam cōmutauimus. Quare illorum obseruantiam superuacuam dixit Quintilianus in primo: quia .i. tam longæ q̄ breuis naturam habet: tum ut ait accommodum aliquando.

De.oi. diphthongo.

Vnta diphthongus fit ex.o. cum .i. sic.oi. in qua.o. sonum suū omnino apud illos perdit: & profertur solum ut .i. nostrum: pro ipso tamen scribi ab illis non potest: nec ecōtrario. Quam utiq; diphthongū cum nos ex dictionibus græcis in latinum sermonē transcribimus: in eam conuertimus diphthongū: quam per.œ. scribere consueuimus. nam.o. remanente .i. in.e. cōuertimus: & fit.œ. diphthōgus: ut ποῖβος Phœbus: ὀστροσ ostrum. Virgilius libro georgi. primo: Cui nomen asilo romanū est oestrum grai uertere uocantes: ὀνοφόρος onophorum. Iuuenalis: Tandem illa uenit rubicundula totum onophorum fatiens. aliquando uero remanentibus eisdem litteris illā nos diuidimus: ut Τροία troia: εὐβοια euboia: ubi .i. dupliceis cōsonātis tum obtinet. Aliquādo aūt tota diphthongū i simplex .o. cōuertim⁹: ut μοῖχος poeman: τροῖς poeta. Nā diphthongus tota in .o. transfert: & illud .u. quod diphthongū sequit' in .e. nostrū cōmutat'. Quandoq; uero & ipsam diphthongū in simplex .u. nostrū cōuertimus: ut φοινικος punicus.

De.ov. diphthongo.

Exta diphthongus fit ex.o. cū .v. psilon sic.ov. ubi utraq; uocalis sonū suū perdit: & sonū latini .u. simplicitter assumit: quando scilicet .u. nostrum uocale est. cum ergo illam traducimus in .u. latinū cōuertimus. Verum ut ostendit Seruius in .x. ænei. Consueuerunt antiqui nostri illam in .œ. diphthongū trālferre ut & diphthongū nos haberemus ubi illi habebant. Nec græca modo sed plæraq; ex nostris: quæ nos p .u. scribimus: antiqui p .œ. diphthongū scripsit: ut moenus pro munus: quod obseruasse Virgilius in præfato libro .x. testat' idē Seruiꝰ cū ait: Quin intrant portas atq; ipsis prœlia miscent Aggeribus mœrorū: p munorū: ubi primū cū .œ. diphthongo scriptam dixit. Similiter mœnia cū .œ. diphthongo pro munia scribi asserunt: pœnio pro punio: quod eodem teste a pœna uenit: hinc & pœnica regna uideside quibus in particularibus dictionibus latinis uidebimus.

De.ui. diphthongo.

Eptima diphthondus fit ex.v.pſilon &.i.paruo coniunctis inuicem hoc modo.vi.quæ unius.i.longi ſonum ſeruat:quã apud latinos in ipſis dictionibus græcis: quas lãtine tranſcribũt ſic prorſus ut iacet apud græcos obſeruatam comperimus:& nos ſimili modo obſeruare debemus:ut ἁρπυῖα harpyia. Virg. libro.iii.ænei.ſic obſeruaſſe deprehenditur ex antiquis & emendatiſſimis codicibus:ac Macrobio teſte ubi ait:Quas dira celeno:Harpyiæq; colunt aliæ. Idẽ libro georgi.iii. Atq; getæ atq; hebrus ac attias orithyia: ſic.n.græce ſcribitur ὀριθυῖα:ſimiliter cynomyia: & alia ꝯplura. Nam ſimili modo ſcribunt noſtri du &.ui. per geminum.i.& per unũ proferunt.

De diphthongo.ωι.

Ctana & ultima diphthongus ex his quas in latinũ traducimus ea eſt: quã illi ex.ω.magno &.ι.paruo conficiunt:ſed diuerſimode ab antiquis & modernionibus conſcriptã. Nam antiqui quidem ipſum paruũ.i.ad latus ipſius.ω.magni ſemper conſcribebant hoc modo uidelicet.ωι.ut in codicibus illorũ antiquis quotidie legimus. At alii moderniores non ad latus:ſed ſub ipſo.ω.ſubſcribere cœperunt ſic uidelicet ῳ.Quod ex librariorum imperitiæ primitus prouenille exiſtimo:qui cum uoce ipſius.ω.magni tota diphthongus proferri habeat.Ita ut ipſum.ι. paruum penitus ſonũ ſuum perdat: inconſiderate ſolum.ω. hoc eſt non etiam ad latus ipſum.ι.paruũ applicando conſcribebant:ut ſimili modo in ſcripturis noſtris frequẽtiſſime contingit:in quibus ubi ſcribi debuiſſet.æ.diphthongus ipſum ſolum.e.ex imperitia deſcriptũ cõperimus.Quod docti deinde græcorum grãmatici eiuſmodi iam male ſcriptos codices emendantes:ipſum ι.paruũ quod ad latus eſſe debuerat ſcribebant.Quod ſane ex illo etiam perpenditur.quia ab inſcis noſtri temporis librariis in nouis illorum codicibus omiſſum illud.ι.paruũ penitus deprehendimus. Cum igitur hanc diphthongum in latinũ conuertimus in noſtram.æ.diphthongum ut maiores noſtri ſemper obſeruauerũt:& nos trãſferre debem⁹:uidelicet remanẽte.ω.quod in.o.noſtrũ cõuertim⁹: & ipm.ι.paruũ i.e.trãſmutamus:quemadmodũ & in alia illorũ diphthõgo uidelicet.οι .ſupra diximus obſeruãdũ: ut τραγῳδία tragœdia:κωμῳδία comœdia. Nam ambæ hæ dictiones ex ᾠδὴ quod apud nos eſt cantus componuntur & prima quidem cum ea dictione quæ eſt τράγος.i.hircus.alia uero cum ea quæ eſt κώμη.i.uilla coniungitur. Cum ergo eius dictionis quæ eſt ᾠδία prima:ipſum.ι.paruũ conſcriptum habeat:uel ut antiqui obſeruabant ad latus ſic ſcriptum ωι ία:quæ eodem modo ut alia profertur:cũ apud nos tranſſertur per.œ. diphthongũ ſcribi debet. Nam formatur ea dictio ᾠδία ab hoc uerbo ἀοι ἀῷ quod apud nos eſt cano: & traducitur ἀᾶ quo antiqui poetæ utuntur . ut Homerus in primo iliados uerſu. ἀεί νυν ἄλλε ἐᾶ:quod alii in cõmuniorem linguam deducentes conuerterunt.a.&.o.paruũ in.ω.magnũ remanente.i.ut Moſchopulus diligens illorum grãmaticus atteſtatur:& dixerunt ὠι λω:uel ſecundũ modernos cum.ι.paruo ſubſcripto uidelicet.ῴλω:quod apud nos dicitur cano. Vbi in prima eſt diphthongus quæ uoce ipſius.ω. tantũmodo profertur:hanc ergo cum in latinum conuertimus in.œ.ut diximus tranſcribimus: & uoce ipſius .e. ſimplicis ſecundum noſtram conſuetudinem proferimus:dicentes tragœdiam: comœdiam: citharœdum: pſalmœdiam:proſœdiam:& ſiquid aliud ſimile contingat: ꝗuis iſta duo ultima græca uoce cũ.o.abſq; diphthongo proferre conſueuerunt:ut late uidebimus in dictione proſodia.

De ordine conſonantiũ inter ſe:& ꝙ uocales nõ plures ꝙ tres
conſonantes in eadẽ ſyllaba uocalẽ antecedunt uel ſequunt.

Vnc ad ordinem conſonantiũ inter ſe & cum uocalibus progredientes:cõperimus primũ ex ipſa linguæ poteſtate non plures ꝙ tres conſonantes in eadem ſyllaba uocalem ipſam antecedere:nec rurſus niſi tres conſequi poſſe:ſic enim per ſtrepo uerbum afferimus:Sic mulctram pro ipſa emunctione:ut Virgi.in bucolicis:Bis uenit ad mulctram. Vel mulctrale quod uas eſt:in quo lac emungitur. Similiter ſtirps cum tribus poſt uocalem effertur.quæ cum hominum dicitur:generis eſt fœminini.ut Virgilius:Hei ſtirpem inuiſam. Cum uero arboꝝ maſculini.ut idem in duodecimo:Cũ ſemel in ſiluis uno de ſtirpe receſſum.

Duæ ſolæ conſonantes uocalẽ ſequunt:ſi tres præcedant. & econtrario

Ane ſi tres conſonantes uocalem ipſam præcedunt:non poſſunt niſi conſonantes duæ in eadem ſyllaba ſubſequi:ut monſtrans. Et econtrario ſi conſonantes tres uocalem ſequuntur:non poſſunt in eadẽ ſyllaba niſi duæ præcedere ut ſtirps.

Quæ conſonantes ſyllabam poſt uocalem finire poſſunt.

Vrſus & ſi aliqua dictio in duas deſinit conſonantes: neceſſe ẽ priorẽ liquidã eſſe: & ſequẽte uel in.s. uel in.x.ut in uſdem litteris oſtẽdimus:uel in.c.ſola.n.antecedẽte finire:ut hinc hũc. Vel i.t.ſimili mõ ipſo.n.antecedẽte terminari:ut eſt:dicũt:amãt:& ſimilia. Excipiũt⁹ græca quædam quæ in.ψ.apud illos terminãt:& apud nos p.ps.aut.bs tranſeunt:ut Pelops:arabs:quin & ex latinis princeps & celebs.

Quæ cõſonantes alias in eadẽ ſyllaba præcedere & ſubſequi poſſunt.

Taq; eũ cõſonantes plures in eadẽ ſyllaba ordinamus. Aliquas quidẽ cõperimus:quæ aliis ſemp in ipſa ſyllaba præponunt:ut.b.f.g.p. Alias uero quæ ſemp reliquas ſubſequũt:ut.l.n.q.r.x. Alias aũt quæ

quãdoq; quidẽ præponunt:quãdoq; uero subsequunt:ut.c.d.m.s.t.Rursum & aliã quæ nõ cõsonãti præponitur:nec post aliã in eadem syllabalocari potest ut.z.de quibus omnibus figillatim uidendũ restat.

B ante.d.in eadẽ syllaba ponit:ut abdera nomẽ urbis.de qua in ea dictione uidebimus.Labdarus q filiº fuit Polydori filii Cadmi.Abdomen ps animalis pinguis.Bdelyros abominabilis.Bdelliũ arbor de qua in sua dictiõe uidebimº.Idẽ ante.l.ponit ut blandior:quod é gestu & maxime tactu aliqd dulciter indicare:& pabu sionẽ ad alios fessis trãsferre:ut Quintilianº:Blãdiar paulisp iuuenes calamitatibº meis.ante.r.ut brẽn° ũbra.

C ante.l.in eadẽ syllaba ponit:ut clarus.itẽ ante.m.ut Pyrachmon:Alemena:drachmai de qbus cibº in suis dictionibus uidebimº.Ante.n.ut Cneus cnidus nomẽ est urbis:de qua in propria dictiõe.ante.r. ut creber. ante.t.ut actus lectus:Ctesias q siculus fuit orator:& pluraq; in sequẽtibus uidebimº.Quin & post.&. ipm r.in eadẽ syllaba collocamus:ut uictrix.Nõ aũt.l.teste Prisciano ipa soni natura prohibente.

D ante.l.in eadẽ syllaba ponit:ut abodlas:quod est fluuii nomẽ.ante.m.ut Admetus nomẽ uiri;ppriũ.Dmoos .i.seruus.de qbus in sequẽtibus apparebit.ante.n.ut cydnus:q fluuius est ciliciæ:de quo in sua dictiõe uidebimus.Ariadne filia Minois:quæ a modernis quibusdam insanis Hadriana corrupte scribitur & uocatur. Item ante.r.ut draco:Drances:quod nomen est uiri proprium.

F ante.l.modo cõsimili in eadem syllaba collocatur:ut flauus flauius.ante.r.ut frater frango.

G ante.l.in eadem syllaba ponitur:ut gladius:glabrio qui delicatus dicitur: & sine pilis habetur. ante.m. ut agmen.ante.n.ut gnatus.ante.r.ut gratus.

L ante nullam cõsonantem in eadẽ syllaba ponitur:sed semper alias subsequitur.

M raro ante cõsonãtẽ in eadẽ syllaba collocari pót.Repit tamẽ ante.m.ut amnis:q ab ambio dicit secũdũ Varronẽ.Oia.n.flumina circuerũt:ideo comuta pinguit:ut dixit Seruius . Et ego romæ sæpe uidi deos flumina sculptos cũ cornibus & urna.somnus:Agamemnon:Mnesteus:de quibus in sequentibus.Nũ ut uidebimus.m.præcedentẽ syllabã terminare nõ pót subsequẽte.n.itẽ nec subsequẽte.t.nisi.p.interponat.

N nunqj ante aliquã cõsonantẽ in eadẽ syllaba præponi pót:sed semper subsequitur.

P ante.l.in eadẽ syllaba ponit:ut planus.ante.n.ut terapne patria est:de q Ouidius in epistolis heroidũ : Ure terapneo nata puella phrygẽ.ante.r.ut pratũ:præda quæ teste Gellio li.xiii.nocthũ atticarũ dicit corpa ipa rei quæ capta fũt manibus:uero appellatæ fũt pecuniæ a quæstore ex uẽditiõe prædæ redactæ.ante.r.teste Prisciano in.viii.ut ipe scripsimus:similiter capsa:tametsi a capio deduci uelint. Alii a græco tractũ uolũt quod est κἀμπτειν:& amisisse.m.cum dici debuisset campsa.ante.t.ut aptus captus ineptus : pthia patria Achillis:ut in sequẽtibus uidebimus diphthongus sculptile:quod sculptũ dicimus : ut sculptile simulachrũ legimº quod sculptũ est.Nec inter.m.&.n.ipm.p.stare pót nec post.r.in principio syllabæ aliter fic ut supra.

Q Ante nullã consonantẽ in eadẽ syllaba poni põt:sane subsequi ut supra uidimus.

R ante nullã consonantẽ in eadẽ syllaba ponitur:sed semper alias subsequitur:ut supra uidimus.

S sequẽte.b.in eadẽ syllaba ponit:ut asbestus.i. inextinguibilis:absutes.i.insepultus.Itẽ sequẽte.c. ut scutũ. Quin & post.c.subsequẽte.l.in eadẽ syllaba ponit.ut smaragdº:smyrna. Itẽ sequẽte.q.ut squalor:sequẽte p.ut spes spera.Quin & post.p.sequẽte.l.ut splendidus:uel.r.ut spretus.Itẽ ante.t.in eadẽ syllaba ponitur ut statis:stennis:castellũ q paus é usus muris circũdatus.Et a castro defendit quo significat locº muris munitus:ac etiã urbs teste Seruio sup.vi.æneï.At castra in plurali notã é appellari locũ in quo milites tẽtoria fixerũt.Vocat etiã castellũ teste Vipiano receptaculũ illud:quod aquã publicã suscipit. & ut addit labolenº ex quo fistulis aqua ducit.Quo significato Frontinus de aquæductibus ad neruam sæpissime usus est.Item ponit.s.in eadẽ syllaba ante.t.sequẽte.l.ut sploppos:& é somus ille qui ex inflatione buccarũ erumpit.Persius in penultima satyra:Nec sploppo tumidas intendis rumpere buccas.uel.r.ut stratus:structor qui a struendo hoc est ordinando & componendo deducitur. Vnde dici potest conuiuii compositor.Iuuenalis in.v. satyra:Structorem interea nequa indignatio desit Saltantem spectas:de quo in sequentibus cum de.r.littera faciente syllabam ante.g.pertractabimus clare uidebitur . Quin & ab eodem uerbo strues deducitur: quæ præcipue est lignorum. Sane frustum non suscipit .r.post.ſ.in ultima. Vnde Iuuenalis in satyra Attigit eximiæ inquit : Nec frustum capet:& Virgilius in primo : Pars in frusta secant . Nam frustra cum.r.aduerbium est significans incassum.non potest etiam.s.ante alteram mutarum poni. Verum i fine syllabæ omnes liquidæ ante.s.collocantur:ut plus hyems mons ars.

T Ante.l.in eadem syllaba ponitur:ut Tlepolemus Atlas nomina sunt propria:de quibus in sequentibus.ante.m.ut Tmolus illi montes:de quibus in sequentibus clare habebitur.ante.r.ut tractus.

X Ante nullam consonantem in eadem syllaba ponitur:sed ante illam omnes liquidæ exceptæ.n.in fine eiusdem syllabæ collocari possunt:ut falx lanx arx.

Z Simili modo ante consonantem poni non ualet.Nec ulla duplex in capite syllabæ consonante sequente locari potest.Vnde non recte zmaragdus cum.z.in principio dictionis a nonnullis scribitur:quod Lucanus in x.non posse fieri per illud monstrauit quod ait:Et suffecta manu fontibus testudinis undæ Terga sedent crebro maculis distincta smaragdo.Nam si esset.z. ante.m.subtrahi in metro minime posset. Et sic quoq; uersus ipse non staret:ubi iam.s.uim consonantis amittit.Non etiã post consonantem in eadẽ syllaba collocat.

De uocalium & consonantium ordinatione in diuersis syllabis.

Iso de uocalium & consonantium ordine in una eademq; syllaba:restat ut de earūdem in diuersis syllabis ordinatione prosequamur. Itaq; omnis dictio uel simplex est uel cōposita. Si simplex intermedias illius syllabas aliqua a uocali incipiat:necesse est antecedentem quoq; syllabam in uocalem desinere: ut pietas:curialis:pareco:eo:ruo:imumo. Non tamen si præcedens in uocalem desinit:necesse est subsequentē a uocali incipere:ut in eisdem exemplis liquet. At si composita sit dictio & syllaba intermedia a uocali incipiat:non necessario antecedens in uocalem desinat:ut exacuo:peragoineo:aduro. Verum in compositis quandoq; suberabitur consonans:& tunc antecedens semper in uocalem terminatur:ut coio coas: quod ex con & eo componitur.& hæc hactenus de uocalibus. Quæ fere omnia per cōtrarium in consonantibus obseruamus. Nam si simplex sit dictio & antecedens illius syllaba in consonantē desinat:necesse est subsequentem quoq; a consonante incipere:ut artus:arduus ille.non tamen si sequens incipit a consonante: necesse ē præcedentem in consonantem desinere.ut faber:Nero:filius:nomen:numen. Si autem composita sit dictio & eius antecedens syllaba in consonantem desinat:non necesse est subsequentem a consonante incipere: ut obaudio: abeo:perago:exacuo:exanguis:subeo:ineo:transeo:pereo:prætereo:abundo-aduro:exucco.i. sine succo. Sane Herodianus de orthographia putauit rationabilius consonantem in qua antecedens syllaba terminatur:cum sequētis syllabæ uocali cōiungere:q̄ sic quoq; præcedentem finire. Quare ad ipsam uocis prolationem conuenientius esse dixit simplicium regulam q̄ compositorum ut diximus obseruandam. Quod Prisciano quoq; doctissimo grāmatico non placuit. tum quia aliquæ dictiones primā in metris cōmunem haberent:oblitus:oblatus:obeuo:obrado:& similia:ita ut possent etiam corripi.quod nunq̄ compertum fuit:cum liquida post mutam in eadem syllaba præcedente cōmunem faciat.tum quia circumeo circumago & similia elisionem ipsius.m.in pronuntiatione non paterentur:quia tūc quoq; per eum in sequētem syllabam pertransiret.tum etiam quia multæ uocales quæ aspirari debent:aspirationem amitterent:ut inhibeo adhuc abhinc:& similes:cū cōsonātes illæ uocalibus aspiratis coniugi nō possint. Stabit igit quod doctissimi asseruere grammatici in compositis dictionibus syllabam in consonantem desinere posse subsequente a uocali incipiente.

An in cōpositis dictionibus si sequens syllaba a cōsonante incipiat:præcedēs in aliquā cōsonantē finiri possit.

Ed dubium restat grande an in eiusmodi compositis dictionibus si sequens syllaba a consonante incipiat:præcedens quoq; in quālibet possit consonantem desinere. Quod pluribus argumētis nequaq̄ posse fieri monstrauimus. Et incipientes a.b.consonante: per singulasq; alias transcurrentes ostendemus: quas syllabas quæq; consonans ualeat terminare:& quas non ualeat.

De syllabis desinentibus in.b.

Taq; in.b.consonantem syllaba desinens cōperitur: si subsequens etiam ab ipso.b. initium sumat: ut sabbatum:& Prisciano auctore sabburra quæ arena est immunda: qua naues onerari usq; ad certam mensuram consueuerunt. Nos uero non cum duplicato.b.sed potius cum unico scribendum putamꝰ quia breuis eius prima ab auctoribus nostris ponitur. Virgilius libro georgi.iiii. Vt cymbæ instabiles fluctu iactante saburram Tollunt. Lucanus similiter:Fluctuq; latente saburra. Gibbus cum duplicato.b. scribitur & tumor est in dorso. Vnde gibberosus qui gibbum habet atq; idem gibber. Obba similiter ipsum duplicat:& teste Nonio genus est poculi uel ligneum uel ex parte. Sed hæc hactenus de simplicibus. Nūc quoq; de compositis.& primo a præpositionibus subsequendum est. Abigitur præpositio cum alijs dictionibus componitur:& cōseruat.b.litteram:si sequens utiq; dictio a uocali incipiat:quæcūq; scilicet uocalis illa existat:ut abactor:quod ex ab & actor compositum ex abigo deducitur. Vocantur etiam abactores pecuariorum animalium fures latrunculiue:quos ut uidebimus:abigeos etiam uocant. Aberro quod similiter ex ab & erro cōponitur. Abigere ex ab & ago compositum mutauit.a.in.i.& significat a loco fugare atq; expellere:ut abige muscas a facie mea scribentis.abige canes a popina tua:abige sharnos sonitu a umea. Quintilianus:Ibi multis miser planctibus aues abigam. Similiter oues capras asellos ab hortis a uineis a pratis abigimus.i.expellimus. Vnde etiam abigei dicti sunt qui teste Vlpiano proprie hi habentur:qui pecora ex pascuis uel armentis suberahunt:& quodammodo deprædantur:& abigendi studium quasi artem exercent: equos de armentis:uel oues de gregibus abducentes. Abicio cum duplicato.i.scribitur ex ab & iacio componitur:ubi in compositione.a.conuertitur in.i. Abominor ex ab & ominor sine aspiratione componitur: quasi cum fastidio exhorresco. Aborsus ex ab pro abs:quod est contra & derivatio ab orior deducto cōponitur. Abundo ex ab & undo componitur:& sine aliqua aspiratione scribitur: quia non ab habeo uenit. Absus ex ab & usus componitur:quasi contra usum:cum quo absus prorsus idem est. Verū sequente.u. cōsonāte ab præpositionē abiicit.b.ut auerto quod ex ab & uerto cōponit:& inde auerso quod est cū ea re:quā detestamur multū auertimꝰ:ut dii talē terris auertite pestē. Cōstat igit dictiōes a singulis uocalibꝰ icipiētibꝰ cū ab ꝓpositiōe cōponi posse: At nō aliæ a singulis cōsonātibꝰ sumētes initiū cū ea cōponūt. Nā cū dictiōibꝰ incipiētibꝰ ab ipo.b.nō cōponit ab præpositio. Vnde adbreuio etiā si cū.b.ab aliqbꝰ scribat ex ad præpositiōe cōponit. Et ut testis est Priscianꝰ adbibo cū.d.scribēda ē. Nec semp ab præpositio purū aut

integrum.b.in compositione conseruat. Nam in dictionibus incipiẽtibus a.c.pro ab abs præpositio auctoribus Papyriano & Prisciano componitur: ut abscondo: absceedo: absoido. Sane subsequẽte.d.remanet integrum.b.ut abdo: & inde abditus quod ex ab & do quod est abscondo componitur. abdico ex ab & dico dicas componitur: quasi longe dico. Vnde significat expellere a bonis filium dum uiuit pater: cum exhæredare fit post mortem illum ab hereditate priuare. Abduco ex ab quod aliquando extra denotat: & duco cõponitur. aliquando superflue ponitur ab: & idem est quod duco: ut Liuius Plautꝰ supplementum ab roma abduxit. Rursus & ipsa ab præpositio si cum dictione incipiente ab.f.componatur: semper integrum.b. cõseruat. Ne si in.f. transiret putaretur ex ad cõpositio facta: ideo scribitur abfore cum.b. & abfuturum quæ idem designant. Ne si cum duplicato.f. scriberentur: composita quis crederet ex ad præpositione: quæ oppositum prorsus designaret. Nam ut illa cum ab non futurum dicunt: quia tempus ab denegat: sic illa cum ad præpositione uenturum tempus designant. ut Virgilius: Abfore cernetis. Ouidius in primo: Esse quoq; in fatis reminiscimur adfore tempus. Statius in libro thebaidos uidetur accipere pro significatione præsentis cum ait: Senfit manifesto numine ductos Adfore: quod nexis ambagibus augur apollo: Protendi genera uultu fallente ferarum ediderat. Nõnunq; uero sequente dictione incipiente ab.f. ob eandem differentiam transit.b.in.u.uocalem: ut ex ab & fugio non dicimus abfugio cum.b.neq; affugio cum duplicato.f. sed aufugio cum.u.uocali scribimus & proferimus. Similiter ex ab & fero non dicimus abfero cum.b. nec affero cum duplicato.f. sed aufero. Cuius causam dixit Cicero in eo libro qui inscriptus est orator: ut fieret uox pronunciatu audituq; lenior. Et subdit hæc inquit præpositio præter hæc duo uerba nullo alio in uerbo reperietur. f. conuersa in au diphthongum. Sed dubium fuit apud aliquos: uersa ne sit & mutata ab præpositio in au syllabam propter lenitatem uocis: ut dixit Cicero: an potius au particula fuit sit proprie originẽ: & perinde ut pleræq; aliæ præpositiones a græcis: ita hæc quoq; inde accepta sit: quod alius diffiniendũ relinquo. Non etiam componitur ab cum dictione incipiente a.g. sed cum dictione aspirata: quæ & integra manet: quod idem est ac si cum incipiente a uocali componeretur: ut abhorreo: quod ablatiuum exposcit cum dicimus abhorreo ab hac re: ac si diceremus per q̃ alienus sum ab hac re. Nam semper in huiusmodi significatione ablatiuũ requirit. At exhorreo hanc rem cum accusatiuo construitur: & idem est quod expauesco. Componitur etiam ab præpositio cũ dictionibus incipiẽtibus ab.l.& integra manet: ut ablatio: quod ex ab & luo componitur: ablactio: ablatiuus. At cum dictionibus incipientibus ab.m.non cõponitur ab præpositio: sed cum incipentibus ab.n. compositionem facit: & integra manet. Vt abnego abnepos: qui filius est pronepotis: quasi seiunctus a nepote. Abnuo quod est recuso ex' ab componitur & nuo: quod apud ueterrimos pro uolo habebatur. Vnde nutus & numen quod est dei nutus: hoc est imperium & potestas. Virgilius in primo æneidos. Meo sine numine uenti. Et a uno nuo uerbum descendit: quod proprie ad animũ spectat: cum dubitans est & nescions quo se potissimum conferat. Significat etiam alicuius male solidatæ molis ruinam minitare: ut Virgi. in bucolicis: Aspice connexo nutantem pondere mundum. At cum dictione incipiente a.p.nõ componitur ab. cum ea uero quæ incipit ab.r. componitur & in nonnullis.b.in.r.cõmutatur ut arripio: quod ut inuit Priscianus in secundo libro ex ab & rapio componitur: & inde abreptiuus is dicitur: quia a demone rapitur. In quibusdam autem differentiæ causa ut putat Papyrianus integrum.b.remanet: ut abrogo & abradome si arrogo & arrado cum duplicato.r. scribamus: dubium sit an ab uel ad præpositio componatur: quæ scilicet cõsonantem sibi in.r. commutauit. Simili modo & nos de ab re putamꝰ ne si arre cum duplicato.r. dicatur: quidam genitiuum eius quod est arra uel datiuum esse existiment. Et significat ab re quasi præter rem: hoc est indecens & inconueniens. Liuius libro octauo: Hæc & si omnes diuini humanique moris memoria abolerit: nouia peregrinaq; omnia priscis ac patrijs præferẽdo: haud ab re dubitauerim uerbis quoq; ipsis: ut tradita nunc: pataq; sint referre. Idem libro.xxxv. & quãq; prope abscisa res erat tamen non ab re esse Quinto uisum est sociorum aliquos legatos interesse ei concilio. Suetonius in Augusti uita. Et quãdo ab hoc uentum non ab re fuerit subtexere quæ ei prius q̃ nasceretur & ipso natali die & deinceps euenerint. Et plura alia quæ possent adduci exemplaria quibus omnibus ab re indecens & inconueniens: & præter rem designat. Nec temere aut sine causa ut quidam somniat. Sane cum dictione incipiente abs. præpositio ab raro componitur. ut absumo: quod etiam cum unico.m. scribitur. At uero cum dictione incipiente a.r. componi non cõsueuit: nisi pro ab ponatur abs: ut absfineo abstractus: a quo & temetum quod est uinũ fit absterni: abstergo: absterreo & similia. Non etiã componit cũ incipiẽtibꝰ ab.x.uel.z.

Ob præpositio simili modo componitur. Et nonnunq; immutabilem retinet.b. Nõnunq; uero in eas consonantes conuertit: a quibus sequens dictio cum qua componitur initium sumit. Quandoq; autem & ipsum b. abiicit. Retinet quidem immutabilem composita cum dictionibus incipientibus a uocalibus quibuscunque præter q̃ ab.o. cum qua ob dissonantiam ut puto uocis non componitur: ut obaudio: quod ex ob & audio componitur: hoc est auditum posterga: & in eadem compositione.au. conuertit in.e. ut dicimus obedio: quod uerbum est cõtrariæ significationis quasi dicto audiens sum siue pareo: siue obtempero: siue morem gero siue obsequor: inde obsequium dictum: sed frequenter inuenio illud poni pro obsequio turpiter apud Ciceronem. Sed sic seruitus sit: ficut est obedientia fracti animi & abiecti & arbitrio carentis suo

Et iterum. Dum autem ipse dedecori ac turpitudini obedierit: non modo imperator omnino habendus nō erit. Obeo ex ob & eo quod est uado componitur. Significatq; idem quod exequor: ut obeo legationem idest exequor munus & officium legati. Obeo prouinciam idest exequor officium prouinciale: ita Obeo mortem. i. exequor uel perago mortem uel adeo morte. Quemadmodū dicitur quis obisse die pro eo qđ est iisse. Item obiit diem suum idem est quod mortuus est: & iuit ad diem fatiq; apud Quintilianū: Nuntiatum est Marcellū diem suū obisse. prætermittimus autē nonnunq; illum accusatiuū & dicimus: Marcellus obiit. Obitus ex ob & itum itu addita. s. fit obitꝰ: & est ipsa executio mortis. Obiter ex ob & iter. Iuuenalis ex satyra Quamuis digressu: Atq; obiter leget aut scribet uel dormiet intus. similiter ante. i. consonans conseruat ob ipsum. b. ut obiurgo obiurgas: & deponens obiurgor in eodem sensu. Obicio ex ob & iacio cōponitur. Nam per compositionē. a. in. i. conuertitur: & ideo cū duplicato. i. scribitur. unde licet ob naturaliter breuis sit: ficut & re: attamen plærique hac ratione producunt: quia. i. geminant: & primum. i. consonans fit. Obumbro: ex ob & umbro umbras: quasi undiq; inumbror. Item cū. u. consonante. ut obuersor obuso: quasi obuiam aliquid comperit. Abiicit uero in operio. i. cooperio: & eius passiuo operior idem est cooperior: quorū prima breuis ab auctoribus ponitur: & cum unico. p. scribenda sunt ad differentiā ut puto deponentis uerbi opperior: quod est expecto: cuius prima longa est: & cum duplicato. p. scribitur. Conuertit autem. b. in consonantes sæpissime sequentis dictionis. Verū cum dictione incipiente a. b. littera non componitur. Cū dictione uero incipiente a. c. componitur: & aliquando transit in. c. aliquando suscipit. s. Nonnunq; uero immutabile remanet. Transit quidē in. c. ut occido quod ex ob & cædo componitur. Occūbo. quod ex ob & cubo cubas similiter componitur. Vnde ab eo cōposita tam primæ q̄m tertiæ coniugationes inueniuntur. Et idem habent præteritū ut incubo. bas. incubui. & incūbo bis cū adiectiōe ipsius m similiter facit incubui. Et simili modo occumbo occumbis cū. m. facit in præterito occubui. Occupo ex ob & capio cōponitur: significat locū tenere aut capere. Nōnunq; ui capere ut apud Liuiū libro. xxxiii. Nam & ipsis uocātibus urbem hanc accepi non occupaui. i. non ui cepi. Significat aliquando ante capere siue præoccupare. Vnde præoccupatio. Cicero officiorū libro primo. Sunt aūt nulla priuata natura: sed aut uereri occupatione ut hi qui quondā in uacua uenerūt. Est etiā occupare quod in medio siue mediū atq; in cōmune positum est ante cæteros capere. ut Quintilianus: Multa nihilominus quæ liberata fuerunt transeunt in usu occupantium: sicut uenatio & aucupatio. Inde occupatus is dicitur: qui ante negocio aliquo detentus non potest alterius negocio operam dare. Cicero nemo inquit me conuenire uoluit cum essem occupatus: hoc est cū cuit sarer me quibusdam aliis negociis ante præsentium. Similiter occupatio ea uocatur: cum alicui necessariæ rei & cui ante omnia operam dare debemus cum diligentia uacatio. Suscipit uero. s. ut obscurus: quod ex obs & carus componitur: q̄si minime esse carus dicatur. Obsoleo quod teste Prisciano in octauo: Nō ex ob & soleo sed ex obs & oleo cōponit: & est q̄si reiicior. ut Cicero de iperio. Cn. Pompeii obsoleuit iā ista rōne multorum agris q̄ uerbis refutata. Idem pro Celio: Chartæ quoq; quæ illi priuatā fecerit ate obtinebāt obsoluerūt. Obscœnꝰ similiter suscipit. f. Nā teste eodē Prisciano ex obs & a cauēdo uel ex obs & κοινῶ cōponit. Vnde inquino quod sic quoq; intelligendū puto obscenum ut duo significat: ita duplicem habet cōpositionem: & duplici orthographia signatur. Nam signat aliquando quidem abominabile augurium. ut Virgilius in primo georgicorum: Obscenique canes importunæq; uolucres. & tunc quoq; a canendo obs. i. contraria & mala dicitur: & sine diphthongo scribitur. Quandoq; uero dicit turpe quid & immundum: & tūc ex obs & cœnum componitur: quod a κοινῶ uerbo græco deducitur: hoc est apud nos inquino ex eo licet: quod quæ multum communia sunt: turpia & immunda ut plurimum fiunt. Nam id uerbum propria significatione cōmunicare designat. Et sic quoq; cum. œ. diphthongo in penultima scribitur. At Varro libro sexto de lingua latina dixit obscœnum cum. æ. diphthongo scribendum esse: & a scæna deduci: hoc est non ex obs sed ex ob & scæna componi: quæ ut uidebimus in sequentibus cum. æ. diphthongo scribitur. Remanet autem immutabile in hac dictione obcæcauit multi uolunt: quæ componuntur ex ob & cæco cæcas: nec plus q̄m simplex uerbum ipsum designat. Si uero ob cum dictione incipiente a. d. componatur: integra semper manet: ut obdo quod ex ob & do uerbo componitur & pro claudo poni consueuit. ut Terentius in eunucho: pessulum hosti obdo. Obduco. i. tego ut exposuit Seruius: cum ait Virgilius in bucolicis: Limosq; palus obducat pascua iunco. i. tegat. Idem in moreto. Et cinis obductæ calabat lumina prunæ. Si tamen Virgilius illud opusculum composuit: quod a doctis non creditur. At sequente. f. commutat ob præpositio. b. in. f. offendo ex ob & fendo uerbo: quod sic quoq; simplex in usu non est componitur. Vt simili modo nec spicio nec fragor: nec perio: & tamen in compositione ea habemus: ut aspicio despicio: suffragor refragor: aperio & reperio. Quæ Papiriano teste cum uno. p. in præsenti: & cum duplicato in præterito scribuntur: ut de illis in sequentibus apparebit. Officio similiter ex ob & facio componitur: & quasi noceo dicitur. Vnde per antiphrasim officium quidam dici uolunt: quia ut prosit agitur. Ideo nonnulli officium ab efficiendo dictū putāt. Et nōnunq; p honore ponit: ut circūstabāt senatores Cæsarē sedentē i aurea sella officii gratia. i. honoris. Aliquādo uero obsequū siue beneficiū indicat ut Cicero odiosū sane genus hoiuꝫ est officia exprobātū: q̄ meminisse debet is i quē collocata sūt: nōcōmemorare q̄ cōtulit. Virgi. li. ænei. primo:

Non metus officio nec te certasse priorem Pomiteat. Nonnunq; autē & pro alicuius artis ratione accipitur ut officiū grammatici tale est officiū architecti officiū medici. Sane offa cū per duplex .f. scribat & prima habeat longā: ut Iuuenalis in primo: patruo simules effunderet offas tamē in derivatiuo pdit unū .f. & fit prima brevis: scribiturq; ofella: ait idem in satyra Atticus eximie: At rudis omni pe & exiguæ frugis imbutus ofellæ. Si uero ob cū dictione incipiente a.g. componatur: in .g. ipsum cōmutatur ut oggānio quod ex ob & gānio componitur. Et est gannire proprie vulpiū. Vnde apud aliquos pro stulte loqui. Apud alios uero pro inculcare. Apud nōnullos aūt pro irridere ponitur. Et inde oggannio quasi contra gannientē gannio. Rursus & cū dictione incipiente ab .m. cōvertitur .d. in .m. Immo ut ostēdit Priscian⁹ magis abiicit .b. Nā ex ob & mitto dicendū esset ommitto cū duplicato .m. sed cū prima brevis ponat⁹: abiicitur a poetis .b. & dicit⁹ omitto. Terentius in adelphis: Omitte mulierē. Horatius in secūdo sermonū: Aut spem deponas: aut partē illusis omittas. Idē in epistolis: Quē fuga culpa præmit decæptus omitte tueri. Similiter omutescō absq; .b. scribit⁹. Si uero cū dictionibus incipientibus ab .n. præpositio ob cōponat⁹ .b. ipsum prorsus seruatur: ut obnitor ex ob & nitor: quasi cōtra nitor & conor. Vnde obnixus pticipiū format⁹ obnoxius uero ex ob & nexus ēponi quidā uolunt: quasi obstrictus & obligatus obnixus esse dicatur. Plautus in asinaria: Maximas opimitates: & gaudeo effertissimas suis heris ille una mecū pariet gnatoq; & patri: adeo ut ætatē ambo ambobus nobis sint obnoxii nostro deuincti beneficio. Cecilius in chrysio: Quamq; ego mercede hic conductus tua aduentione tibi me esse ob eam rē obnoxiū reare: audibes male: si male dices mihi. Si aūt cōponat⁹ ob cū dictione incipiente a.p. transit .b. in .p. ut oppono oppugno: quod est quasi cōtra pugno: unde oppugnatio Non enī recte dicitur pugnauit urbem: sed bene oppugnauit: sicut expugnauit cū pugnando uicit ut in sequētibus uidebimus. Oppeto quod significat morior: & licet plærūq; sine accusatiuo ponatur: intelligi tamen consueuit hoc est mortem. Virgilius in primo æneī. Oterq; quaterq; beati Quis ante ora patrum troiæ sub mœnibus altis Contigit oppetere. Aliquando uero ponitur cū ipso accusatiuo: ut Cicero de diuinatione: Æquius inquit esse censuit maturam oppetere mortem. Verū ut paulo ante tetigimus: sequente .p. nōnūq; ob abiicit .b. ut aperio: quod per unicū .p. scribatur. & ex ob & pario: cuius simplex in usu non est: secundā quoq; componitur. Alii uero ex ob & uerbo pario: quod apud antiquissimos Prisciano teste non solū tertiæ: sed etiā quartæ cōiugationis erat. Vnde Ennius: Ouia parere soler gen⁹ pēnis eōdecoratū. At cum dictionibus incipientibus a .q. non componitur ob: Sed cum incipientibus ab .r. componitur: & .b. ipsum integrum cōseruat: ut obruo quod ex ob & ruo componitur. Significatq; operire. siue aqua: ut obrutus undis siue terra: ut Ouidius in primo de remedio amoris: Obrue uersata cerealia semina terra. Siue per trālationem ad animū ut Quintilianus: Tot uoluptatibus obruere possunt unū dolorem. Simili modo obrepo: obrado quasi surrepo & surradio. Rursus & si cum dictionibus incipientibus ab .s. componatur: conseruat ipsum .b. integrum: ut obsrepo obsto. Et idem obstetrix: quia contra parturientem stat. Obsecro obsupeo: obsideo: & idem obses: & is dicitur: qui traditur imperio alterius ea conditione: ut si dator obsidis a fide recedat: recipienti sit ius in corpus & uitam obsidis. Et quia obsidionis causa dari consueuerat obsidis nomen assumpsit. Similiter si cum dictionibus incipientibus a .t. eadem præpositio ob componatur: integrum .b. conseruat: ut obtempero: obturo: obtineo. Quintilianus uero in primo de institutione oratoria inquit: In uerbo obtinuit: secundā .b. litteram ratio exposcit. Aures magis audiunt .p. Ex quibus uerbis quidam concludere uolunt: ut in qualibet simili compositione in qua .r. sequitur .b. tunc quoq; ipsum .b. nō solum sonū suum perdat: sed in .p. ipsum prorsus conuertatur: & cum .p. eusmodi dicto scribenda sit: ut obtineo: opturo: supter: suptuoso: & reliqua. Alii uero dicunt mentem fuisse Quintiliani: ut per .b. scribi debeat quidē sono litteræ proferri ratio exposcat. sed .p. gratius aures audiant. Ita .f. ut per .p. proferri debeat & nō p. b. ut simila mō Caius Cneus & amurcaq; teste Seruio p. g. pferri debēt: & p. c. litterā designatur.

De sub præpositione.

Vb præpositio: quæ similiter in .b. terminat⁹ significat aliquādo ipsā primā tēporis partem. ut Virg. in .iii. georg. Sub lucem exportāt calathis. i. aduenīente luce: nō aūt quacūq; pte lucis. Et sub tps ꝓpin quo pugnādū erat: hoc é iam tā præsente tpe. Aliquādo statim post: ut sub hæc uerba. Aliquādo subternatī innumeris fere cōpositionibus. Nā eadē ita cōponit⁹ ut aliæ quas in .b. terminari ostēdimus. Vnde cū ucēlibus quibuscūq; sequētibus cōposita integrum .b. cōseruat: ut subagito: subaro: subeo: subigo: etiā cū .i. cōsonante: ut subiecta: suboleo: suburbium: quasi ita sub urbe hoc est urbi contigua. Si uero cū dictionib⁹ incipientibus a cōsonātibus cōponat⁹ manet .b. integrūmsi sit cōsonans .c. uel .f. uel .g. uel .m. uel .p. Nā tūc quoq; auctoribus Papyriano & Prisciano in eas litteras cōmutat⁹ ut figillatim uidebimus. Vnde sequēte .b. integra manet ut subbibo: subblandior. Sequente uero .c. trāsit in illā ut succurro: succinericius: succresco quasi insensibiliter cresco. At sequēte .d. integra manet ut subdo: subdolus subdit⁹. Nō aūt sequente .f. sed mutat⁹ in illā. ut sufficio suffero suffragiū. quod a uerbo deponēte fragor fragaris quod nō est in usu & auxiliari apud antiquos significat cōponit⁹ ut deducit⁹. Vnde & uerbū suffragor suffragaris penultima .p. ducta & proprie suffragia (ut sic dicam) uoces sunt quæ dicebant⁹ ad comitia in tabella ue scribebant⁹ quib⁹ suā quisq; declararet uoluntatē de aliquo eligēdo in magistrū: qualis est electio hoc tempore summi pontificis

Et tamen ſuffragiū pro auxilio ſæpe ponitur. Suffoco quod ex ſub & faux faucis componit: ubi diphthongus in.o. productam cōuerſa fuit. Ouidius: Suffocent animā dira uenena tuā. Suffire ex ſub & fire: quod infinitū eſt: & a fio componitur. Virg. li. georgi. iiii. At ſuffire tymo cæraſq; recidere inanes: qs dubitet ſuffire dixit. i. ſubminiſtrare. Nam licet a fio habente ſignificationē paſſiuā cōponat: compoſitū tamē Papyriano teſte ſit actiuū. Reperit etiā firma quo Priſciano teſte factū eſt ſcripſerunt per diuiſionē unius longæ in duas breues: ut admittier pro admitti. Similiter ſequēte. g. trāſit. b. in illā: ut ſuggero ſuggeſtū. At ſequēte. l. integra b. littera remanet: ut ſublego: quod eſt ſuffuror. Virgilius in bucolicis: Vel quæ ſublegi tacitus tibi carmina nuper. Subligo & inde ſubligar: quod eſt ſubligaculū: ſeu brachæ: quas induebāt hiſtriones in ludis. Iuuenalis in ſatyra Credo pudicitiā: Perſonā thyrſumq; tenent: & ſubligat acci. Cicero de officiis libro primo Scænicosq; quidē mos tantū habet uereri de diſciplina uerecundiæ: ut in ſcenā ſine obligaculo prodeat nemo Vereſ. n. ne ſi quo caſu euenerit: ut corporis partes quædā aperiantur aſpiciant nō decorē. Subleuo: quod a leuo pro aleuio cōponit. Nam eſt auxiliū defenſionēq; præſto. Cicero Zophirus qui ſe naturam etiāſq; ex forma proſpicere profitebat: adeniſus a cæteris eſt: quia illa in Socrate uitia nō agnoſcere ab ipſo aūt Socrate ſubleuatus: eū illa ſibi ſigna ratiōe a ſe deuicta diceret. Nōnunq; uero ſignificat alleuo: quod eſt ſurſum tollo. Suetonius in Veſpaſiani uita: Dūq; ſurgit ac nititur inter manus ſubleuantiū extinctus eſt. Si uero componatur ſub cū dictionibus incipientibus ab. m. tranſit. b. in. m. ut ſummitto: ſummergo: ſumminiſtro: quāq; apud aliquos ſeruet. b. At cū dictionibus incipientibus ab. n. integra ſemp remanet: ut ſubnecto: ſubnixus. Si aūt dictiones cōpoſitæ cū ſub incipiant a. p. tranſit. b. in. p. ut ſuppono ſuppliceq; quod a ſub & plico componit: eo quod genu poplitemq; plicamus: eū a potentiore aliquo magnū aliquod precamur. ſuppeto: hoc eſt ſubminiſtro: a quo ſuppetias deriuat: quod ad auxiliū pinet: & auxiliū ipſum deſignat. ad auxiliū quidē ut Cæſar libro. xxii. commētariorū: & nuntiebant auxilia magna equitatus oppidanis ſuppetias uenire. & in eodē libro: Suiſq; rebus timēs: elephantiſq; triginta relictis ſuis finibus oppidiſq; ſuppetias profectus eſt. Et iterū in eodē: atq; ſuis fugientibus ſuppetias ire contēdit. Auxiliū uero ut Suetonius in uita Veſpaſiani: Legatū inſuper ſyriæ conſulare ſuppetias ferenti rapta aquila fugauerūt. Plautus in Oedippo: Sed memēto ſiquid fæuiunt ſenes ſuppetias mihi cū ſorore ferre. Idē in eodē neſcio uiſus eſt. Cum ait auxilia mihi: & ſuppetiæ ſunt domi. Supplodo ex ſub & plodo: quod eſt plaudo cōponit: & eſt pedē terræ incutere. Cū. r. uero in quibuſdā integra manet. ut ſubruo. In nōnullis uero tranſit. b. in. r. ut ſurripio auctore Priſciano. At cū. s. ſemp remanet. b. littera integra: ut ſubſidiū ſubſiſto: ſubſtātia: ſubſellia: quæ ea ut ita dicā ſcamna ſunt in quibus audiētes poetas recitantes uel alios magiſtros ſedere conſueuerāt: erātq; etiā tribunorū: triū uirorū: quæſtorū: & huiuſmodi minora iudicia exercētiū: q nō in ſellis curulib⁹ nec i tribunalib⁹ ſi i ſubſellis cōſedebāt. Iuue. i ſatyra Et ſpes & ratio: inq; de Stator: Sed cū frægit ſubſellia uerſu Eſurit intactā paridi: nec uē dat aguuen. Gellius libro. xiiii. noctiū atticarū: cū a prætoribus ſe in iudicē lectū enarraſſet: ut iudicia: quæ appellant priuata ſuſciperet inquit: Sed. n. ego homines illos cū conſiderabā alterū fidei alterū libri plenum nequaq; adduci potui ad abſoluendū. Iuſſi ergo die diffunduat: atq; inde a ſubſellis peragō ire ad Phauorinū philoſophū. At ſuſtineo ſine. b. ſcribit: quia nō a ſub: ſed a ſurſum componit & teneo. ſimiliter & ſuſpiro ſine. b. ſcribitur: & ſimili modo a ſurſum & ſpiro cōponit. i. cū ex imo pectoris ſurſum ſpiro aliquid cupio. & cōſtruit cū accuſatiuo. Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie: Suſpirat longo nō uiſam tpe matrē. Cōſeruat etiā ſub futum. b. auctore Priſciano: ſi cū dictionibus incipientibus a. t. componat: ut ſubtraho: ſubtelis: quod ex ſub & talo compoſitū dicūt. Nam eſt Τόκοι λοιπ Ταυτοδάς. i. cauum pedis: quod ut caſū manus quidam etiam uolā dicunt. Sed hæc & alia ut ſupra uidimus quidam per. p. ſcribi uolunt & non. b. Alii uero non ſcribi. p. ſequente. t. ſed magis. b. ſono ipſius. p. proferri.

De ſyllabis deſinentibus in. c.

Vnc ad reliquas conſonantes per ordinem procedentes: dicimus auctoribus Papyriano & Priſciano nullā antecedēte ſyllabā in. c. litterā deſinere: niſi ſequēs quoq; a. c. uel. a. q. ſcipiat: ut bacca quæ cū duplici. c. ſine aliqua aſpiratione ſcribit: & continet intra nominis ſui ambitū fructus diuerſorū generū lauri oliuæ corni myrti lentiſciq; & aliorū: ut in ſequētibus oſtendem⁹. Eſt etiā lapis preciōſus: ut quo nitido preciū cortice bacca daret. Et inde baccatus ſine aliqua aſpiratione quaſi baccis. i. preciōſis lapillis ornatus. Virgilius libro ænei. primo: Colloq; monile baccatū. At ſi cū aſpiratiōe ultimū. c. ſcribat: aliud ſignificat: ut habebimus in dictione Bacchus. Bucca ſimiliter abſq; aliqua aſpiratiōe cū duplicato. c. ſcribit. Et a bucco uerbo: quod eſt inflo deriuat: atq; idē eſt quod os. i. ipſa cōcauitas unde uox procedit: nō ora labiorum. Vnde Iuuenalis: cū ait in tertia ſatyra: Bucca foculū excitat nō de extremitate oris: ſed de interiori parte dixit: quæ inflari ſolet: mentūq; concipere. Vnde idē poeta in eadē ſatyra de cornicibus loquēs inquit: Notæq; per oppida buccæ. Vbi nō de labris: quæ latent cū tuba canit: ſed de illa deformi utriusq; inflatione intellexit tubā inflantium. Similiter cū inquit Horatius: Vt iuppiter ambas iratus buccas inflet: nō de labris locutus ē quæ inflari nō poſſunt: ſed de ipſa oris inflatione. Nā genæ quoq; aliud quiddā ſignificāt: ut in ſequentibus oſtendemus. Vtimur etiam in plurali buccas: ſed in ſingulari oratores frequentius utunt. Bucula uero quæ per unicū. c. ſcribitur: diminutiuū eſt bouis: quaſi parua bos. Baccar per duplex. c. & abſq; aſpiratiōe ſcribit

generis eſt

gēneris est femininī: & herba contra fascinationes esse dicitur. Virgilius in bucolicis: Baccare frontem Cingite: ne uati noceat mala lingua futuro. Succus cum duplicato .c. scribitur & descendit a sago: quod genus est uestis æqualiter latæ ex parte superiori & inferiori. Soccus cum duplici .c. similiter scribitur: & genus est calciamenti a sacco deductū ad cuius similitudinem factū erat. Itaq; ligatum supra pedem plicas ꝯplurimas per totū crus effundebat. Succus similiter scribitur: & a sugo deriuat'. Eccubi cū duplicato .c. scribit'. & ex ecce & ubi componitur. Eccū similiter ex ecce & cum. Ecquis uero cū unico .c. sequente .q. scribitur: & componitur ex en pro ecce: & quis: ubi .n. ratione sequentis mutat' in .c. ex quo ostenditur eandem uim habere c. cum .q. Idem in quicq̄: quod cum .c. scribitur: ut supra iudimus per commutationē .d. in .c.

De syllabis definentibus in .d.

T uero in .d. pariter nulla in simplicibus dictionibus potest antecedens syllaba desinere: nisi sequens quoq; ab eadem incipiat: ut addo: reddo. Virgilius in .viii. Reddidit una bouꝫ uocem nassoq; sub antro. Reduco cum duplicato .d. a nonnullis positum fuit. Terentius in Phormione: Sectari in ludum ducere ac reducere. Horatius in Epodo: Cætera mitte loqui deos hæc fortasse benigna reducet In sedem uicꝫ: quæ sine Priscianus inducit non probans cū possit esse iambus & spondeus in locis imparibus: sed certum est eiusdē Horatii exemplū in .ii. sermonū cum ait: Di tibi dent capta classem reducere troia: ubi reducere necessario primā producit. Alii uero per unicum .d. reduco scribunt. Virg. in .iii. ænei. Eiectam classem socios a morte reduxi. Abaddir similiter cum duplicato .d. scribitur. Et is deus esse dicitur: quem greci Βόλυ λον uocant. Vnde fic quoq; lapis ille uocabat' quē Saturn⁹ deuorasse dicit'. Sed de cōpositis ab hac præpositione ad aliud quoq; dicendū uidetur. Nam plerumq; quidem seruat' .d. nonnunq̄ uero in sequētem litterā commutatur. Sed hoc primū prænotare libet ad præpositionem idem quod circiter significare: ab auctorib⁹ constitutū esse. Vt circiter tria milia: uel ad tria milia: idē significat. Adigit' cōposita cū dictionibus incipientibus a uocalibus quibuscūq; conseruat .d. integrū: ut adamare quod ex ad & amo componit': & est amatorie amare. Cuius rei multa ab auctoribus colligi possunt exempla. Sed hoc solum Quintiliani ex declamantibus sufficiat. Me quidē mante siquis interroget: omnes matres liberos suos tanq̄ ad amare amant. Videbis oculos nunq̄ a facie uultuq; deflectere: comere caput: habitūq; componere: suspirare cum recesserint: exultare cum uenerint: conferere manibus: pendere ceruicibus: nō eiculatimon colloquiis non præsentiæ uoluptate saturari. hæc ille. Verum amare generalis est significatiꝫ & idem quod diligere denotat: nisi quod quoddam plus significare uolunt. ut Cicero ad Brutū: Sic igitur facies: & me aut amabis: aut quo contentus sim diliges. Idem ad Dolobellam: ut mihi denicq; amare videar: tantū a dilexisse. Adedo .i. comodo ex ad & edo componitur. Ademptus cū .m. ante .p. scribitur & componitur ex ad & emptus: ubi epthonie causa interponitur .p. quia .m. ante .t. immediate locari non potest: ut supra retigimus: & in sequētibus clarius ostendemus. Adimo ex ad & emo quasi diminuo: & aufero. Adigo ex ad & ago. Adit⁹ ex ad & eo itus. Adorare ex ad & oro: quod est ore precor componitur. Et tamē sine ore hoc est sine uoce aliquādo fit: non tamen sine gestu corporis. Vnde elephas & phœnix & alia quædam irrationabilia solem adorare dicuntur. Adulor ex ad & aula componitur: quia id aulici maxime obseruant: & fit per conuersionē .au. diphthongi in .u. longam. Aduro ex ad & uro componitur: & magis actionem: ꝙ passionē significat. Simili modo cū .u. consonante conseruat .d. ut aduenio. & inde aduētare: quod non est aduenire aut uenire: sed proximū esse ueniendo: ut cuicūq; obuius fit: nuntiat hostes aduentare. Cōponitur ad similiter cum dictionibus incipientibus a .b. & ipm integrum in ea cōpositione conseruat: ut adbibo: quod teste Prisciano cum .d. ante .b. scribitur. Similiter adbreuio. At sequente .c. eodē auctore transit .d. ipm in .c. litteram: ut accedo quod ex ad & eodo cedis cessi componitur: & producit penultimam: accessus & accessio: ambo ex ad & cedo componunt'. Inter se tamen significato differunt: quia accessus est aditio atq; appropinquatio: accessio autē adiectio atq; incrementū. Et huius ratio est: quia id uerbū a quo descendūt duplici ter & regit & significat: ut accede ad ignē huc. i. adi appropinqua. Quin & hoc calamitatibus meis pondus accessit: uel ad calamitates: hoc est adiunctū est & increuit. Quæ differentia rara est in consimilibus nominibus. Nam satus & satio idem sūt: ceu lus & cultio: motus & motio: cursus & cursio: abusus & aduso: actus & actio. Nisi quod dicim⁹ actionē causæ nō actū: & actū comœdiarū nō actionē. Similiter gest⁹ & gestio non parū differūt. Nā gest⁹ actio quædā: & ēst ꝓmptitatio corpis. Gestio uero administratio quædā: & quæ parū usu ē. Accola ex ad qđ ē iuxta & colo .i. habito cōponit'. Vnde ꝓprie is dicit' ꝙ iuxta habitat: siue iuxta adꝭ siue iuxta mōtes. Nec refert in suo an alieno. Vt accola vulturni: accola padi: accola rhodani. At qui in montibus domos urbesq; positas habent: Incolæ proprie dicuntur. Accuso ex ad & causo componitur. Et est accusare teste Seruio & pluribus grāmaticæ auctoribus maioris de minore. Incusare uero minoris de maiore. quā sane differentiam apud neminē antiquorum comperi. Itaq; ne in his infitiare indear: accusare est uel apud iudices uel apud alium quēlibet: etiam apud illum ipsum quem accuses significare: atq; ostendere aliquem peccasse. Incusare uero est mores alterius reprehendere: & plerunq; cum querela: quod ab illo iniuria sis affectus. Sic apud Virgilium Terentium Cæsarē cæterosq; auctores semper annotauī. Et inde accusatorius is dicit' qui accusat. Nam quæ in orius oria orium a uerbis uel a uerbalibus in or magis descendunt actionem significant.

C

Si uero.ad.cum dictionibus incipientibus a.d.componitur:suum.d.integrum conseruat:ut addisco quod per duplex.d.scribitur:& ex ad & disco componitur:quasi bene disco:& in præterito corripit penultimam Vnde disco absq; ad præpositione est ut intelligas.edisco uero ut memoriter complecteris. Quintilian⁹ de institutione oratoria libro primo.Illud ex consuetudine mutandum prorsus existimo:in his de quibus nũc differimus ætatibus:ne omnia quæ scripserunt edisc̃ant. Addico cum duplicato.d.scribitur:& ex ad & dico componitur:quod apud iurisconsultos est uendere p licitationẽ:hoc est in uenditione publica:ubi alius alio maius pretium pollicetur:ut sibi potius q̃ alteri uectigalia addicantur . Vnde addictio cũ duplicato .d. &.c.ante.t.scribitur.Sicq; apud iurisconsultos titulus est:De in diem addictione.Quẽ quidam nostri temporis iurisperiti non intelligentes emendant dicentes de in diem adiectione.Vbi non uerba modo sed sententiam ac ius ipsum corruperunt. Paulus iurisconsultus:Si uenditor simulauerit meliorẽ allatam conditionem:cum minoris uel etiam tantidem alii uenderet:utriq; emptori insolidũ erit obligatus. Sed si emptor aliũ idoneũ non subiecit:eiq; fundus addictus est.Non uideo inquit quẽadmodum priori sit emptus: cum alia conditio & uera subsecuta est.Sed si neuter subiecit emptorem:maiore autem precio addictũ est prædium ei:qui soluendo non est abitum est a priori emptione:quia ea melior intelligitur:quã uenditor compegisset:cui licuit non addicere.Quo uerbo Cicero pro Cecinna sæpe utitur:Vt deterrerentur emptoris multi partim gratia Cæcinnæ:partim precio fundus addicitur.Et paulo post: Quasi uero nos aut ei negemus addictũ:aut tamen quãq; fuerit:qui dubitaret quin emeret.Similiter Quintilianus in ægro redempto omnes facultates in precia collegi:rus seruulos penetas:& omnia utiliora properanti festinatione parentis addixi.Inde addicti apud ueteres dicebantur:qui prætoris pronuntiatione ac iussu cũ soluendo non essent:creditoribus uendebantur:de quibus crebra apud Liuiũ mentio habetur:& addictus morti destinatus dicitur.Cicero libro officiorũ.iii. Et is qui morti addictus esset:paucos sibi dies cõmendãdorum suorum causa postulasset:eius factus est alter. Additus fine.c.ex ad & datus componitur. Verum cum dictionibus incipientibus ab.f.ſi.ad.præpositio conseruare.d.ipsum habeat:uel in alterum.f.cõmutare:dubiũ apud antiquos fuit.Nam asserebant grãmatici quidam conseruandũ esse ipsum.d.adq; in antiquis quibusdã scripturis apparere dicebant:ubi adfatur eum.d.scriptũ erat:atq; adfore similiter.Quare & in aliis sic quoq; scribendũ esse existimabant:cum non sit ratio in uno maior q̃ in reliquo.Alius uero usum fuit.d.in.f.cõmutari:ac melliori sono proferri:q̃ ſi.d.ipsum conseruetur: quod etiam Prisciano rationabilius fuit usum: ut affectus cum duplicato.f.&.c.ante.t.Nam ex ad & factus componitur:ubi.a.in.e.commutatur. Sane affecta teste Gellio libro.iii.noctium atticarũ sicuti.M.Cicero & ueterum elegantissima locuti sunt: ea proprie dicebantur:quæ non ad finem ipsum:sed proxime finem progressa deducta uc erant.Affarim quod eũ duplicato.f.quandoq; scribitur facunde significat: & antepenultimã producit.Si uero cum unico.f. scribat: ex.a.compositum dicunt & fabile:quasi abunde:& non dicibiliter significet : cuius antepenultimã corripi uolunt.Affabiles cum duplicato.f.scribitur:ex ad & fabilis componi dicunt.ſi autem cũ dictionibus incipientibus a.g.componatur : ex simili causa.g.in.g. mutare uolunt: ut aggero ex ad & gero quasi aggrego: unde agger deducitur:& simili modo scribitur.& est teste Seruio super octauo æneidos: cuiuslibet rei coacteruatio : Vnde fossæ aut ualles possunt repleri . & super decimo æneidos ait: agger proprie terra illa dicitur quæ facto uallo propius ponitur. Sed abusiue & muros & munimenta aggerem etiam dici rettulit. ut Virgi.Quin intrant portas atq; ipsis præcelsa minscent.Aggeribus murorum & mundant sanguine fossas Nonnunq; uero eodem Seruio teste super.viii.ænei.Agger media est uiæ eminentia exaggeratis lapidibus strata.Vnde dixit Virgilius:Qualis sæpe uiæ deprehensus in aggere serpens.Sane ſi cũ dictionib⁹.ad.præpositio incipientibus a.gn.componatur abscit.d.ipsum:ut agnitus agnosco.Simili modo si sequatur.ſ.p. uel.ſ.c.ut undebimus.Si uero cũ dictionibus aspiratis componatur ad:conseruat.d.& idem est: ac ſi cũ uocalibus componeretur:ut adhæreo adhibeo:quod ex ad & habeo componitur: adhortor & similes. Verũ si cum dictionibus incipientibus ab.l.componatur:conseruant aliqui.d.integrum.Alii uero conuertunt in l.quod Prisciano magis placuit:& melius scribi alludo cum duplicato.l.q̃ adludo cum.d.ante.l.uoluit.Similiter alleuo magis q̃ adleuo:quod ex ad & leuo componitur:significatq; in altũ tollo:uel de imo: & ubi quod iacet atq; prosectum est sursum leuo.Quintilianus libro.xi.Vidi inquit multos quorũ supercilia ad singulos uocis conatus alleuarentur.Idem hominũ in aquam lapso atq; ut alleuaretur oranti.Alleuio similiter scribitur:& componitur ex ad & leuo leuias:quod est pondus auferre uel diminuere.Allubesco ex ad & lubesco:quasi lubens facio.i.obedio. Si autem ad cum dictionibus incipientibus ab.m. cõponatur ipsum d.integrum conseruat:ut admitto quod ex ad & mitto:cũ duplicato.t.ut uidebimus cõponitur: & significat teste Prisciano in.viii.assumo scilicet & pecco. Iuuenalis in satyra Credo pudicitiã:Iam fas est admittere uitos.i.assume.Idem in eadẽ:Quid phœcas admisit:quamnam hic est culpa puellæ: admisit dixit pro peccasit. Simili modo admoneo admiror administro & similia.At cũ dictionibus incipientibus ab.n.uoluerunt quidam modo consimili ad ipsum.d.conseruare: ut adnitor adnuo. Quod Prisciano non placuit : sed potius mutari in.n.uoluit & scribi annitor:annuo:innumero:& alia similiter.Sane sequente.p.absq; absentis dubitatione in similem litteram conuertitur.d.ut appello ex ad & pello pellas:quod est uoco cõponitur. Vn-

de appellare est aliū aduocare. At appello appellis similī mō cū duplicato.p. scribitur. cui simile est impello Vnde appuli in præterito. i. applicui deriuatur. Terentius: Postīj poeta animū ad scribendum appulit. i. applicuit. Si uero cum unico.p. scribatur: idem est quod amouco. Nam componitur ex. a. quod priuationem indicat: & pello pellis ut apulsus ab ubere. i. amot⁹. Virgilius appendo ex ad & pendo pendis componitur & est suspendere: ut appendi unam eum ad lancem lateramq; ponderaui. Cicero in Antonium: at iam appendatur pecunia non numeretur. Et in procemio orationū Aeschinis ac Demosthenis a se translatarum figurate ad incorporea transtulit cum ait: Ea putaui non annumerare lectori debere: sed tanq; appendere. Similiter apparo ex ad & paro componitur: & diuersum ab eo quod est præparo significat. Nam præparare est antea parare: quæ quis utilia sibi fore credit. Cicero officiorum libro secundo: Facile totius cursum uitæ uidet: ad eamq; degendam præparet res necessarias: ut pastum latibula: & alia generis huiusmodi. Apparere uero est ad dignitatem quandā ac uerius pompam se aptare. Idem de oratore libro. iii. Illa quæ in apparatu fori appellantur insignia. Et licet apparatus quādoq; utrunq; significare uideatur: ut apparatus belli quasi præparatio. Id tamen potius est ex quadam consequentia ejj proprietate. Nam ut dicimus: naues nō modo instructas: sed etiam ornatas: quia ut instructiores ad bellum eo pulchriores sunt: Ita apparatum belli uocamus: quæ ad bellum quodam decore & ornamento aptantur. Sane præpositio ad nōnunq; sequente. p. littera. d. abiicitur ut aperio quod ex ad & pario ut quibusdam placuit componitur: cuius uerbi simplex in usu non est. Aliis uero quibusdam & Prisciano in. viii. magis usum est ex ad componi & pario: quod apud ueterrimos: ut supra ostendimus non solū secundum tertiam: sed etiam secundum quartā coniugationem declinabatur: & habet primā breuem. Iuuenalis in satyra Credo pudicitiā inquit: Protulit ut mos est: & aperta palluit agna. At reperio quod ex eodem uerbo componitur: & cum unico. p. scribitur: quasi defraudetur una consonante ratione præpositionis in præsenti: in præterito duplicat. p. & tempus recuperare uidetur: quod simili modo in comperio & comperi ratione præpositionis opportunum non fuit. Si autem ipsa præpositio. ad. cum dictionibus incipientibus a. q. componatur ipsum. d. in. c. cōuertitur ut acquiro ex ad & quæro: acquiesco ex ad & quiesco. Sed sequente. r. uoluerunt aliqui ipsum. d. integrum conseruari ut adrideo. Quod Prisciano non placuit: sed magis in. r. cōmutari usum fuit: ut arrideo arripio: quod ex ad & rapio componitur. Simili modo sequente. s. uolebant nōnulli. d. integrum conseruari debere: ut adsumo adsisto Quod similiter eidem auctori non placuit: sed potius cōmutatione. d. in. s. scribi uoluit: ut assumo assisto assideo ex ad & sedeo quasi iuxta sto. Et inde assiduus assector ex ad & sector: & est comitatū præsto: non in itinere: aut nauigatione: aut militia: sed fere per urbem. Cicero de oratore libro. i. Cum ædilitatem Crassus peteret eumq; maior natu & consularis Sergius Galba affectaretur: quod filio suo despondisset. Verum si sequens dictio ab. f. c. incipiat: & componatur. ad. præpositio subtrahitur. d. ut ascendo quod ex ad & scando componitur: ascribo quod ex ad & scribo cōponitur: asciscо quod ex ad & sciscо formatū scilicet a scio cōponitur. Et est remotum aliquid quasi scite uocatū capere. Cicero de oratore: Quod minime polite minimeq; eleganter sunt asciuerunt aptum suis auribus opinum quiddam & quasi adipale dictionis genus. At consciscо fere ad mortem pertinet. Nam plerunq; sic legimus mortem sibiipsi consciuit. Mortem tibi ipse cōscisce. Comperitur etiā rescisco quod proprie designat rem postīj gesta est scire: qui nesciebas cum gereretur: præsertim ad te tuos ue pertinentem. Terentius in adelphis: En tibi rescisti omnē rē. Id nunc clamat scilicet. Gellius uero dicit rescisсere esse rē occultā incipiatā insperatamq; cognoscere. Quod mihi nō uidet. Nam si uidet hoiem cælo uolantē ciuit fecisse Dædalus Perseusq; fertur. Aut aliquem e terra prodire: qualē Tagē fuisse ab hetruscis creditū est. Aut satyrū aliquē semiuirū semicaprūq; uidisse nonnulli scripsere dicar ne rescisse: Et ut puto nō dicā. Subtrahitur etiam ab eadem præpositione. ad. sim. d. si cū dictione cōponitur ab. s. p. incipiente: ut aspicio: quod telle Prisciano in. viii. ex ad & spicio uerbo: quod simplex nō ē in usu cōponi: & inde aspectus. & similia. Si aūt cōponat. ad. cū dictionib⁹ incipiēbus a. t. mutat d. in. t. ut attineo ex ad & teneo: attingo ex ad & tāgo: attraho ex ad & traho: attamē ex ad & tamen.

De syllabis desinentibus in. f.

Quoq; nullam syllabam per se terminat: hoc est nisi loco. b. uel. d. uel. s. uel. x. in compositione ob sequentiam unius istarum sit posita: ut ex ob & facio efficio: ex ad & fectus affectus: ex dis & facilis difficilis. Similiter ex dis & fundo diffundo: eodem modo ab ex & facio efficio.

De syllabis desinentibus in. g.

Inuli modo. g. apud latinos nullius syllabæ est terminalis: nisi cum loco. d. uel. b. ponitur: ut supra uidimus. Nam ex ad & gero fit aggero: ex sub & gero suggero.

De syllabis desinentibus in. h. & in. k.

On etiam potest. h. aspiratio integram syllabam terminare: quod si in quibusdam interiectionibus comperitur: ut uah. ah. & oh. putat Priscianus per apocopam fieri: cum perfecta sint ualia aha ohe. Similiter. k. nullius syllabæ terminalis esse potest.

De syllabis desinentibus in. l.

N. L. uero litterā quacūq; consonante sequente antecedens syllaba terminari potest: ut albus ulcus

calcearium:quod pro calceo ponitur:ut cibaria pro cibis:fulcrum qui & lectus dicitur. Nam est quo iacentes fulcimur.i.sustinemur:ut dixit Seruius in.vi. Iuuenalis in satyra Credo pudicicia aiti:Antiquū & uetus est alienum posthume lectū Concutere.atq; sacri genium contemnere fulcri. Mulcrum quod cum.c. absq; aspiratione scribitur:& a mulgeo deriuatur:facitq; in plurali mulcra. similiter ante.d.ante.f.ante.g.& ante alterū.l.ut ualde Alfenus nomen est uiri proprium. Algeo culleus cum duplicato.l. Nam uter ex corio ab occuliendo.i.claudendo dictus. Nam in eo scelestissimi homines cum simia gallo & serpente inclusi iaciebantur in mare. Vnde Iuuenalis in satyra Stemata quid faciunt ait: Quis tam perditus ut dubitet senecam præferre neroni. Cuius supplicio non debuit una parari simia. Nec serpens unus:nec culleus unus. Pugilla ris similiter cum duplicato.l.scribitur:qui & pugillare in singulari: At in plurali solum pugillares dicimus & significat tabellas cereas:siue ligneas: siue alterius materie:in quibus stilo scribimus. Vnde a pugno deducitur quo cōprehendi consueuerāt. Palla similiter scribitur:& proprie uestis & muliebris: deducta usq; ad uestigia:dicente Virgilio libro.xi.de Camilla:Pro crinali auro pro lōgo tegmine pallæ Tigridis exuuiæ per dorsum a uertice pendent. Tollo eodem modo scribitur:& duo significat.f.capio & educo:ut sustuli filium.idest suscepi filū. Item sustuli filium idest educaui. Et ab utroq; fit sublatum. Terentius:Quicquid de periisset decreuerunt tollere.i.educare. Similiter Iuuenalis in satyra Credo pudicicia cū ait. Tollere dulcé Cogitat hæredem. Quod etiā de suscipiendo intelligi potest si quis sequentia recte inspicit. In quibus ostēdere uult Vrsidium tanq; sibi placeret lex iulia de adulteriis desistere uelle ab hoc crimine: & ducere uxorem procreandorum liberorū gratia. Sed alia de suscipiendo uidentur esse exempla. Nam certe Alexander magnus ex uxore liberos non educauerat. At qui ipse apud Curtiū ait:Ego ipse Orthoxartis perse filiam mecum matrimonio iunxi. Non dedignatus ex captiua liberos tollere. Papyrianus iurisconsultus de legatis & fideicōmissis secundo:Mando meæ filiæ pro salute sollicitus ipsius:ut quo ad liberos tollat:testamentum non faciat:Ita.n. poterit sine periculo uiuere. Quin & eadē significatiōe ponit sublatum:ut Suetonius de patre Neronis:decessitq; pyrgis morbo aquæ intercutis sublato filio Nerone ex Agrippina Germanico genita. Nam pater Neronis filiū uix uidit. Sane tolero non per geminatum.l.sed per unicum scribitur:cum prima sit brevis. Iuuenalis in satyra Credo pudicicia:Quædam parua tamen sed non toleranda maritis. Similiter uolo per unicum.l.scribitur & corripitur.atq; eodem modo uelim & uolam. At uero nolo producitur & nolim & nolamiicet uellem & nollem per geminatum.l.scribantur:& sic primam producant. Calleo similiter & callidus per duplex.l.scribitur:ut Iuuenalis:Callidus & tristes digitos impressit aliptes.& calleo per unicum.l.aliud significat. Pelagus similiter quod græcum est per unum exaratur.l.& primam corripit:Iuuenalis in satyra Natali coruine die:Et pelago posti parcæ meliora benigna Pensa manu ducunt. Vlmus cum.l.ante.m.scribitur.similiter palma.& inde palmula quæ est extrema pars remineo quod est in modum palmæ protenta. Virgilius libro ænei.v. Et leuas stringat sine palmula cautes. Significat etiam palma uictoriam:quia palmarum artificio acquiritur. Quin & teste Seruio in.xi. æneidos.dicitur etiam toga: quam merebantur hi:qui deportassent de hostibus palmam. Alnus per.l.ante.n.scribitur: arbor est. culpa cum.l.ante.p.scribitur. Vlpianus similiter quod nomen est iurisconsulti. fulsit cum.l.ante.s.scribitur.similiter excelsus. Altus uero cum.l.ante.t.& eodem modo consulto uerbum:quod a consulo formatur:& significat deliberare:quod quidem fit cum adest qui consilium petit: & qui consilium dat. Et inde cōsultatio deliberatio. Et consultor qui pro eo qui alium consulit accipi solet. Nonnunq; etiam pro eo qui alium consulit. ut Sallustius in Iugurthino:Simul inquit ab eo petunt ut fautor consultorq; adsit. Consultus uero est homo prudens & sciens dignusq; a quo consilii petas. Et aliquando quidem est participium:ut consulti medici dixerunt eundem esse langorem. Aliquando uero nomen. ut Horatius in primo carminū: Parcus deorū cultor & infrequens insanientis dum sapientiæ consultus erro. Liuius libro.x.ab urbe: Callidos solertesq; iuris atq; eloquentiæ consultos. Vnde in primo dixit de Numa Pōpilo consultissimus uir:ut illa quisq; ætate esse poterat. Et inde componitur iurisconsultus si cōpositū est. Horatius:Eris tu qui modo miles mercator:tu consultus modo rusticus. Quod etiā dici solet iureconsultus. finit etiam syllabam.l.sequente.u. consonante:ut siluæ:de quo in sequentibus. peluis a peluendo dicta. Puluis similiter qui generis est masculini: & a pellendo nomen assumpsisse dicitur:facitq; diminutiuū ex se pulusculum generis neutrius. Hieronymo placuit. Masculine tamen possit Apuleius de Magia cū ait:nisi ut petisti mundicias dentium:nitelas oris ex arabicis frugibus tenuem cādificum mobilem puluisculum:cōplanatorē gingiuulæ:& reliqua. Vnde ait Seruius super.xii.ænei. Puluis ille quo utunt puellæ etiam cinis dicitur. Ad cuius differentiā alius puluis cinis imundus uocatur. ut Virgi. libro georgi. primo:Et cinerem imundum latos iactare per agros. Vnde a cinere.i.puluere puellarū dicuntur cinisiones. ut Horatius:Custodes lectica cinisiones parasitæ. Terminat etiam.l.syllabam sequēte.x. ut mulxi. Verū ante.q.uel.r.nō inuenit.l.nec.h.aut.k.possūt ipsum.l. cōseq.

De syllabis desinentibus in.m.

Terminare potest syllabam in media dictione:quando sequens syllaba in.b. incipit uel.p. uel altera m.hoc est ante has litteras:nō etiam.n.stare potest:quia si per compositionem interueniret:cōuerti debet in.m. Sed etiam ante.d.&.l.&.s. & secundum alios ante.q. potest.m. syllabā terminare:ut ostendemus.

Ante.b.ut umbra:& inde umbratilis is dicitur qui umbratus siue umbra tenus est:aut uita umbratilis & res umbratiles:idem uita umbra & opaco marcescens. Cambyses:de quo in sua dictione uidebimus. Membrū & inde membratim:quod est per mẽbra. ambio & inde ambitus:unde ambitio & inde ambitiosus is dicitur qui non suæ uirtuti confidit. Vnde non recte graditur:sed per circuitū:siue quod romani qui honores peterent singulos circuibant prælensantes rogantesq; ut se in suffragiis adiuuarent:ut uidebimus in dictione roma. Siue quod q pro adipiscendis honoribus folliciti sunt:ciū rogant exordio quodā longiore:& uerborum circuitu utuntur. Vnde ambitus semper in actu est:& ea facit:quæ ambitio:quæ est in animo facere cõpellit. Nõnunq; uero ambitus pro specie quadam fauoris:& captatione misericordiæ ab auctoribus ponitur. Quintilianus:Si iuuenis innocentissimus iudices uti uellet ambitu tristissimæ calamitatis poterat allegare nobis amissã in oculis cogitationũ oiũ temeritatẽ. Vnde ambitiosus etiã mõ cõsimili nõnunq; accipit. Vt idem libro.vii.institutionũ:Nõ sum ambitiosus in malis:nec lachrymarũ augere causas uolcutinã esset ratio minuendi. Ouidius libro.iii.de ponto:Sed tamen hoc factis adiunge prioribus unã Pro nostris ut sis ambitiosa malis. Cãbio quod originẽ habet græcam & præteritũ facit campsi. Nã a κάμπτω uerbo græco deducitur:quod in præterito facit:ἔκαμψα. Vnde cãpo cãpsas solebant uetustissimi dicere. Ennius in.x. Lecatem cãpsant. Recũbo recũbis similiter quod est tertiæ conjugationis:atq; idem cũ recubo.as.ut Virg.in bucolicis:Recubans sub tegmine fagi. Colũbus similiter & columba:quæ teste Varrone a culminibus dicũ tur:quia alte uolitant. Ante.p.ut imperiũ & inde imperiosus:quo uno modo iperii ostentator designat:utputa in exercenda sæuitia:qualis Torquatus apud Liuiũ:qui filiũ sæuitia ob imperiũ contemptũ occidit. Vnde imperiosus appellatus est. Altero modo is significatur:qui iperii habitationẽ detinet:seu plenitudinẽ Impedio similiter scribitur:& inde impedimenta:quod duo significat. Vnũ est difficultates:quod in cõmuniori usu habetur. Salustius:Occulte per amicos & maxime per homines nominis latini & socios italicos impedimenta parabant. Curtius:Vnã anum & duas puellas itinerũ agminũq; impedimenta triginta mulibus talentũ auri permutes. Cicero:Cum primũ impedimenta naturæ diligentia industriaq; superarit. Significant etiam impedimenta iumenta quæ sarcinas:uel alia bellica instrumenta gestant. Et sarcinæ res sunt:quæ in uia portantur. Curtius:Magno consilio iactură sarcinarũ impedimentorũq; contempsit. Et iterum:sarcinas & impedimenta ibi cũ præsidio reliquit. Liuius similiter:quarta uigilia profecti sarcinis impedimẽtisq; bene uenti relictis. Idem:iumentaq; sarcinas & alia bellica instrumenta portabant. Vnde ait Frontinus ipse quoq; ob hoc exasperatus interfectis omnibus impedimentis ad pugnã descendisset. Cõparatiũ similiter cum.m.ante.p.scribitur:& conuertit.n.in.m. Nam cõponitur ex con & paro.i.diuersa:uel aliquid unum:ut diuersum. Ideq; cum.a.post.p.ut etiam cõparo uerbũ semper scribit. Eius natura est superare in ea qualitate:quã optinet positiuũ. Aliquando tamẽ tolle Quintiliano utimur cõparatiuis p absolutis. Quod poetæ nostri sæpissime obseruant:ut Virgilius in Tityro:Candidior postq; tondẽt barba cadebat:hoc est cãdida. Et libro.v.ænei. Comites seniores aceste:pro senis:ut dixit Priscianus qui id addidit cõparatiuũ:nõnũq; p minori ui accipiẽdi ipsũ positiuũ:ut Virgi.libro ænei.i. Tristior & lachrymis oculos suffusa nitentes. Nã nõ absolute sed ex parte tristis accipitur. Verũ de seniore pro sene:non illi primũ assentiendũ uidetur:cum ab aliis pro ualde sene similiter efferatur:ut Quintilianus de socrate. Eo nanq; ait seniore octauũ.n.& nonagesimũ cõpleuit annũ præceptorẽ Aristoteles pomeridianis scholis cæpit. Et Ouidius de tristibus:Imperium regat hoc cũ seniore senex. Nec plane tristior pro ex parte tristis:sed pro tristissimus:ut uolunt Quintilianus accipitur. Nec Seruius ut puto dictũ Varronis & Plinii ad menem accepit. Air.n.super.vii.æneidos:Senior & iunior cõparatiui sunt per imiuutionem. Et.n. senior non satis senex:iunior non satis iuuenis:intra iuuenẽ sicut pauperior intra pauperem. Quã rem Varronem in libris de lingua latina ad Ciceronem dixisse:& a Varrone tractam confirmasse Plinium:dixit idẽ Seruius. Ego uero & si de iuniore ac pauperiore dixerint:also intellectu affirmare uelim. De seniore nullatenus puto. Nã & si iunior te fũminor natu te fũnita minor te sum ideſt minoris ætatis ſ̃ tu. Et sic forte per imiuutionem illi intellexerint. Sed non propter hoc tollit:quin superem te in ea qualitate quam obtinet positiuus:hoc est:superem te iuuentute:& paruitate ætatis. Terminat etiaꝫ.m.syllabam ante alteꝫ.m.ut flamma:quæ est ignis. Flammeum uero genus est ueli rubicundum:quod gestabatur a mulieribus nuper nuptis:de quo Iuuenalis in Satyra Credo pudicitiam inquit:Emutatq; domos & flãmea cõterit. Similiter fũmus fũma & aduerbũ fũmatim:quod est p singulas fũmas. Aliquido p unã ut dicã de hac re fũmatim. Nã a uerbo fũmo fũmas primæ cõiugatiõis deducit:quod p geminũ.m.scribit:licet fumo fumis tertiæ cõiugatiõis p simplã scribat'. Insitor etiã cũ prima breuẽ habeat:p simplũ.m.scribi debet. Iuuenalis in satyra Omnib⁹ in terris:Sanctos licet horrida mores Tradiderit domino ac uetetes imitata sabinas. At mãma cũ duplex.m.scribat':in derivatiuo unicũ pdit:& dicit' mamilla per unicũ.m.& duplicatũ.l.habetq; primã breuẽ:ut Iuuenalis in satyra Credo pudicitiã. Illa loq recta faciet stri ctisq; mamillis. At fumẽ licet primã ꝓducat:cũ unico tamẽ.m.scribit':& a fugendo nomẽ assumpsit:& ut q dã ferũt est suis mãma. alii uero dicunt Beuti cuiusq;. Et simili modo nullã dicũt oẽ mãmã suis uel uaccæ aut taliũ. Horatius:Obesa nil melius turdo nulla nil dulcius ipla. Iuuenalis in satyra Atticus eximie:Qui nesciit calide capiat Quid nulla popinæ. Est etiã nulla mulierũ:qua nascendo egredimur:ut idẽ in primos

Cū tot obortiuis fœcūdā iulia iuuā. Solueret. Cōmodatarius uero p duplicatū. m. scribit: & is dicitur qui cōmodatum accepit. Cōmentum quod ex con & mente quidam esse compositum & deductū uolunt: quasi sit cōmonitio mentis: per duplicatum. m. scribitur. Alii ja cōminiscor deductū uolūt: quo ad idē tēdit. Est. n. fictū & enarratū & inde cōmētariū: quod tesle Cicerone in Bruto non est oratio: sed capita rerū & oratiōis cōmentariū paulo plenius. Sane Seneca quod cōmētariū significet expressius libro declamationū tertio indicat dicens. Sine cōmētario nunq̄ dixit: sed cōmētario contentus erat in quo nudæ res ponunt. Dicit etiā cōmentarius in masculino ut Liuius libro. xlviii. Quæri iussit ab eo ut quē de his cōmentariū a patre accepisset. Et subdit librū posposcerunt: si plures primus & secūdus cōmentarius. Itaq; in singulari pro una eademq; significatione tam neutrū q̄ masculinū accipitur. Et eandē significationē habet: quā in plurali masculinū. Et sunt libri ubi res nō late diffuseq; explicant: sed breuius q̄ poterant tractare ut Cæsaris cōmentarii: in quibus ad exequendā historiā aliis uidetur subiecisse materiā. Qui si fuerint singulis cōmentarium uel cōmentarius uel liber dicitur. Verū & si ex multis longisq; tractatibus breuiora coaceruent cōpendiat cōmentarii etiā dici possunt. Vti nos cōmentarios hos uigintiquattuor libros dixmus & duodecim illos alios: quos de omni ratione differendi: & artis dialecticæ præceptis ex innumeris pene auctoribus & magnis latinorū & græcorū uoluminibus ad Francisci iurisconsultissimū: & conterraneū meum nuper edidimus. Vnde & nonnunq̄ similiter libri cōmentarii deducuntur. Cicero de finibus libro. iii. Tu ipse cū titū librorū habeas: quos hic tādē requiris cōmētarios: quosdā inq̄ aristotelicos. ponitur etiā ab auctoribus cōmētarius in singulari & masculino ac neutro i plurali i alia significatiōe: hoc est p expositiōe & interpretatiōe actoꝝ: ut A. Gelli⁹ sē adeo inqt ꝓbi grāmatici cōmētarius satis curiose factus. & itēq; Nōnulli grāmatici q cōmentaria in Virgi. cōposuerūt: itēq; quoq; noster Taur⁹ i primo cōmētariorū quos i Georgū Platonis cōposuit scriptū reliqt. Quidā etiā talia huiusmodi opa cōmētū uocauerūt: ut Nigidi⁹ Donat⁹ Prisciā⁹ aliiq; nōnulli. Seruius uero cōmētarios etiā pro hominibus accepisse uidetur: cū inquit. georgi. primū superfluā mouent quæstionem cōmentarii: hoc est qui cōmenta ediderunt. Cōmeatus a simul eundo dicitur: & in utroq; numero pro cibariis ad alimoniā reipublicæ aut exercitus: aut alicuius multitudinis accipitur. Interdū etiā priuatim ut Cicero pro lege manilia. Iam cōmeatu & priuato & publico prohibemur. Comperitur etiā ipm. m. finiens syllabā ante. d. in omnibus scripturis & sculpturis antiquis ut iamdiu iamdudū: quod ex iam & dudum quæ duo paruū temporis designat cōponitur: & de paruo tempore unius horæ: aut semihoræ aut duarum triū ue aut quattuor etiā horarū certe breuissimi temporis dicitur: ut Virgilius in initio quarti: At regina graui iamdudū saucia cura. & alibi in eodem libro: Talia dicenti iamdudū auersa tuetur: hoc est a pauco tēpore citra. Quod sane ad præteritū tempus referri potest: & futurū. Ad præteritū quidem ut Virgili⁹ libro æneidos primo: de Aenea & achate inquit: Iamdudū erumpere nubem Ardebant. Non. n. per multū temporis id cupierant: cū nec per horam ibidem stetissent: sed certe per tempus aliquod anteq̄ id dicerent: quare exposuit Seruius. i. olim. Ad futurum uero refertur: ut idem ostendit Virgilius libro. ii. de Simone cum ait Quid ue moror: si omnis uno ordine habetis achiuos Idq; audire fas est: iamdudū sumite pœnas. i. cito: ut exponit Seruius. Et hæc sunt propriæ significationes eius dictionis. s. ut diem in præteritū uel futurum non transgrediantur. Verum improprie & raro ab aliquibus auctoribus pro eo quod proprie est iampridem: aut iamolim positū cōperimus: ut Macrobius in saturnalibus: Iamdudū inquit hæc quæstio ab Aristotele & proposita est & soluta: cum dicere debuisset iampridē: aut potius iamolim. Plinius etiā libro. xxiii. naturalis historiæ sic inquit: Somno uero aut securitatibus iamdudū hoc fuit: quod illa Helena ante cibum ministrauit. Sed quia in huiusce modi aduerbiis differentias temporū designantibus difficultas nōnūq̄ esse uidetur: decreui illa per ordinem explanare. Et a dudū incipiens cōperimus illud eandem prorsus cū iamdudum significationem detinere. Ita ut nec diem proprie transcendat. Vt dudū intraui: dudū te expecto. i. hora aut semihora est uel duæ uel tres: uel ut multū quattuor ex quo intraui: & ex quo te expecto. Improprie uero diem ac dies transcendere nōnunq̄ ab auctoribus ponitur Plinius libro. xviii. naturalis historiæ: iamdudū inquit ex eadem hispania. Zœliton uenit in italiam plagis utilissimū. Liuius libro. xli. in eo inquit captiuoꝝ numero fabri: q dudū fuerunt assueti apud pœnos mihi crede opus in arte lacenorū fecere nuper: quasi nō longo tēpore a nunc dicit. Ita tamen ut nō ad præsentem diē: hoc est præsens tēpus referamus: sed ad præteritos nō modo dies: sed aliquādo menses: & etiā annos: quos pro cōditione materiæ complectit: ut nuper iuuenta é pixis: quā fideritē appellēt. i. nō multo tpe ab hinc. Cicero de diuinatione: Neq; ante philosophiā patefactā quæ nuper inuēta. Idem de amicitia: Neq; n. assentior iis qui nuper hæc disserere cœperunt cū corporibus simul animas interire: atq; omnia morte deleri. Significat etiā interdū nuper non longo tempore a tunc. ut Curtius: Qui nuper ab Alexandro missi erant. Et Liuius tunc inquit hæc ipsa indignitas augebat animos non retinendis modo publicis agris: quos ut teneres pertinacē nobilitatē habebat. Sed ne tacuū quidem agrum nuper ex hostibus captū diuidere. Pridem hoc est non longo tempore prius a nunc. & idem quod nuper significat. Plinius libro. xvii. naturalis historiæ: Ipsi uero pridem uidimus ea ferme omnia præter pubertatem in filio Cornelii Taciti equitis romani. Similiter Paulus iurisconsultus: Et non ē mirum si peculiū quoq; defuncti pridē filii defertur patri. Vlpianus quæritur inquit cū ordinē tenere: quē pri

dem habuit. Ponitur etiã pridem sæpe cum negatione & cum q̃ & cũ ita. Cum negatione quidẽ ut Plinius libro. xv. Medica non pridẽ uenere in italiam. Cũ q̃ uero ut Cicero pro Roscio: Comedo q̃ pridem Fanii in aduersaria detulisti. Cũ ita autẽ ut idem in Bruto eũ ait: fuit. n. regnante ia3 græcia: nostra autẽ ciuitate non ita pridem dominatu regio liberata: pridie. i. prius die: hoc est quasi heri: nõ tamẽ præsentis diei: sed cuiusdam alterius: aut præteriti aut futuri. Præteriti quidem: ut pridie q̃ intrarẽ mare serena lux fulsit. futuri uero ut pridie q̃ intres patriã sacrificiũ facito. i. die præcedenti quo aut mare intrabis: aut patriam intrabis. Vel eũ genitiuo fit: pridie illius diei quo hæc feci aut faciã. Vnde cũ non dicamus secundo calendas: secundo nonas: secundo idus: dicimus pridie calẽdas: pridie nonas: pridie idus. i. die præcedẽti quo crũt uel fuerũt calẽdæ nonæ aut idus. uerũ ex pridie fit pridianus pro quo hesternus abutimur. Suetonius plurib⁹ in locis. Vnde in uita Tiberii solemnibus ipse comis. pridiana sæpe & semesa oscinia præbuit. Idem in uita Caii: marcẽte inquit adhuc stomacho pridiani tibi postridie: quasi postero die dicitur: hoc est quasi cras non præsentis diei: sed cuiusdã alteri⁹ aut præteriti aut futuri: ut postridie q̃ pater morte obiit: repulũ feci: aut postridie q̃ morietur faciam. i. postero: siue sequenti die eũ morietur. Aliquando sine q̃ ponitur: ut Terentius in andria: Venit ad me Chremes postridie clamitans: supple illius diei quo hæc gesta sunt. At ex postridie non fit postridianus aut in usu non est: sed pro eo abutimur Crastinus: nudiustertius idem est quod nunc die tertio scilicet præterito: & die superiore adhuc dicimus nudiusquartus. i. nõ die quarto. Non aũt dicimus nudius secundus: quia magis propriũ de præterito habemus heri & de futuro cras. At dehinc proximo perẽdie dicimus. Cicero ad Atticũ libro. xii. Scies igitur cras: ad summũ perendie. Vt dies perendinus dies adhuc tertius. Cæsar in cõmentariis: Qui si parte liceat perenno die cũ proximis hibernis coniuncti eam reliquis eæsum belli sustineant. Et cõperendinare est differre in longum de die in diem. Indies idem quod quotidie dicitur: sed proprie cum quodam incremento. Ideoq; plærũq; cum comparatiuo ponitur: ut cum indies nostrum arctius premeret: & cum in urbe infinitũ malum serperet. Idq; maneret indies latius. Ponitur etiã sine comparatiuo: sed cum uerbo significante incrementum: ut Liuius: Crescente indies multitudine. Indiem uero idem quod in præsentia temporis significat: ut Quintilianus: Non ut there uolueres præsentis modo cibi memores indiem uiuunt. Propediem est quasi prope est dies quando hoc fiet. Vnde & propemodum est quasi prope mensuram: quod accipitur pro pene siue prope cum est aduerbium. Finit etiã secundum ali quos ipsum. n. quandoq; syllabã sequente. l. ut quemlibet quãlibet. Quam & sequente. s. ut circumspicatus quia a circum & aspicio componitur: & is dicitur qui circum aspicitur. Circumspectus uero est qui circum spicit: & in omnem partem spectat. Verum sequente. q. non præcedit. m. ut plærq; dicunt grammatici: sed conuertitur in. n. ut nanq; quanq; & similia. At sequente. n. non potest. m. præcedentem syllabam terminare: sed ubicunq; m. ante. n. in eadem dictione componitur: semper in eadem syllaba manet ut annis erumna Ramnes. quemadmodũ supra uidimus. Item nec sequente. t. potest. m. præcedentem syllabam terminare nisi. p. interponatur: ut sumptus prompeus cõptus contemptus: licet contemnere ubi non est. t. ipsum. p. non. c. suscipiat.

De syllabis desinentibus in. n.

N. n. uero terminari potest antecedens syllaba: si sequens incipiat a. e. uel. d. uel. f. uel. g. uel altera. n. uel. q. uel ut quibusdã placet. r. uel. s. uel. t. uel. i. uel. u. cõsonãtib⁹ uel. x. Ante. c. igit⁹ ut cõciliũ: & uerbũ cõcilior. unde dicim⁹ cõcilior regi: si illi ignot⁹ i ei⁹ gratã uenit. Recõcilior aũt regi sũ de eã is mihi irat⁹ deposita ira me rursus recipiat in gratiã. Cõcinn⁹ manc⁹: cõcors: q a cõditiõe cordis dicit. Sancire qd teste Seruio in. xii. æneidos: proprie est sanctum aliquid. i. consecratum facere sub sanguine hostiæ. Vnde dictum ait sanctum: quasi sanguine consecratum. At sanctio proprie est lex cum terrore pœnæ: ut Vlpianus de diuisiõe rerum: & qualitate proprie dicimus sancta: quæ neq; sacra neq; profana sunt: sed sanctione quadam confirmata: ut leges sanctæ sunt. sanctione eni quadam sunt subnixæ. Quod sanctione quadam subnixum est id sanctum est: & si deo non sit consecratum: & interdum sanctionibus addicuntur: ut qui ibi aliquid commisit capite puniatur. Concio cum. c. in penultima scribitur. Nam ex con & cio quartæ coniugationis uerbo componitur: & deducitur: quod idem significat: quod cieo secundæ: hoc est moueo: & uoco: & idem uerbũ cõcio q̃si cõuoco: & nomẽ ipz concio: quæ populi ẽ multitudo cõuocata: uel ex magistrat⁹ iussu uel publici sacerdotis: uel sua interdũ auctoritate. Et ꝓprie ad audiẽdũ oratorẽ cõcionãtẽ in bonã publicũ: ut⁹ etiã oratio concio uocat'. Inde do & inde incessus simili modo habent': & ad sublimiores quodã mõ spectare uidentur: & qui præ se fastum ferunt. Virgilius libro æneidos primo: Regina ad templum magna fiũpante caterua Incessit. idem in eodem. Et uera incessu patuit dea. Incola similiter cum. n. ante. c. scribitur: & is est q in alterius regione habitat: & in aliena ciuitate: & repu. Cicero de officiis: Peregrini inquit & incolæ officium est nihil præter suum negocium agere nec etiam in aliena repu. curiosum. Cunctus similiter cum. c. post n. & ante. t. scriptũ in antiquissimis inscriptionibus comperi: ut in marmore quod est in ecclesia Michaelis archangeli in uaticano in epithaphio Homonoeæ habetur: quã Pallas cunctis artibus erudiit. Ante. d. finit etiã syllabã. n. ut cõduco: & inde cõductus. Atq; conducticius is dicitur: qui conductus est. Nondũ quod p o. in prima scribit'. Indicũ quod & per. c. scribit' sicut iudicũ. Mãdo similiter: quod duplicẽ hz cõiugationẽ

Nam cum ad mandatum attinet mandas facit: cum uero ad dentes mundis. Cōditio per .t. absq; .c. scribitur in penultima: & tunc proprie fortuna ac sors est. Nam a condo dis conditum conditi addita .p. formatur: ut ego sum positus in hac conditione .i. fortuna ac sorte. Cicero: O miseram conditionem administrandi consulatus. Nam homo bonæ conditionis non is apud antiquos dicitur: qui mitis uetus est: & bonæ naturæ. Cū illum uocarent antiqui mansueti & boni ingenii: nos mansueti animi mansuetæq; mentis: sed potius qui in bona fortuna est: & sorte. Aliquando uero scribitur cum .d. in penultima: & tunc ex con & dico componitur: & pactionem significat: ac electionem: ut apud Terentium: Amatores Chrysidis tulerunt mulieri conditionem: si uellet eis morem gerere: esse daturos illi pecuniam liberalemq; mercedē. Ipsa uero accæpit conditionē: hoc est pactioni promissioniq; assensit. Rubicundas teste Prisciano in .uii. alternitatis causa cum .c. pro .b. in penultima syllaba scribitur: ne sit absonū: si rubibundus dicamus. Nam huiusce modi nomina omnia præter hoc in bundus desinunt. Et quāq; ille secutus Scaurū antiquum grāmaticum & Seruium in .x. æneidos: uoluerit ea ex similitudine etymologiam trahere. Ita ut uitabundus similis sit uitanti: prædabundus similis prædanti: moribundus similis morienti: errabundus similis erranti: furibundus similis furenti. Tum firmior & certior est Gellii sententia una cum ea Caselli in cōmentario lectionum antiquarū ubi scripsit ridibundus idem quod ridens: ludibundus idem quod ludens: errabundus idem quod errans: rubicundus idem quod rubens. Sed nonnunq; ut Gellius ait uehementiam significant: quod idem est: ac si diceret idem significant: quod participia frequentatiuorum: ut risitans: lusitans: erratitans: populatitans: rubetitās quæ quia non reperimus in bundus eorum loco suffecta sunt. Repetundarum etiam .n. ante .d. continet: unde repetundarū accusatus: & de pecuniis repetundis non habet alios casus: ille dicitur: qui cum magistratus esset prouincialibus: aut ui aut dolo eripuit pecunias: quo nomine omnia quibus diuitiæ constāt: contineri dicimus: ut uasa preciosa: uestem: frumentum: nauigia: nummos: & cum .a. repeto descendat dubitari potest: quare non cum .e. in antepenultima: sed per .u. potius scribitur & profertur. Ad quod dicimus mutatū fuisse .e. in .u. quia id tertia coniugatio præter cæteras patitur. Vel ob hoc fortē ut differret ab illo qđ dicitur missi sunt legati ad res repetendas: quo significatur principi uel populo erepta esse: uel pecorū uel hominū uel locorum ac terrarum agrorum ue corpora. Expendo similiter .n. habet ante .d. & a pendo cōpositum est: significatq; exacte ponderare: atq; examinare. Cicero in Verrem libro quinto: Deinde hæc expendite atq; æstimate. Idem officiorum libro primo: Quæ contemplantes expendere oportebit quid quisq; habeat suæ eademq; moderari: nec uelle experiri: ne se aliena deceant. Iuuenalis in satyra. Omnibus in terris inquit: Expende hannibalem: quot libras in duce summo Inuenies. Perpendo eodem modo componit & idem significat: & est exacte pondero: atq; examino. Non autem ut aliqui uolunt intelligo: & animaduerto. Cicero: Quid in amicitia fieri oportet: quæ tota uirtute perpenditur. At a pando quod similiter scribitur: ueteres passum cum duplicato .s. & non pansum cū .n. ante unicum .s. deduxerunt. Vnde capillo quoq; mulier passo dicitur: quasi porrecto & sparso: & passis manibus & uelis passis dicimus: quod significat diductis atq; distentis. Quin & cum præpositione expassum non expansum ut aliqui dixere. Cecilius ut refert Gellius libro .xv. noctium atticarum inquit: Fieri uero prospexisse cum se ex tegulis hæc nuntiasset: flamme um expassum dona protulerunt. etiam nonnunq; .a. littera ante .s. in .e. mutata per compositi uocabuli morem: ac pro eo quod est dispassis dixerunt dispessis. Plautus in milite glorioso: Credo egci isloc exemplo tibi esse eundem extra portam dispessis manibus patibulum cum habebis. Indoles similiter scribitur: & proprie in pueris & adolescentibus significatio est futuræ uirtutis. Quintilianus: In primis annis laudatur indoles. Cicero ut .n. adolescentibus bona indole præditis sapientes senes delectantur. Nonnunq; uero pro præsentia uirtutis accipitur. Vt Liuius de Lauinia iam matre: & post mortem Æneæ res administrante inquit: Tanta in ea uirtutis indoles fuit. Lucan⁹: Indole si dignū latia si sanguine priſco Robur inest animis. Indole dixit quasi generositate quadā uirtutis atq; animi. Vege Liuius & ad malam quoq; partē & ad muta atq; inanimata indolē transfert. Nā loquens de Hannibale sic ait: Cū hac indole uirtutū ac uitioꝝ triēnio sub Hasdrubale imperatore meruit. Et alibi: Secut in frugibus pecudibusq; nō rārū semina ad seruādū indolē ualent: quātū terræ, proprietas cæliq; sub quo alunt. Indico ex in & dico cōponit & proprie ē denūtio: ut indictū ē bellū: Indixit Romulus spectaculū. Liui⁹ in primo: Indici deinde finitimis spectaculū iubet. Itē: indixit i posterū diē ut adessent. Idē & indicū indictū. Pōt etiā .n. syllabā ante .f. terminare: ut cōfero .i. collatus ē: quid quod & pfore apud comicos ē in usu. Similiter cōflo. cū .n. ante .f. scribit: & dicimus cōflauī æs alienū qn factus sū debitor alienæ pecuniæ. Idē cōtraxi æs alienū qbus correspōdet: dissolui æs alienū. Quintilian⁹: Non ego æs alienū luxuria cōtraxi. Cicero: Patri gsuasi ut æs alienū filii dissolueret. Insula similiter .n. habet ante .s. & ē teste Seruio sup .x. ænei. fascia in modū diadematis: a qua uitta ab utraq; pte dependēt: quæ ut ait plurimq; tortilis ē: & de albo & croceo. Ante .g. similiter pōt .n. syllabā terminare ut figor: qđ cū ablatiuo: nōnunq; cū accusatiuo cōstruit: & idē est quod officiū nonnusq; ago: & fungor magistratu: fūgor prætura: fungor legatiōe: fūgor officio delegati: fūgor munere iudicis. Similiter fūgor uita: qa fūgor officio uitæ. Inde defūct⁹ qa finiunt officiū uitæ. cōstruit nōnūq; cū accusatiuo ut Terēti⁹ in adelphis: Aeschin⁹ tuus neq; boni neq; liberalis functus est officiū uiri. Similiter defunctus periculis: quia finita sunt pericula. Virgi. in .iii. æneis.

O tandem magnis pelagi defuncte periclis. Liuius defuncta morbis corpora salubriora esse incepere: hoc est finiri sunt morbi corporum. Ingredior similiter scribitur: & ex in & gradior cõponitur: sed diuersa ratione. Nam uno modo ad locũ ingredi dicimur: ut ingredior forum: uel in forum. Alio modo pro eo quod est ambulo: & incedo. Virgi. libro georgi. iii. Continuo pecoris generosi pullus in artis Altius ingreditur: & mollia crura reponit. Cicero libro quinto ad Atticũ: Si domus expergiscere: si stas ingrederis: si ingrederis curris: si curris aduola. Vbi idẽ est ingredere quod gradi & ambulare. mango eodẽ modo. n. ante. g. detinet & est uenalitius uenaliũ hominũ: ut Martialis: Milia pro puero centũ me mango popoſcit. Contingo uero & si in præsenti. n. habet ante. g. in præteritis tamẽ perfectis & plusq̃perfectis & inde formatis illud p̃dit: ut contigi contigero contigissem contigisse. Potest similiter. n. finire syllabam ante alteram. n. ut annus: & inde anniculus: de quibus in dictione annus late uidebimus. Similiter pannus & inde pannosus: qui scilicet crasso panno ac uili opertus est. Nec hoc nisi de paupere dicitur: cuius exempla sunt plurima. bipẽnis cũ. i. & n. ante aliud. n. similiter scribitur: & teste Quintiliano in primo significat acutũ. Vnde securis utrinq; habẽs aciem bipennis dicitur: & illos errare dixit: qui quia a pinnis duabus hoc esse nomen existimãt pennas aiũt esse uolunt: hoc est nõ etiam pinnas. Nã ut ego in. L. Columella uiro elegantissimo annotaui: pinnas semp pro pennis quæ plumæ nõ sunt accipit. Vnde puto pennas generale ad pinnas & plumas esse. Verũ cũ hoc tempore plaeriq; penna scribãt a penna pennarii: hoc est pennarũ theci deducere possumus. At penariũ cũ unico. n. scribimus: locus est teste Varrone de lingua latina ubi reponitur penus: hoc est edulia ad uictũ pertinentia. Vnde ait Cicero in libris de natura deorum: penus est omne quo uescuntur homines. Et omnia hæc absq; diphthongo scribunt. Similiter penis cũ unico. n. scribitur & est mentula: dictus a pendendo uel penetrando: licet penis habeat primã longã. Ante. q. potest. n. etiã syllabã finire ut inquiro conquiro inquilinus: qui ab in & colo cõponitur & deriuatur. Et is accipitur qui in alieno priuato ꝓprie tamẽ cõducto habitat: siue in urbe siue rure. Cicero in philippicis: At uero te inquilinũ nõ domino pronabat ola uocibus ebriorũ. plaerunq; similiter cũ. n. ante. q. ut auctores grãmaticæ uolũt scribi debeãt. Immo sequẽte. q. ut diximus ubi ante cõpositionẽ in præcedenti syllaba fuisset. m. conuertũt illud in. n. ut nãq; quãq; & similia. Et descedit plaerũq; a plariq;. Sane plaeriq; dupliciter apud auctores accipitur. Vno modo pro maxima parte: ut Sallustius in diuisione inquit orbis terræ plaeriq; in parte tertia aphricã posuere: pauci tantũmodo asiam & europam. & paulo post: plaerosq; senectus dissoluit: nisi qui ferro aut bestiis interiere. Nã morbus haud sæpe quẽq; superat. Alio uero modo pro eo quod est nõnulli ponitur. ut Quintilianꝰ: uideas inquit plaerosq; ira percitos. i. nõnullos. Simili modo plaerũq; uno modo ponitur pro eo quod fere est semp. Alio uero modo sed rarissime pro eo quod est nõnunq̃: ut Quintilianus in amatore: Excussa sunt plaerũq; uina uerberibus. i. nõnunq̃. & ut quidã uolũt est aduerbiũ: ut uero alii nomẽ. Ante. r. uero. n. ipm posse syllabã terminare quidã uolũt: ut irrũpo irrui. Alii magis uidẽt. n. in. r. cõuerti ac dici irrũpo irruo. & inde irrito quod uno modo hoc est eũ penultimã produxit: idem est quod prouoco. Alio modo uidelicet eũ illi corripit idem est quod nõ ratũ esse ostendo: uel uolo: corrigo: corruo. Quẽ modũ græci ipi obseruant, ut συμπαίττω idest confodio. Nam ex συν quod est cõ: & πάττω quod est fodio cõponitur. συμπάγνυμι uero idest cõfundo. quod simili modo cõponitur: & in mille aliis. Ante. s. autẽ absq; aliqua cõtradictione ipsũ. n. præcedentẽ syllabã terminare ualet ut consul a consulendo. de quo late Pomponius de origine iuris. Et inde consularis is dicitur: qui consulatũ gessit. Et proconsul: qui cum potestate consulari extra ordinẽ ad aliquã prouinciam administrandã mittitur: præterq̃ quod nõ. xii. fasces eum præcedunt: qui præcedunt consulẽ: sed tantũ sex: ut etiã prætorem & præsidem. Nã non is est ut quidam inscii dicunt: qui pro alio consule præest prouinciæ. Simili modo propretor: non qui pro alio præturam: sed qui ordinariam gerit. Idem proquæstor & similes. Consilium uero sine. c. post. s. scribitur. Nam componitur ex con & silco. confessus eodem modo. n. ante. s. syllabam finit. Neq; est confessio: sed homines uno in loco sedentes: sicut conuentus non est conuentio: sed homines qui in unũ locum conuenerunt. Instar simili modo se habet. Et ut ait Seruius similitudinem indicat. Induxit Virgiliũ libro æneidũ. ii. Instar montis equũ diuina palladis arte. Nobis uero potius ad equiparationem uel ad mensuram significare uidetur. ut idem libro tertio: Argolici clypei aut phœbeæ lampadis instar. Cicero hexametrorum instar uersus. Institutum similiter se habet: & ab in & statuo componitur motumque designat ut faciam meo instituto: hoc est nonnunq̃ significet incæptum propositum ab instituo quod est incipio. At institutiones præceptiones sunt: quibus instituuntur & docentur homines: ut libri a Quintiliano a Lactantio aliisque auctoribus de institutione inscripti sunt. Similiter conspiro a spiro componitur. Nec actium est: sed neutrum unde neque conspirori deponens coperitur. Quare nec cõspiratus aliquis dici debet: sed conspirans. Simili modo a monstro monstrans: quod semper cum. n. ante. s. scribitur. Monstrum & Monstruosus similiter cũ. n. ante. s. & o. absq; u. in penultima scribitur: quod Lucanus in primo ex ipsa natura uersus sic scribendum esse comprobat cum ait: Monstrosique hominum partus. Verum plaerique interponunt. u. & scribunt monstruosus: quod latinum non est. Sicut e diuerso plaerique scribunt foetosus. ut illud in psalmis: Oues eorum foetosæ: pro foetosæ. Nam hic quoque legendum est. Quoniam dictiones quæ quartæ sunt declinationis: retinent. u. ante osus: ut actuosus fructuosus:

luctuosus: quæfluosus: sumptuosus. In secūda uero minime: ut ramosus: dolosus: lacertosus: petrosus. Atq; ut in masculinis ita in neutris, ut lutosus: cœnosus: damnosus: lucrosus: ustosus: portentosus. Plin⁹ de naturali historia: Vniuersa autem quæ de Hercule ac Pyrene uel saturno traduntur: fabulosa in primis arbitror & portentosa græciæ mendacia. Cicero pro domo sua: Hunc tu etiam portentosa pestis exulem dicere ausus es: Verū ante alius simili modo si nomina sunt quartæ declinationis semper. u. recipiunt: ut saltus saltuarius: fructus fructuarius: actus actuarius. At si sint secundæ declinationis carent. u. ut asinarius campari⁹ & reliqua. Si autē de nominibus loqui uelimus desinentibus in osus uariæ fiunt derivationes: ut meticulosus a meticulo nomine diminutiuo magis q̄ a metu deducitur: & is dicitur qui timidus est. Similiter mulierosus qui affectus est: & nimis appetit mulieres. Morosus uero a mores uenit: & non ut multi putāt a mora. Nam primā habet longam ut mos moris. Significatq; illū: qui minus exacte minusq; ad unguem omnia fieri exposcit: aut aliquando ob id indignetur: atq; irascatur. Suetonius de Cæsare circa corporis inquit curam morosior: ut non solum tonderetur diligenter: sed etiam uelleretur. Idem de Tiberio ait: Sed affectatione & morositate obscurabat stilum. Cicero de oratore: Vsq; adeo morosi sumus ut nobis non satisfaciat ipse Demosthenes. Addit & ad hæc Cicero aliquando impatientiam & iracundiā: ut cū in libro de senectute inquit: Et sunt morosi anxii & iracundi & difficiles senes. Idem secundo de oratore ait: Me quidem hercule illa ualde mouent stomachosa: & quasi summorosa ridicula: non cum a morosis dicuntur: tamen. n. nō sal sed natura ridetur. Dicit ergo morosus a nimia diligentia & seueritate quotiens plus diligentiæ q̄ oportet impendimus rebus uel nostris uel alienis. Nostris quidē cū minutissima quæq; disquirimus & nullius frugis. Alienis cum de rebus exterorum occultioribus non satis cum pudore perscrutamur aut interrogamus. Transtrum similiter scribitur: & construo mihi dicet cum. n. ante. s. Ante. t. similiter finit. n. præcedentē syllabam: ut planta: & inde plantarium: quæ Seruius super georg. sic separat: Plantæ sunt inquit raptæ de arboribus: Plantaria uero quæ ex seminibus nata cum radicibus: & terra propria transferuntur. ut Virgili⁹ eo loco: Et uiuia sua plantaria terra. Alii uero generalius plantas siue earum eas significare uoluerunt. Nō autē pro loco aliquando positū fuit. Promontorium etiam cum. o. in secunda scribitur: & proprie mons est in mari prominens. Plinius libro. xxxvi. naturalis historiæ: Promontoria inquit aperiuntur in mari: & rerum natura agitur in planū. Liuius libro. xxxiii. Aut aperientibus classem promontorii. adē libro xlv. Adiunctiq; insula euboia & excurrentem in altum uelut promontoria attica terra sita. Munimenta quidem etiam cum. u. in prima: & .i. in secunda scriptum a munio descendit: & sunt munitiones castrorum cæterarumq; rerū: quæ contra aduentum hostiū muniunt: siue uallo & fossa: siue alio quouis modo: quo sunt muniti ab hostiū aduentu muniti. Monumenta uero cum. o. in prima & .u. in secūda scriptum a moneo descendit: Et sunt sepulchra statuæ tituli libri cæteraq; quæ nos alicuius rei præteritæ moneant. Nam in honorem mortui illa fiunt: non in publicam præceptionem: ut quidā somniant: quod nos nostræ ipsorū mortis admoneant. Vnde & si desint litteræ: aut alii tituli magis sepulchrum: q̄ monumentū erit. Liuius libro xlvii. Vtrobiq; inquit monumenta ostenduntur. Nam & linterni monumentū monumentoq; statua superimposita: quā tempestate dissectam nuper uidimus ipsi & romæ extra portam capenam. In Scipionū monumento tres statuæ sunt. Quarū duæ Publii & Lucii Scipionū dicuntur esse. Tertia poetæ Quinti ennii. Scienter eodem modo scribitur: & idem est quod ex scientia: & non ex ignorantia. At forte idem est: quod docte & perite: artificioseq. Identidem cum. n. ante. t. scribitur: & significat idem quod frequenter eodem modo. At itidem idem est quod similiter. parentare similiter cum. n. finiente syllabam ante. t. scribitur: & a parentibus deductum est. Nam teste Hieronymo in hieremia libro. iii. Mos est. n. gentibus ferre cibos & præparare comuniū quod græci [illegible] uocant: & a nostris uulgo appellatur parentalia: eo quod parentibus iam defunctis ista celebrantur. Hec ille. Similiter Cornelia mater ad Graechum filiū apud Cornelium nepotem. Vbi mortua ero parentabis mihi: & inuocabis deum parentem. Vnde Seruilianus pontifex teste Macrobio libro saturnalium primo: negabat oportere atro die parentare: quia tunc quoq; Ianum louemq; præfari necesse est: quos nominare atro die non oportet. Varro autem libro sexto de lingua latina ferialia inquit ab inferis & ferendo: quod ferunt tum epulas ad sepulchrum: quibus ius sibi parentare. Intercludo non solum. n. ante. t. sed. r. ante. e. detinet. Et ut quidam ferunt. n. ipsum euphoniæ causa interiectum fuit: Ita ut sit iter claudo: ut Virgilius: Intercludit hyemis & terruit auster euntes. Cicero: qui iter peruorum aduenientium corporum suorum intercludendum putauerunt. Nam introcludo cum. o. ante. c. est in interioribus cludo. Tento tentas similiter cum solo. n. ante. t. scribitur: & non per. m. & .p. litteras: ut inscii quidam putant. Nam non a temno sed a tendo uel a teneo deriuatur: & secundum utranq; derivationem cum solo. n. scribendum erit. Nam tendo certe facit tentum. Vnde tentigo & tentorium & eius composita. Intendo intentū. Vnde intenti nerui uel cithararum uel arcuum. Extendo extentum: ut Virgilius: Et siquē extenta plagarum: Quattuor in medio dirimit plaga solis iniqui. Contendo contentum. Vnde apud Ciceronē: contenta uoce dicendum. Nonnunquā & pro eo qui statuit suo acquiescit: ut id paucis enim minimisque natura contenta est. Et Horatius in primo sermonum: Qui fit mecœnas ut nemo quam sibi sortem: Seu ratio dederit: seu fors obiecerit ulla Contentus uiuat. Facit etiam prætendo prætentum.

ut Virgi. Prætentaq; lirtora uelis. Offendo offentum: unde offentū offenti: portendo portentum: unde portentum portenti. Et sic secundum istos qui tentat quasi manum tēdit: ut aliam corporis partem in id quod experiri uult & exquirere. Alii uero a teneo derivari uolunt: quod ut aiunt ipsa uerbi significatio monstrare uidentur. Nam tentare experiri est uel inquirere: & uerbo uel re quasi manu tenere. Cicero in paradoxis Tentare uolui an ita dici possent ut probarentur. Virgi. in. ii. ænei. Vix prima prœlia tentant. Vnde a teneo uel tendo supinū fit tentum per solum. n. Vnde tento frequentatiuū: & participium tentatus tentata tentatum. Cicero in officiis: Tentata est res ab omni genere hominū. Quin & tentaturus ut Virgili⁹ in. iii. æneī. Tentatiuū aditus & quæ mollissima fandi Tempora. Ante. i. consonans etiam potest. n. præcedentem syllabam terminare: ut coniungo coniugiū. similiter ante. u. consonans: ut conuerto: conuitium: quod teste Labeone iurisconsulto dicitur uel a conditatione uel a conuentu: hoc est a collatione uocum. Cum. n. in unum cōplures uoces conferuntur: conuitiū appellatur: quasi conuitium. & subdit quod autē nec in cœtu nec uociferatione dicitur conuitiū non proprie dicī. Ante. x. similiter potest. n. syllabā terminare: ut anxius: anxiur de quo in sequentibus uidebimus. Verum si dictio terminata in .n. componatur cū alia dictione incipiente a. b. uel a. p. uel ab. l. uel ab. m. mutaī. n. in. m. ut cōbibo: imbuo: qđ proprie ē teste Seruio in bucolicis incoluo initio: sed ut ait reperīē tiā apud antiquiores. p eo quod est perfundo & madefacio. Impius compitū: quod teste Seruio in secundū georgi. quadriuiū est ab eo quod multæ uiæ in unū confluant. Virgilius: Præmiaq; ingentes pagos & compita circū Thesidæ posuere. Illido collido & collidium immunis cōmunis.

De syllabis desinentibus in. p.

N. p. nulla syllaba terminatur: nisi sequens quoq; ab illa incipiat: ut supplicium supplicio appeto appello apparet Hippocrates Hippococon. de quibus in suis dictionibus uidebimus. Lippus is dicitur qui habet lachrymantes oculos: plenosq; muccore & putore: & ut quidam ferunt quasi λίαν. i. abundanter pus. i. putor: ita ut. a. in compositione abiiciatur & .n. in. p. conuertum dicatur: quod an uerum sit ipsi uiderint. At uero supellex cum unico. p. & duplicato. l. scribitur: habetq; primam breuem. Iuuenalis in satyra Atticus eximie: Tales ergo ubi qualis domus atq; supellex. Non potest. p. etiam inter. m. & .n. aliquo pacto in eadem dictione scribi: quia nec in eadem syllaba cum illis nec præcedentem. m. syllabam cum .n. incipere potest. Non etiam potest. p. in eadem syllaba post. r. collocari: ut supra uidimus.

De syllabis desinentibus in. q.

N. q. nulla syllaba cuiuscūq; dictionis terminari potest.

De syllabis desinentibus in. r.

Vero littera quacunq; consonante sequente potest priorem syllabam terminare: ut orbus. Et is dicitur quicunq; aliqua re chara priuatus est: proprie autem oculorum luce. ut Iuuenalis in tertia satyra: Dudum uigilantibus orbe. i. luce priuatis: qui iuxta trita & compita pontes dormire solebant: ut a transeuntibus etiam ante diem elemosynam acciperent. Deinde parens amissis liberis: quasi amissa luce oculorum. ut idem in eadem satyra: Persicus orborum lautissimus. Et inde orbitas quæ est illa qualitas patrum post amissos liberos. Et uxoris uiduitas post amissum maritum. Dicitur etiam orbus quasi orphanus: & orbitas quasi orphanitas. Ante. c. ut farcio & inde fartus & refertus. cum. r. absq; c. saturatus. Similiter exercitus: qui Vlpiano teste de militari testamento ab exercitatione nomen traxit. Vnde exercitorius is dicitur qui se exercet. Percitus qui iracundia furoreq; est incitatus. At parcus non ab arca ut Caius Bassus in libris de origine uocabulorum uoluit: quasi par arcæ diceretur: quando sicut in arca omnia recunduntur: cuiusq; custodia seruantur & continentur. Ita homo tenax paruoq; contentus omnia custodia & recondita habeat sicut arca. Neq; ab arcendo quod pecunias am consumi atq; impendi arceat & prohibeat: quasi pecuniarcus. Sed teste Gellio in fine libri. iii. noctium atticarum: ab eo quod est parum & parum denominatus est. Vel ut alii magis placet a parco parcis. Similiter circuo scribitur: a quo cilium dicitur. Et inde supercilium cōponitur. Nam teste Plinio libro. x. naturalis historiæ: Extremæ ambitum genæ superioris antiqui cilium uocauere: unde & quæ palis obteguntur supercilia. Nam & gena dicitur: quæ uulgo palpebra uocatur. hoc est ea membrana qua quasi uelle oculi integitur. i. quæ aperitur & clauditur. hoc plurimi auctores obseruauere. Plinius in eodem loco inquit: Quibus fragilia operimenta his oculi duri. Omnia talia & pisces infectas non habent genas: nec integunt oculos: omnibus membrana uitri modo translucida obtenditur. Seneca in Oedipo. Et perirati sibi genas parentis. i. oculos. Continens exprimens p contento. Vt simili modo draconis genæ p oculis positæ sūt. Quintilian⁹ i declamationib⁹ de caeco loquēs inquit: Illa perpetua nocte clausæ genæ nō effodierūt. Vere & nōnūq; p eo loco ubi nascūt pili accepetū cōperi. Horati⁹ in ultimo carminū. Vel cur his animis incolumes nō redeūt genæ. Nā mala generis feminini a similitudine mali hoc ē eius generis pomi nomē assumpsit. Nā. r. quod præeminet inter naſū oculos & bucci qđ rotūdū ē: & i spē mali. Vnde ti mala q̄ malū pomū primā p ducit: q̄ mal⁹ la. lū. primū compit. Plini⁹ lib. xi. naturalis histo. Infra oculos inquit malæ hois sūt. Et subdit: Ibi maxie ostēdit pudor: at ea iterior ps q̄ oris hiatū efficit: ubi molares affixi sūt maxilla dicī qđ nomē ē diminutiuū nō re: q; uoce. Ante. d. finit. r. syllabā: & pdit⁹ q i oē scel⁹ ē tradit⁹ Cardo q teste Seruio sup primū æneī. dicit q̄ cor ianuæ: quo. s. illa mouet. Ardeo & inde ideo etiā ardesco

Vnde teſte Priſciano. Omnia in ſco deſinentia uerba inchoationem ſignificant & inchoatiua uocantur. Inducitq; uerſum Virgilii in primũ ænei. ubi de Diomede ait: Expleri mentem nequit ardeſcitq; uidendo. Idẽ grammatici omnes quos legimus affirmare uidentur. Excæpto Laurentio meo Vallenſi: qui in libris de elegantia ad me ſcriptis nullo pacto inchoatiua huiuſmodi uerba eſſe uoluit: ut ibidem longo proceſſu diſputat. Nec apud Virgiliũ & alios auctores inchoationem ſignificare uidentur: ſed magis poſſeſſionem quandam ſeu operationem cum illo hoc in paſſiua deſignare putamus. ut apud Quintilianũ: Tenuit inquit conſuetudo quæ quotidie magis inualeſcit. Et Cicero: Quanto plura ille miſcebat tanto hic magis indies conualeſcebat. Quin & illud eccleſiaſticũ: qui ſordet ſordeſcit adhuc. Non.n. poteſt quid quotidie incipere ualidum fieri: & quidem magis cũ inchoationẽ nihil præcedat. Nec quod ſordet poteſt incipere adhuc ſordere. i. magis: quia ſic quoq; antea incœperat. Nam græce per paſſiuũ uerbum explicatum eſt: quod nihil aliud ſignificat q̃ ſordi detur. Vnde Plautus in captiuis: Ego inquit qui tuo mœrore maceror: macefco: confenefco: & tabeſco miſer: pro eodem pene accæpit maceror: & macefco. Niſi quod maceror ad animũ magis pertinet quaſi afligor: Macefco magis ad corpus: ſed nullam prorſus inchoationẽ deſignat aliter inuanum diciſſet Virgilius incipiunt cum ait: maria incipiunt agitata tumeſcere. Et idem: fluctus uti primo cœpit cũ albeſcere ponto. Et iterũ in. iii. georgi. Sin in proceſſu cœpit erudeſcere morbus. Nam magis propriũ fuiſſet dicere quod tumeſcebant: albeſcebant: erudeſcebant. i. incipiebant ſiue inchoabant tumere: albere: erudere. Non ergo eiuſmodi uerba quæ inchoatiua uocamus: aliud ſignant q̃ uerba compoſita per fio: ut ardefio: calefio: frigefio: inualefio: tepefio: ſordefio: ægrefio. Niſi quod hæc in uſu non ſunt: illa quoq; uſum accæperunt. Et ut alii quidem dicunt: quæ in ſco deſinunt paſſionẽ in ſe habent: quæ uero in fio extrinſecus aſſumunt. ut Suetonius in ægypto inquit: Cæſar cum hoſtes fugeret elata leua natabat ne libelli quos tenebat madeſcerent: melius q̃ madefacerent. Et cum fores aperiunt: melius patefiunt dicitur q̃ patefcunt. At cũ quis in balneo ſudore irrigatur: magis ille madeſcit. Idem ſi fores ſua ſponte aperiantur: magis patefcunt q̃ patefiunt. Ante. f. ſimiliter finit. r. ſyllabam præcedentem ut perfidus hoc eſt qui fidem uiolat: perfuga qui ad hoſtes tranſit. Perferre ubi per uſq; ad finem aliquid conduci denotat: hoc eſt uſq; ad conſtitutũ finẽ ferre. Virgilius in. xii. ænei. Nec ſpacium euaſit nec totum pertulit ictum. Vnde multi ferunt litteras: ſed eas negligentia uel odio uel caſu non perferunt. Cicero: Sed nuntius ille qui litteras accæpit nõ pertulit. Seneca in tragœdiis: leue é miſerias ferre perferre eſt graue. i. ad ſpacũ temporis in miſeriis eſſe leue eſt: ad finem uero uſq; uitæ graue. Nonnunq̃ uero. per. quaſi per mediũ indicat: ut perfluere hoc eſt per medium alicuius fluere: ut ſi lagena male materiata maleq; compacta ſit perfluit: id eſt per eius medium humor quilibet exit fluit. Terentius hac atq; illac perfluo. i. in modũ non fidelis lagenæ quæ mihi cõmittuntur effundo. idem eſt tranſfluo: quo Plinius ſæpe utitur. Ante. g. ſimiliter præcedentem ſyllabam terminare poteſt. r. ut margo pergraue. i. ualde graue. Argutus hoc eſt qui acutã quandam & accuratã ſolertia eſt præditus: quaſi acute arguens & inueſtigans. pergula quæ a pergendo dicitur: ordo eſt ac cœtus nimiſtrorũ obedientiũ ſtructori. Iuuenalis in ſatyra: Atticus eximie: Sed nec ſtructor erit cui cedere debeat omnis Pergula. i. pergentium ordo Ante. l. finit etiam. r. præcedentem ſyllabã ut perlego quod eſt uſq; ad finem lego. Quintilianus libro. xi. de inſtitutione oratoria: Ideoq; opus eſt intueri omne latis inſtrumentũ: quod uidere non eſt ſatis ſed perlegendum erit. Ouidius in epiſtolis: Perlegis an coniunx prohibet noua: perlege non eſt. Sane antiqui ſequente Lipſium. r. in. l. quandoq; conuertebant: & perlego cum duplicato. l. ſcribebant: ſimiliter perluceo. unde & pellego & pelluceo ſignabant: ut ſupra uidimus in littera. l. & eſt perlucidũ id: per cuius mediũ fulgor emanat. Idem tranſlucens & tranſlucidus. At perſpicuũ id dicimus: per cuius medium licet ſit opertum oculos dimittimus: atq; per illos uidem⁹. ut aqua: glacies: laterna: uelica uitrũ chryſtallus. Vnde ea plærunq; ad mẽtem & hominũ uirtutes tranſferimus. Super latinum ſimili modo habet. r. ſumentem ſyllabam ante. l. & id dicitur: quod ſuper alia latum eſt. Nam ſecundum obſeruantiam Ciceronis aliorumq; principum linguæ latinæ: ſummũ gradum detinet inter plura: quæ inter ſe diſtinctionem habent comparationis. Vt Achilles eſt fortiſſimus græcorũ: quia inter græcos unus alio fortior eſt: & ille eſt fortiſſimus. Nam ſi pares omnes græci præter Achillem fuiſſent: quia non per comparationẽ alia diſtinguerentur. & duæ tantũmodo partes eſſent: utendum eſſet comparatiuo: quoniam comparatiuũ inter duo eſſe debet: ſuperlatiuus inter plura. Si modo tria ſunt: & inter ſe imparitatem importent: Veluti ſi in duas partes ciuitas diuiſa eſt: ut bello ciuili Pompeii & Cæſaris: recte dicimus: Maior pars quiritiũ ſequebatur Pompeium: minor Cæſarem: non autẽ maxima aut minima recte dici poteſt. Sin in tres partes: ut in tempore triumuiralique inter ſe diſpares eſſent dicendum eſt: Maxima pars quiritiũ ſequebatur Octauianũ: maxima pars legionum erat cum Lepido: maxima pars nauium erat cum. M. Antonio. Nec dicendum eſtimator pars: quũ inter hæc tria ſit cõparatio & unum ſupremum: quod ſane ſuperlatiuũ exigit. Sicut digitorum longiſſimus eſt & non longior: medi⁹. Hoc Cicero apertiſſime oſtendit. Tum late in pluribus locis. Tum breuiſſime quũ ait in Piſonem: Me quũ quæſtorem in primis: ædilem priorem: prætorem primũ cunctis ſuffragiis populus romanus faciebat. Aedilem priorem dixit: quia duo tantum erant ædiles: ſicut duo cenſores: & duo conſules. Cæteri autẽ fere oẽs magiſtratus multi. ut quæſtor prætor. Huius rei ſiquis fidem deſideret: ſemper binos ædiles apud Terentiũ

legetuiti nos etiam in dictione diphthongus ostendemus. Quoniam & Cicero pro Milone inquit: Septem prætores: modo tribuni plæbis illius aduersarii defensores mei. Nam quæstores pene singuli singulis prouin eis præficiebantur. Quas res non satis considerasse Lactantius deprehensus est: cum libro institutionum vii. ait: Vt ea ipsa quæ dicerem non nostris sed aliorum potissimum literis confirmarem. potissimum dixit pro potius: diæ. n. partes erant nõ multæ. & libro primo eiusdem uoluminis cum ait: Omnes sibyllæ unum deum prædicant: maxime tamen Erythræa: quæ celebrior inter cæteras & nobilior habetur. Nam secundũ antiquorum obseruantiam celeberrima & nobilissima dicendum erat. Sane id etiam prospiciendum est: nos uti debere comparatiuo ad unũ sui generis: ad plures superlatiuo: ut romanus alio romano non romanis: fortior dici potest: sed romanorum tantummodo fortissimus. Similiter Achilles troianis fortior fuit: & troianorum Hector fortissimus: At ille græcorũ. Quia ut diximus cõparatiuũ inter duo esse debet. Et diuersum genus: ut unũ tantummodo ad id quod comparatur se habet. Quæ cum nonnulli discernere uoluerit: in diuersas ambages prolapsi sunt. Ante. m. similiter. r. præcedentem syllabam ualet terminare: ut arma: quæ teste Seruio in. xii. æneidos: sunt uniuscuiusque rei possibilitas. Vnde est Quærere conscius arma. i. dolos. Et in eodem. xii. Tum demũ mouet arma leo. habet etiam alia significata: quæ Priscianus in libello. xii. carminũ Virgilii late explicat. Et inde armiger: qui quasi arma gerens dicitur. Nam is est qui in prælio gerit tela domum sin ut arcum: ut lanceam: & cætera huiusmodi. Et certe apud Homerum armigeri magnorũ principũ semper: & ipsi magni uiri fuerunt: ut Automedon & Patroclus armigeri fuerunt Achillis: & Helenus Capanei regis filius auriga Diomedis. Et Meriones inter primos duces cretensium auriga Idomenei. Hectori aliquis fratrum sæpe aurigabatur currum. Sic Acetes altor & nutricius Pallantis auriga fuit Euandri dicente Virgilio æneidos. xi. Corpus ubi exanimi positum pallantis acetes Seruabat senior: qui parilia euandro Armiger ante fuit: sed non forte bus æque Tum comes aufpicato datus ibat alumno. i. domino teste Nonio Marcello: qui dure nimiũ ne inerudite dicam exponit. Ita ut ignorasse uideatur nutricios & altores magnorum nobiliũ magnos & ipsos semper fuisse. Et ab ipso altore & nutricio Acete mortem Pallantis quẽ aluerat & loco filii habebat multo triſtius deploratiq; si uel Euander ipse fuisset occisus. Sic apud Homerum Phœnix Achillem habuit: quem cum educasset filium semper appellabat pro alumno. Permanere similiter cum. r. finiente syllabam ante. m. scribitur: ubi. per. ut in aliis diximus ad finem usq; perducit. Plinius nepos: Tunc demũ lente cunctanterq; ueniunt: nec tamen permanent: sed ante finem recedunt. Aliquando uero. per. ipsum pro ualde ponitur: ut permagnum: id est ualde magnũ. Tormentum similiter habet. r. ante. m. & a torqueo deducitur. Est generale uocabulum omniũ machinarũ bellicarum ingentia saxa torquentium. Ante. n. similiter potest. r. præcedentem syllabam terminare: ut taberna: quæ ea dicitur ubi opera ipsa cæteraq; merces uendantur. Et quædam uocatur lanaria: quædam uinaria: quædam olearia: & mille huiusmodi: unde opifices & tabernarii uocantur. Cicero. L. Flacco: Opifices & tabernarios atq; illã omnem facem ciuitatum quod est negocii concitare. Et differt ab officina: quia officina est statuarii: fusoris: fabri: sutoris: excusoris: sutoris: antea: pictoris: sutoris: fabri: qui multiplex est ut lignarius: & hic non unius generis: ferrarius: nec hic simplex: lapidarius qui in multas & ipse diuiditur species. Nõnunq; uero & pro uno eodemq; loco officinam & tabernam positam comperimus sutrina in qua calcei & fiunt & uendiuntur: ut in dictione ergastula uidebimus: quædam etiam suum nomen secũ habent: ut hæc ipsa sutrina sutoris: aurificina aurificis: cauponis caupona: Tamen & eam quæ ultimum uendicat: cauponam uocamus. Quidam malunt dicere coponam eum. o. in prima pro loco. argentarium uero quidam pro artificio: & argentarium pro artifice assumpsere. At Cicero Liuius & etiam alii quamplures antiqui pro eo accipiunt: qui uulgo campsor dicitur. Vnde plautus in curculione trapezitam & argentarium pro eodem accepit. At qui minutiores sunt nummulari a nobis & mensarii dicuntur a græcis uero collyuistæ. fabrica uero proprie est lignaria. Carnium similiter scribitur: & non est locus ubi caro falsa suspendatur: sed caro ipsa: nisi contentum pro continente sumatur: ut similiter calcearium pro calceo ponitur: cibaria pro cibis. Ante. p. consimili modo potest. r. præcedentem syllabam terminare: ut corpus: quod non solum pro massa & artubus & membris compacta: sed etiam pro sola carne auctores posuerunt. Cicero ad Gallum: Ego hic cogito comorari quo ad me reficiam. Nam & uires & corpus amisi: sed si morbum depulero: facile: ut spero illa reuocabo. Quintilianus in quinto: Haret astricta undatis ossibus cutis: & in fame sua homine consumpto. Iam membra sine corpore desit sibe carne. Quod etiam significauit Martialis cum ait: Viuebant lacerti membris fluentibus armis: Inq; omni nusq; corpore corpus erat: hoc est in corpore illius non erat caro. Puerpera quæ a puero & pario componitur. Nam mulieres illas dicimus: quæ proximis diebus matres sunt facte. Perpessus qui laborioſe est passus. perpluere hoc est per medium alicuius pluere. Nam ex his est in quibus. per. quasi medium indicat. Quintilianus in quinto de institutione oratoria: Cum cœnaculum inquit eius perplueret. Vsurpare uero ab usu descendit. Vnde est quasi præter usum capere: & tunc quoq; est eum quadam auctoritate dicto aut facto præter consuetudinem utimur siue usitamus. Cicero in oratore: Post inuenta cõclusio est: quã credo usurpaturos illos fuisse: si iam nota atq; usurpata res esset: quam inuentam usurpare magnos oratores uidemus. Ante. q. similiter finire potest syllabam. r. ut arquitenens quasi arcitenens: hoc est arcum tenens.

Virgilius in tertio æneidos: Quam pius arquitenens oras & littora circum. Ante alteram potest simili modo. r. syllabam terminare. ut currus: scurra. hoc est ut quidam fingunt: quasi sequens curiam. Nam proprie is est: qui risum ab audientibus captat. Exhorreo ideſt expauesco: & semper accusatiuū exposcit. ut exhorreo hanc rem: at exhorreo ab hac re: aliud significat: ut supra uidimus. Torreo uero in una eadēque uoce: diuersas habet significationes: & tam uro q̄ uoluo seu uerto significat. Virgilius in tertio georgicorū: Iam rapidus torrens sitientes sirius indos: ideſt urens. Lucanus in septimo: Ingentes fato torrente ruinas. ideſt uertente uel uoluente. At fero feras primæ coniugationis: quod est claudo claudis per unicum. r. scribitur. Vnde fera qua claudimus: similiter per unum. r. scribi debet. Iuuenalis in satyra Credo pudicitiam inquit Pons feram. cohibe: sed quis custodiet ipsos Custodes. At uero ferra per duplex. r. ea dicitur: quam uulgo secam nominamus. Ante. s. potest etiam. r. syllabam terminare: ut morsus: uersatilis: de quo in dictione scæna uidebimus. Persequor quod in malam partem & in bonam accipi potest. Nam in malam idem est quod insequor: & infector. In bonam uero cum persequor ideſt perseuero exequi quod agere cœperā. Et differt secundum aliquos a prosequor quod actionem quandam significat: quæ alterius affectum in alterū denotat: & nunq̄ fere ablatiui comitatu caret: ut prosequor te oculis charitate honore uersibus canta conuitijs odio. Verum nonnunq̄ idem quod persequor: & in malam ac in bonam partem designare uidetur. In malam quidem ut Virgilius libro tertio æneidos: Prosequitur surgens a puppi uentis euntes: ideſt insequitur In bonam uero: hoc est cum perseuero exequi quod agere cœperam est idem. Virgilius libro secundo æneidos: cum ait de Sinone: Prosequitur pauitans & ficto pectore fatur. Idem in. vi. Prosequitur lachrymans longe & miseratus euntem. Versus quod aduerbium est ut tenus: & semper postponitur: ut italiam uersus sicilian uersus: quin & ad castra uersus: ut in forum uersus. Cicero in Lælio. Qui primus in forū uersus instituit agerere cū populo. Liuius libro primo: Ex superiori parte ædium in nouam uiam uersus. habitabat enim rex ad Iouis statoris ædem populum Tanaquil alloquitur. Vnde ait Priscianus: Sunt quædam unam loci significationem habentia: quæ est ad locum: ut horsum seorsum deorsum sursum sinistrorsum dextrorsum. Similiter aduerbia efferuntur composita: italiam uersus: sicilian uersus: quæ ipse accentus ostendit esse composita. Nisi dicamus quod uersus inclinat sibi suprapposita nomina. Perscribo usq; ad finem aliquid scribo designat. Liuius in initio suæ historiæ: Facturus ne operæ precium sim: si res gestas populi romani ab initio perscripserim. Persuadeo similiter quod est cum effectu suadendo prorsus induco. Cicero in philippicis: Duo tantum tempora inciderunt: quibus aliquid contra Cæsarem Pompeio suaserim: ea uelim reprehendas si potes. Vnum ne quinquennium Cæsari imperium prorogaretur. Alterum ne paterentur fieri: ut absentis eius ratio haberetur. Quorum si utrumuis persuasissemus has miserias nunq̄ incidissemus. Suasit ergo & non persuasit Cicero Pompeio. Vnde persuadere est in effectu: Suadere uero in actu: itemq; dissuadere. Nam suasor & dissuasor nisi persuadeant: nihil effecerunt. Ideo ait Quintilianus: partem deliberatiuam officijs constare duobus suadendi & dissuadendi: non dixit persuadendi. Quoniam oratoris officium in euentu non ponitur: qualis est persuasio. Neque eius ars est persuadendi: sed suadendi & dissuadendi in deliberatiuo genere. In uniuersum autem benedicendi: quod est in actu non in euentu. Verspellis similiter habet. r. finentem syllabam ante. s. Et is dicitur qui facile uertit pellem: hoc est uultum & apparentiam. Versutus uero teste Cicerone libro tertio de natura deorum a uersando dicitur. Vnde ait uersutos appello: quorum tanq̄ celer rota mens uersatur. At persona teste. C. Fasso in libris de origine uocabulorum a persuadendo deducitur. Nam caput inquit: & os cooperimento personæ tectum undiq; unaque tantum uocis emittendæ uia patuisse: quoniam non uaga neq; diffusa est in unum tantumodo exitum collectam: coactamq; uocē is magis claros canorosq; sonitus facit. Quoniam igitur indumentum illud oris clarescere: & resonare uocem facit: ob eam causam persona dicta est. o. littera propter uocabuli formam producticre. Ante. t. similiter potest. r. syllabam terminare: ut pertinax: qui nimis est tenax: uertex qui a uertor deducitur. Nam teste Quintiliano est contorta in se aqua uel quicquid aliud similiter uertitur. Virgilius in primo: Ingens a uertice pontus. inde propter flexum capillorum pars summa capitis sic dicitur. Ex quo & in montibus eminentissimum recte dixeris. hæc omnia uertices. Vbertim aduerbium est ab ubertate deductum: & significat copiose. Apertile similiter scribitur: & significat quod apertum est. ut Ouidius de tristibus: Aspicis a dextera latus hoc ad apertile tauri. Libertinus & libertus a libertate dicuntur: & in hoc differunt teste Laurentio meo Vallensi: q̄ libertinus relationem est ingenui. Libertus relationem est patroni. Nam licet uerus idemq; sit libertinus & libertus: per libertinum tamen significamus conditionem hominis: sicut per ingenuum: per libertum uero significamus priuatum quendam respectum sicut per patronum: ideo libertinus adiectiuum est sicut ingenuus. Libertin⁹ substantiuum sicut patronus: ut libertinus homo: Libertina mulier: libertinæ conditionis. At non libertin⁹ Cæsaris: sed libertus dicitur. ut Messalinæ liberta: Claudij libertus: Agrippinæ libertus. Impertior etiam cum. e. ante. r. teste Prisciano licet a partior componatur. Ante. i. consonans potest etiam. r. syllabam claudere: ut periurus: ideſt qui iusiurandum uiolat. Periucundū ideſt ualde iucundum. Ante. u. consonans similiter: ut coruus: proteruus: hoc est qui uerbis aut factis est cōtumeliosus. Cicero pro Cælio: Si uidua libere, proterue petulanter diues effuse libidinose uiueret: & reliqua.

Nam proteruia leuior est contumelia: Procacitas maior: Petulantia maxima. Vnde procaces quoque meretrices legimus: quæ mordaciter & iniuriose loquuntur: qualis Bacchis terentiana. ideo ait Cicero in Saluſtiumine in idem incidam uitiũ procacitatis: quod huic obiicio. Et iterum enim non procacitate linguæ uitæ ſordes elauntur. Sane petulantia laſciua eſt. Ouidius: Quin etiam ut poſſem uerbis petulantius uti. Nó ſemel ebrietas eſt ſimulata mihi: indeſt licentius & laſciuius. Cicero in Saluſtium: Nam quod iſta inuſitata rabie petulanter in uxorem filiamq; meam inuaſiſti. Idem in eundem: Deſine bonos petulantiſſima inſectari lingua. & inde petulcus. Virgilius in. iii. georgicorum: Hædiq; petuli. Nam ſolent hædi iniuriam facere grammoſitatem quandam tranſcendendo ſepem: & in alio loco penetrando: quæ nimia petulantia eſt. Peruicacia uero uix ab obſtinatione differt. Interuertere autem eſt rem aut cõmodatam aut depoſitam aut creditam callide doloq; ne domino reſtituatur efficere. Cicero in Verrem: Candelabrum quod rex ægypti Ioui Capitolino dono tulerat a Verre: qui illud cõmodato a rege acceperat: interuertiſſe cõqueritur. Marcellus iureconſultus: Si duo inquit hæredes rem apud defunctũ depoſitam dolo interuerterint & reliqua At inuertere eſt quaſi in contrarium uertere: ut ueſtem aut pallem: ſeu etiam uerba præpoſtere pronuntiare Peruigilare ſimiliter ſcribitur: & ex his eſt: in quibus. per. uſq; ad finem conducere denotat. Nanq; eſt tota nocte inſomnem ducere. Martialis in epigrãmatibus: Nam uigilare leue eſt: peruigilare graue. Sane pernoctare: unde pernox dicitur a peruigilando differt: q; hoc interdiu quoq; fieri poteſt: illud uero tantũmodo nocte. Nam peruigil draco dictus eſt. Non quod pernox eſſet: ſed quod nunq; dormiret ſemper uigilans. Ante. x. poteſt. r. ſyllabam finire: ut Xerxes.

De ſyllabis deſinentibus in. s.

In dictionibus ſimplicibus nullius mediæ ſyllabæ eſt terminalis: niſi altera. ſ. ſequente. Nam Paſcua: luſcus: coſmus: proſpera: teſtis: quæ omnes ſimplices ſunt: cum ſequente conſonante desinẽt. s. At in cõpoſitis ante. c. poteſt ſyllabam terminare: ut abſcondo obſcurus oſculum: quod & baſium eſt: & parum os deſignat Baſium. ut Virgilius in primo æneidos: Oſcula libauit nate ideſt leniter tetigit: ut probe interpretatur Seruius. ſed pace eius duxerim errauit Priſcianus credens non etiam ſignificatum primitiui detineres contra quod eſt Horatii auctoritas in odis ad Lydiam: Oſcula quæ uenus quinta parte ſui nectaris imbuit. Ouidius in primo metamorphoſeon de Daphne: Videt igne micantes ſideribus ſimiles oculos. Videt oſcula quæ non eſt uidiſſe ſatis. oſcula pro ore poſuit in forma diminutiua. Ante. m. ut tranſmigro: quod eſt in longioris loci domicilii habitationem ire muto. Ante. p. ut diſplicet: aſporto pro abſporto. Ante. t. ut determinat: diſtuli: abſterreo. Verum ante alterum. s. in ſimplicibus & compoſitis reperitur. In ſimplicibus quidem ut caſſo caſſas uerbum: & inde caſſus: laſſo laſſas: & inde laſſus ac laſſatus. Iuuenalis in ſatyra Credo pudicitiam: & laſſata iuris nondum ſatiata receſſit. & in eadem ſatyra: Cum laſſata graui cecidерunt bracchia maſſa. At laxo laxas per. x. aliud ſignificat. Nam dicimus laxas habenas. Virgilius: Laxas ſciret dare iuſſus habenas. Laxam licentiam: laxas iuuas: laxamus clauſtra. Virgilius: Laxat clauſtra ſinon. A ſedeo ſeſſum & inde ſeſſiles lactucæ dicuntur quaſi ſedentes. A pateo paſſus. ut Virgilius in tertio æneidos. Et pater Anchiſes paſſis de littore palmis. Idem in ſecundo: Paſſis priameia virgo Criminibus. deſcendit etiam a patior ſed aliam habet ſignificationem. A iubeo iuſſus huius iuſſus & huic iuſſui quartæ declinationis & generis maſculini. Nam non tuo iuſſo: ſed tuo iuſſu dicimus. In plurali uero ſecundæ eſt declinatiõis & generis neutri. Virgilius in bucolicis: Accipe iuſſus Carmina coepta tuis. & in quarto æneidos: Ille patris iuſſa exequitur Caſſis etiam per duplex. s. & duplicis eſt generis ac declinationis. Nam hæc caſſis huius caſſidis galea quædam eſt. Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris: Lorica & fracta de caſſide buccula pendens. At hic caſſis huius caſſis eſt laqueus uel rete. Virgilius libro georgicorum quinto: Aut inuiſa Mineruæ Laxos in foribus ſuſpendet aranea caſſes. Ouidius: Incidet in caſſes præda petita meos. Paſſim ſimiliter quod exponit Seruius ideſt ubiq. Ego magis a paſſu deductum puto: quaſi paſſu diſtante uel ſparſim. Nam grex paſſim paſcit ideſt ſparſim potius q̃ ubiquihoc ideo quia aliquid interuallo eſt: inter pecudem & pecudem. Non tamẽ dicimus herbam eſſe paſſim in prato: ſed magis ubiq. Poma tamen ſtrata ſub arbore magis paſſim q̃ ubique Virgilius in bucolicis: Strata iacent paſſim ſua quæq; ſub arbore poma. Ponitur etiam a Lactantio pro undiq; quando ait: Cumq; is numerus condendæ urbi parum idoneus eſſe uideretur: conſtituit aſylum: quo paſſim confugerent ex finitimis locis. In compoſitis uero dictionibus reperitur. s. ante alterum. s. ſyllabam terminare: quando alia littera in. s. commutata fuit. ut aſſilio: quod eſt inuado uel aggredior: & ex ad & ſalio quod eſt ſalto componitur. aſſumo: & in multis aliis. ut ſupra uidimus cum de. d. ante. s. tractarem*. Ante. t. conſonans poteſt etiam. s. ſyllabam terminare. ut diſſectus & alia nonnulla.

De ſyllabis deſinentibus in. r.

Priſciano auctore ſi ſuperiorem finit ſyllabam: neceſſe eſt ſequentem quoq; ab ea incipere: ut mitto Cotta attinet Atticus. De quo ſane miror: cum eodem teſte in libello de. xii. carminibus Virgilii: Hæc dictio poſtq̃ ex poſt & q̃ cõponatur. Similiter atq; atqui etenim in. r. præcedentẽ ſyllabam finiunt: nó ſubſequente. t. in alia. Nec cum de ſolis ſimplicibus intelleciſſe dicere poſſumus: cum attinet quod ille pro exemplo induxit: ex ad & teneo ut idem ſupra oſtenderat componitur. Quare præter ea: quæ dixit hoc quoq;

considerandum puto: Ipsum uerum dixisse tantūmodo in simplicibus dictionibus: quæ si habeant mediā syllabam terminatam in .t. necesse sit sequētem quoq; a .t. incipere. In cōpositis uero id fiat dūmodo .t. prouenerit ex cōmutatione alterius litteræ. Ni tunc quoq; ea fit cōmutatio cū sequens a .t. incipit: quēadmodū supra ostendimus in cōpositione .ad. præpositionis cū dictionibus incipientibus a .t. ut attingo ex ad & tango: attraho ex ad & traho: attracto ex ad & tracto & similia. At in simplicibus id certū cōperitur: ut reliqua eius exempla ostenderunt. Sane legitime per unum .t. scribitur: cū antepenultima breuietur. Iuuenalis in satyra Natali eorum die: Legitime fixis uestitur tota libellis Porticus. Sed dubiū uidetur de hac dictione littera: an per unicū .t. uel duplicatum uel .tt. scribi debeat. Quod cum ex deriuatione cōpositioneq; cōprehēdi posse existiment. Dicunt quidam non magnæ auctoritatis uiri: ut Vguitio: & alii nonnulli litterā a lego: & iterum cōpositam esse. Hocq; ex testimonio Prisciani in initio de octo partibus orationis asserere uidentur qui ait. Dicitur autem littera uel quasi legitera: eo quod legendi iter præbeat: uel a lituris ut quibusdā placet: quod plærunq; in ceratis tabulis antiqui scribere solebant. Nanq; litura cōplanatio quædā est: & a lino linis descendit: quod est cōplano. Cicero in .iii. uerrinarū: Tabulæ sunt in medio: quæ se corruptas atq; interlitas esse clamant. Paulus iurisconsultus ad legē aquiliam corrupisse tabulas recte dicit & qui eas interliuerit. Et testē Priscianō libro .x. facit in supino litum. Qui ergo uolunt a lego litterā deduci: cum unico .t. scribendi esse dicunt: eo quod lego primā corripiat: & per consequens litera primam corripere debet. Sed quia oppositū nostri poetæ obseruant: qui ut uidebimus illius primā semper producunt: dixerunt alii nō a præsenti eius uerbi: quod est lego quia primā corripit: sed a supino quod est lectum lectu litteram deduci: & ob id quoq; cū .tt. scribendū uoluntiquasi eas duas litteras a supino assumat. Qui uero a lino hoc est a supino quod est litum litteram deduci putant: cū tam in præsenti q̄ in supino primā lino corripiat. ut Virgilius in .iii. georgi. Et paribus lita corpora guttis. Lucanus in .viii. Illita tela dolis nec Martem comminus usquā. Satq; usum nostris primā eius: quod est littera producere dicunt aliud .t. addendū esse: & cum duplicato .t. scribi debere. ut notetur prima in ea dictione producendā: & non corripiendam esse. Itaq; nos semp cū duplicato .t. & nunq̄ alio modo in antiquis marmorū inscriptionibus scriptā aspeximus. Et sic quoq; a doctissimis nostræ ætatis scribi uidemus. Littera igitur cū duplici .t. scribitur: & significat principaliter litteras illas indiuiduas. ut .a. b. c. Aliquando uero per litteram ipsam scribentis manū intelligimus. ut Cicero ad Atticum. Nam Alexidis manū amabam: quod tam prope accedat ad similitudinē tuæ litteræ. Nōnunq̄ uero & uerbū aliquod seu minus q̄ uerbum denotat. ut Cicero ad Cælū: Scribit ad se nullam litterā Bibulū misisse. Nam ut uehementer rem extenuaret: non dixit uerbū aut syllabā: sed litteram. At in plurali epistolā designat: præterq̄ apud poetas: qui littera pro epistola uersus gratia in singulari semp utuntur. ut Ouidius in heroidum epistolis inquit: Quā legis a rapta briseide littera uenit. Itaq; dicimus unam epistolā: unas litteras: duas epistolas: binas litteras. Nam Cicero pe⁹ epistolā filiū culpauit dicens: Male aūt dixisse direxi tibi litteras duas. Cum litteræ quoniens epistolam significant: numeri tantū pluralis sint: & duo ad singularia referatur. Quod tale est ac si dicam: Duas litteras scripsi: unā ad fratrem: alterā ad uxorem. Illud unā & illud alteram ad litteram in singulari pro epistola: quod non reperitur referri haberet. Dicendū est ergo litteras binas: cū non dicantur bini nisi de his quæ sunt numeri tantū pluralis. Vt creabantur olim bini cōsules .i. p singulos annos duo: hi bini incedunt .i. suo ordine duo & duo incedunt. Cicero in .ii. uerrina: inter binos ait ludos. quia ludi tesse Prisciano de ponderibus quādo spectacula signant: semp pluraliter dicuntur. Liuius in .xxv. li. ab urbe ait: Et bina equestria arma. Simili modo dicendū est: scripsi binas litteras .i. unas ad fratrem: alteras ad uxorē. Sed non dicimus scripsi bina testamenta: cū singulare habeat: & in plurali pluralitatem semp testamentoꝝ designet. Sed dicimus duo testamēta: unū fratri: alterū uxori. At uero poetæ licentia poetica hæc aliquando non obseruant. ut Virgi. li. æne. Vni ait fræna: bina meus quæ nūc habet aurea pallas. Dicere .n. debuit more oratorū: frena duo. Sed de ternis & quaternis dubiū uidetur: An ternas litteras seu quaternas dicere possimus. Quod nō posse dici Seruius super eundē .viii. confirmauit: ubi ait Virgili⁹ Horrendū dictu dederat terna arma mouenda. Quin & Virgiliū usum fuisse figura poetica: & trina arma dicere debuisse: quia arma tantū numeri sunt pluralis. Ita ut ex illis fit trina: quæ apta sunt nominibus tantū pluralis & non terna. Quod q̄ sit efficax ipe uiderit. Nam trina sæpius cōiunctū inueniemus cū nominibus numerū singulare habentibus. ut Liuius libro .iii. ab urbe: Antea uiquit trina loca cū contētione summa patricios explere solitos. Et Hieronymus cū alibi tum ad Marcellā inquit: Et trinā negationem trina confessione deleuit. Præterea quid Seruius dixisset si apud Virgiliū foret quaterna arma: nunquid exponendū esset quatrina. Verū uni & unæ & una pluribus adiunguntur nominibus: quæ & pro singularibus accipi possunt. ut Salustius in catilinario: Hi postq̄ in una mœnia conuenere: pro in unā urbem. Aliquando etiā cū nominibus habentibus singulare. ut Virg. in .ii. æne. Satis una superq; uidimus excidia: pro unū excidium. & Lucanus in .iii. Totūq; in partibus in partibus unis Bellorū fecere nephas: pro in una parte. Sed cū nō habētibus singulare in ea significatione pro qua accipitur: semp ponunt in plurali. Dicimus ergo recte & oratoria obseruatione. accepi abs te unas litteras: binas litteras: ternas q̄: & quaternas: tot quinas: senas: septenas: nouenas: denas. Nec subiungendū est. Quæ alteri respondi p proximū tabellariū. Alteri nunc respondeo

sed alteris. At de epistola apertum est. ut accepi duas epistolas: quarū alteri iam respondi: alteri nunc respondeo. Et utitur Cicero fere uerbo accepi. ut accepi epistolam: accepi litteras. Plinius uero nepos frequentius accepi nisi codices mendosos dicere uolumus. Quid quod do tibi litteras dicimus tanq̄ tabellario. Do ad ad te litteras scilicet ad te perferendas: aliquando hæc duo coniunguntur. ut Cicero: Dedi illi ad te litteras & Salustius: Vulturtio litteras ad Catilinam dat.

De syllabis desinentibus in .x.

N.x. auctore Prisciano nulla simplex syllaba in medio dictionis terminatur. Sed ut puto excipitur sextus dexter dirext in quibus .x. cum sequente consonante coniungi non potest. Nam ut idem prius dixerat: nunq̄ in capite syllabæ duplex posita potest cum alia iungi consonante: quare antecedentem syllabā finit. Et sic eius regula uniuersalis esse non potest. Verū in compositis a præpositione exi remanet quidem præpositio nōnunq̄ integra: nonnunq̄ uero abiicit .x. Aliquando aūt cōmutat in alium litterum. Remanet integra sequente .c. ut excurro excretus. i. ualde crescens. ut excretos hædos apud Virgilium legimus: excogitat: hoc est per cogitationē inuenit: quod ad res tantū incorporeas pertinet. ut excogitant argumenta rationes figuras causas. Excubiæ similiter ab ex quod est extra indicat: & cubo deducitur atq̄ cōponitur: quæ diurnæ fūt: ac nocturnæ. uigiliæ uero tantū nocturnæ. Ante .l. uero seruat integra. ex. præpositio. ut i hac sola dictione exlex. i. qui absq̄ lege uiuit. Ante .p. similiter remanet integra. ex. ut expello: expugno: quod est pugnando uincō: sed de oppidis: de castris: de nauibus: cæteris q̄ huiusmodi dicitur. Nam si tecū conferam manus ac uincam: nō te expugnasse dicar. explodo quod a plodo. i. plaudo cōponitur: & non tantū significat eicio: sed manibus cū sono pulsantibus eicio qualiter quēpiam e domo e theatro ex aliquo consilio pulsatione manuū eiicimus. ut Cicero: Histrio si paululū se mouerat extra numerum: aut si uersus pronuntiatus est una syllaba breuior aut longior: exibilatur explodit. Vnde & explosa sententia dicitur eo modo ejecta ut idem Cicero: Quoniam Pyrrhonis Aristonis Herilli iampridem explosa sententia est. Ante .q. similiter manet integra. ex. præpositio. ut exquiro exquæsor. i. ualde quæsor: hoc est in magno honore habitus. Ante .s. uero modo consimili. ex. præpositio teste Luranio antiquissimo auctore & Papyriano grammatico libro quarto de orthographia integra conseruatur: ut exficco: exsibilo: exæquor: & alia similia. Quibus grammaticorū ratio obstare uidetur. ut supra uidimus: quū de .x. littera tractaremus. Ego aūt puto antiquorū consuetudinē magis obseruandā. Ante .t. uero absq̄ dubitatione cōseruatur. ex. ut extendo exterris: quasi extra suam terram: extempore dicere: hoc est ex improuiso: & impræmeditatū dicere: nec domi compositā orationem afferre. Hinc uocatur extemporalis oratio. Persius etiā ait extempore uiuere. Aliquando uero extempore aliquid agere: est ex temporis conditione id conficere. Cicero libro officiorum .ii. Quos credimus expedire rem & consilio extempore capere posse. Idem libro .iii. eiusdem operis: Huius inquit generis quæstiones sunt hæ omnes: in quibus ex tempore officiū quæritur: ex tempore inquit: quasi ex temporis cōdatione. Extemplo eum .e. in penultima scribitur: & significat statim uel subito: quasi extra tempus: hoc est temporis cōmoditatē: ut quidam ferunt. Virgi. in primo: Extemplo æneæ soluūt frigore membra. Abiicit uero .x. nōnunq̄ in cōpositione. ex. præpositio atq̄ .e. sola remanet: & non. ex. ut ante .b. quidē ebibo ebeo ebeas primæ coniugationis uerbū quasi extra beatitudinē uado. Vnde ebeati teste Apulegio grāmatico illi dicuntur: qui felicitate aliqua ceciderunt. Ante .d. uero ut edico: quod proprie est litteris aliquid iubeo uel impero. Vnde edictū consulum sunt litteræ consulum: quibus aliquid iubent atq̄ imperant. Indicere uero uidetur potius per præconem aliquid denuntiare. ut Dido apud Virgiliū in .i. æneī. Templis indicit honorem. Edisco similiter cōponitur: & est memoriter cōplector: de quo supra uidimus. Educo similiter ex. e. & duco cōponitur. Ante .g. similiter ut egero: quod ex. e. & gero cōponitur: & est quasi extra gero & euacuo egregius eodem modo: & quasi extra gregē interpretatur. Ante .l. ut elabor ex. e. & labor laberis cōponit. Et denotat eo modo periculum effugere: quo anguis lubricus: murena uel aut anguilla manu prehensa lapsu fugit: quasi extra manū labitur. Virgilius libro æneī. secundo: Ecce aūt elapsus pyrrhide cæde politus. Eleuo similiter ex. e. quod est extra & leuo componitur: quasi imminuo & extenuo. Quintilianus: Nam qs ignorat quin id longe sit honestissimū ac liberalibus disciplinis & illo: quo eximus animo dignissimū non uendere operam: nec eleuare tanti beneficii auctoritatem. Ideo dixit Hieronymus super id Isaiæ: Eleuatum est super luminare templi: debuit transferri sublatum est: sed ad tollendā ambiguitatem ne quis putaret se sum esse talem: qualis est sublatam est mihi pallū ad aliud uerbum recursum fuit. Ante .m. ut emineo: quasi extra alios: hoc est præ aliis maneo. emergo similiter extra uulgarē modū mergo. i. ,pcedo. Iuuenalis in .iii. satyra: Haud facile emergunt: quorū uirtutibus obstat Res angusta domi. Ante .n. ut enitor eodē modo ex .e. & nitor: idest conor componit: hoc est ut extra conor. Vnde enixa & cōnixa quæ peperit. Virgi. in bucoli. Ah silice in nuda cōnixa reliquit. Enodes. i. sine nodis. ut Virgi. ii. georgi. ii. Enodes truncī. Ante .r. ut erudio: quod similiter cōponit eodem modo sequēte. i. consonante &. u. ut eiulo: quod est sublata uoce fleo: quod mulierum magis est proprium. Euentus similiter componitur: & in singulari quartæ est declinationis & generis masculini. In plurali uero sæpissime a Cicerone in neutro genere & declinatione secūda exprimitur ut libro de oratore: Et alios inquit factis aut dictis aut euentis. Idē de diuinatione: Si cuēta quærimus: quæ

exquiruntur quibus.& ad Atticum: Semper enim causæ euentorum magis mouent q̃ ipsa euenta. Euidens similiter.& negociũ euidens id dicitur: quod uidet aperte & intelligit non quod uidet & intelligit. Commutat autem.ex.præpositio cum alia dictione composita.x.litteram in aliam consonantẽ:& maxime quum sequitur.f.ut officio effingo: hoc est ad alterius formam fingo:& quodammodo fingendo repræsento. Cicero libro secundo de oratore: Tum recedat exhortatio qua illum quem delegerit: imitando effingat atq; exprimat. Quintilianus: Nam mihi uidetur. M. Tullius quum se totum ad imitationẽ græcorum contulisset: effinxisse uim Demosthenis: copiam Platonis: iucunditatẽ Isocratis. Effigies similiter ab ex & fingo deducitur & componitur. Nam est figura ad uiuam alterius similitudinẽ: uel ad ueritatis imaginem facta ti in picturis q̃ in sculpturis. Præter hæc autem quæ diximus nonnunq̃.ex.absq; compositione præponit dictionibus etiam incipientibus a.d.& ab aliis litteris ut ex dignitate ex utilitate ex usu pro eo quod est pro dignitate pro utilitate pro usu: uel ad dignitatem ad utilitatem ad usum. Sed cum præponitur dictionibus incipientibus ab.r. semper fere ab ipsa præpositione .ex. tollitur.x. ut e republi. ideſt pro republi. Quintilianus: Sicut posse conceditur: eos saluos esse magis e publi. sic q̃ puniri. E regione e re mea e re tua e re nostra. Liuius libro.xxxii. Perinde ac nos postulauerunt: quæ e re sua essent: sed sua ferint: quæ nobis senserint utilia esse. similiter Cicero inquit: E renibus laborabat: hoc est morborum in renibus patiebatur. Quid cũ dictionibus incipientibus a quibusdam uocabulis etiam componitur: ut exaro ideſt scribo: quod ab ex & aro componitur: eo quod qui scribit in modum aratoris conficere uideatur. Exedo ideſt corrodo ab ex & edo. existimo ab ex & æstimo componitur: ubi æ diphthongus in.i. longam conuertitur: & idem est quod puto uel iudico: de quo in dictione æstimo in sequentibus habebimus. Et ab existimo existimatio descendit: quæ opinio est atq; sententia. Et accipitur aliquando quidem actiue. ut existimatio mea est. i. ita existimo. Aliquando uero passiue. ut homo magnæ existimationis. i. famæ & nominis: quod eum omnes magni existimẽt exoleris quod dum est substantiuum significat scortum masculum: & præcipue iam adultum. Dum uero est adiectiuum adultum simpliciter designat: sed raro reperitur: ut apud Plautum: Reliqui domi exoletam uirginem. Exurio ab ex & uro: per interpositionem. i. ut nonnulli dicunt componitur: hoc est famem patior Alii uero ab haurio per abiectionem aspirationis & primæ partis diphthongi. Et ut Priscianus pluresq; alii grammatici attestantur: Omnia quæ in rio definunt. ut exurio: cœnaturio: scaturio: parturio: & similia meditationẽ significit. Ideoq; meditatiua uerba appellant. Quibus Laurentius Vallensis in elegantiis ad me missis nullo modo assentit: sed desideratiua magis atq; optatiua uocari uoluit. Ita ut exurio idem sit: quod cupio edere. Vnde Quintilianus: pater inquit filios exurit. Et Martialis libro. viii. epigrammatum: In omnibus uaccerra quod conclauibus Consumit horas: & die toto sedet. Cœnaturit. Vaccerra non cacaturit. i. cœnare cupit: non ut reliquum. similiter Cicero: Vt aliquando dolor populi. ro. pariat: quod iamdiu parturit. Idem Liuius: Et quod diu parturit animus uestra aliquando parit. Vbi affectum significat non cogitationem. Nonnunq̃ & pro suis primitiuis ponuntur. ut scaturio magis pro suo primitiuo scatet ponitur: quod est non solum aquarum: sed herbarum & cæterorum sua sponte ubertim nascentium.

De syllabis desinentibus in.z.

N.z. nulla syllaba desinit: nec in dictionibus latinis scribitur: sed in peregrinis tantũmodo ac in initio dictionis: uel in initio mediæ syllabæ præcedente a uocali: aut.n. aut.r. ut zacinthus zephyrus. post uocalem in media syllaba. ut gaza. post.n. ut zinziber: Melizophos nomen proprium. post.r. ut Ariobatzanes nomen uiri proprium.

Documenta generalia orthographiæ dictionũ
græcarum quæ latine scribuntur.
Nulla dictio græca apud latinos per f. scribitur.

Estat iam documenta quædam subnectere: quæ specialius ad orthographiam de qua intendimus conuenire uidentur. Vt illud primum: Quod omnis dictio græca quæ latine transcribitur nunq̃ per .f. ubi opportune cadere posset: sed semper per.ph. aspiratum est scribenda. cuius rationem iam supra ostendimus quia antiquam nostram scripturam in dictionibus græcis: quæ per.ph. secundum illorum consuetudinem ante q̃. φ. litteram adinuenirent etiam post q̃ accepimus. f. in ea positione qua habemus obseruare tenemur: ut cum de ea littera tractaremus ostendimus. Excipiuntur aliquia: quæ (& si absq; dubitatione græca sint) ex inueterata tamen consuetudine potius per ipsum. f. q̃. ph. scribi consueuerunt. ut fama: fugo: forum: fucus: fero: fur: furtum. Nam de fure & furto sic Paulus iurisconsultus in titulo de furtis rettulit: furtum inquit a furuo ideſt a nigro dicti. Labeo ait: quod clam & obscure fiat: & plerunq; in nocte. uel a fraude ut Sabinus ait: Vel a ferendo ideſt auferendo: uel a græco sermone: quod φωρ appellant. Immo ut ait & græci a ferendo φωρ dixerunt. Verum teste Prisciano in octauo: fum: feronuculo: & edo uerba anomala sine dubio a græcis assumpsimus. fragus etiam teste Seruio a φαγειν quod est comedere deducitur: & tamen cum. f. scribitur. Quid quod a fero traxisse uidetur: Ouidius uocabulum forda pro boue prægnante. Cum ait libro quarto fastorum: Forda ferens bos est forcundaq; dicta ferendo. At famam & fucum nonnulli antiquissimi etiam cum. ph. scripserunt.

In nulla dictione latina scribitur .y. græcum: &
semper in initio dictionis illud .y. aspiratur.

Vrsum & in nulla dictione latina .y. græcum scribendum est. Nam ut grammatici omnes attestantur: illud .y. græcū nos tantūmodo ob hoc suscepimus: ut propriam dictionum græcarum scripturam quas ab illis recæpimus in transcribendo seruaremus. Cum ergo pro latinis dictionibus ideſt nostrorum habeamus: græcas litteras intermiscere non debemus. Et cum eiusmodi littera in initio dictionis a græcis semper aspiretur: & nos simili modo cum eas dictiones transcribimus aspirare debemus. ut grámatici antiqui & celebres auctores attestantur. Vnde Papiam & alios nonnullos moderniores errasse constat: qui dictiões latinas per illud .y. græcum etiam sine aspiratione principii scripsitarunt: quod absq; ulla ratiõe uel approbatorum grammaticorum auctoritate ab illis factum fuit.

T. & .c. quæ in nominatiuo dictionū non sunt: sed in aliis casibus accipiunt: nõnunq; aspirant.

Detiam ulterius prospiciendum est. Si qua sit græca dictio uel latina: quæ in nominatiuo .t. careat & illud in aliis casibus quoquomodo suscipiat: nunq; eiusmodi .t. apud nos aspiratur: sed absq; ulla aspiratione a nobis transcribi debet. ut Adamas Adamantis: Xenophon Xenophontis: Gigas Gigantis: & unde giganteus. Mars martis: euan euantis cognomen Bacchi a uoce bacchantium. Ouidius in quinto metamorphoseon: Et Iacchus & euan. Virgilius in sexto æneidos: Euantis orgia circum. Licet quidem accusatiuus pluralem participii cuiusdam sine uerbi origine esse uelint ideſt Bacchátes: & alia similia omnia. Quin & simili modo de .c. dicendum est: quod si dictio non habeat illud in nominatiuo: & in aliis casibus suscipiat: semper exile & nunq; aspiratum scribendum erit. ut pharnax pharnacis lynx lyncis & similia: quæ semper apud nos .c. non aspiratum suscipiunt.

Aspirationes quæ sunt apud græcos seruantur in suis dictionibus apud latinos.

Mplius & hoc quoq; diligenter obseruare debemus: in omni dictione græca quæ latine scribitur: ubi apud illos scripsum est .e. & nos quoq; per .th. aspiratum scribere debemus: ubi .q. & nos per .ph. ubi χ. & nos per .ch. simili modo aspirata scribere habemus. Quando uero in illis .τ. exile & sine aspiratiõe aut .π. aut .κ. scriptum fuerit: & nos simili modo .t. & .p. & .c. sine aliqua aspiratione transferre habemus.

Nos gamma in .n. nostrum conuertimus.

Et illud sane prætermittẽdū est: quod ubicúq; in dictionibus græcis apud nos scribit .γ. ante aliud .γ. uel ante .κ. uel ante .χ. quia nunq; ab illis eo loco scribit .n. sed semp ipsum gamma. ut in ea littera supra diximus: & nostris hanusmõi dictiões trãscribũt: ip illud .γ. i. n. cõmutari dz. ut ἄγγελος angel⁹: ἄγκυρα ancora ἀγχίσης Anchises & similes: qs græcos more ætiqssimi romanos etiã cũ nostro .g. scripsisse refert Varro ut supra uidimus.

De præpositionibus græcis quãdo apud nostros trãscribunt.

Ræter hæc aũt cũ plures sint græcos ꝓpositiões: q̃ cũ aliis dictiõib⁹ cõponũt: & a nobis sæpissime trãscribũt. In qbus nõ minima orthographiæ ps cõsistere uidet: & de illis sigillatim tractandũ reſat.

Syn præpositio.

Yn ꝓpositio græca ẽ: & cũ .y. græco scribit. Nec ea tãtũmodo: sq quæq; ab illa cõponũt ꝓ .y. græcũ similiter designãt: ut syllaba: sq ex syn & λαμβάνω: qd ẽ accipio cõponit. Syllogism⁹ ex syn & λογίσμος ratiocinor: qd est ratiocinor. Synod⁹ ex syn & hodos q̃ ẽ uia q̃s cõuent⁹ fit uel cœtus cõponit: & innumerabilia alia.

Cata præpositio.

Ata similiter præpositio græca ẽ: & cũ .c. & .t. absq; aspiratiõe scribit. Itaq; dictiões oẽs ab illa cõpositæ p .t. exile scribũt: & cõseruãt. a. nisi fiat ipedimẽtũ in ante habitis expressum: cũ de aspiratiõe loqremur: hoc ẽ cũ dictio sequẽs cũ q̃ cõponit a uocali aspirata initiũ sumit. Ni nunc quoq; (ut ostendim⁹) abuerit .a. & .t. exile in .th. aspiratũ cõuertit. Exemplũ primi sit catalogus: catarrus: cratera cta: cuius ultima cũ .d. scribit: catorthoma: ubi abuerit .a. propter sequẽtis dictiõis uocalẽ: cũ qua cõponit: & .t. ipsum exile cõseruat: qa uocalis illa nunime est aspirata: & in penultima cũ .th. aspirato scribit: qa ab ὀρθόω: quod est rectus deriuat: quo uocabulo utit Cicero. li. i. de officiis dicẽs: Rectũ opinor uocem⁹: quod catorthoma græci uocãt. At si uocalis cũ qua cõponit aspiret: nõ solũ ab ea præpositiõe abuerit .a. sed ut præfato loco ostẽdimus .t. exile in .th. aspiratũ cõuertit. ut catholicus: quæ p .th. aspiratũ scribit: qa ea præpositio cata cõponit cũ holon aspirato quod apud nos dicit totũ aut uniuersale. Similiter cathedra cũ .th. aspirato scribit: & ex cata præpositiõe & hedra: quæ est sella cõponit: quare secũdũ ea quæ supra diximus cũ .th. aspirato & similia designãt.

Meta præpositio.

Eta similiter præpositio græca ẽ: & cũ .t. exili etiã i cõpositiõe aliaꝫ dictionũ scribit. In qb⁹ & .a. quoq; cõseruat: nisi ꝑfata sint ipedimẽta ut metauola: q̃ cõmutatione apd nos dicit. Metamorphosis q̃ trãsfiguratione: metaphora q̃ trãslatione & similia. At cũ .th. aspirato scribit method⁹: q̃ ex hodos aspirato cõponit. Et cõueniẽtissimo uocabulo a clarissimis auctorib⁹ traducit: uia: dũ p nõe accipit. Sic Cornelius Celsus libro primo de arte medicinæ: methodum apud nos significare dixit. Vnde Virg. li. i. georgi. Ignarosq; uiæ mecum miseratus agrestes. i. rationes. Et in .xi. æneidos: Et si qua uiã dederat fortuna latino. i. rationẽ.

Epi præpositio.

Pi præpositio etiam græca est:& cum.p. non aspirato &.i.latino scribitur. Vnde omnes dictiones ab illa compositæ simili modo scribuntur:nisi(ut supra diximus)impediantur.ut epitaphium: quæ cum e.exili scribitur:epilogus:quæ apud nos peroratio dicitur:epigramma quæ inscriptio.Episcopus etiam cũ e.non aspirato:qui inspector dicitur.Epitheton quæ in penultima cum.th.aspirato:& in ultima cum.t.exili scribitur:apud nos Quintiliano teste dicitur appositum:alii adiectiuũ.Epitagma:quod tributũ significat quo uocabulo comici quidem antiquissimi(ut refert Panthenius)utebantur.At uero quandoq; perdit.i.& remanet.p.exile:quum scilicet a uocali dictio cum qua cõponitur:initiũ sumit:& non aspiratur:ut epodos que ex epi præpositione:& ὠδὴ qui est cantus componitur.nam genus est carminis quod ad lyram cantabatur.Martialis in.xii.Scribebamus epo:cœpisti scribere cessit:Aemula ne starent carmina nostra tuis.Quãdoq; autem aspiratur ipsum.p.& abiicitur.i.quando scilicet cum dictione a uocali aspirata initium habente componitur:ut ephebus qui a nostris pubes(ut supra uidimus)dicitur. ephorus qui componitur ex epi & horo quod est inspector:quasi superinspector. Quo uocabulo sæpissime Cicero utitur pro quodam magistratu lacedæmoniorum.

Peri præpositio.

Eri præpositio græca est:& cum.i.latino scribitur:quod etiam in compositione conseruat.Nec per cõsequentiam aspiratæ uocalis ipsa.i.quoquomodo perdit.ut periodus.i.circuit⁹ uel anfractus. Nãq; cõponitur ex peri quod est circũ:& hodos aspiratio quod est uia.Pericles nomen fuit clarissimi atheniensis:de quo in sua dictione uidebimus.& componitur ex peri:& cleos:quæ est gloria:& aliæ similes.

Apo præpositio.

Po græca similiter præpositio dicitur:& cum.p.sine aspiratione scribitur. Vnde omnes dictiones cõpositæ ab apo per.p.non aspiratum scribuntur:&.o.uocalem conseruant:nisi impedimentum superius expressum interueniat.ut apodixis:quæ demonstratio a nostris dicitur.Apocalypsis quæ cum.c.exili & y.græco in penultima atq;.i.latino in ultima scribẽ: apud nostros reuelatio interpretatur. Apocopa similiter cum.c.non aspirato: & latine abscissio dicitur. Apocryphus cum.c. exili similiter &.y. græco scribitur apud nos absconsus dicitur.Apologia responsio seu satisfactio.Et similia in quibus apo præpositio integra remanet &.p.ipsum absq; aspiratione seruatur.Sed aspiratur nõnunq; per modum supra expositum:& perdit.o.ut aphoria:ex apo & horia componitur:Antiqui quidam nostri pro sterilitate accæperunt.

Hyper præpositio.

Yper græca similiter præpositio habetur:& cum.y.græco atq; aspirato scribitur. Vnde dictiones omnes cum illa compositæ per.y.græcum & aspiratum scribuntur:quin &.p.exile semper conseruant ut Hiperbole superuenens siue excessiuum.Hiperboreꝰ:hoc est ultra boream degentes:& similes.

Hypo præpositio.

Ypo eodem modo græca est præpositio:& cum.y. græco aspirato atq;.p.exili scribitur. Vnde omnes dictiones cum illa compositæ etiam per ipsum.y.græcum & aspiratũ scribuntur:quin &.p.exile atq; o.litteram conseruant:nisi suprapositum fiat impedimentũ.ut hypothesis cuius penultima.th.aspirato scribitur:& est argumentum siue materia.Hypocrites cum.c.sine aspiratione:& in ultima ac penultima cum.i. latino scribitur:dici potest a nostris dissimulatio.ut suo loco uidebim⁹. Hypotheca cuius penultima cũ.th. aspirato scribitur:& est obligatio quædam.Abiicit etiã aliquãdo.o.&.p.aspirat.ut hyphen.i.subunio. qua sane dictione latini quidam usi sunt.Nanq; componitur ex hypo præpositione:& hen quod est unũ.

Anti præpositio.

Nti præpositio alia ex græcis cum.t.exili &.i.latino scribitur: & in cõpositione litteraturã seruat:nisi prænominatum fiat impedimentum: ut antidotum antithesis cuius penultima per.th.aspiratum scribitur:& dici potest a nostris obiectus:uel contrapositio. Antipodes:qui aduersus pedibus nobis opponi dicuntur.Quin & aliquando abiicit.i.& aspirat.t.per modum supradictũ.ut anthypatus.i.consul quo uocabulo nõnulli ex nostris usi fuerunt:& post.th.aspiratum.y.græcum detinet.

Dia præpositio.

Ia similiter græca præpositio est:& per.i.latinũ scribitur:quod &.a.semper in compositiõe conseruat ut dialogus apud nos disputatio:de quo in sua dictione cum ceteris uidebimus.Dialogus criminator Nanq; in sua dictione uidebimus:defendit a diaballo quod est criminor.

Documenta quædã particularia orthographiæ ex quibusdã pticularibus dictionibus cõcepta.

Vbsequenter & alia quædam subnectemus documenta:quæ ex cõpositiõe dictionũ quarundam particularũ cõcipi possint:quibus nõ parua orthographiæ ratio designari poterit. Vt é illud de cõpositis.

De compositis ab archos.

Mnia composita uel deriuata ab hac dictione archos : quæ per.ch.aspiratum scribitur : & apud nos principem principiumque & principale designat:per . ch. aspiratum scribuntur : ad quod si sequitur .i.semper cum.i.latino scribi debet. ut Architectus : Archiepiscopus: Archangelus: Hecatontarchus :

idest centurio. Archidamus: Archidamas. nomina uirorum propria: de quibus meminit Plutarchus.

De compositis ab hippos.

Vrsus omnia deriuata aut composita ab hac dictione hippos: qui apud nos equus dicitur: & cum .i. latino aspirato & duplici .p. scribitur: eodem modo cum .t. latino aspirato & duplicato .p. scribunt. ut Hippodamia: quæ filia fuit Oenomai Helidis & Pisæ regis: & uxor Pelopis. ut in sua dictione uidebimꝰ Hippomanes: de quo similiter in sua dictione habebitur. Hippocentaurus Hippocrates Hippolytꝰ: & alia ꝯplura: de quibus in ppriis dictionibꝰ apparebit.

De compositis a poly.

Mplius & omnia composita & deriuata ab hac dictione poly: quæ cũ .y. græco scribitur: & apud nos multum designat: per .y. græcum similiter describuntur. ut polydamas nomen proprium troiani: qd ex poly & damazo: quod est domito componitur. Polycrates similiter a cratos: quod est robur componit. Nomen est uiri proprium. Polydorus: de quibus in suis dictionibus uidebimus.

De compositis ab hac dictione physis

Imili modo & omnia composita uel deriuata ab hac dictione physis: cuius prima per .y. græcum scribit: & apud nos naturã designat: similiter & illa per .y. græcũ i prima scribi debẽt: & i sequẽti .i. latinũ cõseruãt. ut physica .i. naturalis: physiologꝰ de naturis differens: physionomia naturaliũ norma: & similia.

De compositis ab dictione philos.

Terum & omnia composita uel deriuata ab hac dictione philos & phila: quæ apud nos amorem indicat: & per .i. latinum atqꝫ .ph. aspiratum scribitur: similiter & illa scribi debent. ut Philosophus: Phila delphia nomen est mulieris proprium: philargyria: cuius antepenultima cum .y. græco scribitur. Nã ex argyrion: quod apud nos est argentum componitur: & auiditas argenti seu auaritia transfertur. Philippus & similia: de quibus in propriis dictionibus ostendemus.

DE CHIR.

Mplius & omnia composita uel deriuata ab hac dictione chir: quæ cum .ch. aspirato & .i. latino scribitur: & apud nos manum significat: eandem prorsus litteraturam conseruant: hoc est cum .ch. & .i. latino scribuntur. ut chirurgia idest manuũ operatio. chirotheca idest manuũ uagina: cuius etiam penultima cum .th. aspirato scribitur. Vnde & omnia deriuata ab hac dictione theca cum .th. aspirato scribuntur: ut bibliotheca hypotheca. & similia.

De compositis ab hac dictione theos.

Offumus & in his complura modo continuli referre. Vt omnia composita uel deriuata ab hac dictione theos: quæ cum .th. aspirato scribitur: & deum significat: simili modo scribuntur. ut theologia theolus Theopõpus Theodorus Dorotheus: quæ ex eisdem componunt: quasi dei donũ uel donũ dei dicũt.

DE THEORO.

Item & deriuata quæcqꝫ a theoro: quod est speculor: similiter per .th. aspiratum scribuntur. ut theoria idest prospectus. Theorica idest speculatio: & similia.

DE PYR.

Imiliter omnia deriuata a pyr: qui est ignis per .y. græcum scribuntur. ut pyra: quæ apud nos dicitur rogus. Pyramis: Pyrrhus idest ruffus: & similia.

DE CHRYSOS.

Mplius & omnia composita uel deriuata ab hac dictione chrysos: quæ apud nos dicit aurum per .ch. aspiratum similiter & .y. græcum scribuntur. ut Chryses sacerdos quidam Apollinis. Chryseis illius filia. Chrysostomus os aureum. Nam compositum est cum stomos: quod cum .t. exili scribitur: & latine dicit os. & similia quæ in sequentibus uidebimus.

DE ARGYROS.

Vrsus & omnia composita uel deriuata ab hac dictione argyros: quæ per .y. græcũ scribitur: & apud nos argentum denotat: cum .y. græco similiter conscribuntur: ut philargyros .i. auidus argenti. lithargyrum .i. lapis argenteus. & alia quæ in sequentibus apparebunt.

STHENOS

Imili modo omnia composita uel deriuata a sthenos: quod apud nos dicit Valentiam siue robur: cum .th. aspirato scribuntur. ut Demosthenes: idest populi robur. Antisthenes contra ualentia. Callisthenes idest pulchritudinis potentia. & similia.

CLEOS.

Vin & omnia composita & deriuata a cleos: quod apud nos dicit gloriam: cum .c. non aspirato scribũtur: ut Cleomides: Aristocles: Pericles & alia ꝯplura: quæ in sequentibus apparebunt.

CRATOS.

Tem composita omnia uel deriuata ab hac dictione cratos: quæ apud nos robur dicit: uel imperium cum .t. & .c. exilibus scribuntur. ut Hippocrates medicus fuit summus. Menecrates medicus similiter.

fuit: de quo meminit Plutarchus in dictis laconicis. Melicratum: & ſimilia : quæ plurima in ſequentibus uidebuntur

ARISTOS.

Mplius & quæque compoſita uel deriuata ab hac dictione ariſtos.i. optimus:cum.i.latino & .t.exili ſcribuntur:ut Ariſtoxenes:Ariſtocrates:Ariſtomeus:Ariſtides:Ariſtoteles:& alia fere innumera.

MACHE.

Vrſus & omnia compoſita ſeu deriuata a mache:quæ eſt pugna:per.ch.aſpiratum ſcribuntur. ut antimachus:amphimachus:Andromache:& ſimilia:quæ in ſequentibus deſignabimus.

NICI.

Tem & compoſita uel deriuata a nici:quæ eſt uictoria: cum.i.latino:&.c. non aſpirato ſcribuntur. ut Nicanor: Nicander:Niciteria:Nicoſtrata:Nicolaus: olympionices ideſt olympici uictor: & alia pene innūmerabilia.

LYCOS.

Imiliter omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione lycos:quæ apud nos ſignificat lupum: per.y. græcum &.c.exile ſcribuntur:ut Lycophron Lycomedes:Lycaon:& ſimilia q̄plura.

AGATHOS.

Mplius & omnia compoſita uel deriuata ab agathos:quod apud nos dicit bonum.per.th.aſpiratum ſcribitur:ut Agathocles:Agathoſthenes:& ſimilia.

PLISTOS.

Tem & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione pliſtos:quæ apud nos dicit multum : & cum.i. latino &.t.exili ſcribuntur: ut Pliſtonax:qui filius fuit Pauſaniæ . Pliſtarchus filius Leonidis . Pliſtonicus:& ſimilia.

PROTOS.

Tem & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione protos:quæ apud nos dicit primum:cum.t. ſimiliter non aſpirato ſcribuntur:ut Protoſilaus:Protomartyr:Proteus:& ſimilia. Et hæc hacten⁹ quo ad huiuſmodi noſtræ orthographiæ præcepta dicta ſufficiant.

Quæ deinceps & quo ordine tractabuntur.

Einceps dictiones quaſdam ſecundum alphabeti noſtri ordinem per rectam orthographiā proſequemur. In quibus multa declarare intendimus:quæ alias difficillima uideri potuiſſent. Et incipientes ab a.littera:per reliqua ſuo ordine gradiemur.

Bacus cum unico.b.&.c.abſq; aſpiratione ſcribitur:dictio eſt græca apud illos dicitur ἄβαξ:quam litteraturā antiquiores noſtri ſæpe ſeruabant: & hic abax huius abacis teſte priſciano in.viii.declinabāt:cuius penultima in genitiuo correpta erat. Sed frequentius abacus abaci ab auctoribus ponitur. Significatq; apud aliquos menſam:ſuper qua comedere cōſueuimus:uel ut aliis magis placet ſuper qua potoria uaſa locantur. Vt Iuuenalis de poeta pauperculo in ſatyra Vmbritii ait:Lectus erat codro procula minor urceoli ſex Ornamentum abaci. Plinius libro.xxxvii. Vaſa inquit ex auro & gēmis abacorum nouem.i. ſufficientia ad ornamentum abacorū nouem. Vnde Varro libro .ix.de origine linguæ latinæ ait : Itaq; ſicut abacum argento ornari:& alia diſparia : ſic orationem: & ut puto quadratus erat abacus. Ad cuius ſimilitudinem hæ quadræ:in quibus conciſæ carnes diſponuntur:abaci etiā uocabantur. Vt Plinius in eodem libro:Pompeius uictoria mithridatica primū in urbem myrrhina inuexit: primuſq; lapides & pocula ex eo triumpho capitolio adiudicauit:quæ protinus ad hominū uſum tranſire:abacis etiam eſcariiſq; uaſis expetitis. Et in eodem libro:Amplitudine nunq̄ paruos excedunt abacos. Ex qua ſimilitudine:ut exiſtimo tabella: ſuper qua decuplationes fiunt:abacus dicta fuit:quin & ipſa decuplatio. Perſius in ſecunda ſatyra inquit:Nec qui abaci numeros & ſecto in puluere metas.ſ.ſpernit. Nam inde etiā cum calculi quidam fierent abaculi uocabantur. Plinius in eodem libro ait: Veluti cum calculi fiunt : quos quidam abaculos appellant. Sed cum de menſa q̄d ſignificet apud quoſdam dubiū fiat: An ipſā cœnā: uel ſuper qua comeditur deſignet. Ego tanq̄ arbiter honorarius diiudico menſam primitus id ſuper quo comedimus:ſiue ligneum ſiue lapideum fuerit deſignaſſe. ut Virg.li.iiii.geor.de Corytio loquēs:Qui ſeraq; reuertens nocte domū dapib⁹ mēſas onerabat inemptis. & in eodē libro: Pars epulis onerāt mēſas & plena reponūt Pocula. Horati⁹ ſimiliter in.ii.ſermonū inq̄t: Gauſape purpureo mēſam pterſit acernā.i. de acere factā. Idem oſtendit Varro de lingua latina cū ait:Menſam æſcariā cillibā appellabat.& ſubdit:ea erat quadrata:ut etiam nunc in caſtris eſt:poſtea rotunda facta. Ex quibus tractum puto menſam etiam pro prandio & eduliis.ut Iuuenalis in prima ſatyra:Cum de tot orbibus & tam antiquis una comedunt patrimonia mē-

fa:hoc est uno prandio uel cœna.

A bantes cum unico.b.&.t.non aspirato scribitur:populi sunt ionum inter achiuos:ut dixit herodotus libro historiarum primo.alios dixit Orpheus in argonautica esse iuxta pontum.Rursus & alios dixit Aristarch⁹ in secundum Homeri esse insulæ euboiæ.

A batos cum unico.b.&.t.exili scribitur:apud nos inaccessibile interpretatur: & ab a:quod ē sine: & βαίνω uerbo:quod est accedo componitur.Vnde insula quædam circa extrema ægypti in memphitica palude posita:eo nomine a græcis dicta fuit:quia ad illam ob limi & papyrorum copiam difficillimus sit accessus: ut in dictione Osiris latius explicabimus. Simili cognomine locus ultra ægyptum & æthyopas ab antiquis uocabatur:ubi primū nilus magno fragore descendit:dicente Lucano libro.x.Hinc abatos quam nostra uocat ueneranda uetustas Terra potens:primos sentit percussam tumultus:& reliqua.

A bdera cum.b.ante.d.in eadem syllaba teste Prisciano scribitur:urbs fuit in thracia:quam testibus Solino & Pomponio Diomedis soror condidit:& a se cognominauit.Nec inde procul tyrida oppidum fuerat: equorum Diomedis fabulum:quod Pomponio teste cessit æuo. & eius tempore solum turris uestigium perdurabat:quæ Diomedis turris etiam tunc quoq; uocabatur.Sed abdera tandem senio collapsara clazomenis ex asia uenientibus ad maiorē faciem restituta deposito priori nomine Clazomene ab illis nomen accæpit. Iuxta abderam uero bistonium stagnum nominatissimum fuisse dixit Herodotus.Et primam fuisse Democriti physici in sua dictione dicemus.Et ab abdera abderites nomen patriū deducitur:quod cum.i.latino & t.exili scribitur.

A bydus eſt.y.græco scribit⁹:ciuitas ē hellesponti ex latere asiatico.De qua Virgilius libro georgicorū primo Obscuri fauces tētantur abydi.& directe ex opposito ad festum deposita iacet: ut Musæus poeta antiquissimus amorem pertractans Læandri: & Hero.hoc uersu ostēdit: σηκὸς ἔνεικεν ἄβυδος ἐναντίον ἐγγὺς ἰόντος. Quem sane amorem tetigit Virgilius libro georgicorum tertio & Ouidius in epistolis heroidum lepide pertractauit.Ab abydo abydenus deriuatur. Vnde Seruius in tertio georgicorum inquit: Læander abydenus & heroe festus fuit.

A byssus per.y.græcum & duplex.s.scribitur:est aquarum immensa profunditas.

A brotonium cum.t.non aspirato &.i.latino scribitur:nomen proprium fœminæ:ut Glycerium: Philorciū Dorcium:Sopronium:quæ in hanc terminationem teste Prisciano in.v.diminutionis ætatis: fine adulationis amatoriæ causa proferuntur. Vnde abrotonium ab ἄβρός: quod est glabrū siue delicatum deducitur.& reliqua similiter:ut in suis dictionibus uidebimus.

A bsinthium cum.b.ante.s.licet apud græcos sit.ψ.quod magis proprie per.ps.traduci debuit: sed uicinitate litterarum placuit.p.in.b.conuertere:quod sepius fieri ostendimus: & sequentibus clarius per exempla ostendemus.Quoniam & cum.i.latino utrobiq; atq.th.aspirato scribitur. Herba est amara: a qua populi cognominati sunt quidam:qui iuxta pontum teste Herodoto libro historiarum sexto:cappadociamq; inhabitant. Vbi mons eiusdem nominis haberi dixit. Vnde Ouidius libro quinto de tristibus ait:Cana prius gelido desinit absinthia ponto. Teste Plinio libro.xxvii. naturalis historiæ:eo in loco pecora pinguescunt: ob quod fine felle reperiri illas dixit:quōq; ut ait longe italico sit amarius.

A bsyrtus cum.y.græco &.t.non aspirato scribitur:quāq; apud græcos non per.bs.sed per.ps.hoc est.ψ.scribatur.quod ut diximus ex litterarum affinitate nostri.p.in.b.conuerterunt. fuit Oetæ colchorum regis filius: quem Medea soror lasonem sequens in loco non longe a phasi: dicto abinde tomos ideſt inciso crudeliter lacerauit:iuxta fluuium scilicet absyrtum:in quem conuersum dicunt poetæ. Vnde putant quidam puerum illum Aegialeum primitus uocitatum:& ab flumine absyrto cognomen assumpsisse.Cum dicat Cicero libro tertio de natura deorum:Quid de absyrto fratre Medeæ:qui apud Pacuuium Aegialeus scribitur.Sed ut subdit prius nomen ueterum litteris usitatius est. Iustinus uero Aegialeum illum uocauit libro quadragesimosecundo.

A bsis huius absidos cum.i.latino scribitur:ubi similiter.b.loco.p.nostri posuerunt.Apud nos indicat arcus testudineū: seu fornicem testudineam:quin & forcipes.& descendit ab ἅπτομαι:quod est contingo: cum latera necessario contingat.

A cademia cum.e.sine aspirationes&.i.latino scribitur:corripitq; penultimam.fuit locus numerosus ab athenis mille passibus distans ab Academo heroe teste Eupoli sic cognominatus. In quo uilla fuit deinde Platonis nutritate nobilis:ut idem testatur Eupolis.Et cum in eodem loco Plato philosopharetur studendi usu & discipulorum frequentia:atq; morum celebritate insignis fuit. In eadem Fauorino teste Mithridates Persarum rex Platonis statuam cum his scriptis locauit:Mithridates Rhodobati filius persis musis imaginem Platonis dicauit Sillanionis opus.huius uillæ exemplo teste Plinio libro.xxxi.naturalis historiæ:Cicero uillam aliam in italia eo cognomine nominauit:quæ est ab auerno lacu puteolos tendentibus imposita litori & celebratur porticu ac nemore:ibi compositis uoluminibus eiusdem nominis: in qua monumentum ille sibi instituerat.huius in parte ut pergit idem auctor eruperunt fontes calidi per ipsa lubres oculis celebrati carmine Laurei Tullii:qui fuit e libertis eius.

A ebatana absq; aliqua aspiratione:& cum.b.posi.c.scribitur:fuit syriæ ciuitas ubi Cambyses diem ultimum obiit:ut ostendit Herodotus libro historiarum.iii.

A chaia cum.ch.aspirato.&.i.latino scribitur:regio est græciæ:quæ teste Herodoto libro historiarum.vii.primo peloponnesi:postea danaa:deinde achaia dicta fuit.Vnde græci achæi atq; achiui & danai dicti sunt. Cuius maxime clarum oppidum corinthum fuisse dicunt:eum usq; ad id protendatur ut latius uidebimus in dictione peloponnesus.

A chai cum.ch.aspirato &.æ.diphthongo atq;.i.latino scribitur:græci omnes ab Homero nonnunq; dicuntur:& puto ab achaia:uel ut alii dicunt ab Acheo antiquo rege.

A chæmenides cum.ch.aspirato sequente.æ.diphthongo &.i.latino scribitur:fuit comes infœlicis Vlyxi:Vt ostendit Virgilius libro æneidos.iii.

A chæmenes prima cum.ch.aspirato:&.æ.diphthongo scribitur. Aliæ prorsus sine diphthongo scribuntur fuit teste Herodoto libro historiarum.iii.primus persarũ rex:a quo postea reges omnes persiæ usq; ad Darium descenderunt.Alius eodem nomine fuit Xerxis frater:ut idem ostendit.

A chæmenidæ prima cum.ch.aspirato &.æ.diphthongo:penultima cum.i.latino scribitur:fuit teste Herodoto libro historiarum primo:tribus ex qua persarũ reges originem contraxerunt.

A charis cum.ch.aspirato &.i.latino scribitur:dici potest la uerbum sine gratia.nam ex.a.quod est sine:& charis gratia componitur.

A camas cum.c.exili:hoc est sine aspiratione scribitur: fuit unus teste Homero libro .ii.&.v.iliados: thracum princeps ex his:qui in auxilium troianorum uenere. Alius eodem teste libro undecimo eiusdẽ nominis fuit filiꝰ Antenoris: qui tempore belli troiani cælebs erat:& diis similis habebatur.

A canthus cum.c.exili &.th.aspirato scribitur:puerum fuisse dicunt conuersum in florem sui nominis.Vnde de flore locutus uidetur Virgilius libro æneidos primo cum ait:Et circun textum croceo uelamen acantho Seruius uero dixit esse nomen herbæ:quæ in assyria nascitur. Idem in Pollionem:arborem eẽ dixit in ægypto semper frondentem.quod Virgilius affirmasse uidetur libro georgicorum secundo cum ait:Et baccas semper frondẽtis acanthi.Significatq; proprie apud nostros spinam uel dumũ quare spinis asperam eã arborem dicunt.Est & eo nomine littoralis quædam urbis hæmathiæ:de qua in dictione artachæas habebit.

A canthylis prima cum.c.exili:penultima cum.th.aspirato &.y.græco:ultima cum.i.latino scribitur: auicula quædã est:quæ a nobis carduelis uocatur.Nam sic græce dicta est:quia inter spinas pascatur.

A carnania cum.c.exili &.i.latino scribitur:pars est epiri in qua teste Plinio libro iii. naturalis historiæ:maxime clarum est oppidum leucas.hanc achelous fluuius ab ætolia diuidit.Siue ut ait Solinus pindus:qui achelõi parit.uocatur & eodẽ nõie regiuncula quædam alia in ægypto:ut dixit Seruius super quintũ æneidos.

A chasia cum.c.&.t.exilibus scribitur:fuit teste Hesiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia.

A cassus absq; aspiratione scribitur:fuit peliæ thessalorũ regis filius:ut etiam ostendit Seneca in Medea.

A catalectos absq; aliqua aspiratione scribitur:uersus dicitur: qui absq; alicuius syllabæ defectu in fine legitime terminatur.

A chates cum.ch.aspirato &.t.exili scribitur:uir a Virgilio fuisse dicitur perpetuus Aeneæ comes.Deducitq; ab ἄχος:quod est cura seu molestia:eo quod molesta cura semper reges comitetur: dicente Virgilio libro æneidos sexto:

Aeneas maesto defixus lumina uultu
Ingreditur linquens antrum:cæcosq; uolutat.
Euentus animo secum.cuius fidus achates
It comes:& paribus curis uestigia figit.

Estq; etiam primæ declinationis: & facit in genitiuo Achatæ.Verum teste Solino & Plinio libro.xxxvii. historiæ naturalis:Achates preciosi lapidis est nomen .Quem sicilia in ripis achatis fluminis primũ dedit:deinde in aliis locis compertus.Quoniam & Pyrrhum:qui eum romanis bella gessit:hunc lapidem in annulo habuisse dicunt: detinentem non artificiosas: sed naturales nouem musarum effigies:& Apollinem ipsum cum lyra ita discurrentibus teste Plinio maculis:ut musis quoq; singulis sua redderentur insignia.

A cestes absq; aliqua aspiratione scribitur:fuit Crimisi siculi fluuii filius ex Segesta troiana:quod Virgilius libro quinto æneidos:tetigit cum ait: Troia crimiso conceptum flumine mater Quem genuit. de quo latius Ouidius libro metamorphoseos.xi. Alius teste eodem Ouidio libro.iii. Fuit nauta pauper:qui Pachy puerum dormientem in littore maris furatus est.

A chelous cum.ch.aspirato & unico.l.scribitur:fuit teste Hesiodo in theogonia:Oceani & Tethyos filiꝰ. hic pro Deianira filia Oenei regis calydoniæ sorore Meliagri acri duello cum Hercule decertauit:eo quod illorum quisq; pro excellentiori uirtute uxorem illam petebat.Sed uidens se inferiorem Hercule: magicas decurrit ad artes.Et conuersus primo in serpentem:ab Hercule pene strãgulatus est. Rursus & cum in truncum taurum se cõmutaret:illuq; Hercules fracto cornu ad terram collisit:qui deinde pudibundus in calidone fluuio:qui iuxta sui nominis oppidum defluit:se abscondit.a quo postea fluuius achelo⁹ est appellatus.

Et oriẽ

Et oritur a pindo theſſaliæ monteratq; ætoliam ab acarnania regiõe diuidit. Quare & acarnanus nõnunq; cognominatus eſt ut Ouidius: Amnis acarnanus lætiſſimus hoſpite tanto. Tandem in malliacum mare deſcendit. Verum ut Macrobius & Seruius ferunt: acheolus generaliter aqua dicebatur: dicente Virgilio libro georgicorum primo: Poculaq; inuentis acheloia miſcuit uuis.

A cheron cum .ch. aſpirato: & .e. abſq; diphthongo a græcis & noſtris ſcribitur: quãq; deriuatio .æ. diphthongum requirere uidetur. Nam ab a quod eſt ſine: & χαιρος cum .æ. diphthongo: quod apud nos dicit gaudium: componitur: & deriuatur. Sed quia breuem penultimã græci & latini eſſe uoluerunt: ſine diphthongo ſcripſere. Diciturq; a poetis ipſis fluuius infernalis. Sed ut teſtatur Seruius in ſexto æneï. locus eſt in cãpania non longe a baiis undiq; ſeptus montibus: adeo q; neq; orientem aſpiciat Solemnec occidentem: ſed diem tantũmodo medium. Nec quicq; ibi niſi per necromãtiam: ſiue hominis occiſionem fieri poterit. Vnde Aeneam dicũt occiſo ibidem Miſeno ſua ſacra cõpleſſe: & Vlyxem ſimiliter occiſo Helpenore.

A cherufia ſimili modo a græcis ſcribitur: palus eſt inter capuam & auerſam: per aperta plana uſq; prope cumas diffuſa: quã græci quidem quia ab archeronte deriuari dicunt: cum .ch. aſpirato conſcribunt. Nõnulli uero quia ex inundatione fluminis accerrarium prouenire uolunt: abſq; aſperatione ſcribendam dicũt quaſi acerufia: ſed apud plures aſpirationem comperi.

A cidia cũ unico .c. non aſpirato & .i. latino utrobiq; ſcribitur: ſignificat apud nos tediũ moleſtias curat.

A cidalia cum unico .c. non aſpirato & .i. latino utrobiq; ſcribitur: Venus dicitur. & ut quidam ferunt ab acidia uerbo græco deducitur: eo q; laſciuus amor iuuenis cuius & moleſtus amantes implicat. Alii uero ab acidalio fonte in orchomeno boetiæ ciuitate Veneri ipſi & gratiis ſacro.

A cylius prima cum .c. exih & .y. græco: penultima cum .i. latino ſcribitur: nomen eſt uiri proprium.

A cyrologia prima cum .c. non aſpirato & .y. græco: penultima cum .i. latino ſcribitur: dici poteſt a noſtris impropria locutio. Nam componitur ex κῦρος quod eſt impropria: & λόγος locutio. ut Virgilius li .ix. Turne quod optanti diuũ promittere nemo auderet. Vbi teſte Seruio dici proprie non poteſt nemo diuum eũ nemo proprie ſit ne homo. Idem libro .iii. æneï. Hunc ego ſi potui tantũ ſperare dolorem. i. timere. ſimiliter Iuuenalis in ſatyra Criſpini: Iam quartanam ſperantibus ægris. i. timentibus.

A chilles cum .ch. aſpirato & .i. latino atq; duplici .l. ſcribitur: fuit filius Pelei regis theſſaliæ ex Theride Chironis filia græcorum fortiſſimus: ab omnibus poetis & Homero maxime cãtatiſſimus. qui (ut ait Iuuenalis in prima ſatyra) Nulli grauis erit ſi reprehendatur. .l. tanq; auarus q; corpus Hectoris Priamo uendiderit uel græcos ipſos ſuo adiutorio deſtitutos reliquerit: uel eius naturam quis inſectetur. de qua Patroclus ad Heſionem libro .xi. iliados ait: Probe enim o Heſſor cognouiſti qualis ille ſit: qua moroſtateq; ſubito erumpat inculpationeq; etiã culpa uacantiũ. finitq; teſte Homero a Paride apud troiam ſagitta interfectus in templo Thymbræi Apollinis: dum cõnubium Polyxenæ curabat. quas ſane ſagittas poetæ dicunt a Phœbo directas. ut Virgilius libro æneidos ſexto:

Phœbe grauis troiæ ſemper miſerate labores.
Dardana qui paridis direxti tela manuſq;
Corpus in æacidæ. At ouidius libro metamorphoſeos .xii. dixit Paridem a phœbo monitũ non clam & in tẽplo ſed furenti prælio Achillẽ ſagittis confeciſſe. Vnde apollo ad Paridem: Quid ſpicula perdis.
Sanguine Phœbus ait. ſi qua eſt tibi cura tuorum
Vertere in æacidem cæſoſq; ulciſcere fratres.
Dixit. & oſtendens flementem troica ferro
Corpora pelidem: arcus obuertit in illum:
Certaq; lætifera dixerit ſpicula dextra.

Mortuuſq; in figæo promontorio ſepulcus fuit. ad cuius tumulum cum teſte Cicerone in oratione pro Archia perueniſſet Alexander magnus: O fortunate inquit iuuenis: qui tuæ uirtutis Homerum habuiſti præconem. Et declinatur in genitiuo Achillis & achilliuel cum .i. longa uel cum ei diphthongo nõnulli ſcriptum fuiſſe oſtendunt. Virgilius libro primo æneidos:

Troas reliquias danaum atq; immitis
Achilli. uel (ut alii ſcribunt) Achillei cum ei diphthongo ſimiliter Vlyxis & Vlyxi. Virgi. li. iii. æneidos.
Et terram altricem ſæui execramur Vlyxi.

Eodem modo Horontis & Horonti Virgilius in primo: Nunc arcis horonti: Nunc amici caſum gemuit. ſimiliter Terentius: Archonidi filiam dixit: pro Archonidis. Cicero in Timarchidi poteſtate: pro Timarchidis ſimili modo dixit. & facit in uocatiuo .o. Achilles & .o. achille cum .e. longo. Ouidius li. xiii. metamor.

Tuq; tuis armis nos te poteremur achille.

Nõnunq; uero dixerũt poetæ Achilleus more græco: qui dicunt ἀχιλλεύς in nominatiuo: & formauerũt accuſatiuũ in ea. ut Lucanus libro .x. Famulumq; tyranni Terribilem iuſſo triſtegit Achillea ferro.

A chillus cum .ch. aſpirato & .i. latino atq; unico .l. ſcribitur: is a noſtris dicitur: qui ſine labris degit. Nam cõponitur ex a quod eſt ſine: & χεῖλος labrum.

A cis cum.c. non aſpirato &.i.latino ſcribitur: fluuius eſt ſiciliæ ὑὸ ἐρυλλοφ: ut dixit Theocritus ab ætna monte fluit. Cuius ex ripis Polyphemus in Vlyxem ægiſſe ſaxa dicitur: quod Vibius atteſtatur. In hunc dixit Ouidius libro .xiii. etiam conuerſum fuiſſe Acim filium Fauni ex nympha Simethide cretum: tunc quoque cum ilium ex zelo Galateæ Poliphemus occidit. Huius ripas herbiferas dixit Ouidius libro faſtorum .iii. cum ait: Et ripas herbifer aci tuas.

A colythus cum.c.exili ſequente unico.l.&.y.græco atq; th. aſpirato ſcribitur: & deriuatur ab κὸλουθέω: quod eſt ſequor: quaſi obſequens & miniſtrans.

A cragas cum.c.non aſpirato ſcribitur: quod nonnulli moderniores in.g.conuertunt: oppidum eſt ſiciliæ: qd' teſte Plinio libro tertio naturalis hiſtoriæ noſtri deinde acrigentum dixere: ſitum quidem teſte Pomponio inter palchynum & lylibæum. Et ut refert Seruius in.iii.æneidos: mons eſt muro cinctus: cui⁹ ſumma parte oppidum eſt. unde ego nomẽ ἄκρον ideſt ſummitatis aſſumpſiſſe puto. Et inde acrigentinus nomen patrium deriuatur.

A criſius cum.c.exili &.i.latino utrobiq; ſcribitur: fuit teſte Euſebio libro temporum: Abantis argiuorum regis filius: & pater Danaes amaſiæ Iouis. Hic a Præto fratre regno pulſus: a Perſeo nepote: hoc eſt filio Danaes filiæ ſuæ & Iouis ad regnum reſtitutus eſt: a quo poſtea in ſaxum conuerſus fuit. ut oſtendit Ouidius libro metamorphoſeos.iiii. & inde poſſeſſionæus deducitur. ut Virgilius libro æneidos.vii. de urbe ardeæ loquens inquit: Quam dicitur urbem Acriſonæis danae fundaſſe colonis. De quo in dictione pilumnus indebimus. Alius eiuſdẽ nominis fuit Laertæ patris Vlyxis pater: & Iouis filius: dicente Vlyxe apud Ouidium libro metamorphoſeos.xiii. Nam mihi laertes pater eſt: acriſius illi: Iuppiter huic. Et ut ait Homerus li.xvi. odyſſeæ: ΑΛΟΥΡΟΝ ΛΑΕΡΤΗΝ ΑΚΕΙΣΙΟΣΝΟΝ Ι ΤΙΚΤΕ: ΑΛΛΟΥΤΟΝ ΛΑΝΤΟΛΥΚΗΙΑ ΠΑΤΕΡ ΤΙΚΕΝ: hoc eſt ſolum Laertem filium Acriſius genuit. Et ipſe pater ſolum Vlyxem procreauit.

A cros cum.c.non aſpirato ſcribitur: & latine ſummitas dicitur atq; cacumen.

A crotiriũ abſq; aliqua aſpiratione: &.i.latino ſcribitur: apud nos dici poteſt arx.

A crothum cum.c.exili &.th. aſpirato ſcribitur: oppidum fuit ſuper atho monte locatum: quaſi acros ideſt ſummũ montis athonos.

A croceraunia abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur: montes ſunt excelſi in diuerſis locis. Nam quidam inter armeniam & iberiam maximi putantur: qui a portis caſpiis initium deducentes: uſq; ad fontem tigridis protenduntur. Alii ſunt in epiro diuidentes mare ionium ab hadriatico. De quibus Horatius libro primo odarum: & oda tertia inquit: Infames ſcopulos acroceraunia: qui a nonnullis ceraunii etiam uocitantur. Nam κέραυνος ſulmen: & ἄκρος ſummitas dicitur. & hoc quidem quia eorum ſummitas fulminibus infeſtat. Vnde Virgilius libro georgicorum primo de Ioue loquitus ait: aut athon aut rhodopen aut alta ceraunia telo Deiicit. de quibus in dictione ceraunia dicemus.

A cron cum.c.exili ſcribitur: fuit ceninenſium rex ab Romulo uictus: & infeſto telo traiectus. Cuius ſpolia in urbem reuerſus Romulus cum triumpho: Iqui feretrio dedicauit. Quem ob illata in hoſtem uulnera teſte Plutarcho in uita Romuli ſic appellauit. Nam ut ait ferire apud latinos uulnerare ſagittis. Et ſpolia opima dicit uel ab ope ut dicit Varro: uel ab opere ut alii ferunt: cum ſit opus egregium ac clariſſimum belli ducem parem ſibi ductorem ſuperare: quod teſte Plutarcho nemini romanorum contigit: niſi duobus poſt romulum: Cornelio ſcilicet Coſſo cum Tolumnũ Tyrrhenũ obtruncaſſet: & Claudio Marcello qui Viridomatum gallorum regem ſuperauit.

A ćtenus cum.ć.non aſpiratis &.æ.diphthongo ſcribitur: dicit poteſt a noſtris litoralis. Mam ab αἰτῶ qd' eſt littus deriuationem ducit. uerum litus a noſtris a lædendo nomen aſſumpſiſſe uidetur dicente Cicerone in topicis: Solebat Aquilius collega meus & familiaris cum de litoribus ageretur: quod eſſet litus ita diffinire quod fluctu eluditur: quod per etymologiam ita intellexit. ut per deriuationem dicatur a lædo. quare unico.t. ſcribitur ſat eſt: cum primam una cum lædo producat. At Donatus non a lædendo ſed litando tam p litore maris qm̃ pro loco: ubi apud altare hoſtiæ litabantur dictum uoluit. Eo qp (ut quidam ferunt illius ſententiam ſecuti) natigantes eundo & redeundo in litore litabant: quod ſi ſic eſſet: opus eſſet duplici.t. eo qp litus primam longat: & lito breuiat. Itaq; non unicam ſed duplicem deriuationem nos ipſi litus habere putamus. Vnam a lædo: qua litora maris deſignat: & tunc quoq; unico.t. ſcribendum eſſe. Alteram uero qua a lito deſcendit: & tunc locum iuxta altare: atq; etiam cum ipſo altari deſignat: & duplici.t. ſcribendum eſſe dicimus. ut Virgilius libro æneidos ſecundo: Iacet ingens littore truncus. de Priamo enim interfecto loquebatur: quem Pyrrhus Altaria ad ipſa trementem Traxit: & in multo lapſantem ſanguine nati iuxta ipſa alta ria interfecit. Vnde certum eſt illud de litore maris non intelleXiſſe. Cum ergo litus ſemper primam longet cum pro litore maris accipitur: quia a uerbo habente primam longam deſcendit: cum unica ſequente conſonante (ut uerbum a quo deſcendit) ſcribendum eſt. quando uero a lito (quod primã breuiat) deducitur: ut illam nomen ipſum producat: cum duplici.t. ſcribendum puto.

A ćæon cum.ć.exilibus &.æ.diphthongo ſcribitur: filius Ariſtei ex Autonoe filia Cadmi: qui tandem a Diana in ceruũ conuerſus a ſuis canibus dilaceratus fuit. ut late oſtendit Ouidius libro metamorphoſeos.iii.

A ctium cum.c.& t.exhibet & i.latino scribitur:oppidum fuit in sinu ambraciæ:atq; eiusdem nominis promontorii:iuxta quod ab Augusto deuictus fuit Antonius & Cleopatra: & ut eius uictoriæ:teste Suetonio memoria celebrior semper in posterum esset:urbem nicopolim apud actium cõdidit:ludosq; illic quinquennales constituit:& ampliato uetere Apollinis templo:locum castrorum(quibus fuerat usus)exornatum nauibus spoliis Neptuno ac Marti consecrauit.

A ctor cum .t.nõ aspiratis scribitur:fuit ex boetia Eridæ filius: & pater astyoches.ut ostendit Homerus libro iliados secundo.alium fuisse aurunculum ostendit Virgilius libro æneidos nono cum'ait:actoris aurunci spolium scilicet ad differentiam boetii.

A cus cum.c.non aspirato scribitur: idem instrumentum: quo sarcinatrix & ornatrix utitur. Nam illa apud græcos ἀκτόριον:quæ apud nos sarcinatrix.Et reperitur hæc acus & hic acus. Vnde teste Probo aculeus fit diminutiuũ:sed in frequẽtiori usu habetur fœmineum,ut Lucanus in decimo:Quod nullotis acus compressum pectine ferum. Iuuenalis in tertia satyra:Ille superciliũ madida fuligine tinctum Obliqua producit acu.Idem:Emeritaq; cessat acu.Inuenitur etiam hoc acus huius aceris:quod græci σκύβαλον dicunt.i. purgamentum frumenti. Varro rerum rusticarum libro tertio:acus substernendum gallinis parturientibus Idem acus in area excutitur.Idem in primo : argillam mixtam acere.Ex quo etiam paleæ frumenti apud Festum acus dicuntur.Similiter & ea militum pars:quæ ad hostem uulnerandum acumine telorũ utitur: acus ab aliquibus auctoribus cognominata est.acicula uero teste Seruio super Donatum est qua mulieres utuntur ad ornatum capitis.

A damas cum unico .d.& unico.m.scribitur:lapis est preciosus duritia inenarrabili:unde nomen accepit.Nã componitur ex.a.quod est sine:& δαμάζω quod est domo.quia similiter domitari nõ potest. Rumpiturq; hircino sanguine calido & recenti.ut testis est Plinius libro trigesimoseptimo naturalis historiæ.

A delphos cum.ph.aspirato scribitur:& habet accentum apud græcos in ultima:dicitur a nostris frater. Vnde Terentius comœdiam inscripsit adelphi . Et ut puto litteris græcis annotauit. uidelicet ἄδελφοι ideſt fratres.Nam de duobus fratribus in ea tractat Demia scilicet & Micione:& inde Terentium induxim⁹ ἀδελφοὺς:hoc est in adelphis ideſt fratribus.

A dimantus cum.i.latino &.t.non aspirato scribitur:nomen fuit proprium uiri athenien sis.

A dytum cum.y.græco &.t.non aspirato scribitur:locus est secretior templi:ad quem non nisi sacerdoti dabatur accessus.Virgilius libro secundo æneidos:Isq; adytis hæc tristia dicta reportat:at uero aditus pro ingressu est generis masculini:& cum.i.latino scribitur.

A dmetes cum.t.non aspirato scribitur:fuit teste Hesiodo in theogonia:nympha Oceani & Tethyos filia.

A dmetus cum.t.non aspirato scribitur:fuit thessaliæ rex adeo gloriosus.ut scribant poetæ Apollinem diuinitate priuatum ob pulsos cyclopas:ad ipsum confugisse:& illius armenta nouem annis teste Seruio super septimo æneidos:apud fluuiũ amphrysum pauisse. Quare ait Virgilius libro tertio georgicorum : Pastor ab amphryso.& Lucanus libro.vi. Irrigat amphrysos famulangis pascua phœbi.

A donis cum.i.latino scribitur. fuit formosus pastor filius Cynaræ cypriorum regis ex Myrrha eius filia . de quo Virgilius in gallo:Et formosus oues ad flumina pauit adonis. Hunc etiam ardentissime amauit Venus Sed tandem ab apro uulneratus interiit.de quo late Ouidius libro metamorphoseos.x. Fuit etiam tali nomine cognominatus phœnicum quidam fluuius.ut dixit Plinius libro historiarum quinto.

A drastus cum.d.non aspirato scribitur:fuit argiuorum rex a poetis cantatissimus: & Statio teste:filius Talaonis ex Euronomia natus:sic quoq; Platone teste in libro qui eratylus inscribitur cognominatus: quia rem non confecit thebanã Nã.a.ut sæpe ostendimus:priuationem indicat:& δράω ideſt facio.Vnde Adrasti nomen est tractum.Fuit alius Adrastus teste Homero libro iliados secundo:Percosii filius:& frater Amphii.ut in dictione Percosius uidebimus.Nam hi duo fratres ad troianorum auxilia duces eorum fuerunt: qui habitant adrastiam: & urbem apaesi:& pithyiam:& excelsum teries montem.

A drymos cum.æ.diphthongo scribitur:fuit teste Homero libro iliados secundo:Thonantis pater.

A dria cum.i.latino & absq; aliqua aspiratione. ut uetustissima indicant monumenta.fuit teste Iustino libro trigesimo graeca urbs illyrico mari proxima:quæ ut ait adriatico mari nomen indidit.Liuius uero in quinto ab urbe tuscorum illam fuisse coloniam dixit:quorum utrunq; pro temporum uarietate fieri potuit. Et ab adria Adrianus nomen gentile & non proprium:quod cum aspiratione scribitur.quin & adriensis & adriaticus:atq; adriacus dicebantur.Sane adriam pro mari ipso adriatico poni nonnunq; annotauimus:& tũc quoq; generis est masculini.ut Lucanus in quinto:Sonat ionio uagus adria ponto.

A dulari cum unico.l.scribitur:& a græco deductum uolunt:quod est δοῦλος ideſt seruus. Nam inseruire est & capere ut fauorem emereantur quoquo modo uel uoce uel gestu: quod sane seruile est: & non liberale ingenium.

A eas cum.æ.diphthongo scribitur:fluuius est epiri:ab epidanni:hoc est dyrrhachii mœnibus ex macedonia prius defluens:in mare ionium cadit.de quo Lucanus libro quinto fluuios thessalicos describens ait:Purus in occasus parus sed gurgitis æas:Ionio fluit inde mari.

A eſchylus cum.æ.diphthongo &.ch.aſpirato:atq;.y.græco & unico.l. ſcribitur:fuit poeta tragicus: & qui plurimum tragœdiam exornauit:ut oſtendit Horatius in poetria. At uero Quintilianus ait: Aeſchylus tragœdias primus in lucem protulit:ſublimis & grauis & grandiloquus ſæpe uſq; ad uitium. Sed rudis in plærisq;:& incompoſitus:floruitq; anno ducenteſimo ſexageſimo poſt urbem conditam:ut teſtatur Gellius libro decimoſeptimo noctium atticarum. Eius uero mortem non uulgarem:cum alii tum Valerius ſcripſit: quod cum in loco aprico ſoporatus eſſet:teſtudo demiſſa ab aquila quæ illius caluicie deluſa lapidé caput eius eſſe putauerat illum interemit.

A eſculapius cum.æ.diphthongo &.c.non aſpirato atq;.i.latino a noſtris ſcribit'.græci uero non diphthongũ in unitio: ſed ſolum a longam habent:ut ſupra uidimus. fuit(ut poetæ omnes aſſerunt) Apollinis & Coronidis nymphæ filius. hic a patre Apolline Chironi centauro traditus didicit medicinam: & adeo peritus euaſit:ut Hyppolytum Theſei filium ab equis dilaceratum ſua arte ad uitam reduxerit.ob quod a Ioue ex indignatione fulminaris occubuit.dicuntq; eum epidauri moratum:& ut ait Cicero cynoſuris ſepultum.

A eſyrn⁹ cum.æ.diphthongo & unico.ſ.ſequente.y.græco ſcribit':fuit teſte Homero libro.viii.iliados: urbs thraciæ:unde Primus Craſſamiram duxit uxorem:ex qua genuit Giorgitianam. ut in ea dictione uidebim⁹.

A eſymnus cum.æ.diphthongo &.y. græco ſequente.m.n. ſcribitur:fuit teſte Homero libro undecimo iliados:unus ex principibus græcis qui ab Hectore in bello interfectus fuit.

A eſon cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit Critei filius ex Tiro coniuge pater Iaſonis & frater Peliæ theſſaliæ regis.hic cum in antiquam ueniſſet ætatem agente Medea ad iuuentam rediit.ut late omnia deſcripſit Ouidius libro ſeptimo metamorphoſeon.

A eſopus cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Gellio libro ſecundo e phrygia fabulator. Scripſitq; feſtiuos & delectabiles apologos mira grauitate. Quorum quoſdam Romulus quidam uerſu elego ad eruditionem Tibertini filii tranſtulit in latinum. Nam proſa phryx ille ediderat. Alius fuit Aeſopus iſtrio famoſiſſimus Ciceroni amicitia deunctus: quem una cum Roſcio amerino iſtrione ad audiendum uiſendumq; Q. Hortenſium eloquio clarum & corporis motu conſpicuum mutandi ſtudio curiam frequentaſſe ſcripſit Cicero:qui eorum res rationeſq; magnis conatibus quandoq; eſt tutatus. Nam periit illa Ciceronis oratio in qua populum romanum obiurgaſſe dicitur: q⁹ Roſcio geſtum agente tumultuauit. Contendebatq; ſæpius cum iſtrione Cicero:Vtrum ille frequentius eandem ſententiam uarias geſtibus efficeret: an ipſum per eloquentiæ copiam uario ſermone diuerſe pronuntiaret. Idem Roſcius librum ſcripſit:quo eloquentiam cum iſtrionica comparuit. Illiq; mille denarii (præter gregalem ſtipem:quæ recitantibus euenichat) ſunt de publico conſtituti. Reliquit q; filiis Aeſopus ex iſtrionico quæſtu ducenties ſextertium. Vnde de iſtrionibus his ait Horatius. xxi. epiſtola:Clament periiſſe pudorem Cunctiꝑ pene patres:ea cũ reprehẽdere coner. Quæ grauis æſopus:quæ doctus roſcius egit.

A ethalia cũ.æ.diphthõgo &.th.aſpirato:atq; uno.l.ſcribit':inſula é i liguſtico pelago:ut mõſtrat Ptholemæ⁹.

A æther cum.æ.diphthongo &.th.aſpirato ſcribitur:& teſte Lactantio libro primo inſtitutionum:fuit creditus a Cleante & Marmione laudatis phyſicis ſummus deus. Quod Virgilius ipſe tetigit cum dixit libro ſecundo georgicorum: Tum pater omnipotens foecundus imbribus æther Coniugis in gremium lætæ deſcẽdit. Pronapides uero poeta græcus dixit illum Demogorgonis filium fuiſſe:quem Chaos eius uxor tũc genuit cum ignita exhalauit ſuſpiria. Quare Anaxagoras & poetæ noſtri illum ſecuti pro elemẽto ignis æthera ipſum poſuerunt. ut Ouidius libro primo metamorphoſeon: Hæc ſuper impoſuit liquidam & grauitate carentem Aethera:nec quicq; terrenæ faecis habentem. At Ariſtoteles in libris:quos de cælo compoſuit dixit:æthera pro cælo ponendum eſſe:ita ut dicat uocabulum ipſum ex ἀεὶ:quod eſt ſemper:& θοος:quod eſt uoluo & curro componi:quaſi perpetuam uolubilitatem indicet. Iuxta quod etiam Ouidius libro quinto de ponto ait ad Cæſarem: Sic habites terras:& te deſideret æther:hoc eſt cælum. Cicero ſecundo de natura deorum dixit:Aethera genuiſſe Iouem primum & cælum:a quibus omnis deorum numeroſa proſapia deſcendit. Vnde ætherus cum.æ.diphthongo in prima &.e.in penultima deducitur:& æthra:quod apud nos fulgorem ætheris:hoc eſt cæli indicat. Virgilius libro æneidos tertio: Nec lucidus æthra ſiderea polus: Et lunam in nimbo nox intempeſta tenebat.

A ethera cum.æ. diphthongo &.th.aſpirato ſcribitur:fuit Aegæi athenarum regis prima coniunx & mater Theſei.ut in dictione Aegæus uidim⁹. Alia fuit teſte Homero libro tertio iliados: Pitthei filia:comes & eon filium Helenæ. Vnde etiam Ouidius in eius epiſtola Ad Parid̃em:

Cætera per ſortias dymenem æthrãq; loquamur.
Quæ mihi ſunt comites conſiliumq; duæ.

A etiologia cum æ.diphthongo &.t.exili:hoc eſt nõ aſpirato:&.i.latino utrobiq; ſcribitur: dicitur a quibuſdam cauſæ redditio. Nam ex αἰτία ideſt cauſa:& λογία:quæ eſt loquela uel ratiocinatio componitur.

Nam in eo nemore(ut subsequenter idem poeta prosequit)nympha ipsa habitabat:quod sane nemus usq; ad aritium(quæ iuxta uelletras ab roma uiginti milibus passuum distat)fere protendebatur. Nam ut ait Liuius libro primo ab urbe cum Numa religionem & dei metum romanis incutere statueret:nec descendere ad animos sine aliquo cõmento miraculi posset:simulat sibi cum dea Aegeria cõgressus nocturnos esse: eiq; se monitu:quæ acceptissima dis essent sacra instituere. Nanq; in nemus aricinũ(ut alii hoc idem prosequũtur)interpestæ noctis silentio se cum quibusdam sociis conferebat:Illic cauo quodam & umbroso specu solus summotis arbitris moraturus ad fontem uiuæ aquæ:rediens comitibus ueneratione perfusis cum dea Aegeria se mansisse dicebat:cuius monitu profitebatur sacra diis acceptissima ordinare:Quare & illum lo cum camenis consecrauit:dicente Ouidio præfato fastorum libro:

Aegeria est:quæ præbet aquas dea grata camenis.
Illa numæ coniunx consiliumq; fuit.

A egira cum.æ.diphthongo &.i.latino scribitur:Vrbs fuit argiuorum.ut dixit Herodotus;libro historiarum primo.Plinius uero non contradicens dicit litoralem esse urbem in achaia.

A egyptus cum.æ.diphthongo &.y.græco atq;.t.non aspirato scribitur:regio est in aphrica:quæ(ut nonnulli asserunt)ab Aegypto fratre Danai nomen accepit.hæc teste Plinio libro quinto naturalis historiæ:ab oriente rubro mari assyriaq; coniungitur:ab occasu cirrenen & aphricæ residuum habet:a meridie uero usq; in æthiopiam protenditur:a septentrione autem mare habet ægyptium.in hac teste Platone nunq; pluere usum est:sed nili inundatione foecundatur.

A egis cum.æ.diphthongo &.i.latino scribitur:proprie teste Seruio super octauum æneidos:est munimentũ pectoris æreum:habens in medio Gorgonis caput:quod munimentum si in pectore numinis fuerit ægis uocatur:si uero in pectore hominis sicut in antiquis imperatorum statuis conspicimus lorica dicitur. hæc ille. Quod sane Virgilius ipse sensisse uidetur:cum ait: Aegidaq; horrifera turbatæ palladis arma Certatim squamis serpentum auroq; polibant Connexos angues: ipsamq; in pectore diuæ Gorgona desecto uertentem lumina collo. Idem libro secundo de eadem Pallade inquit:Nimbo effulgens & gorgone sæua. Nam teste eodem Seruio:hoc caput gorgonis ideo Minerua fingitur habere in pectore:& illic & omnis prudentia:quæ confundat alios:& imperitos ac saxeos reprobat. Verum(ut nonnulli ferunt)cum hæc ipsa arma corio capræ decocto olim conficerentur:ab æga quod est capra ægidis nomen accepit.

A egirecsa prima cum.æ.diphthongo:sequens cum.i.latino:& penultima cum.æ.diphthongo:sequente.di plicato.s.scribitur:urbs fuit teste Herodoto libro historiarum primo in æolia asiæ.

A egisthus cum.æ.diphthongo &.i.latino:atq;.th.aspirato scribitur:fuit Thyestis filius ex Pelopeia eiusdem Thyestis filia:dicente ipso Thyeste apud Senecam in tragœdia:cuius titulus est Thyestes: Coacta fatis nata fert uterum grauem Me patre dignum:uersa natura est retro.& reliqua. Nam cum Thyestes adulterasset Meropen Atrei fratris sui uxorem:& ex ea filios suscepisset:pellereturq; ob id regno:Atreus simulata pace illum in regni consortium reuocari simulauit. Cui redeunti tres filios comedendos apposuit:& illorum sanguinem uino mixtum dedit in potum:ostenditq; illi post conuiuium manus & capita:cuius residuum comesse dicebat:sed tanti facinoris ultionem quærens Thyestes ab oraculo edoctus est:ex se & filia Pelopeia filium nasciturũ:qui plene receptas iniurias uindicaret. Qua de re dicebat ad Clytæmnestrã Aegisthũ apud Senecam in præfata tragœdia:Et cur atrida uideor inferior tibi natus Thyeste:Ad quem Clytæmnestra illius natales exprobans ait:Si parum est:Adde & nepos cui Aegisthus auctore phœbo gignor. Haud generis pudet.Quod euacuans Clytæmnestra subdit:Quid deos probro aduocas. & reliqua. Nam ut Lactantius grammaticus ait super quarto thebaidos:mox natus a matre ob pudorem proiectus est:& quia capris nutritus est:Aegisthi nomen assumpsit.Nam αἴξ græce:latine est fugo ἀίξ autem capram significat.Tandem ad regiam ductus in patris sui uindictam Atreum Agamemnonis & Menelai patrem interfecit: & agamemnonẽ deinde a bello troiano redeuntem cum Clytæmnestra occidit.Ipse uero tandem & Clytæmnestra ab Oreste interfecti sunt.

A egloga cum.æ.diphthongo scribitur:& dici potest quasi αἰγῶν ἰδέα est caprarum seu rerum pastoralium logos idest sermo.Nam de caprariis loquitur.

A egle prima cum.æ.diphthongo scribitur:fuit teste Homero libro duodecimo odissææ: nympha Solis filia ex Neæra.ut in ea dictione uidebimus:quæ sane diræ dictiones sic quoq; ut scripsimus apud bucolicon Virgilii:scribendæ sunt.

A egon cum.æ.diphthongo scribitur:nomen fuit pastoris teste Theocrito.

A egos cum.æ.diphthongo scribitur:fluuius est thraciæ:in quem saxum de Sole cecidit:secundum quod litterarum scientia diem designans Anaxagoras ipse futurum prædixerat: quod(ut testatur Plinius) tempore suo monstrabatur magnitudine uehibilis:& colore aduerso. Ad huius fluuii hostia capta fuit a Lisandro athenensium classis:ex quo secuta est illorum seruitus.ut in dictione Lisander uidebimus.

A egoceros sola prima cum.æ.diphthongo penultima cum.c.exili scribitur:dicitur a nostris capricornus.Nã componitur ex ægos idest capra:& κέρας cornu.Quod sane animal inter astra locatum dicunt.ut Lucanus

libro decimo Aegoceron cancrumque tenet.

A elia cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:urbs fuit calabryæ. Vnde ælianus:ut in triũphalibus Titi Plautii.apud tybur ſcribitur.SILVANO AELIANO PONTI.Eſt etiam nomen proprium.

A elius cum.æ.diphthongo &.i.latino apud antiquos in marmorum inſcriptionibus deſignatum comperi: ut AELIVS HADRIANVS.

A eolus cum.æ.diphthongo & unico.l.ſcribitur:fuit Iouis filius ex Aceſta filia Hippotæ troiani:a quo hippotades:tam a poetis græcis q̃ latinis cognominatur ut Homer⁹ libro odyſſeæ decimo ἄιολος ἱπποτάδης φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι. Indem Ouidius libro undecimo metamorphoſeos:Aelon hippotaden cohibentem carcere uentos.hic teſte Varrone cum apud nouem inſulas ſiciliæ:& italiæ propinquas temporibus iliacis regnaret:ex conſurgentibus nebulis futura flamina ita ueridice prædicebat:ut a rudibus ea ſit creditus in ſua poteſtate tenere.Plinius autem dixit:eum uentorum rationem inuenisſe. Hũc dicunt græci habuiſſe uxorem Lepatram ex læſtrygonum genere:ex qua filios genuit teſte Homero libro decimo odyſſeæ: duodecim numero:ſex maſculos & totidem fœmellas:quorum nomina ſunt Iacaſus:Zuthus:Phalacr⁹:Clytius:Pheremon: Androcles:fœminarum uero hæc ſunt nomina Iphe:Aeola: Periboia:Dia: Aſtyocratia: Hepheſta.quarum orthographia ſuis dictionibus explicabitur.

A eolia cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:duplex regio eſt:& utranq; ab Aeolo Iouis filio cognominari puto.Nam teſte Plinio & Solino inſulæ quæ ſunt in freto ſiculo uigintiquinq; milibus paſſuum ab italia diſtantes æoliæ uocantur:& ex ipſis regio fieri uidetur: quæ æolia cognominatur: dicente Virgilio in libro primo æneidos:de Iunone:Aeoliã uenit.has teſte Solino itali uulcanias uocãt.quia & ipſa natura ſolis ignea per occulta cõmercia aut mutuatur ætnæ incendia:aut ſubminiſtrat.eaſdem præfati auctores ſeptem eſſe dixerunt.Seruius uero nouem. Duas paruulas illis connumerans:quarum cura apud Plinium:& Solinũ nulla fuit:uidelicet lipare:hiera:ſtrongyle:didyme:eriphyſa:phœnicuſa:prochyta:& euonymon.Quarũ orthographia ſuis dictionibus annotabitur. Et teſte Solino lipare nomen rex dedit Lipar⁹:qui eum ante Aeolum rexit.Alteram hieram uocauerunt:quia ea præcipue Vulcano ſacrata eſt:& plurimum colle eminentiſſimo ardet.de qua Virgilius libro octauo æneidos:Inſula ſicanium iuxta latus æoliamq; Erigitur lipare fumantibus ardua ſaxis:Quam ſubter ſpecus & cyclopum exeſa caminis Antra ætnæa tonant:ualidisq; incudibus ictus. Strongyle uero Aeoli domus fuit:hic dicta quia minime anguloſa:quod στρογγύλον ideſt rotũdum indicat.Hæc teſte Solino ad exortus Solis conuerſa flammis liquidioribus differt a cæteris: & cauſam efficit quod ex eius fumo potiſſimũ incolæ præſentiſcunt:quinam flatus in triduo portendat. quo factũ eſt ut Aeolus rex uentorum crederetur.At æolia:quæ regio eſt in aſia:colonia fuit græcorum:media inter myſiam:quæ helleſponto adiacet.ut oſtendit Plinius libro quinto naturalis hiſtoriæ:& ioniam: quæ magis ad occidentem uergit. In qua hæ urbes æolides:ab Herodoto libro hiſtoriarum primo deſcribunt:cuma phriconis appellata Iariſe. Tenus cũ.t.exili nouus murus Cilla cum.i.latino.& duplicato.l.nocion.

A egææ cum.æ. diphthongo ubiq; ſcribitur:ægirœſſa:pitana:myrina:grinia:de quibus in propriis dictionibus uidebimus.

A eola cum.æ.diphthõgo ſcribit:fuit teſte Homero in.x.odyſſeæ:filia Aeoli ex Lepatra coniuge.

A eon cũ.æ.diphthongo ſcribit:& dicitur apud nos æuum per interiectionem.u.ut in ea dictiõe uidebimus.

A enaria cum.æ.diphthongo ſcribitur:inſula eſt in puteolano ſinu: quæ teſte Plinio libro tertio naturalis hiſtoriæ:nomen aſſumpſit ab ſtatione nauiũ æneæ:de qua in dictione miniturne uidebimus.

A eneas cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit Anchiſæ filius ex uenere.ut Homerus & Virgilius atteſtantur. Vnde ait Homerus libro ſecundo iliados.

Δαρδανίων Λυτυρχινέυς ὦδε ἄγχίσαο εἰνέλιασι
τόν τι Ἀγχίσῃ τέκε Ἀφροδίτη ἰδὼς ἐνκρυόεσσι.

Hoc eſt dardanius præerat formoſus Anchiſæ filius Aeneas:quem dea Ven⁹ in nemoroſis idæ collibus & cõcepit & peperit.Similiter Virgilius in primo æneidos:Tu ne ille æneas:quẽ dardanio anchiſæ Alma nemus phrygii genuit ſimoentis ad undam.Idem teſte Homero libro undecimo iliados: e troianis uelut de⁹ in honore a populo habebatur.Et in duodecimo eiuſdem operis formoſiſſimum eum dixit: in quinto uero late pugnam inter ipſum & Diomedem deſcripſit.Et quemadmodum a Diomede ingenti ſaxo proſtratus:a matre Venere tutatus euaſit.Quin & Venerem ipſam tunc quoq; ab eodem Diomede in extremitate manus extrinſecus uſq; in uolam uulneratam. Nec longe inde deſcribit idem Homerus: quemadmodum Venus Marti primo conqueſta: & impetratis ab eo equis & curru in liquidum æthera reduit: ubi comperta Dione matre ei iterum conqueſta uulnus oſtendit. Cuius manum Dione præhendens Quis te inquit deorum lepidiſſima filia tam ſæue mulctauit: Cui Venus hæc ad litteram: quæ traduximus uerba (ut refert

Homerus)respondens ait:Vulneravit me ferox Tydides conatam surripere e prælio Aeneam meum: quem Anchisæ genitandum boues pasceret:inter omnes filios mihi longe charissimum. Omnino græcis tam nõ cũ troianis certamen est:sed cum diis.& hæc hactenus. Verum ex Aenea patronymicum femininum in eadem litteratura:hoc est Aeneas secundum analogiam deducendum esset:cũ patronymica femininа fiant ex masculinis subtracta de:& terminent in is uel in as.ut dardanides dardanis:peliades pelias. Ita æneades Aeneas facere debuisset. Sed hæc(ut puto)eius confusionem generassent contra regulam formauit:primo patronymicum masculinum Virgilius in ides & dixit Aenides.ut libro nono. Sit satis æneadæ telis impune numen enim Oppetiisse tuis.ubi secundum regulam dicere debuisset Aeneadæ:sed.e.&.a.correptas in.i.productã conuertit.Sic & patronymico femininо eadem auctoritate dixit in tituli inscriptione Aeneis:& non Aeneas:quem Statius secutus in fine thebaidos ait:Vtue precor nec tu diuinam æneida tenta. Vnde formauerũt patronymicum hoc femininũ in masculino in hunc modum.cum enim masculinum patronymicum habeat.i.longam per synæresim:hoc est per conuersionẽ duarũ breuiũ uocaliũ in.i.longam.ut cũ ex peleides dicamus pelides:&.e.atq;.i.breues in.i.longam conuertamus.similiter pro Theseidos dicamus Thesides. nõ absolute obseruamus regulam in patronymico femininо ut tantũmodo formetur per ablationem ipsius de:sed præcedens illud.i.longum quod erat in masculino in.e.&.i.priores uocales resoluimus: & dicimus peleis & non pelis:theseis & non thesis:similiter æneis & non ænis.Quæ ob inscriptionem tanti operis declarare uolui. Quin & progressum Virgilii in excellentissimo poemate superaddere libet:quod ex libris Homeri uelut a quodã speculo formauit.Et errorem quidem Aeneæ ex odyssea:pugnas uero ex iliade;excerpsit:unde cum uellet Homerus libro primo iliados:infestum græcis Apollinem facere causam struxit de Chrysæ sacerdotis iniuria:de qua in dictione Chryseis uidebim⁹. Virgilius uero modo cõsimili.ut troianis Iunonem iniquã faceret:causam cõgeriem sibi comparauit.Et cum primo uersu promisisset productũ se de troiæ litteribus.Aeneam cum ait:Troiæ qui primus ab oris Italiam fato profugus laumaq; uenit Litoreа. Vbi deinde ad initium narrationis suæ deuenit:Aeneæ classem non de troia:sed de sicilia produxit:cũ ait:Vix e conspectu siculæ telluris in altum Vela dabant læti.Quod totum ex Homeri textura conceptum est.Nam uitans Homerus in poemate historicorum similitudinem:quibus lex est ab exordio rerum incipere:& continuam narrationem ad finem usq; perducere. Ipse poetica disciplina a rerum medio cœpit:& ad id initium postmodum reuersus est. Itaq; Vlyxis errorem non incæpit a troiano litore describere. Sed cum primum nauigantem eum ex insula calypsonis faceret ex sui persona:poeta ipse ad phæacas perduxit.Et ille in Alcinoi regis conuiuio narrauit Vlyxes quemadmodum de troia ad calypsonem usq; peruenit. Abinde uero usq; ad ithacam ex persona propria nauigationem Vlyxis poeta ipse prosecutus est.Sic in omnibus illum Maro secutus ex persona sua nauigationem Aeneæ describens illum de sicilia primũ ad libyam usq; perduxit.Ille uero Aeneas ipse in conuiuio Didonis errores suos de troia usq; ad ea loca enarrauit. Ita ut tandem diceret:Hinc me digressum uestris deus appulit oris.A quibus locis usq; ad italiam poeta ex persona sua iter classis descripsit.Quid quod mira imitatione Homerum secutus est.Tempestas eiusdem fere uer bis Vlyxis & Aeneæ describitur.Et ut Nausicaa filia Alcinoi Vlyxem comperit:eumq; humanitate fouet:& ad urbem duxit:Sic Venus in eius locum apud Virgilium surrogatur.Quin & ipsa Dido conuiuium celebrans Alcinoi regis conuiuiũ repræsentat. Strophadũ insulæ pro Solis armentis surrogantur.Scylla quoq; & charybdis & Circe decenter attinguntur. Vt Vlyxes ad inferos ex arte Circes descendit: Sic comitata sibyllæ Aeneas ipse ad eosdem inferos conducitur.Elpenori Palinurus surrogatur.Et ut Aiacis umbra apud inferos colloquia Vlyxis aufugit:qui sibi causa mortis fuerat:Sic Didonis umbra Aeneam sequentem reliquit.Et ut apud Homerum Tiresiæ consilia:Sic apud Virgilium Anchisæ monita correspondent.prælia deinde ex libris iliados artificio pulcherrimo sunt concepta.Et ut apud Homerum græcorum & troianorum auxilia connumerantur:Sic apud Maronem Aeneæ auxilia & turni describuntur.fabricatio armoruꝫ Achillis & Aeneæ consimilis. Vt ille in funere Patrocli:Sic hic in annuersariis Anchisæ uaria ludicrum certamina contexuit.Et ut apud illum rumpitur fœdus inter Priamum & græcorum reges post duellum Paridis & Menelai:Sic apud nostrum inter Aeneam & Latinum rupta fœdera enarrantur.Et ut apud illum speculatio fit nocturna per Diomedẽ & Vlyxẽm qua Dolon occidit:Sic apud nostr Euryali & Nisi q̃ ipi interficiũt. Alteratio etiam Achillis & Agamemnonis in Dranes & Turni alterationem ab nostro poeta commutatur. Vtrobique enim alter suum alter publicum commodum cogitabat. Quid quod legatio a Turno missa repulsam a Diomede reportans legationem repræsentat ad Achillem missam.ut in dictione Chryseis tangemus.Et ut Homerus lamentationem Achillis super patrocloꝫ:Sic Virgilius illam Aeneæ super Pallante contexuit.Et ut pugna ab illo singularis iter Achillem & Hectorem:Sic ab illo inter Aeneam & Turnum describit. Vtrobiq; captiuis i feriis destinatis.Illic Patrocli Sulmone ẽtior natis Hic Pallãtis totidẽ inuẽib⁹ quos educat Vphe⁹.Quid quod Lycaono homeric⁹ inter fugiẽtes ab Achille desphẽsus ad pedes cõfugit. Et nec illi Achilles propter occisi Patrocli dolorem pepercit:Sic Aeneas Mago procul infestam contenderat hastam. & cum ille genua amplectens uitam supplex petiisset:respondit:Belli commercia Turnus Sustulit ista prior

iam tum pallante perempto. & mille alijs: quibus se inuicem correspondent. Ita ut Virgilius: hoc uno Homero per omnem suam poesim usus sit archetypo.

A enea cum .æ. diphthongo & absq; .s. in fine scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum septimo: urbs in regione cressæa contermina mygdoniæ. Hanc dicit Liuius libro quadragesimo ab urbe propinquam esse thessalonicæ: & ab Aenea troiano olim conditam. Et subdit proficiscuntur a thessalonica æneam ad statutũ sacrificium: quod Aeneæ conditori cum magna cerimonia quotannis faciunt.

A enigma cum .æ. diphthongo & .i. latino scribitur: dicitur ab aliquibus uelata quæstio. Quintilianus uero libro octauo de institutione oratoria: dixit ænigma allegoriam esse obscuram. Nam per occultam similitudinem rerum obscuram inter se sententiam gerit. ut mater me genuit: eadem mox gignitur ex me. Significat enim aquam in glaciem concrescere: & in eandem rursus effluere. & similia. Vnde & Iuuenalis in satyra Sẽ mata quid faciunt: Veniet de plæbe togata: Qui iuris nodos & legum ænigmata soluat.

A enobarbos cum .æ. diphthongo scribitur: Nomen est uiri proprium.

A enus cum .æ. diphthongo scribitur. Apud nos indicat laudem: & est nomen loci: quin & ab illa derivata & composita. ut epænos: quæ similiter est laus: & paræsis: quæ est ammonitio.

A ello absq; diphthongo: hoc est diuisis syllabis: atque duplicato .l. scribitur: fuit una ex Harpyijs. ut in dictione harpyia uidebimus.

A emonia cum .æ. diphthongo & .i. latino scribitur. Regio est: quæ postea thessalia ab alio rege dicta fuit. Vnde Achilles æmonius dicitur. ut Ouidius libro quinto fastorum: Et gemit alcides: æmoniusq; puer. Nam ex phthia & larissa fuisse dicitur. ut in illis dictionibus uidebimus.

A emus cum .æ. diphthongo: & absq; aliqua aspiratione a græcis scribitur. mons est thraciæ: qui a rege cognomen accepisse dicitur. & ut testis est Plinius libro quarto historiæ naturalis: sex milibus passuum est arduus. Idem Herodotus prius dixerat. Sed iuga humiliora demittens usq; in pharsaliam porrigere illa dicitur: dicente Lucano libro sexto.

Conspexere procul præruptа in caute sedentem:
Qua iuga demissus pharsalica porrigit æmus.

Iuxta cuius radices in pharsalia lati conspiciuntur campi: dicente Virgilio libro primo georgicorum.

Nec fuit indignum superis bis sanguine nostro:
Emathiam & latos æmi pinguescere campos.

Ex huius summitatibus teste Herodoto libro historiarum tertio: tres magni fluuij uersus septentrionem profluunt: & in istrum cadunt: uidelicet atlas: auras: & tibisus. ut in eorum dictionibus uidebimus. Quin & nitibus illum abundare ostendit Ouidius libro fastorum primo cũ dicit: Et quicunq; tuas accolit æme nites.

A emilius cum .æ. diphthongo & .i. latino utrobiq; scribitur. Verũ a græcis aspiratur. nam (ut puto) ab αἷμα quod sanguinem indicat: & cum aspiratione scribitur deducunt. Sed apud nostros: ut in marmoreis inscriptionibus & emendatissimis aspexi: semper sine aspiratione scriptum comperi: quod obseruare debemus.

A epytus cum .æ. diphthongo & .y. græco: atq; .t. exili scribitur: fuit arcas genere: & nobilis heros inter græcos adeuntes troiam: de quo meminit Homerus libro secundo iliados.

A esapus cum .æ. diphthongo & .a. ante .p. scribitur: fuit teste Homero libro sexto iliados: filiꝰ Bucolionis maximi filiorum Laomedontis. fuit etiam troiani fluuij nomen. ut libro duodecimo iliados: ostendit idem Homerus: & libro secundo monstrat illũ ad radices idæ fuisse. De quo etiã Hesiodus in theogonia meminit.

A esageus cum .æ. diphthongo in prima scribitur: mons ponitur ab Homero in hymnis.

A esarius cum .æ. diphthongo & .i. latino scribitur: fluuius ponitur a Theocrito: quem in sicilia quidam illius expositores esse affirmant. Alij uero in calabria apud crotonem: Cuius meminit Ouidiꝰ li. xv. metamor.

A eschines cum .æ. diphthongo & .ch. aspirato atq; .i. latino in penultima scribitur: fuit unus philosophus Lamij atheniensis filius. Seu (ut quidam uolunt) Carmi Lucanicas uendẽtis: & Socratis discipulus: a puero miræ indolis: laborumq; patientissimꝰ: quo circa nunq; a Socrate discessit. de quo dicere cõsueuerat Socrates: solꝰ nos honorare nouit Aeschines. suscepitq; manera a Dionysio: & athenas reuersus auditores quosdã sibi mercede quæsuit. Nec solus hic philosophꝰ Aeschines uocatus ẽt: sed octo hoc nõie a Laertio & diuersis annotant. Ita ut hic primus fuerit. Secundus q artẽ oratoriã scripsit. Tertiꝰ orator Demosthenis æmulus. Ni aduersus Demosthenẽ teste Gellio li. xviii. accensus liuoris aculeis capitali crimine accusauit. Et alia quædã q̃ de illo ꝓsequ: de quo etiã Plinꝰ li. vii. naturalis historiæ: & Quintilianꝰ li. ix. institutionũ plura dixere. Quartꝰ fuit arcas Isocratis discipulꝰ. Quintꝰ mitylenæus: quẽ teste Laertio orator flagellũ uocabat. Sextus neapolitanus academicus philosophus Meliadi rhodii discipulus. Septimus milesius ciuilis scriptor. Octauus statuarius.

A eacus cum.æ.diphthõgo &.c.exili atq;.i.latino scribitur:fuit'teste Seruio super sexto æneidos:Iouis ex Europa filius:de quo equidem miror cum dicat Seneca in Hercule furente:& Ouidius libro metamorphoseos septimo:illum Iouis fuisse filium ex Aegina.unde patriæ suæ nomen describens Aeacus apud Ouidium ait:Enopiam ueteres appellauere:sed ipse Aeacus æginam genitricis nomine dixit.Hunc dicere poetæ iudicem cum Minoe & Rhadamantho constitutum esse:& peccantium delicta discutere.

A eacides cum.æ.diphthongo &.e.exili atq;.i.latino scribitur.Ponitur plærunq; pro Achille:uelut patronymicum tractus ab auo paterno:qui dictus fuit Aeac⁹. Alius fuit Aeacides rex epiri:& Pyrrhi bellacissimi pater.ut ostendit Iustinus libro sui epitomatis.vii.

A edonus eu;.æ.diphthongo apud Herodoti codicem emendatissimum libro historiarum octauo pro monte thraciæ scriptum legi uidelicet ἄϊσσορον.Quam scripturam accuratissime Virgilius libro duodecimo obseruasse uidetur cum ait:Ac uelut ædoni boreæ cum spiritus alto Insonat ægæo: sequiturq; ad litora fluctus.& eum secutus Statius ait:Tristius ædoni hyemis hebrumq; minalem.ubi non sit remotio. At uero Lucanus ædon ædonis declinasse uidetur:eo q; penultimam breuem posuit cum ait:Aedonis egygio decurrit plena lyæo.Sed(ut alii dicant)fystolem fecit:aut legunt ædoni.

A egæ cum.æ.diphthongo tam in prima q; in secunda scribitur:fuit teste Herodoto urbs macedoniæ: quam Caranum quendam a capris sic cognominasse accepimus.Ignoro tamen an de hac uel insula in mari ægæo loquatur Homerus circa initium libro tredecimo iliados:Cum de Neptuno loquutus in hanc sententiam ait Ter conatus est ægas petere ubi in mediis aquis phanum habet:& in phano armaturam auream immortalẽq; sed de hoc in dictione ægæum mare statim uidebimus.

A egeus cum.æ.diphthongo in prima:in secunda cum.eu.diphthongo scribitur:fuit athenarum rex & pater Thesei.quem ex Aethra filia Pitthei regis troezeni prima sua uxore suscepit.post cuius mortẽ iam senex Medeam ab Iasone abdicatam accepit uxorem: ex qua Medum progenuit:ut in dictione Medea uidebimus. Tandem cum credidisset Theseum deuoratũ a Minotauro se in mare præcipitem dedit: & nomen ægeo(ut multi ferunt)mari contulit:a quo ægides pro Theseo ipsius Aegei filio patroclymicum deducitur. ut Ouidius libro secundo de ponto:Non hæc ægidæ:perithoiq; fides.Et in quarta epistolarum heroidum:

Perfidus ægides ducentia filia secutus
Cursa quoq; effugit tecta sororis ope.

A egæum mare simili modo cum.æ.diphthongo in prima & in secunda scribitur.quidam uolsit a scopulo inter tenedum & chium insulas consurgente: atq; capræ effigiem detinente: quam græci αἴγαγρα ideſt capram montis:nomen assumpsisse. Alii uero ab Aegeo athenarum rege in illo præcipitato)ut supra uidimus) cognominatum.Et ex orientali parte incipit ab initio hellespontꝰ: & usq; in peloponnesum uersus occidentem terminatur.

A egæon cum.æ.diphthongo in prima & in secunda scribitur:nomen fuit proprium gigantis interpretatuq; terrigenæ:quem cælicolæ Briarea uocant.

A egialus cum.æ.diphthongo &.i.latino scribitur:dici potest latine litus:quo nomine teste Plinio libro tertio naturalis historiæ:dicta est prius achaia propter urbes(ut dixit)in litore per ordinem dispositas.

A egialea prima tantũmodo cum.æ. diphthongo:& sequens cum.i. latino scribitur: fuit teste Homero libro quinto iliados:filia Adrasti & uxor diomedis.Quam uenus in uindictam uulneris suscepti a Diomede fecit necessarios in maritalis desiderii solatium conuocare.

A egides cum.i.latino scribitur:pro Theseo ponitur.ut uidimus in dictione ægeus.

A egina cum.æ.diphthongo:&.i. latino scribitur:filia fuit Asopi regis boetiæ a Ioue in specie ignis grauidata:dicente Ouidio libro sexto metamorphoseos: Aureus ut danaen asopida luserit ignis.ut in dictione Asopus uidebimus:ex quo Aeacũ & Rhadamanthum peperit:a qua & insula & urbs: quæ prius dicebatur enopia ægina cognominata fuit. Vnde Ouidius libro septimo metamorphoseos inquit: Enopiam ueteres appellauere.sed ipse Aeacus æginam genitricis nomine dixit . Vnde ait Homerus id hymno Apollinis αἰσσοτιτάγυιαν.Et Plinius libro trigesimoquarto naturalis historiæ inquit:Insula ex ipsa est Aegina nec ingens: sed officinarum temperatura nobilitata. bos æreus inde captus in foro boario effide quo uidebimus in dictione roma.

A egeria cum.æ.diphthongo &.i.latino in penultima scribitur:fuit nympha nemoris Aricini:& uxor Numæ Pompilii secundi regis romanorumq; teste Ouidio libro decimoquinto metamorphoseos: mortuo Numa ob dolorem flendo in fontem sui nominis uersa fuit. Vnde etiam libro fastorum tertio de illa inquit:

Nympha mone nemori stagnoq; operata dianæ
Nympha numæ coniunx ad rua facta ueni.
Vallis arricine filia præcinctus opaca
Est locus antiqua religione sacer.
Hic latet hippolytus furiis distractus equorum
Vnde nemus nullus illud aditur equis.

A ethiops cum.æ.diphthongo &.th.aspirato:atq;.i.latino scribitur:fuit teste Plinio libro sexto naturalis historiæ: Vulcani filius:a se æthiopum omnem cui præfuit denominans. Nam deriuat ab αἴθω quod est eremo.& teste Seruio super æneidos septimū dicebatur apud antiquos æthiopus.

A etna cum.æ.diphthongo &.t.non aspirato:sequente.n.scribē:mons est siciliæ ab omnibus poetis ob igneos globos: quos euomit decantatus. Vnde ætnæus cum.æ. diphthongo in prima & penultima deducitur. Virgilius libro æneidos tertio:Aetnæos fratres cælo capita alta ferentes.

A etolia cum.æ.diphthongo &.t.non aspirato atq;.i.latino scribitur:regio est contigua acarnaniæ phocidiq; & loeris. Quin & corinthiaco sinu a peloponneso diuiditur ab Aetolo rege Martis filio nomen habens. In hac teste Homero libro iliados secundo:tres erant urbes:calydon:olenos:& pleuron. Ouidius etiam libro tertio de fine tituli inquit:Nec tanti calydon:nec tota ætolia tanti. & ab ætolia patrium nomen ætolus cum accentu in penultima deducitur. Virgilius libro undecimo æneidos:
Non erit auxilia nobis ætolus & arpi:

A ethon cum.æ.diphthongo &.th.aspirato scribitur:fuit nomen cuiusdam equi Hectoris.ut ostendit Homerus libro octauo iliados.& deduci potest uel ex αἴθω quod est semper:& θέω curro: quasi semper currens: uel ab αἰθω:quod est ardeo quasi ardēs cognominatus fuerit. Quo nomine etiam pro equo Pallantis usus est Virgilius libro undecimo cum in funerali pompa Pallantis inquit:
Post bellator equus positis insignibus æthon.

A epia cum.æ.diphthongo &.i.latino scribitur:apud græcos tamen in penultima est in ei diphthongus: quæ apud nos in.i.longam conuersa fuit:urbs fuit in argo propinqua pylo:& ex his quæ superant Agamemnoni:ut ostendit Homerus libro nono iliados.

A epy cum.æ.diphthongo &.y.græco scribitur:fuit urbs sub ditiōe Nestoris:quam bene munitam dixit Homerus libro iliados secundo:Et in montibus sitam esse ostēdit Statius libro quarto thebaidos cū ait: Quos trion in summis in gestum montibus æpy.

A epolus cum.æ.diphthongo scribitur:apud nos dici potest caprarius:quasi αἰγῶν ideſt caprarum ποιμὴν siue pastor.ut quidam uolunt.Et inde æpolium caprarum grex.ut in dictione bucolicus uidebimus.

A estimo cum.æ.diphthongo sequente.s.& non.x.consonante scribitur. Et componitur ab as aris: & τίμαω uerbo græco:quod latine est apprecio.Vnde proprie taxare significat:quod quia sine spirituali consideratione fieri non potest tractum est.ut æstimare pro considerare ponamus.Cicero de legibus:Sisenna eius amicus omnes adhuc scriptores:nisi qui forte nondum ediderunt de quibus æstimare non possumus facile superauit. Ouidius de tristibus libro tertio: Hæc quicunq; leget siquis leget æstimet ante Compositum quo sit tempore quoq; loco.At uero existimare absq; diphthongo & cum.x.consonante post.e.iudicare est:siue etiam putare. Ita prius rem æstimamus:deinde qualis sit existimamus:sicut prius cogitare est cī excogitare.

A ethica cum.æ.diphthongo ut nonnulli uolunt:&.th.aspirato atq;.i.latino scribitur. Verum secundum priam orthographiam quia a græco trahitur:per simplex.e.scribenda ea dictio esset:eū apud græcos ηθικὴ scribatur.Cuius prima est.η.quod ut supra uidimus inter.nostrum regulariter traduci debet.Sed ut ait Apuleius grammaticus egregius:quia illud.η.apud græcos semper est productum:& apud nos non est ipsius.e. producti.a.correpto in figura discretio: placuit maioribus nostris in aliquibus dictionibus quas ex græcis transcribimus per diphthongum hoc ipsum discernere:& maxime in hac dictione:cuius manifesta uidebitur ratio in dictione æthos:cuius prima secundum unam quidem significationem absq; diphthongo a græcis & nostris scribitur:atq; apud utrosq; corripitur.Secundum aliam uero producitur.Et licet apud græcos sit.η.ut eadem longa apud nostros cognoscatur:per.æ. diphthongum scribi a plerisq; consueuit.ut etiā uidebimus in dictione cæra:& dictione scæna.traducitur autem æthica a nostris moralis.

A euum cum.æ.diphthongo scribitur:& ab αἰών teste Apuleio grammatico latini traxerunt:q; ipsum uidelicet.u.interiectantes hiatus causa uitandi.

A gamemnon ultima cum.m.ante.n.scribitur:fuit Atrei filius ex uxore Merope:& rex mycenarum:fraterq; natu maior Menelai.ut poetæ omnes attestantur.

A ganippe cum.i.latino:& duplicato.p.scribitur:fons est in aonia mūsis sacer.ut Virgilius in Gallo:Neq; aoniæ aganippe.Et Iuuenalis cum desertis aganippes:Vallibus esuriens migraret in atria clio.Et componitur ex ἀγάω:quod est ualde:& hippos equus:quasi proprie sit equi:hoc est ab equo formatus. Dicitur etiam aganippis & in genitiuo aganippidos.ut Ouidius circa initium libri quinti fastorum.
Dicite quæ fontes aganippidos hippocrenes.
Grata medusei signa tenetis equi.

A galmatá cum.t.nõ aſpirato ſcribitur:& apud nos indicat ſimulachra & ſaruas:cuius ſingulare eſt agalma.
A gapenor cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit Ancæi filiꝰ. & teſte Homero libro ſecundo iliados:præfectus claſſis Agamemnonis accedentis ad troiam
A gaſides cum.i.latino &.e.non aſpirato ſcribitur: fuit lacedæmoniorum rex ut oſtendit Plutarchus in dictis laconicis.
A gaſtheneus cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero libro ſecundo iliados: filius Augei ex Emea helidis patria:& pater formoſi Polyxeni:qui ex nauibus ſuæ gentis præfuit in expeditione troiana.
A gaſtrophus cũ.t.non aſpirato:&.ph.cum aſpiratione ſcribitur:habetq; apud græcos accentum in antepenultima:fuit teſte Homero libro undecimo iliados: Pæonis filius:& heros inter primos troianorũ bellato res.Sed ab Diomede apud eoram lancea in bello percuſſus mortem obiit.

A gatharchides cum.th.&.ch.aſpiratis atq;.i.latino ſcribitur:fuit hiſtoricus famius.de quo Plutarchus meminit in hiſtoria perſica.
A gathyrſi cum.th . aſpirato &.y.græco ſcribitur: ſunt thracum populi: quos ſcythas uocat Herodotus ab Agathyrſo Herculis filio(ut libro hiſtoriarum tertio refert)cognominati.Hi ut ait Pomponius libro ſecundo: cæruleo ſunt colore depicti.Quare dixit Virgilius libro quarto æneidos:Creteſq; dryopeſq; fremunt pictiq; agathyrſi.Nec hoc ſine differentia fieri dixit Pomponius.Sed quanto quis anteit:tanto propenſiori nota tingitur:ut minus tingi appareat humilitatis indicium:

A gathocles cum.th.aſpirato &.c.exili ſcribitur:fuit teſtibus Plutarcho & Iuſtino libro vigeſimoſecũdo ſui epitomatis:ſiciliæ tyrannus ex humili genere natus:uidelicet patre figulo. Alius fuit teſte Varrone libro.i. rerum ruſticarum:philoſophus qui de agricultura ſcripſit.
A gauni cum.au.diphthongo in penultima ſcribitur:populi ſunt ſeptẽtrionales: quos Homerus circa initiũ xni.libri iliados:dixit gentem innocentiſſimam ut quæ ſine ullis diuitiis equino uiciitabat lacte.

A gellina cũ duplicato.l.&.i.latino ſcribitur:fuit teſte Seruio ſuper octauũ æneidos: urbs in tuſcia: ſic quoq; dicta a nomine conditoris:quem Virgilius in eodem libro ex lydia aduenſſe oſtendit:ubi ait:Haud procul hinc ſato incolitur fundata uetuſto Vrbis agellinæ ſedes:ubi lydia quondã Gens bello præclara iugis inſedit hetruſcis. Hanc poſtea dictam cærete eum.c.exili &.æ.diphthongo.ut in ea dictione uidebimus.
A genor cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit rex phœnicum: & filius Beli phœnicum regis . Eodem nomine teſte Homero libro undecimo iliados:uocatus fuit Antenoris filius.
A gerodus cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero libro undecimo odiſſeæ:filius Nelei ex Chlori uxore:& frater Neſtoris.
A glaophon cum.o.ante.ph.aſpiratum ſcribitur:fuit teſte Quintiliano libro duodecimo de inſtitutione oratoria:antiquiſſimus & clarus pictor. Cuius ex alterius Polygnoti ſimplex color tam ſui ſtudioſos (ut idem Quintilianus refert) etiam tunc habebat:ut illa prope rudia:ac uelut futuræ mox artis primordia maximis qui poſt eos extiterunt pictoribus præferant:proprio quodam intelligendi ambitu:ut ſua fert opinio.
A glyphos cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt a noſtris non ſculptus. Nam componitur ex a quod negationẽ dicit:& glyphos qui eſt ſculptus. Id enim a γλύφω uerbo græco:quod eſt ſculpo deſcendit.
A gis cum.i. latino ſcribitur: & a nonnullis ex noſtris Agides dicitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo:lacedæmoniorum rex qui cum athenienſibus cruentiſſima bella geſſit.Alius fuit lycius:de quo Virgilius libro æneidos decimo:Et lycius proceſſerat agis.
A gyllæi cum.y.græco & duplicato.l.atq;.æ.diphthongo ſcribitur:populi ſunt ſcythici.
A gnius cum.g.ante.n.ſcribitur:dici poteſt a noſtris caſtus & mundus.Ideoq; ex illo caſtam & puram hoſtiam offerri dixit Feſtus.Eratq; eodem teſte apud maiores noſtros cõmunis generis ſicut & lupus.
A glaia cum.i.latino ſcribitur.non enim apud græcos diphthongus habetur:ſed.i.uocalis eſt:& diuiſa a primo.a.ſcribitur.fuit una gratiarum.ut uidebimus in dictione charites:quæ apud nos claritudinem indicat.
A gonia cum.i.latino ſcribitur:a noſtris ludi dicuntur:quos ut ait Ouidius libro faſtorum primo:Et prius antiquus dicebat agonia ſermo.Nam accentum habet in antepenultima.& compoſita dicho eſt ex a quod eſt ſine:& gonia angulꝰ:quia ut ait Feſtus locus in quo huiuſmodi ludi facti ſunt:fuit ſine angulo.Et inde agonalia deducitur quod idem deſignat.Et locus agon ut etiam circus flaminius romæ hodierna die uocatur.
A goræus cum.æ.diphthongo in penultima ſcribitur:dici poteſt a noſtris nundinarius uel forenſis. Vnde & ad plebeium tranſfertur.Horatius:Dauniæ defende decus camenæ leuis agoræ.
A gonotheta penultima cum.th.aſpirato:& ultima cum.t.exili ſcribitur:dicitur latine numerarius.Nam cõponitur ex ἀγὼνοθετ id eſt certaminis:& τίθημι diſpoſitor.
A glauros cum.au.diphthongo ſcribitur: fuit filia Erithei athenarum regis.de qua Ouidius libro ſecundo metamorphoſeon ſcripſit.

Agricola cum.i.latino &.c.absq; aspiratione scribitur: græcum uocabulum totum est: ut nonnulli contendunt:& ab ἄγριος translatum:qui rusticus interpretatur:hoc est ἐντὸς ἀγροῦ.i.in agro.ut dicunt:διοικῶν habitans uel degens. Vnde cum apud illos penultima diphthongum habet.oi.Nos abiecto.o. solum.i.retinemus:quãq; in rectissima scriptura agrœcolam cum.œ.etiam apud nostros illi idem scribendum uelint. Quos paruo argumento confundere libet:cum antepenultimam breuem habeat. Virgi.li.georgicorũ.i.

Agricola in curuo terram molitus aratro.

Quare compositum illud uocabulum dicimus ex græco & latino.ex græco quidem quod est ἄγριος. ex latino uero quod est colo:quasi proprie dicatur agricultor siue ruricola. Quamobrem Columella approbatissimus auctor libro primo de agricultura conquerens sui temporis molliciem ait: At mehercule uere illa proles Romuli assiduis uenationibus:nec minus agrestibus operibus exercitata firmissimis prævaluit corporibus: ac militiam belli cum res postulauit:facile sustinuit:duratam pacis laboribus semperq; rusticã plebem urbanæ præposuit. Et paulo post subiunxit: Illis temporibus proceres ciuitatis morabantur in agris. Et cum consilium publicum aliqua deposcebat:a uillis in senatum arcessebantur. Ex quo qui eos euocabãt uiatores appellabantur. Hæc ille. Ideoq; contra Criticum inuentem mulritia inuehens Iuuenalis in secunda satyra ait:

Sin habitum quo te leges ac iura ferentem
Vulneribus crudis populus modo uictor:& illud
Montanum positis audiret uulgus aratris.

Nam(ut ait Cato) fortissimi uiri & milites strenuissimi ex agricolis gignuntur minimeq; male cogitantes. Quid quod teste Plinio circa initium libri.xviii. naturalis historiæ:Agrum male colere censorium probrũ iudicabatur. Vnde teste Catone cum uirum bonumq; colonum dixissent:amplissime laudasse existimabant Hinc & eodem Plinio teste locupletes dicebant locis:hoc est agri plenos. Pecunia etiã ipsa a pecore appellabatur. Quid aliud. Non ne & Camillus Curii & Cincinnatus agriculturam propriis manibus exercebant: dicente Lucano:

Paupertas fugitur totoq; arcessitur orbe.
Quo gens quæq; perit:tunc longus iungere fines
Agrorum:& quondam duro sulcata camillo
Vomere:& antiquos curionum passa ligones
Longa sub ignotis extendere rura colonis.

Nam ut etiam Ouidius libro fastorum retulit:

Aut pecus:aut latam diues habebat humum.
Hinc etiam locuples:hinc ipsa pecunia dicta est.
Sed iam de uetito quisq; parabat opes.

Vnde teste Plinio libro.xviii. Mulctatio quoq; non nisi ouium boumq; impendio dicebatur. Et cautũ quippe erat ne bouem priusq; ouem nominaret:qui indiceret mulctam ludos boum causa celebrantes:bubetios uocabant. Pascua dicuntur omnia ex quibus populus reddituꝰ habet:quia diu hoc solum uectigal fuerat. Et infra subdit idem Plinius. M.quidem Curii post triumphos immẽsumq; terrarum adiectum imperio nota sanctum est perniciosum intelligi ciuem cui septem iugera non essent satis. Hæc autẽ mensura plæbi post exactos reges assignata est. Et non longe supra in eodem libro iugeri uocabulum explanans ait:Iugerũ uocabatur:quod uno iugo boum in die exarari posset. Hoc etiam secundum aliorum designationem significat mensuram quadraginta pedum:quia tantum solet uno die par boum arare. Vnde pergit idem Plinius Actus dicitur in quo boues agerentur cum aratro uno impetu iusto. Hic erat centum uiginti pedum:& duplicatus in longitudinem iugerum faciebat. Et sequitur idem auctor: Dona imperatorum ac fortium ciuiũ uno quantũ die plurimũ arauisset. Hæc ille. Verum iugerum in singulari secundæ est declinationis. Nec iuger apud approbatos auctores comperitur. In plurali uero tertiæ declinationis est & iugeribus facit. Itaq; hoc loco auctoritati Prisciani non assentio:qui absq; auctorũ testimonio iuger cõperiri dixit. Sed lõge post in eodem libro quærit Plinius:quæ nam ergo tantæ ubertatis quæ tunc habebatur causa erat. Cui quæstioni per hæc uerba respondet:quia ipsorum tunc manibus imperatorũ colebantur agri:ita fas est credere gaudẽte terra uomere laureato & triumphali aratore. Siue illi eadem cura femina tractabant qua bella:eadẽq; diligẽtia arua disponebãt q̃ calbra. Siue honestis manib⁹ omnia lætius pueniũt:quoniã & curiosi fiũt. Serẽtẽ inuenũt dati honores Seranũ dati honores Seranũ. Vnde cognomẽ aranti quattuor sua iugera in uatica nonq; prata quiritia appellantur: Cincinnato uiatore attulit dictaturã. Et post hæc nõ longe subdit: De cultura agri præcipere principale. Fuit etiam apud exteros. Siquidem & reges fecere: Hieron: Philometor: Attalus: Archelaus. Et duces Xenophon:& poenus etiam Mago. Cui quidem tantum honorem senatus noster attribuit carthagine capta:ut cum regulis aphricæ bibliothecas donaret:unius eius duodetriginta uoluminã censeret in latinam linguam transferenda. Cum iam præcepta. M. Cato condidisset peritiq; linguæ pœnicæ datũ fuit negociũ. Similiter. M. Varro septuagesimũ primũ uitæ annũ gerẽs de ea re ꝓdendũ putauit.

Sed iam

Sed iam ad agriculturæ uocabula quædam explananda transeundum duxi. Ager dicitur a. M. Varrone de lingua latina: quod in eo aliquid agatur. Id Quintilianus libro institutionū primo densit græcum esse uocabulū dixit. Nam græce ἀγρὸς dicitur qui teste Vlpiano locus est sine villa: quem latine nōnulli fundū interpretati sunt. Vnde ait idem Vlpianus plærunq; fundum sine villa accepimus: quasi id esse quod ager intelligere uoluerit. Cui florentinus iurisconsultus de uerborū significatione contradicere uidet. Aut enī fundi appellatione omne ædificium & omnis ager continetur. Sed in usu urbana ædificia ædes: rustica uillæ dicuntur. Locus uero sine ædificio in urbe area: rure autem ager appellat. Idemq; ager cum ædificio fundus dicitur. Hæc ille. Et sic diuersæ prorsus uidentur iurisconsultorū sententiæ. Nam quod Vlpianus ait plærūq; fundum sine villa hoc est sine ædificio accipi. Florentinus ait ager sine ædificio fundus dicitur. Sed ut puto hic latius fundi uocabulum ille strictius accepit. Nam secundum Vlpiani sententiam locutus uidetur Varro libro quinto de lingua latina cum ait: fundus dictus quod uidebat: pecudum aut pecuniæ fundamentū aut quod fundit quotquot annis multa: Ita ut hanc ꝓpriū fundi significatū existimem. Secundū uero latiorem Florentini acceptionē locutus uidetur Seruius sup secundum georgicorum cū ait: fundus ab eo dicit: quod sit rerum omniū fundamentū. Veȝ quia iurisconsultorū continuata uerba nō legimus: sed debilorum operibus quædā excerpta tenemus: nemo de rebus aut uerbis ut puto plenam semper sententiā habere potest. Nam quærit modestinus de uerborū significatione fundus a possessione uel agro uel prædio quid differat & respondet dicens: fundus est omne quicquid solo continet: ager est species fundi: quæ ad usum hominis paratur. Possessio ab agro iuris proprietate differt. Quid enī apprehendimus cuius proprietas ad nos non pertinet: aut nec potest pertinere: hoc possessionē appellamus. Possessio ergo usus: ager proprietas loci est prædium utriusq; suprascriptæ generale nomen est. Nam ager & possessio huius appellationis species sunt hæc ille. Et certe nisi ad aliud intentionē suam referre hic uoluerit quod scriptum nos habemus: ridicule potius ne dicam imperite locutus uidetur. Et perinde ac si quis de uirtutibus & uitiis quærat in quo prauū & malū differant: ac respondeat: prauū ideō quod non est rectum. ut lignū prauū: malum uero genus pomi est Nam quid hoc foret dicta inepti: ubi de qualitatibus agit digredi ad substantiā: quæ ad rem non pertinet. Ita hic cum de fundo: cum de agro: de prædio: de possessione disputat: nō de ea significatione possessionis loquitur qua rei ꝓprietas & substantia intelligit: sed ad qualitatē ipsam possidendi digreditur. Quod si ita est quid affinius habet possessio ad fundū agrum prædium: q̄ ad uestem: mulum: aut equū. Nam hæc rerum ita possessio est ut illarū. Sed nō de huiusmodi possessione loquendū erat: quæ præsertim: non est ut ipse ait species prædii: uel fundi. Nam prædium fundus ue proprietas est: quoȝ utrūlibet si generale nomē est ad possessionē profecto non usus: sed proprietas dicenda Modestino possessio fuit. Nanq; possessionem proprietatē esse ostendit Cicero in paradoxis ita scribēs. Etenim isti callidi æstimatores prata & areas magni æstimāt: quod ei generi possessionū minime nocere pōt. Idē Quintilian⁹ libro. vi. de oratoria institutiōe ostēdit dicens: Patris eius dialogos dedit legendos: quorum eum in priuernati unus: alter in albano: tertius in tyburte sermonem habitū cōplecteretur: requirebant ubi esset hæ possessiones. Omnes autē illas Brutus uendiderat. De proprietate certe locutus est: & non usu. Nec simpliciter agrū esse fundū sine uilla placet. ut dixit Vlpianus: cum sæpe legamus erant in agris senatores. Et uixerūt multi nobilissimi philosophi in agris Vnde ait superius Columella illis temporibus proceres ciuitatis morabant in agris. Nec existimandū est sine uilla: aut habitatione. Itaq; puto agrum græcolatine rus dici: & continere fundum: non contineri ab illo Vnde proprie ager est circumectū urbi territorium. ut ager campanus: ager leontinus: ager phalischus: & similes. At singula prata: singulæ uineæ: singuli horti: singula olineta: pomaria: salicta: arbusta: pascua: nemora: loca aucupatoria: uenatoria: piscatoria: Siue uillam atq; ædificium siue piscinam: atq; alnearia: Siue uiuaria habeant siue non habeant: singuli fundi sunt. Et quidem in agro: In urbe autē siue oppido: siue uico siue castello tantūmodo possessio est quicqd tale est: qualia hæc quæ enumerauī. Sicq; fundī species est agri siue ruris. possessio autē generali⁹ omnibus est: quia rustica & urbana. Nam tabernæ hospitia: horrea in urbe: possessiones urbanæ sunt. Cicero in philippicis possessiones inquit nostras & urbanas & rusticas. At uero prædium dictū legimus: quod ex agro: præda antiquitus militibus distribui consueuerat. Quare min⁹ agro & maius fundo dici posse uidetur. Verum & ipse ager nō semper in ea quā diximus significatione accipitur: Sed aliquādo is locus dicitur in rure: quem colimus: siue arando siue conferendo. In qua significatione habet pluralem numerū. ut omnes agros ciuium depopulatus est. Nam in priore nō habet: hoc est dū loquimur de singulariū urbium territoriis. Nō enim dicas recte fic Antonius dedit militibus suis agros campanos: & leontinos. Nam hoc pacto nō cōplector nemora: saltus pascua: desertos mōtes: Sed sic potius dedit militibus suis agros campanū & leontinum. i. agrū campanum & leontinū. Qui quidē modo cōplector omnia quæ in territorio illo sunt. Nam in ea sua propria ac lata significatione: ager etiā flumina lacus: exercitus omnia includit. Campus dicitur quasi amplus: nam planicies est terræ grandis: & ampla. unde ait Varro: Quod primū ex agro plano fructus capiebant campus dictus est. postea q̄ proxima superiora loca colere cœperunt: a colendo colles appellarunt. arium ab arando nomen assumpsit: & is ager est qui seméti dat Salustius in catilinario: Numidæ pabulo pecoris magis q̄ aruo student. Noualia in neutro genere: & nouā

les in fœminino dicuntur. Et proprie sunt teste Seruio arua primum profissa. Vnde ait Varro ager qui intermittit a nouando noualis dicit iuxta quod Virgilius in tityro. Tam culta noualia miles habebat. Nonunqꝫ uero & agri messi nouales dicunt. ut Virgilius libro georgi. i. Intonsaſqꝫ nouales. At ager restibilis teste Varrone uocat: qui restituit ac referitur quotquot annis. Idem quod magris quotquot annis rursum facienda eadem ut rursus capias fructus rura sut appellata. Prata uero dicta ab eo quod sine opere sunt parata. Seges ut multi putat proprie fruges e eoꝝ feminũ: ex quib⁹ cõficit panis: modũ demessa. Quod nonunqꝫ poetæ ut contentũ p cõtinente usurpant: & ipsam humũ ad accipienda semina subactam segetem uocant. Vnde ait Varro: Seges a satu. i. semine dicitur. Iuxta quod Virgilius libro georgicoꝝ primo: Illa seges demũ uotis respondet auari Agricolæ bis quæ solem: bis frigora sentit. Vnde transsumptiue ait Horatius: Hæc seges ingratos tulit: & fert omnibus annis. Sementis est satio siue ut ita dicaꝫ seminatio. Liuius campani inquit sementẽ facere possent. Apud Hieronymũ uero cum pluribus in locis tum in geneseos principio sementis pro semine positũ est. fructus a fruendo: messis a metendo dicitur: & est ipsa messio: hoc est cum seges iam matura est. Virgilius: Quæ tempora messis. Cicero de oratore: qualem sementẽ feceris: ita metes. Nonunqꝫ uero & pro fructu ponitur. ut Iuuenalis Deprædenderunt messem. fruges a fructu nomen assumpsisse puto. Ni teste Varrone. i. quod segetes ferunt. Vnde quicqd ex fructu terræ in alimoniã uertimus: id recte fruges appellari posse existimo. Luius eam inquit gentẽ traditur fama dulcedine frugum: maxime uini noua tamen uoluptate captam. Idem nõ arbore frugifera non satis in spẽ relictis. Plinius etiam indicẽ dedit de arborib⁹ frugiferis. frumentum a frumendo. i. uescendo: hoc est a suprema parte gulæ quæ dicitur frumen: inomẽ dici assumpsisse. frumenti uero genera: & si non isdem nominibus apud omnes dicantur: hæc teste Plinio uulgatissima sunt. Far quod odoreum ueteres uocauere: siligo: triticũ: hordeum: quæ pluribus sũt terris communia. Aruica gallicaꝫ propria. In ægypto aũt ac syriæ ciliciæqꝫ & asiæ ac græciæ partibus peculiales sũt zea oriza: typhe. æstiua uero frumenta sunt sizima panicũ milium. Sizima ab india uenit. ægyptus similaginem conficit e tritico suo. e siligine uero teste eodem Plinio lautissimus panis fit. Quare dixit Iuuenalis in quinta satyra: Sed tener & niueus mollique siligine factus Seruat domino. quam quidam a seligendo dictam putant quia inter omnia frumentum id uelut precio⁹us seligitur. Ego uero uocabulum id græcum esse cõperi indelicet ὅτι ἀίγιλωπος: quod latine maguderim traductũ ostendit Priscianus in. vii. inducẽs Plautũ dicentem in rudente: seu tibi confidis fore multam maguderim: ubi dixit Priscianus: significat frugis genus. i. easilis: qui nascit ex ea parte cuius radix syrpis euellitur: uel potius ut alii dicunt siliginẽ. hæc ille. hordeum autem dictum quidã uolunt quod ante omnia frumenta sit aridum: sed meliorẽ derivationẽ in ea dictione de aspiratis latinis uidebimus. triticum a triturando dicitur: quo teste Plinio nihil est fertilius ex quo ut ait maxime alitur homo. far ut nõnulli affertunt a frangendo similiter dicitur. Nam cũ apud antiquos molarum usus nõ esset: frumentum in pila missum frangebant: quod genus erat molendi uocabantqꝫ aderẽ ab adolẽdo hoc est sacrificando: unde & adorea sacrificia dicebantur. farinam a farre dictam Plinius dixit noie ipo apparere Idem ait panicum a paniculis suis nominatum. Aristam ab aristate appellatũ uolunt: & sunt ea spicula: quæ emittit spica: a quib⁹ & ipsa nomẽ assumpsit. Varro uero spieã a spe dictam uoluit. Quin & hic spicus & hoc spicum cõperitur. Cicero in aratro: spicum illustre ferens insigni corpore uirgo. Sed teste Seruio sup primũ georgi. masculinum usum in utroqꝫ numero habemus: Neutri uero in solo singulari & raro: Nam pluralis numẽꝫ rectus est. Culmus quasi calamus dicitur: stipula est culmi uagina dicta ut nonnulli putant: quasi instar dicente etiam Virgilio libro georgi. i. Atqꝫ leuem stipulã crepitantibus urere flammis. Palea a pabulo dicit Nam ea sola primum in pascendis animalibus præbebat: quo sane uocabulo nõ proprie culmi: sed folliculi ipsa granulorum cõprehendun⁹. Virgilius in primo georgicoꝝ: Surgentẽ ad zephyrum paleæ iactantur inanes. legumina a legendo dicta sunt: eo quod manu legantur: & nec sectionẽ patiantur. Pilumnos uocauit Plinius qui polum pistrinis inuenerunt. Pistores a pinsendo. Sane eodẽ teste pistores romæ nõ fuerũt ad persicum usqꝫ bellum annis ab urbe condita super quingentos octoginta. Ipsi panes faciebant quirites: mulieꝫ id opus erat sicut etiam nunc in plurimis gentiũ. Et paulopost subdit: Pistoresqꝫ tantũ eos qui far pinsebant nominatos: nec cocos habebant in seruitutis: eosqꝫ ex macello conducebant. Et ut idem in eodem libro. xix. dixerat cribroꝫ genera galliæ setis equorum inuenere: hispaniæ lino excussoria: ægyptus papyro atqꝫ iunco. arbor uero a frutice ita differt ut frutex ab herba. Ni frutex is est qui ad iustam magnitudinẽ arboris nõ assurgit: & statura similis est multis herbis. sane & inter frutices soboles illa arboꝫ ex plantula cõputatur: qua fruticari uerbũ quasi fruticẽ renasci ex arbore. Cicero ad Atticũ expressit cum ait: excisa e eni arbor nõ euulsa. Itaqꝫ fruticet uides: nã id quod sæpe legimus fruticari pilum translatũ est. frondes aliqui a feros alii a fluo dictas uolunt: & tantũ sunt arboꝫ: folia uero & arborum & herbaꝫ & florum. Vineta & uineæ teste Varrone a uite multa dicunt. uitis a uino: ad a uinis hinc uindemia: quod est uini demia aut uini demia Malleolus ut placet Columellæ est in modum malleꝫ rostra habens aptus plantationi: & a sarmento sic dictus: ut pars a toto. uerum quando arefacta sarmenta fiunt: cum malleolis igni reseruata indifferenter uocant. Nam & Hannibalem leguntur sarmenta cornibus boum alligasse: eaqꝫ incendisse: ut hostes falleret. Et nõnullis ciuibus romanis quod domus haberent plenas malleorum ad capitolii uel urbis incendia fraudi fuit. Sane

fructuum arborum & fruticum: quidam minutissimi & densius nascunt: & hi acini uocantur. quidam uero disparsius & rarius: & hi bacce dicunt. Nas inter acinos enumerant una grana hederæ: grana sambuci: grana ebuli: grana malipunicæ: addam & grana moroꝝ: & quicquid his est simile. Inter baccas uero fructus lauri: fructus oliuæ: cornilocri quæ fabi syriacam uocant: myrti lentisci: similiumq; Nonnunq; uero acini & bacce a poetis indifferenter ponunt. ut Virgilius in silenoSanguineis ebuli baccis minioq; rubentē. Supra hæc autem poma sunt: & dicunt dotaxat quibus uescimur: inter quæ cōnumerāt ceraſia: & meſpila: hoc ē quæ nec acini nec baccæ nominant. Naces uero dicunt sicut corylus: siue a loco auellana: amigdalus: & glans: & siq̄ sunt his similia. Nam castaneā in nuces referri quibusdam uisum est. ut Virgilius in Alexi: Castaneæq; nuces mea quas amaryllis amabat. glandem uero quidā in numero pomoꝝ: quidam nucum: nōnulli uero quia siluestris pastio est & porcorum in sua ꝓpria denominatione eē uoluerunt. At Caius iurisc̄ōsultus: & Vlpian⁹ glādis noie oēs fructus eē dixerunt. ut labolenus ait exemplo græci sermonis: apud quos omnes arboꝝ species ἀκράδρυα appellant. siluam a græco quod est ξῦλον. i. lignum dici quidam putant: & generale nomē est propterea solet eē cedua. saltus uero silua in uia est nec transeuntibus patet in quo pasti atq; asstuare pecudes solent: aut si locus aeraq; patitur hyemare: & a salio dictū uolunt. Nemora autē ut quidā putant uoluptatis causa comparata & plena amoenitatis sunt ut quasi numina esse & dici uelint. Lucus religiosus est & nequaq̄ cæduus: uel potius manu constitus: & alicui deo uel alicuius hominis funeribus cōsecratus: ideoq; aut circa delubra numinū: aut circa sepulchra uirorum positus erat.

A griophagi cum. i. latino & .ph. aspirato scribitur: populi erant athiopum uersus occidēs: q tesse Solino solum pantheraꝝ & leonū carnibus uiuebant: unde ἀγριοφάγοι. i. ferarum: qᵘ͡ſ γοί hoc est comestores dicunt.

A grippa cum. i. latino & duplicato. p. scribitur: ubi e superabundanti unum. p. superadditur: nomē est cōpositum ex ἄγρια dolore indicat: & πούς. i. pes quasi dolens pedes: unde omnes qui pedes dolent agrippæ dici possunt. Quin & tesse Nonio omnes q anteductis pedibus oriunt agrippæ uocantur.

A gron cum. r. post. g. scribitur: fuit tesse Herodoto libro historiaꝝ primo: primus qui inter heraclidas sardis regnauit: & ut idem ostendit ultimus Candaules.

A iax cuꝫ. i. latino atq; absq; aspiratione scribē. Vnde miror de Gasparino uiro alias diserto & in multis probato: q omnē prorsus scripturā græcā ignorauit: & de orthographia græcaꝝ dictionū scribere tentauit. Nā Aiacem cū aspiratione scribendā eē dixit. Azinū cum. i. latino quod cum græco scribit. Cosmographiā cuꝫ eh. aspirato: quod nequaq̄ aspirari pōt. Antonion cum. th. quod nullam aspirationē habet. Et mille alia in quibus litteraturā omnē græcaꝫ peruertit. præter in paucis quæ uel a Guarrino ueronensi doctissimo uiro: uel ab alio litteraꝝ græcaꝝ erudito audire uoluit. sed hæc hactenus. Fuit igit Aiax Telamonis regis filius ex Hesiona Laumedontis nata: ut uidet uelle Homerus. Sophocles uero & alii fere oēs poetæ græci: ex alia uxore natū antecq̄ Telamon Hesionē Hercules ipse donauerit: ex qua solum Teucrum natū dixerūt. hic uidens arma Achillis nō sibi: sed Vlyxi iniustitiæ singulare præmiū potius fuisse cōcessa in insaniā conuersus ē: & cū ad Vlyxis pascua deuenisset ratus illius cōmilitones occidere: oues & quædā pecora trucidauit: atq; alia nonnulla in caprum quendam quē Vlyxem eē putabat: crudeliter attentauit. Quæ postq̄ se per insaniam fecisse rescuit: arrepto proprio gladio seipsum interfecit: ut late & eloquentissime narrauit Sophocles in ea tragœdia: cuius titulus est αἴας μαστιγοφόρος. Et partem tetigit Iuuenalis in satyra Plurima sūt fu scine cū ait: Hic bouē percusso mugire agamemnone credit. Quoꝝ cōcertationē Ouidius elegantissime trāstulit in li. xiii. metamorph. ubi cōcludens ait: Quid facundia possit: tūc patuit fortisq; uiri tulit arma diserti: fuitq; sepultus in rhoeteo promōtorio iuxta troiā. Alius fuit Aiax Oilei filius in currendo ꝓcax. ut dicit Homerus libro. ii. Iliados: & ut pgit cognomine minor: eqa nō tantus quantus Aiax Telamonis filius erat: q; multo minor & membris & uiribus: Vesa peritia nibrandæ utendæq; lanceæ inter omnes græcos facile princeps. Ob cuius noxam ut dicit Virgil⁹ libro æneados primo: quia concubuerat in templo Palladis cū Cassandra regis Priami filia: Pallas ne exurere classem Argiuum atq; ipos potuit subemergere ponto: & reliqua ubi mortem illius describit.

A labastrū cū unico. l. & .t. sine aspiratione scribitur: genus est marmoris pluridi & coloꝝ uarietate distincti. ut testis est Plin⁹ libro .xxxi. & .xxxvi naturalis historiæ.

A lalia cū. i. latino scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum primo: urbs in insula cypro.

A lastor cum unico. l. & .t. nō aspirato scribit: fuit ex sociis Aiacis Telamonis in bello troiano.

A lazones cum unico. l. & .z. consonante scribitur: fuit teste Herodoto libro historiaꝝ .iii. populi scythici hyparim fluuiū accolētes: quos in adiutoriū troianoꝝ uenisse ostendit Homerus libro iliados. ii.

A lbum cum. b. scribit: quod sabini teste Festo cum. p. scribebant & dicebant alpum: & ab dictione græca quæ ἀλφοί dicitur: & candoré denotat tractū asserit. Vnde credi potest alpium nomen deduci: & sic quoq; a candore nominari. Nanq; alpes græcā esse dictionem constat.

A leamenes cum. e. simplici scribitur: fuit uir statuarius. de quo Quintilianus libro duodecimo de institutione oratoria meminit.

A leanor cū. e. non aspirato scribitur: nomen est uiri propriū: de quo Homerus & Virgilius mentionē fecere:

Virgilius libro.ix.ænei.Pandarus & bitias idæo alcanore creti.& in.x.ait:Huic frater subit alcanor.

A Icathus cum.c.non aspirato &.th.aspirato scribitur:habetq; accentum in secunda:fuit ex principibus troianis.ut ostendit Homerus libro duodecimo iliados.

A Icathoe cũ.c.sine aspiratione &.th.aspirato scribit' urbs fuit ut quidam putant eadem cum megarade qua dixit Ouidius libro metamorphoseos.viii.Alcathoe quam risus habet:& reliqua.

A Icæus cũ.c.nõ aspirato &.æ.diphthongo scribit':fuit poeta lyricus:& patria mytilenæus dicẽte Sappo:Nec plus alcæus cõsors patriæq; lyræq; laudis Habet:q̃uis grandius ille sonet. Et Horatius in secundo carminũ Et te sonante plenius aureo alcæe plectro:de quo etiã meminit Herodotus libro historiarum quinto. Ali⁹ fuit Gorgophonis thebani filius & Amphitryonis pater.ut ostendit Euripides a quo Alcides Hercules ipse ut quidam uolunt cognominatur.

A Icenor cum.c.exili &.e.absq; diphthongo scribitur:fuit teste Herodoto uir argiuus.

A Icedo absq; abũ aspiratiõe atq; .e.absq; diphthõgo scribit'.nõ ẽ dictio græca ut qdã putãt:sẽ latina ut testat' Priscian⁹in.vi.declinat'q; hui⁹ alcedinis:& ei auiculi eẽ eximio quã græci halcyonẽ uocant.unde ait Plautus in penulo:Quã mare dulce est cum ibi alcedo pullos educit suos:& forte philomenam intellexit.

A Icestaralu Alcestes:nõnulli Alcestis:absq; aliqua aspiratiõe uel diphthõgo & cũ.i.latino scribit':fuit teste Homero li.ii.iliados:Admeti cõiunx & filiaꝫ Pereli regis thessaliæ formosissima:ex qua & uiro Admeto nat⁹ est Euemelus:q ad troiã cũ aliis græcoꝫ ducib⁹ ueniens undecim præfuit nauib⁹.hæc adeo uirũ suũ amauit ut cũ ad morte ille ægrotaret:& ab oraculo respõsũ eẽt ipm ꝓxime moriturꝫ ni aliquis ex ꝓpinqs loco eius uoluntaria morte moreret'.Ipsa unde mori uoluit:quod cæteri ꝓpinqui penitus sprecuerũt. Quare dixit Seneca in Medea cõiugis fatũ redimẽs Pherai uxor impendit animã marito.& Ouidius tertio de põto ad uxorem dixit:Si mea mors redimenda tua quod abominor eẽt:Admeti coniunx quã sequereris erat.Ideoq; in obprobriũ fœminaꝫ fuit temporis dixit Iuuenalis in satyra Credo pudicitiam:Spectãt subeuntẽ fata mariti Alcestem:& similis si permutatio detur:Morte uiri cupiant animam seruare catellæ.

A Icibiades cũ.c.nõ aspirato &.i.latino utrobiq; scribit':fuit athenien sis Clitiæ filius: qui teste Plutarcho genus ab Euryface filio Aiacis telamonii ducebat.In hoc teste Aemilio Probo quid natura effiere possit uide tur experta.Et nihil eo fuisse excellentius uel in uitiis uel in uirtutibus. Natus est enĩ in amplissima ciuitate summo genere:& omniũ ætatis suæ multo formosissim⁹:ad omnes res aptus:cõsiliiq; plenus.Nãq; imperator fuit fuminus & mari & terra:disertus:ut in primis dicendo ualeret:cuius tanta erat cõmẽdatio oris atq; orationis:ut nemo ei dicendo posset resistere.diues cũ tũs poscerẽt laboriosus:patiens:liberalis:splendid⁹:nõ minus in uita q̃ uictu.Affabilis:blandus:tẽperatꝫ callidissime seruiẽs.Idem simul ac se remittebat:neq; causa fuberat quare animi laboré perferret.Ita luxuriosus dissolutus libidinosus intemperãs reperiebat' ut omnes admirarent' in uno hoie tantã eẽ dissimilitudinẽ:tanq; diuersam naturã.Idem educatus fuit i domo Pericles patrui sui.ut dixit Iustinus.Aemilius uero dixit illũ Pericles fuisse priuignũ:fuitq; eruditus a Socrate.Ipse quoq; ineunte adolescẽtia amatus est a multis:atq; etiã a Socrate:de quo mentionẽ facit Plato i symposio.Nã cũ induxit cõmensorãtẽ se pernoctasse cũ Socrate:neq; aliter ab eo surrexisse ac filius a patrẽ debuerit.Postea q̃ robustior ẽ factus nõ minus multos amauit.In quoꝫ amore quoad licitum ẽ odiosa multa delicate iocoseq; fecit.Socerũ habuit Hipponicũ omniũ græcæ linguæ eloquẽtissimũ.Bella uero quibus ipe imperator præfuit:narrat apud græcos late Thucydides de bello peloponẽsiaco:& Plutarchus in descriptione uitæ illius.apud nostros uero cõpendiose Iustinus in libro sui epitomatis quinto:& ut cõcludũt Theopompus & Timæus græci historici:hic cũ athenis splendidissima ciuitate natꝫ eẽt:omnes splendore ac dignitate uitæ superasset certũ est.Postq̃ inde expulsus thebas uenit:adeo studiis eoꝫ inseruisse dicũt:ut neq; animo eũ corporisq; uiribus posset æquiparare.oẽs eni boetii magis firmitatẽ corpis q̃ ingenii acumini deseruisse.eundem apud lacedæmonios:quoꝫ morib⁹ summa uirtus in patientia ponebat':ut etiã noster Cicero secundo tusculanarũ libro ostendit:sic duritiæ se dedisse ferunt:ut parsimonia uictus atq; cultus oẽs lacedæmonios uinceret.fuisse apud thracas hoies uiolentos rebusq; uenereis deditos:hos quoq; cũ apud illos eẽt in his rebus antecessisse affirmãt.Venisse deinde ad persas:apud quos summa laus eẽt fortiter uenari luxuriose uiuere:hoꝫ sic imitatũ cõsuetudiné dicunt:ut illis̃ in his maxime admirarent':quibus effecisse:ut apud quos eẽt princeps poneret':haberetur q; charissimus.Vesꝫ eorũ qui tyrannidẽ apud athenas exercebãt consilios:& Lysandri lacedæmonii artificio in phrygia interfectus est:cũ iam incendiũ domus effugisset:quod ad illum interficiendũ fuerat paratũ:& eius caput ad Pharnabazũ rettulerũt:& cuius bustũ mulier quæ cũ eo uiuere consueuerat:teste Aemilio Probro mulichri sua uelle contectũ ædificii incendio mortuũ cremauit:quod ad unum interimendum erat comparatum.

A Icidamus cum.c.exili &.i.latino scribitur:fuit teste Cicerone in primo tusculanarum:rhetor antiquus: qui mortis laudationem scripsit.

A Icides cũ.c.nõ aspirato &.i.latino scribit':dicit' a poetis Hercules:sic quoq; uel ab Aco auo:hoc est amphitryonis patre:uel ab ακη quod est robur:& fortitudo cognominatus.

A Icmus cũ.c.exili &.i.latino scribitur:fuit teste Plutarcho epirota:& uir bellicosus.

A Ieinous cũ .e.nõ aſpirato &.i.latino ſcribitur: fuit Naufithoi filius. ut teſtis eſt Homerus libro.vii. odyſſeæ: rex phæacũ iuſtiſſim⁹ dicente Orpheo in argonautica ΑΛΚΙΝΟΟΣ ΚΡΑΤΙΣΤΟΣΤΕ ΔΙΟΣΤΕΤΟΣΤΕ Βασ'λευς fuitq; diligens horto rũ cultor: quare dicit Virgilius libro georgicoꝝ.ii. Pomaq; & alcinoi ſilueꝫ.i. arbores pomiferaq; quas ille in pulcherrimã formã ordinauerat. unde Ouidius in.xiii. metamor. libro: Proxima phæacũ fœlicius obſita pomis Rura petunt. ad hunc teſte Homero in odyſſea naufragus uenit Vlyxes: q honorifice & regio continuo ſuſceptus errores ſuos enarrauit: cui rex ſi ſecũ remanere conſenſiſſet: Nauſicæ filiæ coniugium offerebat: quod ille renuens multis ab eo muneribus donatus: & naue cum ſocijs diſceſſit. Sane per ſynereſim Alcinus abſq; .o. nonnunq; ab auctoribus ponitur.

A Ieippe cũ .e. exili &.i. latino atq; duplici .p. ſcribit⁹ nomẽ ẽ ꝓpriũ fœminæ de qua ſæpiſſime Theocritus loquitur: & quia ab ἀλκὴ: quod ẽ robur & fortitudo deriuat⁹: & hippos equus: ne ſine forte aliunde deriuari credat⁹ cũ .e. abſq; aſpiratione ſcribitur: ut ſimiliter Ariſtippus & Leucippus.

A Ieinæon cum .e. exili: hoc eſt ſine aſpiratione: & cũ .æ. diphthongo ſcribitur: fuit philoſophus Crotoniates Pyrithi filius: & Pythagoræ auditor. hic teſte Laertio primus de naturæ ratione ſcripſit: & animam dixit immortalem atq; inſtar ſolis moueri.

A Ienaus cum .e. non aſpirato &.a. ante .u. ſcribitur: fuit filius Amphiarai: qui matrem Eriphylẽ in patris ultionem occidit: ut uidebimus in dictione Calliroe.

A Ienena cum .e. exili ante .n. &.e. abſq; diphthongo ſcribitur: fuit Electrionis ex Lyſidice uxore filia: Vxorq; Amphitryonis: & Iouis amaſia.

A Ieon cũ .e. nõ aſpirato ſcribit⁹: fuit teſte Seruio ſup Daphnim cretenſis ſagittari⁹: cui⁹ cũ filiũ draco inuaſiſſet tãta arte dixerit ſagittã: ut ea currẽs in ſerpentis deficeret uulnere: nec tranſiret in filiũ. ab⁹ faber fuit argẽtarius: de quo Ouidi⁹ li. meta. xiii. Craterẽ æneæ ſibi quẽ fabricauerat alcõ: Nile⁹ & lõgo celauerat arguméto

A Iecto cũ unico .I. &.ct. nõ aſpiratis ſcribit⁹: una eſt ex furiis infernalibus: quã Virgilius dixit li. æneï. vii. luctificum alecto. nã in accuſatiuo quẽadmodũ in nominatiuo terminat⁹: ut idẽ in eodẽ libro: Reginã alecto ſtimulus agit undiq; bacchi. nec eſt alius caſus niſi genitiuus: q teſte Seruio Alecto facit. & tres a poetis deſcribunt⁹: Tiſiphonen: Alecton & Megaeram: quas Acherontis & noctis filias Heſiodus dixit. unde Orpheus in argonautica: eoꝝ noĩa unico uerſu cõprehẽdit dicens ΤΙΣΙΦΟΝΗΝ ΤΕ ΚΑΙ ΑΛΗΚΤΟ ΚΑΙ ΔΙΑ ΜΕΓΑΙΡΑ.

A Iethes cũ unico .I. &.th. aſpirato ſcribẽ nomẽ fuit ꝓpriũ uiri troiani: quaſi ἄληθης .i. uerax fuerit: de quo Virgili⁹ libro æneï. i. Et qua grandeuus alethes. Idẽ libro. ix. Hic amnis grauis atq; animi maturus alethes.

A Igeo cum .e. abſq; diphthõgo ſcribitur: & ex uerbo græco deducitur: quod eſt ἀλγέω ἄλγω .i. doleo uel rigeo: ita ut ſit frigus dolor quidam membrorum rigore coniectus.

A Iexandria cũ unico .I. &.x. cõſonante atq; .t. latino ſcribẽ nomẽ fuit triũ urbiũ cõſtructarũ ab Alexandro magno: quarũ una fuit in ægypto ꝑ Dinocratem architectũ: ut ſcripſit Vitruuius in procemio libri primi de architectura locũ fortitus haud longe ab oſtio nili: ut dicit Solinus: quod plurimi canopicũ dicũt: eamq; teſte Iuſtino libro. xi. totius ægypti caput eſſe tuſſit. Aliã ſtruxit idẽ Alexander in aſia. aliã in ſcythia ſuper tana im: ut teſtes ſunt Curtius & Iuſtinus. Sane poetæ noſtri nõnunq; loco .i. quod eſt in penultima .e. ſurrogauerunt. ut Horatius libro. iiii. carminũ: Nã tibi a quo die alexandrea ſupplex: & uacuam patefecit aulam. & in de alexandræus cum .æ. diphthongo deducitur.

A Ilia cũ unico .I. &.i. latino teſte Seruio in. vii. æneï. ſcribit⁹. Idq; oſtẽdit Lucan⁹ cũ dixit: Quas aliæ clades. eſtq; teſte Liuio libro. v. ab urbe fluuius. xi. lapide uia tyburtina ab urbe diſtans e montibus cruſtumerijs in tyberim defluens. apud hunc. xv. kl. Aug. Galli duce Brenno romanos ſtrauere: & poſtridiuo urbẽ etiã deleuerunt: excepto capitolio. Virgilius uero libro. vii. æneï. metri cauſa cũ duplici .l. ſcripſit dũ ait: Quoſq; ſecãs infauſtũ interluit Allia nomẽ ꝑ quẽ modũ reliquias nõ ſolũ cum duplicato .l. ſcribimus.

A Iyattes cum unico .I. &.y. græco atq; duplicato .t. ſcribitur: fuit filius Saduattis regis lydiæ: & pater Cræſi: ut ſcribit Herodotus libro hiſtoriarum primo.

A Iyba cum unico .I. &.y. græco ſcribitur: regio eſt teſte Homero libro ſecundo iliados: nõ longe a myſia: ubi argenti fodinas eſſe dixit.

A Iitos cum unico .I. &.i. latino atq; .t. nõ aſpirato ſcribit⁹: fuit teſte Homero libro. ii. iliados: una ex urbib⁹ boetiis: quã herboſaq; aliarton uocat.

A Icarnaſius cũ unico .I. ſequente .i. latino &.e. exili: atq; unico .s. ſcribit⁹: a nõnullis ex noſtris abſq; aſpiratiõe principij ſcribit⁹: ſi qa a græcis ſp aſpirat⁹: ut etiã ex ei⁹ deriuatiõe nõſtra bẽ⁹ inter aſpirata locabimus.

A Iiptes cũ unico .I. &.i. latino atq; .t. nõ aſpirato ſcribit⁹: apud nos dici ꝓprie poteſt unctor. nam ab ἀλείφω uerbo græco quod eſt ungo deriuat⁹: quo uocabulo uſus eſt Iuuenalis in quarta ſatyra dum ait de græculo: Grammaticus rhetor geometer pictor aliptes.

A Iyſonii cum unico .I. ſequente .y. græco ſcribitur: populi ſunt ſcythiæ aſiaticæ. ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriarum quarto.

A Iitta cum unico .I. &.i. latino atq; duplicato .t. ſcribitur: dicitur teſte Herodoto libro hiſtoriarũ primo: lingua arabica Venus.

A llegoria cum dupliet.l.&.i.latino ſcribitur:poteſt ſecundum uocabuli litterarurarum dici aliẽiloquiũ. Elegantes uero interſionem interpretantur:ut aliud uerbis:aliud ſenſu oſtendat. Virgilius in palæmone:Claudite iam riuos pueri ſat prata bibere:hoc eſt definite iam plura canere:quia ſat ſuperq; auduimus. Et in fine libri ſecundi georgicorum:Sed nos immenſum ſpacus confecimus æquor:Et iam tempus equum fumantia ſoluere colla:hoc eſt quæ tractanda fuerant explicuimus:Iam congruum eſt carmẽ finire.Huius ſeptem ſunt ſpecies Ironia:Antiphraſis:Aenigma:Carientiſmos:Parœmia:Sarcaſmos:& Aſteiſmos.de quibus in dictionibus & uidimus:& uidebimus.

A llophylos cum duplicato.l.in principio &.y.græco in penultima atque ſequente unico.l.ſcribitur:dici poteſt a noſtris alienigena.Nam componitur ex ἄλλο:quod eſt aliud:& phylos quod cum.y.græco ſcriptum gentem deſignat.

A llotheta cum duplici.l.& in penultima cum.th.aſpirato:in ultima uero cum.t.ſimplici ſcribitur:dici poteſt latine aliter poſita.Nam componitur ex ἄλλως τε:quod eſt aliter:& θετὰ poſita.

A loeus cum unico.l.ſequente.o.&.eu.diphthongo in fine ſcribit:fuit Titani filius ex terra.hic teſte Homero libro undecimo odyſſeæ Iphimediam uxorem habuit:quam omnes alii poetæ & ſcriptores græci Ipimediam uocant.eodem modo Seruius noſter in nonũ Virgilii librum:hæc itaq; adulterari conſueuerat cum Enipeo quodam:In cuius ſpeciem uerſus Neptunus:illaq; grauidaſſe dicitur.Nam ut ait Homerus φάσκε ποσειδάωνι μιγῆναι hoc eſt dicitur illam Neptuno fuiſſe commixtam:quæ illi uel maritonat alii uolunt gemellos peperit Otum & Ephialtem:qui aloides a putatiuo patre cognominati ſunt:dicente Ouidio libro metamorphoſeos ſexto:cum ad Neptunum loquereturi Tu uiſus empeus gignis aloidas. Sed cum hi teſte Seruio ſingulis hebdomadibus nouem digitis in corporis proceritatem extenderentur:nouem ulnis exercuerunt.ut dixit Homerus libro undecimo odyſſeæ cum ait:ἐννέωρ τὸν εὖρος ἔην. Verum parantibus titanis bellum aduerſum Iouemnec ad illud decrepitus Aloeus accedere poſſet:hos miſit geminos contra deos: quod Lucanus ipſe tetigit:quando libro ſexto dixit.

Impius hic prolem ſuperis immiſit aloeus
Inferius celſis prope ſe cũ pelion aſtris.ſed cõfixi ſagittis ab Apolline & Diana in inferum detruſi ſunt.dicente Virgilio libro æneidos ſexto:

Hic & aloidas geminos immania uidi.
Corpora:qui manibus magnum reſcindere cælum
Aggreſſi:ſuperiſq; Iouem detrudere regnis.Sed ut ſcribit Homerus libro quinto Iliados: bellũ prius cum Marte geſſerunt:quem uictum catenis:tredecim menſibus truſum in carcere tenuerunt:in quo ſane perpetuo perduraſſet:niſi admonitu & precibus Eriboæ nouercæ ideſt Iunonis:furtim a Mercurio liberatus fuiſſet.Quod etiam Claudianus noſter de laudibus Stiliconis agens tetigit:quando ait:Cum gemini fratres gemuit:quos aſper aloeus Martem ſubdiderint uinclis.Et inde Carolus Arretinus conterraneus meus in elegia ad Pogium inquit ad Mercurium loquens:Tu mactas argummarti tu uincula ſoluis:Vincula quæ ſeuo carcere nexa deo.

A lope cum unico.l.ſcribitur:& in fine accentum detinet apud græcos: fuit Cercyonis filia: a cuius nomine cognominata eſt alope ciuitas theſſaliæ: de qua meminit Homerus libro.ii. iliados: Et alopetes ciuis dicẽ.

A lphabetum cum.ph. aſpirato &.t.non aſpirato ſcribitur: Nomen eſt compoſitum ex nominibus duarum primarium litterarum græcarum:uidelicet ex alpha & beta: quarum ſecundum cum.t. exili ſcribitur:ut in ea dictione uidebimus.Quare ait Iuuenalis in ſatyra Plurima ſunt fuſcinæ:

Hoc diſcunt omnes ante alpha & beta puellæ.

Et inde alphabetum quod apud græcos ordine litterarum numerum deſignat. Et prima littera unum denotat:ſecunda duos:& reliquæ modo conſimili apud antiquos indicabant.Quod & ſi aliquando apud noſtros iisdem antiquos obſeruatum fuerit:ut affirmare uidetur Priſcianus libello de numeris:minime uero præter paucas reliquæ numerum non deſignant.Verum.c.pro centum ponimus.d.pro quingẽtis.i.pro uno.l. pro quinquaginta.m.pro mille.u.pro quinq;.&.x.pro decem ſcribere conſueuimus.

A lpheus cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur.Nam licet apud græcos ſit.ei.diphthongus.nõ ſcribitur ἀλφειὸς:nos tamen diphthongũ in.e.longam cõuertimus.fluuius eſt helidis ciuitatis arcadiæ iuxta piſam decurrens:ut auctores quoq; aſſerunt:qui longo tandem curſu in achaia demergitur:& ibi a terra abſorptus atq; ſubter mare defluens:ex græcia in fontem arethuſam apud ſyracuſam in ſicilia ſe attollit:& inde in mare ſiculum cadit.Vnde Virgilius libro tertio æneidos ait:Alpheum fama eſt huc helidis arimen Occultas egiſſe uias ſubter mare qui nunc Ore arethuſa tuo ſiculis confunditur undis.

A lpes græcus eſſe dixit Feſtus:ab ἀλφὸς quod eſt candidum deductum:quia perpetuis fere niuibus albeſcũt unde ait Priſcianus in ſeptimo ἄλφεις:cum.ei. diphthõgo in fine apud græcos ſcribitur: quã quidam ex noſtris in.i.conuertunt:& dicunt alpis cum.i.finali ut ſardis:& ſyrtis. Sed plæriq; diphthongum in.e.conuertunt:& dicunt alpes.hæ omnem italiam inacceſſibili muro cludentes a tota gallia:& germania ſecuram reddebant:ſed cum illas peruias igne & aceto Hannibal pœnus effecerit:ab illo teſte Seruio non ſolum ei* loci mons apœninus dictus eſt:ſed omnis eius montis tractus qui per totam diſcurrit italiaq; & uſq; in ſicilia

protensus est apeninus est cognominatus: quasi alpes pœni. unde Virgilius libro duodecimo æneidos:
Quantus gaudetq; niuali
Vertice se attollens pater apeninus ad auras. Et Lucanus de illo inquit: Nullo
q; a uertice tellus
Altius intumuit propriusq; accessit olympho. Et ut ait Plinius libro uigesimosexto naturalis historiæ in portento prope habuere maiores alpes Hannibale exuperatas: & postea a cimbris: nunc ipsæ cæduntur in mille genera marmorum.

A lthæa cum. th. aspirato: & æ. diphthongo scribitur: habetq; accentum in penultima: nomen fuit proprium uxoris Oenei regis ætoliæ: cuius regia ciuitas erat calydon: fuitq; Testii filia: & mater Meleagri: quem fatali stipite consumptum fuisse scribitur a poetis: dicente Ouidio libro primo de tristibus:
Vtq; cremasse suum fertur sub stipite natum
Testiadem: & melice matre fuisse soror.

A lucinari per unicum. l. scribitur: & ex græco factum quod est λυχνια dixit Cloatius uerus in libris: quos teste Gellio libro sedecimo noctium atticarum inscripsit: uerborum e græcis tractorum: unde lucium quoq; dictum esse putat tarditatem quandam animi & stuporem: qui alienantibus plærunq; uenit.

A maracus cum. c. non aspirato scribitur: fuit teste Seruio super primum æneidos: puer regius: qui cum præciosa deferret unguenta casu lapsus: & fracto uase ingenti concepto odore in odiferam herbam conuersus est. de qua Virgilius Vbi mollis amaracus illum floribus & dulci spirans complectitur umbra: hanc Dioscorides dixit a romanis persam dici.

A maranthus cum. th. aspirato scribitur: flos est purpureus gratissimi coloris: qui apud nos immarcescibilem indicat: de quo Plinius libro uigesimo primo naturalis historiæ inquit: amaranthus est spica purpurea uirus: q; flos aliquis: & ipse sine odore prouenit augusto mense durat in autumnum: summa natura eius in nomine appellatione: quoniam non marcescit: sed postq; defecerunt cunct flores madefactus aqua reuiuiscit: & hybernas coronas facit. de hoc Ouidius libro quarto fastorum.
Has hiacynthe tenes: illas amaranthe moraris.

A marylis cum. y. græco in penultima sequente duplicato. l. & .i. latino in ultima scribitur: nomē fuit rusticæ propriam: de qua & Theocritus: & Virgilius sæpe meminere.

A malthea cum. th. aspirato: & absq; diphthongo scribitur: fuit Iouis nutrix: quam Lactantius libro institutionum primo una cum sorore Melissa: quæ scilicet patris nomen detinebat: Iouem puerum caprino lacte ac melle pauisse asserit. at Parmenius poeta græcus capram illam fuisse dixit: quæ geminos hædos parere solebat: & tunc illo tempore enixa fuerat quo Iuppiter ad regem cretæ Melissum nutriendos missus fuerat: & filiabus eius in custodiam datus: quæ cum tunc forte lacte careret: illum ad capram amaltheam exposuerūt.

A mathus cum. th. aspirato scribitur: Insula est in mari ægæo quæ Veneri sacra fuit. Ipsa dicente apud Virgilium libro æneidos decimo: est amathus: est celsa mihi paphos atq; cythera. Ipsa eadem est metallorum fœcūdissima: dicente Ouidio libro metamorphoseos decimo: At si forte roges fœcundam amathunta metallis.
Et inde amathunteas. ut Ouidius in eodem libro.
Lactantes uitulos amathunteasq; bidentes.

A mathura penultima cum. th. aspirato: & ultima cum. a. simplici scribitur: fuit uxoris Athamantis regis thebarum nomen: quæ ante deificationem uocata fuit Ino.

A masenus cum unico. s. & .e. absq; diphthongo scribitur: fluuius est uolscorum prisco natum: ultra qnē Metabus uolscorum rex & Camillæ pater: subditorum iram fugiens: telo alligatam ipsam filiam Camillam p
iecit. ut ostendit Virgilius libro æneidos undecimo. Quoniam ex eo nomine esse alio in sicilia fluuio ostendit Ouidius libro metamorphoseos quindecimo dicens: Nec non ficanias uoluens amasenus arenas: Nunc fluit: interdum suppressis fontibus aret.

A masis cum unico. s. post. a. & ante. i. latinum scribitur: habetq; accentum in penultima: fuit teste Herodoto libro historiarum secundo ægypti rex: cuius tumulus fuit una pyramidum: dicente etiam Lucano libro .ix.
Non mihi pyramidum tumulus euulsus amasis. hunc Plato dixit in timæo athenas apud græcos ædificasse ante quem teste Pomponio trecenti & triginta reges in ægypto fuere: quare uetustissimos prædicant ægyptios. alius eodem nomine uir fuit maraphius patria: & peditum Darii dux contra cyrenenses missus. ut Herodotus ipse monstrauit.

A mazones cum unico. z. scribitur. Nam nocabulum est compositum ex a quod est sine: & mazon mamma: & tam primam q; penultimam corripit. ut Virgilius libro undecimo æneidos: Pulsare & pictis bellantur amazones armis. fuerunt scythicæ fœminæ iuxta tanaim fluuium primum inhabitantes. deinde ad loca iuxta fluuium thermodoonta deuenerunt. Et ulterius inde procedentes magnam asiæ partem occupauere: ut de his omnia libro secundo sui epitomatis narrauit Iustinus. Nec uiris hæ fœminæ miscebantur: nisi in uere cum quibus uulgo delectari consueuerant: quousq; grauidas se persentirēt: q' Seneca in hippolyto tetigit cū ait:
Et prorsus ille gentis armigeræ furor
Odisse ueneris fœdera & casum diu
Vulgare populis corpus. & reliqua. E quibus si mares nascebantur: interficiebāt illos: fœminas uero earum

dexterioribus mãmis inuſtis ad conſueta ſua officia exercebant. Vnde Amazones dictæ ſunt.

A mbidexter cum.i.latino &.x.ante.t.exili ſcribitur:cõponitur ex αμφω:quæ latine ut ſupra uidimus tranſfertur ambo:& δεξιος dexter.

A mbracia cũ.c.exili hoc eſt ſine aſpiratiõe &.i.latino ſcribẽ:ubi.p.in.b.cõuertimus. Nam apud græcos ampracia ſcribẽ:urbs eſt in epiro teſte Liuio libro.vii.de bello macedonico:aſpero ſubiecta tumulo:Arcẽq; habet in tumulo poſitã:Eſtq; iuxta arctonẽ nauigabilẽ fluuiũ:dudũ fuit Pyrrhi regia:de qua Ouidi⁹ li.ix.metamorphoſeos:Præter erant uecti certatá lite deorum.

Ambraciam:uerſiq; uident ſub imagine ſaxum

Indicis actiaco quæ nũc ab apolline dicta eſt. Nam ibi actiũ eſt oppidũ & ꝓmõtoriũ:ubi Auguſtus uictis Antonio & Cleopatra:nõ modo refecit:ſed ampliauit templũ actienſis Apollinis. ut dixit Suetonius:& actienſes ludos inſtituit:ut uidimus in dictõe actiũ. Sinus etiã huic urbi adiacens:ambracia ſimiliter dicit⁹:cui⁹ circuitũ deſcribẽs Ptholemæ⁹ primo ponit acarnanũ oppidũ:deinde ſubſequẽter aratii fluuii hoſtia:deide ambraciã urbem:poſt illã actiũ oppidũ & leucas ꝓmontoriũ:deinde aziliã urbem:deinde achelœi fluuii hoſtia q terminus eſt epiri hoc eſt eius partis: quæ acarnania dicitur:ut in illis dictionibus uidimus.

A mbroſia cũ.i.latino ſcribẽ:herba fert duloſſimi ſaporis:adeo ut ex illa dei depaſci ſint ereditis:dicẽte Ouidio libro primo de ponto:Nectar & ambroſiam latices epulaſq; deoꝝ:Des mihi formoſa grata iuuenta manu. Diaſcorides uero dixit ambroſia quá multi artemiſiã dicũt:plurimas in frutice detinet uirgas lõgas palmis tribus:habetq; folia in initio minuta ſimilia rutæ:uirgæ uero ſunt plenæ ſemine: quaſi acinis odorẽ uini habẽtes:Nec unq; herba floret:habetq; radicẽ duob⁹ palmis lõgã. Plini⁹ artemiſiã credit. Sane ab ambroſia adiectiuũ ambroſius ambroſia ambroſiũ deriuat:quaſi diuinus diuina diuinũ:aut imortalis & immortale:unde Homerus και βροσιαι και χαιται.i.ut traduxit Virg.in.i.æneï. Ambroſiæq; comæ:hoc ẽ diuinæ.

A methiſtis penultima cũ.th.aſpirato &.i.latino:ultima cũ.t.exili ſcribẽ lapis eſt precioſus coloris purpurei cõtra ebrietatem ualens:unde nomen aſſumpſit. Nam a negationẽ indicat:& μεθη ebrietatẽ:inde amethiſtinus. ut Iuuenalis in ſatyra Et ſpes & ratio inquit: Vendunt amethiſtina. at uero Horatius nõ amethiſtina in neutro:ſed amiſtidem amoto.th.aſpirato ꝓtulit in feminino cũ ait i libro carminũ primo: Baſſum threcia uincat amiſtide:quod acron annotauit aſſerens ſic apud antiqores ꝓlatũ:ſed ſuo tpe amethiſtis dici.

A myclæ cũ.y.græco &.c.nõ aſpirato ſcribẽ:fuit laconiæ ciuitas Apollini ſacra. ut Honerus libro.ii.iliados: ſiitq; Caſtoris:& Pollucis patria:quod libro.iii.georgi. Virgilius tetigit cũ ait: Talis amyclæi domitus pol lucis habenis: Cyllarus:& quoq; graii meminere poetæ. Similiter Statius libro primo achilleidos: Soluerat oebalio claſſem de litore paſtor Dardanus incautas blande populatus amyclas:& inde amyclæus eius .æ. diphthongo deducẽ. ut Virgili⁹ præfato libro: Armaq; amyclæũq; canẽ: creſſamq; pharetram:quaſi bonos canes producat. & Ouidius octaua epiſtolaꝝ heroidũ inquit: Caſtori amyclæo & amyclæo pollnci. alia hoc noie uocitata fuit in italia urbs inter caietam & tarrhacinã cõſtituta:quæ teſte Seruio ſup.æ. Virgilii librum a laconibus:qui Caſtoris & Pollucis comites fuerant conſtructa fuit:quæ deinde tacendo periit:ut dixit Lucilius & Virgilius tetigit in præfato libro:cũ ait: Tacitis regnauit amyclis. Quod ſane p hũc modũ fuiſſe fertur: Ciues eius urbis cũ pythagoræa ſectam a cæde omniũ animaliũ abſtinentes obſeruarẽt:& ex uicinis paludibus natos ſerpentes occidere nephas putarent:ab iisdẽ interempti ſunt:quã ſententiã Plinius his uerbis libro quinto naturalis hiſtoriæ cõfirmare uidet' dicẽs: Iuxta tarrhacinã fuere amyclæ a ſerpentibus deletæ. hæc ille:ſed tacitas dixit amyclas. Virgi. hoc eſt pythagoræas:quia taciturnitatẽ Pythagoras primũ diſcipulis p quinquennũ indicebat. alii uero exponũt cũ frequenter falſo nuntiarent' hoſtes: & inani terrore ciuitas quaſſaret':lata lege cautũ eſt nequis unq; hoſtis nunciaret aduentũ. poſtea uero cũ hoſtis nullo nũciante ueniret:ex improuiſo ciuitas capta eſt:unde tacite dictæ ſunt: quia periere ſilentio. hinc eſt quod ait Lucilius: mihi neceſſe eſt loqui. nam ſcio amyclas tacendo periſſe.

A myclas etiã in ſingulari ſimiliter cum.y.græco:&.c.exili ſcribitur:fuit nauta pauperrimus in epiro: de quo Lucanus libro quinto plura proſequitur.

A myelon cum.y.græco ſcribitur:ciuitas fuit peoniæ:ſeu mauis macedoniæ: nõ longe ab axio fluuio troianis auxilia mittens. ut oſtendit Homerus libro iliados ſecundo.

A mygdala cum.y.græco ſcribitur:dicitur a noſtris nux longa. Virgilius libro georgicoruꝫ primo: Cũ ſe nux plurima ſiluis induet in florem. exponit Seruius ideſt nux longa.

A myneæ cum.y.græco ſcribitur:fuerũt teſte Macrobio libro tertio ſaturnaliũ leea ubi poſtea ꝓ halernum dictum fuit. Et inde amyneæus cum.æ.diphthongo in penultima ſcribitur. Virgilius libro georgicorum ſecũdo: Sunt & amyneæ uites firmiſſima uina.

A myntas cũ.y.græco &.t.non aſpirato ſcribẽ:ponitur a Theocrito & Virgilio paſtor: quo etiã nomine Alexandri auus:hoc eſt pater Philippi cognominatus fuit: quin & alii plures.

A myntor cũ.y.græco &.t.exili ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii.iliados: Phœnicis pater. Vnde dixit Ouidius in tertia heroidum epiſtolarum: Venerunt ad te telamone & amyntore nati.

A mythaon cũ.y.græco &.th.aſpirato ſcribẽ:fuit uir argiu⁹ pater Meláꝑi medici. ut oſtẽdit Homer⁹ diuerſis

locis odisseæ a quo Melãpꝰ ipe dictus ẽ amythaoniꝰ Virgi. li. geor. iii. Amythaonioſq; uelampos.

A mmon cum duplicato. m. & abſq; aſpiratione principii ſcribit. a noſtris arena dicit. Nam cũ Liber pater deuicta iam India per extrema libyæ cum toto exercitu gradiẽs maxima ſiti laboraret: Iouꝫ humiliter ſupplicauit: ut in hoc arduo caſu ſe patrẽ illi oſtenderet: Cui cũ repente occurriſſet aries illo duce ad limpidiſſimuꝫ fontẽ deductus eſt. Moxq; ſub oculis ſmirantis euaſuit. Quare crediderũt eundi arietem illũ Iouem fuiſſe ad huius ergo tantæ rei memoriã ſumptuoſiſſimũ templũ cõſtrui fecit: quod Iouis ammonis hoc eſt arenarii cognominauit. In quo ſcilicet ſimulachrũ arietis forma præſtabat. de quo Lucanus libro nono Catonis iter per libyam deſcribens ait.

Ventum eſt ad templum libycis quod gentibus unum
Inculti garamantes habent: ſtat corniger illic
Iuppiter ut memorant: ſed non aut fulmina uibrans:
Aut ſimilis noſtro: ſed tortis cornibus ãmon. Et inde ãmoniacus gummi quoddã ſeu lachryma dicit: quæ ut late Plinius libro. xii. naturalis hiſtoriæ rettulit ex arbore gignit: quã metropon uocãt: iuxta oraculũ Ammonis. Idem libro ſecundo eiuſdem operis prius dixerat ibidẽ eſſe fontem qui die friget: noctibus feruet. Quod Ouidius libro. xv. metamorphoſeos tetigit cum ait.

Media tua corniger ammon.
Vnde die gelida eſt: ortuq; obituq; caleſcit.

A momũ abſq; aſpiratione principii uel duplicatione ipiꝰ. m. ſcribit: herba ẽ ſuauiſſimi odoris: quã Pliniꝰ li. xii. naturalis hiſtoriæ naſci dixit in armenia: arabia: & ponto: armenici uero ꝓ omnibꝰ Dioſcorides laudat.

A morges cum. r. poſt. o. & ante. g. ſcribitur: fuit ex Darii ducibus unus: qui in caria ceciderunt. ut oſtẽdit Herodotus circa finem libri quinti.

A morbæus antepenultima cũ. œ. & penultima cũ. æ. diphthongis ſcribitur: genus eſt carminis æquali numero alternatim prolati. ut Virgilius in bucolicis: Alternis dicetis: amant alterna camænæ: unde dicitur quaſi ἀπὸ τοῦ βοᾶν: quod eſt alterne ꝯmutue. Nam ab ἀμοιβαῖος: quod eſt commutãꝫ deriuatur.

A mnis quidam græcum eſſe uolunt: & componi ex ἀμ quaſi: quod eſt circum: & nare fluere. Varro uero oſtendit eſſe latinum: & ab ambio quod eſt deſcendo deriuatum.

A mphiareus cũ. i. latino & eu. diphthongo in fine ſcribit: fuit Oicli filii Antiphatis filii Melampi filius: unde Statius libro thebaidos tertio inquit. Ac prior oiclides ſolita prece numen amicat. fuit Apollinis uates: & inter augures clarus: Ita ut cũ primũ puberẽ eret: ab argonautis uocatus acceſſit. ut eodẽ libro Statiꝰ ipſe mõſtrauit. deinde cũ tẽporis ſucceſſu Adraſtus argiuoꝝ rex expeditionẽ in thebanos acturus eẽt una cũ Melampo nate montẽ amphiſanta aſcendit: miſurus quid ex bello argiuis euentuꝝ eẽt: & cũ inter alia præuidiſſet ſe ex eo bello nõ reuerſurũ latebras petiit quæ oĩa Eriphylæ uxori tanq; fidiſſimæ indicauit. Sed iam cũctorum principiũ exercitu paratoꝝ cum ſolus ipſe peteretur a cunctis: & longior mora tedium pareret uniuerſis: uxor illius pacta cũ Argia filia Adraſti cingulũ ſeu monile pretioſum: quod Vulcanus Hermione prius gnæ: & uxore Cadmi priuis dederat: mariti detexit: qui cũ thebas cum aliis principibus nõ rediturꝰ peteret & die qua curru & armis nobilis ueniſſet in prælium: facto repente maximo terræmotu telluris uoragine abſorptus obiit. quare dixit Statius libro. vi. uiuũ illum & armatum ad inferos deſcendiſſe. Cetera uero quæ inde ſecuta ſunt: undebimus in dictione Eriphyle: & dictione Callirroe.

A mphibolum cum. i. latino & unico. l. ſcribitur: a noſtris dicit ambiguũ. Nam cõponit ex ἀμφι quod eſt undiq; & βουλὴ conſilium: unde amphibole uel amphibolia. i. ambiguitas.

A mphibologia eodẽ modo ſcribit: & ex ἀμφι cõponit atq; logia: quæ eſt ſermocinatio: quaſi ſermo ille ſententiã dubiã indicet: ut dico lacedæmonas athenienſes ſuperaſſe. Simili modo reſpõdit Apollo ad Pyrrhũ dicens: Aio te æacida romanos uincere poſſe. ſit etiã per incertam diſtinctionẽ. ut Virgilius libro æneidos .i. Bellum ingens geret italia: ubi quis intelligere poſſet de ingenti italia: ſicut de ingenti bello. & eodem libro Aurea ſubnectens exertæ cingula mãmæ: ubi teſte Seruio dubiũ eſt an ipſam auream: uel aurea cingula dicere uelit. Sed ſimilia quandoq; metri ratione amphibologia abſciunt: & certitudinẽ ex metro aſſumunt. ut Virgilius in bucolicis: Mollia lutheola pingit uaccinia caltha: ubi nõ poſſumꝰ mollia ad caltha referre: nec uaccinia ad lutheola: q; niſi lutheola ſextꝰ ſit caſus: nõ ſtaret uerſus. Idẽ li. æneæ. ix. ait: Criſtaq; tegit galea aurea rubra: ubi duo ablatiui ſũt & duo nõatiui: quos metrica rõe diſcernimꝰ. Nã rubra: & criſta lõgas habẽt ultimas: q; ablatiui ſũt caſus. ſit etiã amphibologia p eõe uerbũ ut deprecat Cato: Calũniat Cicero: Præſolat Brutus: dedignat Antoniꝰ in quibus nõ offendit an actionẽ denotẽt uel paſſionẽ. Simili mõ fit in æquiuocis ut ſi quis dicat canis mordax eſt: nõ intelligit an de cæleſti ſidere: uel peſce marino uel latrabili animali loquat: ſed eoꝝ q; mordere dicat. Similiter acies acuta ẽ: ambigit an de acie oculoꝝ uel gladii uel militũ.

A mphibrachus cum. i. latino & r. poſt. b. & ante. a. atq; ch. aſpirato ſcribitur: pes eſt tribus ſyllabis conſtans: breuem ex utraq; extremitate: atq; longam in metro detinens: quod nomen ipſum indicat. Nam ex ἄμφι quod eſt undiq; & βραχὺς breuis dicitur.

A mphilochus cum. i. latino & ch. aſpirato ſcribitur: fuit athenienſis philoſophus: & agriculturæ ſcriptor:

ut teſtis eſt Varro libro rerum ruſticarum primo.

Amphylitos cum unico.l.ſequēte.y.græco &.t.nō aſpirato ſcribit᷑:poteſt interpretari undiq; diſſolutus .Nā a λυω componitur quod eſt diſſoluo:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ primo:uir acarnanus cuius oraculo fretus Pyſiſtratus deuictus apud marathona athenienſibus urbem tertio occupauit.

Amphimacrus cum.c.nō aſpirato ſcribit᷑: pes eſt tribus ſyllabis conſtans:quaꝝ prima & ultima longa eſt: & media breuis:at nomē eius indicat:quod eſt αμφι.i.undiq;=α κρος longus.

Amphimachus cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribit᷑:fuit amphiarei uatis ex uxore Eripyle filius: quē Homerus cum aliis græcorum ducibus ad troiam uenīſſe ſcribit.

Amphion cum.i.latino ſcribit᷑:habetq; accentum in penultima:fuit teſte Seruio i Alexim Iouis & Anthiopes filius .alii dicunt Mercurii a quo ſuſcepta lyra adeo dulciter canebat:ut ſaxa ad ſtruendos muros thebanos traxiſſe dicat᷑:dicente Horatio in poetria:Dictus & amphion thebanæ conditor urbis

Saxa mouere ſono teſtudinis & prece blanda.

Ducere quo uellet.& Statius libro thebaidos primo:

Penituſq; ſequitur quo carmine muris

Iuſſerit amphion tyrios accedere mōtes.& Seneca in Hercule furente:Cuiuſq; muros natus amphion Ioue.

Struxit canoro ſaxa modulatu trahens.ob quod dicebat Virgilius in Alexi.

Canto quæ ſolitus ſi quando armenta uocabat

Amphion dircæus in actео aracyntho . Nam teſte plinio libro ſeptimo naturalis hiſtoriæ:primus rationem muſicam adinuenit.

Amphiro cum.i.latino ſcribit᷑:fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha Oceani & Thetyos filia.

Amphirytes antepenultima cū.i.latino:penultima cum.y.græco:& ultima cum.t.non aſpirato ſcribit᷑:inſulæ ponunt᷑ ab Homero in hymno Apollinis:nec ubi ſint explicat.

Amphiſa cum.i.latino ſcribit᷑:fluuius eſt in phocaica regione.ut oſtendit Lucanus in tertio.

Amphitryon cum.t.non aſpirato &.y.græco in penultima ſcribit᷑:fuit Alcæi thebani filius:qui Alcmenā Electryonis filiam ex Lyſidice formoſiſſimā habuit uxorē a Ioue amatā:ex qua Herculem genuit:qui nōnunq; a marito matris amphitryoniades a poetis dicit᷑.Sicut Helena a Tyndaro tyndaris:q; ſimiliter Iouis filia dicit᷑.

Amphitrite cum.i.latino utrobiq;& ſimiliter.t.abſq; aſpiratione alibi ſcribit᷑:fuit Neptuni uxor.quā cū Neptunus primo uxorē ducere uellet:teſte Eratoſthene poeta græco:& alia uirginitatē ſeruare cuperet:fugeretq; ad Atlanta quæſitum illam Neptunus delphinē miſit:qui cū diuerſa per loca uagaret᷑:ad uirginem tandem peruenit Cui adeo efficaciter perſuaſit: ut eorum nuptias ſumma pace conficeret: quapropter ad cælū delphine tractū:& ſtellificatū dicūt.& ponit᷑ a poetis amphitrite cōiter ꝓ aqua quæ uniuerſū circūplectit᷑ orbē:dicente Ouidio libro metamor.i.Nec brachia longo Margine terraꝝ porrexerat amphitrite.

Amphitheatrum cum.i.latino ſequente.th.aſpirato:& in fine cum.t.exili ſcribit᷑:& dici poteſt ad litteram undiq; ſpectaculū.Nam cum theatrum ut in ea dictione uidebimus:formam habeat hemicycli:duo theatra in unum coniuncta amphitheatrum conſtituunt:ut oſtendit Plinius libro naturalis hiſtoriæ:cum de.C.Curionibus penſilibus theatris pertractat.Nam teſte Cornelio tacito in geſtis Neronis:Ipſo &.L.Piſone Conſulibus.C.Iulius Cæſar in campo marito primum amphitheatri molem poſuit: quā Suetonius ab illo deſtinatam poſtea ab Auguſto mauſeolum ædificaturo deſtructam dicit.Suetonius etiā in .C.Cæſaris operib⁹ ſcripſit Statiliū Taurum amphitheatrum ædificaſſe.Et de Veſpaſiano primum:poſtea de Tito eius filio ſcribēs amphitheatri opus utriq; attribuit. Sed de eo amphitheatro quod coloſſeū dicunt: dubium uidet᷑: quēnā illud ædificaſſe dicamus.Nam quidā Veſpaſianū illud inchoaſſe:& perfeciſſe:dicente Suetonio in illi⁹ uita Item fecit amphitheatrum urbe media ut deſtinaſſe cōpererat Auguſtum: quidā Titum eius filium id opus confeciſſe:quidā Veſpaſianum inchoaſſe:& Titum perfeciſſe putant.Sed amphitheatrum dedicaſſe ſtratiſque iuxta celeberiter extructis dixit Suetonius in illius uita.unde Martialis in epigrammate ad Titum uel ut alii uolunt ad Domitianum.

Barbara pyramidum ſileant miracula memphis

Aſſiduus iacet nec babylona labor:

Nec triuiæ templo molles laudentur honores:

Diſſimuletq; deum cornibus ara frequens.

Aere nec in uacuo pendentia mauſolea

Laudibus in modicis cares in aſtra ferant

Omnis cæſareo cedit labor amphitheatro

Vnum pro cunctis fama loquatur opus.Fuitq; hoc amphitheatrum in parte domus aureæ Neronis: quæ a Veſpaſiano & Tito penitus deleta fuit:ut uidebimus in dictione coloſſus: & latius i dictiōe roma.Nec ſolū amphitheatrū dicebat᷑:ſed a multis arena ſæpiſſime uocitata eſt. Nā ſic quoq; ſimilis molles:quæ nūc ueronæ:& altera quæ pole conſpicitur:arena nominat᷑.Quod nomē aſſumpſiſſe puto ab arena:q; in medio illi⁹ plateæ ne gladiatores:& alii diffluerēt ſternebat᷑ cum lapidibus ſtratā fuiſſe uerſimile ſit.Ideo ait Iuuenalis

Latum media sulcum deducit arena. Nam certabant quandoq; inter se homines in amphitheatro. Nonnūq; cum ursis leonibus: & aliis feris bestiis: quod certamen munus gladiatorium dicebatur: & certantes ipsi gladiatores a gladio: gladius autem est mucro seu ensis nō cultellus: ut male utunt nonnulli. Dicuntur etiā bestiarii percussores: & lanistæ a laniando. Iuuenalis in satyra Stēmata quid faciunt: Inuenies aliquo cū pessore iacentē. idem in satyra Credo pudicitiā: Testandi cū sit lenonibus atq; lanistis Libertas. Similiter ab arena arenarii: & a rete quod artificiose ferebant: ut insequentē aduersariū operirent: & implicitum uiribus superarent rætiarii dicti sunt: quod rete a iaciendo iaculum appellabāt. Et ob similē causam dicti sunt laquearii: cum fugientē iniecto laqueo impedirēt pugnabātq; sæpissime fuscina seu tridente: ut Neptuno honorē impenderent. Vnde Iuuenalis in satyra Stēmata quid faciunt inquit: Mouet ecce tridentē: Postq; iubrata pendentia rætia dextra: ne quisq; effugiat. Nāq; multi primū capite damnati: mox alii in bellis capti illic cū feris pugnando mortē oppetere cogebantur: Ita ut teste Seneca duo qui ad id certamē portabāt: mortē sibi prō cōstituerint: unde etiam Claudius Cæsar paccatis ægyptiis: & in potestatē redactis militibus: quoq; non parua munus ob affluentiā opum rebellauerat partē occidit: & partem pugnaturos cū bestiis misit. Idem Iosephus de captiuitate iudaica: Titum diuersis in locis de captiuis iudæis fecisse ostendit. Sed deinde multi auari hoīes cū bestiis pugnaturi publice accipiebant. Verum hanc sanguinariā uoluptatē pugnandi cum bestiis primū athenienses comperisse dicunt: & ad ciuitatē in honorem scythicæ Dianæ conduxisse. Sed teste Iulio capitolino in uita Pupieni: & Balbini multi ueteq; dixerūt deuotionē hanc a romanis factā contra hostes: ut sanguine litato romani ipsi specie pugnæ seueriores fierent. Ita ut pugnas uidentes: & uulnera ferrumq; & undas inter se cohortes cum in bello cōtra armatos hostes essent: uulnera: & sanguinē nō horrerēt. Scribit etiam Suetonius Domitianū edidisse ludos: & spectacula ratibus in amphitheatro aquis quantū oppotuit in undato.

A mphora cum. ph. aspirato scribit: græcū est: & apud illos generis masculini dicitur: ὁ ἀμφορεύς. Sz hæc dictio ut multæ aliæ cōmutatiōe terminationis: etiā genera ipa cōmutat: ut ὁ κρατήρ hæc crater: ὁ χάρτης hæc charta: ὁ πάπυρος hæc carta: ὁ πάνθηρ hæc panthera. Horatius in secunda epistolarum.

Si foret in terris rideret democritus: seu
Diuersum confusa genus panthera camelo:
Siue elephas albus uulgi conuerteret ora.

A mphrysus cum. y. græco post. r. sequente. s. cōsonante scribitur: fluuius est thessaliæ: iuxta quē armēta regis Admeti Apollo diuinitate priuatus: ob pulsatos cyclopas pastus esse traditur: unde ait Virgi. li. georgi. iii. Pastor ab amphryso. Lucanus libro. vi. Et flumine puro Irrigat amphrysus famulantis pascua phœbi.

A mphitos cum. i. latino post. s. & t. simplici scribit: fuit puerperium puellæ nomen.

A mulius cum unico. l. & i. latino scribitur: fuit albanorū rex: & Numitoris frater.

A nacreon cum. e. non aspirato scribitur: fuit poeta lyricus: & patria teius. hic Bathyllum adulescentulū famā ardenter amauit: dicente Horatio libro. iiii. odarū in ea oda: cuius initium est Mollis inertia.

Non aliter samio dicunt arsisse bathyllo
Anacreonta teiū: qui per sæpe caua
Testudine fleuit amorem. & Ouidius de eodem libro. ii. tristium.
Quid nisi cum multo uenerem contemnere uino:
Præcepit lyrici teia musa senis. hic teste Plinio li. vii. naturalis historiæ: racino uuæ passæ strāgulat⁹ occubuit.

A nacharsis cum. ch. aspirato scribit: & i. latino: fuit philosophus ex scytharū genere sapientiæ admirāda: ut dixit Cicero libro. v. de quæstionibus tusculanis: Immo affirmat Herodotus libro historiarū. iii. neminē ex scythis sapientē audiuisse nisi hunc: quē sapientissimū fuisse testatur: fuitq; Gnuri filius: & Cadmidi scythārū regis frater. & tandē teste Iosepho libro. iii. ad grāmaticū: cū ad suos reuerteretur: & conaretur græcorū leges suis inducere: in uenatione a fratre sagitta occisus interiit: dicens se gratia eloquii: & disciplinæ in grecia conseruatum: ob quæ in patria peribat.

A nadiplosis cum. i. latino utrobiq; scribitur: dici potest a nostris reduplicatio. Nā cōponit ex ἀνά: quod plerunq; in compositione dicit rei: & διπλόωσις duplicatio. fitq; tunc quoq; cū uersus aliquis ab ea dictione incipit: in quam præcedens uersus desinit. ut Virgilius in Damone Certent & cygnis ululæ sit tityrus orpheus Orpheus in siluis inter delphinas arion.

A naglyphon cum. y. græco scribitur: significat apud nostros desuper sculptum. Nam ex ana cōponitur: quē nōnunq; desuper indicat: & γλύπτω quod est sculpto.

A nagrus cum. r. post. g. scribitur: fluuius est thessaliæ: cuius aquā centauri ab Hercule uulnerati: quia in illo se lauerant impotabilem reddiderunt.

A nalogia cū. a. i secūda syllaba: & unico. n. & unico. l. atq; i. latio scribit quā ut dixit Quintilian⁹ grīe e græco trāsferētes, pportionē uocauerūt. ei⁹ ut ait hæc uis ē: ut id qđ dubiū ē: ad aliqđ simile de quo nō q̄rit referat: ut incerta certis, pbet: ut si q̄rat' funis masculinū sit an fœmininū: similis illi sit panis. Id etiā ex diminutiōe disgrūt: ut ga funicul⁹ masculinū: ergo & funis: de qbus qd tenendū sit: sufficiētissime Quintilian⁹ expressit.

A napæstus penulti̇ma cum.æ.diphthongo & ultima cum.t. non aspirato scribitur: pes est qui ex tribus constat syllabis:duabus primis brevibus:& ultima longa.componit̃ ex ana præpositione & pegma quod est ludus eo q̃ ad ludos & exercitia fuerit q̃maxime cõueniẽs:dicente Cicerone libro tusculanarũ.ii.Nõ adhibet̃ partis ulla fine anapæstis pedib⁹ exhortatio: & hæc illi⁹ est compositio:quãq̃ insciis aliud quid dicant.

A napis cũ.i.latino scribit̃:fluuius est siciliæ leuiter defluens:dicente Ouidio libro fastorũ.iii.Præterit & cyanem & fontes leuis anapin:de quo Cyane Proserpinæ comes loquẽdo Plutoni apud Ouidium libro metamorphoseon quinto.Et me dixerit anapis:Exorata tamen non ut hæc exterrita nupsi.

A naphora cũ.ph.aspirato scribit̃: dicit̃ a Cicerone in dignitatibus repetitio.Estq; dictio cõposita ex ana præpositiõe:q̃ plærũq; in cõpositione dicit reiteratio:& fieri dicit̃ cũ aliqua dictio pluries in uersu aut sequẽtibus uersibus repit̃,ut Virgi.li.ænei.i.Nate meæ uires mea magna potentia solus. Nate patris sũm. & reliqua.Idẽ li.ii.Nos te dardania incensa tuaq; arma secuti:Nos tumidũ sub te pinesti classibus æquor.

A nastrophe cum.t.fine aspiratiõe:&.ph.aspirato scribitur: dicit̃ teste Quintiliano a nostris inuersio quæ ut ait si in speciem solœcismi cadat:hyperbaton quoq; appellari eodem modo potest.

A naxagoras cũ.x.cõsonãte scribit̃:fuit clazomenius Hegesibulo siue Eubolo patre natus:Anaximenis auditor:& philosoph⁹ suo tpe inclyt⁹.Nã gloria opibus & animo clarissim⁹:patrimoniũ omne suis spõte cõcessit:& se ad rerũ naturã speculãdã cõferẽs:rẽ omnẽ priuatã & publicã neglexit.Eratq; uiginti annos in Xerxis transitu: & septuagintaduobus uixit hic cuidã dicenti:nonne patriæ cura tibi est ulla:respondit mihi patriæ cura est:& summa quidem:atq; digitum in cælum extendit:

A naxiretes cum.x.cõsonante in antepenultima:&.t.nõ aspirato in ultima scribit̃:fuit ex cypria salamina puella miræ pulchritudinis:& regali exsurge nata:quã Iphis popularis amabat insane.Sed ab illa semper spretus:ad eius fores se suspendit.ut rettulit Ouidius libro metamorphoseos.iiii.

A naxarchus cũ.x.cõsonante &.ch.aspirato scribit̃: fuit Abderites philosoph⁹ Diomedis smyrnæi auditor. Alii Metrodorichii auditorẽ tradũt.hic ut Laertes scripsit Inimicũ habuit Nicocreontẽ cypri tyrannũ: eo quod cũ illũ Alexander magnus aliquãdo in cõuiuio rogasset qdnã de corona illa sentiret:dixisse ferũt cũcta permagnifice: O rex ueræ oportet iã caput Satrapæ cuiusdã apponi Nicocreontẽ intuẽs:quo ille indignat⁹ post Alexandri mortẽ cũ naui ferret Anaxarch⁹ inuitusq; appulisset cypron:ab illo captus crudelibus pœnis affectus est.& ut refert Laertius iubente tyranno illius præcidi linguam fama est præcisam: mordicus in tyranni faciem conspuisse.

A naxilas cum.x.cõsonãte &.i.latino scribit̃.nomẽ est uiri ꝑpriũde quo Plutarchus nõnunq; meminit.

A naximander cũ.x.cõsonãte &.i.latino scribit̃:fuit philosophus patria milesius:Praxiadis fil⁹:& thaletis auditor: cui in schola successit.hũc Plin⁹ li.ii.naturalis historiæ dixit peritissimũ fuisse astrologiæ:& primũ ex lesba signa docuisse.unde teste Fauorino:ut cõuersiões Solis & æquinoctia adnotaret:horoscopia prim⁹ fabricauit:primusq; maris ac terræ circuitũ descripsit.Idem materialẽ sphæram cõstruxit:& paulopost.lxiii.annũ obiit:floruitq; sub Polycrate samio tyranno.ali⁹ teste Laertio similiter milesius fuit historicus nõ ignobilis.

A naximenes cum.x.consonante &.i.latino scribitur:fuit Eurystrati filius Anaximandri discipulus: atque eius successor:qui eo die obiit:quo sardis capta fuit.

A nauros cum.au.diphthongo scribit̃:fluuius est thessaliæ quasi absq; aura dictus:dicente Lucano libro .vi. Quiq; nec humentes nebulas nec rore madentem Aera nec tenues uentos respirat anauros.

A nchemolus cum.ch.aspirato scribitur:nomen est uiri proprium.

A ncyle cũ.c.nõ aspirato &.y.græco atq; unico.l.scribit̃.Nãq; regnãte romæ Numa Pompilio scutũ breue ac rotundũ de cælo lapsum ẽdicẽte Ouidio in loco præfato:Ecce leui scutũ uersatũ leuiter aura Decidit a populo clamor ad astra uenit.Et cũ aruspices respondissent illic fore orbis imperiũ; ubi ancyle illud cõsisteret diligẽtia Numæ ne ab hostibus unq; auferri posset:adhibito Mamurio fabro multa similia facta fũt:& in tẽplo Martis posita.Et cũ duodecim sacerdotes adulescẽtes nobiles.ut ostendit Lucanus li.ix.Numa ipse marti gradiuo delegisset:illisq; dedisset insigne pictas tunicas:& sup tunicã æneũ pectori tegmẽ:Iussit ipa cælestia arma:quæ ut diximus ancylia nominauit suspensa collo ab illis portari: & cũ saltu atq; tripudiis carmina decantari:quos sane sacerdotes a saltu salios nominauit dicente Ouidio libro primo.

Iam dederat saliis a saltu noia dicta Armaq; & ad certos uerba canenda modos. Vnde ut in sacerdotes libris haberi dicũt: hæc saltandi ratio fuit:ne.s.ulla ps a religione uacaret: Ita ut cantus ad animũ:& saltatio ad totius corporis mobilitatẽ spectaret:utẽq; cũ Mamurius reliqua ancylia illi cælesti similia ut iussus fuerat confeciss̃et: eiq; præmia Numa obtulisset.ut refert Ouidius dixit tũc sic Mamuri⁹:Meres mihi gloria dixit: Nomina extremo carmine nostra sonẽt. Inde sacerdotes opi ꝑmissa uetusto Præmia persoluũt:mamuriũq; uocãt. Fuitq; tantæ reuerentiæ salioꝝ collegiũ:ut nõ erubuerit Aphrican⁹ unũ de saliis fieri.ut ostendit Liuius li.vi.de bello macedonico. Nec.L. Furius Bibaculus a patre suo tũc magistro collegii saliorũ erubuit ancylia arma deferre eum præcedentibus sex littoribus:officio enim prætoris fungebatur.

A nchises cũ.ch.aspirato &.i.latino atq; unico.s.scribit̃:fuit Capis filius & Æneæ pater.de cuius genealogia uidebimus in dictione Priamus.Et dicit̃ etiã anchisa:quia teste Seruio super.iii.ænei. huiusmõi noia græca

terminata

terminata in es mittunt etiam nominatiui terminationem in a & declinationem recipiunt latinam:ut atrides atrida huius atridæ:Laertes & laerta huius laertæ.similiter Anchises & Anchisa huius anchisæ.Sed a terminatione in es facit patronymicū Anchisiades.ut Virgilius libro.viii.Aeneas anchisiades:& Idus achates.

A neona cū.c.nō aspirato scribit':& ab aliquot more græco ancon scribit':quod apud nos cubitū indicat.Nā urbs est in piceno sup hadriaticū mare posita:de qua dicit Plini⁹ libro.iii.naturalis historiæ:a siculis ancon colonia promōtorio chunærico apposita est in ipso flectētis se oræ cubito.Idem Solinus anconeā inquit qs ignorat a siculis conditam:& cum apud siciliam plures fuerint dorienſiū coloniæ:a quibus ædificari potuit dixisse uidetur Iuuenalis in satyra Crispini:Ante domum Veneris quæ dorica sustinet ancon.

A neora cū.c.nō aspirato apud græcos scribit':latini uero teste Seruio sup primū ænei.cū aspiratiōe scribere cōsueuerūt:quod magis uideri dixit:cū aspiratio magis sit græcoꝝ qꝫ nostra:itaq; sine aspiratiōe scribēda est.

A neus cum.c.non aspirato scribitur:fuit Numæ Pompilii nepos ex filia:& quartus romanorū rex.sic quoq; cognominatus teste Seruio super sexto æneidos ab ἀγκωνος.idest a cubito quem in curuum habebat.

A ndrogynos cū.r.post.d.& ante.o.atq;.i.græco scribitur.Is dicitur qui uir est & fœmina.Nam componitur ex ἀνδρος idest hominis:& γυνης fœminæ:quasi ex homine & fœmina.

A ndrogeus cū.r.post.d.& ante.o.atq;.e.absq; diphthongo scribitur:fuit Minois cretæ regis filius indolis admirandæ:qui cum athenis cæteros palestra superaret:ab athenienſibus:& megarenſibus dolo occisus fuit:contra quos insurgens Minos capta megarenſium urbe:& occiſo Niſo illius rege athenienſes duro tributo coegit.Ali⁹ fuit nobilis græc⁹:quē Virgi.aliis carminib⁹ occisū narrat ab Aenea:q̄ nocte Iliō captū fuit

A ndromache cū.r.post.d.& ante.o.atq;.ch.aspirato scribit'.unde cōponit' ex andros.i.hois:& mache hoc ē pugna:quasi hois pugna fuit Hectoris dilectissima cōiunx filia Eetiōis thebas in cilicia regis.ut ostēdit Homerus libro iliados.vi.Nā inducēs illā cū Hectore loquētē lamētariq; miserabiliter retulit de Achille:q patriā suā thebas in qua orta fuerat euerterat:& patrē regē septēq; suos fratres occiderat:traxeratq; captiuam matrē quam deinde immensa summa redemptam:Diana apud ædes paternas cōmorantē sagittis interfecit.

A ndria cum.i.latio scribitur.dicta sic quoq; fuit fœmina quædam terentiana:quia ex andro insula maris ægæi athenas uenerat.

A ndron cum.r.post.d.scribit':locus est domicilii angustior longitudine:in quo uiri plurimū morabantur:ut gynæcum in quo mulieres quemadmodum in sua dictione uidebamus.

A ndruare cū.r.post.d.& ante.u.scribit':apud nos dicit' recurrere:& a uerbo græco dicit' qđ est ἀναδραμειν.

A ntheum cum.th.aspirato scribitur:herba est boni odoris.

A nger cum.e.absq; diphthōgo scribit':fluuius est ex illyricis uersus boream fluens:& primo teste Herodoto libro historiæ.iii.in cāpū triballicū:deinde in fluuiū brongū & brongus ultimo in istrum defluit.

A nysis penultima cū.y.græco:& ultima cū.i.latino scribit':fuit teste Herodoto li.historiæ.ii.ægypti rex qui post Asychin in ægypto regnauit.& cū cæc⁹ cēt fugatus fuit a Sabaco æthiopū rege.ut idem auctor ostēdit.

A nytus cū.y.græco & nō aspirato scribit':fuit athenienſis uir locuples:& factiosus.hic cū ob suas ineptias nōnunq; a Socrate rideret':nō potuit id modeste ferre.sed ita excandescens primus in Socratis maledicta cum nōnullos praecauit:tū Aristophanē poetā comicū doctū qdem:sed hominem parū probū q accepta ab illo grandi pecunia cōtra Socratē comœdiā scripsit.cuius titulus est νεφελαι.i.nebulæ quas & agendi illā i fœna spectandiq; curauit in qua cū plura in Socratē tum illud cōfingit eū nebulas colere.& athenienſiū religionibus detractare:& præter hæc iuuenū mētes sic imbuere:ut parentib⁹ manus inferre pie & officiose possent.Quæ res cū uniuersum populū in ea ipsa recitatiōe a Socratis charitate:& reuerentia auerteret:Anytus ipse cū duobus aliis postridie adhuc calentibus animis populi ab ipsa recitatione Socratē in iudiciū traxit.Nā ut dixit Plato in apologia tres illū accusauerūt Anytus:Lycon:& Melitus:quæ fane coniuratio hoc modo gesta est:Melitus cui⁹ noīe accusatio scripta fuit:Meliti filius Socratē Sophronisci filiū de his crimīb⁹ impetit:iura uiolat Socrates:quæ ex maioꝝ instituto fuscepit ciuitas deos cē nō agnōscās.alia noua dæmonia induxit contra ius ité & fas.Iuuenes corrūpit:pœna illi mors.Ab cui⁹ defensione cū discipul⁹ Plato surrexisset:oratione illi exorsus est:cuius initiū est ὁτι μεν ὑμεις ὦ ἀνδρες ἀθηναιοι ostantus a iudicibus clamor obortus est ut discederet:& eundis aliis dicēdi ac deferēdi facultas præcepta fuerit.Quare furore quodā & ira mortē dānatus est Socrates:nec multis diebus post dato illi ueneno ex publico in carcere mortuus est:his post paucos dies ductus pœnitentia populus ꝗuis sero interfectū luget Socratē.prædicant omnes illū sanctitate ac diuinitate omniū uirtutū uenerabilē extitisse.iudicia publicus pœnitet:claudunt' officinæ:& gymnasia:fit imperata in accusatores:qui omnes & supplicio affecti & fugati fuerunt.Socrati uero ab athenienſibus ærea statuta Lysippi opus in celeberrimo loco sita fuit.

A nius cum.i.latino scribitur:rex fuit in delo:de quo dicente Virgilio libro æneidos.iii.Rex anius rex idem hominū phœbiq; sacerdos:de quo Ouidius metamorpho.xiii.plura scripsit.hic filiā habuit Andrūn a quo andros insula in qua regnauit denominata fuit.ut ostendit Ouidius præfato loco.

A nnus cū duplici.n.scribit':& idē est teste Festo quod græce ἐνιαυτος dicit'.unde quod nos triennium illi τριετηρον uocauere.aliqui uero nō græcū sed latinū eē dixerūt:ut Atteius Capito teste Macrobio libro.i.saturnaliū q

annū ipſum a circuitu temporis dictū putatſeo q̄ ueteres an pro circum ponere ſolebant.ut Cato in origi-
nibus oratoꝝ inquit.anterminū ꝓ circum terminū:& ambire q̄ſi circū ire dicit:ſic annus q̄ſi circū nāe dicit:
Veꝝ ipſius anni diuerſæ apud antiquos cōputatiōes fuere:q̄s Macrobius ꝑlato libro recenſuit: ſed poſt oēs
Iulius Cæſar imitatus ægyptios ſolos.ut dixit Macrobius diuinaꝝ rerū oīuꝫ cōſcios ad noſtrū ſolis: qui tre-
centis ſexaginta quinq;:& quadrante eurſum cōficit annū redegit:de quo Ouidius li.faſtorum.iii.ait.

Is decies ſenos terentium:& quinq; diebus
Iunxit:& e pleno tempore iuncta die.

Quare Cæſar in cōuiuio Cleopatræ apud Lucanū libro.x.dicebat ad Chorebū:Nō meus eudoxi uincat fa-
ſibus annus. Nā ſicut lunaris annus mēſis ēſq a Luna paulo minus q̄ mēſem i zodiaci circuitiōe cōſummitit
ſolis annus eoꝝ dieꝝ numero colligēdus fuit:quo zodiacū ipm ſua circuitiōe cōficit:hoc ē dū ad id ſignū le
denuo uertat:ex quo digreſſus eſt:unde annus uertēs ab antiqs uocabaf:& dicebat magnus eū lunæ annus
breuis uideret:dicēte Virgilio li.ænei.iii. Interea magnū ſol circūuoluit annū. & ab anno annona deducit
q̄ anni ē alimonia.& cum duplici.n.ſimiliter ſcribit̄ habet q; accētū in penultima:nec tantū ē frumētaria:ſ
etiā aliaꝝ rez ut Cicero li.ii.de diuinatiōe:ſi Epicuri de uoluptate liber roſus eēt:putarē annonā in macello
cariorē fore:licet forte macellū nō tantū ꝓ loco ubi caro uēdi cōſueuit accipit̄:ſed ubi & frumēta. Annales
ſimiliter ab anno deducunt̄ in q̄bus res geſtæ p annū ſcribebant̄:quæ etiā penultimā,producit ſecundū eā grā
maticæ regulā:q̄ dicit̄ oīa denominatiua q̄ in ſingulari noiatiuo terminant̄ in alis ut ātalis liberalis:& ſimi-
lia penultimā ,producī cōperiunt̄:atq; p uncii.l.ſcribi cōſueuerūt.ſimiliter & ab anno anniculus puer:& anni
cula puella:& anniculum numerū deducit̄:hoc ē unius anni ſicut bimus bima bimum duoꝝ annoꝝ: trimus
trima trimū trium annoꝝ:q̄drimus q̄drima q̄drimum quattuor annoꝝ:& nō amplꝰ cōperit̄:q̄ ſane diminu
tiua nō ſunt.Nec de animabus nō ſed de inanimatis idē dicere poſſumus:ut anniculum uinū:bimum oleū
de pueris tamē magis loquimur ꝓ diminutiuum bimulus trimulꝰ quadrimulꝰ:qa inter hos annos adhuc pui
ſunt.Reperimus etiā apud iuriſcōſultos bima trima q̄drima die ,ꝓ tpe biennii:triennii:q̄drienii . Nā dié in
feminino ,ꝓ tpe accipit̄:ut ipſa dies fecit boieꝫ prudētē:& multa dies dat magnā hominꝫ expiēriā.unde Pæ
dianus dieculi,ꝓ quo tpe uult fieri:quod noſtri tēporis iuriſperi nō intelligunt.dicimꝰ tamē in maſculino ex-
terno die craſtino die nō beſterna die & craſtina.ad diē nō uenit:ad dié nō affluit.i.die præſtituto.

A nonymus cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt a noſtris abſq; nomine.

A ntæus cum.t.nō aſpirato &.æ.diphthongo in emēdatiſſimis græcoꝝ codicibꝰ ſcriptum cōperi. at eoꝝ nō-
nulli cum.th.aſpirato &.e.ſimplici ſcribēdū uoluit: dicētes cōpoſitum uocabulum eē ex anti præpoſitione
græca quæ in cōpoſitione plarunq; apud nos contra deſignat:& heos dictione aſperata:& ſine diphthon-
go quæ ſolē indicat:quaſi cōtra ſolē fuiſſe dicatur.Nam fuit gigas libycus ex mauritania ab Hercule uictus
quemadmodum plura de eo ſcripſit Lucanus libro quarto.

A ntagoras cum.t.exili ſcribitur:nomen fuit uiri proprium:de quo ſæpe Plutarchus.

A ntalcides abſq; aliq; aſpiratiōe &.i.latino ſcribit̄:nomē fuit ,pprium uiri ſpartani.ut oſtendit Plutarchus.

A ntandrum cum.t.exili ſcribit̄ ſaxum ē magis q̄ inſula.ut Plinius li.iiii.naturalis hiſtoriæ:& Solinus itidē fe
runt:dicētes iter tenediꝫ & chium:q̄ ægeus ſinus pādit̄ a dextera nauigantibꝰ ſaxum eſt:quod antādrum
dicimus:hoc eni ueriꝰ q̄ inſulæ nomē meruit.Et quoniā inſentibus ,peul capræ ſimilitudiné repſentat: quā
græci ægā nuncupāt:ab eo ægæum ſinum dictum nōnulli putauere:ut ſupra uidimꝰ.ē etiā eiuſdē nois ciui-
tas in phrygia dicta antandros:teſte Seruio ſup.iii.ænei.uel q; de antandro inſula eā cōdiderunt coloni.uel
q; græci uenētes p thraciā ꝛcpere Polydoꝛ;ꝓ cuiꝰ ꝑcio hāc habuere ciuitatē:quæ ex facto nomen accæpit:
hoc ē ὅτι ἐκ Ἀποδ'.i.,ꝓ hoie quē poſt accæptum precium occidiſſe lapidibus ferunt.Euripides uero aliter
dixit:quē Virgilius ipſe nō ſequitur.Sub ciuitate igitur phrygiæ magis q̄ ſub inſula ſe ad diſceſſum præpa-
raſſe Aeneam ex Seruii expoſitione oſtendere uidetur Virgilius cum ait: Claſſemq; ſub ipſa Antandro &
phrygiæ molimur montibus idæ.

A ntapodoſis cum.t.nō aſpirato ſcribitur dici pōt a noſtris retributio.Nā cōponit̄ ex anti & apo ꝓpoſitioni-
busq; re indicit:& doſis datio:ponitur figura cum media primis & ultimis cōueniunt:ut ueſtrum iā hoc fa
ctum reprehendo .p.c.nō meum ac pulcherrimum qdē factum uerum ut dixi nō meum ſed ueſtrum.

A nteas cum.t.nō aſpirato &.e.ſine diphthongo ſcribitur:fuit teſte Plutarcho ſcytharum rex.

A ntemunta cum.t.nō aſpirato utrobiq; ſcribitur:urbs fuit in aſia ad litora pontimune teſte Plinio li.vi.natu
ralis hiſtoriæ deſerta:quōdā adeo glorioſa.ut Timoſthenes i eā trecētas nationes:q̄ diſſimilibꝰ linguis uteret̄
deſcēdere ,pdiderit:& pgit:fuit q̄ cōdita eā ab Amphitro:& Telchio Caſtoris ac Pollucis aurigis putant.

A ntenor cum.t.exili &.r.abſq; diphthōgo ſcribit̄:fuit troianus nobilis: q teſte Homero li.iii.iliados tpe bel-
li troiani a re militari ob ſenium olim deſuetucrat.Sꝫ in curia ſenatuq;:& dicēda ſnia erat utiliſſimꝰ. hunc cū
Aenea patrū græcis,pdidiſſe creditur:ē ſed ad ptes uenetiæ inde deueniēs:patauinum urbē ædificaſſe dicit.

A nthedon cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii.iliados boeticorum urbs.

A nthemion cum.th.aſperato ſcribitur &.i.latino:fuit troianus pater Simœſii ut in ea dictione uidebimus.

A nti cum.t.exili ut ſupra uidimus:&.i.latino ſcribitur: præpoſitio græca eſt quæ in compoſitione apud uos

plarumq; contra dicit extra cõpositionem uero apud illos cõstruitur cũ genitiuo: & tunc apud nos designat id quod pro nõnumq; etiam in compositione idem efficit.

Antias cũ.t.nõ aspirato & .i. latino scribit: fuit uxor Proetis ex q̃ proetides genuit ut uidebim⁹ i dictõe Proet⁹.

Antibacchius cũ.i. latino utrobiq; & geminato.c. ac secũdo aspirato scribit: pes ẽ cõrarius bacchio, ni constat ex duabus longis: & una breui: temporum quinquat natura Pompeius.

Antieyra absq; aliqua aspiratione & .i. latino in antepenultima: in penultima uero cũ .y. græco scribit: Insula est ad regionẽ phocaici penes in corinthũ uersa. & portũ habẽs amplũ multarũq; nauium capacẽ habetq; oppidũ eiusdẽ nois ut mõstrat Liui⁹ liii. de bello macedonico i hac ellebor⁹ nasci ab authorib⁹ ceb⁹ phitet: unde ait Ouidi⁹ li.iii. de ponto: I bibe dimissem purgãtes pectora succos. Quacũq; & i tota nascit antieyra.

Anticlea absq; alĩ aspiratione & .i. latino scribit: fuit Vlyxis mater: quæ cũ duceret ad Laertæ nuptias ab Sisypho latrone Aeoli filio capit: & adulterat. Alii dicunt cũ Laertæ iam nupsisset: & ad oraculũ pergeret cõ sulturus: captã a Sisypho latrone: & ut multi putant ex eo Vlyxẽ concepisse. Quod Aiax apud Ouidiũ .xiii. metamorphose. improperauit Vlyxi cum dixit: Et sanguine cretus Sisyphio. alii putant Vlyxis matrem Autolicum cognominatam fuisse.

Antidotum absq; aliqua aspiratione & cum .i. latino scribitur: apud nos dici potest ex cõtrario datum: cum cõtrarius contraria curari dicantur.

Antigonus cũ .t. exili & .i. latino scribit: quo nõie uiri plures clari uocitati sunt. Vnus fuit Theseï & Phedræ filius maior natu Demophoõte: q̃ post fugatũ ab athenien sib⁹ patrẽ: rex creat: & mutato nõie Mnestheus dictus ẽ. Alius fuit macedoniæ rex: & unus ex principib⁹ Alexandri: post cuius mortẽ plurima bella gessit. Ali⁹ rex fuit iudæor⁹: & ab Herode ascalonita in carcere obtruncatus. Alius philosophus fuit cynicus de agricultura scribens. ut dixit Varro libro primo de agricultura.

Antigone simili mõ scribit: quo nõie plures etiã fuerũt illustres fœminæ. Vna Laomedontis filia & Priami soror: quæ cũ Iunoni in pulchritudine se præferret auulsa illi lingua cõuertit in ciconiã. Alia fuit Oedipi regis thebani filia: quæ patri cæco & a Creonte in exiliũ misso ducatũ præstabat, ut Seneca in Oedipo: & Statius in thebaide attestant. Et cũ inde ad exhibendas ultimas lachrymas fratribus aduersus Creontis iperia nocturno tpe in cãpum martiũ pueniret: & sororẽ Argiã Polynicis cõiugẽ ad simile officiũ cõperisset: eremarẽtq; ambæ pemptore fratrũ cadauera nullis Creontis captis: & occisa fuit: de qua Iuuenalis in satyra Stẽ mata quid faciũt meminit: cum contra Neronem q̃ tragedias canendo per peregrina pulpita pergebat inquit: Ante pedes domiti longum tu pone thyestæ Syrma uel antigones.

Antilogia eum .i. latino utrobiq; scribit: dici potest contradictio seu refragatio.

Anthylla cũ .th. aspirato & .y. græco scribit: atq; duplicato. l. fuit teste Herodoto urbs in ægypto.

Anthia cum .th. aspirato & .i. latino scribit: fuit ciuitas in ærgo propinqua pylo: & sub dominio Agamemnonis. ut ostendit Homerus libro iliados nono.

Antim⁹ cũ .t. nõ aspirato & .i. latino scribit: fuit teste Homero li.iiii. iliados: Priami regis filius: & bello strenu⁹.

Antimachus cũ .t. exili & .i. latino atq; .ch. aspirato scribit: fuit græcus poeta: q̃ cũ dolore suũ quẽ e morte eligantissimæ uxoris Lysidices conceperat lenire uellet: elegiã scripsitum qua calamitates oẽs heroũ aliorũ repetẽs enumerauit. Alius fuit troianus q̃ teste Homero li.xi. iliados: domus Alexandri auroq; corruptus: impedimento fuit quo secius Helena Menelao redderet: iimo .p cõcione troianos hortat⁹ ẽ: Ne Menalaũ dũ ad eos cũ dito Vlyxe legatus iret redire sinerent: sed intra urbem atq; illic statim trucidarent.

Antiopa cũ .t. nõ aspirato & .i. latino scribetur: fuit teste Homero li.xi. odissææ Asopi filia. ait enĩ sic ἀντιόπην ἰδον ἀσωπιάδα ν ὑγατρα: hoc ẽ Antiopã uidi Asopi filiã. nõnulli uero ex nostris Nyctei regis in lesbo filiã fuisse dicũt. hanc Lyco thebanæ regi nupsisse quã ut dixit Ouidius li. metamor. vi. Satyri cælatus imagine pulchra Iuppiter impleuit gemino nycteida fœtu. Nã teste Homero eodẽ li.xi. odyssææ peperit illi duos filios Amphionẽ. f. & Zetũ οἱ πρωτοι ἐβησαν ἑ λοσ ἐκτισαν ἑ hoc ẽ q primi fuerũ thebanæ ædificatores: hoc ẽ ante eadmũ. Sed de hac antiopa reliqua plene uidebimus in dictione Dirce. Alia fuit amazonum regina.

Antiochia cum .t. sine aspiratõe & .ch. aspirato atq; .i. latino scribit: fuit teste Plinio li.vi. naturalis hist. urbs in syria epiphane olim cognominata: quam Seleuc⁹ Nicanor Antiochi filius ob suæ originis memoriã cõdidit Iuxta fluuius horõtes diuidit. Alia est iuxta pficũ sinũ: quã Antiochus rex olim condidit.

Antonomasia cũ .t. nõ aspiro & .i. latino scribit: dici põt latine .p. nõie. i. usue nois positio: ut Maia genit⁹ pro Mercurio: magnanimus anchisiades .p. Aenea. Virg. iii. æneidos. Infœlix puer atq; impar cõgressus Achilli. Quin & hæc figura melius dicẽdo poetã intellgimus Virgiliũ & græci Homeꝝ Saturniũ .p. Iunone: ut dixit Seruius & cõsimilia: & hoc melius ẽ exemplũ q̃ superiora: ubi .p. nõie est periphrasis idest circuitio.

Anthores cũ .th. aspirato scribit' nomẽ ẽ uiri .ppriũ: de quo Virgili⁹ li.ænei. x. Egregiũ anthorẽ latus inter & ilia fugit Herculis anthorẽ comitẽ. estq; cõpositũ nomẽ ex τοῦ ἄνθος: quod ẽ flores & uirens atq; pro uerbo quod ẽ floresquia tũc quoq; flores in mortẽ defluxit: unde more homerico Virgili⁹ nolle ut plurimũ nota cõponit. Nec põt dici in nominatiuo Anthor: cum penultima in accusatiuo longa sit: & nomina terminata in or in obliquis casibus penultimã corripiant. ut Hector hectoris. Nestor nestoris. Castor castoris.

A ntho cum.th.aſpirato ſcribit:fuit Amulii albanorum regis filia.
A ntiphates cum.t.non aſpirato utrobiq; &.i.latino ſcribitur:fuit Melampi medici filius:ex Iphianaſſa filia Prœti:& fuit pater Oiclei.
A ntiphona cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:poteſt latine interpretari uox reciproca.
A ntiphraſis cū.t.nō aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribit:ſermo dicit p contrariū intelligēdus:ut lucus qa luce careat:Manes qa immites:Eumenides qa furiæ:parcæ qa nemini parcūt.Qua figura nōnūq; quos nanos cōſpicim⁹:Atlites uocam⁹:æthiopes argēteos:& ſimilia. Nā cōponit ex anti qđ ē cōtra:& φρασις loquutio.
A ntiphus cū.t.nō aſpirato &.i.latino ſcribit:fuit teſte Homero li.ii.iliados: Theſſali filius & nepos Herculis qui cum fratre Phidippo dux triginta nauium cum aliis græcis ad troiam cōmigrauit.
A ntiptoſis cū.t.exili utrobiq; &.i.latino ſcribit dici poteſt latine p caſu:figura ē quando caſus p altero caſu ponit.Virgilius li.ænei.i. Vrbē quā ſtatuo ueſtra ē.Terentius in plogo:fabulas quas feciſſet populo placerēt p fabulæ.Virgilius in.x.Hæret pede pes:Denſuſq; uiro uir:hoc eſt pedi pes:Denſuſq; uiro uir:hoc eſt pedi pes.Et cōponitur antiptoſis ex anti quod eſt pro:& πτῶσις caſus.
A ntiſigma cū.t.nō aſpirato &.i.latino utrobiq; atq; unico.m.ſcribit:ante quod i euphoniæ cauſa:hoc ē pleniorem ſoni a noſtris interponit.g.Nā ea littera cognominat:quæ inuerſa ad ipſum ſigma græcū deſcribit uidelicet.ς.Ex qua & ſigma formauit Claudius Cæſar alterius litteræ figurā:quā p.ϟ.græco ſcribēdā ſtatuit uidelicet & a parte totā litterā antiſigma cognominauit:ut ſupra uidimus cū de ea tractauimus.
A ntiſmos cum.t.non aſpirato &.i.latino ſcribitur:figura eſt qua aliquid ſimplicitate ruſtica expoſitur: & ad urbanitatē quandam reducitur. ut Virgilius in Palæmone.
Qui bauium non odit amet tua carmina meuui
Atq; idem iungat uulpes:& mulgeat hircos.
A ntiſthenes antepenultima cū.t.exili &.i.latino:penultima cum .th.aſpirato ſcribit. fuit philoſophus Antiſthenis athenienſis filius.huic in initio Gorgiā audiuit oratorē: deinde Socrati ſeſe addixit.Et cū habitaret in pyræo:quotidie quadraginta ſtadiis emenſus audiebat Socratē:a quo tolerātiā addiſcēs: tranquillitatiſq; illius imitator effectus:cynicā priorē ſectā inchoauit:princepſq; in ea fuit:Platonē inſimulabat faſtu turgidū Et cū audiſſet aliquādo Platonē ſibi maledicere.Regium inquit eſt male audire cū beneſeceris. libros multos:& diuerſarum rerum ſcripſit.fuerūt & alii Antiſthenes tres.um⁹ de ſchola Heraclīti.alius epheſius. Tertius rhodius hiſtoricus.
A ntiſtœchon antepenultima cū.t.nō aſpirato &.i.latino:penultima cum.t.ſimplici:&.oe.diphthōgo:ultima cū.ch.aſpirato ſcribit:dici pōt p littera.Nā anti dicit pro & στοιχος littera.unde tropus eſt cū littera ponitur p littera.Virgilius li.æneī.i.Miraſ molem æneas magalia quondā: ubi magalia p magaria dixit: ponēs l.p.r.Nā megaron pœnorū lingua uillā deſignat.Ita ſella pro ſedda:meditor pro melitor.
A ntiſtoche eadem figura eſt cum ſuperiori:& eandem habet compoſitionem:ſed quaſdam litteras amouet:ut patet ex ſuperiori.
A ntitheſis penultima cū.th.aſpirato ſcribit.pōt dici p altero poſitio.Nā cōponit ab anti quod ē p:& στασις poſitio. Alii uero anti pro contra accipientes obiectū traxerunt:ut Olli ſubridens pro illi.
A ntithe⁹ ſecūda cū.t.nō aſpirato &.i.latino ſequēs cū.th.aſpirato ſcribit:fuit teſte Homero li.ii.iliados:i oratione Neſtoris uir fortiſſimus:q nūq; cū centauris belligerans:aliquādo uictus:aliquādo uictor fuit.
A ntitheta ſola penultima cū.th.aſpirato ſcribit.dicit poſſunt a noſtris cōtrapoſita.Nā figura ē:cū cōtratra cōtrariis opponunt:& ſententiæ pulchritudinē reddunt.ut apud Ouidiū li.i.metamorpho.Frigida pugnabat calidis:humentia ſiccis:Mollia cū duris:ſine pondere habentia pondus.
A ntʰropophagi cū.th.aſpirato ſcribit:dicunt latine illi q humana carne ueſcunt. Nā ἀνθρωπος a noſtris homo dicit:& φάγω comedo. Similiter pāphagi omnia mandentes:to⁹ eni omnia deſignat.
A ntrum cum.t.ſine aſpiratione ſcribitur.
A nubis cum.i.latino ſcribit:uocabulū ægyptiū:quod apud nos canē indicat.In cui⁹ forma Mercuri⁹ ipſe colebat.unde Virgilius li.viii.æneī. Omnigenūq; deū monſtra ac latrator anubis. & facit in genitiuo anubidis.ut Ouidius li.i. de ſine titulo:Per tua ſacra precor per anubidis ora uerendi.
A nus cū unico.n.ſcribit ſi cōſyneuſt: & nō cum duplicato:ut antiqui cōſueuerunt:q teſte Feſto ab annoꝝ multitudine dictam putabant. At moderniores ex a quod eſt ſine & νους intellectus compoſitam putant: ideo cum unico.n.ſcribunt.
A nxyrus cū.y.græco ſcribit:uocat⁹ eſt Iuppiter a cāpanis:cōponit ab ἀνευ quod eſt ſine:& ξυρὸν radio:quaſi abſq; raſura ſuis:& imberbis.nam ſic quoq; apud illos colebat. unde ait Virgilius li.vii.æneī. Circæūq; iugū qs nippiter anxyrus aruis Præſidet & uiridi gaudens feronia luco.Et inde tractū anxur puto cōuerſione.y. græci in.u.noſtrū.Nā olim teſte Lauso li.iii.ab urbe dicebat anxur:quod tunc tarrhacina dicitur.
A nxur cū.x.conſonante ſcribit oppidū fuit uolſcæ gētis:quod nunc tarrhacina dicit.ut Ennius:Vulſculus p didit anxur.& facit in genitiuo anxuris.ut Lucanus li.iii.Iamq; & præcipites ſuperauerat anxuris arces.
A onia cum.i.latino ſcribitur:Eſt boetiæ pars mōtana ab Aone rege dicta.Virgilius in ſileno:Aonas in mōtes

ut duxerit una sororum. Nã & alio nomine phocis dicta fuit: in qua sub mõte parnaso ciuitas delphis' Apollinis oraculo clarissima fuit.

A onides cũ.i.latino scribitur: dicte sunt musæ a fonte Aone in aonia regione boetiæ illis cõsecratos. unde Iuuenalis: Cupidus siluarum aptusq; bibendis Fontibus aonidum.

A pamia cum.i.latino scribitur: urbs est minoris asiæ: quæ prius dicta fuit celene: ut in ea dictione uidebimus. hanc Seleucus Nicanor construxit: quam marsias fluuius circumfluit. Quin & ex eius arce meander fluuius caput attollere scribit'. in cadem Marsias natus & sepultus esse ut suis dictionibus hæc omnia uidebimus.

A pamea cum unico.p.& unico.m.atq; e.ablsq; diphthongo scribitur: insula est teste Plinio a tigridis fluuio circũfusa: cui Antiochus id nomen a suæ matris nomine imposuit.

A parytae cũ.y.græco scribit' populi sunt asiæ scythicæ. ut ostendit Herodotus libro historiarum.iiii.

A phæresis cum.ph.aspirato &.æ.diphthongo in antepenultima scribit': dici potest abscisio. Nat ab ἀφαιρῶ uerbo: quod est abscindo descendit. unde figura dicitur quæ a principio dictionis litteram uel syllabam aufert: ut pone metum cytherea: pro depone: temno pro contemno: capiere pro decipere. Virgilius li.georgicorũ.i. Neqi insidias noctis capiere serenæ.

A pelles cum unico.p.& geminato.l.scribitur: fuit pictor eximius patria coæ. & teste Quintiliano libro .xii. de institutione oratoria ingenio & gratia quam in se maxime iactabat præstantissimus. Nam ut ait plinius libro.xxxv.naturalis historiæ omnes priusq; genitos futurosq; postea superauit. & picturæ plura solus prope ẽ ceteri omnes contulit. Voluminibus etiam ad Persæum discipulum suũ editis quæ doctrinam eam cõtinerent. fuitq; Olympiade centesima duodecima. Huius quæ sint nobilissimæ picturæ dixit Plinius nõ esse facile dictu: sed fumme laudauit Venerem ab eo pictam exeunte e mari: quã postea romam adductam Diuus Augustus dicauit in delubro patris Cæsaris: quæ ἀναδυομένη uocatur uersibus græcis. cuius inferiorem partem corruptam: qui reficeret non potuit reperiri. cõsenuit hæc tabula carie & aliam pro ea substituit. Nero principatu suo de Rhotæ manu: de qua puto loquutus est Ouidius libro tertio de arte cum dixit: Si Venerẽ cous nunq; pinxisset apelles: Mersa sub æquoreis illa lateret aquis. Verum & aliam Venerem eodem Plinio teste habuerat cui superaturo etiam illam suam priorem inuidit mors peracta parte: nec qui succederet operi ad præscripta liniamenta inuentus est. Pinxit & Alexandrum magnum fulmen tenentem in templo ephesiæ Dianæ: & fulmen extra tabulam uideri scribentes meminerunt. & infra subdit idẽ auctor: pinxit quæ pingi non possunt: tonitrua fulgetra fulgura & similia. Quare ut nonnulli ferunt Alexander magn⁹ a nullo alio posse pingi edicto posito capitali edixit. fuit illi æqualis Aristides thebanus: ut in ea dictione uidebimus.

A pes cum unico.p. scribitur: uolatile notum est. sed componitur dicto ex a quod est sine & pes: quia sine pedibus nascitur: dicẽte Virgilio libro georgi.iii. Trunca pedum primo: mox & sine dentia pennis Mascentur teneræq; magis magis acra carpunt. Reperit & apis in nominatiuo cum.i.latino. ut apud Ouidium libro metamorpho.xiiii. Non apis inde tulit collectos sedula flores. Et libro de ponto: Melle quod in cæris attica pomit apis. sed hoc perõpirarum est. Quare in genitiuo plurali facit apium uel apum. & ab apis ut dixit Priscianus in.vi. fit diminutiuũ apicula. alii non ab apis: sed ab apes deduci magis uolunt: ut ædicula ab ædes: sedicula a sedes: ædicula a cædes: non apecula ædecula sedecula cedecula. similiter a fides teste Seruio & Festo non fit fidecula sed fidicula. Quare non uerum esse uidetur: quod contra Seruiũ dixit Priscianus in.iiii. fidicula a fidis derivatur: quod in nominatiuo ab antiquis inauditum est. unde sic scribit Festus Pompeius Fides genus citharæ dictæ qp tantum inter se chordæ eius: quantũ inter homines fides conuenit. Non ergo fidis sed fides dicendum est: & ab eo fidicula: quæ parua est cithara uel chordula: ubi pars totum designat. Quin & componitur cum cado & dicitur fidicen: sicut cornicen ex cornu & canotibicen ex tibia & canotubicen ex tuba similiter & cano. Quæ omnia habent penultimam correptam exceptotibicen. In quo solo p synæresim duo.u. breuia in unum.i.longum sunt conuersa. Nanq; debuerat geminari.i. & dici tibiicen: cum tibia habeat i ante a & ipsum a semper in huiusmodi compositionibus conuertatur in i ut cado incido facio inficio: tuba tubicen: tacio inicio abicio: quia remansit primum: i. & a quod sequebatur in secundum.i. fuit conuersum: sic tibia tibicen cum geminato.i. facere debuerat: sed per synæresim duarum.ii. breuium in unã longam facit tibicen. At de fidicula id rursus aduertendum est: qi in plurali non eandem significationem detinet: sed fidiculæ in plurali tortorium quoddam instrumentum est: ex duobus: ut reor & obliquatis lignis compactum: uel ab extorquenda fide ac ueritate: uel a neruciis funibus uinculisq; : quibus ad illum modum homines torquendi alligabantur. Et hunusmodi diminutiuorũ formæ tam penultimam q̃ antepenultimam corripiunt: ex cepta cuticula: quæ antepenultimam producit. ut Iuuenalis Combibet æthiopum concreta cuticula solem: quod eum facere metri necessitas compulit. Nam quattuor breues habens dictio in heroico poni aliter non poterat. Quamuis Virgilius in hisce nominibus quattuor breues habentibus solear proceleumaticon ponere.

A pia cum.i.latino scribitur dicitur teste Herodoto li.historiarũ.iiii. a scythis terra.

A pidanus cum.i.latino & unico.n. scribitur fluuius est unus ex quinq; principalibus thessaliæ ut refert Herodotus libro historiarũ.vii. & tarde fluere dicitur quousq; illi commiscetur enipheus: dicẽte Lucano libro

primo: Ie'gurgite rapto' Apidanus nunc̃q; celer nisi' mixtus enipheos.

A pion cum.i.latino scribitur: fuit unus græcus historicus: qui teste Gellio Alexandri gesta descripsit. alter teste Plinio in procemio naturalis historiæ: fuit grammaticus: quem Tyberius Cæsar cymbalum mundi uocabat. quoniam publicæ famæ tympanum potius uideri posset: ijs immortalitate donari. hunc eundem dixit idem Plinius libro trigesimo eiusdem uoluminis umbras euocasse ad percunctandum Homerū: qua in patria quibusq; parentibus genitus esset. Non tamen ausum profiteri quid sibi responsi ediceret.

A pision cum.i.latino scribitur: & habet accentum in penultima: nomen est uiri proprium troiani.

A plustre cum unico.p.& .t. non aspirato scribitur: uocabulum est græcum: compositum ex a quod est sine: & πλέω navigo: ac si navigationi necessaria non sint. Nam ornamenta sunt navium: quæ ultra indigentiam navigationis navi adhibebantur: unde a quibusdam deriuatione latina amplustra cum.m. ante .p. uocantur: quasi teste Festo amplius essent q̃ necessario usui euenirent: & sic primam longam necessario habet ut Iuuenalis in satyra Omnibus in terris: Victaq; triremis Amplustre. Cicero uero absq; .m. scripsit: & primaq; posuit breuem cum ait: Navibus assumptis fluitantia quærere aplustra. Germanicus uero Cæsar similiter in aratro aplustria cum prima longa & .i. in penultima scripsit cum ait: Fulgent argoæ stellis aplustria puppis. Nam licet faciat ablatiuum singularem in hoc amplustri: nominatiuū tamen pluralem non solum in .a. sed etiam in .ia. terminat.

A pocalypsis cum unico.l. sequente .y. græco: & in fine cum .i. latino scribitur: dicitur a nostris reuelatio. Nam componit' ex ἀπό præpositione: quæ in cōpositione dicit re: & κα λύπτω uerbo: q̃d uelo operio uel tego.

A pophasis cum.ph. aspirato & .i. latino scribitur: dici potest latine abnuentia. Nam ex ἀπό præpositione .i. re: & φάσις quod est locutio: quasi responsio componitur.

A porope cum .r. non aspirato scribitur: dici potest latine abscisio. Nam componitur ex ἀπό præpositione: quæ in compositione dicit ab uel re: & κόπτω scindo. & tunc quoq; fit cum littera uel syllaba de fine dictionis auferuntur: ut Virgilius libro georgicorum primo: Libra die somnique pares ubi fecerit horas. dixit die pro diei. Et libro æneidos primo: Troas reliquias danaum atq; immitis achilli pro Achillis. Ouidius similiter: Affuit: & sertis tempora uinctus hymen pro hymenæus. similiter fat pro fatis: & multa alia.

A porryphus penultima cum .r. simplici & .y. græco scribitur: dici potest latine absconditus abditus. Nam ex apo præpositione quæ rem exaggerat: & κρυφος: qui est absconditus componitur.

A porrisarius cum .r. non aspirato & .i. latino utrobiq; scribitur: dici potest a nostris responsalis. nam profiscitur ab ἀποκρίνομαι quod est respondeo: & ἀποκρισις responsum.

A porrinus cum .r. diphthongo & .i. latino scribitur: mons est qui ab alpibus proficiscens uniuersam italiam usq; in siciliam diuidit: dictus ab Hannibale pœno ut supra uidimus in dictione alpes.

A podoxis cum .i. latino utrobiq; & .x. consonante scribitur: traducitur a Quintiliano euidens probatio. Alii demonstrationem transferunt: & descendit a δείκνυμι: quod est demonstro.

A pologia cum unico.l. & .i. latino scribitur: dici potest a nostris responsio uel excusatio. & inde apologeticō quod idem designat.

A pollonia cum duplici .l. & .i. latino scribitur: fuit nomen plurium urbium. quarum una fuit in epiro quatuor milibus passuum a mari distans: ut testis est Plinius libro quarto naturalis historiæ. Alia eodeq; teste fuit in creta. alia in syria: ut idem libro .v. monstrauit. alia teste Herodoto li. historiarum. iii. fuit in thracia.

A pollo cum duplicato .l. scribitur: fuit Iouis filius ex Latona eodem partu cum Diana natus: qui mox ut insula delos exiit: & ad phocenses adiit: Phytonem serpentem qui matrem Latonam persecutus fuerat: sagittis confecit. Diuinationis & sapientiæ deus a poetis appellatur: medicinæque artis & herbarū uirium compertor ab Ouidio asseritur: quanquā Plinius libro septimo naturalis historiæ: Chironem eius artis compertorem dixit: ut late in dictione Hippocrates uidebimus. Citharam pulsans quia a Mercurio donatus fuerat: uitalis canentibus præerat. Quare citharam tenens mitis dicebat': ut Horatius: Condito mitis placidoq; telo supplices audi pueros apollo. Nanque sagitis armatus nocuus putabatur. ut ostendit Homerus libro primo iliados: amauit primo Daphnem: post illam Hiacynthum puerum: quem cum secum discoluderet agente ex inuidia Borea interfecit. Vitiauit etiam Cyrenem Penei filiam: ex qua Aristeum suscepit: & plura quæ de illo loquuntur poetæ. Hunc pro Sole acceptum ab antiquis ostendit Macrobius in primo saturnaliorum ex plurium doctorum testimonio: ut secundum Platonem dicatur ab ἀπαλλεῖν τῆς συμφορᾶς: id est a iactu radiorum. Secundum Chrysippum uero ὅτι μόνος ἐστὶ καὶ οὐκὶ πολλοί: hoc est quia solus est: & non multi. Nam πολλοί apud græcos multos indicat: & .a. quæ est prima Apollinis littera negatōem facit a multis. Vnde & Solem latini dicunt ut dixit Macrobius: quia tantā claritudine sol' obtinuit. Si qui aliat interpretationes uidere cupiunt in Macrobio legant.

A pollodorus cū duplicato .l. scribit': habetq; accentū in penultima. fuit pictor sua ætate maximus: hoc est nonagesimatertia olympiade. hic teste Plinio libro .xxxv. naturalis historiæ: primus species exprimere instituit primusq; gloriā pēnicillo iure contulit.

A poplexia cū .x. consonante & .i. latino scribit': dicit' subita percussio ex qua sequit' mors. Nam a πλήσσω de-

ducitur quod est pereutio.

A poplechous absque aliqua aspiratione & cum.c.ante.r.scribitur: traductum comperi enecatum ob ea quæ supra diximus.

A poria cū unico.r.& i.latino scribit' dicit apud latinos inopiā seu penuriā.

A postasia cū.t.nō aspirato & i.latino scribit' dicit' a nostris refugiū uel rebellio.& inde apostata rebellis.

A postema cū.t.non aspiruto scribit' dicit' a nostris uomica siue pannicula:habetq; accentū in antepenultima apud græcos ἀποχωμα.t. recollectio.

A postolus cū.t.non aspirato & unico.l.scribitur:dicit' a nostris missus.Nāq; defloēdit a secundo aoristo uerbi ἀποστέλλω quod est mitto:ubi uerbū pdit unū.l.ut uidebim⁹ in dictione epistola.

A potheosis cum.th.aspirato scribitur:traductum ab antiquis quibusdam comperi e ōsecratione ita ut componi uelint ex ἀπο præpositione quæ aliquando ab indicat & θεοσις diuinitas:quasi a diuinitate pcedens. Vnde dicit Seruius in Daphnim:Apotheosim idem esse quod relationem in deos:quin scilicet hominē inter deos connumeramus.

A postrophe cum.r.exili &.ph.aspirato scribitur:dici potest latine conuersio. Nam figura locutionis est quū ad aliquem per secundam personam fit conuersio.ut te non alloquor Aphricane:cuius mortui nomē splendori ac decori est ciuitati.tui clarissimi nepotes suo sanguine abluerunt inimicorum crudelitatē. ut ostēdit Cicero in dignitatibus.

A postpositis cum.t.latino ubiq; scribit'.& cōponit' ex apo præpositione & στοπτώ quod est fileo. Nam est q̄dā intercapedo silentiū.ut Neptun⁹ ad uentos apud Virgilium libro.i.ænei. Quos ego sed motos præstat compōnere fluctꝰ.Nā subsilet' punctū uel quid simile.Similiter Terentius in eunuchor Ego ne illam quæ illum quæ me quæ non. Hoc est: Ego ne illam digner aduentu meo: quæ illam præposuit mihi quæ me spreuit: quæ me nō suscepit heri.

A potheca cum.th.aspirato &.c.simplici scribit' dici potest repositoriū uel reconditoriū.unde apud iurisconsultos obligationis genꝰ quoddā exprimit.

A pollydes cum duplicato.l.&.y.græco scribitur:latine deperditi dici possunt. Nam ab ἀπο λλύω quod ē deperdo defendit.Quo uocabulo usus est Vlpianus de legatis tertio quum ait: Deperdita quibus aqua et igni interdictum est fidei commissum relinquere non possunt. Quia nec testamentum faciendi ius habent: quum sint apollydes.

A pulia cum unico.p.& unico.l.atque.i.latino scribitur:habetque primam breuem:licet appulas appula appulam primam producat:& ob id per duplex.p.scribatur,quod ostendit Horatius in duobus uersiculis in libro tertio carminum quum ait:

Me fabulose uultur in appulo.
Nutricis extra limen apuliæ.

Sicque fere semper obseruatum annotaui.Namque Iuuenalis metri necessitate produxisse uidetur quū ait: Prouincia tanti uendit agros:sed maiores apulia uendit. Et Horatius in primo sermonum: Incipit ex illo montes apulia notos Ostentare mihi.Et est apulia prouintia italiæ:mari adriatico conterminata:inter daunia scilicet & calabryam sequentibus deinde ex eo latere salentinos. Quamq̄ nonnulli & daunium cum apulia esse uoluerint Dauno scilicet Pilumni filio cognominata:docente Plinio libro tertio naturalis historiæ Apulia daunicorum cognomine a Dauno Diomedis socero dicta est.Quod de apuliæ parte intellexisse existimo quæ uersus forentanos extenditur:habetq; loca ut dicunt aquarium indiga:quod Persius sensisse uidetur: cum ait in secunda satyra:Nec linguæ tantum seriaticanis appula quantum:ubi penultima breuis est.

A prious cum.i.latino &.c.exili scribitur:dici potest latine solarius.Nam dicho græca est composita ex a quod est sine & φριωσ quod est frigus seu horror.Nam apud poetas & locus dicitur gaudens Sole. unde & homines aprici dicuntur.Virgilius libro georgicorum tertio:

Mitis in apricis coquitur uindemia saxis.

Persius:Aprici meminisse lenes.& inde aphricam dictam uoluit Festus.

A phrica cum.ph.aspirato &.i.latino atq;.c.exili scribitur:interpretari potest sine frigore.Nam teste Festo desendit ab a quod est sine & φριωσ frigus:ut in præcedenti dictione uidimus.

A pries cum.i.latino scribitur:fuit Psammus regis ægypti filius:cui in regno successit.hic conspirantibus cum Amasi ægyptus.ut scripsit Herodotus libro historiarum secundo & regno & uita priuatus est. post quem Amasis regnauit:ille uidelicet contra quem Cambyses Ciri filius pugnauit. Nam Amasis alius:de quo supra diximus longe ante regnauerat.

A phros cum.ph.aspirato sequente.r. scribitur:dicitur a nostris spuma. Et inde aphrodita Venus uocatur: quia de maris spuma a poetis concepta fertur.Similiter aphronitrum spuma nitri uocatur.Martialis in ultimo:Spuma uocorum:dicor & aphronitrum.

A ptotus absq; aspiratione scribitur:dicitur a nostris sine casu:ab a quod est sine:& πτῶσις casus.

A ra sine aspiratiōe & unico.r.scribit' habetq; apd' græcos accētū i ultia:& significat obsecrationē.uel secūdū

Seruium præces. unde κατάρα imprecatio dicitur.

A rabus cum unico.r.ſcribitur: fuit teſte Plinio li.vii.naturalis hiſtoriæ: Apollinis ex Babylone filius: quẽ quidam ut ait medicinam adinueniſſe uolunt.

A rabia cum unico.r.&.i.latino ſcribitur: regio eſt in aſia iudææ ab ægypto diſterminans: ſic quoq; cognominata ut aliqui uolunt ab Arabo Babylonis: & Apollinis filio. At uero Solinus arabiaꝫ ideſt ſacram interpretari dixit. hanc apud Ptolemæum in geographia triplicẽ eſſe comperio: ſcelicem ſcilicet quæ ea eſſe uidetur: quam Plinius libro. vii. naturalis hiſtoriæ planam eſſe dixit inter Tigrim & Euphratẽ. Aliam uero dixit Ptolemæus petream. aliam deſertam: ab arabia arabs & arabꝰ gentilia nomina deduxerunt. ut Virgilius libro vii. æneidos: Siue geris inferre manu lachrymabile bellum Hyrcanis ue arabis ue parãt. Quod ab eo quod eſt arabus: & ab eo quod eſt arabs: & ab hoc arabe facit arabus.

A rabarches cum.ch.aſpirato ſcribitur & dicitur quaſi arabum arches ideſt princeps: hoc eſt ex primis arabiæ Iuuenalis ĩ prima ſatyra: Atq; triũphales iter ẽs auſus habere neſcio quis titulos ægyptius atq; arabarches.

A ræthyree cum.æ.diphthongo & .th.aſpirato: ſequente.y.græco ſcribitur: urbs fuit in peloponneſo: quam anſeriam eſſe dixit Homerus libro iliados ſecundo.

A rachne cum unico.r.&.ch.aſpirato ante.n.ſcribitur. Nam ſic quoq; a græcis & ab antiquis noſtris ſcriptuꝫ cõperi. At uero moderni illud.ch.in.g.ob hãc affinitatẽ cõuerterũt: & aragne iã ſcribũt cũ.g.ut ſupra uidimus mediũ ſit inter.c.exile & .ch.aſpiratũ: & eſt uermis quidã qui telã intexere: & ſuper eã aſcendere deſcẽdereq; cõſueuit. unde ab ἀράσσω qd' eſt aſcendo: ut græci dicunt deducitur. Et ut dicũt poetæ fuerat uirgo e Lydia lanificii peritiſſima: quæ cuꝫ Mineruæ in artificio ſe præponeret: ab illa in eiuſmodi beſtiolam cõuerſa fuit: de qua Ouidius libro metamorpho. vi. plene omnia pertractauit. Eſt etiam arachne urbs theſſaliæ: quam teſte Liuio libro. xl. de bello macedonico peneus fluuius alluit.

A ragne cum.g.ante.n.conſueuit iam a noſtris ſcribi: ſed a græcis cum.ch.aſpirato ſcribitur: & ſic ab antiquis latinis ſcriptum ſemper comperimus: ut a græcis ἀράχνη: a latinis arachne: ut in præcedenti dictione uidimus: & dicitur latine aranea. Virgili. libro quarto georgicorũ: In foribus ſuſpẽdit aranea caſſes. & ut dixit Seruius: araneus etiã ab antiquis in maſculino dicebatur.

A raris cum unico.r.in prima & altero in ultima atq; .i.latino a græcis ſcribitur: fluuius eſt galliæ narbonenſis qui cum a monte uogeſo effluat: & per eduorum ac ſequanoꝝ fines tranſeat: tanta ſegnicie defluit: ut quonam pergat uix dignoſci poſſit. Itaq; ſtagno ſimilis per lugdunenſem coloniam burgundiæ ciuitatẽ egreſſus: ante urbis muros cõmiſcetur rhodano: quo teſte Lucano: Raptuꝫ uelocibus undis In mare fert ararim.

A rar idem eſt cum ſuperiori fluuio: ſed per apocopam teſte Priſciano in. vii. ſic dicitur. ut Lucanus libro ſexto Rhodanumq; morantem Præcipitauit arar.

A rarus cum.u.uocali in fine: ſcytharum eſt fluuius. ut oſtendit Herodotus li. hiſtoriarũ. iiii.

A racynthus cum.c.exili ſequente.y. græco: & .th. aſpirato ſcribitur: mons eſt Mineruæ ſacer: quem quidem in attica regione eſſe dicunt: quod Virgilium tetigiſſe aſſerunt cum ait: Amphion dircæus in actæo aracyntho. Alii uero nõ in attica: ſed in boetia eſſe dicunt: & more paſtorali Virgiliũ fuiſſe locutum qui locuꝫ ĩmũ pro altero ſæpe ponunt: ut ſimiliter apud Theocritum ſæpe conſpicitur. Nonnulli uero in arcadia eſſe dixerunt. Solinus uero & Plinius libro. iii. naturalis hiſtoriæ acarnaniæ montem dicunt. Quare puto & in attica & in boetia: & in arcadia: & in acarnania eioſdem nominis montes fuiſſe. & Virgilium in actæo dixiſſe ut alios excluderet. Vel ut alii uolunt legendum eſt in actæo cum.c.ante.t.atq;.æ. diphthongo: & non cũ duplicato.t.quod ſic quoq; litoralem ſignificat ab ακτὴ: quod eſt litus: quaſi dicere uelit Virgiliũs in litorali aracyntho.

A ratrum cũ.t.nõ aſpirato ſcribitur. at ubi nos in ſecunda habemus a græci o ponunt dicentes ἄροτρον.

A ratus cum.t.exili ſcribitur: fuit ex aſia Celix poeta clariſſimus: filius Athenodori ex Litophyle uxore: ut Caryſtius ſcripſit. didicitq; a Zenone philoſopho ſtoico odyſſeam Homeri. & apud Antigonũ regem macedonum poſt Alexandrum moram traxit. Et cum aſtrologiæ ignarus eſſet: de aſtrologia librum elegantiſſimuꝫ ſcripſit: dicente Cicerone libro primo de oratore: conſtat inter doctos hoies ignarum aſtrologiæ ornatiſſimis atq; optimis uerſibus Aratum de cælo ſtelliſq; dixiſſe: & conſcripſiſſe: cuius librum Cicero ipſe & Germanicus Cæſar atq; T. Claudius Cæſar ſic enim inſcriptum comperi hexametris uerſibus in latinum tradu xerunt. Ideo dicebat Ouidius: Cum ſole & luna ſemper aratus erit. Putoq; illum in tempore Theocriti extitiſſe. Cum Aratum in quadam ſua ægloga inducat Philinum adoleſcentem ardenter amare & aliqua pro re ditis Philini e chio deos precari: quæ ad aſtrologiam ſpectare uidentur.

A raxes cum.x.conſonante ſcribitur: Eſt armeniæ fluuius: dicente Lucano libro ſeptimo: Armeniumq; bibit romanus araxem. ſuper quo teſte Seruio Alexander magnus pontem fecit: quem fluminis mercmenta non multo poſt ruperunt. At Auguſtꝰ firmiori ponte cũ ligauit: quapropter in ipſius Auguſti laudem dixit Virgilꝰ li. ænei. viii. Et pontẽ indignatꝰ araxes ἐξ οὗ θερμώδοντ φάσιν τανάϊν τε ῥέοντιν: ut dixit Orpheꝰ in argonautica: hoc ẽ ex quo thermodoõ phaſis tanaiſq; fluũt. qd' ſane ab aliis q loca poſtea diligẽtiꝰ perlustrarũt ſunt: nõ eſſe uerũ compertũ fuit. Nam ut oſtendit Ptolemæus araxes ex monte periardes armeniæ profluit:

& in mare caſpium uerſus orientem decurrit. At flumina quæ numerauit Orpheus ex aliis locis etiam non paruo ſpatio diſtantibus oriuntur.

Y rcadia cum.c.exili & .i. latino ſcribitur: regio eſt in peloponneſo: & pars achaiæ inter mare ſoniũ & ægæum diſpoſita ab Arcade Iouis ex caliſtone filio cognominata. dicta prius teſte Seruio parrhaſia. ut tetigit Virgi. li. æne. viii. cũ ait: Parrhaſio dictũ panos de morte licai. i. more arcadico quod cognomẽ a ciuitate parrhaſia aſſumpſiſſe putat: de qua meminit Homerus libro iliados. ii. in hac comperta fiſtula diſparibus ceuris: & foraminib⁹ credit'. In eadẽ ſunt aſini alijs maiores & præſtantiores. Ideo ait Iuuenalis in ſatyra: Et ſpes & ratio: Quod leua in parte mamillæ nil ſalit arcadico iuuenci. i. aſinino: & pauci ſenſus. In eadẽ palus é lernæa ubi ab Hercule fuit hydra mactata: ut in dictione hydra uidebim⁹. Fuit etiã in eadẽ regio ac ſilua nemea: ut uidebim⁹ in dictione Cleone. Itẽ & Plinio teſte li. iiii. naturalis hiſtoriæ: Sunt fera monſtra plurimi. ut Pholoe cũ oppido. Item Cyllenæ lycæus: in quo lycæi Iouis delubrũ. Manal⁹ Artemiſius Parthenius Nona. ris Erymanthus: & alii nõ ignobiles.

A rchander cũ .ch. aſpirato ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriar. ii. Darai ſocer.

A rceſilaus cũ .c. nõ aſpirato & unico .s. atq; .i. latino & ſine aliquo diphthongo ſcribit': fuit unus ex quinq; ducibus boeotiorũ q ad troiã cũ quinquaginta nauibus aduenerũt. ut oſtendit Homerus li. iliados. ii. Alius fuit philoſophus patria pitanæ⁹ Scythi filius. audiuit primo Auctolicũ mathematicũ ciuẽ ſuũ: cum quo Sardis perrexit. deinde Xanthũ athenienſem muſicũ. Poſt quẽ Theophraſti auditor fuit. Tum demũ in academia ſe ad Crantorẽ contulit. Et cũ in dicendo grauiſſimus eẽt: & in ſcribẽdo ſatis exercitat⁹: poeticæ quoq; operam dedit. Ample ctebatur q; Homerũ maxime ex omnib⁹ ſcriptis adeo ſtudioſus erat: ut ſemp ante ſomnum eius aliqd legeret. Pindarq; quoq; dicebat eẽ in primis idoneũ iplere uocẽ. Verboꝝ quoq; ac nominũ copiã præbere. Et multa de illo locutus eſt Laertius. Obiit tandẽ teſte Hermippo cũ merũ imodice hauſiſſet: ac p id offendiſſet ætatis ſuæ anno ſeptuageſimoquinto. Fuerunt & alii Arceſilai. Vnus poeta priſcæ comœdiæ. alius elegiæ indem poeta. alius ſculptor.

A rcheſius cũ .c. exili & unico .s. atq; .i. latino ſcribit': nomẽ eſt uiri ꝓprij: cum quo Vlyxes nõnulla tractauit. ut oſtendit Homerus libro .xi. odyſſeæ.

A rchemolus. cũ .ch. aſpirato & unico .l. ſcribit' fuit Rhœti filius⁹ Marubioꝝ regis in italia: q cũ teſte Seruio ſup æne. filio nouerca Caſperia ſup iduxiſſet: ſuprauit illã priuign⁹. Quo cognito cũ eum pater ꝓſequeret: & ad pœnã uexaret: fugiens ille ſe ad Turnum contulit. ut eodẽ libro oſtendit Virgilius.

A rchemorus cum .ch. aſpirato ſcribit' ſunt lycurgi Nemeæ regis filius: hic Hypſipylem nutricẽ habuit: quæ cũ ſitientibus græcis ad expeditionẽ thebanã euntibus: fontẽ langiam mõſtraret: & ſup uiridanti herba puerum Archemoꝝ reliquiſſet: a ſerpente morſu affectus occubuit. unde fons ille archemorus dictus fuit: & annu⁹ agon iuxta illũ in ei⁹ honorẽ exercebat' de quo Iuuenalis in fine ſatyræ. Et ſpes & eõ meminit cũ ait: Dicat patriã nomiq; nouercæ Archemori: hoc eſt Hypſipyles: quæ nouercali ira puerꝝ ſine cuſtodia dereliqt.

A rchela⁹ cum .ch. aſpirato ſcribitur: fuit unus Antenoris troiani filius: quem Homerus libro iliados ſecũdo rei militaris peritiſſimum dixit. Alius fuit Athenienſis philoſophus: ſeu ut alii dicunt mileſius. habuitq; patrem Apollodorum. Et fuit auditor atq; ſucceſſor Anaxagoræ. hic primus ex Ionia phyſicã philoſophiam athenas inuexit: & appellatus eſt phyſicus: Socrate Aethicẽ introduceẽte: quã hi Aethices rudis non fuit. Niq; de legibus philoſophatus eſt: & de Honeſto & æquo. porro Socrates quod ſumpta ab eo propagatione ritimuriſſe putatus eſt. Alius fuit geographus: q omnẽ ab Alexandro peragratã terrã deſcripſit. Alius teſte Laertio naturæ ꝓpria uerſu tradidit. Alius etiam qui oratoriam artẽ ſcripſit.

A rcheptolemus cum .ch. aſpirato & .t. ſimplici: hoc ẽ ſine aſpiratione ſcribit' fuit filius Iphiti: & auriga Hectoris ſuffectus Eupeo interfecto a Diomede: uit in ea dictione uidebimus.

A rchetypus cum .ch. aſpirato & .t. ſimplici atq; .y. græco ſcribitur: apud nos dici poteſt exemplaris. ut Iuuenalis in ſecunda ſatyra: Et iubet archetypos pluteum ſeruare cleantes. Nam cõponitur ex arche: quæ eſt principalis: & typos figura: quaſi ex principali & naturali figura trahantur. Iut Virgilius libro ſexto: Vultus duceret de marmore uultus. Martialis in duodecimo: ſic tanq; tabulas ſcyphoſq; paule: Omnes archetypos habens amicos.

A rchia cum .ch. aſpirato & .i. latino ſcribitur: dicitur apud nos principatus: & inde archos princeps. Quin & nomen proprium ut pro Archia poeta.

A rchigenes cum .ch. aſpirato & .i. latino ſcribitur: interpretari poteſt princeps generationis: & licet nomen proprium ſit medici contra quem Galienus ſæpiſſime in libris ſuis inuexit: communiter pro græculis: aut ſimilibus accipere conſueuimus: qui ſe præ omnibus ſuis generis ſeculos oſtendebant. ut in dictione protogenes quæ inde ſere deſignat apparebit. Sed de eo mediocriter ſimili intellexit Iuuenalis cũ in ſatyra Credo pudicitiã de muliebribus romanis locutus ait: Tunc corpore ſano aduocat archigenem.

A rchilochus cum .ch. aſpirato tam in antepenultima q̃ in ultima ſcribitur: fuit unus Neſtoris & Eurydices filius. ut oſtendit Homerus in odyſſea: hic patrẽ in expeditione troiana ſecutus & uiriliter pugnãs a Memnone: ut quidã uoluit: interfect⁹ fuit. Alii aſſerunt eum cum Achille in templo Thymbræi Apollinis a Paride oc-

truncatum.de quo Iuuenalis in satyra Omnibus in terris de Nestore cum loqret ait:de legibus ipe ꝙratur
Fatorum:& nimio de flamine:cum uider acris Archilochi barbã ardentẽ.& reliqua. Alius fuit siculus:q aricia urbẽ cõdidit.ut testat Solinus. Alius fuit poeta lacedæmonius romæ regnante Tullo Hostilio.ut dixit Cornelius nepos:i quo teste Quintiliano li.x.de institutiõe oratoria:summa uis elocutiõs fuit:tum breues iubrantesq; sentẽtiæ plurimũ sanguinis ac neruoꝝ. Hunc Lycãber despõsare Neobolẽ natã ꝓmiserat. Quã cũ alteri nuptũ daret:adeo molesse poeta tulit:ut metrũ adinuenerit iambicum: quo Lycambri obprobria cibus decantaret:dicẽte Horatio in poetria:Archilochũ ꝓprio rabies armauit iambo: Hunc socci cœpere pedẽ grandesq; cothurni. Quibus uulgatissime decantatis:Lycamber & filia atq; uxor se laqueo suspẽderunt. Quos sane libros teste Valerio de seueritate ob impudicã lectionẽ iusserunt lacedæmones ex urbe tolli:& ipe in exilium missus est:dicente Ouidio in Ibin.

Vteq; repertori nocuit pugnantis iambis
Sic sit in exilium lingua ꝓterua tuum. Et ut ostendere uidet Plinius li.vii. naturalis historiæ:fuit deinde interfectus.cuius uerba sunt Archilochi poetæ interfectores Apollo arguit delphis.

Archimedes cum.ch.aspirato &.i.latino scribit:fuit syracusanus in omni geometria ante alios mira subtilitate laudatus:ut testat Apulegius li.i.de Magia:Cuius mortẽ late descripsit Plinius li.ii.naturalis historiæ. Nã captis syracusis p ꝓditionẽ:quã cõtra uim Marcelli romani diu defensarat:cũ oia euerterent hostes:ipe diametros suos in puluere obsignãs:a prætereunte milite incognitus occisus é.hic teste Cicerone libro tusculanarum.i.fuit primus speræ fabricator. Quod Laertius Anaximandro attribuit:hic de cylindro opus eximium scripsit:quod nup cõpertum Nicolaus quintus summus põtifex in latinum traduci fecit.

Archytas cum.ch.aspirato &.y.græco atq;.t.simplici scribit:fuit Mnesagoræ siue ut Aristoxenus ait Esthei filius tarẽtinus patria & philosophus pythagoricus nobilissimus. hic Platonẽ cũ a Dionysio necandus eẽt:per epistolã eripuit. Admirationi summæ apud plurimos habitus é in omni uirtutis genere. Præter hũc teste Laertio alii tres fuere unus mytylenæus nauticus. Alius qui de agricultura scripsit. Tertius epigrammatum poeta.quartum plærique addunt architectum:cuius proferunt librum de machina.

Architriclinus secunda cũ tantũmodo aspiratã:& cũ.i.latino utrobiq; scribit:dicit is q in aula discũbentium principalis habet:& cõponit ex dictionibus tribus:prima archi quæ principalẽ indicat:secunda é tris: quæ indicat tres:tertia est κλίνη:quæ lectos significat:seu toros. Nã in aula tres toros in tribus aulæ diẽsionibus collocabant:ubi cõuiuantes discũbere cõsueuerunt. unde ait Iuuenalis in satyra Si te ꝓpositi:Tertia ne uacuo cessaret culcitra lecto:Vna simus ait.& reliqua. Et in prima satyra idẽ poeta ait: Oprima siluæ interea pelagiq; uorabit Rex horũ uacuisq; toris tantum ipse iacebit: sed quonam pacto triclinium ab antiqs traducham sit:in ipsa dictione uidebimus.

Archimagirus cum.ch.aspirato &.i. latino scribitur:dici potest a nostris principalis cocus. Nam cõponit ex archi quod est principale:& ἀρχιμάγειρος cocus.

Architectus sola antepenultima cum aspiratione atq;.i.latino scribitur:dicitur qui præest structuris ædificiorum:quasi principalis τέκτων idest faber.

Arctos cũ.ct.exilib⁹ scribit:dicit a nostris ursa.& inde arctous borealis Statius hãc arctos ausim sperare triũphos. Arcticus polus similter borealis dicit:de quo locut⁹ Cicero li.ii. de natura deoꝝ ait: Hũc circũ actoꝝ duæ ferunt nunc̃ occidẽtes. Ex his altera apud graios cynosura uocat:altera elice:ut in illis nos dictionib⁹ ostẽdemus. Nã elice maior é ursa:quæ & Calisto uocata fuit:ut in dictione Calisto uidebimus. hãc teste Igino peloponẽsii ueluti suã naugãdo obseruant. Cynosurã uero Aglaostenes unã de Iouis nutricib⁹: ex idæis nymphis fuisse dixit:q̃ minor arctos a quodã phœnice primitus appellata fuit:ut testis é Iginus. Quãobrẽ phœnices naugando magis illam q̃ alteram obseruare rettulit:quia a suo inuentore comperta fuit. unde Leander apud Ouidium decimoseptimo epistolarum heroidum ait: Non sequar aut elicen: aut qua tyrus utitur arcton. Bubilica non curat sidera nostra amor. Et libro.iiii.de fastis ait.

Esse duas arctos quarum cynosura petatur
Sidoniis:elicen gratia carina notet. Et ut ait Parmeniscus tẽporib⁹ Homeri elice arcti nomẽ accepit:cũ prius plaustrũ diceret:quã utroq; noie & arcton:& plaustrũ noiauit Homerus:quod græce ἁμαξα dicit. Cui⁹ fame ei hæc ꝓdita é. Nã cũ septẽ cõspiciãt stellæ duæ q̃ pariles:& maxie in uno loco uidẽt:ꝓbolus habitæ sũt. Reliquæ uero qnq; plaustrũ ipm simulare dicũt. Ita & qd' ꝓximũ huic é signũ bootẽ noiare uoluerũt.ut.T. Claudi⁹ Cæsar i phœnomia Arati: Tardus in occasu seq̃tur sua plaustra bootes.i.boũ agitator. Alii arctophylata uocauerunt:quasi ursam sit obseruans:& custodiens.hunc filium ipsius ursæ Calistonis:poetæ nostri dixerunt:& ad cælum cum illa tractum:ut uidebimus in dictione Calisto.

Arctophylax cũ.ct.exilibus &.y.græco scribit:dicit arctoæ siue ursæ phylax.i.custos:ut li.ii.de natura deoꝝ uersus referens arateos ait:Arctophylax uulgo qui dicitur esse bootes ut in dictiõe bootes uidebimus.

Arcturus cum.ct.& non aspiratis scribitur:Stella est quã ursæ caudã interpretari libet:eo quod in cauda ipi⁹ ursæ locata dicatur. De qua Cicero libro secundo de natura deoꝝ uersus referens arateos inquit.

Stella micans radiis arcturus nomine claro.

A rdiscos cum.i.latino &.c.exili scribit: fuit teste Aristarcho in theogoniam Hesiodi fluuius in scythia: quem Herodotus libro historiarū.iiii. per odrysos populos scythiæ profluere dixit.

A rdys cū.y.græco scribit: fuit Gygis lydoꝝ regis filius: postquē teste Herodoto li.historiaꝝ.i.& ipe regnauit.

A reopagus cū unico.r.scribitur: dicto est cōpositum ab ἄρεος quod est Martis: & πάγος uicus. Nam uicus erat athenis: a templo Martis sic cognominatus. primū iudicium capitis actū fuisse dixit Plinius circa finem libri.vii.naturalis historiæ. Et inde areopagitæ illi dicebantur: qui athenis in templo Martis: quod erat in areopago iudicabant: quod iudicium exquisitissimum habebatur.

A rete huius Aretes: uel Areta huius Aretæ utrūq; cōperit: & recte dicit: ac cū unico.r.& .t. non aspirato scribit: fuit uxor Alcinoi regis phæacū ut plurib⁹ i locis ostēdit Homer⁹ in odyssea. Quare cū cēt Vlyxes apud corcyrā in cōuiuio Alcinoi: & cū aliis aliisq; phæacū populis enarraret Polyphemū quosdam ex sociis eius deuorasse: ac si derisoria locut⁹ fuisset uerba & mēdacia ipi Aretæ uideri poterant: dicente Iuuenale in satyra Quis nescit uoluisi attonito cū. Tale sup cœnā facinus narraret ulyxes. Alcinoo nobilē aut risū fortasse quādā Mouerat: ut mendax aretæ logus. i. uelut mēdax cēt: logus. i. sermo q Aretæ uxori Alcinoi dirigebat. fuit & eodē nōie altera filia Iupitoris Dionysii & ex Arisionache sorore Dionis & interpretat' ἀρετή idest uirtus.

A rethusa cū.th.aspirato & unico.s.scribit: fuit uirgo uenatrix Dianæ comes. ut dixit Ouidi⁹ li.metamor.v. Quod Virgili⁹ tetigisse uidet' li.geor.iii.cū ait. Et tidē positis uelox arethusa sagittis. Quæ cū forte in alpheo fluuio se lauaret: a deo fluuio Alpheo cōspecta adamat': quā ille detinere conat⁹ est: sed diffugientē illā deus fuit fluminis circuitionib⁹ insequit. Sed ipa iplorato Dianæ subsidio: in fontē fuit nois cōuersa est. Cuius undis cū alpheus cōmiscere se uellet: illa uero p subterraneos meat⁹ diffugeret usq; i sicilia. peruen⁹ est. Quod fidē fabulæ experientia præstasse uidet'. Qua deprehensuq; est expurgameta hostiaꝝ: quæ apud helidē in ludis olympiacis mactabāt: cū in alphei delapsa essent in sicilia usq; ad fontē arethusam scaturire cōspiciebant'. Sane in glossulis Aristarchi sup.xxii.odysseæ Homeri libri cōperi: quattuor i diuersis mūdi pt⁹ fuisse arethusios fontes. Vnū apud syracusas. Alterū apud smyrnā. Tertiū in chalcidia. Et quartū in ithaca. Et ab Arethusa arethusis patronymicum fœminiū deductum est. ut Ouidius libro fastorum quarto: Vtq; syracusas arethusidas abstulit armis Claudius.

A retho⁹ cū.th.aspirato scribit': fuit rex in arma ciuitate boetiæ: & pater Menesthii: ut in ea dictiōe uidebim⁹.

A rgathon⁹ cū.th.aspirato scribit' & .t. latino: fuit teste Herodoto li.historiarum.i. tartessiorū tyrannus.

A rgia cū.i.latino scribit' fuit Adrasti regis argiuoꝝ filia: & Polynices thebani uxor: de qua Statius li.x. & .iii. thebaidos plura locutus est. Altera eiusdē nois fuit Argiuis uenerāda sacerdos: ut uidebim⁹ in dictione Bito.

A rgilius cum.i.latino & unico.l.scribit: fuit teste Herodoto libro historiarum.vii. urbs emathiæ mō longe ab hostiis strymonis uersus occidentem.

A rgippei cum.i.latino & geminato.p.scribitur: populi sunt ultra sauromatas & budinos & hiros. ut ostēdit Herodotus libro historiarum secundo.

A rgyrondes cum.y.græco scribitur: fuit teste Aristarcho super Hesiodum fluuius in ætolia: quasi sit argyros idest argentum ἀργυρὸν idest periculosum.

A rgos cū.o. apud nostros feminata lrātura græca scribit' & i singulari generis ē neutri. ut Horatius: Aptū dicet equis argos ditesq; mycenas. In plurali uero numero masculini ut hi argimonē ē urbs uim⁹ qdē in attica nō lōge ab athenis: de q̄ in dictiōe attis uidebim⁹. Alterū uero in thessalia siue pelasgia: quod argos pelasgicū Homer⁹ uocat: cōditū teste Plinio li.vii.naturalis historiæ a Phoroneo. de quo Lucan⁹ in.vi. Vbi nobile quōdā: Nūc sup argos arant. Aliud est teste eodē Plinio libro.viii. in achaia hippiū cognominatū: supra locū lernæa mari octo milib⁹ passuū distans: & nouē addit⁹ a mycenis a quo regiūcula argos: & græci ipi argiui cognominati sūt. Nā ab argos argiuus deducit': quod cū. i. latino scribit': quāq; apud græcos sit. ει. diphthōg⁹ & scribat' ἄργειος: sed nos diphthongū ipam in. i. longā cōmutamus. Addētes insup. u. cōsonās loco eolici digāmæ: quod antiq; æoles interponebāt iter diphthōgū & sequētē uocalē ut supra uidimus: cū de. u. litera tractarem⁹. Nōnulli uero ex latinis diphthōgū ipaꝝ in. e. cōuerterūt: nec. u. cōsonās addere uoluerūt: sed dixerūt argeus. ut Horati⁹ li.carminū.iii. Tybur argeo positū colono. Proferē etiā p aduerbio in plurali ut Plini⁹ circa finē libri.xvi.naturalis historiæ: argis inquit olea etiā nūc durare dicit' ad quā lo in uaccā mutatam Argus allegauerat. hæc ille. ob quod puto dixisse Virgilius libro georgi.ii. Vitaci solique.

A rgonautæ cū.t.exili scribit' dicti sunt heroes illi q cū Iasone ad expeditionē i cholchos sunt pfecti: sic quoq; cognominati ab naue: quā innauigauerūt: quæ argo dicta fuit. Nauis uero teste Diodoro siculo li.historiaꝝ v. argo dicta erat ut quidā asserūt scriptores ab argo eius architecto: quæ etiā inter nauigādū eius refarciēdæ curā cæperat. Alii ab eius uelocitate: quā antiqui argon appellabāt. fuitq; eodē Diodoro teste iuxta pelion ædificata magnitudine atq; apparatu longe maiori: q̄ quæ ad eam diem fieri consueuerant. Erat enī antea paruaq; nauicularū usus. At hui⁹ eximiā magnitudinē stupēnt⁹ olim diffusa p græciā eius rei fama multos egregios adolescētes ulero ad certamē: & ei⁹ belli cōmunionē allexit Iason in aquā deductā nauē cū necessarius ad nauigādū reb⁹ fulsisset: optios eoꝝ q secū irēt elegit numero q̄ttuor & q̄dragita. Ex eis uero clarissimi erāt castor: & Pollux: Hercules: Telamō: Orphe⁹: Atlites: Schinei: peccea Thespei filius: & ipe nauigii auctor

Iason Sane argonautarū historiā quā plures descripsere: & poetæ maxime ex græcis q̄dē quos legi: Orpheus ipse q̄ interfuit: quiq̄ nō illi⁹ opus dicat Aristoteles. Itē Appollonius late materiā ipam ꝓsecutus est. Ex latinis uero Ouidius in li. metamor. Et clarissimus ille poeta Valerius Flacc⁹ q̄ diuino carmine rē omnē ipoꝝ argonautaꝝ explicuit. Ex historicis Diodorus sicul⁹ & Trogus Pompeius: quē imitatus est Iustinus.

Argiripa cū .i. latino utrobiq; & unico. p. scribē. Nec ab ἀργυροσ: quod ē argentū deducī. Sed ab Argiripo oppido apuliæ a Diomede cōdito hoc ē argos pi ππον .i. tactū fuit fundatū. Sed postea teste Seruio sup x. geor. nomē uetustate corruptū ē: & factū ut ciuitas argiripa diceret. Et sic illā uocauit Virgil⁹ cū ait: Ille urbē argiripā patriæ cognoīe gentis Victor gargani condebat iapygis aruis. Sed rursus corrupto uerbo arpos dicta fuit. Virgi. li. x. Quæ causa attraxerit arpos. Dicit etiā a Virgilio arpi in plurali. ut eodē li. x. Atq; iterū in teucros ætolis surgit ab arpis Tydides. & libro. xi. Non erit auxilio nobis ætolus & arpi.

Arpos & arpi sine aspiratiōe principii scribit: nā nō ab harpazo uerbo græco & aspirato: quod ē apud nos rapio descendunt. Sed ab hargos & argiripa ut in præcedenti dictione uidimus: deducta sunt.

Argilla cū .i. latino & duplicato. l. scribitur: fuit teste Homero libro. ii. iliados urbs in thessalia.

Ariæus cū .i. latino &. æ. diphthongo in penultima scribit: nomen fuit excellentis uiri proprium.

Ariannes cum .i. latino & duplicato .n. scribitur: fuit nobilissima armeniæ ciuitas.

Ariathis cum .i. latino utrobiq;. &. th. aspirato scribitur. nomen est proprium hominis.

Ariabignes cum .i. latino utrobiq;: fuit Darii filius ex filia Gobryæ: qui una cum Praxaspe & Megazabo præpositus fuit classi Xerxis.

Ariapithes cum .i. latino utrobiq; &. th. aspirato scribit: fuit scytharū rex: cui fili⁹ Scylla in regno successit.

Ariadne cū .i. latino &. d. ante. n. in eadē syllaba scribit: & a nostris & græcis auctorib⁹ dicit: quā inscii quidā moderni Adrianā uocāt: quod uocabulū apud nullos auctores cōpertū est. Sed Ariadne a Prisciano ponit. Et a Seruio nōnullis i locis declinari docet. fuit Minois cretæ regis filia ex Pasyphæ cōiuge: dicēte Homero li. xi. οδυσσ. και λιπ᾽ Ἀριάδνην καλλισφυρον κούρην Μινωος: hoc est formosamq; Ariadnen filiā Minois. hæc Thesei Aegei athenaꝝ regis filiū cretā missū deuorādū a Minotauro amauit ꝑdite. Et cū inuīte Dædalo eius cōtubernio fungeret: fusceꝑta fide quod ab illo reciperet in cōiugē: & una Phædrā sororem ꝑ Hippolyto filio trāsportaret: suo cōsilio ducto filio i labyrinthū intrauit: ubi mactato Minotauro noctu elā Ariadnen & Phædrā sup nauiꝝ ipositis uictor aufugit. Ariadnen deinde a se corruptā (asportata Phædra) dormientē reliquit in chio insula maris ægæi. ut Ouidio li. viii. metamor. placuit. Vel in naxo eiusdē maris insula. ut scripsit Seneca in Oedipo. experrecta tādē Ariadne cū se cognosceret derelictā: ululatu maximo litora cūcta replebat Sed cum tunc Bacchus secus insulā nauigaret: uisam iuuēculā receꝑit: & uxorem sibi coniunxit: dicēte Seneca in Oedipo: Naxos ægæo redimita ponto.

Tradidit thalamis uirginem relictam.

Meliore pēsans damna marito. Ex hac Bacchus Thoantē insulæ lemni regē genuit. Donauitq; illā Venus corona a Vulcano fabricata: quā Bacchus nostrem stellis ornatam in cælo locauit. De qua plura alia Ouidius in præfato libro. viii. & plura in libro fastorum scripsit.

Ariandes cum .y. græco scribitur: fuit ægypti pro Cambyse præfectus: qui teste Herodoto libro historiarum tertio a Dario postea interfectus fuit.

Aricia cū .i. latino utrobiq; &. c. absq; aspiratione scribit: fuit ex attica regione puella: quæ primū ab Hippolyto dilectā: deinde ab Diana in italiam translatus ille fuit: eius uxor facta fuit: qui ea loca inhabitauerunt: quæ ab urbe roma ad eius usq; nominis urbem ab Archilo postea sæculo conditam nemoribus: ut plurimū intercepta erat: dicente Ouidio libro. iii. fastorum.

Vallis aricinæ silua præcinctus opaca.

Est locus: antiqua religione sacer.

Hic iacet hippolytus furiis distractus equorum

Vnde nemus nullis illud aditur equis. At in ea ciuitate quæ decem tantūmodo milibus passuum distat ab excelsa nemoralis aricia roma. ut dixit Lucanus in quinto. Oreſtes oraculo monitus: simulachrū scythicæ Dianæ: quod de taurica regione extulerat: priusq; argos peteret consecrauit. Ab aricia autem aricinus derisiue: ut Iuuenalis: Dignus aricinos qui mendicaret ad axes.

Arii cum .i. latino scribit: sunt asiæ scythicæ populi. ut ostendit Herodotus libro historiarum quarto.

Arimaspi cū .i. latino scribit: populi sunt teste Herodoto libro historiaꝝ .iii. in scythia asiæ uersus septētrionē unicū tātūmodo oculū in media fronte tenētes. Et ut idē auctor ꝑsequit. Arimaspi dicūt ab arimo: quod scythaꝝ lingua unū dicit & spu oculū q̄si unū oculū habētes. Et ut pgit hi cū gryphib⁹ alinbus ferocissimis cōtinua bella gerūt. Nā eruūt gryphes ex cuniculis smaragdos & auꝝ qd̄ ui capiūt arimaspi: dicēte etiā Lucano li. iii. Auroq; ligatas Substringens arimaspe comas.

Ariomardus cum .i. latino scribitur. fuit teste Herodoto Darii filius.

Arion cū .i. latino & unica .r. scribit: fuit citharoedus optimus ex insula lesbo: & artis suæ gratia Periandri corinthioꝝ tyranni amicus. de quo Herodotus li. historiaꝝ .i. Plinius li. ix. suæ naturalis historiæ. Gellius li. xvi.

noctium

noctium atticarum historiam late rettulere: quæ breuiter comprehensa talis est. Hic ob diuitias quas in sicilia & italia sua arte conquisierat a nautis cum corinthum reportantibus: fe præcipitare in mare coactus est & a delphine exceptus in laconum ante nautas ipsos deportatus corinthum admirabili re cognita & illis ad supplicium traditis: bona sua quæq recuperauit. Quare dixit Virgilius in Damone: Orphe⁹ in siluis inter delphinas arionem cytharam. prima semp breuis ē. At in Orione quādoq quidē lōga est: & quādoq breuis. ut Virgilius libro æneidos. iii. Armatūq; auro circūspicit oriona. ubi spondeus quīq derinet locū. Breuis uero ab eodē ponit' h.i. cū ait: Cū subito assurgens fluctu nimbosus orion In uada cæca tulit. Et Lucan⁹ libro. i. Ensifieri nimiū fulget latus orionis.

A riobarzanes cū. i. latino &. r. cōsonāte scribit' fuit cappadocū rex q Pōpeio magno i pharsalico bello fauit.

A risbe cū unico. r. &. i. latino scribit' fuit teste Homero li. iliados. ii. urbs phrygiæ iuxta pontū. Et alibi dicit illam ab Achille fundibus euersam fuisse: quia troianis auxilia miserat. de qua Virgilius li. æneidos. viii. Pocula deuicta genitor quæ cæpit arisbe. fuit etiā eodē nōie concubina quædam Priami.

A ristæus cū. i. latino &. t. exili sequente. æ. diphthongo scribit' fuit Apollinis ex Cyrene filia Penei regis arcadiæ filius: hic deinde in arcadia regnauit: & primus apū ac mellis usum lactisq coagulū demōstrauit. Vsūq olei & alia ēplura admiuenisse retulit Iustinus libro. xiii. sui epitomatis.

A ristagoras cum. i. latino &. t. exili scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum quinto præfectus exercitus Darii contra græcos.

A ristonymus penultima cum. y. græco scribitur: nomen est uiri proprium:

A ristippus cū. i. latino utrobiq; scribit' & r. non aspirato atq; duplicato. p. Vsę secundū cōmunes græcoq; regulas cū. th. aspirato scribi deberet: sed ne aliunde q̄ ab aristos compositū crederet' præualuit cōsuetudo ut cū. t. exili scriberet'. fuit philosophus cyrenę⁹ & Socratis discipul⁹. Is teste Cresio Phanio pipatetico primo socraticorū philosophiā deduxit in quæstū: habuitq; ingenium ad omnia facile & paratū: ōn quā maxime a Dionysio. ptibabatur. Cuius plurima dicta & q̄ promptissima & uaria retulit Laertius Contra quem Plato librū in uoluptate scripsit. Cuius ille assertor erat. Quare Timon illū ut nimiū delicatum arguit a Diogene uero regius canis dicebat'. Quorū disceptationē Horatius posuit in epistola decimaoctaua. Alius fuit Aristippus teste Laertio q arcadiæ historiā scripsit. Tertius qui eo quod a matre doctus fuerat: Matrodidactus dictus fuit. Quartus ex nouia academia profectus.

A ristides cū. i. latino utrobiq; &. t. exili scribit' fuit athenien⁹ Lysimachi fili⁹ æqualis fere Themistocli. Qua re cū eo de principatu contendit: obtrectarunt q; inter se. in quibus duobus cognitū est quāto antestaret eloquentia innocentiæ. Nā cū teste Aemilio Probo Aristides abstinētia & uirtutibus: tunc post hominū memoriāq; quidē audiem⁹ cognomine iustus sit appellat⁹ a Themistocle tamē eloquēna adeo collabefactus est ut exilio decē annoꝝ multaret'. Vsę postq; Xerxes in græciā descēdit: sexto uero anno q̄ erat expulsus: plebiscito in patriā restitutus est. Hic qua fuerit abstinēna nullū ē certius iudiciū: q̄ cū maximis rebus præfuisset in tanta pauptate decessit: ut quo efferret' uix reliquerit. Fuit & alter Aristides thebanus pictor insignis: & quē æqualē Appelli dixit Plini⁹ libro. xxxv. naturalis historiæ. Is ut inquit omniū primus animū pinxit: & sensus hoīs expressit. quos græci ethos: hoc est perturbationes uocāt. Dunor paulo in coloribus. Cuius unā tabulam Attalus rex centū talentis emisse traditur.

A risto cū. i. latino &. t. nō aspirato scribit' pater fuit Platonis a codro Melanthi filioque a Neptuno itidē sanguinem trahere Trasilo teste memoratur ducens originem.

A ristomache cū. i. latino &. t. exili &. ch. aspirato scribitur: fuit uxor Dionysii.

A ristonic⁹ cū. i. latino utrobiq; &. t. ac. c. exilibus scribit': fuit ennius ex ephesia pellice filius.

A risophorū cum. i. latino &. r. non aspirato scribitur. Vas est in quo prandiū defertur. Nam compositur ex ἄριςον quod prandium indicat: & φορω porto: dicitur q; latine discus ut quidā uolunt: quod esse etiā græcum ostendit Iulius Pollux: ut ea dictione uidebimus.

A ristoteles cū. i. latino &. t. exili utrobiq; sequēte. e. in penultima scribit': fuit philosophus summus ex oppido stagyra: obscuro quidē p se nisi quod huius uiri claritate refulsit. patrē habuit Nicomachū medicinæ artis professorē. Referebaturq; genus paternū in Machaonē Aesculapii filiū cōmunata atq; certissima successiōe Quin & ipse Nicomachus apud Amyntā macedoniæ regē Philippi patrē magno loco positus est. Matrē habuit Phestiada nō obscuri generis. hic prima ætate in macedonia enutritus ē. Sed cū adoleuit anno (ut plurimi sentiunt) xvii. athenas se cōtulit. Platonē audiuit annis audiuit. Nullā scientiā reliquit: quā nō perfecte attingeret. Quare nō solū poeta & orator summus: sed philosophus maximus euasit. Mortuo Platone ad Hermiā Atarnei tyrannū p̄fectus triennio fere apud illū desedit. Inde in macedoniā a Philippo euocatus: decē ferme annos circa disciplinā Alexandri fuisse traditur. Sed Alexandro in asiā cū exercitu p̄fecto: se athenas rediit & tredecim annis in lycio florentissime docuit. Tandē cōmuni illa philosophos mundi accusatus q; nō recte de diis sentiret. Metuens ne ut quondā Socrati: sic etiā sibi in iudicio pereūdū foret: defert' sui defensione chalcidē abiit: ubiq; de cætero fuit quoad uita discessit: ut omnia copiose & eloquentissime retulit cōcer aneus meus Leonardus Arretinus in uita quā de illo edidit. hic idem ut ait Hieronymus presbyter

scribés ad Eustochiũ de uita monachaꝝ: absq; dubitatõne ꝓdigiũ fuit grãdeq; miraculũ in tota natura. Cui ut pgit pene uidef infusum qeqd naturaliter capax ẽ gen⁹ hoim. Sane teste Laertio octo fuerũt Aristoteles. Prim⁹ hic ꝓpe: quẽ teste Gellio in .xi. noctiũ attica: traditum est libros paucos Speusippi philosophi post mortẽ ei⁹ emisse talẽtis attecis trib⁹. Ea summa inqt Gelli⁹: fit nũmi nostri sextertia duo & septuagita milia. Secũd⁹ q athenis rẽpublicã ãminstrauit. Hui⁹ ut ait adhuc extãt oratões elegãtissime. Terti⁹ q in ihadẽ Homeri scripsit. Quart⁹ orator siculus: q ad panegyricũ Socratis referipsit. Quint⁹ q dictus ẽ Mythus Aeschinis socratici necessarius. Sextus cyrenaicus q poetica scripsit. Septimus prædotrina: cuius meminit Aristoxenus in uita Platonis. Octau⁹ grãmatic⁹ obscurus & ignobilis: cuius de pleonasmo ars legitur.

A ristoxenus cum .i. latino &. r. sine aspiratiõe atq; .x. cõsonãte scribitur: fuit musicus. & teste Gellio in quarto noctium atticarum uir litterarum ueterum diligentissimus Aristotelis philosophi auditor. idem teste Ciceronẽ animam nil aliud atq; hermoniam esse dixit.

A rtachæas cum .t. exili &. ch. aspirato sequente. æ. diphthongo scribit: fuit teste Herodoto li. historiarũ. vii. dux magnus in exercitu Xerxis: quin & summe ab illo dilect⁹: sed apud acanthũ urbẽ emathiæ monẽs maxima cũ pompa & honore tumulatus fuit. Cui deinde acanthii ut heroi sacrificauerunt.

A rtanes cum .t. exili & unico .n. scribitur: fluuius est teste Herodoto libro historiarum quarto: scythicæ thraciæ in istrum defluens.

A rithmetica cum .i. latino utrobiq; & aspiratiõe in primo .t. reliqua sine aspiratiõe scribũt: dici pót numeralis. Nã ea scẽtia ẽ quæ de numeris tractat: deriuatur q ab ἀρτασμός quod ẽ numerus. Et a numero sæpenumero dicit: quod est rationabiliter. Virgi. li. xi. Hetrusciq; duces: equitũq; exercit⁹ omnis Cõpositi numero in turmas. i. rationabiliter. hinc ẽ quod in Sileo ait idẽ Virgili⁹: Tũ uero in numeꝝ faunos fluuiosq; uideres i. in rationẽ & rhithmũ. Quin & metra numeros dicim⁹: ut idẽ in Moreti: Numeros memini si uerba tenerẽ.

A romata cum .t. exili hoc est sine aspiratione scribitur.

A rsacès cũ .c. nõ aspirato scribit: fuit persarũ rex ex quo oês persidis reges postea Arsacidæ dicti sunt. Nam ut ait Seruiꝰ in sexto æne. Reges oês albani ab Siluio filio Aeneæ & Lauiniæ: Siluii dicti sunt: sicut romani imperatores Augusti uocantur: ægyptii Ptolemæi: ipsæ Arsacidæ: latini Muraniut Muranũ: hic atauos & auorũ antiqua sonantẽ Nomina: pes regesq; actum genus omne latinum.

A rsinoe cũ .i. latino &. o. atq; .e. diuisis syllabis scribit: fuit filia Ptolemæi Lagi filiiq; ægyptũ post Alexandrũ tenuit: & fuit uxor Lysimachi regis macedoniæ forma præstantissima. quæ ex uiro duos peperit filios Lysimachũ. f. & Philippũ forma & præstantia simles: sed tandẽ inter omnes miseras ipa miserrima fuit. huius noie Ptolemæus philadelphus eius frater teste Plinio li. v. naturalis historiæ: urbẽ cõdidit in cyrenaica regione: q & similiter Arsinoe dicta est. Et fluuiũ qui eam præterfluit ptolemæũ uocauit.

A rmenia cũ .i. latino scribit: nec aspirat in primo ut mos qdã uoluerũt: patria ẽ asiæ inter taurũ & caucasũ mõtes sita: & a cappadocia ad caspium usq; mare ꝓtensa. ut descripsit Iustin⁹ li. xlii. sic qdẽ ut asserit cognominata ab armenio Iasonis comite. dnaidiq; in maiorẽ armeniã & minorẽ quod Lucanus tetigit in oratione Pompeii cũ ait li. iii. Nec tu populos utraq; uagites Armenia. unde teste Plinio li. xv. naturalis historiæ deducta fuerunt pruna quæ sola odore cõmendãt peculiari. habetq; deriuatiuũ patriũ armenius: quod æq syllabum est primitiuo. Iuuenalis in satyra Credo pudicitiã: Instante regi armenio parthoq; cometem.

A rne absq; aspiratione scribitur: fuit teste Homero libro. ii. Boetiorum urbs.

A rsis cum .i. latino scribit: dici potest elevatio sicut aé σις positio: quæ in uoce obseruantur.

A rtabanus cũ .t. nõ aspirato scribit: fuit Hystaspis filius & frater Darii persarũ regis. hic teste herodoto li. historiarũ. vii. graui oratiõe diffuasit Xerxi nepoti suo bellũ cõtra græcos arripere. tãdẽ Xerxẽ in regia obtrũcauit: de quo Iustin⁹ li. iii. tractauit. Alter fuit Tigranis armeniæ regis filius: quẽ. M. Antoni⁹ dolo cepit.

A rtaphrenes cũ .t. exili &. ph. aspirato sequẽte. r. scribit: fuit teste Herodoto li. historiarũ. vii. un⁹ ex ducib⁹ Darii & prim⁹ fardiũ pfect⁹. idẽ cũ Date apd̃ cãpũ marathona debellat⁹ fuit: ut iam⁹ uidebim⁹ i dictiõe marathũ

A rtaxerxes cũ .t. nõ aspirato &. x. cõsonãte tũ in ultima q̃ in penultima scribit: fuit teste Herodoto li. historiarum. vi. persarum rex filius Xerxis: filii Darii filii Hystaspis.

A rteatæ cum .t. exili utrobiq; scribit: fuerũt teste Herodoto li. historiarũ. i. gẽtes persicæ: ut similiter parsagadæ maraniphii maspii & alii qui eo nomine dicuntur persæ.

A rtembares cũ .t. exili scribitur: fuit uir clarus apud medos ut dixit Herodotus.

A rtemisia cum .t. exili &. i. latino utrobiq; scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum. vii. filia Ligdamii alicarnassei ex matre Cretica & cõiunx Mausoli regis cariæ: q̃ uarii suã ultra humanæ affectionis fidẽ amasse scribit a Gellio li. x. q etiã multa de illa retulit: quæ siqs legere cupit ibidẽ legat. Quin & in li. ii. de architectura Vitruuius iucũda quædã & gratissima nobis retulit. & ultiõ addit de memoratissimo sepulchro: qd̃ in memoriã uiri fuit apud alicarnassum structum: adeo ut iter septẽ mũdi spectacula numeret: ut in dictiõe mausolus uidebimus. Nãq; post mortẽ mariti teste Herodoto: regnũ cariæ & coi tenuit & rhodũ mirabili arte cepit: ut præfato loco ostendit Vitruuius. de eadẽ mirãda narrat Herodotus & qualiter secuta ptes Xerxis contra græcos suo cõsilio & iniquo animo talia suadebat regiq; si ꝑsuasisset firmũ græcos regnũ obtinuisset

Sed inuidia aliorum principum adeo eius consilium neglectum fuit: ut cogeretur rex turpiter aufugere: & exercitum omnem perdere.

A rtemisius cū .t. fine aspiratiõe & .i. latino utrobiq; scribit' mons ẽ Arcadiæ teste Plinio li. iiii. naturalis historiæ. & ut græci putãt ab artemisia herba ibidẽ abundante: & ab Chirone cõperta denominatus.

A rtemis cum .t. exili & .i. latino scribit' dicitur apud nos Diana.

A rtaxata cū .t. exili utrobiq; & .x. cõsonãte in penultia scribit': declinat' q; tantũ in plurali ut cythera solema & similia: urbs est teste Plinio li. vi. naturalis historiæ maioris armeniæ in cãpis sita iuxta araxẽ. hãc ferunt Artaxan Tigrani patrẽ Hannibalis poẽni cõsilio q ad cũ deuicto Antiocho cõcesserat omnibus rebus bellicq; paris opportunã cõdidisse: suoq; ei nõie appellasse. Eratq; Lucullo rpe Tigranis regia.

A rteria cum .t. exili & .i. latino scribitur: dicitur a nostris uena uitalis.

A rtocreas cum .t. & .c. exilibus scribitur: ut puto epulũ erat quod populo ex pane & carne dabat'. Persius i ultima satyra: Oleũ artocreasq; popello Largior: hoc ẽ oleum ad ungendũ fe dũ lauabit': & epulũ ex pane & carne ad comedẽdum. Nam cõponitur ab ἄρτος: quod est panis: & κρέας quod est caro.

A rtocopus cum .c. & .r. nõ aspiratis scribit': dicitur a nostris pistor. Nã cõponitur ex ἄρτος: quod est panis: & κόπτω: labor: quasi is cẽ dicatur q circa cõficiendũ panẽ laborat. Sed nõnulli etiã pro illo q quoties nõ in seruando uel distribuẽdo pane occupat': accipi posse uidetur. ut Iuuenalis in satyra Sexte appositi: seruatorẽ panis induxit ad improbulũ dicentem: Salua sit artocopi reuerentia: quæ tunc quoq; salua esse uidebatur: quando a nullo alio panis pro domino factus tangitur q̃ ab ipso.

A rtopasia absq; aliqua aspiratione & cũ .t. latino scribit': teste Plinio li. xviii. naturalis historiæ tostum panem designat. Nam cõponitur ex ἄρτος: quod est panis: & ὀπτασία: quod est tostatio.

A rtochmes cum .t. exili & .ch. aspirato sequente .m. scribitur: fuit teste Herodoto li. historiarum. vii. unus ex Xersis ducibus: qui Darij filiam in uxorem duxit.

A rusiũ cũ .s. latino utrobiq; scribit': pmõtoriũ ẽ insulæ chiu quo teste Plinio li. xiiii. naturalis historiæ optima dedicebãt' uina: unde aruisia aruisiũ deriuat'. Virg. i Daphni: Vina nouũ fũdã calathis aruisia nectar

A ſneas cum .æ. diphthongo scribitur: fuit teste Homero libro undecimo iliados: unus ex principibus græcorum inter fortes ab Hectore.

A sarus cum unico .s. scribitur: fluuius est teste Liuio libro .v. de bello macedonico: alluens heraclei ciuitatem pestium ad radices montis cetæ.

A sbestos cum .t. exili scribitur: sed ab inscijs corrupte albestos dicitur: a nostris inextinguibile. Vnde lapis ille qui igni facile accenditur: & extingui non potest: asbestos similiter uocatur.

A sbytæ cum .y. græco & .t. exili scribitur: populi erant teste Herodoto libro historiar. iiii. circa cyrenem & ti ligammas remotiores a mari.

A scalon cum .c. exili scribitur: urbs fuit syriæ: unde ascolonita quis dicitur.

A scanius cũ .c. exili & .i. latino scribitur: fuit teste Virgilio non solũ Aeneæ filius: ex Creusa regis Priami filia: sed & fugæ laborũq; in quærẽdo regno pperu⁹ socius. Lauinis uero li. .i. ab urbe dubitat an Creusæ uel Lauiniæ filius fuerit. Sed poetæ cæteri oes & historici cũ Virgilio Creusæ filiũ fuisse affirmãt. Et plurib⁹ nõbus cognominatum asserũt. Nã Ascaniũ primo ab ascanio phrygiæ fluuio dictũ putãt. de quo fluuio meminit Virgi. li. georgi. iii. cũ ait: Illas ducit amor trans gargara trãsq; sonãtẽ Ascaniũ. fuit etiã dictus Ilus ab Ilo filio Troi & fratre Assarici aui Anchisæ. Deinde Iulus a prima barbæ lanugine: quo tpe Mezentiũ singulari certamine deuicisse retulit Cato in libro originũ: & ob hoc dictũ Iulũ: ut testis ẽ Seru⁹ sup primũ ænei. Nã ιοὺς Δὸς græce: latine lanugo dicit'. Quẽ ut ait Liui⁹ Iulũ eundẽ ulla gens auctorẽ nõis sui nũcupat. Quidã & ante id tps uocauit eũ Iulum Virgili⁹: cũ dixit in oratione Iouis ad Venerẽ: At puer ascanius cui nunc cognomẽ iulo Addit'. ilus erat dum res stetit ilia regno. Quin & teste eodẽ Seruio sup. iii. Virgilii ænei. libriq; Dardanus etiã & Leondamas ad extinctõe fratrũ solatiũ dictus fuit: q; quod offendere uidet' Aeneã plures ex Creusa filios fuisse: pisse. Ideo dicebat Virgili⁹ in eo libro: Dardanusq; nepos ueneris. & subdit de Ascanio Latini post mortẽ Aeneæ abundante Latina multitudine florentẽ iam ut tum res erant: atq; opulentaq; urbem mari seu nouercæ reliquit. Nouam ipse aliam sub albano monte condidit: quæ ab situ porrecta in dorso urbis longa alba appellata est. Et subdit inter Lauinũ & albam longam deductam coloniam triginta ferme interfuere anni. De reliquis Virgilius libro .vii. ænei. prosecutus est.

A scalaphus cũ .c. absq; aspiratiõe scribit': fuit teste Homero li. .ii. iliados: Martis ex Astioche filius: quẽ & fratrẽ Ialmenũ regnasse dixit apud aspledonã orchomenũq; & quinquaginta cuntates uenisse q; ad troiã cũ triginta nauibus. Alter dicit' Ascalaphus ab Ouidio li. .v. metamor. Acherontis & Orneæ filia natus. Seruius uero super primum georgicorum dixit Stygis filium: qui Proserpinam prodidit grana punici mali edidisse: ob quod ad superos redire nequiuit.

A scra cum .c. nõ aspirato scribit': fuit uicus in boetia ad radices montis Helicõis: patria Hesiodi poetæ clarissimi: dicẽte Ouidio li. iii. de ponto: Ascraus ut ait uates nec tamẽ ascra fuit. a quo deriuat' ascræus cũ .æ. diphthõgo in penultima. Nã ea quæ a uocalibus in .a. aut in .e. pducta exeũt noia in æus ut plurimũ g. .æ. diphthõgũ

ſcribuntur:ut athenæ athenæus:thebæ thebæus:cirræ circæus:aſera aſcræus. Virgilius libro georgicoꝝ.ſ.
Aſcræumq; cano romana per oppida carmen. Ouidius libro primo de ſine titulo:
Vinet & aſcræus dum muſtis uua tumebit.

A ſeulum cum.a.abſq; diphthongo uel aſpiratione aliqua ſcribitur:ubi poſt.c.& ante.l.nos.u.interponim⁹.t cum apud græcos dicatur σκλος:ut ſimiliter ἀλκμήνη Alcumena:ἡρακλῆς Hercules:ut ſupra uidim⁹ Oppidum eſt apuliæ memorandum clade illata Pyrrho a Curio & Fabritio romanis conſulibus:ut late oſtẽ dit Plutarchus in uita Pyrrhi.

A ſia cum.i.latino ſcribit:regio duplex dicitur:maior.ſ.& minor. Minor mediterraneo mari noſtro cingitur & phrygia ac lycia concluſus terminat:ſic quoq; ab Aſia nympha filia Oceani & Tethyos:ut teſtis eſt Heſiodus in theogonia & Iapethi cõiuge cognominata:quæ iperium circa ea loca tenuit:ut dixit Varro de origine linguæ latinæ. Herodotus uero li.hiſtoriaꝝ.ii.dixit eam Promethei uxorẽ fuiſſe:& ſubdit:At uero lydi dicunt aſiam ab Aſio Cotyi filio denominatã fuiſſe. Maior uero aſia a palæſtina incipit & ſyria:ac in indum terminatur:quæ a minori nomen ad ſe traxit.

A ſychis penultima cum.y.græco & ultima cum.ch.aſpirato & i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.ii.rex ægypti:qui poſt Mycerinum regnauit.

A ſilas cum.i.latino & unico.l.ſcribitur:latinum dicunt:& ab effectu eius uolatilis:qui ut uidebim⁹ aſilus dicitur deductum uolunt. Nam ardentis in arma puellæ nomen proprium fuit Camillæ comitis:ut Virgilius libro.xi.æneidos:Princeps turmas inducit aſilas.

A ſylum cum.y.græco & unico.l.ſcribit:apud nos indicat intemeratũ. Nã cõponit ex.a.quod é ſine:& σῦρω trahoieo quod locus fuit a quo neminẽ p uim trahere licebat:ubi græcũ.r.in.l.noſtrũ conuerſum fuit.& ut mõſtrat Statius li.xii.thebaidos:apud athenienſes primo a deſcẽdentibus Herculis conſtructum fuit:ut ait
Fama eſt defeſſos acie poſt buſta paterni Numinis:herculeos ſedem fundaſſe nepotes.
Sic ſacraſſe loco cõmune animantibus ægris.
Confugiũ.& reliqua. Poſt hæc longo deinde tpe Romulus cõditurus urbem paſtores inter quos adoleuit cõuocauit. Cũq; is numerus ad tutandã urbem parum idoneus uideret:cõſtituit teſte Liuio primo ab urbe aſylum:quo quiſq; pfugeret:ab omni noxa liberatus eſſet:dicente Ouidio libro faſtoꝝ.iii.
Romulus ut ſæuo lucum circumdedit alto:
Quilibet huc inquit confuge tutus eris. Vnde Virgilius libro æneidos octauo inquit:
Hinc lucum ingentem quem romulus acer aſylum
Rettulit.ubi exponit Seruius:deſi fecit ad imitationem athenienſis aſyli. Per hunc ergo modum eiuſũ numerum adauxit Romulus.ueꝝ & nõnunq; pro ipſo mere templo pone aſylum legimus:ut Virgi.li.ii.ænei.
Et iam porticibus iuuenis immunis aſylo Prædam obſeruabant.

A ſilus cũ.i.latino & unico.l.ſcribit:quidam cũ duplicato.l.& nõ recte ut puto. Nã uolatile quoddã paruum eſt armẽtis & maxime bobus infeſtum:quod a uocis ſono nomen traxiſſe uidet:quod magis ſine.l.q; quod duplicet.l.audit.& eſt latinum teſte Virgilio libro georgicoꝝ.iii.qui ait:
Eſt lucos ſilari circa ilicibuſq; uirentem
Plurimus alburnum uolitans:cui nomen aſilo
Romanũ eſt.œſtrum grai uertere uocantes.& ſubdit:
Aſper acerba ſonans.& reliqua quæ ſequuntur.

A ſine cũ.i.latino ſcribit:oppidum eſt teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ in achaia: a quo aſinæus ſinus cũ æ.diphthongo cognominatus eſt.de quo Lucanus libro.viii.Quas aſines cautes: & quas chios aſſeras undas.unde hanc urbẽ dixit Homerus in reducto admodũ ſinu poſitam eſſe.

A ſyntheton antepenultima cũ.y.græco:penultima cũ.th.aſpirato:ultima cũ.t.ſimplici ſcribit:dici poteſt latine incõpoſitũ. Nã cõponit ab a quod eſt ſine:& σύνθετον cõpoſitũ. Et tunc quoq; figura dicit:cũ aliqua abſq; cõiunctionibus abſolute & ſimpliciter proferunt:ut uenimus:uidimus:placuit. hæc eadem alio nõe dialyton dicitur:ut in ea dictione uidebimus.

A ſymphonia cũ.y.græco & ph.aſpirato ſcribit:dici põt conſonãtia:ab a quod é ſine:& συμφωνία cõſonãtia.

A ſius cum.i.latino ſcribitur:fuit Hecubæ Priami regis uxoris frater:occiſus ab Aiace telamonio in prælios ut oſtendit Homerus.

A ſparagus cũ unico.r.ſcribit:græcũ ponit a Iulio Pollucea Feſto ſecũdo latinũ dicit:herba é ſic quoq; cognominata:qa aſpero turgulto naſcit. unde ait Martialis i ultimo epigrãmatũ:Mollis in æquorea quæ creuit ſpina ruſcina:Nõ erit inculti gratior aſparagis. & Plin⁹ i.xxi.naturalis hiſtoriæ inquit:In totũ ſpina é aſparagus:ea cõmode cum peſcib⁹ & carnibus lixa comedit:ideo ait Iuuenalis in ſatyra Si te ꝓpoſiti:Quæ fertur domino ſquillas:& quibus undiq; ſepta Aſparagis.& reliqua.

A ſphaltus cũ.ph.aſpirato & .t.exili ſcribit:dici põt latine tutamẽta uerbo ἀσφαλίζομαι:quod é tueor deductũ:lacus eſt ſyriæ in ꝓuincia quæ hactenus pentapolis dicta fuit:ideo ſic cognominatũ ut puto:qa nihil uiuũ in eo ſubmergit.unde mortuũ mare ab hiſtoricis nominat:dicẽte Solino cũ de iudæa tractaret. mare

mortuũ nihil præter bitumẽ gignit: asal nullũ habet: nec in eo aliqd' uiuũ mergi põt. Quare tauri & cameli impune illud transeũt. unde Iosephꝰ li. v. captiuitatis iudaicæ: Vespasianꝰ ingt quꝫ iudæos uicisset: quosdaꝫ iussit natãdi inscios manibꝰ post terga ligatis in eũ pici: qui & si iacti mersiꝫ sint: tamẽ ꝫ uehementi spiritu ad superiora uementes: statim repulsi euaserunt. Nec tesle Iustino libro. xxxvi. naũgari põt: quꝫ in eo ꝓnus eũcta uita carentia submergantur.

A Spithunes cum. t. latino utrobiꝫ &. th. aspirato scribitur: fuit teste Herodoto libro historiæ quarto: ex ꝑsis unus qui in Magum & Smerdim una cum Dario coniurarunt.

A Sphodelos cũ. ph. aspirato & unico. l. scribit': herba est de qua mentionẽ facit Homerus: cuius caulẽ Theophrastus & princeps Pythagoras cubitalẽ: & sæpe duoꝝ cubitoꝝ: ut refert Plinius li. xxi. naturalis historiæ dixere: foliaꝫ habet porri siluestris: quã nostri ut aut hastulã regiã uocauere.

A Sopus cũ unico. s. &. p. quidoꝫ simplici quãdoꝫ aspirato scribit'. Simplici qdẽ ut Statiꝰ lib. thebaidos. vii. Asopus genuisse dat' dignus qui uideri tũe pater: abruptis quꝫ torrentissimus exit põtibus. Aspirato uero ut Ouidiꝰ li. iii. de fine tituli: Quid referã Asophõ? quẽ cæpit martia Thebe Natoꝝ Thebe quiꝫ futura pẽũ fluuius ẽ achaiæ. ut ostẽdit Ptolemæꝰ in geographia q Æginæ pater a poetis dict' ẽ: & in finũ corinthiũ cadit: de quo plura Statiꝰ rettulit. Sane teste Hesiodo in theogonia ex Oceano ac Tethy orti sut filii plures: a qbus flumina cognominata fuerũt: inter q̃ Peneus & Asopꝰ fuere. Nã Peneꝰ in thessalia sedẽ eligẽs fluuio nomen indidit. Asopus cũ philiãtẽ ad habitãdũ elegissẽt. sumpta uxore Mẽtope Ladonis filia: duos teste Diodoro siculo li. historiaꝝ. v. ex ea filios suscepit: Pelasgũ. s. & Ismenũ: qui & filias duodecim. Ismenus in boetia habitauit iuxta fluuiũ: quẽ a suo noĩe Ismenũ cognominauerũt. Ex filiabꝰ uero Synope ab Apolline rapta: in eũ locũ delata ẽ: ubi nũc ẽ urbs ab ea Synopes dicta. hoꝝ filius Syrꝰ his iperauit: q ab eo syri sũt appellati. Alia uero filia Corcyra a Neptuno in eã insulã delata ẽ: quã ab ea dixere corcyrã. & his natus ẽ Phæaxꝰ a quo phæacũ genꝰ in corcyra nomẽ accepit. Phæaco filiꝰ extitit Alcinous: ut hic noster Diodorꝰ ait: Homerus uero aliter sentit: ut uidebimus i dictiõe Nausithous: & ut scꝫ Diodorus Salamis a Neptuno similiter rapta in insulã adiecta fuit: q̃ ab ea salamina uocata fuit. ex qbus genitꝰ ẽ Cenchreus uir clarus: q insulæ imperauit: & serpentẽ in ea miræ magnitudinis: q incolas uexabat occidit. Iuppiter similiter ex phliũte Æginã rapuit. inq insulã adduxit: q̃ ab ea ægina dicta fuit: ex q̃ Aeacũ genuit: q in ea insula regnauit. ab Aeaco geniti sunt Peleus Telamõ & Phocus. Hoꝝ Peleꝰ disco iacto (licet inuitus) Phocũ fratrẽ interemit: ob quã cædẽ a patre pulsus inq phthiã thessaliæ fugiẽs: ab Actoro rege purificatus i regnũ accitus ẽ: cũ rex ille liberis careret. Ex Peleo uero & Thetide ortus ẽ achilles. At uero Telamon ex ægina abiẽs salaminã adiit: ubi sũpta uxore Glauca Cẽchrei Salaminoꝝ regis filia insulæ iperauit. Sꝫ Glauca defuncta Tribã Alcati athenienſis despõdit: ex qua ortus est Aiax: qui bello troiano interfuit. Et hæc ut reliqua quæ in diuersis dictionibus eaar rabimus intelligi possint placuit explicare.

A Sparacus cũ duplici. s. &. c. exili scribit': fuit Aeneæ proauus. de quo in dictione Priamus uidebimus.

A Syria cum duplicato. s. sequente. y. græco: & in penultima cum. i. latino scribit': regio est maioris asiæ: habẽs ab ortu indiã: & ab occasu tigrim fluuium: a meridie uero mediã: & a septẽtrione monte caucasum. Sed ut ait Iustinus libro primo assyru postea syri dicti sunt.

A Sages cum. t. exili scribit': fluuius ẽ teste Plinio naturalis historiæ. ii. qui in pontum defluit.

A Ster cum. t. exili scribitur: latine stella dicitur uel subar.

A Stericus sine aliqua aspiratione &. i. latino scribitur: dici potest a nostris parua stella. Nam ἀστὴρ græce latine stella. unde diminutiuũ astericus deductum est.

A Sterion cũ. t. exili &. i. latino scribit': fluuiꝰ ẽ achaiæ in nemea silua placide fluẽs: & fructuũ iuxta ripas abũdãtissimus: ut testis ẽ Lactitius grãmaticus. fuit etiã urbs: ut ostendit Homerus li. iliados. ii.

A Steria cum. t. exili &. i. latino scribitur: fuit Titani Cæi filia & Latonæ soror: quã Iuppiter ardenter amauit & in cæa insula uitiauit.

A Styages cum. t. exili &. y. græco scribit': fuit Cyaxaris medoꝝ regis filius: & Mandanæ pater: quã in somniis tãtũ minxisse uiderunt omnẽ eius ciuitatẽ impleret: quẽadmodum in ea dictiõe uidebimus. fuitq ultimꝰ assyriorũ & medoꝝ rex. De quo apud græcos Herodotus li. historiarum. i. & apud nostros Iustinus similiter li. i. ꝑplura scripsere: & ἀστὺ quod est urbs: & ago componitur.

A Styalꝰ cũ. t. exili &. y. græco scribit': fuit ut troianꝰ q teste Homero li. xi. ilia. i bello a Neoptolemo interẽptus ẽ.

A Styanax cũ. t. exili &. y. græco scribit': fuit Hectoris ex Andromache filius: cui teste Homero li. vi. iliados pater Scamandrio ipse fucrat nomẽ. Sed eum cæteri Astianactẽ nocare maluerunt: quod solus illius pater urbẽ tutaret'. Nã ἀστυ græce latine urbs dicit': ναξ uero tutator uel defensor.

A Stycraria secunda cum. y. græco: penultima cũ. i. latino & sine aliqua aspiratione scribit': fuit teste Homero in. x. odysseæ: filia Aeoli ex Lepatra uxore: quasi urbana potestas. Nã κρατὸς potentiã designat.

A Symones cum. t. exili &. y. græco scribit'. fuit Hippotis cõiunx: & mater bellacissimi Capanei.

A Symous cum. t. exili &. y. græco scribitur: fuit princeps quidã troianus: quem teste Homero libro. v. iliados Diomedes in bello interemit.

A ſtyochia cum.t.exili ſequente.y.græco:& in penultima cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit:fuit Actoris Eziæ filia.hæc teſte Homero li.ii.iliados:cum adhuc uirgo in cœnaculum paternæ domus aſcēdiſſet: clā ibi a Marte cōpreſſa ēi cui peperit Aſcalaphum & Ialmenum.Eandeq; Hercules expugnatis cōpluribus oppidis ab ephyra & fluuio ſeleente abduxit.Cui peperiſſe Tlipolemum dixit Homerus.

A ſtypale cum.t.exili &.y.græco ſcribitur:urbs fuit ip inſula aſtypalæa:quaſi αστυ ο ſ ideſt urbis:παλαι luctatio.ea teſte Plinio libera fuit a romanis.

A ſtypalæa cum.t.exili &.y.græco:penultima cū.æ.diphthōgo ſcribit:ē inſula in mari ægæo una ex cycladibus ab Aſtypale urbe cognominata.de qua Ouidius li.ii.de arte ait:

Cinctaq; piſcoſis aſtypalæa uadis.

A ſtrea cū.t.exili ſcribit:fuit teſte Arato in phenomia Aſtrei filii Titani ex Aurora filia.quā ob diligētiſſimam æqtātē iuſticiā appellāti dixit.Nā tūc quoq; cū terras habitabat:Nōdū ueſanos rabies undauerat enſes:Nec cōſanguineis fuerat diſcordia nota.Et alia plura p multa carmia ſecūdū eā quā habeo traductionē.T.Claudii Cæſaris.Nā germanici Cæſaris traductionē:quā olim uidi iā nō teneo.Eā uero q̄ fuit Ciceronis nōq; uidi.Sed græcū ipſius Arati codicē habeo.& ſubdit Arat⁹ illā deinde ob hominū ſcelera ad cælū euolaſſe. Et cæli ſortitā locū qua primus illi tardus in occaſu ſequit ſua plauſtra bootes.At uero Heſiodus in theogonia dixit illā Iouis: & Themidos fuiſſe filiam.Alii nōnulli Erigonem Icarii filiam dixere.

A ſtreus cum.t.exili &.eu.diphthōgo in fine ſcribit:fuit teſte Seruio ſup primū æneidos:unus de Titanibus:q cōtra deos arma ſumpſere.hic teſte Heſiodo in theogonia cum Aurora cōcumbens uentos genuit.

A ſtron cum.t.exili ſcribitur:& græcum eſt:quod teſte Macrobio ſuper ſomniū Scipionis ſidus apud nos dicitur. Quod ꝓprie ex pluribus ſtellis cōſtari dixerūt:ut ſtella unica ſit.Quæ ſane differenti a ab auctoribus quandoq; confunditur:ut late uidebimus in dictione ſidus.

A ſtronomia cū.t.exili &.i.latino ſcribit:dici pōt aſtroꝝ regula.Nā νόμος græce latine lex & norma dicit.

A ſtrologia cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:dici poteſt aſtrorum ſermo uel ratio.

A ſtu cum.t.exili ſcribit:apud poetas aſtutā deſignat.Cuius origo ut ait Feſtus ex græco uocabulo ἄστυ deducit:quod oppidum ſeu urbem indicatim qua qui cōuerſati aſſidue ſunt:cauti atq; acuti cē uidēt.

A talanta cū.t.exili utrobiq; &.a.poſt utrūq;.t.atq; cum unoco.l.ſcribit:fuit uenatrix ex arcadia filia Iaſi filii Abātis argiuoꝝ regis:ut græci oēs & latini pariter atteſtāt.hāc ardēter amauit Meleager. ut Ouidi⁹ in.viii. epiſtolaꝝ heroidū:Arſit & cœnides in menalia atalāta.Et Maſe⁹ amoꝝ tractās Læādri & Heros de illa inqt παρθενος δὸυ σὲ λλησιν ἀπ' ἀρκαδίης ἀταλάντη.Nā cū uirgo eēt ſpecioſiſſima & una ex Dianæ comitibus ad Apri calydoniæ perimēdū una cū cætera nobilitate achaiæ a Meleagro uocata uenit.Sed tamen ꝙa prima Apri ſagitta pſtrinxit:ut ētī rōe ſuæ formæ a Meleagro amata capite mōſtri in teſtimoniū magnæ uirtutis fuit donata.Ex quo in eius amplexus deuenit:quæ ſibi deinde Parthonopeū pepit. Alia fuit Cenei regis in ſcyro inſula filia curſu nobilis:& a poetis cantatiſſima.Cui⁹ omnē fabulā Ouidi⁹ ipe rettulit li. me tamor.x.ubi dicit talia dicētē molli ceneia uultu.Et ieadē fabula:Gaudeat an uirgo magis his ceneia dictis

A talitis cum.t.exili utrobiq; ſequente.a.uocali in ſecūda &.i.latino in fine ſcribit:ſuſcinia a nobis dicitur & carduelis:de qua Virgi.li.georgicoꝝ.iii.Littoraq; haleyonem reſonant atalantida dumi.

A thamas cū.th.aſpirato ſcribit:fuit Aeoli filius & eadē gener ac thebay rex pateriq; Phryxi & Helles:cōtaminatiſſimus quidē carminibus poetaꝝ.de quo Ouidius li.metamor.iiii.& faſtoꝝ.vi.plura dixit:a quo patronymicū athamātis,p Helle filia pomit.ut Ouidi⁹.xvii.heroidū:Fluctibus inocidis athāmātidos æquora caner.

A thanaſius cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribit:fuit epiſcopus alexandrinus uir admirandus in omni ætate. Cuius nobilē uitā e græco in latinū tranſtuli ad Eugeniū pontificem maximū.

A thanatos ſecunda cum.th.aſpirato:& ultima cum.t.ſimplici ſcribit:dicitur a noſtris imortalis.

A tarnes cum.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.vii.Darii perſaꝝ regis frater:a quo loc⁹ quidam myſiæ contra leſbum atarnes dictus fuit.

A thax cū.th.aſpirato ſcribit:fluuius ē cpyreneo mōte ſcaturiēs:q curſu lenis narbonā uſq; ꝓgredit. Vbi nauigabilis effectus adeo imbrib⁹ turgeſcit: ꝙ intra ripas ſe cōtinere nō poſſit:deinde in rubreſuꝝ lacū deſluit. unde tenuis exiēs i tyrrhenū mare demergit.de quo Luca.li.i.ait.Mitis athax latias gaudes nō ferre carinas

A tella cum.t.exili & duplicato.l.ſcribitur:fuit campaniæ oppidum:a quo ludi atellani dicuntur.fuitq; in illo amphitheatrum egregium.

A thene cū.th.aſpirato ſcribit:ciuitas fuit ꝑclariſſima in attica regiōe:cuiꝰ adhuc ueſtigia ꝯdā manēt.hāc primo ab Alabādo cōdtā dixit Cicero li.iii.de natura deoꝝ. Plato uero in timeo dixit Amaſim regē ægyptiuꝝ eius urbis cōditoꝛ fuiſſe:cāq; uocabulo ægypcio cognominaſſe:quod lingua græca athenā ſonat.Alii Cecropē illā cōdidiſſe dicūt:& eā ſubita apparitiōe arboris oliuæ Minerui cognominaſſe: quā ea arbor deſignat:& lingua græca athena dicit.Alii nō a Cecrope cōdtā:ſed inſtauratā putāt.quo tpe athena apud illos ꝑ dea colebat.Poetæ uero dicūt Neptunū & Minerui athenas cōdidiſſe.ſed cū de noīs ipoſitiōe inter eos fieret diſſenſio:dus reliqs ꝑſentib⁹ fit iter eos cōuēto.Vt q peuſſa terra laudabiliorē ꝓduceret effectū:urbi nomē iponeret.Neptunus cū tridēte peuſſa terra equū ꝓduxit belli oīē:Minerua aūt haſta ꝓcta oliuā ꝑ

duxit pacit arborē. Quæ quoniā utilior deoꝝ iudicio uisa fuit ex suo nōie athenas dixit. Nā minerua athene græce dicit ide quo Lucan⁹ li. vi. ait: Primus ab æquorea pcussis cuspide saxis Thessalicꝰ sonipes bel is feralibus omen Exhit. & Virgilius georgicorum primo: Tuq; o cui prima frementē Fudit equum magno tellus percussa tridente Neptune.

A thenodorus cum. th. aspirato scribit⁹ fuit teste Plinio libro. xxxvi. naturalis historiæ marmorarius sculptor eximius: dicturq; quasi θεόνωρος hoc est Minervæ δῶρον: donum.

A themion cum. th. aspirato & i. latino scribitur: fuit teste Plinio li. xxxv. naturalis historiæ: pictor Maronites Glaucionis corinthii discipulus: auferior colore: & in aufleritate iucundior: ut in ipa pictura erudimo eluce reteon ut scribit idē auctor nisi in iuuenta obisset nemo compararetur.

A theos cum. th. aspirato scribiturus est qui deos negarit: at Diagoras fertur cognominatus. Nam cōponit ex a quod negationem importat: & theos deus.

A thesis eū. th. aspirato & i. latino scribit⁹ fluuius est galliæ cisalpinæ: q in montibus tridētinis oritur: & cursu rapidus tridentum radit. Inde ueronā cōingēs urbē in duas pres diuidit. Et deinde plates padi paludes gradiens non longe a brundulo in adriaticū mare fluit. de quo Virgilius meminit libro æneī. ix. cū ait: Siue padi ripis athesim seu propter amœnam Consurgunt geminæ quercus.

A timetus secunda cum. t. exili & i. latino penultima cū. e. absq; diphthōgo: & ultima scribit⁹ absq; aspiratione: fuit libertus Cæsaris Pamphili: ut ipemet testat⁹ in marmore ab eo dicato cineribus uxoris Homonoeæ cū epitaphio pulcherrimo: quod romæ legi in sacello Michaelis archangeli.

A tys cum. t. exili & y. græco scribitur: fuit puer phrygius: ut scripsit Ouidius libro fastorum quarto: quē spectabilem facie ut idem ait Cybele deorum mater casto sibi amore deuinxit: Iussitq; ut purus perseueraret: & sua templa tueretur. Et subdit Ouidius: Ille fidem iussis dedit: & si mentiar inquit Vltima qua fallam sit uenus illa mihi. Sed deinde uel præceptorum oblitus: uel libidine aut amore deiectus fallit: & in nympha Sagarathide defuit esse quod fuit. Quare cum ea nympha pœnas dedisset ac perisset: puer in furias cōuersus putans domos ruere tectum omne diffugit. Et per sumuma dindyma montis phrygiæ: q dea facer est furi ose discurrens: arrepto lapideo cultro sexpsum exsecauit: dicente Ouidio:

Ille etiam saxo corpus lasa aurit acuto:
Longaq; non modo puluere tracta coma est.
Vocq; fuit meruit meritas do sanguine pœnas.
Ah pereant partes quæ nocuere mihi:
Ah pereant dicebat adhuc omis inguinis aufert.
Nullaq; sunt subito signa relicta uiri. Verum catulus aliter historiam retexens dixit illum per mare phrygiam contendisse: Et cum ad phrygiæ fluuium qui gallus effebatur aduenisset: bibisseq; ex illius aqua in furorem ex aquæ natura cōpulsus hinc se castrauit. ait enim

Super alta uectus atys celere rate maria.
Phrygium ut nemus citato cupidine pede tetigit:
Aditq; opaca siluis redimita loca deæ
Stimulatus ubi furenti rabie uagus animis
Deuolut: exectus acuto sibi pondere silicis.
Itaq; ut relicta sensit sibi membra sine uiro
Niueis citata cæpit manibus leue tympanū. & reliq. Nā de eo flumine testat⁹ Plini⁹ li. v. naturalis historiæ diœcesi: Gallus phrygiæ flumen est. de cuius aq̄ potates redduntur infani. Et Martianus li. vi. dixit ab eo ministros matris deū gallos dictos esse. Quod Ouidius ipe eodem quo retrulimus libro pri⁹ testatus est cum ait:

Cur igitur gallos qui se exsecdere uocamus:
Cum tantum a phrygia gallica distet humus:
Inter ait uiridem cybelen altasq; celenas
Amnis it insana nomine gallus aquas
Quiq; bibit inde furit procul hinc discedite quis est
Cura bonæ mentis: qui bibit inde furit.

Cum ergo Atys per eum modum se execuisset: uenit id in exemplum ut omnes qui matri deum ministrare cupiūt: seipsos excastrare debeāt. dicēte Ouidio i præfato libro: Venit in exēplū furor hic molleq; ministrū Cædunt iactatis nulla membra comis Nec se ferro excidere sed lapideo cultro demonstrant. Quod etiam Iuuenalis confirmare uidetur: cum ait in satyra Credo pudicicia: Ecce furentis Bellonæ matrisque deum chorus intrat. & ingens Semiuir obscœno facies reuerenda minori: Mollia qui rapta fecuit genitalia testa: & reliqua. In quibus offendere forte uidetur: non omnes sibi testa genitalia exfecuisse: sed ille solum qui inter illos est maior. Verum hic cum matri deum sacra litabant: proprio sibi sanguine crines inungebant: & caput inde rotantes futura præfagire credebantur. unde ait Lucanus libro primo: Crinemq; rotantes Sanguineum populis ululabant tristia galli.

A tys alius Creſi lydoꝝ regis maior natu filius fuit: q nulla arte cuſtodiri potuit: quin ferro necaret. Nã teſte Herodoto li. hiſtoriaꝝ. i. ab Adraſtro uenãdo fortuita interfectus fuit. Alius eodẽ noĩe eius frater fuit: q cũ natus diuꝝ elinguis educatus eſſet: ui timoris paterni necis uocalis euaſit. Cui⁹ hæc fuerũt uerba teſte Herodoto li. hiſtoriaꝝ. i. ὦ ϖέρσπτε αὐ κτεῖνε τὸν Κροῖσον: hoc ẽ o homo ne interfice Creſum.

A tina cum. t. exili &. i. latino ſcribit: fuit teſte Seruio ſuper. vii. æneidos: urbs iuxta ponticas paludes campaniæ: quæ ciuitati erũnas inferebant. unde ſic quoq; cognominata fuit. Nam ἄτη: græce latine erumna dicit Virgilius tamen dixit: Atina potens: tyburq; ſuperbum.

A tlas cũ. t. exili imediate ſequẽte. l. ſcribit: mons eſt mauritaniæ ſic quoq; nominatus ab Atlante rege filio Libyæ a quo teſte Plinio li. vii. naturalis hiſtoriæ: aſtrologia primũ cõperta fuit. Sed duo mõtes eiuſdẽ noĩs in mauritania ab Herodoto & aliis nõnullis hiſtoricis deſcribunt. Vnus quidẽ ꝓpinquior collũnis Herculis. Alter uero in interiora libyæ remotior: quẽ rotundũ eẽ dicit: & altiſſimũ. Cuius ſũmitas numq̃ uideri põt: ꝙa nubes ab illo nec æſtate: nec hyeme diuelluntᵉ. Quẽ incolæ (ut ille refert) unã cæli colũnã eẽ aſſerũt. Et ut ferunt poetæ fuit in illũ Atlas mauritaniæ rex conuerſus. Quare in formã uiri Virgilius eum deſcripſit: cuj ait libro æneidos quarto:

Atlantis cinctum aſſidue cui nubibus atris:
Piniferũq; caput uento pulſatur & imbri.
Nix humeros infuſa tegit: tum flumina mento
Præcipitat ſenis: & glacie riget horrida barba. Similiter & eadẽ ſcriptura hoc eſt cũ. t. ſimplici imediate ſub ſequente. l. ponit ab Herodoto præfato li. hiſtoriaꝝ. iii. atlas fluuius quidã magnus a ſũmo mõte æmi uerſus ſeptẽtrionẽ in iſtrũ defluẽs: quẽ ſic quoq; cognominatũ ab Atlante arcadiæ rege exiſtimo. Nã teſte Seruio ſup. viii. ænei. tres fuerũt Atlãtes. Vnus rex italiæ: & pater Electræ uxoris Coriti. Alter arcadiæ & pater Maiæ: ex qua Mercurius natus eſt. Et ertius maurus q maximus eſt dictus. Et cui pene reliqua omnia attribuunt ab Atlante Atlantiades patronymicum licentia poetica deducit: ut Ouidius li. metamor. i. Sedit atlãtiades pro adlantides. a quo etiã atlantides populi: & adlanticum mare.

A thleta penultima cum. th. aſpirato immediate ſubſequente. l. & ultima cum. t. ſimplici ſcribitur: dicitur a noſtris pugil & luctator.

A tomus cum. t. exili ſcribitur: dicitur apud nos indiuiſibilis: & indiuidua. Nam ex a cõponit: & τομὴ: quod eſt inciſio. Lucretius uero atomos minutiones uocauit.

A thochari cuj. th. &. ch. aſpiratis ſcribit: ſunt teſte Herodoto populi ſcythici in aſia. hi teſte Plinio li. vi. naturalis hiſtoriæ: apricis ab omni noxio afflatu ſeclusi collibus eadẽ qua hyperborei deiunguntᵉ tẽperie. Et ſubdit de his priuatim coindidit uolumina Homerus ſicut Echathus de hyperboreis.

A thos cũ. th. aſpirato ſcribit: mons eſt inter macedoniã & thraciã. Quare nõnũq̃ mons thraciæ dicit: ut Homerus in hymno Apollinis ἐριηρέος ἄθωου. Nõnunq̃ macedoniæ: & aliquando æmoniæ mons dicit: quæ ſub noĩe macedoniæ: ut in ea dictione uidebimus nõnunq̃ uenit: unde Seneca in Medea: Aemoni⁹ illas cõtulit peſtes athos. Seruius uero ſup. xii. ænei. Nõ athos cũ. ſ. cõſonãte ſ fine: ſed athon cũ. n. ut apollon ſcribẽdũ dixit. Quod auctoritate Virgilii cõprobauit q ibidẽ dixit. Quãtus athon aut quiſ⁹ aryx. Nã ut ait ſi athos cũ. s. legeret: cũ. os breuis ſit: minime ſtaret uerſus. Qui & ex alio cõprobat. ꝙa athona i accuſatiuo facit. Quod ut ſane ipſe fatet ab Herodoto & Homero obſeruatũ nõ fuit. Nec etiã ut puto a noſtris cõperit. Nã Virg. li. georg. i. ait: Aut athõ aut rhodopẽ aut alta ceraunia telo Deiecit. Niſi qs dicat eclipſim fieri uel athona rhodopen ſcribẽdũ eẽ. Eſtq; altitudinis admiãda: ut hiſtorici atteſtãtur: ita ut uſq; ad lemnũ inſulam umbrã ꝓtẽdere affirmẽtiq̃ octoginta ſex milib⁹ paſſuũ a macedonia ſeparat. de quo Stati⁹ li. v. thebaidos ait: lugẽti telluriꝫ ꝓximus umbra Veſtit athon nemorũq; obſcurat imagine pontũ. Et cũ ſic ardu⁹ fuerit: teſte tamẽ Herodoto li. hiſtoriaꝝ. v. nauigatus fuit claſſib⁹ ꝓlicis: & a cõtinẽti iuſſu Xerxis mille quingẽtis paſſibus abſciſſus eſt: quin & ponte ſub ſtrymone fluuio derelictũ: hoc ẽ adeo ſubeauatũ dixit: ut flumẽ ipꝫ cur ſum ſupra pontẽ cõficeret: & ſub ponte mare inundaret: de quo in dictione Xerxes uidebimus.

A toſſa cũ. t. exili hoc ẽ ſine aſpiratiõe & duplicato. ſ. ſcribit: fuit teſte Herodoto li. hiſtoria. iii. filia Cyri: quã & Artyſtonẽ ſororẽ Darius poſtq̃ ad regnũ ꝓfect⁹ ẽ uxores accepit. & ex Atoſſa ut idẽ auctor circa initiũ libri ſeptimi dixit Darius ipſe Xerxem ꝓgenuit: deinde poſt illum regnauit.

A trax cum. t. exili ſcribitur: fluuius et latoliæ a quo teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ atraces quidã populi cognominati ſunt.

A treus cũ. t. exili &. eu: diphthõgo ſ fine ſcribit: fuit filius Pelopis: & Hippodamiæ: nepos Tantali mycenaꝝ regis: & frater Thyeſtis: de qb⁹ multa narrãt a poetis: ut a Seneca in Thyeſte: & ſtatio i diuerſis locis ſuæ thebaidos. Qui ſane oſtẽdit eos fuiſſe inter ſe ſæuos: adeo ut Thyeſtes cũ Europe fratris uxore cõcũberet: qd dolẽs Atreus liberos ei epulãdos appoſuit. Cui⁹ facinoris cũ Thyeſtes exqreret ultionẽ a diis: reſpondit illi Apollo poſſe alio ſcelere ei⁹ facinoris uidicẽ naſci. ſ. ſi cũ Pelopia filia ſua cõcũberet. Quo facto nat⁹ ẽ Aegiſth⁹: q Atreũ iterfecit: & Agamẽnonẽ ſimiliter a bello troiano redeũtẽ iteremit. Seruiꝰ ſup. i. æne. dixit Atreũ apd mycenas primũ ſolis eclipſij iacuiſſe: cui iuidẽs frater ex urbe diſceſſit tpe quo ei⁹ ꝓbata ſũt dicta: & ab

Atreo atrides deducitur: unde atridæ Agamemnon & Menelaus a poetis dicti sunt: quod usurpatum fuisse dixit Seruius super primū æneidos: quia Pleiones fuerunt filii.

A thrys cum. th. aspirato & .y. græco scribitur: fuit reste Herodoto libro historiarum tertio: thraciæ fluuius in istrum defluens.

A tropos cum .t. exili scribit': Vna dicit' ex parcis quæ filū frangit. unde cōponit' ab .a. quod est sine: & Tpoπή cōuersio: quasi ad nullius preces cōuertat'. Nam ut uolunt Homerus tres sunt sorores. quarū una dicit' Clotho quæ .f. baiulat. Alia lachesis quæ filat. Et tertia Atropos quæ filum frangit: ita ut cū alicui' fila dirupe rit morte moriatur: dicente Martiale in primo. Lanificas nulli tres exorare puellas.
Contingit: obseruant quē statuere dies. Has Martianus dixit superū librarias: & scriptrices: quæ .f. fnias Iouis studio ueritatis excipiūt. Vnde & nōnunq; ab auctoribus nostris p dispositione superū capiunt': iuxta quod ait Iuuenalis in satyra Neuule: Hæc exēpla para felicibus: at mea cloetho. Et lachesis gaudēt si pascat inguine uenter. Vnde illas quoq; dixit Hesiodus in theogonia nascētibus hominib' bonū & malū cōferre. Quare latine præ teste Gellio li. xi. noctiū atticarū ex auctoritate Varronis imutata littera una a pcu noiant'.

A talus cū duplicato .t. exili & unico .l. scribit': fuit pergamenorū rex: q in minori asia cōtra Philippū romanū fuit: de quo Liuius diuersis in locis: & Iustin' li. xxxvi. plura scripsere. Alter eodē noie fuerat Neoptolemi filius frater Olympiæ cōiugis Philippi fratris Alexandri magni: q deinde causā fuit mortis Philippi.

A tragen cū duplicato .t. exili scribit' cauis est teste Plinio li. x. naturalis historiæ celebris & uocalis alias: sed capta obmutescēs. hæc ut ait primū in sonia cōperta fuit: postmodū in gallia & in hispania capta.

A tris cū duplici .t. nō aspirato & .i. latino scribit'. Sane teste Seruio sup primū georgicorū nō solū attis cum .s. cōsonante in fine: sed etiā attin cum .n. scribi pōt: ut delphis & delphinseleusis & eleusin. Et ut pgiuernus in n. desinunt (qa illud in obliquis habēt) q̄ in .s. ut attinos delphinos eleusinos: & est attus regio inter achaiaz & macedoniā: quæ maxime græciæ nomē retinet. Nā ab Isthmo corinthio fine structura: i quā desinit achaia incipiens: & p mare ægæum porrecta usq; in macedoniā & thessaliā (quā ut multi uolunt cū omni boetia intra fiū nomē includit) extendit: dicta primū attis ab Atti filia Græci successoris Cecropis: a quo & græci sic quoq; cognominati fuerunt. Deinde ab Hellene Pyrræ & Deucalionis filio dicta fuit hellas: q teste Solino i thessalia natus est: quo rege ipsi græci hellenes dicti fuerunt. Nā teste Aristotele in secūdo meteoroꝝ: hellenes nunc sunt: qui prius græci a græco rege dicti fuerunt. In hac regione fuit inclyta atthenaz ciuitas: campus marathon cū oppido eiusdem nominis athenis satis ꝓpinquo: memorandus quoq; cruentissimis pliis ut in ea dictione uidebim'. montes teste Plinio brylessus ægialeus icarius hymettus. Quin & fumū ꝓnuncio riumidum: scos: polypossesebrauromon: Saxa scyronia athenis ꝓpinqua: & ut multi ferūt mons aracynth' ut in ea dictione uidimus. Nec longe ab athenis argos oppidū quod Bacchus ipe cōdidit: & plura alia quæ longū esset enumerare. At uero ab atti regio ipsa attica dicta est: & atticus incola quin & attus. quæ omnia cū duplicato .t. scribenda sunt. Virgilius libro georgicorū .iiii. Attias orithyas. & similiter cia descēdentia cū geminato .t. scribi debent: & nō .c. ante .t. ut atræus. Virgilius in Alexi: Amphion dircæus in attæo aracyntho Similiter Leander ad Boreā: qui rapuit Orithyam dixit apud Ouidū .xvi. heroidum: Tam gelidus cū sis nō te tamē improbe quondā Ignibus attæis incaluisse negas. Nā si cū .c. aut .t. scribat' denotat montē leucadium: qui actius dicit' ut Sappho: Actiaq; populi leueadiūq; uocant. & in eadē epistola: Cur nō actiacas mi seræ me mittis ad oras: quod cum .c. ante .t. scribit'. Similiter Virgilius li. ænei. iii. Actiaq; iliacis celebramus littora palmis. Et circa finē li. viii. Actius hæc cernens arcū intendebat apollo. At uerbum atticissoiq; ab atti descendit: cū duplici .t. scribit' ut Plautus: Non atticissat: sed siculissat. & inde atticismus: ut Quintilianus in primo de oratoria institutione: In primis inquit copiam uerborum: quorum in tragœdiis grauitas: in comœdiis elegantia: & quidam uelut atticismus inueniri potest. Et ut quidā putant etiam attilius inde deducitur: quod si sic esset: cum duplici .t. scribendum erit:

A uctor cum .au. diphthongo & .ct. exilibus scribitur ab uerbo græco: quod est τροίω originem per significationem ducere uoluerunt: sta ut poeta: seu ut dicam factor fit. Nam factor in usu non est nisi in quibusdam e. græco translatis: ut factorem cæli & terræ: ubi habetur τοιητὴς: hoc est poetam. At nos poetas cæteroſq; operum conditores auctores uocamus. Et ille qui fecit aliquod opus qui egit bellum aut pacem auctorem operis: & auctorem belli aut pacis dicimus. Item & hominem in quo est ius: potestas: & dignitas. Vnde auctoritas dicta est. Liuius: Decreuerunt enim ut eum populus regem iuberet: Id sic ratum esset si patres auctores fierent: hoc est auctoritatem: ut aiunt suam & decretum interponerent: ratum haberentiaq; ratificarent fue comprobarent. Et alibi: maiores nostri nullam ne priuatam quidem rem agere fœminas sine auctore uoluerunt. Vocanturq; etiam auctores pupillorum: in quorum administratione infirma ætas reſq; eius sunt. Ideoq; filios regum pupillos sub auctoribus fuisse legimus. Paulus iuris consultus: Etiam si non interrogatus tutor auctor fiat: ualet auctoritas eius: eum se probare dicit id quod agitur: hoc est enim auctorem fieri. Quare auctores sententiæ alicuiusque consilii uocantur his quorum sententiam consiliumque secuti sumus. Et duces militum auctores uocabantur. Vnde auctorare obligare est & subiectum facere. Sed quæ erit Seruius super Donati artem auctor utrum per se an de uerbo oriatur? Et respondit in hac uerba dicēs

Sed est sciẽdum qp a se nascitur. Nam illud quod ẽ augeo ne nos deducat quod inde ueniat. Aliũd enĩ ẽ augere: aliud auctorẽ eẽ. hæc ille. Quid quod auctorẽ nullo pacto dicere possum⁹ actorẽ. Nã actor sine. u. littera ab ago deseẽdit. Et dicit orator q agit causaꝫ quiq; gestuꝫ uultu⁹ & corpus agit: unde oratio ab ipa ꝓnunciatiõe dicta ẽ. Quin & oratio scripta: actio ẽ appellata. Itẽ comœd⁹ & tragœd⁹. i. histrioq agit gest⁹ i scæna & qđ huic generi simillimũ ẽq agit artelanas: & mim⁹ eis actor uocari pót. Et pres comœdiæ actus dicunt.

A uctoratum cum. au. diphthõgo &. t. exilibus scribit: ab auctorare descẽdit: significatq; obligatũ & subiectum. Liuius li. xlvi. ab urbe: Signo inquit suo ipressas tabellas misit: & uero pignore uelut auctoratum sibi ꝓdstorẽ rat⁹ ẽ. i. obligatum & subiectuꝫ. Valerius maximus li. ix. Auctorato inquit sociis officio. Suetonius li. xii. de legendo uel auctorãdo milite: ac legionum: & auxiliorum descriptione.

A uctoramẽtum similiter scribit: & ab auctorãdo militẽ deducit. Nã q̃si obligationẽ nexumq; uel q̃si stipẽdium quoddã: & pcium cuiusdã militiæ ac pugnæ actionisq; designare uidetur. Quintilianus: Nec difficilem sane sub illo præsertim auctoramẽto habuisset missionẽ: si nolint gladiator uiuere. Cicero: Quos ipa merces auctoramẽtuꝫ seruitutis ẽ. Seneca li. vii. epistolaꝝ: Nullum sine auctoramẽto malũ ẽ. Auaritia pecuniaꝫ ꝓmittit: luxuria uarias uoluptates. Ambitio purpuram & plausum: & ex hoc potentiam: & quicqd potentia potest: mercede te uitia sollicitant.

A uctio cum. ct. exilibus & i. latino scribit: & latinã habere derivationẽ: ac magis ab augeo: q̃ ab auctorãdo deduci existimo. Nã uẽditio quædã ẽ i publico ac loco celebri: q̃ p incremẽtũ pcũ: hoc ẽ plus offereris fieri ui debat. Et hinc auctionari uẽdere dicebat: sqđ pubblice & sub hasta p augmẽtũ pcũ uẽdebat. Nec hoc mõ ea uendi diecbãtur: q̃ ad eum spectare uidebãt: sed quæ ad alios usus. Nec fere nisi q̃ penes alios in usu fuerũt.

A ugias cum. i. latino scribitur: in quod ei diphthongus cõuersa fuit: & fuit teste Homero li. xi. iliados: epio rex fuit eloquentissimus: qui bellum gessit cum Neleo pyliorum rege.

A ula cũ. au. diphthõgo scribit: trãsfertur a nostris aulum. at aulã ꝓ olla Plauto uetustissimus; q relinquimus.

A ulæa cum. æ. diphthõgo in penultima scribitur: uelamina sunt picturis intexta: quæ primum in aula Attali regis asiæ q populum romanũ hæredem scripsit inuenta sunt. Virgi. li. georgicoꝝ. iii. Purpurea intexti tollant aulæa britanni. Vnde ab αυλαία quod est aula nomen assumpsere.

A ulis cum. au. diphthõgo & i. latino scribit: nõ est insula ut ignari quidã putãt. Sed teste Strabone approbãtissimo historico inter græcos regiuncula est boetiæ petrosa: & ciuitas eiusdẽ nominis: iuxta quã portus est quingentarum nauium capax: Euripo Chalcidico ꝓximus. Idẽ innuere uidetur Homerus libro iliados. ii. Plinius enĩ libro. xiii. naturalis historiæ: ubi de insulis maris ægæi atq; ipa euboia pertractat inquit: ex aduerso in cõtinenti aulis est: & agẽdo de boetia: In ipsis inquit faucibus Euripi: quẽ facit euboica obiecta insula: Aulis nobilis est portus: quẽ boetii antiquitus dixere λιμένας. Idem Põponius confirmauit dicẽs: Aulis agamẽnoniæ graiorumq; classis in troiã coniurantium statio. Vnde boetiæ portus dicitur: in quibus detentæ fuerunt graiorum naues: dicente Ouidio libro metamorpho. xii.

Nec dilata foret uindicta nisi æquora sæui
Iniuria fecissent uentiq; boetaq; tellus.
Aulide pisosa puppes tenuissent ituras. In eo loco coniurauerunt græcinon ante reuersuri q̃ ilion caperetur. ut Dido ad Aeneam apud Virgilium libro æneidos quarto: Non ego cum danais troianam excindere gentem Aulide iurau.

A uras cum. au. diphthongo sequente. r. scribitur: fluuius est teste Herodoto li. historiaꝝ. iii. grãdis ab æmo descendens: & in Istrum defluens.

A urũ cum. au. diphthõgo scribit: græcũ eẽ qđ putãt. Nã teste Festo Hippocrates medicus ab iuuore cognominatũ illud putauit: quẽ uocitarum dixit εὐρύωπα: & inde thesaurus. Qui uero latinũ uolũt a similitudine coloris Auroræ nomẽ traxisse existimãt. Alii uero ab aura. i. splẽdore teste Seruio sup sextum æneidos dictũ putant: dicẽte Virgilio: Discolor inde aura ꝓramos aura refulsit. i. splẽdor. Et Horatius: tua ne retarder aura maritos: hoc est splendor. Nõnulli uero quia mentem hominum auertat.

A usebiæ cuiꝫ. ch. aspirato & i. latino scribit: populi sunt in libya ultra barcaeos: iuxta quos uersus mare sunt bacales. ut ostendit Herodotus libro historiarum quarto.

A utocanes absq; aliqua aspiratione scribitur: nomen ponitur ab Homero in hymnis.

A utonoe cum. t. exili & oe. diuisis litteris in fine scribitur: fuit Cadmi thebarum regis filia ex Hermione coniugem scribit Hesiodus in theogonia: & Ouidius li. metamorpho. iii.

A utomedõ cũ. au. diphthõgo in prima: & t. exili sequẽte. o. scribit: nõnulli uero ex nostris loco ipius. o. ponũt. u. & dicũt Autumedõ. fuit Achillis Armiger seu auriga. ut Virgi. li. ænei. ii. Et equoꝝ agitator Achillis Armiger automedõ. Idẽ Ouidius li. i. de arte: nunqđ achilleos inter fera præsida fida Defuit ieuitas: automedontis equos. a quo id quoq; tractũ ẽ: ut cũ aliquæ aurigã assignare cupimus: atq; insigni arte adnotare ob illius excellentiã Automedontis nõie uocitemus. Quare Iuuenalis in prima satyra cũ de illo loqueretur: Qui bona donauit præsepibus: & earet omni Maiorũ censu: ait: dũ puolat axe citato: Flammiã: puer automedon: nam lora tenebat: hoc est æqualem automedonti ostendebat se habere aurigam.

A ntolycus absq; aliqua aspiratione & unico.l.atq;.y.græco scribitur:fuit uir græcus ex eleone urbe boetiæ de quo Homerus libro.x.iliados meminit.

A xylus cum.y.græco & unico.l.scribit' habetq; apud græcos accẽtũ in prima:fuit phryx ex ciuitate arisbe filius Teuthranidis.hic teste Homero li.vi.iliados:fuit homo:perq; beatus omnibus:quæ ad usũ mortaliũ pinét:& in insigni arisbe agẽs oẽs:q illaciter ingrediebãt':q erat benuoléna humanitate clarnétus excipiebat hospitio:q cũ a Diomede i bello troiano interhoc' nemo succurrẽs q ab atroci eũ morte potuit eripe.

A xiochus cum.i.latino & ch.aspirato scribit' nomẽ fuit philosophi:cui Plato librum de morte inscripsit.

A xis cum.i.latino a nobis scribit'.a græcis uero ἄξων dicit':& pprie ea linea q ab uno mundi polo in alteq; tẽdit.Ad cuius similitudinẽ rotæ tores circa quẽ tota currus uertit' axis dicit'.Virgi.li georgi.iii.Postq; aliquãdo nitens sub põdere fagosus axis.Nonnunq; uero:& ꝑ tota rheda uel curru positũ cõperit'.ut Iuuenalis in satyra Crispini:Dignus aricinos q mẽdicaret ad axes.i.ad currus aritiã uel aricina nemora adeuntes.Aliquãdo autẽ & ꝑ septẽrionali polo positũ fuit:uel ut ait Festus ꝑ septẽtrionali pte cæli.Virg.li.georgi.ii.Quæ terga obuerterit axi.i.septẽrioni.Quin & ꝑ ipso cælo absolute idẽ poeta nõnunq; posuit:ut li.iii.ænei.cũ ait:Vltimus æthiopum locus est ubi maximus atlas Axem humero torquet.i. cælum subsinet. quin & teste Festo tabula sechis axis appellatur.

A xius cum.i.latino scribitur dicitur ab Homero li.iliados.xi.fluuius δῖος Ἀξιὸς ἄλλων ὕδωρ hoc est cui⁹ pulcherrima est aqua.Nam ut aut licet spaciosus sit:tamen usq; ad imum est lacidissimus:ut nullus in toto orbe terraꝝ sit spaciosior:hic teste Herodoto li.historiarum.vii. ꝑ regionẽ mygdoniam: quæ pars ẽ macedoniæ profluens:iuxta chalestram urbem in mare ægæum cadit.

A zimus cum.z.consonante &.y.græco scribitur:id apud nos dicitur:quod est sine fermento . Nam cõponit' ex.a.quod est sine:& ζύμη fermentum.

A ziris cum.i.latino utrobiq; scribitur:palus est in libya.

A zotus cum.t.exili scribitur:urbs fuit syriæ.

Abylon cum.y.græco & unico.l.scribit' nomẽ est urbis in chaldæa.de qua Lucanus:Cũq; superba foret babylõ spoliãda trophæis.hæc adeo nobilis fuit ut chaldæi toti:& mesopotamii a se babylonii dixerint:quæ simili mõ & in penultima cum.i.latino scribitur.hanc oẽs græci & latini historici pariter & poetæ a Semiramide regina cõditam referunt:dicente Ouidio li.metamorph.iiii.Vbi dicitur altã Cœlibus muris cingisse semiramis urbẽ:de quo in dictione Semiramis plene uidebim⁹.huius muri igit' teste philostrato i uita Apollonii tyanei trecentos & octoginta stadiorũ circuitũ dennebant.Plini⁹ uero libro historiæ naturalis sexto:murorum dixit amplitudinem fuisse sexaginta quatuor milia passuum:crassitudinem quinquaginta cubitorum. Altitudinem uero quater tantum. Itaq; fuit mœnibus ac horrendis pensilibus:temploq; & arce maxime admirabiles.

B acchus prima definit in.c.exile & ultima in.ch.aspirato scribit':fuit Iouis fili⁹ ex Semele Cadmi filia:ut poetæ oẽs attestãt'.de quo Ouidi⁹ li.metamor.iii.plene oĩa peractauit.& ut græci qdã grãmatici dicũt derivat' a βακχεύω:quod ẽ furo uel insanio.hic primꝰ indiã subiecit:& primꝰ apud græcos docuit uini usum:ut testat ẽ Capella libro de nupciis Mercurii.Quãobrẽ teste Festo illi a poetis cornua dant' eo quod homines nimio uino truces fiant. Vnde Sappho ad Phaonẽ ait:Accedãt capiti cornua bacchus eris.Quin & pro hasta thyrsum ferratum tecta cuspide pãpino illum ferre dicebant:ut Seneca in Hercule furente:

Adsit lycurgi domitor:& rubri maris
Tectam uirenti cuspidẽ thyrso gerens.de quib⁹ latius in dictione Dionysius uidebimus.Quin & illius currus trahi a tigribus dicunt:dicente Statio Promouet effrenæ dextra leuaq; sequuntur.
Lynces:& uda mero laxabunt retinacula tigres . Nonnunq; uero & mulebri habitu ornasse se illi ferunt: dicente Seneca.
Non erubescat bacchus effusos tener
Sparsisse crines:mea manu molli leuem
Vibrare thyrsum cum parum forti grada
Auro decorum syrma barbaricum trahat.
Post multa uirt⁹ opa laxari solet.Et ut testis ẽ Plini⁹ li.vii.naturalis histo.Ensem ac gẽdere instituit Liber pater.Oia igit' defecẽdẽtia a bacchо similiter cũ duplici.c.& secũdo aspirato scribũt': ut bacchæ⁹. Ouidi⁹ li.i. trisiũ:Deme meis hederas bacchica serta comis.Eodẽ mõ bacchades:qd' etiã cũ.i.latio scribit':ut idẽ li.v.eiusdẽ opis:& nec bacchaides sudice falsus erat.Simili mõ bacchades & bacchilides scribũt':a baccho.at bacca ꝑ graniolo:ut supra uidim⁹ lannũ ẽ:& cũ duplici.c.absq; aliq; aspiratiõe scribat':& inde baccatũ fine aspiratione:qd' diuersas hꝫ baccas. Virg.li.ænei.i.Colloq; monile baccatũ.Quod si a Baccho trahat' cũ.ch. aspirato scribẽdũ ẽt ẽ id Virgilii li.ænei.iii.Bacchatiq; iugis nasos uridesq; dony sum.& uerbũ bacchor ut idẽ li.iii. eiusdẽ poematis:Seuit inops animi totaq; incensa per urbem Bacchatur.

B acchanalia cum duplici.c.& secundo aspirato scribit:& a Baccho deducit. Nam sacra quædã Bacchi dicta fuerũt:quæ teste Liuio li.viii.de bello macedonico huiusce modi fuere:Græcus ignobilis in hetruriã primũ uenit sacrificulus & uates. Sed occultorũ sacrorũ initia primo paucis fuerunt tradita uiris & mulieribus & fuerũt additæ uoluptates meri & epulæ:ut multorũ animi alliacerent. Cũq; uinũ animos moxq; & mixtæ uiris fœminæ ætatis teneræ omnẽ pudorẽ extinxisset:corrupteleæ omnis generis fiebãt. Sicq; stupra ingenuorũq; & fœminæ ,ponitcua in his sacris erãt multa dolo:sed p uim plurima parabãt. hæc religio uerius morbus pestifer romanã ab hetruria penetrauit:cuius facinora fuerant aliquãdiu tacita. Tandẽ notitia eius facinoris ad Postumũ consulem per.P.Ebutium adolescentẽ:& Ebutiam fœminã hispanam deuenit per modũ qui late a Liuio in præfato libro narrat. Vnde dixit Iuuenalis:Qui curios simulant:& bacchanalia uiuũt. fuerunt namq; sacra Bacchi orgia & mysteria:de quibus in suis dictionibus uidebim⁹. Sacrificabatur Baccho caper:quia maxime uitibus capra nocet:ut late monstrauit Virgilius libro georgicorũ.ii. Erat etiã illi uannus cõsecrata ut Virgili⁹ li.georgi.i. Et mibica uannus Iacchus. Eo quod illius sacra teste Seruio ad animæ purgationẽ pertinebant:quod per uannũ designabatur:quo fruges purgantur.

B acchiadæ cũ duplicato.c.& secundo aspirato:atq;.i.latino scribit:dicti fuerũt qui e corintho effecti exules in siciliam deuenerunt:& urbẽ inter epichynnum & peloꝝ ædificantes siculi facti sunt:de quibus dixit Ouidius libro metamorpho.v.cum Plutonis iter describeret Proserpinam deferentis.

Et qua bacchiadæ humani gens orta corintho
Inter inæquales posuerunt mœnia portus.

B acchius eodem modo scribitur:genus est pedis:quo in carminibus sacrorum Bacchi utebantur. Constatq; ex prima breui & duabus sequentibus longis.ut Horatius in primo carminum:Lydia dic per omnes:q uersiculus constat ex choriambo & bacchio.

B actrius cũ.ct.exilibus & .i.latino scribit:fluuius ẽ scythiæ ra quo populi quidã circa illum inhabitantes teste Herodoto libro historiarũ septimo:bactriani dicunt. Et inde bactra in plurali numero prouincia dicit.

B actra cũ.ct. simplicibus scribit:,puincia ẽ scythiæ ultra assyriã a flumine bactrio cognominata. estq; generis neutri & numeri pluralis.ut Virgi.li.georgi.ii. Neq; bactra neq; indi Laudibus italiæ certent.

B actriani cũ.ct.exilib⁹ scribit:,populi sũt teste Herodoto li.historiarũ.iii.asiæ scythis ,ppinqui. Quos Curti⁹ dixit bellicosos plurimũ:& assuetos uiuere raptu:quare persæ lusus abominãtes semp uersabãt in armis.

B acales cum unico.c.exili & unico.l.scribitur:populi sunt teste Herodoto li.historiarũ.iii.parui in libya ausdrisis conterminiuxta mare habitantes.

B æacus cum.æ.diphthongo &.c.exili a græcis scribitur:lacus est galliæ cisalpinæ in agro ueronensi inter arctas montiũ fauces positus:adeo ut inter illos impetu coacti uenti lacũ more maris exagitent:dicẽte Virgi. li.georgi.ii. Fluctibus & fremitu assurgens bæmace marino. Cuius maior longitudo in triginta duo miliaria extenditur:latitudo ad plus in sexdecim:& ad sex minus ,ptensa est. Ex hoc mantuanus lacus exorit:ex quo mincius fluuius uirgilianus decurrit in padum.

B agæus cum.æ.diphthongo in penultima scribit:nomẽ fuit uiri cuius astu Oroetes sardiũ præfectus trucidatus fuisse in ea dictione uidebimus.

B aiæ cũ.i.latino scribit:ciuitas fuit cãpaniæ iter puteolos:& montẽ miseni secus cãpanũ mare sita. Sic quoq; cognominata teste Seruio sup.iii.&.vi.ænei.a Baio Vlyxis socio illic sepulto. fuitq; olim hæc urbs cæteris aeris:& romanoꝝ frequẽtia atq; ornamentis ædificioꝝ celeberrima:dicẽte Martiale ad Flaccum:

Vt mille laudem flacce uersibus baiæ
Laudabo digne:non tamen satis baiæ.

B alena cum unico.l.&.e.absq; diphthongo a nobis scribitur:a græcis uero loco.b.ponit.ph.aspiratũ:ac dicitur phalena:quasi cõspicua. Nam ut uidim⁹ sæpe.p.in.b.ob uicinitatẽ litteræ cõmutam⁹:& aspiratione nõnũq; a.p.abscimus:bælua est marina quæ ad magnitudinẽ immensam excrescit.

B alita a quibusdam ex nostris cũ unico.l.scribit:sed qa prima etiã apud nostros lõga ẽ:& a græcis semp cum duplici.l.signat' uidet' apud nos etiã cũ duplicato.l.scribi debere. Nã a Βαλλω uerbo græco:quod latine ẽ iacio deducit. Et a græcis ,p tormẽto cõcutiẽte muros accipit'. Quod & poetæ nostri obseruauere. Ouidi⁹ li.i. de tristibus:Quã graue ballistæ mœnia pulsat onus. & li.xi.metamorphoseos:

Nec leuius pulsata sonat:q; ferreus olim
Cum lacerat aries:ballistaq; concutit arces. Lucanus uero pro instrumento hastam quandam iaciente accepisse uidetur cum ait:

Neq; enim solis excussa lacertis
Lancea:sed tenso ballistæ turbine rapta.

Haud unum contenta latus transire quiescit. Sane græci in ultima .r.unũ addunt & dicũt ballistrã:quod nostri forte ob dulciorem apud nos sonum abiecerunt.

B alcares insulæ cũ unico.l.scribit:eo quod apud poetas nostros primã ea dictio corripiat. Virgilius libro.i. georgi. Seuppea torquentẽ balearis uerbera fundæ. Vnde putãt nõnulli Virgiliũ eius derivationẽ traxisse magis a

magis a Baleo Herculis comite: quæ dictio cũ unico. l. scribitur & qui teste Liuio libro. xl. ibidẽ ab Hercule derelictus fuit ueũ ad geryonẽ nauigasse: ꝙ a Βάλλω quod est iacio quod primũ ꝓduxit a quo etiã ut alii uolunt ꝑ ablationẽ unius. l. deduci potuit. Nã sunt insulæ in hispanico mari sitæ: quæ incolas primitus fundarũ usum cõperisse dixit Vegetius libro. i. de re militari: & ita perite exercuisse: ut matres puos filios nullã eibũ cõringere finerent: nisi quẽ ex funda desinato lapide percussissent. Quo solo telo: ut dixit Liuius libro octauo de secundo bello punico semper usi sunt usq; ad id bellum.

B alsamum cũ unico. m. scribit' arbuscula est sola inter arbores neutri generis: uiti similior q̃ myrteo: ut dixit Plinius li. xii. naturalis historiæ. Nam ut ait malleolis serit' & implet colles uineæ modo incidit' nitreo lapideo offeis ue cultellis: ferro lædunt' uitalia. Idẽ prius dixerat ꝙ Omnib⁹ odoribꝰ præfert' balsamũ uni terræ iudææ cõcessum: quondã in duob⁹ tamẽ hortis utroq; regio. Altero iugerũ uiginti nõ amplius. Altero paucioꝝ cõsidente arbustũ. Et subdit: Nunc hæc arbor tributa pendit cũ tota gente. Sane humus succus opobalsamũ dicit' nuri odoris: & uirtutis: quasi ὀπὸσ. i. succus balsami. Cuius teste Plinio summa est ꝓbatio ut lac coagulet: & in ueste maculas nõ faciat. Xilobalsamũ uero dicit' eiꝰ arboris lignũ. Nã ξύλον græce latine lignũ dicit'. At carpobalsamũ eius dicit' arboris fructus. Nã καρπὸσ græce latine fructus dicitur.

B ambacium apud antiquos quosdam græcos comperi: quin & bambicũ cum. c. exili & .i. utrobiq; quod est ex sonu eius instrumenti quo conficitur: deductum nomen puto.

B apeiſmas & bapeiſma utrumq; apud nostros cõperi: cum. p. & .t. exilibus: atq; .i. latino scribitur: dici põt a nostris immersio uel immictio. Nam deriuatur a uerbo Βαπτίζω quod est mergo.

B arce cũ .c. exili scribit' fuit nutrix Sichæi: dicẽte Virgilio æneï. iiii. Tum breuiter barcẽ nutricẽ affata Sichæi. fuit etiã eodẽ nomine regina quædã libyæ: a qua ciuitas quædã pentapoleos nomen sortita fuit.

B arcas cũ .c. exili & .a. diphthongo scribitur in penultima: populi sunt teste Seruio sup quarto æneidos propinqui carthagini. Vibius uero dixit illos maurorum esse populos in aphrica. de quibus Virgilius: Lateq; furentes Barcæi. & ut puto a Barcæ uel nutrice Sichæi: uel alia quæ regina fuit cognominati. Vnde hamilcar carthaginensis Barca cum .c. simplici cognominatur.

B arathrũ cum .th. aspirato scribitur: ponitur pro loco præcipiti: & infernoinde emergi nõ possit. Nam deducitur ab eo quod est Βαράω .i. profundũ. Vnde Iuppiter apud Homerum circa initium libri .viii. iliados: cum cõminaret' illi deorum q sibi inobediens fuerit inquit illum in atrum: & tam procul hinc positũ deiecit tartarumubi subter ima terræ cum ferreis portis atq; æreis foribus altissimum barathrum: est tanta in infernum profunditate demersum: quanta est a cælo in terram.

B arbarus cum .b. tam in secũda q̃ in prima scribitur: Is dicitur qui inepte loquit'. Vnde Sophocles in Electra Τὸν βάρβαρον σὴν γλῶσσαν οὐκ ἐπαίω. Et inde barbaricus cum .c. simplici ut Virg. li. ii. æneï. Barbarico postes auro spolisq; superbi. Deducitur etiam inde barbarismus.

B arbarismus cum .i. latino scribit' & a barbaro deducit'. Nam uitiũ est quod in singulis uerbis cõmittit' scribẽdo. l. aut loquẽdo. Nam quod male scribit' male etiã dici necesse est. Non autem contra quæ uitiose dixeris & scripto peccant. Peccamus enim scribendo & loquendo adiectione: detractione: transmutatione litterarũ uel syllabarũ: complectione: diuisione: aspiratione: sono: & similibus.

B arbiton cum .i. latino & .c. exili scribitur: genus est quoddam instrumenti muſicis & præcipue lyricis ꝙ apprimum ut scripsit Iulius Pollux ad Commodum Cæsarem in libro de uocabulis rerum: quod solũ ex nominibus definentibus in .on. habemus fœminini generis. Sappho ad Phaonem:

Non facit ad lachrymas barbiton ulla meas.

B arrhus cum duplicato .r. & secundo aspirato scribitur: comperi apud græcos positum pro elephanto: a cuius ossis similitudine: dentes barrhos nonnulli dixere. Horatius: Quid tibi uis mulier nigris dignissima barrhis. Et inde barrhire: & ebur tractum quidam uolunt.

B asis cum unico .s. scribitur & .i. latino: dici potest a nostris sustentamentum.

B asileus cum .i. latino & unico .l. scribitur: atq; eu. diphthongo: dicitur a nostris quasi basis λαοῦ: id est sustẽtamentum populi.

B asiliscus cum .i. latino utrobiq; & unico .l. atq; .c. exili scribitur: dicitur a nostris regulus. Nam diminutiuus est eius quod diximus basileus. Quo sane nomine serpentis genus quoddam pessimum cognominatur: qui teste Plinio libro .viii. naturalis historiæ habitat in solitudinibus aphricæ cum candida in capite macula: uelut quodam diademate adornatus: acutissimum habet caput: rubeos oculos: & colorem ad nigredinẽ uergentem. Est malum singulare in terris: de quo multa Lucanus in nono ubi hæc etiam ait:

Sibilaq; effundens cunctas terrentia pestes
Ante uenena nocens. late sibi summouet omne
Vulgus. & in uacua regnat basiliscus arena.

B assarides cum duplicato .s. & .i. latino scribitur: ut apud antiquissimum quendam comperi: dictæ sunt haechæ nulsariæ: quæ sane expositio præ cæteris: quas audiuerim placuit. Et consentis uidetur ei quod dixit Persius: Et raptũ uitulo caput ablaturã

eapuit Pentheo:tanq̃ uitulo ſuperbo & faſtidienti ſacra Bacchi:licet alii etiã aliter finxerint.

B aſtarnæ cum.t.exili ſcribitur:populi erant ultra danubiũ:quia Perſe Philippi macedoniæ regis filio ſollicitan tranſire flumen glacie conſtratum inexhauſtis equorũ agminibꝰ hominũq; multitudine una improuide ꝓcederent:enormitate ponderis & cõcuſſione pedũ diſſoluta fluminis ſuperficie omnes pene ſũmerſi ſunt paucis in utraq; ripa teſtantibus.his cõtermini ſunt rhoxolani.unde in triũphalibus Ti.Plautii apud tybur ſcripteũ habeẽ:Regibus baſtarnaq; & rhoxolanorum filios hoſtibus ereptos remiſit.

B athani cũ.th.aſpirato ſcribitur:& deriuat a Βαθύς:quod apud nos altum ſeu profundũ dicitur.populi ſũt germanorum:de quibus Lucanus:Bathaniq; truces:quos ære recuruo Stridentes acuere tubæ.

B atrachus cum.ch.aſpirato ſcribitur:dicitur a noſtris rana:& fuit nomen ſculptoris propriũ:ut oſtendit Plinius libro trigeſimoſexto.

B atrachomyomachia cum.t.ſimplici &.ch.aſpirato utrobiq;:& cum.y.græco niſi in penultima:quæ cum.i. latino ſcribit:dicitur apud nos ranarum murũq; pugna.Nam cõponit ex Βατράχων ideſt ranarũ:& μύων ideſt murium:& μαχία bellum.

B athyllus cũ.th.aſpirato &.y.græco atq; duplicato.l.ſcribit.Nam diminutiuũ eſt a Βαθύς quod eſt altũ ſeu profundũ.fuit nomẽ adoleſcentis ſamiiq; Anacreon poeta teius ardenter amauit:ut in dictione Anacreon uidimus.fuit alter ioculator & ſaltator.ut Iuuenalis:Molli ſaltante bathyllo.

B atus cum unico.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarũ.iiii.filius Cyrni regis inſulæ theramni Ariſteus ſuo nomine dictus.ſed Batus teſte Iuſtino circa finem libri xiii.propter linguæ obligationẽ cognominatus.hic poſtea Cyrenem urbem ædificauit in libya:ut in dictione Cyrene uidebimus.Herodotus uero putat Batum dictum hoc eſt regem:quia ſic ut ait lingua libyca rex cognominatur.

B atus cum duplici.t.exili ſcribit:fuit hoc nomine uocatus paſtor quidam:qui ut fingit Theocritus cum iuuencos oleas corrodentes fugare uoluiſſet:& paulo incõſideratius per quendã excurriſſet colle:parua ſpina in eius talum defixa fuit.Quare dolore percitus ſociũ:cui Corydon nomẽ erat acclamauit:ut ſibi ſpinã euelleret:quã cum intentis oculis uix ille proſpiceret:ac ſummis unguibus elicuiſſet:his uerbis cũ admiratione Batto monſtrauit ὁς ϛίχον ἐϛι τόδυμα καὶ ἄλικον ἐν ἀρᾳ λαιμέᾳσι:hoc eſt q̃parua quidẽ ſpina tam robuſtũ uirum domat:melius id græce:ſed ſat ſit ſententiã explicaſſe.Nã per id pulchre nos admirabilis poeta ammonuit:Robuſta corpora ualidaſq; uires habentia:q̃paruo leuiq; ictu frangerent. Qua de re ſapientiſſime Homerus:Nihil homine imbecillius nutrire terrã aſſeuerauit.Alter Batt⁹ fuit ſimiliter paſtor.Et ab Ouidio.h.metamor.ii.trãſformat⁹ in indicẽ.i.lapidẽ quo diſcernantur gradus auri & argenti.

B bellium cũ.d.poſt.b.& duplici.l.ſcribit atq;.i.latino eſt teſte plinio li.xii.naturalis hiſtoriæ:arbor nigra'magnitudine oleæ folio uero & robore ſimilis fructui ſaprifici.hæc ut ait in bactrianis nominatiſſima naſcitur.

B bebrycia antepenultima cum.y.græco:& penultima cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:regio eſt quæ poſtea dicta fuit bithynia a Bithynio rege:ut teſtis eſt Solinus.Et eſt proxima troadi in introitu ad pontũ.Et inde bebrycius.Virgilius libro æneidos quinto locutus de Bute ait: Qui ſe bebrycia uenerus de gente ferebat. Et Lucanus libro.vi.Pinguis bebryco diſceſſit uomere ſulcus.

B ebryacuꝫ cum.y.græco &.c.exili ſcribitur:fuit teſte Cornelio Tacito uicus ſitus inter ueronam & cremonã duabus romanis cladibus notus infauſtuſq; de quo meminit Iuuenalis: ut uidebimus in dictione pathicus. hodie uero dicitur labina.

B eliar cum unico.l.& i.latino ſcribitur:nomen eſt dæmonis.

B elides cum unico.l.ab aliquibus.A nõnullis uero græcorum & latinorum cũ duplicato.l.& i.latino ſcribit̃ fuerunt quinquaginta ex diuerſis uxoribus filiæ Danai filii Belidæ unde dicte ſunt belides.Quas pater Aegiſthus cum pareꝫ filioꝝ numerũ haberet:filiis ſuis in matrimoniũ collocare uolebat:Sed Danaus oraculi reſponſo exterritus:his prorſus aſſentire nolebat. Nam reſpõderat Apollo Danaũ ipſum manibus unius ex filiis Aegiſthi quẽ generum haberet occidendum eſſe:ſed pene ad hæc matrimonia cõficienda coactus: filias in hunc modum ſubornauit:ut cũ ad uirorum thalamos accederent:abſconſos gladios ſecum deportarent:& uiros ſuos ea prima nocte interficerent.Quos utiq; oẽs excepta minore natu Hypermeſtra interfecerũt:quæ Lino uiro ſuo miſerta pepercit.A quo tractu tẽporis Danaus ipſe detrũcat⁹ fuit.de quib⁹ Iuuenalis ĩ ſatyra Credo pudicitiã meminit:quãdo dixit:Occurrẽt multæ tibi belides.& ſe ipſas penultimã corripit

B ellona cum duplicato.l.ſcribitur:dicebatur dea belli:& martis ſoror:quã quidam Palladem fuiſſe aſſerunt Cui ex proprio ſanguine ſacerdotes ſacrificabant:ut dixit Lactantius libro primo inſtitutionũ.Quod Lucanus ſimiliter libro primo tetigit cum ait:Tum quos ſectis bellona lacertis Sæua mouet cecinere deos.Et Iuuenalis in ſatyra Criſpini:Sed ut phanaticus oeſtro Percuſſus bellona tuo diuinat. Ante huius templum ut dixit Feſtus romæ columella erat:quæ bellica dicebatur:ſuper quã haſtam iaciebant:cum bellum indicebatur.Nam ab illa uocabulum bellum deductum quidam putant.Et dicitur bellaꝫ teſte Seruio ſuper octauo æneidos:tempus omne:quo uel præparatur aliquid pugnæ neceſſarium:uel quo pugna geritur. prælium autem dicitur conflictus ipſe bellorum.

B ellerophontes cum duplicato.l.immediate ſubſequente.e.abſq; diphthongo:atq;.t.exili in fine ſcribitur:

hic teste Homero libro iliados sexto: fuit Glauci regis ephyræ filius inclyto decore conspicu⁹ & uirtutis maximæ. Sed adolescens Proeto filio Abantis regno ephyræ priuatus. In uicinoris regia iussu regis degebat. Cuius inclyta forma capta Sthenoboea Proeti regis uxor: (quã Homerus solus Anteam uocat) illum de hbidine requisiuit: pro cuius mercede regnum coniugis promittebat. Quod cum illa impetrare ab eo non posset: uerita ne regi eam ille crimmaretur: præuenies Bellerophontem marito accusauit: asserens eũ sibi uim inferre uoluisse. At rex cum Bellerophontem diligeret: nec de illo supplicũ ipe sumere uellet: ad Heurtem lyciorum regem & Sthenoboeæ patrem illum transmisit cum litteris indicantibus uoluisse eum filiæ pudicitiam auferre. Qui cum se de illo occulte uindicare uelle: diuersis eum periculis: ut chimæram: & aliis uariis bellis obiecit. E quibus semper uictor & triumphator euadens. ultimo aduersum amazones eius regnum infestantes illuz misit. Quas ille supatas in suos terminos redire coegit. Quamobrem Heurtes tantam Bellerophontis uirtutem conspicies: nõ solũ ipsum miseratus est: sed Achymenẽ alteram filiã & Sthenoboeæ sororem cum parte regni illi uxorem dedit. Quod poskꝫ Sthenoboea cognouit seipsam interemit. Quæ omnia Iuuenalis tetigit in ea satyra: quæ incipit Omnibus in terris: cũ ait: Sed casto quid forma nocet: quid profuit imo Hippolyto graue propositum: quod Bellerophonti Erubuit nempe ceu fastidita repulsa. Nec Sthenoboea minus ꝫ crassa excanduit. Et se concussere ambæ. Similiter Horatius in odis: ut prorsũ mulier perfida credulũ falsis impulerit Criminibus nimis casto bellerophonti.

B erecyntus absq; aliqua aspiratione & .y. græco secundũ Seruiũ in nonũ ænei. scribit: mons est & oppidum phrygiæ iuxta sangarim fluuiũ. ubi magno cultu uenerabatur deorũ mater: a quo frequenter berecynthia ipsa uocata fuit. Et ut ait Seruius mauo: tauerunt antiqui differentiam inter hunc & montem deli per detractionem aspirationis ab ultima.

B erecyntia cum .c. exili sequente .y. græco & .t. similiter non aspirato sequente. i. latino in penultima scribit cuius causam in præcedenti dictione uidimus: fuit deus mater sic a monte phrygiæ cognominata. Ouidius li. fastorũ. iiii. Quod bene mutarit sedem berecyntia dixit. de qua late uidebim⁹ in dictione Cybele. At Cynthia cũ .th. aspirato scribit: quia a monte deli sic quoq; cognominat' ut in ea dictione uidebimus.

B ergomum cũ .o. in penultima scribit: dictio est nec græca nec latina: sed barbara: oppidũ est in gallia cisalpina: a gallis senonibus militibus Brenni teste Polycrato condita: quoq; lingua per id uocabulũ mõtana urbs dest gnat' unde bergomenses ciues nuncupantur. Verũ pergamũ cum .p. in imo & .a. in penultima scriptũ oppidum fuit nobilissimũ in minori asia regia Attali: & patria Galieni. Vnde pergameni & non pergamenses dicti sunt ab hac ciuitate ob penuriam chartæ ab Attalo rege missa est membranarũ copia: quæ ab oppido pergamene dicta sunt.

B erillus cum .i. latino & duplicato. l. scribitur: genus est lapidis coloris pallidi & transparentis. de quo pocula fieri apud nobiles romanos ostendit Iuuenalis cum ait in satyra Si te propositi: Heliadum crustas: & inæquales berillos: uel ob celaturam uel ob impositos lapides preciosos. Nam byrrho ut multi gemmas ad pocula transferret: ut idem poeta dixit.

B eronice cum .i. latino & .c. exili scribit: fuit una Ptolomæi Philadelphi matertui cui a Philemone ꝑfecto regis teste Plinio in ultimo naturalis historiæ toparchiã importatũ fuit: quod illi mire placuit. Ex quo facta deinde fuit statua Arsinoe Philadelphi uxori quattuor cubitorũ: & sacrata in delubro quod aureum cognominabat'. Altera fuit eius Philadelphi filia: & soror erat Ptolomæi Euergetis: uxorq; Antiochi filii Seleuci primi. Alia scribit memorandã Iosephus filii Herodis alterius Herodis regis iudæoꝝ filii: & soror Agrippæ similiter iudæorũ regis: quam Titus Vespasiani filius teste Suetonio iucunde amauit. de qua Iuuenalis in satyra Credo pudicicia tetigit cum ait:

Grandia tolluntur crystallina maxima rursus
Murrhina: deinde adamas notissimus: & beronices
In digito factus preciosior. hunc dedit olim
Barbarus incestæ. i. Ptolemeus Dionysius Cleopatræ uxori suæ: qui deinde ad Agrippam iudæoꝝ regẽ deuolutus: Beronicæ sorori datus fuit. unde pergit poeta: Dedit hunc agrippa sorori.

Obseruant ubi festa mero pede sabbata reges:
Et uerus indulget sembus clamentia poreis. At eius rei historiã omnẽ late explicuit Iosephus de captiuitate iudaica libro Alia ponitur a Valerio de ultione.

B essi cũ duplici. f. scribit' populi sunt thracum teste Solino dextero latere strymonẽ incolentes usq; ad mediũ annum: qui pangæi radices circumsiunt. de quibus Ouidius libro. iiii. de tristibus ait:

Viuere ꝺ miserum est inter bessosq; getasq;

Illum qui populi semper in ore fuit.

Hos in quibusdam græcis codicibus bossos cum .o. & non cũ .e. scriptos comperi.

B eta cũ .t. exili scribit' nomẽ est secundæ litteræ alphabeti græcoꝝ. unde Iuuenalis in satyra Plurima sunt fuscine aiti Hoc discunt omnes ante alpha & beta puellæ. Verũ & si hæc littera apud græcos uoce ipsius. u. nostri dum consonans est ꝓferatur: tamẽ cum apud nos transferꝛ: semper fere in .b. nostrũ cõmutamus. Nõnũq;

etiam & in.u.consonans:ut βίκτόύ uitia:& alia pauca. Quin & omnia nomina litterarum terminata in.a. eã .t.præcedentẽ habent ipm.t.exile:hoc est sine aspiratione significatum:ut beta ita theta iota zita.

B ethys cum.e.absq; diphthongo &.th.aspirato atq;.y.græco scribitur: regio est hispaniæ quæ a fluuio per illã decurrente nomen assumpsit:dicente Seneca in Medea:

Nomenq; terris qui dedit bethys suis.

Hesperia pulsans maria languenti uado. Et fluuius ipse a βύθος:quod est ꝑfundũ nomẽ assumpsit. in hoc flumine lanas pulchro colore tingi ostendit Martialis cum dixit:

Bethys oliuiferæ crimen redimite coronæ
Aurea qui nitidis uellera tingis aquis.

Quod Iuuenalis etiam tetigit cum ait in satyra Natali coruine die:

Præcipitare uolens etiam pulcherrima uestem
Atq; alias:quarum generosi graminis ipsum
Infecit natura pecus:sed & egregius fons
Viribus occultis:& bethyeris adiuuat aer.

B ethsaida cum.th.aspirato sequente.s.&.a.latino scribitur:ciuitas fuit in syria.

B etulus cum.t.exili & uno.l.scribit' ihispaniæ ẽ fluui⁹:cui⁹ aqua ad ferri tẽperamẽta dicitur ꝑaptissima.

B ianor cũ.i.latino scribit' fuit teste Homero li.xi.iliados unus ex troianis principibus q cũ Oileo auriga ab Agamemnone in bello interemptus fuit. Alius fuit Tyberini regis tusci:& Mantonis fatidicæ:quæ mantuã cõstruxit.de quo Virgil⁹ in Mœri:Nãq; sepulchrũ incipit apparere bianoris. Et dicit' Bianor ꝙsi βία.i.uio lentia:ἀπὸ τὴν ἰσχὺν idem dictus fuerat prius Oenus:ut iudehimus in dictione Manto.

B ias'eum.i.latino scribit' fuit prisennensis philosophus ex asia patre Teutamo natus.hũc Satyrus septẽ reliqs sapientibus prætulit. Idem teste Laertio uir fuit totus regius:& ciuũ suoꝝ princeps:quos diu aduersus periculis tutatus est. Sed tandem capta Sensel patria:cẽ fugientibus cunctis onustis sarcinulis preciosaꝝ rerum suaꝝ:& ipe interrogaret' cur ex bonis suis solus nihil secũ ferret:respondit omnia bona mea mecum porto Post hæc usq; ad interitũ suum defendendo amicos aduocauit. Et cum iam decrepitus pro clientulo aduocasset:fessusq; caput in nepotis filiæ gremium declinasset expirauit.

B yblesia prima cum.y.græco& penultima cum.s.latino scribitur:urbs fuit in asia.

B ibliotheca cũ.i.latino utrobiq;&.th.aspirato scribit' atq;.e.exili dici põt a nostris librorũ repositoriũ ideſt βιβλιων:quod est librorũ siue repositorii. Et ut scribit Gellius libro noctiũ atticaꝝ.vi. libros athenis disciplinarum liberaliũ publice ad legendũ prębendos primus posuisse dicit' Pisistratus tyrannus. Deinceps studiosius accurauit:asq; ipi athenienses auxerunt. Sed omnem illã postea librorũ copiã Xerxes athenaꝝ potitus urbe ipa præter arcem incensa abstulit:asportauitq; in persas. Hos porro libros uniuersos multis post temporibus Seleucus rex:q Nicanor appellatus est:referendos athenas curauit. Ingens post numerus librorũ in ægypto a Ptolemæis regibus uel cõquisitus uel cõfectus est. Ad milia ferme uolumina septingenta:sed ea omnia bello priore alexandrino dũ diripitur ea ciuitas nõ sponte neq; opera consulta:sed a militib⁹ forte auxiliariis incensa sunt. Nec id prætereũdũ uidetur:quod Plini⁹ circa instũ.xxxv. libri naturalis historiæ nouitiũ dixit inuentũ. Siquidẽ non ea auro argentoue:aut certe ex ære in bibliotheciis imagines dicatæ fuerunt illis.f.quoꝝ imortales animæ in locis usdem loquunt'. Quin ĩmo etiã & quæ nõ sunt fingunt:sicut in Homero euenit. Quo maius ut equidẽ arbetror:nullũ est fœlicitatis specimen:q̃ semp omnes scire & cupere quales fuerit aliquis. Et subdit Asinii Pollionis romæ inuentum qui primus bibliothecam dicãdo ingenia hominũ rei publicæ fecit. An priores coperint alexandriæ & pergami bibliothecas magno certamine instituere nõ facile diserim. Imaginũ amore flagrasse quosdã testes sunt: & Atticus Ciceronis edito de ea re in sua senectute uolumine. Et M. Varro benignissimo inuento inferens in uoluminibus nõ tantũ septingẽtoꝝ illustrium noia:sed & aliquoꝝ imagines nõ passus interire figuras.

B ibliopola cũ.i.latino utrobiq; scribit' dicit' a nostris librari⁹. Nã cõponit' ex βίβλος q̃ est liber:& πωλῶ uendo:eum ille sit qui libros uenditat. Martialis in ultimo:Et faciet bibliopola triphon. Vere ut ex antiquorũ dictis annotare ualuimus:liber duo significat:ipm opus totum:& certã operis partem. unde ait Vlpian⁹ Sicui centũ libri sint legati:centũ uolumina ei dabimus: nõ centum quæ quis ingenio suo metit⁹ sit quæ ad libri scripturã sufficeret:utputa cũ haberet Homeꝝ totũ i uno uolumie nõ ꝙd agintaocto libros cõputam⁹ sed hoc unũ Homeri uolumen pro libro accipiendum est. Sic nostro iudicio cõsueuere:Cicero sic Gellius: & alii fere omnes. Nõnulli uero putant melius dici totũ opus codicẽ:& certam operis partem librum:ita ut Virgilius æneis nõ liber sit:sed duodecim libri. georgica nõ sit item liber:sed libri quattuor. bucolica unius liber dicatur:sitq; idem unũ uolumen. Georgica quattuor uolumina: æneis.xii. Ouidius: Sũt mihi mutatæ ter quinq; uolumina formæ. Alii uero totum opus librum uocant:& operis partẽ uolumen:ut Plinius de libris sui auunculi loquens ait libros trẽs in sex uolumina propter amplitudinẽ diuisit. Volumẽ uero uel a uolo dictũ estuo quod in libris uoluntas apparet:uel quod magis sequerer a uoluo:eo quod uolui apud antiquos cõsueuerit:ut duo Cæsaris anticatones. Simili modo hebræi legẽ suã uoluere:& græci missam hoc tpe

consueuerunt. Sic antiqui romani qui in libris arborum .i. teorticibus scribebant: ut eos libros cõmodius ferrent conuoluebant. unde forte uolumina appellauerunt. Nanq; adhuc durat uerbum euoluere libros: pro eo quod est aperire libros lectitandi gratia: quasi rem conuolutam explicare. Quéadmodum euelare est rẽ uelatam detegere. Nisi dicimus euolui libros propter numerum paginarum. Accipitur autem nunc euoluere libros siue auctores: pro eo quod est lectitare.

B io uel ut alii more græco scribunt Bion cũ .i. latino sequente .o. scribitur: fuit genere borysthenites. Quibus autem fuerit parentibus: & quibus ex rebus ad philosophiam se trãstulerit: ipsemet enarrauit in epistola ad Antigonum sic dicens: Pater meus liberatus fuit cubito se tergens. Significabat aũt illum furcodiam: & laridum uendere: borysthenites genere habens non facie: sed in facie scripturam indicũ acerbissimæ domus. Mater autem quam huiusmodi dicere potuit. Deinde pater nescio quid in rem publicam q; cõmittens: cum totã domo uenundatus est. me adolescentulum haud ignauũ uel ingratum orator quidam emit: Is mortẽ mihi omnia reliquit. Ego tabulas ipius exurens cunctasq; discindens athenas cõcessi: ibiq; philosophatus sum. Fuit hic Bio ingenio uersatili: ut dixit Laertius: & sophista callidus. Fuit auditor Crates & Theodori athei: quin & Theophrasti. & ut dixit Eratosthenes primus Bio philosophiam uario orationis flore uestiuit. hic alcibiadẽ culpans dicebat illũ dum esset adolescens uiros ab uxoribus: dũ ẽt iuuenis uxores a uiris abduxisse. Fuere teste Laertio Biones decẽ: Primus Pherecydi Syro cõtemporaneus fuit. Secundus rhetor syracusanus: qui in arte rhetorica scripsit. Tertius hicipse. Quartus qui attice multa cõscripsit & ionice: qui primus ostendit regiones quasdã esse: ubi sex mensiũ esset nox: & totidem dies. Quintus solensis qui scripsit asthiopica. Sextus rhetoricus: cui⁹ feruntur nouẽ libri musagi inscripti. Septimus lyricus poeta. Octauus malesius sculptor. Nonus poeta tragicus. Decimus sculptor clazomenius fuit chius.

B iothanatus prima cum .i. latino antepenultima cũ .th. aspirato: & ultima cum .t. simplici scribit': dicitur ille q per uiolentiã mortu⁹ est: hoc est Bia .i. violentia: θάνατος mors. Nã ut antiqui gentiliũ theologi asserebãt Bio thanatorũ animæ in originem suã nõ recipiebantur: nisi uagantes legitimũ tempus fati compleuerint: quod poetæ ad sepulturam transferunt: uit centum errãt annos. unde occisura se ipsam ante tempus Dido dicebat ad Aenean: Omnibus umbra locis adero: dabis improbe pœnas. Solicet mihi uaganti.

B yria prima cum .y. græco & penultima cum .i. latino scribitur: apud græcos uero addit' .s. in fine: & dicitur Βυρσία. Sane ex nostris nõnulli duplicant .r. quod sine ratione factum est.

B yrrho cum .y. græco & dupicato .r. atq; secundo aspirato scribit' & dicit' quasi pyrrus hoc est ruffus. Quin & pro nomine proprio a Iuuenale ponitur.

B yrsa cum .y. græco scribitur: uocabulũ est tyrium: quod apud nos corium uel tergus indicat: a quo carthago eo nomine prius cognominata fuit: quia pro illa ædificanda tantũ loci Dido emerat a rege Hiarba: quãtum corio taurí tegi posset: dicente Virgilio libro æneidos primo:

Mercatiq; solum facti de nomine byrsam
Taurino quantum possent circumdare tergo.

B isaltæ cum .i. latino & .t. exili scribitur: populi sunt scythici. de quibus Virgilius libro georgicorum .iii. meminit cum ait: Bisaltæ quo more solent acerq; gelonus Cum fugit in rhodopen: aut in deserta getarum.

B yssus cum .y. græco & duplicato .s. scribitur: genus est lini subtilissimi. Est & aliud præciosius linum: quod durat in igne: & teste Plinio libro .xiii. pondere auri olim permutabatur.

B isonium cum .i. latino utrobiq; & .t. exili scribitur: stagnum est in thracia abderæ urbi propinquũ in quo teste Herodoto libro historiarũ .vii. duo flumina cadunt: istrus & compsantus: a quo & ipsa thracia (ut quidã uolunt) dicta est bisonia: & nõnunq; bisonis cum .i. latino etiam in ultima ut Ouidius epistolarũ heroidum: Et tuta a bello bisonis ora fuit. i. thracia & thraces Solino teste bisones. At uero Lactantius grãmaticus super secundũ thebaidos: & stagnum & prouinciã a Bisone rege cognominata uoluit.

B itias cum .i. latino utrobiq; & .t. exili scribit': nomen est uiri: quẽ teste Seruio Liuius dixit fuisse præfectum classis punicæ: quã .f. Dido carthaginem usq; perduxit. de quo Virgilius in primo: Tum bitiæ dedit increpitus. Acrin .ix. de alio locutus est cũ ait: Pandarus & bitias idæo alcanore creti.

B ithynia prima cum .i. latino: sequens cum .th. aspirato: & .y. græco penultima cum .i. latino scribit': licet Parmenides latinus quidã grammaticus: & qui nunq; eo dicem græcum uoluit: aliter somniet: quintia est minoris asiæ aduersa thraciæ & proxima troadi ad introitum ponti: prius bebrycia dicta fuit: postea mygdonia: & ultimo a Bithyno rege bithynia cognominata. hæc teste Solino diues est urbium & opulenta rerũ a fontibus fangari fluminis propicios primosq; fines habet. cadesq; teste Seruio phrygia magna fuit: in cuius agro ut idem Solinus refert libyssa locus est: micomediæ proximus sepulchro Hannibalis insignitus. Est etiam in eadem hylas fluuius: & peusa urbs.

B iton cum .i. latino & .t. exili scribitur: fuit frater Cleobis: qui duo matrem Argiam in Iunonis templum currus traxerunt: ut late ostendit Herodotus libro historiarum .i. & ex nostris Cicero: Seruius: Valerius de pietate erga parentes: & alii nonnulli.

B ituri cum .i. latino & .t. exili scribitur a græcis: populi sunt galliæ.

Byzantium prima eius.y.græco sequente.z.consonante:penultima eius.t.exili &.i.latino scribitur: urbs est thraciæ maritima a Pausania spartanorum rege prius conditaut testatur Iustinus libro suo epitomatis.ix. Nunc uero constantinopolis a Constantino imperatore:qui eam adauxit & exornauit uocatur.

Blasterare cum.s.exilibus scribe'.uocabulū est a græca dictōe deductū quæ dicitur Βλέξ hui⁹ Βλακός:a nostris uero iactans seu iactator dici potest: ideo blasterare est stulte & præcupide loqui. Nam huiusmodi homines in uerba proiectos nostri ueteres teste Ciellio locatuleios & blasterones & linguaces dixerunt:qui etiam a græcis κατάγλωσσοι appellare'.unde Homerus unum ex omnibus Thersitē αὐτοσχεδίην & ἐπιτροχάδην appellabat. Verba illius multa ἀκόσμητα ſrepentium sine modo graechulorum similia esse dixit Sane in libello de philomena:qui Ouidii a nonnullis inscribitur:habetur arietem blasterare cum ait:blastet rat hinc aries:& pta halat ouis. Festus uero dixit camelos blasterare cum uoces edunt.

Bocchus cum duplicato.c.& secundo aspirato a græcis scribitur:fuit mauritaniæ & getuliæ rex. hic generū suum Iugurtham extremis ligatū.L.Syllæ Marii quæstori tradidit:ut plene ostēdit Sallustius in Iugurthino.

Bœbeis prima eius.œ.diphthongo:penultima absq; diphthongo:& ultima eius.i.latino scribitur:fuit teste Porphyrio in secundum iliados: Homeri palus thessaliæ.

Boetia cum.oe.diuisis syllabis &.t.exili:atq;.i.latino scribitur.regio est europæ in confinio atheniensi a bouequam indomitam Cadmus Agenoris filius ibi comperiens immolauit:sic quoq; cognominata fuit. Hic sub attica regione comprahendi nonnulli uolunt. Quin & olim sub macedoniæ nomine nonnulli deuenisse referunt.hæc eadem ut ex quibusdam Homeri glossulis accepit:aonia prius ab aonijs ibidem habitantibus uocata fuit.Nonnter uero quoniam ab uuandalis ex aphrica pulsis occupata fuit:uuandalia dicta fuit.

Bootes cum.oo.diuisis syllabis:& duplici.o.&.t.exili scribitur:hic est qui & arctophylax a plurimis cognominatur:quem Arcadem Calistonis filium fuisse dicunt.sed Aratus ideo bootem illum dixit: quia arctos q̄ plaustrum dicta fuit agitare uidetur.

Bocotix cum.œ.diphthongo &.i.latino sequente.x.consonante scribitur: fuit quidē cimbrorum rex a Mario debellatus.

Bombyx cum.y.græco scribitur:uermis est:quo apud æthiopes:indos:& seres nascitur sericum:quod etiam bombyx uocatur:Intra quod ut ferunt conclusus uermis emoritur:ex quo in terra fato iterū produci bombycem dicunt:a quo panniculus rubedine infectus:& aptus mulierum genas inficere bombycinus uocat' penultima solliete correpta. Iuuenalis in satyra Credo pudicitiam inquit Et panniculus bombycinus uritideest sericeus. Ponitur etiam bombyx a Theocrito proprium nomen feminæ.

Bomilchar cum.i.latino &.ch.aspirato scribitur: fuit Hamilcharis filius: & in medio carthaginis foro patibulo suspensus.

Bolis cum unico.l.&.i.latino scribitur:dici potest latine a similitudine magis q̄ a iaciendo iaculum: ad cuius similitudinem faces quædam igneæ bolides uocabantur. Vnde Plinius libro secundo duo genera earum lampades uocant:plane faces alterum bolidas:quale mutinensibus malum usum esse dixit q̄ faces uestigia longa faciunt priore ardente parte:bolis uero perpetua ardens in longiora trahit limitem.

Boreas cum unico.r.a nostris &.e. absq; diphthongo scribitur: eo quod prima a latinis poetis semper breuis ponitur. Ouidius libro metamorphoseos primo:Horrifer inuasit boreas:contraria tellus. Virgilius libro georgicorum primo:At boreæ de parte trucis. Apud græcos uero cōmuniter cū duplici.r.scribitur: ut Βόρρας:quod illorum poetæ non semper obseruauere:sed more nostro eum unico.r. scribentes breuem protulerunt. Orpheus in argonautica:πάσσυτον ὑπερβορέων πέρατες. Aliquando uero & Βορέας huius Βορεάδης declinant:ut idem πέρας Λύτε σεροίσκοισι Βορεάδης ἄντιον ἄρκτου. Et dicit a nostris aquilo.hunc quidam illum esse putant:qui Homero ἀτρυγέτης:hoc est æthere genitus appellatur. Nā ab æthereo axe descendere etiam a nostris poetis dicitur.ut Ouidius libro primo de tristibus: Quantus ab æthereo personat axe fragor. Qua de re a quibusdam etiam ἀπαρκτίας: hoc est septentrionarius appellatur. Nec nisi quattuor principales uentos nominauit Homerus:quos Seneca in Agamemnone tempestatē describens:quam passus fuerat Agamemnon: pulcherrime unico uersu concluſit dicens: Rapiuntq; pelago infimo euersam solo. Aduersus euro zephyrus:& boreæ notus. Ouidius uero libro.i. de tristibus quatuor uersibus hos eosdem uentos cum loris suis unde perflant recolligens ait:

Nam modo purpureo uires capit eurus ab ortu.
Nunc zephyrus fero uespere missus adest.
Nunc gelidus sicca boreas bacchatur ab arcto.
Nunc notus aduersa prælia fronte gerit.

Bcrystenes cum.y.græco &.t.absq; aspiratione scribitur:sed ut apud antiquiores nostros diligentissime annotatum:illud.y.græcum in.u.nostrum conuerti cōsueuerat. Vnde etiam in triumphalibus.Ti.Plautii apud tybur scriptum comperi VLTRA BORVSTENEN cum.u.nostro & non.y.græcum pulcherrime litteræ indicant. Et est teste Herodoto libro hystoriarum quarto:fluuius scytharum magnus: & ab istro quartus memoria dignus:ita ut secūdus sit tyres:tertius hypanis:& hic quartus. Et ut idem auctor subdit:si in se cō-

fideretur: quia sin illum nulli alii defluunt fluuii principalissimus omnium fluuiorum excepto nilo uidetur cum purus & simplex absq; aliorum admixtione descendat. Nec illius eodem Herodoto teste: ut neque nili initium designatur. hic cum gentes sui nominis: & lætissima pabula naui gabilis semper alluerit: in euxinum descendit pontum.

B os cum simplici. o. hoc est absq; diphthongo scriptum: etiam græcum uocabulum est. Nam ut comperi ab Aristarcho grammatico antiquissimo in quibusdam glosulis in Homerę: descendit a uerbo βω. quod apud illos significat alo seu uescor: cuius futurum facit βόσω: a quo bos formari per ablationem. o. magni dixit Addit & aliud eam in femenino proferrtur: boum congregationem designare. Sane apud nostros in nominatiuo ac uocatiuo singularis datiuoq; & ablatiuo plurali primam producit: in reliquis uero casibus corripit: & a boue reboo uerbum deducitur: quod græcum esse dixit Seruius super tertio georgicorum. Nam apud latinos ut ait nullum uerbum est: quod ante. o. finalem. o. habeat excepto inchoo: quod tamen maiores aliter scribebant: scilicet auferentes aspirationem a. c. & duabus uocalibus interponentes dicentesq; incohoeta ut tria tantũmodo haberent nomina in quibus. c. litteram sequebatur aspiratio: sepulchrum: Orchus: & pulcher. ex quibus ut ait pulcher tantum hodie aspirationem recipit.

B osphorus cum. ph. aspirato scribi debet: ut Oenophorus: Christophorus: & similes: quæ cũ græcæ dictiones sint: & a uerbo φόρεω: quod nos cum. f. fero dicimus compositæ: cum. ph. scribi debent. Et dicitur a tristitia bouis uel anguis meatibus boum peruiis: ut uidebimus in dictione oceanus. Et sunt bosphori duo nominatissimi. Vnus qui thracius dicitur prope byzantium: siue iam cõstantinopolim: quem teste Herodoto facto ex nauibus ponte Darius ad scythas proficiscens: cum exercitu pertransiit. Cuius rei erectam columnam litteris annotatam monumentum reliquit. Alter uero bosphorus in introitu paludis mæotidos habetur: qui cimmericus dicitur: & de quo Ouidius libro tristium tertio: locutus est cum ait:

Bosphorus & tanais superant scythiæq; paludes
Vixq; satis noui nomina pauca loci.

B otrus cum. t. exili scribitur: sed ubi nos. u. illi. y. græcum habent: dici potest a nostris racem⁹. Virgilius libro georgicorum secundo:

Et rumpes auibus prædam fert uua racemos.

B rabassenes cum. th. aspirato scribitur: ponitur ab omnibus mœsis: quem Liuius libro quarto de bello macedonico: decem milibus passuum a lacedæmonia longinquũ dixit.

B rachæ cum. ch. aspirato scribitur: & a βραχύς: quod est breue deducitur: quasi breuia quædam sint pudendorum subligacula: ut Iuuenalis: Mittentur brachæ. Quidam uero putant geminandum. c. ac scribendum bracchæ: cui prima ultra naturam sui primitiui apud nos longa fit. Nam βραχύ apud nostros primam breuem obtinuit: ut patet in tribrachoicorum penultima breuis ponitur. Sed cũ apud græcos duplex illi sequatur: necessario longa est. Ego uero magis puto absq; geminatione scribendum. Nec penultimam primitiui apud approbatos auctores nostros breuem poni.

B rachycatalecton sola secunda aspiratur: & cum. y. græco scribitur: dici potest a nobis breuis terminatio: uel breuiter terminatum. Nam ex βραχύς: quod est breue componitur: & κατα λήγω: quod est terminor: unde catalectum terminatum. Vnde uersus ille cui desunt in fine syllabæ: brachycatalectos cognominatur.

B rachium cum. ch. aspirato &. i. latino ab omnibus græcis scribitur: quod si a βραχύς: quod est breue: ut dixit Festus deduceretur: eo quod ab humeris breue trahatur: cum. y. græco scribendum uideretur: nisi dicamus. y. græcum in. u. nostrum conuersum esse: & ante se. i. latinum suscepisse.

B rachycologia cum. ch. aspirato sequente. y. græco scribitur: dicitur a nostris breuiloquium. Nam ex βραχύς quod est breue componitur: & λογία locutione: uel λόγος locutio.

B rachtea cum. ch. aspirato &. t. exili scribitur tenuis est lamina: & sua sponte plicabilis. Nam a βραχύς dicitur: quod non minus tenue q̃ breue designat. At uero lamina quid crassius est: & ex qua armatura conficitur: qua inuenta olim homines torquebantur: nec compressa aut agitata crepitat: ut brachtea præ tenuitate. Virgilius libro æneidos sexto.

Talis erat species auri frondentis opacæ
Ilice sic leui crepitabat brachtea uento.

Nam laminam tam ferream æream plumbeam stanneam: q̃ auream argenteam electream orichalceam dicimus. brachtea uero potius ex his posterioribus: & inde brachteola diminutiuum deducitur: ut Iuuenalis in satyra Exemplo quodcunq; malo inquit:

Brachteolam de cassore ducas.

B rachteola cum. ch. aspirato &. t. exili scribit⁹: diminutiuum est deductum a brachtea: ut in præcedenti dictione uidimus.

B rachmanæ cum. ch. aspirato scribitur: populi sunt indorum.

B rasadas cum. i. latino scribitur: fuit uiri athenien sis proprium nomen.

B repium cum. i. latino scribitur: promontorium est achaiæ teste Plinio libro quarto naturalis historiæ.

Briareus cū.i.latino ſcribitur: fuit Titani & Terræ filius deorū cōtemptor: & maxime Iouis: ut noſtri poetæ deſcribūt: quāq; aliter in iliade dicat homerus. Heſiodus uero in theogonia ipſum Cæli & terræ filium dixit fratréq; Cotti & Gygis. Quos ſingulū centū manus habere dixit: & capita quinquaginta: iuxta quod dixit Horatius in odis: Nec ſi refurgat centimanus gyges. Homerus uero dixit ſolē ipſum centimanū eſſe.

Bryax cū.y.græco ſcribit: dici pōt latine fuleus: & fuit nomē opterni ſculptoris. de quo uidimus in dictiōe mauſol⁹. Et cū aliquādo apud noſtros legerim i genitiuo declinatū Bryſiadis: puto etiā Bryaſis dici poſſe.

Briſeis prima cum.i.latino ab omnibus græcis ſcribit': & ultima ſimiliter. Sed de prima an cū.y. græco uel.i. latino ſcribi debeat: dubium facit Ouidii auctoritas: q libro ſecūdo de remediis Atridē introducit cōſolantē ſe de Briſeide: quā poſtq; ex reſpōſo Calchantis & ope achillis Chryſeida patri reſtituit: in ſolatiū raptī amoris ab achille auferri iuſſit. unde apud Ouidiū Atrides ait: Et ſi prima ſinat littera nomē idē: q̄ſi dicere uelit quod ubi eſt.b.ſi ponat'.c.idem eum Chryſeide nomen erit. Sed cū Chryſeis omnino cū.y.græco ſcribat'. ſequi uidetur quod Briſeis ſimili modo ſcribenda ſit: ſed nō intellexit Ouidius niſi in litterarū numero: & ſono uocis. Nam alias cū in Chryſeide ſit aſpiratio: & in Briſeide eſſet: quod fieri nō pōt. Et fuit Briſeis puella phrygia ex lyrneſſo ciuitate: ut in ea dictione inuenimus.

Bryſea cum.y.græco &.e.abſq; diphthongo ſcribit': licet apud græcos ante ultimā ei diphthōgus habeat'. Ciuitas fuit laconiæ ut dixit Porphyrius in ſecundū iliados Homeri librū. cuius ut ait gentile eſt bryſeates in hac eodē teſte Bacchus præcipue colebat' unde Bryſeum dictum illum puto.

Bryſeus cum.y.græco &.e.abſq; diphthongo ſcribitur: unum eſt ex cognominibus Bacchi: dictū uel a bryſea urbe: in qua præcipue colebatur: ut uidebimus in dictione præcedenti. uel ut quidam uolūt a uoce bacchantium: unde & Βρυγμός ſtridorem apud noſtros deſignat.

Britannia cū.i.utrobiq; &.t.exili atq; duplicato.n.ſcribit': græci uero loco.i. ponētes.e.ac duplicātes.t.brettanniā dicūt: quod in geminatione ipſius.t. nōnulli ex antiquis noſtris in pſa obſeruauere: unde in triūphalib⁹. Ti. Plautii apud tybur ſcripeū habet'. Et comiti Claudii Cæſaris in brittannia cū duplici.t.& duplicato n. Sed cū prima breuis a poetis noſtris ponat': cū unico.t. iam ſcribenda uidet'. inſula eſt teſte Plinio li.iiii. naturalis hiſtoriæ: inter ſeptentrionē & occidentē ſita: hoc eſt ab omni continēte diuiſa. Nā a germania: q̄ ſub ſeptentrione eſt incipiens: iuxta gallii & hiſpaniā uerſus occidentē ꝓtendit': ideo ait Solinus: finis erat orbis ora gallici litoris: niſi britannia inſula nomē pene orbis alterius mereret': unde ait Virgilius: Et penitus toto diuiſos urbe britannos. hæc quoq; albina dicta prius fuit a quibuſdā albis montibus: q ad eam nauigantib⁹ primo apparent. Et ut nōnulli ferunt a Britone quodā rege britannia poſtea appellata fuit. Porrigiturq; in longū teſte Solino octingentis: & amplius milibus paſſuum. Metiturq; uſq; ad calydonicū angulū ad quē appulſum Vlyxem ara: & græcis litteris inſcriptū uotum manifeſtāt. In hac tēpore ſolſtitii æſtiui: hoc eſt cuz ſol intrat cancrū fiunt dies longiores q̄ in italia & noctes breuiores: & hoc tanto magis: q̄to ad ſeptētrionē ipſa plurimū porrigit'. Nam teſte Plinio libro hiſtoriæ naturalis ſecundo: in italia dies longiſſimus continet horas. xv. in britannia uero decē & ſeptēnita ut breuiſſima nox noſtra nouē reſultat horarū: & illoꝝ ſeptem quare ait Iuuenalis in ſecunda ſatyra: Et minima contentos nocte britannos.

Britia cū.i.latino utrobiq; &.v. conſonante ſcribit': urbs eſt galliæ ciſalpinæ a germanis tranſeuntib⁹ ad italiā duce Cicomio condita: ut teſtat' Liuius li.v. ab urbe: quoꝝ lingua apud nos ſpeculā deſignat.

Bromius cū.i.latino ſcribitur: unum eſt ex nominibus Bacchi: dictū a Βρομάω: quod eſt cōſumo: eo quod ut aiunt uinum tēperate ſumptū omnes ſuperfluitates cōſumit: & digeſtionē adiuuat. Intēperate uero humiditatē boni deſiccat: & neruorū hebetat uires: ſicq; tremulētos & effœtos ingurgitatores reddit. Alii a Βρομᾶν: quod eſt tonitruū dictū uolunt: quia cum tonitru aduenīente Iouis mater eſt illum aborſa.

Bronchus cum.ch.aſpirato ſcribitur: a noſtris dicitur guttur: & nonnunquam gutturis paſſio: quæ ex reumate deſcendit.

Brongus cum.g.in finali ſcribitur: fluuius eſt de quo uidimus in dictione anger.

Brontes cum.t.exili ſcribitur: fuit unus ex cyclopibus miniſtris Vulcani: qui apud noſtros interpretari poteſt tonitrus. Nam Βροντή græce idē eſt quod latine tonitru dicim⁹. Alter uero dictus fuit Steropes: qui apud noſtros interpretatur fulgur. Nam græce ἀστραπή latine fulgur dicitur. Alius autem Pyracmon uocatur: quaſi ignita incus. Nam πῦρ quoq; ignis eſt: & ἄκμων incus. unde Virgilius libro æneidos octauo. Brontesq; Steropesq; & nudus membra pyracmon.

Bruchus cum.ch.aſpirato ſcribitur: & a Βρύκω: quod eſt rodo deducitur.

Brumа cum unico.m. ſcribitur: dicitur quaſi Βραχύ.i.breuis: ēmαρ dies.

Brusa cum unico.s. ſcribitur: ſed ubi nos cum.b.græci cum.p. ſcribunt: eſt urbs in bithynia ab Hannibale teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ ſub monte olympo condita.

Bulchar cum.ch.aſpirato ſcribitur: fuit Siphacis numidiæ regis præfectus: qui Maſaniſſam hoſtiliter perſecutus eſt.

Buentaurus cum.c.&.t. ſimplicibus ſcribitur: dictio eſt compoſita ex uoce bu: quæ magnū quiddam enuntiat: & centaurus: ut late uidebimus in dictione bulima.

B ubulcus cum.c.simplici scribitur & dicitur quasi bubus cultor. Nam is teste Paulo iurisco consulto de fundo instructo dicitur siue qui bobus aratis siue qui boues fundi aratorias pascit.

B ucolicus absq; aliqua aspiratione & unico.l. sequēte. i. latino scribit: dicit a nostris armētarius: ut Virgilius li. georgi. iii. Armentarius ater Agit. unde teste Donato sup Virgiliū q; expositores Theocriti secutus extima fuit pastoꝝ genera: quæ dignitate aliqui ē bucolicis habēt. Minimi fuit αἰπόλοι: qa a nostris caprarii dicūt. Paulo honoratiores fuit ποιμένες q apud nos ouiliones dicūt. Honestissimi aūt & maxime βουκόλικοὶ dicunt: q a nostris armentarii appellāt. A quib⁹ tamē ab excellentissimo pastorū gradu: primū fuit carmē Virgili⁹ bucolicū appellauit. & teste Macrobio ex affectu: quē ad linguā græcā habebat Virgilius græco magis uocabulo q̄ latino opꝰ inscripsit. Quod sane carmen qualiter cōperti fuerit: undebim⁹ in dictione Daphnis.

B ucolion q̄ unico.c. exili &.i. latino scribit: fuit maxim⁹ filioꝝ Laomedōtis dicēte Homero li. vi. ilia. Βουκόλιον ἄλλον υἱόν ἀγλάου λαοτ̄ Λαομέδοντος τρῖσ βὸτατον. Hic teste eodē Homero cum oues pasceret: ex nympha noie Abarbarea furtiq; filios peperit Aesapū & Pædasum: quos Eurialus in bello troiano occidit.

B uccina cū duplicato.c. &.i. latino scribit: a græco uocabulo deducitur βουκανιστηριον: quod instrumē tum est: sic quoq; a foꝝ similitudine uocitatū: quod sane signū dat in hostes ad sollicitadinē & pugnā. Virgilius libro. vii. æneidos: Qua buccina signū dira dedit. Et libro .xi. Bello dat signum rauca cruentum Buccina. Tuba uero ad prælium cōcitabant: ut At tuba terribilē sonitū procul ære canoro Increpuit. huius sonitus clangor: at Clangor ae tubarum. buccine uero buccinum.

B ucephalus cum.c. exili &.e. absq; diphthongo scribit: fuit equs Alexandri magni nomen: sic quoq; cognominat⁹ ob similitudinē quā in capite bubali detinebat. Vnde cōponit ex τε κεφαλὴ: quod est caput: & βοῦς bos. In cuius honorē Alexander bucephalam cōstruxit in india: ubi equus mortuus est.

B udini cum.i. latino scribit: populi sunt teste Herodoto li. historiaꝝ. iii. ultra sauromatas: pinguem sane: & omni siluarum genere opimā terram incolentes. At uero budi populi sunt medorum.

B ulima cum.i. latino scribit: dici pōt quasi magna fames. Nā cōponit ex bu: quæ cū admiratione apud antiquos nostros magnū quid indicabat: & λιμὸς fames. unde Varro in libris: quos de re rustica scripsit: A magnitudine inquit boum: qui in italia erāt cōsuetudine factā fuisse: ut præpolita hac uoce bu magnū quid dam semper demonstaret: inde dici bulimam magni famē: & bupædes grandes pueros. f. cum æ. diphthōgo in penultima. Nā cum.e. sine diphthōgo significat magnos pedes: & similiter unū humanum: quā græci βοῦν καρα uocant. Virgilius libro georgicorum. ii. Et tumidis bumalthe racemis. Et talia his simulā: quæ semper ad magnitudinis rationē pertinēt: p quē modū & bucentaure dictā putamus nauem quandā magnā: quæ cētauri signo annotabat. Quod Virgi. elegantissime illo uersu expressit cū ait: Cētauro inuehit magna.

B umalthos cum.th. aspirato scribitur: dicitur a nostris bumamma. Nam cōponitur ex uoce bu: quæ magnū quid enunciat: & μαστὸς: quod est mamma. Nā una magna est quæ puellaꝝ mamma videt. & a Virgilio bumalthe græce enunciat: cum ait li. georgicoꝝ. ii. Et tumidis bumalthe racemis.

B ura cum unico.r. scribitur: oppidum est achiuorum.

B uris cum unico.r. &.i. latino scribitur: dicitur curuamentum aratri: dictum quasi bouis ura. i. cauda: cū sit in similitudinem caudæ bouis. fuit etiam lacedæmonii cuiusdam nomen.

B urrhum cum duplici.r. & secundo aspirato scribitur: sed græce cum.p. &.y. græco in prima scribitur: hoc ē pyrrhos quod ianr̄ufum dicimus.

B usiris cum unico.s. &.i. latino utrobique scribitur: fuit Neptuni filius ex Libya suscepta: & ægypti tyrannus: qui cum suis diis hospites immolaret: & ad eum Hercules diuertisset: & simili perfidia qua cæteri tentaretur a rege ipsum aris suis impositum interfecit. Cuius itaque perfidi ritus causam posuit Ouidius libro primo de arte dicens:

Dicitur ægyptos cauisse inuentribus arua
Imbribus ut q; annos sicca fuisse nouem:
Cum thrasius busiris adit: monstratq; peti
Hospites effuso sanguine posse louem:
Illi Busiris fies iouis hostia primus
Inquit: & ægypto tu dabis hospes aquas. Sane teste Seruio huius laudes Isocrates orator eximius elegantissime scripsit. Ob quod Virgilium dixisse putant: Quis aut eurystea durum: Aut illaudati nescit busiridis aras. exponentes illaūdati pro valde laudati. Alii uero dicunt participium pro nomine posuisse: ac idē quod illaudabilis designare: ita ut si ab Isocrate laudatus fuerit: non fuerit dignus laudari. Virgilius li. æneis. ii.

Dues inaccessos ubi solis filia lucos.
Assidua resonat cantu: dum accessibides lucos: quia periculosos accesso: cum iam ad eos accessissent Vlyxis socii & alii cōplures pro uarietate temporum. Fuit etiam in ægypto hoc eodem Busiridis nomine & latera tura urbs cognominata: in qua teste Herodoto libro historiarum primo: templum fuit Isidis magnum. hanc & ab eodem busiride conditam scribit Diodorus siculus libro historiarum secundo. & ab ægyptus solis urbem a græcis thebas appellatam: ut uidebimus in dictione thebæ.

B uffi cum geminato.f.ſcribitur:populi ſunt medorum.

B ures cum.r.exili ſcribitur:fuit filius amici regis bebryciorum:& pater Erycis. Eſt etiam eodē nōe ſcytharū fluuius:cui propinqui ſunt agathyrſi & ſarmatæ.

B utyrum cum.t.exili &.y.græco ſcribitur:dicitur proprie bouis caſeus. Nam componitur ex βοῦς: quod bouem dicit:& τῦρον caſeum.

B utrotum cum.t.exili utrobiq; ſcribitur:ubi in prima.y.græcum in.u.noſtrum eōuerſum fuit. Nam apud illos bytroti dicitur:urbs fuit chaoniæ:quæ pars eſt alpeſtris epiri excelſo in loco ſita:dicente Virgilio libro æneidos tertio:Et celſam butroti aſcendimꝰ urbē. licet nōnulli more græco bytroti legere uelint. In qua ut idem poeta oſtendit troianus Helenus poſt troiæ excidiū regnauit:dicente etiam Ouidio li.metamor.xiii.

Raira petunt epiros ab his regnataq; uati
Bytroton phrygio ſimulataq; troia teneret.

B uxus cum.x.conſonante apud græcos ſcribitur:noſtri uero plærunq;.x. in duplicatum.ſ. commutare conſueuerunt:ac dicere buſſus. Quin & ubi primum græci cum.p.&.y.græco ſcribunt: Nos cōmutantes.p. in b.&.y.græcum in.u.noſtrum dicimus buſſus. Et eſt arbor ac lignum:ex quo buſſola fiunt. quandoq; uero ex more græco buſſolum a noſtris pyxis huius pyxidis dicitur. ut Iuuenalis in ſecunda ſatyra: Et condita in pyxide lyde. Sane Seruio teſte ſuper octauo æneidos:dicitur hæc buxus & hoc buxū:unde ut ait ſuperfluo quidam arborem generis fœminini eſſe uolunt:lignum uero ineſſum neutri cum eo loco etiā de ligno generis fœminini a Virgilio habeatur exemplum cum ait: Tympana nos buxuſq; uocat berecyntia matris Idææ.

Abalni cum.c.exili hoc eſt abſq; aſpiratiōe & uniſco.l.ſcribitur:ſunt teſte Herodoto libro hiſtoriarum tertio: populi aſiatici.

Cabrion cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero libro octauo iliados:frater Archeptolemi aurigæ Hectoris:In cuius mortui locum ſuffectus fuit. Apud nonnullos uero græcos dicitur cabriones.

Chabrias cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:fuit atheniēſis: & in ſummis ducibus habitus:reſq; multas memoria dignas geſſit:ut Plutarchus & Aemilius de illo rettulerunt. Nanq; illum inter cætera caſtrametari: & bellicas artes ſumme nouiſſe oſtendunt.

Cacabus abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:uocabulum græcum eſt:quod a ſono nomen aſſumpſit:quem ſupra ignem poſitis faciūt noſtri dicitur olla in qua pulmentarium coquitur. paulus iureconſultus de fundo inſtructo:cacabos inquit inter & æneum quod ſupra focum pendet nō multum intereſt. hoc aqua ad potandum calefit:in illo pulmentarium coquitur.

C acethos cum.c.exili utrobiq; &.e.abſq; diphthongo atq;.th.aſpirato ſcribitur:dici poteſt a noſtris malus mos ſeu mala conſuetudo. ut Iuuenalis in ſatyra quæ incipit Et ſpes & ratio inquit: Scribēdi cacethos ægro quæ in corde ſeneſcit. Nam componitur ex κακός: quod eſt malus:& ἔθος cum prima breui:quod eſt eorum mos ſeu conſuetudo:ut in dictione ethos uidebimus.

C acephaton cum.c.utrobiq; &.t.exilibus atq;.ph.aſpirato ſcribitur:dici poteſt a nobis mala locutio:uel cōſonantia. Nam componitur ex κακός:quod eſt mala:& φάτον locutio:quam figuram tunc eſſe dixit Seruius ſuper primum æneidos:quando præpoſitionem cum littera.n. conſequitur. ut Virgilius: Numerum cum nauibus æquat. Alii uero etiam addunt cum ſequens dictio duas habet ſyllabas præcedentibus duabus cōſimiles. ut Cicero in epiſtolis: O fortunatam natam me conſule romam:quod ſane inconcinne fieri deprehenſum eſt. Sed ut ait Iuuenalis Si ſic omnia dixiſſet Antoni gladios potuit contemnere.

C ecearia abſq; aliqua aſpiratione aut diphthongo ſcribitur: inſula eſt in ponto: quam quidam græciariam dicunt:ut teſtis eſt Plinius libro ſexto naturalis hiſtoriæ. Eſtq; Marti ſacra. In qua uolueres cum aduenis pēnarum ictu pugnare uidentur.

C achinnus prima abſq; aſpiratione:ſequente per.ch.aſpiratum ſcribitur:& a uerbo græco quod eſt καχάζω: uidelicet ſolute rideo deducitur:itaq; cachinnus ſolutus eſt riſus. Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris Sed facilis cui uis rigidi cenſura cachinni.

C acoſyntheton cum.c.exili utrobiq; & antepenultima cum.y.græco: penultima uero cum.th.aſpirato: & ultima cum.c.exili ſcribitur:dici poteſt mala compoſitio. Nam componitur ex κακόν: quod eſt malum: & ſyntheton compoſitum.

C acus cum.c.exili utrobique ſcribitur:dici poteſt a noſtris malus:id enim κακός apud græcos deſignat:ſed apud illos habet accentum in fine:quem teſte Seruio apud noſtros mutat in penultimam cum pro proprio uiri nomine aſſumitur. Virgilius libro æneidos octauo eum dixit fuiſſe Vulcani filium:& ab Hercule interfectum. Seruius uero dixit illum fuiſſe Euandri ſeruum ac furem:qui ideo ignem euomere dictus fuit:quia agros populabatur:quem ut ait ſoror ſua eiuſdem nominis prodidit:ex quo facellum promeruit:in quo ei per uirgines Veſtæ ſacrificabatur.

C adytis penultima cum.y.græco: & ultima cum.t.exili &.i.latino scribitur: fuit teste Herodoto libro histori arum secundo urbs palæstinorum non multo minor q̄ sardis.

C adus cum.c.exili & unico.d.a nostris scribitur: cum eius prima breuis ponatur. ut Virgilius libro æneidos primo Vina bonus: quæ deinde cadis onerarat acestes. quod nonnulli poetæ græci obseruant: sed cōmuniter cum duplicato.d. ab illis scribitur. Alii uero magis latinum putant: & a cadendo deriuari arbitrantur: ac esse uas aciti fundista ut sine adiutorio stare non possit.

C æa cum.e.exili &.æ.diphthongo scribitur insula est in ægæo mari sita: a Cæo Titani filio eius primi incolæ cognominata: qui pater fuit Latonæ & Asteriæ. Seruius uero super primum æneidos aliud sentire uidetur uidelicet Aristeū filiū Cyrenes matris ipsius thebas reliquisse: & hāc insulā primū habitasse: quā relicta cū Dædalo ad sardiniam postea pertransiisse. Ex hac teste Plinio libro secundo nata ralis historia: amplius trecentorum milium passuum subito abrupto hiatu cum pluribus mortalibus mare rapuit.

C æetas cum.e.exili utrobiq; &.æ.diphthongo in prima: atq; .i. latino in penultima scribitur: aentas est: quej teste Gellio Aristoteles ita stare dicit: ut nubes non procul propellat: sed ut ad se uocet.

C hære cum.ch. aspirato &.æ. diphthongo scribitur: dicitur apud nos salue. Vnde Persius: Quis expediuit psitacо suū chære ideſt ei consuetum & usitatum dixi. ut Virgilius in Palæmone: Sua semper apud me Munera sunt lauri. uel suum dixit: hoc est ita expressum ut naturale illi uideatur. Quemadmodum Virgilius libro georgicorum secundo: Quæq; fuo uiridi semper se gramine uestit.

C hæppus cum.ch. aspirato &.æ. diphthongo atq; .i. latino & duplicato.p. scribitur: nomen est proprium sed compositum ex chære: quod est salue: & hippus equus. Iuuenalis in satyra Stemmata quid faciunt: Præconem chærippe tuis circumspice pannis.

C ærete prima cum.e.exili &.æ.diphthongo ultima scribitur sine aspiratione. Ciuitas fuit in tuscia: quæ prius agilla dicebatur. Sed hic quoq; a romanis teste Seruio super octauo æneidos uocata: quia cū romani euntes per tusciam interrogarent agillinos quæ diceretur ciuitas. illi utpote græci quid audirent ignorantes: & optimum dicentes si prius eos salutarent: dixerunt chærete: quod cum.ch. aspirato &.æ. diphthongo scribitur: uidelicet chæretе: hoc est saluete. Quam salutationem romani nomen ciuitatis esse putauerūt: & detracta aspiratione eam cærete nominauerunt: ut testis est Ignius in urbibus italicis. Et declinatur secundum aliquos hoc cærete huius cæretis. Liuius tamen libro primo ab urbe hoc cære huius cæretis. & nomen patrium hic & hæc cæres huius cæretis. Virgilius libro octauo æneidos: Est ingens gelidum lucus prope cæretis amnem: qui teste Seruio nunc dicit: ut idem libro.x. Qui cærete domo: qui sunt nimonis in aruis. de quo etiam Priscianus in quarto nonnulla dixit.

C hærea cum.ch. aspirato &.æ. diphthōgo in prima scribit̄ nomen est ꝓpriū: quod apud græcos habet in fine.s. literam: quam nostri abiciant. Nam scribit̄ apud illos χαιρεας: adq; in multis fieri consueuit.

C ærephon cum.ph. aspirato &.æ. diphthōgo in prima scribitur: fuit Socratis discipulus: & ab eo libidinose amat⁹: ut ille ipse ait Aristophanes in comœdia: quam contra Socratem scripsit: cuius titulus est νεφέλαι.

C æculus cum.æ. diphthongo &.c. exili scribitur: nō defleēdit a græco: sed latino: fuitq; Vulcani filius: de quo late uidebimus in dictione præneste.

C æcuba cum.e.exili utrobiq; &.æ. diphthongo in prima scribitur. Quidam latinum putant: & ab eo quod est æcam deriuari contendunt. Ita ut uina sint antiquissima: quæ ærco in loco diu cōdita fuerint. Ego uero & si uini genus esse dicam: nomen tamen assumpsisse a loco græco æcubum uinum comperi. Nam ait Plinius libro naturalis historiæ. iii. cum de campania tractat: Hinc setini & æcubi obtendumtur agri. his iungunt̄ phalerni caleni: deinde iunguntur massici gauurani: surrhentiniq; montes: de quibus in dictione surrhentum late uidebimus. Ideo dixit Horatius libro secundo sermonū: Æcuba uina ferens alchon chiū naris expers. Et Martialis in epigrāmatibus: Æcuba fundanis generosa coquūt̄ amicis: Vitis & in media nata palude uiret. Et alibi: Dormiat & tecū q̄ cum mō æcuba miscet: Cōuiuas roseo torserat ore puer.

C æyx cū.e.exili &.æ.diphthōgo atq; .y. græco scribit̄: fuit rex trachyniæ Lucifer fili⁹: & frater Dædalōis: habuitq; uxorē formosissimā Halcyonē Neptuni filiā mutuo sibi amore deuictissimū: hinc cū ad Apollinē clariū cōsulitur⁹ de statu regni grauiter: tēpestate absorpt⁹ ē: eui⁹ cadauer cū a mari ad lit⁹ deuectū fuisset: & illā uxor cōspiceret: dolore correpta in pelag⁹ se ꝓcipitē dedit. Sed Neptuni miseratiōe & Thetidis: ambo in halcyones marinas aues cōuersi sūt: ut ostendit Ouidius. xi. metamor. de quibus in dictiōe halcyones uidebim⁹.

C æra cum.æ. diphthōgo teste Apuleio grāmatico a nostris scribi cōsueuit. Nam licet a græcoquod ē κυπρος trahatur: & secundū regulā illud. u. in nostrum. e. pduchum absq; diphthōgo transferri cōsueuerit: tamē qa apud nos nō est ipsius. e. pducti a correpto in figura differentiae placuit: ipō Apuleio teste in aliquib⁹ dictionibus p diphthō. hoc ipm decreuisse uidimus in dictiōe æthica: & uidebim⁹ in dictione scæna. Alii uero æram latinum putauerunt: ut in dictione diphthon. uidebimus.

C æroma cū.æ. diphthongo similiter posse scribi uidetur: quia a æra defenditur: illudq; pro unguento accipimus. ut Iuuenalis in secunda satyra: Et cæromatico ferit ostia parua colono.

C æsæna cum.æ. diphthongo in prima & secunda a græcis scribitur: urbs est in gallia cisalpina.

C æſius cum .c. exili & .æ. diphthongo atq; .i. ſimplici ſcribitur: non eſt dictio græca: ut quidam putauerunt: ſed latina a cædendo deducta: arma ſunt pugilum. Et huius cæſius in genitiuo declinatur: ſed nõnunq; ſine diphthongo ceſius ſecundæ declinationis comperitur: & græcum a nonnullis creditur. Significatq; Veneris cingulum quo uxor cum maritalis illi fides dabatur: a marito cingi cõſueuerat: dicente Phyllide apud Ouidium in .ii. heroidum epiſtolarum ad Demophoonta.

Cui mea uirginitas auibus libata ſiniſtris:
Caſtaq; falluci zona recincta manu.

Quod ſane cingulum teſte Seruio ſuper .v. æneidos balteus dicitur. Quod uocabulum ut ait nõ tantũ quo cingimur: ſed etiam a quo arma dependent indicat: & numero tantũ ſingulari eſt generis maſculini. Iuuena lis in ultima ſatyra: Aſti illi quos arma tegunt: & balteus ambit. In numero uero plurali neutri tantum generis. ut idem Iuuenalis: Quotiens rumoribus ulciſcuntur baltea.

C aicus cum .c. exili utrobiq; & .i. latino ſcribitur: fluuius eſt phrygiæ teſte Liuio in .vi. de bello macedonico uenieus a myſia: ut Plinius ipſe retulit libro ſexto naturalis hiſtoriæ. unde ait Virgilius in quarto georgicorum: Myſaſq; caicus. Quin & prouinciam teutraniam irrigat: & antiquũ creditur mutaſſe curſum dicente Ouidio libro .xv. metamorphoſe. Emiſſum capitiſq; ſui ripæq; prioris Pœnituiſſe ferunt: alios nunc ire caicum. fuit etiam nomen uiri troiani ſocii Aeneæ.

C ayſter abſq; aliqua aſpiratione & .y. græco ſcribitur: Fluuius eſt aſiæ in cilbianis iugis ortus. ut dixit Plinius libro quinto naturalis hiſtoriæ: qui multos amnes deferens: & ſtagnum perſagæum quod pyrithites amnis expellit. Et præter aſiam paludem labens: ſub pionio monte epheſum alluit. Vnde Virgilius libro georgicorum primo ait: Iam uarias pelagi uolucres: & quæ aſia circum Dulcibus in ſtagnis rimant prata cayſtri. Homerus ſimiliter libro iliados .β. σταρηγῶν τε πετηνῶν ἠδὲ νομήων κανχηθμοῦ ἄμφιρέεσπε.

C alaſis cum .c. exili & unico .l. ſequẽte. a. atq; .i. latino in ultima ſcribit: fuit Zeti frater: & filius Boreæ ex Orithyia ut ſuperius in dictione Zetus.

C alamus cum .c. exili & unico .l. ſcribitur: eſt harundo magis minuta habẽs internodia longa & recta. Ex qua ſagittæ apud diuerſas gentes fiebant: quod Virgilius tetigit in Damœta cum ait: Cum daphnidis arcũ Frægilli: & calamos. i. ſagittas. Nam teſte Plinio libro .xvi. naturalis hiſtoriæ: calamis populi orientis bella conficiunt: & ſpicula illis addunt irreuocabili hamo. Et cum fere totum orientem & ſeptentrionem calamis ſuperatos oſtenderit ſubdit: præcipuus hic uſus hic in creta bellatores ſuos præcipiatur. Sed in hoc quoq; (ut in cæteris rebus) uicit italia: quando nullus ſagittis aptior calamus quem in rhenо bononienſi amne: cui plurima ineſt medulla ponduſq; uolucre. Et contra flatus quoq; pernicax. Et ſubdit libris quoq; non eadẽ gratia. Nam ut ſupra paululum dixerat chartis ſeruiunt calami maxime ægyptii. iuxta cuius ſententiã Martialis ait in epigrammatibus: Dat chartis calamos habiles mẽphitica tellus: Texantur reliqua tecta palude tibi. Sed contra hunc pergere uidetur Plinius cum ait: Probatores tamen enidis: & qui in aſia circa auentinum lacum naſcuntur: noſtratibus fungoſior ſubeſt natura: cartilagine bibula fiſſilis: & præacuta ſemper acie geniculata. Cæterum gracilitas nodiſq; diſtincta leui ſaſtigio tenuatur in acumina craſſiora. Et infra ſubdit: calamus uero alius totus concauus eſtq; ſyringã uocant utiliſſimus fiſtulis. quoniam nihil eſt ei cartilaginis atq; carnis: & continuo foramine peruiũ. hæc ille. de quo Virgilius in bucolico locutus uidetur cũ ait: Nec calamis ſolum æquiparas: ſed uoce magiſtrum. Similiter idem Plinius libro .xii. eiuſdem uoluminis prius dixerat calamos & uncos odoratos in arabia naſci indiaq; & ſyria: quibus in unguẽtis uſos fuiſſe ipſe idem in ſequenti libro oſtendit. & a calamo calamarium ꝓficiſcitur: quod quidam uſurpãt pro theca. Calamaria in qua calami recõdunt: ſed quia hoc tempore pleriq; penna ſcribunt: poteſt etiam dici pennarium.

C alendæ cum .c. exili & unico .l. ſcribit': nec illorũ admittenda eſt cõſuetudo uel ratio: quæ per .k. græcam literam dictionẽ illã uel aliam ꝗuis ſcribendam contendunt: ut ſupra oſtendimus. Et dicunt calendæ a Βρύειν quod apud nos eſt uocor: quia ſolebat romæ minor pontifex nouæ conſpecta luna plæbem uocare: ut audiret quot dies a calendis ad nonas ſupereſſent. hinc teſte Macrobio libro ſaturnaliũ .i. Et ipſi curiæ ad quam uocabant': calabre nomen datũ eſt. & claſſi q; omnis in eã populus uocaret'. Qua de re teſte Gellio li. vii. no ctiũ atticæ claſſici dicebant' primæ tantũ claſſis hoẽs: qui centũ & uiginti quinq; milia æris ampliuſue cenſi erant. Infra claſſem aũt appellabant' ſecundæ claſſis cæterarũq; omniũ claſſiũ: qui minore ſumma æris: ꝗ ſupra dixi cenſebant'. unde & claſſicũ deductus dicitur: quod teſte Seruio ſuper .vii. ænei. & tuba ipſam & ſonum indicat. Virgi. claſſica iamq; ſonant quæ ſane flexibilis tuba eſt ut ſuperius in dictione claſſica. Alii uero dictã uolunt claſſem a cale: hoc eſt a fuſſe: quia nauis quæ abſq; ſido claſſis dicebatur: de fuſibus fiebat Nam de cala inquit Lucilius: Scinde calam: ut caleas. i. o puer frange fuſſẽ: & fac focum. De claſſe inquit Horatius: Me uel extremos numidarũ in agros Claſſe relegeticũ de una loqueret' naui. Et Virgilius li. ænei. vi. Lyciæ ductorẽ claſſis Horontẽ: ubi ait Seruius apertũ exemplũ claſſem etiã dici unã nauẽ: & hoc quia unius ſolius nauis Horontes ductor fuit. Erantq; calendæ Iunoni ſacræ: dicente Ouidio libro faſtoꝝ primo: Vendicat auſonias iunonis cura calendas. & inde calatores cũ unico .l. & .t. nõ aſpirato dicti ſunt ſeruiq; ſemper uocari poſſent: ob neceſſitatẽ ſeruitutis: ut teſtis eſt Feſtus. Quin & conoliũ a concalando. i. cõuocãdo dictũ

quidã

quidam pñtant. Procalare similiter prouocare dicitur ipso Festo teste. Et eodem modo calumniã: & calones ex illo dicti uoluit. Sane teste Paulo iurisconsulto de uerborum significatione ante diem decimũ calendarũ & post diem decimũ calendas atq; utroq; sermone undecimus dies significatur. Similiter Petronio grãma tico teste intra calendas id fieri dicit: quod nõ ante calẽdas. s. eo ipso die quo calendæ sunt agebat. At Gellius circa finẽ li. xii. noctiũ atticarũ post longã rei huius disputationem tandem concludit: & ante calendas & in ipsis calendis iure fieri posse.

C alathus cum. c. exili & unico. l. atq; th. aspirato scribit: dicitur a quibusdã ex nostris qualus & diminutiũ quasillus. Ab aliquibus fiscella. iuxta quas significationes ait Virgilius in Alexi: Tibi lilia plenis Ecce ferunt nymphæ calathis. Aliquando uero & pro calicibus ad sacrificium aptis posuit idem cum ait in Daphnide Vina nouũ fundam calathis ariusia nectar.

C alabeya cum. c. exili & unico. l. atq; y. græco scribitur: pars est italiæ post lucaniam a græcis sic cognominata: quia bonis omnibus scatet. Nam componitur ex καλὸς: quod dicit bona: & βρύω: quod est scaturio. Et idem hic calaber & hæc calabra & hoc calabrum derivatur. Ouidius li. iii. de arte: Ennius emeruit calabris in montibus hortos Contiguos pene scipio magne tibi.

C alchas prima cum. c. exili sequẽs cũ. ch. aspirato scribit: fuit Thestoris troiani filius: fuit testis est Ditis augur maximus: qui cũ circa initia belli a troianis ad Apollinem delphicũ cum muneribus mitteretur: & responsum haberet: ut dum stis troianis græcos sequeretur fœlicitatẽ ab illis gratissime receptus est: cuius sane interitũ in dictione gryneum nemus uidebimus.

C alydnæ cum. c. exili & unico. l. atq; y. græco scribitur: insulæ sunt quædam paruæ ex cycladibus: de quibus Homerus libro secundo iliados meminit.

C alisto cum. c. & t. exilibus & unico. l. atq; i. latino scribit: fuit Lycaonis arcadiæ regis filiaus dixit Hesiodus quæ post pulsum patrem a regno: Dianã secuta é. Sed ut narrat Ouidius libro metamor. ii. cũ Iuppiter illã cõspiceret: & amaret: accepta Dianæ forma: ad illã perrexit: quã cõpressit: & grauidauit. Ex qua ortus ẽ Arcas: a quo arcadia prouincia cognominata est. Sed a Iunone crinibus cõprehensa: & in diuersum distracta in ursam cõuertitur: quã cũ filius Arcas deinde uenator effectus: esse cõspicentẽ matrẽ ursam ac fixe intuentem forte cõperisset: res infesta sagitta illã impetere satagebat. Quibus Iuppiter miseratus: ambos in cælũ traxit: & iuxta borealẽ polũ locauit. Quod Iuno ægre ferens: Tethyn Oceani uxorẽ suamq; nutricẽ adiens ab illa impetrauit: ne Calistonẽ in Oceano lauare permitteret. Quare cũ cætera signa occidant: & in Oceano se lauare dicatur: solum ursæ signum numq; occidit: dicẽte Virgilio li. georgicorum. i. Arctos oceani metuentes æquore tingi. Sed cum in terris ursa esset: & mænalum erymanthum arcadiæ montes incoleret: Manalis ipsa & Erymanthis a poetis dicitur. Ouidi⁹ libro quinto de tristibus.

Quæ nunc suppositum stellis erymanthidos ursæ
Iuncta tener eradis sarmatis ora getis. Et prius libro quarto dixerat: Cumq; suo borea manalis ursa uidet. Verum hæc ipsa ex græcis nõnulli in nouacri arcadiæ monte gesta narrarunt.

C alipolis cũ. c. exili nõ geminato. l. atq; i. latino utrobiq; scribit: urbs est thraciæ in extremo hellespõti a. C. Calicula ædificata: a quo nomẽ assumpsit: hoc est Caliculæ polis. i. ciuitas. Calicula uero a caligis: quas margaritis refertas primus portauit: nomen assumpsisse dicitur.

C alinus cũ. c. exili & unico. l. atq; i. latino scribitur: fuit flatuarius. de quo Quintilianus meminit.

C alon cum. c. exili & unico. l. scribitur: fuit teste Quintiliano uir flatuarius.

C alidonia cũ. c. exili & unico. l. atq; y. græco in secunda scribit: ciuitas fuit aetoliæ: & regia Oenei patris Meleagri: a quo locus circũstans eodem nomine cognominatus fuit: & penultimã corripit.

C alpsio cũ. c. exili & unico. l. atq; y. græco scribit: fuit teste Hesiodo i theogonia nympha Oceani & Tethyos filia. Homerus uero siue eandẽ: siue aliam dixit libro. vii. odissez fuisse Atlantis filiã cuius ait: ἔνθα δ' ἔτι Ἄτλαντος ὀλοφύδνα κικλήσκω. hæc insulã de suo nacie cognominatam tenuit in tonico mari sitã propinquã lacinio promontorio: ut sentire uidetur Plinius libro. iii. naturalis historiæ. Alii uero dicunt in mari aphrico fere ex oppositio ad maiores syrtes: quã prius dictam ogyam a rege: q in illa regnauerat seruant. Et in hoc cũ Plinio forte conueniunt: quia mare aphricũ ionio est conterminũ. Ad hanc ut dixit Homerus Vlyxes cũ discessisset a Circe naufragus peruenit. Et quia alter fuit alterius amore detentus: septem annos cum illa morã traxit. A qua magna cũ difficultate discedere ualuit: dicente Ouidio li. ii. de arte: Non formosus erat: sed erat facundus ulyxes: Et tamẽ æquoreas torsit amore deas.

C alix cũ. c. exili & unico. l. atq; i. latino scribit: græce uero dicit ἀλίξ genus est populi: de quo ait Macrobius libro saturnaliũ ona littera cõmutata: uidelicet. o. græcum in. a. dicitur apud nostros calix.

C alyx cũ. y. græco in ultima: folliculũ ẽ quo fructus arbor cooperit: deductũ a καλύπτω quod ẽ cooperio

C allicratidas absq; ulla aspiratione & duplicato. l. atq; i. latino scribitur: nomẽ est uiri proprium.

C allimach⁹ prima cũ. c. exili sequẽte duplicato. l. & i. latino atq; ch. aspirato in ultia scribit: fuit nomẽ pluriũ sed præcipuꝰ fuit teste Solino poeta cyrenẽsis. Alter fuit historicꝰ ægyptiꝰ: de quo uidebimꝰ in dictione Osiris.

C alliope cũ. e. exili & duplicato. l. atq; i. latino scribit: fuit una nouẽ musarum: & alias excellentior: ut dixit

Hesiodus. Cuius causam ac illius interpretationem uidebimus in dictione musæ. Et dicitur nonnunq; Calliopea: ut Ouidius libro fastorū. v. Prima sui cœpit calliopea chori. cuius ratio est quia apud illos καλλιοπη cum. η. in fine: & καλλιοπηια: cū ei diphthongo in penultima: hoc est subsequente. a. scribit: quā dipht. semper (ut supra uidimus) in. e. uel in. i. productas transferimus.

C allibratus abſq; aspiratione & duplici. l. atq; i. latino scribitur: nomen fuit uiri proprium.

C allisthenes cum. e. exili & duplicato. l. atq; i. latino & .th. aspirato scribitur: fuit Aristotelis discipulus & necessitudine quadam ex materna stirpe cōiunctus excellentissima disciplina imuenis. hic ad Alexādrū magnū ab Aristotele missus: Cum in asiam illum sequeretur: quasi Hermolai cōiurationis auctor: ab Alexandro interfectus est. Atqui constat falso obiectum illi coniurationis crimen: de quo late habetur in Iustino libro decimoquinto seu epitomatis.

C allisphyrus cum. e. exili & duplici. l. sequente. i. latino: & cum. y. græco in penultima scribitur: fuit teste Hesiodo in theogonia pater Alcmē.

C allippidæ cum duplicato. l. atq; duplicato. p. & .i. latino utrobiq; scribitur: populi sunt scythiæ hypanum fluuium incolentes: ut testatur Herodotus.

C alliroe cū. e. exili & duplicato. l. atq; .i. latino scribit: fuit Achiloi filia & uxor Alcmai filii Amphiarei ex Eriphyle coniuge: qui sane Alcmaus in uindictam patris matrem occidit: ut uidebimus in dictione Eriphyle. Quo scelere ut Orestes furore correptus: ab Amphilocho fratre in ultionē matris obtruncat⁹ est. Sed Calliroe Alcmai uxor Iouē toto corde precata est ut filios suos impuberes: quorū primū crescere sineret: & infantibus adderet annosine necem finant sui genitoris inultam. Iuppiter his annuit. Nam cū primū iuuenes effecti sunt: Amphilochū patruū interfecere. de quo Ouidius in. viii. metamorpho. pertractauit.

C alcmena cum. c. exili & unico. l. atq; .œ. diphthongo scribit: urbs fuit campaniæ. xiiii. miliū passuum distās a capua: in cuius agro uinū optimū nascitur: a quo ciuitas ipsa nomen assumpsit. Nam cōponit ex καλὸς quod est bonum: & οἶνος uinū. unde ait Iuuenalis in prima satyra: Occurrit matrona potens quæ molle Falernum. i. dulce uinū: porrectura uiro miscet sitiente rubetam. De qua matrona si quis plene edoceri cupit: legat Liuium in. viii. ab urbe: & uidebit quēadmodū Institutæq; rudes melior locusta propinquas Per fasciā & populum nigros efferre maritos. i. mortuos. uel ut alii dicunt nigros. i. malos: quos ipsæ interficiebant. sicut per oppositum candidus dicitur pulcher: & natus. Virgilius in Daphni: Candidus insuetū miratur limen olympi. f. Daphnis: quē pulchrū bonū: & natē eē demōstrat. Idem in corydone Tibi candida nais. i. pulchra Rubetam uero dixit Plinius li. viii. naturalis historiæ ranā esse quæ in terra & in humore uiuit: & plurimis referre medicaminibus. Et subdit illā deponere assidue ac resumere pastu uenena ut sibi tantū referuet.

C halcis prima cum. ch. aspirato & ultima cum. c. exili atq; .i. latino scribitur: urbs est metropolitana in euboia insula: ut testatur Liuius libro octauo de. ii. bello pūnico. Et est iuxta euripum: ut dixit Ptolemæ⁹ in geographia: unde chalcidius dicitur.

C halcidius prima cum. ch. aspirato sequens cum. c. exili & .i. latino utrobiq; scribit: nomē est gentile: & philosophi proprium: qui innumerabiles libros scripsit. atq; eodem modo scribitur chalcius.

C haleedonia prima cum. ch. aspirato: secunda cū. e. exili & penultima cum. i. latino scribitur: urbs fuit in asia iuxta bosphorum thracium ex opposito ad byzantium.

C halazias cum. ch. aspirato & unico. l. atq; .z. consonante sequēte. i. latino scribitur: lapis est teste Plinio libro ultimo naturalis historiæ grano grandinis similis: dictus a χαλαω uerbo: quod est grandino.

C haldæa prima cum. ch. aspirato: & penultima cum. æ. diphthongo scribitur: regio est asiæ arabiæ contermina longe plana: & fontium indigam qua babylon ciuitas magna fuit.

C halestra cum. ch. aspirato & unico. l. atq; .t. exili scribitur: urbs fuit litoralis thessaliæ: iuxta quā axius fluuiꝰ in mare ægæum descendit: ut dixit Herodotus libro historiarum. vii.

C halybs cū. ch. aspirato & unico. l. sequente. y. græco ante. bs. scribit: fluuius est hispaniæ: iuxta quē populi inhabitant dicti chalybes: ut dixit Iulius li. xliii. apud quos sunt mineræ ferri optimi: quas nudi illi laborantes effodiunt. quod Virgilius libro georgicorū. i. tetigisse uidet cū ait: India mittit ebur: molles sua tura sabæi. At chalybes nudi ferrum. similiter & alii eodē nole cognominati sunt populi iuxta paphlagoniam in pōto & amazonibus cōterminus: ut ostendit Orpheus in argonautica. Et capit plærūq; chalybs p ipsa ferri massa: ut Ouidius libro fastorū. iiii. Aes erat in pretio chalybis iam massa placebat: Heu heu ppetuo debuit illa tegi. Nōnunq; uero & p instrumento capit ex chalybe confecto. ut Virgilius: Vulnificusq; chalybs Et Lucanus libro. vi. Primū chalybem frenosq; momordit.

C amphyses cū. y. græco scribit: fuit ex persia quem tetse Iustino li. i. neq; paterna neq; materna claritas potuit magnū facere. Cui Astyages rex medorū non sine diuino mysterio filiā Mandanē matrimonio copulauit: ex quibus natus est Cyrus: qui rex persarum effectus Cambysen filiū hæredē in regno habuit.

C amæleon prima cū. e. exili secunda cū. æ. diphthongo & penultima cū unico. l. & .e. absq; diphthongo scribit: est quadrupes a camelea herba cui assimilari dicit cognominatus. Quod Plinius libro octauo naturalis historiæ describens & Solinus similiter: dicūt esse facie quasi lacertæ: habens crura recta & longa caudā

in uertigine toetam. Armatos ungues: incessus tardos uelut testudinis: corpus asperum cū squamosa cute: color est uarius: & in momēto mutabilis: adeo quod cuicūq; rei haserit colorem tribuat: præter rubrum & candidū. de quo Ouidius libro metamorphoseō undecimo: Id quoq; quod uenis animal nutritur & aura Protinus assimilat tetigit quoscūq; colores.

C hamaezelos prima cū .ch. aspirato sequens cum .æ. diphthongo: penultima uero cū .e. exili: & .y. græco cōsequēte duplicato. f. scribitur: genus est hederæ teste Plinio libro sedecimo naturalis historiæ: quæ nūq; nisi humi repit. Nam dicho est compositū ex χαμαὶ: quod infimū uel humum: & κισσός hedera.

C amelus cum .e. simplici & .e. fine diphthongo atq; unico .l. scribit' est animal quadrupes turpe aspectu: habens caudā asininam: pedes carnosos & molles: atq; in geminas partes fissos: licet posteriores sint parū fissi Caretq; dentibus in superiori mandibula: ut describit Aristoteles libro de animalib⁹. ii. Et ut refert Solin⁹ bactriani camelos fortissimos mittunt: licet arabia plures gignat. Sed hoc ut ait differunt q; arabici bina tubera in dorso habent: Singula bactriani. Verū binis tuberibus camelūs cum a longis temporibus italia non uidisset: anno ab dominica incarnatione millesimoquadringentesimoquadragesimoquarto mēse octobris uidit: qui a Iuliano Cæsarino cardinali sancti Angeli uiro in toto orbe clarissimo ad Eugeniū quartū pontificē maximū ex turcorū spoliis missus in domū mearum hic bononiæ declinauit: ubi ab ipso cardinali .p. theologiæ studiis relictus fuerā. Et ut deinde noui eum pontifex dono dedit Lodouico patauino cardinali Aquileiensi & ipsius pontificis quæstori: siue (ut iam dicimus) camerario. Cui etiā ob singulare ingeniū summam pontificatus credidisse fert. Sane a camelo camelasia deducitur. de quo Martianus sacerdotibus de muneribus & honoribus camelasia inquit personale munus est. Nā ratione habita & alimētorū & camelorū certa pecunia camelariis dari debet: ut solo corporis ministerio obligentur.

C amera cum .e. exili & unico .m. scribitur: dicitur a nostris testudo seu fornix. Et inde camurus curuatus. Virgilius libro georgicorum .iii. Camurus hircæ sub cornibus aures.

C amilla cum .e. exili & .i. latino atq; duplici .l. scribit' fuit filia Metabi regis priuerni ciuitatis uolscorū: dicēte Virgilio libro ænei. vii. Volsca de gente camilla. fuitq; tantæ probitatis ut in laudes eius Virgilius longa descriptiōe septimū æneidos librū terminauerit. Verū cū teste Statio Tulliano de uocabulis rege libro .i. Tusci uocabulo Camilli præministrum deosq; significēt: unde Mercurium Camillū dicunt: factum est teste Macrobio ut Virgilius Metabum induxisset: appellasse filiā Camillā: quasi Dianæ præministrā. Idem Pactui⁹ cū de Medea loqueretur: Cælitum inquit Camilla expectata uenis salue hospita. Idem Seruius super .xi. æneī. late dixit: ubi retulit Virgiliū poetice dixisse Camillā uolscam a matre fuisse nominatā. Romani etiam teste eodē Macrobio pueros puellasq; nobiles & ingenuos Camillos & Camillas appellant.

C amines cū .e. exili & .i. latino scribit': græcum est & latine dicit' fornax. Virgilius libro æneidos .iii. Ruptis fīā mam expirare caminis. & Horatius Oleum adde camino. Apud nōnullos uero est fruticum: quæ fumū excipit: & cū apud græcos sit generis feminini: apud nostros mutauit genus: & est masculini.

C amiros cum .e. exili & .i. latino scribit': urbs fuit in regione doricæ: ut ostendit Herodotus libro historiarū .i. Alia fuit in rhodo: ut dixit Homerus libro iliados secundo.

C anchasmos prima cū .e. exili: & sequens cum .ch. aspirato scribit': dicitur risus solutus: & καγχάζομαι: quē est diffuse rideo deriuatur. unde eachannus ut in ea dictione uidimus.

C andaules cum .e. exili & .au. diphthongo ante unicū .l. scribitur: fuit Myrsi filius: & Sardium tyrannus: quē teste Herodoto græci Myrsilum uocant.

C anistrum absq; aliqua aspiratione & cum .i. latino scribitur: apud græcos uero loco .i. ponitur .e. & dicitur canastrum: quod nos in .i. conuertimus.

C antharus cum .e. exili & .th. aspirato scribitur: uas erat aptum ad Bacchi sacra: quod habuisse ansam ostendit Virgilius in Sileno cum ait: Et grauis attrita pendebat cantharus ansa. Sunt etiā canthari teste Vlpiano de legatis primo per quos aquæ fluunt.

C antharida cū .e. exili & .th. aspirato scribit': græce tamen dicit' cantharis genus ē uermis terrei: q' ut quidam ferunt humano corpore flatum ut fuerit applicitus sui adustione uiscas efficit plenas humore.

C anobus cū .e. exili & unico .n. atq; .b. cōsonāte scribit': fuit gubernator nauis Menelai: quo tempore menelaus ipse ad ægypti prexit: ubi ille mortuus: & in quadā mili insula sepultus: loco nomē dedit: in qua eiusdem nois Alexander urbē cōdidit. Sed ut ait Sermo⁹ sup. xi. æneī. canobus cū .b. scribebat': nūc mutata littera canopus cum .p. scribitur: quod prius noteuerat Quintilianus in .i. institutionū a Cicerone dictum canopicarum exercitum cum .p. & non cum .b. scripsum.

C anopus cū .e. exili & .p. cōsonante scribit': est mili insula: ut in præcedenti dictiōe uidimus: & ciuitas in eadē insula: qui teste Seruio sup. .ii. georgi. Alexander instar ciuitatis suæ macedonicæ: quæ pella dicebat' condidit. Vnde eodē libro dixit Virgi. Nā qua pellæi gens fortunata canopi Accolit effuso stagnātē flumine nilō Et Iuuenalis in prima satyra: Cum pars niliacæ plebis: cum uerna canopi Crispinus.

C anon cum .e. exili scribitur: dicitur a nostris regula. & inde canonicus .i. regularis.

C haonia cum .ch. aspirato & .i. latino scribitur. proprie pars est alpestris epiri. quandoq; uero & .p. tota epiro

sumitur ut in ea dictione uidebimus.'

C haos cum.ch.aspirato scribitur:fuit teste Hesiodo in theogonia confusa quædã ab initio unitas; quã principium esse dixit prodigiorum omniũ rerum.unde Ouidius: Vnus erat toto naturæ uultus in orbe:Quem dixere chaos. Ex quo inchoare deductum putauit Festus.

C apaneus cum.e.exili &.eu.diphthongo in fine scribitur:fuit Statio teste libro tertio thebaidos unus ex septem regibus:qui thebas obsederunt:superbus quoq; & deorũ contemptor:qui non contentus uicisse hominem meditis capaneus auditur in astris.de quo Vegetius libro quarto de re militari dixit:Qui scalis in obsidione urbium utuntur:frequenter periculum sustinent exemplo Capanei:a quo primũ scalarum oppugnatio perhibetur inuenta:qui tanta mole lapidum fuit obrutus a thebanis:q; fulminibus dicatur extinctus. Inde ait Ouidius libro de tristibus:

Cum cecidit capaneus subito temerarius ictu.

C aphareus cum.e.exili &.ph.aspirato atq.eu.diphthongo in fine scribitur:mons est altissimus euboiæ insulæ ad hellespontum prospectans:dicente Seneca in Herc.oetheo:Euboica tellus uertice immenso tumes:Pulsatur omni parte phryxeum mare Scindit caphareus.Et subdit paulo post:Hic rupe celsa nulla q̃ nubes ferit Annosa fulgene templa cenei iouis.Ad cuius radices:uel ira Mineruæ:ut poetæ fingunt:uel fraude Nauplii regnantis in euboia:& cupientis ulcisci mortem Palamedis filii:argiuorum classis post troianũ excidium duris casibus agitata fuit.Nam nocte labentibus tempestate græcis:facem super caphareo monte fuscendit:qua illi portum proximum existimantes:in asperrimos scopulos delati:naufragium multi dedere:docente Seneca in Medea:Igne fallaci nocturnus argis Nauplus:& reliqua.unde Virgilius libro æneidos.xi. ait: Scit triste numeriæ Sidus & euboicæ cautes:ultorq; caphareus:quasi Nauplum nomine montis cognominet.similiter Ouidius libro.ii.de ponto:Non tibi cassandreus pater est durusue caphareus.

C appadocia cum.c.exili utrobiq; & duplicato.p.atq.i.latino scribitur:regio est cõtermina maiori armeniæ quam ab ea euphrates disiungit:ut testis est Solinus.Et ab ea eiusdem nominis fluuio cognominata esse tradit Plinius libro sexto naturalis historiæ.Ego eni in Ptolemæi geographia prospexi minorem illam esse armeniam.Et in appiano clarissimo historico græco legi eam partem esse minoris armeniæ.

C apys cum.c.exili &.y.græco scribit:& in genitiuo huius capys declinatur:fuit troiani nomen.de quo sæpe Virgilius meminit.At capis cum.i.latino lingua tusca teste Seruio in.x.ænei.falconem indicabat.

C apua cum.c.exili & unico.p.scribitur:urbs est campaniæ a Capye troiano cognominata:cõuersione.y.græci in.u.nostrum:& additione.a.litteræ in fine:dicente Virgilio libro.x.æneidos:Et capys hinc nomen campanæ dicitur urbi.Quare colonos dardanos illam habere dixit Lucanus in secũdo cum ait:Interea trepido discedens agmine magnus: Mœnia dardanii tenuit capuana coloni.Liuius uero libro.xiii.ab urbe uult eã a locis campestribus dictam:in quibus sita est.& in eodem libro ait uulturnum hetruscorum urbẽ: quæ nũc capua est cæpere samnites.unde teste Seruio constat eam a tuscis conditam uiso falconis augurio: qui tusca lingua capis dicitur.& subdit Tuscos autẽ omnem pene italiam subiugasse manifestum est.

C arambi cum.c.exili &.i.latino in fine scribitur:mons est paphlagoniæ in asia:qui teste Plinio libro quarto naturalis historiæ per medium euxinum percurrit:centũ septuaginta milium passuum interuallo: quæ maxime ratio scythici arcus formam efficit.

C haracter prima cum.ch.aspirato:& ultima cum.r.exilibus scribitur:dici potest a nobis notamentum:uel lineamentum:aut littera. Vnde litteræ characteres sæpissime cognominantur.

C haracterismos prima cum.ch.aspirato aliæ sine aspiratione & cum.i.latino scribitur:dici potest latine designatio.ut Iuuenalis in satyra Crispini:Et caluo seruiret roma neroni.i. Domitiano. Nam p calui cie & mores similes Neroni Domitianus ipse describitur:ut uidebimus in dictione prologus.

C harandæi prima cum.ch.aspirato & penultima cum.æ.diphthongo scribitur: populi sunt iuxta pontum ut dixit Orpheus in argonautica.

C haraxes cum.ch.aspirato &.x.consonante in penultima scribitur:fuit teste Herodoto libro historiæ.ii. mitylenæus patria:& frater Sapphus:qui captus amore Rhodopis fœminæ ex thracia miræ pulchritudinis:& meretricis famosæ:maxima pecunia illam redemit:quæ cum Aesopo captiua fuerat:ut late idẽ auctor enarrauit. Quare de illo dicebat Sappho soror in epistola ad Phaonem:Arsit inops frater uiliq; meretricis amore: Multaq; cum multo damna pudore tulit. & subdit: Gaudet & e nostro surgit mœrore charaxes Frater & ante oculos itq; reditq; meos.

C ardamũ cum.c.exili scribitur:herba est suauis odoris:quæ a nõnullis græcis scardanus uocitatur.

C ardamyla cum.c.exili &.y.græco atq; unico.l.scribitur:fuit urbs in agro propinqua pylo: & sub dominio Agamemnonis:ut testatur Homerus libro nono iliados. Hanc non multum a Lacedæmonia distare ostendit Ptolemæus in geographia.

C aresus cum.e.exili &.i.latino scribitur: fuit teste Homero circa initium libri.xii.iliados: troianus fluuius.

C aria cũ.c.exili &.i.latino scribitur:regio est in minori asia inter lyciam & iconiam:a Cara rege cognominata qui augurii ex auib⁹ primus cõperit:ut dixit Plinius libro.vii.naturalis historiæ. Vnde populi cares dicũt.

C harybdis patria cum.ch.aspirato penultima cum.y.græco ante.b.ultima.cum.i. latino scribitur: locus est periculosus valde inter calabryam & siciliam. Nam a septentrione in austrum & e contrario fit fluctuum concursus: & intercaptorum quorumcunq; collisio atq; absorbitio. Nanq; teste Ouidio libro secũdo de remedijs: Vt nomit epotas fœta charybdis aquas. Et Seneca in Thyeste: Quod rapax hausit reuomit charybdis Simile Virgilius libro tertio eneidos: prius dixerat. Et ut græci quidam ferunt: fuit Charybdis uetula nouaricissima: quæ quia boues Herculis furata fuerat: ab illo in id mare proiecta loco nomẽ dedit: quæ sane nõ etiam antiquas exercet rapinas. Et deberet declinari huius charybdidis: quod nos minime seruamus: sed in genitiuo huius charybdis: ut in nominatiuo declinamus ne alterna.d.in utraq; syllaba cõtinua (ut dixit Priscianus in quarto) male sonet: quod etiam græci cuitare solent. Nã dicunt χαρύβδεως: & non χαρύβδι δος: ut exigeret regula.

C aryca cum.c.exili utrobiq; & y.græco scribitur: genº est ficuum teste Iulio Polluce a loco sic dictarũ. Apud nos uero cõmuniter pro sicca ficu accipitur. At carex caricis genus est fruticis acuti. Virgilius in georgicorum tertio: frondibus hirsutis & carice pastus acuta.

C arcinites absq; aliqua aspiratione & cum.i.latino utrobique scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum quarto urbs egregia scithyæ.

C arcinos cum.c.exili utrobique & i.latino scribitur: apud nos dicitur cancer: quo tamen uocabulo Lucanus utitur in nono cum ait: Par geminis chiron: & idem quod carcinos ardens. ubi penultima corripitur.

C arduicus cum.c.exili utrobiq; & i.latino scribitur: dicitur ille qui molestiam patit' cordis. Nam a καρδία deducitur: quod apud nostros cor dicitur. Ideo ait Iuuenalis: Cardiaco nunq; cyathum missurus amico. Et a cardia dictum cardinem quidam putant: super quo ualuæ hostii deuoluuntur.

C arystos absq; aliqua aspiratione & cum.y.græco scribitur: Insula est una ex cycladibus in euboico mari sita immo (ut quidam ferunt) cum euboia coniuncta: quam uarii marmoris feracem dicunt. ut Seneca in troade An ferax uarii lapidis carystos. & Lucanus in quinto loquens de euboia insula inquit: Qua maris angustat fauces faxosa carystos. In hac tele Solino titani regnauerunt. Et inde carystius. ut Ouidius libro fastorum quarto: Quaque carystheis frangitur unda uadis. & (ut quidam ferunt) est etiam urbs in euboia.

C haritas si pro amore & dilectione sumatur: semper prima cum.ch.aspirato secundum rectam orthographiam scribi uidetur: penultima uero cum.i.latino & ultima cum.t.simplici scribitur. Nam a χάρις: quod est gratia & amor prorsus descendit. Vnde charitas amoris est species. & cum amor ad omnia spectet: charitas ad homines solum: & quidem pro dignitate & qualitate personarum. Nam maxima charitas debetur parentibus: proxima filijs: & deinceps reliquis. At uero caritas absq; aspiratione latinum est: & a careo uerbo descendit. significatq; inopiam: ut Liuius libro secundo ab urbe: Obsidio inquit erat nihilominus: & frumenti cum summa caritate. & libro secundo ait: Caritas primum erat annonæ ex incultis per secessionem plebis agris. unde & carus in ea significatione absq; aspiratione scribitur. Quod & si gratum & amore destinctum iudicet: cum aspiratione rationabiliter scribendum puto. Nec sum ignarus prædictorũ: quod & ab antiquis nostris absq; aliqua aspiratione scribi consueuisse ut in scriptionibus marmoreis quotidie aspicimus. Sed ut puto magis ex dictionum similitudine: q; ex aliqua ratione factum fuit. Cum unam a reliquo prorsus dedoci non possit: immo & in contraria penitus significatione eius uideatur. Nam caritas pro inopia priuationem & indigentiam indicat. pro amore uero cum ponitur: habitum & adeptionem qualitatis comprehendit. quare rationabilius ea (ut diximus) differenter scribi posse putamus: ne unum pro reliquo accipi uelit. unde & si a nonnullis dictionibus quæ apud græcos aspirantur: nos aspirationem subtrahimus: ut ab Aemilio quod apud illos aspiratur: nos aspirationem abiecimus. & sine aspiratione in antiquis marmoribus semper scriptum aspicimus. hoc tamen nullam confusionem inducere potuit: cum tam aspiratum q; non aspiratum: pro eodem ab omnibus comprehendi necesse sit. At ea quæ diximus dissonantiæ tenuẽ significationem habere uidentur: & nisi differentia aliqua efferant' confusionem significati magis q; significatum exprimunt. Vnde & similiter nos carere (ut in ea dictione uidebimus) sine aspiratione scribimus: quia sic quoq; cuitatis nomen esse romani putauerũt. & ut deinde ab aspirata dictione differret: quæ salutationem indicat: priorem scripturam seruauerunt: ex quo sane non confusio: sed necessaria quodammodo distinctio inter cuitatem & salutationem exprimitur: & conseruatur.

C harites cum.ch.aspirato & .t.latino aeq;.t.simplici absq; dubitatione a nobis etiam scribit': & dici possunt gratiæ. Quas Orpheus in hymnis: & Pindarus in odis tres esse dixerũt. Aglaeam. Thaliam: & Euphrosynã: unde ait Orpheus: ἁγλαΐτε θαλίη καὶ εὐφροσύνη πολυόλβε quas iouis filias ex Eunomia illeidem esse dixit. Pindarus uero matrem subticens: solum dixit: θεὸς κρατίστου παῖδας: hoc est maximi dei filias. eas insuper dixit in cælo iuxta Apollinis thronum degere patremq; totius olymphi ideſt Iouem perpetuo collaudare. Et subdunt poetæ alii illas se in Acidalio fonte lauare: qui est in orchomeno boetiæ ciuitate. A quo nudas quia sine fuco esse debent: & simul connexas incedere uolunt: quia insolubiles esse gratias decet. Sed unam auersam incedere. Aliæ duæ nos respicere dicuntur: quia profecta a nobis gratia duplex reuerti solet. Vnde ferunt alii illam duabus aureum porrigere pomum: & illas recta facie beneficam conspi-

cientes munera reddere duplicata: dicente Virgilio libro æneidos primo:

Nec meritis officio: nec te certasse priorem.

Pœniteat. & insuper addunt illas hominibus largiri decorem. Quod Atimetus in clarissimo epitaphio suæ coniugis Homonoeæ tetigit cum ait: Cui formam paphiæ charites tribuere decorem. Nanq; illas pedisseas Veneris esse uolunt quasi uenus & pulchritudo gratiam porrigant. Quod Virgilius tetigisse uideturs cum ait libro æneidos quinto:

Gratior & pulchro veniens in corpore virtus.

Nanq; illas dixit Homerus libro iliados quinto elaborasse Veneri ambrosium peplum.

C harientissmos cum .ch. aspirato & .i. latino utrobiq; atque .t. exili scribitur: dici potest a nostris gratificatio. Nam a χαρίζεσθαι quod est gratiosum deriuatur. Et est figura cum dura dictu gratius siue mitius proferunt.

C hariophilon cum .ch. & .ph. aspiratis & .i. latino atq; unico. l. scribitur: & interpretatur χαρίτων ἔνδεσμον gratiosum: & φιλέω amicum. Nascitur teste Plinio libro duodecimo naturalis historiæ in india grandius: & fragilius granis piperis. Cuius arbor fert in spinis piperis similitudinem: foliis paruis densisq; ramis trium cubitorum: cortice pallido: radice lata lignosaq.

C arithos cum .c. exili & .i. latino atq; .th. aspirato scribitur: insula est una ex Cycladibus.

C harilaus cum .ch. aspirato & .i. latino atq; unico. l. scribitur: fuit frater Mæandri: ut in ea dictione uidebim⁹

C arcades cum .c. exili scribitur: fuit philosophus cyrenæus Epicuri: ut quidam ferunt: siue Alexandri teste Philoconio filius fuit eorum & Chrysippi discipulus modice relictabatur: & uerecũde: ita ut sæpe diceret Nisi Chrysippus esset: ego non essem. Aethicæ se magis deuouit: q̃ physicæ. Quo circa cæsariem: & ungues nutriebat præcipua intentione studiorum: ad eum quoque audiendum oratores pergebant. mortuus est finitis annis octogintaquinq.

C armenta absq; aliqua aspiratione scribitur: & non est græcum: ut quidam male putant: sed latinum. Nam teste Plutarcho in uita Romuli: Nonnulli arcadis Euandri matrem fuisse arbitrantur rerum futurarum admonitricem: quæ Phœbo dedicata carminibus oracula significabat. Vnde dicta est Carmenta. Nam Nicostratæ ei græce nomen fuit. Quidam uero Carmentæ nomen alio pacto interpretantur: quod quasi careat mente Carmenta dicta fuerit: ut solebat his euenire: quæ Apollinis numine debacchabantur. Vnde carpentum quidam dictum uoluntut in ea dictione uidebimus.

C haropes cum .ch. aspirato scribitur: fuit troianus Hippasi filius: qui teste Homero libro undecimo iliados ab Vlyxe in bello interemptus fuit. habetq; accentum in prima.

C haropus cum .ch. aspirato scribitur: nomen fuit græci euntis ad troiam: & alterius epirotarum principis: qui Quinto Flammineo romano consuli uictoriam præbuisse dicitur de Philippo.

C haron cum .ch. aspirato scribitur: hunc poetæ dicunt obseruare tria inferni flumina seu paludes: hoc é acherontem stygem & cocytum: quin & defunctorum animas ad aliam ripam uehere: quem squallorem esse terribilem fingunt: ocul os habere igneos: amictum fordidum: magnam canitiem: remo & uelis ad animas transportandas uti.

C arpathus cum .c. exili & .th. aspirato scribitur: insula est teste Pompeio libro secundo inter ægyptum & rhodum posita: regnum uatis Protei. quæ teste Plinio libro naturalis historiæ quarto & quinto mari charpathio nomen dedit.

C arpophorus prima cum .c. exili penultima cum .ph. aspirato scribitur: dici potest latine fructifer. Nam componitur ex καρπός quod est fructus: & φορεω porto. Ponitur etiam a Iuuenale nomen uiri proprium in satyra Credo pudicitiam: Quanq̃ & carpophoro.

C arpis cum .c. exili & .i. latino scribitur fluuius est scytharum ut ostendit Herodotus libro historiarum .iiii.

C arta cum .c. & .t. exilibus nomen est uiri qui ex Darii ducibus unus fuit: quin & illius filiam Artozostratã duxit uxorem ut ostendit Herodotus libro historiarũ quarto. At cũ .ch. aspirato aliud significat ut uidebim⁹.

C artha cum .c. exili & .th. aspirato scribitur: urbs fuit teste Herodoto libro historiarum septimo inter tyron & biston. unde teste Seruio Dido carthaginensis dicta fuit.

C arthago cũ .c. exili & .th. aspirato posse scribi uidetur: ritum quia teste Seruio a cartha oppido nomen assumpserunt quia apud græcos κεκρυφάλους: cum .c. exili in prima & .ch. aspirato in penultima scribitur: ita ut illud .ch. in .th. nostrum conuersum fuerit. Vnde teste Liuio uocabulum punicum est: quod apud nos nouam ciuitatem designat. Cicero uero de natura deorum libro secundo posse tres Hercules declarauit: Quart⁹ inquit fuit Iouis filius: & Asteries sororis Latonæ qui Carthaginem filiam genuit: a qua byrsa quam Dido condidit carthago dicta est. Sed undecunq; carthaginis nomen originem habuerit: urbs tamen fuit celeberrima in aphrica constructa primum a Didone Beli regis tyriorum filia annis septuaginta tribus anteqũ roma ipsa construeretur: ut dixit Iustinus libro .xviii. quæ prius a bouis corio byrsa dicta fuit: ut in ea dictione uidimus. hæc eadem teste Plinio libro .xv. naturalis historiæ centum uiginti annis romanis æmula fuit.

C harta cum .ch. aspirato & .t. exili scribitur: ponitur apud græcos pro eo quod nos librum dicimus. Quod Ouidius obseruasse uidetur libro tertio de tristibus cum ait: Nullus in hac charta uersus amare docet. Sed

communiter pro omni folio super quo scribitur: accipi consueuit: ut pro papyro membrana seu pergameno. Alii uero chartam pro solo papyro accipiunt: & a membrana distinguunt: ut eos liberos non in membranis: sed in chartis transcriptos regi tradidit. Verum ut rettulit Plinius libro decimotertio naturalis historiæ: chartam Alexandri magni victoria repertam author est. M. Varro condita in ægypto alexandria antea non fuisse chartarum usum. Palmarum foliis primo scriptitatum, deinde quarundam arborum libris. Postea publica monumenta plumbeis uoluminibus. Mox & priuata linteis confici cœpta: aut scandis. Et subdit: Pugillarium enim usum fuisse etiam ante troiana tempora inuenimus apud Homerum. Et post longum progressum contra Varronis sententiam manifestissima de chartis induxit exempla: quæ longe antecedi dixerit Varro fuisse comperta demonstrant ut libri Numæ in arca compertiquæ reperta fuerat in agro: M. Terentii scribæ: quin & libri sibyllæ: quos ille ad Tarquinii Superbum detulit: & duos combussit: quorum tertius usq; ad Syllæ tempora perduraut. Præterea Mutianus ter consul prodidit nuper se legisse: cũ præsideret lyciæ Sarpedonis a troia scriptam in quodam templo epistolæ chartam. quod eo magis miror inquit Plinius: si etiam tunc Homero condente ægyptia non erat papyrus. hæc ex Plinio. Ex aliis comperi membranas inuici consuesse diuersis coloribus: aut purpureo uiridi: quod græci euchariseon uocant: luteo quo unica tantum in parte crocari solebat: ut etiam Persius tetigit cum ait: Iam liberi & positis bicolor membrana capillis. Et Iuuenalis: Croceæ membrana tabellæ. Sine charta cum apud nos generis sit feminini: apud græcos uero est generis masculini: ut ὁ χάρτης: sicut & apud illos dicitur ὁ κοχλίας: apud nostros dicitur hæc cochlea: & utrunq; apud nos abiicit. s.

C arpentum absq; aliqua aspiratione scribitur: nec græcum est ut quidam putant: sed latinum: & genus uehiculi a Carmenta matre Euandri dictum: quo & illa & ausoniæ fœminæ uehibantur: dicente Ouidio libro fastorum primo:

Nam prius ausonias matres carpenta uehebant:
Hæc quoq; ab euandri dicta parente reor.

C arræ cum. c. exili & duplicato. r. scribitur: fuerunt teste Thucydide libro tertio de bello peloponnesiaco populi insulani piratica famosi: uicti a Minoe. de quibus meminit Virgilius circa finem libri octaui cum ait:

Hinc lelegas carrasq;.

C asia cum. c. exili & unico. s. atq; .i. latino scribitur: frutex est: qui teste Plinio libro duodecimo naturalis historiæ iuxta cynnami campos nascitur: sed in omnibus grossiori sarmento tenui cute uerius q̃i cortice: amplitudo fruticis trium cubitorum. Color cum primum emicat candidus: spedali mensura. deinde rubescit addito semipede: ultra nigrans. Et infra subdit: Alia est balsamo de silua odore simili appellata: sed amara. Ideoq; utilior medicis unguentis precia nullis diuersoria.

C asiterides absq; aliqua aspiratione & cum unico. s. atque .i. latino scribitur: insulæ sunt complures: quas Plinius circa finem libri quarti dixit esse ex aduerso celtiberiæ: sic quoq; a græcis a fertilitate stannni dictas. Nã κασσίτερος ab eis stannum dicitur. Has (ut idem refert) aliqui fortunatas uocauere.

C aspium mare cum. c. exili & .i. latino scribitur: mare illud appellatur: quod inter caspios montes (a quibus nomen accepit) & hircanos immensum occupat spacium. Nec illum prorsus dennet exitum: sed ex maximis in eum confluentibus fluminibus confectum dicitur: ut uidebimus in dictione oceanus.

C aspii montes eodem modo scribuntur: & sunt in asia boreales: a quibus mare caspium cognominatum est. sunt q; maiori armeniæ contermini: ubi portæ sunt caspiæ: hoc est uia quædam eosdem interfecans montes. Quæ teste Solino panduntur: ut inere manufacto longo octo milibus passuum. Cuius latitudo uix est plus stro permeabilis. In quibus angustiis etiam illud asperum rettulit Solinus: quod preciosorum laterum saxa liquentibus inter se salis uenis exudant humorem affluentissimum: qui constrictus ui caloris uelut in æstiuam glaciem comparatur: nec nisi hyeme accessum præbet. Etiam loca deserta sunt præsidiis: & serpentibus conferta.

C asius cum. c. exili & unico. s. atq; .i. latino scribitur: mons est in syria antiochiæ seleuciæ supereminens. Cuius teste Plinio libro quinto naturalis historiæ excelsa altitudo quarta uigilia orientem per tenebras Solem aspicit: breui circumacta temporis diem noctemq; pariter ostendit. Ambitus ad cacumen octo & decem milium passuum est. Altitudo per directum quattuor. Alter ab Herodoto libro historiarum secundo ponitur in finibus ægypti iuxta serbonidam paludem: quem Plinius ob propinquitatem dixit esse in arabia: non longe a pelusio nili hostio: ubi delubrum Iouis Casii & tumulus magni Pompeii habentur: de illo Lucanus libro decimo:

Lucifer a casia prospexit rupe: diemq;
Misit in ægyptum primo iam sole calentem.

C assandane cum. c. exili & duplicato. s. scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum primo filia Pharnaspis: & mater Cambysæ generi Astyagis.

C assandra cum. c. exili & duplicato. s. scribitur: fuit Priami regis filia: quam post euersam troiam ab Agamẽnone mycenas ductam κτεῖνε κλυταιμνήστρη δολομῆτις: hoc est dolosa Clytemnestra interemit.

ut dixit Homerus in odyssea.

C assiopeia absq; aspiratione principii: & duplici. l. scribit: fuit Cephei regis æthiopum uxor: quæ cũ nereidibus de pulchritudine decertauit: ut late posuit Sophocles in tragœdia: Cuius titulus est ἀνδρομέδα.

C astanea absq; aliqua aspiratiõe scribitur: græcum uocabulum est: sed castanum ab illis neutro genere dicitur: quod sopinum ab aliquibus traductum comperi.

C astalius absq; aspiratione aliqua: & unico. l. atq; a. latino scribit: fons est in radicibus montis parnasi: musis sacer. Et a uirgine castalia nomen assumpsit: cui cum per mõtem uaganti Apollo uim inferre pararet: Ipsaq; fugiens a monte cideret: in sui nominis fontem conuersa fuit.

C astiamira absq; aliqua aspiratione & .i. latino utrobiq; scribitur. apud græcos uero in penultima est ei diphthongus: quam nos in .i. nostrum cõmutamus. fuit teste Homero libro octauo iliados uxor Priami: quã ex æsymo urbe thraciæ duxit ad troiam deabus ipsis formæ uenustate comparanda.

C astor cum .c. & .t. exilibus hoc est sine aspiratione tam pro bruto q̃ pro homine scribitur. Vnde si pro homine accipimus: fuit gemellus frater Pollucis: qui filii fuerunt Tyndari & Ledæ: ac Helenæ fratres: quos laced æmoniæ sepultos dixit Homerus. Et fuit castor equorum domitor: Pollux uero pugil: dicente Homero libro tertio iliados: κάστορα ἱππόδαμον καὶ πὺξ ἀγαθὸν πολυδεύκεα. Idem Ouidius libro fastorũ quinto Tyndaridæ fratres hic eques: ille pugil. At Virgilius libro georgicorum tertio unum pro reliquo more poetico posuit: cum ait: Talis amyclæi domitus pollucis habenis Cyllarus: & quorum græi meminere poetæ. Si uero pro bruto castor accipitur: est etiam dicho græca: quamq; nonnulli latinam contendant: & a castrando derivatam uelint: quod prorsus fieri non potest: cum faciat accusativum in a quod lingua latina in masculinis aut fœmininis penitus abhorret. Vnde Iuuenalis in satyra Natali coruine die ait: Imitat⁹ castora qui se Eunuchum ipse facit cupiens euadere damno Testiculi: adeo medicatum intelligit inguem.

C atabathynon prima & secunda absq; aspiratione: penultima cum .th. aspirato & .y. græco scribitur: dici potest demersum aut declive. Sallustius: Ea fines habet ab occidente fretum nostri maris & oceani: ab ortu solis declivem latitudinem: quem locũ catabathynon incolæ appellant. Nam ex κατὰ & βαυνός: quod est profundum componitur.

C atacrisis quod sine aliqua aspiratione & .i. latino scribitur: dici potest a nostris condemnatio uel diiudicatio Nam componitur a κατὰ: & κρισις: quod sic quoq; scriptum iudicium dicit.

C atachresis prima & secunda absq; aspiratione: penultima cum .ch. aspirato & .e. absq; diphthongo scribit: dici potest a nobis abusio uel usurpatio. Nam componitur ex κατὰ: quod aliquando dicit contra: & χρῆσις usus: quasi sit contra usum: & dicitur figura cum usurpatur aliud nomen: quando proprium deest: ut patricida ille dicitur qui patrem occidit. Virgilius libro georgicorum secundo: Faciemq; simillima lauro: dixit de arbore: cum soli homini facies competat. Piscina etiam per hanc figuram dicitur: quæ pisces nõ habet. Vnde opportune ait Quintilianus: Multa sunt græce & latine nõ denominata. Nam & qui iaculũ emittit iaculari dicitur: qui pilam aut fidem appellatiõe priuatim sibi assignata caret. Et ut lapidare quid sit manifestum est: trita glebarum testarumq; iactus non habet nomen. unde abusio: quæ κατάβρησις dicitur necessaria est. Et sic ad hanc Quintiliani formulam non aliter nauem uelociter euntem: & auem uelociter uolantem currere dicimus: q̃ iaculari fadem. Vnde inepte iudicio meo exposuisse Virgilium uidetur Nonius quando ait: Cursusq; per auras Dirigite in lucum: id est uolatus. Nam tot significata eidem dat nomini Nonius: ut si ad illum modum exponere uelimus infinita pene exempla erunt. Vnde non est credendum auctores uni dictioni tot significata: & quidem pro se quenq; noua dicere uoluisse: tanquã linguam ipsam confundere cuperent.

C atachrestica sola antepenultima cũ .ch. aspirato scribitur: dici potest latine abusiue. Virgil⁹. libro æneid .x.

An sese mucrone ob tantum dedecus amens
Induat: pro feriat abusiue dixit.

C ataclysmos absq; aliqua aspiratione & cum .y. græco scribitur: dici potest apud nos diluuiũ uel inundatio.

C atarytus absque aliqua aspiratione & unico .r. atque .y. græco scribitur: dici potest latine irriguus. Nam ut ait Plinius libro quinto naturalis historiæ Hipponem oppidum aphricæ catarytum a græcis dictum propter aquarum irrigua. Nam componitur ex κατὰ: quod est secundum: & ῥύαξ riuus: quasi secundum uel iuxta riuos esse dicatur.

C ataracta absq; aliqua aspiratione & cum .e. ante .r. scribitur: quidam cæli fenestras: aliqui nubes: & alii subterraneas specus uocant. Nonnunq; uero secundum uim uocabuli: quod a descendendo deducitur pro pẽdulis portis ponuntur. Liuius: pendulas & recidentes portas cataractas.

C atarrus absq; aliqua aspiratione & cum duplicato .r. scribitur: dici potest a nostris distillatio. Nam descendit a uerbo κατάρρεω: quod est distillo: quod sane cõponitur ex κατὰ præpositione: & ῥέω: quod est defluo. Itaq; dum humores a capite indigesti ad inferiora descendũt: si ad nares per ueniunt: uocari consueuerunt reuma: si ad fauces bronchon: ad thoracem uero uel pulmonem ptysis dicitur.

C atalogus absq; aliqua aspiratione & unico. l. scribitur: dicitur a nostris sermo ille aut scriptura: quæ ordinẽ

& numerum monstrat.

C athartica sola antepenultima cum.th.aspirato scribit: nec ante penultimam.c.ponitur: dicuntur nostria purgatoria deducta scilicet a κάθαρσις: quod est purgo.

C ataphratus sola penultima cum aspiratione ipsius.ph.scribitur: atq; in fine ipsum.t.duplicat: Interpretari potest undiq; munitus. Nam κατὰ præpositio: quum augmentum indicat pro undiq; sumi potest: & phractes munitus dicitur. Vnde a φράττω uerbo græco: quod est munio descendit. Heo dixit Seruius in undecimo æneidos: Cataphratti equites dicuntur: qui & ferro muniti sunt: & equos similiter munitos habent. Salustius: Et sequebantur inquit equites cataphratti.

C ataryposis absq; aliqua aspiratione: & in antepenultima cum.y.græco scribitur: dici potest secundum figuram. Et dicitur tropus cum aliquid iuxta alterius formam describitur: ut Virgilius libro quarto æneidos:

Omnia mercurio similis uocemq; coloremq;
Et crines flauos: & membra decora iuuentæ:

C ataxiopium absq; aliqua aspiratione scribitur: genus est nauiculæ.

C athedra cum.c.exili &.th.aspirato scribitur: dicitur latine sedile: cuius sane compositionem omnē: in præceptis quibusdam explicauimus.

C athegoria cum.c.exili &.th.aspirato scribitur: dicitur a nostris prædicamentum: & deriuat' a κατηγορία quod est prædico.

C atexochen prima & secunda sine aspiratione: ultima cum.th.aspirato scribitur: dici potest latine per excellentiam: ut Virgilius libro georgicorum primo: boues per excellentiam nominauit: cum dixit: Quæ cura boum: quis cultus habendo Sit pecori. Et in eodem libro: Victum dodona negaret: ut in dictione dodona uidebimus.

C atholicus cum.th.aspirato scribitur: interpretari ualet uniuersalis: cuius compositionem supra in quibusdam præceptis ostendimus.

C atticus absq; aliqua aspiratione scribitur: mons est indiæ: ex eo latere quo ad septentrionem est conterminus scythiæ: ut testis est Plinius libro.vi. naturalis historiæ. Ob quod dixit Seruius montem esse scytharū: qa scythis est ex latere septentrionali conterminus. hunc dixit Herodotus libro historiarum primo: esse omnium montium altissimum.

C aula cum.c.exili ac unico.l.scribitur: dicitur latine flabulum. Sane apud græcos absq; c.scribitur: uidelicet αὐλή quod non solum atrium uel aulam: sed etiam flabulum: & omnium septa designat. & in numero singulari & plurali pro eodem ponitur.

C aulon cum.c.exili & unico.l.scribitur: mons est teste Seruio super tertio æneidos calabryæ. unde dixit Virgilius: Cauloniq; arces. In quo teste Igino de situ urbium italicarum: olim oppidū fuit. Et id idem esse putant: quod ab Horatio in odis ratione metri aulon dicitur: cum dixit: Et amicus aulon fertili Baccho minimum phalernis Inuidet uuis. nam non staret uersus caulon. est enim sapphicus.

C aumi cum.c.exili &.t.latino scribitur: populi fuerunt ex creta.

C eadus cū.c.exili &.e.absq; diphthongo scribitur: fuit teste Homero libro secundo iliados uir thrax: & Troyzeni pater: ex his scilicet: qui auxilia troianis miserunt.

C ebes cum.c.exili &.e.absq; diphthongo scribitur: fuit Thebanus philosophus: & Socratis discipul⁹: & (ut refert Laertius) dialogos tres scripsit. quorum unus pulcherrimus: & eloquentissimus apud me est. In quo per modum tabulæ: & cuiusdam picturæ uniuersam hominū uitam depinxit.

C ebriones cum.c.exili &.i.latino scribitur: fuit teste Homero libro iliados.xi. Priami filius.

C ecrops cum.c.exili utrobiq; scribitur: hic teste Eusebio de temporibus: primus atheniensium rex regnauit in attica: quo usq; ad troiæ captiuitatem fluxisse dixit annos trecentos septuaginta quinq;. Et inde ecropius: quasi atticus dicitur. Virgilius libro georgicorum quarto: Cecropias innatas apes amor urget habēdi: dell attica. ut Ouidius libro de ponto: O mihi dulcior illo Melle: quod in cæris attica ponit apis. Inde etiam Cecropis patronymicum fœminum. Vt Iuuenalis in satyra Credo pudicitiam: De sulmonensi mea cecropis. Inde etiam cecropidæ athenienses dicti sunt. Virgilius in sexto: Tum pendere pœnas Cecropidæ iussi. Sic thesidæ idem a Theseo dicuntur: ut idem tertio georgicorum: Et compita circum Thesidæ posuere. ut simili modo romani æneadæ: & romulidæ ab Aenea & Romulo sunt uocitati. Virgilius libro æneidos primo: Defessi æneadæ: quæ proxima litora cursu Contendunt petere. Et libro octauo: Subitoq; nouā conſurgere bellum Romulidis.

C edrus cum.e.exili &.e.absq; diphthongo scribitur: lignum est quod Homerus non eo nomine: sed thyon appellat. Quod sane in delitiis Circes odoratum eē demonstrat. Ob quod Neuius de bello punico ait teste Macrobio: cedrosam uestem. Vnde & ex cedro teste Vitruuio libro secundo de architectura oleum nascitur quod cedreum dicitur: quo reliquæ res cum sint unctæ: non etiam libri a tineis & carie non lædūtur. unde quē sensū dixisse uidet Persi⁹: Et cedro digna locut⁹ Linquere. Et alibi i eadē satyra: Quicqd demiq; legitis Scribit i codris. Sane nōnulli p id capsulā cedrinā itelligere uoluerūt: i q̄ pciosiores li. cōsueuisse recōdi

fabulæ. Alii coopercula cedrina inducunt: Martialem dicentē in quitos Numi grādia nec molesta poscit: Quæ cedro decorata purpuraq; Nigris pagina creuit umbelicis. Nōnulli uero cedrinas tabellas in morem membranarū intelligi uolunt. ex quibus (ut aiunt) nobiliores cōficiebant libri. iuxta quod forte locutus uidet Iuuenalis dū ait: Atqui ideo croceæ membrana tabellæ Impletur. Nam ut ait Plinius li. xiii. naturalis historiæ materiæ ipsius cedri est æternitas. Itaq; & simulachra deorū ex ea factitauerūt. Cedrinū est romæ in delubro Apollo Sosianus felicia adiectus. Macrobius aūt in li. saturnaliū dixit Virgiliū de cedro itelleixisse cū ait: Media fert tristes succos tardūq; saporē Fœlicis mali: quo nō præstantius ullū. & reliqua.

C hela cū. ch. aspirato & unico. l. scribit: idem etiam a græcis dicitur quod brachium sed ꝓprie cancrorū aut scorpionū. Virgilius in georgicis: Qua locus erigonem inter chelasq; sequentes.

C elenæ absq; aliqua aspiratione: uel diphthongo in prima aut secunda: & cū unico. l. scribit: ac in plurali numero effertur urbs fuit teste Liuio li. vii. de bello macedonico: haßenus phrygiæ caput: quæ (quia lydiæ cōtermina est) dixerunt aliqui oppidū eē lydiæ. in hac Marsya ortus: & sepultus fuit. Vnde iuxta illaq; fluuius marsya cognominatus orit: ubi a Phœbo uictus marsya & decoriat⁹ extitit. dicente Lucano li. iii. Quæ tua munera pallas Lugent damnatæ phœbo uictore celenæ. huic urbi ꝓpinquus est fluuius gallus: de quo qui bibit insanit: dicente Ouidio libro fastorum quarto:

Inter ait uiridem cybelen altasq; celenas:
Amnis it infamis nomine gallus aquis
Qui bibit inde furit. & reliquarum uidimus in dictione Atys.

C elenō cum. c. exili & unico. l. ac fine diphthongo scribit: una fuit ex harpyis: ut Virgilius: quas dira celeno. Significatq; apud nos atrum & tenebrosum.

C eltæ absq; aliqua aspiratione uel diphthongo primæ scribitur: fuerunt teste Liuio libro. v. ab urbe tertia ps galliæ: qui uententes ad iberum fluuiū hispaniarū: ubiq; cōsidentes retēta primi nominis parte: & assumpta parte fluminis (iuxta quod considerant) celtiberi dicti sunt. quod Lucanus libro tertio tetigit cū ait: Profugiq; a gente uetusta Gallog; celtæ miscentes nomē ibris.

C helidonia cum. ch. aspirato & unico. l. atq; i. latino scribit: herba est quā teste Plinio libro. xxv. naturalis historiæ uisus faluberrimā hirundines monstrauere: eadum uexatis pullorum oculis illa medentur. Vnde quod a græcis χελιδών a nostris hirundo dicitur.

C helonophogi cum. ch. aspirato: & unico. l. scribitur: dicuntur latine testudinū comestores. Nam χέλωνες a nostris testudo dicitur: φάγοι comestores. hos esse dixit Plinius libro sexto naturalis historiæ populos in sinu Persico iuxta ibus carmaniæ.

C eltiberi absq; aliqua aspiratione scribitur: quod indicat (secundū ea quæ supra diximus) iberum fluuiū neutiq; aspirari debere: ut in ea dictione uidebimus.

C hemmis cum. ch. & duplicato. m. scribit atq; i. latino: fuit ægypti rex: qui pyramidē admirabilē struxit: longe a memphi uersus libyam stadiis centū uiginti: a nilo aūt quinq; & quadraginta: quæ teste Diodoro siculo libro historiarū. ii. & artificio & operis magnitudine mirabilē supore præbet aspicientibus: ad quā ædificandā (ut idē author refert) trecenta & sexaginta hominū milia deputata fuerūt: quā uiginti ferme annis absoluerunt. Pecunia uero omnis ad opus impensa in olera tantū herbasq; (is enim cibus opificum fuit) ad mille & sexcenta talenta excessisse scribit.

C enchris prima cū. c. exili & ultima cū. ch. aspirato: atq; i. latino scribit: genus est serpentis inflexuosi: & semper in rectum iter facientis: quē latine traducō tortuunculum cōperi. sed græco uocabulo usus fuit Lucan⁹ libro. ix. cum ait: Et semper recto lapsurus limite enchris.

C enodoxia cum. e. exili semp scribit: sed ratione sequentis litteræ significatū mutat. Nam si per. e. absq; diphthongo scribit: tunc gloriā designat. & tūc quoq; cōponitur ex κερόν: quod est unum: & δόξα gloria. simili modo cenotaphium uacuum dicitur sepulchrum. At si cū. æ. diphthongo scribatur: nouam gloriam unum: & alterum nouum sepulchrum dicit. Nam καινὸν græce: nouū latine dicitur. Si uero cum. œ. communem gloriam unum: & alterum commune sepulchrum indicat: cum κοινὸν cum quo tunc componunt commune apud nos significet.

C enataphium cum. e. & t. exilibus & e. absq; diphthongo scribitur: significat uacuum sepulchrum: ut in precedenti dictione uidimus.

C æneus cum. e. exili & æ. diphthongo ultima cum. eu. diphthongo scribitur: fuit uir quandoq; & femina. Immo ut dicit Virgilius libro æneidos. vi. Et iuuenis quondam nunc femina æneus. Rursus & in veterem fato reuoluta figuram. Vltimo teste Ouidio libro duodecimo metamorphoseon in phœnicem auem conuersus est. Vnde concludens ait: Maxime tuir quondam: sed auis nunc unica æneus. Similia dicūt poetæ de Iphi: & Tirefia: quod scilicet quandoq; uiri: quandoq; fœminæ uisi fuerint.

C entauros absq; aliqua aspiratione scribitur. Et fuerunt centauri thessaliæ populi seeus montem pelion habitantes: qui media parte uiri & media equi dicti fuit. hos a laphithis siue lapithis originē traxisse dicūt poetæ hoc est ex Ixione: filio Phlegyæ regis pelectronii: & nube ēdā detinēte formaj Iunonis progenitos. Nam cū

Ixion Iouis & Iunonis secretarius esset: elatus officio ausus est Iunonē de concubitu attentare. Cui Iuno ex consilio Iouis nubem in forma sua obiecit: cum qua cōcumbens Ixion centauros pgenuit. Sed cum ob id a Ioue e celo pulsus in terras iaceret: Iactaretq; se cōcubuisse cū Iunone a Ioue itidē fulminat & ad inferos trahitur. Vbi super rota serpentibus circūfusa ligatus: perpetua uolutione deuolui: dicente Tibullo:

Illic iunonem tentare uiolenta ausi
Versant celeri noxia membra rota. Sane ut testis est Plinius li. vii. naturalis historiæ: centauri primi cū equis pugnare docuerunt. Et frena ac strata Pelectronius cōperit. Quod Virgilius libro georgicorū. iii. primo te tigisse uidet cū ait: Frena pelectroni lapithæ gyrosq; dedere. ubi ait Seruius pelectronii oppidū est thessaliæ: ubi primo domandorum equorum usus cōpertus ē. Idem sup. xii. æneī. dixit cū Pirithous rex lapitharū uxorem duceret: centauros sibi uicinos populos: & deos omnes excepto Marte uocauit ad nuptias. Quare numen iratū irruisse in illos furore passum est lapithas: gentē fugatam cædi atq; deleri. Vnde dixit Virgilius: Mars perdere gentē Immanē lapithū uoluit. Et nisi exponamus lapithū. i. centauros: q originē duxerūt a lapithis discordaret Ouidius li. xii. metamor. q dixit cētauros ipsos die nuptiarū Pirithoi a Theseo fuisse deuictos.

C entrū absq; aliqua aspiratione scribit: id proprie est quod nos stimulū uel aculeum dicimus. sed cōmuniter pro puncto alicuius corporis medio: & maxime circulari sumitur.

C heops cum. ch. aspirato scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum secundo ægyptii rex post Rampsinitum: qui pyramidem egregiam struxit.

C cephalus cū. c. exili & e. absq; diphthongo: atq; unico. l. scribit. a κεφαλὴ quod est caput deducitur. Et qa in caput exeresit cephalus græce uocatur: latine uero mugil seu mugilis dicitur. Iuuenalis in satyra Omnibus in terris: Necat hic ferro: secat ille cruentis Verberibus quosdā morchos & mugilis intrat. i. castrosa mē tula in formā mugilis ignominiose podicē morchi formosi penetrat. fuit etiam hoc nomine uir atheniensis uenator maximus: qui Procrim Erithei athenarum regis filiam uxorem duxit: ut omnia plene monstrauit Ouidius libro metamorphoseos. sexto.

C cephalonia cū. c. exili & e. absq; diphthōgo scribit: insula est ionio in mari: quæ teste Plinio li. iiii. naturalis historiæ mensa quondā dicebat. fuitq; sub Vlyxis imperio: ut per totā oyssēā ostendit Homerus. & Seneca in troade de Vlyxe loquens inquit: Gressus nepheleos dux cephalonū admoneo.

C cepheus prima cum. e. exili & e. absq; diphthongo: ultima cū. eu. diphthongo scribitur: fuit teste Euripide rex æthiopū Phoronicis filius: & pater Andromedæ ex Cassiopeia: soceriq; Persei. ut etiam omnia monstrauit Ouidius libro quarto metamorphoseos.

C cephisus prima cū. c. exili & e. absq; diphthongo: penultima cū. i. latino scribit. fluuius est boetiæ dicēte Lucano libro. iii. Boeti colere duces: quos impiger arcebit Fatidica cephisus aqua. hunc iuxta lilæā urbē nasci dixit Homerus libro. ii. duabus. & Plinius libro naturalis historiæ. iiii. Quin & delphos præterfluere dicit. In cuius ripis fuit templū fatidicæ deæ Themidos: ea qua Deucalion refōsa suscepit de reparādo humano genere. Vnde & teste Homero phocensiū fluuius ponit. Ita ut utrōq; uicē esse habeatur.

C hephren cū. ch. aspirato scribit: fuit teste Herodoto li. histo. ii. Cheopis frater: q post illū i ægypto regnauit

C ceramū cum. c. exili & e. absq; diphthongo atq; i. latino scribit: dici potest latine tegularū uel figulinarū. Nā derivat a κέραμος: quod est tegula: erat locus athenis: de quo Plinius libro. xxxvi. naturalis historiæ: sic inquit: Opera Praxitelis sunt athenis in ceramico: de quo etiam uidebimus in dictione plastice.

C crastes sine aspiratione aliqua & e. absq; diphthongo scribitur: genus est serpentis: quod teste Plinio libro octauo naturalis historiæ quadrigemina cornicula præfert simillima arietum. Nam κέρας græce: dicitur latine cornu. de quo Statius libro undecimo thebaidos inquit: Crinalem attollit longo stridore cerastes. Et a κέρας simili modo ceruus deducitur.

C crasus cum. c. exili & unico. s. scribitur: fuit teste Seruio super secundo georgicorum urbs ponti: quam cū deleuisset Lucullus: genus pomi inde aduexit: quod a ciuitate cerasum appellauit. Nam arbor quidem cerasus: pomum uero cerasum appellatur. Ego uero uocabula esse græca magis cū ex institutione Luculli comperiunt ex Aeschylo: qui longe ante Lucullum fuit in sequenti dictione monstrabimus. Quare & pomum cum suo nomine deductum a Lucullo putamus. ut & Plinius innuere uiderat.

C crastum cum. c. exili & i. latino scribitur uocabulum est græcum: ut ostendit Aeschylus tragicus: cum ait: Τὰ χαλάσαντες καὶ κρᾶσπ φέρ Τὰ fructus est arboris: quæ teste Plinio libro decimoquinto naturalis historiæ ante uictoriam mithridaticam. L. Luculli non fuit in italia: sed urbis anno sexcentesimo octogesimo ut primum uexit e ponto.

C craunus cū. c. exili & au. diphthōgo scribitur: dicit apud nos fulmē & Ptolemæi cuiusdā cognomē extitit.

C craunia cum. c. exili & au. diphthongo atq; i. latino scribitur: sunt altissimi montes epiri. sic quoq; a crebris fulminib⁹ dicti. Nam κέραυνος græca nostris fulmen nuncupatur. diuiditq; mare ionium ab aduersatione a quibus ex epiro sumitur nauigatio uersus italiæ. ut Virgilius libro æneidos tertio: Proxima hinc peragro ionia craunia iuxta: Vnde iter italiam cursusq; breuissimus undis. de quibus Lucanus libro quarto Scopulosa craunia nautæ Summa timent.

C erberus absq; aspiratione scribit: hinc carnē eē tricipitē inauditæ feritatis cuncta uorantē: & regni Plutonis custodē poetæ oēs asseruerunt. Quē maxime Seneca in Hercule furente descripsit. Et dictus est cerberus: quasi creoborus: hoc est carnē uorans. Nam κρέας caro est: & βόρος uorans. Alterū eperoticū canem fuisse Alexandri: q leonibus cōgrediebat' atte stat' ur Iulius Pollux de nocabulis regū ad Cōmodū imperatorē.

C ercasorus absq; aliqua aspiratione: & unico. s. scribit': urbs est teste Herodoto: iuxta quam diuiditur nilus in pelusium fluens & canobum.

C erceis cum. c. exili utrobiq; & absq; diphthongo atq; i. latino in fine scribit': fuit teste Hesiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia.

C ercyra cum. c. exili utrobiq; &. y. græco scribit': fuit olim corinthi nomē: quo sæpe utit' Homerus.

C ercyon cum. c. exili utrobiq; &. y. græco scribitur: fuit rex in parte thessaliæ: qui filiam habuit Alopē a qua ciuitatem cognominauit.

C ercopythecus cū. c. exili utrobiq; & prima cū. e. absq; diphthongo secundū orthographiam: licet nōnulli ex nostris. i. latinū apponant antepenultima cū. y. græco & penultima cū. th. &. e. absq; diphthongo scribit' nomē est cōpositū ex κερκόσ: quæ apud poetas græcos dicit' cauda: πίθηκοσ simia: quasi simia caudata. & id esse puto: quod maimonē uulgo dicimus. Vnde Plin' li. viii. historiæ naturalis de simiis loquēs cercopythecos inquit nigris capitib' pilo asmino: & dissimiles cæteris uoce sunt. Martialis in epigrāmate ad Simū ait: Calibus emixas elidere simius hastas. Si mihi cauda foret cercopythecus erā. Idē in alio epigrāmate: Publius eximiæ si flagrat amore catellæ: Sicromius simile cercopythecon amat. Hunc ægyptii: ut alia portenta complura inter deos posuerunt: dicente Iuuenale in satyra Quis nescit uolusi: quæ ultima esse debet: Effigies sacri inter aurea cercopitheci.

C erinthus cū. c. exili &. i. latino atq; th. aspirato scribit': fuit teste Homero li. ii. iliados oppidum in euboia.

C erinthe cū. c. exili &. i. latino atq; th. aspirato scribit': herba est: quā Plinius li. xxi. naturalis historiæ cerinthe am uocauit. Virgilius uero ait libro georgicorū. iii. Cerinthæ ignobile gramen. Et est teste Plinio herba cu bitalis: folio candido incuruo: capite concauo: mellis succū habens.

C errus cum. c. exili & duplicato. r. scribitur: genus est arboris.

C herroneſus cum. ch. aspirato &. e. absq; diphthōgo atq; duplicato. r. & unico. s. scribit': terra est fere undiq; mari cincta: quæ nisi paruo cōtineret' insula dici potuisset. Nam cōponit' ex χέρρος: quod apud antiquos terrā dicit: & νῆσος insulam: & ob excellentiā nōnunq; pro peloponneso ponitur.

C herſoneſus cū. ch. aspicato & unico. r. sequēte. s. quod nullibi duplicat' etiā scribit': & idē significat: quod in præcedenti dictione uidimus: sed cōponit' ex χερσος: quod similiter terram dicit: & νῆσος insulam.

C herſidamas cum. ch. aspirato &. i. latino scribitur: fuit teste Homero libro iliados. xi. uir troianus: qué Vlyxes in bello interemit.

C hreſydros cum. ch. aspirato: &. y. græco scribit': genus est serpentis terram & aquā incolentis. & cōponit' ex χερσος: quod apud nos terrā dicit: & hydros aquā. quas sane serpentibus teste Solino calabrya abundat. de quibus intellexisse uidet' Virgilius libro georgicor. iii. Est etiā ille malus calabrys in saltib' anguis: Squamea cōuoluens sublato pectore terga. Et hoc quia paulū supra dixerat ad pastorē: Galbaneoq; agitare graues nidore chelydros: ubi exposuit Seruius quasi cherydros.

C herſius cum. ch. aspirato &. i. latino scribitur: nomen fuit uiri proprium.

C erus absq; aliqua aspiratione: uel diphthongo scribitur: uidelicet eum pro pisce ponitur. at si pro conuētu ponatur cum. œ. diphthongo scribi debet: hoc est cœtus.

C ethegus cum. e. exili &. th. aspirato scribitur: uir fuit romanus: de quo late p Salustium habetur.

C vamos cū. c. exili &. y. græco scribitur: dicitur a nostris faba: sed fic quoq; græce a nōnullis latinis prolatum fuit. Et a faba fabata dedectū fuit. Plinius libro. xviii. naturalis historiæ: Fabata fuæ religionis diis in sacro ē prævalens pulmentari cibos & hebetare sensus existimata: insomnia quoq; facere: ob hoc pythagorica sententia damnata. Vel (ut alii tradidere) quoniā mortuoq; animæ sunt in ea: qua de causa parentādo utiq; absumit'. Varro & ob hoc flaminē ea nō uesci tradidit. & quoniā in flore eius litteræ lugubres reperiant'.

C vane cum. e. exili &. y. græco scribitur: fuit nympha ficula Proserpinæ sociaquæ cum rapinæ Plutonis de Proserpina factæ obsistere non posset: flens in fontem sui nominis mutata fuit: ut retulit Ouidius libro metamorphoseon quinto: qui deinde fons anapo fluuio non longe a syracusis commixto: iuxta ortygiam insulam in mare concidit: dicente Ouidio libro secundo de ponto: Quamq; suis cyanem miscet anapus aquis. Et subdit: Nec procul hinc nymphæ: quæ dum fugit helidis amnem: Tecta sub æquorea nunc quoq; currit aqua. Altera eiusdem nominis fuit mæandri fluuii filia: quæ Caunū & Bebliden Mileto filio Solis peperit.

C vaneæ cum. e. exili &. y. græco atque. æ. sine diphthongo in penultima scribitur: insulæ sunt in ponto: seu magis scopuli contra Thracium Bosphorum: mille quingentis passibus ab Europa distantes: Vt testis est Pomponius. de quibus Lucanus circa finem libri secundi ait: Vt pagasea ratis peteret cum phasidos undas: Cyaneus tellus emisit in æquora cautes. Similiter Orpheus in argonautica ἀγχόθι κυάνεαι πέτρας. quas olim fuisse instabiles dicunt. quod Ouidius libro primo tristium tetigit cum ait:

Transeat

Trifcat inſtabiles ſtrenua cyaneat. hæc a nõnullis auctoribus græcis & noſtris ſymplegades: hoc eſt concurrẽtes etiã notant: ut in ea dictione uidebim⁹. Et declinat etiã in ſubſtantiuo ꝓ oib⁹ his cautibus hæc cyane hui⁹ cyanes. ut Iuue. in ſatyra Quis neſcit uolufi oſtendit cum ait: Nam cui⁹ ſcyllam uel cõcurrentia ſaxa Cyanes plenos: & tẽpeſtatib⁹ utres crediderim: hoc ẽ potius crederẽ hæc oĩa quæ Vlyxes in cõuiuio Alcinoi de cyaneis inſulis quæ inuacẽ cõcurrebãt enarrabat. deq; ſcylla mõſtro marino & Elpenore Vlyxis ſocio aluſq; remigibus uerbere Cyrces cõuerſos in porcos: ꝯ Polyphemũ hoiem malum hoiem comediſſe. Quod autẽ dixit plenos tẽpeſtatibus utres: retulit aliud miraculũ quod narrabat Vlyxes ſe ab Aeolo utrem plenũ uentis accepiſſe quoq; beneficio ꝓſpere nauigaret: ſed cũ iam ꝓpinquus patriæ eẽt: caſuq; dormiret: ſoci theſaurum eẽ credentes utrem diſſoluerũt. Vnde efflantes uenti nauẽ cum oĩbus uſq; in æoliam reduxerũt: ut late narrauit Homerus li. xii. odyſſeæ: & Ouidius tertgit li. xiiii. metamor.

C yaraxes cũ .c. exili &. y. græco: atq; .x. cõſonante in ultima ſcribit': fuit Phraortis regis medoꝝ & perſarũ fili⁹ cui ſucceſſit i regnoꝝ & habuit filiũ Aſtyagẽq; poſtillum regnauit: ut late monſtrauit Herodot⁹ li. hiſto. i.

C yathus prima cũ .c. exili &. y. græco ultima eã. th. aſpirato ſcribit' eſt parum poculũ: ut Iuue. in ſatyra Si te ꝓpoſiti inquit: Cardiaco nunq; cyathum muſſurus amico. Martialis in ultimo: Nõ habilis cyathis & iunlis uua lyæo. Horatius in. iii. car. q muſas amat ipares ternos tibi cyathos attonit⁹ bibet uates: ubi notat' recte dici cyathum uini bibi ſicut modium ſalis comedi.

C ybele cum .c. exili &. y. græco atq; .e. in penultima ſequente unico. l. ab oĩbus græcis ſcribit': q penultimam illius corripiunt. Quod noſtri fere oĩs poetæ obſeruauerũt. ut Virgilius li. ænei. iii. Hinc mater cultrix Cybele corybantiaq; æra. Ouidius li. faſtoꝝ. iii. Da dea quã ſcite doctas Cybeleia neptes. Iuue. i ſatyra. ii. Hic turbis Cybele. Sane Propertius & Lucanus quũ illam pduxerunt neceſſario ꝓ duplex. l. ſcribere habuerũt Vnde ait Propertius li. ultimo: Vel tu quæ tardo mouat Ida ſime Cybelen. Lucanus ſimiliter ipſe quem dixit Et lotam paruo reuocant Almone Cybelen. Hãc Seruiꝰ ſuper. iii. ænei. dixit Saturni fuiſſe uxorẽ: & priꝰ dictã opem Sed a Cybele monte phrygiæ Cybelen cognominatã. Nam in eo monte illius ſacra primum fuerunt inſtituta: & ſucceſſiue plurimũ honorata. De quo meminit Ouidius li. faſtoꝝ. iiii. quem ait:

Inter ait uiridem Cybelen altaſq; cedenas.
Amnis ut infana nomine Gallus aqua.

Et i eodem li. Dyndimon & Cybelen & amcenam fontib⁹ Iden Semper & iliacas mater amauit opes. Alii dicunt Cybelen ſacerdotẽ primũ eiuſcemodi ſacrorũ inuẽtorem fuiſſe: a quo Cybelen ipam cognominatam Alii a κυκλος quod eſt roto dictã uolunt: qa ſacerdotum ei⁹ ꝓprium eſt caput rotare. Vnde Iuue. Cranemq; rotãt ululate priapo: & a Cybele dicta ẽ Cybeleia: ut Ouidi⁹ prælegato li. faſtoꝝ. iii. Da dea quã ſcite doctas cybeleia neptes. Fuit & teſte eodẽ Seruio plurib⁹ aliis nominib⁹ cognomiata ut Berecynthia: Rhea: bona dea. huius ſimulachrũ quãdamodũ & peſſimunte Cimate phrygiæ Romã delatũ fuerit: oſtendit plane Liuius de. ii. bello punico. Ouidi⁹ uero li. iii. faſtoꝝ. Quãdo uero illa romæ ædes cõſtructa fuit. Idem Liui⁹ de bello macedonico libro. v. monſtrauit.

C icones cũ .c. exili utrobiq; &. i. latino ſcribit' ipopuli ſunt Thracũ iuxta Ebrum fluuiũ inhabitantes: ut teſtes ſunt Solinus & Pomponi⁹. A quoꝝ ſpretis fœminis Orpheus uates citatiſſimus membratim cæſus atque laniatus ẽ: & ſut rettulit Ouidius li. xv. metamorpho. Flumẽ habent Cicones quod potum faſca reddit uiſcera: quod taĉtis inducit marmora rebus.

C ichelus prima cum .c. exili &. i. latino: ſecunda cum. ch. aſpirato ſcribitur: ponitur fluuius ab Homero in hymno Apollinis.

C ycladesẽ .c. utrobiq; &. y. græco ſcribunt' inſulæ ſunt in mari ægæo ſic quoq; dictæ qa in morẽ cycli hoc ẽ rotundi diſponunt' ut dixit Solinus. Seruius uero ſup. iii. æneidos: cõeradicere undeſ cũ dixit: cyclades non iõ dicunt' qa in rotunditate ſunt: ſed ꝙ longo ordine circuiri eas neceſſe eſt: uel ꝓpter ꝓmontoria: uel qa naturale ẽ ut cõcitatiora ſint maria uicinitate terrarũ. Quod ſi uerũ dicere nõ cũ. y. græco ſed cũ. i. latino ſcriberetur. Cuius oppoſitũ græci oĩs obſeruant. Inter has ſunt breuiores quædã ut nyconeꝰ & aliæ nõ nullæ ad ꝙs ſceleſti hoĩes relegari cõſueuerãt. Iuue. i. i. ſatyra Aude aliqd breuib⁹ gyaris & carcere dignum Si uis eſſe aliquid. Et in ſatyra Credo pudicitiã: Sed q pene periculoſius in cyclada mitti Contigit.

C ydas cũ .c. exili utrobiq; &. y. græco ſcribit'. Et ſi idem cũ ſupiori ſignificet: ẽ etiã genus ueſtis a rotunditate dictæ: de qua meminit Iuue. in ſatyra Credo pudicitiã cum ait: Hæ ſunt quæ tenui ſudãt in cyclade.

C ycnon cũ .c. exili utrobiq; &. y. græco atq; .e. ſine diphthongo ſcribit' habetq; apud illos accentũ in ultima genus fuit potionis: quo in bello troiano heroes illi utebant' ut oſtendit Homerus li. xi. iliados.

C ydnus prima cũ .c. exili &. y. græco ſecũda ſimiliter ſine aſpiratiõe &. i. latino ſcribit' fuit pictor eximius tpe Euphranoris hoc ẽ li. Olympiade huius tabulã in qua picti erant argonautæ taletus. exliui. Hortenſius orator teſte Plinio li. xxxv. naturalis hiſto. mercatus ẽ: eoq; ædem fecit in tuſculano ſuo.

C yclops cũ .c. exili utrobiq; &. y. græco ſcribit' ipſe interpretari circularis oculus. Nã componit' ex κυκλος quod latine circulum & rotãdum dicit: & ωψ quod oculum denotat. Et dicti ſunt cyclopes uiri gigantes q in ſicilia iuxta ætnam degentes: unicũ tãtũmodo oculũ in medio frontis habebant. Vnde ait Heſiodus in

theogonia ποῦνος κόμα μετ' αὐτῷ πέπηκεν τὸ μέτωπον. hoc est unicus autem oculus mediæ inest est fronti. Et inde cyclopes: ut Virgilius in .i. æne. Vos & cyclopeia saxa habete: cyclops i genitivo plurali accētū in penultima more græco: ut Virgilius li. iii. æne. Ignarique viæ cyclopū allabimur oris. In accusativo vero plurali fi terminatio sit latina videbitur in es ut cyclopes: habet accentū in prima. Si vero more græco terminet in as seruat græcū accentum in penultima ut cyclopas. Virgilius li. xi. æne. Exulat æneos vidit cyclopas ulyxes. Nam aliter versus minime stare posset.

C ycnus prima cū .c. exili & .y. græco: sequēs cū .c. similiter exili sequente .n. in eadem syllaba scribitur: quam litteraturam in antiquis codicibus semper a nostris observari eōs peximus: licet iam cygnus cum .g. scribant ut in ea dictione videbimus.

C ydarum cum .y. græco & sine aspiratione scribi': genus est navicule.

C ydnus cū .c. exili & .y. græco scribi' fluui⁹ ē ciliciæ: q teste Solino originē certā nō habet. Alii vero dicūt ipm oriri a monte tauro. Alii ex alueo cuspidis qa dulcedie ac suauitate saporis illi sit olo similis. Et ut refert Iulius li. xi. tarsū insignē urbē ciliciæ cursu diuidit: ubi amenitate capt⁹ Alexander magnus morbū lœtales traxit. Cuius fluminis aquā dixit Plinius li. xxxi. naturalis histo. cōtra podagras conferre.

C ydippe prima cū .c. exili & .y. græco: sequēs cum .i. latino & duplicato .p. scribi': fuit nympharū una dicēte Virgilio li. georg. iii. Cydippe & flava hiecorias altera virgo. Altera tum primū lucinæ experta labores. De alia vero & cū eadem scriptura loquit' Ouidius li. de arte cum ait: Littera cydippē pomo ꝓlata fefellit: Insciaq; est verbis capta puella suis.

C hydraz cum .ch. aspirato & .i. latino: penultima cū .æ. diphthongo scribi': populi sunt iuxta pontū: ut scripsit Orpheus in argonautica.

C ydon cum .c. exili & .y. græco scribi': fuit teste Herodoto li. histo. iii. & Plinio li. iiii. naturalis histo. ciuitas i creta famosissima quā a famis ædificatam dixit Herodotus. In cuius agro arūdineta spicula inserebant: dicente Virgilio in ultima æglogā: Libet partho torquere cydonia cornu Spicula. Et etiam nomen ꝓprium viri ut Virgilius li. æne. x. Dum sequeris clytū infœlix nouæ gaudia cydon. Sed cum ꝓprium ē vel hōis vel ciuitatis: habet primū longam: cū vero appellativū hz eam breuē: ut dixit Seruius. Sane Statius licentia abutens ꝓnoīe ꝓprio aliquādo corripuit: ut hæc regi ꝓmissa cydon: & ab urbe cydonia mala dixerūt græci teste Plinio li. xv. naturalis histo. quæ nos ut ait cothonia uocamus.

C ydonia mala litteraturā præcedentis dictionis: & denominationē ab urbe habere ostendimus: quæ teste Plinio a nostris cothonia dicuntur.

C hidorus cū .ch. aspirato & .i. latino scribi': fluui⁹ ē q teste Herodoto li. histo. vii. a cresſonæa regione macedoniæ incipiens: & ꝓ mygdoniā fluens in axium: mygdoniæ fluuiū intrat.

C ygnus cū .c. exili & .i. græco sequēs .g. a nostris tam scribi': licet antiqua more græco non .g. sed loco eius .c. ponerent ac scriberent cycnus. Quod ob litterarū affinitatem tā fieri existimo: ut similiter κωβιὸς græce latine gobius dici': sed in antiquis inscriptionibus & codicibus cycnus cū .c. sequente .n. i cadē syllaba scriptum aspexi: quod etiā nostri tēporis accuratissimi obseruant: & dici' latine bolor. Nam ē auis undiq; plumis albis cōfertas: & dulce canēs: de qua gratissima quædam Cicero li. i. de quæstionibus tusculanis scripsit. Virgi. i bucolicis: Inter strepere anser olores. Ouidius i heroidibus: Ad uada mæandri cōcinit albus olor In hāc aūt Cycnus qdem Phaethōtis amator fuit pe ut putat Seruius: siue libidinose ut alii uolūt: post illā⁹ interitum ex longo ploratu cōuersus fuit ut ostendit Virgi. li. x. æneidos.

C ilicia cū .c. exili & .i. latino utrobiq; scribi': regio ē teste Plinio li. v. naturalis histo. i minori asia syriæ ꝓxima plurima tacens eī post tauro monti subiecta: quæ a Cilice Agenoris filio nomen sortita est.

C hiliarchus cū .ch. aspirato utrobiq; & .i. latino scribi': dicit' ille q mille hominibus i exercitu præest. Nam χιλία græce a nostris mille dicit': & ἄρχος princeps.

C yperanes prima cū .c. exili & .y. græco: sequens cū .i. latino: & penultima similiter sine aspiratiōe scribitur: fuerūt teste Macrobio li. saturnaliorū. ii. populi ꝓpe heraclā ab Hercule cōstituti: cōposito .s. nomine a κυλίκιον: quod est poculi genus: nos eodem teste una littera cōmutata calicem dicimus: argumentātis Herculē dictum fuisse multibolum heroa.

C ylydrus cū .c. exili & .y. græco tam i pria q̄ in secūda scribi': serpentem esse in codicib⁹ græcis legim⁹. Vnde cōpositionē habere videt' ex κυλίω: quod est uoluo: & ὕδρος serpens: quasi uolubilis sit serpens & ambitiōe sæpissime se cōuoluat. Quod tetigisse videt' Virgi. li. georgi. iii. cū ait: Squamea cōuoluens sublato pectore terga. Et hoc qa pau⁹ supra dixerat ad pastorem galbaneoq; agitare graues nidore cylydros: qd' Seruius legit chelydros cū .ch. aspirato: & .e. uocali i pria & i secunda cū .y. græco: & exponit q̄si chersydros: ut i ea dictiōe vidimus. Sed nos putamus differentes spēs cē: quod Lucanus li. ix. monstrare videt' cum ait:

Natus & ambiguæ coleret q syrtidos arua
Chersydros: tractuq; ima fumante cylydri.

C ylindrus pria cū .c. exili & .y. græco: secūda cū .i. latino sequēte .n. ante .d. scribi': lapis ē ꝓcloſus teresque & oblongus atq; coloris uarii: de quo meminit Iuue. in. ii. satyra cū ait: Donant arcana cylindros: & a κυλίω

quod est uoluo nomen assumpsit. Vnde & modo consimili ea columna quæ ad ærequsdam aream ab aëri colis assumitur cylindrus uocat': sed differentiæ ænotauit Virgilius cum dixit li. georgi. i. Area tum primū est ingenti æquāda cylindro quasi preciosas ille paruus sit ibi ingens.

C illa cum. c. exili & .i. latino atq; duplicato. l. scribit': fuit urbs in aetolia.

C yllarus cum. c. exili & .y. græco atq; duplicato. l. scribit' nomē ē equi qui fuisse Pollucis hoc ē Castoris fratris eius: qui equos fuit domitor ostendit Virgilius li. georgi. iii. Et nos supra in dictōe castor mōstrauimus

C yllene cum .y. græco & duplicato. l. scribit' mons ē i arcadia ut mōstrauit Homerus li. iliados. ii.

C yllenius cum. c. exili & .y. græco sequēte duplicato. l. atq; .i. latino in penultima scribit' nomen ē Mercurii a cyllene monte arcadiæ cognominati: in quo Maiam peperisse illum dicunt poetæ ut Virgilius li. ænei. viii. Vobis mercurius pater ē quē candida maia Cyllene gelido cōceptu uertice fudit. Et Ouidius li. fastoꝝ. v. loquēs de Maia ait: Hæc enim iugo cupressifere cyllenes Acthereum uolueri q pede carpit iter. Et ide cyllenius patronymicum græcum: & in genitiuo cyllenidos: atq; in accusatiuo cyllenida. Lucanus in. viii.

Et subitus præpes cyllenida sustulit harpen.

C ymba cum. c. exili & .y. scribit'. Apud antiquos nostros scribebat' cumba: ut & dicebatur cumbarut de Sylla diximus: & est nauicule genus.

C ymbala cū. c. exili & .y. græco scribit' instrumēta sunt quæ in sacris matris deū cum tympanis haberi cōsueuerunt: eaq; cum sonitu clypeoꝝ & inanium galearū fingebat Iuppiter i creta cunabulis. Quare loco illoꝝ in illius sacris cymbalis & tympanis posset utebant' aut offendit Ouidius li. fastoꝝ. iii. cum ait: Cymbala q galeis: q sounts tympana pulsant: & a cymbalo cymbalistria dicit' quæ cymbalum pulsat.

C ymbium pria cū. c. exili & .y. græco penultia cum .i. latino scribit' ē poculi genus ad similitudinē cymbæ qua sic quoq; denominat' ide quo Virgilius li. ænei. iii. Inferimus tepido spumātia cymbia lacte.

C imbri cū. c. exili & .i. latino scribit' populi sunt germanoꝝ q lingua gallica teste Festo latrones dicunt'. Hodie flimingos dicimus: hos olim iundans oceanus fugauit: & cum romanoꝝ fines iuaderēt: ac magna clade primum romanos affecissent: tandē incredibili cæde a Mario i Italia cāpo i raudio deleti sunt ut Florus lib. suarum histo. iii. & Plinius de uiris illustribus monstrauerunt.

C himæra prima cū. ch. aspirato & .i. latino penultima cū .æ. diphthongo scribit': mons est Lycia q fumum & flāmam ad modū æmæ in sicilia: & uesuui i cāpania eructare uidet': quod utiq; eām dedit fabulæ quæ illud dixit monstrum ē chimæra: qui Hesiodus i theogonia delignās tria habere capita dixit unū leonis: aliud ipsi' chimæræ: & aliud draconis: qn & anterius eidem leonē: posterius uero draconē: medio aūt capram esse idem Homerus: atq; eandē uersum li. vi. iliados: & eadem uerba expressit cui ait πρόσθε λέων ὀπιθεν δε δράκων μέσσον δε χιμαίρη. Et Ouidius li. metamorpho. x. inquit: Quoq; chimæra iugo medius in pectus hircum: Pectus & ora leæ caudā serpentis habebat. Addit ulteri' Hesiodus illā p singula capita ignē efflare. quod Virgilius li. vi. ænei. tetigit cū ait: Flāmisq; armata chimæra. Inmo dixit Homerus terribiles illi flammarum globos cum spiritu eructare.

C himerinos pria cum. ch. aspirato & .i. latino in quod. ei. diphthongus cōuersa fuit: & .e. absq; diphthongo scribit' idq; pōt latine hyemalis. Nam circulus unus est cæli q capricornum contingit: d quo cum sol est: breuissimos dies habemus.

C ymnū pria cū. c. exili & .y. græco frequens cū .i. latino scribit' & corripit primā atq; pducit penultimam: ut Persius: Et pallētis grana cymini. a nōnullis uero cū .u. scribit' cuminum.

C ymnus prima cū. c. exili & .y. græco: sequēs cum .i. latino scribit' lacus ē hetruriæ cymino nomē suppositū: ut Appianus clarissimus historicus græcus ostendit: quē quidam esse putant: q nunc uasi lacus dicit': de quo teste Seruio sup. vii. ænei. talis habet fabula. Aliquādo Hercules ad circūiacentes populos uenit: q eos a singulis pbaretur: ad ostendēdam uirtutem deiecisse dicit' arcē cum ferreū: quo illi exercebant': q cū terræ cēt affixus & a nullo potuisset auferri: eum rogat' ille sustulit. Vnde imensa uis aquæ secuta est: quæ cymnū lacum fecit unde a κύμα i. fluctu: qđ est fluctuo & exactuo dictum puto: & corripit tam primā q̄ penultimā Virgilius li. vii. Hi Socratis habēt arces flāminia q; arua: Et cymini cum monte lacum.

C immeri cum. c. exili & .i. latino atq; duplicato. m. scribit': populi sunt' teste Herodoto li. histo. iiii. Asia amazonibus proximi: quos ex ultimo occidentali oceano aduenisse dixit Homerus circa initium libri. x. odysseæ & alia ēplura de illis loquitur.

C ymolia cū. c. exili & .y. græco & unico .m. atq; unico .l. & .i. latino post .l. scribit': genus ē cretæ: quæ & uestib' & medicamētis ē aptum: unde bonus i dilectione cretæ: & a κύμα. i. cumæ nomē assumpsit.

C ymodoce cū. c. exili utrobiq; & .y. græco scribit' fuit teste Hesiodo nymphas una filia Oceani & Tethyos: de qua etiā Virgilius libro georgicorum. iii. meminit.

C imon cū. c. exili & .i. latino scribit' fuit atheniensis filius Miltiadis: de quo Herodotus li. histo. vi. & Iustinus li. ii. plura scripserunt: habuit quo duos filios Stesagoram & Miltiadem.

C ymothoe prima cū. c. exili & .y. græco penultima cū. th. aspirato scribit': pōt interpretari cursus fluctuum. Nam componit' ex κύμα: quod ē fluctus: & θοὸς currodicitur a poetis filia Nerei & uxor Neptuni. Vnde

Virgilius li.æne.i. Cymothoe simul & triton adnixus acuto Detrudunt naues scopulo.

C inabari apud græcos: apud nostros uero cinabaris & cinaberis ut simili mõ quo alii piperi nos piper dicimus licet non græca ea sed barbara uocabula patem: cum .c. exili & .i. latino utrobiq; scribit: dicitur ab aliquib⁹ minium tãtum in singulari. Quod teste Plinio li. xxxiii. naturalis histo. reperit in argentariis metallis. Vnde ait minium quoq; & nũc inter pigmenta magnæ auctoritatis & quõdam apud romanos fuit: & ut sacri auctores tradunt: qbus ut ait idem auctor uerius credi necesse est Iouis ipsius simulachri faciem diebus festis minio illiniri solitam: triumphantiũq; corpora: & sic Camillum triumphasse: Cuius rei cãm magis admiratꝰ Plinius q̃ reddat. Iuxta quod ait Virgi. in ægloga quæ inscribit gallus: Pan deus arcadiæ uenit: quem uidimus ipsi Sanguineis ebuli bacis minioq; rubẽtem. Quod ꝓpter æthetis similitudinẽ qui Iupiter est: fieri dixit Seruius. Vnde ut ait triumphantes qui olim Iouis ferebant insignia minio tingebãtur. Plinius etiam ad ea quæ dominus subdit cõstare æthiopum proceres totos illo tingi: & hũc ibi deorum simulachris colorem esse. Sed aliud uidet esse cinabaris: aliud minium. Nãq; ut ait li. xxxv. sunt autem colores austeri aut floridi. Vtriusq; natura aut mixtura euenit. Florida sunt quos dominus fingendi præstat: ut minium: armenium: sinopidem: cinnabaris: chrysocollas: indycum purpureũq;. Cæteri austeri: & ex omnibus his alios: de quibus uidebimus in dictione sinopes.

C inædus cũ .c. exili & .i. latino atq; .æ. diphthongo scribit: puer est qui & ætate & forma ad patiẽdum ẽ apt⁹. Nam componit ex κινεω uerbo: quod mouere indicat atq; experiri: & οἰδέω uerendum: ut Martialis in .xii. Addam fabiane tres agellos: emisti fabiane tres cinædos: pædicas fabiane tres agellos. Iuue. i satyra Neuoli Dat eisdem ferre cinædis. Et in .ii. satyra: Inter socraticos notissima fossa cinædos. Quod ideo dixit quia cuj apud Socratem elegantis formæ adolescentes bonis moribus litterisq; & philosophia instituerẽtur. Eo mõ pædicones & scelestos uiros uitare instructi erant: quo uiatores intercidentes fossas uitare perirent: & quãto notius est præcipitium: tãto magis illud deuitant: quare inuehens Iuue. cõtra pædiconem illum q trishb⁹ abũdabat obscenis: & merito notus a modestis adolescẽtibus: ut illum euitarent ait: Cauligas turpia cuj sis inter socraticos notissima fossa cinædos.

C ynægirus pria cum .c. exili & .y. græco: secũda cũ .æ. diphthongo: penultima cum .i. latino scribit: fuit teste Herodoto li. huius. vi. uir athenien⁹ Euphorionis filius.

C ynætha prima cum .c. exili & .y. græco: penultima cũ .æ. diphthongo: & ultia cũ .th. aspirato scribit. Ponit a Theocrito nomen capræ & aliquando buculæ.

C inyras prima cum .c. exili & .i. latino: sequens cũ .y. græco scribit: fuit Paphi fili⁹ & rex cypri: ut ostẽdit Ouidius: habuitq; filiam Myrrham ex qua Adonem genuit: ut uidimus in dictione adonis: de quo Clemens in stromatis. Nunq; enim cypri⁹ ille Cinyras mihi pſuadere potuerit ausus luxuriosas cærimonias Veneris ex nocte diei tradere: ciui suæ meretrici diuinum honorem deferre cõtendens. Alter fuit assyriorum rex in lapidem uersus ob filiorum infortunia.

C yneas cũ .c. exili & .i. latino atq; unico .n. scribit: licet a nõnullis græcis etiam cũ duplicato .n. scriptum comperierim: fuit teste Plutarcho in uita Pyrrhi uir thessalus: & Pyrrhi amicissimus. Quej admirãdæ memoriæ fuisse ostendit Solinus.

C inyps prima cũ .c. exili & .i. latino: ultima cum .y. græco sequente .ps. scribit: flumi⁹ ẽ garamãtum: ut testis est Herodotus li. huius. iii. Nam ut ait a Charitone colle pfluit: & in libycũ mare iter duas syrtes cadit: palcitq; ut scribit hircos maximos: q ab illo cinyphei dicũtur: dicente etiã Virgilio li. georgi. iii.

Nec minus interea barbas incanaq; menta.
Cinyphei tondent hirci setaſq; comantes

Vsum in castrorum & miseris uelamina nautis. Quin & iuxta illuj largas insurgere segetes mõstrare uidet Ouidius libro .ii. de ponto cum ait:

Cinyphiæ segetis citius numerabis aristas: Quam tibi nostros statuatur summa labores.

C inyphei prima cũ .c. exili & .i. latino: sequens cũ .y. græco scribit: cognomen est hircorum in aphrica: ut i superiori dictione uidimus.

C innamomũ cũ .c. exili & .i. latino atq; duplicato .n. scribit: frutetum est in æthiopia. Quod teste Solino situ breui nascitur: ramo humili & depresso cum nunq; ultra duas ulnas ascendat. Et quod gracilius, puerat eximium magis dicitur. Eius radicem ait Plinius li. xii. naturalis histo. magni ponderis uidimus in palatio tem plo quod fecerat Diuo Augusto comunx Augusta aureæ pateræ impositam ãnis oibus in grana durabatur donec id delubrum incendio cõsumptum est. Nec eodẽ teste cinamomũ & casia sunt arabum: sed cinnamomum idẽq; cinamum nascit⁹ æthiopia trogodytis cõnubio permixta.

C innamum cũ .c. exili & .i. latino atq; duplicato .n. scribitur: similis ẽ arbuscula cũ cinnamomo: de qua Ouid. li. fastoꝝ. iii. dum Baccho loqueret memunit cum ait: Cinnama tu primus captiuaq; tura dedisti.

C ynomyia prima cũ .c. exili & .y. græco: penultima cũ diphthongo cõpacta ex .y. græco & .i. latino scribit: ut supra cum de ea diphthongo loqueremur ostendimus. Et interpretari põt canina musca. Naj componitur ex κυνὸς quod est canis & μυῖα musca.

C ynocephali cum.c.exili utrobiq; &.y.græco in prima scribitur:bestiæ quædam sunt ex simiarum genere in omnibus præterq; in capite quod caninum habent:humanam speciem deferentes. Nãq; dictio est compositio ex κυων & κεφαλη quod ut diximus canem indicat & κεφαλη caput:quasi caninum caput habentes. Suntque teste Solino in partibus æthiopiæ frequentissimi:nocentes ad saltum feri morsu munẽ;ita missum ut nõ sint magis rabidi:& de his sensisse Ouidium in prima metamor. arbitror potuisse ẽ;de similis:cũ dicit ex sanguine fulminatorum gigantum nata esse animalia his uersibus:Perfusam multo natorum sanguine terrã. Immaduisse ferunt calidumq; animasse cruorem:Et ne nulla suæ stirpis monumẽta manerent:In faciẽ uertisse hominum sæuumq; auidissima cædis.

C ynocephalea cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco in prima:atq;.æ.diphthongo in penultima scribit:herba ẽ caput canis repræsentãs:hãc dixit Apion grãmaticꝰ teste Plinio li.xxx.naturalis histo.ab ægyptiis Osiridẽ uocari:diuinamq; esse cõtra oia uenefica:sed tota eruere:statim eum q eruisset mori.

C ynogloſſa cum.c.exili &.y.græco scribit:herba est similitudinem habẽs linguæ canis:uidelicet cynos.i. canis γλωσσα lingua.

C ynorhodos prima cum.c.exili &.y.græco:penultima cũ.rh.aspirato scribit:dicitur a nostris teste Plinio lib. xxv.naturalis histo.rosa siluestris:sed pperia dictionis literatura interpretat canis rosa. Nam cynos quod est canis cõponit cum ροδον:quod est rosa:quæ sane sic quoq; uocata est:qa ut ait Plinius li.xxi.naturalis historiæ:eius radix ad morsum canis rabidi unicũ remedium oraculo quodam cõpertum fuit. Idem tuti:herbæ succum cum lacte exhibitum allocere dixit.

C ynosura cum.c.exili &.y.græco:atq; unico.s.scribit:idest põt canis ura.i.cauda. Nam teste Aglosthene qui nauica scripsit:fuit una ex Iouis nutricibus de nymphis idæis:a cuius nomine urbs in arcadia:& portus qui ibidem est:& agri maior ps cynosura appellata fuit quã fuppiter ob susceptã beneficia in cælum locauit. Et ob similitudinem cũ arcto Calisthonis:& ipa arctos licet minor dicta fuit:ut in ea dictione uidimus. Est ergo cynosura minor ursa:de qua Lucanus libro.ix.ait:

Te segnis cynosura subit:nu ficca,profundo Mergi plaustra putas.

C ynicus cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco in prima:atq;.i.latino in penultima scribit:fuit philosophorũ quorũdam agnomen:eiusq; secte princeps Antisthenes athenẽsis fuit:qui teste Laertio cũ differret in gymnasio quod κυνοσαργες appellabat:non longe a tanuis cynicum cognomẽ suæ sectæ dedit. Alii uero ex nostri quidam cognomen id canibus acceptum fuisse dicũt. Quia sicut canes natura mordaces sunt:sic philosophi illi in sectãdis uitiis mordaces eẽ dicerent. Nam ut refert Laertius iuxta Diogenes cynicꝰ interrogatꝰ Diogenes quare canis diceret:respondit qa in eos qui dant blidiorum eos q non dant oblatrans malos autẽ mordeo. Quin & eũ sepultus eẽt apud corinthũ iuxta portã:quæ in Aeschinum fert:super illiꝰ tumulo erecta fuit columna super qua canem ex pario lapide exculpsere. Alii uero cynicos ex eo dictos fuisse arbitrãtur:quia eorũ nõnulli uelut canes absq; uerecũdia pudenda exercere nisi fuerint ut Crates thebanus cũ uxore Hipparchia:& alii nõnulli. Ego uero gymnasii cognomen illis primitꝰ cynicorum nomen dedisse existimo:& causas alias ex cõsequentibus etiã illis succæssisse:ibi Diocle teste philosophiam naturalem & rationalem tollebãt:solaq; morali iustebantur. Repudiabãt liberales artes maxime geometriã & musicã:placebat ex finem eẽ secundũ uirtutẽ uiuere. Stoici hoc idem dixerũt:plærũq; herbis & aqua tantũmodo utebãtur. Cynici nobilitatẽ & diuitias abiiciebãt:quã sane sectam plures putauere non esse iustæ cõsentaneam.

C ynthos cũ.c.exili &.y.græco atq;.th.aspirato scribit:mons est in delo insula decorꝰ natiuitate Apollinis & Dianæ:tantæq; celsitudinis teste Seruio:ꝙ umbra sua totius insulæ ambitũ tegat:a quo & Apollo cynthiꝰ & Diana cynthia nominantur.

C ynthius prima cũ.c.exili &.y.græco:penultima cus.th.aspirato scribit &.i.latino:cognomen ẽ Apollinis a cynthio monte acceptum:unde ait Ouidius li.i.de arte:Cynthius admouit uaccas pauisse phareas Fertur:& in pua delituisse casa. Quin & figurate a Virgilio ꝓ Octauiano ponit i silenio cũ ait:Cum canerem reges & prælia cynthius aurem Vellit.i. Octauianus.

C ynthia prima cũ.c.exili &.y.græco penultima cũ.th.aspirato &.i.latino scribitur:& pro Diana a poetis poni confuenit:ut Horatius in.iii.carminum:Tu cursus recines lyra latoiã & celeris spiritus cynthiæ. Ad cuius similitudinem & Propertius amatam suam cynthiam uocauit:quæ Hostilia proprio nomine dicebatur:cuj in primo sui operis carmine ait:

Cynthia prima suis miserum me cepit ocellis:

Contactum nullis ante cupidinibus. Cuius meminit Iuuenalis in satyra Credo pudiciam cum ait:Haud similis tibi cynthia:nec tibi cuius Turbauit nitidos extricatus passer ocellos:hoc est tunc credo pudiciã moratam in terris:cum montana uxor flernebat torum frondibus:& culmo idest paleis uicinarumq; ferarum pellibꝰ:quæ sane tibi o cynthia Propertii amica haudquaq; similis erat. Nec tibi o Lesbia amica Catulli:q ita delicata fuisse:ut cum passerem haberes quo delectabaris:& is moreret:tãtam sleuisse quod tumore tibi oculi deturbati fuerint. Ipso dicente Catullo in libro primo:

Lugete o ueneres cupidinesq;

Et quantum est hominum uenustiorum
Passer mortuus est meæ puellæ
Quem plus illa oculis suis amabat.
Nam mellitus erat suamq; norat Ipsam tam bene q̃ puella matrem
Nec sese a gremio illius mouebat Sed circum saliens modo huc modo illuc
Ad solam dominam usq; pipillabat. Et in fine subdit
Tua nunc opera meæ puellæ
Flendo turgiduli tument ocelli.

C yparissus prima cum .c. exili & .y. græco reliqua uero cum .i. latino & duplicato .s. scribitur. Sed quandoq; hic quãdoq; uero .y. græcum in .u. nostrum cõuertimus: ac dicit' cupressus. Nam Cyparissus primũ: ut Virgilius libro æneidos .iii. Aeriæ quercus: aut conseri cyparissi: Ouidius libro metamorph. x. Sed tamẽ ante alios ceæ pulcherrime gentis: Gratus erat cyparisse tibi. Cupressus uero etiam scribit' ut Virgilius li. georgicorum primo: Et teneram a radice ferens siluane cupressum. Namq; fuit Cupressus siue Cyparissus puer formosus a Siluano amatus: de quo Ouidius in .x. omnem fabulam explicauit. Et quia lachrymis dissolut' puer ob dolorem interfectæ cerui in eam arborem cõuersus fuit: dicunt illam inferis consecratam: hoc ẽ lachrymis & luctibus. Seruius uero dixit illam inferis consecratam: quia cæsa nunq; reuirescit: unde mortis eẽ romani retulit: ramum cupressi ante domum funestam poni funere: hoc est cadauere pollutam: Ne quisq; per ignorantiam ingrediens pollueretur. Quare ab Horatio inuisa cupressus est: & a Virgilio atra: hoc est funesta nunc uocatur. Verum de qualitate ligni loquutus Plinius libro .xvi. naturalis historiæ inquit: Carie uetustateq; non sentiunt cupressus: cedrus: hebenus: lotus: buxus: taxus: iuniperus: oleaster & olea tardissime larix: robur: suber: castanea: nuglans rimi fixuramq; non capit spõte cedrus cupressus olea & buxus: ma xime æternam putant hebenum & cupressum cedramq; claro de omnibus iudicio. Nam i templo ephesiano Dianæ utpote tota asia extruẽte cum quadringentis annis peractum sit: conuenit tectum eius esse cedrinis trabibus: de ipso simulachro deæ ambigit'. Cæteri ex hebeno esse tradunt. Mutianus ter consul ex his q proxime usso eo scripsere intra ginecum & nunc̃ mutatum septies refutato templo: ualuas esse e cupresso: & iam quadringentis prope annis durare. Materiem omnem nouæ similem. Et subdit nõne simulachrum Iouis in arce e cupresso durat conditum sexcentesimo exagesimo primo anno dicatum. Memorabile etiam uticæ tẽplum Apollinis ubi cedrose trabes durant: Ita ut posita fuere prima urbis ei⁹ origine ãnis sexcentis septuagintaocto. Et in hispaniis aiunt tẽplum Dianæ a Zacyntho aduectæ eũ cõditoribus ãno ducẽtesimo ante exodiũ troiæ ut auctor est Bochus. Fuit etiam cyparissus teste eodẽ Plinio li. iii. naturalis histo. urbs in achaia: & finis circuitus q̃nq; & septuaginta miliariũ. Idem ostendit Homerus li. ii. iliados.

C yprus cũ .c. exili & .y. græco scribit' insula ẽ in carpathio mari sita: porrecta q; inter ciliciã & syriã: inter alias orbis insulas famosissima: ueterũ diuitiis abõdans: luxui plurimũ dedita. Ob quod Veneri sacrã dixit Florus li. iii. Est cyprus teste Plinio circa finẽ libri .xii. naturalis histo. arbor odorata i ægypto solius & semine similis coriãdro. Quã ut ait eidem eẽ ducũt arborem quæ in Italia ligustrum uocatur.

C yprianus pria cũ .c. exili & .y. græco: sequẽs cũ .i. latino scribit' nomen ẽ patrium: ac etiã uiri ꝓprium.

C yphus cũ .c. exili & .y. græco scribit'. Genus erat poculi quo ut plurimũ utebant' antiqui i sacris: ut Virgi. li. ænei. vii. Hoc pater anchises cyatho libabat ad aras. & dicit' etiã scyphus cũ .s. ante .c. ut i ea dictione uidebam⁹

C ypselus cum .c. exili & .y. græco atq; unico .l. scribit': fuit teste Herodoto li. huius .a. pater Periãdri corinthiorum tyranni.

C iranus cum .c. exili & .i. latino atq; unico .n. scribit': fuit lycius & Sarpedonis comes: quẽ teste Homero lib. iliados .v. Vlyxes in bello troiano interfecit.

C irces cum .c. exili utrobiq; & .i. latino scribit': fuit Solis & Perſæ nymphæ filia: ut poetæ attestant' iquã habitasse haud longe a caieta urbe cipaniæ ferũt: i monte quodam oli insula: q ab eo usq; i hũc diẽ circæus ẽ appelatus: ut testis ẽ Homerus i odyssea: & Virgi. circa initiũ libri .vii. ænei. Nec mõs ille teste Seruio freto marino sed paludib⁹ a cõtinenti seiunct⁹ erat. Quas lucus ex albanis mõtib⁹ defluens tandẽ cõpleuit: & terræ cõtinuũ fecit: sup quo grande oli stat' asserit oppidũ fuit: at circæi' ut gabii uullinii: & aliæ q̃plures urbes i plurali dicebant'. Quod Iuue. ipse in satyra Crispini offendere uidet' qũ ait de Nerone: q circæis nata forent an lucrinũ ad saxũ rutupinosue edita fundo ostrea callebat: & Horatius. Ostrea circæis misceri sentit echini. Nec de mõte fane itelligere potuerũt: q circæus i singulari dict⁹ erat: sed de oppido magis quod sic quoq; uocabatur: & in singulari circæum: ut utrobiq; ostendit Liuius & Horatius in epodo. Non ut superni uilla cacumen dens tusculi Circæia tangat mœnia.

C ircus cũ .c. absq; aspiratione utrobiq; & .i. latino scribit'. Quidã uero cũ .y. græco scribendũ & græcum uocabulum putauerũt: eo quod κυκλος apud græcos p. y. græcũ scribit': a quo cyreum simili mõ cũ .y. græco deduci existimarũt. Quod nobis minime uideri põt. Nã cyclus qdẽ si apud nos scriberet': fatemur græcũ esse. Non aũt circus: qa aliam litteraturam & uocẽ sequit'. Nam dictio ẽ latina: & a circũco nomen traxit. Vnde si cũ .y. græco scriberet': & ab eo quoq; descẽdẽtia cia p. y. græcũ scribẽda cẽnt: ut ei⁹ diminutiuũ cyr-

cuius qn & eyreuit⁹ & uerbū ipsum eyreumeo. Item & præpositio circu & similia quod nemo unq̄ uidit. Itaq; licet recte cyclus cum .y. græco scribatur: quod apud nos non nisi in compositione aut derivatione cōperiatur: ut hemycyclus: cyclades: cyclopsmon tamen circus cum .y. græco scribi potest: aut ex illis cōposita ut semicreas: aut semicirculus: eū dictiones sine latinæ: & a uerbo circumeo deducūtur teste Seruio: a quo circenses eodem teste super .iii. georgi. quasi circum enses dicti sunt ludi: ppterea quod apud antiquitatez rudemq; quæ nondum spectacula in fabricarum ornatum deduxerat: inter enses & gladios locis uicinibus agebantur. Et medio in loco munera collocabantur: Virgilius libro æne. v. Munera principio ante oculos circoq; locantur In medio: Erat ludricū ut equi uicibus curribus a circi carceribus descendentes ex uno latere circi decurrerent: & cum ad spatium aduentassent: se inde diuerterent: & ex alio latere recurrentes ad primam usq; circi metam reducerentur: aut late & pulcherrime describit Sophocles i Ἠλέκτρα. Quare a græcis tum Ἀρόμος: hoc est equoꝝ cursus circus ipse i meo Ἀρομίας circenses ludi uocati sunt: dicēte Iuue. i satyra Seémata quid faciunt: Sic laudam⁹ equoꝝ facili cui plurima palma Feruet: & exultat rauco victoria circo: ob clamoré .f. & applausum circūspectinā. Nam disponebatur circus in formam spatij oblongi: ita ut in summitate spatij: hoc est i loco ubi equi reuolui debebant: species hemicycli constituta uidebatur. In circuitu uero gradus insurgebāt: in quibus spectantes sedere consueuerant. Vnde naturalem circū describēs Virgilius libro æneidos .v. inquit:

Hoc pius æneas misso certamine tendit
Gramineum in cāpum: quē collibus undiq; curuis
Cingebāt silue: mediaq; in ualle theatri.

Circus erat. Habebant ergo prius curuos colles pro sessilibus gradibus: qui quidem populi confessus teste Seruio in eūdem librum cauea uocabatur: dicente Virgilio in eodem libro: Hic totum caueæ cōsessum ingentis. Et ora prima patrum magnis clamoribus implet. Et libro .viii. Cōsessu caueæ magnis circenſib⁹ actis Quam & id esse dixit Seruius quod Iuuenalis ait: Omnibus ad podium spectantibus: quasi podium cū caueæ idez esse uelit. Mihi uero uidetur ex iisdem auctoritatibus podium & caueam magis totum circumq; tantūmodo concessum designare: ita ut recte posse dicere uideamur gradus sessiles in podio & caueæ hoc est in circo dicere. Quin & in ipso circi medio ut apud constantinopolim & romæ conspeximus: atq; ex approbatis auctoritatibus accepimus locabantur obelisci ut in ea dictione uidebimus: sepulchra nobilium uirorum: & res aliæ spectatione dignæ: circum quas hoc est inter eas res sic per ordinem i medio dispositas equi decurrebant. Dicebatur etiam circus stadium: & locus ubi cursus erat equorum: curriculum stadij ut ex multis auctoribus constare potest: & Gellij præcipue circa initium octauarum Atticarum. At locus ille unde equi ipsi primo mittebantur: oppidum teste Varrone de lingua latina: Neus⁹ appellauit. Postea ut ait dicti sunt carceres: eo quod coerceantur equi: ne inde exeant: anteq; magistratus signum mittat: iuxta quem sensum Virgilius in fine primi georgicorum ait:

Vt cum carceribus sese effudere quadrigæ
Addunt in spatia: & frustra retinacula tendens
Fertur equis auriga: nec audit currus habenas. Et libro .iii.

Ruunt q; effusi carcere currus. Sane Octauianus teste Suetonio in illius uita: in circo aurigas cursoresq; & confectores belluarum ex nobilissima iuuentute produxit. Sed & troiæ ludum edidit frequentissimum. Maiorum minorumq; puerorum prisco decursu more exultauit claræ spei indolez sic notescere. Sunniter C. Caligula: ut idem in eius uita retulit: edidit circenses plurimos a mane usq; ad uesperam: interiecta modo aphricanorum uenatione: modo troiæ decursione. Nec ullis nisi ex senatorio ordine aurigantibus. Ludus uero troiæ qualis erat: & unde originem habuit: late & eloquentissime monstrauit Virgil⁹ libro æne. v. Verum circos in urbe fuisse tres: & non plures diuersis in locis legimus. Et primum circum maximum cognominatum fuisse. Secūdum flamineum: qui & apollinaris est dictus. Tertium Neronis circum in uaticano. De maximo loquitur Liuius libro primo ab urbe: cuius locum a Tarquinio designatum ostendit cum ait: Primum circo qui nunc maximus dicitur: designatus est locus: duabus loca patribus: equitibusq; urbis: spectacula sibi ut quisq; facerent fori appellant. Nam eos foros uocauere: quod opus erat maximum. Vnde romanus populus spectabat quæ in circo munera edebantur. hæc ille. Seruius uero super .iii. æneidos in eus Virgilii locum Implessentq; foros flammis inquit foros esse tabulata nauium: ab eo quod incessus ferūt: & est generis masculini numero tantum plurali. Nec aliud q̄ tabulata intelligere uolunt Liuius: nam ut prosequitur spectauere fures duodenos ab terra spectacula alta sustinentibus pedes. Ludricum fuit equi pugilesq; ex hetruria maxime accersiti solennes. Sed ut ostēdit Plinius libro .viii. sexto naturalis historiæ: fuit postea circus maximus a Cæsare dictatore extructus: longitudine stadiorum trium: latitudine unius: sed cū ædificiis iugerum quatuor. Cornelius uero Tacitus incendium id describēs quo Neronis tēpore romana urbs pene conflagrauit. Initiū inquit in ea pte circi ortū: quæ palatino cælio q; montib⁹ cōiuncta est. hæc ille ostendens eum circū fuisse: cuius uestigia inter palatinum & auēntinū nunc cōspiciunt. habuit circus maximus præclarissima quæ dā circa se ædificia. In primis ædē Veneris: quam teste Liuio lib. ab urbe .x. Fabius

Gorges consulis filius: aliquot matronis stupro damnatis ex eo mulctatitio ære construxit. Fuit etiam teste Plinio li.xxxv. apud circum maximū ædes Cereris. Livius item de bello macedonico dixit. Cn. Licinius diuinorum ædem Iuventutis in circo maximo dedicasse. Ouidius etiā li. fastoꝝ scribit tēplum Mercurii circum maximū spectasse: ubi ad illum dixit: Templa tibi posuere patres spectantia circū Idibus ex illis est tibi festa dies. Idem li.vi. ostendit colūnam breuem marmoreā post summū circū fuisse: ad quā romani pfecturi ad bella hastā eam ptem uersus in quā iturī erant: ponere cōsueuerāt. ait enim:

Profpicit a tergo summum breuis area circum
Est ibi non paruæ parua colūna rotæ:
Hinc solet hasta manu belli prænuncia mitti
In regem & gentē cum placet arma capi. Erat etiā in pte circii Herculis quoddam tēplum: quod Sylla iussu Sibyllæ construxit. Vnde ait Ouidius:
Altera pars circi custode sub hercule tuta est:
Quod deus euboico carmine mun⁹ habet. & subdit: Si titulos quæris sylla probauit opus. Nam aliud erat Herculis tēplū i foro boarium quod teste Plinio li.x. naturalis histo. nec canes nec muscæ intrare poterant: eo quod post primas tēpli ualuas Herculis claua locata fuit: cum qua eo in templi loco Cacū occideratㄔ⁹ odore & non imerito abhorrerentur canes. Circus flamineus ideo dictus est: quod in pratis flamineis costructus fuit. Vnde Livius itaq; inde cōsules: ne criminationi locus esset: in prata flaminea ubi nunc ædes Apollinis est: iam tum apollinarē appellabant: aduocauere senatum. Et in eodem li. ea iquit cōsi i pratis flamineis concilio plebis acta: quæ nunc circum flaminium appellāt: ex quib⁹ nōnulli certissime affirmare uolunt cū flaminium circū fuisse: quī nunc quoq; agon uocitatur: iuxta quem teste Pandulpho lateranēsis ecclesiæ historio Hadrianus primus romanus ponti. in æde Apollinis ecclesiā cōsecrauit Apollinaris martyris & præsulis Rauēnatis: ut nominis similitudine memoriam dolorū cōfunderet. Nāq; in eo circo apollinaria i honorem Apollinis celebrari cōsueuerant: dicente Macrobio de saturnalib⁹: bello punico apollinaris ludi ex sibyllinis libris primū sunt instituti suadente Cornelio Ruffo decemuiros: & infra subdit. Inp ea rem duodecim milia aris prætori: & duas hostias maiores dari decēmuris præceptū: ut græco ritu huīce hostis sacrū facerent Apollini bouē auratū: & capris duabus albis auratis. Latinæ bouē fœmina aurata: ludos in circo populus coronatus spectare iussus. Cornelius etiā nepos teste Prisciano in.ix. dicit ædes Martis ē i circo flaminio architectata ab Hermodoro salaminio. Circū aūt Neronis in uaticano fuisse ostendit Plin⁹ li.xxxvi. naturalis histo. de quo in dictione ob⁹ hsors uidebimus.

C hiragra cum.ch. aspirato & .i. latino scribit: dici pōt manuū dolor. Nam cōponitur ex χειρ quod ē manus & ἄγρα dolor atrocitas uel aspera ifirmitas: & simili modo cōponit podagra: uidelicet a podos. i. pedis & agra dolor: quī incurabilē dixit Ouidius li.i. de ponto cum ait:

Soluere nodosam nescit medicina podagram:
Nec formidatis auxiliatur aquis. Idest rabidis hominibus q more rabidoꝝ canum licet acriter sitiant aquā abhorrent & timent: unde Lucanus li.vi. Non spuma canum qbus unda timori est.

C yrene absq; aliqua aspiratione uel diphthongo: & cum .y. græco scribit: fuit uirgo mirę pulchritudinis filia Penei regis arcadiæ: siue ut poetæ dicunt Penei fluuii. Virgilius li. georgicoꝝ. iii. ad Cyrenem loquit⁹ ait:

Tristis aristeus penei genitoris ad undam
Stat lachrymans. hanc Apollo e monte pelio thessaliæ rapuit. Et illam in finibus libyæ ad iuga montium ægypto adiacentium deduxit: quæ teste Iustino li.xiii. quattuor illi filios peperit Aristeum Nomium Antæum & Argeum: quo in loco Batus Cyrni filius ex soluta lingua nodis Apollinis responso ciuitatem cyrenem cōstruxit: regnāte romæ Anco Martio: a qua tractu tēporis libya ipsa cyrenaica uocata fuit: & scribit cyrenæus cū diphthongo in penultima.

C yrnus cū .c. exili & .y. græco scribit: fuit rex theraphnes. i. corsicæ: a quo insula cognomiē cyrne anteq; corsica uocaret: accēnit: & fuit pater Bati q cyrenem urbē libyæ cōstruxit: ut in ea dictione uidimus.

C yrne cū .c. exili & .y. græco scribit: insula est i hispanico mari: quā hodie corsicā uocam⁹: dicta primū therapne. Deinde a Cyrno rege cyrne cognominata. Vnde cyrnæus cū .æ. diphthōgo. Virgilius i Moreti: Sic tua cyrnæas fugiant examina taxos.

C yrinus prima cū .c. exili & .y. græco: sequēs cū .i. latino scribit: nomen est uiri pprium.

C hirographum prima cū .ch. aspirato & .i. latino: cuius apud græcos sit. ei. diphthongus: & ultia cū .ph. aspirato scribitur: dici pōt manus inscriptio.

C hiromantia prima cū .ch. aspirato & .i. latino: ultima cū .t. simplici & .i. latio scribit: dici pōt manibus diuinatio. Nam cōponit ex χειρομαντια: quod est manus: uaticinia diuinatio.

C hironomos per .ch. aspiratum & .i. latinum scribitur: est communis generis: & dicitur ille uel illa: qui quæue manibus gesticulatur & ludit. Nam componitur ex χειρόσ: quod est manus: & νομοσ lex. Vnde Iuuenal. in satyra Credo pudicitiam: Chironomon ludam molli saltāte bacillo: & unde chironomus mi. Vt idem in satyra Si te propositi inquit:

Structorem interea ne qua indignatio desit

Saltantem spectas: & chironomonta uolanti Coltello.

C hironomia modo consimili scribitur & componitur: quæ ut ait Quintilianus f nomine ipso declaratur lex gestus: quæ ab tēporibus heroicis orta fuit. Ea summis græciæ uiris: & ab ipso etiã Socrate, pbata. A Platõe quoq; in pte eius habita uirtutum: & Chrysippo in præceptis de liberorũ educatione compositis non omissa. Nam ut subdit Quintilianus lacedæmonios quidem etiam saltationē quãdam tanq; ad bella quoque utilem habuisse inter exercitationes accepimus. Neq; ut ait id ueteribus romanis dedecori fuit.

C hirodita eodem modo scribitur: tunica est teste Gellio li. vii. noctium atticarum: plixa ultra brachia: manicas ac ppe digitos operiens: unde nomen assumpsit: quam ferre romæ atq; in omni latio indecorum fuit. Vnde. P. Aphricanus uerba hæc in. P. Sulpitium Gallũ hoẽm delicatum obiecit aut. Nã q quotidie unguẽtatus aduersus speculũ comatur: cuius supercilia radũtur: q barba nulla fœminibusque subnubilis ambulet qui in cõuiuiis adolescentulus cũ amatore cũ chirodita tunica inferior accubuerit: q nõ nõ uinosus sed uirosus quoq; fuerit: ne quisq; dubitet qn idem fecerit: quod eiusdi facere solẽt. Simile Virgilio: Et tunicæ inquit manicas: & habẽt redimicula mitræ.

C hiron cum. ch. aspirato & .i. latino licet apud græcos sit ei diphthongus scribitur: fuit Saturni filius ex Phillyra Oceani filia: cũ qua Saturnus cum concũberet: & Ops eius uxor aduenisset: in equũ cõuersus Chironẽ centaurum genuit: p dimidio hoiem: & reliquo dimidio equũ. Vnde ait Virgilius li. georgi. iii. Talis & ipse iubam ceruice effudit equinam: Cõiugis aduentu pernix saturnus: & altum Pelion hinnitu fugiens implenit acuto. Aratus uero nil de aduepta uxoris cõmemorans dixit Saturnum quærentẽ p thraciam filium louem in equũ cõuersum cum Phillyre cõcubuisse: & Chironem ut diximus pgenuisse: q ab ipsa phillyre phillyrides cognominat' é. Vt Virgilio li. georgi. iii. Phillyrides chiron amictha oniusq; melãpus. At ipse Chiron nõ modo centauros: sed cunctos hoies sui temporis bonitate & iudicia superãs dicente Germanico i aratea: Hic erat ille pius chiron iustissim' oẽs inter nubigenas & magni doctor achillis. Nauigauitq; teste Orpheo cum argonautis: dicente ὠκεὰν χειρων δικαι οτατος κενταυρων. Quem & iudicẽ illoru; & medicum fuisse dixit. Nam ut uidebimus in dictione Hippocrates: medicini & herbarum bonitates ena; adinuenit: quam postea docuit Aesculapiũ & Achillẽ. Idem cũ argonautis teste Orpheo ἀλλότε δ' ἀνδρὶ θεὼ παιδὸς μετεχερσὶν ἀρείσω: hoc est nõnunq; Phœbo citharam manibus personabat: quam Achillem similiter pulsare docuit. Ad hũc in pelio monte cum semel diuerteret Hercules: & sagittas ipsius Herculis ẽ sanguine hydræ intinctas Chiron manibus cõtrectaret: admiraretq; quẽadmodum immania centaurorũ corpora illis intersecissent una e manibus dilapsa pedẽ ferit: & illũ in maximas angustias coegit. Sed deoꝝ miseratione post. ix. dies ad astra sublimatus é: dicente Ouidio li. fastoꝝ. v.

Nona dies aderat cum tu iustissime chiron
Bis septem stellis corpore cinctus eris.

C hirurgia cum. ch. aspirato & .i. latino utrobiq; scribit' sed apud græcos in prima est. ei. diphthõgus: quæ ut supra uidimus in .i. nostrum cõmutata fuit. Nam cõponitur ex χειρ: quod é manus: & ἐργία operatio: sed i compositione mutatur. r. antepenultima in. ov. diph. & dicitur χειρουργία. Sane ex. ei. diphth. quæ est in prima quidã abiecunt. r. & detinẽt. i. ac dicunt chirurgia. Quidã uero ecõtrario abiiciunt. i. & detinent. e. ac dicunt cherurgia. Item nonnulli similiter ex diphthoo. antepenultimæ abiiciunt. o. ac retinent. r. & in. u. nostrũ cõuertunt: & dicũt chururgia. Alii uero ecõtrario abiecunt. r. & retinẽt. o. ac dicunt churogia: quæ in oibus manuum operationem indicat.

C irriscus absq; aliqua aspiratione & .i. latio utrobiq; scribit': flum' é teste Herodoto memorãdus in scythia.

C yrnas cũ. c. exili & .y. græco atq; unico. r. scribit': fuit rex persaꝝ potẽtissim': & primo ab Astyage auo materno expulsus: q a pastore regis pecoris cõpertus & enutritus: cũ puer effectibus inter pastores ipsemet uteretur Cyri: hoc é domini nomen accepisset dixit Iustinus li. iii. epitomatis. i. Nam κύριος græce latine dominus dicitur: ipe deinde apud massagetas in prælio occidit'.

C irrha cũ .i. latino & duplicato .r. atq; secũdo aspirato scribit' é mons seu collis pnasi alio nomine helicon nuncupatus. Fuitq; Apollini sacer: unde Martialis: Quid tibi cũ cirrha: quid cũ parnassidos unda. Et ide cirrhæ' ut luue. in satyra Exẽplo quodcũq; malo inquit: Et cirrhæi specula uatis.

C yrillus pria cũ .c. exili & .y. græco: sequens cũ .i. latino & duplicato .l. scribit' nomen é uarii, pprium.

C hilo cuius. ch. aspirato & .i. latino atq; unico. l. scribitur: fuit philosophus lacedæmoni' patre Demageto un' ex septem sapientibus græciæ. hũc Plinius li. vii. naturalis histo. eius sententiæ auctorem fuisse dixit: quæ in templo Apollinis literis aureis scripta fuit γνωθι σε αὐτον. i. cognosce teipsum. Idem teste Laertio elegiam scripsit ad uersus ferme ducentos in qua dicebat futurorum, quidem tam rationẽ posse comprehendi, p uirtute uiri. Hũc eundem Herodo. li. histo. i. cũ Hippocrate in olympia cõuenisse ostendit. Fuit idem in lacedæmone brevis: ob quod Aristagoras melesius eum breuiter loquendi modũ chilonium appellauit. Senuit circa primã & quinquagesimã Olympiadẽ: quo tpe uigit Aesopus. obiit pisæ amplexus & osculatus filium: q fuerat in olympia coronatus. Defunctũ aiunt ex imodico lætitia & subcutis senio.

C ias cum .c. exili & .i. latino scribitur: fluui' est thraciæ: q teste Herodoto li. histo. uii. ex pæonib' & rhodope

monte pfluens: medium scindit æmum: & in illum defluit.

C hius cum .h. aspiraco & .i. latino scribitur: insula est in mari ægæo: habens aruissimum promontorium: a quo aruisia uina deducebantur. Virgi. in daphni: Vina nouũ funda; ealathis aruisia nectar. Et habet chius i prima posito penultimã breuẽ: ut Lucanus in .viii. Quas asine cautes. & quas chius asperat undas. At i deriuatiuo pducit ut Horati⁹ li. ii. sermonum: Cæcuba uina ferens alchon chium maris expers.

C issens cũ .c. exili & .i. latino atq; duplicato .s. & .eu. diphth. scribit⁹: fuit teste Virgi. li. ænei. v. rex thraciæ: dicente Aenea: ceratera ipressum signes: quẽ thracius olim Anchisæ genitori in magno murmure issens Ferre sui dederat monumẽtũ & pignus amoris. Fuit & pater Hecubæ uxoris Priami: ut ostẽdit Euripides in ea Βα cum ait τὸ λύδορος ἐκ Βισσ τῶν γεγὸς τὸ κλεσσεως. Ex quo patronymicũ fœmininũ pfingitur issteis. Vt Virgi. li. ænei. vii. Issteis pregnans ignes enixa iugales.

C yssus cum .c. exili & .y. græco atq; duplicato .s. scribit⁹: genus est hederæ: quæ teste Pli. li. xvi. naturalis histo. sola omnium genes: sine adminiculo stat.

C ithara cum .c. exili & .i. latino atq; .th. aspirato sequente .a. uocali scribit⁹: instrumentum est musicum: quod etiam lyra dicitur.

C itharœdus pria cũ .c. exili & .i. latino sequẽs cum .th. aspirato: & penultima cũ .œ. diphthongo scribit⁹. Nas componit⁹ ex citharai & ωι ἀδὸς cantor: ubi diphthongus ex .ω. mega & .i. puo cõuertit⁹ i .œ. diphthongum nostrum quẽadmodũ supra uidimus: cum de illa tractauimus. Mulier uero dicit⁹ apud Terentium citharistria: fiunt a cymbalo cymbalistra: at cantrix seu cantatrix dicitur apud eundem psaltria a psallo uerbo græco: quod apud nos est canto.

C ythera prima cũ .c. exili & .y. græco: penultima cum .th. aspirato sequẽte .e. absq; diphthõgo scribit⁹: fuit teste Hesiodo in theogonia ciuitas cypria qua Venus ipsa cognominat⁹. Eadem litteratura scribit⁹ insula quæ ultima ex cycladibus ponit⁹. Laerti⁹ uero Laconiæ insulã dixit: quæ pri⁹ porphyris dicta fuerint in ea dictione uidebimus: sed ob celebratũ Cytheree tẽplum: quod in illa erat cythera neutri generis & tantũmodo i plurali cognominata fuit. Virgi. in .i. ænei. Hũc ego sopitũ somno sup alta cythera Recõdãs & li. x. Et paphos idaliumq; tibi sunt alta cythera: sicut hæc solẽnia & hæc artaxata i plurali simili mõ tãtummodo declinant⁹ ut Iuue. Sic pretextatos referũt artaxata mores. de qb⁹ in suis dictionib⁹ uidimus & uidebimus q;.

C ytherea pria cũ .c. exili & .y. græco sequẽs cũ .th. aspirato & .e. uocali ti i penultria q; itepenultia absq; diph. scribit⁹: fane apud græcos in penultima .e. ei. diphthong⁹ nob quod dixit Serui⁹ sup. vi. ænei. duci cytheream ꝑ cytherii: hoc est uoce græca ubi illa diphthõgus sic sonat. Et ẽ cytherea Veneris cognomẽ a cythera urbe cypri: ut in precedenti dictiõe uidimus. Vnde uocabulum cythereia & cytherei⁹ p diuisionẽ .ei. diphthõgi deducẽ: ut Ouid. li. metamorpho. xiii. Fert humeris uenerabile onus cythereus heros.

C ythereis ut supior dicto & cũ .i. latino in fine scribit⁹: nomẽ fuit libertæ Volũni. Quã Gallus amauit: & Licorim in ultima ægloga: quæ gallus inscribit⁹ Virgi. nominauit.

C itharon prima cũ .e. exili & .a. latio: sequẽs cum .th. aspirato & .æ. diphthõgo scribit⁹. Vnus ẽ ex iugis montis boetiæ nõ longe a thebis: quẽ Lactanti⁹ dixit li. i. diuinarũ institutionũ: fic quoq; dicit: qa frequenter sup ipõ cantu cytharæ Orpheus sonaret. Quod Ouid. li. metamorpho. xi. prius cõfirmasse uidet⁹ cum ait: Vadit ubi electus factienda ad sacra citharon: Cantib⁹ & clara bacchantũ uoce sonabat. Nam i eo persancte colebat⁹ Bacchus. Quin & in illo Pentheus atq; Orpheus dilaniati fuerunt.

C ytorus pria cũ .e. exili & .y. græco: penultia cũ .t. exili & .o. uocali scribit⁹: mons ẽ teste Solino minoris asiæ in paphlagonia porrect⁹ spatiũ trium & sexaginta miliũ buxo fertilis: quæ ut ait uento nocta ashis imitatur undas: dicente etiã Virgi. li. georgi. ii. Et iuuat undantẽ buxo spectare cytoron.

C yrsias pria cũ .e. exili & .y. græco: secũda cũ .t. simplici & .i. latino: qn & unico .s. scribit⁹: frutex ẽ teste Plinio circa finẽ li. xxii. naturalis histo. ab Antilomacho athenieusi miris laudib⁹ predicat⁹ pabulo ouium: quo mo dico pinguescũt & quadrupedia aut sumẽta hordeum spernũt. hæc ille. Quare dixit Theocritus.

α αἰγὸν κύτισον ὁ λύκος τὸν αἰγα διώκει
α γὲ μὴν ποτ τοτροπον ἐγω δὲ τὴν ἐμὲ μῆλα.

Ex qb⁹ ea trãstulit Virg. quãdo dixit i eorydone: Torua leæna lupũ sequit⁹: lupus ipse capellã: Florentẽ cytisum sequitur lasciua capella. Et subdit Pli. ad ea quæ supra dixit. Nõ ex alio pabulo lactis maior copia aut melior. Et infra subsequitur⁹ hic frutex in cytiso insula: ide trãslat⁹ in oẽs cyclades: mox in urbes græcas casu puẽri. hæc ille. sõ dixit Serui⁹ sup. ii. georgi. ab ea insulari qua abũdat nomen assumpsisse. Et ꝑgit Pli. ꝓpterea qd maxie miror rarũ eẽ i Italia nõ æstuũmõ frigoꝝ: nõ grandinũ: aut nimis imbrũ expauescit. Admiror ignissime hostiũ eidem ꝓpter nullã gratã lignitie formam eius fructies faciẽe declaratur⁹ reliquoq; fecit.

C hytrapos pria cũ .h. aspirato & .y. græco: sequẽs cũ .t. exili scribit⁹: dicitur ille tripos q chytram .i. ollã supra ignem detinet. Et sequitur ultime dictiõis declinationẽ quæ est pos podis ut Oedipos: & similia.

C yzicus prima cum .c. exili & .y. græco: secunda cum .z. consonante & .i. latino: ultima cum .e. exili scribitur: ciuitas fuit asiæ nobilissima sita in chersonesso thraci⁹ proponendis mœnibus arce & turribus marmoreis: q̃si altera roma⁹ fuit scripsit Florus libro .iii. Vnde ait Ouidius li. i. de tristibus:

Hincq̃ propontiacis hæsitantem cyzicon oris:
Cyzicon æmoniæ nobile gentis opus.

C Ianeus cum.c.exili &.i.latino scribit':fluuius est cãpaniæ ppe neapolim fluens:& aterras dictus a κλάω:quod est uiola quæ illius ripæ abundare dicuntur.

C Iarum cũ.c.exili &.i.latio scribit' oppidũ é telle Seruio sup.iii.ænei.i cõfinio colophonioq;. Vnde Apollo Clari⁹ dictus é:quod nõ lõge ab epheso qdã eé referũt. Vbi Iuppiter Neptun⁹ & Pluto mũdi igua sibi iuscé sunt sortiti. Vnde Pli.li.v.naturalis histo.cum de epheso loq̃ref iqtinde Apollinis clarii phanũ lebetos fuit

C Iaros cum.c.exili scribit' insula é una ex cycladibus:a qua ut nõnulli putant Apollo clarius dictus é:quod Homerus in hymno Apollinis asserere uidetur.

C Iarius cũ.c.exili &.i.latio scribit':cognomẽ est Apollinis:uel ab oppido in cõfinio colophonioq;. Vel ab insula clarosin qua ut dicũt clarna é urbs ũ qua religiosissime colebaf clarius deus dictus é. Ouidius lib.ii.de arte:Et clario delos amata deo:Idem circa mutuum libri fastoꝝ:Et clario nulla legenda deo.

C Iassica cum.c.exili & duplicato.s.scribit':sunt teste Petronio grãmatico cornua tubæ quæ cõuocandi cã facta erant.& ut aut a calando classica dicta sunt:de quo i dictione calẽdæ uidimus.

C Iazomene cum.c.exili in pria &.z.cõsonante in secunda scribit':urbs é in cõfinio æoliæ & ioniæ:quam sub lydia nõnulli historici quidoq; posuere.

C Iearchus prima cum.e.exili & ultima cum.ch.aspirato scribit' quasi deos.i.gloriæ:& archos princeps:i fuit philosophus solensis

C Ieantes cũ.e.&.t.exilibus scribit':fuit Assius philosophus & Phanii filius:& teste Antisthene pugil primum deide pfect⁹ athenas cũ q̃nquor drachmis discipulus factus é Zenõis. Fama é ip̃m laboriosissimũ fuisse:adeo ut iopia cogente se mercenarii faceret:ac nocte qdẽ i hortis hauriret aquas. Interdiu operã studiis liberalibus daret. Pscbat etiã sæpe famas. Ingemũ obtusum dilgẽtia uicit. Coposuit libros pulcherrimos de rpe: de sensu:de arte:de appenitõe:de antiquate:de duo:de hymenæo:de gigantibus:de arte amatoria:de politicis:de legibus:& alios q̃plures. Tunuit illi gigita ac putruit. medicoꝝ sentẽtia hidroo se a cibo abstinuit cõuale scente ip̃o & medicis sibi cõsueta pmittẽtibus:teq; sponte sua fecit abstinẽtiã q̃ cõsumpt⁹ é:& extinct⁹ Alii dicũt amore alterius uitæ manũ sibi iniecisse:audito a se Zenonis ãnis.xxx. Cuius ãnos hoc é nonagesimũ æquasse dicũt. Et ille idem é q Cloãtes cum.o.post.l.a Ioue dict' cum ait in.n.satyra:Et subet archetypos plutcum seruare cloantas. At Cloanthus cũ.th.asperato:alius fuit ut i ea dictiõe uidebimus.

C Ieobolus cũ.e.exili & unico. Li ultima scribit':fuit lindius Euagore fili⁹ unus ex septẽ sapiẽtib⁹ græcie. Cui⁹ genus plærisq; ad Herculẽ referũt: dicũtq; illum petisse ægyptum propiẽdæ philosophiæ gratia. Natumq; illi filiolam Cleobolinã:quam exametro ænigmatum uatem aiũt. Fuit hic tpe Solonis ad quem epistolam direxit:obiit annorum lxx.

C Ieombrotus cũ.e.&.t.exilibus scribit':fuit teste Plutarcho uir lacedæmonius:& Pausaniæ filius.

C Ieostratus absq; aliqua aspiratiõe scribit':fuit nomen cuiusdam uiri athenien'is.

C Ieomenes cũ.e.exili & absq; aliq̃ diphthõgo scribit':fuit teste Herodo.li.histo.iii.uir sua ætate iustissimus.

C Ieone cum.e.exili scribit' urbs est arcadiæ in nemæa regiuncula.

C Ieonymus cum.e.exili &.y.græco scribit' nomen fuit uiri ppetui.

C Iericus absq; aliq̃ aspiratiõe & cũ.i.latio scribit':dicti pot ejus fortunas. Nã a κλῆρος:quod é sors deducitur.

C Iepsydria pria cũ.e.exili secunda cũ.y.græco & penultia cũ.i.latio scribit'. Vas é quoddam i fundo crebris & minutis foraminibus pforatũq; & e latere fugiens latiori quodã foramine aptũ:quod sane uas cũ aqua iplet':& ide fugies foramen digito claudit' ne uacuũ def'cẽtemq; aq̃ iterus nec effundi põe. Si cũ aptãqua acr uices eius qd'euacuat' supplere pot p rimas ip̃e⁹ fundi sparsq; diffundit'. Sane nõnũq; simul uase designabãt apd' inquos horæ. Et a κλέπτω quod est furor:& ὕδωρ:quod é uas aqueũ cõponẽs ejs aquã furetur.

C Iimax cũ.e.exili &.i.latio scribit':dicit latine scala:qd'tã i plurali q̃ i singulari idẽ significat:& in utroq; numero cõperit'. Est etiã clinax figura cũ de uerbo ad uerbũ fit gradatio:ut Virgi.i Aleon Tetua leæna lupus seq'lupus ipse capellam:Florentẽ cytisum sequit lasciua capella. Et illud Mars uidet hæc ne fame quis pereat:potiturq; cupita. Vnde Aphricanus mõ cõsueuit dicere:ex inocẽtia nasci dignitatem:ex dignitate honorem:ex honore imperium:ex imperio libertatem.

C Iymene cũ.e.exili &.y.græco & absq; aliq̃ diph.scribit':fuit teste Hesiodo i theogonia nymphæ una oceani & Tethyos filiarũ quas Virgi.li.georgi.iiii. Inter q̃s curã clymene narrabat inanẽ. Fuitq; mater Phaethõtis:de qua Ouidius li.metamorph.i. Et tulit ad clymenen epaphi cõscia mater. Altera fuit famula Helenæ decoris oculis redimita:ut dixit Homerus li.iliados.iii.quam unam & Aethram alterã comites in patria habuerat. Vnde ait Ouidius in epistola Helenæ ad Paridem:

Cætera p sortias clymenen æthramq; loquamur.
Quæ mihi sunt comites consiliumq; duæ.

C Io cum.e.exili &.i.latino scribit':fuit nuptæ una a deos quod est gloria cognominata:ut uidebimus in dictione musæ:de qua Ouidius li.fastoꝝ.v. Chooq; & curuæ scita thalia liræ.

C Iytæmneſtra prima cum.e.exili &.y.græco:ſecũda cum.t.exili &.æ.diphth.penultima cuꝫ.m.ante.n. in eadem ſyllaba &.e.abſq; diphth.ultima cum.t.exili ſcribit'. Quiq; inſeri qdam moderniores ſcripturam eius dictionis prorſus corruperũt: fuit Tyndari filia ex Leda uoq; Agaménonis:& mater Horeſtis:quæ cũ adul teraſſet cum Aegyſtho Thyeſtis filio:Agaménonem a bello troiano redeuntem teſte Iuuenale media inter pocula interfecit.

C litomachus pria cũ.e.exili &.i.latino:ſequẽs cũ.t.ſimiliter exili:ultima cũ.ch.aſpirato ſcribit':fuit philoſophus carthaginẽſis:& lingua patria Haſtrubal uocabat':in q̃ etiã philoſophari cœpat. Venit athenas quadraginta ãnos nat°:adhuicq; Carneadẽ:q hominis induſtriã admirat°:eũ curauit ſtudioſe doceri:euaſitque ita clarus ut Carneadi ſucceſſerit. uerſat°ẽ in tribus ſectis academica:peripatetica:& ſtoica.

C limas cũ.c.exili &.i.latino utrobiq; ſcribit':& nõnunq; ſine.s.finali:apud græcos uero in pria ẽ.ei.diphthõgus:fuit teſte Plutarcho pater Alcibiadis. Alius fuit cretẽſis:de quo Plato ĩ legibus meminit.

C lypeus cũ.c.exili &.y.græco ſcribẽdũ eẽ oſtendit Plini.li.xxxv.naturalis hiſto.oſtendens a γλυφω:quod ẽ ſculpo deriuari:quaſi γλύπτος:hoc eſt ſculptus. Ita ut.y.mutet' in.e.noſtrum ſicut cõtra ob uicinitatem litterarum ut in antehabitis oſtendimus. Vnde ait ſic Plinius:ſcutis eni qualibũs apud troiã pugnatum ẽ:eorum tmehant' imagines. Vnde & nomẽ habuerũt clypeorũ. Non ut puerſa grãmatico; ſubtilitas uoluit a clueando deduci. hæc ille. cluere eni ãtiq pugnare dicebãt. Et ſubdit pœni ex auro factitauere clypeos ſcultis imaginibus:& ſecũ in caſtris tulere. Quare nomẽ clypeoꝝ a γλυφω quod ẽ ſculpo habere uoluit.

C lyſtriũ prima cũ.c.exili &.y.græco ſcribit'. Inſtrumẽtum ẽ ad expurgandũ uentrem.

C lytius pria cũ.c.exili &.y.græco:penultima cum.t.ſimpliciter non aſpirato:&.i.latino ſcribit':fuit teſte Homero filius Laomedontis:& frater Priami. Alterum poſuit Virgilius libro.ix.æneidos cuꝫ ait:Et clytium & Idem & amicum cretea muſis.

C litor abſq; aliqua aſpiratione & cũ.i.latino ſcribit':diei põt imitatore:& inde elitorius.

C litor°cũ.c.&.t.exili:b°atq;.i.latino ſcribit':ẽ arcadiæ fons q ſemel pot°odiũ facit uini:ut uidebim°i dictõe Prœtus. De eodẽ Ouidius metamorpho.xv. Clitorio qũq; ſitim de fonte leuauit Vina fugit: & reliqua.

C linumus pria cũ.c.exili &.i.latino:penultima cũ.t.exili:& ultima cum.m.ante.n.ſcribit'. Et ut græci qdam ferũt dicit'quaſi clitor:hoc eſt iuitator amnis. Sic eni in hiſtoria Dionis de.ii.bello punico p fonte umbriæ poſitum cõperi. Noſtri uero dicũt eẽ in ualle ſpoletana apud radices montis:cui treuiũ oppidum imineti:& fluuium ex ſe effundere apud uenauũ & ſpoletum:q eidem topino fluuio iunctus in thybri cadit. Ex huiꝰ aqua ſi bos biberit:& cõceperit:nõ ſolum grãdes tauros:ſed penitus albos pducit. Quod Virgilius libro georgicoꝝ.ii.tetigit cum ait:

Hinc albi clitumne greges:& maxima tauri
Victima:ſæpe tuo perfuſi flumine ſacros
Romanos ad templa deũ duxere triumphos:

C loanth°prima cum.c.exili:ultima cum.th.aſperato ſcribitur:nomen fuit troiani cuiuſdam Aeneæ comitis: compoſitum ex cleos quod eſt gloria:& ανθος flos:quaſi gloria ſit floris: & propter altiorem ſonum magis.o.q̃.e.in prima retinuit.

C lonus cũ.c.exili ſcribit'.nomen fuit uiri,ppriũ aurifaberi:deductũ a κλαω quod eſt frango:& inde κλωνος ramus:de quo Virgilius li.ænei.x. Quæ clonus eurityde:s multo cælauerat auro.

C lonius eũ.c.exili ſcribit'&.i.latino:fuit unus ex quinq; ducibus boeciorũq; cũ quinquaginta nauibus ad troiam nauigarũt:ut oſtendit Homerus li.iliados.ii.

C lotho cũ.c.exili &.th.aſperato ſcribit':habetq; apud græcos accentũ ſ fine:una ẽ ex parcis: ut uidimus ĩ dictione atropos. Alter eodẽ nomie fuit nympha marina:una ex filiis Nereidis q̃ Virgi.li.ænei.ix.ait:

Magnisq; iubebo Aequoris eſſe deas:quales nereia clotho
Et galatea ſecant ſpumantem pectore pontum.

C loaca abſq; aliqua aſpiratione a noſtris ſcribit':atq; græcã dictionẽ eẽ nõnulli affirmant. Ita ut a cochlea cõmutatis quibuſdam litteris deriuet':qa eos ſubterextus cõmeatuſq; habere uideat':quos habet cochlea. Alii latinam dicũt & a colando deducti eẽ uolunt:dicente Vlpiano de cloacis:cloaca eſt locus cau°:p quẽ colluuies quæda fluat. Feſtus uero dixit cloacã a cloacare:quod ẽ ingnare deduci. Sed ſubdit Vlpianus cloacæ aũt appellatione & tubus & fiſtulæ cõtinent'. Et inde ſequtur ad ſalubritatẽ ciuitatum & ad tuitelã ptinet:ut cloacæ purgent'& reſciant'. Nam & carlũ peſtilẽ & ruinam minant'inũdatæ cloacarũ. Sane Liuio teſte li.ii.ab urbe Tarquinius foros ĩ circo faciendos & cloacã quæ maxima recæpeaculuꝫ oĩm purgamẽtoꝝ ſub terra agẽ dam:ibus ut ſubdit opibus uix noua hæc magnificẽtia qeũ adæquare potuit. Et Pli.li.xxxvi.natu.hiſto.cũ romana quædam ædificia cõnumeraſſet. ſubdit preterea cloacas opum oium dictu maximũ ſuffoſſis montibus atq; urbe penſili ſubtuſq; nauigata. Et ſubſequit'id.M.Agrippa fecit in ædilitate poſt cõſulatum:coarctatis ſepte amnibus curſu præcipiti torrentũ mõ rapere:atq; auferre oĩa coactis. Et plura admiranda quæ de huiuſcemodi rebus idem auctor ꝓſequitur.

C hlamys prima cum.ch.aſpirato:& ultima cum.y.græco ſcribitur:indumentum eſt militare & comicum:ut

dixit Iulius

dixit Iulius Pollux.

C hlæna prima cum.ch.aspirato sequente.l.&.æ.diphthongo scribitur.Genus est uestimenti quod desuper alia portabatur:ut Laelius libro.xx.a Parthenio inducitur qui ait chlænam desuper indutam fœdauit. Sic Homerus li.ii.iliados.ii. Vlyxem inducit dicentem cõtra Thersitem si offendero te iterũ talia facientẽ præbẽdam& denudatum cibes uestibus non modo tibi auferã χλαῖναν καὶ χιτῶνα:hoc est chlænã & tunicã sed ut subdit etiã ea quæ pudenda tegũt. Idem li.x.dixit Ἄρπα χλαῖναν περονήσατο. At Virgilius libro xnei.iiii.fine.ch.tantũmodo læna dixit cũ ait:Ardebat murice læna:ut i ea dictione uidebimus.

C hloris cũ.ch.aspirato &.i.latino scribit:fuit una Amphionis Orchomeni regis filia:uxorq; Nelei & mater Nestoris atq; aliorum.xi.filiorũ. Altera ab Ouidio dea florum ponit:quæ cũ nympha eẽt non ignobilis: & Zephyro haberet:quasi dotis loco id muneris a marito accepit:ut florum oim potestatẽ haberet: unde inquit ipsa ad Oui.libro fastorũ.v. Chloris eã quæ flora uocor corrupta latino:Nomine ẽ nostri littera græca sono. Huius sacra floralia dicebant̃ instituta:teste Pli.libro.xviii.naturalis histo.urbes ãno quingentesimo sexto decimo ex oraculis sibyllæ:ut omnia bene deflorescerent. Nam ut idem auctor retulit:tria tempora fructus metuebãt: poter quos instituerãt ferias diesq; festos rubiginalia:floralia:uinalia. Rubiginalia Numa constituit ãno regni sui.xi.quæ nũc agunt̃ ad.vii.calendas maii:quoniam tũc fere segetes rubigo occupat. Diem uero floralium Varro determinat. Sole tauri gem.xiii.obeinẽte. Ita ut si in eo quatriduo ciderit plenilunium fruges & oia quæ florebunt lædi necesse erit. Vinalia nono calẽdas martii degustãdis uinis instituta:quæ nihil ad fructus attinent.

C hloelia cũ.ch.aspirato &.o.atq;.e.separis apud græcos atq; unico.l.sequente:&.i.latino scribit̃. Virgilius tamen.o.&.e.cõmisit in uersu ut infra uidebimus:fuit uirgo romana:de qua late Liuius li.ii.ab urbe scripsit:hæc Porsenæ hetruscorũ regi cum pluribus aliis romanis utriusq; sexus obses data fuit:ut si Porsena hostes a tauiculo remoueret:romani agros dudum uenẽtibus ablatos restituerent. Sed illa cũ liberatis ab hostibus tauiculum cõspexisset:duas cateruas uirginũ effecta inter hostium tela cum illis aufugiens natando thybrim pertransiuit: Et uirgines oẽs propinquis suis restituit. De quo Virgi.li.xnei.viii. Et fluuiũ uinclis innatet chloelia ripæ. Quam solam cius Porsena restitui sibi omnino exposceret:admirat⁹ uirginis uirtutẽ pacta aliam obsidum quos impuberes illi elegit ei largit⁹ est:& honorati remisit. Vnde Iuue. Quod muraret̃ cum cocdite matius. Et quæ imperii fines thyberinum uirgo natauit.

C nidos cum.e.exili sequente.n.in eadem syllaba &.i.latino scribitur:nma est ex quinq; ciuitatib⁹ doricæ græciæ:ut ostendit Herodotus libro huius.i.in hac teste Plinio li.naturalis histo.xvii.templum fuit Veneris & simulachrum sculptum a Praxitele neutiq; a libidinoso complexu cutum. Vnde cõcerraneus meus Carolus aretinus in elegia ad Poggium.

Praxitelesq; cnidi rursus te marmore fingat
Pulchra uenus:quo sit nobilis ipsa cnidos:
Deniq; lysippus fingat spiranna signa:
Omnia mercurio cedere ipsa meo. De qua Venere late uidebim⁹ i dictione Praxiteles. Sz ut ait Pli.li.xxxvi. naturalis histo.sunt in cnido & alia signa marmorea illustrium artificũ. Liber pater Bryaxidis:& alter Scopæ & Minerua.

C nosus cum.e.exili sequẽte.n.i eadem syllaba scribit̃:urbs fuit i creta Minois regia:unde cnosius cnosia cnosium dicunt̃:quæ ob uicinitatẽ litterarum modernipres cum.g.scribunt. Virgi.lib.geor.primo:Cnoliaq; ardentis decedat stella coronæ:quam a Vulcano fabricatam Ariadne filia Minois a Venere dono accepit:ut in dictione Ariadne uidimus.

C oaspis cũ.c.exili &.i.latino scribit̃:fluuius est medorũq; apud pſas i tigri decurrit. hui⁹q; teste Solino adeo dulces ẽrãt ẽdiu reges pſarũ i regno erãt ex eo sibi pocula semp uolebãt:& si pegre graderẽt̃ secũ deferebãt.

C oetus absq; aliqua aspiratione & cũ.y.græco scribit̃:habetq; apud nostros accẽtum i penultima:fluuius⁹ dicitur ifernalis:q ex stygę palude nascit̃:& a poetis sæpius decantatur.

C ochlea prima cum.c.exili & sequẽs cuj.ch.aspirato scribit̃:testa est limacæ:quæ & nõnunq; pro ipsa limaca ponitur:ut Plinius libro.xviii.limacæ inquit nascunt̃ in ustia:& aliquando e terra cochleæ minutæ murum in modum erodentes eam.

C ochlearium prima cũ.c.exili:sequens cum.ch.aspirato scribit̃:sequẽte.l.&.i.latio utrobiq; scribit̃:& a cochlea ob eius similitudinem derivatum est.

C coche ut i antiquissimis & emẽdatissimis codicib⁹ nostris cõperi:pena cũ.c.exili utrobiq; & ultima cum.ch. aspirato scribit̃. Nam apud græcos nusq; dictionẽ hãc legi:quã tamen quidam græcam eẽ cõtendũt nec illã derivationẽ exquirere uolui:& ut quidam putãt unum corruptũ designat:quod mediocre iudex Iuue.cũ ait I satyra Vmbritii Cinius aceto:Cin⁹ coeche tumes.nec flare põt cõcha ut quidam syllabarũ ignari male legunt Sed flare tamen põt cõche ꝓ pisce quod muneri nõnulli affirmant in Martiale.

C ocles cũ.c.exili utrobiq; scribit̃:fuit teste Herodiano grãmatico tractans de noie apd antiquissimos cognomen habẽtium unã oculũ:unde oculũ a latinis primo tracti qdã uoluit.fuit itaq; apud romanos cognomen

Horatii cuiusdam indyti & fortissimi ciuis dicente Plinio de uiris illustribus cum Porsena primo impetu cepisset ianiculum. Horatius cocles illo cognomine quod in alio prælio oculum amiserat: p pōte sublicio sectis quem fuisse ligneum dixit Seruius super. viii. ænei. Et tādiu hostium impetus solus ille sustinuit: quādiu pontem post se cōfractū fuisse a suis psensit. Et inde ꝓut erat armatus in thyberim se cōiecit: atque ad suos enatans magna cum gloria euasit: dicente Virgi. libro. viii ænei. Illum indignanti similem similēq; minanti Aspiceres pontem: qa auderet uellere cocles.

C odrus cum. c. exili scribit: fuit teste Seruio in Dalphnim dux athenieſiū: qui orto bello īter lacones & athenienses. Cum respondisset oracultum illos posse uincere: quorum dux periisset: habitu humili profectus ē ad hostium uicina tentoria: & illic iurgio eos in eādem sui insigauit. Quare a nullo cognitis & interfect⁹ fecit locū oracilo. Vnde teste Iustio li. ii. hostes cognito Codri corpe p ānulū quē gestabat: fine ꝓlio discessērūt.

C œmiterium absq; aliqua aspiratione & cū. œ. diphth. ī prima atq; i. latino utrobiq; scribit. Et a græco uerbo deducitur: quod ē κοιμαομαι. i. dormio: eum mortui eo in loco dormire dicantur.

C œnobium prima cū. e. exili & œ. diphth. penultima cum. i. latino scribit: locus dicit in quo communis uita ducitur. Nam cōponit: a κοινος quod est cōmunis: & βιος uita.

C œna cum. e. exili & œ. diphthongo scribit. Nam a κοινη quo est cōmunis transfertur: qa plures semper in cōmune cenare cōsueuerant. Vnde reprehendit eos Iuue. in. i. satyra qui cōtra maiorum cōsuetudinē secreto cœnabāt: & ut ita dicam cōtra uocabuli institutionem agerent. Quū dicit: Quis fercula sepē Secreto cœnauit auus. Et in eadem satyra: Optima siluarum interea pelagiq; uorabit Rex horum: uacuisq; toris tāntum ipe iacebit. Nam ut ait Festus id olim erat cœna quod dicitur prandium: ab ea hora cōitate cœna dici potuerit: & sic quoq; a poetis nostris ꝓ utroq; obseruatum uidet.

C cenaculum cum. c. exili utrobiq; & œ. diphth. scribit. Et a cœnando nomen assumpsit: locus est supior domus ad cœnandū apt⁹: hoc ē sine inferiore taberna & officina. Vnde non tam ꝓ loco cenandi q̄ ꝓ parte domus supore dicitur: accipitur dicente Varrone Vbi cœnabant cenaculum uocitabant: postq; in superiore cœnitare cœperunt: Supior domus uniuersa cœnaculum dicta. accipit etiaꝫ a poetis nostris nōnunq; significatiōe dominatiua ꝓ loco ubi pauperes & iopes cœnare cōsueuerūt. Iuue. ī satyra Oibus in terris iquit Temporib⁹ diris igit⁹ suffusq; neronis Longinū & magnos senecæ prædamitis hortos Clausit: & egregias lateranorum obsidet ædes Tota cohors: rarus uenit in cœnacula miles.

C cenatio cū. œ. diphth. similiter scribit: & a cœnādo deducit. Ponit a nostris poetis ꝓ loco ad cœnandum sꝫ in imo domus. Iuue. in satyra Et spes & ratio inqt: Et algentem rapiat cœnatio solem.

C celum ut qdam uolūt cū. œ. diphth. scribit. Et deducūt a cœlo uerbo quod ē sculpo uerbū uero a κοιλον quod ē cōcauū: qa i scultura id necessario exigi dicūt. Et inde celebs: cōia cū. œ. diphth. scribunt. Aliis uero magis placet cū. æ. diphth. scribēda hæc esse: secundū quod latinis uidebim⁹ i dictione diphthongus.

C celesyria prima cum. c. exili & œ. diphth. antepenultima cum. y. græco & penultima cum. i. latino scribitur uocabulum est quo qdam ex nostris antiquis usi sunt: indicantes per illud cauam syriaꝫ. Nam εκ κοιλη qd̄ est cauū: & συρια componitur.

C ceus cum. c. exili & œ. diphth. scribit: fuit gigas filius Titani & Terrae: qui in cœa insula superbissime regnū tenuit: a quo insula traxisse nomen dicitur: de quo meminit Virgilius libro georgico. primo cū ait: Cœūq; iapetumq; creat: saeuūq; typhœa.

C colaphizo cū. c. exili & unico. l. atq; i. latino & z. consonāte scribit: idem ē quod apud nos alapā incutio.

C colaphus cum. c. exili & unico. l. scribit: a nostris quibusdam alapa dicitur: & descēdit a κολαφιζω: quod est alapam incutio. Iuue. in satyra: Scire uelim ait: Nos colaphum incutimus lambenti crustula seruo. Terētius plus quingentos colaphos infregit mihi.

C colyma cū. c. exili & unico. l. atq; y. græco scribit: dici pōt a nostris uetatio: quo uocabulo usum Afranius dicunt in menæchmis cū ait: colyma a lenone sancitum ē. Naꝫ deriuat a κολυω quod ē ueto: quod in ꝑterito facit uetui & supino uetitum: unde uetatio & non uetitio. Nam nomina quæ ueniunt a uerbis primæ cōiugationis positionē supini habētibus in itum uel in ctum: præter cæterorum uerborū legem exeūt in atio nō in itio nec in ctio: ut prælio prælii præstitum: præstatio nō præstitio: cubo cubui cubitum: cubatio non cubitio: domitum domatio: nō domitio: sonitum sonatio non sonitio: crepitum crepatio nō crepitio: tonitū tonatio nō tonitio: licet dicamus sonitus crepitus tonitus: non sonatus crepatus tonatus. Fricꝰ fricatio nō fricꝰ & ita in cæteris. Sectio tamen crebrius reperit⁹ q̄ secatio. Lauo & poto non habent supina neq; i atū neq; in itum neq; in ctum: sed in otum. Idem formant nomina sua lotio & potio. Vnde sunt lotor & potor nomina uerbalia: & lotium pro urina: prima tamen breui non longa. Aliquando reperitur lauatum & potatum: unde sunt lauatio & potatio: lauator q; & potator. Iuuo uero alio modo format deriuatiū uidelicꝫ iutum. Cæterum ex alio supino iuuatum facit iuuatio: ab illo fit iutor: seu potꝰ adiutor. Ex cæteris aūt pauca sunt nomina uerbalia in or. ut domitor & nō donator. Et sector q significat uenditoré bonoꝝ exulis: & ut aliqui uolunt emptorem. Et sectio ipa hæc actio.

C olyphium prima cū. c. exili: sequēs cuꝫ. y. græco: & penultima cum. ph. aspirato & i. latino scribit. Et apud

quosdam poetas græcos uti apud nostros p cibo quo lactatores utebant. ait Iuue. in satyra Vltra sauromatas: lactantur pauce comedūt colyphia pauce.

C olica cū .c. exili utrobiq; & unico. l. atq; .i. latino scribitur: passio ē intestini: quod græce colon dicitur: Vnde nomen assumpsit.

C obolū cū .c. exili & unico. l. atq; .i. latio scribit: Vestis erat sine manicis: & descēdit a τοῦ βάβω qđ ē brevio.

C oloeasia cū .c. exili utrobiq; & unico. l. atq; unico .s. & .i. latino scribit. Est teste Pli. li. xxi. natu. hallo. nobilissima herba in ægypto: quam cyamon alsiqui uocant: spectabilis foliis & latissimis etiam si ad arbores comparentur: quæ cū aqua in uasis sæpe implera gratissimam potationem reddūt. pduritq; fabā in arenoso solo decoctam: quæ gratum etiam ad nos traducta saporem reddit. hæc ille. Vnde eam esse puto: quam fabaz ægypteam uulgo uocamus.

C ologynta absq; aspiratione: & cū .y. græco scribit. quam nostri transcribere in penultima cum .q. consonite consueuerunt: ac conuertētes .y. græcum in .u. & superaddentes .i. latinum ducūt cologuinta: & ē teste Diascoride agrestis cucurbita.

C olchos prima cum .c. exili: & ultima cum .ch. aspirato scribitur: regio est iuxta pōtum ex parte asiæ: quæ regnum fuit Oetæ regis.

C olla cū .c. exili & duplicato. l. scribit. ra nostris dicitur gluten.

C ollyriū pria cū .c. exili: sequēs cū .y. græco: & penultima cū .i. latino scribit: medicamē ē oculoꝝ. Vnde Iuue. in satyra Credo podicicā ait: Et peruit fricā ocelli angulus inspecta genesi collyria posci.

C olophon cū .c. exili & unico. l. scribit. urbs in lydia: quā quidā nobilē ferūt ex oraculo clarii Apollinis.

C olon cum .c. exili & unico. l. scribitur: dicit. potest a nobis artus membrum & internodium. Est etiam nomen intestini.

C olossus cum .c. exili & unico. l. atq; duplicato .s. scribit. græcum uocabulum est: & a τοῦ λόσ: quod est membrum deducit. Itaq; p membrosa & alta statua ponit. Vnde ait Pli. li. xxxiii. natu. hallo. moles quippe excogitatas iudemus statuarum: quas colossos uocāt turrib⁹ pares: talis est in capitolio Apollo translatus a Lucullo ex apollonia ponti urbe. xxx. cubitorū qngentis de talēs fact⁹. Talis in cipo martio Iuppiter a Claudio Cæsare dicatus: qui decorat pompeiani theatri uicinitate: talis & Tarenti fact⁹ a Lysippo. xl. cubitorum Refert etiam Apion græcus historicus q Philometes cognominat⁹: & paulo ante Plinium fuit adhuc tunc in labyrintho ægypti colossum eē Serapis: e smaragdo cubitorū. ix. Sed ante oēs teste Pli. in admiratione fuit Solis colossus rhodi: quem fecerat Clares lyndius Lysippi supradicti discipulus: qui. lxx. cubitorum altitudinis fuit. Qui post qnqua gesimum extū ānum terræmotu p stratus iacens q̄ soq; miraculo ē. Pauci pollicē ei⁹ amplectunt. Maiores sunt digiti ip̄i plerāq; statuaꝝ: ualli specus hant defractis mēbris. Spectant int⁹ magnæ molis saxa quorū pondere stabiliuerat illud cōstituens. xii. ānis tradunt effectum trecēs talentis: quæ cōtulerant ex apparatu regis Demetrii relicto. Sunt alii cētum minores i eadē urbe ubicūq; singuli fuissent nobilitatum locum. Fuit & in gallia ciuitate aluernis Mercurius oēm amplitudinem ei⁹ generis statuarū ea ætate uincens: quæ Xenodorus fecit. Is posq̄ satis artem ibi approbauerat: romaꝝ accitus est a Neronem: ubi destinatum illius principis colossum fecit cētum. xx. pedū. De quo nadebamus in dictiōe Roma. Nam ab eo amphitheatrū ppinquū colosseum uocatum ē. De quo Martialis li. i. epigrāmatum inquit: Hic ubi sidere⁹ ppius uidet astra colossus: Et crescunt media pægmata cælo uia: hoc ē amphitheatrū ubi pægmata. i. ludi exercebantur. Et pergit: Inuidiosa feri radiabant atria regis: idest Neronis. Nam ibi domus ei⁹ aurea fuerat Vnaq; iam tota fulgebat in urbe domus.

C ollyusta cū .c. exili & duplicato. l. sequēte .y. græco: & cū .i. latio i penultima scribit: dicit. a nostris nūmularius: & minut⁹ mēsarius: q & idem forte ab illis trapezita uocat: cū & collyusta trapetas habeat.

C olpus cū .c. exili & .p. nōnunq; quidem exilium nūnunq; uero aspirato scribit: dicit. a nostris sinus.

C oma cum .c. exili & unico. m. scribitur. Et si habeat primā breuem capillorum ornatum indicat. Nam tunc quoq; a græcis cum .o. puo scribit. Si uero habeat illā longam uallū designat: & cum .o. magno apud græcos describit. Et differt secūdum aliquos coma a cæsarie. Quia a cædendo cæsaries dicta fert. Et coma capillos non cæsos indicat ἀπὸ τοῦ κόπτω κατὰ τὴν ἀντίφρασιν.

C omma generis neutri cū duplicato .m. scribit: & dicit apud nos ptemnam deriuat⁹ ἀπὸ τοῦ κόπτω.

C omarus cum .c. exili & unico .m. scribitur: dicitur teste Plinio libro .xv. natur alis hallo: historiæa nostris arbutus est etiam genus mori.

C omata absq; aliqua aspiratione: & cū unico .m. scribit: nomē ē pallotis: de quo sæpe Theocritus: qn & gallorum regionis cognomē: ubi grandem illi deferūt comam.

C ometes absq; aliqua aspiratione scribit: & deriuatur a coma quam habere uidentur: ob quod teste Plinio li. ii. naturalis hallo. crinita latine dicitur: & infra subdit cometes in uno totus orbe loco cōsitur. In templo rome admodum fausto diuo Augusto indicatus ab ipso qui inspiciente eo apparuit i ludis quos faciebat Veneri genitrici: non multo post obitum patris Cæsaris in collegio ab eo illiuto. De quo Virgiliuꝝ intellexisse puto cum ait: Ecce dionei processit cæsaris astrum. Maxime cū nō multo post dicat Pli. eo sidere significari

uulgo creditur Cæsaris alam inter deorũ imortalium numina receptũ. Quo nomine id insigni simulachro capiti eius quod nox in foro cõsecrauimus adiectum est.

C comœdia cum .c. exili & .œ. diphth. in antepenultima atq; .i. latino in penultima scribitur: componiturq; p modum quo supra in generalibus ꝓcepimus late ostendimus. Sane fuit comœdia apud græcos duplicis generis: antiqua .s. & noua. Antiqua qdem teste Quintiliano cum sinceram illam sermonis attici gratiam prope sola retineret: tum facũdissime libertatis in uitiis insectandis é præcipua. Qua quidé & pro nostra satyra græcos usos fuisse demonstrat. Fuerũtq; in ea præcipui Aristophanes Eupolis & Cratinus: ut in dictione Prologus late demonstrabimus. Noua uero comœdia eadem uia qua & nostra incedit: qua nos claudicasse Quintilianus dicit: & ut ait uix leuem umbram græcorũ sequitur: adeo ut sermo ipse romanus nõ recipere uideat illam solam concessam atticis Veneremur quo genere eodem teste ꝓcipuus & admirandus fuit Menander ut in ea dictione uidebimus: apud nos uero plures fuerũt: sed soli iam restant Terentius & Plautus. De quo Varro Epistolonis sententia musas plautino dixit sermone locuturas fuisse si latine loqui uellẽt. Sẽ habuim⁹ olim Cæciliũ Nenium: Licinium: Attiliũ: Turpilium: Trabeã: Luccetium: Ennium. De qbus Iulianus sedie⁹ teste Aulo Gellio hos uersus edidit:

Multos incertos certare hanc rem uidemus:
Palmam poetæ comico cui deferant.
Cum meo iudicio errorem dissoluam tibi:
Vt contra si quis sentiat: nil sentiat:
Cæcilio palmam statuo de comico.
Plautus secũdus facile exuperat cæteros.
Deinde nenium: qui seruet pretio in tertios
Si erit quod quarto detur dabitur licino.
Post insequi licinium facio attilium.
In sexto sequitur hos terentius.
Turpilius septimum: trabea octauũ obtinet.
In nono loco esse facile facio luccetium.

Decimum addo antiquitatis cã ennium. Quam sane sententiam cõfirmare uidet Gellius: sed non plane Cicero & Quintilianus. Vnde ait ille ad Atticũ li. viii. epistola. xii. sceutusq; sum non dico Cæciliũ mane ut experta in pyrrho malus eni auctor latinitatis est. Sed Terentium: cui⁹ fabellæ ꝓpter elegãtiam sermonis putabant a C. Lelio scribi. heri aliquot adolescẽtuli coimus in pyrrhũ. Quintilianus in .x. in comœdia maxime claudicauimus: sic Cæcilium ueteres laudib⁹ ferant: licet Terentii scripta ad Scipionẽ aphricanum referantur. Quæ tamen sunt in hoc genere elegantissima: & plus adhuc habitura gratiæ si intra uersus trimetros stetissent. Sane a comœdia comic⁹ deducit. Et is dicit q comœdiam cõposuit. ut Cæcilius Plautus & reliqui. Comœdi uero sunt repræsentatores actoresq; comœdiarũ: sicut tragicus q tragœdiam cõficit: & tragœdus repræsentator actorq; tragœdiarum.

C concha prima cũ .c. exili: & altera cũ .ch. aspirato scribit⁹: genus é piscis ex cancroꝝ genere carentis oculis: ut dixit Pli. li. ix. natu. histo. quæ teste Solino potissime sunt i mari indico: in qbus ut ait repit margarita genus lapidis ꝓciosi. Quam & i eadem orthographia uolũt ꝓ uasi capi & tuba. Alii uero ꝓ his latinã dictionem uo lunt: & sine aspiratiõe ultimæ scribẽdam dicũt: ita ut ducatur quasi cõcaua.

C onchylia prima cũ .c. exili: sequens cũ .ch. aspirato & .y. græco penultia cũ unico .l. & .i. latino scribit⁹: genus est piscium in mari assyrico & indico. ex quoꝝ incisis conchis lachrymæ emanant: qb⁹ purpura tingit⁹. Idem muricem dicunt & sarranum Virgi. i. iii. ænei. Ardebat murice lana: & li. georgi. ii. Vt gẽma bibat & sarrano dormiat ostro. Quare lune. i. iii. satyra de adulatorib⁹ græcis loquens iquit: Horũ ego nõ fugiã cõchylia. i. purpuras adulationes uel uenenauit Virgi. li. georgi. ii. Alba neq; assyrio fucat lana ueneno.

C onon cũ .c. exili hoc é sine aspiratione scribit⁹: fuit uir athenien sis q tpe peloponesiaci belli ad rempublicaꝫ se contulit: in qua magna qdem peregit. Nam teste Aemilio ꝓbo ꝓtor pedestribus exercitibus ꝓfuit. Et ꝓse ctus deinde classi creatus res magnas mari gessit: in qua potestate phœras cepit lacedæmoniorũ coloniam Idem in extremo peloponesiaco bello ꝓtor erat: cũ apud ægos flumẽ copiæ athenien sium a Lysandro sunt deuictæ: sed tũc quoq; affuisse Cononẽ constat: ex quo petus res administratæ in eam calamitatẽ deuenerũt Verum cũ rebus afflictis patriam obsideri audisset: non quæsiuit ubi tuto uiueret: sed unde cum⁹ suis ꝓsidio esse posset: quod tantis laboribus & periculis confecit: ut ultio a Tyriabazo qui sardis præerat: sub amicitiæ specie conuocatus in uincula cõiectus ẽt: in quibus aliquãdiu fuit sed ut nõnulli scribunt inde ad psarum regem deduct⁹ apud eum perit. At Dion historicus q fideliter psica scripsisse dicit⁹ effugisse cũ scribit & dubitat an Tyriabazo id sciente uel ipsi dente factum fuerit.

C onopeum cum .e. exili & .e. absq; diphthongo scribit⁹: genus est tentorii ex filo contexti: quod ad cuitandos culices supra lectum explicari consuetum. Nam κωνώψ græce latine culex dicitur. De quo Iuue. i satyra. vi. Vt tesludineo tibi lentiale conopeo.

C ontut absq; aliqua aspiratione scribitur: & dicitur apud nos ptica siue fudes.
C hoera cum.ch. aspirato scribit': dicitur a nostris bilis. Iuue. in satyra Credo pudicitiaq; ait: Nauseat atq; oculis bilem subtrahit opertis.
C octona prima cū.c.exili sequēs cum.t. similiter non aspiratis scribit'. Et ē neutri generis ac pluralis numeri apud græcos ficos: genus cē comperi: quæ quidem ab urbe Syriæ: quæ coctos dicebatur nomen assumpserunt. Idem Pli.li.xiii.nata. huius. confirmasse uidetur: dicens ficoꝝ caritas minor ē ei⁹ generis: quæ coctona uocant. Et imediate subdit item pruna in damasco Syriæ nata: & mella: utraq; iam familiaria. Idem Iuue. fecisse uidet' in satyra Vmbritio: cū dixit de adulatore græculo: Adnectus romā quo pruna & coctona uento. hoc ē eodem modo uenalis. Quin & puas esse ficus ostendere uidetur Martialis in.vii. Paruaq; cū cannis uenerunt coctona prunis. Et circa ultimum operis inquit:
Hæc tibi quæ cocta uenerunt coctona mensa.
Si maiora forent coctona ficus erat.
C oons cum.c.exili & duplicato.o. scribitur: fuit teste Homero li.xi. iliados: primogenitus filiorū Antenoris q̄ eum Iphidamantis fratris mortem ab Agamēnone illatam uindicare uellet: & Agaménonem solus uulnerasset: ab eodem & ipe interfectus est.
C ophinus cū.c.exili & .i. latino scribit': dicitur latine corbis.
C orax cū.c.exili scribit': fuit unus frater Tyburti ut uidebim⁹ i dictiõe tybur: & oppidū uulscorum ab eo cognominatū. Alter fuit orator siculus: q & Tisias primi artificiose dicēdi præcepta litteris mandasse dicunt'.
C orybātes absq; aliqua aspiratione & cum.y. græco scribit': populi fuisse dicunt' in creta: qui una & curetes Iouem infantē aluerunt. Nam ut dixit Ouidius li.iiii. fastorum:
Pars clypeos manibus: galeas ps tundit inanes:
Hoc curetes agunt: hoc corybantes opus.
C orydalus cū.c.exili & .y. græco atq; unico. l. scribit': genus ē auiculæ.
C oryces cū.c.exili utrobiq; & .y. græco scribit': fuit ciliciæ urbis: & eiusdem nominis portus: æ similiter mons optimarū croci deferens: in quo antrum illud eodem nomine famosum a poetis & historicis esse celebrat'. Nam ut ait Solinus ē ibidē specus: q̄ monte impositum mari a summo cauat uertice: patulus hiatu amplissimo: ut etiam Pomponius cōfirmauit q de huiusmodi specu plura & admiranda cōscribūt: imo & tribus specubus distinctū illā cē exponunt. Quoꝝ ultimū typhoneum uocant. de quo Lucan⁹: Antraq; latiferi rabiem typhonis anhelāt. Simili mō & oia a coryco descendentia scribūt' ut corycius: ut Virgi.li.georgi.iiii. Namq; sub ærialæ memini me turbine⁹ alæis Coryciū uidisse senē. Est etiā coryeus collis ali⁹ apud delphos cū simili specu: ut Homerus in hymnis Herodotusq; & alii q̄plures ostendūt.
C ortina absq; aliqua aspiratione & cū.i. latino scribit': ab aliquib⁹ græcū dicit' uocabulum. Ego uero illud latinum potius puto: & a cortis tractum ex qb⁹ prio cōficiebant' ingbus & nōnunq; loca magis abdita ab aliis in tēplis separi cōsueuerant. Quare & p eiusmodi loco poūtum cōperi'. Virgi.li.æneī.iii. Et mugire adytis cortina reclusis. ubi ait Seruius: cortina locus est unde oraculi præpetū datur. Pli. uero li.xxxiii.na.huius. sentire uidet' cortinam etiā tripodē cē Apollinis cum ait: ex ære factitauere & cortinas tripodū nomie delphicas: quoniā ludis maxime Apollinis delphici dicabātur. hæc ille. iuxta quod Virgi.li.vi.æneī. dixisse uidetur: Neq; te phœbi cortina fefellit. Verū ut inqt Seruius i.iii.æneī. dicit' cortia uel quod Apollinis tripos corio phytonis tect⁹ sit: uel quia certa illic responsa tradūtur: quasi certina. Vel quod est uerius qa cor illic uatis tēditur. Nam cauerna quædam in tēplo Apollinis fuit: ad quam pheebas rapta uaticinabatur: ut ostēdit Lucanus in.v. hæc Seruius.
C ortyna uero cū.y. græco & .c. i initio p urbe cretæ a modernis q̄busdā scribit': sed qa apud græcos cū.g. littera habet': & id ab antiqs nostris obseruatum legim⁹: de ea uidebimus in dictiõe gortyna.
C orydon cū.c.exili & .y. græco scribit' inomen ē pastoris. De quo sæpe Theocritus & Virgilius.
C orcyra cū.c.exili utrobiq; & .y. græco scribit' insula ē i mari ionio olim phæacū patria & Alcinoi regnū: & a coreyra coreyretus coreyreta coreyretum deducit'. Martialis in vltio: Aut coreyren sunt hæc de frondib⁹ horti: Aut hæc massyli poma draconis erant. De hac etiā Pli.li.iiii.nata. huius.
C orylus cū.c.exili & .y. græco atq; unico. l. scribit' ut etiā testis est Priscianus li.i. ubi tractat de mutis circa finem capitulū: ubi ex huiusmodi scriptura cū.y. græco arguit: coryluꝝ & nymphā a græcis cē accepta: habetq; accentū in prima: & est arbor ac fructus: quæ a nostris dicit' auellana a loco. f. ubi primū compta fuit: de qb⁹ Virgi. in bucol. Phyllis amat corylos. Et li.georgi.ii. Neue inter uites corylum sere.
C orymb⁹ cū.c.exili & .y. græco scribit': pprie fructus ē hederæ: unde Virgi. in Palæmone: Diffusos hedera uestit pallētem corymbos: & inde corymbiferus. ut Qui.li.fasto.i. Festa corymbiferi celebrabat græcia bacchi
C orinthus cum.c.exili & .i. latino: atq; .th. aspirato scribit': urbs fuit achaiæ: quæ primū teste Eusebio lib. de tēporibus a Sisypho latrone Aeoli filio super isthmon in medio maris ionii & egæi cōstructa fuit: & ut i qui busdam Homeri glosulis comperi: Cercyra cognominata fuit. Deinde uocata Ephyra uocata: sed post hæc euersa: & ab Corinthio Orestis filio instaurata: corinthus teste Eusebio de temporibus cognominata fuit.

Vltimo a romanis fuit incensa: ut ostendit Florus de bello achaico: & Iustin⁹ li. xxxiii. Fuitq; teste Apulegio li. x. de magia regionis caput: & a corintho corinthiacus. i. corinthius deducit⁹. Oui. li. i. tristium

Illa corinthiacis primum mihi cognita cenchris.

C orintus absq; aliqua aspiratione & .i. latino scribit⁹ oppidum ē hetruriæ sup puo colle eiusdem nominis positum: & tyrrheno mari ad tria milia passuū ꝓpinquū cōditumq; a Corito rege: dicēte Virgilio li. æneo. vii.

His ortus in agris Dardanus idæas phrygiæ penetrauit ad urbes. Et subdit: Huic illū corinti tyrrhena a sede ꝓfectū. Vnde ipse⁹ Coriti filius putat⁹ Dardanus: ꝙsi a poetis ex eis uxore & Ioue pereatus dicatur.

C orobias cum. c. exili & .i. latino scribit⁹ nomen est uiri ꝓprium.

C orone cum. c. exili scribitur: urbs est achaiæ: teste Pli. libro. iiii. naturalis hist⁹. a qua coronæus sinus cuius. diphthongo cognominatus est.

C horus cū. ch. aspirato scribit⁹. Et fuit in diuersis tēporib⁹ diuersus ac i diuersis actibus uarius. Et teste Festo deriuatur a corona quæ sine aspiratiōe scribit⁹: sed ut ait in deriuatiuo aspiratione assumit. Sane teste Quintiliano a nōnullis uetustioribus corona aspirabat⁹: quod ex quibusdam inscriptionib⁹ ei⁹ tēporis apparere dixit: eodē modo chenturiones & prænones cū. ch. aspirato scribebāt. Quod si ueram Festus deriuationem a corona posuit: latinum esset chorus & non græcum. Cuius contrarium apud græcos habetur. Ideo Platoni magis credendū ē: q ait: nō longe ab initio sectūs libri de legib⁹ chorus a χαρα: quæ ē lætitia nūcupat⁹

C horaules cum. ch. aspirato scribit⁹: nomen ē tam musici instrumēti quo pulsabat⁹ ad chorum: ꝙm uiri cognomen pulsantis. Iuue. in satyra Credo pudicitiā ait: Ambo siusq; choraules.

C horasmi cū. ch. aspirato & .i. latino scribit⁹: populi sunt asiatici teste Hero. li. histo. ii.

C horda cū. ch. aspirato scribitur: & dicitio græca ponit⁹ a Iulio Polluce.

C horea pria cū. ch. aspirato: & penultima cū. e. absq; diphth. scribit⁹ licet apud græcos sit. ei. diphthongus: quæ in. e. longam cōuersa ēiut iuuat idulgere choreis. Sane a Virgilio metri cā corripit⁹ i. vii. æneī. cū ait:

Pars pedibus plaudūt choreas: & carmina dicunt.

C horebus cum. ch. aspirato scribit⁹: nomen est uiri ꝓprium.

C horineus cū. ch. aspirato & .i. latino scribit⁹ nomen ē uiri ꝓprium.

C horiambus cū. ch. aspirato & .i. latino scribit⁹: pes est choris ꝑaptissimū carmen reddens. Cōstat ex syllabis quattuor: pria longa: duab⁹ sequentib⁹ breuibus: & ultia longa. Horatius in primo carminū: Lydia die per oēs. qui uersiculus cōstat ex choriambo & bacchio: ubi lydia ipm. a. correptum habet.

C os cū. c. exili scribit⁹: urbs ē dorica: & ut puto a cote q apud nos lapis dicit⁹ nomen assumpsit. Horatius i carminibus: Ardentes acuens sagittas cote cruenta.

C osmus cū. c. exili scribit⁹: dici pōt latine ornatus uel ornamētum. Nam deriuatur a κοσμεω: quod est orno & decoro. Nōnunq; uero & ipso unguento quod ornat positum legim⁹. ut Iuue. in satyra Stēmata quid faciunt ait: Et cosmi toto merſat⁹ alueo. Martialis in. xi. Quod cosmi redolent alabastra focig; decorum. Et inde cosmianus: ut idem Martialis: Qui uino madeat: nec erubescat: Pinguis sordib⁹ ē cosmiano: Ludet cū pueris amet puellas. Nōnulli uero putāt nomen illud Cosmi hoīs cuiusdam unguentarii ꝓprium magis a poetis fuisse positum: ꝙ, p unguento ipsorum ita ut dicatur ahenum Cosmi. i. optimi illius unguentarii: alabastrum cosmi: quod. f. ille cum unguento uenditare solebat: ut similiter balnea Crispini: balnea Stephani. Martialis eodem li. Seis q̄ sint stephani balnea iuncta mihi. Ita ut q huiusce modi deliciis quæ ad ornatū faciebāt uenditabant cosmus diceret⁹. ut idem poeta circa finem operis: Delicias cosmi uos redolete nurus. Et ab eo unguentum qd ille compositerat: cosmianus uocaret⁹. idem Martialis i. xii. clare mōstrat cū ait: Aut libra petit illa cosmiani: ubi uernalis rei pondus expressit: itaq; cū diuersis ornamentis decoratus sit mūdus cosmus a græcis dicitur. Vnde cosmographia deducitur.

C osmographia cū. c. exili & .i. latino scribit⁹ est descriptio mundi: cuiusq; positione scriptura & pictura. Nam componit⁹ ex κοσμος: quod est mundus: & γραφία quod cum scripturam: tum etiam picturam designat. Vnde fuit etiam apud romanos consuetudo pingendi mundum: dicente Propertio: Cogor & in tabula pictos edisc̄ere mundos.

C osmeta cū. c. & .t. exilibus scribit⁹: dici pōt a nostris ornator uel ornatrix. Vnde seruus q nobiles mulieres exornare cōsueuerāt: cosmetæ uocati sunt: dicente Iuue. i satyra Credo pudicitiā: Ponūt cosmetæ tunicas. Nā a κοσμεω: quod est orno deducitur.

C ostus cum. c. & .t. exilibus scribit⁹ arbuscula est aromatica.

C otys cū. c. & .t. exilibus atq; .y. græco scribit⁹ nomen ē uiri ꝓprium. De quo sæpe Plutarchus meminit.

C otula absq; aliqua aspiratiōe scribit⁹: genus est potæ mensuræ: quæ græce κοτυλη dicit⁹: ubi illud .y. græcum in .u. nostrum cōuersum fuit.

C othurnus cum. c. exili & .th. aspirato sequente a græcis: sed a nostris sequēte .u. scribit⁹: genus est calciamēti teste Seruio utriq; pedi aptum. Virgi. in buco. Suras cuincta cothurno: & primo æneī. Purpureoq; alte suras incare cothurno. Verum nōnunq; ꝓ calciamento subleuato subere: quo mulieres ipsæ grādiores apparerent: a Iuue. positum uidetur in satyra Credo pudicitiam ubi ait: Si breue parui soluta ē lateris spatium

breuioresq uidentur Virgine pygmæa nullis adiuta cothurnis. Ponitur etiam aliquando cothurn⁹ p alto dicendi genere apud poetas. Virgi. in buco. Sola sophocleo tua carmina digna cothurno. Et a cothurno cothurnatus deducit⁹. Martialis i. v. epigrimatum. Grande cothurnati pone marconis opus.

C ous cū .c. exili scribit⁹ insula é in mari ægeo sic quoq; teste Igino a Coo filio Meropis cognomi dī fœminæq; in ea regnauit cognominata. Ex hac teste Varrone li. ii. de agricultura uindemias romam deportabit. Nam duob⁹ fertilissimis optio uino mentib⁹ referta erat: fuitq; Hippocratis & Apellis patria. Vnde ēi adiectiuū cous coa coum simili scriptura deducit⁹. Iuue. in satyra Stēmata quid faciunt inqt: Spatiana chlamys cōchylia coa. Nam teste Varrone prima in arte lanificii fœminarum ornamēta claruit: dicēte Ouidio. ii. de arte loquent de puella quā amat: Siue erit in tyriis tyrios laudabis amict⁹: Siue erit i coīs coa decere puta. In eadē dixit Solinus Homeri sepulchrum eē quod in Naxo uoluit Martialis.

C ritor cū .c. & .r. exilib⁹ scribit⁹ fuit solēnis philosophiæq; athenas cōcedens auditor fuit Xenocratis & Polæmonis reliquit cōmētaria ad .xxx. milia uersuū Arcesilao petenti ubi nauigaret sepelire respondit⁹ teste Laertio in uiscerib⁹ terræ. obiit ante Cratem & Palæmonē morbo intercoris.

C rater absq; aliqua aspiratione scribit⁹ ē coppa grandis dicente Virgi. circa finē li. i. æneī. Crateres magnos statuūt & uina coronāt: & li. iii. Tū pater anchises magnū cratera coronā Induit: impleuitq; mero diuosq; uocauit. Et dicit⁹ etiam hic crateras uit. Statius li. thebaidos. x. Et bacchus in altos crateras pateraſq; redit. Et sic ab oībus poetis uas magnum ad bibendū aptū designat⁹ dicente Iuue. in satyra quæ incipit Natali coruine die. Vrnæ cratera capacem: & dignū fitiente pholoe uel coniuge fusci Bibit.

C rates absq; aliqua aspiratione scribit⁹ fuit atheniensis philosophus: filius Antigenis: & pago triasius fuit academicus Polemonis auditor: huiusq; successor scholæq; adeo se inuentes inicem amarūt ut teste Laertio eadem semper studia sint cōsecuti: & mortui eodem sepulchro dispositi: quos Antagoras in hanc sententiam uersibus exornauit. Hoc tumulo Cratē ac Polemonem cōditos fatere q transis o hospes uiros cōsensu animorum præpuros: quorum diuino ex ore doctrina manauit sacra: uitæq; rōdicies sapientiæ adiunctæ. Habuit Crates discipulos memorabiles: Inter quos fuit Arcesilas⁹ Bion Theodore⁹. Alter fuit Crates patria thebanus & secta cynicus Diogenisq; discipulus: quē Hieronymus noster scripsit tacite in mare magnum auri pondus dicens: abi a me venenum. Nam uos potius mergam: ipse a uobis mergar. Nam teste Laertio fuit uir diuitiarum: & fieret cynicus. Quosdam ex suis comantes illum a pposito auertere: baculo plequebatur. habuit uxorem Hipparchiam Metrodis sororem: in ea dichone uidebimus. Demetrius uero magnesius refert eum deposuisse pecuniam apud trapezitam hac cōditione: ut si filii sui Idiotæ cōtēnerent illis traderet Sin autem philosophi eam plebi distribueret. Irritans semel Nicodromum cæsus est ab eo in faciem: quare chartulam supraponēs uulneri scripsit: Nicodromus fecit. Obiit senex & incuruatus. Alius fuit Crates orator de Isocratis familia. Alius uallorum effossor: q cum Alexandro militauit. Alius philosophus peripatetici. Alius geometra. Alius poeta epigrāmatum. Alius etiā academicus.

C ratinus absq; aliqua aspiratione & .i. latino scribit⁹ fuit atheniensis poeta comicus clarus apud græcos in ea antiqua comœdia: quæ quasi satyræ nostræ affinis habet⁹. In qua præcipu⁹ ipse fuit Aristophāesq; & Eupolis dicēte Persio Audaci quōq; affluente cratino Iratum eupolidē prædicē cū senes palles. Similiter Horatius Eupolis atq; cratin⁹ aristophanesq; poetæ. Atq; alii quoq; comœdia prisca uirorē ē: & reliquarū uidebim⁹ iudicione Prologus. Hic idem teste Pli. li. xxxv. natu. histo. Pompeium athenis pinxit.

C rathis cum .c. exili & .th. aspirato atq; .i. latino scribit⁹. Fluuius é achaiorum teste Herodoto li. hysto. i. a quo ut ait q in Italia fluuius sic cognominat⁹ ē nomen accepit. Est⁹ fluuius calabryæ inde quo Ouidius. metamor. xv. ait: Crathis & hinc sybaris nostris cōterminus oris Helecthro similes facit⁹ auroq; capillos. & Theocritus græcus bucolicus quæ incipit ἀγρεῦ τὰν δὲ ἀλικὰν ὃν ἐμὲ τὸν ποτὶ φόρκυν & reliqua. hūc dixit Ouidius fluuiorum. in lapidosum eē cum ait:

Est ppe piscosos lapidosi crathidis amnes Parrasii ager.

C rasis cū .c. exili & .s. latino scribit⁹ idest pōt a nobis temperamentum. & inde dyscrasia cum .y. græco in prīa distemperamentum interpretari valet.

C rapula cum .c. exili scribit⁹ græce dicitur κραπάλη.

C ratylus absq; aliqua aspiratione & .y. græco atq; unico .l. scribit⁹. Nomen fuit philosophi cui Plato librum illum de significatiōe nominū inscripsit.

C ratipput absq; aliqua aspiratione & .t. latino atq; duplicato .p. scribit⁹ fuit teste Plutarcho Tutia Ciceronis philosophus peripatetic⁹. De quo Cicero li. iii. de officiis plura locutus est.

C reontes absq; aliqua aspiratione scribit⁹ fuit unus corinthiorum rex: & latrōis Sisyphi fili⁹ q Creusam filiā Iasonis desponsatā: & Medeā abdicare coegit. De quo Seneca in Medea. Alter fuit thebān⁹ pater Iocastæ uxoris Oedipi regis thebarum: post cæsus simul Polynice & Eteocle thebanos regnū assumpsit: ut monstrat Stati⁹ li. xi. & xii. suæ thebai. Ali⁹ fuit huī⁹ fili⁹. Ali⁹ etiā fuit rex thebanus: & ultimus Cadmi pgenies: q filiam suam Megaram matrimonio cōiunxit Herculi. & tandē a Lyco cum duobus filiis regno & uita priuat⁹ fuit

C repida cum .c. exili & .i. latino scribitur: fuerunt teste Seruio tubea calciamenta: quæ corrigiis ad pedes liga-

bantur. Virgi. li. æne. viii. Et tyrrhena pedũ circũdat uincula plantis. Et ut exponit Seruius crepidas dixit quas primo habuere senatores: post equites romani, nunc milites. Vnde ait Horatius in sermonib⁹: Chrysippus dicat sapiens crepidas sibi nunq; Nec soleas fecit. Similer Iuue. in satyra Persius uero uidet uelle calciamenta fuisse græcorum: cum ait in. ii. satyra: Non hic qui in crepidas grauorum ludere gestit. Sed ut ait Gellius li. xiii. noctium atticarum: Crepidas & crepidulas prima syllaba correpta: id genus calciamenti appellarunt: quod græci κρηπῖδας uocant: & paulum supra: omnia enim inquit ferme id genus quib⁹ plantarum calces tantum in fine tegunt' cætera prope nuda: & teretibus habenis uincta sunt. Soleas dixerũt nõnunq; græca uoce crepidulas. At crepido teste Seruio est abrupti saxi altitudo. Virgilius lib. x. æneı. Forte ratis cælsi coniuncta crepidine saxi.

C rifis cũ. e. exili & .f. nõ duplicato atq; .i. latino scribit': dicitur apud nos iudicium. Vnde criticus derivatur.

C riticus absq; aspiratione & .i. latino scribitur: dicitur quasi iudicans & arguẽs. Vnde Seruiꝰ super. xi. æneı. ubi ait Virgilius: Pilumno quos ipsa decus dedit orithyia inquit: Criticiculpant hoc loco Virgilium. Et Iuuenalis Crinee pellucens.

C reſſa cum. e. exili & .e. absq; diphthon. atq; duplicato. .ſ. scribitur: & a κρίσσ quod est cretensis derivatur. Iuue. in satyra: Omnibus in terris: Nec sthenoboea minus: Quam creſſa excãduit. i. cretensis Phoedra. Vnde nec creiſſam quãdmodũ threiſſam dicere possim⁹. Nam creſſa ut diximus a κρίσσ descendit: ubi apud græcos est. η. absq; diphthon. quod est. e. purum traducitur. At threiſſa cum. ei. diphth. apud græcos scribitur uidelicet θρῄσσα: quæ ut supra ostendimus nõnunq; a poetis nostris dissolvitur. Virgi. libro æneidos primo: Vel qualis equos threiſſa fatigat Harpalice.

C reta absq; aliqua aspiratione: & .e. absq; diphth. scribit'. Et teste Virgi. li. iii. æneı. Creta iouis magni medio iacet insula ponto. hãc dixit Pli. libro. iiii. natu. histo. Dosiades a Cretæ nympha hesperidis filia cognomiatam uoluit. Anaximander uero a Cretæ rege curetum. Nõnulli autem alii a temperie cælis: aeream primũ dictam existimauere. deinde macaronesson. i. beatam insulam. postea cretam a rege cognominataq; dixere. De qua Aristocles li. politicorum. ii. sic ait: Videtur hæc insula ad principatũ græciæ eẽ nata. ac pclare sita cũcto namq; imminet mari. Cum fere græci omnes circum mare sint positi. Abest eni hinc modicum a peloponneso: Illic uero ab asia circa triopium: & rhodum. Quare imperium maris obtinuit Minos: ac insulas alias subegit. Alias uero diutũ incultas habitare fecit. Tandẽ siciliam aggressus: circa camerinam defunctus est. Et a creta cretæus cum. æ. diphthongo in penultima derivatur. Virgilius libro æneidos. iii. Terna iux classem cretæis sistet in oris.

C reta .p terra quadam tenaci græcum uocabulum est: & ab creta insula in qua melior eõperi' nomen assumpsit. & eodem modo scribit' nõnulli uero latinum putant: & a creseo uerbo deduci dicunt: quasi concreta. Sane ut in Pli. & in diuersis ãnotatis: uniuersaliter eis terra tenax creta nominat'. Vnde diuersa illi⁹ genera Pli. ipe circa finem. xxxv. li. enumerauit: Vt cymolum quæ cãdida est: & quam alii a κιμωλία urbe Italiæ: quæ litteris nostris cumæ dicitur uocitatam ferunt. Cuius usum & medicamentis & uestibus posuit Pli. est etiam farda cymolia: quam ex sardinia afferri dixit: sed non nisi candidis uestibus commoda: uersicolonibus non inutilis. Est similter & umbrica: quam non nisi polsendis uestibus aptam dixit. Et hinc non longe ad uerbum subdit. Alia creta argentaria appellatur: nitorem argenteum reddens. Eſtque utilissima: & qua pedes uenalium fersorum trans mare aduectorum denotare instituerũt maiores. hæc ille. Iuxta cuius sententiam ait Tibullus libro secundo:

Nota loquor regnum ipe tenet: quem sæpe coegit.

Barbara gypsatos ferre catasta pedes. Et Iuue. in prima satyra: Sacro nec cedat honori Nuper in hãc urbeq; pedibus qui uenerat albis. i. argentea cretanllocreatis. Nam libertinus postea effectus opibus patricios omnes superabat: quem Lucinium nomine fuisse: & primo tonsore; quidam ferunt. Vnde potentissimos urbe romana nõnullos fuisse libertos: idem rettulit Iuue. ut Crispinum: quem nominanter exprimẽs mõstruq; eẽ dixit nulla uirtute redemptum. Quæ ps fuit uiliacæ plebis: & uerna canopi: hoc est seruus i domo domini ex ancilla natus: q a græcis ὁικογενὴς. i. domi natus dicitur. Et inde uernaculus uernacula uernaculum: quod est domi nostræ uel in nostra patria natum. Vnde lingua uernacula: quod uulgo dicit' lingua materna. Fuerat ergo Crispinus apud canopum in domo cui domini ex quadam ancilla natus: & romam uenalis aduect⁹ qui uenditus: & libertinus deinde effectus: principatu Domitiani titum excreuerat: ut Tyrias humero reuocante lacernas Ventilet æstivum digitis sudantib⁹ aurum. Eratq; lacerna genus uestimenti nodo supra humerum alligati. Vnde tali ueste indutus lacernatus dicit' ut idem auctor Ipse lacernatæ cum se iactaret amicæ. Alium rettulit idem poeta libertum Claudii principis nomine Narcissum. Quæ in fine satyræ Plurima sunt fuscine: ditissimum fuisse ostenditur in dictiõe Narcissus uidebimus. Et apud cũdem principem potentissimum: ut i dictione Messallina monstrabimus. Quare subdit Plinius ad ea quæ supra rettulimus. Iam non est enumerare libertos e sanguine quiritum: & proscriptionum licentia ditatos: hoc est insigne uenalitius gregibus opprobriumque insolentis fortunæ: quos adeo potiri rerum uidimus: ut prætoria quoque ornamenta decerni senatu iubente Agrippinæ: & Claudii Cæsaris libertis uiderimus.

Tantumq; de laureatis fiscibus non remittit his qui illo creati pedibus aduenissent. hæc ille. Sane iter uænalitios & uenalitarios differentia é. Nam uenalitarii apud Varronem & Pli. dicunt negotiatores seruoꝝ nouitiorum: & uænalitia ipa corpora: ut apud Paulum iurisconsultum de ædilitio edicto. Quicũq; ex uænalitio nouitioꝝ emptus alicui misterio ꝑfectus sit statim cũ ueteratorum numero eé. Vænalitꝰ quoque adiectiuũ: ut Pomponius iurisconsule de donationibus iter uirũ & uxoré li. xxiii. digestoruꝝ iquit. Quod si familiam domesticã uxoris aut uænalitiam parauit. & reliqua.

C reston absq; aliqua aspiratione scribẽ: fuit tyrsenorum ciuitas.

C ressæa cum. c. exili & duplicato. s. atq; æ diphth. in penultia scribẽ regio é macedoniæ littoralis: ut testis é Herodo. li. histo. vii. & ei adiacet mariquod thonopontũ dicit habẽs ab oriente pallenen cõtermunaq; ab occidente uero uersus græciæ partes mygdoniam.

C reshon absq; aliqua aspiratione scribitur: regio est macedoniæ contermina mygdoniæ: ut Herodotus libro historiarum. vii.

C rethon cũ. c. exili & th. aspirato scribẽ: fuit teste Homero Dioclei filius: ab Aenea i bello troiano iterfectꝰ ut uidebimus in dictione Orsilochus.

C rines cũ. c. exili & i. latino scribit'a græca dictione diriuat' quæ apud illos dicitur ῥεμνίδες.

C rypta pria cũ. c. exili & y. græco ultima cũ. p. & t. absq; aspiratiõe scribẽ' dici pót a nostris occulta seu absconsa. Nã a κρύπτω uerbo græco quod apud nos é cælo seu abscondo deducit'. Vnde ait Iuue. in satyra Si te ppositi: Et solitus mediæ crypta penetrare suburæ.

C rystallus prima cum. c. exili & y. græco: secũda cum. t. exili ac duplicato. l. scribit'. Vt nõnulli putant lapu é ex sola aqua ui frigoris in glaciem indurat': Quibus Solinus non cõsentiteo quod in cypro & alabanda regione afiæ locis ualde calidis generet'. Et a crystallo crystallinus deduct'. Vbi apud nos more nostro accẽtus est in antepenultima qa longa est & penultima breuis: ut uidebimus in dictione Profodia. Iuue. i satyra Credo pudicitiam: Grandia tollunt' crystallina maxima rursus Myrrhina: quæ similiter in antepenultia accentum detinet. Vnde Pli. li. xxxiii. natu. histo. Myrrhina inquit & chrystallina ex eadem tellure effodiuntur: quas ꝑcium faceret ipa fragilitas: hoc argumẽtum opum: hæc uera luxuria asserata é: habere quod possit statim perire. Nec hoc sint satis: turbam gẽmarum portamus ex smaragdis: teximus calices ac temulentiæ cĩ temeramus diem. hæc ille. Iuxta quem Iuue. ait in. iii. satyra: Byrrho ut multi gẽmas ad pocula transfert A digitis. Sane crystallum librarũ circiter qnquaginta dicasse Duũ Augustum i capitolio testis é idẽ Pli. li. xxxvii. Quin & Xenocrates auctor é uas amphorale ex crystallo iusum sextariorũ quattuor. Quod ꝑ idem Pli. neluth furorẽ refert quidam mane familias nec diutiꝰ mercatam trullam unam crystallinam centũquinquaginta milibus. Refert etiã Neronem accepto amissæ rerum nuntio duos calices crystallinos: negs aliꝰ ex eis biberet: cõfregisse. Et hæc de crystallinis: at de myrrhinis i sua dictiõe uidebimus.

C hrestus cum. ch. aspirato & i. latino atq; t. exili scribitur: dici potest apud nos unctus. Nam a χρίω quod é ungo deriuatur.

C hrisma cum. ch. aspirato & i. latio scribẽ' dici põt a nostris unctio: & similimodo ut superior dictio a χρίω uerbo græco quod est ungo deriuatur.

C hrysippus prima cum. ch. aspirato & y. græco: sequens cum. i. latino sequente duplici. p. scribitur. Nam ex χρυσὸς uerbo græco: quod est aurum: & ἵππος quod est equus componitur: quasi aureꝰ equus fuit philosophus Apollonii solensis filius siue tarsensis teste Alexandro & Cleantis discipulus: fuit uir ingeniosus & acutus in omni genere orationis. In plerisq; a Zenone dissensit & Cleantes quotiens aduersus Cleantem differendo egisset tanta ducebatur perotentia ut crebro diceret: si quidem alias fortunatus fuit: præterij in Cleantem: in hoc fuit infelix: & ut dixit Cicero de natura deorum: Natus est homo Chrysippus ad mouendum contemplandum atq; mirandus. Nam teste Laertio septingenta uolumina edidit: & quicquid inciderat mandabat litteris. Sæpe emendabat & magna testimoniorum nube utebatur. Quod adeo in cõsuetudine habuit: ut in quibusdam suis opusculis totam Euripidis Medeam inseret: petentisq; cuidam ab altero legente quidnam id esset quod legeret: illi inquit Chrysippi Medea é. Quare de illo ait Apollodorus athenienis siquis tollat de Chrysippi libris quæ aliena sunt: charta illi nuda relinquetur. Eius tamen libri claríssimi sunt: & in dialectica præcipue. In qua fuit adeo insignis: ut dicerent si apud deos in usu eẽt dialectica non futuram aliam ꝑ chrysippeam. Refert noster Valerius de studio & industria illum octogesimo anno uolumen cœptum quadragesimo exactissimæ subtilitatis absoluisse: unde dicere uidetur auarus apud Persium in fine sui libelli nescierã suæ auariciæ terminum imponere: O chrysippe finitor tui acerui: hoc est tui librisin quo tanta cogeruasti: depinge siue ostende & designa mihi ubi ideñ in quo diuitiarum loco inoẽtus sistam: hoc est pedem figam: quasi dicat quia ex me reperire non possum. Erat hic teste Laertio imbecilli tenuique corpusculo: ut ex eius dicit imagine apparere. In potationibus ut refert agebat quietem: cera autẽ sola monebat: ut ancilla ei' diceret Chrysippi tibi cura iebriari. Vnde teste Hermippo a discipulis ad sacrificiũ dict' dulce mege adeo bibit: ut fatigat' angustus spũs eũ qnta die posi reliqrit cũ eẽt cogitatiõ inope. Sunt qui dicant cũ uinno risu cõprehensum interisse. Ita ut, cũ asinus mandducaret ficus aniculæ

diciſſet ut uinũ aſino daret:nimioq; dehinc riſu expiraſſe. Neminẽ regũ laudauit. Sola anicula contẽt⁹ fuit. Ali⁹ fuit Chryſippus cnidius medic⁹:a quo Heraſiſtrat⁹ teſtat' multa didiciſſe. Alius fuit hui⁹ fili⁹ Ptholemæi medicus:q calũniam paſſus ſupplicio ẽ affectus. Alius Heraſiſtrati diſcipulus. Alius poeta georgi.ſcriptor.

C hryſeis prima cũ.ch.aſpirato &.y.græco:ultima cũ.i.latino ſcribit':fuit Chryſæ ſacerdotis Apollinis filia. Nam cũ ante captam troiam diuerſæ ex uariis troianoq; locis raperent' puellas:duæ iter alias formoſiſſimæ captæ ſunt Chryſeis.ſ.& Bryſeis. Quarum Bryſeis in prædæ diſtributione contigit Achilli: Chryſeis uero Agamẽnoni:& quiſq; ſuam ardenter amabat. Sed cũ Chryſes Chryſeidos pater,p filia redimẽda uenit ſcribit Homerus in initio iliados:ueniret ad græcos:non ſolũ multa deferens munera:ſed ornat⁹ infulis & aliis ſacerdotalibus ornamẽtis orabat eos:ut Apollinis reuerentia:cuius ſacerdos in chryſa inſula erat: filiam ſibi reſtituerent:& ꝓciosa acciperent munera. Cui cũ cæteri græci aſſentirent:ſolus Agamẽnon q illam amabat: eum iniurioſis & minacib⁹ uerbis repulit. Quare Apollini cõqueſtus ſacerdos. hæc ille referebat uerba:

Quid coluiſſe mihi tua delphice numina prodeſt?
Aut caſtam uitam multos duxiſſe per annos?
Quidue iuuat ſacros poſuiſſe altaribus ignes?
Si tuus externo iam pellor ab hoſte ſacerdos.

Quibus fane cõmotus Apollo peſtiferam luem in danaorum miſit exercitum:& conſultus Calchas reſpondit nõ ceſſaturam donec Chryſæ patri reſtitueret' Chryſeis:qua domũ reſtituta Agamẽnon in amoris amiſſi ſolatium Bryſeida ab Achille iuſſit auferri. Ex quo ira inflãmat⁹ Achilles:ab exercitu cum ſuis diſcedens in idam montem ut qdam dicũt ſeceſſit:& cũ pugnare nollet græci interim a troianis prælijs qbuſdam ſupati intra caſtrorum munimẽta cõpellunt' atq; obſident'. Qui mittentes ad Achillẽ tris legatos maxima illi munera obtulerũt ſi arma caperet:& præcipue Bryſeida:quã ſe numq; tetigiſſe Agamemnon ꝓfancte iurabat: Fuerãt aũt legati Vlyxes:Aiax:& Phœnix:q ab Achille benigniſſime ſuſcepti:re deinde infecta diſceſſerũt. Vnde Ouidius libro.ii.triſtium ait:

Quid prius ẽ illic flãma chryſeidos:aut quæ Fecerit iratos rapta puella dũces?

C hryſothemis prima cũ.ch.aſpirato &.y.græco:penultima cũ.th.aſpirato ſcribit' habetq; accentum in antepenultima:fuit teſte Homero li.ix.iliados:filia Agamẽnonis ex Clytæmneſtra:& uocabulum eſt compoſitum ex χρύσος:quod eſt aurum:& θέμις nomen deæ:ut in dictione Themis uidebitur q̃ſi aurea Themis

C hryſoſtomus cũ.ch.aſpirato &.y.græco atq;.s.exili ſcribit':dici pũt a nobis aureum os. Nam chryſos aurũ & ſtóma os apud noſtros deſignat.

C hryſolithus prima cum.ch.aſpirato &.y.græco penultima unico.l.&.i.latino:ultima cum.th.aſpirato ſcribitur:lapis eſt ꝓciosus coloris aurei:unde componit' dictio ex chryſos quo ẽ aurum:& λίθος lapis quaſi aureus ſit lapis:ob quod nõnunq; &ꝓ ſuccino qa ſimilis coloris eſt:cũ ab antiquis poetis tum a noſtri tẽporis poeta elegãtiſſimo Maffeo Vegio in quodã epigrãmate ponitur cum ait:

Aurea quæ quõdam defluxit muſa maronis:
Nunc hoc chryſolithi claudor in orbe culex.
Aurea muſa fuit:tumulus ſimul aureus ipſe eſt.
Quem miſeranda etiam ſtruxit apollo mihi.

C hryſopaſſus pria cũ.ch.aſpirato &.y.græco ſcribit':qn & iuxta finẽ.s.duplicat':& cõponit' id uocabulũ ex chryſos qd ẽ aurũ:& πάσσω uerbo græco:quod apud nos dicit' ſpargo:quaſi lapis ſit auro aſperſus.

C hryſocolla pria cũ.ch.aſpirato &.y.græco:penultia cũ.c.exili:qn & cũ gemino.l.ſcribit':& ẽ teſte Pli.libro xxxiii.natu.hiſto.humor q̃ ſi aurifodicinis ꝓ uenas auri defluit:& craſſeſcẽte humore rigoribꝰ hybernis uſq; ꝺ durietã pumicis indurat':q̃ ſubtiliſſime cõtuſa (ut ille refert) auri pictura præbet:& ibra ſubdit chryſocollã aurifices ſibi uendicãt ad glutinandũ aurum:unde & ipſa appellata ẽ.i.auri colla & glutem. De hac locutus Pli.præfato libro:uiſum eſt inqt Neroni principi ſpectaculis arenam circi chryſocolla ſterni cũ ipſe auriga turus eſſet inducta opificum turba.

C hryſogonus cũ.ch.aſpirato &.y.græco ſcribit'. Nomen ẽ uiri ꝓprium:& componit'a chryſos quod ẽ aurũ & γόνυ genu uel angulus:quaſi ſit aureũ genu uel aureus angulus. Iuue.i ſatyra Credo pudicicia iquit: Sunt quæ chryſogonum cantare uetant.

C rito cũ.c.&.t.exilib⁹:hoc ẽ abſq; aſpiratiõe ſcribit': fuit athẽienſis philoſophus:unꝰ eorũ (ut dixit Laertius) maxio & extremo quodã amori Socrati affect⁹. Cui⁹ ita diligentẽ curã ꝛgut ut nũq; aliqd ex his q̃ ſunt ad uitã neceſſaria ſibi deeſſe pateret' hui⁹ Socratis filii auditores fuere:hoc ẽ Critobolus: Hermogenes cũ aſpiratione principii:Cteſipus cũ.ct.exilib⁹ in eadẽ ſyllaba:Epigenes cũ.i.latino:qui oẽs fuere Socratis filii.

C ritobolus abſq; aliqua aſpiratiõe & unico.l.ſcribit':fuit medicus. De quo Pli.li.vii.natu.hiſto.iquit:magna & Critobolo fama ẽ extracta Philippi regis oculo ſagitta:& citra deformitatẽ oris curata orbitate lumunis hunc ego Socratis filium fuiſſe puto.

C ritheis prima cũ.e.exili &.i.latino:ultima cũ.th.aſpirato &.i.latio ſimiliter ſcribit':fuit matris Homeri nomen:ut ſcripſerunt Herodo.& Plutarchus aliiq; nõnulli.

C rocyllus cum.c.exili &.y.græco atque duplicato.l.scribitur:fuit uiri athenien sis nomen. De quo nõnullj Plutarchus meminit.

C rœsus cum.c.exili &.œ.diphthongo atq; simplo.s.scribitur:fuit Alyattis filius ultimus lydorum rex:prio quidem fœlicissimus:sed postremo i infœlicitatẽ tractus:& a Cyro superatus:cũ miserabiliter regnum perdidisset ad miserabiliorem uitam coactus fuit. De quo Herodot⁹ li.hist.o.i. Et similiter Iustinus li.i. pfecuti sunt oia.unde ait Ouidius li.iii.de ponto:

Diuitis audita est opulentia crœsi.
Nempe tamen uitam captus ab hoste tulit.

C rocus absq; aliqua aspiratione scribit⁹: fuit teste Plinio li.xvi.naturalis hist⁹.adolescens:ob cuius amorẽ Smilax uirgo inter⁹ nominis fruticem cõuersa est:ut in ea dictione uidebimus. Et ipse similiter in florem sui nominis ab Ouidio cõuersus ponitur li.xiiii.metamorpho. Alii uero crocum dictum putãt a coryco cilicię oppidorũ a Solino fumine laudatur:& melior cæteris in usu medicinæ teste Dioscoride cõpitur. Quare ut de excellẽtiori ait Martialis i epigrãmatib⁹:Quod de coryco quæ uenit aura croco.& ide croce⁹ ait Virg. li.georgi.i. Nõne uides croceos ut tmolus odores:India mittit ebur. De quo i dictiõe tmolus habebit.

C rocodilus cum.c.exili utrobiq; &.i.latino atq; unico.l.scribit⁹ animal est quadrupes:quod nilus gignit:sic dictus quia crocei est coloris:cuius forma fere per omnia draconi assimilatur:dicitur. Et noctem totam agit in aquis: diei uero maiorẽ partem quiescit in humo.oua quasi anserina edit:quæ uicissim mas & fœmina in terra fouent. Et ut ait Herodo.li.hist⁹.ii.hic omnium quas nouimus bestiarum ex minimo maximus fit. Nã pullus iuxta oui quantitatem nascitur:qui cum ad cremẽtum peruenerit:fit septem & decem cubitorum:& adhuc maiorẽmo ut scribunt Plinius & Solinus reperiant⁹ frequenter.xx.cubitorum. Et aliquos refert Plinius ratos esse:qui dim mixerint fuisse pere incrementa:cum longo tempore uiuat. Estq; armatus dentib⁹ & unguib⁹ Tantaq; superioris pnis cutis durities:ut quãuis tergo percussa:ictu sortium tormẽtorũ nõ lædatur: Inferioris uero ut dicit Seneca li.iii.de quæstionibus naturalibus mollis esthabet oculos suis. Et obuersa in aqua sed in terra acutissime uidet. Dentesq; dentes magnos ad corporis pportionem:quos ut ait Apuleius li.i. de Magia inusto huatu ad purgandũ pbet. Et ut ẽmi testat⁹ Herodo.mẽses.iii.q magis hyemales sunt:nihil comedit.& sola bestiarum linguam non habet.

C rocyla absq; aspiratione &.y.græco scribit⁹ insula nõnunq; ab Homero ponit⁹ quæ ab aliis cõmuniter corcyra dicitur:ut in ea dictione uidebimus.

C rocylus cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco:atq; unico.l.scribit⁹ nomẽ ponit⁹ pastoris a Theocrito.

C rotalũ absq; ullq; aspiratiõe:& unico.l.scribit⁹ instrumẽtũ est musicũ: quo utebant⁹ ægyptii i celebritatibus deorum:ut ostendit Herodotus li.hist⁹.ii.de quo Virgilius in copa inquit:

Copa syrisca caput grata redimita mitella:
Crispum sub crotalo docta mouere latus.i.ad sonum eius instrumenti docta cũ moliter saltare:& ut puto a κρούω quod est pulso deducẽt⁹:& cum etiam apud græcos quosdam p plaustro positum cõpererim⁹ ab ea soni uoce cognomẽ accepisse existimo.

C rotor absq; aliqua aspiratiõe scribit⁹ ciuitas ẽ calabryæ de qua Ouidius li.xv.metamorpho.scripsit:ubi ait:Nec i hospita tecta Crotonis. Et inde crotonita ille dicit⁹q ex ea originem traxit.

C hromaticus prima cum.ch.aspirato:& reliquæ sine aspiratione scribuntur:ille sane dici consuecuit:qui nulla uerecundia colorem mutat. Nam χρωμα apud nos colorem indicat:& magis ad uerbum coloratus dici potest.

C hromius cũ.ch.aspirato &.i.latino scribit⁹ uir fuit argiuus:ut ostendit Herodotus li.hist⁹.i. similis scribit⁹ ab Homero li.iliados.ii.&.xi.odysseæ:filius Nelei & frater Nestoris. Alius fuit Priami filius: quẽ teste Homero li.v.iliados: Diomedes interemit in bello.

C romma cum.c.exili &.m.ante.n.scribit⁹ est urbis nomen.

C hronus cum.ch.aspirato scribitur:& tempus atque Saturnum apud antiquos græcos indicat. Modernores uero quidam illorum grammatici nt differentiam inter illos designent:cum denotare tempus uolũt cũ ch.aspirato scribunt:cum uero Saturnum per.c.exile:hoc est sine aspiratione describunt. Sed antiquos ex his quæ dicemus imitandos censemus. Saturnus igitur ut testis est sacra Euemeri historia:quam ille ex titulis & sacris inscriptionibus contexuit:Cæli fuit filius ex Vesta & frater Titani. Opemq; sororem duxit uxorem. Titan uero qui maior natu erat:postulat ut ipse regnaret. Quod ubi Vesta eorum mater:& sorores Ceres atque Ops persenserunt:faciunt Saturno ut de regno ne concedat fratri:eo quod Titan facie deterior esset cẽ Saturnus. Quod ubi Titan perpendit:concessit ei ut regnaret. Sed hoc cum Saturno firmato fœderetur si quis liberorum uirilis sexus ei natus esset necaretur. Id cuius rei causa fecerat ad suos natos regnum reduret. Itaque qui primo Saturno natus est filius necatus est. Deinde posterius nati sunt gemini Iuppiter atque Iuno. Sed Iunonem solam Saturno in conspectum dedere. Iouem uero clam abscondentes:Saturno infesto educandum dederunt. Item Neptunũ clam Saturno Ops parturiẽtq; clãculũ abscõdit.& cũ deinde pareret Plutonẽ & Glaucamulla patri ostensa clã Pluto seruat⁹ ẽ. Glauca deide qua ernore

Quod cum Titan postea resciuisset:nouissetq; Saturno iã uirilis sexus filios supesse doctis secõ filiis q Titani uocabant:Saturnũ & Opem cõprehendit:& muro illos circũegit:custodiãq; apposuit. Hoc cum eorũ filius Iuppiter cognouisset:ueniens cũ magna cretẽsium copia Titanũ atq; filios expugnauit:parentes uinculis exemit:& patri regnum restituit:ipeq; in cretam remeauit. Sed cũ deide Saturnus forte admonit⁹ cẽt⁹ ut a Ioue caueret ne eũ regno expelleret:effugiendi periculi gratia:Ioui filio insidias tendebat. Quod cum Iuppiter psensisset:patrem fugauit & regnum sibi uindicauit:misitq; armatos q illum p oẽs terras psequẽtes aut cõprehderent aut necarẽt. Saturnus uero cũ diu errasset:uias i Italia locũ quo lateret uenit. hæc ex sacra historia dicta sunt:quam teste Lactantio interpretat⁹:& secutus est Ennius noster. Sed excæptus Saturnus a Ianone dixit Virgilius li.ænei.viii.

Is genus indocile & dispersum montibus altis
Composuit:legesq; dedit latiũq; uocari
Maluit:his quoniam latuisset tutus in oris.

Et ut dixit Ouidius libro fastorum primo:

At bona posteritas puppem formauit in ære:
Hospitis aduentum testificata dei. Verũ qa Italia ipa inferior est q̃ græcia:in qua mõs est olympus finxerit poetæ illum ab æthereo olympo ad Italiam deuenisse:dicente Virgilio præfato loco:

Primus ab æthereo uenit saturnus olympo:
Arma iouis fugiens:& regnis exul ademptis.

Sed ut in eodem libro dixit Oui. Ante perrato falcifer orbe deus. Nam falcifer dicebat⁹ qa italis prim⁹ uitẽ putare ostendit:dicente Virgi.li.æneo.vii. Vinitator earum seruãs sub imagine falcẽ. Et cuj ea loca ubi regnabat Ianus:& susceptus fuerat Saturnus iuxta mare:quod dicit⁹ inferũ sint dispositi:dixerũt poetæ illuj apud inferos relegatũ fuisse:dicente Oui.libro metamorpho.primo:

Posq; Saturno tenebrosa in tartara misso
Sub ioue mũdus erat. subiit argentea proles.

Nam ut in eodẽ loco ait. Aureaq; ut phibẽt illo sub rege fuere Sæcula. Verum si subtilius rem ipam cõtemplemur:Saturnus ut græco uocabulo significat⁹.tempus ẽ quod pfecto a cælo ortum dicit:neq; nihil aliud tẽpus ipm q̃ cælestis motus mẽsura a philosophis diffiniri soleat. Itaq; cũ oia tpe intereant:quæ aliquando orta sunt:saris prudenter finxerũt poetæ illum etiam natos suos oẽs deuorare solitũ:cũ oia tpe cõsumerentur:ut uidemus in dictione deus. Quiobrem dicebat Balbus apud Ciceronẽ li.ii.de natura deorum Saturnum ideo dici:qa saturatur annis.

C hronica pria cũ.ch.aspiratoꝛ:penultima cũ.i.latino:& ultima cũ.c.exili scribit⁹:pprie a nostris dici possunt tpalia:ꝛũ deriuat⁹ a χρόνος:quod est tps. Quare ãnales latine traduci cõsueunt: & ide chronismos: quod ẽ tẽporalitas siue mora:ut dixit Hieronymus i Osea:q etiã utitur uocabulo synchronu.i.contẽporanei.

C rumena absq; aspiratiõe scribit⁹:significatq; loculum. Nam deducit⁹ a κρεμάω uerbo græco:qd ẽ suspẽdo qa plærũq; suspensa gestatur. Alii uero p.ch.aspiratum scribũt:& trahi uolũt ἀπό του χρεμματος:quæ ẽ pecunia. Iuue.in satyra Atticus eximie:Quis enim te deficiẽte crumena. Et crescẽte gula manet exitus? Crumenam possint⁹ pecuniã:hoc est cõtinens p cõtento:emetonymia est.

C testus cũ.c.sequente.t.i eadẽ syllaba:& absq; aliqua aspiratõne scribit⁹:fuit teste Homero li.iliados.ii. uir peloponẽsius:pater Amphimachi unus ex græcorũ ducibus:q uenerũt ad troiam.

C testias cũ.c.sequẽte.t.in eadem syllaba:& absq; aspiratiõe atq; i.latino scribit⁹:fuit orator siculus q & Corax sæpe referunt⁹ a Cicerone:& putant⁹ primi q præcepta dicendi scripsere.

C testippus cũ.ch.exilibus i eadem syllaba atq; i.latino & duplicato.p.scribit⁹:fuit Socratis filius:de quo supra usi sumus in dictione Crito.

C thesiphon cum.ch.exilibus:& unico.s.atque.i.latino scribitur:fuit athenien sis pro quo Demosthenes orationem scripsit.

C tetricon absq; aliqua aspiratiõe & i.latino scribit⁹:dicitur a nostris pessellum.

C urnæ cũ.c.exili & unico.n.scribit⁹:ubi.y.græcum quod apud græcos erat in.u.nostrũ cõuersum fuit:urbs est cãpaniæ ppe baias ad tyrrhenum mare humili colle sita:quã teste Liuio li.viii.ab urbe uenẽtes a chalcide urbe euboiæ ad nouas quærendas sedes prim⁹ cõdiderunt:dicente Virgi.li.ænei.vi.ubi de Dædalo loquitur:Chalcidicaq; leuis tãdem supastitit arce. Iuxta quã ppinquus ẽ subterraneus thalamus Sibyllæ uaticinatricis:quæ cum Erythrea eẽt ut Aristoteles dixit:ab italis cumana dicta fuit.

C uretes absq; aliqua aspiratione scribit⁹:populi fuerũt cretæ:q una & corybãtes infantem Iouẽ aluere. Sed eũ tẽporis successu religionẽ pphanarent:ab ipo ioue iberi⁹ deleti sunt. Quoq; tẽpla cũ deide Iupputer uacua & sine honore cõspiceret:ex fungis plurimis natis illos restituit:dicente Oui.li.metamor.iii. Largoque fatos curetas ab imbri. Sunt & alii eiusdẽ nominis populi ætolis cõuicini:q teste Homero lib.ix.iliados:in oratiõe Phœnicis cũ ipsis ætolis bellũ gessere. Alios dixit Lucanus li.iii. feroces populos in dalmatia. Quos alit adriaco tellus circũflua põto. Apud quos. M. Antoni⁹ fuit a pompeianis clausus cũ magno ipi⁹ dispendio.

Acia cum

Acia cū .c. exili & nō .t. apud græcos & latinos antiquos: atq; .i. latino scribit'. Vide & i riūphalib⁹. T. Plautis apud Tybur scriptū est filios dacoq; remisit. Regio est scythiæ & portio thraciæ: ut quidā asserūt. Alii uero illi cōterminā esse nolūt. Dactylus cū .ct. exilibus & .y. græco atq; unico .l. scribit' .pprie a nostris digit⁹ tra ducit' ad cuius similitudinē metri pes dicitur: qui ex prima longa & duabus bre uibus constat: ut Tityre. Sed digitoq; apud latinos grossior dicitur pollex: alius index: sequens medius: alius annullarius: ultimus minimus. Quod ideo diximus: ut id declaremus: quod si medio digito quasi per indicem quisq; olim monstratus fuisset insania in demōstrato arguebat'. Quare Diogenes teste Laertio plurimos iubebat insanire per digitum: qui etiam peregrinis aliquando Demosthenē uidere cupientibus: mediū intendens digitū: hic ait: hic est athenensis orator. Quod Persius & Iuuenalis certissime expresserūt digitū illum infamem uocitantes: hoc est infamiā irrogantes. Qua de re non aliud ipse Iuuenalis intellexisse dum de Democrito loqueretur in satyra: Omnibus in terris. Cum fortunæ ipse minaci mādaret laqueū: medioq; ostenderet unguem: hoc est mediū & infamem digitū accipiens: quod sæpe fit: partē loco totius: ut similiter Plinius circa finē libri .xx. historiæ naturalis. Concharū inquit e genere sunt dactyli ob humanorū unguiū similitudinē appellati: Vnguiū dixit .i. digitorū. Alii uero diuersam ab ea quā dixi mus infamiam esse somniant: & de medio ungue aliud genus esse contumeliæ publicæ uulgi iactat opinio: quæ sane nullo alio in loco legimus. Et a dactylo dactylotheca cōponitur: quo sane uocabulo Vlpian⁹ non nunq; usus est: & Martialis in .xi. inquit: Nec cū lauat' cauſa quæ sit quæritis. Dactylothecā nō habet.

D adiæ cū .i. latino & .c. exili scribit' populi sūt scythārū ex parte asiæ: ut dixit Herodot⁹ libro historiar. iiii.

D æmon cum æ diphthongo scribitur: dici potest apud nos fasens. Inde eudemon .i. bonus uel felix dæmon: & cacodæmon malus uel infelix dicitur.

D ædalus cum .æ. diphthongo & unico .l. scribitur: fuit athenien sis Eupalami filius artis fabricæ peritissimus teste Plinio libro .vii. naturalis historiæ: lignariā fabricā primus adinuenit: ut ferram: asciam: perpendiculū terebellū: & nauibus primus malum & antennam imposuit: qui cū accusaretur peremisse Perdica magnæ indolis iuuenem: & sororis filium: metuens futurum iudicium: fugit ad Cretam. Reliqua uero eius omnia tractauit Ouidius libro metamorphoseos .viii.

D ætor cum .æ. diphthongo & .t. exili scribitur: fuit uir troianus.

D ai cum .i. latino scribitur: sunt persarum populi: qui teste Herodoto libro historiarum primo: omnes sunt pastores: & similiter mardi: dropici & saratis.

D almatia cum .t. exili & .i. latino scribitur: regio est.

D amyntas cum .y. græco sequente .n. scribitur: fuit teste Plutarcho uir macedonius.

D ama per unicū .m. scribitur. nam apud græcos ἄναξ dicitur: uel ἀρκτος: genus est capreæ siluestris. Et pōt tam masculine esse q̄ femininum. Virgilius in bucolicis: Cum canibus timidi uenient ad pocula damæ. Horatius in primo carminum: Et superiecto pauidæ natarunt æquore damæ.

D amasæus cum .e. exili scribitur: fuit teste Curtio libro .ii. de gestis Alexandri: urbs nobilissima caput Syriæ. Vnde teste Plinio libro .xv. damascena prunа dicta creduntur.

D amasithymus antepenultima cum .i. latino: penultima cuius .th. aspirato: & .y. græco scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum .vii. Candaulis filius: & unus ex ducibus Xerxis persarum regis.

D amœtas cum .œ. diphthongo & .t. exili scribitur: nomē fuit pastoris. de quo sæpe Theocritus & Virgilius.

D amon cum unico .m. scribitur: hic & phitias fuere pythagorici: & archisimo amicitiarum miraculo consensit ut ostendit Cicero libro .ii. de officiis: & libro .v. de quæstionibus tusculanis.

D amoebes cum .c. exili scribitur nomen fuit uiri unius ex assentatoribus Dionysii.

D anæ cum unico .n. & .æ. diphthongo in fine scribitur: quæ sane diphthongus nonnunq; a poetis diuiditur. ut Horatius in .iii. carminum: Inclusam danæ turris ænea robustæq; fores. Et uigilum canum. Ouidius de tristibus libro .ii. Quid danaen danaesq; murus matremq; lynæi. fuit Acrisii filia: ut uidim⁹ in dictōe Acrisi⁹.

D anaides cum .i. latino post .a. scribitur. patronymicū est femininū a Danao ægisthi fratre deductum. Cuius filiæ fuerunt: ut uidimus: in dictione belides: hæ uiros suos: ut in ea dictione ostendimus: una nocte interfecerunt: pro quo facinore dicere poetæ illas apud inferos hoc supplicio detorqueri: ut uasis fundo carenti bus haurire aquam cogantur: dicente Seneca in Medea.

Volq; urnis: quas foratis irritus ludit labor.

Danaides coite: nefras hic dies quærit man⁹. Et in Hercule furēte: Vnaq; frustra danaides plenas ferunt.

D aphnis cū .ph. aspirato & .i. latino scribit' & latine laur⁹ nuncupat'. Sed fuit teste Seruio filius Mercurii for mosissimus: per cuius cognitōē scribit Diodorus siculus libro historiæ .vi. sunt mōtes in sicilia quos æthios uocant: hos loci natura tantū cōmoda æstate amœnos atq; uberes reddit: fontes sunt in eis densis undiq; ar boribus: aquæ præter ceteras dulcis: frequētes quoq; in eis quercus crassoré cū quæ apud alios nascuntur frugū reddunt: domesticæ etiā arbores: & uineæ pernultæ: adeoq; fructiferi montes existunt: ut aliquido

carthaginenſiuꝫ exercitum permagnum fame ſuperueniente abunde nutriuerint. In huius regionis ſylua admodum amœna in qua diuertebantur nymphæ: ex nympha Daphnide natum tradunt: qui a laurorum quoq; multitudine quæ in ea frequentes ſunt appellatus eſt Daphnis: fuitq; educatus a nymphis: ac boum permulta poſſedit armentaria quorum cura bucolicus dict⁹ eſt. Et ut pergit idem auctor cum eſſet ingenio acri ſtudiumq; plurimum gubernandis bobus impenderet: carmen bucolicum quod etiaꝫ nunc uſq; a ſicu lis in precio habetur adinuenit: quo & Dianam nonnunq; oblectaſſe idē auctor retulit. Nunc ſcribit Theocritus in ſuo carmine bucolico amore deperiſſe: quin ad eum deos fere omnes confluxiſſe: quemadmodum ad Gallum deſcripſit deinde Virgilius in bucolicis.

D ardanus cum unico .n. ſcribitur: fuit teſte Virgilio in .viii. æneidos Iouis filius ex electra: quæ deinde uxor fuit Corithi regis in Italia: a quo Corithum oppidum conſtruitur & cognominatur: hunc Electra Iaſiuꝫ peperit. dicente Virgilio in .iii. æneidos: Hinc Dardanus ortus Iaſiuſq; pater. Hunc deinde Dardanus poſt mortem Corithi cum illo de regno diſſentiens interemit. Sed uidens contra ſe iratum populuꝫ naues quæ forte in portu paratæ aderant: aſcendit: ac inde fugiēs ſamothraciam aduentauit. dicente Virgilio in .vii. æneidos: Fama eſt obſcurior annis.

Arunceos ita ferre ſenes: his ortus in agris.

Dardanus: ideæus phrygiæ penetrauit ad urbes.

Threiciaq; ſamon: quæ nunc ſamothracia fertur: & reliqua quæ ibidem habentur. & ab ipſo Dardano data dania uocitata fuit regio in phrygia: quæ poſtea troia cognominata eſt: ut uidebimus in dictione phrygia & in dictione Priamus: ac dictione Troia.

D aridæus cum .i. latino & .æ. diphthongo ſcribitur: rex erat perſarum tempore Appollonii Tyanæi: hoc eſt tempore Tiberii Cæſ & Claudii imperatorum: ut oſtendit Philoſtratus in eius uita.

D arius cum .i. latino ſcribitur: fuit primo nobilis perſa filius Hyſtaſpis. hic teſte Herodoto libro hiſtoriarum .iii. cū cognouiſſet Smerdim fratrem Patizithis magi regnū perſarum dolo occupaſſe: ut in dictione Smerdis & in dictione Praxaſpes late uidebimus: facta coniuratione cum ſex aliis nobilibus Smerdim iam regē & fratrem eius Patizithem magum trucidarunt: atq; ita inter eos de perſarum regno conuenerunt: ut cuius eorum equus ſequēti die prius in ortu ſolis hinnitum ante regiam emitteret: ille perſarum rex eſſet: quod dario Oebaris ſtabularii ſui ſolertia contigit. Nam dimiſſam manum in genitiuam partem equæ: cum ad determinatū locum uentum eſſet: maribus equi admouit: quo odore ad uoluptatem irritatus: ante omnes hinnitum dedit: atq; ita Darius perſarum rex creatus eſt. Nomina uero eorū qui cum Dario in magum coniurauerunt: & quæ ſolum in Herodoto libro .iii. hiſtoriarum legi: hæc ſunt: Oaues: Intaphernes: Gobrya: Megabizus: Aſpitiries: Hydarnes: quorum orthographiam in ſuis locis cōperies. Et regnauit Darius triginta ſex annos: ut idē oſtēdit Herodotus circa initiū li. .vii. cui Xerſes filius ex Atoſa filia Ciri ſucceſſit in regno.

D aſſyrius cū .r. exili & .y. græco atq; unico .i. ſcribit': fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ primo Gygis pater.

D ates cum .t. exili ſcribitur: fuit unus ex ducibus Darii: qui teſte Herodoto libro hiſtoriarum .vi. duro bello apud marathona deuincitur.

D atariſes cū .a. latino ſcribit': fuit teſte Herodoto circa finē li. .vi. un⁹ ex ducibus Darii qui in cæſis ceciderunt.

D eiphobus per .i. latinum: & per .o. purum ante .b. & non deipherbus per .æ. diphthongum uel cum .e. ante .b. ſcribitur. Nam ſic quoq; a græcis Δηιφοβος cum prima longa & penultima breui annotatur: quod Virgilius obſeruauit cum ait in .vi. Filius ex Hecuba uxore. hic poſt obitum Paridis Helenā duxit uxorem: de quo Virgilius præfato libro ſcripſit.

D eiphobe eodem modo cum .o. puro ante .b. ſcribitur: ſic enim apud græcos: uidelicet Δηιφοβη notat': fuit nympha quædam filia Glauci. Virgilius: Deiphobe glauci.

D emetrius cum .t. exili & .i. ſcribit': fuit unus filius Seleuci filii Antiochi magni: de quo uidebim⁹ in dictione Seleucus. Alius fuit Phalerius cū unico .l. cognominatus. Et teſte Laertio fuit Phanoſtrati fil⁹ genere nō ſatis illuſtris. Hoc teſte Ciceronе circa initiū libri primi de officiis: diſputator fuit ſubtilis: orator paruꝫ uehemens: dulcis tamē: ut Theophraſti diſcipulū poſſis agnoſcere. Fauorin⁹ uero dixit illū fuiſſe ex Zenonis familia: & Lamiæ amicæ cōgredi. Idem ob uirtutes eximias apud athenienſes præfuit annis decem: æreiſq; ſtatuis trecentis ſexaginta honoratus eſt. quarum plures erant equeſtres: & in curribus ſeu bigis ſtabant. Sumꝫ ſtudio intra quadringentos dies fuerūt conſummate. Ciuitatē auxit reddit⁹ibus & edificiis: deinde abſens ſententiā de morte a quibuſdā inuidis paſſus eſt: quin & illius imagines diruꝫ: partim uenditæ ſunt: partim ſubmerſæ: & partim in fruſta confractæ. Vna tantūmodo in arce ſeruata eſt. Et in ea accuſatiōe paruū abſunt: quin Alexander comitis ēapitis ſententiaꝫ exciperet: non ob aliud niſi q⁹ erat illius amicus. Quem Theleſphorus eius gener purgauit. Demetrius uero ubi compertū habuit athenienſes ſuas imagines euertiſſe. ait: uirtutē nō euerterunt: cuius gratia illas erexerant: nec ulli plures uirū ſtatuæ teſte Plinio li. .xxxiiii. naturalis hiſtoriæ dicatæ fuere q̄ ipſi Demetrio phalereo. Dicebatq; tantū in republica ualere eloquentiā: quantū in bello ferrū. Circa huius tempora teſte Quintiliano libro .ii. de inſtitutiōe oratoria: inſtitutū fere conſtat fictas ad imitationē fori cōſiliorūq; materias apud græcos dicere. An uero ab ipſo ſp̄n gen⁹ exerci-

tationis fit inuentum parum compertū esse dixit. Sed ne hi quidem ut ait qui hoc fortissime affirmant illo satis idoneo auctore nituntur. Latinos uero dicendi præceptores extremis. L. Crassi temporibus recepisse Cicero auctor est. Quorum insignis maxime Plocius fuit idem Gieronymus de uiris illustribus ait Plocius. Gallus primus rome latinam rhetoricam docuit de quo Cicero memoria teneo pueris nobis primū latine docere cepisse Plocium quendā. Sed ut ex diuersis collegi atq; Laertio plures fuere Demetrii. Vnus fuit ex Alexandri magni ducibus: qui occiso Alexandro filio Cassandri qui omnem magni Alexandri stirpē deleuerat: & græciam ac macedoniā occupauerat: fuit Macedo rex creatus. Alius fuit eius Philippi macedoniæ regis filius: qui cum romanis plurima bella gessit. de quo Liuius libro. x. de bello macedonico: & Iustinus libro. xxxii. scripserunt. Alius fuit Seleuci filius: & frater Antiochi Epiphanis. Alius chalcedonius fuit orator. Alius bizantius philosophus peripateticus. Alius statuarius: qui teste Quintiliano libro. xii. de institutione oratoria: tanē nimius in ueritate seu proprietate reprehendit. Nam ut pergit fuit simulitudinis ēt pulchritudinis amantior. Alius fuit Aspendius Appollonii discipulus. Alius calactinus: qui de asia & europa libros scripsit uigenti. Alius bizantius: qui gallorum aduentum ex europa in asiam scripsit. Alius sophista moratus alexandriæ: qui artes oratorias scripsit. Alius atramitenus grammaticus appellatus Ixion: quia Iunonem iniuriis aliquo affecisse uidet. Alius cyrenæus grīmaticus uir magni precii. Alius sepsius uir diues & studiosus. Alius erithræus grammaticus. Alius bithynius filius Panætii rhodii. Alius orator smyrneus: & hi omnes prosam scripsere. Alii etiam poetica scripitauere. Vnus uterem comoediam scripsit. Alius fuit epicurius: qui contra inuidos scripsit. Alius ex tarsa satyricus. Quartus iambicus amarus uir. Quintus erithræus uarias scripsere. Vnde etiam historicos & oratorios conscripsit libros.

D emaratus cum unico .r. & illo exili scribitur: fuit teste Liuio libro primo ab urbe condita corinthius negociator diues: & pater Tarquinii prisci romanorū regis. hic cū ob seditionē corintho profugus esset: & forte Tarquinios consedisset uxore ibi ducta duos genuit filios: Lucumonem scilicet: qui deinde fuit romanorū rex & dictus Tarquinius: & Arunta. Aliter uero Demaratus fuit rex spartanus: qui ob indignationem a patria discedens: ad regem persarum diffugit: de quo Iustinus nonnulla & Herodotus plura scripsere.

D ephyle antepenultima cum .i. latino: & penultima cum .y. græco scribitur: fuit Adrasti regis filia: & Tidei uxor: cui Diomedem peperit.

D ephylus eodē modo ut superior scribitur: fuit teste Homero libro iliados. v. Sthenelī filii Capanei in bello troiano amicus obsequentissimus.

D epites cū .i. latino utrobiq; &. t. exili scribit': fuit teste Homero uir troianus quē Vlixes in bello interemit.

D epopeia cum .i. latino in antepenultima. Verum penultima apud græcos habet ei diphthongum quasi nos in .e. aliquando longam eommutamus: quandoq; uero diuidimus: & secundam uocalem in consonantē cōmutamus: ac dicimus Diopeia Virgilius libro primo eneidos: Quarum quæ forma pulcherrima Deiopeia Connubio iungam stabili. Nam græce Δηιοπεια scribitur.

D epyræs cuiꝫ .y. græco in penultima sequente .r. in ultima scribitur: fuit teste Homero libro. viii. iliadosum ex principibus uenetorum græcorum.

D eioces cum .i. latino &. c. exili scribitur: fuit teste Herodoto Phraortæ filius: & medorum rex.

D elphinus cum .ph. aspirato & .i. latino scribitur: pisces est: de quo Plinius & Solinus plurima retulerunt. Quin & delphinus dici potest uti Titan titanis uel titanos: & Titanus titani: Elephas elephātis uel elephantos: & elephantus elephanti. arabs arabis uel arabos: & arabus arabi.

D elphi cum .ph. aspirato & .i. latino in fine scribitur: quo sane uocabulo non solum oppidani sed etiam oppidum sic in plurali designatur. Idq; non solum græci sed etiaꝫ nostri obseruauerunt: ut apud Thucydidē & Liuium sæpe comperimus similiter leontini pariter pro oppido & oppidanis accipitur.

D elos cum .e. absq; diphthongo & unico .l. scribitur: insula est in mari ægæo cantatissima a poetis ob Apollinis & Dianæ nanuitatem: & ἀπὸ τοῦ quod est manifesto nomen assumpsit. Nam teste Plinio libro. iiii. naturalis historiæ Aristoteles ita appellatam tradidit: quoniam repente apparuit enata. Macrobius uero libro saturnalium primo dixit eam sic uocitatam: quia ortus & quasi partus luminum omnia facit δῆλα. idest aperta claresceret. eandem Aglossenes teste eodem Plinio Lasythiam prius dictam fuisse retulit. Alii orthigiam de qua in dictione ortygia indebimus.

D emocedes cum .e. exili & absq; aliquo diphthongo scribit': fuit teste Herodoto li. historiarū. iii. crotoniata medicus illustris: qui cū inter Darii captiuos esset: & Darius ipse ob inuersum pedē grauiter ægrotaret: ita ut iam septē dies in somnis egisset: nec a medicis suis uel pace iuuaret: eductū in mediū Democedes: uinctus compedibus Darii penit' liberauit. Et deinde maximo in honore apud regē habit' est & omnes persas.

D emocritus absq; aliqua aspiratiōe & cum .i. latino scribitur: fuit abderites philosophus Aegiliram fili' sen secundū alios Athenocritum: uel secundum alios Damasippi. hic teste Herodoto libro historiarū. vi. magos quosdā & chaldæos primo audiuit Xerxe rege patriæ illius quando apud illū hospitat' est: præceptores re Imquēte: a quib' theologiā & astrologiā didicit: quā adhuc puer esset. Is deinde Democrito & Anaxilhene ephibus in ægyptū iuit: ut geometriā perciperet: & in persidem ad rubrūq; mare & chaldeos diuturnum rerum

cognitione auidus perrexit. Diuisaq; duobus fratribus suis substantiã minorẽq; partem pro se tenuit: quæ scilicet illi peregrinanti sufficeret. Venit Athenas & in despectũ gloriæ noluit agnosci. Et cũ cognouisset ipse Socratem ignoratus est ab ipso. Tandem in patriam a peregrinatõne reuersus: a fratre summa inopia nutritus est. Nam relicto omni patrimonio in hortulis quibusdã iuxta suæ urbis muros se ad solas rerũ naturas contemplandas contraxit. Et ut ex epistolis Hippocratis habetur: quocunq; fortunæ casu & mutabilium rerum audito in risum soluebatur dicente etiam Iuuenale in satyra: Omnibus in terris perpetuo risu pulmonem agitare solebat Democritus. Et subdit: Tum quoq; naturam risus iuuenit ad omnes Occursus hominum. Et subdit: Ridebat curas nec non & gaudia uulgi. Interdũ & lachrymas. Quare creditus insana uersus: ab abderitis concubus suis conuocatus fuit Hippocrates pro illius cura. Qui cum hominis altissimam sapientiã cognouisset: eruditiorem se ab illo recessisse fassus est: ut in Hippocratis epistolis scriptum comperi. tandem teste Cicerone libro quinto tusculanarũ quæstionũ: & Gellio libro. x. noctiũ atticarum: quod nullibi apud græcos legi ipsum occæcauit: quod ideo fecisse dicunt ut naturæ secreta subtilius rimaretur: ratus uarias imagines per corporeos oculos in animam irruentes: frequenter acumen cogitationũ obtundere. Eius mors uarie ab auctoribus fertur. Agebatq; centum & nouem annos cũ mortuus est teste Hipparcho: dixit omnia ex atomis fieri: & plures esse mũdos ac corruptibiles. Multa uolumina reliquit: utputa de medicina: de naturalib⁹: de carmine: de uersibus Homeri: de poesi: de uenustate carminis: de agricultura: de moribus: & alia complura. Vnde Timon prætulit eum cæteris & monuit legendum. Fuere Democriti sex. Primus hic. Secundus chius qui fuit mulieris & illi contẽporaneus. Tertius sculptor. Quartus qui de templo ephesiæ Dianæ scripsit. Quintus epigrammatũ poeta clarus. Sextus pergameus orator clarus.

Dercyllus cum .e. exili & .y. græco atq; duplici .l. scribitur. fuit teste Plutarcho unus ex præfectis Pyrrhi: & inde dercylladas deducitur.

Dersæ cum .æ. diphthongo in penultima scribitur: populi sunt græcorum in littoribus thraciæ: ut ostendit Herodotus libro historiarum septimo.

Derusæi cũ .i. latino in antepenultima: & .æ. diphthõgo in penultima scribitur: fuerũt teste Herodoto libro historiarũ primo: oratores persici. similiter apud eosdem germani & panthiales cũ .th. aspirato & .i. latino.

Deucalion cũ eu diphthongo & .c. exili atq; ianico .l. & .i. latino scribitur: fuit Prometheus filius ex matre Clymene: ut græcorũ plurimi attestantur. Hesiodus uero dixit Perynoe cum .y. græco. Nonnulli autẽ alii Hesione. eius adulto Epimeus patruus Pyrrham filium dedit uxorem. Quorum tempore factum dicitur diluuium in thessalia factum: ut nemineus præter illos duos poetæ euasisse canant: ut uidebimus in dictione pyrrha: Fuitq; teste Iustino octingentesimo decimo anno ante urbem conditam: quo tempore regnabat Amphion apud thebas: apud athenas uero Granaon: uel ut alii putant Cecrops. Ante hoc itaq; diluuium aliud fuisse scribunt historici sub Ogygio in achaia & boecia uastatione pene totius prouinciæ. sed eum particulares hæ fuerint inundationes aquarũ: illa uniuersales fuit sub Noe: quam sacræ litteræ attestantur.

Demosthenes cum .th. aspirato scribitur: eius uocabuli compositionẽ in ante habitis explicauimus. Naz ex ex Δῆμος qui est populus: & σθένος robur componitur quasi robur populi. fuit omnium græciæ oratorũ princeps: cuius utinam Leonardus Aretinus cõterraneus meus ex græcis ad latinos transtulit. Et auctoritate Hermippi ostendit patrẽ in officina gladios fuisse. Vnde teste Iuuenale in satyra Omnibus in terris: Pater Demosthenen ardentis massæ fuligine lippus A carbone & forcipibus gladiosq; parante Incude: & Lutео Vulcano ad rethora misit quid ultimũ non plenis cum his quæ Leonardus noster scripsit concordare uidetur: cum longe post mortem patris hoc sibi assumpsisse officiũ referat. Sed q⁹ sit teste Iuuenale Sæuus & illum exitus eripuit. Naz fractis patriæ rebus ne uenire in manus sulti populi fauentis: se ueneno affecit inter fatellites. Nequibat enim patriæ ferre salutem ut solebat.

Demodocus cũ .c. exili scribitur: fuit citharœd⁹: quẽ Homerus libro octauo. viii. inducit in conuiuio Alcinoi regis phæacum: in quo Vlixem excepit citharam pulsare & una canere. Vt similiter apud Virgilium in conuiuio Didonis: Cithara crinitus iopas personat aurata. Vnde inquit Alcinous in eo conuiuio apud Homerũ τὸν ἀοιδὸν θεσπέσιον Δημοδόκον: hoc est uocate diuinum cantorem Demodocum. Cecinitq; ut late prosequitur idem Homerus Veneris Martisq; dolos: & dulcia furta. Et componit Demodocus ex Δῆμος qui est populus & δοκίσσ affirmatio: quasi populi affirmatio diceret.

Demoocon cum .æ. exili sequẽte duplicato .o. in pleno nomine: hoc est absq; synæresi scribitur: fuit teste Homero libro quarto laudato: nothus Priami filius: qui uelociissimos patris equos apud abydum custodiebat hunc Vlixes in bello interemit.

Demophoon sequẽte .o. duplicato in pleno: hoc est absq; synæresi nomine scribit⁹: habetq; accentũ acutũ in penultima: quia natura græcã in declinatione græca etiã apud nostros conseruatur: ut late uidebim⁹ in dictione profedia. Sane per synæresim illa duo .o. quorũ primũ est breue ultimũ uero longũ in unũ .o. longum tam apud græcos q̃ nostros conuertunt⁹ ut dicat Demophon: ubi habet accentũ circũflexum. In ultima fuit teste Iustino libro .ii. Thesei ex Phædra cõiuge filius: qui cũ Antigono fratre auxilia græcis cõtra troianos

tulit. Tandem illo deruto dum ad patriam rediret: tempestate furente in thraciam delatus est: ubi a Phyllide Lycurgi regis filia non tantū regno: sed hospitio & lecto receptus est. Et cum aliquādiu cum ea fletisset audito de fratre Menestheo athenarum rege qd agitatis procellis ad melos insulam deuenisset: ibiq; diem clausisset extremū impetrata ad breue tempus licentia a Phyllide: & ab eadē instauratis nauibus athenas redit. Vbi rex effectus: cum teste Ouidio ultra promissum tempus tardaret: Phyllis amoris furentis impatiens laqueo se suspendit: & in siccam amigdalū conuersa fuit: quæ cum post Demophontis reditū ab illo amplexaret: & oscula emitteret: quæ deinde ab illa cognominata sunt Phyllaceū teste Seruio petalia prius dicerēt.

D eus cum .e. absq; diphthongo scribitur: ut omnes asserunt a uerbo græco descendit. Sed quidam dicunt a τῷ δῶ quod est uideo & specular deriuari. Alii uero a δέδοικα quod est timeo: & inde δεος timor: eo qd omnibus sit timendus. Vnde ait Statius: Primus in orbe deos fecit timor. Itaq; Saturnus cum potentissimꝰ rex esset: ad retinendam parentum suorum memoriam eorūq; nomina cælo terræq; indidit. Quare patrē dixit οὐρανον: id quod celum latine indicat: Matrem uero γαῖαν: quæ terram dicit: & Vesta interpretatur eo qd rebus omnibus uestiatur ut quibusdam placet: seu quia ui sua fiat ut dixit Ouidius libro fastorum. vi. ubi ait: Sed ui terra sua: stando Vesta uocatur. Fuit etiam alia Vesta uirgo perpetua: cui uestales uirgines sacrificabant: & Vestæ præfatæ nepos: hoc est Saturni filia ex Ope: ut late ostendit Ouidius eodem libro fastorum. vi. ubi tandem de hac ipsa concludens dixit:

Nec tu aliud uestam: quā uim intelligo flammam.
Natiq; de flamma corpora nulla uides.
Iure ergo uirgo est quæ semina nulla remittit.
Nec caput: & comites uirginitatis habet.

Saturnus uero a nobis est appellatus: quia fatur: id est annis. ut refert Balbus apud Ciceronem li. ii. de natura deoꝝ. A græcis uero cronus dicitur quod apud nos tempus designatur: ut supra in ea dictione uidimus. Nā cum Celi filiꝰ dictus fuerit: fingebant poetæ natos suos omnes deuorasse solitum qua fictione ostendere uo luerunt omnia ipso tempore consumi: & annis instaurabiliter expleri. Omnia ergo uertūtur: ait Propertius: Et thebæ fleterant altaq; troia fuit: Nec semper barbara memphys pyramidum miraculis gloriabat. Sed aliquando annoꝝ series peribant: Quam sententiam Ouidius elegantissime expressit cum ait.

Tempus edax rerum: tuq; inuidiosa uetustas.
Omnia dentibus uitataq; dentibus æui.
Paulatim nigra consumitis omnia morte.

Saturni uxor dicta fuit a græcis Rhea a ῥεῖν: quod est fluo. eum deorum multitudo ab ipsa fluxerit. A Latinis uero dicitur Ops: aut in ea dictione uidemus. Ex hac filius natus Iuppiter a nobis dicitur: quasi iouis pater: a græcis uero ζεὺς a uerbo ζῆν: quod est deducitur: quia ut aiebant uitæ dator erat: & inde Zenobius quasi ζωοδοτ. i. Iouis uita: uel etiam beatitudo omnium utrumq; Βιοτ designat. sed teste Balbo i præfato libro conuersis casibus Iouem a iuuando appellamus. A poetis uero pater diuū atq; hominū dicitur: a nostris autem nostris optimus maximusq; huiusce ciuitatis. Antiqui græci nōnunq; æthera dixerunt: ut Euripides eius. i. latine ad poetæ sententiā traduci uersiculi possint.

Vides sublime immoderatum æthera.
Qui terram tenero circūuentu amplectitur.
Hunc summum habeo diuum: hunc perhibeto Iouem.

Eius soror & coniunx fuit: quæ ut refert Cicero etiam a iuuando nolata creditur. Nam græce Ἥρα dicitur. Vnde nos heram dicimus: hoc est dominam. hanc Iouis. p aere sumunt: eo qd similitudinem habeat cū æthere: & connectionem magnā cum eo quod Virgilius georgicoꝝ li. ii. cum ait.

Tum pater omnipotens fœcundis imbribus æther.
Coniugis in gremium lætæ descendit: & omnes.
Magnus ait magno cōmixto corpore fœtus.

Ex Iouis uero fratribus unus fuit Neptunus. quē idem Balbus apud Ciceronem præfato li. a nōdo paulisper primis litteris immutatis dictum asserit in græce ὁ τὸν πόντον νέων nominatur: quē a ποσὶ & πόσις quod est potus cognominatum dicunt eo qd ipse potum exhibeat. Alter fuit Iouis frater dictus ab illis Plutonis nobis uero hic dis: & hic Dis: quia ut ait Balbus terrena quæq; uis aut natura dis patri dedicata est eo qd ditentur omnes e terris oriuntur: & in terras recidunt. Nam τὸ πλοῦτος græce latine diuitiæ dicitur. Quintilianus uero in primo de institutione oratoria a contrario interpretatur ea minime diues est. At plutonis p̄serpinā poete coniungūt: quod uocabulū ex græco περιφερομένη trāslatū esse ait Balbus: frugū semē esse uolūt absconditaq; quem a matre fingunt. quæ latine dicta est ceres: quasi gerēs hoc est a gerēdis frugibꝰ appellata: prima. l. littera immutata: aut idē retinēte Balbꝰ. Vnde a græcis dicit δημήτηρ: quasi γαιμήτηρ: hoc est terræ mater. At uero Seruiꝰ fuit primo georgicoꝝ. Cererē a creādo dictā uolunt. Vnde alma Ceres dicit: ea nos alit. hanc fuit Iouis soror. quæ cū illi placeret p̄serpinā ex eo pepit. Ex Ioue uero & Iunone: ut qdā uolunt natus est Mars. Alii uero ex sola Iunone: ut Ouidiꝰ li. fastoꝝ. v. At Mars p epēthesiꝫ Mauors dicit: sic quoq; teste Balbo la

tine dictus: quia magna sit uertens. nam is grece ἀπὸ τοῦ σείειν ab ἀίρω: quod ē cecidō deductū. Ex Iouis uero capite Minerua nata fert: quæ sic quoq; latine appellat: q̄si uim nanct: uel a minuendo: ut in ea dictiōe late ubi debim⁹. Nā grece σείειν uocat. Sane Iouis & Latona filii fuerunt Apollo & Diana. Apollo quidem grecū est uocabulū: quē illi etiā φοῖβον: hoc est solē appellant. Et Diana similiter: q̄si Iouis filia nuncupat quæ etiā alio nōie ab illis ἀρτεμὶς dicit: qui & luna putant: eo q̄ nocte lucear. Nā ut ait Balbus Sol dict⁹ ē q̄ solus ex oībus syderibus ē tant⁹. Vel quia cū est ortus obscuris oībus aliis solus appeat dicitur q̄ grece ἰάλιος. Lunam uero a lucēdo dicti uoluit: quæ grece σελήνη nūcupat. Eadem esse Lucinā dicūt. Itaq; ut quæ apud græcos Diana a nobis lucifera: & Iuno Lucina dicat: quā sane in partū inuocant. Vnde Virgilius in Pollione: Casta faue lucina: tuus iā regnat apollo: & Cicero Timæū quendā refert q̄ cum in historia diuisset: qua nocte natus Alexander esset: eadem Ephesiæ Dianæ tēplum deflagrauisset: adiunxit id minime esse mirandū quod Diana cū in partu Olympiadis adesse uoluisset abfuisset domo. Nāq; ob hoc teste Seruio sup. in .æneidos tunc quoq; a parturiēnib⁹ inuocabat: qa primū nata parturienti matri appollonē obstetricis officiū exercuisse dicebat. Alia fuit dea Iouis filia latine Venus teste Balbo appellata: qa ad res oēs ueniret. At ex ea potius uenustus q̄si uenus ex uenustate dici uoluit. Et cum deus deaq; & deabus ab auctorib⁹ nostris dicat: diuus diua diuab⁹ non dicit. Quod in quibusdā aliis contingit. Nā dicit filius filia filiabus: & nō primignus primigna primignab⁹: natus nata natab⁹: & non genit⁹ genita genitab⁹: put Valla dixit: licet Priscianus dubitet uerū natabus a bonis auctorib⁹ comperiat: equus equa equabus: mulus mula mulabus: & nō asinus asina asinab⁹: nec iuuēcus iuuenca iuuēcabus: nō ceruabus nec lupabus: nō libertabus: nō patronabus: nō cōcubinabus: nō pedissequab⁹: non seruabus: nō famulabus: nō dominabus: nō etiā aiabus: Tam &si ex posterioribus quidā his duob⁹ ultimis utuntur. Cicero tamē ad uxorē & filiā scribens: duabus ais fuis dixit non aiabus. Et Curtius de matre & uxore Alexandri dominia & nō dominabus dixit. Quare dominabus & aiabus magis p licentiā q̄ recto modo loquendi quosdaq; usos fuisse Laurentⁱ⁹ meus Vallensis putat in elegantiis ad me missis: quēadmodū & nonnulli ueteres dextrabus dixerunt pro dextris: & eabus p eis. Sed de recte loquendi usu magis q̄ ab usu tetigimus.

D exithea cum .i. latino & .th. aspirato scribit: fuit teste Plutarcho in uita Romuli Phorbantis filia.

D iabolus cum .i. latino & unico. l. scribit: q̄si a uerbo cū duplici. l. scripto deriuetur: unde dicet a διαβάλλω quod est criminor: unde diabolus græce criminator dicitur: & componitur διαβάλλω ex διᾶ præpositione quæ pro dicit. & βάλλω iacio.

D iadema cum .i. latino scribitur: habetq; apud nostros accentum in penultima. apud græcos uero in antepenultima: ut in diuersis aliis contingit.

D iaresis prima cum .i. latino & sequens cum .æ. diphthongo scribitur: diuisio potest a nostris diuisio: unde figura tunc quædam dicitur: cum una syllaba in duas diuiditur. Ouidius libro metamorphoseos primo. Tertia post illam successit ætnea proles: ubi &.a. &.e. diphthongus diuiditur: Horatius: Diuesq; deducunt Iouem nunc mare: nunc siluæ: ubi siluæ teste Prisciano trisyllabum est in scansione. Virgilius similater li. .xi. dos. .m. Aulai in medio libabant pocula bacchi: ubi.a. &.i. diphthongus græca diuiditur.

D izeta cum .i. latino & .æ. diphthongo atq; .t. exili scribitur.

D iagorat cum .i. latino scribitur: fuit philosophus cognominatus atheos. i. negans deos: ut in ea dictione uidimus. Nam teste Ciceronе libro .iii. de natura deoꝝ cum Samothracium uenisset atq; ei quidam amic⁹ dixisset: tu qui deos putas humana negligere: nōne aduertis ex tot tabulis pictis q̄ multi uotis uim tēpestatis effugerint: in portūq; salui peruenerint: ita fit inquit. illi enim mūq; pict⁹ sunt: qui naufragia fecerunt: ut mariq; periret.

D ialectica cum .c. ante .t. absq; aliqua aspiratione atq; .i. latino scribitur: dici pōt a nobis disputatrix. Nam a διαλέγομαι derivatur: quod est disputo: unde etiam dialegus. dialegome uero a διᾶ præpositiōe: quæ dicit p: & λέγομαι: quod est sermocinor: quia per sermocinatiōem disputatio ipsa ꝓsequitur.

D ialogus cum .i. latino & unico. l. scribitur: dici potest a nobis disputatio: unde a διᾶ quod est per: λογος sermocinatio: qitæ & sermonem & rationem comprehēdit: cum per sermocinatiōem disputatio conficiat. Sane differt oratio cū ꝓprie accipit a sermone quod hic sedatior remissior pressior ac tenuior: qualis philosophorum. oratio uero in qua ornamenta affectusq; insunt popularibus accomodata auribus. Ideoq; oratores uocantur: quod hoc genere utantur: philosophi uero magis sermocinatores.

D ialyton prima cum .i. latino: penultima cum .y. græco: ultima cum .t. exili scribit: dici potest latine dissolutā nam descendit a uerbo διαλύω. quod est dissoluo. Et est figura cum sine coniunctionibus punctatim dictiones ꝓferuntur. Vt Ite ferte citi ferrum. date uela: impellite remos. Similiter iustitia prudentia fortitudine me superasti. Et est eadem figura cum illa: quam asyndeton diximus.

D iana cum .i. latino & unico .n. scribit: dictio est ab Διόσ. i. Ioue deducta quasi Iouiniana. Vnde licet plures fuisse Dianas. Cicero de natura deorum referat. illa tamē nobilissima est: & cui omnia attribuunt quæ Iouis filia ex Latona eodem partu cum Appolline nata dicitur: hæc ob uirginitatis amorem hominū fertur consortium auffugisse: & ut a se labiduis pruritum abdecaret uenando incolebat siluas ac montium sal⁹

Quare cuꝫ arcu & pharetra illã inceſſiſſe ferunt: quã uirgines plures ſimili ꝓpoſito ſequebantur: dicente Virgilio libro æneidos primo.

Qualis in eurotæ ripis: aut per juga cynthi.
Exercet diana choros: quam mille ſecutæ.
Hinc atq; hinc glomerantur oreades: illa pharetram.
Fert humero: gradienſq; deas ſupereminet omnes.

Idem longo & inſigni uerſu Claudianus poeta cum de laudibus Stilichonis agere explicanit: cuius primã Virgilius produxit cum ait: Exercet diana choros: Quaꝫ reliqui poetæ corripere conſueuerunt. Ouidius libro.iii. metamorphoſeos: nomine gargaphyæ fontis de ſacra dianæ: & alio libro. Vidi ſine ueſte dianaꝫ: Iuuenalis in.xii. ſatyra. Me quoq; ad clunem cereremq; aeſtranq; dianaꝫ. Item in ſatyra: Omnibus in terris Pulchra gaudet latona diana: hanc acheronem in cerauum mutaſſe ferũt poetæ: qa ipſam lauantẽ ſe nudã uiderat. Eandem Orionem occidiſſe ſcribitur: quia uim ſibi inferre uoluit. Eidem in taurica regione ex humana hoſtia ſacra fiebant: ut in dictione ephigenia uidebimus. Illa eadem templum habuit apud epheſiaꝫ admirandum: & magna cum religione a ſagittariis in ſicilia colebatur: a cretenſibus ſimiliter quam Britomartem eorum lingua cognominatam dixit Solinus: quod uocabulum ut ait ſermone noſtro uirginẽ dulcem ſonat: ab eiſdem græce Dictynna dicta fuit: ut in ea dictione monſtrabimus: hanc eiſdem refert Homerus in alia de iratam fuiſſe: quod ſibi thaleſia pro frugibus Oeneus Rex Calidoniæ non feciſſet: cum cæteri omnes dũ ſacrificia ſuſcepiſſent honorem: & illa ſola inhonorata remanſiſſet: uel quia oblitus fuerat: uel quia illi non putarat agendum: quare terribilem ſeris ac dentibus immiſit aprum: qui regionem Oenei ita uaſtaret: ut uidebimus in dictione Meleager: ſed cur diana a parturientibus inuocaretur: uidimus in dictione deus.

D iancea cum.i. latino in prima: & in penultima cum.æ. diphthongo ſcribitur: dicitur a noſtris mens: intellectus: unde etiam ab oratore pro quadam figura ponitur: quæ ſenſum magis ꝙ uerba deſignat: dicente Quinctiliano in primo de inſtitutione oratoria figuras quæq; lexeos quæq; dianeas uocantur.

D iaſyrmos penultima cum.y. græco ſcribitur: dici poteſt diſtractionem a διαστρεφω: quod eſt diſtraho deducitur. Vnde & figura ponitur quando una dictio ad duo diuerſa ſignificata diſtrahitur. Virgilius in bucolicis: Interſerpere ander oleres. i. malis poeta inter bonos. Ob quod eam etiam nunc figuraꝫ eſſe dicunt quando quis magna uerbis cõmunit: & minima extollit.

D iaſtaſis cum.i. latino utrobiq; &.t. exili ſcribitur: dici poteſt latine diſtantia. Naꝫ ex διὰ componitur: quod nonnunq; ob & longe deſignat: & ſtaſis quod eſt diſtantia.

D iaſtole cum.i. latino &.t. exili atq; unico.l. ſcribitur: dici poteſt a nobis diſtinctio uel dilatio. Quod quidem fit cum una dictio uel ſententia ab alia diſtinguitur: uel cum breuis ſyllaba producitur: ut Virgilius æneidos libro primo. Et uerſa pulnis inſcribitur haſta. Idem lib. iii. Luctus ubiq; pauor & plurima mortis imago.

D iexarchus prima cum.i. latino: ſequens cum.c. exili: &.x. diphthongo: ultima cum.ch. aſpirato ſcribitur: quaſi iuſtus iudex. Nam δικαιος iuſtus dicitur: & archus princeps: eſt uiri nomen ꝓprium.

D idamus & didamum utrumq; comperitur: & utrunq; cum.i. latino: &.d. exilibus ſcribitur herba eſt medicinalis: de qua Virgilius libro.xii. meminit: quam hac herba ab Venere in medelam uulneris in Aeneam illati deportatur: aut enim Didamum genitrix cretæa carpſit ab ida Puberibus caulem foliis & flore comantem Purpureo.

D idymna prima cum.i. latino: ſequens cum.d. exilibus: &.y. græco: quin & cum duplicato.n. ſcribitur: dicta fuit a cretenſibus lingua græca Diana: quia cum uirgo quædam cretenſis quã britonem Lactantius grimaneus uocauit. Solinus Britomartem uirginitatem ſuam Dianæ dicaſſet: & a Minoe tunc rege opprimi ad uirginitatem perdendam cogeretur: ſemeliq; uideretur aſtringi: cum non alia illi fuga dari poſſet: in mare ſe præcipitem dedit: cuius cadauer cum retibus a piſcatoribus forte comperatũ eſſet: dydimna deinde ab ipſis retibus cognominata fuit. nam δικτυον græce latine rete dicitur: ſed cum grandis peſtis ob id in cretã ſequeretur habito reſponſo ut ædem Dianæ conſtruerent: Dianam ipſam a cognomine uirginis Dictynnam uocauere: dicente Tibullo in elegia ad Priapum: Pereq; ſinas impune ſint dictynna ſagittas. Quare & mons ubi fuit ædes dictynnus modo conſimili dictus fuit. Quæ fane ædes teſte Solino manus Dædali oſtendit: & quã nemo nudus ingredi licite poterat.

D idæus prima cum.i. latino: ſequens cum.d. &.æ. diphthongo ſcribitur: cognomen eſt montis cuiuſdam in creta: & a Dicte nympha: quæ teſte Seruio ſuper.iii. æneidos illic colebatur cognominatus. Virgilius libro georgicorum. Dicæo cæli regem pauere ſub antro.

D idyme prima cum.i. latino: & penultima cum.y. græco ſcribitur inſula eſt una ex æolis in freto ſiculo.

D idymus prima cum.i. latino: ſequens cum.y. græco ſcribitur: dici poteſt a nobis gemellus. Eſtq; uiri nomen ꝓprium.

Didymaon prima cum.i.latino:sequens cum.y.græco scribitur:fuit armorum artifex eximius: de quo Virgi. libro.v.æneidos meminit cum ait. Et clipeum efferri iussit didymaonis artes.

Didrachma cum.i.latino &.ch.aspirato scribitur:dicitq; potest apud nos bisdrachma.nam ex δισ apud nos est bis:& δραχμη componitur.

Dies cum.i.latino scribitur:& a διος hoc est Ioue græca dictione deducitur. Nam eodem modo ut nostri Iouem adiutorem ita græci Διαβουτον & nos diem adiutorem accipimus. Et inde Diespiter quasi mauis pater:qui lingua osca teste Seruio Iuceri⁹ dicitur. Virgilius libro.viii.æneidos. Aliqui uero dié proprie significare deum contendunt:quod si hoc esset a δεος: quod est timor:ut supra uidimus deduceretur. Et teste Prisciano in.v.tam masculini q̃ feminini generis in singulari numero inueniuntur: ex quo diminutiuum fit dieculæ. Terentius in andria:Eo impudens non sanus est:quod tibi dieculam addo pro dilatõne aliqua temporis. In plurali uero semper masculinum inuenitur:& dicitur dies festalium teste Varrone a ferendis in sepulchra epulis.

Diespiter cum.i.latino utrobiq; &.t.exili scribitur:de quo uidimus in præcedenti dictione: quo sane uocabulo cum alii plures sint usi:rum Horatius in primo carminum:Nanq; diespiter igni corusco Nubila diuidens:plerũq; per purum tonantes egit equos uolucremq; currum.

Digamma cum.i.latino & duplicato.m.scribitur:& significat bis aut duplex gamma:quæ tertia est alphabeti græcorum littera.unde.f.nostrum digamma uocabatur:quia figuram duplicis gamme demutabat.

Dynastæ cum.y.græco &.t.exili scribitur:dicit potest latine potentes:quo uocabulo utitur nonnunq̃ Cicero & a δινασται quæ est potentia deducitur.

Dindyma cum.i.latino sequente.n.penultima cum.y.græco:& ultima eius.m.littera scribitur: mons ẽ phrygiæ matri deum sacer:declinaturque tantummodo in plurali. Virgi.libro æneidos.ix. Ite p alta dindyma.

Dinocrates cum.i.latino:& absq; aliqua aspiratione scribitur:fuit Alexandri magni architectus:de cuius forma corpore & ingenio Vitrubius in proemio libri secundi de architectura plura scribit: huic teste eodẽ Vitrubio Alexandro in ægypto alexandriam metatus est:& mensuratione templi ephesiæ Dianæ præfuit:idẽ teste Plinio libro.vii.naturalis historiæ imperatori Alexandro dixit. Nequis ipsum alius q̃ appelles pingeret:q̃ Pyrgoteles sculperet:q̃ Lysippus ex ære duceret:quæ artes pluribus inclaruere exemplis.

Diocles cum.i.latino &.c.exili:hoc est absq; aspiratione scribitur:nomen est tum proprium:quod interpretari ualet Iouis gloria:hoc est διοσ quod est Iouis:& κλεος gloria:huc teste Plutarcho in uita Romuli Peparethius cognominatur & laudatur historicus.

Diocleus cum.i.latino &.c.exili scribitur:habetq; accentum in penultima:hoc est super.e.& fuit Orsilochi filius:ut in ea dictione uidebimus:hic teste Homero libro.v.iliados habitabat in phæra loco sane insigni: ut rebus omnibus ad ui tam idoneis circũfluus:& genus ducens ab alpheo fluuio:quod libro.xv.odyssææ idem poeta confirmauit Διοκλῆος πο Τι Ὠρσιλόχοιο Τοιῆς ἀρῆος Τέκε παῖδα. Et inter prætari ualet:διοσκλέος:hoc est Iouis gloria.

Dion cum.i.latino scribitur:fuit syracusanus nobilis Hippatini filius:& utraq; dionysiorum tyrannide complicatus:Nanq; superior ille Dionysius Aristomachem dionis sororem in matrimonio habuit. Ex qua duos filios Hipparinum & Nisæum procreauit:Totidemque filias:unam nomine Sophrosynem:alteram Aretem. Quarum priorem teste Aemilio probo Dionysio filio eidem cui regnum reliquit nuptum dedit:Alteram ipsi dion. Hic præter nobilem propinquitatem & generosam maiorum famam multa alia ab natura bona receperat:ut ingenium docile comes:& ad optimas artes aptum: magnam corporis dignitatem: magnas item diuitias a patre relictas:quas ipsi tyranni muneribus auxerat. Ideo adeo Platonem amauit:ut se eidem totum traderet. Nec minus eo Plato delectaretur. Is deinde a dionysio filio syracusis eiectus:corinthum confugiens:fretus;non tam suis copijs:q̃ odio tyranni maximo animo duabus onerariis nauib⁹ quinquaginta annorum imperium munitum quingentis longis nauibus decem equitum centumq; peditum milibus profectus:post diem tertium q̃ siciliam attigerat:syracusas introuit:& demum fraude Callippi eiusdem athenien sis:qui cum eo ex peloponneso uenerat interfectus est. Alter fuit dion Prusæus orator eximius:cui ob eloquentiam Chrysostomo cognomen fuit.

Diogenes cum.i.latino scribitur:& dicitur quasi διοσ: hoc est Iouis genus: fuit teste diocle sinopæus Icesii mensarii filius:quem fugisse aiunt:eum pater eius publice mensam haberet:ac falso pecuniam signaret. Eubolides uero in libro de diogene dicit ipsum hoc fecisse.f.monetæ falsam signationem. Alii putant eum sponte patriam reliquisse.hic ueniens athenas: ibi Antisthenem comperit:a quo cum non reciperetur in disciplinam.nam statuerat neminem recipere:perseuerantia illum uicit. Pallium primus duplex habuit secũdum aliquos:& peram in qua cibos ferebat. Omnq; utebatur ad omnia loco:& prandens:& dormiens & loquens. Cum scripsisset quidam ut sibi cellam pararet:faciente id illo tardius:dolium pro domo habuit. Æstate in feruida harena se uolutabat.hyeme coopertas niue statuas amplectabatur: parans se his modis ad laborum tolerantiam. Idem cum uidisset puerum concaua manu bibentem abiecit uile uas:quod ba

bebat dicens puer me militare superauit. Idem cum alium uidisset puerum perfracto uase pane conciano lenticulam suscipientem abiecit catinum. Dicebat omnia esse deorum & sapientes deorum amicos: huius disceptationes cum Aristippo descripsit Horatius epistola decimaseptima. Iocabat illi teste Laertio suauissimus sermo accepto in despiciendis alijs. Nam scholam Euclidis dicebat esse bilem Platonis auditorium eos sumptuosem dionysia certamina magna miracula stultorum: Oratores enim urbe ministros grammaticos admirari se dicebat: qui cum Ulyxis mala requirerent: sua ignorarent: musicos mordebat: quod cum lyræ chordas aptarent: animi inconcinnos motus haberent. Mathematicos carpebat: qui solem: lunam & sydera intuerentur: quæ uero erant ante pedes non curarent. oratorem item dicere non aut tem facere. Et alia complura: quæ longum esset referre. hunc ad solem sedentem cum diceret Alexander: pete quid uis: ait noli mihi umbram facere. Et fama fuit referente Laertio Alexandrum dixisse se uelle esse Diogenem nisi esset Alexander. hic deinde cum in æginam nauigaret: a piratis comprehensus fuit: quorū princeps fuit Cerpalus: & cretam deductus esset uenderetur. Cum autem interrogaretur quid sciret agere: dixit se posse uiris imperare. Atqui ad præconem inquit prædica quisnam dominum sibi uult emere. Sedere placebat: inquit nil refert. nam pisces quomodocunq; iacentes emuntur. Et cum uideret corinthium quendam præclara effigie: & habitu ingenuo Xenidem nomine: inquit huic me uende: hic domino indiget. eum digito demonstrans. Quem Xenides audito & inspecto uiro libentissime emit. Et cum corinthum secum adduxisset: filios suos præceptorem dedit: & omni præfecit domui. ille autem Xenidi cum sibi parere oporteret: quippe cum esset seruus. Cum & medico & gubernatori quamuis seruis sæpius pareatur: cuius clarissima præcepta ita comprobauit Xenides: ut sæpe diceret bonus dies nos domum meam intrant. At ipsius Xenides filios teste Eubolo in libro qui inscribitur Diogenes uendito: post reliquas disciplinas docuit equitare: arcus intendere: fundas rotare: atq; iaculari in palæstra. nam eos exercebat: gratia tantum roboris comparandi: & bonæ ualetudinis. Tenebant pueri multa ex poetis & alijs. Tum ex ipso meminerunt omnem illis Diogenes rationem doctrinæ: ut facile memoria teneret breuiter collectam insinuabat: domi eos ministrare docebat: ipse contentos cibo: ac uili pane & aqua: ad cutem illos tondere faciebat: deducebatq; incompositos: ad uenationes aliquando exercebat. Et cum teste Cleomene in libro de pedagogis necessarium illum reddere uoluisset: fatuos appellauit: dicens leones nutrientiū non esse seruos: sed illos magis leonum. Senuit apud Xenidem ut Eubulus retulit: obitq; annorum nonaginta: & a filijs Xenide sepultus fuit: cum multi alij eo corpori postulassent. Sed de illius morte uariæ fuerunt sententiæ: illa tamen magis approbatur: qui desiderio migrandi uita continendo spiritum animam exhalarit. De illius sepulchro in dicbone cynosarges uidimus. Illius enim æreis cum statuis honorauerent: ita subscribentes: senescet tempore quidem hoc æs: sed tua sane Diogenes gloria obsolescet seculis. Nam uitæ gloria mortales illustrat: per te sunt facileq; uiuendi gloriā præualuit. ferunt quidam dialogos illum fecisse nonnullos: Tragœdias septem: & alia pauca. At satyrus quidem affirmat non esse eas Diogenis. Fuerunt diogenes quinq;. Primus apolloniates physicus eloquens sapiens & Anaximenis auditor: fuitq; temporibus Anaxagoræ. Secundus sicyonius: qui peloponensica scripsit. Tertius hic. Quartus stoicus ex seleucia: qui babylonius ob uirtutatem dictus fuit. Quintus tarsensis quæstionum poeticarum scriptor: sed de quo intellexit Iuuenalis in satyra quæ incipit. Omnibus in terris quæ sunt a diogenem hominum errores semper deflere consuesse: cum Democritus contra soleret semper ridere: nil dubium facere potest: quod apud auctores græcos de cynico nusquā comperi: & forte stoicus fuit.

Diomedes cum a latino scribitur fuit rex ætoliæ: Tydei & deiphiles filius: a quo cum apud troiam uictus fuisset Aeneas uocauit illum apud Virgilium libro æneidos primo fortissimum dantum. Nam ut dicunt poetæ. Aeneam peremisset eum Venus mater: se illius ictibus opposuisse: quæ ab illo uulnerata dicitur: ut late retulit Homerus libro. v. iliados: quod apud Virgilium libro. xi. æneidos: Diomedes ipse fassus est: cū ait.

Hæc adeo ex illo mihi tum sperāda fuerunt.
Tempore: cum ferro cælestia corpora demens.
Appetiui: & Veneris uiolaui uulnere dextram.

Vene cum post capta troiam ad propria rediret: compisseq; Aegialē uxorem hortatu Nauplī patris Palamedis Cylleboro filio Sthenelī hesitante: uel uereūdia cōcussit: quidā ferūt. Vel qa ab ea recepti nō fuerunt: alij asserūt naufragio diuti⁹ fecisse in apuliā: ubi teste Festo cū dauno regni partē sortit⁹ est: dicēte ennā Ouidio. fastorū. iii. Et gen⁹ æneidū appule daune tuū. Nā oen⁹ Tydei pater fuit. Tydē excedēs Italia diomedes in insula ppriq; quæ ab illo diomedea dicta fuit sepultus ē. Alter fuit diomedes truculent⁹ rex thraciq; equos suos adhuc nunc carne i tyrida oppido depascebat. Sq; tandē ab Hercule mactatis iumētis suis in pabulū dat⁹ est: dicente hæc Seneca in Hercule furēte: Sustq; regē pabulū armentis datum. Ouidius uero libro. ix. metamorphoseon dixit Herculem diomedem mactasse & equos. Vnde apud eum dicebat Hercules.

Quid qp Thraces equos humano sanguine pingues:
Plenaq; corporib⁹ laceris præsepia uidi: Visaq; deiecis dominūq; ipsosq; peremi.

Sane id quoq; ultra rerum historiā aduertendum est: omnia nouissima græca in es terminata: atque generaliter

per plenam elocutionem. hoc eſt abſq; ſynæreſi in eos mittunt: cum in illo fit ſynæreſis: In us genitiuum terminant: ut Diomedes huius diomedeos: & per ſynæreſim huius Diomedus: ſimiliter huius Demoſthenes: & per ſynæreſim demoſthenus faciunt: datiuum deinde in ei diuiſas ſyllabas: & per ſynæreſim in diphthongum connectas: ut diomedei: & per ſynæreſim diomedei cum diphthongo ſimiliter demoſthenei diuiſis ſyllabis: & per ſynæreſim demoſthenei cum diphthongo. Accuſatiuum plena elocutione in ea mittunt: ut diomedea demoſthenea: quæ duæ uocales per ſynæreſim in unam. e. conuertuntur. Nam apud græcos tranſferuntur in. n. ſane litteram nos in. e. tranſferimus: ut demoſthenea: & per ſynæreſi apud græcos Ἀνυπογρ. Nos demoſthene dicimus. ſimiliter diomedeanos per ſynæreſim diomede dicimus: quod Virgilius teſte Seruio obſeruauit: cum ait libro. xi. Vidimus o ciues diomede argiuaq; caſtra. Nam ſi diomedem cum terminatione in. n. dixiſſet: nec latinum promiſſet: nec græcum: nec uerſus ſtaret: cum nunq; ecthlipſis per. n. litteram fiat. Sin uero cum. m. dicat diomedem: latinus accuſatiuus eſt: & ſtat uerſus: qa fit ecthlipſis: ut multum ille & terris. Sed obſtant teſte Seruio antiqui textus: qui diomede cum ſolo. e. habét: quod rectiſſime ſtare poteſt ſeruata declinatione græca: cuius Virgilius ſæpiſſime obſeruantiſſimus fuit.

Diomeda cũ. i. latino: & abſq; aliquo diphthõgo ſcribitur: fuit teſte Homero libro. ix. iliados Phorbãtis filia: quã leſbo Achiles dum eſſet in bello troiano abduxerat. hæc eodem teſte poſt ablatam ab Agamemnone Briſeida cum illo dormire conſueuerat.

Dyomeropus cum. y. græco & .o. ante. p. ſcribitur: fuit teſte Homero libro. ii. Iliados: Adraſti pater & Amphii.

Dione cum. i. latino ſcribitur: fuit teſte Heſiodo in theologonia una ex nymphis filia Oceani & Thethyos: quæ teſte Seruio cum puella eſſet formoſiſſima a Ioue dilecta & compreſſa fuit. Illiq; Venerem peperit. Idem Homerus libro. v. Iliados confirmare uidetur. cum illo referente Venus eam matrem ſemper appellet: atq; itidem illam Venerem filiam. Sed id confundentes poetæ pro Venere ſæpe eam poſuerunt dicente Ouidio libro faſtorum. v.

Hyppolite infœlix uelles coluiſſe dionem.
Cum conſternatis diripueris equis.

Et a Dione dionæus cum. æ. diphthongo deducitur. Virgilius in bucolicis. Ecce dionæi proceſſerit Ceſaris aſtrum: & li. iii. æneidos. Sacra dionææ matri. i. Veneri.

Dionyſius prima & ultima cum. i. latino: a nte penultima uero cum. y. græco ſcribit fuit bacchi proprium nomen: & compoſitum ex dios & nyſa urbe inter arabiam & ægyptum: quaſi Iouis nyſius. Nam ut ait Diodorus ſiculus libro hiſtoriarum quinto: Barbari quidem huius ſibi dei genus uendicauere: ut ægyptii: qui illum Oſiridem deum ſuum fuiſſe aſſerant: quem & omnem circuiſſe orbem: & docuiſſe plantare uites: & uini repertorem fuiſſe dicunt: atq; deinde a græcis dionyſium uocitatum. Indi ſimiliter apud ſeniatum fuiſſe contendunt. Sed græci ex Semele filia Cadmi natũ dicunt: quæ cum ex Ioue pregnans eſſet: rogauit illum ut ſecum ,put cum ſumone aſſuetuerat coire: Iuppiter maieſtate dei aſſumpta cui; tonitribus ac fulgure ad eam deſcendit illa uero pregnans: Cum neq; tonitruus neq; fulguris uim ferre poſſet filiũ; aborſa igne expiranit. Infantem Iuppiter Mercurio dedit ad nutrum nyſe urbes ut dixit Homerus in hymnis quod inter arabiam & nilumq; eſt deferendum: a nymphiſq; omni ſtudio curaq; educandũ: unde a Ioue nyſaq; dionyſium dixerunt. Itaq; nutritum a nymphis aiunt: uim uineæq; extiſſe auctorem. Orbem quoq; ferme perambulante: multas regiones addidiſſe domeſticas: ac præterea maximis apud omnes honoribus celebratum. nam quorum regio uites ferre non poſſet potum ex ordeo docuiſſe conficere non multum a ſapore uini diſtantem. Addunt & teſte præfato Diodoro illum peragrando orbem exercitum ſecum duxiſſe: non tantum uirorum ſed etiam mulierum. Vnde & multis græcis urbibus triennio bacchades mulieres connumerant: apud quas de more uirgines thyrſum ferunt in honorem dei bacchantes: eiq; per coetus ſacrificantes: poſtremo memoriam menadum quæ feruntur: Illi deo aſtiſſe hymnis & cantu renouant. Sublulit eodem auctore diodoro & omnes impios qui in orbe erant: ſed maxime Pentheum atq; Lycurgum: dicitur etiam primus boues ad iugum iunxiſſe: quorum opera ubertorem & nitidiorem frugem ſemina produxiſſe: q̃ ex re illum cum cornibus poetæ finxerunt: ferunt & illum deliciis deditum molli corpore ac præ ceteris decoro. tradunt & muſas uirgines cum eo profectas doctas pſallere. & bonis artibus eruditas: quibus deus ipſe oblectabatur: ſecutuſq; eſt illũ Silenus pedagogus illius ac nutritor omnipotentiumq; inſtitutor ſtudiorum. Plurimum dionyſio ad uirtutem & gloriam reſp bellicas pfuit: armatis bellicis. i. pugna utebat: & pardalorum pellibus pacis tempore & diebus ſolennibus: aeſtes gerebat floridas delicatas atque molles: & multa de illo Diodor⁹ diuerſis in libris proſequitur. Sed hæc tantum tetigiſſe quæ a poetis noſtris tãgi non conſueuerunt. Alius fuit dionyſius ſiciliæ tyrannus: qui ſyracuſanus cognominatus eſt: cuius quidem origo ab hiſtoricis: quos legi ſubticetur: huic teſte Cornelio nepote manu fortis & bello peritus fuit: & id quod in tyranno non facile repperitur ſumme libidinoſus: non luxurioſus: non auarus: nullius rei denique cupidus: niſi ſingularis perpetuusque imperii: ob eamque rem crudelis.

Cuius filius similiter Dionysius in tyrānide successit: uir omni turpitudine repletus: qui tandē tesse Cicero ne li. iii. quæstionū tusculanaꝝ syracusis pulsus: corinthi pueros docuit: sicq; imperio carere nō potuit: de quo Ouidius libro. iii. de ponto ait.

Ille syracusia modo formidatus in urbe.
Vix humi duram reppulit arte famem.

De quo Iustinus li. xxx. fui epitomatis tractauit.

Dipelius cum. i. latino & unico. l. scribit: fuit Sycli frater: & ambo tesse Pli. in ereta insula geniti medii imperātib⁹: hoc ē prius q̄ Cyrus in persas regnare inciperet Olympiade circiter quinquagesima. ii. eodem Plī. tesse primu omnium marmore sculpendo claruere.

Dipsas cum. s. latino sequente. pf. scribit apud nos dicit sitis: & ponit a græcis & latinis p serpente e genere aspidū: seu⁹ morsu incredibilis inducit sitis. Vnde Lucan⁹ li. ix. in medijs sitiebāt dipsades undis: de quo plura habentur in eodem libro.

Diphthongus prima cū. i. latino sequēs cū. ph. & th. aspiratis scribit: & ē diphthongus duaꝝ uocalium uim suā seruantiū in eadē syllaba cōplexio: ut æ: præ: & similes. Nā si iudex aut uolo dicim⁹: cū nec. i. in prima nec. u. in secunda sonū suū conseruet: diphthongū nō fecim⁹: & cōponit diphthōgus ex dis quod nos bis dicit: & φθογγος qui uocalis est sonus: Sunt igit latinæ eloquētiæ diphthongi quattuor: quib⁹ nostri auctores in scriptura nostra usi sunt: uidelicet au. æ. eu. œ. præter nōnullas græcas: quas quinq; scripserūt: ut in præceptis ostendim⁹: ex barbaris uero acceperūt: nōnulli poetizantes ut ait Ranaldus ramūdus Aimo. Itē uonut Volderic⁹. Itē uinit Vilelm⁹ Vido: quib⁹ modernores. g. præponere consuerūt: ac dicere Guilelm⁹ Guido: sj his omissis solū ad eas: quibus anniq; poetæ linguæ nostræ patroni utunt: redeūdū dixim⁹. Ex illis igitur quattuor hæ duæ. au. eu. nullā in scribendo ambiguitatem ingeruunt: si litteris suis ut pferunt: sic quoq; & scribunt. Sed id sane dubiū nōnunq; efficit: quod diphthong⁹ in illis litteris aliquādo esse iudicē cū diuisæ sint & separatæ syllabæ: nec ulla mihi ē diphthong⁹: ad quod unq; discernendū hæc subeat regula valet: Vbicūq; a. uel. e. in omnibus ante us finalē reperiunt: fere ubiq; a. & u. uel. e. & u. ab inuicē sūt diuisi: ut Nicola⁹: Archelaus: alueus: cære⁹. excipiunt in latinis dictōib⁹ laus: fraus: heus. in quib⁹ diphthōgus est. In græcis uero dictionib⁹ nōnunq; mutatōe illoꝝ in similibus dictōib⁹ diphthongos in fine habemus: ut Orphe⁹. Virgilius in bucolicis: Orpheus in siluis: inter delphinas orion: Sunt modo Tydeus. Et hæc de au & eu diphthongis dicta sufficiant. Porro de. æ. & œ. diligentius differendū est. Nā cū hæ diphthongi pronūciatione differri nequeāt: scribunt eni & nō nulli sono ipsi⁹ ac. pferunt: difficultatē nō paruam quādoq; cum in scriptura hoc ē quādo scribi diphthong⁹ uel nō scribi debeat: tū etiā in tempore ingerūt: hoc ē an longæ sint uel breues esse possint. Sed de scriptura primus. p. sequentes de tēpore in fine tractatu li. huius differem⁹. Omnis igit. æ. diphthōgus aut principalis est dictionis syllaba: aut æquor: aut finalis ut musæ: aut media ut cœnus. De principali uero & media hoc ē diphthongo signari habent: generalis regula dari nō pōt. At de finali quoq; regula dat. Omnis genitiuus singularis nōis us prima declinatiōe: datiuus singularis & nominatiuus. ae uocatiuus pluralis. æ. diphthōgo terminant. Quæ sane regula nunq; fallit. & hæc de. æ. diphthongo at de. œ. hoc quoq; generaliter annotari pōt. Nullaq; sane dictiōem. œ. diphthongo scriptura recta aut pbatione terminari posse. si supra in medio: aut principio dictiōis cōperiri. De qbus ut diximus etsi generalis regula dari nō possit: latinas quasdā dictiones p alphetū annotabimus: quæ in initio uel medio suo ordine diphthōgant. Nā græcaꝝ quoq; dictionū orthographiā in toto nostro uolumine explicabimus Nec ex græcis hoc in loco nisi paucolas illas tātūmodo cōtingemus: quæ in frequēnori latinoꝝ usu habēt.

Ae diphthongus ante. a. in latinis dictiōibus cōperiri nō pōt. In græcis uero reperit aut æ: quod nomē est. p. primi fluminis: ut supra undimus: similiter ante. b. & e. eadē diphthongo non utimur. Nec ante. f. reppertur. Non etiā ante. h. i. k. & p. nec etiā ante. o. in latinis dictiōibus illaꝝ habemus. In græcis uero utimus Aeolus: & ab eo descēdentia. At ante alias litteras cōperi ualet: ut per ordinem ostendemus.

Aedes cum. æ. diphthongo scribit: & ab edo uerbo. quod sane diphthongo est tesse Varrone. & Seruio trahitur: eo q̄ in illa sacrificantes edere consueuerint. Nam tesse Seruio super secundum georgicorum quædam sunt nomina quæ in initio diphthongantur: & a uerbo non diphthongato descendunt: ut ædes & ædilis: quæ cum. æ. diphthongo scribuntur: & ab edo uerbo: cuius prima breuis est: & sine diphthongo scribuntur descendunt. Similiter cælatum quod est absconditum cum. æ. diphthongo scribi dicit: & a celo celas sine diphthongo asserit derivari. Significat autem ædes in singulari templum: ut Cicero philippicarum libro primo: ex eo inquit die quo in ædem Telluris conuocati sumus: in quo templo quantum in me fuit ieci fundamenta pacis. In quo templo dixit ideſt in qua æde Telluris: & fere semper eam adiectionem p ferunt: ut in æde Iouis Mercurii: Mineruæ: in æde Concordiæ Telluris: Honoris: Virtutis in æde sacra. At in plurali secundum adiectionem. & priuatam domum significat: & templum: ut ædes meas ædes Marcelli non aliter quam pro domo mea: & domo Marcelli accipere possumus: etiam si egregias aut pulchras ædes. aut absolutæ ædes nos dicimus domum tantummodo designare solemus: Vt Virgilius libro georgicorum primo: Mane salutatum totis uomere ædibus undam. Si uero addamus aliquid

ad religionem ſpectans: ut ſi in plurali etiam dicimus: ſacras ædes: aut deorum ædes: aut nympharũ ædes: templa plura annotamus. Lucretius de Ioue loquens ſic ait: Ipſe ſuas ædes diſturbat: quod perinde eſt ac ſi dixiſſet: Iouis diuerſas ædes. Horatius uero in tertio carminũ: pulchre ſignificauit dicens: Delicta maiorũ immeritus luis Romane donec refeceris ædes q̃ labentes deorum & fœda uirgo ſimulacra fumo. Quare dixit Paulus iureconſultus titulo de ruina incendio & naufragio ædium appellatiõe omnes ſpecies ædificiis continentur. Sane edo uerbum a quo deducta ædem diximus: dine diphthongo ſcribi notauimus: ſiue græcum illud ſit: & tunc idem quod comedo ſignificat: ſiue latinũ eſſe dicatur: & tunc ex e ꝓpoſitõe & do cõponat̃ nec comedere ſed extra dare ſiue præbere deſignat. Vnde libros edere dicim⁹ eũ illos publicam⁹.

A editur ſimili modo ſcribitur: & ab ædibus ſacris quas tuentur appellati ſunt: non a primatis.

A edimus cum æ diphthongo ſcribitur: & cum m ante us ſcribitur: uerbum quoq; latinum eſt teſte Gellio libro xvi. noctium atticarum: & inde tur ea forma dictum qua finitim⁹ & legitimus. Et is dicitur qui ædib⁹ præeſt: ficut clauſtrimus a Prothefilao dictus eſt qui clauſtris ianuæ præeſt. Vnde in exemplaribus fideliſſimis. M. Tullii in Verrem ſcriptum ſe inuenuiſſe dixit Gellius ædituum: cuſtodeſq; ſtatuere ſentiunt: licet in uulgatioribus libris æditui comperiri dicat. Et inde uerbum ædituor Pomponius in atelliana: Qui poſtquã tibi appareo atq; ædituor in templo tuo.

A edituentes: Lucretius teſte Gellio libro xvi. in carmine ſuo ꝓ ædituis appellat. q illis curãdis præpoſiti erant q̃a primatis. Vnde Pomponius iureconſultus de origine iuris inquit: Aediles duo ex plebe conſtituti ſunt q edibus præeſſent in quibus eũa ſita ſua plebs deferebat: & ab eo deriuata eodẽ modo ſcribunt̃: ut ædilitas: ædilitius: & ſimilia.

A edifico & ædificium ſimili modo ſcribuntur.

A eger cum æ diphthongo ſcribitur: & ab ago uerbo cata antiphraſim deduci perhibet̃: eo quod ægros ſit actione uacare. Vel potius ab eo quod acrius agit ex infirmitate. Quin & ab eo deſcendentia ſimili modo ſcribunt̃: ut ægroto ægrotus ægritudo.

A edepol cum æ diphthongo ſcribit̃: & aduerbiũ eſt iurandi: quaſi per ædem Pollucis.

A egi cum æ diphthongo ſcribit̃: & eſt præteritum ab ago formatum.

A emulor cum æ diphthongo ſcribit̃: & ab æmo oris: ac ab eo prima nocale; diphthongi trahere perhibet̃: quod ſine iure fieri non debeat. quũ pro amare ponit̃: Sed cum pro imitor uel ſequor ponitur dicitur: cata antiphraſim ab æmo deriuatur.

A ene⁹ cũ æ diphthongo in prima ſcribit̃: & ab ære traluatur: de quo in ſua dictione uidebitur.

A enim diphthongũ ſimiliter exigere poſſe uidet̃: quia ab ære modo cõſimili deriuat̃. Sꝫ diuiſis litteris ſemper a noſtris poetis & tota ꝓferꝫ: Horati⁹: Sub nocte gelidã lignis calefactat aenum. Nisi quas eſt æreum in quo aqua calefieri ſeu bulire dicit̃. Virgilius libro georgicoꝝ ſecũdo: Aut ſolis undam tepidi deſpumant ahenis. Quod Gellius ꝓ interpoſitam aſpiratiõe uidelicet ahenis a Virgilio emendatũ fuiſſe referuat in ſequentibus uidebimus: cum de media aſpiratione uidebimus.

A equus. a. uiſus & planus cũ æ diphthongo ſcribit̃: & ut qdem perhibẽt ab aquæ ſimilitudine tractũ ſuit: eo ꝙ elementũ illd ſupra cætera æquã habere ſuſpitiõe uideat̃. Vnde æqtas æqualitas & æquo æquas uerbũ atq; ab eo compoſita cum diphthongo ſcribuntur: ut æquiparo: æquinoctio: & ſimilia. At equus quod animal eſt abſq; dubio ſine diphthongo proferꝫ ſcribitur.

A equor cũ æ diphthongo ſcribit̃: & modo cõſimili ab aqua originẽ ducit: ſed teſte Varrone ꝓpterea p æ diphthongũ notat̃: quod equi habet ſuperficiẽ. Vnde dicimus æquora cipri: & æquora ponti.

A equinoctium cum diphthongo æ ſcribit̃: quia ex æqualitate noctium dicitur.

A ero æras uerbum cũ æ diphthongo ſcribitur. & ab obliquis ei⁹ noĩs: quod eſt æs æris deſcendit. Vnde etiã e aliud uerbum ſubarro ſubarras: quod ſimili modo cum æ. diphthongo ſcribit̃. Perſius in ſatyra Vatibus hic mos eſt inquit. Nequa ſubarrato mendoſum tranet aurum.

A erarium cũ æ. diphthongo ſcribit̃: & eſt æris repoſitoriũ: hoc eſt nummoꝝ ſimulq; rerum preciоſarũ atq; opũ. de quo late in dictione roma uidebim⁹. Et inde ærarii tribuniq; teſte Feſto a tribuendo æri ſũt appellati.

A eripies licet ab eo quod eſt aer & pes componat̃: a Virgilio tamẽ illud. a. & illud. e. in diphthongum coniũguntur: cum ait libro æneidos. Fixerit eripidem cerua: licet aut erymanthi.

A es æris cũ æ. diphthõgo ſcribit̃: quod. M. Varro ab eſſe alii ab auri ſimilitudie dictũ putãt. Nonnulli a græco ois: quod è terra. Sed a quouis hoꝝ oriat̃: liquet quod ab eo primã nocalẽ diphthongi contraxit.

A eſtas & æſtus: æſtuoſus & uerbũ æſtuo cũ æ. diphthõgo ſcribunt̃: & ab æreo uentũ: a quo primã diphthõgi nocalẽ aſſumũt. Accipit̃ tamẽ aliquãdo æſtas ꝓ uere: ut Virgi. li georgicoꝝ. iii. Inopiens ſtabulis edico i mollibus herbas carpere oues. dum mox frõdoſa reducit̃ æſtas. Sane æſtus: quia cõmotionem quandã idẽ ex factum fuerint etiam cõmotionem quandam aquarum deſignaret.

A eſculus cũ æ. diphthõgo ſcribit̃: arbor è glãdifera cui⁹ fructꝰ cũ in primæua ætate hoies ueſcerẽt: ab edo quod eſt comedo: licet ſine diphthongo primã hẽat & breuẽ deducit̃: ut ſupra uidim⁹ in dictione ædes.

A etas æternus & æternitas cum æ. diphthongo ſcribuntur: & oriri ab æuũ Apuleius grammaticus atteſtat:

& per syncopam dicitur ætas quasi ætitas.

A eium cum .æ. scribi in dictionibus græcis ostendimus: atq; tesle Apulegio ab ἔως latini traxerunt. u. quoq; interiectante hiatus causa.

A moenus cuj. œ. diphthongo in penultima scribit' & teste festo ab amando deducitur. Vnde amœna inquit loca sunt quæ ad se amanda alliciant. Seruius uero ab a quod est sine: & moenio quod est munio: & fructus capio quo locus est muniendus: & fine fructus captione.

A rcera cum .æ. diphthongo scribitur: & ab arca deduci uidetur. Nam lex erat .xii. tabularũ in hæc uerba: Si in ius uocabit: si morbus ætasue uitium escit qui in ius uocabit iumentum dato: si nolet arceram sternito. Et subdit Gellius libro .xx. nothum adhuc arcarum fuisse inuentum quoq; non id solum significat quod nunc dicit': sed uectabulum etiam quod adiunctis pecoribus trahebatur uetores nostri iumenta a iungendo dixerũt: arcera autem uocabatur plostrum tectum undiq; & munitum: quasi arca quædam magna uehementis infirmitatis: qua nimis ægri aut senes portari cubantes solebant.

B ælua cum .æ. diphthongo scribitur: & ut quidam ferunt a uastitate: alii a balatu deriuatũ esse existimant: utrq; a quocunq; sit a principali primam uocalem traxit.

B læsus cũ .æ. diphthõgo scribit': & a blacterando natũ ferũt: de quo supra in dictione blaterare diximus.

C æcus cũ .æ. diphthongo in prima scribitur: dicitur quasi captus oculis: uel ut alii uolunt quasi careus luce: atq; ideo per .æ. diphthongum notatur.

C ædo pro incido quod in præterito facit cecidi p .æ. diphthongũ in præsenti scribit' ut a cedo alio uerbo differat: quod est locum do. & in præterito facit cessi & licet teste Prisciano lib. i. diphthongus in præsenti uerbo ponatur: nũq; in præterito cõseruatur: ut hæreo hæsi: audio audiui: incenio incenui: excipit' cædo quod in præterito absq; diphthõgo facit cecidi: & ipsa q. e. corripit atq; penultimã, pdocitur in sequẽtib' unde bim' Sunt cedo quod ponit' p dic: quod absq; diphthõgo scribit' & primã habet breuẽ Iuuena. i satyra: Credo pudicã: post minor ẽ credas: alia: cedo si breuis parcus Sorexta ẽ lateris spacio breuiore q uidet' Virgie pigmea.

C ælo pro sculpo quidam latinum esse uolunt & cum .æ. diphthongo scribi ut differat a celo quod est abscõdo: & sine diphthongo scribitur. Alii uero a græco quod est τὸ κοίλον: & significat continuum derivari uolunt: quia scilicet id necessario in sculptura exigitur: & ob id cuj. œ. diphthongo scribi uoluerunt supra uidimus in dictione cælum cum .æ. diphthongo.

C ælum similiter cum .æ. diphthongo plures scribũt: & dictũ aũt eo q̃ sit cælatũ. i. sydereis' sculptum, Varro autem de lingua latina scribit cælũ dictũ a cauo: quod si a græco quod est τὸ κοίλον intelligere uoluit: cũ .œ. diphthongo scribi debet. Si uero a latino uerbo cũ .æ. diphthongo scribendũ est.

C ælsus cũ .æ. diphthõgo scribit' & a celo dictũ asserũt. i. altus & sublimis.

C ælebs cũ .æ. diphthongo scribit': & is est teste Prisciano qui cælestem iuxta ducit: nisi .b. p. u. cõsonante in ultima apponi dicit: quia. u. cõsonãs ante alia cõsonante locari nõ pot. Simili modo Festꝰ cælibẽ inquit dictũ existimãt: quod celo digni uitã agat: in quo sane hu nõ significationẽ cæpisse uident': sed etymologiã eo mõ quo apud Quintilianũ. li. i. de institutõe oratoria ingeniose inq; usus ẽ Caninius cælibes dicere ueluti cælestes q̃ onere grauissimo uacãt: ndq; græco argumẽto innuit in τοῦς ens eandẽ etiam dici affirmat. Nec credit modestꝰ institõe. Nã qa celo Saturn' gẽitalia abscideri hoc nõe appellatos q uxore careãt ait. Itaq; ut ex auctoritꝰ cõcepim' cælebs tam ẽ q caruit semp uxore: q̃ qui tũc caret. Vnde cælibat' Plautꝰ in cassina: Sed uirũ nũc te cælebẽ esse magis liberũ an maritũ ferũ ætate degere. Idẽ in mercatore: Si quẽ inqt scribemus seu maritũ seu herede adeo cælibẽ scortarier. Horatꝰ epistola. i. Nil ait esse prius melius nil cælibe uita. Si nõ ẽ iurat bene solis esse maritis. Suetonius in Galbæ uita: Verũ amissa uxore Lepida duobusq; ex ea liberis manente in cælibatu neq; sollicitari ulla cõditõe amplius potuit: ne Agrippinæ quidẽ iuuitate morte Domitiæ quæ maritũ quoq; adhuc necdũ cælibẽ Galbũ adeo obsollicitauerat modis. Inẽ in Claudii uita: Confirmauit quoq; p cõcione apud prætorianos quoniã sibi matrimonia male cesserẽt: pnitiurũ se in cælibatu ex qbusdã & ciuilibus exẽplis cõstat cælibẽ & maritũ relatiua esse: ut apud Quintilianũ mam clarus an obscurus magistratus an priuatus: ciuis an peregrinus: liber an seruus: maritus an cælebs: pariẽs liberorũ an orbus sit.

C æpe cum .æ. diphthongo scribitur: & a capitis magnitudine ductum dicitur. Vnde primã uocalẽ diphthõgi teste Apulegio assumpsit.

C æpi præteritum eius uerbi quod est capio cum .æ. diphthongo scribitur: quin & alia ab eodẽ præterito descendẽtia uel cõposita ut cæptus inceptus: decæptus: præcæpere: & similia: quæ a præsenti eius uerbi primam diphthongi assumunt. At cœpi cum .œ. diphthongo a cæpio uerbo formatꝰ: quod apud antiquos erat in usu: & incipio designabat.

C æra cũ .æ. diphthongo a nostris scribi consuuit q̃ græcum sit: & secundũ græcam orthographiã absq; diphthongo scribi debeatur supra in dictione æthica late uidimus. Alii uero latinũ putant: & a careo deduci uolunt: eo q̃ melli careat pũsione: & ob hoc cũ diphthongo scriptitari asserũt.

C æsaries cum .æ. diphthongo scribitur: & a cæsa cæsione deducitur.

C æsar cum .æ. diphthongo scribitur: & a cædo uerbo deducitur: hoc est cæsa matris aluo. Nam teste Plinio. li.

vii.naturalis historiæ:Qui primus in ea familia sic dictus est ex cæso utero sic tractus fuit. Ita q̃ cæsus cæsura cæsarianus cæsareus cæsones & similia:cum.æ.diphthongo scribuntur. Sane teste eodẽ Plini.& in eodẽ.li. animi uigore præstantissimus.C.Cæsar dictator fuit.Et ut pergit nec uirtutẽ constantiq; nunc cõmemoro: nec sublimitatẽ animũ capacẽ:quæ cælo continent:sed propriũ uigorẽ:celeritatẽq; quodam igne uoluerẽ: scribere & legere simul dictare:audire solitus accepimus.Epistolas uero tantarũ rerum quaternas librariis dictare:aut si nihil aliud ageret septenas dictare. Idem signis collatis quinquagies dimicauit. Nam præter ciuiles uictorias undecies centũ & nonaginta milia hominũ occisa proeliis ab eo non equidem in gloria po sueri tanta etiã coacta humani generis iniuriã quod ita esse cõfessus ipse est bellorũ ciuilũ fragẽ nõ ꝓdẽdo.

C æter cæteri cæterũ cũ.æ.diphthongo scribi cõsueuerũt:& ab alter alterũ deduci quidã putãt. Alii ue ro sine diphthongo scribi uolũt:& a græco trahi asserũt:quod est ἕτερος ἑτέρα ἕτερον:in quib⁹ cũ apud antiquos græcos aspiratio in uersu scriberet quæ similitudine nostri cõnet:putauerũt quidã.c.nostrũ esse & cæter cæteræ cæterum traduxerũt:uel ut alii dicunt secundum litteraturã græcam in masculino cæterus: quod in usu non est.

C æmeus cũ.æ.diphthõgo a multis scribit:& claritate mẽtis dictũ phibẽt ab aliis uero ũsi cæli mẽs interpꝛat.

C œnum cum.æ.diphthongo ex deriuatione Prisciani scribitur:quia a uerbo κοινῶ quod est inquino trahi tur:ut supra uidimus cum de syllabis in.b.tractaremus.

C œpi uerbum defectiuũ:uel ut alii dicunt præteritũ huius uerbi cœpio:quod iam non nisi in præterito est in usu:& ꝓ incipio & icœpi caput icũ.œ.diphthõgo scribit. Sane futurũ tẽpus teste Festo ꝓtulit Cato cũ inqt: Cœpiam seditiosa uerba loqui.Et pgit Festus inuenit quoq; apud maiores & infinitiui modi cœpere.

F æcundus cum.æ.diphthongo scribendum dicunt:& a facio originem duci uolunt eo ꝙ faciat fructũ. Alii tunc tantum diphthongum scribendum asserunt:cum de sensibilibus dicitur. Cum uero ad insensibilia fer tur:differentiæ causa carere diphthongo.

F æs cum.æ.diphthongo auctore Prisciano scribitur:quod ideo fit teste Apulegio grammatico:ut in dativo dissideat a præterito uerbi facio:quod sine diphthongo scribi soleat.

F ægi præteritum deductum a frango:cum.æ.diphthongo scribitur.

F ægus pro sustentatus cum.æ. diphthongo scribi dixit Apuleius ut in obliquis differat a freto:quod ma re designat.

F ægrum cum.æ.diphthongo scribitur:& a frangendo equorũ ut aliorũ animaliũ ora deducitur.

F ægus cum.æ.diphthongo sequente unco.f.scribitur a frangendo similiter dictum uolunt quasi fracꝰ sit: unde faba fracta.i.fracta.

F œlix cum.œ. diphthongo scribitur:& ut quidam putant a fœnus deducitur:conuersione.n.in.l.quasi bea tus:hoc est diues & fœnore plenus qui fœlix est esse dicatur. Vt uero in antiquis inscriptionibus ꝓspeximus semper sine diphthongo scribitur.

F œdo cũ.œ.diphthongo scribitur. & ut quidã putant ex foras & edo:quod est manifesto compositum & in diphthongũ redactũ fuit eo ꝙ omnia fœda siue animi siue corporis foras edãt. unde apte Virgilius in.vii. æneidos: Impulerat ferro argolicas fœdare latebras.Cuius Seruiꝰ lacerare exponat:ego foras dare.i. aperi re interpretaret & manifestare. Rursus & fœdũ Seruiꝰ ipse aliquãdo crudele dixit apud Virgiliũ & Sallustius significare. Non turpe sanguine fœdante quos ipse sacrauerat ignes.& Sallustius fœdi oculi:quod ego ex fe cũdaria quadã significatõe posse fieri:ut in multis aliis non cõtenderi. ea enim quæ crudelia & nefaria sunt ipsa crudelitate fœda & maculosa dici possunt: ut miro epitheto in quarto carminum expressit Horatius: Mors & lex maculosum edomuit nefas:ubi acrõ exponit:quia ex nefarius rebus macule nascũt.i.fœdatões.

F œdus cum.œ.diphthongo etiam in alio significato a superiori scribitur: sed quia longam primam habet: & a uerbo ferio quod habet primam breuem deducit:scripserunt auctores nostri fœdꝰ cũ.œ.diphthongo. Idq; ex primo fœdere factum est.quo teste Liuio libro.i.ab urbe:Vetustior fœderis memoria non est.Nam tunc q; porcum cum hoc carmine:ut idem retulit ferierunt. Iuppiter audi Sine dolo malo:utiq; ea hic ho die rectissima intellecta sunt:dis legibus si prior populus romanus defecerit publico consilio dolo malo tu illo die Iuppiter populum romanum sic ferito.Vt ego hunc porcum hic hodie feriam tantomagis feri to:quantomagis potes pollesq;. Id ubi dixit porcum saxo silice percussit. Vnde Virgilius in octauo ænei dos:Stabant & cæsa firmabant fœdera porca.Et magis cum diphthongo.œ.q̃.æ.scribi placuit:ne a facio deductum putaretur.

F œmina cum.œ.diphthongo ab antiquis nostris semper scriptum comperi:deduciturq; a uerbo fœto fœ tas.i.pario paris uel genero generas:quod simiiliter cum.œ.diphthongo:ut infra uidebimus scribitur.Re peritur etiam in plurali fœmina generis neutri:cuius nominatiuus singularis fœmen in usu nõ est:& signi ficat partẽ illam inferiorẽ coxæ molliorẽq; quæ retro habet cum anteriorẽ femora absq; diphthongo dicãt. Liuius li.xxii.Quosdã lanat & iacẽtes uinos succisos fœminib⁹ poplitibusq; inuenerũt:a quo cõficit nomẽ fœmoralia.i.femoralia.Nam utrũq; ꝓ bracchis scriptũ cõperi.At coxa pars supra femora dicit uertebrũq; ipsum.quod quotiens uiciatũ est:aut os illud quod in uertebro uolunt fractũ:coxa uiciata fractaue dicãt.

F œnus cum.œ.diphthongo scribitur:& a fundo quod cuj.o.fundo apud antiquos dicebatur: nonnẽ affirmo pfisse perhibent. Nam propric prouentus est ex naturali terræ fructu. Postea uero ad usurã trasslatũ: quasi pecunia per se fructũ pducat:sicut terra.ut iacamus:Hinc usura uocat̃ & usurã ipe fœnus. Ar.M.Varro teste Gellio li.xvi.Noctiũ atticarũ a fœtu ductũ putauit: & quasi a fœtura quadã pecuniæ parturientis atq; increscẽs. Et inde fœnerator atq; fœnero uerbũ:quæ eodẽ modo scribunt & sub eisdem significationibus. Horatius in epodo:Hec ubi locutus fœnerator alfius Omnem redegit idibus pecuniam:Querit calendis ponere.Et dicim⁹ fœnero tibi:sicut mutuo tibi.unde qui fœnerat: pecuniam dat ad usuram:Qui uero fœneratur:pecuniam ad usuram accipit:sicut qui mutuatur:pecuniam mutuo accipit.

F œnum cum.œ.diphthongo scribitur:a fœnus deducitur:cũ nil aliud sine aliqua cura tantũ fœn⁹ præbeat.

F œtus cum.œ.diphthongo scribitur:dicitur id uidelicet quod ex mulieribus uel pecoribus nascit̃: & a foueo uerbo descendit. Inde etiam fœtura.i.genitura:quæ p toto animalũ puerpio poni consuescit. Virgilius in bucolicis: Si fœtura gregem suppleuerit aureus ẽsto. Vnde fœto fœtas uerbum pro eo quod est gigno & pario deductum est. Et inde fœta uocatur:tam quæ pregnans est q̃ quæ peperit. Virgilius in Tytiro:Non insueta graues tentabunt pabula fœtas. Idem in.viii.æneidos:Fecerat & uiridi fœtã mauortis in antro pcubuisse lupã. Iuuenalis in satyra:Plurima sunt iuuenis. Patrem ipsiũ turbamq; casæ: qua fœta iacebat Vxor: & infantes ludebant quatuor unus Vernula tres dominã.

G æsa per.æ.diphthongum & unicum.s.scribitur:genus est uasculi.

G ræcus cum.æ.diphthongo & omnia ab eo descendentia scribuntur.De qua dictione cũ suis derivatis:quia græca essim sequentibus late iudicabimus.

H æc cum.æ.diphthongo a nostris scribitur:& ut quidam existimant a græco huiusmodi dictio ortũ habuit. Nam ubi nos hac dictione utimur:illi.ii.aspiratum scribunt:quare per adiectionẽ.e.& conuersionem ipsi⁹ ii.græce litteræ:quæ apud illos semper producũt.n.e.nostrum quod ut cognoscat semper prȩductiũ diphthongum appellauere: ut in nonnullis aliis dictionibus quandoq; fieri diximus. Alii uero non ab.ii.græco sed ab hic masculino formari existimant per conuersionẽ solicet.i.breuis in.e.breuem. Vnde nos diphthongari illam nolunt:eiu sententiæ Priscianus assentiri uidetur dicens absq; omni exceptõe gnomina in.e.desinentia breuiari. Quod uero apud auctores interdũ reperiunt̃ pducta:hanc asserit esse causã q̃ cũ gemina to.c.scribebant̃. Sed quia nescio quo pacto id fieri potuisse etiam nõ placet:cũ semp hæc longa inueniat̃.

H æ nominatiuus pluralis cum.æ.diphthongo scribitur:& a græco transsert̃ apud quos ai cuj aspiratione & diphthongo similiter scribitur:quã nos in æ nostrã semp conuertere cõsueuimus:ut supra ostendimus.

H adrias teste Varrone de origine linguæ latinæ quibusdam placuit per æ diphthongũ scribi:ut a uerbo edo in quibusdam suis casibus differeparet. Alii uero uisum esse aiunt aspiratõis nota hanc differentiã faceret. Et ob id maxime q̃ sabini a quibus romani hoc nomen habuerunt sedis absq; diphthongo dicebant. Certumq; esse ait romanos ipsum.f.sabinorum in aspirationem solitos fuisse conuertere. Nam ubi sabini fir⁹ romani hircus:ubi illi uelere romani uehere protulere.de quo late supra iudicauimus:cum de aspiratione &.f. littera atq; .u. tractauimus. Varroni uero ad uberiorem differentiam magis placet per aspirationis notam: & per.æ.diphthongum hædum annotare.

H æreo cum aspiratõe principii & æ diphthongo in prima scribitur:& ppterea aspirari placuit & diphthongari romanam in secũda persona singulari præsentis imperatiui modi:idebeq; hære neq; sola diphthõgus neq; sola aspiratio sufficere poterat ad differentiã:tum propter ablatiuum eius nomnis æs æris:quod facit ab hoc ære cum diphthongo & sine aspiratione: tum ppter uocatiuum alterius nominis heres heri quod facit o here cum aspiratõe scilz & absq; diphthongo. Significat enim hærere nonnumq; dubitare & hæsitare. Iuuenalis in satyra:Credo pudicitiã:Dic Quintiliane colorem hæremus.i.dubitamus.

H æres eũ æ diphthongo scribit̃:& ab hæreo ut omnes phibent derivat̃ eo q̃ alteri bona hærere dicant̃.

H æsito cum æ diphthongo scribitur:& ab hæreo descendit.

I æs cum æ diphthõgo scribit̃:& est præteritũ deductũ a iacio:unde primã diphthongi accepit.

L ætus cũ æ diphthongo scribit̃:& dicit̃ este Varrone a lantudine mẽtis:quã seq; ex suo aspectu efficit. Nam pprie aiunt̃ læta quidq; sensibus dilatant̃. Sed quia sic natura comparatũ est:ut quæ bona corporis habitudine sunt alacriora:quæ uero debili trilliora sint:fictum est ut lætas uocemus oues:lætos greges: & lætas armenta:quæ pigritudine & meliori corporis habitudine conspiciunt̃. Homines uero quia rõnales ex meliori mẽtis habitudine ex qua alioq; sensuũ dilatatio cõsequit̃ lætos dicim⁹: & nõ meliori corporis dispositõe. Inanimata uero læta dicim⁹ quæ aspectu hoies ipsos lætificãt: unde lætas segetes:lætas uites: lætas arbores:& læta oliueta sæpissime poetæ dicũt:quia ex eorum aspectu nos lætos facium⁹ : uel q̃ ipsa læta uidẽtur: & est metaphora rei animatæ ad inanimatam: quia frequenter utũtur poetæ.

L ætamen cum æ diphthongo scribitur:& a lætus descendit:quia sicut lætas segetes : nonnulli dicunt uulgo sic quoq; dicũ:sed latine lamus.

L ædo cum æ diphthongo scribetur:quam teste Prisciano in.viii. etiam in præterito conseruat : & utputo in supino & descendentibus.

Mæreo cũ.æ.diphthongo scribitur: & primam diphthõgi uocalem a mereo unde deducitur assumere dixit Apuleius. Nam teste Varrone: mæreo dicit eo qp corpus etiã macescere facit. Alii uero diphthõgari dixerũt ut a mereo uerbo differat: quod facit præteritũ merui. Virgil⁹: Equidẽ merui nec; deprecor: & a mercede descendit: unde & dignus esse designat. ut Iuuenalis: Pone crucẽ seruo: meruit quo crimine seruus Supplicium. Significat etiã idem quod milito. Lucanus: Aere merent paruo. Et sic dicimus Sertoriũ diu meruisse. & Statius in.iii. thebaidos: Non hi tibi solã ampliare merent. cuius passiuũ apud antiquos erat mereor si militer absq; diphthongo: quod sane a posteris in frequẽtiori usu deponẽs habet. Sane a mæreo quod cũ diphthongo scribit: & facit in præterito mæstus sum uel fui: fit impsonale mæret cũ significato. f. firi uerbi. A mereo uero sine diphthongo fit similiter aliud impsonale meret. quod teste Seruio super quartum æneidos: simili modo militiam significat.

Mæror cum.æ.diphthongo scribitur: & a mæreo uerbo deducit: significatq; tristiciam.

Mœnia cũ.œ.diphthongo scribit: & dicunt quasi munia. cui⁹ ortographiæ causam dixit Seruius in decimuꝫ æneidos: quia ubi nos.u. habemus: græci.ou. diphthõgũ habẽt. quare putauerũt antiqui nos etiã pro eadẽ littera.u. diphthongũ aliquaꝫ posse apponere. Et licꝫ nõ eadẽ posuerint: hanc tamẽ quæ est.œ. ponere cogi tauerũt: unde mœnia pro munia dixerunt: pœnio. p puno. quod uerbũ ut ait Seruius a pœna uenit: hinc & pœnica regna uides cũ.œ. scribendũ dixit. Similiter mœrus cũ.œ. diphthongo apud antiquos fuisse dicit: quod apud nostros mur⁹ dicit. Idq; Virgiliũ in.x. æneidos obseruasse uolunt cũ ait: Quin intra portas atq; ipsis præsia miscet Aggerib⁹ murorũ. uidelicꝫ cum.œ. diphthongo antiquorũ more pro eo quod dicimus murorũ. Sane mœnia ipsa: & pro muris accipi solent: & pro ædificiis ipsi⁹ urbis. Nam mur⁹ quidẽ urbis est lapide⁹ ambitus: qui græce in neutro Το Τει χος dicit. Nec urbis solũ sed munitionũ castrorũq; & similiꝫ. At uero domorum paries magis dicitur: qui græce in masculino ὁ Τοι χος nuncupatur.

Næ pro utiq; & certe cum.æ. diphthongo scribitur: sed quia græca dictio est & specialem exigit difficultatẽ: de ea plene inter græcas dictiones tractabimus.

Nænia cũ.æ. diphthongo scribit: & a nanus ut quidã putant deducit. Nanos enim ueteres paruos dicebant. Vnde nænia friuola & inania aliꝫ dicunt qualia. f. parui affitare solẽt. quidã aũt nænia ab inani p dẽptionẽ primæ uocalis asserunt deriuatum. Quintilianus uero in septimo de institutione oratoria: Tertiꝰ inquit est diuersus translationis modus: cum res communis pluribus in uno aliquo habet nomen eximium ut carmẽ funebre proprie nænia dicitur: unde hoc in dictione episodium dare uidebimus.

Obscœnũ ut supra uidim⁹ cũ de syllabis differentib⁹ in.b. tractauim⁹: cum.œ. diphthongo scribit. Idq; sentit Priscian⁹: quod cõpositũ dixit ex obs & cœnũ. Varro aũt libro sexto de lingua latina cũ.æ. diphthõgo scribendũ dixit: & ex ob & scena cõponi uoluit: quasi ob scenã talia quæ obscena dicunt perpetrentur.

Pægi cum.æ. diphthõgo scribitur: præteritum est Quintiliano teste in primo a pago antiquissimo uerbo deductum. unde ipsum a diphthongi assumpsit.

Plebs cũ.æ. diphthõgo scribit. sic cũ in antiquissimis inscriptõib⁹ cõperi: & id iure fieri ab aliquib⁹ probat. quia a plasion quod pluralitatẽ significat deducit: ac ob id primã diphthongi litteraꝫ ab illo assumere uoluit: quæ tamẽ dicto non nisi in cõpositõe apud græcos est in usu ut polyplasion diplasion & similia. Nec soluꝫ declinatur plebs plebis: sed etiã teste Prisciano in libello de nomine plebes plebei quæ declinatõis.

Plaurus cũ.æ. diphthongo scribi dixit Apuleius: & a τω λαιρος per conuersionem. e. productæ in.æ. diphthongum deductum dixit. Nec tamen est in usu.

Præ cum.æ. diphthongo scribitur: & a πρεὶς græco traduci nonnulli affirmant. Vnde omnia quæ ab ea præpositione deriuantur uel componuntur: cum.æ. diphthongo scribuntur. Deriuantur quidem ut præterit componuntur uero ut præses: prælatus: præfectus: præsum: & similia. & similiter omnia quæ præ longa in principio scribuntur: si diligenter inuestigetur a præ cũ.æ. diphthongo ducunt. excipiũt precor: preces: & precius: quæ & si cum præ præpositiõe præpositæ uideãtur: absq; compositione tamẽ sunt: & absq; diphthongo: quin & primaꝫ breuem habent. Virgilius libro.iii. æneidos: Hortatur pater ire mari ueniamq; precari. Idem in eodem libro: Sed uotis precibusq; iubent exposcere pacem. Sane præpositio præ cum uerbo iuncta nonnunqꝫ eandem pene significationemꝫ cum suo simplici detinet: ut præludo: præcido: præmorior præcingo: eidem sunt quod cludo: cædo siue incido: morior: cingo.

Præbeo quod significat tradere ex præ & habeo compositum est. Nam is qui aliquid præbet: id præhabere ratione dicitur. Nisi enim id quoquo modo præhaberet: alteri præbere nequiret.

Præcox cum.æ. diphthongo scribitur: fructus dicitur sæpissime præter morem cæterorum coctus: siue ante cæteros. unde ficus & uuæ præcoces dicuntur. Quidaꝫ uero non præcox: sed præcoquus præcoquia præcoquũ declinant: ut Martialis: Vilia maternis fueram⁹ præcoquia ramis. Nunc in adoptiuis pfica cara sum⁹.

Præco cum.æ. diphthongo scribitur: & quasi præcino intelligitur. nam componit ex præ & cano.

Præcipio cum.æ. diphthongo scribitur. cõponit ex præ & capio: & significat præcepta tradere: quod est tum magistrorũ tum magistratuũ: eodẽ modo descendẽta scribunt.

Præda cũ.æ. diphthongo scribit. Nam cõponi dicit ex præ quod est ante & datũ quasi ante datũ sit: hoc est qp

ante dationem possidentis ui rapimus: Varro uero scribit prædam a pariendo dictam: quasi paridam.

P rædium cum æ diphthongo scribitur: ut uidimus in dictione agricola: & a præda deducatur. eo q̃ capti ab hostibus agri militibus antiquitus distributi consueuerant.

P rædo cum æ diphthõgo scribitur: & eodem modo componitur.

P rælum cum æ diphthongo scribitur. Nã cõponitur ex præ & luo: eo q̃ humore fluenti prælueat. i. madefiat

P rælum cum æ diphthongo scribit: & ut quidam ferunt a prælo deduci plubet: quia sicut in prælo humor uuarũ uel oliuarum: ita in prælio sanguis hominum funditur.

P ræparo cum æ diphthongo scribitur: & componit a præ quod est ante & paro quasi ante paro: quæ utilia mihi fore credo. Cicero officiorum libro. ii. facile totius cursum uitæ uidet: ad eaq̃ degendam præparat res necessarias: ut pabulum ut lanbula & alia genera huiusmodi.

P ræripio cum æ diphthongo scribitur: & licet componat ex præ & rapio: illa tamen præpositio præ antecessionem temporis, proprie non declarat. Nam is qui alteri præripit in suos usus capit. Cicero pro Gallio: Demosthenes tibi præripuisse nõ esset primus orator: tu illi ne solus. Vnde ob hoc ab eripio differt q̃ qui alteri aliquid eripit, potest uel non in suos usus capere. Vt eripuit illi uitam. Nonnunq̃ etiã præripio ablatiuũ cum præpositione a uel ab postulat cum qua uerbum eripuit aliquando cõiungitur. Verum in hoc passiua nonnunq̃ ante capere designant: ut Plinius nepos de uiris illustrib⁹. Immatura inquit morte præreptꝰ nõ potuit præstare quales promiserat rege: hoc est immatura morte præuentus.

P ræs cum æ diphthongo scribitur: & tertie Varrone a præstando fidem dicitur: idest fideiussor: & facit in genitiuo huius prædis.

P ræpotiũ cũ æ diphthongo scribit. Et dicit inde quod mẽbris pudendis suæ potentibus præemineat.

P ræsideo cum æ diphthongo scribitur: cõponiturq; a præ & sedeo: ut Suetonius de Tiberio: præsedit actionibus iudicialibus: hoc est etiã præfuit. Sane præsidere proprie ẽ ad opem præstandã præesse. Cicero p̃ Silla. Vos dii & patrii penates qui hanc urbem atq; imperio præsidetis. Quintilianus li. x. de institutõe oratoria de Homero loquens ait: Nam & beniuolũ auditorem inuocatione deorũ quasi præsidere uatibus creditũ est: & antẽ tum opposita rerum magnitudine & docilem summa celeriter comprehensa facit.

P ræses cum æ diphthõgo scribit: & a præsidio dicitur: ut a defideo deses: a resideo resessus dicit: Vulpiano te sequi maius in quinctia imperium habet omnibus post principem. Dicit etiã præses auxiliatorius Liuius libro. vi. ab urbe: Dii deaeq; qui capitoliũ incolitis: hostes uestrum militem ac præsidem finibus uestris ab inimicis: præsidem dixit p̃ auxiliatore ac defensore.

P ræsidium cum æ diphthongo scribit: a præsideo cum opem præstare denotet deducitur: estq; auxiliũ principale. Nam subsidium id dicit quod in auxilium succedit: unde & milites qui ad tutelam oppidi cathelli & militũ collocati sunt: præsidium uocant: ut impositum est præsidium Cuctæ.

P ræsul cum æ diphthongo scribit: & a præsaliendo deriuatur. Sane is antiquitus dicebat: qui primus erat in ter salios. i. Martis sacerdotes romæ dũtaxat a saliendo dictos in portandis. f. ancylibus: ut supra in dictione ancyle uidimus: & ita a præsilio: hoc est ante alios salio dictum putant.

P ræsto cum æ diphthongo scribit: & componit ex præ & sto: & idẽ est quod adsum. Nec alteri uero uerbo cohæret nisi uerbo substantiuo: & hunc simpliciter præsto sum uel fui. Nam præsto adsum magis poetice significat autẽ tria præcise ut uerbum adsum, prouidẽ quidẽ est præsens sum Cicero in Bruto. Quibusdã quidem causis tu etiã Brute præsto fuisti. secundum uero significatum est præsidio esse. Cicero p̃ Murena Ius ciuile didicit: multum ingeniauit: laborauit: præsto multis fuit. Et p̃ eodem: Tu interea romæ tibi cet pro amicis præsto fuisti. tertium autem significatum est aduenire siue comparere. Cicero ad Hieronymum: Hi tumultus assiduo tempore præsto sunt: hyeme pulsæ recedunt.

P rætor cũ æ diphthongo scribitur: a præeundo nomen accepit: & dicit prætor quasi præitor.

P œna cum œ diphthõgo scribitur: sed ut in sequentib⁹ ostendem⁹ græcum est: a quo tertie Seruio in. x. æneidos poenicus punica poenicum descendit cum oe diphthongo scribit: at penitus aduerbium prorsus absq; diphthõgo scribitur: cum eius prima breuis sit.

P œnitet cum oe diphthongo scribitur: & a punio tertie Seruio in. x. æneidos descendat: quod ut ait apud antiquos cum oe diphthongo scribitur.

P œnotriũ etiã oe diphthongo in antepenultima scribit: Cuius uim uerbi tertie Liuio li. i. Solam intuentes post mortẽ interpretant esse: & pergit idem Liuius: Est autẽ circa murum locus: quẽ in condendis urbib⁹ quõdam betrusci quia murum ducturi erant certis circa terminis in augurato consecrabant. Et hoc spatium qd̃ neq; habitari neq; arari fas erat: non magis q̃ post murum esset q̃ murus post id pomerium romani appellarunt: hæc ille. Vnde ideq; sentiens Lucanus ait: Longa per extremos pomeria iungere fines: eius uero orthographiæ rationẽ uidimus supra in dictione moenia. At pomerium non cũ oe diphthongo sed cum. a. absq; diphthongo in antepenultima scribit: & a pomis nomen accepit. Et est aut locus consitus pomis. Vt Ouidius in. xiii. metamorphoseos. Id metuens solidis pomaria claudere saxis Mœnibus. Aut est fructuum pomi repositorium: aut copia ipsa arborũ pomiferarũ. Pomeridianum similiter absq; diphthongo scribitur

& a poſt & meridie componit: hoc eſt poſt meridianum. Vnde ait Quintilianus in.iii. de inſtitutione oratoria: Iſocrateq; iã ſeniore octauũ eni & nonageſimũ ipleuit annũ pomeridianis ſcholis Ariſtoteles precipere artem oratoriam cepit.

Quæ cum æ diphthongo ſcribit: & ut aliq dicunt differentiæ cauſa: ut a quæ differat cõiunctiõe. Alii uero putant ipſum quæ ab ablatiuo qui & quia per derivationem trahit: a quo ipſum a diphthõgi accepit: ſz ut puto municipi nominatiuus ab ablatiuo deſcendit. Quin & ab eo omnia compoſita diphthongant: ut quæniã quædam quæpiam: & ſiqua ſunt alia.

Quæro cum æ diphthongo ſcribit: & teſte. M. Varrone: ex quæ & res cõponit proprie enĩ quærere ẽ quæ ſit res aliq inueſtigare. Quod ſicuti hac nõ placeat cõpoſitio audiat quæro ꝓpterea diphthongandum eſſe: ut paſſiuũ eius quæror a deponenti quæror. i. conquæro: qd ſine diphthõgo ſcribit: per diphthõgũ differat.

Quæſo cum æ diphthongo ſcribatur: & a quæro deriuat: ac diphthongum accipit.

Ræte cum æ diphthongo ſcribitur: & a rapio deſcendit: a quo primam diphthongum accipit.

Ræda cum æ diphthongo a nullis ſcribi conſueuit.

Sæculũ cum æ diphthongo ſcribit: quod ſane abſq; diphthongo poſſe ſcribi uidebat: quia a ſequor habẽte e breue deducit: uel ut Varroni placuit a ſene habente ſimiliter primam breuẽ deriuatũ eſt. Sed qa rei ꝑdutiſſimã deſignabat. placuit ãtiqs noſtris ſignificatõis cã primã ſyllabã ꝓducere: & ꝑ diphthõgũ id ſignare.

Sædo ſædas primæ cõiugatiõis pæ diphthõgũ ſcribit: & ũſi ſanus do deſignare ex ſua cõpoſitione uolunt.

Sæpe aduerbiũ cũ æ diphthõgo ſcribit: ut a ſepe ablatiuo differat: qd ſine diphthõgo hæc ſepes pis ſcribit.

Sæcula teſte Varrone cum æ diphthongo ſcribit: & a ſcæua. i. ſiniſtra deduci uoluit: eo ꝙ quæ ſiniſtra ſunt: bona auſpicia exiſtimantur. et inde ſcæuum omen apud antiquos dictum retulit.

Sæuus cum æ diphthongo ſcribitur.

Tæda cum æ diphthongo ab antiquis noſtris ſcribit: & a græco Τεδα quod luminare ſignificat deducitur. unde a primam diphthongi aſſumpſit.

Væ interiectio cum æ diphthongo ſcribitur: ut differat a cõiunctione ue quæ abſq; diphthongo ſcribit. Sũt etiam qui dicant eam ab dictione græca ουαὶ exortam eſſe.

Væneo cuius æ diphthongo teſte Apuleio ſcribitur: ut. ſ. in ſecunda perſona a uenio diſcrepet: quin & a datiuo & ablatiuo eius nominis: quod eſt uena quod ſine diphthongo ſcribitur.

Væundo a uændo eodem teſte cum æ diphthongo ſcribuntur. Quæ a uenum ſupino & do compoſita uolunt: unde a principali diphthongum ſuſcipiunt.

Refert. M. Varro quoſdã putaſſe eas oẽs dictiones diphthongari debere: quæ cuius principalib⁹ ſyllabis ꝓducant ab illis dictionibus deriuant: quæ in principalib⁹. e. correptã habẽt: ut uidelicet ipſa diphthõgus inditio eſſet correptionẽ primitiuæ in deriuatis nõ obſeruarunt ſenus a ſex: denus uel denari⁹ a decẽ: ſæculũ a ſequor uel ſæne: ſædes a ſedeo: licq ſedile naturã primitiui ſeruauerit. Virgi. li. æneidos. i. Viuoq; ſedilia ſaxo Quod ũſi iã in aliis non obſeruet: in ſæculo obtinuit rõ ut diphthõgetur. Sunt etiã qui demũ ob eandem cãm diphthõgari uelint: quod a decẽ prouenire faciãt: eo ꝙ ſignificat ad finem & in decem naturalis ſit numeri finis. Similiter ſecundũ eos deniq; quod eodem modo ad finem ſignificat: & ob eandeq; cauſam a denus deriuari uolunt. alii a denos: nos uero præter ſæculum omnia alia abſq; diphthongo ſcribimus.

Sed reſtat iam grandẽ illi nobis quæſtionẽ euoluere: quæ de harũ diphthongorũ æ & œ tẽporibus diligentius intimuſq; diſquirit. Nam ab aliis oibus intacta relictaq; uidet: præter ũ a Priſciano: qui illam paucis huiuſce uerbis uoluit diſſoluere. Itaq; poſtq̃m in primo libro dixerat huiuſmodi diphthõgos breuiari poſſe Immediate ſubdit. Vnde quidem non ſine ratione unũ & ſenus ſingulas eas tẽpus habere dicunt. Idcoq; ſi ſequatur conſonans: quæ dimidiũ tẽpus habet omnino ꝓducunt. hæc ille. Qui paululũ ſupra oſtendit cõ ſequente uocali breuiari poſſe. Tũ in eadẽ dictiõe ait Virgi. in. vii. Stipitib⁹ duris agit: ſubdatue præſtis Quod Homerus ſimiliter nõnunq; obſeruauit. Tum etiã ſequẽte uocali in dictione diuerſa: ut idem lib. iii. In ſide Ionio in magno. Sed illud rariſſime. Similiter œ id quoq; & eodeq; modo poſſe pati proſequit: ut apd Aeſchilus οὐχ ὁρῶς αὐτὰς πρεύσσ λοχοις ταῖσδε. Cuius ſane rei rõe hanc noſtri reddere explicareq; poſſumus. Quonã longitudo ipſa ſyllabæ: aut quæ tẽporis breuitas dicit: ex metro æ eius ſũ ſione deprehendit: quæ uirtute ſyllabæ quantitate conficit. Sed cõſtat au & eu eiuſmodi eſſe diphthongos: ut ita in metro: quẽadmodũ etiã extra metrũ ſcribant & ꝓferant: unde maiorem in ſono uoces ꝓnunciationem ne ceſſario exigunt ũi æ & œ. quæ tãũſi ſcribunt non tamẽ proferunt. Nũq; in au & eu ſonus duarũ uocaliũ integer in unica tantũmodo ſyllaba cõſeruat: & ꝑ conſequens utriuſq; illaꝫ uocaliũ temp⁹ in metro retinere debet. Ex cum ſingula uocalis ſonum ſuũ conſeruat: unũ neceſſario temp⁹ habẽt: utraq; illaꝫ diphthongos. f. au & eu: duo tẽpora quæcunq; ſubſequente litera: ſiue uocali ſiue conſonãte obtinebit. At uero æ & œ diphthongi: cum tantũmodo ſcribant: neq; ſecũdũ ũi litterã in metro ꝓnuncient: non neceſſario earũ quælibet duo tẽpora cõtinebit. Sed tantũmodo conſonãte ſequẽte: quæ cum teſte Diomede & Priſciano dimidiũ tẽpus habeat: cõuenientiſſime cõplebit diphthongi ſonũ quæ unũ tempus: & ſemis primitus continebat. Nã neq; unicũ tantũmodo tẽpus: cũ duæ ſint uocales. Nec duo ſimpliciter habere poterit

eum sono unius dōtaxat litteræ pferatur: habebit ergo unā & semis: cui cū consonabit altera littera: quæ mediū tēpus sortitur: duo sane tēpora complere habebit: & longā merito diphthongū reddet. Verūm si altera uocalis sequatur cum alterā syllabā & alterū sonum necessario conficiat: priori diphthongo & syllabæ cōsonare nō poterit. Remanebit ergo diphthōgus cū unico tēpore & semis: & per cōsequēs breuis erit. Nec dānū tunc quoq; in uersu pati poterit tēpus: cū uoce unī⁹ litteræ diphthongus ipsa pferat. Nāq; i metro pronunciatio magis q̄ scriptura attēditur. Concludimus igitur has duas diphthongos æ & œ in dictiōibus dōtaxat latinis naturaliter breues esse: cū naturaliter illaq; quæq; unicū & semis tēpus contineat: quod longā syllabā reddere nō potest. Sed longas illas fieri posse diximus: uel ex loco quē in dictione sortiuntur q naturaliter longā syllabā & duoq; tēporum illi requirit: ut finalis syllaba genitiui & dānis numeri singularis: nolatiui q̄ & uocatiui numeri pluralis nominū penitus declinationis: uel ex terminatiōe monosyllabæ naturaliter longæ ut præ: uel ex consonātis sequela: quæ defectū soni in medio tēpore cōsonando supplet: uel si in dictionib⁹ græcis etiā non sequēte cōsonante ponatur. Naq; tunc quoq; longæ reddūtur. Aliō uero modo: hoc ē in dictionib⁹ latinis sequente uocali minime longari possunt: sed naturā sui tēporis conseruāt & breues illas esse cōstat: ut supra ex inuentōe clarissimoꝝ uirōꝝ una cum Priciano ostendim⁹. Sed dubia circa hæc quoq; nōnulla esse uidētur. Quia nō minorē uim duæ uocales: q̄ unica tantū habere uidentur. Sed unica uocalis in unica syllaba duo tēpora sæpe connet: ergo multo magis duæ in unica similiter syllaba omni tēpore cōtinebunt. Amplius & si quælibet consonās dimidiū tempus habet: quæ per se syllabā facere nequit multo magis & uocalis quæq; ipsā⁹ unicaq; habebit quæ syllabā per seipsā reddere ualet. Si ergo in diphthongo duæ uocales erunt: duo tēpora necessario diphthongus habebit: & sic quoq; numquā breuis esse poterit. Præterea non minoris uocales potestatis erūt in rōne tēporis q̄ consonātes: unius longæ amplioris: q̄ duabus consonantib⁹ aut una duplici ad uocalē sequentibus fit syllaba lōga: ergo multo magis uocales duæ in unā syllabā cocuntes necessario illā producent. Porro nō alia rōne diphthongus a cecidi præterito abnici dicitur: nisi qa eius prima syllaba correpta est: quæ in præsenti longa erat. diphthongus cum diphthongus ipsa breuis esse non possit. Ergo nec illo pacto breuiari posse uidetur. Quod q̄ Diomedes: Seruius: Donatus: & alii grāmatici omnes uocalē longā diphthōgo esse cōmemorant: quomō illam ergo breuiari posse dicemus. Sed hæc quoq; facillime dissoluunt⁹ si ea quæ supra diximus diligenter cōsiderare uelimus. Nā cum tēpus rationē pronunciatiōis in metro magis q̄ in scriptura attendat⁹: si ex duabus uocalibus in eadē syllaba uno tantū sono suo pronunciatur: nihil spedit syllabā ipsā⁹ alia sequente uocali correpi posse: cum nō tantū tunc tēporis habere possit: quātū ad pductiōem prorsus requirit⁹: unde & in syllabis naturaliter longis p alterius uocalis sequentiā idem sæpissime contingit: ut hæc monosyllaba de cum naturaliter longa fiat: si cum dictione incipiente a uocali cōponatur: sane ipsa quoq; corripit⁹ ut deinde: debinc: dehinc: dehinc & similes. Virgi. li. ænеidos. v. Infindunt pariter sulcos totūq; dehiscit. Cōmultum remis rostra sibi demūt in æquor. Cum ergo dicit nō minorem uim duæ uocales habere uidentur q̄ una. Verū id sane est: si sonum suum ambe cōseruent: & si multo magis uocales duæ in unica syllaba sonū suum seruantes: duo tēpora continebunt: q̄ uocalis unica tantū: ut in au & eu manifestum uidebim⁹. Nāq; syllaba quo ad pductionē & correptionē: non ex multiplicatione litterarū attenditur: sed ex sono p morā & quātitatē facit i metro. Vnde si in eadē syllaba tres consonantes cum uocali anteponant⁹: non minus illa breuis esse poterit: q̄ si unica tantū aut nulla posita esset: ut strophades. Ad id ergo quod subsequēter dicebatur: si quælibet consonans: quæ per se syllabā facere nequit: dimidiū tempus habet: multo magis quæq; uocalis tempus unū habebit: quæ syllabā ex se facit. Dicimus id quoq; uerū esse: quando uocalis ipsa ex se syllabā facit: uel sonum suū in syllaba conseruat. Quod qa in diphthongis æ & œ minime fieri uidemus: nō obstat illas uocali subsequente breues fieri posse. Nec id quod tertio loco propositū fuit obstabit: cum dicebat⁹ non minoris potestatis uocales esse q̄ cōsonantes. Cum diuersa sit ratio quare duæ consonātes tant una duplex ad uocalem sequētes illam pducant: & duæ uocales in eadem syllaba cocuntes sequente uocali corripiantur: cum in primo ratio sit nimia soni asperitas: quæ ex cōsonantib⁹ post uocalē in metro exoritur. Alterius uero nō sit temporis breuitas: quæ in pronunciatiōe eiusmodi diphthongi sequente uocali cōprehenditur. Non etiā id obstat quod subsequēter dicebatur: non alia rōne diphthongū a præterito cecidi abnici nisi qa eius prima correpta est: in qua diphthōgus stare non pōt. Nam ob id quoq; diphthongus abnicitur: qa illa remanē te nullo pacto breuis ipsa diphthongus eo in loco ob consequentiā consonātis haberi potuisset. In quo sane loco breuis syllaba ab auctoribus nostris requisita fuit: unde & si uocalis sequi potuisset: remānisset utiq; diphthongus: & breuis fuisset: quare magna cū ratione absq; diphthongo scripta fuit: & non illa qua dicebatur qa diphthongus æ breuis esse non potest: quod falsum esse ostendimus. Nec Diomedes aliiq; grammatici his quæ diximus contradicūt: cum uerū dicant uocalem longā esse diphthongo. Sequente cōsonante: nos de illorum mente expressim⁹. Sed iā ad alias græcas dictiones: quæ latine scribuntur redeundum ē

D ire cum. latino &. c. exili: hoc est absq; aspiratione scribū: dum formina babylonia adeo sua formæ timuit ip Palladi cōiungi non formidauerit. Quare cum se in palæstinæ stagno lauaret: in piscē cōuersa est: ex fontibus sua laqueo se suspendere uolauit: sed misericordiæ deæ in columbā cōuersa fuit: ut hanc descripsit

Ouidius li.metamor.iii.ubi ait.Dirce quã uersam squamis uelantibus artus &rehq̃. Fuit & altera Dirce uxor Lyci thebarũ regis:quã cũ prius Antiopã uxoré haberet:quã a Ioue cõuersa in formã satyri grauidata fuerat:ut in ea dictione uidim⁹:illã uelut adulterã Lycus dereliquit: & Dircẽ superinduxit:hæc semel in suspitionẽ adductam:ne cũ antiope Lycus cõcubuisset Antiopã ipsã; carcerari fecit:quæ insidiãtes part⁹ tẽpore & agente Ioue uincula rupit.Ac in monte cithæronе paries natos expositosquos pastor inuenies;p suis edu cauit.Sed tracto tẽporis a matre recognitis:& in ultionẽ iniuriarũ inducti Lycũ interfecerunt:& thæbanoq; regno occupato Dircẽ nouercã indomitorũ taurorũ caudis distrahẽdã alligauerunt;q cũ usq; ad locũ limpidissimi fontis illã traxissent:fingunt poetæ in fontẽ nois fontem cõuersam fuisse.Quare dixit Ouidi.in Ibin.

Perq; feros montes tauro rapiente traharis.

Vt tracta est comitum imperiosa Lyci.

D ircæus cũ.i.latino &.e.exili atq; æ diphthongo in penultima scribit' dicit' aonius siue thebanꝰ.nã pars boetiæ in qua fons est dircæus a Dircæ dircæa cognominata fuit:Lucanus in.iii.Cadmeaq; dircæ. Quare Virgilius in Alexi ait.Amphion dircæus in actæo aracyntho.i.Amphion thebanus. Similiter Statius in primo achilleidos cum narraret se thebana facta scripsisse inquit:scit dircæus ager.i.thebanus.

D yrrhachium cũ.y.græco & duplicato.r.a græcis scribit:quare a nostris secundũ.r.aspirari debet secundũ Prisciani doctrinã:& in penultima cuiꝫ.ch.aspirato &.i.latino scribitur:fuit ciuitas in epiro:de qua Lucanꝰ in principio li.v.inquit:Dyrrhachii rapiendas tendit ad arces:Et uocata prius fuit epidãnos:ut in ea dictiõne uidebimus:de qua Lucanus eodem libro.

Vndiq; præcipiti scopulis reuomentibus equor.

Exiguo debet;quod non est insula collo.

D iscus cum.i.latino &.c.exili scribitur.genus est uasis lati:& ob id portandis carnibus ad mensam q̃ aptissimũ ostendit Iulius Pollux ad cõmodum iperatorẽ de uocabulis rerũ:hoc nõnulli ex nostris lancẽ putauere.docente Iuuenale in satyra:Si te ꝓpositis:Aspice q̃ longo distendat pectore lancẽ.f.pisces qui super illo portabantur:ad eiꝰ similitudinẽ genus illud lapidis quo corpora exercebant uetere:sdiscũ uocabatur. Vnde Hora.in primo carmanũ.Neq; ũ liuida gestat armis brachia:sæpe discosæpe trans finẽ iaculo nobilis expedito.

D yenteria cum.y.græco & unico.s.atq̃.r.exili:& in penultima cum.i.latino scribitur:est intestinorum exulceratio.Nam dys cum componitur semper quod malum exprimit:& ἔντερα intestina dicunt.

D yphilus prima cũ.y.græco:penultima cũ.ph.aspirato &.i.latino atq; unico.l.scribit' nomen ẽ ficticiũ:quia si malum amicũ designat.nã cõponitur ex dys:quod ut diximꝰ in compositõe semp aliquid mali denotat: & φι λοσ quod ẽ amicus:unde quod ait Iuuenalis in.xiii.satyra:ubi de græculis loquitur.Non est romano cuiq̃ locus hic ubi regnat Prothogenes aliquis uel dyphilus.

D yscholus cum.y.græco &.ch.aspirato scribit' græcũ uocabulũ ẽ significãs malũ ac pniciosum:seu toleratu difficilem.Nam componit' a dys:& χο λη:quæ est cholera:q̃si mala cholera:seu χο λοσ iracundia.

D ispõdeus cũ.i.latino & absq; aliq; diphthongo scribit':& cõponit' ex dis:qd' est bis:& spóde⁹.de quo i sua dictõe uidebimꝰ.Ni pes ẽ ex duabꝰ spõdeis cõstis:hoc ẽ ex qttuor lõgis tẽpoꝝ.viii.ut oratores:cõdimẽtis.

D ubus cũ duobꝰ.a.latinus scribit':atq; ꝑfertur cõponiturq; ex dis qd' ꝑn.d.sæpe in compositione abscit: & iambus.Nam pes est constans ex duabus iambis:hoc est ex breui & longa:& iterum ex breui & longa:tẽporum sex: ut amœnitas olympi.

D troche⁹ cũ.a.latino &.t.exili atq; ch.aspirato & absq; diphthongo scribit':& simili mõ pes ẽ bitroche⁹:ut in dictõe troche⁹ uidebimꝰ:Ni cõstat ex lõga & breui:& iterꝫ lõga & breui:tẽporꝫ sexti cãtilena:iperator

D ithchus cuiꝫ.i.latino utrobiq;:&.t.exili atq;.ch.aspirato scribitur:dici potest a nostris geminus uersus.Nam ex dis quod est bis & κιχεσ uersus componitur.

D ithyrãbus prima cum.a.latino:sequens cuiꝫ.th.aspirato &.y.græco scribit':fuit teste Herodoto uir thespiæus:a quo credimus genus illud uersuum cognominatũ fuisse:de quibus Hora.in.iii.carminũ inquit.Laurea donandus apollinari:Seu per audaces noua dithyrambos:Verba deuoluit numeriq; fert lege solutis

D tus cũ.i.latino scribitur:dici potest a nostris generosus:quasi a Ioue uel deo ortus:sic & apud græcos obseruasse uidetur Homerus:cum ait Διὸσ ἀχιλλευσ.i.gentrosus Achilles.Eodeq; modo Virg.li.xi.æneidos Quas ipsa decus sibi dia camilla.

D mos cum.m.post.d.in eadem syllaba:& cum.i.latino in fine scribitur:significat apud nos seruum:qua fine dictione quidam comici ex nostris ad græcorum imitationem usi fuerunt.Sane apud illos Δωμὸσ scribitur:ubi hæc dictio conuertit.o.in.i.latinum:ut supra diximus.

D oc⁹ cũ.c.exili scribit':dici põt latine tignũ uel trabes:q̃ sane dictõe utit' Pli.li.xi.naturalis historiæ cũ ait.Emicant & trabes igneæ:simili modo quas doc⁹ uocãt:quales cũ lacedæmonii classe uicti iperiũ græciæ amisere

D odona cũ duplici.d.& duplici o scribit':fuit epiri oppidũ habens propinquũ nemus Ioui sacratũ quernis totũ atq; ideo glandibus superabundans:eratq; adeo nobilis querceis:q; ex ea ornatissima fierent uasa:ut Helenus apud Virg.li.æneidos.iii.Sup atq; æreis ingens argentum dodonæosq; lebetas. Vnde ab excel-

lentia nemoris: ait Virgi. li. georgicorum. i.

Prima ceres ferro mortales uertere terram.
Inflituit: cum iam glandes atque arbuta sacra.
Deficerent siluae: & victum dodona negaret.

D olon cū unico .l. scribit' fuit teste Homero li. x. iliados troianus cumenidis clarissimi præconis filius. Vnic⁹ hic cū explorator ad græcos missus ēt ex quinq; fratribus flagellis. Vir aut astq; valde locuples: liberali ad modū facie: sed egregia pedum permutate præditus.

D onysa cuī. y. græco & unico .l. scribitur: insula est in mari ægeo.

D olopes cū unico .l. scribit' populi sunt thessaliæ: ut ostendit Lucanus in. vi. Homer⁹ uero li. ix. iliados in ora tione phœnicis ad Achillē dixit illos in extrema phthiæ ora usq; ps est thessaliæ habitare. Solus Plinius inter omnes: quos legi li. iiii. naturalis historiæ dixit eos esse populos ætoliæ.

D ory cum. y. græco in fine montem est oppidi positio: quod apud nos lauream significat.

D oryphor⁹ cū. y. græco scribit' adhuc pōt latine stipator uel satelles. nā cōponit' ex δορυ qđ' est lācea & φορος portans: fuit etiā nomē uiri ppriū: de quo Quintili. in. v. An uero statuaę artifices pictoresq; clarissimi eius corpora ōi specie fissima fingendo pingēdoue efficere cuperēt: unūq; in hūc incidērūt errorē: ut Bogoā aut megabyzū aliquē in exēplus operis sumerēt sibi: ex Doryphoro illū aptum uel militiæ uel palestræ: aliorum quoq; iuuenū bellicosorum & athletaę corpora decora uere existimarūt. Nos q oratorē studem⁹ effingere nō arma: ex tympana eloquētiæ demus. De eodē Thucydides de bello peloponesiaco doryphorū inquit Polycletus effinxit: quam statuā sibi magistram aiūt fuisse Lysippus.

D orydus cum. y. græco & .c. exili scribit': fuit teste Homero li. xv. iliados filius nothus Priami: quē Aiax bello interemit: pōq; interpretari lanceę gloria. Nā δορυ ut diximus lancea seu hasta ē & κλεος gloria.

D oriſc⁹ cū. s. latino & .c. exili scribit' urbs ē littoralis thraciæ fere ex opposito ad famothraciā & a Dory nympha hoc est mari cognominat': iuxta hanc teste Herodoto li. historiaę. vii. campus ē magnus euisdeq; nois q quē hebrus amnis defluit: in hoc campo struxit arcē Darius rex persaę Quo in loco post Darū uenies Xerxes filius cōtra græcos uoluit exercitū suū ēōnumerare & ordinare. Quin & naues ad portū urbis reduci fecit: ac numerum omnium reconscerū. Sane doriscū dixit Plinius li. iiii. naturalis historiæ decies centies millium hominum capax: atq; ita Xerxem sibi dinumerasse.

D oris cū. s. latino scribit': fuit teste Hesiodo in theogonia nympha quædā Oceani filia ex Thety uxore: quaę Nereo fratri uxorē dedit: ex qua magn⁹ nymphārū numerus procreatus ēt: hæc a nōnullis interp̄tat' amaritudo quæ Nereū hoc est mare a νερος qđ' est aqua dictum: semper consequitur. Quōobrem nōnunq; a poetis doris ipsa pro mari ponitur: ut Virgi. in Gallo.

Doris amara suam non intermiscat undam.

D oria & dorica cum. i. latino scribuntur: ac .c. exili in secunda nōa sunt eiusdē partis achaiæ: quæ propiqua est athenis dicente Platone li. legū. ni. dori a dorieus mutato noīe appellati ꝑpter domicilia quo exules refugium fuerūt. Seruius uero sup. ii. aeneidos: Dorica inqt a doro Neptuni filio ducit'. Ex dorica aūt ducta fuit colōia i asiā iuxta æoliā in q̄ urbes erāt teste Herodo. li. historiaę. i. Libos telydōt cattaros cocos & cosdos

D ories cum. i. latino & unico .e. scribitur: populi sunt dorieæ iuxta æoliam.

D onees cū. s. latino & geminato .e. scribit': populi sunt nōnulli ut ostēdit Herodoteus li. historiaę. i.

D orodoche cū. ch. aspirato scribit': fuit teste Homero li. xvi. odyſſeæ filia Orsilochi & uxor Icarii

D orcoon cum .c. exili sequente geminato .o. scribitur: fuit teste Homero li. v. iliados uir troianus pergasi fili⁹ & Aeneæ socius: quem Agamēnon in bello interemit.

D ornū aliq; cum .r. nōnulli cū .c. absq; aspiratione: & .i. latino scribūt nomē fuit fœminæ diminutū a fine adolescentiæ amatoriæ cā sic platinum & a δωρον sic deductū quasi dulce & amabile donum.

D raco cū .c. exili scribit': & ut scribet Pli. li. viii. naturalis historiæ & Solinus similiter ueris draconib⁹ ora parua sunt: & ad modū nō dehiscentia ſ arctæ fistulæ. p quas trahunt spirit⁹ & linguas exerūt: oppenū in dentibus unus: ſ in cauda habēti ex uerbere potius q̄ ictu nocentis de quo late Lucanus li. ix. scripsit: & teste Plī. in præfato libro dracones uiginti cubitorū apud indos & ethiopas sunt: in quoq; montibus dicēt ēt erēnos quosq; inter se crātū more cōtextos erectis capitib⁹ uehificātes ad meliora pabula arabiæ fluctib⁹ uehi de quo forte Lucan⁹ libro. vi. intellexit cū ait: Non arabū uolucer serpēs uariataq; rubris Aequoribus cuſtos preciosæ uipera conchæ. Vocamus etiā draconē teste Plī. li. xxv. naturalis historiæ palmarē: sit aut omnium pluribus induratū q; annis quod ex tortuositatum similitudine acceptum puto.

D racema cum .c. exili & æ diphthongo scribitur: est dracenis femina.

D rachma cū .ch. aspirato scribitur: q̄d' nōnulli moderniores in g ob litteraę affinitatē euertūt. Et ex decem & octo siliq; hoc ē tribus scrupulis cōstare dicebat': ut uidebimus in dictiōe talentū. Fuit etiā drachmō teste Iulio Pollace de uocabulis rei ad cōmodum Cæsarē atheniensi nomisma: q̄d' ut ait bos etiā uocabatur qa cuiusmodi alalis figura designatus erat. de quo i legibus draconis ſe scripsū cōperisse asserit & forsitan de illo intellexit Homerus li. vi. iliados quū tazat Diomedis & Glauci arma quæ iniqua permutarunt. Ita ut

Diomedis arma nouem bobus & Glauci centum taxata dixerit. Quod sane Plini⁹ de animalibus exposuit.

D repanum cum.e.absq; diphthongo &.p.absq; aspiratione scribitur: urbs est Siciliæ: haud longe a monte eryce trans promontorium lilybeu dicta teste Seruio super.iii.eneidos uel a curuitate littoris: in quo sita ē uel a falce: quam Saturnus post amputata uirilia. Cælio patri illuc proiecit: Vbi ex cruore. Cæli & spuma maris Venerem natam quidam poetæ fabulantur. Alii id Ioui imponunt: qui id idem Saturno effecerit. de drepano uero inquit Ouidius libro fastorum: Quisq; locus curuæ nomina falcis habet. Nā ἅρπη græce latine falx dicitur.

D resus cum.y.græco absq; diphthongo scribitur: fuit teste Homero libro.vi. iliados: uir troianus ab Eurialo in bello interfectus.

D ryades cum.y.græco scribitur: sunt nymphe a quercubus denominatæ: quia siluas habitare dicebātur. Nā quod græce ἄρυς apud nos quercus dicitur.

D ryas cum.y.græco scribitur: fuit teste Homero uir thessalus & amicus nasloris.

D rylon cum.y.græco & unico.l. scribitur: fluuius est dalmatiæ: qui teste Ptolemæo a scardo monte profluēs: & per mediam superiorem mysiam pergens in danubium influit.

D ryme cum.y.græco scribitur: fuit teste Herodoto achiuorum colonia.

D ryopis prima cum.y.græco: & ultima cum.i.latino scribitur: prouincia est a rege cognominata: quæ primo attica: postea helles dicta fuit.

D ryopes cum.y.græco scribitur: populi sunt iuxta parnasum montem insidentes: & teste Seruio Apollinem maxime uenerantes. hos phocenses Vibius esse dixit. de quibus Virgilius libro eneidos.iii. meminit cum ait: Cretesq; dryopesq; fremunt pictiq; agatyrsi.

D ryadæ cum.y.græco sequente.a. scribitur: fuerunt gallorum religiosi quidam & sapientes a quercubus denominati: quia in siluis habitare consueuerant. Vnde Lucanus libro primo ad illos locutus inquit: Nemora alta remotis In colitis lucis: Et Plinius in fine libri.xvi. naturalis historiæ: Nihil inquit habent dryidæ. Ita enim galli suos appellant magos. Hos Aristoteles in libro de magia & Sotion in libro successionum diuinum humanarumq; iurisperitissimos dixere: ac præterea religiosi deditos & semnotheos appellatos. i. castos & uenerabiles: Quorum ritum & mores Lucanus late prosecutus est: & quædā Plinius tetigit: sed ut ait Suetonius in uita Claudii dryidarum religionem apud gallos dyræ immanitatis tantum ciuibus sub Augusto interdictam: Claudius imperator quintus penitus obolenit.

D romos cum.r.ante.o. scribitur: dicitur latine cursus: & accipitur non solum pro actu sed pro loco ubi curritur. Suetonius in uita Neronis: Elephanto superſedens peragratum dromorum decucurrit.

D ulichium cum.i.latino utrobique & unico.l. atque.ch. aspirato scribit⁹: insula est in malliaco mari una echinadum: hoc est teste Plinio libro.iii. naturalis historiæ corintho proxima ante leucadā: & achaiam posita: ab ortu uidens strophades: & ab occasu ithacam: in qua quidem regnauit Vlyxes. unde dulichius dictus ē.

E Bur sine aspiratione uel diphthongo cum primam breuem habeat: scribitur: & græcā habere originem atque a burrhuendo nomen assumere quidem uolunt. Vnde eborea magis q̄ eburnea in prosa dicere debemus: ut apud Quintilianum in.vi. de institutione oratoria: ut Chrysippus inquit cum in triumpho Cæsaris eborea oppida essent trāslata. Et post dies paucos Fabii Maximi lignea tlechas esse oppidorum Cæsaris dixit. Vlpianus de legatis.iii. Quod si inquit in codicibus sint membraneis: uel charthaceis uel etiam ebureis: uel alterius materiæ: uel cerratis codicillis: & paulo post subdit eboream bibliothecam emit. Inuenitur etiam eburna.

E cameda cum.e. enli scribitur: fuit teste Homero li.xi. iliados magnanimi Arsinoi filia forma deabus æquanda: quam a cæteris græcis electam Nestor quod consilio reliquos anteceller et: sibi donatam e tenendo ad græcorum castra deportauit: cui illa decore & iucunde ministrabat.

E chenes cum.ch. aspirato & absq; diphthongo scribitur: & fuit teste Homero libro.vii. odysseæ omniū phæacum generosior.

E chidna cum.ch. aspirato &.i. latino scribitur: dicitur latine uipera: sed illa maxime accipimus: quæ ab Hercule interfecta fuit: dicente Ouidio.li. fastorum.v.

Sanguine centauri lernæa sanguis echidnæ.
Mixtus ad attilium tempora nulla dabat.

E chimæra cum.ch. aspirato &.i. latino atq; unica.n. scribitur: ac penultima per æ diphthōgum: Genus est parium piscium: ut scripsit Plinius li.ix. naturalis historiæ: &.xxxi. eiusdem uoluminis dixit idem auctor semipedales & admirandæ uirtutis esse. Ita ut nauis cui adhæret echimæis: licet plenis uelis per mare decurrat & cunctæ maris procellæ desciuant: quasi radicatam & immobilem firmet: de quo Lucanus libro.vi.

Non puppim remeans euro tendente rudentes.

Immediis echineis aquit. dicit aũt echineis ab ἔχω. i. teneo & ναυς hoc est a cõtinendis nauibus: Sed echinus alius est piscis optimi saporis: cuius cibum plures conferre bonitates ostendit diuersorales. Quem & iucũdi saporis ex eo fuisse uidetur: quod delicatissimi homines illo delectabantur adeoque dicat Iuuenalis in satyra Crispini nunc quoque de Domitiano locutus: Et semel aspecti lituus dicebat echini. Vnde eos præcipue ad litus messentũ oriri ostendere uidetur: Horatius cum ait: Ostrea circeis messeno oriuntur echini. A quibus ob similitudinem spolia castanearum dicuntur echini: eo q̃ pungunt: ut ille Martialis in ultimo.

Ille licet digitos testudine pungat acuta.

Cornice depolita mollis echinus erat.

E chinades cum. ch. aspirato & .i. latino scribitur: insule sunt teste Herodoto libro historiarum. ii. in mare eo mari ex opposito ad hostium achelοi. Homerus uero libro. ii. iliados addidit ex opposito ad helidem: & declinatur secundum omnes poetas: & Homerus lib. ix. odysseæ echinas echinadis. Sed lib. iliados. ii. declinauit echina echinæ cum ait: Δουλιχιον ἐχινας νεμον. Nec dixit ἐχινα δον ut ipse alibi: & alii poetæ consueuerũt ut nonnulli eius expositores annotauere: quod ideo dixi: quia certo apud quendam auctorẽ ex nostris sic quoq; declinatum comperi: nec iam recordari ualeo cuius & apud Senecam est in troade: ubi dicit: Quolibet uento faciles echinæ.

E cyra cum. c. exili & .y. græco scribitur: dicitur a nostris: sed eo uocabulo utitur Terentius cum ait. Eyra est huic nomen fabulæ. Vnde Modestinus de gradibus & affinitatibus ait: Viri pater uxorisq; socer. mater aũt socrus appellatur: cum apud græcos ꝓprie uiri pater ἑκυρος mater uero ἑκυρα uocatur.

E chémon absq; aliqua diphthõgo & cum. ch. aspirato atque geminato. m. scribitur: fuit teste Homero. li. v. iliados Priami filius: quem Diomedes in bello occidit.

E chasis cum. c. exili subsequente. h. & .i. latino scribitur: dici potest a nobis excursus. nam componitur ex εκ & βαζω ϛμι quod est gressus ut Virgilius libro georgicorũ. i. describens tẽpestate præcauendã a rusticis.

E ctasis cum. c. & .t. exilibus atq; .i. latino scribitur: dici potest a nobis productio nam ab εκτεινω quod est produco derivatur: & est quando breuis syllaba in longam producitur: Virgilius: Italiam fato profugꝰ: & Excercet diana choros. Item teste Seruio super. iii. georgicorum fecit ectasim Virgilius in hoc uerbo reicio: cũ ait. Reice ne maculis infuscet uellera pullus: & li. x. eneidos sic ait: Atq; oculos rutilos reicit aruis. Nã eam re naturaliter breuis sita: Virgilio utrobiq; producitur: licet aliqui excusent: q̃ aliquando in declinatione positione ꝓducitur: ut cum primum. i. in consonantẽ conuertit: ut reieci reiecerami: q̃ ut ait argumẽtum hoc magis est q̃ ratio. Nam ut supra uidimus. i. ꝓ simplici consonante ponitur.

E cthlipsis cuius. c. exili & .th. aspirato atq; .i. latino utrobiq; scribit: dici potest expressio quando. f. sequẽte uocali littera uel syllaba precedentis dictionis exprimitur: ut Multum ille & terris iactatus & altoiubi. u. cum m. exprimitur: & mille alia in loco & eadem figura est: quæ alio nomine uocatur ellipsis.

E do cum. e. absq; diphthongo scribitur: & græcum ac latinum est: sed in diuerso significato: nam cuius græcus eiusdem significat quod comedo. Homerus libro. vii. odysseæ de phæacibus locutus: quit ut ἐδοντες ἐδον τες hoc est bibentes & edentes: & primam desinet breuem. Dum uero latinum ex. e. præpositione cõponitur & do quasi extra do: sine præbeo: & primam habet longam. Nam tunc quoq; libros edere dicimꝰ cum illos publicamus. unde apud iurisconsultos titulus ẽ de edendo. Et apud poetas nõnunq; pro producendo & pariendo ponitur. Virgilius in bucolicis: Nec generis nostri puerum nec sanguinis edunt.

E dya cum. y. græco & .i. latino in diphthongum coniunctis scribit: fuit teste Hesiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia.

E ythales cum. y. græco & .th. aspirato scribitur: urbs fuit in ponto.

E etion cum geminato. e. & .t. exili atq; .i. latino scribit: habetq; accentum in antepenultima: fuit teste Homero lib. vi. iliados pater Andromaches dilectissimæ uxoris Hectoris: qui apud opulentas cilicie thebas apes elicensibus iperabat. Et ut ibidem ostenditur ab Achille cũ septem filiis interfectus fuit atq; eius urbs thebarũ euersa. Alius fuit hoc nomine: qui teste Cleomene in stromateis samothracii cerimonias ritusq; cõstituit.

E gestha absq; aliqua diphthõgo & cum. th. aspirato scribitur: fuit filia Hippotis troiani: quæ ne marinæ beluæ ob periuria Laomedontis secundus Appollinis responsa traderet: pater imposita nauicule misit quo fors tulisset: quæ tandem ad siciliam delata a crimisio fluuio in canem conuerso compressa Acestem edidit: ut in ea dictione uidimus: & ab ἐγειρω ponat quod est surgo & τιθημι posita: quasi expolita surgens.

E ioneus cum. i. latino & absq; diphthongo scribit: habetq; accentum in antepenultima: fuit teste Homero li. iliados. vii. unus ex græcorum principibus qui ad troiam uenerunt ab Hectore interfectus. Alter eodẽ nomine fuit thrax genere: & pater Rhesi illius regis: qui teste Homero lib. x. iliados nocte a Diomede & Vlyxe interfectus fuit.

E lectra absq; aliqua diphthongo & .ct. exilibꝰ scribitur: fuit teste Hesiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia: uxorq; Atlantis: quæ illi Hyam uirilis sexus genuit: & filias quinq; formellas. Quarũ una ut nonnulli uolunt etiam: electra dicta fuit: quæ Ioui Dardanum peperit: dicente Virgilio li. eneidos. viii.

Dardanus iliace primus pater urbis & auctor.

Electra ut graii perhibent atlantide cretus: & subdit:
Electram maximus atlas edidit: æthereos humero: qui sustinet orbes. Similiter Ouidius libro fastorum. iii.
Dardanon electra quis nescit atlantide natum. At uero Seruius Atlantem hunc Electre patrem non illum: quem dixit Virgilius: sed regem quendaꝫ fuisse Italiæ memorat. Altera fuit Electra Orestis soror: quæ illū
E manib⁹ Clytheñnestræ matris: & Aegisthi uictrici liberauit: de qua late Sophocles in tragœdia: quæ Ἠλεκτρα inscribitur.
E lectryō cū .ct. exilib⁹ & .y. græco scribit': fuit Amphitryōis frater: & fili⁹ Alcæi: ut testis ē Hesiodus in aspide.
E legia cum .e. absq; diphthongo & .i. latino scribitur: dici potest latine miserabilis siue miseria. Nam prouenit ab ἔλεος: quod est misericordia: & apud nostros habet accentum in antepenultima: ut Ouidius libro .iii. de fine tituli: Venit odoratos elegia nexa capillos: hinc uersus illos elegos diximus: qui cum impares sint: miserabiles hominum erūnas: amoriūque labores decantant. Vnde bene Horatius in præcepeis poeticis inquit: Versibus impariter iunctis querimonia primum. Post etiam uota inclusa est sententia cōpos. Quibus ut ait Quintilianus græcos prouocamus. Et omnium ille elegantissimum & uersuꝫ putat Tibullū. Scripserunt & alii ut Propertius Ouidius & Gallus. Apud græcos uero primeeps habitus est Callimachus: secundus Philetas.
E leon cum unico. l. & .e. absq; diphthongo scribitur: fuit ciuitas boetiæ: de qua meminit Homerus libro .x. Iliados.
E lis absq; aspiratione principii: & cum unico. l. atq; .i. latino scribitur: urbs fuit ardiæ: iuxta quaꝫ alpheus fluuius oritur: hoc est iuxta eius oppidi circum: ubi cursu exercebantur equi: unde adiectiuum eleus elea eleū derivatur. Horatius in .iiii. carminum. Siue quos elea domuꝫ reduxit palma cælestis Pugilēue equūue. Virgilius in .iii. georgicorum: Hic uel ad elei metas: & maxima campi sudabit spacia.
E lemosyna absq; aliqua diphthongo: & cum .y. græco scribitur: deducturq; ab ἐλεος quod est misereor.
E lenchus cum unico. l. & .ch. aspirato scribitur: dici potest a nostris redargutiuus. Ideo dicuntur syllogismi elenchi: hoc est redargutiui & sophistici elenchi: hoc est apparentes redarguitur. Sumitur & nonnunquam
p lapide precioso ut Iuuenalis in satyra: Credo pudiciciam: Auribus extensis magnos cōmisit elenchos.
E lephas & elephantus: utrunq; apud nos comperitur: & cum .e. absq; aliqua diphthōgo & .ph. aspirato scribitur: & ut testatur Solinus duo sunt genera elephantum: nobiliores indicat magnitudo: minores nothos dicunt: candore dentium intelligitur iuuenta: nobiliores sunt indici q̄ mauritani: biennio ut difiniuit Aristoteles utero grauescunt. Nec amplius q̄ semel gignunt: nec plures q̄ singulos. Viuunt annos trecentos: odorem maris uel maxime fugiunt. Similiter grunitum fugit: elephantes eodem Solino teste anno urbis cōditæ trecentesimo septuagesimo secundo Italia in lucanis primo bello epirotico uidit. Sane elephas habet accentum in le. modo græco non latino.
E lephantina cum .e. exili & .i. latino scribitur: fuit teste Herodoto libro historiaruꝫ .ii. urbs clarissima distans a thebis ægyptiis stadiis .xiiii. ginti & octingentis stadiis.
E leusis uel eleusin cum unico. l. & .i. latino scribitur: & teste Seruio in primum georgicorum ueteris in .n. defunt quod in obliquis habet q̄ in .s. ut eleusinos: sicut delphinos & attinos: fuit urbs in thera insula sub euboia iuxta atticam: ut ostendit Ptolomeus in geographia. Quare dixit Seruius ciuitatem esse atticæ prouinciæ: haud longe ab athenis: in hac Triptolemus natus est: ut in ea dictōe uidebimus ab hac tota insula eleusina dicta fuit.
E lice cum unico. l. & .i. latino atq; .c. exili scribitur: fuit primo nomen oppidi cuiusdam achiuoruꝫ in peloponeso: ut dixit Iginius: in quo Calistonem natam ferunt: & a quo elicen denominari uolūt: In hoc teste Herodoto libro historiarū. i. Iones fugati sunt ab achiuis: Cum ergo Calistonem in maiorem ursam uersuꝫ dicamus: consuesum⁹ elicen p maiori ursa itelligere: ut Cicero li. ii. de natura deoꝝ referēs uersus arateos ostēdere uidetur: cum ait: Aduersum caput hunc elicē truculenta tuetur'.
E lisa cum unico. l. & .i. latino atq; unico. f. scribitur: fuit nomen proprium Didonis: nam Dido lingua phœnicia uirago latine exprimitur.
E lysium sine aliqua aspiratōe in emēdatissimis codicib⁹ græcis semp comperi: secūda cū .y. græco & penultima cū .i. latino scribit': nec umq; cū duplicato .l. scribi uidi: ut nōnulli inscii uolunt: & ut dicunt poetæ elysiū in medio inferoꝝ est fuis felicitatib⁹ plenū. Virgilius .vi. Soleq; suū sua sydera norūt. Philosophi uero quidā dixerunt elysium esse insulas fortunatas: de quib⁹ late Horatius in epodo dixit incipiens his uersibus.
Manet oceanus circūuagus arua beata.
Petamus arua diuites & insulas.
Reddit ubi cererem tellus inarata quot annis.
Et iputata floret usq; uinea: quas Salustius in historiis inclytas esse dixit Homeri carminibus: secundū theologos uero teste Seruio in .v. eneidos est elysium circa lunarem circulum: ubi iam aer purior est dicente Virgilio: Aeris in campis: & Lucanus: Quodq; patet terras inter lunaeq; meat⁹: Nō illic auro polita: nec ture sepulti Perueniunt: nitne genus omne tuū & quæ dentur nocenia discet.

Elogiū ab aliquib⁹ græcis cū duplicato.l. scribitur: a nobis uero cū unico tātū: & ē apud nos testificatio de ali quo siue honoris siue uituperatōis ei⁹. Vituperationis quidē ut Quintil⁹. Non ē indoctę qđ⁹ potentiō nullū ad effectū ad exhortationē uirtutis elogiū: quia de scelere cōstaret. Modestinus uir iurisconsult⁹. Defertores inqt auditū fuū indicē cum elogium.i. cū uituperatōe mutat. Honoris uero ei⁹ ut Cicero in qđ⁹ elogiū plurimæ cōtinūt genera: & itę quid elogia sepulchrorū: quæ qualia sint Suetoni⁹ in Claudii uita ostendit dicens: Nec contentꝰ elogiū tumulo eius uerſib⁹ a se cōpositis insculpſisse: etiā uitæ memoriā ꝓsa oratione cōposuit. Cicero Solonis qđ⁹ sapientis elogiū est quo se negat uelle suā mortē dolore amicorū & lachrymis uacare.

Elpenor absq; aliq; diphthongo scribit⁹ fuit comes Vlyxi⁹q; teste Homero i odyssea a Circe cū aliis sociis cō uersus fuit i porcū: dicere ergā Iuuenalis satyra: Quis nescit uolusii Et cū remigib⁹ grunisse elpenora porcis.

Elapsis cū duplicato.l. & .s. latino scribit⁹ trāsfert a Quintil. detractionē componit⁹ ex ἐκ & λείπω: quod ē desero. Vnde aliqui penultimā quæ est diphthongus ei in.i. longā conuertūt: nōnulli in.e. & dicūt elepsis cum.e. in antepenultima: & est figura cum in scansione abiicit⁹ consonans in fine dictionis cum præcedenti uocali quando.s. sequens incipit a uocali: quod frequenter de.m. consonante obseruat⁹. Virgili⁹ in primo æneidos. Multum ille & terris iactatus. Horatius libro sermonum: Omnibus hoc uitium est cantoribus inter amicos: & est eadem figura cum ea quam supra ecthlipsim diximus.

Embryo iam a latinis omnibus dicit⁹: & masculini ponitur: ac eum.y. græco scribit⁹: sed apud græcos neutrū est: & ἐμβρυον dicit⁹ quod denotat intus germinantis ac fœturientis. Nūc componit⁹ ex ἐν quod intus hic de signat: & βρύω germino id quoq; ē quod in utero matris uiuit: atq; incrementa suæ speciei accipit.

Emathia absq; diphthongo & cum.th. aspirato atq; .i. latino scribit⁹ regio est quæ teste Gellio li. xxii. noctiū atticarū postea macedonia dicta fuit: ut in ea dictione uidebimus. nam alibi a rege nomen assumpsisse comperi.

Empedocles cum.e. exili scribitur: fuit teste Hippobato Metonis filius: & eius auus Empedocles agrigentin⁹ uir insignis. Thelauges uero dicit illum filium fuisse Archiomi: habuitq; fratrem teste Fauorino in cōmentariis Cilicadem nomine: fuitq; Empedocles Pythagoræ auditor: ut Timæus attestatur: & primus oratoriæ inuentor: quē adhuc puerum Zeno dialectice: ut scripsit Aristoteles libro de sophistis: Refert Satyrus eum medicum fuisse & oratorem optimum: eumq; discipulum Gorgiam leontinū: qui de arte rhetorica scripsit quem Appollodorus in chronicis tradidit centum & nouem ætatis annos implesse. hunc ait Satyrus dicere solitum se adfuisse Empedocli magicā exercenti. Ipsiq; in poematibus id ꝓfiteri: & complura alia: ut pharmacis quibus morbi & senectus arceantur: mouentorum flatus pellantur: salubres inducantur: mortui reuiuiscant. Ideo eum multis modis admiratione dignum dixit Thyrrenus in. xix. historiarum li. Eidem teste Zanto cum regnum offerretur: constanter renuit: cariis. f. amplectens uitæ simplicitatem q̄ regum delicias Scripsit uersu tragœdias quas tamē Heraclides Serapionis filius alterius fuisse dixit. Hieronymus uero historicus dixit se illius quadraginta tria opuscula legisse. Aristoteles etiam sæpissime illius opiniones retulit: cum olympia adisset omnium in se uertebat ora. Nullius magis q̄ eius mentio apud omnes fiebat. Idem teste Timæo carmine se deum dixit. Floruitq; teste Gellio libro. xvii. noctium atticarū eo tempore quo Fabii apud Cremeram interfecti sunt. Mortem uero eius diuersi diuersimode retulerunt. Nam dicunt aliqui q̄ cum agrigentum conderetur: & illius instituto inimicorum nepotes obsisterent: ille mœrore in peloponnesum decedens diem obiit. Heraclides uero ait: quod eum interesset sacrificio ad Pysianactis agrum una cum multis & peracto sacro alii in diuersis locis uillæ huc & illuc euntes: sub arboribus se componentes quiescebant: ipse solus Empedocles in sao loco mansit: ubi accubuerat ad sacrum: sed mane cæteris surgentibus ipse non inuentus. Alii de eo nihil scientibus: dixit unus ex seruis se media nocte uocem audiuisse magnam uocantem Empedoclem: Cunque surrexisset nihil præter lucem uidisse: & tædarum splendorem. At uero Hippobatus dixit illum cum surrexit æstum petiisse seque in ignes iecisse: ita ut eum fidem cuperet facere se deum esse: cum esse: flammis consumptas fuit: postea rem agnitam & exploratam fuisse: cuius una ex illius crepidis in flamme ad exteriora reiectis atq; comperta fuerit. Quam opinionem secutus Horatius circa finem suæ poetriæ inquit: Siculique poetæ.

Narrabo interitum deus immortalis haberi .
Dum cupit empedocles ardentem frigidus ætnam ,
Insilit: Sint & alii qui aliud seruent: sed hæc sufficiant.

Emphasis cum unico.s. post.a. & .i. latino scribitur: figura est cum maius dicitur: sub quo etiam minus intelligere uolumus. Virgilius libro georgicorum primo. Cum iam sacræ deficerent siliquæ & uictum dodona negaret: hoc est non solum alias: sed etiam sacras. Nam teste Seruio harum fertilitas aliarum denotat infecundam ubertatem.

Empiricus cum .i. latino sequente .c. exili scribitur: dici potest a nostris experimentator: & deducitur ab ἔμπειρία quod est experimentum.

Empyreum cum .y. græco scribitur: dici potest igneum: nasq; a πῦρ quod ē ignis descendit: sed ut dicunt theo

logi magis ab ipsius ignis splendore: q̃ ab igne denotationem assumpsit.

Emplastrum cum.s.immediate post.a.& r.exili scribitur: dici potest a nostris fictum seu informatum. Naz ex ἐν præpositione quæ significat in & πλάττω quod est fingo seu formo componitur. Vnde ex diuersis rebus confingi & formari consueuit.

Emporium cum.i.latino scribitur: locus est mercatus uel nundinatõis: & a πορίζω quod est mercor uel acquiro deducitur: quasi emporium.

Enatosis cum.t.simplici & i.latino utrobiq; scribitur dici potest latine refragatio.

Encænia cum.c.exili & æ diphthongo in antepenultima: & i.latino i penultima scribitur: dici potest a nostris innouatio. Naz componitur ex ἐν præpositione quod est in & καινίζω nouo.

Enceladus cum.c.exili & e.absq; diphthongo scribitur: fuit Titani & Terræ filius: quem fulmine a Ioue ictũ & æmæ monti suppositum dixit Virgilius libro æneidos.iii.

Enchiridion cum.ch.aspirato & i.latino utrobique scribitur: dici potest a nostris manuale. Nam componit ex ἐν præpositione & χειρίδιον quod est diminutiuum a manu deductum.

Endromys cum.y.græco scribitur: genus est uestimenti villosi & hyemalis: de quo Iuuenalis in satyra tertia inquit. Ignaculum brumæ si tempore poscas. Accipit endromyda & tyrium uestimentum esse ostendit cum ait in satyra Credo pudicitiam Endromydas tyrias & fœmineum ceroma: Quis nescit.

Endiadis cum.i.latino utrobique scribitur: & est figura cum duo diuersa nomina in unam conuenientiã cõ iunguntur: ut Virgilius libro georgicorum.ii. Pateris libamus & auro. i. pateris aureis: & libro.i.æneidos. Moléq; & montes insuper altos. i. molem montium. Idem libro.iii. In partem & prædam. i. in partẽ prædæ

Endymion cum.y.græco in antepenultima & i.latino in penultima scribitur: fuit pastor qui Lunam a poetis dicitur amasse: a qua primum repulsus postq; albos eius greges aliquandiu pauit: in eius gratiam suscepta est: & ut dixit Cicero li.ii.tusculanarum: Cum super Latmo monte ioniæ obdormisset: a luna deosculatus é. Iuxta quod dixit Ouidius libro.iii.de arte amandi: Latmius endymion non est tibi luna pudori. Idem Virgilius libro.iii.georgicorum tetigit cum ait: Munere sic niueo lunæ si credere dignum est: & reliqua quæ Macrobius libro saturnaliũ egregie exposuit: & Pli.libro.ii.naturalis historiæ figmẽtũ omne enodauit

Energia cum.i.latino scribitur: quiq; apud græcos sit ei diphthongus: dici potest latine efficacia. Vnde Hieronymus: habet nescio quid latentis energiæ uim: uocis actus: & componitur ex ἐν præpositõne & ἔργειν quod est operari: & inde energumenos actiuus. Est etiam energia figura quædam: qua rerum gestarum: aut quasi gestarum sub oculis fit inductio.

Enipeus cum.i.latino & p.absq; aspiratione scribitur: fuit teste Homero li.viii.iliados generosi Lebei troiani filius & Hectoris auriga dilectissimus: quem Diomedes lancea: quam in hectora contorsit interfecit.

Enipheus cum.i.latino & ph.aspirato atq; cu diphthongo scribitur: fluuius est thessaliæ ab othry mõte defluens: quiin apidanum sceleri cursu præcipitat: iuxta quod fuit horrendum illud prælium inter Cæsarẽ & Pompeium: quod totum concussit orbem: dicente ipso Pompeio apud Lucanum li.vi. Sanguine romano q̃ turbidus ibit Enipheus. Et subiunxit cum ordinaret acies bellaturas.

Et iuxta fluuios & stagna undantis enipei.
Cappadocum montana cohors: & largus habenis.
Ponticus ibat eques.

Ennosigæus cum duplici.n.& unico.s.sequente.i.latino & æ diphthongo in penultima scribitur: nomen est Neptuni cõpositus ex ἔννω quod est concutio & γαῖαν terram: eo q; mare fluctibus terram concutere dicitur: exquo pro Neptuno græci poetæ posuerunt: ut Homerus li.vi.odysseæ ὀτε περραι ε κασσε ἐννοσίγαι ὀφιμε inuitat. Iuuenalis in satyra Omnibus in terris ait de Xerxe. Ipsum compedibus qui uinxerat ennosigæum. Itaq; Gellius libro.ii.noctium atticarum causas terræ motus sub dubio explicans inquit. Verum ne ui accidat specus hiatusq; terræ subeuntium: an aquarum subter in terrarum cauis undantium: Lustribus pulsibusue: ita ut uidentur existimasse antiquissimi græcorum: qui Neptunum ἐννοσίγαιον appellauerunt: an cuius aliæ rei causa nondum etiam pro certo creditum.

Enope cum.e.absq; diphthongo & unico.n.scribitur: urbs fuit in agro non longe a pylo sub regno Agamẽnonis.

Enthymema cum.th.aspirato & y.græco scribitur: genus est argumenti ex uno assumpto concludens: ut homo est substantia: ergo & animal est substantia. Quare festinus et imperfectus syllogismꝰ dicitur: ad quod perficiendum assumpti pars desiit: quæ est omnis homo est animal. Ideo Iuuenalis in satyra: Credo pudicitiam ait: Aut curuum sermone rotato Torqueat enthymema.

Epanalepsis cum unico.l.sequente.e.atq; ultima.s.p.& i.latino scribitur: dici potest latine replicatio uel repetitio. Componitur enim ab ἐπὶ & ἀναλαμβάνω quæ simul & rei: & iterum denotant: atq; ἀνάλψις quod ẽ acceptio. Nam tunc quoq; fit: cum una dictio in principio uersus assumpta iterum in fine eiusdem uersus resumitur: ut Virgilius libro.i.æneidos: Multa super Priamo rogitãs super Hectore multa: & Iuuena. Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit.

E panodos eum unico.n.scribitur:dicitur a nostris regressio. Nasq componitur ex ἐπι & ὁδος quæ duo simul etiam retro indicant:& ὄλοσ ita quasi retro posl uiam hoc est regressione; indicetur principatus bonus: est non autem bonus equi in tyrannidem commutatur.

E pammundas eum.i.latino scribitur:fuit clarissimus uir thebanus Polymni filius inter primos græciæ duces habitus:fuitque philosophus summus:& adeo rebus omnibus præfulgens:quod teste Iustino libro.vi. eum eo thebanorum gloria orta simul & extincta una fuerit.Namque teste Aemilio probo erat modestus prudens grauis:temporibus sapienter utens:peritissimus belli:fortis manu animo maximo:adeo ueritatis amicus:ut ne ioco quidem mentiretur.Idem continens:clemens:patiensque admirandum in modum. Non solum populi sed etiam amicorum ferens iniurias.In primis commissa celans:studiosus audiendi.Ex hoc enim facilime disci arbitrabatur.Paupertatem adeo facile ppessus est:ut de republica nihil præter gloriam ceperit:& alia pene innumera quæ de illo leguntur.

E panxesis cum au diphthongo sequente.x.consonante:& ultima cum.s.littera &.i.latino scribitur:dici potest latine incrementum.

E pidiarmus cum.i.latino &.ch.aspirato scribitur:fuit teste Plutarcho poeta græcorum comicus.Alter fuit philosophus patria cous:ut quidem uolunt.Nonnulli uero trimensem dicunt Elothalis filium:fuitque Pythagoræ auditor:cuius statuæ apud syracusas inscriptum erat ipsum tanto excellere doctis omnibus & claris uiris:quanto uel sydera ceteris solue! mare amnibus cunctis. Reliquit commentaria de natura rerum:de sententia:de medicina.Obiit nonagenarius.

E pidarida cum.i.latino &.ch.aspirato scribitur:genus est nauiculæ.

E pedisis cum.e.&.e.exilibus atque.i.latino scribitur:dici potest a nobis porrecho.Componitur enim ex ἐπι quod in compositione dicit super: & ἔκτεινω extendo: ut induperator pro imperator: & est similis huic epenthesis.

E penthesis cum.th.aspirato scribitur:dici potest interpositio.Componitur enim ex epi & εν quæ dicunt inter & τίθημι ponoeut Virgilius Maneant in religione nepotes: dicens religiom cum duplici.l.ubi unum interposuit.

E piodium cum.i.latino utrobiq; scribitur:absq; uero magis proprie cum œ diphthongo epiœdium dicũt. Nam ex epi quod est super & ᾠδὴ canticum componitur:ubi ω mega cum.i.in diphthongum communis in œ diphthongum nostram:ut supra iudicauimus:cõmutatur:& traductum a quibusdam antiquis compertum est:& id est teste Seruio in Daphnim epiodium:quod dicitur cadauere nondum sepulto:hoc est in eius laudem:& in hoc differre dixit ab epithaphio:quod post completam sepulturam dicitur.

E pdaunos cum.a.latino & genuino.n.scribitur:urbs fuit in epiro condita tempore Anci Marci quarti romanorum regis:quæ deinde dyrrhachium uocata fuit. Nam ut scribit Pomponius libro.ii.cum portus esset ad omnem graciam:& prius id nomen uelud in dauium iturus protendere uideretur:priori nomine abiecto dyrrhachium dicta fuit.

E pdaurus cum.i.latino & au diphthongo scribitur:urbs fuit quam quidaq; in epiro fuisse putauerunt:& postea dyrrhachium dictam:sed hi nominum similitudine decepti epidaurũ; pro epidauro intellexere. Est et epidaurus teste Plinio li.iii.naturalis historiæ ciuitas in achaia saronico quondam nomine redimita:Aesculapii de luboro percelebris.Vnde teste Solino romani pestilentia uexati continuis tribus annis:sumptis libris sibyllinis:sub forma serpentis Aesculapium uelut fatale remedium duxerunt ad urbem:a quo Aesculapius ipse Epidaurius cum.i.latino in penultima nominũ; uocatus est dicente Ouidio li.i.de ponto.

Afferat ipse licet sacras epidaurius herbas,
Sanabit nulla uulnera cordis ope.

Fuit etiam epidaurus insula quædaq; iuxta dalmatiaq; in illyrico mari sita: quod Lucanus ostendit libro.ii. cum ait:Illyris iouia uergens epidaurus in undas. Sed ut ait Plinius libro.ii.naturalis historiæ insula esse desiit.

E picenum cum.i.latino.c.exili & œ diphthongo scribitur:dicitur latine promuscuum.Nam componitur ex ἐπι præpositione & κοινὸς quod est commune.

E picherema cum.i.latino &.ch.aspirato scribitur genus est argumenti quod quidam ex nostris rationem appellauerunt.Cicero melius rationatinum.

E picurus cum.i.latino &.c.exili scribitur:fuit teste Metrodoro patria athenensis pago carchetius: Neocles & Carestratæ filius:ex philadrum familia.Heraclitus uero dixit eum fuisse nutritumicum eam athenienses sortiti essent:ac decem & octo annos agentem athenas rediisse.Quo tempore Xenocrates in achademia.Aristoteles chalcide scholam habebant.Defuncto autem Alexandro macedoniæ & athenarum statu perdita afflictis rebus:colophonem ad patres; migrauit:ubi congregatis discipulis athenas rediit sub Anaximeratenibiq; aliquatenus cum ceteris philosophatus est.Postea a se dictam sectam instituit.Et ut de seipso testatur.xiii. ætatis anno cœpit diare operã philosophiæ:eo qp Apollodor⁹ dicat: qd' percõtanti illi grãmatico quendaq; quid esset apud Hesiodũ chaos:nescuit exponere:adeoq; fuit ad philosophandũ tres eius fratres Neocles:

Charrodem⁹:Aristobulus:ferunt itē Mus nolesut teſtaſ Myroman⁹:At Dionyſius alicarnaſeus aliter de eo retulit dicens cū cū matre ædiculas circūiſſe purgamēta legentē:litteraſq; cū patre docuiſſe exigua ſtipe. Vnū ex fratribus ei⁹ lenocinatū eſſe:ipm aūt Leōtiæ meretrici cōgreſſuꝫ attribuiſſe ſibi libros Democriti de atomis:& Ariſtippi de uoluptate. Nec fuiſſe cuiē legitimū teſte Herodoto in li. de pubertate epicuri. Si mihi modo ifectātur eū Poſſidonius ſtoicus Nicolaus & Socyon qđ ſibi attribuere t in quinquattuor argumenta Diodis:Quin & ſcribēs ad Themiſtī leonis uxoré ingt:Quotus eni ego fuꝫ:niſi uos ad me pficiſcamini:prōpeus ipſe quocūq; uos Themiſta accerſatis irruere ad Philoclē formoſuꝫ adoleſcentem:ita ſcripſit cōſumor ac deficio:amabilē tuū ac diuinū ingreſſuꝫ ſuſtinens. In libro de finibus ſic ait. Nihil habeo quod bonū intelligā:ſi ſapore uoluptates:& quæ ex Venere conſtant:& quæ aurib⁹ percipiunt:& quæ ex formæ uenuſtate blandiunt:oculis his auferā. Epicterus hūc lacerat laſciue tanq; nimiū loquētē:& alia q̄ plura:ut etiā Cicero de finibus memini. Vetę cōtra alii magnā huic⁹ uiri in cēs philoſophos gratitudinē fuiſſe ferunt:nec eos uituperaſſe dicunt:ut multiq; putāt. Patria eū ſtatuis æreis honorauit:multi cum eo philoſophari ſunt:ex quibus Mus ſeru⁹ clarus & human⁹ euaſit Diocles ait illū uiuiſſimis cibis uitā duxiſſe. Illi eū ſuis pot⁹ erat aqua:teſtaſ ipe in epiſtola ſe aq̄ & pane titū eſſe cōtētū:& mitte mihi ingt parūp caſei:ut cum uoluero cōmare præcioſ⁹ poſſiꝫ. huiuſmōi uita fuit illi⁹:q uoluptatē finē poſuit. Vtſ in reb⁹ ſuis uocabulis ꝓpriis quæ quoniā ſimpliciſſima ſunt:Ariſtophanes grāmatic⁹ dixat:Natus eſt annis ſeptē poſt Platonis obitum. Obiit athenis ſub Pytharato annoye. lxxx. calculo urinæ exitū ipediente teſte Hermacho. Scripſit de natura de atomis:de uacuo:de diis:de ſanctitate:de finib⁹ & alia cōplura. Dicebat uoluptatē eſſe finē:nō ut Lacertius ait luxurioſaꝫ uoluptatē. Nec eā quæ in guſtu eſt:ut quidā male intellexere: ſi eā quæ eſt non dolere:ſi aloqui tranquillū ęuitatē ꝑturbatōe uacare. Nō eni cōmutat:nō mulierū puerorūq; cōgreſſus. et cæterorum quæ affert ꝓcliuior mēſa luxuū:unitā uerā ſuauēq; gignere. Sed rōnez ſobriā cāſq; ꝓſcrutātē: quæq; uel eligenda ſint & opiniones expellentem:aiorūque perturbatōes:hoc oīum imcū maximū bonū eſſe prudentiam.

E pilepſia cū.i. latino utrobiq; & unico.l. atq; pſ. immediate poſt.e. ſcribit:nōnulli uero iperite magis q̄ ex ſenſu interponūt.m. & dicūt epslēpſia. Significatq; apud nos apphenſionē:eo qp ſenſus oēs cōprehēdat. Dicit ab aliq⁹ ex noſtris comitialis morbus:eo qp ſi cuiq; i comitiis contigiſſe deꝑhenſuꝫ facere dimittebātur comitia.

E pilogus cum.i. latino & unico.l. ſcribitur:dicitur latine peroratio.utam componitur ab epi quod hic diminutionem indicat & logos qui eſt ſermo.

E pimetheus cū.i. latino:&.th. aſpirato atque eu diphthongo in fine ſcribitur:fuit teſte Heſiodo Iapethi filius ex alia coniuge:& frater Promethei.

E pimenides cū.i. latino utrobique:& unico.n. ſcribit:fuit philoſophus cretēſis contēporaneus Pythagoræ: ut ſcripſit Apuleius li.ii. floridorū. habuitq; patrē epheſiuꝫ:ut Theopōpus uoluit. Alii dicūt Doſiadem. Alii Hageſarchū. Oriūdusque fuit ex cnoſo urbe. Hic ut refert Laertius aliquādo a patre miſſus:ut oue⁹ ruere deferret:imerdiū tēpore diuertit ex itinere atque in ſpelūca q̄ꝺginta & ſeptē annis ꝑpetuo ſopore quieuit. Exactis q̄ſiunt oue. Putabat eni ſe parū obdormiuiſſe:quā cū nō inueniret in agrū reuerſus é. Cuꝫ uero agie in alterius pētez uenīſſe uideret:cuncta mutata eſſe perpēderet:rediit in oppidū: ubi a iuniore fratre ſuo tam uetulo cognitus fuit:oēm ex illo didicit rei ueritatē. Qui deide philoſophatus ſcripſit euretū & coribantū generatiōne:& theogoniā ad q̄nq; milia uerſuū: Scripſit argos ædificatiōne:& laſonis in colchon nauigatiōne ad ſex milia & quadringēta uerſuū. Primus ferē agros & domos expiaſſe. Dixit eriā in epiſtola quā miſit ad Solonē eſſe perdifficile hoibus liberis præclariſq; inſtitutis & legibus ſub ſeruitute diurare. Obiit anno ætatis ſuæ cētēſimoquiquagēſimoſeptimo teſte Phaſgone in libro de longæuis. Vt autem eretenſes tradunt teſte Laertio ducentis nouagintanouem annis.

E pimone cū.i. latino & unico.n. ſcribit:dicit latine ꝑſeueratia. Et eſt figura quādo ad maiorē certitudinez in cadē dictōe perſeueratur:ut Virgi. Sic ſic iuuat ire ſub umbras. Eadem figura a nonnullis epizeuxis uocatur:ut in ea dictione uidebimus.

E pu cum.i. latino ſcribitur:populi ſunt:qui & helidenſes dicti fuerunt.

E piphanes cū.i. latino ſcribit:tr̄aſſert ab aliqbus illuſtris:ut Antiochus epiphanes.i. illuſtris. Naꝫ componit ex epi quod eſt ſuper & φαινω clarus.

E piphania cū.i. latino utrobiq; ſcribit:dici poteſt a nobis apparitio ſeu manifeſtatio. Nam componit ex epi prꝑpoſitione & φαινω manifeſto. Sed aliqui illuſtrationem tranſferunt.

E py cum.y. græco in fine ſcribitur:fuit urbis nomen. De qua Statius. Et ſummis ingeſtum montibus epy.

E piſyllaipha prima cū.i. latino:ſequēs cū.y. græco:& penultia cū.i. latino ſcribit:eſt cōglutinatio duaꝝ ſyllabaꝝ in una:quod in diphthongo & ſynereſi ſæpiſſime fieri contingit. Nā συνναι ꝙi cōiuncto dicitur.

E pirus cum.e. abſq; diphthōgo &.i. latino ſcribit. Vnde in penultima apud græcos ei diphthongus habet:quæ a noſtris in.i. longam conuerſa fuit:& propriē τὴν ἤπειρον apud nos firmam terram deſignat. Eſt itaque regio in europa:& aliquando moloſſia dicta fuit:ut Iuſtinus li. xvii. affirmare uidet:At Seruꝰ ſuper. iii. æneidos non totā epirum ſe partem:quā Helenus tenuit moloſſiā dictaꝫ uoluit:quā deinde a fratre Chaone

queni per ignorantiã occidisse uenenata sagitta perhibet chaoniũ cognominauit dicente Virgilio.
Morte nouoptolemi regnorum reddita cessat.
Pars heleno qui chaonios cognomine campos.
Chaoniaq; omnem troiano a chaone diuit.
Et unde pars illa fuisse alpestris dicente Plinio naturalis historiæ Chaonas sunt primi mõres epiri a quib⁹ chaonia dicta est. f. epirus est & in chaonia mons dodone in quo silua fuit dodona carminibus poetaꝝ græ corũq; & latinoꝝ celebris. Nã in ea tẽplũ fuisse dicit' Iouis dodoneo sacre in quod diuas e celo colũbas descendisse ferunt: & inde uetericibus solitas insidere quercub⁹ ie quibus postulantibus responsa ab illis dabã tur dicente Virgi. li. georgicorum. ii. Aesculus atq; habetæ grais oracula quercus: & Lucanus in. iii.
Thesproti dryopesq; manus: quercusq; silentes.
Chaonio ueteres liquerunt uertice fetæ.
Et dixit filetes: qa lõge ante Luseanũ ex illis colũbis ut aiũt una delphos boetiæ ciuitatẽ uolauit: & ibi Apollinis delphici diuinus fecit oraculũ: Altera in aphricã ad ãmonis Iouis tẽplũ trãsmeasse scribitur: q̃ de re in chaonia Iouis oraculum terminatũ fuit nõ dixit Virgi. Habitæ grais oracula quercus.
E phyra cũ. ph. aspirato & nõnũq; ab aliquibus sine aspiratõe: & .y. græco scribit' urbs fuit achaiæ: quæ postea corinthus dicta é in q̃ pulcherrima & artificiosa ex ære fiebãt uasa: duxit Virgi. li. georgicoꝝ. i. Illusaq; auro uestes ephyraiaq; æra: ubi in penultima unũ. i. causa metri interpositũ fuit. nã alias ephyræa cũ æ diphthõgo in penultima: hoc est non sequente. i. ante ultimam. a. scribitur: ut Lucanus circa initium li. vi. cũ ait.
infedit cælris ephyræaq; mœnia seruat.
E phuredũ cũ. i. latino utrobiq; & .e. absq; diphthõgo uel aspiratõe scribit' uocabulũ est teste Quinti. ex duobus pegrinis cõpositũ: nã ut idẽ pgit cũ sit præpositio epi græca: reda gallicũ: nec græc⁹ tamen nec gallicus unde cõpositũ. romani fuũ ex utroq; alieno fecerũt. Iuuenalis illo utif in satyra Stemata quid faciũt cum aut Torquatoꝝ trahunt epiredia collo Segnipedes.
E phyre cũ. ph. aspirato & .y. græco scribit': fuit nymphа Oceani & Tethyos filia: de q̃ Virgi. libro georgicorum. iii. meminit.
E phyris penultia cũ ph. aspirato & .y. græco & ultia cũ. i. latino scribit': fuit teste Herodoto urbs in laconia.
E pimenides cũ. ph. aspirato & .i. latino utrobiq; scribit': dici possunt latine diurnales: uel ut interpretatus est Sẽpronius Asellio diaria & ephimeris in singulari diariũ: nam ab epi & ἡμέρα dicit⁹ derivatũ ab ἡμέρα qui est dies componitur: unde & pro libro in quo diurnales erant diurnatões accepit Iuue. in satyra Credo pudicitiã cũ ait in eur⁹ manib⁹ ceu pinguia fuscina tritax Cernis ephimeridas & Ouidi. li. i. de fine titulo.
Inter ephimeridas melius tabulasq; iacerent.
In quibus assiamptas fleret ararias opes.
E phebus cui. e. absq; aliqua diphthongo scribit': dicit' apud nos pubes: de quo in ante habitis late uidimus: haberq; penam breuem.
E phialtes cũ. i. latino: & .t. exili scribit' hic & Oet⁹ fuerũt gigãtes: & filii Aloei: ut in dictõe Aloe⁹ uidim⁹: & teste Seruio sup. iii. æneidos interpretat' ephialtes latine incub⁹. i. fatu⁹ & facund⁹: hæc ille ad uerbum.
E phippia prima cũ. ph. aspirato & .i. latino sequẽte duplicato. p. atq; itẽ. i. latino in penultia scribit': fit ornamẽta equoꝝ: Hora. per ãphrasiq; ingt. Optat ephippia bos piger optat arare caballũ: & cõponit' ex epi præpositione & hyppos qui est equus: secundum modum supra expositum.
E pphonenia absq; alio diphthongo & .i. latino scribit' & est teste Quintili. li. viii. de institutõe oratoria rei narratæ uel probatæ summa acclamatio: Virgi. in. i. æneidos: Tãtæ molis erat romanã cõdere gentem: Cicero pro Milone: fiere enim probus adolescens periculose q̃ perpeti turpiter malunt. et componitur ex epi præpositione & φωνὴ quod est clamor.
E psithola cũ. i. latino & .t. exili sequẽte o ante. l. scribit': & descendit a medio paracmeno hui⁹ uerbi ἐπιψιθυρίζω quod ẽ mutoniũ amittẽ unũ. l. in futuro: & dicit' ἐπιψιθυρίσω: deinde cũ. e. in penultia futuri mutat' in. o. uocalẽ in penultia paracmeni: & dicit' ἐπιψιθύρισα: unde nos epistolã dicim⁹: quam illi ἐπιστολὴν uocant. et inde apostolus missus.
E psithropus cum. i. latino & .t. exili scribitur: fuit phocides rex unus ex græcorum ducibus: qui uenerant ad troianum ostendit Homerus li. ii. alliados.
E psicop⁹ p. i. latinũ: & .e. absq; aspiratõe scribit': & ut supra uidim⁹ in præceptis ex epi præpositõe: & scopos quod ẽ speculatio cõponit' itaq; inspector dicit potest: unde & episcopatus dicitur: quæ ipsa est dignitas: & episcopium locus ubi episcopus ipse commoratur.
E psythyron cũ. t. exili sequẽte. y. græco & penultia cũ unico. l. & .i. latino scribit': traducit' ab aliq⁹ collũnella: sta ut sit diminutiuũ sylliquæ ẽ collũ. i. Alia etiã capitellũ: quod supra sylos ponitur intelligi uoluerunt.
E ptaphũ cum. i. latino & .t. exili scribitur: dicitur secundum eius compositionẽ & uerba supra sepulchrum Nam cõponitur ex epi præpositione: quæ est supra: & τάφος sepulchrum: hoc ẽ supra tumulum. Sz ab aliquibus p laude sumit': quæ post completã sepulturã alicuius dicit' aut unus in dictione episodium.

E pithalamion cum.i.latino &.th.aspirato scribitur:dicebatur facer hymnus:qui in sponsalitiis uiri & uxoris canebatur.unde etiam Hieronymus ad Paulinum ait:Sanctarū nuptiarū dulce canit epithalamium.

E pitheton penultima cum.th.aspirato:& ultima cū.t.simplici.i.sine aspiratione scribitur:dicitur a nobis adiectiuum.pōt dici impositū uel appositū.nā ex epi quod hic dicit in:& θέτου positū cōponitur:ut Alma ceres:tenuissa uenus caligo profundum Obscenique canes:importunique uolucres:Et differt ab antonomasia quæ uice nominis ponitur:epitherū quod nunqȝ sine nomine.Vnde id quoqȝ fieri a poetis consueuisse:& præsentia ponant epitheta ad ea.s.quæ futura sunt:ut Virgi.Præcipuæ infelix Dido pesti deuota futurę. Et parum infra:insciа dido Insideat quārus miserę deus.Similiter li.xi.de Camilla puella quæ artificio patris saluata fuerat:Infelix fugit in iaculo stridente camilla.Non.s.eo tēpore infelix quo euasit:sed postea cum in bello perit.fiunt etiā epithea nōnunqȝ præsentia ex perachis rebus:ut idem Virgi.li.ii.æneidos. Infelix qua se dum regna manebant:Sæpius andromache ferre incomitata solebat.

E pithima cum.i.latino utrobiqȝ:&.th.aspirato scribitur:interpretari ad uerbum potest sup impositum. naȝ ex epi quod est super:& ὕσμα positum componitur.

E pitoma cum.i.latino &.t.exili scribitur:dici potest breuiarium:nam componitur ex epi præpositiōe: & Τo αι quæ est incisio quasi interfectum.

E pigrima cum.i.latino & duplicato.m.scribitur:dici potest ad uerbum superscriptio:nam epi dicitur super & γραμμα littera uel scriptio.

E pitritus absqȝ aliqua aspiratione &.i.latino utrobiqȝ scribitur:pes ē ex quattuor syllabis cōstans:quarȝ una semper ab alis tribus discrepat.unde epitritus primus est pes cōstans ex iambo & spondeo:hoc ē ex prima breui & tribus sequentibus longis:temporum septem:& sic contrarius primo pæoni:ut sacerdos saluatori. Epitritus secundus constat ex trocheo & spondeo:hoc est ex longa & breui:& postremis longis:& sic temporum septē:ac secundo pæoni contrarius:ut conditores imperatores.Epitritus tertius constat ex spōdeo & iambo.i.ex duabus longis & breui & longa:tēporū septem & contrarius tertio pæoni:ut hæreditas Demosthenes.Epitritus quartus ex spondeo constat & trocheo:hoc est ex tribus longis:& quarta breui. temporȝ septem:& contrarius quarto pæoni oportunus:Celestinus.

E pizeuxis cum.i.latino utrobiqȝ:&.z.consonante atqȝ eu diphthongo in penultima:& ai ultima cum.x.cōsonante scribit':dici potest latine cōbinatio.Id eni ζεῦγος importat:& tunc figura est cuȝ dictio in uersu absqȝ medio aliarū dictionū combinat':ut Virgili. Me me adsum q feci:& alibi:Sic sic iuuat ire sub umbras.

E pos cum unico.p.exili scribit':dicitur a nostris carmē.estqȝ apud græcos generis neutrius;qȝ compositum cum ᾠδή qui est cantus: dicitur apud nos epodus ąsi carminis cantus.Et inde epodion diminutiuum in recto.i. paruū carmen quod a lyricis clausula breuis dicitur:quasi præcisos uersus integris subiuncta:ut apd' Horatium:Beatus ille qui procul negociis deinde sequitur præcisus.Vt prisca gens mortalium. & sic deineeps alterni quibus aliqua pars deest:& fiunt ipsis præcedentibus similes.

E rasystratus absqȝ aliqua aspiratione & cum.i.latino scribitur:fuit medicus eximius ex Aristotelis familia natus:& descendit ab ἐρασις quod est amor & στρατου exercitum.

E rasin⁹ cum.i.latino & simplo.s.scribit':est telle Herodoto li.historiarȝ.vi.achaiæ fluui⁹ ex stymphalide palude ꝓfluens:& adeo ꝓ nemoraȝ siluā turgide labēs:qȝ ripis minime cōtineri possit: sȝ arboȝ sit populator. Et ut subdit Herodot⁹ post cerrū sui cursus spaciū absorbet' a terra:& in argolicis exuberātissimus exit: qđ sane Ouidi.tetigit li.xv.metamorpho.cum ait.

Sic modo combibitur recto quoqȝ gurgite lapsus.
Redditur argolicis ingens erasinus in aruis.

E rate cum.t.exili scribitur : fuit teste Hesiodo.in theogonia nympha Oceani & Thethyos filia: & ab ἔρως quod est amor descendit.

E rato cū.t.exili scribit':fuit musaȝ una dicta similiter ab eros huiⁿ eratos.i.amor amoris:de q̄ Virg.li.vii.æneidos meminit cū ait:Nūc age q reges erato quæ tēpora regū.Quis latio antiquo fuerit status

E rebus absqȝ aliq̄ aspiratione aut diphthongo a græcis scribit':& ponit' ꝓ parte infernus q̄ teste Seruio sup vi.æneidos Virgi.Illi mœrabant' qui bene uixerant.Cum ad elysios cāpos nō nisi purgati ꝓficiscerent'.

E richthe⁹ cū.ch.&.th.aspiratis scribit':fuit teste Home.li.vii.odyssee uir phæus.Altera duxit idē Home.li.ii Iliad.regē fuisse magnanimū athenasq;quē Minerua e ruræ ubi nat⁹ erat susceptū educauit:& athenēsi populo ꝓ rege tradidit:nōq; ipsa minerua.solēnia athenienses i ea insigni urbe agūt:taurosq; agnosq; sacrificiis

E rem⁹ absqȝ aliq̄ aspiratōe aut diphthōgo a græcis scribit':quoȝ cū magis ꝓpria sit aspiratio:de cōsuetudie nostra miror q̄ semp illā aspiram⁹ dici pōt a nobis desertū:& ide eremita ē sine aspiratōe scribi dȝ ąsi cōtēs

E retria cum.r.exili &.i.latino scribit':fuit teste Ptolomæo oppidum in euboia (deserta.

E reuthalion cum eu diphthongo &.th.aspirato atqȝ.i.latino scribitur:fuit teste Homero libro iliados.xiii. uir dius:quem Nestor cuȝ olim interemit:& li.vii.dixit illum cuȝ miraculo corporis:tuȝ excellentia armorū præcipuum in bello pyliorum & acadum fuisse.

E rgastuluȝ cū.t.exili scribit':dici potest latine taberna:uel officia:& descendit ab ἐργάζομαι quod est opor

quo uocabulo noſtri poetæ ſæpe utunt'. Iuue. in ſatyra: Credo pudicitiam: Poſcitq; marinũ Paſtores pueros omnes ergaſtula tota: ſed cũ in diuerſis locis nouos homines & ſeruos durius operari cogerent' dixit Iuuenalis in alia ſatyra: quæ incipit Stẽmata quid faciunt. Nempe in lucanos: aut tuſca ergaſtula mutas. i. tuſcas tabernas ubi plurimũ operari cogebant'. At in maſculino ergaſtulus p operario ſumit' dicẽte Plinio li. xviii. naturalis hiſtoriæ: ubi de ipſis agricolis loquit': Sed nos miramur ergaſtularij non eadẽ ratione fuiſſe quæ imperator ergaſtulorum dixit: hoc eſt eorum: qui agriculturã exercebant.

Ergaſylus penultima cum. y. græco ſcribit': fuit nomen uni proprium.

Eniocea prima cum. i. latino & penultima cum œ diphthongo ſcribit' dicitur ab Homero lib. v. iliados nouerca Mercurii. i. Iunonis cuius monita & precibus ipſe Mercurius Martẽ ex arctis uinculis liberauit: ut uidimus in dictione aloeus: & interpretatu ualet ea bucula ſeu iuuenca: quia Iſidem multa indignatione proſecuta fuit.

Enicates cum. i. latino & abſq; aliqua aſperatione ſcribit' nomẽ fuit uiri proprium de quo Virgi. li. x. meminit & interpretatu ualet quaſi ira confractus. ni componitur ex ἐρι & quod ẽ ira & κατατρύω infringo.

Erichthonius cum. i. latino utrobiq; & ch. arq; th. aſperans in eandẽ ſyllabam concurrentibus: ut ſupra uidimus ſcribit': & ſignificat terræ litẽ. Nã componit' ex ἔρις quæ eſt λῖς χθονὸς. i. terræ quaſi ex lite & terra natus erichthonius ipſe fuerit: per hunc. ſ. modum: ut Euripides apud græcos: & Ouidi' li. metamorpho. ii. apud noſtros ſcripſere: Cum Vulcanus in gigantomachia fulmina Ioui & aliis diis arma faciſſet: ei Iuppiter pro premio obtulit: ut quicquid uellet ab eo peteret: nec ſe quicq; negaturũ: per ſtygem paludem iurauit. at claudus faber Mineruæ nuptias poſtulauit. Cuius ardenti amore tenebat' amouit Iuppiter ne pernicies fieret: Minerua tamen ãmouit. ut ſi poſſet uirginitatem utribus: quia erat dea belli tueretur. Dum ergo Vulcanus blanditus quibuſdam conſumptis eam allicere non poſſet: uim molliebat': contra quẽ ea uiriliter dea bella reſiſteret: contigit: ut ex hac colluctatione Vulcanus affectum libidinis in terram iaceret ſuper quem Minerua pudore cõmota pulueremue pede comcuit: ex quo temporis ſucceſſu natũ dicunt Erichthonium anguinos pedes habentẽ: ita ut ætate deinde: quo ctus: ad pedum fœditatem tegendam uncſtis equis currum primo excogitauerit: dicente Virgilio li. iii. georgicorum.

Primus Erichthonius currus & quattuor ausus.
Iungere equos rapidiſq; rotis inſiſtere uictor.

Sed quẽadmodum a Minerua infantulus fuerat in ciſta poſitus: & in cuſtodia filiabus Erichthei athenarũ regis datus Euripides & Ouidius late proſequunt'. Hunc inuenille argentum dixit Plinius circa finem libri ſeptimi naturalis hiſtoriæ.

Erichtheus eandem orthographiam atq; derivationem habet: quin & eandẽ apud nonnullos græcorũ poetas deſignat.

Erycina antepenultima cum. y. græco: penultima cum. c. exili & i. latino ſcribitur: ponit' pro Venere: aut clare uidebimus in dictione eryx. unde Ouidi. Quid gemmas erycina meos ſine fine dolores.

Eridanus cum. i. latino & abſq; aſpiratione principii ſcribitur: fluuius eſt galliæ ciſalpinæ: ſic quoq; dictus a græcis: ſed a noſtris padus uocat' dicente Virgi. li. ii. georgicorũ: Necnon & torrentẽ undaq; leuis innatat alnus Miſſa pado. hunc dixit Plinius li. iii. naturalis hiſtoriæ a phaetonte cognominari: qui alii nomine dicebat' Eridanus. Sed cum ab irato Ioue fulminatus cecidiſſet in paduma illi fluuio nomẽ dedit. Seruius uero ſuper. vi. æneidos addidit tunc quoq; illum a luce ardoris ſui phaetontis nomẽ aſſumpſiſſe. Id. n. ad uocabulũ indicat: ut uidebimus in ea dictione. Vnde Martialis lib. epigrammatũ. v. Et phaetontei qui petis arua padi. Eundem poetæ græci dixerunt nonnunq; fluuium eſſe uiderique & ad ſuperos ſcaturire: iuxta quẽ dixiſſe uidetur Virgilius li. vi. dum ait.

Inter odoratum lauri nemus: unde ſuperne.
Plurimus eridanus per ſiluam uoluitur amnis.

Et forſitan nil aliud intelligere uoluerũt: q; ipſe uerſilo mõte propinquo mari tyrrheno quod infeſtę dicimus prouenisse: & in mare hadriaticũ: quod ſupeſe uocare ſolemus: cadat. de quo fluuio pulcherrime meminit Virgi. li. georgicorũ. iii. & Ouidius. ii. de fine tituli eum ait: Frigidus eurotas populiferq; padus.

Erigone cum. i. latino ſcribitur: fuit filia Icarii: ut in ea dictione uidebimus.

Erillus eius. i. latino & duplicato. l. ſcribitur: hic & Pyrrho fuerunt philoſophi: de quibus Cicero in libris de finibus & de officiis ſæpe meminit.

Erymanthus cum. y. græco & th. aſpirato ſcribit' mons ẽ in archadiæ finib' quin & ſilua & fluuius in alpheũ defluens: ut oſtendit Pli. li. iii. naturalis hiſtoriæ. Statius & Vibius: hunc oſtendere uidetur. Virg. libro. iii. æneidos primo confitum eſſe cum ait.

Vt quondam caua decidit aut erymantho.
Aut ida in magna radicibus eruulta pinus.

De hoc ſæpiſſime in tragœdiis meminit Seneca: ubi oſtendit Herculẽ aprum menalium cunctis tu ſtantem occiſſe: atq; interfecſſe: ut quidam uelle uidentur uel ut alii uolunt uiuum Eurytheo detuliſſe.

E rimantus cuius.i.latino &.t.exili scribitur:poniturq; p eo qui lites disseminando diuinat: quasi ἔρι δοσ.i. lis: μάντις:siue diuinus quo uocabulo Iuuenalis.iii.in satyra græcos uocauit:qui nobilium romanorum domos penetrantes omnia scire uolebant:ut inde timerent.unde ait:Aut dysphalus aut erimantus.i.q; suis mantiis & diuinationibus lites disseminat.

E rinnys penultima cum.i.latino:& ultima cum.y.græco ac cum duplici.n.scribit: facitq; ī plurali erinnyes. unde nonnulli ex poetis nostris amouentes ultimum.n.cū.y.græco dicunt erines:furiæ sunt infernales.

E riphyle secunda cū.i.latino penultima cuius.y.græco scribit:quidā cum.ph.aspiratione:& nonnulli absq; aspiratione scribunt:habetq; accentum in penultima:potestq; interpretari porta lis. Nam πύλη porta est: & ἔρις lis:fuit Talaonis argiuorum regis filia:uel ut alii scribunt Telestoris:uxorq; Amphiarea auguris argiuiquæ cum ex uiro Amphilochum & Alcmæū peperisset amore monilis olim elaborati a Vulcano captata:ut id ab argia Polynicis coniuge fuscipcret uiri sui latebras p dixit:qui utiq; latebas ne ad thebas obsidendas adiret:cum se in bello illo nosceret peruturū:ut in dictione Amphiareus uidimus. Quare deinde in ultionem patris ab Alcmæo filio occisa fuit:dicente Virg.li.æneidos.vi. His phædrā p crimuiq; locis mœstāq; eriphylem crudelis nati monstrantē uulnera cernit:& Ouidius libro de fine titulo ait.

Ex quibus exierat traiecit uiscera ferro.
Filiius:& pœnæ causa monile fuit.
Quare dixit illam Seruius super quarto æneidos apud inferos inter amantes cōmorari:quia monile cōcupierat:de eadem meminit Iuue.in satyra:Credo pudicitiam meum ait:Occurrunt multæ tibi belides atque eriphyle:quæ.f.uirorum suorum sint causa mortis:ut hæ fuerunt.

E riphysa antepenultima cum.i.latino:penultima cum.y.græco & cum simplo.s.scribit:insula una est ex æolis:quasi ἔρις.i.litem φύσα.i.fuffians.

E risitos cum.i.latino utrobiq; &.t.exili scribit:nomen fuit uiri:qui Cererem prorsus aspernebatur:ut ostendit Ouidius li.viii.metamorphoseos:& componit ex ἔρις quod est lis:& σῖτος frumentum quasi lis cum frumento.

E rythron cuius.y.græco &.th.aspirato sequente.r.scribitur:dicit a nostris rubrum:quo sane nomine Persei filius:& Andromade uocatus fuit:a quo tesle Solino & non solum ab arenarum colore:mare id uocatum fuit quod rubrum dicimus.

E rythrea syllaba simili modo scribit:quia ex his locis:quæ iuxta rubrum mare sunt originem traxisse dicit.

E rythrea etiā insula ponitur a Plinio circa finem li.iiii.historiæ naturalis in mari gaditano:quā ideo sic cognominatam dicit:quoniam tyrii ab origine earum ora ab erythreo mari ferebant: & subdit in hanc Geryones habitasse a quibusdam existimat:cuius armenta Hercules abduxerit:& subdit. Sūt qui aliam esse eam:& cōtra lusitaneam arbitrentur:quā eodem nomine appellant.

E rythmus antepenultima cuius.y.græco:penultima cum.th.aspirato:& i.latino scribitur:fuit hominis ac urbis nomen.

E ryx cum.y.græco scribitur:fuit Butæ filii amici bebryciorum regis ex Venere filius ut celebres græcorum auctores attestant. Seruius uero Neptuni filiū dixit. hic in sicilia regnans:& corporis uiribus præstans legem hospitibus dedit:ut cum eo cæstibus decertarent:q tandem ab Hercule redeunte ex hispania uictus occubuit: & in summo montis ppinqui drepano:sub quo in honorem matris templum construi fecerat: & uocari iusserat erycinæ Veneris templū sepultus fuit ex quo monti nomen eryci datum est.de quo Ouidi.li.ii.de arte

Sed dea non pantin sic ad sua gaudia cogi.
Colle sub umbroso quā tenet altus eryx.
Sane de ipso eodem eryce dixit Seneca in Hercule furente.
Ipsius opus est cælestibus fractus suis.
Eryx:& eryci unctus antæus libis.

E rodius cū.e.absq; diphthongo:& i.latino scribit:auis est in quā libro.x.iliados conuersam dixit Homerus Palladam:cum faueret Vlyxi exploratori.

E rotima cum.t.exili:& i.latino scribit:dicit a nostris interrogatio:quā figurā ornatus poetæ obseruans ut Terentius in andria: Vbi illic est scelus:qui me hodie perdidit. Virgi.li.ii.æneidos.

Quo res summa loco panthu:quā prehendimus arcem.

E rrare per duplex.r.scribitur:& dictū uersoq; ἔρρειν uerbo græco dixit Cloatius uerus in libris quos inscripsit uerborum e græcis tractorum:ait retulit Gellius li.xvi.nocthū atticarum:quo uerbo usus est Homerus cuius ait: ἔρρε κακὴ γλαυξ:& alibi comperi ἔρρε κακὸν θεσπρωτοῦ ἐλεγχίστε ξοάνοιο.

E ssedones cuius duplicato.s.scribitur:sunt asiaticæ scythæ populi:quibus teste Herodoto li. historiarum.iiii. Mos est parentum funera canta pcequi & congregatis proximis cadauera ipsa pecudum animantumq; carnib⁹ coquunt. Quin & ossa capitum inuncta auro tenent ad seruitia poculorum:quæ teste Plinio li.iiii. naturalis historiæ ultima sunt pietatis officia.

E tearchus cum.t.exili:& ch.aspirato scribit:rex fuit oasis urbis cretæ:ut in ea dictione uidebimus.

E teocles antepenultima cum.t.exili &.e.absq; diphthongo:ultima cum.c.simplici scribitur:& habet accentum in antepenultima:fuit filius Oedipodis thebanorum regis:qui cū fratre Polynice dissensit:ut late mō strauit Statius in sua thebaide.

E themon cum.th.aspirato &.e.absq; diphthongo scribitur:nomen fuit uiri properi:de quo Virgi.lib.x. eneidos meminit cum ait:Et clarus themon lynia comitatur ab alta.

E tymologia prima cum.e.absq; diphthongo sequens cum.t.exili &.y.græco:penultima cum.i.latino scribitur:hanc uerbosę originem inquirit:& a Cicerone dicta est notatio:quia nomen eius ut dixit Quintilianus apud Aristotelem inuenit συμβολον quod est nota:nam uerbum extorbo ductum.i.uerriloquium:ipse Cicero qui finxit teste Quintiliano reformidat. Sunt qui uim potius uocum originationem uocent.

E thuicus cum.th.aspirato:sequente.u.&.i.latino in eadem syllaba:atq; c.exili in ultima scribitur:dici pōt a nobis gentilitium deriuatur ab θυος quod genium significat.

E thos cum.th.aspirato scribitur:sed prima apud græcos dupliciter habet'.Nam uno modo cum.e.scribitur absq; aliqua diphthongo:quæ sane littera apud illos semper breuis est:& tunc quoq; morem dicit:hoc est consuetudinem & animi & laurea.in satyra:quæ incipit.Et spes & ratio obseruauit cum ait:Scribendi cacethos ægroq; in corde senescit:ubi penultima eius quod est cacethos breuis habet':& malum morę ac cō suetudinem indicat:ut in ea dictione uidimus.alio uero modo apud illos nos cum.e.breui:sed cum.υ.scribitur:quæ semper apud eos longa est:& tunc quoq; uirtutem hoc é morem:qui est habitus animi designat ut uolebat Aristoteles libro æthicorum primo:nomine ęti indolem traductum cōperi:sed cum nos diuersas eiusmodi litteras non habeamus:& ipm.υ.m.e.longam apud nos transferatur:ut ea ꝓductio cognosci retur:atq; ob id uocabuli diuersum significatum comprehendi posset:consueuerant antiqui nostri non.e. simplicem:sed.æ.diphthongum scribere:ut uidimus in dictione æthica:quæ ab æthos secundum hanc significationem deriuatur.

E uan cum eu diphthongo &.n.littera in fine scribitur:interiectio quædam est laudantium Bacchum:quam quidem interpretantur bone puer.

E uanne cum eu diphthongo & duplicato.n.scribitur:fuit ut quidā ferunt Martis filia ex Thebe uxore Asopi:uxoręq; Cupanei:quæ illum inordinabili amore dilexit:ita ut cum audiret eū apud thebas occidisse fere in mortis stuporem diriguit:& cum deinde illius celebraretur funus se in rogum proiecerit:ipsa dicente apud Ouidi.libro.iii.de arte amandi.

Accipe nec capaneu:cineres miscebimus inquit.

E uaneus secunda cum æ & ultima cum.t.exili scribitur:fuit teste Herodoto li.historiarum.vii.Cansei filius & dux lacedæmoniorum:qui ad custodiendum introitum thessaliæ contra Xerxem una cum Themistocle duce atheniensium a græcis constitutus fuit.

E uæmon penultima cum æ diphthongo scribitur:fuit rex hormenii:& pater Eurypyli:ut ostendit Homerus libro iliados secundo.

E uander & Euandrus:utrumsi ut supra ostendimus comperitur:& interpretari ualet bonus uir:nam ευ bonum indicat:& ανηρ ανδρος uirum dicit:fuit teste Seruio super.viii.eneidos:Pallantis arcadum regis nepos:qui cum patrę casu occidisset:uel ut alius placet seditione:suadēte matre Nicostrata quæ uaticinatrix erat:& per uationum fugiente filio maxima ꝓmittebat:dimissa arcadia cum eo ad italiam uenit:& hostia thybridis intransiatq; pulsis ab originibus in pallatino monte consedit:ubi modicum fundauit oppidum dictum nomine pallantem:dicente ipso Euandro ad Aeneam apud Virgilium in.viii.

Tum rex euandrus romane conditor arcis.
Me patria pulsum pelagoq; extrema sequentem.
Fortuna omnipotens & inuictabile fatum.
His posuere locis:matrisq; agere tremenda.
Carmentis nymphæ monita & deus auctor apello.

Idem Ouidius libro.i.fastorum longo ꝓcessu expressit.Iustinus uero li.xliii.inquit.Euander rex arcadiæ a pallante urbe discedens in italiam cum mediocri turba populoq; uenit:eos Faunus & agros & montes quē ille postea pallantium appellauit benigne concessit:de quo in dictione roma uidebimus.

E uboia prima cum eu diphthongo penultima cum.i.latino diuiso ab.o.scribitur:nam apud græcos diphthōgus est:quæ a nostris diuidit:ut supra uidimus.Insula é percelebris atticæ adiacens in mari:quod ab illa euboicū dicit':& tam modico spacio a continenti boetiæ diuidit':ꝙ dubiū fuerit teste Solino an debuerit inter insulas numerari:fuit etiam eodem nomine ciuitas in eadem insula.

E uclides cum.e.exili &.i.latino scribitur:fuit teste Laertio geometra insignis ab oppido megaris:qđ ultimo adiacet:siue ut tradit Alexander gelonus:fuit ꝙ teste Plutarcho Socrati cōtēporaneus.

E uchariſtia cum.ch.aspirato &.i.latino utrobiq; atq;.t.simplici scribitur:dici potest a nobis bona gratia.Nā componitur ex ευ quod est bonum & χαρις gratia.

E uchion cum eu diphthongo &.ch.aspirato:atq;.i.latino scribitur:nomen est Bacchi deducti ab ευχη:qđ

uotum & precem indicat: quasi dignus sit uoto & prece ut πρακτεον quod a πραξις deducitur: indicat opere dignum unde eiusmodi terminationes similiter indicant.

E udamidas cū diphthongo similiter &.i. latino scribit: fuit teste Plutarcho Archidami filius & frater Agidis

E udæmonidas cū prima similiter: sequens cū æ diphthongo & penultia cum .i. latino scribitur: nomē fuit uiri ꝓprium originem habens ab ευ quod est bonum & δαιμων quod originem habz a damon quod ē intelligens quasi bene discernens.

E udora cum eu diphthongo similiter scribitur: & interpretari ualet bonū donum: fuit teste Hesiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia.

E udoxus cū eu diphthongo & .x. consonante scribit: & pōt interpretari bene gloriosus. Δοξα eni gloria ē: fuit ex cnidius patria Aeschinis filius: fuit geometres & astrologus summ⁹: didicitq; geometriā ab archita: fuitq; medic⁹ & legifer: in medicina Philistione siculo præceptore usus est teste Callimacho: fuit athenas: & fuit Socratis auditor Socyone teste: nonnulli etiā Platonis asserunt. Deinde in ægyptū perrexit: ubi uno anno mensibus quatuor sacerdotes audiuit: mento attōso atq; supercilio octo annos; historiā cōdidit. inde mare sesea uidere uoluit: & apud cyricū in propōtide philosophatus ē. duxitq; teste Laertio in ꝓœmio de uitis philosophorum homines magos: sententia reuicturos esse. Reliquit cōmentaria: pulcherrima & eruditionis plena. nā scripsit leges: & de geometria atq; astrologia fecit libros eximios. unde Cæsar in cōmuno Cleopatræ apud Lucanum li. x. dicebat ad Chorebum. Non meus eudoxi uincet fastib⁹ annus. Nā teste Seruio super .v. æneidos ipse primus annū deprehendit: post quem Hipparchus & ultimo cæsar. Meminit etiā ish⁹ Aristoteles li. metamorpho. xii. & similiter in æthicis: tres fuerunt Eudoxi: primus hic: secundus rhodius hi floruit: tertius siculus Agathoclis filius & poeta comicus.

E udoxia cum .x. consonante & .i. latino scribit: dicit' a nostris bona gloria: ut in præcedenti uidimus.

E uenos cum eu diphthōgo secunda cum .e. absq; diphthongo & unico .n. scribitur: sic quoq; græce ευηνος: fluuius est descendens a thratia & calydonā: cuius. de quo Ouidius meminit libro metamorp. ix. cum ait.

Nāque nouia repetens patrios cum coniuge muros.
Venerat eueni rapidas forte natus ad undas.
Et Lucanus libro .vi. thessaliam describens: ait.
Et meleagream maculatus sanguine nessi.
Euenos calydona secat: cadit⁹q; teste Pli. iui. naturalis historiæ ī corithiacū sinū ex oppositō ad urbē patras.

E uelthō cum .th. aspirato scribitur: fuit teste Herodoto rex salaminæ.

E umelus cū unico .l. præcedente. e. absq; diphthongo scribit': fuit Admeti regis thessaliæ filius ex Alcesti uxore: ut uidimus in dithone Alcestis.

E uemenes uel ut alii magis placuit euemenius prima cū eu diphthōgo: & reliqua absq; diphthongo scribū tur: fuit uir cardianus: qui teste Aemilio si uirtuti par data esset fortuna: non ille quidē maior sed multo illustrior atq; etiā honoratior fuisset: nā cum ætas eius incidisset in ea tēpora: qbus macedones florerēt: multū ei detraxit inter eos uicinitati qd' alienæ erat cuitatis: neq; aliud huic defuit q̄ generosa stirps & si illo domestico fūmo genere erat tamen macedones eū sibi aliquando anteponi indigne ferebant: uincebat. n. oēs curarū igilantia: patientia: calliditate: & celebritate ingenii: adolescentulus ad amicitiā accessit Philippi patris Alexandri & breui tempore in intimam deuenit familiaritatem: quem cum Alexandro filio cōseruauit de quo magna deinde ab græcorum historicis describuntur.

E umæus cum æ diphthongo in penultima scribit': fuit teste Homero subulcus: qui Vlyxem post longos errores in domum patris conduxit.

E umenides cum eu diphthongo & .i. latino scribitur: indicat secundum uerbum mites: sed per contrariū furiæ designantur infernales: quia longe sunt inmites.

E umilas cum .i. latino & unico .l. scribit': fuit teste Homero unus ex græcis ducib⁹ q̄ ad troianū bellū uenere.

E umonides cū .o. post .m. & ante .n. atq; .i. latino scribit': fuit teste Plutarcho uir thebanus.

E uneus sola prima cum eu diphthongo scribit'. Nam trisyllabū est: & apud græcos habet accentuz in prima: fuit teste Homero in .vii. iliados Iasonis filius ex Hypsiphyle filia Thoantis regis.

E unuchus cum .ch. aspirato scribitur nulle dicitur qui uiribus est exectus.

E uonymus cum .y. græco scribitur insula est una ex æolus in freto siculo.

E uphonia cū .ph. aspirato & .i. latino scribit': transfert' a Prisciano bona sonoritas. Quintilia. uero in primo elegātius & significātius uno uerbo trāstulit: uidelicet uocalitas: unde licq; græce ευφωνια ex duobus cōpositum sit: tamen aliud est compositum: aliud dissipatum: & laus linguæ latinæ est græcos in suis ipsorum uocabulis transferendis proprietate superare si possumus uel æquare.

E phranor cū .ph. aspirato scribit': fuit ille nimius statuari⁹ suo tēpore laudatissim⁹: hoc ē olympiade li. hui⁹ teste Pli. li. xxxiii. naturalis historiæ Alexider Paris ē: in quo laudat' q̄ opa simul intelligitur: iudex deas: amator Helenæ: & tamē Achillis interfector: eiusdē dicit esse Mineruā Romæ: quæ catulliana appellat': hoc ē infra capitolii a. Qu. Luctatio catullo dicata: & simulachra bona cuētus dextera paterā & sinistra spiccam: ac

paup tenent:eūdē li.xxxv. dixit idem Pli. feciſſe coloſſos:& pinxiſſe ac cōpoſuiſſe uolumina de ſimetria & colonibus:qn & eū docilē ac laboriosum:& in quocunq; genere excellentē fuiſſe aſſerut.unde ait Quintil. li.xii.de inſtitutiōe oratoria:Euphranorē admirandū facit qp & cæteris optimis ſtudis inter præcipuos pingendi fingendiq; idem mirus artifex fuit.

E uphrates cū.ph.aſpirato & .t. exili ſcribit' fluui⁹ eſt grādis & memorādus quē haud lōge a fonte trigidis oriri in mōte periardes maioris armeniæ diligētiores aſſerūt.de quo Lucan⁹ li.iii.& Pli.li.v.plura dixerūt.hic cum longā uiā ægerit & babyloniē in duas partes diuiderit un mare rubrum tandem deſcendit.

E phroſyna cum.ph.aſpirato:&.y.græco ſcribitur:fuit una ex gratijs:at unimus in dictione charites: & deſcendit ab εὐχαρπωτον quod eſt lætor.

E uprepia cum eu diphthongo ſequens cū .r. abſq; diphthongo & penultima cum .i.latino ſcribitur:dici poteſt decor.Nam componitur ex εὐ quod eſt bonum & πρεπτον decens.

E uryale cum eu diphthongo &.y.græco ſcribitur:fuit regis Minois filia:quæ Neptuno Orienem peperit. Alia fuit filia Proeti argiuoꝝ regis:ut in dictione Proetus indebim⁹. Alia ex tribus gorgonibus una.

E uryalus ſimili mō cū .y. græco ſcribit':fuit teſte Home.li.ii.iliados un⁹ ex ducib⁹ peloponeſiacis: q argos & ꝓpinq; urbes incolebāt:& ad troiā cū octoginta nauib⁹ uenerūt:quē dixit Homer⁹ diuina pulchritudine: aliū troianum effinxit li.v.&.ix.eneidos Virgi.fuit etiam ifbronis cuiuſdam nomen:at Iuuenalis in ſatyra: Credo pudicitiam.Nobilis euryalum:aut murmidonum exprimat infans.

E urybates cum.y.græco &.t.exili ſcribit':fuit teſte Home.li.iliados.ii. Vir ithacenſis:quē Vlyxes præconē ſem phabebat ad manū idem & Talthybius miſſi fuerunt ab Agamennone ad Achillis tentoria pro briſeide ea pienda:de quibus ipa apud Ouidium in.iii.epiſtolarum heroidum ait.
Nam ſimul eurybates me talthybiuſq; uocarunt.

E urybibia antepenultima cū .y. græco:& penultima cū .i.latino ſcribit':fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha:quæ ſtellas & lucifer genuit:hanc dixit Orpheus in argonautica filiā fuiſſe Alcinoi.

E rybiades ſecūda cū .y. græco:antepenultia cū .i.latino ſcribit':fuit teſte Herodoto un⁹ ex ducib⁹ Xerxis.

E urycion antepenultima cū .y. græco:& penultima cum .c. exili:&.i.latino ſcribitur:nomen fuit fabri argentarii:de quo Virgi.li.æneidos.x. Quæ bonus eurycion multo cælauerat auro.

E uryoratidas abſq; aliqua aſpiratiōe:& cū .y. græco in ſecūda:atq; .i. latino in penultima ſcribitur:uir fuit Lacedæmonius:de quo nonnunq; Plutarchus meminit.

E urydea cum.y.græco &.e.exili ſcribitur fuit teſte Homero li.ii.odyſſeæ matrix Vlyxis.

E urydamas cū .y. græco ſcribit':fuit teſte Herodoto li.v.iliados ur troianus ſomniorum interpres.

E urydamē cū .y. græco ſcribit' fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarū.vi. uxor Leutychidis regis ſpartanorum.

E urydice antepenultima cū .y. græco:penultia cū .i.latino & ultia cum .c. exili ſcribit': fuit una Orphei uxor amātiſſima:& ab Ariſteo filio Apollinis amata:quē cū ſemel ipſa fugeret e ſerpēte in calcaneo læſa occubuit:pro qua recuperanda uſq; ad inferos deſcendit Orpheus:ut late & pulcherrime deſcripſit Virgi.lib.georgico.iii.Altera fuit teſte Homero Clymeni filia & uxor Neſtoris:ex qua ſeptem filios & filiā unicam ſuſcepiſſe dixit.

E uryloch⁹ cū .y. græco & unico .l. ſcribitur:at ꝙ .ch. aſpirato:fuit phlegyoꝝ rex:q teſte Pherecyde deſtruxit thebas anteq; uenuret Cadmus:qui eas poſtea reædificauit.

E urymedon cū .y. græco ſcribitur:fuit teſte Homero li.iii.iliados.Predæ cuiuſdā filius:& auriga Ptolemæi cuiuſdā græcoꝝ principis.Idē teſte eodē Home.circa initiū liberi.vi.odyſſeæ fuerat pater Periboeæ:ex qua Neptunus genuit Nauſithoū regē phæachū & patrem Alcynoi.Alter fuit athenēſium dux cum Demophoonte:de quo apud noſtros Iuſtinus li.iii.tractauit.

E urymone cū .y. græco ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha filia Oceani & Tethyos:uxorque Oceani:& mater Leucothoes.Altera fuit Apollinis filia:quæ Talaoni marito Adraſtum argiuorū regē:& Eriphylen amphiarei coniugem peperit.

E uryon cum.y.græco ſcribitur:fuit Amyntæ macedonum regis filia:quæ patrem a maris inſidijs liberauit.

E urypides cū .i.latino utrobiq; ſcribitur:fuit poeta tragicus:& inter oēs eius generis meo iudicio clariſſimus qđ nomē ideo illi fuiſſe ipoſitū dixit Priſcian⁹ li.ii.de octo partib⁹ orationis:qa natus ea die fuit:q athenienſes cū perſis in europo bellū geſſere.Cui⁹ progeniē & alia multa:qn & nō uulgarē eius mortē:qa a canib⁹ lacer atus fuit late ſcripſit Gellius li.xv.noctium atticarum:& li.xvii.floruiſſe dicit circa annū fere poſt conditam urbem triceſimum nonageſimumtertium.

E uripus cū .i.latino & unico .p. ſcribitur:ē maris ps quædā inter boeciā ſeu phocidē boeciæ partē & euboiaꝫ inſulā ſitaq; alterno curſu teſte Pōponio li.iii.hoc ē curſib⁹ ſepties in die totidēq; nocte refert:& adeo īmoderate cōcitat' ſut uentos ac etiā plena uētis nauigia ſecū portet:dicente Seneca in Hercule œtheo. Euripus undas flectit inſtabiles uagas:Septēq; curſus flectit & totidē refert. Dū laſſuꝫ titan mergat oceano iubar.Cuius cām utputo nemo nouit.Nam cum adoleſcens ſuperiori anno e conſtantinopoli a Iuliano Cæſarino cardinali ſanctī Angeli ad Italiam reuocatus:cū imperatore græcoꝝ uenirēt rem hanc tanta admiratione

conspexi: q̃ita aut unq̃ aliqd uiderim: aut uidere posse existimez: nec ratione Liuius: quã lib. viii. de secundo bello punico uentis quibusdã ascripsit ueram putam cum nulla flante aura id idem fieri conspexerim.

E uryppylus cũ .y. græco utrobiq; scribitur: fuit Hercules & Gasciopes filius: regnauit in coo insula: & cũctorũ græcoꝝ augur prestantissimus est habitus: non tamẽ simulis Calchãti troiano. Hic cũ aliis græcoꝝ ducibus uenit ad troiã: ut ostendit Homerus li. xi. iliados. de quo Virgi. Similiter li. xi. æneidos meminit cũ ait. Suspẽsi Eu rypylum scytarum oracula phœbi mittimus. Alter eodem nomine ex ormenio fuit Euemonis filius: qui te ste eodem Homero cum quadraginta nauibus fuarum gentium uenit ad troiam.

E uryſthe⁹ cum .y. græco &. th. aspirato scribitur: fuit Sthenelı uyceuarũ regis filius: qui astu Iunonis Hercu li imperabat uaria quottidie aggredi monstra: quibus illum perire contigerit.

E urytus cum .y. græco &. t. exili scribitur: fuit œchaliæ rex: & pater Ioles: de quo uidebimus in dictiõe œcha lia: & ab Euryto patronymicũ fœminininum eurytis cũ .i. latino in ultima deducit. Ouidius nona heroidum epistolarũ. Eurytidos ioles & infami alcidæ. Alter fuit Eurytus centaurus: de quo Ouidius li. xii. metamor phoseos inquit. Nam tibi seruorum sæuissime centaurorum Eurryte.

E uropa cum eu diphthongo scribitur: fuit una Oceani & Tethyos filia: ut ostendit Hesiodus in theogonia. Altera fuit agenoris phœnicũ regis filia: quæ a Ioue in forma tituli rapitur: & in cretam transfertur: ut la te Ouidius li. iii. metamorphoseos explicauit.

E urotas cuꝫ eu diphthongo &. t. exili scribitur: fluuius ẽ teste Pli. li. iii. naturalis historiæ in laconia: qui teste Liuio li. xxxii. de bello macedonico urbem lacedæmona præterfluit: & qa ripæ eius abundant lauro: dicunt poetæ sacratum illum fuisse Apollini: dicente Virgilio in Selino. Omnia quæ phœbo quondaꝫ meditante beatus Audit eurotas iussitq; ediscere lauros.

E usthatius antepenultima cum .t. exili & penultima cum .th. aspirato &. i. latino scribitur. Nonnulli uero cõ uertentes .t. in .c. scribunt Eusthachius sed cum .th. scribi debet.

E usstratius absq; aliqua aspiratione scribitur. nam a στρατος qui est exercꝰ derivat' nomen fuit philosophus qui in athicam Aristotelis scripsit.

E uterpe cum .t. exili scribitur: una fuit ex musis: ut in dictione musa uidebimus: & componitur ex ευ quod ẽ bene & Τερπω delector: quasi bona sit delectatio.

E utices absq; aliqua aspiratione &. y. græco scribi' nomen fuit hæresiarchæ.

E utychides antepenultia cum .t. exili &. y. græco penultima cum .ch. aspirato: &. i. latino scribitur: nomen fu it uiri proprium: de quo nõnunq; Plutarchus meminit.

E uthymedon cum .th. aspirato &. y. græco scribi' nomen fuit philosophi cuiusdam.

E uxinus prima cũ eu diphthõgo sequẽs cũ .x. cõsonãte &. i. latino scribitur: mare illud ẽ: quod põtũ dicim⁹: ut in ea dictiõe uidebim⁹: & cõponit' ex ευ quod bonũ apud nos indicat: & ξεινος hospitiuꝫ uel amic⁹: q̃si bonũ sit hospitũ: quod p contrariũ dictũ est. Nam circa illud loca sunt asperrima & fera: unde ait Ouidi⁹ li. iii. de tristibus. Euxinus falso nocie dicbus hꝫ: & li. eodẽ ingt. Quẽ tenet euxinus mendax cognomine pont⁹. Sed teste Pli. li. vi. naturalis historiæ. Pontus euxinus antea ab inhospitali feritate axenus appellatus ẽ pecu liari immodia naturæ sine ullo fine indulgentis auiditati maris.

E uzonos cũ eu diphthongo &. z. consonãte scribi' cõponitur: ex ευ qd' est bonũ & ζωνη cingulum: nec ta mẽ ob hoc teste Seruio circa finẽ. viii. æneidos per id ille appellat': qui bona zonã hꝫ: q̃ est strenuus. Nã ut ait oẽs qui militãt cinctos diam⁹: & ob hoc præcinctos strenuos: ut Horat⁹ altus ac nos præcinctã fuminquẽ admodũ discinctos: inhabiles dicim⁹ & inefficaces. Virgi. in. viii. Hic nomadũꝫ gen⁹: & discinctos mulcfer aphros. Quãq; secũdũ habitum quidam exponant: qui usq; in talos fluebat quod Plautus ridet in penulo dicens: Quæ est illa aius cum aphrum uidisset uestem demissam trahentem.

E xodium cũ .o. breui apud græcos & nostros: atq; .i. latino scribi' nã non ab ωδη q est cãtus cõponit': qa tũc quoq; cũ æ diphthongo apud nos scriberet' uel falsẽ cũ .o. longa: & sic eius dictiõs secũda longa esset: quæ semp brevis a nostris poetis ponit'. Quare potius descẽdit a uerbo ἐξαδιαζω quod ẽ erogo uel expẽdo: & inde exodiũ erogatio quæda dicat': quod intellexisse uidet' Iuuenalis in. vi. satyra ait: Tandẽq; redit ad pul pita notum Exodiũ. t. cõsueta ac manifesta cõtribuno & erogatõ: quæ quidẽ ex ludis dabat' dicẽte etiã Sue tonio in uita Tyberii: unde uox attellanico exodio. proinis ludis assensu maximo excepta pererebuit hircuꝫ uetulum capreis naturã liguirire.

E xoche cum .ch. aspirato scribi': dici potest latine eminentia: siue excellentia: quare eat exoche. i. per excellen tiam interpretatur. unde in quibusdam inscriptionibus comperi.

E xochus cum .ch. aspirato scribitur: potest interpretari eminens.

E xoreismus cum .e. exili &. i. latino scribitur: dico potest adiurationẽ descẽdit a uerbo ἐξορκιζω qd' ẽ adiuro

Abii qui fuerunt lege historias longas & præsertim Plutarchi. Fumus latine: græce κατνος dicitur. At fimus dicitur latamen: Sed iam ad .g. litteram transeamus. Nam .f. nullaꝫ habet difficul tatem nisi quã in principio libri diximus.

Abii cum .i. latino scribit' urbs fuit uolscoꝝ septuaginta milib⁹ passuuꝫ ab urbe distãs Seruius uero cãpanie urbẽ dicit eo ꝙ uolsci in parte cãpanie ponunt'. hãc Solinus dicit a Galacto & Bio fratribus siculis conditã fuisse de cui⁹ euentu late scripsit Liui⁹ li. c. ab urbe: & a gabiis gabinius deducit'. Virgi. li. eneidos. vii. Ipse ornatꝰ trabea cinctuꝫ gabino ꝙ gabinus cinctus teste Seruio est tota sic in integꝝ resecta: ut una eius lacinia a tergo reuocata homine cingat. Quo genere uestimẽti ut antiq̃ssimi utebãt' bella inducturi: quia eã ea ciuitas sacris operaret': bellum subito uenit: tunc ciues cuncti togis suis ad bella pfecti sunt: & adepti uictoriam: unde hic ortus est mos.

G ades cum unico .d. a nostris scribit' nõnulli uero græci duplicant. Insula est in fine beticæ prouinciæ: & in extremo nostri orbis uersus occidentẽ ubi europa ab aphrica dirimit'. Nec derivationẽ habꝫ græcam: ꝫ uocabulũ poenũ est ꝙd' ut aiunt septũ indicatiuo ꝙ magis in morẽ sepis circũdet': hanc teste Solino Tyrii rubro mari pfecti erythreã uocauere: oriente Lucano li. vii. Tyrus qui gradib⁹ hospes: de quo in ea dicẽdo supra uidimus: in eadẽ dicit Põponius li. iii. duo esse promontoria ea parte qua Oceanꝰ prospexit super quorum uno eiusdem nominis opulentam urbem esse dicit. super reliquo uero Hercules ægyptũ opulentum tẽplã & religiosum in quo eius ossa sita dicebantur.

G addir cũ duplicato .d. etiã a nostris & .i. latino scribitur: urbẽ eam putoꝫ quã in gadib⁹ opulentaꝫ Põponius dixit: de qua Sallustius li. ii. historiarũ referẽte Prisciano in .v. sic ait: ut alii tradiderunt tartessum hispaniæ ciuitatẽ quam nunc tyrii mutato nomine Gaddir habent. Et ostendit esse generis neutri: quia accusatiuum similem nominatiuo posuit. Nec est femininum: ut multi putauerunt: quia nunc quoq; dixisset gaddirem.

G æon cum æ diphthongo scribitur: fluuius ille ab aliquibus dicitur: qui ab aliis nilus uocat'.

G alatea cum .t. exili scribitur: est ꝓ in penultia diphthõg⁹ ei apud græcos: quæ in .e. longã a nostris cõuersa fit i: fuit nymphaꝫ una filia Nerei ac Doridis: ipa dicente apud Ouidiũ lib. xiii. metamorpho. At mihi cui patre Nereus & dedala Doris Ensita est. & reliqua de illa ꝓsequuntur.

G alatia cũ .t. exili & .i. latino scribitur: prouincia est hispaniæ & lusitaniæ cõtermina quã a meridie hꝫ. ab occidẽte uero & septẽtrione oceanꝰ. ab oriente aũt fluuiꝰ sequanꝫ: & prouincias germaniæ: & a γα λα quod é lac nomẽ assumpsit: ꝙa lacteos hoc é albos homies producit. Vnde etiã gallia liq; alteꝝ .l. superassumpserit: & gallogræcia similiter: quæ regio é minoris asiæ: quasi græcia a gallis capta. ut monstrat Iustinus li. xv.

G elaxatus cũ unico .l. & .x. cõsonãte scribit': fuit teste Hesiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia

G albana cũ unico .n. scribitur: gen⁹ est uestimẽti: ut dicũt mulierib⁹ aptũ: quã græce dicit' γαλβανον.

G albanũ cũ unico .n. scribit': est teste Dioscoride lachryma herbæ cuiusdã similis ferulæ: quæ ab ipso fruticẽ i æstate prorũpit: & inde galbaneus absq; diphthongo deducit'. Virgi. li. georgicorum. iii. Galbaneoq; agitare grauis nidore cylydros.

G alcus cũ unico .l. & .c. absq; diphthongo scribit': nec græcũ uocabulũ putoꝫ: quis nõnulli a γαλα quod est lac deduci: ardent. & teste Seruio sup. vii. eneidos genus é clypei: quod illi albũ existimãt. Quib⁹ Virgi. contradicere uidet' cũ ait. Fuluosue lupi de pelle galeros. Dicit' etiã teste Frõtone in neutro hoc galerum.

G alesus cum unico .l. & unico .s. scribitur: & est teste Vibio fluuius tarentinoꝝ: de quo Hora. li. carminũ. Vnde si parcæ ꝓhibent iniquæ Dulce pellitis. Ouidi. galesi fluuius & regnata petã laconi rura phalãto: & Virgi. Qua niger humectat flauentia culta galesus. Martia. in. xii. Albi qui superas oues galesi.

G alula cũ .i. latino & æ diphthongo scribitur: pars é iudææ: quæ teste Pli. syriæ arabiæ atq; ægypto cõiungit'

G ammaras cum geminato .m. scribit': genus est cancri: de quo Iuuenalis in satyra: Si te ꝓpositi nuquit. Sed tibi dimidio conlibrtus gammarus ouo Ponitur.

G andarii cum .n. ante .d. scribitur: populi fuerunt asiæ scythicæ: ut ostendit Herodot⁹ li. historiarꝝ. iii.

G angaridæ cũ .i. latino scribit': populi sunt teste Curtio de gestis Alexãdri li. ix. inde assyrios & indos iuxta gẽ fluuium. Vnde sic quoq; cognominari putant' de quib⁹ meminit Virgi. li. georgicoꝝ. iii. cũ ait. In scrib⁹ pugnam ex auro solidoq; elephanto Gangaridaꝫ faciam uictorisq; arma quirini: Sane ganges fluuius teste Seneca de situ indiæ fluit per indiam nouem alueis: Melo. i. nilus septem: quod Virgi. li. ix. eneidos tetigit cum ait. Ceu septem surgens sedatis amnibus altus Per tacitum ganges: ꝫ uidem Seneca cõmemorat: nõnulli dixere ꝙ tribus alueis fluat.

G anymedes cum .y. græco & unico .n. scribitur: quia a poetis nostris prima breuis ponit'. Sed quoniam apud græcos plerunq; producit': per duplex .n. ab illis scribi consueuit. Fuit filius Trois regis dardanoꝝ: fraterq; Assaraci & Ili: qui ob admirandam pulchritudinem a Ioue in forma aquilæ raptus: & in cælũ tractus fingitur ab Homero. Qué Virgilius libro eneidos .v. & alii nostri poetæ secuti sunt. Vnde ait Ouidius li. metamorpho. x. Nunc quoq; pocula miscet Inuitaq; Ioui nectar Iunone ministrat.

G anyctor cum .y. græco & absq; aspiratione aliqua scribitur: nomen est uiri proprium.

G arimanites cum .t. exili scribitur: populi sunt libyæ ꝓxilles contermini: sed in austri plagam magis conuersi: a garamante Apollinis filio: ut quidam putant: sic cognominati. Hi teste Herodoto libro historiarum. iii. omnem hominis aspectum & loquelam diffugiunt: sunt q; imbelles & inermes: nec priuata matrimonia no

feunt:sed vulgo omnibus in Venerem licet. Sunt etiam eodem Herodoto teste alii garamantes in extrema uersus austrum libyæ dispositi: magnus ut ait populus & fortissæ quibus uersus mare propinquior é uia usq; ad lothofagos itinere dierum triginta. De quibus forte intellexit Virgilius in Damone: Extremi garamantes: & Lucanus li. iii. Non super arantem merone caneresq; sub axe. Qua nudi garamantes arant.

G aramantis cum. t. exili & .i. latino scribitur: fuit filia garamanti garamantum regis: quaq; Iuppiter Ammodo apud fluuium bagradam compressit: & ex ea hiarbam genuit.

G argittius cum .i. latino utrobiq; & duplicato .t. scribitur: fuit teste Iulio Polluce li. v. d: uocabulis rerum ad Commodum Cæsarem cuius cuiusdam generosi nomen: qui geryonis boues custodiebat: & leonibus insultabat: quem tunc Hercules interfecit: cum illius armenta abstulit: fuitq; Cerberi epirotici frater.

G argara ḡiḡ cum .g. a nobis scribat': secundum tamen etymologiam per .c. scribi deberet. Nam teste Seruio super. viii. æneidos dicuntur: quasi κάρα κάρσι .i. caput capitis: hoc é altitudinis altitudo. Nam cacumina sunt montis idæ: ḡre de illis locut⁹ dixit Virg. Lucus in arce fuit sūma: de quib⁹ late i dictõe mysia uidebim⁹.

G aulus cum au diphthongo & unico .l. scribit': genus est nauis.

G aurus cum au diphthongo & unico .r. scribit': incus est campaniæ teste Vibio haud lõge ab auerno lacu positus. de quo Iuuenalis in satyra Neuole ait. Suspectũq; iugum cumis & gaurus inanis: hoc est unus uacu⁹ ut nonnulli exponunt: ego magis puto .i. pauca producens.

G aza cum .z. consonante scribit': uocabulum est persicum: quod apud nos opes indicat: & est generis feminini: ut in sequente dictione uidebimus.

G azophylacium secunda cum .z. consonante: sequens cum .y. græco: penultima cum .c. exili & .i. latino scribitur: nomen est compositum ex dictione persica & græca: persica quidem ut gaza quæ opes nobis indicat: ut Virgi. li. æneidos .i. Et troia gaza per undas. Idem: Et gaza laetus agrestis: Ex dictõe uero græca: ut phylacũ quæ a φυλάττω quod est custodio deducit': quasi locus ille esse dicatur in quo opes reconduntur.

G elon cum .e. absq; diphthongo & unico .l. scribitur: fuit tyrannus siculus: cui Hiero teste Plutarcho successit.

G elonus cũ .e. absq; diphthongo & unico .l. scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarũ. iii. Herculis filius: a quo scythici quidam populi cognominati fuisse hi ppinqui sunt agathyrsis: qui ut illi coloribus se pingi consueuerunt dicente etiã Virgi. li. georgico. ii. Eoasq; domos Arabũ pictosq; gelonos. Iu cuius per deserta scythica discurrunt: fatigantes equorũ sudorum uenas perfundũt: ac sanguine potant dicente Virgi. libro georgico. iii. Profuit intensos aditus auertere: & inter

Ima ferire pedis salientem sanguine uenam,
Bistaltæ quo more solent: accorsq; gelonus.
Cum fugit in rhodopen: aut in deserta getarum.
Et lac concretum cum sanguine potat equino. Hi teste Solino ex hostium cutibus indumenta sibi conficiũt & equis tegmina superponunt.

G ela cum .e. absq; diphthongo & unico .l. scribit': fluuius est siciliæ: de quo Ouidius li. fastorũ. iiii. Et te uorticibus non adeunde gela. A quo urbs illi adhærens: gela similiter cognominata fuit: ut Virgi. li. iii. æneidos: Immanisq; gela fluuii cognomine dicta: & inde gelous: ut idem in eodem li. Campiq; gelos.

G enealogia absq; diphthongo & unico .l. atq; .i. latino scribitur: dici potest generationis series. Nam componitur ex γενεσις generationis & λογια sermo.

G enethlios cum .th. aspirato & .i. latino scribit': dici potest a nobis natalis: & inde genethliae⁹ .i. natalitius.

G eographia cum .e. absq; diphthõgo & .i. latino scribit': Et componit' ab γεις quod est terra: & γραφια descriptio. nam γεα terra: & per synæresin γη.

G cometria absq; diphthongo: & cum .t. exili atq; .i. latino scribitur: Et componitur ab γεωσ quod est terra: & μετρον mensura.

G eorgica cum .i. latino & .c. exili scribit': componitur a γεις quod est terræ & εργον opus.

G eryones cum .y. græco scribitur: fuit ut dicunt poetæ: hispanus: ter germanus: quem Hercules uictũ nobilib⁹ pecudibus armentis dicente Seneca.

Inter remotos gentis hesperiæ greges
Pastor triformis littoris charchesii
Peremptus: acta est præda ab occasu ultimo.
Notum chiræron pauit oceano pecus.

Et Virgi. li. viii. æneidos. Nam maximus ultor Tergemini nec Geryone spoliisq; superbus Alcides. Nãq; deducitur hic geryones huius geryonæ: ut Anchises anchisæ. Hesiodus uero in theogonia triũ capitũ hominem dixit: quẽ fulguris filium asserunt dicens: χρυσα σφ λητοι τρικαρη λαον γηρυονηι

G errus cum duplicato .r. scribitur: fluui⁹ est scythiæ: & teste Hero. li. huius. iii. septimi⁹ ab istro memoria dign⁹

G etæ cũ .t. exili scribitur: populi fũt thraciæ: ut dixit Pli. li. iii. naturalis historiæ: de quib⁹ Ouid. xviii. epistolarum libri secundi de ponto ait. Nulla getis toto gens est truculentior orbe: & li. v. tristiũ multa de illis prosecut⁹ est. At uero Appianus insignis historicus græcus dixit: Getæ sunt quos dacos uocãt. nonnulli uero alii illos

esse affirmat: quos iam gothos uocamus. Salustius uero referente Seruio super. viii. æneidos dixit illos esse nysios a Lucullo superatos.

G etula cum. r. exili & .i. latino scribitur: regio ē in aphrica: quā Plī. li. v. naturalis historiæ dixit hactenus fuisse a nolorū parte: sed pulsi incolæ propriā fecere gentē uersus æthiopes: quæ ab oriente mōtuosa est: & elephantes gignitur Iuuenalis in satyra quæ incipit Omnibus in terris &c. Cum getula ducē portaret basilissa. Iuxta illum. nam a getulia getulus deriuatur cū accentu in penultimam ut in superiore præfatu uersus ostendit: & in eo Virgilii li. iii. æneidos cum ait: Aut captam ducat getulus hiarbas: nihil tam prima q̄ secūda longatur Quod ab omnib⁹ poetis obseruari comperimus: excepto Martialeq̄ li. epigrāmatum primo ta⁊ prima⁊ q̄ secunda breuiante cum ait. Tradiscta est getulis nec cæpit arma nocentes.

G yas cum. y. græco scribitur: nomen fuit uiri troiani proprium.

G yarus cum. y. græco scribitur: insula ē parua: & una ex cycladibus ad quā nostri romani dīnabant: dicēte Iuuenali in prima satyra: Aude aliquid brebibus gyaris & carcere dignū si uis esse aliquid. Quotq̄ in pluralit ut hanc & similem designaret hac & myconē: altera. f. & cycladum insula Delon oras & littora circum Errā tem uit dixit Virgi. li. iii. æneidos: Prius arcitenem insotiq̄ coli dedit: & cōtinere uentos.

G igantes cum. t. latino & .r. exili scribitur: dicunt⁹ a poetis terræ filii fuisse: quos quita luna natos dixit Virgilius li. georgicon. i. & Ouidius li. v. fastorum addidit cum pedibus serpentinis. Qui cum deos cælo pellere conarentur: a Ioue fulminati fuerunt.

G igantomachia cum. i. latino utrobiq; & .r. exili atq; ch. aspirato scribitur: dici pōt gigātū αντχιν. i. bellum.

G illius cū. i. latino & duplicato. l. scribit: fuit uir tarentin⁹: de quo Hero. li. huius. mi. nonnulla explicauit.

G ymnosophistæ prima cum. y. græco sequente. n. & penultima cū. i. latino scribitur: dicitio est cōposita ex γυ μνος quē est nudus: & σοφια σοφιστ sapiens. Nam teste Plī. vi. naturalis historiæ fuerunt indoꝫ philosophi Alii dixerunt chaldæoꝫ: quos & dryuidas Laertius li. i. de uitis philosophoꝫ obscure & p sententias philosophari dixit. docebantq; colendos esse deos: nil mali agendum: & mortē contēni oportere. De his mentionem Lucanus li. iiii. & Hieronymus in prologo bibliæ.

G ymnasiū cum. y. græco sequente. n. scribitur: locus est palestræ: ubi nudi exercebant⁹ quod nōnunquā p oi exercitio: ac exercitii cuiusq; loco ab auctoribus capitur.

G ymnasiarches prima cū. y. græco antepenul. cū. i. latino: ultima cū. ch. aspirato scribit⁹: dici pōt princeps gymnasii

G yges cū. y. græco scribitur: Tres hoc nomine digestos memoria cognomiatos cōperi. Vnū quē dixit Hesiodus i theogonia cæli & terræ fuisse filium: Briareiq; fratrē. De quo Ouid. in li. de tristib⁹ ait: Centumanūq; gygē ut in dictione Briareus uidimus. Alii lydium quem Plato pastorem regis lydiæ fuisse refert: qui cum die q̄ dam uenisset in nemus: ecce ibus magnis imbribus in quendam terræ hiatum descendit: ubi equum æneum uidit: in cuius lateribus fores esse cum animad uertisset: illis apertis corp⁹ hominis comperit magnitudinis inusitatæ: qui in dexteræ digito aureum annulum detinebat. Illum ergo cui detrasisset: & digito suo idue ret: ad alios pastores reuertus est: & cum forte annulum ad palmam reduxisset perpendit a nemine se uideri Ipse autē omnia uidebat. Atq; deinde annulo reuoluto cōspiciebat⁹ omnino: quia sine opportunitate usus regiæ flaprū intulit. Quā postmodū adiuuante regē interfecit: & illos fustulit: quos ad regnū sibi obstare arbitrabat⁹: unde beneficio annuli & reginæ rex lydiæ effectus est. Tertius fuit puer quidā Cnidius: qui ab Horatio in secundo carminum formosissimus memoratur his uersibus,

Vt pura nocturno renidet
Luna mari cnidusue gyges:
Quem si puellarum insereres choro:
Mire sagaces falleret hospites
Discrimen obscurum solutis
Crinibus ambiguoq; uultu.

G ynæceum cū. y. græco: sequens cū æ diphthōgo & penultima cū. c. exili & .i. latino scribitur: locus est in ædibus solis mulieribus ad habitandum datus Terentius in phormione: Vbi in gynæceū ire occopio: puer ad me occurrit: & a γυναικειον hoc est a mulieribus deducitur.

G ynæconitis eodē modo scribē⁹ & idē quod gynæcium designare uidet⁹ Acmilius Probus ostendere in præmio de excellentibus ducibus cum ait: Materfamilias apud romanos primum locū tenet ædium: atq; in celebritate uersatur: quod multo fit aliter in græcia. Nam neque in cōmunium adhibetur: nisi propinquorū nec sedet nisi interiore parte ædium: quæ gynæconitis appellatur.

G ynæcia eodem modo scribitur: & ponitur a nostris nonnunquam pro bona dea: ut uidebimus in dictione Maia.

Gyndes cuius. y. græco scribitur: fluuius est qui nascitur in montibus mantianis & fluens p dardaneos ingredit⁹ nigrinit scripsit Hero. li. huius. i. De quo Seneca li. iii. de ira inquit: Cum gyndes fluuius⁹ secūde post euphratē magnitudis cyri impetū uemētis cōtra babylōios itercepit: & q̄dā ex milib⁹ fūme dilect⁹ regi ei⁹ molestā sitū: rapacitate fluuii absorpt⁹ esset: rex irat⁹ animū ultiscē flaminū rās ut q nūc præclage equitē uorauisset

mox uix tingeret genua mulieris. Nec peragendo segnior bellum indictum hosti cum flumine gessit: anno integro cum totis copiis gyndem fluuium p magnas deductus fossas in quadraginta ex alueos dispartiuit eo opere prædictis fossoribus etiã euphratem longe ab dissuasũ per loca uaria deriuauit: momentq; tunc illi perdere fecit: quare & babylonem hostiliter cepit.

G ypsum cum .y. græco scribit: genus est calcis albæ: quæ facile conglutinat: & indurescit. unde si labore ex illa signa formãtur. Iuuenalis in secunda satyra. Plena omnia gypso Chrysippi inuenies.

G yrrone cum .y. græco & .t. exili scribit: nomen fuit urbis pelasgice siue thessalice.

G yrus cum .y. græco scribitur: & circuitum apud nostros designat.

G isco cum .i. latino & .c. exili secundum græcam litteraturam scribitur: fuit eo nomine Hamilcaris filius longe prius q̃ punica bella fierent. Alter fuit pater eius Hasdrubalis: qui cum Scipione plurima bella gessit.

G ytheus cum .y. græco & .th. aspirato scribitur: nomen fuit uiri proprium.

G laphyrus cum .y. græco scribitur: dicto potest latine festinus.

G laico cum .c. exili scribitur: fuit athenensis philosophus.

G laicus cum .c. exili scribitur: Quo nomine diuersi cognominati fuerunt. Nam unus de pœnia ciuitate fuit: q cum sacra Veneris phiberet: illa irata immisso furore libidinis equabus: quibus ipse ferebat: ab illis morsibus est dilaceratus: ut dixit Seruius super .iii. georgicon: ubi dixit Virgi. Et mentes uenus ipsa dedit quo tẽpore glauci Pœniades malis mẽbra affumpsere quadrigæ. Alter fuit piscator: qui conuersus deinde in deas marinum ardenter amauit Scyllam. De quo plene Ouidi. li. metamorphoseos. xiii. Alium dixit Herodotus li. historiarum .i. chium fuisse: qui primus ferri consolidaturam adinuenit. Et alium in eodem li. retulit Hippolochi filium: a quo reges apud Ionas nati sunt.

G lycerium prima cum .y. græco sequens cum .c. exili & penultima cum .i. latino scribitur: nomen fuit puellæ: quod apud nos significat dulcem amorem. Nam componitur ex γλυκυς: quod est dulcis & ερος amor. Et sic quoq; per diminutionem adulatione amatoria a græcis glycerium. q̃q̃ & glycera reperiatur. Martia. in .xi. Formosam glyceram amat lupercus

G lusa cum unico .s. a nostris scribitur: sed a dicbone græca traducitur: quæ per geminum .s. scribitur: hoc est a γλωσσα quæ est linguatico q̃ uicem doctoris glosa detineat. Et inde glossema cum duplicato .s. scribitur Quod Quintilianus in primo interpretat: quasi uoces minus usitatas.

G nonori cum unico .n. scribit: dici potest testa Pli. li. ii. naturalis historiæ umbilicus.

G natho cum .th. aspirato scribitur: nomen est uiri ꝓprium: sed deductum a γναθος quod é bucca uel maxilla quã ille maxie explere cupiebat. Nam ob id sic quoq; parasit⁹ ille apud Terentiũ notatus fuit.

G nosus cum .g. ante .n. æ pluribus ex nostris scribit: ij quia apud græcos habet .κ. quod in .c. nostrũ transferri consueuit: scribunt aliqui cum .c. uidelicet cnosus & non cum .g. Alii uero ob affinitatẽ litterarum .κ. an .g. conuerti dicunt: ut in sequenti dictione uidebimus: fuit cretæ ciuitas in qua Minos urplurimũ habitare cõsueuit: unde gnosia deducitur.

G obius cuius .g. littera teste Prisciano: &. i. latino a nostris scribitur: q̃q̃ apud græcos. κ. scribat: quod i. c. a nobis conuerti consueuit: sed ob affinitatẽ litterarũ in .g. conuersus fuit: ipsos est uilis. de quo Iuuenalis in satyra. Atticus etiamsi cœnat inquit: Nec mullum cupias cum sit tibi gobio tantũ in loculis: & Martia. in ultimo: Principium cœnæ gobius esse solet.

G obryas cum .y. græco scribit: fuit teste Herodoto li. historiæ. iiii. uir persa nobilis: unus ex his q cum Dario cõiurarunt in magũ. Nam erat Darii Socer anteq; regnum Darius ipe adipisceret: ut idem Hero. ostendit circa initium lib. vii. historiarum.

G onuus cum duplicato .n. scribitur: fuit teste Herodoto li. historiarum. vii. urbs in superiori pte thessaliæ: unde ad thessalias quispiã introitus cõperitur. alius scilicet ab eo qui iuxta peneum fluuium habetur.

G orgias penultima cũ .s. latino scribit: fuit teste Quintiliano lib. iii. de institutione oratoria siculus natõne & Empedoclis discipulus: quin & Isocratis atq; aliorum plurium philosophorum & oratorũ præceptor. Idẽ teste Plinio li. xxxiii. naturalis historiæ hominũ primus & auriã statuam & solidas delphis in templo sibi posuit. lxx. circiter Olympiade: tantus erat tradendæ oratoriæ artis quæstus.

G orogygion antepenultima cũ .y. græco & penultima cum .t. exili & .i. latino scribitur: fuit troianꝰ Priami & Cassandræ filius formaq; & uiribus præstans: ut dixit Homerus li. viii. iliados.

G orgones cum unico .n. scribitur: fuerunt insulæ in oceano æthiopico: in quibus Medusa cum sororibus regnabat: ut uidebimus in dictione pegasus.

G ortyna cum .t. exili & .y. græco scribit: fuit teste Homero li. ii. iliados urbs cretæ pulchris cincta muris: quã teste Solino lenæus præterfluit amnis: p quẽ Europã tauri dorso usq; ad ei portati ferũt: a q̃ terra ps urbis cognominata fuit: dicente Ouidio libro fasto. v. de illa loquẽte. Parsq; tuũ terræ tertia nomẽ habet. Iusta gortynã nascunt calami ꝓ sagittis aptissimi dicente Virgi. li. xi. eneidos: Spicula torquebat lytio gortynia cornu Nam ab gortyna gortynius & gortynia deducunt: ut idem Virg. in bucolico ait: Aut armenta secutus Per dicent aliquæ fabula ad gortynia uacce. Nicq; ibidẽ aliquãdo fuisse armenta Solus testat Seruius. Verum

modernfores mutãtes. g. in. c. non gorthynã ſꝫ cortynã iã dicũt: ac ſcribant: ut in ea dictõe uidim⁹. Sed nos ſeruato. g. in antiquis & emendatiſſimis codicibus ſcriptum comperimus: ſane cortina abſq; aliqua aſpiratõne &. i. latino aliud ſignificat ut ſupra uidimus.

Gracchus cũ duplicato. c. & ſecundo aſpirato ſcribitur: nomen eſt auis a uoce deducẽs teſte Quintiliano in. i. de inſtitutione oratoria: fuit etiã cognomen clariſſimorum quorundam romanoꝝ qui non mõ rebus geſtis: ſꝫ eloquentia præcipue claruerunt: dicente Hieronymo ſup Amos ꝓphetam: Oratores Lyſiã & Hyperidem: Periclẽ & Demoſthenẽ: Gracchos Catones Tullios & Hortenſios in cælũ laudib⁹ ferunt poetæ: ſi epici ſunt Homerꝰ atq; Virgi. ſi lyrici Pindarũ & Flaccum crebro ſermone concelebrant.

Graduus cũ. i. latino ſcribitur: non ẽ uocabulum græcũ neq; latinũ ſꝫ trax quod bellicoſum deſignat & forte dicitur q; latine Marteo q; nauibus in bello præeſt: ut dixit Varro de lingua latinarũ per uiros fiant prælia. Et dicti⁹ filius Iouis ex Iunone. Ouidius uero dixit in. v. metamorpho. illũ fuiſſe Iunonis filiũ abſq; patrentia ut cũ uideret Iuno maritũ Ioue abſq; muliere ſeruitio percuſſo capite emiſiſſe Mineruam armatam ibat ipſa ad Occanũ quærẽtura quorum pacto & ipſa abſq; uiro parere poſſet: ſed itinere feſſa cũ forte ad horũ dẽ Floræ uxoris Zephyri reſediſſet a Flora interrogat⁹ quorſum & qua de cauſa ꝑgeret. Quod cum didiciſſet Flora obtulit ſuffragatur⁹ Ioui forent tacita noia ſuffragantis. ꝓmiſit id Iuno ac iuramẽto firmauit. Mox docuit illã Flora in campis olentis florem cẽ: quo tacto repẽte ſine uiro cõciperet. Quod Iuno experta Martẽ concepit: & deinde pepit ferociſſimũ & bellicoſum: qui belloꝝ deus eſt habitus unde Flora ad Naſonem loquens in. v. faſtorum inquit.

Mars quoq; fi neſcis per noſtras editus artes.

Iuppiter hoc & adhuc neſciat uſq; præcor. & reliqua ubi eandẽ fabulã ꝓſequit. Hunc Statius in li. thebaidos dixit in thracia tenere ſedẽ domũq; illius deſcripſit & familiã: comus & Bellonã ſororẽ aurigã eſſe uoluit. Hunc romani teſte Seruio ſuper primũ æneidos duo conſtituere tẽpla: unũ in urbe tanq; urbis cuſtodẽ: alterũ extra urbẽ in uia appia portæ ꝓximũ: quaſi ꝓ republica pugnatori. Idẽ mutuo amore dilexit Veneré uulcani cõiugem de quo Ouidi⁹. in. iiii. metamorpho. li. & circa finẽ li. ii. de arte: & in primo de fine titulo late ꝓtractauit eundẽ dixit Homerus in li. iliados ſemel uulneratũ fuiſſe in extremo lateris a Diomede: & tãto uocis ſonitu exclamaſſe: cepto aliorũ. x. millia perterrẽtes: Quod lepidiſſime in latinum Caro noſter Arretin. ipſum Martem muliebris traduxit: cum dixit.

Nec tibi tam ſemper proſunt crudelia bello.
Vulneranam repeto ſæpe tuliſſe uices.
Cum latus extremum cuſpis diomedea foxit.
Proh pudor atq; homini uulnera facta deo.
Tum quantum exclamant hominum bis milia quinq;.
Cum repetunt acri bella nefanda manu.
Tam magna terras compleſti ac æthera uoce:
Vt tremuerint danai dardanique ſimul.
Diuitur & xanthus medius cæſtritus undis:
Concuſſa eſt ide: territus eſt ſimois.
Vitaq; tum uolucris tremulis petere aera pennis.
Rhœtei & piſces conca ua ſaxa petunt.
Turbine de hinc cæco tendit ſic obtutus ille.
Sanguine diuino conſtitit ante deos.
Non hominum puduit regi diuinoq; parenti.
Dicere mortali uulnera facta manu.
Dicere nec puduit pedibus ſperaſſe ſalutem.
Hei mihi q; melius tardus ineriſq; fores.
Iuppiter ipſe pater rabiem fœuosq; furores
Increpat: & matri quod nimis ipſe placet:
Quodq; tibi cordi bellum & diſcordia pugnæ
Infamesq; ſibi non minus eſſe docet:
Heu quod tydide uulnus non altius actus
Corpꝰ ferox medium ruperit haſta tuum.

Quare & Iuuenalis in ſatyra. Exemplo quodcunq; malo ad Calaini⁹ qui depoſito fraudatus fuerat inquit.

Tu miſer exclamas: ut flentora uincere poſſis. Vel potius ꝓpius graduus homeric⁹ audis Iuppiter hæc.

Græcus cũ æ diphthongo & .c. exili ſcribitur: fuit rex atticæ regionis a quo græci dicti ſunt: ut dixit Ariſto. i. metheoris: unde græcia græcanic⁹ & græciẽſis deducit. Sane apũd græcos uarie locuti ſunt auctores: quæ ex linguæ copia ꝙ ſe plurimũ uaſtat ꝓcedere neceſſe fuit. nã quoq; apũd illos ligu æ habẽt: quæ declinatõib⁹ noiũ & uerboꝝ ac litteraꝝ quarũdaꝫ uarietate deprehẽd unt: ſut attica æolica ionica dorica & κοινὴ. i. cõmunis.

Grāmatica cū duplici.m.& t.ac.c.& i.latino scribitur:dici pōt a nobis litteraria. Nā defecdit a γραμμα qđ apud nos é littera:& teste Quintiliā.inemēdate loquēdo atq; scribēdo grāmatica cōsistit: ita ut litteræ suas custodiunt uoces:& uelut depositū reddāt legentibus. Quod uero ad significate & ornate dicendum aut scribendum spectat:maiori competit artifici:q̄q; & a grāmaticis auferri non debeat.

Graniceus cum unico.n.& i.latino atq; c.exili scribitur:fluuius est phrygiæ in ꝓpontidem iuxta cyricum cadens:de quo meminit Homerus circa initium li.xii.iliados.

Graphia cū.ph.aspirato & i.latino scribit:dici pōt a nostris scriptura:quæ nō solū exaratione litterarū: sī cui hoc etiā picturā quēadmodū apud græcos ea dictio graphia significat:unde scribo apud nostros,pro eo qđ est pingo ab auctoribus nostris sæpe positū fuit.Plī.li.xxxv.naturalis historiæ de Nicomacho pictore loquens inqt:scripsit & Apollinē & Dianā deū Matrē in leone sedentē.i.pinxit.similiter Iuuenā.i satyra: Credo pudicitiā inqt.Dacus & scripto radiat germanus auro hoc é picto.Quare & picturas legere dicimus:quēadmodū & scripturas. Virgī.li.æneidos.vi. Quin protinus omnē plegerēt oculis:& reliq̄.& a graphia graphiū cū.ph.aspirato filius dicit:quo in cæris antiq plurimū scribere cōsueuerant:& idem zographia quasi ζωοσιν.i.animalis pictura:unde Plī.eodē li. Dionysius inqt nihil aliud q̄m hoies pinxisse:ob quod anthropographos cognominat⁹:quod cū.th.aspirato scribit:& significat ανθρωπων.i.hominū γραφας pictores: ideoq; ægypti ex annalib⁹ eoꝝ teste eodem Plī.apud ipsos inuentā picturā prius q̄m in græciā transiret affirmāt: græci uero alii apud sicyonē:alii apud corinthios reptam omnes ab umbra hoīs lineis circūducta. Itaq; ta lē primā scripturā singulis colorib⁹ confectā monochromatō dixerunt:qđ cū.ch.aspirato &.t.exili scribē & significat μονον.i.unicū χρωματων.i.colore:qa unico tantūmō uidelicet umbratili colore pingebatur: in quo pingendi genere teste Quintiliā.li.xii.de institutōe oratoria claruerūt Polygnotus atq; Aglaophon quoꝝ ut ait simplex color tam sui studiosos adhuc habuit ille prope rudis ac uelut futuræ mox artis primordia maximis q̄ post eos extiterūt pictorib⁹ præferant:ꝓprio quodā intelligēdi:ut mea opinio fert ambitu: Aiūt apud romanos teste eodē Plī.honos hunc arti mature cōtigit.siquidē cognomīa ex ea traxerunt fabiæ clarissime gentis principesq; cognominis.Fabius ædē salutis pinxit:anno urbis cōditæ quadringentesimo quinq̄gesimo quæ pictura ut ideā Plī.pergit:duravit ad nostrā memoriā in ædea Claudii principatu exusta ꝓxime celebratas é in foro æreis Herculis pacuuii poetæ pictura Enni sororē genitricēhæc ille ostendēs:decide hanc artē ab honestissimis manib⁹ non ampla⁹ fuisse spectata:sed inter liberales semp habitā:& nunq̄ a seruis exercitā:sed dignatio inquit præcipua romæ increuit Valerio Maximo cōsulesq; Messalla princeps tabulā picti prælii:quo carthaginēses Hieronē in sicilia uicerant:ꝓposuit in latere curiæ Hostiliæ anno ab urbe condita.cccc.xc.fecit hoc idem &.L.Scipio tabulā quā uictoriæ suæ asiaticæ in capitolio posuit: post quos idem & nōnulli alii fecerunt.At in tabulis externis auctoritatē romæ publice primus oīnq; fecit.L.Mūmius cui cognomē achaica uictoria dedit.Nā cū in præda uendēda rex Attalus sexdecim libris Aristidis tabulam emere uellet:in qua liber pater pictus erat:ꝓtium maiorē suspicatusq; in ea aliqđ uirtutis quod ipse nescirēt reuocauit tabulā:& deinde in Cereris delubro posuit.Quā primam picturam externam Plinius ipse putauit romæ publicatā:iuxta quæ Iuuenalis poeta locut⁹ uidetur in satyra Atticus eximie cum ait.

Tum rudis & graias mirari nescius artes,
Vrbibus euersis prædarum in parte reperta.

Magnoq; artificū frāgebat pocula miles.unde li.xxxvi.inqt idē Plī.uictoria Pōpeii:de Mithridate primus ad margaritas gēmasq; romanos mores inclinauit:sicut.L.Scipionis:& Cn.Manlii cælatum argentum:& uestes attalicas & triclinia ærata:sicut.L.Mūmii ad corinthia & tabulas pictas.

Gryllus cū.y.græco & duplicato.l.scribitur:quo noīe uocatus é Xenophontis filius:qui glorioſe pro patria occubuit:cuius laudes & epitaphia ut dixit Aristote.innumeri scripsere. Socrates etiam si Hermippo credimus illius laudes scripsit.

Grynia prima cuiꝝ.y.græco:& penultima cuiꝝ.i.latino scribitur:fuit teste Herodoto li.historiarū primo urbs in æolia:& in finibus ioniæ gryneum nemus dici in sequenti dictione ostendemus.

Gryneum nemus cum.y.græco scribitur:sic quoque dictuꝝ a grynia ciuitate asiæ in cōfinibus æoliæ & ioniæ quam puto aliquando clazomenam dictam.Nam de grynia loquitur Herodotus: de Clazomene uero ait Seruius super quartum æneidos librum:cum apud Virgilium dixisset ad Aeneam:Dido:Sed nunc Italiaꝝ magnam gryneus Apollo:Italiam licet sufferre capessere sortes:ubi dicit Seruius Clazomene ciuitas est in asia:iuxta quam nemus est gryneum:ubi Apollo cum reuerentia magna colitur:& super æglogam quæ inscribitur Silenus ait idem Seruius gryneum nemus est in finibus ionis Apolloni consecratum. At constat gryneam in confinibus ioniæ esse:ut supra uidimus. Vnde ait ibidem Virgilius ad Gallum loquens de calamis quos illi dabant musæ,

His tibi grynei nemoris dicatur origo.
Neq; sit lau⁹ quo plus se iactat apollo.Nisi in eo'dabant manifesta Apollinis responsa cui præfuit Mopsus ipsius Apollinis filius ex Manto ne filia Tyresiæ uatis thebani natus:ut dixit Pomponi⁹ libro.i.de quo Statius sæpius in duobus auditus Iasone mopsius:& ut Seruius ipse sup eandem æglogam attestatur in hoc Cal

chas & mopsus inter se contenderunt de peritia diuinandi: sed a mopso superatus Calchas dolore interiit: ut in carminibus Euphoniois scribi dixit.

G ryps huius gryphis declinatione græca: & in plurali gryphes facit. at nonnulli ex nostris hoc tempore gryphio gryphonis declinãt. Quorum omnium prima cum .y. græco scribitur: est animal quadrupes & penna nimiquod in hyperboreis montibus nascitur: & in omni parte corporis leo est præter alas & faciem: quibus aquilas repræsentat: esq; hominibus & equis maxime infestus: ut etiam tangit Virgilius in bucolicis: Iungentur iam gryphes equis.

G rypus cum .y. græco & unico .p. scribitur: dicitur nasus gibbus seu aquilanus: & gryphus similitudine dedicatus.

h Adrianus cum aspiratione principii: & .i. latino in antiquis inscriptionibus semper scriptum comperi. Nam apud athenas ad fauces aquæductus extra ciuitatis mœnia ad uiam uidere literis latinis hæc scripta comperi. Imp. cæsar æliius Hadrianus Antoninus. Aug. pius cos. iii. trib. pot. ii. p. p. aquæductum in nouis athenis coeptum a diuo Hadriano pater suo consummauit: dedicauitq;. At uero adrianus sine aspiratione nomen est gentile ab adria urbe dedicatum: sine dicto hadriana .p. filia Minois regis crætæ: ut inter quam moderni somniauerunt: minuq; cõperta apud antiquos & doctos fuit: ut late uidimus in dictione ariadne

H æma cum æ diphthongo scribitur. dicitur apud nos sanguis: unde dicto hæmilius forte deducitur: & simi li modo aspiratur. Sed nos aspirationem abiecimus: ut in antiquis inscriptionibus aspeximus: de quo supra in dictione æmilius late uidimus.

H æmatites cum æ diphthongo & duob⁹ .t. exilib⁹ atq; .i. latino scribit⁹ lapis est ruboris sanguinei: a quo nomen assumpsit. Nam cruor græce latine sanguis dicitur.

H æmorroos cum æ diphthõgo & duplicato .r. atq; .o. latino scribitur: dici potest a nostris sanguinaria. Nam ab ea uia quod est sanguis deducitur.

H æresis sola prima cum æ diphthongo & ultima cum .i. latino scribitur: dici potest a nobis optio seu electio. Nam deducit⁹ ab αἱρουμαι: id quod est opto seu eligo: unde aphæresis quæ apud nostros ablatio dicitur: & diæresis quæ est diuisio atq; synæresis quæ est diuisorum coniunctio: a nonnullis uero secta hæresis ipsa traducitur. Cicero autẽ uocabulo græco utitur in paradoxis cum ait: esq; in ea hæresi quæ nullum sequat florem oratoris.

H æresius cum aspiratione & æ diphthõgo scribitur: nomen est uiri proprium.

H agesilaus cum aspiratione principu & .i. latino atq; unico .l. scribẽ. fuit rex lacedæmonius non potestate sed nomine: quẽadmodum ceteri spartani reges creari consueuerant: nam mos erat apud illos teste Plutarcho & Aemilio a maioribus lacedæmonius traditus: ut duos semp haberẽt reges: ne ie magis q̃ imperio: ex duabus familiis Prodi & Eristhenis: quæ princeps ex .pgenie hercules sparte reges fuerant: hoc ex altera in alteras familiæ locum fieri nõ licebat. Ita utraq; suũ retinebat ordinẽ: & primũ quidẽ ratio habebat⁹: qui maximus natu esset ex liberis eius qui regnis decessisset: si is uirilem sexũ non reliquisset: tũc deligebat⁹ qui proximus esset ꝓpinquitate: ꝓ quem modũ mortuo hagi rege frater Hagesilaus substitutus est. hic cũ a ceteris scriptoribus græcis tũ eximie a Xenophonte socratico collaudat⁹ etheo eni usus est familiarissime: gestitq; strenue plurima bella & religiosus in deos: piusq; i patriã fuit: qn & magistratib⁹ obedientissimus.

H agesipolis cum aspiratione principu & .i. latino utrobiq; scribẽ. fuit fuit athenensis de quo nunq; Plutarchus meminit.

H alcyones cum aspiratione principii & .e. exili atq; .y. græco scribit⁹ unde necessario dictionẽ hanc aspirari iudicant poetæ: qui eandem consonantẽ ante illam positam in aspiratam conuertunt. Theocritus in bucolicis ΧΑΛΚΥΟΝΕΣ ΤΕΡΕΥΝΗΤΑ ΤΑ ΚΥΜΑΤΑ ΤΗΝΔΕ ΛΕΛΑΤΑΤΑΝ ubi dixit ΧΑΛΚΥΟΝΕΣ cũ .χ. & nõ ΚΑΛΚΥΟΝΕΣ cum .κ. quod factum esset si halcyones non aspirarẽt. Nam ubi ideo esse debuit: si per subsequentẽ uocalem diphthongus ipsa ei abiecta fuit: & .κ. littera exilis & simplex in .χ. literam aspiratã ob aspirationẽ sequentis uocalis conuersa fuit: quẽadmodũ supra ostendim⁹. Quare si nõ fuisset eius dictionis prima aspirata exilis & simplex .κ. remansisset. Et sunt aues teste Plinio li. x. naturalis historiæ paulo minores passeribus: habẽt qui maiori ex parte pẽnas purpureas cãdidis admixtas: collo graciles ac ꝓcero: quas uideri cõtingit raro: qn nũq; nisi circa solstitia & in bruma in q̃ ova deponunt apparẽt. Nã tunc quoq; medio fere hyemis in mari ipso nidificant: quo tẽpore si ponti undosus fuerit: ipsis ouis mãsuescit. Cadunt q; procellæ oẽs donec halcyones posita ova foueant. Et cum septem dies sint quibus educunt pullos: septem alios adiungunt quibus part⁹ enutriant. de quibus Ouidius li. xi. metamorpho. dixit.

Perq; dies placidos hiberno tempore septem,
Incubat halcyone pendentibus æquore nidis.
Tum uia tuta maris: uentos custodit & arcet.
Aeolas egressis: præstatq; nepotibus æquor.

H alicarnaſus cum unico.l.ſequente.i.latino &.c.exili atq; unico.ſ.ſcribitur:deriuaturq; ab α λι θεσ qđ mari num indicat:& ſimili modo aſpiratur:ciuitas eſt maritima in caria regione minoris aſiæ arguiorũq; coloniaꝫ ut Pomponius li.i.ſcripſitum quia Mauſeoli nobilis extat opus:ut in ea dictione uidebimus.

H aluacmon cum unico.l.&.i.latino atq;.c.exili ſequente.m.ſcribitur.fluuiꝰ eſt macedoniæ:ut teſtatur Heſio dus in theogonia.

H alys cuꝫ unico.l.&.y.græco ſcribitur:fluuius eſt qui teſte Plinio li.vi.naturalis hiſtoriæ oritur ex radicibꝰ tauri montis & defluens per cappadociam diſiunxit olim regna lidiæ a perſis:idꝫ teſte Herodoto inter paphlagonas uerſus boream exeuntium euxinum pontum deſinit.de hoc locutus Apollo ait:Creœſus trãſgreſſus halym plurima regna perdet.

H alizones cum unico.l.&.i.latino ſequente.z.conſonãte ſcribitur:populi ſunt paphlagoniæ:ſic quoq; dicti teſte Ariſtracho ſuper.v.iliados librum:quia undiq; a mari circundatur:hoc eſt ab υπο ζωννυι quod ẽ circũdari α λι mari.

H amadryades cum aſpiratione principii:&.y.græco ſcribitur.Nam componitur ex αμα quod apud illos aſpiratur:& cum ſit aduerbium ordinis ſignificat ſimul & δρυσ huius δρυος quod ẽ quercus:hoc eſt nymphæ quæ una cum arboribus & naſcuntur & pereunt:& ponitur ſpecies arboris pro genere.

H amaxãpeus cum aſpiratione principii &.x.conſonante in penultima ſcribitur:pars eſt fluminis hypanis:q̃ cum fonte xampeo amaro cõmixtus eſt:nam componitur ex αμα quod eſt una & ξαμπεῦσ quod nomen eſt fontis callipodium amara ſcaturigine infamis.

H amilchar cum.i.&.ch.aſpirato a græcis & ensendatis latinis ſcribitur:licet barbarum eum quibuſdã ſequẽtibus eſſe dicatur:hic cognomento Barca dictus eſt:& fuit hannibalis filius:& pater alterius magni Hannibalis:fuitq; carthaginenſis in extremis primi punici belli:& admodum adoleſcentulus in ſicilia præfuit exercitui:cum ante eius aduentum & mari & terra male res gerentur carthaginenſiũ:ipſe ubi affuit nũq̃ hoſti ceſſit:neq; locum nocendi dedit:ſæpeq; e contrario occaſione data laceſſiuit:ſemperq; ſuperior diſceſſit:ut Polybius hiſtoricus ampliſſime oſtendit.

H amulcho ſimili modo ſcribitur:atq; omnia huiuſmodi barbara cum aſpiratione ſcribũtur.

H annibal cum duplicato.n.&.i.latino ſcribitur:fuit carthaginenſis Hamilcharis filius qui tanto exteris diuinæ prudentia præſtare uiſus eſt:quanto populus romanus cunctas gentes fortitudine anteibat:nam quã docunq; cum eo populo congreſſus eſt in italia ſemper diſceſſit ſuperior:& niſi ſuoꝝ ciuium inuidia debilitatus eſſet:romanos uidetur ſuperare potuiſſe.Sed multorum obtrectatio teſte Cornelio nepote detexit unius uirtutem.hic minor quinq; & uiginti annos natus imperator factus:proximo triennio omnes gentes hiſpaniæ bello ſubegit:ſaltum pyreneum tranſiit:& ad alpes poſteaq̃ uenit:quæ italiam a gallia ſeiungũt quas nemo unq̃ cum exercitu præter Herculem tranſierat:ita itinera & loca lapidoſa ſtrues comburendo:& aceto infuſo dando patefecit ut ea elephantus oneratus ire poſſet:qua antea unus homo inermis uix poterat repere:& cum iam romanos tribus præliis ꝓfligaſſet:pergens inde ꝓ ligures:& apocopinũ tranſiliens pertebat hetruriam:quo itinere apud ea loca ubi nunc eſt florentia:adeo grauis oculorũ morbo afficitur:ut dextrum perdiderit:uel ut alii dicunt nunq̃ eo bene uſus ſit.Qua ualitudine cum etiam ꝓmeretur. Et gætula ducem portaret belua luſcum.C.Flamminiũ conſulem apud thraſumenũ cum exercitu inſidiis circũuentum occidit:inde in appuliã pergens maxima clade romanos apud cannas effecit: ſed tandem ſenp̃ inuictus cogitur a ciuibus ſuis italiaꝫ relinquere:& opẽ patriæ afferre:quæ a.p.Scipione premebatur:a quo i aphrica apud rhamã deuictus:dum ꝓ reparatione acerrime eſſet occupatus:carthaginenſes bellum cũ romanis cõpoſuerunt.deinde cogentibus romanis cũ in exilium mitteretur:ad Antiochum regem ſyriæ confugit:q̃ cum contra romanos bella pararet:& Hannibalis conſilia ſperneret quẽ ſuſpectum ſermones cũ Villio romanoꝝ legato apud epheſum reddiderant:a romanis uictus Antiochus & ad pacem coactus:Hannibali ſignificauit illum peti a romanis:qui cum auſugiſſet ad Pruſiam regem bithiniæ:& eodem modo eius regis cum romanis res ꝓcederent:non illi ſimiliter romanoꝝ poſtulationem rex perfidus indicauit:ſed eũ in romanorum manibus hoc eſt Titi Quinti:qui ob eam cauſam uenerat:ut Hannibalem romain captiuum duceret:ita tradidit ut uix tempus ſumendi uenenũ:quod in annulo regio more gerebat:ei ſuperaſſe poſſet qui quidem annulus:ut dixit Iuuena.fuit cannæ uindex:ac tanti ſanguinis ultor & ſequit:Idemens & ſæuas carpe per alpes.Vt pueris placeas:& declamato fias:hoc eſt illis pueris:qui in rhetorum ſcholis Hannibalis geſta ꝓ declamationis ſuæ materia aſſumere cõſueuerant:deceſſitq; teſte Aemilio Probo anno ſeptuageſimo uitæ ſuæ.

H armonia cum aſpiratione principii &.i.latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris concentus ſeu magis ꝓportiõalitas.Nam deſcendit ab αρμοζω quod eſt coapto:fuit etiam fœminæ nomen quæ filia fuit Gelonis ſyracuſarum regis:& uxor Themiſtii ſyracuſani:quæ deinde ut omnis ſtirps regia tolleret̃ occiſa fuit.

H armodius ſimiliter ſcribitur:& nomen fuit uiri proprium.

H armodotus cum.t.exili ſcribit̃:nomen fuit poetæ de quo nonnunq̃ Plutarchus meminit.

H armonides cum.i.latino ſcribit̃:fuit troianus:quem teſte Homero libro.v.iliados præcipuo quodam amore Minerua

re Minerua dilexerat:ideoq; nihil cū fugit:q; fabrili arte effici posset:is inter alia quæ fabrefecerat naues il las Alexandro ædificauit:quæ fuerunt malo q; omnium:quæ troianis contigerunt caput:perniciosas quidē ac mortiferas:ut cæteris troianis:ita ipsi ædificatori:quia deorum monita non intellexissent.

H arpalice cum unico.l.&.i.latino atq;.c.exili scribitur:fuit filia Harpali regis thraciæ & amazonum reginæ ut dixit Seruius super primum æneidos:hæc cum senem patrem captiq; assidui esset a gentis:congregata mul titudine subito impetu perrexit & patrem liberauit:quod tetigisse uidetur Virgili.li.æneidos.i.cū ait.Vel qualis equos threissa fatigat Harpalice uolucrēq; fuga præuertitur hebrum.

H arpasa cum unico.s.scribitur:oppidum est in asia iuxta quod testē Pli.li.ii.naturalis historiæ cautes flathor renda uno digito mobilis:ea si toto corpore impellatur resistens.

H arpe similiter aspiratur:fuit ensis falcatus:quo usus est Perseus:unde Lucanus:Harpenq; alterius monstri iā cede rubentem:& ab ἁρπάζω quod est rapio nomen accepit.

H arpia cum diphthongo &.y.græco &.i.latino compacta scribitur:sed aspirandam esse ostendit Hesiodus in theogonia cum dixit ἼΩκυπόδην θ' ἅρπυιαν ὠκυτα ut cum debuerit esse.v.simplex siue exile propter aspi rationem sequentis dictionis conuersum fuit in.a.quod est aspiratum per modum quem in præceptis expli cauimus:unde & uerbum a quo deriuatur similiter aspiratur:ut ἁρπάζω.i.rapio:& ponunt' a poetis lati nis tres.s.Aello Ocypete:& Celeno.ab Homero uero additur quarta.s.Thyella.

H arpalus cum aspiratione & per unicum.l.scribitur:nomen est proprium ad ἁρπάζω deductū:fuit regis Cyri præfectus:a quo teste Iginio deductū fuerūt:qui ex terra phocide fugati sunt:& quidā alii uelut in agro Lu cano resederunt:unde uelinus dictus est portus:pars nauiliū condiderūt:post annū amplius sexcentesimū postq; Aeneas in Italiam uenit:ex quo reprehendit Virgilium Ignatius:qui in.vi.Palinurū induxit portum hunc Aeneæ denominare & similiter nonnullis aliis in locis quæ correcturus Virgi.existimatur:diffuse Gel lius li.x.noctium atticarum pertractauit.

H asdrubal cum.s.exili a græcis & non cum.d.ut nonnulli ex nostris cōsueuerūt scribi':frater Hannibalis fuit.

H eautōtimorumenos prima aspiratur:& reliquæ omnes sine aspiratione scribunt':& sunt octo syllabæ:eam græcam dictionem apud nos describentes:q; Terentius unica comœdia inscribitur:significatq; seipsum cru ciantem:unde quo sane in ea comœdia pertractatur:nam componi' ex hac dictione ἑαυτόν:quæ apud illos aspi ratur in initio & si ipsum designat:atq; τὴν μορφωτικὴν:quod significat cruciantem:a quia participium est huius uerbi τιμωρέομαι:quod est uindicor & crucior.Sane reperi sæpius ab antiquis quibusdā grāma ticis indictam eiusmodi inscriptionem cum participio in datiuo:pro quo nos quandoq; ablatiuo utimur: uidelicet τιμωρουμένῳ hoc est in seipso uindicante seu cruciante hoc q; plærunq;.

H ebdomada cum aspiratione principii & unico.m.scribitur:dicitur a nostris septimana:nā deriuatur ab ἑβ δομάς:quod apud illos aspiratur:& apud nos septimum significat.

H ebenum similiter aspiratur:& cum unico.n.scribitur:atq; herodianus de orthographia attestatur:arbor é quæ in india nascitur.Virgi.libro georgico.i.Sola india nigrū fert hebenū:nam eius lignum teste Plinio li bro.xii.naturalis historiæ nigri splendoris ac nitendi est:accendi Fabianus negat:uruntur tamen odore iucū dosæ.Herodotus etiam in æthiopia comperiri dixit:cuius tributi uice regibus persidis centenas phalāgas tertio quoq; anno persitasse æthiopas:ei auro & ebore prodidit:estq; generis neutri & sæpenumero etiā femi nini ut Virgilius:Sola india nigrum fert hebenū:feminini uero ut Lucan⁹:Qui hebenus inq; marcotica

H ebe absq; diphthōgo scribitur:dicitur a poetis Iunonis filia sine patre.Nam cum grāde cōmunum Apollo in domo patris Iouis Iunoni nouercæ parasset & ipsa inde lachrimas comedisset agrestes:factum est:ut ex il lis grauida fieret cum usq; in id tempus sterilis perstitisset:peperitq; deinde hebē:quæ quia formosa erat ab ipso Ioue pincerna constituta est:& dea iuuentutis dicata:quæ deinde cum semel in deorum cōsuetudo po cula ministraret:& casu in terra caderet:nec sese q; subleuarent' nita ut obscœna diis monstraret:indignatus Iup piter eam ab officio amouit:& eius loco Ganymedem rapiens subhibuit:postremo Herculi in numero deo rum iam assumpto coniunx dat':de quo Seneca in octauia inquit deus alcides possidet hebēn:nec Iuno nis iam timet iras:cuius genus est qui fuit hostis.& Iuuenalis in satyra Exemplo quodcunq; malo ait.Nec pater iliados formosa nec hercules uxor Ad cyathos.

H ebræus cum æ diphthongo in penultima scribitur:

H ebrus tam a nostris q; a græcis aspiratur fluuius est thracum celeberrimus:qui Aristotelis testimonio lib.ii. meteororum ex monte pindo nascitur.Seruius uero ex Oeagrio fluuio patre Orphei:qui etiam ex eodē monte pindo nascitur.pfluere dixit:quod Virgilius tetigisse uidet' libro georgico.iiii.cum ait:Oeagri⁹ he brus:& quia odrysii montis niues eum plurimum augent:frigidissimum etiam reddunt:quare dixit Vir gilius in Gallo:Si amore æstuantes frigoribus medius hebrū q; bibam⁹:nos tunc quoq; refrigerari non pos se.fuitq; in illo piectum Orphei caput & lyra.

H ecate cum unico.c.exili atq;.t.absq; aspiratione scribitur:ponit' pro Diana:siue Luna seu Proserpina.Nat hecaton apud græcos centum significat:quem numerū finitum p infinito ei antiqui ob mirabiles potentiā tribuebant:quod tetigisse uidet' Virgi.li.æneidos.vi.cum ait.Voce uocans hecatē:caloq; ereboq; potentē

ubi dicit Seruius Hecate proserpina dicta est:aut quod centum victimis placetur:prout Menelaus consulta it:aut quod centum annos errare faciat insepultos.

H ecatõbe similiter per unicum.c.exile atq;.t.sine aspiratione scribitur:sacrificium erat centum boum:ut in præcedenti undimus dictione Iuuenalis in satyra:Natali comune die:Existunt qui promittũt hecatõben:q̃ si hecaton.i.centum Bous:quo uocabulo utitur & Homerus.

H ecatõpylon cum.c.&.t.exilibus atq;.y.græco scribitur:dici potest latine centum portarum ωπὸ λεῶν enim portarum designat.

H ector cum.&.exilibus scribitur:fuit filius regis Priami ex Hecuba a poetis omnibus cantatissimus.

H ecuba cum unico.c.& illo exili scribitur:fuit regis Priami uxor:quã Homerus Dimantis filiam dixit:idq; te tigisse uidetur Ouidius libro.xiii.metamorphoseos cum ait.Ergo alius latrasse dimantida flebile uisum ẽ. Euripides uero non Dimantis sed Cissei regis thracum fuisse dixit:que; secutus Virgilius libro.ix.æneidos dixit Cisaseis prægnans ignes enixa iugalesiuidelicet cum pepererat Paridem:quia prægnans somniauerat se accensam facem parere:quæ patriam totam inflammaret.fuitq; statura grandi: & uirili animo pia & benigna:sed amisso uiro patria & nobilissimis filiis:in canem conuersa ponitur ab Ouidio libro.xiii.metamorphoseos.

H edera cum aspiratione & absq; aliqua diphthongo scribi debet arboris:est genus aliis arboribus uel muris insidens:& ab ἑράω quod est colloco uel inside deducitur:& non ab hæreo uerbo latino:ut quidam putauerunt:cuius primo diphthongum habet:& naturaliter producitur:& hedera primam corripit. hanc tesse Plinio libro.xvi.naturalis historiæ negauerat Theophrastus nasci in asia: nec in india:nisi in monte niero.quare Alexandrum ob raritatem ita coronato exercitu ob uictoriam ex India reduisse exemplo liberi patris cuius dei ut ille inquit:Et tunc adornant thyrso galeas:quinetiam hac scuta thraciæ populi in solemnibus sacris tesse festo in tutela liberi patris esse putabatur:quia ut ille inuenis semper ita hæc uires:uel quia ita illa omnia sicut ille mentes hominu; illigat:sed pergit Plinius inimica arbor satis omnibus:sepulchraq; ac muros rumpens:serpentium frigori gratissima:aut murum sit illam in honore ullo habita;.huius ut in sequentibus ille idem ostendit:species sunt tres.est enim candida & nigra hedera:terna uocatur helix & iasmum:rursus & hæ species diuiduntur in alias: quoniaq; est albũ fructu tñ candida.alia & folia simili modo & nigra:alicui semen nigrum:alii crocatum cuius coronis poetæ utuntur foliis minus nigris:quã quidam myrsinam:alii bacchiam uocant:helix uero fructum non gignit:est & alia rigens hedera: quæ sine adminiculo stat:sola omnium generum:& ob id uocata cyssos:de qua in ea dictione undimus:& alia e diuerso nunquaq; nisi humo repens dicta chamecyssos:ut etiam in simili dictione uidimus.at uero Seruius in bucolicis dixit nigra autem uel alba hedera non ex foliis sed in ligno cognoscitur:& infra subdit Plinius hederæ mira prodidit natura ad experienda uina:si uas fiat e ligno eius uina transfluere:ac remanere aquaq;:si qua mixta fuerit:eadem teste eodem Plinio in eodem libro si teratur lauro uel laurum conterat:ignem admoduq; silicis & ferri concipit:sane coronabantur hederæ poetæ:cum in certaminibus ex iudicu; sententia approbati fuissent:aut inuentum epigramma apud histonium frentanorum oppidum saxo insculptu; his uerbis indicat L.Valerio pudenti.L.F.huic cum esset annorum.xiii.Romæ certamine sacro Iouis capitolini lustro.vii.clarissime ingenii coronatus est inter poetas latinos omnibus sententiis iudicu;.huic plebs uniuersa municipiũ histonienssium statuam ære collato decreuit:ideo & de seipso dixit Ouidi.in.viii.de ponto.

Tempora sacrata mea sunt uelata corona.

Publicus iniuto qui fouor imposuit:sed q; ex hedera coronarentur ostendit Virgilius in bucolicis cu; ait: Pastores hedera crescentem ornate poetam. Iuuenalis in satyra.Et spes & ratio inquit. Qui facis in parua sublimia carmina cella.Vt dignus uenias hederis & imagine macra.& Persius similiter. Quoru; imagines lambant hedere sequaces:& hoc sine a similitudine perpetui uiroris:siue quia libero patri hoc est baccho sacrata sit:& poetæ ut bachantes insanire dicantur:siue ut alii dicunt:quia ex una parte foliorum hederæ uidior est:quo famæ æternitas indicatur:ex altera pallor quia poetas ipsos ex studioru; labore consequi uidebatur:ut Persius in prima satyra:En pallor seniumq;.Iuuenalis similiter de poetis qui tempore Mecœnatis florebant locutus inquit:Tunc utile multis pallere & uinum toto nescire decembri:itaq; cum triumphantes duces lauro coronarentur:& Augustus non solum dux inclytus:sed poeta clarissimus fuerit: inquit ad illum Virgilius.Atq; hanc sine tempore circum. Inter victrices hederam tibi serpere lauro:sunt & q uelint nonnunquam poetas etiam myrto fuisse coronatos: ut ingenii acumen:& scriptorum odor denotari posset.

H egesippus absq; aliqua diphthongo &.i.latino atq; duplicato.p.scribi:nomen est uiri proprium.

H egesius absq; diphthongo &.i.latino scribi:fuit unus philosophus cyrenaicus:qui copiose disputauit de bono mortis:alter fuit statuarius qui teste Quintiliano in.xii.duriora:& tuscanicis proxima effingebat.

H egesipyle antepenultima cum.i.latino:& penultima cum.y.græco scribitur:fuit teste Herodoto lib.vi.historiarum Holori regis thraciæ filia:quam Miltiades athenienssium dux uxorem accepit.

H electrum cum unico.L.&.ct.exilibus scribi:græcum uocabulum est ab ἥλιος quod est sol deductum: ut

uidebimus in dictione heliades: & est succus ex arbore pinei generis profluens: & ob id a latinis succinum appellatum: a cuius coloris similitudine puto eam mixturam helectrum dici: quæ ex parte quadam auri & argenti conficitur: dicente Plinio libro. xxxvii. naturalis historiæ: aurum in quo quinta argenti portio est: helectrum uocatur: & si quintam portionem excesseris in cudibus non resilit: & ut pergit: est etiã helectro auctoritas Homero teste: qui Menelai regiam auro helectro argẽto ebore fulgere tradit: Minerue templũ habet lyndos insula rhodiorum in quo helena sacrauit calicem ex helectro.

H elicon absq; diphthongo & cum unico. l. atq; .i. latino & .c. exili scribit: unus est ex iugis parnasi: qui & alio nomine cyrrha dictus est: finitq; Apollini sacer: ut in dictione parnasus uidebimus.

H elios cum .e. absq; diphthongo & unico. l. atq; .i. latino scribitur: dicitur a nostris Sol: & unde heliades helio gabalus & plura alia deducuntur.

H eliogabalus cum simplo. l. atq; .i. latino scribitur: fuit naturalis filius Antonii Caracallæ: illiq; eo tempore ex Semiramira formosissima fœmina apud phœnices genitus: quo pater eius Seuerus cum parthis bellũ habuit: hic cum adolescentulus esset: factus est sacerdos Solis apud phœnices: unde Heliogabali cognomen adeptus est. Nam helios ut diximus: sol est: & gabalus teste Seruio super septimum æneidos illius propriũ nomen fuit: uel ut alii dicunt lingua phœnicia sacerdos. deinde artificio matris ad imperium apud antiochiam assumptus est: interfecto .i. Macrino: qui firmata iam pace cum parthis libidinose cum illa uiuebat. Quare ad urbem ueniens Heliogabalus a senatu impetrauit ut mater in ordine senatorio locaretur: quæ prima fœmina in eo ordine fuit: hæc & reliquam Heliogabali spurcissimam uitam Helius lampridius prosequutus est.

H eliopolis cum simplo. l. & .i. latino utrobiq; scribitur: ciuitas est ægypti: quæ a græcis teste Diodoro siculo thebæ dicitur: huius ciues teste Herodoto libro historiarum secundo apud ægyptios omnium sapientissimi habentur: altera est in sicilia patria Crysippi floris: ut ostendit Solinus cum de sicilia tractat.

H eliades cum unico. l. & .i. latino scribitur: patronymicum est fœminarum ductum ab helios qui est Sol. Nam sorores dicuntur phaethontis: quæ fraterna funera iuxta eridanum deplorantes conuersæ dicũtur in alnos dicente de illis Virgilio in sileno. Atq; solo ,pceras erigit alnos: uel in populos: ut dixit Ouidius quæ sane arbores ut aiunt cum sol torrens Iunio Iulioq; mensibus cancrum atq; leonem attingit æstiua ualido fulgis coeditibas succum fin liquores in eridanum fluuium iaciunt: qui cum in lapidem obduretur helectrum dicit: quia Sol helios appellatur: & illud ex ui solis originem ducere dicunt. unde Ouidius libro metamorphoseos .ii. Stillataq; sole rigescunt De ramis electra nouis: quæ lucidus amnis Excepit: & nuribus mittit gestanda latinis: hoc q; prius græci poetæ fere omnes dixere ut Aeschilus: Polyxenus: Euripides: Satyrus & Nicander: quod sane dictum: ut ait Plinius libro .xxxvii. naturalis historiæ falsum esse italiæ testimonio patet: ubi helectrum nasci nunquam compertum est: quare infra subdit certum esse gigni in insulis septentrionalis oceani: & a germanis appellari glessum: ob quod a nostris unam earum insularum glessaria est appellata: Germanico Cæsare ibi classibus rem gerente: & subdit nascitur autem defluente medulla ex arboribus pinei generis: ut gummi: cerasis: resina in pyris erupti humoris abundantia. Densatur rigore uel tempore aut nare cũ intumescens æstus rapuit ex insulis: & infra subdit arboris succus etiã esse prisci nostri credidere: ob id succinum appellantes: sed famam rei prisci poetis teste eodem Plinio fecere ,primæ pannoniæ id accipientes circa mare hadriaticum: & pado annexa fabula fuit: quia transpadanorũ agrestes fœminæ succina decoris gratia maxime gestare consueuerant: ac etiam hodie obseruant: earum ex illis preciosa pocula succuerẽtur: dixit Iuuenalis in satyra: Sete proposuit: ipse capaces heliadum crustas & inæquales beryllos: indelicet ob sculpturæ artificium: uel ob aliarum gemmarũ ornamenta. nam ut subdit Burrho ut multi gemmas ad pocula transfert a digitis: quas in imagine fronte solebat Ponere zeloypo iuuenis prælatus hiarbæ regi. s. mauritaniæ: cui iuuenis Aeneas prælatus fuit: de quo Virgilius libro æneidos .iii. Ast illa flellat[a] uaspide fulua enisa erat: & reliqua quæ huic Iuuenalis locum explanant.

H elioetropia cum .i. latino utrobiq; & .t. exili scribẽ: herba est quæ ad motum Solis conuertitur: & componitur ab helios: quod est sol: & τροπὴ conuersio: ab aliquibus heliotropium scribẽ.

H elichryson cum .ch. aspirato sequente .y. græco in eadem syllaba scribitur: secundum nonnullos: flos est: q teste Pli. lib. xxi. naturalis historiæ habet folia auro similia: & tenue cauliculum grandeq; sed durum: & cõponitur dicto ex ἥλιος qui est Sol: & chrysos aurum quasi aureus flos esse uideatur: & propterea rectius scribit sine aspiratione in principio.

H eleus cum unico. l. scribitur: nomen fuit Bacchi a ciuitate helidis ubi plurimum honoratus fuit tractum.

H eliopis cum unico. l. & .i. latino utrobiq; atq; .e. exili scribitur: nomẽ fuit nymphæ.

H elena cum aspiratione principi & unico. l. scribitur: habetq; apud græcos accentum in penultima: quem teste Seruio super .vii. æneidos commutauit in primam: de quo in dictione prosodia eadem uidebimus: fuit filia Tyndari ex leda: quæ teste Georgia ex sua admiranda pulchritudine usa est: filia Iouis quam primo uirginem Thesens rapuit: sed inuicta fratribus reddita fuit: nupsit deinde Menelao: & uiro absente a Paride iterum rapitur: post cuius mortem nupsit Deiphobo fratri Paridis: tandem post Troiæ excidium redditur

Menelaō: qui nauem cum illa ascendit patriam petiturus: sed actis tempestatibus in ægyptum ad Regem: quem Homerus Polybum uocat deuenere: unde descendentes: atq; octo annis errantes: ut testis Eusebius in patriam tandem reducti sunt: longe ante mortuo Agamennone: & illis forte diebus Aegisthō sane ex antiquis græcis scripsere nonnulli illam nequaquam a Paride raptam fuisse: sed aliam eausam troiani belli extitisse: quod. s. Herculem quærentem illam olim raptam a Theseo & Protheo Regi ægypti cōsendatā; si scripsere noluerunt: ad quam petendam Menelaum ad ægyptum post bella troiana profectū; ferunt. hoecp ex relatu Porphyrii in quibusdam glosulis super Homerum accepi: Sed quæ supra diximus poetæ omnes græci quos legimus latinique confirmant eandem fuisse immortalem ex longa ætate computare uolunt Seruius super secundum æneidos dicens constare fratres eius cum argonautis fuisse: argonautarū; uero filios cum thebanis dimicasse: quorum iterum filios contra troiam bella gessisse. si utrunq; res fuerit: rettulit Isocrates illam senio iam confectam: & in rugas faciem contractam: per speculum inspicientem uiros illos fortes: seu heroas & semideos: ut uerbis Homeri loquar: longo risu ridere consueuisse: qui pro tam conducatāque fallaci re tanto ardore ac pertinacia depugnassent: non enim ob aliud pugnasse ab Homero dicuntur: quia restituta helena se recessuros promittebant. Ouidius uero illam flesse dixit: cum ait libro quintodecimo metamorphoseos.

Flet quoq; ut in speculum rugas aspexit aniles.
Tyndaris: & secum cur sit bis rapta requirit.

H elemius cum unico. l. & .i. latino scribit' effos dicitur teste Plinio libro. xxi. naturalis historiæ ex lachrymis Helenæ natus: & ideo in Helena insula ut ait laudatissimus. est autem frutex humi se spargens drodantalibus ramulis folio simili serpillo.

H elcus cum .c. exili scribit' adest quod a nonnullis ex nostris hulcus scribitur.

H elorus cum unico. l. scribitur: fluuius est siciliæ teste Plinio libro. iii. naturalis historiæ: qui campis ut nilus superfunditur: dicente etiam Virgilio li. iii. æneidos. Exupero præpingue solum stagnantis helori.

H elops cum unico. l. scribitur: piscis est: quem teste Quintiliano libro. v. de institutione oratoria ait scarū nostro mari non ducas. unde columella li. ix. ait pamphylio ꝓfundo & nec alio pasci.

H elsabet cum unico. l. & .s. latino atq; .t. exili in fine scribitur: nomen hebrææ fœminæ ꝓprium.

H ellm cum duplicato. l. & .s. latino scribitur: fuit Aristarcho teste super decimum odysseæ Deucalionis filius a quo græci hellines uocitati fuerunt: ut uidebimus in dictione Pyrrha.

H ellas cui; duplicato. l. scribitur: regio est: de qua in dictione attis plene uidimus: & teste Plinio. lib. iiii. naturalis historiæ ab isthmi angustiis incipit: a nostris appellata græcia: sic quoq; a græco Rege: qui primꝰ in illa regnauit: a cuius filia uocata est Attis: deinde ab Helline Deucalionis & Pyrrhæ filio dicta fuit hellas: sed nos antiquius nomen seruamus: ac græciam dicimus.

H elle huius helles cum duplicato. l. scribimus: fuit Athamantis argiuorum Regis filia: & Phryxi soror: ut uidebimus in dictione Phryxus.

H ellespontus cum duplicato. l. & .t. exili scribitur: mare est illud strictum: quod a tenedo usq; ad ꝓpontidem uergit ab Helle denominatum: ut uidebimus in dictione Phryxus: & inde hellesponticus & hellespontiacꝰ ut Virgi. libro georgi. iii. Hellespontiaci seruet tutela priapi.

H elleborum cum duplicato. l. scribitur: herba est medicinalis: quæ plurima nascitur in anticyra insula: ut ea dictione uidimus: & uocatur teste Plinio libro. xxv. naturalis historiæ apud italos ueratrum: sunteq; teste Aulo Gellio li. xvii. duæ eius species coloris insignes candidi & nigri: quia non in sente neq; i uirgultis: sed in radice dignoscunt: de quibus plura scribuntur.

H ellix cum duplicato. l. & .i. latino scribitur: genus est hederæ: ut in ea dictione uidimus: quæ apud nos lubricum indicat.

H emis cum aspiratione principii &. i. latino scribitur: apud nos traducitur: ut plurimum semis. naz; græce scribitur ut ior cuius aspiratō in .s. nostrum conuersa fuit & ultima littera abiecta.

H emicyclus componitur ex hemi quod est semis & cyclus absq; aspiratione &. y. græco: quod est circulus: ꝙsi dimidius sit circulus.

H emina cum aspiratione principii &. i. latino scribitur: genus est uasis: quo uinum uel frumentum uendebat' & ab henas descendit quod est semis: quasi media sit sextarii: quod Gellius libro. xi. noctium atticarū; esse dixisse uidetur: qum de dimidio & dimidiato loquens inquit si sextario hemina fusa est: non dimidiatum sextarium fusum dicendum est sed dimidium. Persius in secunda satyra: Fregerit hemina arreti ædilis iniquas unde accentum desinet in penultima & unde heminaria quasi mediocris dici potest. Quintilianus libro. vi. de institutione oratoria Fabius maximus incusans Augustæ congiariorum: quæ amicis dabantur: exiguitatem heminarium esse dixit: sane congiarium id uini est: quod a principe aliquo doni gratia in populum datur: est etiam mensura quædā: ut Paulus iurisconsultus de fundo instructo: & instrumento legato ostendit cum ait: item urnæ: arcæ & congiaria sextaria'.

H emisparium em. s. latino utrobiq; scribitur: dicitur' a nostris media sparra.

H emiſticos cum.i.latino utrobiq; &.t.exili atq;.ch.aſpirato ſcribitur:dicitur a noſtris medius uerſus:nã σπέ χος græce latine uerſus dicitur:ſed in neutro poſuit Seruius ſuper primum georgicorum cuj; ait:& ℮ Virgilii hoc hemiſtichon unum de multis:unde etiam a multis hemiſtichium nuncupatur.

H eniochus cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribit:dicitur a noſtris auriga.

H eracleus cum.e.exili &.e.in penultima ſcribitur:nomen fuit nonnullor; imperatorum romanor; compoſitumq; eſt ex ἥρα quod Iunoe:& κλέος gloria:quaſi Iunonis ſit gloria.

H era cum.e.abſq; diphthongo & unico.r.ſcribitur:dicitur latine Iuno:quo uocabulo etiam antiquiores noſtri uſi ſunt:ut Ennius in oratione Pyrrhi cum captiuos romanis reddidit:Ferro non auro tandem certem⁹ uter nos:Vos ne uelit an nos regnare hera:quidue ferat fors uirtute experiamur.

H eraclea cum.e.exili ſcribitur:& componitur ex hera quæ eſt Iuno & cleos gloria quo nomine plures urbes dignominatæ fuerunt:nam una eſt in radicibus montis oetæ in plano poſita:qui aſaris flumẽ alluit:ut oſtẽdit Liuius libro.v.de bello macedonico:alia fuit in proponticoquæ prius perinthus uocabat⁹:& ut quidaj ferunt ab heradio conſtantinopolitano imperatore:heraclea cognominata fuit:in hac fuit amphitheatrum unum ex ſeptẽ ſpectaculis orbis:alia fuit in ponto boeticorum coloniaralia in Italia in finibus campaniæ.

H eraclides cum.e.exili &.i.latino ſcribitur:fuit heraclootes philoſophus ex ponto & filius Euthyphronis:fuit uir diues:qui athenas profiſcens Speuſippum primo audiuit:& licet etiam pythagoreorum fuerit auditor:Platonem tamẽ imitari ſtudebat:moſiori uelle utebatur.fuitq; adeo tumens:ut atticis non ponticum ſed pompeianum ioca rent:fecit dialogos plures & tragœdias.Sunt qui aſſerant illum patriam a tyranno liberaſſe:eo.ſ.necato:ut teſtatur Demetrius Magneſius:qui inſuper addit draconem illum nutriuiſſe:& cuj iam inoriturus eſſet iuſſiſſe cuidam ex neceſſariis:ut corpus occuleret:draconej lectulo ſupponeret:ut pitaret ad deos migraſſe:quo facto efferentibus heraclidem ciuibus eumq; laudibus proſequentib⁹ draco clamore audito ex ueſtibus pdiens multos perturbauit:poſtea manifeſta ſunt omnia.Idej de illo Hippot⁹ retulit.Fuere heraclides quattuordecim:primus hic ipſe.Secundus conciuis huius:qui pyrrhicas nugas conſcripſit.Tertius cumanus:qui perſica quinq; libris abſoluit.Quartus cumanus orator qui artes rhetoricas ſcripſit.Quintus alexandrinus.Sextus itidem alexandrinus perſicarum proprietatum ſcriptor.Septim⁹ dialectheus Byzantes:qui contra Epicurum ſcripſit.Octauus medicus ieraſi.Nonus medicus carentinus empericus.Decimus poeta qui præcepta conſcripſit.Vndecimus ſculptor phocenſis.Duodecimus argiuus epigrammatum ſcriptor.Decimustertius magneſius qui mithridatica ſcripſit.Quartusdecimus qui de aſtrologia libros compoſuit.

H eraclitus cum.e.&.t.exilibus atq;.i.latino ſcribitur:fuit Epheſius philoſophus Bliſonis:ſiue ut alii dicunt heratonis filius.hic teſte Laertio inter cæteros elato animo fuit:& omnes contẽnens dicebat Homerum digna ut de certaminibus eiiceret:colophiſq; cæderent:nec aliquem audiſſe ferunt:ſed per ſe oia didiciſſe de republi.& de theologia differuit:& libram illam in templo Dianæ repoſuit obſcure ſcripſit:ut ſoli docti intelligerent:ne ſi uulgo tractaret fieret contẽnibilis.noluit ad Darium Hyſtaſpis filium & regem pſarũ accedere:qui eum benigniſſime per epiſtolam conuocabat:ſeceſſit deinde in montes & ibi olera comedẽs:decidit in morbũ interotis:quare in urbem rediens ſciſcitabat medicos per ænigmata an poſſet ex imbre ſiccitatem facere:illis non intelligentibus introiens in ſtabulum bouinum:& ſe ſimo bubalino obruens:credens illo calore poſſe humorem exiccare uterat:ſexageſimum annum agens:fuitq; teſte hermippo ſepultus in foro.Quinq; fuerunt heraclitj:primus hic:ſecundus poeta lyricus:tertius halicarnaſeus uir elegans quartus leſbius qui macedonum ſcripſit hiſtoriam:quintus ridiculus uir.

H ercules cum.e.exili & unico.l.ſcribitur:& interpretatur ἥρας.i.Iunonis κλέος gloria:quaſi illa perſequẽte magnam gloriam ſit conſecutus:& dicit a poetis omnibus Iouis ex Alcmena filius apud thyrinthum urbem natus & educatus:& ut dixit Macrobius libro ſaturnaliumnon exiſtimes Alcmenæ apud thebas boetias natum ſolum uel primum Herculem nuncupatum:imo poſt multos atq; poſtremos ille hac appellatione dignatus eſt:honoratuſq; hoc nomine:quod multa fortitudine nomen dei pmeruit.Varro etiam cũ nominaſſet quadragita tres Hercules adiecit poſtea q; omnes qui aliquid fortiter feciſſent Hercules uelut appellatiuo nomine dicti fuerunt.Sed hunc qui Iouis filius dictus fuit:cuncta poetæ abſq; aliorũ differẽtia tribuunt.itaq; eius laudes & duros mille labores diuinæ Virgi.li.æneidos.viii.proſequitur:Vt prima nouercæ
Monſtra manu geminoſq; premens eliſerit angues.
Vt bello egregias idem diſiecerit urbes.
Troiaq; œchaliaq;:& ſubdit:Tu nubigenas inuicte bimembres.
Nelcum pholeũq; manu:tu creſia mactas:
Prodigia:& uaſtum nemeæ ſub rupe leonem:& reliqua:quibus Martialis libro.iiii.epigrammatum alia ſuperaddidit dicens.
Si cupis alcidæ cognoſcere facta prioris.
Diſcelybin domuit:aurea poma tulit.
Peltatam ſcythico diſcuſſit amaſona dono.

Aeripedem filuis eruantis ſymphalidas undis.
Abſtulit ira ſygia cum cane uenit aqua.
Foecundam uetuit reparari mortibus hydram.
Heſperias tuſco lauit in amne boues.

H ercynn cum.c.exili ſequente.y.græco atq; .i.latino in penultima ſcribitur: populi ſunt teſte Herodoto uetus pelaſgorum colonia.

H ercynia eodem modo ſcribi exiſtimo: ſilua eſt teſte Pomponio mella in Alemania maxima: quæ dierum.lx. iter occupans: ut maior alias ſiluas quæ in germania ſunt ita notior.

H ermagoras in uitio aſpiratur: Sane maiores noſtri non in as ſed in.a. finiebant: ut Cicero in rhetoricis & in Bruto Hermagora ſemp ſcripſit: quia teſte Quintiliano non temere maſculina græca in.a. atq; in.s. littera exire recto caſu patiebant: unde ab antiquo ſ plerisq; Aenea & Anchiſa ſcriptū fuiſſe dicunt: & Pelia, p pelias apd Celiū legebat: & apud Meſſalā bene fecit Euthia. fuit itaq; hermagoras rhetor græcus: & teſte Quintiliano circa finem tertii libri de inſtitutione oratoria: uir quidā ſubtilis: & in cennibus admirandus.

H ermes cum aſpiratōe principii ſcribitur: diciſ a noſtris Mercurius: qa mercēs præeſſe aſſerit: ſed ꝑprie interpres traduciſ. Virgi. li. æneidos. iii. Nunc etiā interpres diuūm Ioue miſſus: & ut Cotta pōtifex apud Ciceronē de natura deoꝝ oſtendit: quinq; fuerunt Mercurii: quoꝝ quattuoꝛ ꝑ ordinē enumeratis: quintū cū fuiſſe dixit: a quo ſit Argus occiſus: ob eiq; cām in ægyptū ꝑfugiſſe tradidit: a quo apud eos primꝰ anni mēſis hoc ē ſeptēber nomē acꝛepit. idem oppidū condidit: quod etiā nunc græce hermopolis: hoc ē Mercurii ciuitas nuncupaſ: qui tamē ſi homo fuit antiquiſſimus: tamē & inſtructiſſimꝰ in oi genere doctrinæ: adeo ut ei multaꝝ reꝝ & artiū ſcientia Trimegiſto: hoc eſt ter maxio cognomen imponeret: ſcripſitq; libros multos ad cognitionē diuinaꝝ reꝝ pertinentes: qui adhuc apud græcos extāt & quorū magnā partē ego perlegi.

H ermaphroditꝰ cum.ph. aſpirato. .i. latino &.t. exili ſcribitur: fuit Mercurii filius ac Veneris: ex quoꝝ nominibus compoſitū ipſe nomē habuit. nā hermes ut iudiniꝰ eſt Mercu. & aphros ſpuma. i. Veneꝰ: quæ ex materia ſpuma nata diciſ: de quo Ouidius li. metamorphoſeōn. iii. ait. Et pater & genitrix amboꝝ nomen habentis quin cognomen illius explicat fabulam: & iam pro eo qui utrunq; ſexum habet accipi conſueuit.

H ermenia cum. .i. latinō in penultima ſcribit: dicitur a noſtris interpretatio: & inde perihermenias: hoc eſt de interpretatione liber quidam Ariſtotelis inſcribitur.

H ermione cum aſpiratione principii: & .i. latino ſcribitur: fuit Menelai filia ex Helena coniuge: quæ puella adoleſcentulo Horeſti Agamēnonis filio deſponſata fuit: ſꝫ cum Aegiſtus regni Agamēnonis occupaſſet & Electræ indigna eius manus euaſiſſet Horeſtes ut uetulat Sophocles in Electra conceſſit illam: Aegiſtꝰ Pyrrho filio Achillis: q deinde ab Horeſte interfectꝰ uti oſtēdit Virgi. in. iii. æneidos illā ad ſe reduxit:

H ermus cum aſpiratione principii ſcribit: fluuius ē lydiæ teſte Seruio: qui arenulas aureas ducit: dicente Virgilio libro georgicoꝝ. ii. Atq; auro turbidus herm⁹: & teſte Herodoto li. .i. apud ſardis fluit: quæ ciuitas fuit in lydia: & Croeſi regnauit in ea dichtone unde bimus.

H erne cum aſpiratione principii ab antiquis ſcriptū cōperimus græcū eſt: ſꝫ teſte Seruio ſuper ſeptimū æneidos ſabinum uocabulum: qui a græcis originē habuerūt: & indicat ſaxa: unde hernici montes. i. ſaxoſi dicuntur. Virgi. uero ad maiorem expreſſionē inquit: hernica ſaxa colunt: quos duues anagnia paſcit.

H eros cū aſpiratōe principii ſcribitur: & intelligit apud nos uir fortis & ſemideus: hoc eſt plus homine detinens: ut ait Heſiodus: ex quo herois patronymicum uoce & declinatione feminarum deducitur. Ouidius li. ii. de fine titulo. Tu quia tam longa es ueteres heroidas æquas.

H erodotus cum aſpiratione principii &.t. exili ſcribitur: fuit hiſtoricus græcus cibus præferendus: cuius hiſtoriā magna cum uoluptate ſemp legi. nā teſte etiā Quintiliano eſt dulcis eādidus: & fusus: ſcripſitq; hiſtoriaꝫ ſuā teſte Plinio li. xii. naturalis hiſtoriæ: anno urbis romæ trecentēſimo. x.

H eroſtratus cū aſpiratōe & reliqꝫ ſine aſpiratione ſcribitur: & ualet interꝑtari heros exercitus: fuit uir ſceleſtus & ignauꝰ: qui ut nomē memoria ſceleris ꝓpagaret: incēdiū nobiliſſimæ fabricæ tēpli epheſiæ Dianæ manu ꝓpria ſtruxit: ſicut ipſe cōfeſſus ē uoto adipiſcēdæ famæ latioris: quo die Alexander magnꝰ natus eſt: poſt romā cōditam anno trecentēſimo octogeſimo nono fuit annotatum Solinꝰ: qđ poſtmodum ut idem refert epheſii ad cultū auguſtorē reformauerant Democrate architecto: qui alexandriam in ægypto iuſſu Alexādri metatus fuerat: ut late de illo Vitruuius in ꝓœmio libri ſecundi de architectura ſcripſit.

H erſilla cum. .i. latino utrobiq; ſcribitur: fuit Sabina Romuli uxor.

H eptamemeris uel heptimemeris mutatione. a. in. .i. latinū cū aſpiratōe principii: &.t. exili ſcribit: cæſura quæ dā eſt cū ſyllaba naturaliter correpta in uerſu ꝓducit: qđ fieri ſolet in principio ſiue pedis uel ſeptimæ ſyllabæ: ſi tres ſpōdei præcedāt: quaſi ſeptima dicat: diuiſa parsnaꝫ ab ἑπτὰ quod ē ſeptē: & ἡμέρα quod eſt diuido componitur.

H eptaporus cum aſpiratione principii: &.t. exili ſcribitur: fluuius fuit troiæ: ut oſtendit Homerus circa initiū libri. xii. iliados. nam componit ab ἑπτὰ quod eſt ſeptem & πόροι meatus.

H eſiodus cum aſpiratione principii: &. .i. latino ſcribitur: fuit poeta antiquiſſimus: dii filius ex Pycimide uxo

re:qui cum æoles essent:& paupertate nimia eo in loco grauarent:relicta patria ad asperas uitæ hoc incolarum confugerūt:ut græci omnes Hesiodi exposuerunt atteste:& subdit cū oues patris in proximo monte depasceret:raptus a musis ex lauro heliconis coronatus:& poeta ab illis constitutus est:quē Ouidius li.fastorum.vi. tetigit cū ait:Ecce deas inditum quas præceptor arandi.Viderat asperas cum sequeretur oues.& Virgilius in bucolicis ad Gallum:Dixerit.

Hos tibi dant calamos:en accipe musæ

Ascræa quos ante senex:quibus ille solebat.

Cautidō rigidas deducere mōtibus ornos.& ut dixit Plinius lib.xiiii.naturalis historiæ primus ipse fuit:qui de agricultura metrice scripsit:quē secutus Virgi.ait li.georgicorum.i.Ascræūq; cano romana propagine carmen:scripsit quoq; etiā exhus quæ habemus theogonia:& aspida.huius fuisse temporibus Homeri ostendit Gellius ex epigrāmate:quod apud heliconē in tripode musis Hesiodus ipse dicarat:cui ut dixit Quintilia.datur palma in illo mediocri genere dicendi:quod intelligo apud græcos.nam iudicio meo superetur Virgi.

Hesperus cum aspiratōe principii scribitur:stella est serotina:ut Virgil.in ultio bucolicorum & tetigit cum ait:

Venit hesperus ite capellæ:& illa cadē est dicta uesper:idem libro.i.georgicō.Quid uesper serus uehat:ign & uesperugo ab aliquibus nōiatur:ut Plautus:nec uesperugo nec uirgiliæ occidentia quo deductum ē uocabulum uespera & uespillo.p huius quidē funeralis corpibus officiū gerentium.nam ut ait Festus:nō sic ab eo quo uolant lucernæ dicti quia uesperino tēpore eos efferunt:qui funebri pōpa ducti ppter inopiam nequeunt:ut Marna.Qui fuerat medicus:nūc ē uespillo:diaulus.fundi mō & uespillonē qa uespere uolet.Rursus & illa eadem excogitata stella a Pythagora primū fuit:quæ ante solem oriri conspicit:& quæ tunc quidq; Lucifer nōiatur:ut Virgi.in Damone.Nascere præq; diem ueniens age lucifer almū:quā græce φωσφορος dicit:a nobis etiā nonnūq; quā iubar transferē eo qd eius splendor in modū iubæ leonis diffundit.fuit etiā cognominatus Hesper Atlantis frater a quo quæ nunc hispania:tunc quoq; hesperia dicta fuit:qn & ab eodem italiam hesperiam fuisse antiquitus nōminatam grāi auctores atteste.

Hesperides cū aspiratione principii:& .i.latino scribitur:fuerunt teste Seruio super.iiii.æneidos Virgilii Atlātis filiæ.Lactantius uero grāmaticus sup.ii.thebaidos dicit illas filias fuisse hesperi fratris Atlantis:qd etiā ipm nomē indicare uidet:hæ a poetis amœnissimū uirdariū custodire:cum insomni draconē dicebantur:in quo aureæ erant arbores aurea mala tenentes:quæ teste Ouidio lib.metamorpho.iiii.quia Themis prædixerat a quodam nato Iouis diripienda esse.Atlas pomarium montib; circūspicit.Sed tandē Hercules ad illa rapiēda ab Eurystheo missus occiso dracone aurea mala tulit:dicente Lucano li.ix.ubi de hoc horto plura locutus est.

Abstulit arboribus pretium memoriq; laborem.

Alcides:passusq; inopes sine pondere ramos.

Retulit argolico fulgētia poma tyranno.Sane de horto & dracone quid fidei ratio attulerit:teste Solino hoc est flexuoso inquit meatu asburnū ferre mare:adeo sinuosis lateribus tortuosum:ut insentib; procul fluctibus anguineos fracta uertigine mentiatur:& quod hortos appellauere circundatum inde pomoꝝ custodem interpretantes struxerant ster ad mendacium fabulandi:cum ut pergit insula situq; præter arbores oleastris similes:& aram sacram Herculi nihil aliud præferat:quo ppiget uetustatis memoriam.idem Plinius li.naturalis historiæ.v.& Martianus libro.vi.retulerunt.Alii uero putant ouium greges ibidem fuisse:quæ purpuream lanam pducentes:ab Hercule raptæ fuerunt:& cuius ἀπὸ λύω græce latine ouis dicat occasionem fabulæ de malis aureis dedisse perhibent:dicente Ouidio in prænominato li.iiii.de Atlante.

Mille greges illi totidemq; armenta per herbas.

Errabant:& humum nitida nulla premebat.

Arboreæ frondes auro radiente nitentes.

Ex auro ramos ex auro poma tegebant.

Heteron cuius aspiratōe principii & .e.absq; diphthōgo atq; .t.exili scribitur:dicit a nostris alter:atq; reliquū & ut quidā putant deducta ē cæterū ita ut aspiratio in .e.nostrū iuxta similitudinē scripturæ conuersa sit:& ob id cæterū ac cætera absq; diphthongo scribenda esse:cum cōstantia consuetudo longa obseruauit.

Heterodituus cum .e.& .t.exilibus atq; .i.latino scribitur:dici potest a nostris quasi alternæ declinatum.nam ex ἕτερος & δοσις λίτ declinatum componitur.

Heterogenus uel heterogeneus eodem modo scribitur:& componitur:dici potest alterius generis

Hetruria cū aspiratione principii & .e.absq; diphthongo atq; .t.exili & .i.latino scribit:puncia ē italiæ:quæ & si aliqb; terminis apd antiquissimos designabat:ab hetruscis tamē & latinis altero termino designata fuit dicente Liuio libro primo ab urbe:pax inter hetruscos & latinos ita cōcreata:ut hetruscis latinisq; albula quæ nunc tyberim uocant finis esset.hæc Liuius:unde Seruius super undecimo æneidos id Virgilii exponens Hetruscoq; duces equitumq; exercitus omnis ait:hetruria dicta qr eius fines ptensi sunt usq; ad primam ripam tyberis:& subdit:nam heteron est alterum:& oros finis uocatur:hæc ille.at constat heteron cum aspiratione scribendum esse:sed ut ait Seruius:roma antea unam tm tyberis ripā tenebat:ut Iuuenalis.Imperii

fines tyberinum uirgo natauit: ut uidimus in dictione chloelia.

H exameron cum aspiratione principii & .i. latino scribitur: ut .s. more græco dictio ipsa resonat: licet ubi nos .i. latinum: græci .e. habeant quod in .e. nostrum conuerti consueuit: significatq; apud nos sex dierum: nam e componitur ex ἓ ξ quod apud nos dicit sex: & ἡμέρων dierum: inter quas compositas dictiones a causa euphoniæ interponitur.

H exametrum similiter cum aspiratõe & .t. exili scribitur: nam componitur ab ἓ ξ quod est sex: & metron mẽsura: quasi sex pedum.

H exagonium simili modo aspiratur & cum .i. latino scribitur: dicitur quasi sex angulorum.

H yas cum .y. græco scribit': fuit filius Atlantis ex Aethra: de quo in sequenti dictione uidebimus.

H yades cuj. .y. græco scribitur: fuerunt quinq; Atlantis filiæ quas ex Aethra susceperat: fuit Oceani & Tethyos filias: & ante illas Hyam filium uirilis sexus: dicente Ouidio lib. fastorum quinto.

Nondum flabat atlas humeros oneratus olympo:
Cum satus est forma conspiciendus hyas:
Hunc stirps oceani maturis mensibus aethra.
Edidit & nymphas: sed prius ortus hyas.
Hic cum semel uenaretur leæna interfectis est: quem sorores adeo fleuerũt: ut omnes quinq; occubuerint: a quo hyades cognominati sunt: ut testi Musæus poeta græcus: quæ deinde miseratione deorum in cælum translatæ in more tauri collocatæ fuerunt: dicente Ouidio li. fastorum. vi.

Postea lux hyades taurinæ cornua frontis.

Euocat: & multa terra madescit aqua. Quare ab ὑῶ uerbo græco: quod latine est pluo: Cicero lib. ii. de natura deorum uersus referens arateos illas dictas putauit. has fuculas latine appellari dixit Seruius super primum æneidos: unde Tullius Tyro. M. Ciceronis libertus in his libris: quos de usu & ratione linguæ latinæ scripsit: adeo inquit ueteres romani litteras græcas nescierunt: & nades græce linguæ fuerunt: ut stellas i capite tauri sunt: propterea fuculas appellarint: quæ eas græci ὑάδας uocant: tandẽ id uerbum latinum græci uerbi interpretamentum sit: quia græci ὗσ sues latine dicant': sed ὑάδες inquit ὅτι ἀπὸ τῶν ὑσῶν .i. nõ a suibus ita ut nostri opici putauerunt: sed ab eo quod est ὗειν appellant. nam cum oriunt & occidunt: tẽpestates pluuias largosq; imbros cient. Pluere aũt græca lingua ὗειν dicitur. hæc ille. nõnulli uero eas corrupte hædos uocant. at septem aliæ sorores dictæ fuerunt pleiades: ut in ea dictione uidebimus.

H iacynthus ab aliquibus & accuratissimis græcis sic scriptum comperi: uidelicet cum aspiratione principii & .i. latino penultima cum .c. exili & .y. græco: ultima cum .th. aspirato. Et qui huiusmodi scripturam confirmant: compositionem trahunt ex hia dictione dolentis: & cynthus qui ẽ Apollo a cyntho mõte dictus: hoc est Apollinis querela: quã de amato puero: quem ille disco agente borea interfecit: & in florem sic dictũ cõuersus fuit: in quẽ simili modo Aiax cum seipsum interfecit conuersus scribit' a poetis: quod tetigisse uidet' Oui. libro metamorphoseos. xiii. cuj. ait. Littera cõmunis mediis puerocj; uiroq; .s. Hiacyntho & aiaci iscripta ẽ foliis: hæc nois illa querelæ: hoc est nois Aiacis & q̃relæ Apollinis: sj cũ in eiusmodi foliis nõ ppendat' aspirato ipsius .i. latini: sj soli fit .a. post .i. & .i. post .a. sic uidelicẽt uetusti uoluerũt quidã scribendũ esse ut dixi uuis: sj sine aspiratione principii quã utiq; scripturã nõnulli ex accuratis græcis obseruãtes cõpositionẽ eẽ dicunt: exion quod ẽ uiola: & cynthos Apolline quasi uiola sit Apollinis: in quã amat' puer cõuersus est. at alii plures cõperiunt': qui eius dictõis primã cum .y. græco aspirato signãtes: penultia cuj. .c. exili & .i. latino describũt. uidelicet hyacinthus: cuius sane cõpositionẽ aut derivatõẽ secũdũ eaj scripturã nõ noui: & hæc hactenꝰ de illius orthographia. Sane ex illo hyacynthinꝰ derivat': quod accentũ distinet in penultia dictite regula qꝫ oia desinentia in tinus: ita ut derivatia a primitivis. t. litterã contrahãt: pducũt penultimã ut uesperta uespertæ uesperinus. Cõstans cõstantis cõstantinꝰ. clemẽs clemẽtis clemẽtinus & relq; qd' fi. t. primitiua ipsa non detinent: corripiunt penultimã derivatiua: ut eras crastinus: diu diutinus: sero serotinus: clam clãdestinus mutatione. m. in. n. ob ipsius. d. litteræ consequentiam.

H yæna prima cum .y. græco: penultia cũ .æ. diphthõgo scribitur: aial est quadrupes: qd' crescit in aphrica: ut ostẽdit Herodo. li. historiarũ. iiii. de quo Plinꝰ multa li. viii. naturalis historiæ retulit: inter quæ scribit alternis annis masculum esse & femininam: quod Ouidius li. metamorpho. xv. prius tetigerat: cum ait.

Si tamen est aliquid miræ nouitatis in istis.
Alterno uices: & quæ modo fœmina tergo.
Passa mares: nunc esse mares: mutatur hyænã. Addidit Plinꝰ illũ sermonẽ humanũ inter pastorum fabula assimilare: nomenq; alicuius edisserere: quem euocatum foris lacerat: & alia de illa complura.

H yalus cum .y. græco & unico .l. scribitur: dicitur a nostris uitrum: quo uocabulo usus Virgi. li. georgicorũ iii. ait. Meliæ uellera nymphæ Carpebant: hyali saturo fucata colore.

H iarbas cum .i. latino scribetur. & a græcis semper aspiratum comperi. Nonnulli pœnicum uocabulũ putãt: fuit Iouis filius ex Garamantide nympha & gentilorum rex: dicente Virgilio libro æneidos. iiii. Hic ammon, ne datus rapta garamantide nympha: & reliqua.

H ybla cum.y.græco scribitur:pars est attiæ regionis apibus & melle abundans:dicente Ouidio libro de pō
to. O mihi dulcior illo melle: quod in cæris attica ponit apis. nam dixerat penus Virgilius:Hiblæos apibus
florem depa'ta salebi.unde teste Plinio libro.xxi.naturalis hystoriæ mellis attici i toto orbe summa laus ext
stimat:est etiam hybla teste Seruio oppidum siciliæ:quod nunc dicitur mergara.

H ybernus cum.y.græco scribitur:& ab hyems certo deducitur:nec ab imber orum potest:quia nec aspirādus
esset:nec cum.y.græco scribi posset:cuius oppositum semper comperimus.

H ibex cum.i.latino scribitur:dicitur a nostris caprcolus propter.

H ibiscus cum.i.latino utrobiq; &.c.exili scribitur:herba est hibiscibus grata ad edendum:

H ybrida prima cum.y.græco:penultima cum.i.latino scribitur:dicitur a nostris:ignobiliter & contumelioſe
natus.unde ab ὕβρις quod est contumelia deriuatur:quo uocabulo utitur Valerius libro.viii.cū ait.Qui
autem Varrus propter obscurum iuris ciuitatis hybrida cognominatus est.Horatius quoq; eodem uocabu
lo usus est in primo sermonum:Hybrydā quo pacto sit Persius ultus opinor.

H icetaon prima cum.i.latino asperato:reliqua absq; aspiratione atq; diphthongo scribunt:fuit teste Home
ro li.iii.æneidos nobilis & egregius uir troianus.

H ydaspes cum.y.græco scribit:fuit antiquissimus rex medorum:a quo fluuius mediæ nominatissimus cogno
minatus fuit:quem & alius mdiæ.

H idymeles prima cum.i.latino sequens cum.y.græco scribit:nomen est hominis ꝓprium.

H idragyron prima cum.i.latino penultima cum.y.græco scribitur:dici potest a nostris fudor argenteus: nam
componitur ex ἱδρως:quod est sudor:& ἀργύρι ον argentum.unde teste Pli.lib.xxxiii.naturalis hystoriæ
inuicem argenti uim dilatum fuit:de quo plura loquutur.

H ydria cum.y.græco & penultima cum.i.latino scribit:dicit' a nostris urna:& ab ὕδωρ quod est aq̄ deducit'

H ydra & hydrus cum.y.græco scribitur:serpentes sunt aquatiles:unde Hercules hydram occidisse dicitur:
quæ lernæam arcadiæ paludem incolebat:& ut dixit Virgilius libro æneidos.vi. Quinquaginta atris im
manis hiatibus hydra Sæuior intus habet sedem:unde qua Ouidius.lib.metamorphoseos.ix.plura prosequit'
illam primo classa inuasit Hercules:sed pestifero laesus afflatu:eandem sagitis aggressus est:quibus ut hy
dra læsa solitis latuisset cauernis ignorum congesta struæ consumpta est.

H ydropsis prima cum.y.græco:ultima uero & penultima cum.i.latino scribitur:& deriuatur ab ὕδωρ qđ
est aqua.Nam infirmitas quædam est:quæ latine aqua intercus dicitur.Plautus in fabularia:mihi erat bo
bis aqua intercus tussis febris:& unde hydrops & hydropicus:qui eam infirmitatem patitur.Horatius in.ii.
carminum:Crescit indulgens sibi dirus hydrops.

H ydarnes cum.y.græco scribitur:fuit nobilis persa:qui teste Herodoto cum Dario in magos coniurauit:ut i
dicbone Darius audimus.

H yems cum.y.græco &.m.ante.s.scribitur:& ab ὗω certe quod est pluo deductum fuit:unde aspirationem
&.y.græcam sumpsit.Prisciamus uero ab imber:quod græce ὄμβρος dicitur deriuatus posse uideri asse
rit.Varro etiam ut omnia linguæ latinæ tribueret ab hiatu dixit.

H ydra cum.y.græco & duplicato.l.scribitur:fuit teste Herodoto libro hystoriaꝝ primo oenotriæ urbs a pho
censibus condita.

H ieros cū.i.latino scribit':& dicit' a nostris sacer:a quo omnia deriuata & cōposita simili modo scribūtur:ut
Hierotheus:quod cum.th.in penultima scribitur:nomen est uiri proprium:quasi sacer de°:Hieropolis no
men ciuitatis:quasi sacra ciuitas:& similia eodem modo.

H ierarchia cum.i.latino utrobiq; &.ch.aspirato scribitur:dici potest latine sacer principatus.Nam componit'
ex τρός quod est sacer:& ἀρχία principatus.

H ierapicra cum.i.latino utrobiq; &.c.exili scribitur:dicitur ad uerbum sacra amara:nam πικρά amara dici
tur:quasi ea amara compositio sacra esse dicatur:medicina quædam est.

H iera cū.i.latino scribitur:& sacra interpretatur:ună insula est inter siciliā & liparē Vulcano sacra:quā dixit Pli
nius libro.ii.naturalis hystoriæ tempore socialis belli cum ipso mari pluribus diebus arsisse:donec legatio
senatus romani hoc ipsum piaueris:de qua habebimus in dicbone prologus:ubi antrum Vulcani a Inuena
le positum explanabimus.

H iero cum.i.latino scribitur:fuit syracusarum tyrannus:in quo pulchritudine corporis & uires fuerunt ad
mirabiles:fuitq; in alloquio blandus:in negocio iustus:in imperio moderatus:adeo ut nihil nisi regnum ei
deesse uideretur:quibus dotibus ut scripsit Iustinus li.xxiii.creatur dux aduersus carthaginēses:mox erea
tur rex siciliæ consentiente: fauore omnium ciuitatum:de quo plura ibidem leguntur.

H ieri cum.i.latino scribitur:& interpretari ualet sacri populi:fuit teste Herodoto lib. hystoriarum.iiii.ultra
sauromatas:budinos:q; & thyssagetas calus & simi a natiuitate omnes:hoc é masculi uel fœminæ:& pariter
barba habentes:qui ió hieri.i.sacri dicunt':quia nihil iniuste agunt:nec bella norunt:altra hos gryphi eo
dem refert fuisse argippeos monoculos:ut in ea dicbone audimus.

H ierosolyma prima cum.i.latino & penultima cum.y.græco scribitur:nomē est urbis in palæstina:de qua la-

te in ſacra ſcriptura habetur: ſed alia nonnulla nos in dictione ſolymi uidebimus.

H ieronymus prima cum.i. latino & penultima cum.y. græco ſcribitur: nomen eſt uiri proprium.

H ilarus hilaris & hilaro uerbum cum.i. latino & unico.l. ſcribuntur: & iucundum deſignant.

H ilarion uel hilarius cuj.i. latino utrobiq; ſcribuntur: & nomen eſt uiri proprium.

H ylas cum.y. græco & unico.l. ſcribitur: fuit Thyodomantis filius pulchritudinis admirandæ: quem Hercules argonautis comes ſecum ad libidinem duxiſſe ſcribitur: idem cum myſijs argonautæ remiſſent: & aqua tum ad lacum quendam pergeret: raptus a nymphis fuiſſe dicitur. alii uero putant cum ad hauriendas aq̃s cum urna inclinaretur: illum in lacum decidiſſe: quod Iuuenalis confirmaſſe uidetur: cum dixit: Et multuj quæſitus hylas: urnamq; ſecutus: & adeo ab Hercule quæſitus ꝙ teſte Virgilio in Sileno: Littus hyla hyla omne ſonaret.

H ylæa prima cum.y. græco penultima cum æ diphthõgo ſcribitur: ciuitas eſt ſcythiæ: ut ſcripſit Herodotus

H ylacus cum.y. græco & c. exili ſcribitur: fuit pater cuiuſdam Caſtoris dicente Homero libro. xiiii. odyſſeæ κάστορ ὑλακίδαο.

H yle cum.y. græco & unico.l. ſcribitur: dicitur a noſtris materia.

H yllus cum.y. græco & duplicato.l. ſcribitur: fuit Herculis ex Deianira filius: de quo Seneca in Hercule œtheo plura ſcripſit. Ouidius uero libro metamorphoſeos. ix. oſtendit quemadmodum poſt patris mortem Iolen patris amaſiam iubente patre ſibi matrimonio copulauit. nã ut ait illam imperiis thalamoq; animoq; receperat Hyllus impleratq; uterum generoſo ſemine: & reliqua.

H ymnus cum.y. græco & m. ante.n. ſcribitur: dici poteſt a noſtris canticum uel laus.

H imeridion cuj.i. latino ubiq; ſcribitur: dicitur ab aliquibus diurnale: ab aliis uero quod parum diem durat. nam diminutiuum eſt ὑμέριον. i. diei.

H ymen cum.y. græco ſcribẽ: dicitur latine membranum: ſed ut græci nonnulli ferunt proprie. i. quo infans i utero circumuoluitur: unde nonnulli hymenæum dictum uoluunt.

H ymenæus prima cum.y. græco & penultima cum æ diphthongo ſcribitur: fuit teſte Martiano Capella Veneris & Bacchi filius: dictuſq; nuptiarum deus cuius officium eſſe dixit pſallere in nuptiis: cantare ad thalamos & coronare limina ſertis. unde Ouidius heroicarum epiſtolarum ſexta de illo inquit.

Affuit & ſertis tempora uinctus hymen: ubi per apocopem reliquum ablatum fuit: uerum & pro ipſis nuptiis ſeu connubiis poſuiſſe uidetur Virgilius libro æneados. iii. cum ait. Ledæam hermionem lacedæmoni oſq; hymenæos ſecutus: & li. vii. Turnique hymenæis.

H ymees cum.y. græco & duplici.e. ſcribitur: fuit uir perſa ex ducibus Darii de quo plura loquitur Herodotus circa finem libri quinti ſuæ hiſtoriæ.

H ymelle uel hymella cum.y. græco & duplicato.l. ſcribitur: fluuii nomen eſt: de quo Herodotus libro. vi. & Virgilius libro. vii. meminerunt.

H ymettus cum.y. græco & .e. exili ſcribitur: mons eſt teſte Plinio libro. iiii. naturalis hiſtoriæ in attica regione: qui teſte Solino omnium græcorum montium obtinet principatum & floribus ſemper ueſtit: dicente Ouidio libro metamorphoſeos. vii. Vertice de ſumuno ſemper florentis hymetti: ob quod dixit Iuuenal. in ſatyra: Exemplo quodcunq; malo: Ducoq; ſenex uicinus hymeto de ſene. ſ. Socrate locutus: ex hoc eodem monte marmorum cruſtæ & trabes marmoreæ ſuccauabantur: dicente Horatio contra mecœnatem in odis: qui in ædificando ſumptuoſus nimium eſſe uidebatur.

Non ebur neq; aureum.
Mea renidet in domo lacunar.
Non trabes hymettiæ.
Premunt columnas ultima recenſa.

Aphricæ: & in eadem oda.

Tu ſecanda marmora.
Locas ſub ipſum funus & ſepulchri.
Immemor ſtruis domos: & in alia oda.
Faſtidioſam deſere copiam: &
Molem propinquam nubibus arduis
Omitte mirari beatæ.
Funium & opes ſtrepitumq; romæ.

Sane teſte Plinio. xxxvi. naturalis hiſtoriæ. L. Craſſus orator primus peregrini marmoris columnas habuit hymettias.

H yperbole cum.y. græco & unico.l. ſcribitur: dici poteſt eminentia: uel ut ait Cicero ad Herenium ſuperlationem ex ὑπέρ quod eſt ſuper & βολὴ quod eſt iactus compoſitur: unde figura tuncq; dicitur quando dictio excedens fidem ponitur augendi minuendiue gratia: augẽdi quidẽ ut nunc cidi dicor: leonib⁹ fortior minuẽdi uero ut fulmina uolates ſonit⁹q; terret uel ille tardior ẽ teſtudine: uel cerui quocũq; alio mõ excederet: ut

Virgilius teste Seruio in Daphnide: Nec ratia cerulis ulla dolum meditantur: & inde hyperbolicus ideſt ſu perexceſſimus.

H yperbaton cum .y. græco & .t. exili ſcribi: idei poteſt tranſgreſſio: nam ab ὑπερβαίνω deſcendit: quod eſt tranſeundo: & eſt figura cum uerbum aut ſententia ordine cõmutatur: cuius quinq ponuntur ſpecies anaſtrophe: parenthesis: temeſis: ſynthecſis: & hyſteron proteron: ut in ſuis dictionibus uidebimus.

H ypallage cum .y. græco & duplicato .l. ſcribitur: dici poteſt a nobis ſubmutatio: eorum componitur ex ὕπο quod eſt ſub: & ἀλλάγη mutatio: dicitur figura cum uerba per aduerſum intelliguntur: ut Date claſſib⁹ aquor: Et ſceleratã intorſerat haſtam .i. ipſe ſceleratus: & libro .x. Stygi per flumina fratris: pro ſtygia: & in bucolico: Aduerſa tuentibus hirquis .i. oculis in hirquos .i. oculorum angulos retortis: ut dixit Seruius.

H ypanis prima cum .y. græco ultima cuꝫ .i. latino ſcribit: nec niſi unico .p. deſignatur: fluuius eſt teſte Solino ſcythicorũ amnium princeps: quem tertium poſt iſtrum eſſe Herodotus libro hiſtoriarum .iii. retulit: ut i dictione tyres uidebimus: & ut idem Herodotus pergit: eſt purus & hauſtu ſalubertimus: donec calliopuꝫ terminis inferatur: ubi cum fons ſit hamaxãpeus amara ſcaturigine infamis & illi ibidem cõmiſceatur: ipſa ſimili amaritudine inficit: dicente Ouidio li. metamorpho. xv.

Quid non & ſcythicis hypanis de montibus ortus.
Qui fuerat dulcis: falſibus uitatur amaris.

Et teſte Solino fuit Alexandri magni terminus: quem non exceſſit. ſicut illius aræ in eius ripis poſitæ atteſtãtur. De illo ait Propertius. Quantum hypanis ueneto diſſidet heridano. ut Virgilius libro georgicoꝝ .iii. Saxoſuſq; fontis hypanis: idem teſte Plinio libro .xi. naturalis hiſtoriæ carea foliũ deſert acutoꝝ effigie tenues membranas: quibus crumpitur uolucris quadrupes nec ultra unum diem uiuit: ob quod hemeridion appellatur.

H ypacaris prima cum .y. græco: penultima cum .c. exili: & ultima cum .i. latino ſcribitur: fluuius eſt ſcythiæ: q teſte Herodoto li. hiſto. iii. fontis ab iſtro memoria dignus habetur.

H yperborei cum .y. græco ſcribitur: ſunt ſcytharum montes: & populi ſupra ipſum ſtellarum cardinem ꝓtenſi quaſi ultra boream conſtituti: ac Feſtus ex eo ſic dictos putat. quia ibidem habitantes humanæ uitæ modũ excedunt uiuendo. .i. ultra centeſimum annum: hoc eſt ὑπερβαίνουτες ἔτη .i. humani ſæculi: de quibus Herodotus plura dixit li. hiſtoriarum .iii. & Plinius Solinuſq; & Pomponius.

H ypermeſtra cum .y. græco & .t. exili ſcribitur: fuit filia Danai: filii Beli. de qua uidimus in dictione belides.

H ypermeter cum .y. græco & .t. exili ſcribitur: qui & hypermetros a nonnullis ſcribitur: eſt metrum una ſylla ba ſuperabundans: ut Virgilius libro æneidos primo: lactemur docea ignari hominũq; locorũq. & libro .iii. Omnia mercurio ſimilis uocẽq; colorẽq; idem libro .vii. Profuit æquato conduntur tybridis alueo: & ut ait Seruius ſuper primum æneidos quotiens fit hæc figura: debet ſequens uerſus a uocali incipere: ut in omnibus illis ſit: niſi forte ſynæreſis fiat in fine: nam tunc quoq; neceſſe nõ eſt: ut ſequens uerſus a uocali incipiat: ut Virgi. hæc cura peculiem ſequatur alius. Quãus multa meis exiret uictima ſeptis.

H ypenor cum .y. græco ſcribi: fuit princeps quidam troianus: quem teſte Homero lib. v. iliados Diomedes in bello occidit.

H yperiochus prima cum .y. græco: antepenultima cum .i. latino: & ultima cum .ch. aſpirato ſcribitur: fuit uir troianus ab Vlyxe interfectus: ut oſtendit Homerus li. xi. iliados.

H yperion prima cum .y. græco & penultima cum .i. latino ſcribitur: hunc græci teſte Lactantio ſtag. iii. thebaidos dixerunt Titani & terræ fuiſſe filium. Soliſq; & Lunæ ac Aurore patrem. de eodem meminit Cicero in proſopheis cum ait.

Vt eam luna means hyperionis officit orbi.
Seringuntur radii caca caligine tecti.

H ypotheca prima cum .y. græco: penultima cum .ch. aſpirato: & ultima cuꝫ .e. exili ſcribi: cuius cõpoſitionẽ uidimus in ante habitis: & teſte Vlpiano differt hypotheca a pignore: quia ꝑpere pignus dicimus: quod ad creditorem tranſit: hypothecam autem cũ non tranſit poſſeſſio ad creditorem.

H ypocriſis cum .y. græco: penultima cum .c. exili & .r. latino: & ultima ſimiliter cuꝫ .i. ſcribitur latino: dici poteſt a noſtris diſſimulatio. nam componitur ab ὑπό quod eſt ſub & κρίσις iudicium quaſi ſit iudicii ſubterfugium: cum aliud in re ſit: aliud in iudicio hominum ſe oſtendat: qui hypocriſi utitur.

H ypocrita prima cum .y. græco: penultima cum .c. exili & .i. latino: ultima cum .t. etiam exili ſcribitur: dici poteſt a noſtris ſimulator. Et is proprie eſt qui in ſpectaculo perſonam ſubdit alienam: ut ſeruus plerunq; domini & priuatus regis: Quo pacto & in hac uita ſicut in orcheſtra complures ſeſe uertendo ſpectandos exhibent: aliaq; in corde geſtantes.

H ypopygium prima & antepenultima cuꝫ .y. græco ſcribũtur: componiturq; ex hyppo quod eſt ſub & pygos turris: quaſi locus ſub turri.

H ypoſtaſis cum .y. græco & penultima cum .t. exili ſcribitur: dicitur a noſtris ſubſiſtẽtia: ab hypo quod é ſub: & ἵστασις ſtatio: quin & a theologis quibuſdam perſona traducitur.

H ypozeuſis eſt,y.græco:penultima cum.z.conſonante & eu diphthongo:ultima eſt.i.latino ſcribitur: dicit poteſt latine ſubconiunctio. Nam componit ab hypo quod eſt ſub & zeuſis coniunctio:& dicitur figura cū ſingulis ſenſibus,ꝓpria aſſignatur clauſula:ut Virgilius libro æneidos.v.Regem adit:& regi memorat no men genuſq. Terentius in andria:eu aſſuta ꝙ ſi quit ſcet mihil emali. Sed eccum ipſum Pamphilum uideo:o occidi.utinam mihi eſſet aliquid hic quo nunc me præcipitem darem.

H yphen cum.y.græco & ph.aſpirato ſcribitur:dicit poteſta nobis ſubiunctio:nam componit ex ὕπο quod eſt ſub & ἓν cum aſpiratione quod eſt unum:& tunc quoq; adeſſe dicitur cum plures dictiones ſub uno accen tu leguntur:ut quando quidem ſimulac pro poſtq;.

H yperiphania prima cum.y.græco & reliquæ cum.i.latino ſcribunt:dicitur a noſtris ſuperbia:& componit ex hyper quod eſt ſuper:& φαγία apparentia uel ſplendor.

H ypperides cum.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribitur:fuit teſte Quintiliano in.x.orator dulcis & acu tus temporibus Demoſthenis.

H ypſenor cum.y.græco ſequente.pſ. ſcribit:fuit teſte Homero li.v.iliados filius magnanimi Dolopionisq; erat ſacerdos Scamandri in tanto honore habitus ac ſi deus quidem eſſet:illuꝫ Eurypylus in bello troiano interemit.

H ippagines cum.i.latino utrobiq; & duplicato.p.ſcribitur:ſunt teſte Feſto naues quibus equi uehuntur:eas græci ἱππαγωγούς uocant:aliqui ex noſtris & maxime Ceſar actuarias nominant:alii gerarias.ut Plautus in mercatore ædificat nauem gerariam:& merces emit. Nonius uero Marcellus actuarias diſſimiles inquit actuariæ nauiculæ celeres dictæ:q; cito agi poſſint. Saluſtius primo hiſtoriarum:ad hæc parua piratica actua ria nauigia. Sidonia quibus occiſis actuarias ad urgenti multa.i.cuꝫ plures onerarias incendunt.

H ipparchus cum.i.latino & duplicato.p.atq; ch.aſpirato ſcribitur:fuit uir mathematicꝰ in ea arte inſignis.

H ippaſus cum.i.latino & duplici.p.atq; ſimplo.ſ.ſcribitur:fuit philoſophus methapontinꝰ & ipſe pythago reus:nec teſte Demetrio opus aliquod ſcriptum reliquit:fuit & alter:qui laconum rēpublicaꝫ:& ipſe lacon libris comprehendit.

H ippardhia cum.i.latino utrobiq; duplicato.p.&.ch.aſpirato ſcribit:poteſt latine exponi equorum principa tus. Quo nomine uocata fuit ſoror Metrodis:quæ teſte Laertio Cratem thebanum philoſophum cynicuꝫ & illius uitam ac uerba ſummae amauit:nec potuit ꝓcorum opibus aut nobilitate uel alicuius forma uelli a Cratis amore:ita ut diceret parentibus ſuffocaturam ſeſe niſi Crati traderet:cōpobrem rogatꝰ Crates a pa rentibus puellæ:ut illā ab hoc ꝓpoſito remoueret:poſt multa quæ non profuerunt:exurgens Crates omni ſua ſuppellectile ante illius oculos expoſita:hic ait ſponſas:hæc eius poſſeſſio eſt:ad hæc delibera:nec pote ris eſſe noſtri conſors:niſi eadē attigeris ſtudia:puella ſtatim aſſumpto Cratis habitu ſecū philoſophari uo luit:cum qua ille circumibat:& in aperto congrediebat:atq; ad cœnas,ꝑficiebat. Et cū ſemel iuſſent ad Lyſimachum in conuiuiū:& Theodorus dixiſſet:hæc illa eſt quæ textrinam & radios reliquit:reſpondit ad hæc puella:ſum equidem Theodore:ſed non tibi male de meipſa ſtatuiſſe uidece ſi tēpus quod in textrina conſumptura eram:diſciplinæ potius & philoſophiæ impendi.

H ippo cum.i.latino & duplicato.p.ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia Oceani & Tethyos filia.

H ippodamus ſimili modo ſcribitur:& eſt nomen uiri proprium.

H ippodamia eodem mō ſcribitur:fuit Oenomai Helidis & piſæ regis filia formoſiſſima:quæ cum a diuerſis in cōiugium peteretur:legem hanc ꝓpis illius pater indixit:ut qui illam matrimonio obtinere cuperet:cuꝫ ea certamen iniret:uictꝰ capite trucaretur:victor potiret illa:cuius legis cām poſſunt Diodorus ſiculus lib. hiſtoria.ii. dicens eum de filia oraculum ſuſcitaſſe quō ſibi illa conueniret:ac reſponſum eſſe:tunc in fata il lum conceſſurum eum filia hippodamia nupſiſſet:igit filiæ nuptias uerius decreuit ut i perpetua aſſeruа retur uirginitate:hoc pacto exiſtimans uitæ periculum ſe uitaturum:atq; equorum curſum inſtituit a piſa ad Neptuni aram quæ eſt apud Iſthum corinthi:curſus erat eiuſmodi. Oenomaus arietꝫ Iouī ſacrificabat: qui uirginem poſtulabat quattuor equorum ferebatur curru. Oenomaus curſu ſequebat præcedentes;au rigante Myrtillo:aſſecutum haſta quā geſtabat manu interficiebat:hoc pacto cum plures equorum ueloci tate peremiſſet. Pelops Tantali filius:qui piſam acceſſerat:uiſo hippodamia id concupiēs cōmunibuꝫ corru pto Myrtillo regis auriga obtinere ualuit. nam illi ꝓmiſerat ſi ſe uictorem faceret:primuꝫ hippodamiæ cō cubitū præſtiturum:quare meditatullū plumbeum Myrtillus currui hippodamiæ adficiens curſu diſſoluitꝰ Pelopem uictorem reddidit:dicente Seneca in Thyeſte: Victoq; fallis axibus pendent rotæ.& Virgi.lib.iii. georgi.de Pelope locutus ait: Victor equis:quia ex re dolore actus Oenomaus exiſtimans aduenſſe reſpō ſi tempus:mortem ſibi conſciuit. Pelops uero ſumpta uxore hippodamia illius regnum tenuit:ſi cum ab il lo Myrtillus pacta repoſceret:in mare proiectus eſt & ſubmerſus:qui mari perpetuum nomen dedit:unde Sophocles in Electra ἓνθ' γαρ ὄπτου ἵππειον πῶρον λοσ ἐκοι πέτας Sane non ſolū Hippodamia:ſed hip podame a noſtris auctoribus dicitur. Virgi.in præfato lib.inquit:hippomedusq; teſte Seruio nomina græ ca quæ in.e.exeunt plerūq; ipſum in ia ſoluunt:ut Hippodame:Hippodamia:Penelopia.

H ippodes eodem modo ſcribit:& ſunt populi ſcythici humana uſq; ad ueſbigui forma: ſi in equinos pedes

deſinunt:

definunt:quos ἱπποβάτας Herodotus li.historiarū.iiii.nocauit:sed nostri hippodes dicunt.

Hippodromus eodem modo scribit:dici potest equorum cursus. nam ex ἵππος quod est equorum & δρόμος cursus componitur:hoc est locus ubi currere spectante populo consueuerant:qui a nostris dicitur circus:ut in ea dictione uidimus.

Hippocrine cum.i.latino unrobiq; & duplicato.p.atq;.c.exili scribitur:fons ē in boetia iuxta quē est aganippe. Dum Cadmus equestri exploratione inquirit:quæ nam loca insedisset cām dedit poetis:ut diuulgarent hippocrinem ungula uolantis equ natum fuisse.nam hippi equi:crine.i.fons dicitur:& inde equus pegasus a fonte:qui græce πηγή dicitur est cognominatus:ut in dictione pegasus uidebimus:& similiter Aganippe modo e consimili penitus nomen accepit.nam agan ualde indocati:& ὕππος equus:quasi ualde equ⁹ uel equita ut ambo pro fontes facundiam præstare poetis dicti fuerint:unde Ouidius circa initium lib.v.fastorum inquit. Dicite quæ fontes aganippidos hippocrines Grata meduseī signa tenetis equi.

Hippocoon cum.i.latino & duplicato.p.atq;.c.exili:& duplicato.o.scribitur:fuit teste Homero li.x.iliados patruelis Rhesi trachum regis:a Diomede & Vlyxe interfecti fuerant.

Hippocrates cum.a.latino & duplicato.p.atq;.c.&.r.exilibus scribitur:habetq; accentum in antepenultima:ut uidebimus in dictione profodia:fuit Asclepii filius in insula eoo genitus:ut ex epistolis Democriti ad illum:& illius ad Democritū habetur. fuit Pythagoræ discipulus:& omnium medicorum princeps:& componitur ea dictio ex ἵππος quod est equus:& κράτος robur:quasi equorum robur.hic medicinā longo tē pore perditam reuocauit in lucem.nam ut scribit Plinius li.xix.naturalis historiæ nulla artiū inconstantior fuit:& nunc etiā sæpe cōstatur:cum sit fructuosior nulla.hæc primū inuentores suos cælo dicauit:& hodie multifariam ab oraculis petitur.hæc ille.Nūq; Apollo primus medicinæ inuentor dicitur:Illo dicente ad uirginem Daphnem apud Ouidium libro metamorphoseos.i.

Inuentum medicina meum est opiferq; per orbem.

Dicor & herbarum subiecta potentia nobis.

Sane Apollo ipse eodem Ouidio teste li.ii.eiusdem operis ex Coronide nympha filia Phlegiæ regis thessaliæ Aesculapium genuit:& nutriendum Chironi pusillo centaurorum tradidit:a quo medicinā didicit:& ipse plurimum ampliauit.Qua de re dixerunt nonnulli Chironem herbarium medicinæ primitus compertisse.Sed ut ait Plinius libro.xxv.naturalis historiæ centaureā herbam comperit:qua ut idem auctor ait:centaurea dicitur a uulnere pedis contracto ex lapsu improuiso sagittæ herculis e suis manib⁹ illitæ ueneno hydræ.nam cum Chiron herculem excepisset hospitio:& eius arma contractaret:sagitta cadens e manibus illius leuiter uulnerauit pedem:dicente Ouidio libro.v.fastorum.

Dūq; senex tractat squalentia tela uenenis.

Excidit:& lento fixa sagitta pedi:sed ut dixit ulceriuit Ouidius illum nunq;ī tali uulnere liberatū:& post nonum diem miseratione deorum:nec amplius dolore cruciaret ad cælos tractus:unde ait:ipse etiam lectas pegaseis collibat herbas.

Temperat & uana uulnera mulcet ope:& infra subdit.

Nona dies aderat cum tu sublimis eliron.

Bis septem stellis corpore cinctus eras.nūq; herculem etiam heracleon ab eo nomine cognominatā herbā comperisse.idem Plinius retulit:& achillem & achillea misit Aesculapius cum alias plures:tum etiā panaceā quæ teste Plinio ipso nomine omnium morborum remedia,panitit:a qua filium nuncupauit. nā πανὸς omnis:& ἄκεσις pia importunitatem & molestiam dicit:quasi omnibus doloribus & molestiis subueniret.uere cum herbarum uiribus Aesculapius ipse hyppolytum occisum in uita pristina reuocasset.iratus Iuppiter cū fulmine stygias demersit in undas.sed ut ait Plinius libro.xxx.opera eius clara troianis temporibus uulnerum dūtaxat remediis fuere.Quod equidē dixisse:puto ob Machaonem & Polydarū filios:qui teste Homero libro.ii.iliados ob solertiam medicinæ cum aliis græcorum ducibus ex creta ad expeditionem troianam euocati fuere:ut in suis dictionibus ostendemus.Sed ut ait Plinius lib.xxv.primus omniū quos memoria nouit.Orpheus de herbis curiosius aliqua prodidit.post eum Musæus & Thesiodus polyion herbam admirati sunt. Homerus etiam alias nominatim herbas celebrat:ut moly:cuius inuentionē Mercurio assignat.Laudat etiam hos tres flores loeum:crocum & hiacynthum:ab Homero uero ut idem Plinius refert tulit Pythagoras clarus sapientia primus uolumen de effectu herbarum composuit:& in nomine Apollini & Aesculapio diis immortalibus inuentionem & originem assignauit:composuit & Democritus per agratis iam perfidis arabiæ aethiopiæ ægyptiq; magis:in quibus incredibilia dicta affirmauit:nā inter alia dixit Democritus:ut ait Plinius credidit Theophrastus esse herbam colin:cuius contactu illata a Pico exhiret cunei⁹ a pastoribus arbori adactus.Zanthus etiam libro historiarum.i.tradidit occisum draconis catulum reuocatum ad uitam a parente herba quā balym nominat:eadēq; telonem:quem draco occiderat restitutum saluti.Iuba etiam in arabia reuocatum quadam herba ad uitam hominem tradidit:quæ ut dixit Plinius etas si fide essent:admirationem tamen implent & cogunt confiteri multū esse quod uero superest:& refert plerosq; exiisse:mihil non herbarum ui effici posse:sed plurimarum uires esse incognitas. Sane Pythagoras &

Democritus tẽpore Hippocratis fuere: sed ut Plinius libro.xxix. mirum dictu sequentia a troianis temporib⁹ in nocte densissima latuere usq; ad peloponesiacũ bellum: Tunc medicinã reuocauit in lucem Hippocrates genitus in insula eo⁹quod bellum ut idem ostendit libro.xxx. eiusdem uoluminis: gestũ est a tricentesimo urbis nostræ anno: & cum romana urbs teste Solino in initio de memoralibus mundi fuerit post troianum bellum anno quadringẽtesimotrigesimotertio constat medicinæ artem delituisse annis septingentis trigi tatribus. At Hippocrates ut idem Plinius profiteť: eu⁹ fuisset mos liberatos morbis scribere in templo eiut dei qui auxiliatus esset: ut postea similitudo proficeret: ex his scripturis excerpsisse eam tradit: quaq; sane ar tem ut in epistolis ad Democritum ipse idem ostendit in nullo ,prius quæsita fuisse certum est. Quare cũ ue nientem ab illyricis pestilentia teste Pli. li. vii. prædixisset ipse Hippocrates: & discipulos ad auxiliandum p urbes dimisisset: ob id meritum honores illi: quos Herculi decreuit græcia. Post Hippocratem uero auxit artem protideus sylmbriæ natus & eius discipulus qui eam ad uectigal redigere cœpit: horum placita: ut Pli. xxix. lib. prosequitur Chrysippus ingenti garrulitate mutauit: plurimũq; & ex Chrysippo discipulus eius Herasistratus accepit Aristotelis filia genitus. Hic Antiocho rege sanato centum talentis donatus est: a rege Ptolomæo filio eius. idem Pli. præfato li. vii. rettulit magnam Critobolo famam adtuenisse: qui parum ante Herasistratum fuit: extracta Philippi Regis oculo sagitta: & circa deformitatem oris curata orbita te luminis. Sed alia interim facto ab experimentis se cognominant: empericum cœpit in sicilia a Cronte agrigentino Empedocles & Chrysippi auctoritatem condemnante, de quibus in suis dictionibus iudebimus post hos Herophilus cũ hæc condemnans ad musceos uenarum pedes pulsu discreto per ætatũ gradus me dicinã reduxit: scrutabituruq; morbo⁹ causas & uim rationes; instituerat: sq; ut ait Pli. in præfato. xxix. li. de serta deinde & hæc socia est: quomã necesse erat in ea litteraturam scire. Interiq; ut auctor est Cassius Emina ex antiqs historias prim⁹ qui romã e medicis uenit: fuit a peloponeso Archagat⁹ Lysanie filius. L. Aemilio .M. Licinio consulibus anno urbis qngentesimo trigesimoquinto: eiq; ius quiritum datus & tabernã in cũ pito acilio emptã. hic primo inulnerari⁹ mox obsecandi urẽdiq; scæuitiã carnifex appellat⁹ fuit: & cũ alii ad eiurerẽt græculi idẽq; efficerẽt: in tedũ cũ arte medicinæ oẽs deuenerũt. Quare a. M. Catone censorio me dici cũ sua medicina reprobati; urbe & italia pulsi sunt: anno urbis sexcẽtesimoqnto: eosq; nõ artifices sani tatis: sq; hominũ carnifices censuit: ut ex eius epistola ad. M. filiu; intelligi põt: cuius uerba sunt: Dicaq; de istis græcis sub loco. M. fili qd athenis habeã exquisitũ: & qd' bonũ sit eorum: litteras inspicere nõ pdiscere uni eã nequissimũ & indocile genus eorũ: & hoc putabã interdixisse. Quãdocũq; illa gẽs suas litteras dabit: sola corrũpet. Tũ etiã magis si medicos suos hue mittet: iurauerũt iter se barbaros necare oẽs medicina: sed hoc ipm mercede faciunt: ut fides his sit & facile dispdant: nosq; dictitãt barbaros & spureius nos qs alios apifi cos appellatione fedabãt. hæc ipse Cato: ideoq; tradunt: tẽplu; Aesculapii etiã cũ reciperet is deus extra ur bem fecisse iterũq; in insula. Nãq; ut late narrauit Liuius circa finẽ libri. x. ab urbe cũ romana urbs triennio pestẽ laboraret: inspectis libris sybillinis decẽ fuerunt a senatu missi legati: qui ex epidauro deũ Aesculapiũ in specie serpentis romam adduxerunt: cuius aduentu urbs statim a peste liberata est. unde ut latissime nar rauit Ouidius li. metamorpho. xv. de Aesculapio locutus.

Sedesq; sibi circũspicit aptas.
Scinditur in gemmas partes circũfluus amnis.
Insula nomen habet: lateruq; a patre ducorum.
Porrigit æquales media tellure lacertos:
Hue se delata pinu phœbeus anguis
Contulit & finem specie cælestis resumpsit.

Luẽbus ipo⁹ fuit: uenitq; salutifer urbi. Pulsi ergo ex Italia medici diu post Catonem excepti sunt. nã ut ait Pli. præfato. xxix. li. solam hãc artiũ græcasse mundũ exercet romana grauitas: & in tẽto fructu pauciss imi q ritum attigere: & ipi statim ad græcos transfugere: imo uero auctoritas aliter q; græce eam tractantibus: & apud imputos experteſq; linguæ nõ ẽtiã minus credant quæ ad salutem suã pertinent si intelligunt. Qua de re in hac sola artiũ eiecerunt ut cuicunq; mediciũ se profiteri statiq; credat: cũ sit periculũ in nullo mẽdatio ma ius: non tamẽ illud inuenitur: adeo blãda est sperandi: p se cuiq; dulcedo. Nulla præterea lex quæ puniat im peritiã capitale; nullũ exemplum uindictæ: discunt pericuIis nostris: & experimẽta p mores agunt: medicoq; tantũ hominẽ occidisse summa ipunitas est. hæc ille: & li. xxv. ait: Manus hãc artẽ q; par erat nobri celebrauc re eius utilitatũ & uirtutũ rapacissimi. Primusq; & diu solus idem ille. M. Cato olim bonarum artiũ magi sterpaueis dũtaxat attigit boum etiã mẽdicamina non omissa. post eũ unus illustriũ tentauit. C. Eualg⁹ eru ditione spectatus: perfecto uolumine ad diuũ Augustũ inchoato præfatione religiosa: sit oibus malis hũa nis illi⁹ potissimũ principis semp medicẽ maiestas: ante hunc cõditerat solus apud nos: quod equidẽ inue ni Pompeius Leoneus magni Põpei libertus: quo primũ tempore hãc scientiã ad nostros puenisse affirmat to. Nãq; Mithridatem maximus sua ætate regumq; debellauit Põpeius ante eius; ante se genitos; diligen tissimus uitæ fuisse argumentis potius q; fama itelligit. Vni ei excogitatũ libere quotidie uenenũ præsum ptis remedijs: ut cõsuetudine ipsa innoxiũ fieret: primo inuicto genere antitoti: ex quib⁹ unũ etiã nomẽ eius

retinet. Illum solum mortalium Mithridatē uiginti diuersas linguas locutū certū est nec subiectis gentib⁹ illam hominē per interpretē appellatū ab eo annis sex & quinquaginta quibus regnauit. Is ergo in reliqua ingenii magnitudine medicinæ peculiariter curiosus & ab oīb⁹ subiectis qui fuere pars magna terrarū singula exquirens: seriemq; cōmentationū hanc & exēplaria effectusq; in arcanis suis reliquit. Pompeius autē cēteris regia præda potius transferre ea sermone nostro libertū suū Lenoeū grāmaticæ artis doctissimū iussit. utæq; ita profuit nō minus q̄ reipublicæ uictoria illa ad Mithridatē etiam tesle eodem Plinio in præfato libro Asclepiadis medendi arte clari uoluminā cōpositā extare: cuius solicitatus ex urbe roma præcepta pro se mitteret: hinc dixerat Plinius. vii. eiusdem uoluminis fuisse prudentem. & li. xxv. dixit primum fuisse magistrū rhetoricæ: & nec satis in ea arte quæstuosum: & ad alta sagacis ingenii: & ad medicinæ artē se repente conuertisse atq; ut necesse erat hominiqui nec id ægisset: nec remedia nosset: meditata quotidie oratōe blandiens ocia abdicauit: & totā alioq; mediciną reuocando ad quōq; res redegit: uidelicet ad abstinentiam cibi: potus & ueneris: frictionē corporis & ambulatōes modestā. Quæ quisq; sibi uinet prestare posset. Quare uniuersus pene humanū genus curāegit in se non alio mō: q̄ si cælo emissus aduenisset. reparata etiam rōne qua unum ægris mederet dando etiam frigidam aquam: & ut auctor est. M. Varro alia quoq; blandimenta excogitauit iam suspendendo lectulos: quoq; iactura aut morbos extenuaret: aut somnos allicere. Concedebat etiā balnea auidissima hominū cupidine: quo alia multa dictu grata atq; iucunda magna auctoritate constituit. Nāq; & uomitiones supra modum arguebat: & medicamētorū potus stomacho inimicos dixit. Is tesle Apollegio li. iiii. floridorū cū esse forte a rure suo reuocaret. In pomœriis ciuitatis uidit curū spectat⁹ humus ab ingenti numero: mox q; illud addit ptractauit q̄ corpus hominis: & per quædā signa inuenit in illo uitā: cūq; clamaret: ut reportaret' a rogo domū pars medico annuebant: & reliqui obsilebāt. tandē q; uelut ab inferis domum relatus est: mox q; recreauit spiritus: & animā in latibulis corporis delitescentē q; suis medicamentis uniuerso corpori restituit: q̄ obrē q; uelut deus fuit ab hominib⁹ honoratus: quod tegit Plinius. vii. cum ait relatu e funere hominē conseruauit. & subdit Plinius. sed maxime sponsione facta cū fortuna me medicus ere derē. si unq̄ inualidus ullo mō fuisset. Sicq; uictor suprema in senecta lapsu scalarū exanimatus est. Venerunt his tēporibus romam medici cōplures & uiri celebres: ut Cassius Calpitanus Arruncius Rubrius: inter quos Antonius musa fuit: qui contraria medicina a sectatoribus Themisonis qui discipulus fuerat Herophili deum Augustū graui periculo exemeratiob quod illi Augustus statuā ex ære iuxta signum Aesculapii locari mandauit collatiq; eū semper amicissime: ut testis est Sueto. in uita Augusti. Post hunc exort⁹ est Valerius: qui teste Plinio. li. xxix. adulterio Massalinæ uxoris Claudii Cæsaris nobilitat⁹: pariterq; eloquētia assentatorū potentiā nactus nouā induxit sectam. At Neronis principatu eadem uis ad Thessalum transiluit delente cuncta placita: & rabie quadā in cōs æuumedicos peroranté. Idem teste Galieno li. i. de regimine sanitatis: & similiter li. i. de ingenio libri ad Neronem scripsitum quo cunctis medicis philosophis tā ueteribus q̄ modernis seipm effremata quadā temeritate præposuit: Hippocratēq; olim medicorū principem maxime supplantauit hunc Galienus ipse ignorantissimū fuisse ostendit: nec inter medicos: sed inter textrices sordide creuisse: cū eius pater lanæ pectinator: & mater textrix fuerit. Interim ut eodem li. prosequit' Plinius. si peruenit massiliensis Crinas: qui ad mores sydeq; ex Ephimeride mathematica cibos phibens: horas observans: auctoritate Thessalum præcessit: duxitasq; reliquit innumeras. post quē repente ex eadem massilia urbem Charmis inuasit: & damnatis non solū prioribus medicis uetē & balneis aqua frigida etiā hybernis algoribus lauari suasit quasi cōtraria necessario contrariis curarent': & ut ait Plinius. merit ægros in lac⁹ & uidebamus senes consulares usq; in ostentationē rigentes. Qua de re extat etiā Annei Senecæ aspiratio: nec dubium est omnes illos famā nouitate aliqua aucupantes alias statim nostras negociari. hinc ille circa ægros mirandæ sententiarū concertatiōes nullo idē cēsente ne uideat' assertio alteri⁹. hinc illa inferiacis monumēti asperitio turba se medicoq; perisse. Interim. pdiere ex nostris & exteris auctores nōnulli celebriores: q & herbarum naturas & plurīs reiq; qualitates suis libris annotauere. Vt ex nostris Macer ueronensis qui tēpore Augusti uoluerū qualitates: & herbaq; naturas uersu expressit: unde quo Ouidi. li. iiii. tristium inquit.

Sæpe suas uolucres legit mihi grandior æuo.
Quæq; necet serpens: quæ iuuet herba macer.

Euax similiter rex arabum non solū herbarū: sed lapidū etiam species nomina colores: & quib⁹ in regionib⁹ ualeāt cōperiri: magno uoluumine ad Neronē principem scripsit. Eiusdem meminit Plinius. lib. xxv. dicens Euax Dionysius & Metrodorus herbaq; effigies pinxere: atq; subscripsere effectus. Verū ut subdit pictura fallax est ex coloribus tā numerosis præsertim in emulatione naturæ multū degenerare transcribentiū forte uarias. Præterea non pate est singulas earū ætates pingi cū quadripartitis uarietatib⁹ anni facies mutent. hæc ille. Post hos fuit Dioscorides uir militaris: & i herbaria arte mirabilis: q quoq; uoluminib⁹ uirtutes herbaq; arborum lapidū aromatū aliarū accuratissima doctrina descripsit: mo ut de seipso tellat'. Quæcūq; liquit in his libris posuimus ex opinione aut fama cognouiss ex electione & experimēto didici: Vidi ego apd' constantinopolim pulcherrimum eius auctoris codicē antiquissimis græcis literis exaratum. In quo nō solum herbarum effigies: sed animaliū quadrupedū & reptilū tanto artificio & proprietate depictæ erāt: q̄to

natura ipsa: utputo producere potuit. At Plinius de seipso loquitur nobis inquit certe exceptis ad modum paucis contigit reliquas de quibus. s. tractat herbas contẽplari scientia Antonii Castoris: cui summa auctoritas erat in ea arte nostro ætuo uisendo hortulo eius: in quo plurimas alebat centesimum ætatis annum excedens: nullum corporis malũ expertus: ac ne ætate quidem memoria aut uigore concussis. Sane temporibus Domiciani Traiani Hadriani q & Antonini pii nonnulli medici ex græcia ipsa urbes inuaserunt: & Protogenes primum uir astutus & callidus: qui astutia & arte græca magis q̃ scientia medicinæ famaꝫ & quæstum sibi quæritabat: cui Archigenes alter græcus tempore & ipsius Domicumi successit: qui cuꝫ assentator esset & mulieribus q̃ facillimus: grandẽ romæ sibi comparuit quæstum. contra cuius mores & insitiaꝫ Galenus in libris suis sæpe inuexit. Galienus uero doctissimus: & ea ætate in medicina singularis romam principatu traiani deuenit: eratq; oriundus ex pergamo oppido asiæ celeberrimo: sed romæ temporibus Antonini pii floruit: ut idem de seipso diuersis in locis testatur. hic in ea arte omnes præter Hippocratem supasse creditur: composuitq; libros multos & Hippocratis omnia scripta miro ingenio explanauit: & ut græcus quidam medicus mihi rettulit centũ & quinquaginta uolumina in ea facultate edidit. Post illum uero Rasis quidam poenus fuit: qui lingua arabica ex omnibus ante se medicinæ auctoribus uolumen collegit. Sed distinctius & scientius: post eũ in eadẽ lingua Auicenna hispalensis effecit: qui eum reliquorum scripta uiderit: tum maxime Galenum secutus est: quem suo li. i. de infrigidandis medicoꝝ principem appellauit. Post hos ceperunt Itali in ea facultate plurimuꝫ pollere: ut petrus de aponio patauinus uir in omni ætate admirandus: tum in philosophia: tum in his quæ ad medicinæ theoricã spectant: diuersis conciliando opiniões sua doctrina clarissimus est habitus: unde & conciliatoris cognomẽ adeptꝰ est. Quin & ad problemata Aristotelis multa addidit: & illa ipsa subtili expositõne declarauit. Hunc non longe post Thaddæus florentinꝰ secutus est: qui adeo obscura omnia Hippocratis & aliorum principum in medicina detexuit & explanauit ut alter Hippocrates suo tempore habitus fuerit: diuitiasq; cumulauit innumeras: nam a principibꝰ Italiæ conuocatus. l. aureos in mercedem diurnam pactus constituerat. ab Honorio uero summo põtifice semel uocatus: non prius accedere uoluit: q̃ centum aurei illi in diem statuerent: unde liberatus pontifex decem milia illi aureorum condonauit. Tandem octogenarius moritur bononiæ circa annos domini mille ducentos septuaginta: Qua ætate etiam Accursi. florentinus legum glosator floruit. Thaddæo uero successit similiter Trusianus florentinus: qui plusq̃ cõmentum super rechne Galieni mira doctrina conscripsit. hic cũ in præctica artis medicinæ ut multi ferunt infortunatum se conspiceret religioni se totum dicauit: & charta sanus effectus est monachus. Post hunc floruit Dinus de garbo florentinus similiter & Thaddæi discipulus qui patrem habuit Brunuꝫ nomine & arte chirurgiæ clarissimuꝫ: ut Thomas eius Dini filius in summa quã de arte medicinæ scripsit attestat. Dinus uero adeo utilia in Auicennam scripsit cõmentaria: ut sine illis Auicẽnæ doctrinam stare non posse a nõnullis creditum sit. Scripsit etiam in Galienum de malicia uariæ cõplexionis: & in Hippocratem de natura fœtꝰ. Quin & in philosophia uarius & pulcherrimas disputationiaꝫ terminauit quæstiones: hunc non inferiori ingenio nec fama secutus est eius filius Thomas: post quem floruit Christoforus de honestis patria bononiensis: fuit & Marsilius similiter patauinus: qui multarum rerum cognitione: & scriptorũ subtilitate sua ætate præcelluit: quẽ Iacobus de foro iuliæ secutus & fama & ingenio superasse creditur. hunc Vgo senensis nostris temporibus secutus est. Qui diuinitate quadã ingenii: & peritia medendi omnes qui ante illuꝫ apud nostros floruerunt: excelluisse creditur. Cuius uitã inclytã filius eiꝰ Sozimus philosophus similiter & medicus eleganti stilo scripsit. Sed ut putamus ad Vgonem summuꝫ subtilitatis facultatis medicinæ peruenit: quæ iã declinare uidet. Et hæc de Hippocrate: ac de successoribꝰ eius quæ nouimus breuiter dicta sufficiant.

Hippolytus eum. i. latino sequente duplicato. p. & penultima eum. y. græco: ultima euꝫ. t. exili scribitur: fuit filius Thesei athenientium ducis ex Hippolyta Amazonum regina secundũ Iustinum: uel antiopa secundũ Senecam in Hippolyto natus: & componitur ab hippos: quod est equus & λύω qđ est discerpo: seu dissoluo: eo q̃ ab equis discerptus fuerit ut uidebimus in dictiõe phædra. Naꝫ ut offendit Plato in eo libro qui de nomine Cratilus inscribitur: hoc ut alia q̃plurima non uera fuerunt nomina: sed a poetis cõficta. Vnde ab euentu fabulæ nomen hoc inditum assumpsit.

Hippolyta eodem modo cum superiori scribitur: & fuit mater Hippolyti: quam Antiopam uero nomine dictam quidam uoluit: & ab euentu filii sic postea cognominatã asserunt: de qua Virgilius libro. xi. aneidos meminit cum ait: Bellantur Amazones armis: Seu circum Hippolytem: seu se cum martia curru Pantesilia refert. Nique ambæ fuerunt Amazonum reginæ: sed ab Hippolyta detracta Hercules balteuꝫ abstulit.

Hippolochus in cæteris eodem modo: & in ultima euꝫ. ch. aspirato scribitur: fuit teste Homero libro iliados vi. filius Bellerophontis: & Glauci pater. Alter teste eodem lib. xi. fuit Antimachi troiani filius: qui una euꝫ Pisandro fratre ab Agamẽnone in troiano bello interfectus est.

Hippomanes eodem modo scribitur: est teste Seruio super. iii. georgicorum uirus defluens ex equarum inguinibus: quo tempore feruntur in ansoris furorem. Hesiodus uero dixit herbam esse: quam si comederẽt equi furorem paterentur: & dicitur ab ἵππος: quod est equus & μανία furia: unde etiam a poetis ponitur p

ea caruncula in fronte equi pulli nata: quam si quis matri præriperet nunq̃ deinceps pullum amaret. Et in quocunq; significato neutrum est terminatum in es: nisi cum pro uiri nomine ponitur.

H ipsicratea prima cum. i. latino & unico. p. sequens cum. pf. &. t. latino: antepenultima cum. e. exili & penultima cum. t. similiter absq; aspiratione scribitur: fuit uxor Mithridatis: quæ summe uiro suum dilexit.

H ypsipyle prima & penultima cum. y. græco: antepenultima cum. pf. &. t. latino scribitur: fuit Thoantis Lemniadum regis filia: dicente Statio libro. v. thebaidos: ubi inducit narrare genus suum Adrasto argiuorũ regi: Claro generata Thoante: Seruitium hypsipyle uestri fero capta lycurgi. Et ut ipse Statius scripsit: cũ Venus Vulcani coniunx: indicante sole. a marito in lemno insula cum Marte adulterari palã comprehensa fuisset. Lemniades alias cum sacra diis peragerent: Venerem ipsam adulteraq; sine honore liquerant: quæ illis irata hircinum fetorem omnibus immisit: ob quod a uiris sais spretæ euq; ad bella contra uicinos thraces illi existent: consilio statuerunt publico occidere omnes cum redirent. Quod cum fieret sola Hypsipyle patri Thoanti pepercit: quem nauis expositum Bacchus pater ad coam insulam prosperam nauigatione perduxit. At Hypsipyle constructo rogo in propria regia: alterius suppositi funera pro patre: quem occidisse asebat celebrauit. Inde uero paulo post transeuntibus euq; argonautis Iasone: ab his fœminis hospitio ac lecto susceptis sunt. Et ab Hypsipyle Iasone: qui cum ea iam duobus annis demorantes orantibus sociis pro diu fessus: & promisso reditu: ut tellis est Ouidius in sexta epistolarum Heroidum grauidam illaq; reliquit: quæ gemellos deinde peperit: Thoantem. s. & Euneum: quos also alendos dimisit: ne secundum suas ipsarumq; leges in insula masculi nutrirentur: hos nisi casu postea reuisere non ualuit. nam paulopost Fama subit portã uectham trauilata thoantem Fraterna regnare coo. Ex quo Hypsipyle tãquã perfida a lemniadibus poscitur ad supplicium: quæ cum fugeret a piratis in littore capta Lycurgo regi nemeæ dona data fuit. In cuius seruitio dum filium ipsius regis Opheltem ipsa nutrix aleret: & redeuntibus ab obsidione thebarum regibꝰ argiuis: ac in nemea filia siti pene pereuntibus interrogata de aqua illos ad langiam fontem perduxit: & quærenti esset interrogaretur: & suos illa enarrasset casus filii qui cum Adrasto erant matrem esse dignoscẽtes in ipsius prosiluerunt amplexus. Sed dum inter hæc moraf infans: quem inter flores & herbas ludentem loquerat a serpente necatus est. Quod Lycurgus pueri pater sentiens: ira inflãmatus eam inferias nato misere accurrebat: sed a regibꝰ & filiis auxilia implorans saluata est. Quæ uero deinde illi contigerint: nec apud græcos nec apud latinos meminime legisse.

H ira cuius. a. latino & unico. r. scribitur: fuit maritima urbs in agro propinqua pylo: sub Agamẽnonis dominio ut ostendit Homerus libro. ix. iliados.

H yrcania prima cum. y. græco sequenti cum. e. exili: penultima cum. i. latino scribitur: Est in asia scytharum regio: ut. Qu. Curtꝰ de gestis Alexandri: & Plinius libro. xvi. attestantur. Quod Seneca i thyeste confirmauit dicens: Quænam ista regio est: an sub æterna nive hyrcana tellus. Et Lucanus similiter libro. viii. Tunere fugaces: Errantes scythiæ populi quos gurgite ponti Includit gelido uastisq; hyrcania silua: quæ teste eodem Curtio panthers & pardis abundat pluribus: sed maxime ingribus: Quod Lucanus etiam tetigit lib. .i. in oratione Cæsaris ad socios cum dixit.

Vtq; feræ tigres nunq̃ posuere furorem.
Quas nemore hyrcano matrum dum lustra sequuntur.
Alius cæsorum pauit cruor armentorum.

H yrgis prima cum. y. græco: & ultima cum. i. latino scribitur: fluuius est scythiæ: quia teste Herodoto lib. historiarum. iiii. intrat in tanaim.

H yriæ prima cum. y. græco: penultima cum. i. latino scribitur: fluuius est boetiæ: de quo Homerꝰ li. ii. iliados meminit: & facit gentile hyriates.

H yrmos cum. y. græco scribitur: & dicitur quasi syrmos quod est tractus. Nam series est orationis uel constructio tenorem suum in multos uersus protendens: ut apud Virgi. li. æneidos. i. Est in secessu longo locus insula portum Efficit: & reliqua: ubi sit tractus usq; in id Horrentiq; atrum nemus imminet umbra. & libro vi. Principio cælum ac terras camposq; liquentes: Lucentéq; globum lunæ: titaniaq; astra: Spiritus intꝰ alit Vnde teste Seruio hyrmos longissimum est hyperbatum.

H yroades prima cum. y. græco: antepenultima cum. oe. diphthongo scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum. i. uir mardus: qui primus ex Cyri excercitu muros sardium ascendit.

H irpi cum. i. latino scribitur: nocabulum est sabinum: & ut puto a græco corruptum. Cum a græcis etiã sabini originem duxerunt: significatq; teste Seruio apud nos lupos: quare ab ὄρπαξ quod est trapax forsitan deductum fuit. Nam ut idem Seruius super. xi. Virgilii refert: fuerunt populi habitantes in monte Soracte: qui cum Diti patri aliquando sacrificarent: cum mons ipse manibus consecratus esset: & uenientes lupi exta rapuissent illos diu secuti sunt: quousq; tandem ad quandam pestiferam spelunca aduenerunt: unde pestem contrahentes habuerunt responsum posse eam sedari si lupos imitarentur. i. rapto uiuerent. Quod postquam factum est dicti sunt populi hirpsorani. i. lupi Dicti: cum Plinio eorum lingua Soranus uocatus

esset:cuius rei memor Virgi. Arunce ex eo loco ducentem origine; Iupo cõparauit li.xi. At uero Plinius lib. naturalis historiæ non populos fuisse hirpos dicit:sed per paucas phalisco rum familias:quæ sacrificium annuum ad Soractis montem Apollini celebrabant:id operantes:ut ait Solinus gesticulationibus religiosis:& impune ardentibus lignorum struibus in honorem diuinæ rei insultabant:flammis parcentibus illis. Quibus ob deuotionis ministerium senatus perpetuo consulto omnium numerum uocationem dedit. Vnde Arruns apud Virgilium li.xi. Superos sic uoce precatur.

Sanguine deum sancte cuncos soractis Apollo:
Quem primi colimus:cui pineus ardor acerno.
Pascitur:& medium freti pietate per ignem.
Cultores multa premimus uestigia pruna.

Dat pater.& reliqua. Varro autem ubique teste Seruio religionis expugnator cum quoddam medicamentum describeret:ait ut solent hirpini.qui ambulaturi per ignes medicamento plantas tingunt: hæc ille. de his forte intellexit Virgi.li.æneidos.vii.cum ait.

At mesapus æquum domitor neptunia proles.
Quem neq; fas igni cuiq; nec flectere ferro:& subdit.
Hi fescenninas acies equosq; phalascos
Hi soractus habent arces.& reliqua.

H yrtacus cum.y.græco &.t.ac.c.exilibus scribitur:fuit uir troianus ex ida monte: qui filium habuit Nisum Aeneæ comitem:a quo Virgilius patronymicum ducens ait:Cyrtacides comitum Aeneæ quej meserat ida. habuitq; teste Homero li.xii.iliados alterum filium nomine Asium.

H yrus cum.y.græco scribitur:nomen est uiri propriumde quo Ouidius in remediis amoris:Cur nemo ẽ hec catem:nulla est quæ caperit hyrum. Nempe q; alter egens altera pauper erat.

H ispon cum.i.latino scribitur:& est nomen uiri proprium.

H ispania cum.i.latino utrobiq; scribitur:regio est Europæ quæ a montibus pyreneis incipiens:ut dixit Appianus clarissimus historicus:& per columnas Herculis circuiens usq; in borealem oceanum protenditur: ita ut omnia in eo circuitu ad hispaniã spectent:cuius magnitudo ut ait multa est:& incredibilis in unica regione. Nam decem milibus stadiis latitudo commensuratur.longitudo uero prorsus eadem esse undetur. Quam gentes quoq; diuersæ & uariis nominibus cognominatæ inhabitant. quin & fluuios plures nauigabiles continet minores q; alios diuersos & quãplurimos in illos defluentes. Terra quoque est fœlix: & optimarum rerum fertilis.hæc ille.ut ad uerbum ex illo traduximus. Nam sita est hæc regio inter aphricam & galliam a septentrione pyrenis montibus clausa:reliquis partibus undique mari concluſa. Interfluunt eam flumina magna bethys mineus iberus & tagus aurum trahens:ut in asia pactolus & hermus.habet prouincias sex taraconensem:carthaginiensem:lusitaniam:galeciam:& bethicam. hæc eadem prius ibera ab ibero amne cognominata fuit. Postea ab Hespero fratre Atlantis hesperia. Vlma ab hispali urbe hispania nuncupatur:cuius urbis accolas Cæsar grauiter increpuit. Quod Cneos & sex filios Pompeii magni fuerant. Sane eam dictionem aspirari antiquæ inscriptiones ostendunt:sed duæ ab historicis cognominatur hispaniæ citerior:quæ est in septẽtrionali plaga:& a Pyreneo usq; ad carthaginem porrigitur. Vlterior quæ in meridie a celtiberis usq; ad gaditanum fretum extenditur.

H yspeus cum.y.græco scribitur:fuit arcadiæ rex:quẽ nonnulli Cyrenes fuisse patrej credunt. Virgi. uero eũ fuisse Penei fluuii filium in libro georgico.iii.ostendit.

H yslaspes cum.y.græco &.s.exili scribitur:fuit pater Darii persarum regis.

H ysteron cum.y.græco &.s.exili scribitur:dicitur a nostris ultimũ:& inde hysteron proteron figura nominatur:cum sententia ordine cõmutatur:ut posq; alios terigit fluctũ:& ad æquora uenit. Nã prius ad æquora uenit q; tangeret fluctũ. Virgi.li.georgi.i. Area tum primuj ingenti est æquanda cylindro. Et uertenda manu. Nam primus manu uertitur:q; æquetur cylindro.

H ysterologia prima cũ.y.græco.& sequẽs cum.s.exili scribit:dici potest a nostris sermo præposterus.

H isthmus cũ.i.latino utrobiq;:&.x.disphthõgo i penultia scribit:fuit teste Hero.li.huius.vi.mylesiorũ tyrannus

H sthia eodẽ mõ scribit:scintas fuit in euboia:de q; memorat Home.li.iliados.ii.πτο λυςαφυ λοκι σ ιαίε.

H istoria p.i.latinũ &.t.exile scribit:& ab ισορί ισιqđ est spectare & cognoscere significat.unde & ίςορρα scientẽ uocãt:& ισẽον est sciendũ:q; primũ a græcis aspiratũ.unde nos historiã cũ aspiratione deduximus:reliq; non aspirant. Sane teste Gellio li.v.noctium atticarũ historiã ab annalib⁹ quidã differre eo putant: quia sit utrunq; rei gestæ narratio:eaq; tamen ꝓprie rerum sit historia:quib⁹ reb⁹ gerendis interfuerit is qui narret. Annales uero esse cũ res gestæ pluriu; annoꝝ obseruato cuiusq; anni ordine deinceps cõponunt. Quaj sane differentiã acceptasse Seruiũ in.i.æneidos certum est. Sj clarius ea differentia cõcipitur ex libro Seruronii Asellionis primo ostendentis:q; inter annales & res gestas interfit. Verum inter eos inquit qui annales relinquere uoluissent:& eos qui res gestas a romanis ꝓscribere conati essent:omnium rerũ hoc interfuit.

Annales libri tantūmodo quod factū quoquo anno gestum sit demonstrabant. i. quasi qui p Dariū scribunt quā graeci ἐφημερίδας uocant. Nobis non satis cē uideo quid factū esset id pronunciare: sed etiam quo cō silio quaq; rone gesta essent demonstrare: & paulopost idem Asellio in eodem li. Naq; neq; alacriores ad rēpu. defendendam: neq; segniores ad rem perperā faciendā annales libri cōmouere quicq; possunt.

H ISTOPUS cum. i. latino & .t. absq; aspiratione scribit' genus est nauis: quā teste Gellio actuariam dicimus.

H YSTRIX prima cū .y. graeco & ultima absq; aspiratione: & .i. latino scribit' est alalis genus: quod teste Herodo. & Plinio li. ix. naturalis historiae maxie in india aethiopia: & aphrica crescit: ericio simile: spinis tergus hispidum habens: quas tensa cute plerunq; laxatas uoluntaria iaculatione iacit: & assiduis aculeorum nimbis canes uulnerat insequentes. Et sex hybernis mensibus latet.

H ISTRIO cum. i. latino utrobiq; scribit' & licet a graeca dictione deseendat: quae minime aspiratur: aspirationē tamen apud nostros suscepit. Nam teste Festo huiusmodi scenici a nobis histriones uocati sunt: quia primꝰ qui hanc artem romae exercuit ab istria profectus est: sed certissimum est istriam nullo mō aspirari. At uero Liuius & Valerius maximus non ab istria: sed ab hetruria illum uenisse dicunt a quo ciuilmodi nomen traductum fuit: quare non graecum sed hetruscum uocabulum est. Similiter Cornelius Tacitus ab hetruscis historiones accitos dixit: & a tyriis equorum certamina. Quos laudatissimo primum usū fuisse habitos uidimꝰ in dictione Aesopus. Naq; hi quoq; personati in scena tragoedias agebant: commodiasq; uoce & corporis gestu. Vnde ait Cicero: hastro si paululum extra numerum aut si uersus pronunciatus est una syllaba breuior aut longior exibilat' exploditur. i. pulsatione manuum eiicitur.

H YSQUIANUS prima cū .y. graeco sequente. u. scribit' herba est medicinalis: quae a nostris dens caballinꝰ uocat'

H ODIUS cum. i. latino scribit' fuit teste Homero li. ix. iliados unus ex graecoꝝ preconibus in bello troiano.

H OENYNI cum .oe. diphthōgo & .th. aspirato sequente .y. graeco scribitur: populi sunt.

H OERYCHIUS prima cū .oe. diphthongo sequens cum .r. exili & .y. graeco: penultima cuꝫ .ch. aspirato & .i. latino scribit' fuit teste Home. li. xv. iliados ut Achaiꝰ longe optimꝰ artis fabrariae opifex: qui apd' hylen habitabat

H OLOS cum unico .l. scribitur: & dicit' latine totus. Olus uero sine aspiratione latinum est: & uenit ab oleo uel olo quod sine aspiratione scribitur.

H OLOSIPUS similiter cum aspiratione & simplo .l. scribitur: dicit' a nobis totus flāneus.

H OLOR cum aspiratione similiter & unico .l. scribit' auis albae nomē est: quā quidā cycnuꝫ putant: & dicit' quasi holos. i. totus oreos albus: de quo Ouid. in heroidibus: Sic ubi fata uocant udis abiectus in herbis. Ad uada maeandri concinit albus olor: & Virgi. in bucolico: Argutos inter strepere anser olores.

H OLOCAUSTA similiter cum unico .l. & .c. & .t. exilibus scribitur: ea sacrificia dicebant' in quibus tota hostia combarebat'. Vnde componitur ex holon quod est totum & καυστον quod combustum.

H OLOGRAPHUM simili modo cum unico .l. scribitur: dici potest a nostris totum scriptum & capi consueuit pro testamēto testatoris manu penitus scripto.

H OLOSATHRON cuꝫ unico .l. & .th. aspirato scribitur: dici potest undiq; quassatum. Nam componitur ex holon quod est totum & σαθρον ὁ quassatum: quo nomine Plinius li. xx. naturalis historiae dixit genus quoddam petrosilini cognominari.

H OMERUS cū aspiratione principii: & unico .m. scribitur: fuit omnium poetaruꝫ clarissimus: cuius matre teste Herodo. in eiꝰ uita Eritheis nocata fuit: pater uero qs fuerit ignorat'. Aristo. lib. iii. de arte poetica: ut recta lit Plutarchiꝰ Daemone quendā illiꝰ patre fuisse dixit. Alii uero aliter senserūt ut de genere patria & uita illiꝰ eaꝫ uariae sint sententiae ut fariꝰ sit de eo tacere: q̄ aliqd affirmare. Nā si ab ephoro ut Plutarchiꝰ refert patriā quaeras cumaeuꝫ dicet. Si a Pyndaro oēuꝫ lyricoꝝ principe: uidelicet cū smyrnēū nuꝫ chiū asseuerabit: si ab Antimacho & Nicādro colophoniū cēsebūt: Sin aūt & ab Aristarcho & Dionysio thracio haud dubitabūt athenienseꝫ dicere. Demū cum Simonides chiuꝫ Aristo. hercꝫ fuisse scribat nō desunt qui eū ex cypro salaminiū aut argiuū esse contendant. Quā itē tēpestate fuerit tā uariae sententiae sunt: ut nesciam' qd efferre. Nam aliqui teste Plutarcho eū asserant tēporibꝰ belli troiani natū fuisse. Alii uero post troianū belluꝫ annis centū Nonnulli aūt centū quinq̄ginta. Scripsit antē poeta hic clarissimus ut subdit Plutarchus poemata duo: ilia den. f. & odyssea. Quoꝝ alterum bellum troianū: alterū Vlyxis uarios errores cecinit: Batracho myomachiam uero non sibi uideri Homero esse attribuendā: dixit idem Plutarchus qn & margites Homeri: indeq; eē negauit: de huiꝰ uero nullaꝫ prorsus fecit mentionem. Alii uero & haec omnia Homero asscripserunt. hic ut Quintilianus quemadmodum ex Oceano ipse idem dixit Homerus animum fontium cursus initium capere omnibus eloquentiae partibus exemplum: & ortum dedit: hunc nemo in magnis rebus sublimitate ei par uis propietate superauit: idem laetus ac praestus iucundus & grauis tum copia cuꝫ brevitate mirabilis. Nec poetico modo sed oratoria uirtute eminentissimus. haec ille: & plura alia in laudes eiusdem poetae admirandas prosequitur libro. ix. de institutiōe oratoria: & ut egomet quod de illo sentio fatear. Nihil iucundius aut dulcius aut gratius legere possuꝫ. De quo dixit Ouid. in li. ii. de fine tituli.

Aspice meoniden a quo deu fonte perenni.

Vatum pieriis ora rigantur aquis.

H omelia cum aspiratione principii & unico.l.atq; i.latino secundum ueraz orthographiã scribit: indicatq; apud nos sermonem: & descendit ab ομιλ λω qp sermocinor.

H omœsis cum.œ.diphthongo in antepenultima scribitur: dicitur a nostris similitudo. Nam tropus est cuz ex similitudine alicuius cogniti in similitudinem deuenimus incogniti. Cuius species sunt tres: icon: parabola & paradigma: de quibus in suis dictionibus uidebimus.

H omographia cum aspiratione principii & .i. latino scribitur: dici potest æqualis scriptura uel pictura. naz cõponitur ex ομου quod dicit pariter & γραφια scriptura uel pictura.

H omolus cum unico.l. scribitur. mons est thessaliæ.

H omonymus penultima cum.y.græco scribitur: dicitur a nostris eiusdem nominis: quo etiam proprio nomine pater Apollonii Tyanei dictus fuit.

H omonyma cum.y.græco in penultima scribit: dicuntur a nobis æquiuoca hoc est æque uocata quasi intelligi uelit non eadem in re existentia.

H omonœa cum aspiratione principii & .œ. diphthongo in penultima scribitur: fuit liberta Cæsaris phãphili ti & coniunx dulcissima Atimeti: ut in ea dictione uidimus.

H omopoton cum aspiratione principii & cætera sine aspiratione scribuntur: dici potest latine similium casuum: uel ut ait Cicero in dignitatibus similiter cadens. Naz componitur ex ομοιος qđ est similiter & πτωσις casus: & dicit figura cũ quis diuersas dictões in similes casus eximit: ut apud Ennii nerentes flentes lachrymantes: & miserantes. item neq; currentem neq; nolcit euntem. Tollentemq; manus saxumq; in mane mouentem.

H omoteleuton cum.t.exili utrobiq; & eu diphthongo in penultima scribitur: dicitur a Cicerone in dignitatibus similiter desinens. Nam componitur ex ὁμοιος quod est similiter & τέλευτον finitus: & est figura cũ plura uerba in eandem uocem terminãtur: ut abiit abscessit euasit erupit. similiter malui eos reduci qz relinqui: teneri qz deseri. Et differt a superiori quoniam illa est solum nominum hæc aliarum dictionum. Hanc figuram uitans Virgilius in bucolico dixit: Cuium pecus: & non cuius pecus: ut testis est Seruius.

H anapis cum unico.p. & .i. latino scribitur: fluuius est scythiæ: ut scripsit Herodotus li. historiarũ. iiii. de quo in dictione tiarantus uidebimus.

H ora cum aspiratione a græcis tam pro tempore qz pro termino seu loco scribit: nos uero ut differentiaz annotemus: cum pro loco & termino accipitur: absq; aspiratõne scribimus: ut Qui primus ab oris: & ut puto hinc deducitur ora quæ similiter sine aspiratione scribitur: & significat funem: quo nauis ad terram ligat: ut apud Liuium in libro. xiii. in ipsis quoq; trepidarum nauibus: dum ne hostes cum suis simul irrumperent trahunt scalas: oras q; & anchoras: ne in moliendo mora esset præcidunt. Quintilianus i epistola ad triphonem similiter ait: Permittamus uela uentis: & oram soluẽtibus bene precemur. Sane horæ ab Homero finguntur libro. v. iliados non minus physicæ qz poeticæ exli portas cõseruare: quin & ab hora omnia deriuata aspirationem habent.

H oroscopos cum aspiratione principii: & .c. exili: hoc est sine aspiratione scribitur: dicitur latine solariũ. Naz nas quoddam seu instrumentum fuit: quo numerus horarum diei conspici ad solem consueuit: & componitur ex hora & σκοπος quod est consideratio siue prospectio. de quo Plinius libro. ii. naturalis historiæ inquisitasa horoscopa non ubiq; eadem usui sunt: cum in trecentis stadiis: aut quingentis longissime mutentur umbræ solis.

H orologium cum aspiratione principii similiter & .i. latino scribitur: dicebatur similiter latine solariũ: ut de heroscopo exposuimus: sed iam relicto latino nomine multũ significantius eo nostro instrumẽto concipit: in quo non tm ratio horarum ex solaribus radiis: sed etiã occultato sole sermonut ita dicam horarum agno scitur. utrunq; enim logos significat rationem scilicet & sermonem. Nam non solum horaz oculis ostendit ac præscribit: sed etiam auribus procul & domi manentium nunciat campana: quæ super imposita est numerum distinguente. Vnde quodammodo uitam habere uidetur: cum sponte sua cietur: & dies ac noctes pro homine opus facit: quo nihil neq; utilius neq; iucundius dici potest: nouum tamen inuentum est. similiter & campana: sed non admirabile: utilitatis tamen tantæ ac iucunditatis: ut cum in rebus ciuilibus: tuz uero in sacris mirum prosit atq; oblectet. Campanam dixi more usitato nõnulli nolam uocant: sed alteꝛ meo iudicio admirabilius inuentũ habem⁹: & apud nautas quoq; pariter usitatũ: pyxidẽ dico illam: quã prope dixerim unã ad lapidẽ sideritez qui magnes dicit: nauigationẽ ita iã moderant: ut cõmodius ne an acutius excogitatũ sit dubitẽ. nã tabulam illam quæ socia huiꝰ est: ubi spatia maris atq; terraꝝ describunt. neq; ita multũ miror. ẽ enĩ longi laboris ac sedulæ diligentiæ potius qz ingenii diuinitnec olo ueterib⁹ nautis defuisse existimo: qđ si nouũ genus uelificandi: quod latinum uocant ab amalphitanis ut fertur excogitatum: una per perpetuam gloriam illis immunitatez apud nos omnes oras peperit. Quid tandẽ laudis præmiq; debeat inuentoribus pyxidis. Quãquã haud scio tantũ ne tribuamus gloriæ nauigantibus: an credamus eos aliũ-

de accepisse-hoc est ab eodem ingentissimo hominum genere qui horologia illa præclara excogitarunt. Siquidem horologiũ illud ad eandem pene formam pyxidis quæ magnete temperatur reandeq; quoq; gpe modum rationem continet: & ubi quattuor & uiginti in orbem radii totidem uentos demõstrat: ita hic pa ri numero diei noctisq; horas sua in circulo puncta: hoc nonnulli quadrantem uocant. Quæ tria sine ab eo dem sine a diuersis adiuncta sunt. Profecto nec Dædali qui serramasciaq; perpẽdiculõ & alia quæ in dictio ne Dædalus uidimus. Nec Theodori fanuti qui normam libellam tornum claues q; nec eidopum qui fabri cam ferream: nec Panos qui fistulam: nec Mercurii qui monaulon adinuenit: inuenta cum his de quibus di ximus comparanda sunt: sicut econtrario. Non maioris ingenii fuit inuenisse arcum & sagittas: cuius aucto rem ferunt scytherem Iouis filiũ: ut testis est Plinius li. vii. naturalis historiæ: nec alia pluria ad hominũ pe riciem: quorũ singula ad suos referuntur auctores qi excogitasse: ad quod proxime accedit ad superiores q tiraculum & bombardam uocamus: cuius auctorem execremur: licet tam & si ignoremus dignus q qui i no rem Salmonei fulmine deflagrasset: quoniam nihil tam simile fulmini est luce sonitu: odore. huius nomen a bombo quod est græcorum nõnullis quoq; latinorum usurpatur: & ab ardeo compositum est. Aliqui tor menta antica magis dicere uolunt: habent & eius species sua nomina: nec quem scriptorem sequamur habe mus: nec etiã scriptum habemus: quo nomine uocaret' id in quo uterq; pes utriusq; quiesceret eius qui insidet equo. Nam ut marmoreis signis romæ conspicimus: non utebantur illis antiqui. Quid ferrũ quo uelut so leis calciantur pedes equorum iumentorũ: quid illud ex corio extrema in parte lanceæ: quod ferreum cor nu ubi ad pectus lancea ipsa infesta reponitur. Quid magna pars armaturæ: sed hæc non repono inter acute inuenta: acutius est inuenisse ac multo utilius qi ratione frumentum quasi in pistrino ad decurrẽtis aquæ impetum moleretur: quod & si non admodum recens est: tamen nomine suo apud litteratos caret. Quidaq ueteres uocant pistrinum: uulgus uero molendinum: sicut ea quæ uento aguntur: sane molendinarium: & molendinariam comperimus ut Paulus iurisconsultus de fundo instructo. Afinam inquit molendinariam: & molam negat Neratius instrumento fundi contineri. idem consultus de mæta molendinaria respõdit. Si rusticus eius fundi operarius moleret eam quoq; deberi. Et subdit: est autem mæta inferior pars molæ ca thyllus superior. hæc ille: rursus & illud quoq; utilius qui acutius excogitatus est ex eo fructice cuius nomẽ non legi. alii cottonem. alii bombycem ad similitudinem bombycis: qui sericiq; genus appellanti conficere tria præcipue quæ non deerant quidem nobis: sed accessionem hanc adiectaq; gaudi fumas nestes: chartas: uela. Adeo nec uestibus: nec charns: nec uelis ullis melioribus utimur. Multa sunt inuenta ad sensuq; oble ctationem. Partim eius generis cuius olim iam alia fuerant ut in musica qd equidem & admiratõe & laude dignũ et hadhuc carẽs apto noie organa uocant. Quandã irẽ minora aptoribꝰ appellata noibꝰ monachordi um eum. eh. aspiratione: & elamicymbalum cuꝫ. c. exili &. y. græco in antepenultima: & nõnulla alia his ad damus. zuccara sic enim omnes uocant & plurima ex eis confecta: & pilam lusoriaq. Non dico qua priꝰ etiaq utebamur: cuius Pithi inuentum. Plinius li. vii. dicit: sed uento ut uulgus loquitur plenam: & si ueteres pue ros lusisse folle accepimus: tamen & aliud fuisse illud: & hoc multo artificiosius esse non dubium est. Cuiꝰ inuentum ad marchionem ferrariensem: qui proxime defunctus est referunt: in eadem quoq; urbe rei fordi dam sed utilem primum inuentam uolunt: e seuo candelam partim eiusmodi apud priscos nullum exẽpluꝫ fuit domuisse aues ad uenandum. Nam de cambus qui cotturnices attagenes faisanos perdices anates: cæte raſq; huiusmodi aues uenaꝫ minus affirmare ausi: ij de altilibus: quæ suapte natura sibi uenanꝫ nunc etiã nobis quæ diligentia aut exercitatio adeo increuit ut in artem & quidem non paruam euaserit: scripti sunt multi & magni de fructeriarita enim hanc artem nominant libri illi diuum nobilium hominum ac diuitum: si cut pauperum ac tenuiorum. illud quod nec ipsum affirmem: olim in usu non fuisse: nocturna aucupia ulula alisq; quibusdam uolueribus capere alias uoluores: quod propense aucupari dicetur. Nam alterum magis uenari est hoc insidiosum: illud molestum: hoc ex occulto illud ex aperto: hoc blanda specie decipẽs: illud etiam anteq; noceat minans: ut sciamus uerum esse quod Aristoteles & alii quidam scripserunt pauperum proprium esse cum mali sint dolo uti diuitum ui. ideoque alterum uulpeculæ: alterum leoni compara tur. Sunt etiam minora dictu alia nonnulla: ut pelles: bracdea: argentea: uduras fuco: tingere in aure um colorem: quas auripelles uocant: mellanensium ut aiunt inuentum: qualia in singulis artibus sua fo talle recentia inuenta sunt: ut in auificina Nicellum: illud in artem nullam cadit fecisse duos orbes e te nui uitro chrystallone aut beryllo: p quæ infirmior usus melius si credibile ẽ uideat: quæ ocularia nominãt Nec id prætermittam quod ab ingenii argutia non abest hastam in modum tubæ æqualiter perforatam: p quam impulso spiritu cretaceas pilulas emittimus: quibus certissimo ictu auiculas occidimus: cuius nomen antiquum non est: quia nec res antiqua erat: purpuræ antiquis in usu fuerunt. Nobis ut mille sint facit: quæ rarissima eis sint copia sericis & alia sunt quæ his uti ferre possemus: nisi in longum traheretur oratio: qui bus constat nos reberis nouis nouis nomina accommodare posse: ut ueteres a quibus præcepta habemus & exempla saminus facitarunt: Vnde ait Priscianus m. viii. Si enim auctoribus timidas obstitisset: ut nullis no uis uterentur dictionibus ipsa natura & significationem rerum exigente perpetuis latinitas angulus dam nata manisset.

H orarius cum aspiratione principii &.t.exili atq; .i.latino ab emendatissimis græcis scribit':& secundum illos ab ὥρα hoc quod est pulcher deriuatur.nonnulli uero ex nostris latinum esse:& latina deriuationem habere uolunt:& ab oro oras oratus deducti asserũt:quod si uera esset absq; aspiratõne scribi deberet:is prior scriptura magis a doctissimis obseruat':fuit ergo poeta laudatissim⁹ patria uenusinus:dicente Iuuenale in prima satyra:Hæc ego non credam uenusia digna lucerna:fuitq; natus patre libertino:ut ipse idem.xxiiii.epistola attestatur dicens.

Me libertino natum patre:& in tenui re.
Maiores pennas nidos extendisse loqueris.
Vt quantum generi demas:uirtutibus addas:fuit statura breuis:ut in eadẽ epistola ipse idem subdit.
Corporis exigui præcanum solibus aptum.
Irasci celeres tamen ut placabilis essem.&.xxvi.ostendit quẽadmodum romæ litteris liberalibus eruditꝰ fuerat:& deinde uberioris scientiæ gratia nãsciscendæ thenas concesserit:& cũ doctissimꝰ euasisset familiaritatem.M.Bruti occisoris Cæsaris adeptus:factusq; ab illo tribunus militũ contra.M.Antoniũ & Augustum sed uicto Bruto ex clade aufugit ipso dicente in odis.Tecũ philippos & celerem fugã sensi recte non bene parmula.& ibidem:Sed me per hostes Mercurius celer denso paventẽ sustulit aere.cui deinde Augustꝰ me ecenatis gratia indulsit:itaq; liberatus ad poetica se conuertit:& præcipuus apud latinos uersus lyricos expressit:imitatur Archilochũ alcæum Sapphon & Pindarum poetas græcos:unde in.xxiiii.epistola ait:Patuos ego primus iambos.
Ostendi latio numeros animosq; secutus.
Archilochi:non res & agentia uerba lycambem.
Temperat alcæus:& reliqua:scripsit igit' odos:libros sermonũ duos:institutiones poeticas:quæ poetria dicit':& epistolas:& cum diuitias optimis studiis cumulasset:tandem romæ moriens Augustum rerum omniũ suæ hæredẽ instituit:obiitq; .lxii.anno suæ ætatis.imperii uero Augusti anno.xxxv.fuitq; maxima pompa sepultus in exquiliis apud Meccenatem.
H ormenus cum.e.absq; diphthongo scribit':fuit uir troianus interfectus a Polypete filio Perithoi:ut ostendit Homerus li.xii.iliados:& descendit ab ὁρμαω quod est impetus.
H orõtes cũ aspiratione principii &.t.exili scribitur:fuit ex lycia troianoq; amicus:qui occiso apud troiã Pandaro lyciæ rege:qui troianis auxilia tulerat:ipsi Pandaro in militia successit.Sed capta troia discedens cum Aenea in siculo mari periit:ut ostendit Virgi.li.æneidos.i.eadem litteratura fluuius quidã syriæ describit:qui teste Pli.li.v.naturalis historiæ inter libanũ & antilibanũ montes iuxta heliopolim urbs exoriẽ.Et deinde antiochiã nominatã epiphanẽ diuidit.De quo meminit Iuuena.in.iii.satyra cum ait.Iãpridem syrus in tyberim defluxit horontes.Quo etiam nõie gener Artaxerxis persarũ regis cognominatus fuit.
H orizon cum.i.latino sequente.z.consonante scribit':dici potest latine finitio uel terminatio:& descendit ab ὁριζω quod est finitio uel terminatio.
H orthes cum.th.aspirato scribitur:fuit teste Homero li.ii.iliados thessaliæ urbs.
H ortensius cum aspiratione principii &.t.exili scribitur:latinũ puto & ab hortor deriuari.Nõnulli græcum existimant:& cum.th.aspirato scribunt:atq; ab horthes urbe thessaliæ deductum putant:sed prior scriptura etiã apud doctissimos cõmunior fuit.Hortensius teste Quintiliano libro.vi.de institutiõe oratoria:quãdoq; oratorũ princeps romæ habitus:unde æmulus Ciceronis & nouissime quoad uixit secundus.De eodẽ dixit Varro lib.iii.rerum rusticarũ.Et post eũ Gellius li.noctium atticarũ primo.Qu.Hortensius fuit orator clarus:sed delicatior q̃ uirũ decuit & formæ non minus q̃ eloquentiæ studiosus.Nunq̃ speculo inconsulto processit in publicũ in illo se comere:in illo se mirari:in illo uultũ togãq; componere consuesset.De quo plura idem prosequunt'.Et Valerius maximus ac alii plures.

De aspiratione dictionum latinarum tam in medio dictionis q̃ initio & in fine.

Is itaq; de dictionibus græcis:quæ latine scribunt':& initio dictiõis aspirantur per ordinẽ habitis:decreui latinas quasdam:quæ maxime difficultatẽ habere uidentur:hoc loco nõ prætereire.Immo per ordinem eas annotare:quæ aliquo modo aspirationis nota in initio dictionum uel mediis syllabis ac etiam in fine designantur.Nam omnis aspirationis nota aut principalis est syllabarum:aut terminalis:aut media.Quæ quidem principalis est solis uocalibus præponitur:& duos retinet in dictõibus locos capitalem.s.& medium. Capitalem ut habeo:medium ut perhibeo:Quæ uero media est ut plurimum in dictionibus græcis scribit':ut rhetor:rhaphanus Theophrastus & similes.in latinis etiam ut quidam uoluerunt oia terminata in cher uel in chra uel in chrum:& ante.c.habẽtia.l.ut pulcher pulchra chrum:sepulchrũ sulchrus.Nonnulli uero solum pulcher chra chrũ:& ab eo declinata aspirari uolũt.cætera sine aspiratõe scribẽda eẽ dicũt. Quæ aũt terminalis aspiratio ẽ in paucis iteriectõibꝰ latinis inuenit':ut uach ah oh:de qbꝰ loco suo dicet'.Nũc de ea primũ aspiratõe tractabimꝰ:quæ capitalẽ in dictiõbꝰ locũ obtinet:& ab.a.incipiẽtes hoc quoq; notãdũ duximꝰ

* Ipſum.a.ante.f.g.k.l.o.p.q.&.t.in latinis dictionibus recte aſpirari non poſſe.

H a interiectio cū aſpiratōe ſcribit'ut ab.a.differat eū præpoſitio ē:uel litteræ nomē.Nā tūc quoq; aſpiratōe caret:uelut alis magis placet:quia cum interiectio eſt:affectū ſignificat:& cum aſpiratione proferetur.Inue nitur nonnūq; interiectio ah poſt ſe aſpirans:de qua poſtea pertractabimus.

H abeo habes cum aſpiratione ſcribit'ut ab abeo is differat quādo cū ab præpoſitōe cōponit':& dicit' ſine aſ piratōe abeo is it:& dicim⁹ habui oratōes magis q̄ feci oratōes:ſi feci oratōes frequētius q̄ habui dicimus.

H abito cum aſpiratione ſcribitur:& ab habeo uenit:ſimiliter habilis & habena.Nā cū aliquā dictionē aſpira ri dicim⁹ oēs ab ea deſcendentes aſpirandas uolum⁹:Et conſtruit' habito melius cū accuſatiuo q̄ ablatiuo: ut Virgi.in Alexi:Atq; humiles habitare caſas:Sane abūdo q̄ in nōnullis locis aſpiratū comperit':librario ruꝫ uitio tribuendū eſt.Nā ex ab præpoſitione cōponit':& undo undas:q̄ deriuat' ab eo q̄ eſt unda.

H ac pronomen ſine aduerbiū aſpirat':ut differat ab ac cōiunctiōe:quæ ſine aſpiratōe ſcribitur.Veꝝ in articula ribus,pronōibus & aduerbiis monoſyllabis inde deriuatis:non ſolū.a.ſed cæteræ uocales aſpirant':ut hic hæc hoc hinc.Quoniam hic pronomen a quo cætera huiuſmōi oriunt' teſte Priſciano ab græco articulo hoc deri uatum eſt:quod apud illos aſpirari minime dubitari pōt:de quo in dictione eius uidebimus.

H actenus cū aſpiratōe ſcribit':& ex hoc aduerbio & tenus cōponit':ſi in cōpoſitōe penultia ipſa corripit'.Vir gi.Hactenꝰ aruoꝫ cultus & ſydera cœli:& teſte Feſto hac ſine deſignat.ait enī quatenꝰ ſignificat q̄ ſine:ſicut hactenus hac ſine:ſed antiqui quatenos dicebant:& q̄ndo pro quando.quatinus uero quoniaꝫ:hæc ille: Sane pro horum uerborum declaratione:quia multi quatinus,p quatenus:& ecōuerſo ſcripturæ conſue uerunt:exempla adducemus:inquit enim Iuuenalis in ſatyra Natali:Exiſtunt qui promittunt hecatomben Quatinus hic non ſunt nec uænales elephanti:quatinꝰ ſcripſit per.i.hoc eſt ſunt nulli qui promittunt diis ſacrificiū centum boum pro ſalute diuitis.Et ſubdit per antipophoraꝫ:nec enīꝫ mactare & ſacrificare de ele phantis poſſent:non enim ſunt in latio:&ſi ſunt non uēduntur:& ſic quatinus poſſit pro quiant dixit Fe ſtus:At uero quatenus cum.e.pro qua fine ponitur:hoc eſt ad quantum ſiue ut exemplaꝫ ſuſcipio ſcire q̄te nus amor in amicicia debeat intendi ac pgredi.i.ad quantum:ut ſcripſit Cicero in Lelio:quaſi ut uelim di cere utrum habeat finem ſeu mētam uel limitem amor & amicitia.Similiter dicimus uerberaui filium meū quatenus ſit bonus.i.ad hunc finem ut ſit bonus.i.ad hoc q̄ ſit bonus.Itaq; male dicitur.Inuenit mihi do minus meus quatenus legam.

H æ quod eſt plurale huius pronois hæc aſpiratur:& diphthongat':dum uero eſt præpoſitio minime:ſi quod ab ea deſcendit ſine aſpiratione & cum duplicato.e.ſecūdo.ſ.diphthongato ſcribitur.

H ædus cum aſpiratione & æ diphthongo ſcribitur:ut plene uidimus in dictione diphthongus ab illo tamen Iſidorus aſpirationem abſtulit:ſed prætualet antiquorum uſus:&.M.Varronis ſententia.

H æreo uerbum cum aſpiratione & æ diphthongo:ut uidimus in dictione diphthongus ſcribitur.

H æres ſimiliter aſpiratur:& cum diphthongo ſcribitur.ut in dictione diphthongus uidimus a quo exhære do penultima producta deducitur.

H alo uerbum primæ coniugationis cum aſpiratione ſcribitur:ut ab alo differat coniugationis tertiæ:quod ſine aſpiratione ſcribitur:& nutrire deſignat.At cum aſpiratione halare ſpirare eſt:unde halitum ſpiritum dicimus.Iungiturq; cum ablatiuo:ut Sertiſq; recentibus halant.At exhalo cum accuſatiuo: ut Virgili.vii. æneidos:Sæuiq; exhalat opaca mephitim.Iuuenalis in ſatyra:Omnibus in terris Bellorum pompa animoꝫ exhalaſſet opimam.

H alitus cum aſpiratione ſcribitur:& ab halo halat primæ coniugationis uerbo deſcendit.

H amus cum aſpiratione ſcribit':ut in datiuo uel ablatiuo quod eſt hamo ab amo uerbo differat.

H ara cum ſtabulum ſignificat porcorum cum aſpiratione ſcribitur:ut ab ara deorum quæ aſpirationem nō habet differat.Significat etiam interdum hara aſpiratum teſte Seruio:in Donatum autem quandam augu ralem:ita quo nomine haruſpex & hariolus aſſerit deriuata:eoſq; falſitatis arguit:qui ab ara deorū hæc ipſa aſtruunt deriuari:cum in ara deorum principalis ſyllaba producta ſit:in haruſpex uero & hariolus ſit bre uis.Sane Donatus in phormione inquit.Hariolus quaſi fariolus dicitur:aſpiratione poſita pro.f.littera.

H aruſpex cum aſpiratione ſcribit':ut uidimus in præcedenti dictione.

H ariolus cum aſpiratione ſimiliter ſcribitur:ut in dictione hara notauimus

H arena a uerbo hæreo teſte Seruio deriuari uidetur:eo q̄ mura calce parietibus hæreat:& ob hoc aſpirādā eſt.Alii uero conuenientius ab areo uerbo deriuata;putantes ſine aſpiratione ſcribunt arena:ſimiliter arē do cum ab ariditate dicatur:minq̄ recte aſpiratur.Sunt qui uelint cum haſtam arundo ipſa deſignet:ut per aſpirationem ab arundine quæ cannam ſignificat:diſcrepare faciant.Sane arundo mihi ubiq; nomē ui detur:quod cannam ex ſua proprietate ſignificat:haſtam uero per quandam inter ſe ſimilitudinem.Vnde nullo modo aſpirandum puto.

H aſta cum aſpiratione principa ſcribitur:unde licet ab aſto uerbo:quod ſine aſpiratione ſcribit' deriuari di catur:tamen ad differentiam ſecundæ perſonæ eiuſdē uerbi in imperatiuo aſpiratione aſſumpſiſſe uide'.

H auris cum aſpiratione ſcribitur:ut in ſecunda perſona ab auris nomine diſcrepet quod non aſpirat'.

H ane uerbum ſalutationis antiqui nonnulli cum aſpiratione ſcribebant:ut ab aue ablatiuo nominis auis differret:& ab imperatiuo uerbi auco:unde auidus & auarus. Sed iam tenet conſuetudo:ut ſine aſperatione ſcribatur.

H ebeo ſecundæ coniugationis uerbum aſpiratur:ut ab ebeo ebeas coniugatõnis primæ differat. Vnde ebiti dicuntur qui forbitate aliqua ceciderunt.

H ei interiectio cum aſpiratione ſcribitur:ut ab ei pronomine diſſet:& quoniam affectum ſignificat:cum auctiore ſpiritu promendum eſt.

H eiulor aſpiratur:quoniam ab hei interiectione deſcendit.

H em interiectio ob maiorem ſpiritum aſpiratur.

H elluor aris teſte Gellio li.iii.noctium atticarum cum aſpiratione ſcribitur:nulla ſane ratione niſi ut firmitas & uigor uocis:quaſi quibuſdam neruis additis intenderet:& inde helluones guloſi dicti ſunt.

H erus cum aſpiratione ſcribitur:ut in datiuo & ablatiuo a uerbo futuri temporis ero differat.

H erba cum aſpiratione & ſine diphthongo ſcribit:licet ut quidam uolunt a uerbo hæreo:quod cũ diphthõgo ſcribitur:deriuari dicatur:quia non naturaliter diphthongum hæreo:ſed ex quadam differentia accepiſſe dicatur.

H eruga & herugo ſimiliter aſpirari:& a uerbo hæreo deducta dicuntur:quia tenaciter rebus quas occupãt hærent:ſeq; ſine diphthongo ob eandẽ cauſam quã in præcedenti dictione diximus ſcribantur.

H eri ſimiliter aſpirari:& ab eodẽ uerbo hæreo deduci dicunt:quia heſternus dies hodierno ſine alterius.ſ. diei interpellatione cohæreat:& ſine diphthongo ſcribitur.

H eritius ſiue herinatius cum aſpiratione ſcribuntur:& ab eo q̃ ſetis horreat dictum eſt.

H ernia cum aſpiratione & abſq; diphthongo ſcribit:dicitur teſte Seruio lingua ſabinorum ſaxum:ſed magis placet illorum expoſitio:qui dicunt herniam aſperum una & durum indicare. Nam ſi ſaxum tantũmodo indicaret non dixiſſet Virgi.Hernica ſaxa colunt:ſed tantũmodo hernia uel hernica. Nam cum deſcendũt inteſtina ad pygam teſticulorum efficiunt illam duram & aſperam:ob quod poſtea hernia dicit:Iuuenalis i ſatyra Credo pudicitiam. Quibus incendi iam frigidus æuo Laomedontiades & næſoris hernia poſſit.unde & populi illi qui in campania aſpera ſaxa incolunt hernici ſunt cognominati:ut anagnini eum.g.ante.n in penultima Priſciano teſte:ferentinates:uerulani:alatrini:fruſinonii:& his finitimi.Virgi.in.vii.æneidos Hernica ſaxa colunt quos diues anagnia paſcit.i.aſpera:uel ut alii uolunt a quodam ſabino illic habitante ac regnante hernici dicti ſunt. Macrobius uero dixit pelaſgum quendã nomine hernicũ cõdidiſſe anagniã.

H erennius proprium uiri nomen cum aſpiratione & abſq; diphthongo ſcribitur:licet ab hæreo deductũ ereda:quaſi hæreat annis.ſic enim ueteres quandoq; filius annos præſagientes nota imponebant.

H eſternus cum aſpiratione ſcribitur:& ab heri deſcendit.

H eus aduerbium uocandi aſpiratur:quia huiuſcemodi uocatões cum augmento ſpiritus efferri cõſueuerũt.

H eu interiectio dolentis uel aduerbium reſpondendi:quia ex dolore uel turbida reſponſione effertur cũ aſpiratione:hoc eſt cum augmento ſpiritus profertur.

H ie ſiue pronomẽ ſit ſiue aduerbiũ ſemper aſpiratur:ad quorum differentiã ſignandã quidã ueterũ ut i mat moribus complurib⁹ legi ſolebat aduerbiũ ſcribere diphthongo græca:uidelicet heicnidq; ratione. Nã ad uerbum ſemper ,pducitur:pronomẽ nonnunq; corripit:ut apud Virgilium libro.iii. Vnus hic inflexit ſenſus quin & pronomẽ illud idem differentiam ſimilẽ detinet:quia cum maſculinũ eſt primã producit:ut Iuuenalis in ſatyra:Omnibus in terris Exitus ergo quis eſt o gloria uincit idem.Nam de Hãnibale loquit.cũ uero neutrum ſemp illam corripit.dativus autẽ ſiue ablatiuus pluralis facit eiſdem & iſdem cũ duplicato i.uel iſdem cum unico utrunq; bene ſcribit:ſed in ſcanſione unico ſemper.i.utimur:ſicut in Virgilii & Antonii dii & diis ii & iis:Iuuena.in ſatyra: Omnibus in terris: Et quicquid græcia mendax Audet in hiſtoria confratũ cladibus iſdem Suppoſitũq; rotis ſolidum mare credimus. Non tamen hic ponitur uerſus eiſdẽ quo tamen alibi poſuit ut in ſatyra:Credo pudicitiam:Dat eiſdem ferre cinædis.

H innio hinnus uerbum aſpiratur:& cum duplicato.n.ſcribitur:quia cum augmẽto ſpiritus hinnitus ab eq̃ profertur.

H io huius uerbum & quæ ab eo tracta ſunt:ut hiatus hiatio aſpirant:eo q̃ hiando maior fit ſpiritus. Nam ab oris ſono cum aperitur os tractura uidet.oratores tamen hiare pro eo ſumunt:quod eſt aliquid ſua ſponte & extrema aliqua ut diffindi:ut tellus æſtu:& lingua ariditate:aut nimio labore hiant.

H ir cum aſpiratione ſcribit:quoniã ab hæreo uerbo deriuatur & uolaz ſignificat.nam ut aiunt phyſici in uola pars magis ſibi cohærent q̃ in exteris corporis partibus:unde hæ partes ſolidiores eſſe dicũtur. Alii uero ideo ab hærendo hir dici putant quoniam palmæ ipſæ rebus quibuſlibet hærere ſolent.

H irſutus aſpirari:& ab horreo deriuari uoluntut quaſi horrens ſetis dicatur.

H artus ſimili modo:& per ſyncopam idem eſt:quod completer hirſutus dicitur.

H ircus cum aſperatione principii ſcribitur:& ab hirſuto deducitur:unde teſte Feſto hircipuli dicuntur homines duorum pilorum. Quidam exiſtimant hircos dictos ab oculorum angulis:quos antiqui hircquos uocabant:ad quos

bant: ad quos frequenter libidinosa illa aialia luminum aciem in actu lasciuiæ conto[r]quere consueuerunt unde teste Festo hirquitalli pueri primum ad uirilitatem accedentes: a libidine. f. hircorum dicunt: At Terentius: Varro ut in dictione diphthongus cõmemorauit dicit hircum a sabinis acceptum per cõmutationẽ .f. in .h. aspirationem.

H irquis cum aspiratione principii & .q. sequente unico .u. scribitur: oculorum dicitur angulus & oculis nõnũquã capit: ut Virgi. in bucolo. Transuersa tuentibus hirquis.

H irudo cum aspiratione scribit: & ab hærendo carni dicta uidetur. nam sanguisuga dicitur. Horatius in ũltimis poemos. Non missura cutem nisi plena cruoris hirudo.

H irũdo cũ .n. ante .d. similiter i principio aspiratur: unis est: quæ ex terra pulchro artificio nidũ tignis suspẽdit: & græce χελιδὼν dicitur: unde qua bene Oui. Sub trabibus cunas tectaq; parua facit.

H ispidus cum aspiratione scribitur: & ab horreo quidam deriuari putant: quasi horrens setis.

H i pluralis nominatiuus ab eo: q; est hic aspirationis notam traxit: per quã sane differt ab .i. uerbo: & per unicum .i. scribitur: sicut & uerbum. si uero sine aspiratione scribitur. ipsius quoq; .i. duplicatur: & dicitur a: uenitq; ab illo pronomine is ea id.

H iulcus aspiratur: & ab hio uerbo deducitur.

H isco similiter aspiratur: quia frequentatiuũ est ab hio tractum. Sane facere deberet hiasco: sed hiatus causa abiicitur. a. Et ut ostendunt oratores hiscere est quidem oris: & tũ humani: accipiturq; p eo q; est loqui aut os aperire ad loquendum: sed fere per negationem: ut coram illo non auderes hiscere: uel quid nunc habes quod hiscere audeas. Ouidius tamen poeticæ dixit: Hiscere nempe tibi terra neganda foret: cum id quoq; oratores soleant pon⁹ dicere dehiscere. i. deorsum pessumq; aperiri. Quin & Virgi. in .i. His unda dehiscit

H odie & hodiernus aspiratur: eo q; ab hoc & die composita dicuntur.

H omo aspiratur: & ut omnes ferunt ab humo descendit: quod Quintilianus deridere uidetur: cum ait libro primo de institutione oratoria: Etiam ne hominem appellari quia sit humo natus: quasi uero non omnibus animalibus eadem origo sit: ut illi primi mortales ante nomen imposuerint terræ ẽi sibi.

H onor & alter eius nominatiuus honos cum aspiratione scribuntur: & ut multi putant differentiæ causa: ut ab eo os qui est asinus differat. cur uero duplex sit terminato nominatiui Seruius dixit: qui tũc honos dicitur scilicet affirmatiue: cuius opus est ultimam longam habere in uersu: cum .r. uero quando breuem.

H ortor aspiratur: ne ab orior frequentatiuum esse credatur.

H orreor aspiratur: ut aspirationis horror cum ejusdem uerbi significatione concordet.

H ordeum cum aspiratione scribendum perhibẽt: eo q; horrere trahi uolunt. alii uero nõ aspirãt: & ab ordendi celeritate dictum putant. sed magis ex testimonio Quintiliani aspirari placet: qui ait in primo de institutione oratoria: fordeum apud ueteres cõsueuisse per .f. loco aspirationis scribi: ut similiter fœdus pro hœdus: & alia nonnulla de quibus supra uidimus.

H ofreum cum aspiratione scribitur: & teste Varrone ab hordeo deriuatur. hoc teste Festo antiqui farreum a farre dicebant.

H ortus horti: quibus ab orior ueniat plerisq; aspirandus putant: ut ab huius ortus huic ortui: & ab ortus orta ortum participio differat. is dicitur in quo olera & arbores oriuntur. unde olus unaquæq; herba satiua dicitur: quia uellimur: & cuius foliis & caule in edulium utimur. Verum horti in plurali tantum non olerũ sunt: sed arboribus consiti uoluptatis amœnitatisq; causa parati: ut horti Salustiani: Pompeiani: Luculliani Claudianiue quibus Plinius in .xviii. naturalis historiæ inquit: In .xii. tabulis legum nostrarum nusq; nominatur ullus: sed semper in ea significatione hortus. Et non longe hinc subdit. Iam quidem hortorum nomine in ipsa urbe delicias agros: uillasq; possident. Et pergit: Primus hoc instituit athenis Epicurus hortorum magister. Fuerunt q; (ut idem auctor ait) teste Plauto sub Veneris tutela. At Virgilius Priapo hortorum curam dedisse uidetur: cum ad illum in bucolicis ait: Custos es pauperis horti. & in quarto georgicorum: ubi de hortis loquitur: inquit. Et custos furum atq; auium cum falce saligna Hellespontiaci seruet tutela priapi. de quo pulchre Horatius meminit in primo sermonũ ipsum Priapũ sic loquentem introducens.

Olim truncus eram ficulnus inutile lignum.
Cum faber incertus scamnum faceret ne priapum.
Maluit esse deum. deus inde ego furum auiumq;
Maxima formido. nam fures dextra coercet:
Obscenoq; ruber porrectus ab inguine palus
Aſſi importunas uolucres in uertice arundo
Terret fixa: uetatq; nouis considere in hortis.

H ostio is hostæ quartæ cõiugatõis uerbum: q; ab æquo æquas significat aspirat: ut p id a datiuo & ablatiuo eius nominis q; est ostium differat: quod testimonio plurium grãmaticorum aspirari non debet: eo q; ab obsto obstas non aspirato deriuetur. Item nec ospes: quia a nomine quod est ostium deducitur. Sed ut puto tenet consuetudo: quæ & hostium & hospes aspirant. Sed hostio uerbum: ideo Tarpeũ est iniquis in bothũ cõflictu

f

quædam fieri consueuit ordinum adequatio.

H ostis licet ab obsto obstas non aspirato deduci uelint: cum aspiratione tamen scribendum differentiæ causa dicunt: ne in genitiuo plurali cum nomine prædicto. Ostium conueniret: & teste Festo apud antiquos peregrinus dicebatur: qui nunc hostis perduellio.

H ostia declinationis primæ ab nomine hostis deduci perhibent: quia teste Festo laribus immolabant: quod ab illis hostes arceri putabant. Sed alio loco ait Festus hostia dicta ab eo quod est hostire. i. ferire.

H ostimentum similiter aspiratur: & teste Festo est beneficii compensatio.

H ostiapax. i. hostium captor: & aspiratur eodem modo.

H uc aspiratur: quia ab hoc deriuatur.

H umus cum aspiratione scribitur.

H umare similiter aspiratur: & dicitur quasi humo tegere.

H umor aspiratur (& ut ferunt) ab humo dicitur.

H umeo eodem modo scribitur: & significat humorem teneo: unde humesco.

H umilis aspiratur: quia ab humo dicitur: hoc est humi declinis.

H umerus aspiratur: quia (ut perhibent) ab humo descendit: eo q; humeri instar humi sufferendis oneribus sint apti.

H udus aspirari quidam uolunt: & per syncopam ab humido deduci. alii uero sine aspiratione scribendū uolunt: & per abiectionem primæ litteræ a sudore deducunt: unde & uuidus & uliginosus.

H ululo cum aspiratione & simplo. Utrobiq; nonnulla scribi uolunt: & hoc ob spiritus uehementiam: uel qa ab hui interiectione deriuari putant.

H umanus cum aspiratione scribitur: & iuxta litteram ab humo: secundum sensū uero ab homo deriuari uidetur. Vnde etiam humanitas quæ teste Perronio grammatico proprie est eruditio institutioq; quaq; in bonas artes didicimus: quas qui sincerter (ut ait) cupiunt appetūtq; hi sunt maxime humaniſſimi. Et quoniaq; disciplina hæc ex uniuersis animantibus soli homini est concessa: humanitas maxime appellatur.

De aspiratis in medio dictionis.

Idimus ut putamus sufficienter de his dictionibus: quæ apud latinos in initio aspirantur: Restat iam ut iam de his: quæ in medio aspirationem retinent pertractemus.

Aha interiectio est: & in medio diuarum uocalium aspirationeq; detinet. Nam ut aiunt grāmatici ipse affectus quo interiectiones prorumpūt: cogit eas interdum præaspirari: ut cum dicimus: Ha uirgo infœlix. Interdum postaspirari: ut Ah te ne frigora lædant. Nat maior i fine dictionis hui⁹ spiritus exigi uidet: & maior alteri⁹ in principio. Interdū inter aspirari: ut Plautus: aha: ohe. Iuuenalis in septima satyra. Statius est cum dixit Horatius ohe. nam non ad placitū uerę interiectiones esse uidentur: uelut cæteræ orationis dictiones: sed naturales potius. Vnde etiā omni fiunt interdum nationi communes. Aspirantur ergo in medio aha: uha: ohe: quæ per apocopen plerunq; proferimus dicentes ah uah: ut Terentius: Vah consilium callidum: similiter oh.

A bhorreo cum aspiratione post ab scribitur: Et uniuersaliter omnes dictiones: quæ in initio aspirantur: si eaq; præpositionibus componūt: seruant aspirationem in medio: ut perhorreo: inhorreo: & similes.

A bhine ob eandem causam in medio aspiratur.

A dhæreo ex ad & hæreo componitur: & aspirationem seruat in medio.

A henum aspirandum esse ante. e. posita. litteram putauit Gellius li. ii. noctium atticarum ex Fidi multi nominis romæ grammatici auctoritate: qui ei librum æneidos secundū marandæ uetustatis ostendit empeū uigenti aureis quem ipsius Virgilii fuisse credebat: in quo duo ish uersus cum ita scripti forent: Vestibulum ante ipsum primoq; in limine pyrrhus Exultat telis & luce coruscus ahena: additam inquit supra uidimus. h. litteram: & ahena factum: sic in illo quoq; Virgilii uersu in optimis inquit libris scriptum inuenimus: Aut foliis undam tepidi despumat aheni: cuius ut parum supra ait: nulla ratio usa est: nisi ut firmitas & uigor uocis: quasi quibusdam neruis additis intenderetur.

A hnelo scribetur similiter per aspirationem ante. e. nam ab halo trahitur: & am præpositione: quæ non inuenitur nisi in compositione: & mutat'. m. in. n. alii uolunt ab ad. alii ab ana.

C ohors cum aspiratione in medio scribit': & quidam simplicem putant. Quidam ex con & hortor compositū uolūt: eo q; tribunus illam: uel ipsa sese mutuo frequenter ad pugnam hortari soleat.

C ohabito cum aspiratione in medio scribet': quam ex sua compositione conseruat.

C oharreo similiter in medio aspiratur: quia aspirationem ex sua compositione non reiicit.

C ohibeo cū aspiratione ante. i. scribit'. nam deriuatur a con & habeo: ubi abiicitur. n. & ipsius. a. in. i. cōuertit. Non tamen correco cū aspiratione scribitur: quia areco (a quo deriuatur) illam minime detinet.

D ehine ob eandem causam aspirationem in medio detinet.

E xhalo aspiratur in medio: quia ab ex & halo componitur.

I nhio quia ab hio aspirato componitur: aspirationem conseruat in medio.

Inhibeo simili modo aspirationem mediam seruat.
Inhabilis eodem modo scribi habet.
Incoho hac ratione aspiratur in medio ut secunda. s. uocalis per aspirationeq; auctiore & differenti spiritu a prima eiusdem speciei littera sonare uideatur: & licet in aliis tẽporibus & personis secunda uocalis in aliã cõmutetur: tamen ne a principali discrepent: aspirationem conseruant.
Inchoo cum aspiratione post. c. scribendum asserunt: alii ab ipso. c. amouentes: inter duo. o. collocant: ac incoho scribunt.
Inhorreo aspiratur in medio: ut supra uidimus in abhorreo.
Lachrymæ teste Gellio li. ii. noctium atticarum cum aspiratione post. c. scribit: ex eadeq; ratione: qua diximus in dictione abentum.
Mihi cum aspiratione in medio scribit: nec ante aspirationem habet. c. consonantem: ut in antiquis marmoq; inscriptionibus romæ aspeximus: nec ut puto cum sono eius consonantis proferebatur: sed cum ab inscitis quibusdam cum. c. littera ante aspirationem scribi cœptum fuerit: eius litteræ sonum assumpsit: quem etiã ex dictio nunc quoq; teste descripta conseruat. nam nunc quoq; ut scribebatur: sic prolataq; sine. c. fuisse existimo: quod simile de nihil & nihilum puto. At nonnunq; a nostris mi unica syllaba absq; sequenti aspirata scribitur: & profertur. Iuuenalis in satyra Omnibus in terris: Pallidulus mi Brutidius meus ad Martis fuit obuius aram: similiter Catullus: Lesbia mi dicit semper male. idq; alio in loco: Misser catulli puer phaleucos mi finger mi calices amariores. Virgilius: Est mi genus ab Ioue summo: Quod ex græcorum imitatione processisse puto: qui uoces scribunt & dicunt ita ut diphthongus ipsa ot in. i. nostrum sit conuersa: quæ in. oe. cõuerti debuit: & dici mœ: quod teste Festo antiqui nostri obseruauerunt dicentes ac scribentes mœcum. oe. diphthongo pro mi. Vnde in emendatissimo Gellio circa initium libri. xi. noctium atticarum scriptum reppери ita: cum. oe. diphthongo in fine pro itali.
Nihilum cum aspiratione media scribitur: a quo per apocopen extremæ syllabæ factum est nihil: & per syncopam nil. Quibus hoc modo teste Seruio super. vi. eneidos in constructione utimur: ut si pars sequẽs orationis a uocali incohet dicimus nihil: ut Virgilius:
Hea nihil inuitis fas quenquã fidere diuis. Si autem a consonante initium sumat nihil ponimus. ut Iuuenalis: Nil tale expectas: & tamen nil producit cum nihil corripiatur.
Pulchrum cum aspiratione post. c. scribi consuerunt: quod teste Seruio & Prisciano in dictionibus latinis regulariter post eam consonantem aspirationis nota nunq; scribatur.
Prehendo aspiratur in medio ut secunda uocalis per aspirationeq; auctiore & differenti spiritu a prima eiusdem speciei littera sonare uideat'. Quod si quis quærat cur in Beem Creem Sereé & cæteris huiusmodi nota aspirationis non ponitur: respondemus: ne a principalibus discrepare uideantur. nam Beo: Creo: Sereo aspiratione carent: quare & cæteræ personæ etiã si eiusdem speciei uocales habeant minime aspirantur.
Perhorreo in medio aspiratur: ut supra uidimus in dictione abhorreo.
Sepulchrum cum aspiratione media a plærisq; scribitur: ut pulchrum: de quo supra uidimus.
Traho cum. t. simplici & aspiratõe ante. o. scribitur. idq; fieri dicunt ut in secunda & tertia persona a uerbo differat Traeo: quod minime aspiratur: & ex trans & eo componitur. nam quẽadmodum transpono cũ. ns. & trapono absq; ns. scribit: & transduco ac traduco similiter: ita etiam transito & traco ueteres protulerũt
Vehemens cum aspiratione media scribitur: & (ut aiunt) dictum quasi uehae' emmenter. alii ob id quoq; aspirari dicunt: ut augmento spiritus eadem uocales in eadem dictione proferãtur: ut de prehendo diximus.

De aspiratione terminali.

Estat ut de terminali aspirationis nota aliqua pertractemus: quæ sane in nullis dictionibus latinis reperitur: præterq; in paucis interiectionibus: ut Ah Vah Oh: quæ Prisciano teste papæ cognomen ultimæ uocalis proferuntur. Quod similiter nec in dictionibus græcis comperiri libet. At in barbaris quibusdam post tres mutas terminalis habetur: ut delicet post. c. p. & t. ut Sadoch Ioseph Deleth. Et hæc de aspiratione dicta sufficiant.

Dictionum græcarum & latinarum quæ scribuntur per. h. litteram tam in principio medio q̃ in fine ethographia finit: Incipit earum quæ ab. i. uocali scribantur.

A cum. i. latino scribitur: fuit minor Athlantis filia: de qua Homerus libro. xiiii. odyssææ ait: Ἶρις αὖτε Θαύμαντος ἐυπλοκαμὶς ἐγένετο: est etiam interiectio exultantis.
Iachus cum. i. latino & ch. aspirato scribitur: nomen est Bacchi: quod doctum uolunt ab ἰαὶ hoc est eiusmodi uoce: & χέω hoc est fundens: quasi eiusmodi laticiæ uoce clametur. alii uero componi uolunt ex ἰὼ θεός quod est unum per abiectionem partis diphthongi: & commutationem aliarum litterarum in. a. uocalem: & χέων quod est fundens.

I alyſus cum.y.græco in penultima ſcribitur:fuit urbs cypri
I ambus cum.a.latino & ſine aſpiratione ſcribitur: pes eſt cõſtans ex prima breui & ultima longa: ſic quoq; dictus ab inuentore:ut in gloſula quadam Ariſtarchi ſuper Homerum comperi.
I anira cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia Oceani & Tethyos filia.
I anyſus penultima cum.y.græco ſcribit':fuit teſte Herodo.li.hiſtoriarum.i.urbs in arabia.
I antha cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit nympha Oceani & Tethyos filia:ut retulit Heſiodus in theogonia.
I apyx huius iapygos prima cum.i.latino in initio:ſequens cum.y.græco ſcribitur: fuit Dædali filius: a quo ea pars Italiæ quæ calabrya dicitur Iapygia dicta fuit:ut dixit Herodotus:& Solinus confirmauit. De quo Virgilius libro æneidos.xi. Victor gargani condebat iapygis agris:pro gargani iapygi:ut expoſuit Seruius:nã eo teſte garganus mons eſt in iapygia:qui per calabryam uſq; in hadriaticum tendit pelagus.
I apix cum.i.latino utrobiq;:& ſimili modo declinatur:uentus eſt:quem quidam circium uocant.Gellius uero caurum ;ppemodum exiſtimat:de quo meminit Lucanus libro.vi.cum ait:
Excipit aduerſos zephyros & iapiga pindus.
I apis cum.i.latino utrobiq; &.s.conſonante in fine ſcripto:huius iapidis declinatur:fuit nomen æthol:qui ad Veneciæ partes deueniens oppidum de ſuo nomine condidit:a quo & ea Veneciæ pars ubi fluuius eſt timauus ſimili modo cognominata fuit:ut Virgilius libro Georgico.iii.
Caſtella in tumulis & iapidis arua timaui.
I apetus cum.t.exili ſcribitur:& habet accentũ in prima:fuit teſte Heſiodo in theogonia Titani filius ex Aſia coniuge:ex qua etiam Prometheum genuiſſe Epimetheumq; & Heſperum atq; Atlantem dixit.
I aſon cum.i.latino in principio & unico.s.ſcribitur:fuit Aeſonis filius fratris Peliæ regis theſſaliæ:quem cũ Rex Pelias perditum propter inſignem periculoſamq; regno ſuo uirtutem cuperet: denuntiata militia in colchos eum abire iubet:pellemq; arietis memorabilem gentibus reportare mandat:ſperans interimum uiri:aut ex periculis tam longe nauigationis:aut ex bello tam profundæ barbariæ:ut hæc & alia quadrageſimo ſecundo libro ſui epitomatis ſcripſit Iuſtinus. Diodorus uero ſiculus libro hiſtoriarum quinto narrat Iaſonem cum argonautis quo tempore ad colchos delatus fuit:Medeam iuxta latus ubi templum erat Solis conperiſſe: quæ obſtam humanitatẽ a crudelibus parentibus ſub libera cuſtodia expulſam fuiſſe ait: cui cauſa aduentus patefacta ipſa imminens a patre periculum crudelitatemq; in hoſpitem explicans:ut caueret admonuit.interim forma Iaſonis capta & communicato conſilio Medea ſe adiuuicem ad perficiendũ certamen propoſitum pollicita eſtita ut Iaſon iureiurando data fide uxorẽ illa;(quoad uita ſuperſtes eẽt) ſibi futuram ſpopondit: cum qua argonautæ relictis in templo cuſtodibus:ad reliqua peragendo profecti ſunt:prout ab ipſo Diodoro late enarratur:& ab Ouidio libro ſeptimo metamorphoſeos:Et duodecima heroidum epiſtolarum:quin & ab aliis poetis græcis & latinis:qui argonautica ſcripſerunt reliqua referuntur:& aliqua uidebimus in dictione Oeta. Sane in hac dictione Iaſon ponitur illud.i.a poetis: quãdoq; uocalis græco more:& quandoq; conſonans:ut Ouidius in duobus uerſibus utrunq; obſeruauit: cuj ait libro ſeptimo metamorphoſeos:
Vt ſine amore licet.quid enim commiſit Iaſon.
Quem niſi crudelem non tangit Iaſonis ætas.
Nam in primo uerſu eſt.i.uocalis in ſecundo uero conſonans.
I aſpis cum.i.latino ſcribitur:lapis eſt preciosus: de quo Plinius libro.xxxvii.naturalis hiſtoriæ ait:iaſpis de græco in latinum uiridis gemma interpretatur. Et ſubdit:Eius uocabuli compoſitionem:quæ adeo inemẽdate in omnibus codicibus ſcripta habetur:ut nec ego nec alii uiri græcorum doctiſſimi elicere potuerimꝰ Quare ſubdit idem Plinius:Eſt autem uiridis ſicut ſmaragdus:ſed craſſi coloris. Alii uero putant magis cõponi ex ἴον quod eſt uiola:& πᾶν totus:quaſi totus ſit uiolaceus:cuius primuj.i.nonnunq; uocalis: ut Iuuenalis in quarta ſatyra:Præclara illic laudatur iaſpis. Aliquando autem & conſonans eſſe poteſt: & uocalis:ut Virgilius libro æneidos.viii.Stellatus iaſpide fulua.
I berus cum.i.latino in initio & abſq; aſpiratione ſcribitur:ut clariſſime monſtrauimus in dictione celtiberi :fluuius eſt hiſpaniæ nauigabili cõmertio diues:ut dixerunt Plinius & Solinus:& oritur in cantabris ſub radibus montis pyrenæi:ut aſſerit Albertus alamanus:a quo uniuerſa hiſpania iberia olim dicta fuit:ut Virgilius libro ſeptimo æneidos.:
Tyrrhenoq; boues in flumine lauit iberas.i.hiſpanicas.
Tandem in balearicum mare ſub ferraria promontorio cadit.
I beria abſq; aſpiratione:& cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:dicta eſt hiſpania ab ibero fluuio:ut teſtatur Plinius libro quarto naturalis hiſtoriæ. Eſt etiam prouincia quædam alia iuxta pontum inter colchida & armeniam Rege quodam cognominata:de qua Horatius.
Herbaſq; quas colchis atq; iberia mittit Venenorum ferax.
& Virgilius libro.viii.Pictus acu clamydem & ferrugine clarus ibera.
I bis cum.i.latino utrobiq; ſcribetur:nanus eſt nili fluminis:quam ſemetipſam roſtro per anum purgare dicũt

ueſciq; ſerpentum ouis: & ex eis gratiſſimam eſcam ſuis nidis reportare. Iuuenalis in ultima ſatyra.
Ille patet ſaturam ſerpentibus ibin.
Quam quidam ciconiam eſſe uolunt. Eſt etiam Ibis proprium nomen hominis quod fingit Ouidius inimico ſuo contra quez opuſculum: quod in Ibim inſcribitur: compoſuit: uolumq; Archilochum nomine eum ei imitatum: quod dicit his uerſibus.
Nunc quo bestiades inimicum deuouet ibim:
Hoc ego deuoueo teq; tuoſq; modo.

I byx ultima cum. y. græco ſcribitur: genus eſt ſilueſtris cæprez pernicitatis admirandæ: ut oſtendit Plinius libro octauo naturalis hiſtoriæ.

I earus cum. c. exili ſcribitur: fuit filius Dædali: qui cum patre e creta fugiens fretus alarum fiducia: ultra parentis iuſſa altius euolaſſet: & ſolis ardore cera qua pennæ continebantur: ibique facta eſſet: ita ut ab alis defluerent: in mare decidit: quod eſt inter myconem & gyarum: quod de ſuo nomine ab unde icareum mare deductum eſt dicente Ouidio libro tertio de triſtibus:
Icarus immenſas nomine fecit aquas. Vnde Iuuenalis: Et mare percuſſum puero ſabrumq; ſonantem. Sane Varro teſte Solino Icarum creten dixit ibi naufragio interiiſſe: a cuius exitu loco nomen impoſitum fuit.

I cariui cum. c. exili & i. latino ante. u. uocalem ſemper ab Homero: & aliis poetis ſcribuntur: fuit Ocbali laconum regis filius pater Penelopes ut dicit Homerus in odyſſea: κόλυπι κάρῐο τέκεν λοπτεῖ: & ut puto ex Dorodoche filia Orſilochi: quam teſte Homero in. xv. odyſſeæ uxorem habuit. Fuitq; Liberi patris comes cui ob iuſticiam & pietatem loco muneris uinū dedit: ut eius uſum mortalib⁹ demóſtraret. Quod cū meſſoribus ſuis ad potandum dediſſet: & illi ebrii efficerentur: poſt ſomnum ad ſe reducti: putantes ab illo uenenum accepiſſe: eum interemerunt: quod altera filia Erigone comperiens: dolore percita laqueo ſe ſuſpẽdit ut Iginus latiſſime de aſtronomia poetica pertractauit: & Seruius circa finem libri ſecũdi Georgicorum tetigit. Eſt etiam Icarius ſimili ſcriptura: ut Pli. li. iii. naturalis hiſtoriæ atteſtatur: mons in attica regione.

I con cum. i. latino in initio per abiectionem. e. &. e. exili ſcribitur. nam apud græcos prima ei diphthongus habet: ut dicitur ἰκών: & latine effigies dicitur: quia & ſimulacrum & imago per unicũ. m. & ſtatua: & inde iconia effigies omni proprietate expreſſa dicitur. Vnde Plinius libro. xxxiii. naturalis hiſtoriæ ait: Effigies hominum non ſolebant exprimi: niſi aliqua induſtriæ cauſa perpetuitatem meretibus. Et primo ſacrorũ certaminum victoria maximeq; olympiæ: ubi omni qui uiciſſet: ſtatuas dicari mos erat. Earum uero qui ter ibi uicíſſent: ex membris ipſorũ ſimilitudine expreſſa: quas iconas uocant. Et paulum ſuperadiecerat: romæ ſimulachrum ex ære factum primum repperio ex peculio Spurii Caſſii: quem regnum affectantẽ pater ipſius interemerat. Tranſiit a dijs ad hominum ſtatuas atq; imagines: quas multis modis antiqui tangebant: betuminẽ: & qđ magis mirũ eſt: placuiſſe auro integere. hoc neſcio an fuerit romanum inuentum: certe etiam romæ non habet uetuſtatem. Et infra ſubdit. Athenienſes neſcio an primi omniũ Harmodio & Ariſtogitonis tyrannicidis publice poſuerunt ſtatuas. Hoc autem eſt eodem anno quo & reges romæ pulſi: exacta deinde res eſt a toto orbe terrarum humaniſſima ambitione etiam omnium municipiorum: & fori ſtatuæ ornamentum eſſe cœperunt: prorogarique memoria hominum & honores legi & baſibus inſcribuntur: ſepulchris tantum legarentur. mox & in domibus priuatis factum atq; in atriis colentium: qui uiſi fuerunt ſic colere patronos. togata effigie antiquitus ſtatuæ dicabantur. Placuere & unde tenentes haſtata ab epheſiorum gymnaſiis exemplaribus: quas Achilleas uocant. Græcis mos eſt nihil uelare: ac contra romana militia thoraces addere. Cæſar quidem dictator loricatam ſibi dicare in foro ſuo paſſus eſt. Nam nuper factæ & nouitæ ſunt: quæ nuper prodiere penulis indutæ. Fuiſſe autem ſtatuariam artem famularem italiæ: ut inquit Plinius: ſimulachra uetuſta indicant. Hercules in foro boario ab Euandro ſacratus: ut produnt: qui triumphalis uocatur: atque per triumphum uehitur in habitu triumphali. Præterea ianus geminus a Numa rege dicatus: qui pacis belliq; argumento colitur: ſigna quoque nũcupata per terras diſperſa: quæ in hetruria facta fuiſſe. Et ut idem Plinius in eodem libro ſcripſit: Rhodi etiam nunc tria milia ſignorum eſſe Mutianus. iii. cos prodidit. nec pauciora athenis: & olympiæ delphis ſupereſſe creduntur. Eſt etiam icon figura teſte Cicerone ad Herennium cum formæ ad formam cuiq; quadam ſimilitudine fit collatio aut laudis aut uituperationis cauſa: ut ibat in prælium corpore tauri uehementiſſimi impetu leonis accenſum. ſanulis ille quotidie per forum tanq; rubatus draco ſerpit dentibus adunci.

I eus cum. e. exili ſequente. u. ſcribit' a Cicerone in rhetoricis breuis complexio appellatur.

I ſternens abſq; aliqua aſperatione & i. latino ſcribitur: paſſio eſt ex diffuſione ſellis procedentis: colorẽq; induens ſimilem animali: quod græci ἴκτερον uocant: ex quo nomen apud illos aſſumpſit. nonnulli uero ex noſtris arcuatum morbum dixerunt: a ſimilitudine arcus cæleſtis. At Varro auriginoſum ab auri colore: quo infimos inficit appellauit. Iuuenalis tamen in ſatyra: Credo pudicitiam. græco uocabulo uſus eſt cum ait:
Conſulit ictericæ lento de fumere matris.

I chthyophagi: prima cum. i. latino in uocis ſequente. ch. aſperato: ſecunda cum. th. ſimiliter aſperata: &. y.

græco scribitur: populi sunt Solino teste: qui montanas indorum regiones inhabitabant: quos subactos magnus Alexander iussit a piscibus abstinere: quibus antea alebantur. Nam composita dictio est ex ichthys quod est piscis: & phago cum. ph. aspirato: quod est comedo.

I da cum. i. latino & absq; aspiratione scribitur: mons est & silua troianorum in phrygia: quam Homerus libro octauo iliados ferarum parentem dixit: & locum continere: quod gargaron uocant. Vnde etiam scamander & simois flumina maiora fama q̃ natura defluunt: ut scripsit Pomponius libro primo: & etiam eodem nomine mons alius in creta: dicente Ouidio libro fastorum quinto: Et creta nobilis ida. Virgilius similiter libro æneidos secundo inquit: Mons idæus ubi unde quæ ab ida per eus formantur: per. æ. diphthongum scribuntur: ut idæus.

I dæus per. æ. diphthongum scribitur: & non solum appellatiuum: sed proprium etiam nomen ponitur: ab Homero libro. vii. iliados: quem troianorum præconem esse dixit.

I das huius idæ cum. i. latino scribitur: fuit teste Homero libro nono iliados: omnium sui seculi uiroru fortissimus: & maritus Marpessæ: ut in ea dictione uidebimus. Idem eodem Home. teste arcu sagittisq; suis Apollinem inuadere ausus est: ob Marpessam sibi adeo erepeam.

I dalius cum. i. latino & unico. l. scribitur: mons est in cypro Veneri sacer. de quo Virgilius libro æneidos. i. Aut super idalium sacrata sede recondam.

I dathyrsus penultima cum. th. aspirato & .y. græco scribitur: q̃dq̃ nonnulli græci indathyrsus cum. n. in prima scribere consueuerunt: fuit teste Herodoto & Plutarcho scytharum rex.

I dios cum. i. latino utrobiq; scribitur: & dicitur a nostris properius.

I diota cum. i. latino utrobiq; &. t. exili scribitur: dici potest a nostris illiteratus uel litterarum ignarus. Quo uerbo doctissimi uiri: ut Hieronymus: Ambrosius: Hilarius: Augustinus: Cyprianus: & plures alii sæpe utuntur. Cicero etiam in Pisonem: Sed plane animi sui causa ludos nobis idiotis relinquet. Et in eadem ea contentus quæ illi idiotæ (ut tu appellas) præclare dixerant: hinc idiomata: ut aromatarii thematarii: periistomata: ut emblemataii theoremata. & alia mille similes protulerunt.

I dolum cum unico. l. scribitur: nam licet apud græcos in initio sit ei diphthongus: nos tamen abusimus. e. & ipsum. i. longum retinemus. & dici potest a nostris simulachrum. Et inde idolatria quasi simulachrorum cultura.

I dolatria cum unico. l. & .t. exili atq; .i. latino scribitur: dictio est composita ex idolorum latria. i. cultura. nam λατρέια uerbum a quo latria deducitur: apud nos colo interpretatur.

I dothea cum. th. aspirato scribitur: fuit Proti regis argiuorum filia: ut ostendit Homerus in odyssea.

I domeneus cum. e. absq; diphthongo scribitur: fuit Deucalionis filius & Ereteusium rex: qui strenue in expeditione troiana militauit: immo ut narrat Helena (Priamo Regi apud Homerum libro tertio iliados) cretenses illum ut deum) in honore habebant. idem cum post uersam troiam ad cretam reuerteretur (ut refert Seruius super tertium æneidos) orta tempestate uouit rem: cui primo in patria obuiaret se sacrificaturum: itaq; sospes reuersus cum primum filio obuiasset: illum (ut aliqui asserunt) immolauit: uel ut alii ferunt: cum immolare uellet: a ciuibus ob eam fœneiam pulsus: salabryam aduenies: salentinum calabryæ promontorium occupauit. super quo petilam paruam condidit ciuitatem: dicente Virgilio:
Fama uolat pulsam regnis cessisse paternis.
Idomenea ducem desertaq; littora cretæ.
Et subdit in oratione Helenæ ad Aeneam: Et salentinos obsedit milite campos Lyctius idomeneus: dictus itaque Lyctius a lyctо ciuitate cretæ. Vnde teste Seruio pulsus fuit. de quo in dictione lyctius uidebimus: sub eodem militasse se scribit apud troiam Dyis cretensis.

I dumæa cum unico. m. & .æ. diphthongo a græcis scribitur: regio est in syria teste Plinio libro quinto naturalis historiæ: a meridie quidem contermina arabiæ: a septentrione uero phœniciæ: a qua libanus eam diuidit. habetque ciuitatem idumen phœniciæ conterminam: & abundante palmis: ut ostendit Lucanus libro tertio dicens: Et arbusto palmarum diues idume. Vnde idumæus idumæa idumæum: etiam pro epitheto palmarum ponitur a Virgilio tertio georgicorum cum ait:
Primus idumæas referam tibi mantua palmas.
Quin & regionem ipsam ab eo quoq; græco nomine phœniciam cognominatam puto: uel econtrario.

I dume cum unico. m. scribitur: ciuitas est contermina phœniciæ: ut in præcedenti dictione uidimus.

I es cum. e. absque diphthongo scribitur: ciuitas est achaiæ super promontorio eiusdem nominis: iuxta quod alpheus amnis præterfluens sex milibus passuum nauigatur. Et declinatur in genitiuo huius ietis. ex qua etiam patrium ietes deducitur: ut Homerum Aristoteles ietem esse putauit.

I esus absq; aliqua aspiratione: & cum. i. latino in principio scribitur. sic enim græce scribitur: ἰησοῦς quæ fane scripturam nos imitari oportet.

I elysos penultima cum .y. græco scribitur: ponitur ab Homero libro iliados secundo: ciuitas Rhodi. Altera

eiusdem nominis narratur ab Herodoto in dorica regione græciæ.

¶ yreæ prima cum.i.latino: secunda cum.y.græco: & ultima cum.e.exili atq; æ.diphthongo scribitur: popu li sunt scythiæ ultra thissagetas: quibus teste Herodoto libro historiaq; quarto contermini sunt & ppinqui

¶ larus cum.i.latino: & absque aspiratione: atque unico.l.a græcis scribitur: quæ scriptura & a doctis nostris obseruatur: & dici potest a nobis ilarus ilara ilarum: & hic & hæc ilaris & hoc ilare lætus.

¶ lyris cum duplicato.l.sequente.y.græco & ultima cum.i.latino a græcis tam scribitur. Nostri uero ut in triumphalibus .M.Plauti apud tybur comperi: cum unico.l.scribebant: uidelicet ob res in ilyrico bene gestas. Et est prouincia: cuius fines latissimi sunt. Nam hinc est italia superiorq; germania: inde macedonia thracia & epirus: hinc sinus adriaticus: inde fluuiorum maximus noster orbis danubius: & ab eo qđ est illyris: illyricus deriuatur: ut Virgilius: Illyricos penetrare sinus.

¶ lus cum.i.latino absq; aspiratione & unico.l.scribitur: fuit Troi Regis dardaniæ filius: qui eam prouinciã a se Troiam dixerat: Et fuit frater assaraci: hic patruo in regno succedens: cuitatem amplasse scribitur: quam a se ilion dixit.

¶ lion similiter cum.i.latino absque aspiratione scribitur: regia fuit Priami: quæ & Troia a nomine regionis cognominata fuit: ab Homero & omnibus poetis cantatissima. Hæc teste Plinio libro quinto naturalis historiæ: mille quingentis passibus a portu remota erat: & subdit: Omnis rerum claritas extra sinum est.

¶ lias cum unico.l.& i.latino utrobiq; scribitur: opus est illud clarissimum Homeri: in quo bellum de ilio scripsit. Vnde Ouidius libro tertio de arte amandi: Quis nosset Homerusq; lias æternum si latuisset opus.

¶ lioneus similiter scribitur: & Ilione maxima natarum Priami & iliades crinibus sparsis atque iliacas ex ordine pugnas. Ilia similiter Romuli mater & Remi.

¶ Ilba cum.i.latino scribitur: insula est teste Virgilio libro æneidos decimo: Inexaustis calybum generosa metallis. Est q; in mari tusco a continenti distans decem millibus passuum. de qua dixit Plinius cum in alus regionibus effossis metallis terræ sint uacuæ apud ilbam hoc esse mirum: quod sublata renascantur: & rursum de isdem locis effodiantur.

¶ lys ultima cum.y.græco scribitur: dicitur a nostris limus. Vnde limax deducitur.

¶ mber cum.i.latino & sine aspiratione scribitur: deducitq; est a græco per commutationem unius literæ o. in.i. nostrum. nam apud illos dicitur ὄμβρος sine aliqua aspiratione: & ut ait Lucretius: Omnia exigni terra atq; anima nascuntur & imbrem quo imbrices dici uolunt quasi sint imbrem recipientes.

¶ narime cum.i.latino utrobiq; & unico.m. scribitur: dicitur a nostris poetis insula: quæ sita est in tusco mari senuq; campanorum quo mons erat instar æthnæ incendia eructans: de quo in dictione prochyta uidebimus. Quãobrem dixerunt Typhoeam gigantẽ Iouis imperio sub illo compeiri. Virgilius libro æneidos nono Tuq; soluta prochyta alta tremis: durumq; cubile Inarime Iouis imperiis imposta typhoeo. Et Lucanus similiter libro quinto. Homerus uero in secundo iliadis ait: ἔνθα περ ἀτρεκέως ὄρεσι quasi diceret ut a græcis componitur ἐναρι ἀσίν: hoc est in arimis montibus optimis

¶ nachus cum.ch.aspirato scribitur: fuit pater Ionis & primus qui apud argiuos regnauit: cui Phorone⁹ fue esse dicit. hic a se fluuium achaiæ inachum nominauit: qui argolicum persecat trachinis & ab inacho inachius chia chiũ deriuatur: dicente Virgilio libro Georgicorum tertio: Inachiæ Iuno pestem meditata iuuencæ. Et libro undecimo æneidos: Vltro inachias uenisse ad urbes Dardanus.

¶ nachus cuꝫ.ch.aspirato & i.latino scribitur: patronymicũ est femininuꝫ deductũ ab Inacho. nam sic quoq; Io filia Inachi cognominat': & facit in genitio inachidos Martia.in.xi. Nec potit inachidos lumina ne fatuat

¶ dathyrsus cum.th.aspirato & y.græco scribitur: fuit rex scythaꝫ: filius Sauli scythaꝫ regis.

¶ ndia cum.i.latino utrobiq; scribitur: regio est orientalis asiæ terminus: quæ (ut omnes attestant) ab indo fluuio nomen assumpsit: itaq; ab oriente incipiens usq; ad asiam ex occidentali parte protenditur: ex meridiana uero usq; ad indicum mare: ex septẽrione uero usq; ad caucasuꝫ. at indus ille fluuius teste Herodoto libro historiarum quarto solus post nilum crocodilos producit.

¶ ntyba cum.t.exili & y.græco in penultima scribitur: herba est capillosa & amara: cuius tenues capilli segetes ambiunt & necant: dicente Virgilio libro Georgicorum primo:

Strymoniaq; grues & amaris intyba fibris.

Et (ut quidam uolunt) eadem dicitur cichorea: quod nobis minime uidetur.

¶ no cuꝫ.i.latino absq; aspiratione scribitur: fuit Cadmi filia ex Harmione coniuge: uxorq; Athamatis regis thebarum: & Liberi patris nutrix: nouercaq; Phryxi & Helles: eadem cum Melicerta filio in mare præcipites se dedisse narrauit Ouidius libro metamorpho.iiii. eadẽ teste Cicerone de natura deoꝝ a græcis dicit' Λευκοθέα hoc ẽ alba dea: a nobis uero Matuta: quæ aurorã significat. unde matutin⁹ Priscia. teste derivat'.

¶ nclytus prima cum.i.latino: penultima cuꝫ.y.græco: & absq; aliqua aspiratione scribit': deducitur q; a κλῦτος quod altum & clarum indicat: quasi nobilis sit & eximius.

¶ ntaphernes cum.t.exili scribitur: fuit nobilis persarum⁹ ex his: qui cum Dario in magũ coniurauerunt ut

in dictione Darius uidimus.

I o cum.i.latino scribitur:fuit Inachi argiuorũ regis filia a Ione ardenter amata.de qua Ouidius metamorphoseos primo omnia pertractauit.hæc cũad ægyptios pergeret dicta fuit Isis & Osiri Ionis filio: qui post mortem dictus fuit Apis nupsit:ut in dictione Osiris uidebimꝰ.Et declinatur in genitio huius Ionis & hunc Ionis:& hanc Ionem.Plautus in uidularia.Quod si argus seruet qui oculeus totus fuit:quem quondaꝫ Iuno:uno custodem addidit.

I on similiter scribitur:fuit poeta græcus:de quo sæpe meminit Plutarchus:& latine interpretatur uiola.

I ocasta absq; aliqua aspiratione scribitur:fuit Creontis thebani ex alto sanguine filia:ut sæpius Statius i thebaide:& Seneca in tragœdiis ostenderunt:nupsitq; primum Laio thebanorum regi. Post cuius necem nupsit Oedipo incognito filio:quem postq; regnum abiecisse uidit:& filios Etheoclẽ & Polynicem mutuis uulneribus se confixisse:gladio se peremit:uel(ut alii dicunt)laqueo se suspendit.Eadem habuit fratrem Creõtem nomine:ut ostendit Seneca in initio secundi actus Oedipi.

I ocastus eodem modo scribitur:fuit teste Homero li.x.odysseæ filius Aeoli ex Lepatra coniuge.

I onia cum.i.latino utrobiq; scribitur:græcoꝝ est regio:atq; colonia in extremitate minoris asiæ uersus nos: media(ut scribit Pomponius)inter cariam & æoliam:quam a caria(ut ait Solinus)Mæander filius diuidit accepitq; nomen teste Vitruuio libro quarto de architectura a duce Ionio.nam(ut ait)posteaq; athenienses ex responsis Apollinis delphici cõmuni totius hellados consilio tredecim colonias uno tempore in asiã deduxerunt:ducesq; in singulis coloniis cõstituerunt:& summam imperii potestatem Ioni dederunt: quem etiam Apollo delphicus suum filium in responsis est professus:isque eas colonias in asiam dedixit:& cariæ fines occupauit:ubique ciuitates amplissimas constituit ephesum:miletum:myantha: quæ(ut ait)olim ab aqua uocata fuit:prienẽ samnite:colophona:chiũ:erythras:phaceam:clazomenen:glebedemedites:& ultimo uenit smyrnam.nã & subdit idem author:eam terræ regionem a duce suo Ione appellarunt Ioniam.ibique deorum immortalium templa constituentes cœperunt phana ædificare.Et primo Apollini Panionio ædẽ (uti uiderant in achaia)constituerunt:& eam doricam appellarunt:quod in doricon ciuitatibus primum facta eo genere uiderunt.nõnulli uero alii ab Ione Inachi filia hoc mare ionicum cognominatum uolũt quæ uersa in bouem:& a Iunone oestro exagitata in id mare se iecit.ponitur etiaꝫ alia ioniæ regio a Solino in extremis Italiæ:quam sic quoque dictam dixit ab Ione Nauplochi filia:quam procaciter insidentem uiis Hercules interemit:a qua quidem regiuncula ionicum mare dictum quidam uolunt. Alii uero a superiori ionia eo ꝙ interiacẽtes insulas intra se duodecim ciuitates habentes contineat.& hoc ionium magnum dici uolũt ut Virgilius libro æneidos tertio:Insulæ ionio in magno.Quod uero Italiæ & Siciliæ propinquum est:ionium minus cognominari contendunt.Seruius autem super id Virgilii Ionio in magno inquit.ionii sinũ esse immensum ab ionia usq; ad siciliam & eius partes esse adriaticum arcadicumq; & epiroticum.

I ole cum unico.l.scribitur:fuit filia Eurytii regis oechaliæ:ut in dictione oechalia ostendimus.& in dictiõe hyllus uidimus:qualiter post mortem Herculis ex eius iussu Hyllus uxorem illam duxit.

I opas eũ.i.latino & unico.p.scribit:fuit aphreos rex unus de proceis Didonis:ut punica testatur historia.

I oppe cum.t.latino & duplici.p.scribitur:urbs est maritima palæstinæ:quæ(ut quidam uolunt)regia fuit Cephei patris Andromadæ. hæc referẽte Solino i collectaneis:& Plinio libro quinto naturalis historiæ:fuit antiquissima omnium urbium in toto orbe utpote ante inundationem terrarum condita.Quin & ostendit saxum:quod uinculorum Andromadæ uestigia adhuc retineat:quam expositam bæluæ(ut ait Solinus)non irritus rumor circumtulit.nonnulli uero alii non soppem palæstinæ:sed aliam indiæ urbem fuisse dicunt:ubi Andromada marinæ bæluæ fuit exposita:cum dicat Ouidius libro primo de arte amãdi:

Perseus andromaden nigris portauit ab indis.Et Sappho ad Phaonem:

Candida si non sum placui cepheia perseo
Andromade patriæ fuscæ colore suæ.

Ego uero etsi ex æthiopiæ indicæ partibus illam fuisse confitear:ad Ioppem tamen palæstinæ deductã existimo:cum bæluæ exponenda fuit.

I ota cum.t.exili scribitur:nomen est litteræ græcæ:quæ formam habẽ nostri.i.latini:de qua Martialis i fine libri secundi inquit:

Vnam de titulo tollere iota potes.de quo in dictione beta.

I phe fuit teste Homero in decimo odysseæ filia Aeoli ex Lepatra coniuge.

I phinassa cum.i.latino utrobique & duplicato.s.scribitur:fuit una ex filiabus Proeti argiuorum regis:quæ post liberationem suam & sororum nupsit Melampo liberatori:ut uidebimus in dictione Proetus. fuit & alia eiusdem nominis Agamẽnonis ex Clytemnestra filia:ut libro iliados nono monstrauit Homerus.

I phis cum.i.latino utrobique scribitur:fuit teste Homero libro iliados nono Patrocli amica:quam Achilles euersa urbe in scyro quæ troianis auxilia miserat:inde raptam amico donauit.

I phicrates cuꝫ.i.latino &.c.&.t.exilibus scribitur:fuit teste Aemilio Probo:& Plutarcho:uir athenien sis nõ

tam magnitudine rerum gestarum q̃ disciplina militari nobilitatus. talis enim dux fuit ut non solum ætatis suæ cum primis compararetur: sed ne de maioribus quidam natu quisquã anteponeretur: multum in bello est uersatus: sæpe exercitibus præfuit: nunquã sua culpa male rem gessit: semper cõsilio uicit: tantũq; eo ua luit ut multa in re militari partim noua attulerit: partim meliora fecerit.

I phidamas cum. i. latino scribit: fuit teste Homero libro. xi. iliados: Antenoris filius corpore lato atq; ge rosqui ab Agamẽnone interemptus fuit bello troiano.

I phigenia cum. i. latino tribus in locis: & .ph. aspirato scribitur: fuit Agamẽnonis filia ex Clytæmnestra. hãc (ut poetæ ferunt) dũ Agamẽnon i aulide famosissimo portu boetiæ ceruã Dianæ ignarus occidisset: & ob id Diana a græcis uentos abstulisset: responso habito: ut Agamẽnonio sanguine dea placaretur. impetrata Vlyxis alu a matre Clytæmnestra sub colore facti matrimonii cum Achille immolare parabant: sed miserationem numinis: oblata a Diana pro ea ceruã: Iphigeniam in tauricã regionem uentis deportauit: ubi operãte dea a Rege Thoante eius sacris præposita fuit: quæ ipsi Dianæ ex humano sanguine fieri consueuerant. unde ait Chorus apud Senecam in octauia:

Leues auræ zephyriq; leues
Tectam quondam nube æthereã:
Qui uexistis raptam fauæ
Virginis auæ iphigeniam.

Post hæc ut dicit Ouid. libro quarto de tristibus epistola quarta: Oresles Iphigeniæ frater mactata Clytæmnestra matre: & Aegistho patruele adultero ob ultionem patris factus exul: & regno pulsus: ac rapta sibi a Pyrrho Hermione coniuge insanus efficitur: ob quod liberandus a Pylade socio in tauricam regionẽ ad aram Dianæ deducitur: sed cum gentes illæ alienigenas pro hostis Dianæ immolandis capere cõsueuerint Oresten tunc ipsum forte aduenientem ceperunt. Qui a sorore Iphigenia cognit⁹ occisio Thoante Rege ipsa Dianæ simulacrum absconditum in fasce lignorum sustulit: atq; cum fratre Oreste aufugit: qui tandẽ ad italiam uenientes in aricia simulachrum locauere. unde & teste Herodoto libro historiarum. iii. Iphigenia ipsa deinde apud tauricos pro dea habita & honorata fuit.

I phthume cum. ph. & .th. aspiratis atq; .i. latino scribitur: fuit teste Homero in odyssea una ex filiis Icari.

I pidamas cum. i. latino utrobiq; scribitur: fuit teste Orpheo unus ex argonautis.

I phœclas cum. i. latino & .e. exili scribitur: fuit filius Amphytrionis: & frater Herculis habuitq; filiũ nomine Iolaum: ut ostendit Hesiodus in aspida.

I phœtis cum. i. latino & .t. exili scribitur: fuit teste Homero libro octauo iliados: uir troianus: quem Virgilius libro æneidos. ii. maximũq; armis dixit: huius filius Archeptolemus fuit auriga Hectoris: post mortẽ Enephei prioris aurigæ.

I ris cum. i. latino utrobiq; scribitur: dicitur a poetis Iunonis nuntia: immo & Iouis: ut sæpissime ostẽdit Homerus: hanc libro. xi. iliados dant idem Homerus habere alas ex auro & pedes ex aura: & ut Seruius super quintum æneidos: ex magna parte seruatur: ut Mercurius ad concordiã: Iris ad discordiã mittatur. Vnde græce dicit ἐρίσ: quæ lis é: & discordia dicitur: inuenitq; pro arcu quem uariis coloribus in cælo cernimus: ob quod dicitur thaumantis. i. admirationis filia: quæ ex illius uarietate coloribus nascitur. nam θῶυ aut græce latine admiratio interpretatur. Est etiã Iris teste Plinio libro. xxi. naturalis historiæ: herba suauissimi odoris (cuius radicem in unguentis & medicinis commẽdari dicit) laudatissima in illyrico locis siluestribus. habetq; caulẽ cubitalẽ & rectũ: floremq; diuersi coloris: specie ficut arcus cælestis: unde nomẽ assumpsit.

I roma cum. i. latino utrobiq; scribitur: eius tamen prima apud græcos est ei diphthongus: sed quidam abiiciunt. e. & retinent. i. producta: ami cõtra abiiciũt. i. & retinent. e. similiter pductã: ac scribunt eroma. quã deriuatur ab ἴ ρω: quod est dico: & inde ἴ ρωνι ουσι in uoce passiua: quod est cauillor. unde ironiam illusionem interpretati fuerunt: nam figura est cui aliquid per contrariam & illusionem effertur: ut Horatius:

Optat ephippia bos piger optat arare caballus.

Vnde teste Seruio: Tunc quoq; fit cui aliud uerba: & aliud continet sensus: ut Virgilius libro. iii. æneidos

Egregiam uero laudem: & spolia ampla refertis
Tuq; puer tuus magnum & memorabile nomen.

I sthyros prima cum. i. latino: sequens cum. ch. aspirato: &. y. græco scribitur: & latine fortis interpretat': quã deriuatur ab ἴ σχύω: quod est præualeo: habetq; accentum in prima.

I sagogé cum. i. latino & unico. s. scribitur: q̃q; in uitio apud græcos sit ei diphthong⁹: sed a nostris abiecto e. retinetur. i. longa: & dici potest introductio. Nam componitur ex ἐίς: quod est in: & ἄγω duco. Vnde εἰσαγωγὴ ductio.

I - fasis cum. i. latino & .s. diphthongo scribitur a græcis. hic teste Libano sophista græco fuit romæ tempore Domitiani declamator admirandus. de hoc meminit Quintilianus libro duodecimo de institutione oratoria: quam de genere dicendi pertractans ait: Transeo plurimos Lycurgum Aristogitona: & his priores Isæum Antiphontẽq; quos ut homines inter se genere similes: differentes diueris specie. Iuuenalis etiã in tertia

satyra cum ait de græculis:Ingenium uelox audacia perdita sermo Promptus & isæo torrentior.ede quid illum Esse putes:hunc etiam Plinius nepos:qui eisdem temporibus fuit:plurimum laudat in quadam epistola inquiens:magna Isæum fama præcesserat:maior inuentus est: summa est facultas:copia: ubertas:dicit semp ex tempore:sed tanquã scripserit diuisermo græcus immo atticus:præfationes tersæ graciles dulces: graues interdum & erectæ:posit controuersias plures:electionem auditoribus permittit:sæpe etiã partis surgit:iam igitur incipit:clarum omnia ac pene pariter ad manum sensus reconditi occurrant uerba: sq; qualia quæsita & exculta multa lectio:in subitis multa scriptio elucet:proœmiatur apte:narrat aperte:pugnat acriter:colligit fortiter:ornat excelse:postremo docet:delectat:afficit:quod maxime dubites crebra anthymemata syllogismi circũscripti & effectus:quod stilo quoq; assequi magnum est.incredibilis memoria:repetit altius:quæ dixit ex tempore:ne uerbo quidem labitur ad tantam φροντιν studio & exercitatione peruenit.nam diebus & noctibus nihil aliud agit:nihil audit:nihil loquitur:annum sexagesimum excessit:& adhuc scholasticus tantũ est.quo genere hominum nihil aut sincerius:aut simplicius:aut melius.nos uero qui in foro uersq; litibus terimur multum maliciæ (q̃uis nolimus) addiscimus:schola & auditorium ficta causarum res inermis:innoxia est:nec minus felix senibus præsertim.nam quid in senectute fœlicius:q̃ quod diuersissimum est in iuuenta. Quare ego Isæum non disertissimum tantum:uerũctiam beatissimum iudico. hæc de illo Plinius præfatus scripsit. At uero contra uel ex inuidia:uel ex alia quauis causa Quintilianus libro.x.de institutione oratoria dixisse uidetur:cum ait declamatores quosdã peruersa docet ambitio:ut exposita cõtrouersia protinus dicere uelint:quam etiam quod est in primis friuolum ac scænicum uerbum pronũt: quo incipiant:sed tam contumelios os in se ridet inuicẽ eloquentia:& qui saltis eruditi uideri uelint:stulti eruditi uidentur.

I Sandrus cum.i.latino scribit':fuit filius Bellerophontis.

I Sper.i.latinum scribitur:fuit teste Herodoto li.historiarũ.i.urbs a babylone distans itinere dierũ.viii.apud quã fluuiꝰ est nõ magnꝰ:is similiter cognominatꝰ:q bitumẽ (ut ait) structuræ totius babylonis submiserunt

I Sis per.i.latinum utrobiq; scribit':fuit filia Inachi argiuorum regis.dicta primo Ioxat in ea dictione uidimꝰ de qua latius uidebimus in dictione Osiris:& declinatur genitiuo Isidis & Isis:sicut Paridis & Paris. Iuuenalis in satyra Credo pudicitiam: Vt spargat in ædem isidis antiquo quæ proxima surgit ouili. idem & i ea quæ incipit Scire uelim:Nuper enim repeto phanum isidis:sed q etiã faciat hiuius Isis ostendunt poetæ cũ ponunt in accusatiuo Isim. Lucanus circa finem libri.viii. Nos in templa tuam romana recæpimus ism:nisi dicamus eiusmodi genitiuũ non semper accusatiui regulam sequiuntur thybridas thybrim.

I Sidonis absq; aspiratione:& per.i.latinum ubiq; scribit':habetq; accentum in penultima:ut uidebimꝰ in dictione profodia:nomen est uiri proprium:quod multi peruerse scribunt inter quos Apuleius grammaticꝰ alias præstantissimus aspirari uoluit:quod inter græcos nunq̃ emendate comperit.

I Sion cum.i.latino scribit':fuit filius Phlegyæ:& pater centauroꝝ:de quo uidimus in dictione centaurus.

I Smenius cum.i.latino scribitur:fluuius est boetiæ:fic quoq; cognominatus teste Diodoro libro historiarũ v.ab Ismeno filio Pelasgi.

I Ster absq; aliqua aspiratione:& per.i.latinum in initio scribitur:est maximus fluuiorum europæ:alio nomine uocatus danubius:ut Ouidius libro.i.de ponto:Ripæ uicina binominis istri. Oritur teste Plinio lib.iiii. naturalis historiæ in germania iugis montis noriæ:ex aduerso oppidi gallorum scauri:qui uersus septẽtrionem per innumeras lapsus gentes immenso aquarum auctu:in finistris germanos linquens: & a dextris teutonicos:cum primum in illyricũ uenit:mutato nomine ister dicitur:& longissimo peracto cursu septemq; diuisus hostiis secundum Solinum:uel sex secundum Plinium in mare ponticum defluit:ut late prædicti auctores exequi sunt.& Aristoteles libro.ii.meteoroꝝ ait:singula ora tanta esse: ut in sexaginta milia passuũ longitudinis mare cingant.

I Stria absq; aliqua aspiratione:& per.i.latinũ utrobiq; scribitur:ponitur locus ab Herodoto libro historiarum.ii.iuxta pontum:ad hostia istri:quem incolere dixit milesiorum colonos:& ab istria absq; aspiratione deducitur teste Pompeio histrio:quæ apud nos aspiratur:ut in ea dictione uidimus.

Isthmos cum.th.aspirato scribitur:dicitur hoc nomine ea terræ strictura:quæ inter duo maria concluſa iter porrigit ad cheronesum:dicente Ouidio in quarta epistolarum heroidum:Aequora bina suis oppugnant fluctibus isthmon. Et tenuis tellus audit utrunq; mare:eadem in octaua:Qua duo porrectus longe freta detinet isthmos Vecta peregrinis hippodamia rotis. Et Lucanus libro.i. Gracilis mare separat isthmos: suntq; duo celebres achaicus:super quo fuit urbs corinthi:& thracius super quo teste Plinio li.iiii.naturalis historiæ:cardia similiter ciuitas fuit.

I Smarus absq; aspiratione & unico.r.scribitur:mons est thraciæ teste Seruio super decimum æneidos: & in bucolico:& (ut refert Vibius) in quadam sui parte asperrimus est & incultus:in residuo uero fertilis uineis & oliuis:Quin etiam clarissimus est Orphei incolatu:& inde ismarius:ut Ouidius in prima epistolarũ: Dictus es ismarius isse per agmen equis.

Super hoc monte fuit ismara ciuitas ciconũ:qui gentes fuut thraciæ de qua meminit Virgilius li.x.cum ait

Et tris quos idas pater: & patria ifmara mittit. hanc teſte Homero libro. ix. odyſſeæ Vlyxes a troia diſcedés deſtruxit: quã iam maronium uocari in gloſula quadam Honeri comperi.

I Socrates abſq; aliqua aſpiratione & per. i. latinam ſcribitur: fuit græcus orator clariſſimus Gorgiæ auditor multorum philoſophorum præceptor eximius: ut Macrobius atteſtatur. hic teſte Quintiliano in diuerſo dicendi genere nimius fuit & compoſitis & palæſtræ magis q̃ pugnæ accómodatus. omnes dicendi ueneres ſectatus in inuentione facilis: honeſti ſtudioſus: in compoſitione adeo diligens: ut cura eius reprehendatur huius orationes adhuc extant: quas maxima ſemper cum uoluptate lego.

I ſus cum unico. s. ſcribit: fuit filius noctuis Priamiade quo in dictione animus nidimus.

I talia græcus uocabulum eſt: & cum unico. l. & i. latino utrobiq; atq; r. enim ſcribit: regio eſt europæ & oĩs totius orbis celeberrima: prius quidé dicta heſperia ab Heſpero Atlantis fratre: a quo & heſperus occidéta talis ſtella cognominata fuit. hic teſte Igino pulſus a fratre ab ea regiõe: quæ nunc hiſpania dicitur: & ea loca ubi nunc é italia occupans heſperiam a ſe ſit priſtinam aliam prouinciam nominauit. At uero Macrobius ſaturnaliũ primo: quem de diei partibus loquitur inquit: ab heſpero ſtella (quam græci heſperam dicũt) dicta eſt italia heſperia: q̃ occaſui ſubiecta ſubiecta ſit. Quod Virgilius libro primo æneidos cõfirmaſſe uidetur cum ait.

Eſt locus heſperiam grai cognomine dicunt.
Terra antiqua: potens armis atq; ubere glebæ
Oenotri coluere uiri: nunc fama minores.

Italiam dixiſſe ducis de nomine gentem. nam poſt cognomen heſperiæ dicta fuit oenotria: ſiue ab optimo uino quod in illa naſcẽtur dixit Seruius ſuper primũ æneidos. oinos græce latine uinum dicit: ſiue ut Varro docet & Pli. li. iii. naturalis hiſtoriæ cõfirmauit: ab Oenotrio ſabinorũ rege in ea regnãte. Poſt hæc uero & italiæ nomen aſſumpſit ab Italo ſiculorum regeq; (ut ait Seruius) uenit ad eas partẽs qua regnauit Turnus: eãq; ſuo nomine uocauit Italiã. unde illud eſt: Fines ſuper uſq; ſicanos: hoc eſt uſq; ad ea loca: quæ ſicani. i. ſiculi ſic quoq; a fratre Itali cognominati tenuere. At uero Ariſtoteles libro politicorum. vii. hæc de italia inquit: Tradunt periti hominum illorum locorum fuiſſe Italum quendam oenotriæ regem: a quo mutato nomine: pro oenotris itali ſint uocitati: eoramq; illam maritimam europæ: quæ eſt inter ſcylaceum & lameticũ ſinum. diſtant uero hæc loca inter ſe meridiei iter. italiæ nomen primum cæpiſſe. hunc ergo Italum tradunt agricultura eã oenotrios docuiſſe: cum prius eſſent paſtores magis: ac palantes: illiſq; leges poſuiſſe: & cõmeſtationes inſtituiſſe primum. hæc ille. ſed Varro ab omnibus diſcordare uidet̃. nam lib. ii. de agricultura ſic ait: Græcia antiqua. prout ſcribit Timæus in hiſtoriis: quas de rebus publicis ſcripſit: tauros uocabat ita los. a quorum multitudine pulchritudine ac forte italiam dixit. Eſt & italiæ pars latium ſic dicta (ut quidã aſſerunt) q̃ in italia inter præcipitia alpium apenninũ lateat. Varro a latino dicium putauit. Virgilius a latẽdo. unde ait libro. viii. æneidos cum Euandrum Aeneæ loquentem induceret.

Primus ab æthereo uenit ſanguis olympo
Arma Iouis fugiens: & regnis exul adẽptis.
Hic genus indocile ac diſperſum montibus altis.
Compoſuit. legeſq; dedit: latiumq; uocari.

Maluit. his quoniam latuit ſaturnius in oris. Idem Ouidius libro faſtorũ primo confirmauit dicens: Dicta quoq; eſt latium terra latente deo: & fuit teſte Solino latũ antiquũ antea a tyberis hoſtibus ad uſq; lyrim amnem: qui campaniæ fluuius eſt: minturnas maritimam urbem curſu mediũ diuidens. Seruius uero ſuper primum æneidos ait uſq; ad fundos urbem campaniæ contineri: & aliud inſuper eſſe latium dixit: quod a fundis uſq; ad uulturnum protenditur. Quare cum antiquum latium heſperiam poſtea cognominatũ ipſe dixerit. uoluit hoc a Virgilio annotari cum dixit libro æneidos. vii. Mos erat heſperio in latio. Rurſus & hæc omnis ora nouiuanq; poſt hæc auſonia dicta fuit. nam ut ſubdit Ariſtote. ad ea quæ ſupra dixit: incolebant inquit eam italiæ partem: quæ ad tyrrhenam uerſa eſt opici qui nunc Auſoni nominant̃. hæc ille: & ut quidam ferunt: ab Auſonio Vlyxis filio: ſic quoq; cognominata fuit. Quodq; nomen duraſſe uſq; ad romanos conſules oſtendit Liuius libro. ix. ab urbe dicens: Minturnas & ueſtinas urbes auſonidum gentem eẽ. Quare dixit Virgilius libro. viii. æneidos: Tum manus auſoniæ & gentes uenere ſicanæ. Sæpius & nomen poſuit ſaturnia tellus. nam poſt hæc quoq; ipſa eadem ora magna græcia nuncupata fuit. Et ut dixit Plinius lib. iii. naturalis hiſtoriæ fluuius ſilaris campaniã a lucania diuidit. erat igitur in campania neapolis ſalernus & caputaranus planicie (qa alia italiæ pars eſt plurimum montuoſa) dictam campaniã multi uoluerunt. Poſt campaniam eſt lucania. poſt lucaniam uero brutium ſiue calabria: quæ uſque in rhegium terminatur. oĩs igitur iam italia inter adriaticum & tuſcum mare ſinuſque superum & inferum in formam ceruis (ut nobis magis placet) extenditur: & a iugis alpium porrecta dorſoq; apenninis montis ſe paulatim attollens uſq; ad rhegini uertice & litora bruttiæ prendit. nã in ultimo ſui in duo cornua ſcindit. Quoq; altoſ (& qđ breuiꝰ é) omũ reſpectat æquor: alterq; ſiculũ i extremitate rhegiũ oppidũ cõtinẽs eꝰ lõgitudo ab auguſta prætoria quæ (ut dixit Pli. lib. iii.) alpineo ſine ſita eſt: & promuntu capuſq; porrigit̃ uſq; ad oppidum rhegium: teſte

Solino decies centena & uiginti milia passuum colligitur. latitudo uero ubi plurimum quadringenta decẽ Vbi minimũ centũ triginta sex milia. umbilicum (ut Varro tradidit) in agro reatino habet. hanc dudum esse Plinio præfato in libro tertio ex latere maris superi rubiconem fluuium pro finibus habuit. Quod Lucanus libro primo prius dixisse uidetur: cum ait: Et gallica certus Limes ab ausonio disterminat arua colõis ita ut a rubicone usq; ad alpes gallia fuerit: quæ cisalpina dicebatur: & non Italia. nõnulli uero hos fines de prouincia quo ad romanos duces: & non quo ad generalem Italiæ situm intelligere uoluerunt.

I thaca cum. i. latino in initio: & th aspirato atq; c. exili scribitur: insula est teste Plinio libro quarto naturalis historiæ ante leucada & achaiam posita: cantatissima quidem domino ulyxeo. in qua mons neritos esse dicitur: a quo tota insula nõnunq; neritos nuncupatur.

I thatus eodem modo scribitur: & cognomen fuit Vlyxis ab itha ca insule susceptum.

I tymoneus prima cum. i. latino sequens cum. t. exili: sequente. y. greco scribitur: fuit teste Homero libro undecimo iliados Hyperochi filius: uir in primis strenuus: & in bello pyliorum cum helidensibus ab Nestore iusculo interfectus.

I thyreus cum. th. aspirato: sequente. y. græco scribitur: dicitur quasi ithyneus: hoc est directus: ab τοῦνω uerbo græco: quod est dirigo. unde epitheton ponitur a Virgilio arcuum parthicorum: cum dixit libro georgicorum secundo:

Ithyreos taxi torquentur in arcus.

I tys prima cum. i. latino: sequens cum. t. exili: sequente. y. græco scribitur: fuit Terei thracum regis filius: qui a matre Progne in frusta defectus patri in cibum datus fuit: ut late monstrauit Ouidius libro metamorphoseos. & libro secundo de sine titulo ait: Atq; sua cursum mare quærũtur itym. & est fabianus: ut dixit Seruius: nam in fabianum conuersum Itym dixere poetæ.

I udæus cum. æ. diphthongo scribitur: nomen est deductum a iudæa: quæ similiter per. æ. diphthongũ scribitur. & prouincia est palæstinæ: quam pulcherrime Solinus in collectaneis descripsit: & iudei populi: quæ gens est teste Plinio libro. xiii. naturalis historiæ contumelia numinum insignis.

I ugurtha cum th aspirato scribit' a græcis: fuit numidiæ rex: de quo Sallustius elegantissimã scripsit historiã.

I ulus cum unico. l. sequente. u. scribitur: fuit Aeneæ filius: de quo uidimus in dictione Ascanius. cuius derivatiuum teste Prisciano libro secundo est Iulius: cum. i. latino post. l. & ante. u. Virgilius libro æneidos primo: Iulius a magno demissum nomen iulo.

Dictionum græcarum: quæ latine scribuntur: & ab. i. littera initium sumunt orthographia finit.

Incipit earum: quæ a. k. consonante scribuntur.

Littera consonans cum eandem habeat in metro potestatem: ac in uoce sonum cum. c. nostra consonante: penitus superuacua esse uidet': ut dixit Priscianus: & ante illum prius dixerat Quintilian': nec ulla prorsus uidet' ratio cur in dictionibus græcis. a. sequenti potius scribi debeat. k. q̃. c. ut nonnulli ex modernioribus absq; ratione uoluerũt: cõperimus etiam Nigidiũ Figulum: quo & Varrone nemo apud romanos doctior habit' fuit: nunq; in cõmentariis suis. k. aut. q. fuisse usum: ideoq; nos omnes dictiones græcas quas latine trãscribendas nouimus per. c. apsum & nõ per. k. ex maiore nostro auctoritate scribemus. Et maxime cum id idẽ Festum approbatissimũ auctorem obseruasse nouerimus.

K yrieleison prima cum. y. græco: & reliquæ cum. i. latino scribunt': dictio est composita ex kyrie quod significat domine: hoc est uocatiuus huius nominis kyrios qui est dominus: & eleison: quod est misereri: hoc est imperatiuum huius uerbi ἐλεάω quod est misereor: sed in compositione p collisionem abiit' primæ dictõis ultimum. e. per modum quem supra uidimus: & proferri debet cum accentu in penultima.

Dictionum græcarum: quæ latine scribuntur: & a. k. littera initium sumunt orthographia finit.

Incipit earum: quæ ab. l. consonante scribuntur.

Abaris cum. r. exili scribitur: nomen est uiri proprii: de quo sæpe Plutarchus meminit

Labdacus cum. c. exili scribitur: fuit Polydori filius filii Cadmi: & frater Laii.

Labynetus cum. y. græco &. r. exili scribitur: fuit teste Herodoto libro historiæ primo uir babylon' filius Nictocris reginæ babyloniæ: & ipse fuit babyloniorum tyrannus.

Labyrinthus secunda cum. y. græco: sequens cum. i. latino: & ultima cũ. th. aspirato scribit': fuit structura pro magna sui parte subterranea: uiarum ambagib' adeo inflexa: ut nemo: qui intrasset posse inde exire diceret': & teste Pli. li. xxvi. naturalis historiæ: in quattuor mundi partibus compertus fuisse primus in ægypto: secundus in insula cretæ: tertius in insula lemni: quartus in clusio italiæ oppido: sed creticus famosior habet': & a poetis græcis & latinis maxie decãtatus: fabricatusq; a Dædalo ingenioso fabro: dicente Ouidio li. viii. metamorpho.

Dædalus ingenio fabræ celeberrimus artis.

Ponit opus: turbatq; notas & limina flexu.

Dicit in errorem uariæ ambage uiarum. Et subdit: Vix ipse reuerti Ad limen potuit: tanta est fallacia tecti.

Sed teste

Sed teste Plinio centesimam tantum portionem labyrinthi ægyptii accepit: quem pro exemplo habuit.

L. acæna cum.æ.diphthongo & c.exili scribitur: genus est uestimenti.

L. achæa cũ.ch.aspirato scribit: græcũ est uocabulũ & numeri pluralis: atq; oẽ genus oneris in se cõprehẽdit

L. aconus cum.c.exili & e.absq; diphthongo scribitur: & facit fœminum laconia & neutrum laconũ: nomen est deductum a laconia: & dicitur laconicus. Virgi. li. Georgicorum. Virginibus bacchata lacenis. i. laconicis

L. aconia cum.c.exili scribitur: promontoria est i achaia siue peloponeso: quæ teste Seruio super quartũ georgicorum: ceraunia dicta fuit. Idem sensisse uidetur Virgilius & Statius in achilleide: cum dixit: Soluerat ceraliq; classem de littore pastor Dardanus. De quo in ea dictione uidebimus.

L. acedæmonia secunda cum.c.exili: & e.absque diphthongo: sequẽs cũ.æ.diphthongo scribit: fuit laconiæ urbs condita a Lacedæmone Iouis filio ex Taygeta: & nonnumq; a poetis declinat Lacedæmon: huius Lacedæmonis. ut Ouidius in prima epistola: O utinam tunc eam lacedæmonia classe petebat Obrutus usanis esset adulter aquis. Hæc eadẽ alio nomine etiã sparta dicta fuit: ut in ea dictione uidebimus.

L. achesis cum.ch.aspirato scribit: fuit una ex parcis: ut uidimus in dictione Atropos. de qua ait Martialis in primo. Nil adiuit penso lachesis: fusosque sororis Explicat: & semper de tribus una rogat.

L. acinium cum.c.exili & i.latino utrobiq; scribit: promontorii est italiæ inter adriaticũ & ionicum mare: sic quoq; cognominatũ: ut in quibusdã Theocriti glosulis comperi: a Lacinio latrone quodam: qui illum inhabitantib; Herculẽ interemptus fuit. Idem Seruius super tertium æneidos: affirmare uidetur. Fuit etiã famosum ex templo Iunonis Laciniæ. ut Virgilius: Attollit se diua Lacinia contra. Eiusq; ex parte orientali: quum crotoniæ: ut ostendit Theocritus in ea æglóga quæ incipit: ΤΥΤΛΟΝ ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΚΩΜΟΣ.

L. acina eodẽ modo scribitur: cognomẽ est Iunonis: a Lacinio promontorio tractũ: sup quo ædẽ habuisse dicimus quã Herculẽ interfectũ Lacinio latrone & loco expiationis cõstituisse in eisdẽ Theocriti glosulis cõperi.

L. acydes cũ.c.exili & y.græco scribit: fuit cyrenæus philosophus Alexidri filius: & nouæ academiæ princeps: atq; Arcesilai successor. Fuitq; uir mire ferueritatis: & ab adolescẽtia studiosus: sed pauper. Habuitq; scholã in hortisquẽ Attalus rex fieri curauerat: quã & Lacydi⁹ est appellat⁹. Mortuus est ex paralysi: quã ex immodica potatione cõtraxerat: cum iam. xxvi. annos in schola regẽda cõsumpsisset.

L. aocoon cũ.c.exili: precedẽte unico o: & duob⁹ sequentib⁹ pleno nomine: hoc est sine synæresi scribit. Nam cum synæresi duo illa o: quoq; primũ est breue: & ultimũ longũ: quia est ω mega: apud illosin unum longũ conuertuntur: & scribitur apud græcos Λαοκοων cum accentu circũflexo in ultima: unde bum⁹ in dictione prosodia. At cum plenum nomen est: habet accentũ acutum in penultima: quod in dictione græca declinata etiam a nostris obseruari debet. ut ibidẽ ostẽdimus. Fuitq; ut nonnulli ferunt: regis Priami filius: & Apollinis sacerdos. de quo Virgili. lib. æneidos. ii. inquit: Primus ibi ante omnes magna comitante caterua Laocoon ardẽs summa decurrit ab arce. Et deinde: ploquit: quẽadmodũ hasta percussit fatalẽ equm a dolosis græcis confictum: ob quod a duobus serpentib⁹ cum duob⁹ paruis filiis postea comprehensus: miserandũ depasciq; ostendit. Verum Euphorion referente Seruio dixit: cum post aduentũ græcorũ ad troiam sacerdos Neptuni lapidibus a troianis occisus esset: quia illos aduentũ sacrificiis non prædixit: & postea Neptuno troiam ipsi sacrificare uellent Laocoon tymbræi Apollinis sacerdos sorte ad id ductus esse solet fieri cum deest sacerdos certus. Et cum hic piaculũ committeret ante simulachrũ nimiũ cum uxore eo: tempore: ob id quoq; una missis draconibus cum suis filiis interempt⁹ est. Et hoc quidẽ habere historiã dicit Seruius: Sed Virgiliũ ad troianorũ execrationẽ aliter interpretatũ fuisse. Cuius rei a Virgilio descriptæ simulachrũ dicit Plin⁹ libro xxxvi. naturalis historiæ: in domo Titi imperatoris romæ suo tempore esse opus omniũ⁹ & picturæ & statuariæ artis præponendũ ex uno lapide cui: ac liberos draconũq; mirabiles nexus de consilii sententia fecere summi artifices Argeander Polydorus & Athenodorus.

L. acrines cum.c.exili & i.latino scribitur: fuit teste Herodoto lib. historiarum primo: uir lacedæmonius missus ad Cyrum.

L. æmargia cũ.æ.diphthongo scribit: dicet⁹ a nostris inglauies. & inde lærnergas gulosus.

L. æna cũ.æ.diphthongo scribit: genus est uestis uestimẽti: quod sup. alia portabat. ut Virgili. in. iiii. Ardebat murice læna. hoc Homerus clamum uocat. ut in ea dictione uidimus.

L. æpherigones prima cũ.æ.diphthõgo: sequẽs cũ.ph.aspirato scribit: populi sunt quidã.

L. æertes cum.t.exili scribit. fuit Acrisii filius & pater Vlyxis: ipso dicente apud Ouidiũ lib. xiii. metamorphoseos: Acrisius illi: Iuppiter huic. Hic cum ob filii absentiã laboriosam uitam duxerit: terno anno post reditũ Vlyxis mortuus est: ut tellus est dicta. Et quia eiusmodi nomina græca terminata in es: mutant etiã nominativi terminatõem in adoclin atiõem receptũ latinã. ut Anchises & Anchisa huius anchisæ: & Laertes ac Laerta huius laertæ. & ablatiuũ etiã fuit in a. Ouidius tertia epistola: Laerta q; satis per quos comitata redirẽ. Nam si diceret Laertes: minime flaret uersus: cum illud. e. breue esset. Sed de his satis superq; uidimus⁹ in dictione Anchises. Quin & notandũ est non solum Laertes trisyllabũ inueniri sed bisyllabũ: quod in patronymico laertiades apud Horatiũ in primo carminũ annotauim⁹. Sic enim antiquissimos textus scriptos cõperimus: Non tu Laertiaden exstiti tuæ genus nec pylium nestora respicis. sunt enim uersus asclepiadei. Alõ

uolunt ab eo uerſu tu abiiciatur: remanetq; non laertiaden exitium tuæ: flareq; uerſu ſine ſynæreſi: ſicut apud Ouidium in heroidibus: Laerteſq; ſenex Telamachuſq; puer. Et apud Horatium in ſecundo ſermonū O Laertiade quicquid dicam aut erit aut non. ubi ea biſſyllabum poſuit. at Ouidius Horatii textum quem adduximus in carminibus. æ. monoſyllabum confirmans in duodecimo ſic inquit: Laertiadæq; fuit tantæ fiducia laudis. ubi aliter uerſus non flaret niſi laertiadæ tetraſyllabum eſſet.

L æſtrygones prima cum. æ. diphthongo ſequens cum. ſ. exili &. y. græco ſcribit: fuerūt teſte Martiano libro vi. in extremo Italiæ uerſus Siciliam gentes feritate famoſæ. ad hos teſte Homero libro decimo odyſſeæ cū diuerteret Vlyxes: & illos aduerſos experiretur unica perdita naue diffugiens peruenit ad Circen. Deinde cum rediens peruenit ad phæaces: & in conuiuio Alcinoi hos & cyclopas humana carne ueſci narrare: tāq; fingentem & mendacem nōnulli aſpernati ſunt. ut Iuuena. in ſatyra: Quis neſcit uoluſi: Fingentem inmanes læſtrigonas atq; cyclopas. Sed id uerum fuiſſe aſſeruit Plinius circa initium libri ſeptimi naturalis hiſtoriæ. ob quod Aulus Gellius libro. xv. noctiū atticarum: præſtantiſſimos inquit uirtute prudentia uirib⁹ Iouis filios poetæ appellarunt: ut Aeacum: & Minoa: & Serpedona. ferociſſimos & inmanes & alienos ab omni humanitate tanq; in mare genitos Neptuni filios dixerunt: ut cyclopa & cercyona & læſtrigonas.

L aius cum. i. latino ſcribitur: fuit unus pater Oedipi. alter filius Polydori filii Cadmi & frater Labdaci.

L amachus cum. ch. aſpirato ſcribitur: nomen eſt uiri athenienſis proprium.

L amius cum. i. latino ſcribitur: mons eſt ioniæ notus fama Endymionis. unde & ipſe Endymion lami⁹ cognominatus eſt. Ouidius li. ſecundo triſtium: In uenerem anchiſes in lunam lamius heros.
In cererem iaſius qui referatur erat. Et libro tertio de arte amandi: Lamius endymeon non eſt tibi luna rubori & reliqua.

L ampia cum. i. latino ſcribitur: fluuius eſt arcadiæ. de quo meminit Statius in quarto thebaidos cum ait: Cadenſq; ingis lampia niuoſis.

L ampſacum cum. m. ante. pſ. & c. exili ſcribitur: fuit teſte Ciceron libro tertio uerrinarum oppidum in helleſponto clarum & nobile: cuius ciues lampſaceni dicūtur: quæ dictio abſq; æ. diphthongo ſcribitur: ex eo oppido oriundus fuit Priapus: qui teſte Seruio ob magnitudinem uirilis membri ab aliis cuiꝰ pulſus fuit & teſte Pli. li. quinto naturalis hiſtoriæ: eam urbem Homerus adraſtiam uocitauit.

L amperia cum. r. exili &. i. latino ſcribitur: fuit Solis filia ex Neæra ſorore Phætuſæ. hæc tranſeunte Vlyxe patri armenta cuſtodiebant: ut uidimus in dictione Phætuſa.

L ampheus cum. ph. aſpirato ſcribitur: mons eſt arcadiæ teſte Pli. libro quarto naturalis hiſtoriæ.

L angua cum. i. latino ſcribitur: fons eſt in nemæa filua arcadiæ ut oſtēdit Statius in quarto thebaidos: & nos ſupra uidimus in dictione Hypſiphile.

L aphithæ ab aliquibus cum. ph. aſpirato: a nōnullis cum. p. exili: uidelicet lapithæ: & ultima cum. th. aſpirato ſcribitur: fuerunt in theſſalia alpeſtres populi: qui bella cum centauris geſſere. unde Virgilius li. georgicorum ſecundo ait: Et magno ilaū laphithis cratere minantē. de quibus in dictione centauri uidimus.

L apathum cum. p. exili &. th. aſpirato ſcribitur: herba ea eſt: quā ſolo radicis nomine a uulgo cognominari exiſtimo: eamque uſque ad tria cubita deſcendere dixit Plinius libro. xviii. naturalis hiſtoriæ ubi plura de lapatho loquitur.

L arius cum. i. latino ſcribitur. Quādam græcum nomen eſſe putāt. & a λᾱρὸς ause: quæ latine fulica dicitur deductum. nam lacus eſt Italiæ teſte Seruio ſuper ſecundū georgicorum uicinus alpibus: apud quē fulica maxime abūdat. Idem iuxta Catonem in originibus per ſexaginta tenditur miliaria. & larius huius lacus fecit: ſicut Iulius Iuli Mercurius Mercurii.

L ariſſa cum. i. latino & duplici. ſ. ſcribitur: fuit theſſaliæ urbs. & ob uicinitatem: quam habebat ad pthiaꝫ (ut dixit Seruius) Achillis eſt dicta patria: dicēte Virgilio libro æneidos ſecūdo: Quos neq; rydides nec lariſſæ⁹ achilles. & Lucanus libro ſexto ciuitates theſſaliæ cōnumerans ait: Atq; olim lariſſa potens.

L ariſe: quæ cum. i. latino & unico. ſ. ſcribitur: urbs eſt æoliæ: ut ſcribit Herodotus libro hiſtoriarum primo.

L arodit cum unico. r. ſcribitur: populi ſunt teſte Horodoto libro hiſtoriarum quarto in aſia ſcythica.

L aodonia cum. o. poſt. a. in ſecunda: & per. i. latinū in penultima ſcribitur: fuit teſte Homero libro ſexto iliados filia Bellerophontis: quæ ex compreſſu Iouis effecta grauida dum Sarpedane genuit. Sed Laodamiæ (ut ait Homerus) Diana irata mortem attulit.

L aomedon cum. o. poſt. a. ſcribitur: fuit filius Ili regis troiæ: cuius omnē genealogiam poſuit Homerus uſq; ad Hectorem & Aeneam: de qua in dictione Priamus plene uidebimus.

L aodocea cum. o. poſt. a. & c. exili: atq; i. latino ſcribitur: nomen fuit prouinciæ.

L aodice cum. o. poſt. a. & i. latino: atq; c. exili ſcribitur: fuit una ex filiabus Priami formoſa quidem: & quæ Helicaoni filio Antenoris regis thraciæ nupſit: ut oſtendit Homerus libro iliados quarto: altera fuit Agamēnonis filia ex Clytæmneſtra: ut idem libro octauo iliados enarrauit.

L aodicus cum. o. poſt. a. & per. i. latinum: atque. c. exili ſcribitur: fuit teſte Homero libro iliados quarto: Antenoris troiani filius.

L aodocus ẽſt.o.poſt.a.& ante.e.exile ſcribitur:fuit teſte Homero libro octauo odyſſee:Alcinoi regis pluraꝝ cum filius.Item & Laodamas altee ἀ λαὸς θεὰ ἐς ἀλκινόοιο.

L atona cum.t.exili ſcribitur:fuit Cœi Titani filia:dicente Niobe apud Ouidium libro.vi.Neſcio quam audetis natam titanida cœo Latonam præferre miſi.fuit q; mater Apollinis & Dianæ:quæ ab illa Latonia dicit'. Virgilius:Aſtrorum decus & nemorum latonia cuſtos.

L atomiæ cuj.t.exili ſcribitur:dicuntur a noſtris lapidicinæ.Nec apud nos ſingulare habet q̃q; apud græcos λατόμιος comperim in ſingulari.at in plurali dici poſſunt quaſi λίθου id eſt lapidum Tonſiles incſiones. unde Liuius in bello macedonico ſcribit.M.Catonem ſuperiorem:qui dictus eſt cenſorinus in cenſura feciſſe atria duo martium & titium in latomiis.idem in ſexto libro belli punici ſecundi incendium romæ deſcribens ſic ait:Cõprehenſa poſita priuata ædificia:neq; n.tunc baſylicæ erant comprehenſæ latomiæ:forumque piſcarium:& atriũ regium:ædes uix Veſtæ defenſa.

L atymnius cum.t.exili &.y.græco:ſequente in ultima.m.ante.n.ſcribitur:mons eſt eariæ ſuper quem Endymiona etiam obdormiuiſſe dicunt poetæ:ut Cicero refert libro primo de queſtionibus tuſculanis.

L atro cuj.t.exili ſcribitur:dicho eſt græca teſte Seruio ſuper.xii.æneidos circa initiũ.& deducta λατρεύω: quod eſt ſeruio.nam (ut ipſe Seruius inquit) latrones dicuntur obſequi & ſeruire mercedes & conducti milites uocantur latrones.Et ſubdit:moris autem erat:ut hos imperator circa ſe haberet:& primos mitteret ad omne diſcrimen.nam ut dixit Virgilius latronis telo.i.uenatoris ſimam leonem ideo dixit:quia etiam uenatores operas ſuas locare conſueuerunt. Varro tamen dixit hoc nomen poſſe etiam latina; habere etymologiam:ut latrones dicti ſint:quaſi laterones:quia circa latera legũtur:quos nunc ſatellites uocant.una tamen eſt ſignificatio licet diuerſa etymologia.

L æna prima cum.e.abſq; diphthongo:ſecunda cum.æ.diphthongo ſcribitur:græcum eſt uocabulũ:quod leonem fœminam indicat. Virgilius in Alexi:Torua leæna lupum ſequatur.Et libro georgicorũ tertio:Catulorum obſita leæna. Vbi dixit Seruius:leæna græcum eſt:ſicut draceæna.nam nos hic & hæc leo dicimus. lea namq; uſurpatum eſt:quia in.o.exeuntia maſculina ex ſe fœminina non faciunt:ut ſullo latro leo.Sane an inter omnem uitam leæna unum pariat:ut ſcripſit Herodotus libro hiſtoriarũ tertio:uel plures gignat & educet catulos:ut uoluit Homerus:ab Ariſtotele in li.de animalibus determinatum fuit plene.

L ebes cum.e.abſq; aliqua diphthongo ſcribitur:& eſt teſte Porphyrio ſuper nonum iliados:Homeri libruj mas æneum in quo res bulliunt.

L eleges cum unico.l.& abſq; diphthongo ſcribitur:populi ſunt:quos (ut nõnulli ferunt) alio nomine theſſalos uocitamus:quaſi λελογισμένους:hoc eſt rationales:quia cæteris græciæ populis præſtare uidebantur.Lucanus de theſſalia loquens ait:Mox lege regum dextra preſſum defendit aratro.Herodotus uero lib. hiſtoriarum primo dicere uidetur hos illos maximos fuiſſe populos:qui poſtea cares uocati fuerunt.

L eſſus cum.e.&.s.exilibus ſcribitur:uerbum eſt græcum:& apud illos in neutro genere λέκτρον dicitur. Euripides ἔκθου inquit: λέκτρα γαμέτιν. Homerus ſimiliter in batrachomyomachia.

L eda cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit Tyndari regis coniunx:cum qua louem ſub forma Cygni concubuiſſe dixere poetæ. Eamq; ouum unũ peperiſſe:ex quo nati ſunt Caſtor & Pollux. Sed quod duo oua ediderit:intelleXiſſe uidetur Horatius cum dixit:Nec gemino bellum troianum orditur ab ouo.Fuit etiam mater Helenæ.& a Leda ledæus cum.æ.diphthongo in penultima deriuatur. Virgilius li.æneidos tertio: Ledæam hermionem laconidæq; cydoneos.

L emnos cum.m.ante.n.ſcribitur:inſula eſt ex cycladibus ægeo mari circunfluens quam Iuno Vulcanum filiũ cum eum turpem peperiſſe conſpiceret:e cælo deiecit. Hic poſtea cum deorum faber effectus eſſet:ad hanc inſulã ab ætna refocillatiõis cauſa redire ſolebat.ubi ut ait Statius libro.v.thebaidos:Lemnus igniferæ teſtus reſpirat ab ætna:Veſtit athos nemorumq; obſcurat imagine pontum.

L enæus prima cum.e.abſq; diphthongo ſequens cum.æ.diphthongo ſcribit'.nomen eſt Bacchi deductum a λῆνος:quod eſt torcular. Virgi.li.georgicorum ſecundo:Hinc pater o lenæe ueni.

L eochares cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit ſculptor ſua ætate eximius.de quo uidebimus in dictõe mauſolus

L eonides cum.i.latino ſcribit':fuit nobilis ſparta:& deide rex eo modo quo ſpartani regem habebant. Hic non modo tuenda contra Xerxem egit:ſed pene incredibiliaut apud græcos Herodotus libro hiſtoriarum ſeptimo:& apud noſtros Iuſtinus libro epitomatum ſecundo:oſtenderunt.Quin & genealogiam traxiſſe ab Hercule oſtendit idem Herodotus in eodem libro cõnumerans omnes eius progenitores uſque ad Hyllum & Herculem.Fuit & alius Leonides Alexandri magni pedagogus:qui teſte Quintiliano li.primo: de inſtitutione oratoria cum quibuſdam uitiis imbuit:quæ robuſtum quoq; & magnum regem ab illa inſtitutione puerili perſecuta ſunt.

L eitus cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:fuit teſte Homero libro ſecundo iliados: unus ex quinq; boetiorum principibus:qui ad troiam uenere.

L erna cum.e.abſq; diphthongo ſcribit' regiuncula quædam eſt in arcadia:ſic quoq; a Lerno rege cognomi nata:iuxta quã fuit argos.iuxta quam fuit Argo oppidum unde græci Argiui dicti ſunt ut uidimus i dictõe

Argos. Et a lernas lernæus cum .æ. diphthongo deducit. unde lernæa palus: in qua fuit hydra quinquaginta capitum ab Hercule postea interfecta: ut uidimus in dictione hydrus. Ideo ait Virgi. libro æneidos octauo
Lernæus turba capitum circumstetit anguis.

L ethargus prima cum .e. absq; diphthongo: sequens cum .th. aspirato scribit. ille dicitur qui obliuione patit. & defendit a λήθη: quod est obliuio. unde etiam lethæus.

L ethæus eodem modo scribit. & eandem habet derivationem. potestq; latine dici obliuiosus.

L ethum eodem modo scribit: ponitur a nostris pro morte. & a λήθη quod est obliuio teste Festo traducta est. Alii teste Prisciano in decimo latinum faciunt: & a leo uerbo simplici nasci dicunt: quod in usu sic quoq; non est: sed in compositione deleo deleui habetur. unde leuiq; dici uolunt: quia uitam delear. quod si sic cet absq; aspiratione scribi deberet. Sed magis placet græcum esse: & a λήθη deduci. unde etiã teste Solino fluuius ille: qui in aphrica iuxta heroniee urbem fluit: lethes hoc est obliuionis amnis uocatur: quem ut ait putant inferna inundatione prorumpere: & apud priscos uates lethe x obliuionis commemoratur. De quo Lucanus libro octauo meminit cum ait: Quam iuxta lethes tacitus prælabitur amnis: Infernis ut fama trahens oblivia uenis. Et inde lethargus & lethæus: ut supra uidimus. At uero lætum quod latinum est: & a leo descendit: eo quod ex lætitia quis faciem delatare dicatur: cum .æ. diphthongo & .t. exili scribit. Idque appellamus: quod aspectu gaudium promit. Nam gaudere proprie est intrinsecus: Lætari extrinsecus. Et qa natura sic institutum est: ut quæ bona corporis habitudine sunt alacriora: quæ uero debili triaora sint: eo fit ut pinguia uocemus læta: ut latas oues: lætos greges: læta armenta. & hinc transferimus ad similia: ut ad segetes: ad uites: ad oliueta: ad cæteras arbores. Vnde quemadmodum illa ita hæc quoq; qualia sint: declarat aspectus. Verumtamen non appellantur homines læti ob fœcunditatem: pinguedinem: pulchritudinem: grauitatem. & similia. Sed ob ea quæ tantum in nostros usus cedunt: lætitiam nobis uoluptatemq; parientia. Qua sane regula multifariam lætum & sine ambiguitate in utendo suppeditabit. Vnde apud Seruiũ signi ficat fœcũdum pinguem: grauidum: pulchrum: unde. & multa alia: quæ ex Virgi. annotauit.

L eucothea cum .c. exili: & .th. aspirato scribitur: fuit filia Cadmi ex Hermione cõiuge: quæ & alio nomine dicta fuit Ino uxor Athamantis regis thebarum. quæ ut maritum suum furere conspexit: cum Melicerta filio in mare præcipitem se dedit. Et ut ait Cicero de natura deorum dicta fuit a græcis quidem Leucothea: a nostris uero Albunea: seu alba dea. Nam λευκὴ alba dicitur: & θεὰ dea. Ab aliquibus uero interpretatur Matuta etiam græco uocabulo. quæ ab Homero ponitur pro Aurora. Vnde teste Prisciano matutinum derivatur. At uero Melicertam Palæmona dixerunt: dicente Ouidio: Leucotheaq; deam cum matre palæmona dixit. Sed a nostris Portunus cognominatus est.

L eucothoe secunda cum .e. exili: penultima uero per .th. aspiratum sequente .o. uocali scribitur: & alia fuit a superiori. nam a θέω: quod est curro derivatur: quasi alba fuerit & currens. fuit Orcami ex Eurinome filia: illa dicente apud Ouidium li. metamorphoseos quarto:

Rexit achimenias urbes pater orcamus: usque
Septimus a prisco numeratus origine belo. Et paulo prius dixerat:
Tempore leucothoe matrum oblivia fecit
Genitrix odoriferæ: quam formosissima partu
Edidit eurynome. & reliqua.

L eucippus cum .e. exili contra græcorum grãmaticas regulas: & .i. latino: atq; duplicato .p. scribitur: fuit philosophus eleates patria. secundũ uero quosdam alios subderites: & fuit Zenonis auditor.

L eutychides secunda cum .t. exili sequente .y. græco: atq; .ch. aspirato: & .i. latino scribit: fuit teste Herodoto li. historiarũ sextorum lacedæmonius in indicis Demarati: post cuius fugam constitutus fuit spartanorũ rex.

L eucargillon cum .c. exili: & .a. latino: atq; duplicato .l. scribitur: dici potest latine candida argilla.

L eucas cum .c. exili scribit. insula est teste Pomponio disposita contra sinum ambracium iuxta epirum: habẽs montem altissimum. & est memorabilis victoria Augusti contra .M. Antonium & Cleopatram. Eadem fuit hactenus continenti coniuncta: ut ostendit Ouidius li. metamorphoseos .xv. cum ait
Leucada continuam uteres habuere colonis:
Nunc freta circueunt. & reliqua. Est etiam leucas oppidũ percelebre in acarnania parte epiri: olim teste Plinio nisi nomen: & a leucas deducitur leucadius. Virgi. li. æneidos tertio:
Mox & leucadii rumbosa cacumina montis.
Et formidatus nautis aperitur apollo.

L ynus prima cum .y. græco: sequens cum .æ. diphthongo scribit: ut in antiquis exactisq; marmoreis inscriptionibus scriptum cõperimus nomen est Bacchi: dicente Ouidio li. iii. metamorphoseos:
Tura quæ dari sibi quoq; uocant deorum quoq; hæc sunt. Et derivatur a λύω: quod est soluo: eo q̃ membra & membra unum dissoluat. unde sequitur paralysis.

L ibamus cum .i. latino scribitur: mons est inter arabes & phœnices. est etiam genus arboris tus producentis.

L ibya prima cum .i. latino: sequens cum .y. græco scribitur: & terminatur in .a. & in .c. ac dici potest in recto

libyæ absq; diphthongo: & siqdē in .a. desinat accepta .e. facit genitiuū cū diphthōgo: ut libya huī⁹ libyæ. si uero in .e. desinat in recto: græce declinat huī⁹ libyes. Et est regio aphricæ: quæ ab atlante monte maurita niæ incipit: & ad canopum usq; nili hostium pandit. sic quoq; dicta (ut plurimi asserūt) ab Libya uxore Epaphi Iouis filii. Qua utiq; litteratura omnia ab illa descendētia scribunt ut libystis huius libystæ oppidū bithyniæ: libystis huius libystidis. Virgi. li. .xi. eneidos. v. Horridus in iaculis & pelle libystidis ursæ. libystinus libystina libystinum.

L ibystis eodem modo: ut superiora per duplex .s. scribitur: oppidum fuit bithyniæ: ubi teste Pli. circa finē libri quinti naturalis historiæ: nunc Hannibalis tantū tumulus est.

L ibystis simili modo cum .i. latino in prima: sequens per .y. græcum ultima cum .s. exili & .i. latino scribitur: & est ac si libycam diceres.

L ibystinus in eadem scriptura cum superiori: dictus fuit Apollo ab his: qui pachynum siciliæ promontoriū incolebant: eo q; missa libycis: hoc est hostibus carthaginēsibus pestē pene cūcti subita morte interierunt.

L ibs cum .i. latino: sequente .bs. scribitur: ūq; .ps. pprie sequi deberet. nam græce ΑΙΨ scribitur: & ē uetus aduersus uulturnumq; aphricum uocamus. & inde libonotus dicit quem nos austrum dicimus.

L iburnum cum .i. latino scribitur: græce uero Λιβυρνον dicitur. sed nos illud .y. græcum in .u. nostrum conuertimus: & præponētes ad .r. dicimus liburnum: genus est nauigiū celocissimæ a liburnis primo cōpta: ut Parthenius grāmaticus attestatur. Ad cuius similitudinem cōstructum fuit uehiculum quo romani nobiles uelocissime portabantur: dicente Iuuenale in tertia satyra: Dones & ingenti curret super ora liburno: cuius uelocitatem ostendit cum dixit curret. ob quod etiam præco festinans liburnus dictus est: ut idem i satyra Crispini ait: Primus clamante liburno Currite iam sedit rapta .p. perabat ab olla. sed liburnus .p. nauib⁹ idius est Horatius in epodo: bis liburnis inter alta nauium amice .pp. ugnacula: quas & liburnicas in uita Augusti Suetonius appellauit: talia tempestate in traiectu bis conflictatus. primo inter promontoria peloponnesi atq; ætholiæ. rursus circa montes ceraunios utrobiq; parte liburnicarū demersa: simulq; eius in qua uehebatur fusis armamētis & gubernaculo distracto.

L iburnia cum .i. latino utrobiq; scribitur: regio est inter illyrim & dalmatiam: de qua ait Pli. libro .iii. naturalis historiæ: liburniæ finis ad initium dalmatiæ salona est.

L ycia prima cum .y. græco: sequens cum .c. exili: & .i. latino scribitur: regio ē in minori asia finis pamphiliæ ex parte orientali: ex parte uero occidentali cariam terminat: sic quoq; cognominata a Lyco Pādionis filio: cū prius teste Herodoto li. historiarū primo: termile diceretur. in hac ciuitas est patera in qua sex mensibus ānī ab Apolline responsa dabantur: reliquū uero temporis apud delon. unde & lyciæ sortes a Virgilio mūcupatur. est etiam in ea prouincia mons chimæra: ut in ea dictione uidimus.

L ycus cum .y. græco & .c. exili scribitur a nostris .pprie lupus dicitur: ut in dictione agnus uidimus. At eo nomine & scriptura plures legūtur uiri memorandi. Vnus quidem troianus fuit. de quo Virgilius li. eneidos primo: Et crudelis socū fata lyci. Alius thebanus genere ignobilis: qui cū a Creōte Herculis socio exulasset: & Hercules cum Perithoo & Theseo ad inferos descendisset: regnū thebanū cepit: ut plene omnia scripsit Seneca in Hercule furente. Alius fuit etiam thebanus rex: qui cū uxore formosissima Antiopen a Ioue gra uidam conspexisset: eam a se abdicauit: ut in dictione Dirce uidimus. Alius fuit regis Pandionis filius: qui & a se lyciam nominauit.

L ycaon cum .y. græco & .c. exili scribit: fuit arcadiæ rex Titani & Terræ filius: qui cuī solitus esset necare hospites: & Iouem similiter hospitio susceptum necare uellet: mutatur a Ioue in lupum: ut Ouidi. li. metamor. primo: plene monstrauit. Fuit q; pater Calistonis: quæ in arcton cōmutata: ut ea dictione uidimus. Tandem astris locata fuit: dicente Virgi. li. georgicorum primo: Claraq; lycaonis arctos. & Ouidio li. iii. de tristib⁹ Quarq; lycaonio terra sub axe iacet. Alius fuit Priami filius: & pater Pandari. Cui⁹ Thoracem teste Homero libro iliados .iii. Paris cum Menelao induit.

L ycæus prima cum .y. græco: sequens cum .c. exili: & .æ. diphthongo scribitur: mons ē arcadiæ: in quo bicornes Fauni templum sacratum quo lycæa ludicra illi sacrata nobis lupercalia dicta sunt. Vnde Ouidius li. fastorum secūdo ait: Quid uetat arcadico dictos a monte lupercos: Faunus in arcadia tēpla lycæus habet. Nā (ut diximus) quos græce lycos: latine lupus dicitur. Et quēadmodū ex illo derivat lycæus & lycæa: sic ex nostro lupercal. & lupercalia ludicra quædam dicuntur: quæ ob tēporis obseruationē (ut dixit Plutharcus in uita Romuli: quā ego e græcis in latinum transtuli) ad expiandos manes constituta uidebant. Fiebant enim (ut ille ait) nephastis diebus mensis februarii: quem piacularem interpretātur. Vnde prisci quoq; diem illaq; februatam uocabant. Quod Ouidius tetigit cum ait:

Februa romani dixere piamina patres. Et subdit in eodem libro:

Terna post idus nudos aurora lupercos

Aspicit: & fauni sacra bicornis eunt. Et ut plerique existimant ab arcadiis: qui cū Euandro uenerant hoc solenne ad eas ptes: ubi nunc est Roma allatū fuit. Quod expressit Ouidius cum de his ludis locutus est dicens:

Transtulit euander siluestria numina secum. Hic ubi nunc urbs est tunc locus urbis erat. Et inde Liuius his.

primo ab urbe ait: Ferunt Euandrum solenne allatum ex arcadia instituisse: ut nudi iuuenes lycæum Pana uenerantes: per luxum atq; lasciuiam currerent: quem romani deinde uocauerũt Inuum. Hunc Seruꝰ Pana esse dixit ab inundo passim cũ aialibus. Alii uero referente Plutarcho putant a lupa: quæ Romulũ educauit potius emanasse: cum ut ait lupeales ludicrum incohent: ubi expositum Romulũ fuisse ferunt: tãetsi quæ ad sacra pertinent minime conueniant. Nam ut subdit: Capellas mactant: deinde gemunt adolescentes præclari sanguinolento gladio fædatam sibi faciem attingunt. Alii ilico cũ lana lacte madida accurrũt atq; abstergunt sanguinem. tum uero opus est ut rideant adolescentes. Et demũ ereptis capræ tergoribus nudi in subligaculis p ciuitatẽ discurrunt: quicũq; sibi obuiam fiunt uerberant coris. Et ut sdẽ Plutarchus prosequitur: Mulieres uero iam adultæ ultro se his offerunt. ac palmas uerberandas porrigunt: existimãtes id sibi fœlicem parundi facultatem præstare. Quod Ouidius præfato secundo fastorum libro tetigit cuꝫ ait:

Nupta quid expectas? non tu pallentibus hierbis
Nec prece: nec magico carmine mater eris.
Excipe fœcundæ patienter uerbera dextræ:
Iam socer optatum nomen habebit auꝰ.

Et luue. similiter in satyra secũda in adolescẽtulos: q nubebãt inuehens inquit: Et illis Turgida nõ pdest cõdita in pyxide lydæ: Nec pdest agili palmas præbere luperco. Sed ut refert Plutarchus: Butas qdam i illis elegis: quas de romanæ reip descriptionibꝰ inscripsit: fabulosam quandã sup his attulit frãm. Ait. n. q; cũ Romulus Amulũ superasset: rima cũ fratre Remo ad eũ usq; locũ: in quo lupæ mimas expositi fuissent: præ lætitia cucurrisse. Et ut ait Aeterna ei rei memoria posteritati foret: eos ludos instituisse: Ideoq; nobiles gentes adolescẽtes currere ac ferire eo pacto qesiq; obuiã siebant: ut significaret Romulũ ac Remũ ipsum: cũ oli fractis ensibus ex alba pfugissent: atq; gladio illo sanguinolẽto facile attingeretur cædis illius & periculi posteris monumẽtũ esset. Et deniq; eo lacte in sanguinis absterscione utiꝫ ut indicaret eoq; mirifice ac pene dẽ unam educationẽ. Sed mouet qsbonẽ Ouidꝰ ac in hisce uersibus dissoluit: alii a Buca sententiã afferens:

Cur igitur currant: & cur sic currere mos est:
Nuda ferant posita corpora uelle rogas.
Ipse deus uelox discurrere gaudet in altis
Montibus: & subitas concipit ille feras.
Ipse deus nudus nudos iubet esse ministros:

Nec satis ad cursus cõmoda uestis erat. Refert etiã Plutarchꝰ. C. Acilũ scripsisse Romulũ: cũ ante conditã urbẽ sua pecora pdidisset: supplicatũ Fauno primo cõcessisse: deinde nudũ ne fluore impediret: eoes salt⁹ curredo lustrasse. Ideo nudatos lupeales hæc ludicra celebrare. Serꝰ uero in octauũ æneidos Virgilius super eo uersu cũ ait: Hinc exultantes salios nudosq; lupercos dixit. Cũ in honorẽ Fauni seu Panis lupealiũ solẽnitas coleret romanoq; pecora repẽte a latronibus rapta fuit: illi mox piaculis uestib⁹ latrones sunt persecuti: qbꝰ oppressis atq; recaptis aialibus ꝓpter rẽ a nudis ꝓspere gestã consuetudo mãsit: ut nudi lupealia celebrarent. Ius. uero li. xxxvii. sui epitomatis cũ Ouidio cõcordãs magis ex habitu deiecui ea sacra siebant: q; ex alio nudantis cãm referre undeꝫ. Ait. n. sob Fauno Italiæ rege Euander arcadiæ urbe pallãteo Italiã cuꝫ mediocri turba populariũ uenit. Cui Faunꝰ & agros & montẽ: quẽ ille postea palladiũ appellauit: benigne assignauit. In Ius⁹ radicibus tẽplum lycæo: quẽ græci Pana: romani lupcũ appellant cõstituit: ipsum deiecui lucrum nudũ: caprina pelle amictũ esse: quo habitu romæ lupealibus decurrit. hæc ille. Veruꝫ quia in his sacris canẽ immolabant romani: cũ reddens Plutarchus ait: Canẽ ad id sacrificii genus plurimũ pertinere. Nã & græci ipsi in huiusmodi piacularibus sacris (τὸν ἱερεῖον κύνα καθαρτήριον uocant) catulos mactare consueuerãt. Vel potius ut Romulus ipse lupæ eius nutrici gratias referret: quæ atrocissimos hostes canes habet. uel forte ut lasciuiæ ad cursum lupercales: quæ admodum canis succendi ad iracundiã facile consueuit.

L ycaeus absq; aliqua aspiratione: & .y. græco scribitur: fuit teste Homero li. iliados. xi. urbs in creta.

L ycida prima cum .y. græco: sequens cum .c. exili: & .i. latino scribitur: fuit ꝓprium cuiusdã pastoris nomen a lyceos deductum. De quo sæpe Theocritus & Virgilius.

L ycimnius prima cũ .y. græco: sequens cum .c. exili & .a. latino scribitur: fuit frater Astyoches: & in bello troiano a Tlepolemo interfectus: ut in ea dictione uidebimus.

L ycinꝰ pria cũ .y. græcos: & sequẽs cũ .c. exili & .i. latino scribiꝫ: nomẽ fuit ꝓpriũ nõnulloꝝ illustriũ uirorum.

L ycomedes cũ .y. græcos: & .e. exili scribitur: fuit teste Homero libro iliados nono: Creontis filius.

L ycisca pria cũ .y. græco: sequens cũ .c. exili & .i. latino: atq; similiter ultima scribitur: nomẽ è cõpositũ ex lycos: qdꝫ lupꝰ & scylos canis: qsi lyci. i. lupi: scylos canis. Nã canis è natꝰ ex lupa: ut Vir. Multũ latrãte lycisca.

L ycopa cum .y. græco & .c. exili scribitur: fuit urbs æoliæ.

L ycius cum .y. græco & .c. ac .t. exilibus scribitur: fuit teste Homero libro. ii. iliados oppidum in creta sub regno Idomenei: a quo eum lycium Virgilius dixit li. æneidos. iii. cum ait: Et salentinos obsedit milite cãpos Lycius idomeneus. & in bucolico: Lycius argon.

L ycionia eodem modo scribiꝫ: & similiter cretæ fuit urbs.

Lychnus prima cum.y.græco:sequens cum.ch.aspirato scribit':a nostris dicit' lucerna:quo nomine usus fuit Virgilius in fine libri æneidos primi cum ait:

Dependent lychni laquearibus aureis.Martialis in quarto:

Pondero poto cano lauo lauado cœno quiesco:

Dum paruus lychnus modicum consumit oliu.Suetonius in uita Cæsaris:Ascendirq; capitolium ad lumina sexaginta elephantis dextra & sinistra lychnos.At lucerna teste Seruio a lychno deduct'.Alu a luce: licet syllabæ primæ quantitatem commutet.

Lychnites prima cum.y.græco:sequens cum.ch.aspirato &.i.latino:ultima cum.e. exili scribitur: marmor è albumiquod in paro insula effodiebatur:sic quoq; cognominatū teste Plinio li.xxxvi.naturalis historiæ: qp ad lucernam in cuniculis cæderetur.Idem Varronem dixisse affirmat.

Lycophron cum.y.græco &.c.exili scribitur.fuit Periandri corinthiorum tyrānī filī⁹.Hic teste Herodoto li. historiarum.iii. patri(quia matrem occiderat)consiliū nunq; ponit: quem enim pater iam senescens cū in successionem tyrāndis aduocaret:constantissime recusauit:asserens se nunq; rediturum corinthū:quo ad pater superesset.Tandem cū Periander iam decreuisset dimisso filio cercyram e corintho cōcedere: ubi filius erat:ut cognita a cercyrensibus Lycophron ipse interficitur:& Periander audito nouo defectu:ut i dicthone Periander uidebimus.Alius eodem nomine fuit poeta tragicus.

Lycon cum.y.græco &.c.exili scribitur fuit philosophus troadensis filius cuiusdam Athyanachsuir eloquēs & educandis instruendisq; pueris maxime idoneus.Aiebat adungi necessario pueris pudorē & laudis stimulum uelut equis calcar.Erat mundissimus habitu:& uestū ueredibili munditie ac nitore teste Hermippo utebatur.Erat fortissimo corpore:pilæ se ludo exercuit.Tenuit scholæ principatū annis quadraginta quatuor.Obiit annos natus.lxxiii.fessus morbo podagræ.Fuere & alii Lycones: Primus pythagoricus.Secundus hicipse.Tertius uersificator.Quartus epigrāmatum artifex.

Lycopolis eodem modo:ut superior scribit':fuit teste Diodoro siculo libro historiarum secū deurbs ægypti sic quoq; a lupis cognominata:eo qp æthiopes agros egyptios incursantes:lupi facta acie usq; ad ciuitatem elephantinam repulerunt.Sed ibidem ciuitatem construentes ægyptii:ubi acies struxerāt a bestiis illis lycopolim cognominarunt:ac pro diis lupos ipsos uenerantur.

Lycoris cum.y.græco &.c.exili scribitur:ac a lycos deducitur.fuit cognomen libertæ.

Lycurgus prima cū.y.græco sequens cū.c.exili:ultima cū.g.cōsonāte scribitur:fuit lacedæmonioꝝ princeps uir clarissim⁹:& in oibus philosophis admirādus.Hic lacedæmonis leges sanctissimas tulit.De quo Vale. de ingratis:Iustinus li.epitomatū.iii.& Aristoteles i politicis plura scripserūt.Alius fuit nemeæ regiōis rex: q Hypsiphylē Thoantis regis filiā p filio nutricem habuit:ut in dictōe Hypsiphyle uidim⁹.Alius fuit thracum rex:uel(ut alii uolunt)macedonū:qui Bacchum deū esse negabat.Ob quod dum conaret uites iodere:crura sibi amputauit.Vnde absthemium eū fuisse Seruius arteſtatur.

Lictor cū.i.latino &.t.exlib⁹ scribit'.Quidā græcū uocabulū esse uolunt.Et ut ait Plutarchi uita Romuli lictor sine.c.dicebat':eo qp a græcis λειτουργος:hoc è populi minister dictus sit.Ni ut ait λειτος græci adhuc populū uocant:& ἐργάτης minister nūcupat'.Sed(ut idē pergit)ii corrupto.e. romani lictore dicūt. Alii uero(ut late ostendit Gellius li.xii.noctiū atticaꝝ)non græcā sed latinā etymologiā illi tribuūt.& a ligando lictorem appellatū uolunt.eo qp cū magistratus populi romani uirgis quemptam uerberari iussissent: erāt ei⁹ ac manus ligari a uiatore solitæ sunt.& is qui ex collegio uiatoꝝ officiū ligandi habebat:lictor est appellatus.Tyro uero Ciceronis libertus lictorē a lino uel a licio:(quod idē est)duci scripsit.Licio.n.ex trāsuerso q minibrabant magistratibus circūdi erant.Niq; erat lictor minister consulis:prōsulis:prætoris:& prætoris:q fasce uirgaꝝ alligatū cū secuꝝ portabat.Et erant lictores consulis duodeni:sine a numero auuꝝ:q Romulo auguriū regni portēderant.sine(ut magis placet Liuio)ab ipso numero:q ab hetruscis acceptus fuit.Ni(ut ait)apud hetruscos ex.xii.populis cōiter creato rege:singulos singuli populi lictores dabantur qbus & sellā curulē & togam & prætextā assumpti retulit.Alioꝝ uero(ut diximus)officioꝝ lictores tantūmodo seni erāt.Sed ex qua materia uirgæ fasciū fuissent:nusq; memini me legisse.Existimari tamē pōt p locoꝝ natura nunc ex hac:nunc ex illa arbore fuisse.Nōnulli uero ex uitæ:hoc è ex sarmēta uirgas illas fuisse cōtēdunt.qd ex Iuuenale pbare uolunt:q ait in satyra Otibus in terra:de Mario tūc ultimo multe loquenteꝝ cū nūnusq; uerberaret:Nodosam post hæc frāgebat uertice uitē.Ego uero alii puto ei⁹ uersus itelligū.Ni sicut consulū insigne erat.xii.fasces hēre:prætoꝝ ac præsidū sex:ita cēturionis erat insigne nō sarmentū sed uitē manu deferre:aut certe illa milites delinquētes uerberare.qd sane cēturionat⁹ fuisse signuꝝ declarat Luca.de Scæuaq ex milite fact⁹ erat centurio inquiens:Promotus latā longo gerit ordine uitem. Hac castigatū uite Marium ut ultimū militem non modo in alus membris:sed in capite Iuuenalis intelligit Idem declarare uidetur Martianus in.vi.consulatus libro digesto:e unde quinquagesimo de re militari sus uerbis:Is qui centurioni uolenti se castigari restiterit:si uitem tenuit militiam mutauit:si exindustria fregit uel manum centurioni intulit:capite punitur.

Lydias cum.y.græco scribitur:fuit Herculis filius ex Iole Eurytii regis œchaliæ filia. Alter eodeꝝ nomine fi-

lius Atys regis meoniæ:quo ipsa meonia teste Herodoto libro historiæ primo:lydia cognominata fuit.

L ydia prima cum.y.græco:sequens cum.i.latino scribitur:regio est teste Plinio libro quinto naturalis historiæ:in minori asia antiqua regnorum sedes:quam mæandri sinuosi & pactoli unda facit celebrem: cum aureas ducant arenas. Hæc a Lydo filio Atys & fratre Tyrrheni lydia cognominata fuit:quæ prius meonia dicebat'. Nam cum ob regni breuitatem fratres se simul ferre non possent: Tyrrhenus sorte discedēs:atq; ad Italiam ueniens:eam tenuit partem:quæ ad mare inferum uersa est:& a se tyrrheniam nominauit. & Lydius remanens meoniam a se lydiam uocari uoluit. In qua sunt urbes teste Herodoto li. historiarū primo:ephesus:colophon:clazemene & phocea.

L yenteria prima cum.y.græco sequens absq; diphthongo uel aspiratione:& penultima cum.i.latino scribit' infirmitas quædam est:quæ a nostris intestinorū dissolutio interpretatur. Nam cōponitur ex λύω:quod ē dissoluo:& ἔντερα intestina.

L ygdamus cum.y.græco in prima scribitur:nomen est uiri proprium.

L igyptus prima cuī.i.latino:sequens cū.y.græco:ultima cū.t. exili scribitur:fuit teste Fabio pictore Phaetontis filius:a quo liguria cognominata fuit.

L iguria cum.i.latino scribitur:regio est Italiæ pro maiori sui parte montuosa:& apenino cōstituta: ut monstrat Liuius li.xl.de bello macedonico. Hanc a legisto Phaetontis filio conuersione. y.græci in.u.nostrū dictam fuisse in superiori dictione ostendimus. Eius caput est genua.

L igyes prima cum.i.latino:sequens cum.y.græco scribitur:populi sunt asiatici:qui cum Xerxe teste Herodoto li.hystoriarum quarto:contra græcos militarunt.

L ympha cum.y.græco scribitur:& dicitur a nostris aqua. fitq; p mutationem.n.in.l.Nā ꝓprie dicit' nympha.

L ymphaticus prima cum.y.græco:penultima cum.t.exili &.i.latino:ultima cuī.c.exili scribitur:proprie ille dicitur:qui uitium ex aqua contraxit:qui est huc atque illuc discurrere. Vnde poetæ pro furiosis iam uocabulum accæperunt.

L ilybæum prima cum.i.latino:sequens cum.y.græco penultima cum.æ.diphthongo scribit':promontoriuī est siciliæ uersus zephyros dispositum. quo nomine & ciuitas illi propinqua dicebatur. de quo in dictione Sicilia habebitur.

L yndus cum.y.græco scribitur:fuit teste Homero libro iliados secūdo:ciuitas in insula rhodi:in qua teste Lactantio li.primo diuinarum institutionum:Herculis sacra fiebant:ritu omnino diuerso ab aliis:hoc est male dictis & execrationibus. Ita ut si inter solennia uerbum bonum exciderit:uiolata crederentur:cassamq; rei illius ibidem explicat. Est & eodem nomine teste Herodoto libro historiarum primo: ciuitas altera in dorica regione.

L ynter prima cum.y.græco:sequens cum.t.exili scribitur:& teste Prisciano libro. v. græce dicitur λουτῆρ. Vnde ex diphthongo abiecta.o.uocali:& adiecta.n.fit lynter: quæ apud nos(ut idē notat Priscianus) generis est femininiaquod græcos uero masculini. Liuius in septimo ab urbe: Iam multum expulsa lyntre. & genus est paruæ nauis.

L inus cum.i.latino &.n. scribitur. fuit teste Hermodoro platonicō li.primo: disciplinarū Mercurii ex musa Vrania filius:& thebis genitus:ut elogium sepulchro insculptum ostendit. Virg. uero ait in bucolico:illi patrē fuisse formosum Apollinem. Scripsitq; teste eodem Hermodoro mundi generationes: Solis item & Lunæ cursus:animaliūq; & fructuum generationes. Et in primo uersu sui operis cuncta simul nata dixit:quē secutus Anaxagoras facta simul oīa similiter dixit:eaq; mente accedente composita. Occubuitque in euboia sagitta ab Apolline transfixus.

L yrnesos cum.y.græco & simplo.s.scribitur:fuit teste Herodoto li.historiaꝝ.v.phrygiæ ciuitas. Hanc Seruius super decimum æneidos:Briseidis patriam fuisse dicit. & inde lyrnesius. Virgi. Haud partem exiguā montis lyrnesius agmon. ubi exponit Seruius.i.phryx.

L yrnessus cum.y.græco:& duplicato.s.scribitur:fuit teste Homero li.iliados secūdo:thessaliæ ciuitas.

L ysanias prima cum.y.græco & penultima cum.s.latino scribitur:fuit unus orator græcus. Alter uir areas: qui Lyceonem regno expulit.

L iptote cuī.i.latino sequente.p.& absq; aspiratione scribitur dici potest latine defectiua. Nam a λέι πω:qđ' est deficio deriuat'. Et est figura quæ fit cum minus dicitur:& plus intelligit'. ut Virgili⁹ in bucolico: Quid ꝑdest ꝙ meipse ajo non spernis amynta.i.libentissime amas. Et li.georgicorum primo:Nec nulla interea ē inuratæ gratia terræ.i.multa gratia. & li.iii. Nec mihi displiceat maculis insignis & albo: ideō ualde placeat & Munera nec spernondest libenter accipio.

L ipsana cum.i.latino sequente.ps.scribit':dicuntur a nobis reliquiæ:quæ tantū pluraliter declinantur.

L ynx cum.y.græco scribit':fuit teste Seruio super primū æneidos:rex scythiæ:qui missum a Cerere Triptolemum(ut hominibus frumēta monstraret) susceptuī hospitio(ut in se tanta gloria demigaret) interimere cogitauit. ob quā rem irata Ceres:eū cōuertit in lyncē ferā uarii coloris. Nā quadrupes ē habēs terga maculis distincta:ut pardus:sed lupo similis:& forte eiusdem generis: dicente Virgilio libro georgicorum tertio»

Quid lynces bacchi uariæ& genus aere luporum: At lynx uisus acumine cætera animalia superare scribit: cuius urina teste Plinio libro octauo naturalis historiæ ubi redditæ glaciatur in gemmas carbunculis similes: & igneo colore fulgentes. lyncurium dictas. Vnde Ouidius li. xv. metamorphoseos:

Victa racemifero lyncas dedit india bacchoe
Equibus(ut memorant)quicquid uenefica remisit
Vertitur in lapides:& congelat aere tacto. Et est generis femininiut Lynces bacchi uariæ.

L. yncurium prima cum.y. græco:& sequens cum.c. exili scribitur:dicitur lyncis urium idest urina.

L. ynceus eodem modo scribitur:fuit uir quidã teste Seneca in Medea fumosæ uidendo acutatis:ut Quicp transpontium quoq; fummotea Lynceus lumine immisso uidet.

L. yra cum.y. græco scribit'. instrumentum est musicum:quod teste Heratosthene poeta græco Mercurius primus ex testudine fecit:atq; Orpheo tradidit:qui Calliopes & Oeagri fluminis fuerat filius:& eius rei maxime studiosus. Et a lyra lyrici illi dicti sunt poetæ:qui uersus ad lyram decantandos componebant.

L. yrias prima cum.y. græco:sequens cum.i. latino scribitur:fuit orator græcus miræ eucúditatis. Immo(ut ait Quintilianus)subtilis est atq; elegans.& quo nihil(si oratori satis sit dicere)quæras perfectius.

L. yrius prima cum.y. græco:sequens cum.i. latino scribitur:fluuius est Arcadiæ iuxta cuius ripas tumulus fuit Aesculapi.

L. ysippus prima cum.y. græco:sequens cum.i. latino scribit'. fuit in arte sculptoria artifex clarissim⁹:ut Martialis in epigrammatibus libro nono: Nobile Lysippi miratis opus cp uides. Vnde Carolus arretinus contemporaneus meus: ludens cum Poggio de Mercurio sibi misso a kyriaco anconitano:in quodam carmine elegiaco inquit:

Denicp lysippus fingat spirantia signa.

Omnia mercurio cedere uisa meo. Nam animosa signa effingere dicebatur.& teste Quintiliano libro duodecimo ad ueritatem optime accessit. Ac ut refert Plinius libro. xxxiii. naturalis historiæ ad sexcenta decem signorum opera effecisse dicitur.

L. yssippe eodem modo scribitur:fuit una ex natis Proetiquæ in uaccas commutatæ fuerunt:ut uidebimus in dictione Proetis.

L. ysimachus prima cum.y. græco:sequens cum.i. latino:ultima cum.ch. aspirato scribitur. fuit macedo uir illustris:& Callisthenis discipulus:de quo clarissima scripsit Iustinus libro decimo. Alius fuit unus ex principibus Alexandri.

L. ysimachia eodem modo scribitur. nam tam hæc dictio:cp superior ex lysio:& machia(quod est bellum)componitur. Veruq; lysimachia teste Iustino libro. xxiii. fuit epitomatis fuit urbs helle spõti: quæ terræmotu corruit undecimosecundo anno postq; a Lysimacho rege uno ex principibus Alexandri magni fuerat condita. Sed postmodum rædificata:causa fuit multarum cladum dicente. L. Floro in secundo suarum historiarum li. Lysimachia urbs a regibus syriæ conditaab Antiocho magno hæreditario iure poscebatur:sed a romanis negata:fuit causa potissima secundi belli macedonici.

L. ysander cum.y. græco:sequente.s. scribitur:fuit uir lacedæmon⁹:& felicitate magis cp uirtute gloriosus: Nam bellum athenienfium cum peloponnesiis:quod iam sex & uiginti annis duraueratnulle non fuit exercitus uirtute:sed aduersariorum immodestia:athenienfium omnem classem apud egon fluuium cepit:& bellum confecit. Quo facto athenienses se lacedæmonitis dedidere. & Lysander mirum in modum elatus est. Quo id factum fuit:ut lacedæmonii in maximum odium gratiæ peruenerint. Nam cum semper factiosus fuisset:nil aliud moliebatur:cp ut omnes ciuitates in sua teneret potestate:quod sed lacedæmoniorum cũ facere simulabat. Sed ille tandem a thebanis occisus fuit.

L. ynum cum.i. latino scribitur:dictum est a linco uerbo græco & antiquo:quod detinere significat: quia illo omnia detinentur:ac primam producit. Virgilius libro georgicorum primo: Vrit enim lini campum seges: urit auenæ. & similiter apd' græcos producit. Ar pro homine breuis est. Virgilius in bucolicon ut linus hæc illi diuino carmine pulsor. Sunt lini genera nõnulla:sed illud famosius:quod a græcis ἄπο βοτρυος hoc est inextinguibile ex argumento naturæ suæ teste Plinio libro decimooctauo naturalis historiæ denominatur eo cp non absumatur ignibus. Id nostri(ut ait)uiuum uocant:ardente cp in focis continuorum ex eo se uidisse mappas Plinius attestatur:quæ sordibus exustis splenduerunt igni magis cp possent aquis &(ut idem asserit)regum inde funebres tumæ corporis fauilla ab reliquo seperatur cinere. Nascitur in desertis adustisque sole indiæ locis:ubi non cadunt imbres inter diras serpentes:affluescitq; uiuere ardendo:rarum inuentu:difficile testu propter breuitatem. cum inuentum est æquat precia excellentium margaritarum. Haec de illo Plinio & huic proximum dicit Isidorus de quo in ea dictione uidimus.

L. ipare cum.i. latino & unico. p. scribitur insula est una ex æolis:sic quoq; teste Plinio libro tertio naturalis historiæ a Liparo rege(qui post Aeolia regnauit)cognominata:ut interpretatur Λιπαρος pinguis. Vnde liparæus dedactanicum. æ. diphthongo in penultima scribitur. Iuuenalis in satyra Exemplo quodcunque malo: Et ficcato nectore tergens brachia uulcanus liparea nigra taberna.

L ifus cū.i.latino & ſimplici.s.ſcribit: fluuius eſt thraciæ p thaſiog mediū fluens. Ad hunc cū ueniſſet Xerxes rex pſaꝝ cū exercitu: ut teſtat Herodot⁹ libro hiſtoriaꝝ.vii.nō ſufficiens ad potū deficit. Vnde ait Iuuenalis in ſatyra: Omnib⁹ in terris: Epotaq; flumina medo Prandente.

L ithargyriū prima cū.i.latino: ſequēs cū.th.aſpirato: tertia cū.y.græco: & penultima cū.i.latino ſcribit: ſpuma eſt argenti: & uocabulū eſt compoſitū ex λίθος quod eſt lapis: & argyrū: quaſi ea ſpuma in lapidem argenteum ſit compacta.

L ithoſtratum prima cum.i.latino: ſequens cum.th.aſpirato: & reliquæ ſine aſpiratione ſcribūtur. & è λιθοστρωτον i.lapidum ſtratum pauimētum. unde ex græco & uerbo latino a ſterno deducto componitur.

L ituus cum.i.latino & .t.exili ſcribit: nonnulli uocabulum græcum putauerūt. ac nomen accepiſſe a fonitu ex auctoritate Homeri conantur. Alii latinum uolunt: & a lito uerbo deducunt. erat nanq; baculus incuruus: quo ſedentes augures: cuibus templa deſignabant. Et (ut refert Plutarchus in uita Romuli) fuit Romuli lituus conſeruatus in palatino colle uſq; ad ceſtarum tempora: a quibus capta urbs: incenſa fuit. Sed poſtea expulſis a Camillo hoſtibus inter altiſſimas fauillas illeſus (cum omnia ignis conſumpſiſſet) inuentus ē. Eſt etiā teſte Feſto lituus genus buccinæ incuruæ: qua qui cecinerit dicitur liticen. Ennius: Inde loci lituus ſonit⁹ effudit acutos. Virgi.li.æneidos.vi. Et lituo pugnas inſignis obibat & haſta.

L yus cum.y.græco ſcribit: fluuius eſt minoris aſiæ in pontum defluens.

L olligo cum duplici.ll.& .i.latino ſcribitur: piſcis eſt: ut ſepia: uel forte ipſa ſepia: & inde diminutiuum lolliguncula. Plautus in Caſina: Emito ſepiolas lepidas lolliguncalas.

L ocrinus cum.o.poſt.l.& .c.exili atq; .i.latino ſcribit: mons eſt in bruttiis ad extremum Italiæ: ex oppoſito ad peloꝝ: ſuper quo locrus ciuitas ab Aiace Oileo. & naritas (qui illum ſecuti ſunt ad Italiam) condita fuit dicente Virgilio li.æneidos tertio: Hic & naritii poſuerunt mœnia loci. de quibus Iuſtin⁹ libro.xxii. ſui epitomatis plura dixit. Nam cum nauigaret Aiax a troia procella naues diſpergens: cum illarum partem in libyam tranſportaret remanentes ibidem illi oppidum condiderunt: quod locrum uocauere. de quib⁹ Virg. libro æneidos.xi. Libyco ne habitantes littore locros. partem uero aliam cū Aiace in Italiam deportauit: ibi condiderunt ſotii oppidum: quod ſimiliter locrum uocauerunt. Et fuit hactenus teſte Platone libro primo timæi flos Italiæ nobilitate diuitiis & gloria geſtarum rerū: quā uſq; ad ſua tempora dicit in arte ſapientiæ triumphaſſe. In hac & erotone teſte Plinio libro.ii.naturalis hiſtoriæ uſq; ad ſua tempora epidimia nuſquā fuit: nec terræmotus aliquis annotatus eſt. At Lucrinus cum.u.poſt.l.ſcriptus: lacus eſt campaniæ inter baias & cumas: & dictio eſt latina a lucro deducta. Nam cum in eodem multitudo piſcium caperetur: ie quibus lucra mercatores conſequebantur: lucrinus a lucro uocitatus eſt. Verum cum ei proximus ſit mare: & ſæpe in lacum exæſtuaret: grandia quandoq; damna mercatoribus ipſis & piſcatoribus inferebat. ob quod grande uectigal: quod romanis perſoluī debebant: ſæpius fruſtrabatur. Vnde a ſenatu Iulio Cæſari cōmiſſum fuit: ut lucrinum a maris impetu immunem redderet: qui oppoſitis murorum molibus: & paruulo reflexo mari: quod ad lacum tranſcenderet rem ipſam confecit. Ob quod aquas iulias uocari uoluit. Vnde Virgi. libro georgicorum.ii. in illius laudes hæc ipſa commemorat dicens: Ah memorem potius lucrinoq; addita claſtra: Atq; indignatum magnis ſtridoribus æquor: Iulia qua ponto longe ſonat unda refuſo. Verum ea loca ſaxoſa eſſe & oſtreis referta oſtendere uidetur Iuuenalis: cuius ait in ſatyra Criſpini: Nulli maior fuit uſus edēdi Tempeſtate mea circeis nata forentibus Lucrinum ad ſaxum rutupinone edita fundo Oſtrea callebat primo deprehendere morſu. ſane teſte Plinio libro.ix.naturalis hiſtoriæ: Oſtrearum uiuaria primum omniū Sergius orata inuenit in baiano ætate Lucii Craſſi oratoris. Et ut pergit. Is primum optimus ſaporē oſtreis lucrinis adiudicauit: quando eadem aquatilia generantur alibi meliora: ſicut lupi piſces i thybri amne inter duos pontes: rōbus rauennæ: murænæ in ſicilia: elobi rhodi: & alia genera ſimiliter.

L ocrus cum.o.poſt.l. & .c.exili ſcribitur. ciuitas eſt in bruttiis ſuper monte lucrino: ut in præcedenti dictione indimus.

L odix cum.i.latino ſcribitur: & ut quidam uolunt a λῶτος dictione græca deducitur: quæ apud nos ē lotio ita ut ſit omne: quod lectulo imponitur: & lauari poteſt. Alii uero latinum magis putant: atq; id apud nos deſignare uolunt: quod apud græcos στρῶμα dicitur. hoc eſt lecti comparatorium. Iuuena. in ſatyra: Credo pudicitiam: Modo ſub lodice relictis. at penultimam producit.

L otus cum.t.exili ſcribitur: fuit teſte Ouidio libro.ix.metamorphoſeon nympha: quam cum amatam Priapus perſequeretur: illa fugiens: & deorum adiutorium implorans: illorum miſeratione conuerſa eſt in arborem ſui nominis: quæ i aphrica teſte Plinio libro decimotertio naturalis hiſtoriæ ea parte: quæ ad nos uergit naſcitur inſignis: & præcipue circa ſyrtes & naſamonas. Eius magnitudo eſt: quæ Piro. ꝗ̄ꝑ Cornelius nepos breuem dicat menſura: & folia breuiora q̄ quæ ibeis uidentur. Sed quanto tempore hæc arbor durare poſſit: oſtendit idem ipſe Plinius circa finem libri.xvi.naturalis hiſtoriæ dicens: Lotus eſt romæ in area lucinæ: quæ eo anno condita fuit: q̄ fine magiſtratib⁹ tricentēſimo ſexageſimonono urbis fuerat incertū quanto uetuſtior eſſe quidem uetuſtior ē non eſt dubium. cū ab eo loco lucina nominetur. Sed incerta eius loci ætas: quæ capillata dicitur: quoniam ueſtalium uirginum capillus ad eam defertur.

Verum altera Lotos in uulcanali: quod Romulus constituit ex uictoria de eunis. Ea æqueua urbi intelligit̃ ut testis est Massurius. radices eius in foro usq; ad cæsaris præstationes municipiorũ penetrant. Et ut pergit fuit eũ ea Cupressus æqualis ætatis cuius supina Neronis principis plapsa atq; neglecta. Ex hac arbore telle Iulio Polluce de uocabulis rej ad Commodũ cæsarẽ optime cõficiunt̃ tibiæ. Sane teste Plinio libro. xvii. Qui lotum arborẽ tantum putant: Homero auctore arguí possunt. Is enim inter herbas subnascẽtes eorum uoluptati Lotum primũ nominauit.

L otophagi cũ. t. exili & ph. aspirato scribũt: populi sunt libyci: quoq; quidã littora libyæ iuxta syrtes inhabitant: quidã uero magis ad austrũ tendẽtes usq; ad fluuiũ Tritona pendunt̃. Hi teste Herodoto. h. hist. in. uiuunt ex fructibus arboris loti: qui dulciores sunt dactylis: ex quib⁹ etiã uinũ eos cõficere dicunt. Ad hos teste Homero in odissea: tẽpestate maris pductas accessit Vlyxes: a quib⁹ in sicilia nauigauit.

L ucani cum. c. exili scribũt: populi sunt inter campaniã & apruciũ: siue inter appulos & calabros. Hi teste Pli. lib. iii. naturalis historiæ: samnitibus originẽ habuerunt.

L uerinus cum. c. exili scribitur: & est dictio latina denotans lacum campaniæ: a lucro deducta. ut uidimus in dictione locrinus.

L uthum p colore. Et inde lutheus thea theum cum. th. aspirato scribũt. Nam a λῦθρον quod est sanguinolentũ traductũ est. Est enim color rubeus sanguini consimilis. Persius: Iam chlamydes regũ: tam lutea cauſapa capies. & inde lutheolus la. Virgi. in bucolico: Mollia lutheola pingit uaccinia calatha. habetq; primam longã. At cũ p cenno ponit̃ & sorde: absq; aspiratõe scribũt: & habet primũ breuẽ. Iuuenalis in satyra: Credo pudoreã: Dum reddit: terrisq; luto fert̃ intestino. Verũ & pro colore nonnulli latinum putant: & a luce nomen assumpsisse. Gellius libro. ii. noctiũ attacus: Lutheus cõtra ruffus color est dilucidior. unde eỹ nomẽ quoq; esse factũ uidet̃. Sed magis placet græcũ esse: & cũ. th. aspirato scribi.

Acarius cum. c. exili & i. latino scribit̃ fuit nomen uni pprũ: & interpretat̃ beat⁹.

M Machaon cum. ch. aspirato scribitur: fuit teste Homero libro. ii. iliados: filius Aesculapii: & frater Polydamunt in ea dictiõe uidebim⁹. Hic ob solertiam medicinæ artis cum aliis heroibus græcorũ ad troiam e creta comuocatus fuit: a quo Machaonius deducit̃. ut Ouidius libro primo de ponto: Vtq; machaonis præstantius artib⁹ heros Lenito medicam uulnere sensit opem.

Macerta cũ. c. exili & i. latino scribit̃: græcũ multi eẽ uolũt: & a μακρεύω: quod é lõgũ deriuari. Nam parietes sunt ex lapidibus absq; cemento: quibus sepiri cõsueuit uenatq; non nisi longi esse possunt.

Machæra cũ. ch. aspirato & æ. diphthõgo in penultima scribit̃ dicta a nostris sica culter cultell⁹ gladi⁹. Iuue. in satyra: Et spes & ratio aut: Nam si pieria quadrãs tibi nulli⁹ in arca Otlẽdat̃ ames nomẽ uidoq; machæræ.

Macabe⁹ cũ duplici. c. & i penultia cũ. æ. diphthõgo scribit̃ nomẽ é barbaro: sed a græcis sic cõsecrpũ.

Macedonia cũ. c. exili & absq; aliq; diphthongo scribit̃: prouincia est in europa a Macedone filio Olimbri teste Diodoro siculo libro historiarũ. i. cognominata. Hæc angustos primũ terminos habuit: sed uirtute suorũ regũ & gẽtis industria subactis finitimis ita ampliata é: ꝙ de ea fie Solin⁹ scripserit: Qui eadem olim populis quæq; mygdonia erat terra: aut emathiũ thessalicãq; erat solũ: nũc oẽ uniformi uocabulo macedonica res est: factũq; corp⁹ unũ. Nã q; teste Pli. li. iii. naturalis historiarũ mõtũ quinquaginta populos tenuit. Quod fane facit ad auctoꝛ quoꝛũdã cõcordiã qui in eiusmodi punctis describẽdis discordare uidẽt̃. At teste Solino macedonia ab oriente præcingit thracius limes meridiana thessaliæ epiroꝛ tenent: ab occidente dardani sunt & illyri. Qua in septentrionem tendit: paeonia paphlagonia protenditur.

Macyberna cum. c. exili & y. græco scribitur: fuit teste Herodoto urbs sithoniæ: ut in ea dictione uidebimus.

Machina cum. ch. aspirato & i. latino scribitur. nam græce dicitur μηχανη: quod apud nos inuentionem indicat. & inde mechanicus cum. c. absq; diphthongo deducitur.

Macrocosmus absq; aliqua aspiratione scribitur. & dicitur a nostris lõgus mũdus. Nã cõponitur ex μακρός quod est longus: & κόσμος mundus.

Macrologia similiter absq; aspiratione scribitur: & dicitur longus sermo.

Macrobius similiter scribitur: & dicitur longæuus. Nam βίος quoq; uita nuncupat̃.

Mactodus secunda cum. c. exili: penultima cum. ch. aspirato scribitur: & i. latino dicitur a nostris longimanus. Nam componitur ex macros: quod est longus: & chir manus.

Mæander cum. æ. diphthongo scribitur: fluuius est phrygiæ: ut Ouidius libro. viii. metamorphoseos: Non secus ac liquidis phrygius mæander in undis Ludit. & reliqua quæ de eodem scribit. & inde Mæandrius: qui etiã pro nomine proprio ab Herodoto ponitur: & Polyeratis amicus.

Mænalus cum. æ. diphthõgo scribit̃: mons é arcadiæ teste Pli. li. iii. naturalis historiæ: altissim⁹ & amenissim⁹ propinquusq; ad argos: ut dicit Lanius lib. iii. de bello macedonico: & refertus pinis: ut ostendit Virgilius in bucolico cum ait: Mænalus argutumq; nemus pinosq; loquẽtes Semper habet. semper pastorum ille audit amores. Sed in plurali facit mænala in neutro genere: atq; idem quod singulare significat.

Mænadet cū .æ. diphthongo ſcribitur: deſcenditq; a Mænomæ: quod eſt furio. Quare apud nos furioſæ ſeu inſanæ: uſitatiori uocabulo mulieres ille dicebant: quæ Bacchi ſacra capillis ſperſis hinc inde circūſitabant ſuue. in ſatyra: Credo pudicicia: Cranēq; rotant ululante priapo Mænades. & Perſius: Baſſaris & lyncem mœnas flexura corymbis.

Mæotis cum .æ. diphthongo & .t. exili atq; .i. latino ſcribit: eſt ſcytharum maxima palus. quæ ex tanai ab aquilone in pontum defluit. & ut ait Virgilius li. Georgi. iii. Puppibus illa prius patulis nunc hoſpita plauſtris: & alia ēpluraide qua pleniſſime Ouidius li. iii. triſtium epiſtola. x.

Mæra cum .æ. diphthongo ſcribitur: fuit quarta Proeti filia ex Antia uxore.

Magnes cum .g. imediate poſt .a. & ante .n. ſcribitur: lapis eſt attrahens ferrum: cuius plures ſpecies Pli. cōnumerat li. xxxvi. naturalis hiſtoriæ: Et eodē teſte ſic quoq; appellatus eſt ab inuentore: ut auctor eſt Nicāder: & in ida primum compertus.

Magneſia eodē mō atq; per .i. latinū ſcribitur: regio eſt teſte Pli. li. iiii. naturalis hiſtoriæ theſſaliæ ānexa. Vnde & magneſii populi noiant'. Itē & eodē noie urbs ē in aſia: iuxta quā Scipio aſiane' Antiochū regē perculit.

Magnetes eodem modo ac per .t. exile ſcribit', populi ſunt theſſaliæ in equeſtri certamine docti. de quib' Lucanus libro ſexto: gentes theſſalicas deſcribens inquit: Et magnetes equis minyæ gens cognita remis. Hos & alio uocabulo magneſios uocitamus.

Magus cum unico .g. ſcribitur. uocabulum eſt perſicum id denotans quod apud græcos philoſoph': & apd' latinos ſapiens dicitur. hos galli dryiudas uocauere: ut in ea dictione uidimus. Aegyptii uero in ea ſignificatione qua nos ſacerdotes: & græci pphetas dixere. Indi gymnoſophiſtas græco uocabulo: & ſua interpretatione uocabant: ut ſimiliter in ea dictione uidimus. Babylonii nō & aſſyrii ſuos magos ſeu ſapiētes chaldæos uocauere. Itaq; Laertio teſte: magi apud perſas decorū cultui maxime inſiſtunt: preces illis ac uota & ſacrificia offerūt: de deorum ſubſtantia & generatōe differunt: ſigna ſtatuaſq; repræhēdunt: improbāt illorum errores qui dicunt mares etiam & fœminas in deis imperium eſſe. Dicunt teſte Socione matri aut filiæ miſceri. Plena eſſe dæmonum aera aſſerunt. cultum & uſum auri interdicūt. his eſſe ueſtē candidam: lectū humum: eſcas olus: caſeum panē: harundine uti pro baculo. Hos magicæ eſſe diuinatōis ignaros dixit Ariſtoteles in libro de magico. Quin & Zoroaſtrē ipſum cui eius artis initia ac principatū tribuūt. Dion ex interpretatione eius nominis aſtrorum aſſerit fuiſſe cultorem. Duoq; eſſe apud illos principia bonū: dæmona & malum. Vnum ex his Iouem: quem Horamaſdem: alterum Plutonem: quem Arimanium uocant. Dixeruntq; teſte Eudoxo homines reuicturos. eos fuiſſe antiquiores ægyptiis dixit Ariſtoteles libro de philoſophia primo. ab his fuiſſe gymnoſophiſtas Clearcus ſolenſis aſſerit. Sed poſt hæc tractu temporis hi tantummodo magi dicti ſunt: qui ob facinorum magnitudinem uulgo malefici appellātur. Nam & elementa ſæpe conuertunt: turbant uentos hominū: & ſæpe ſine ullo uenēni hauſtu uiolentia tantū carminis interimunt: dicente Lucano: Mens hauſti nulla ſanie polluta ueneni. Incantata perit: Et Virgi. i Damone: Carmina uel cælo poſſunt deducere lunam. Carminibus circe ſocios mutauit ulyxis. Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. Et alia quæ ſtatim uidebimus. Magos ergo ex Zoroaſtre ipſa habuiſſe initium dicunt: quē ſex milibus annorum fuiſſe ante Platonis mortē Plinius libro. xxxv. naturalis hiſtoriæ ex teſtimonio Eudoxi prodidit. Hermodorus uero platonicus in libro diſciplinarum uſq; ad excidium troiæ teſte Laertio annos quinq; milia cōputauit. Sed unus hic tantū Zoroaſtres fuerit an poſtea: & aliuſ nō ſatis conſtare Pli. dixit. Et paululum ſupra oſtendit eam artem: quam magicam dicimus: ab ipſo Zoroaſtre: ut omnes auctores conueniunt in pſide ortum habuiſſe: quæ (ut ait) fraudulentiſſima artium in toto terrarum orbe plurimis ſæculis ualuit. Et ſubdit auctoritatem ei maximam fuiſſe: nemo miretur. cū ſola artium tres alias ipſerioſiſſimas humanæ mentis complexa: in unam ſeſe redegit. natam primo e medicina nemo dubitauit. hac ſpecie ſalutari irrepſiſſe uelut altnorē ſuccioręq; medicinā. Ita blandiſſimis deſideratiſſimiſq; promiſſis addidiſſe uires religionis: ad quā maxime alligatur humanū genus. Atq; ut hoc quoq; ſuggeſſerit: miſcuiſſe artes mathematicas: nullo non auido futura de ſeſe ſciendi: atq; ea e cælo uerriſſime peti credenti: Ita poſſeſſis hominū ſenſibus triplici uinculo in tantum faſtigii adoleuit: ut hodie etiam in magna parte gentium præualeat. & in oriente regum legibus imperet. Sine dubio illic orta in pſide a Zoroaſtre: ut inter auctores conuenit. Et infra ſubdens idem auctor pergit: mirum hoc in primis duraſſe memoriam ardentemq; tam longo æuo cōmentariis non intercedentibus. præterea nec claris nec continuis ſucceſſionibus cuſtoditam. Mirum eſt etiā in bello troiano tantum de ea parte ſilentium fuiſſe Homero. & tantum operis ex eadē in Ulyxis erroribus: ut totum opus non aliunde conſtet. Et infra ſubdit: troianis itaq; temporibus Chironis medicinæ contenta eſt ætas ſolo Marte fulminante. hæc ille. Sed qui fuerint ei' artis ſcriptores: aut quo ordine ſucceſſerit: difficile eſt comperire. putant quidam Orpheum thraca primitus intuliſſe ad medicinæ profectum. Deide mortua uxore Eurydice. tempraſſe eam quibuſdam carminibus teſte Seruio ſuper. iii. georgicorum Virgi. ad lucem reuocare. Quod quia facere nequiuit: fixiſſe poetas coniugem iam receptam iterum necauiſſe dura Plutonis lege. quin & id Virgilium ſenſiſſe confirmat: cum ait: Si potuit manes arceſſere coniugis orphe'. eum arceſſere proprie euocantis ſit. Sed eius rei non inexpertem fuiſſe Orpheum prorſus exiſtimauit Pli.

exco

ex eo nunc quoq; q̃ tota thracia magices fuisset. Sane non thraciam: sed thessaliaq; solam in eo orbe eius ue neficii infamem fuisse ostendit Lucanus libro sexto suæ pharsaliæ. Et Apuleius de magia libro primo & se cundo. Quin & ipse Plinius qui ait: Miror equidem illis thessaliæ populis famam eius artis tantam adesse ut Menander quoq; litterarum subtilis illis in locis genitus: thessalam cognominaret fabulam complexam ambages fœminarum detrahentium lunam. quare primum de ea arte cõmentarium Hostenem putatq; (ut ait) maxime ad rabiem non auiditatem modo eius scientiæ græcorum populos ægit. Ita ut summam litterarum claritatem gloriamq; ex ea scientia peterent. hinc certe Pythagoras Empheodocles: Democritus: Plato ad hanc discendam nauigauere: extiisq; uerius q̃ peregrinationib⁹ suscæptis. hanc reuersi prædicauere. hãc in arcanis habuere. Dant etiã Plinius Xerxem plarum regem in ea uersatum fuisse. & ut pergit diligentiores inquiens ante hunc ponunt Zoroastrem alium percõnesium: quem ego illum putoide quo Xanthus lydius teste Laertio inquit: a Zoroastre usq; ad Xerxis transitum sexcenti connumerantur anni. post quæ; plures magos sibi inuicẽ successisse dixit idem Laertius: ut Hostanes: Astropsychos: Gobrias: Paratas: donec ab Alexandro euersum persarum regnum fuit. concluſit ergo Plinius in eodem libro medicinam & magicem pariter eadem ætate efflorusse. illam Hippocrate: hanc Democrito illustrantibus circa peloponnesiacum græciæ bellum: quod gestum est a origentesimo nostræ urbis anno. hæc ille. subdens eam artem totum orbem peragrasse: atq; transgressam oceanum: & britannium usq; pene ẽ: quam suo tempore tantis cerimoniis celebrare dicitur desisse persis uideri possit. nãq; & antiquioribus rẽporibus in Italia fuisse ostẽdit Homerus in tota odyssea. & cæteri post illum poetæ referentes Circem habitãtem montem circæũ iuxta caietam ex ea arte mirandos ostendisse effectus: ut Virgilius in bucolico: Carminibus circe socios mutauit ulyxis. & libro æneidos. vii. Hominum ex facie dea sæua potentibus herbis Induerat circe multus ac terga ferarum. Quæ de re Aeschylum antiquum poetam græcum dixisse puto Italiam herbarum potentem. unde etiam Virgilius in Moeri quædam de his talibus dicit: quæ lege fœliciter. Durauit etiam & hæc uenefica ars in Italia per longa christianoq; tempora: Ita ut temporib⁹ Theodosii iunioris christianissimi principis dicat celeberrimus Augustinus libro. xv. de ciuitate dei: Cum essemus in Italia audiuimus quasdam mulieres imbutas his malis artibus dato caseo statim homines in iumenta conuertisse. quæ (ut alia iumenta) necessaria quæq; portabant: & finita opera iterum homines ab illis restitui. quibus (ut ait) mens semper humana conseruata fuit. Quid non ne & Apuleius ipse platonicæ sectæ philosophus historice scripsit se in asinũ apud thessaliam ueneficiis cuiusdam mulieris: dum per magicam fieri auis conaretur: cõuersum fuisse! & tractu temporis in hominem restitutum? atq; suæ metamorphoseos librum scripsisse? Nõne etiam Plinius: Seneca & Cicero certissime affirmarunt messes in uarios agros magorum præstigiis traduci posse? Vnde etiã apud Virgilium in Moeri. Atq; satas alio uidi traducere messes. Ouidius etiã de fine tituli inquit: Carmine læsa ceres sterilem uanescit in herbam. Deficiunt læsi carmine fontis aquæ: flexibus gliscet. cantataq; uitib⁹ uua Decidet. & nullo poma mouente fluũt. Quãobrem dixit Plinius libro. xxviii. roeæ scripeum in. xii. tabulis: qui fruges excantasset. & alibi qui malum carmen incantasset. Et alibi teste Seruio ne ue alienam segetẽ pellexeris. Sed mirabiliora etiam ex hac arte patrata narrant poetæ. ut Medea apud Ouidium libro metamorphoseos. vii. Cum uolui ripis ipsis mirantibus amnes In fontes rediere suos: concussaq; sisto Stantia cum cantu fretamubila pello. Nubilaq; induco: uentos abigoq; uocoq; Vimaq; saxa sua conuulsaq; robora terra. Et siluas moueo: tumbeoq; tremiscere montes. Et mugire solum manesq; exire sepulchris. Te quoq; luna traho. & reliqua. Tibullus etiam de maga locutus ait: Hanc ego de cælo ducentem sydera uidi. Flumina hæc rapidi carmine uertit iter. Hæc citu funditq; solũ: manesq; sepulchris Elicit. & tepido deuocat ossa rogo. Cum libet hæc tristi depellit lumina cælo: Cum libet æstiuo conuocat orbe niues. & alia q̃plura: quæ ipse & alii poetæ loquũtur. non ergo tam grauiter romanis legibus ars hæc plecteret': si non pricciosa & cũ effectu multarum rerum cognita fuisset. Quare coactam & inuitam Didonem induxit Virgil⁹ libro æneidos. iiii. cum ait: Inuitam magicas accingier artes. sane non omnia quæ per eam monstrantur artej uera esse nouimus. sed multa dæmonum illusionibus ostenduntur: quæ ueridice facta minime fuerunt: ut hominej cõuerti in lupum: aut in iumentum: lunam trahi & familia: quæ per humanorum sensuũ alterationem: quibus illi plurimum præsunt: & non per uerum inducũtur effectum. Nam soluj ea uere exequi possunt: quæ naturali uirtute ducũtur: sed cum rerum cognitione ex ingenii acrimonia & longa experientia ac agilitate naturæ alterabilia facile cõiungere ualeant: ea nõnunq; inducunt: quæ miracula hominib⁹ esse uidentur: & non sunt. Sed hæc hactenus. Nunc ad ei⁹ artis species transeamus: quarũ nõnullæ a romanis legibus punitebantur. M. Varro libro. vii. rerum diuinarum quattuor tantũmodo species assignauit: pyromantiã: aeromantiam: hydromantiam: & negromantiam: pyromantiam illam uocitauit: quæ per ignem diuinare cõsueuit. Nam pyr ignis & mantia diuinatio a græcis dicitur. hæc inspicit quid fulgur: quid fulmen quisq; ignis significet. per quem modum Ciceronis uxor eum sequenti anno futurum consulem diuinasse dicitur: quia cum post pactum sacrificium quædam in cineribus conspicere uellet: flãma repente exiliuit: ipse libro de diuinatione descripsit. iuxta quod Virgilius in Damone: Aspice corripuit tremulis altaria flãmis Spõte sua dum ferre moror cinis ipse bonum sit. Et Tanaquil Tarquinii prisci uxor uidens flammam lambere Seruii

Tulli caput dixit: teste Liuio libro. i. ab urbe fuit ut puer unica fieret salus regis in rebus dubiis & regnū illi prædixit. Simili modo post capta troiam disceptante Aenea de fuga cū Anchise patre flāmula quædā apparuit uerticem lambēs Ascanii & nullam illi inferens lesionē: quæ cū regnū Ascanio futurū portendereti discedere plusit. Aeromantia ea diuinatio erat qū i aere fieri uidebat ut auiū auspicia: augurial & uētoꝝ aut grandinū insuetæ procellæ. Quēadmodum etiā teste Plinio li. ii. naturalis historiæ relatū ē in monumēta. M. Acilio & C. Portio. coss. lac & sanguinem pluisse: quod ut alii ferunt sequēti anno pestem uastā regnū insuturam prænunciauit. Tempore etiam quo Hānibal lacerabat Italiam teste Liuio de secundo bello punico aquæ sanguine permixtæ e cælo decciderunt in modum pluuiæ. & libro octauo de bello macedonico ānno inquit: quo decessit Hannibal per biduū pluit sanguis. Item teste Plinio eodem libro secundo ferrum in Lucania (antequā. M. Crassus in pthis interremptus est) pluit. omnesq deinde Lucani militesq; quoꝝ magnus numerus in exercitu erat: cū eo interfecti sunt. Et subdit. Effigies ferri quæ pluit spongiæ ferro similis erat etiā. L. Paulo & C. Marcello cōs. lanæ: (ut idē inquit auctor) circa castellū earphanū pluit. uasta quē post annū Titus Manili⁹ occisus est. Et subdit Armorū crepitus & tubæ sonit⁹ auditos e cælo cimbricis bellis accepimus. Tertio uero cōsulatu Marii a mamertinis & tudertinis spectata arma cælestia ab ortu occasuque inter se concurrētia: & simulia pluraquæ diuersis tēporibus cōgerunt: ex quibus semper aliquid præ diuinarum fuit. Hydromantia uero diuinatio illa ēquæ in aqua cōcipit ut teste Varrone undit puer i aqua Mercurii effigiem: quæ centūquinquaginta uersibus oēm mithridatici belli euentum prænūciauit: & similia quæ multa similiter fuisse cōspecta iam legim⁹. Necromātia est per mortuos diuinatio. νεκρομαντεια enim. i. mortuoꝝ & manīa diuinatio. ut Ericto apud Lucanū li. vi. mortuū suscitans euentū belli pharsalici: Sexto Pompeio prædixit. Verū & a nōnullis aliis plures subdunt diuinationū species. & chiromātia quæ per manuū inspectionē diuinat. Iuuenalis in satyra Credo pudicitiā: Frontēq; manūq; præbebit Vari. Geomantia quæ ex terræ cōcussionibus & apertionib⁹ diuinare cōsueuit: si sit terræ diuinatio. Haruspicina & sacrificiis aialium & extis diuinat. Iuuenalis in prædicta satyra: Armenias uel cōagenas haruspex Pectora pullorū rimat & exta catelli. interdū & pueri. Et ut uult Donat⁹ in cōmēto phormi. haruspex cū aspiratōe scribitur & a fari quæ inspicit seu inspexit dicitur: si haruspexisse ut. f. dīgāma in aspiratōne fuerit cōuersum secundum easquæ supra circa hoc cōmentatorū mita demōstrauimus. Aruoli a sacrificiis aræ superpositi diuinare sitagebāt. unde & nomē assumpsere. Sed præ cæteris auguria & auspicia lege permittēte: immo & in publicis negocis iubente a romanis obseruabant. & augures illi dicebant: qui ex auiū garritib⁹ & uolatibus diuinabant. cōtra quos acriano illud est: qđ refert Gelli⁹ li. xiii. noctiū atticarū: Nihil inquit credo auguribus: q; aures uerbis diuitit alienas suas ut auro locupletēt domos. sed horū inanū & pgressum uidebimus in dictione Tages. Auspicium uero dicit' uel a pastu uel ab inspectōe auiū. Sed quia cōsul antequ iret in expeditionē capiebat auspicia. hinc factū est ut dicamus auspicio ductū: antequ principio quæ a solo duce capiuntur. Et hinc auspicari non modo auspicia capere: sed & incipere dicit'. Nec in bonam tātum partem uerti uerū in malā quoq; uit apud Plinii nepotē: At homo infoelicit' nat⁹ manibus pedibusq; deuinct⁹ aial cæteris imperatur: ab auspicijs uita auspicat' sed plerūq; in bonum accipit' ut apud Terētiū: Haud auspicato me huc attuli. i. non fœliciter: quāuis auspicijs repugnātib⁹. quod melius Quinti. ipse declarauit in declamationib⁹ sui de Achille ut opinor locutus: qui ad mortem quam diu futura denūciauerāt: cupiditate ulciscendi Patrocli ruebat. sic ait: Eant nūc antiquæ cōditores fabularū poetæ: & se ad exortandū amicitiæ fidem magna quædā compositisse carminib⁹ putēt: si dixerint aliquos per maria terrasq; superioꝝ fortunaq; amicorū cā fecisse: aut priuoperm græciæ uirum in ultionē interfecti amici inauspicata bella gessisse: & alibi li. xx. de institutione oratoria: Itaq; ut apud illos Homerus: sic apud nos Virgilius auspicatissimū dederit exordium. Dicebat' etiā auspex: qui præerat celebrādis nuptijs: quia auspiciū pro nuptijs capere solebant. Iuue. in satyra Omnib⁹ in terris: Veniet cū signatoribus auspex. & adhibebat' hic p parte marit: ut pnuba quæ præest & ipsa nuptijs celebrandis pro uxore: ut uidebim⁹ in dictione paranymphus. Aliquando etiam auspex magis ppric accipit' pro eoq; dux ē militiæ: ut apud Horatiū li. i. carminū. Nil desperādū teucro duce: & auspice teucro. Præter hos aūt & alii sunt peiores maleficiū: specularii qui in speculis & terris corporib⁹ sum sunt enfes pelues & similia: futura se posse prædicere prædicāt. Phytonici similiter & dicunt' quos phytonic⁹ ideſt Apollinis spiritus replet. & loquēdo futura prænūciāt. Prastygiatores eum. t. exili sequente y. græco scribitur: & a stygein qua sunt tenebræ cōponit'. hi enim humanis sensib⁹ tenebras & fantasmata ingerunt. Geneathliaci sūt q ex die natiuitatis fortunā hōis ac successum etiā in singulis actib⁹ prænūciare se posse iactant. Iuue. in prædicta satyra: Si prunit fricti⁹ ocellis Angulus in spectā genesi collyria ponet. His similes sunt: q mathematici uocitant' quos teste Gellio gentilitio uocabulo chaldæos dicere oportebat. Et ut Iuue. ait: Nemo mathematicus genitā indēnatis hēbit. Ex illis hi sunt: q astrologi nominant' nō solum ex astroꝝ naturali cursu futura prædicētes: sed & minuta quæq; ex astris se posse prædicere promittūt: ut cōsilia ipsa hoīum: arbitria & uarias uolūtates: appetitiōes q & declinatiōes: & fortuitos repentinosq; i leuissimis reb⁹ aliorū impetus: recessusq; mouēti: agitatiq; desuper e cælo credūt. Ita ut ex necessaria quadā sydeꝝ erraticū reciprocatiōe: etiamsi nō talia cōtingere pertinaci fronte asserāt. Et hi cæteris nationib⁹ præstare ui-

debant. Vt Iuue. in eadē satyra: Sed maior erit fiducia quod dixerit astrologus: credūt a fronte relatū Ammonis. Sortilegi sūt q per sortes futura prænūciare se credūt. Prodigiatores q ex prodigio futura præuidēt. Sed teste Seruio super. ii. æneidos in longum tempus dirigit significationem. Vnde explanant aliqui prodigiū dicī: quasi ꝓcul elogiū. Sed cū ola hæc & similia cū ex sapientissimis antiquis tum ex christiana religiōe uana & deceptoria fuisse claruerit. Reliquū ē ut ab oīb⁹ quoq; abiciant & abominentur.

Maia cū. i. latino scribit. & apud græcos ē diphthōgus αι. sed apud nostros diuidit: ut in antecedentib⁹ uidimus. Fuit atlantis filia ex Pleione coniuge & mater Mercurii: quā solā præcæteris Iouis pellicib⁹ Iuno adamauit ut uidim⁹ in dictiōe Mercurius. Ab hac nōnulli antiq uoluerūt mēsem maii denominatū: ad maxime ex eo phātes: quod illo mēse mercatores oēs Maiæ pariter & Mercurio sacrificabāt. Sed ut retulit Macrobius in prio Saturnaliorū Cornelius Labeo dixit eā Maiōni mēse maio res diuina agī: terrā esse hoc adepti nomē a magnitudine: & ipsam eandē bonā deā esse ex ipso occultiori ritu sacrorū fanāq; & opem & fatuam pontificū libris indicari. Bonā ꝙ ōium nobis ad uictum bonorū cā est. Fauni quod omni ufu animantium fauet. Opē quod ipius auxilio uita cōstet. Fauni a fando ꝙ infantes partu editi non pri⁹ uocē ediderint: q; attigerint terrā. Hæc apud græcos ut idem asserit Macrobius θεὸς γυναικεῖος dicitur: quam Varro Fauni filiam tradidit adeo pudicam uixit extra γυναικωνίτιν. i. gynecium nunq; sit egressa. Nec nomē eius in publico fuit auditū: nec uirū unq; uiderit: uel a uiro uisa sit; ꝓpter quod nec uir tēplum eius ingredit. Vnde Iuue. conquestus de turpitudinib⁹ fœminaꝝ fuis tēporis inquit in satyra Credo pudicicię: Nota bonæ fœrete deæ: & p⁹ pres uersus ostēdit nō licere uirilis sexus figurā i eo tēplo describere: aut masculā mare adesse

Malachias cum. ch. aspirato & . i. latino scribitur: nomen uiri ꝓprium.

Malagma cū unico. l. & g. ante. m. scribitur. Id dicit cū res dura per admixtionē alterius rei in mollē est redacta. & deriuatur a τὸ μαλάσσω: quod ē mollicies. adde quod malua herba est. ideo sic dicta ꝙ molliat aluū ut ait Macer. dixerūt maluā uteres ꝙ molliat aluū unde Marcialis utere lactucis & molibus utere maluis Nam faciem durum phœbe cætantis habes.

Malea cum unico. l. & . e. absq; diphthongo scribitur. nā licet apud græcos sit ει diphthongus: tamē abiecto ι ꝓsolā. e. pductam a nobis scribitur: atq; ei⁹ prima corripit. ut Homerus li. odysseæ. ix. τερπνὸν ἐπὶ Μαλέαο. Et ut ibidē ostendit Homerus promontoriū est laconiæ: quod teste Seruio super quītus æneidos per quinquaginta miliaria in mare ꝓtendit: ubi unda adeo sæua est: ꝙ pterqui nauigantes appareat: dicēte Statio li. vii. thebaidos: Et raucæ circū sonat ira maleæ. Virgi. li. v. Ionioq; mari maleæq; sequacib⁹ undis. Assūpsitq; nomē a Maleo argiuoq; rege: q sup illo sūptuosissimū ēt Apollini tēplū cōstruxit: qd' maleoticū dixit

Maliea cū unico. l. & . i. latino scribit: urbs fuit iuxta thessaliam: cui⁹ populi malees: & mare maliacū uocitat.

Malmnus cū. s. latino: & . m. ante. n. scribit. ponitur a Theocrito siciliæ mons.

Mandane absq; diphthongo scribitur: fuit Astyagis filia: quā teste Herodoto li. historiaꝝ primo pater in somniis tantū mictisse uidit: ut oēm ei⁹ ciuitatē repleret. hanc Cambyse perse naphti: ex qua natus ē Cyrus.

Mantua cuiꝫ. t. exili & . i. latino scribit: est tamē apud græcos ει diphthongus i penultima: & dicitur a nostris diuinatio: & mantis diuinus uel uates: quæ ola similia per. t. exile scribuntur ut Necromātia: Chiromātia: Pyromantia: Hydromantia: & similia.

Manto cū. t. exili scribitur: fuit Tiresiæ uatis thebani filia: quæ post thebanoq; cladē seruitutē primo sub Creonte: postea sub Theseo: qn & post patris interitū ad diuersa loca diffugiens: primo in asiā uenit: in cui⁹ litore lebedon & clarii Apollinis fanū fruxit: deinde Italiam uenīs: sonis suis græcis mantuā oppidū condidit. Sed cū interim ex Thyberino tusco rege Ocnus ei natus esset: qui & Bianor deinde cognominat⁹ fuit: & ad ipm oppidū tusci quoq; & ueneti confluerent: ornādodit Ocn⁹ oppidū muris: & in aliam formā redegit. Quin & a matre manthuā appellauit: dicente Virgilio li. æneidos. x.

Ille etiam patrias agmen ciet ocnus ab oris
Fatidicæ mantus: & tusci filius amnis:
Qui muros matrisq; dedit tibi mātua nomē. Vege cū māto diuina fuerit: ab ea mātū. i. diuinatiōē deduci q̄ plurimi putauerūt. & teste priscīano i. vi. declinat hæc Māto huiꝰ mānt⁹. Induxit uersū Virgi. quē mō uidim⁹

Mantua cum. t. exili scribitur. ciuitas est in uenetia galliæ cisalpinæ condita ab Ocno Manteus filio ut in præcedenti dictione uidimus.

Mantius cū. t. exili & . i. latino scribitur: fuit Melampi filius ex Iphianassa filia Proeti. Ex qua teste Homero li. xv. odysseæ duos filios genuit Polyphicleum & Cleitum.

Manichæi cū. i. latino & . ch. aspirato. atq; æ. diphthongo in penultima scribitur: fuerūt hæretici q dam: q ab auctore hæreseos Manichæo se quoq; cognominari fuerunt.

Mapalia cū unico. p. atq; unico. l. & . i. latino scribitur. Vocabulū ē aphrū. De quo Hieronymus super amose agrestes inquit casas & furnos: similes aphri appellāt mapalia. Eadē & magalia esse dixit Seruius super. iii. æneidos: ubi ait Virgi. Miratur molē æneas magalia quondā. Et in eodē li. Vt primū alluis tergit magalia plantis. ubi magalia primā pduxit. Sed mapalia primā corripuit idē: Et raris habitata mapalia tectis.

Mardylas cū. y. græco scribitur: fuit latro quidam in silua dodonea.

Marꝛea penultima cum .æ. diphthongo scribitur: ciuitas fuit æthiopiæ.

Mardonius cū .i. latino scribitur: fuit teste Herodoto li. historiarū. vii. Gobryæ filius ex sorore Darii: qui primum Xerxem Darii filium ad bellū cōtra græcos incitauit.

Marathon cū .th. aspirato scribitur: fuit ciuitas atticæ: distans ab athenis passus circiter decē milia: in cui⁹ campis Artaphernes & Dathis Darii persaꝝ regis præfecti cū centū milibus peditum & decem milib⁹ equitum: ab athenien sibus solū decem milibus armatis consilio & industria Miltiadis præfecti .p. fligati sunt: & adeo perterriti: ut non castra: sed naues petierint: ut late descripsit Herodotus li. historiaꝝ. vii. Quæ oia contigerunt teste Gellio anno ducentesimo & sexagesimo post urbem conditam.

Marathron cū .th. aspirato sequēte .r. scribit: & dicitur a nostris ferniculū: sed græco uocabulo Plinius & alii nōnulli sæpe utuntur.

Mariandyni secūda cū .i. latino: & penultima cū .y. græco scribitur: populi fuit teste Herodoto li. historiaruꝫ primo: iuxta pontum olim sub tyranide Crœsi.

Maris cū .i. latino scribit⁹ fluuius⁹ é teste Herodoto li. historiaꝝ. iiii. agathyrsoꝝ in istrum defluens.

Marsi cū .i. latino scribitur: populi sunt in Italia: nō multū ab urbe longinqui: de qbus Plinius li. vii. & .xxiii. naturalis historiæ ait: Gens marsoꝝ a marso Circes filio ortum habuit. ióq; marsis ui quadā genitali asserit datum esse: ut nō solū a serpentibus sint illæsi: sed serpentū sint ipsi domitores: & incantationibus: atq; herbarū sueris faciant miracula medelarū. Alii sunt teste Herodo. li. historiaꝝ. iiii. eodē nomine populi scythiæ quæ est in asia.

Marsya cū .y. græco scribitur: & apud nos terminat⁹ in a: quæ apud græcos in .as. desinit: habetq; accentū i prima: fuit uir qdā: q cum Mineruæ sonorā tibiā cōperisset: & afflatam pulchrius habere sonum sensisset: cœpit inter nymphas pulsitare. Vnde ex ea iam arte superbus effectus: teste Ouidio li. vi. fastorum:

Prouocat & phœbum: phœbo superante pependit.

Cæsa recesserunt acute mēbra sua. Idem & latius li. vi. metamorphoseon enarrauit. Ob quod inquit Iuue. ad Neuolā: Occurris fronte obducta ceu marsya uictus. sic ergo a Phœbo excoriatus & uictus: dicit⁹ a poetis cōuersus in fluuiū sui nominis: qui teste Liuio li. vii. de bello macedonico a celenis phrygiæ ciuitate: nec procul a mæandri fontibus oriē. Quin & in ipsum mæandrū cadit: dicente Lucano li. iii. Qua celer & rectis descendens marsya ripis Errantē mæandron adit mixtusq; referē. & reliqua. Solinus uero nō a celenis: sed ab apamia magis dicere uidē. Quam sane dissonantiā soluerat Plinius li. v. naturalis historiæ: cū ait: Apamia quæ prius celene dicta est. Iuxta hūc fluuiū: teste Herodoto circa finē libri qnti suarū historiarum: Persæ & cares grande prælium inierunt.

Marmaridæ cū .i. latino scribitur: populi sunt aphroꝝ: teste Plinio li. v. naturalis historiæ: & ægypto cōterminī: qui & usq; ad maiores syrtes ꝓtenduntur.

Martyr cū .t. exili & .y. græco scribitur: & nōnunq; more græco cū .s. i fine terminan⁹: dicit⁹ a nostris testis.

Martha cū .th. aspirato a græcis scribitur: nomen est hebreæ fœminæ ꝓprium.

Marpissa cū .i. latino & duplici .s. scribit⁹. fuit teste Homero li. viii. iliados: filia Euenī & speciosa inter paucas nymphas uxorq; Idæ oium illius ſæculi uirorū formosissimi. fuitq; mater Cleopatræ pulcherrimæ fœminæ & amantissimæ uxoris Meleagri. Et ut subdit idē Homerus cuꝫ eadē raperet⁹ ab Apolline eius uir Idas arcu sagittisq; sumptis Apollinē inuadere non dubitauit. Quā postq; rapta est: parentes Haleyonē cognomi nauerunt: quod mater cā domi deflebat sortita luctuosum ac flebile Haleyonis fatum.

Marpesia cū .e. absq; diphthongo & unico .s. atq; .i. latino scribit⁹. mons est teste Seruio super. vi. æneidos i insula paro. de quo Virgilius: Quā si dura silex aut stet marpesia cautes.

Masanissa prima cū .a. secūda similiter cū .a. post unicū .s. penultima cū .i. latino subsequēte duplici .s. scribit⁹: non enim primū .s. aliquo pacto duplicari potuit: ut ꝛgnari qdam syllabarum uoluerūt: cum eius prima .a. poetis breuis ponatur. Ouidius li. vi. fastorum:

Postera lux melior superat masanissa syphacem:

Et cecidit telis hasdrubal ipse suis: At uero ex nostris consueuere qdam secundū .a. in .e. cōmutare: ac dicere Masenissam. Nōnulli uero in .i. sed melius é more græco per .a. q̄ q̄ barbarum sit uocabulū. Fuit Galæ numidarū regis filius: cui succedens in regno primo romanis capitalis hostis fuit: deinde amicissimus effectus usq; in finem perseuerauit. De quo oia Liuius de secūdo bello punico: & maxime li. vii.

Massagetæ cū duplicato .s. & .t. exili scribitur: dicitur q; in singulari massagetes: sunt teste Plinio li. vii. naturalis historiæ nobiles populi scythiæ asiaticæ. Hi cū per deserta discurrunt: sanguine suoꝝ potant equorū: dicente Lucano in li. iii. Longaq; sarmatici soluens ieiunia belli.

Massagetes quo fugit equo: uolucresq; gelonī. Et Claudianus in Rufinum: Et q comipedes in pocula mulnerat audax Massagetes. De qbus late scripsit Herodotus li. historiaꝝ. iii.

Massilia cum duplicato .s. atq; .i. latino utrobiq; & unico .l. scribit⁹: urbs est in sinu gallicæ transalpinæ: seu teste Solino in narbonesi ꝓuincia: a phocensibus quondā fugatis persarū aduētu quadragesimaquinta olympiade condita fuit. Iustinus uero li. lxiii. inquit: Phocenses coacti exiguitate terræ: mare curiosius exercebāt

piscando mercando: plerūq; latrocinio maris: quod illis tēporibus decus erat: uenientes in sinum gallicum ad hostium annis rhodani: cuius loci amoenitate capti: reuersi domū sollicitauere plures. Qui tandem duce Protis uenientes: massiliam condidere: ut idem late ꝓsequitur.

Massylia cū duplicato .s. atq; .y. græco subsequēte: & penultima cū unico .l. & .i. latino scribitur: nōnulli uero illud .y. græcū in .u. nostrum cōuerterūt: & massulia uocauerunt. Quod sæpe fieri in antehabitis ostendim⁹. Hæc teste Seruio super .iiii. æneidos mediterranea est beronicæ ciuitatis libyæ. unde haud longe sunt horti hesperidū: & mons atlas: dicente Didone apud Virgilium eodem in libro:

Hinc mihi massylæ gentis monstrata sacerdos:
Hesperidum templi custos epulasq; draconi
Quæ dabat. & sacros seruabat in arbore fœtus. Martialis in .x. Nō mea massylus seruat pomaria serpens.
Ab hac teste eodē Seruio super sextū æneidos populi dicti sunt massylii: quos alio nomine mauros dicim⁹. Liuius uero li. xxi. de secūdo bello punico non mauros sed mauris affines dixit. Hos fuisse ualidissimos testatur Plinius li. v. naturalis historiæ. Ipsi quoq; neq; sellam neq; frena quærētes: sed sola uirga cōtenti suos uelociter equōs exagitant: dicente Lucano libro .iiii.

Et gens quæ nudo residens massylia dorso:
Ora leui flectit frænoq; nescia uirga. Sed hāc gentē bellis fuisse extinctā: dixit Plinius prælegato libro.

Massulia cū duplicato .s. sequēte .u. uocali: & unico .l. scribit: populi sunteq; & massylii cum .y. græco scribunt ut in præcedente dictione uidimus.

Maschiche cum .r. exili: subsequente .i. latino: & .ch. aspirato scribit genus est gummis: & teste Plinio libro .xii. naturalis historiæ: gemma est. Laudatissima autem chiarquæ & candida est.

Mathematica secūda cū .th. aspirato: & absq; diphthongo: reliquæ sine aspiratione scribūtur: dici pōt latine disciplinalis. ad disciplinā enim mathematicæ maxime spectant: ut geometria: arithmetica: musica: & astrologia. sed alia est superstitiosa: de qua in dictione magus uidebimus.

Matuta absq; aliqua aspiratiōe scribitur: ponit ab Homero ꝓ aurora. unde teste Prisciano matutin⁹ deriuat. A nōnullis uero græcis Ἀειγενέτη: idest alba dea uocatur.

Matthæus cū duplici .t. & secūdo aspirato: subsequēte .æ. diphthongo scribit: nomē ē hebraū & uir ꝓpriꝰ.

Mauritania cū .t. exili & .i. latino scribit: nomē ē regionis cuiusdā in aphrica: deductum a mauros: quæ est nigrum seu ꝙ nigros colonos habeat. Alii quidā in ultimo aphricæ uersus gaditanū fretū: & occidentale oceanū gigantaq; fingūt: draconesq; struthiones: & olim plena elephantibus fuit: quos iam sola india gignit.

Mausolus prima cū .au. diphthongo: sequent cū unico .s. & .o. uocali: ultima cū unico .l. & .u. uocali scribitur sic græcis: sic Cicero: sic Plinius: & Gellius ꝓ proprio uiri nomine scribūt. At uero poetæ nostri cū ꝓ monumento accipiūt: inter .s. & .o. interponere unū .e. cōsueuerūt: & dicere mausoleum: ut id Caroli mei arretini:

Nunc caria antiquo fuerit spoliata sepulchro. Vel mausoli nobilis extet opus. Nam fuit eo nomine dict⁹ maritus Artemisiæ cariæ reginæ: cui is mortuo amantissima uxor nobile struxit sepulchrū: & de mariti nomine mausoleū uocauit. ut Martialis li. x. epigrāmatum: Marmora pua qdem sed nō cessura uiator Mausoli sa xis pyramidūq; lege. Quidoq; uero ꝓ sepulchro addiderūt nōnulli poetæ ante syllabā eius dictiōis ultimam in plurali alterum .e. & dixerūt mausoleā: ut ideq; Martialis li. epigrāmatū primo: Aere nec uacuo pēdentia mausolea. Et Lucanus li. viii. Pyramides claudāt indignaq; mausolea. Sane id opus teste Plinio li. xxxvi. naturalis historiæ: inter septē miracula cōputat. Quod maxime ei⁹ tēporis sculptores Scopas: Bryaxis: Timotheus: & Leochares pariter cælauere. patetq; ab austro & septētrione sexagenos ternos pedes: breuis a fronte: utroq; circuitu pedes quadringentos: undecim attollit in altitudinē: uigintiquoq; cubitis cingitur colūnis triginta: sex. ab oriente cælauit Scopas: a septētrione Bryaxis: meridie Timotheus: ab occasu Leochares: & ut fabdit priscus pagerentius regina Artemisia (quæ mariti memoriæ id opus extrui iusserat) obiit. non tamē sculptores illi recesserūt nisi absoluto: id gloriæ ipsoꝝ tēpoꝝ artiq; monumenta: iudicantes: sed ante mortē regina Artemisia teste Gellio li. x. noctiū atticarū: nonumērū illud diis manibus sacris Mausoli dicauit: forte quadragenarium: idest certatū laudib⁹ eius dictidis: & præmia posuit pecuniæ aliarūq; rerum bonarum amplissima. Ad eas laudes decertādas uenisse dicūtur uiri nobiles: ingenio atq; lingua præstabili. Theopōpus: Theodectes: Naucrates. Sunt etiā q̄ Isocratē: ipm cū his certauisse memorīæ mādauerint: sed eo certamine uicisse Theopompū iudicatū est. Is fuit Isocratis discipulus: & (ut idem Gellius testatur) extat nūc quoq; Theodectis tragœdia: quæ inscribit Mausolus: in qua eū magifice in prosa placuisse Ignatius in exēplis refert.

Mazares cum .z. consonante scribitur: fuit Cyri miles.

Mechanicus secūda cum .ch. aspirato: ultima cum .e. exili scribitur. dicit⁹ nihil artifex.

Mecisteus absq; aspiratione aliqua & .i. latino: atq; .eu. diphthongo in fine scribitur. fuit teste Homero libro viii. iliados filius Echij: & ex sororis Aiacis thelamonii.

Medea absque aliqua diphthongo a nostris scribit: licet in penultima apud græcos sit ει. diphthongus: sed nos abscindentes .i. solum .e. productam retinem⁹: fuit filia Oetæ regis colchorum ex Hypsea coniuge: quæ Iasonem secuta: ab illo deinde ob Creusam Creontis corinthiorum regis filiam abdicata fuit: ex quo fœtus

exagitata filios: quos ex Iasone susceperat interfecit: atq athenas aduolans Aegæo rege annoso nupsit: ex quo filium suo nomine Medum suscepit. sed cum deide Theseus Aegæi ex priori uxore filius a longa peregrinatione rediisset: uidens illum Medea teste Iustino libro. xii. magnæ uirtutis uirum: & Medum filiũ insitem esse: ac maritum senem ab Aegæo per diuortium discessit: & in asiam cum filio deinde perrexit: atque ibi urbem condens: ab eius nomine medii dixit. A qua tota deinde regio media dicta fuit. Hæc eadẽ a poetis nõnunq̃ dicta est Phasides: ut in dictione phasis uidebimus. A medea etiam medeides deriuatur. Ouidius libro secundo de arte amandi: Non facient ut uiuat amor medeides herbæ.

Media cum. e. absque diphthongo scribitur: regio est in asia contermina assyriæ & persiæ: atque mari hircano: sic quoque cognominata a Medo medeæ filio.

Medon cũ. e. absq; diphthongo scribitur: fuit teste Homero li. ii. iliados: filius nothus Oilei ex matre Rhena.

Medesicastes absq; aliqua aspiratione uel diphthongo scribitur: fuit teste Homero: filia notha Priami.

Mediolanicus absque aliqua aspiratione a græcis historicis translatum comperi. nomen est magistratus qui in campania summus habebatur.

Meduſa absque aliqua diphthongo: & cum unico. s. scribitur: fuit filia Phorci ex Cetho coniuge. De qua plene uidebimus in dictione pegasus.

Megæra prima cum. e. absq; diphthongo: secunda cum. æ. diphthongo scribitur: cum pro furia ponitur: primamque semper corripit: & secundam producit. Virgilius libro duodecimo æneidos:

Dicuntur geminæ pestes cognomine diræ:
Quas & tartarea nox intempesta megæram
Vno eodemque tulit partu. Et alibi: Furiali a sede megæra. Claudianus similiter de laudibus Stiliconis inquit: improba mox surgit tristi de sede megæra.

Megara prima cum. e. absq; diphthongo: sequens cum. g. sequente. a. scribitur: & primam semper producit: ac secundam corripit. Fuit q; filia Creontis: dicente Homero libro. xi. odyssææ: καὶ μεγάρην κρείοντος ὑπερθύμοιο πύγατρα. Eadem fuit uxor Herculis: quam insaniens interfecit: ut idem Homerus: & Seneca in Hercule furente ostenderunt.

Megabyzus cum. y. græco: sequente. z. consonãte scribitur: fuit nobilis persarum ex his: qui cũ Dario in magum cõiurauerunt: ut in dictione Darius uidimus. Ex fuit Zophyri pater: ut in ea dictione uidebimus: qui Zophyrus filium similiter Megabyzum habuit. q teste Herodoto li. historiarum. vii. un⁹ fuit ex ducib⁹ Xerxis.

Megacles cum. c. exili scribitur: fuit teste Herodoto li. historiarum primo: uir athenien sis: & fili⁹ Alemeonis.

Megalesia cũ unico. l. & i. latino scribit⁹ fuerunt ludi magnæ matri deum facti. De quibus Liuius in bello macedonico inquit. M. Iunius Brutus ædem magnæ matris deũ in palatio dedicauit: & ludos ob eam dedicationem factos megalesia appellauit: & a mega: quod est magnum deductum uocabulum est.

Meges cũ. e. absq; diphthongo scribit⁹: fuit teste Homero Phylei filius: & unus ex græcorum ducibus.

Melan cum. e. absque diphthongo: & unico. l. scribitur: dicitur apud non nigrum: sed nõ nisi in compositione utimur: ut melancholia: melancholicus dicitur: aut simile.

Melancholicus antepenultima cũ. ch. aspirato: sequens cum unico. l. & i. latino ultima cum. e. exili scribitur: componiturq; ex melan: quod est nigrum: & cholicus: quod a chole: quæ apud nos est bilis deducit⁹: Nam ille est: qui nigram bilem habet. Et ut refert Cicero libro tusculanarum primo: Aristoteles quidam ait ingeniosos melancholicos esse: ut ego me tardiorem esse non moleste feram.

Melanthius cum. th. aspirato: & i. latino scribitur: nomen est uiri proprium. Et unus teste Homero fuit uir troianus: quem Eurypylus in eo bello interemit. Alius teste Theodrito fuit pastor. Alius Quintiliano teste pictor fuit eurapingendi præcipuus.

Melanthia eodem modo scribitur: fuit teste Aristarcho super. x. odyssææ Homeri: filia Deucalionis ex Pyrrha.

Melas cum unico. l. scribitur: nomen est nõnullorum fluuiorum. Nam unum esse in mygdonia ostendere uidetur Ouidius: cum ait li. metamorphoseos. ii. Mygdoniusq; melas & trazonius eurotas. Alium esse i mysori asia & smyrnam circũeuntem Solinus in collectaneis dixit. Alium nauigabilem esse in cilicia: & ipsius terminum dixit Plinius libro quinto: hoc est ciliciam a pamphilia diuidens. Alium in thracia: ut in eodẽ lib. Plinius idem confirmat. Alium dixit esse Plinius li. ii. in boetia: qui a parnaso profluens: Mineruæ sacer dicitur a poetis: quia ripæ eius oliuis sint refertæ. De quo meminit Herodotus li. historiarum. vii. Alius esse in sicilia ostendere uidetur Ouidius li. fastor. iiii. cum de fluminibus & locis sicilię quæ pagrauerat Ceres loquens inquit: Sacratamq; melan pascua læta boum.

Melampus absq; aliqua diphthongo: & cum unico. l. scribitur. & declinatur in genitiuo huius melampodis: sicut huius Oedipodis. Nam nomen compositum est ex melan: quod est nigrum: & ποῦς pes. ob quod ultimæ dictionis declinationem sequitur. Fuit teste Homero libro. xv. odyssææ filius Amythaonis ex patria argosqui (ut ait) mantes fuit egregius: unde quod Statius libro thebaidos. iii. Amythaone cretus Iam senior: sed mente uirens pborboq; melampus
Assistat. passus dubium cui pronus apollo:

Oraq; cirrhea fariaret largius unda. At alii dicūt eum fuisse medicū illustrē & filiū Proeti helleboro sanauisse. Quod tetigisse uidet Virgilius: cum dixit in .iii. georgicorum: cum de medicinis p fœna pestē loqueretur. Nocent artes: cessere magistri Phylirides chiron amythaoniusq; melampus.

Meleager absq; aliqua diphthongo & cum unico .l. scribit': & habet accētum in penultima. fuit Oenei regis calydoniæ & Alteæ filius in nanuitate cuius infert Ouidius pcas tres ab Altea iam labore partus solutæ uasa circa ignem flamma nentes: & cum flāmis ligni stipitem posuissent dixere: omne nati erit aqua cum stipite uita. Quod cū audisset Altea illis discedentibus surgens: stipitem igni subtraxit: illiusq; ne cōburere' diligenter seruauit. Quid uero de eo post fuerit ipse Ouidius late descripsit metamorphoseos in .viii.

Melibœus cum unico .l. sequente .i. latino: penultima cū .œ. diphthongo scribitur: pro pastore ponitur a poetis: & est quasi curam boum gerat.

Melibœa cum eadē orthographia scribit': fuit urbs litoralis magnesiæ ppiqua thessaliæ: ut testis est Herodo. libro historiarum .vi. Et fuit patria Philoctetæ: dicente Lucano li .vi. Precioq; nephandæ Lampados hercules fortis melibœa pharetris.

Milicerta cum .i. latino & absq; aliqua aspiratione scribitur: fuit filius Leucotheæ: & Athamantis regis thebarum: cū quo mater uidens furentem maritū in mare se præcipitē dedit. Et cui apud nos terminat' in .a. apud græcos desinit in .s. de quo Parthenius poeta græcus: γλαυκωι τε και μιρτει τε και ινοι παιδι θρην.

Miltiades cum .t. exili & .i. latino scribitur: fuit teste Herodoto li. historiarum .vi. ut' athenensis Cypseli filius' Vel (ut ait Aemilius Probus) Cimonis: qui factus dux belli contra Darium Hystaspis filium: uicit a Persis contra illum confectum: uidimus in dictione marathon. Habuitq; duos filios Cimonem & Metiochum. Tandem ob crimen peculatus in carcere defunctus est: ut omnia de illo Aemilius Probus breuiter collegit.

Mellicratum cū unico .l. & .i. latino & absq; aspiratiōe scribit': dicitur unum coctum cum melle. Nam meli cū unico .l. apud græcos dicitur mels & cratom potens uinum.

Melimella in primis habet simplum .l. in ultimis duplicatum. Et puto cānas illas esse: ex quibus iam saccharū elicimus. Martialis in primo

Dulcibus aut certant quæ melimella fauis.

Melissphyllum secunda cum unico .l. & .i. latino: penultima cum .ph. aspirato & .y. græco: atque cum duplici .l. scribit': dicitur apud nos apiastrum: hoc est απο της μελισσης: id est apis: quo λαθω: foliū. Nam herba est cuius folia sapiunt mel: uel quia ex illis apes efficacissime mel excudunt. Itaque famelicis apibus conuenire dixit Virgilius libro georgicorum quarto: cum ait: Trita melissphylla: & cerinthe ignobile gramen. Plinius similiter libro .xx. naturalis historiæ: Apiastrum Ignauis quidem melissphyllum appellat. Sed in confessa damnatione est uenenatum in sardinia.

Melilocon cū .i. latino & simplo .l. utrobiq; atq; .t. exili scribit': herba est cū flore: quam teste Plinio libro .xxi. naturalis historiæ: fertulam campanam uocant a ferris: quæ ex illa fieri cōsueuerāt. Odor ei' crocō uicin' est. Et flos ipsa cānā placet maxime filias breuissimis & pinguissimis. Vnde Ouidius .iii. fastorum

Pars thymo: pars rores: pars melilocon amant.

Melissus cum .l. & .i. latino atq; duplicato .s. scribitur: fuit rex cretensis antiquissimus: qui teste Didimo in li. narrationis tyndaricæ: ut retulit Lactantius libro institutionū primo: primus dijs sacrificauit. Habuitq; filias duas Amaltheam scilicet: & melissam: quæ louem puerum caprino lacte ac melle pauerunt. Vnde melissa apes dicta fuit: & Amalthea capra eiusdem nomen accepit. Fuit Melissus alius philosophus ex samo insula Ich agonis filius ab Aristotele frequentissime nominatus. fuitq; Permenidis auditor: deinde præfect' classis: electus: magna dedit uirtutis documēta.

Melita cum unico .l. & .i. latino atque .t. exili scribitur: insula est in sicilo mari: haud longe a sicilia: periculosa tamen dissuasta marinis attestatur Plinius libro tertio naturalis historiæ: & Cicero libro sexto uerrinarum. In hac etiam fuit oppidum eiusdem nominis: a quo non longe in promontorio fanum Iunonis oratia cunctis summa cum reuerentia celebratum.

Melodia secūdum rectam traductionem deberet scribi in secūda cum .œ. diphthongo: ac dici melœdia. Nec componitur ex melis & ωδη: cuius prima apud nos in .œ. diphthōgum transfert': ut supra uidimus. Sed ut seruiat sonus græcus: absint' .e. & solum .o. retinet': significatq; dulcem sonum.

Melobosis cum unico .l. & .i. latino scribitur: fuit teste Hesiodo nympha oceani & Tethyos filia.

Melpomene cū .p. non aspirato scribit': fuit una musarū: ut debemus in dictione musæ.

Memnon cum .m. ante .n. in eadem syllaba scribitur: fuit teste Homero Tithoni filii Laomedontis troiani regis filius. De quo Diodorus siculus libro tertio historiarū: scribit Theutamo in asia regnante: qui ingressus' a Nino atque Semiramide descendit Agamemnone aduersus Troiam: cum græcis bellum mouit: cum iam assyrii amplius mille annis asiæ imperassent. Priamus uero bello oppressus ab rege Theutamo præsidium (ut poetæ) assyriis subditus per legatos postulauit. Ille decem milia æthiopum: totidemque susianos cum ducentis curribus duxit Memnone ad Troiam misit.

Erat tūc quoq; Tithon' illius pater præfect' ppiæ accepti a susie regi. Mēnon uero ætate florens ac animi

corporisq; præstans uiribus: ea maxime tempestate uigebat. Aedificasse eum ferunt in fusis loco excelsiori reginas: q; usq; ad persas iperiū permansit: mēnonia ab illo denominata. Strauit & uiā leopherā i ea regiōe quæ adhuc mēnonia uocatur. Hic cum apud troiam multos græcos in bello occidisset: tandem a thessalis p insidias interficitur: cuius corpus ab æthiopib⁹ ereptū fuit: & crematū: ac illius ossa ad Tithonū patrē delata. Plato uero li. iii. de legibus dixit troiam nō assyrios subiecisse: sed illoꝝ potētia fractaq; Ait enim: Nemo ꝓfecto ambiget: troianoꝝ exēplo cōmonitus: q assyrioꝝ potentia fracta: quæ a Nino traxit originē: bellum i seipsos concitarūt. Erat enim adhuc principatus non contemnenda potentia. Et subdit: Assyriorum eni principatus particula quædam troiæ potentia fuit.

Memphis cum. i. latino scribitur. fuit urbs in ægypto: quam teste Diodoro siculo li. historiarū. ii. Ogelous rex ægypti condidit: ambit⁹ stadioꝝ centū & quinquaginta: urbē olim ægypti prædarissimā opportuniori totius eius oræ loco ubi nullus in plures fossus ptes efficit formam deltæ: quo fit ut tanīq; in nili claustro posita aditum præbeat. ꝓhibeatq; ad superiora loca nauigantibus: & ad cohibēdas aquas inundationē uersus notam aggeres ingentes opposuit. Et a ptibus cæteris undiq; effossus est lacus ingens: ac ꝓfundus: q urbē effecit munitissimā. Vnde & posteri reges fere omnes relictis thebis: & regiam habitationem in ea ædificarunt. Refert quæ etiam idem auctor quosdam dixisse denominatam memphim a conditoris filia: aliamq; referemus opinionem in dictione Osiris.

Menalippe cū unico. l. & i. latino atq; duplicato. p. scribitur: fuit Antiopes amazonum reginæ soror. Hæc ab Hercule capta fuit in bello: quod cōtra amazones gessit: quā cū sorori restitueret: accepit i præmiū reginæ arma & baltheum. Nam hæc quoq; ex eo bello reportare fuerat iussus ab Aristeo. De illa etiam Iuuenalis meminit in satyra: quæ incipit Stemmata quid faciunt: cum ait: Tu personam menalippes.

Mendesium cum. i. latino scribitur: unum est ex nili hostiis.

Menechmus penultima cum. ch. aspirato: & æ. diphthongo scribitur. De uiro hoc meminit etiam Cicero circa finem libri primi tusculanarum: qui oraculo edito: largitus est patriæ suum sanguinem.

Menedemus absq; aliqua diphthongo scribit': fuit erethriensis philosophus: Phædonis cuiusdā uiri nobilis filius: sed pauperis architecti. Alii sutorem tabernaculos: aiunt fuisse: & utriq; artem Menedemū didicisse cōtendens deide ad Platonē militiā deseruit. Fuitq; honestate & grauitate celebris: & præcipue auctoritatis in obiurgando. Fuit magnanimus & plane liberalis. Corporis in eo senesut in iuuene status fuit: athletæ instar firmus & ualidus atq; adustus. Anabat inter poetas Aratum & Lycophronē tragicū. Maxime studebat Homero: deinde lyricis. deinde Sophocli. Atq; Achæo secūdas ptes inter tragicos dabat: Aeschylo primas. Magistros Platonē & Xenocratē pariter aspernabat'. Scripsit admirabat' solū infinitamq; oratiōis copiā fundebat. Primus habitus ludibrio ab oibus: postea in tanta fuit oium admiratōe: ut ei gubernacula ciuitatis traderent. Et eū ob rabiem ad Antigonū ꝓficisceret: nec induci posset: ut patriā eriperet: septē dies cibo abstinuisse ferūt. & sic. lxxiii. suæ ætatis ānō aiam exhalasse. Alius fuit Menedem⁹ similiter philosoph⁹ Caloti lampsaceni discipulus. Hic teste Hippoboto eo uenerat: ut sumpto habitu furiæ circūiret dicēs: uenisse se ex inferno speculatorē peccantium: ut iterato descēdens omnia dæmonibus renūciaret: quæ uidisset. Vestis hæc erat pulla tunica tallaris astricta punceo baltheo: pilleus arcadicus capiti impositus: habens intexta elementa. xii. cothurni tragici: protula barbaturga in manu fraxinea.

Menippus cū. i. latino & duplicato. p. scribit': fuit philosophus cynicus genere phœnix. & ut scripsit Achaic⁹ in æthicis conditione seruus: cuius dominus teste Diode fuit Bathus quidam ponticus. & (ut refert Hermippus) fuit diuitus fenerator: & uocatus Hemerodanistes. tandem insidias passus: omnia quæ habebat amisit. ex qua re se suspendit. Fuere sex Menippi. Primus qui de lydiis scripsit: Xanthumque breuiauit. Secundus hic ipse. Tertius stratonicus sophista. Quartus scriptor. Quintus & sextus pictores: quorum meminit Apollodorus.

Menalcas absq; diphthongo & cum. c. exili scribitur: nomen ponit' a poetis pastoris ꝓprium.

Menesthius cum. th. aspirato: & i. latino in penultima scribit': fuit teste Homero in initio libri sexti iliados ex urna urbe Arithoi & Philomedusæ filius: quē Paris in bello occidit.

Menestheus cum. e. post. th. aspiratum: fuit Petei filius: & Diomedis auriga. Alius fuit athenarum dux Thesei & Phædræ filius: ac frater Demophontis. At uero cum scribitur. n. immediate post. m. uidelicet Mnestheus: fuit uir troianus: ut in ea dictione uidebimus.

Menestho cum. th. aspirato scribitur: una est ex nymphis: quæ teste Hesiodo in theogonia filia fuit Oceani & Tethyos.

Menœtius secunda cum. œ. diphthongo: & penultima cum. t. exili & i. latino scribit': fuit teste Homero libro undecimo iliados Actoris filius: & Patrocli pater: a quo Menœtiades Patroclus a poetis nostris sæpe dict⁹ est: ut Ouidius in prima heroidum: sine menœtiaden falsis occidisse sub armis.

Mentor cum. t. exili scribitur: fuit in uasis cælandis murus artifex. de quo Plinius libro duodecimo naturalis historiæ: Mentori inquit quotidie testimonium perhibet capitolinus Iuppiter: & Diana Ephesia: quibus fuere consecrata artis eius uasa.

Quare ait Iuue. I satyra Scēmata qd faciūt: Rarę sine mētore mēsę. & Carolus noster Aretin⁹ ad Cyriacū Parrhasium tabulis uinces: uincesq; cauendis.
Pyrgotelem gemmis mētoraq; in pateris.

Menander cū .e. absq; diphthongo scribitur: & nōnunq; Menandrus etiam traducit' atq; primā semper corripit. Ouidius de tristibus:
Fabula iucundi nulla est sine amore menandri.
Et solet hic puiens uirginibusq; legi. Nam fuit hic poeta comicus: & Theophrasti discipulus: atq; ab eo teste Pamphila. xxii. cōmentariorū li. institutus. Qui uel unus sit ait in hāc uerba Quintilianus de institutōe oratoria li. vii. Meo quidem iudicio diligenter lectus ad cūcta quę præcipimus efficienda sufficiat: ita oēm uitę imaginem expressit: tanta in eo inuenēdi copia eloquēdi facultas. Ita est omnibus reb⁹ pōnis affectib⁹ accōmodatus. hæc ille. Ob quę putauerat illū Ouidius perpetuo duraturū: cū de illo li. de fine tituli dixerat:
Dum fallax seruus: durus pater: improba lena
Vixerit: & mœstra blanda menādrus erit. Hāc & apostolus Paulus se legisse indicat: cū ad corinthios scribens inquit: Vt ait unus ex uestris: Corrūpunt bonos mores cōfabulatiōes pessimæ: q uersiculus é Menādri
Menyllus cum .y. græco & duplici .l. scribitur: fuit ut qdam athenien'is.
Mentha cū .th. aspirato scribitur: & uocabulū é græcū herbæ nobis notissimæ. De qua Plin⁹ li. xix. naturalis historiæ: Mētha inqt nomē fuauitas odoris apud græcos mutauitq; cū aliqn mēta uocaretur. Vnde ueteres nostri declinauerant.
Meonia cū .e. absq; diphthongo & .i. latino scribit' regio é in minori asia: quæ deide lydia a Lydo fratre Tyrrheni cognominata fuit: ut in ea dictiōe uidim⁹. Et a meonia meonis patronymicū fœminimū deducitur: ut Ouidius li. v. de fine tituli: Meonis assyriā fœmina tinxit ebur. & meonides masculinū: ut idē li. xi.
Aspice meonidem a quo ceu fonte perēnis
Vatum pierius ora rigauit aquis.
Mephitis cū .i. latino utrobiq; & .e. exili scribit'. Nā teste Prisciano li. vii. Mephitis quoq; quod ꝑtinū é a græco autorum ç (ut qbusdā uidet') mutatiōe .s. in .ph. translatū: ratione abolitę in .s. facit accusatiuū. Et propinc teste Seruio sup. vii. æneidos é terræ putor: q de aquis nascit' sulphuratis: & é in memorib⁹ grauior ex densitate siluæ. Vnde ait Virgi. Luco'q; sub alta Consulit albunea nemoꝝ: quæ maxima sacro Fonte: sonat sæuiq; exhalat opaca mephiti. Et ob hoc Iunonē eā eē qdā uolūt: quā aerem esse cōstat: ex eū corruptiōe putor nascit': ita ut dea sit odoris grauissimi. Alii mephiti deū eē uolūt: leuc.otheæ cōnexū. sicut Veneri Adonis
Menones cū .i. latino scribit' fuit teste Homero li. x. iliados: Mois fili⁹: & li. ii. dixerat fuisse aurigā Idomenei: & cū eo ducem nauiū quæ uenerit ad troiam: ipsū Martis (ut ait) Martis arbitrio cōparandū. Habetq; accētum in antepenultima. De quo Horatius in primo carminū ad Agrippam mentor fuit his uersibus:
Quis martem tunica tectum adamantina
Digne scripserit: aut puluere troico
Nigrum merionem: aut ope palladis
Tydiden superis parem:
Mercurius cū .c. exili scribitur. Nec' dictō græca é: sed latina a mercib⁹ (ut qdā asserūt) deducta. Nā græce hermes dicit' ut in ea dictiōe uidim⁹. Fuit Iouis fili⁹ ex Maia Atlantis filia: quā Iuno præ oib⁹ pellicibus adamauit: ut illū mox natū (teste Martiano Capella) suis uberib⁹ allactauerit: sicq; diuio lacte perfusus (licet ex mortali fœmina nat⁹) immortalis tamen effect⁹ é. dictusq; deus facūdiæ: mercatoꝝq; palæstræ: furū: nūtiusq; & interpres deoꝝ. Eundē dicūt ex sorore Venere Hermaphroditū. Excp Lycaone Dædalionis filia Authelū genuisse. Idē ꝑtib⁹ Iunonis Martē e duris carceribꝰ liberauit: ut uidim⁹ i dictiōe Alceus. Ipse idem Argus interemit. Prometheum in caucaso religauit. & mille alia: quæ de illo poetæ cōfingunt. Ipse lyrā septichordē cōperit. Illi dat' uirga caduceus: & tallaria allata fibula nectit: dicente Virgilio in .iiii. æneidos:
Primum pedibus talaria nectit
Aurea: quæ sublimē alis siue æquora supra:
Seu terram rapido pariter cum flamine portant.
Tum uirgam capit: hac animas ille euocat orco:
Pallentes: alias sub tartara tristia mittit.
Dat somnos: adimitq; & lumina morte resignat.
Illa freatus agit uentos: & turbida tranat Nubila.
Addidit etiam his Statius galerum cum ait:
Obnubitq; comas: & temperat alta galero.
De quo Horatius in primo carminum hymnum scripsit:
Mercuri facunde nepos atlantis:
Qui feros cultus hominum recentum

Voce formasti catus: & decoræ
More palæstræ.
Te canam magni Iouis: & deorum
Nuntium: curuæque lyræ parentem
Callidum quicquid placuit iocoso
Condere furto. & plura.

Meroe cū .oe. diuisis syllabis scribit': est teste Herodoto libro historiaꝝ .ii. & Diodoro li. primo: insulæ eiusdā nili metropolitæ qua & tota insula nomen assumpsit: quā Cambyses condidit. atq; a matre denominauit. Et (ut subdit Diodorus) insulæ forma scuto ē persimilis: atq; magnitudie superat cæteras nili insulas. patet enim longitudine stadiis tribus milib⁹: latitudine mille. ciuitates i ea sunt plures: sed cæteris nobilior meroe ab eiꝰ uno latere libyę uersus plurimi arenæ cumuli: ab altero ad arabiam posito præcipitia montiū insulam cingūt. Effodiunt' in ea aurū: argentū: æs: ferꝝ: insup & hebenū fert. Lapidūq; multiplex genus. dilatq; a syene teste Plinio li. ii. naturalis historiæ: qnq; milibus stadioꝝ: in qua bis in āno absumit' umbra rerū: Sole sęj tenēte duodecimā partem tauri: & quartādecimaj leonis. Quare dicebat Achoreus ad Cæsarē apud Lucanum libro .x.

Ambitur nigris meroe fœcūda colonis:
Læta comis hebenis: quæ quāuis arbore multa
Frondeat æstatem nulla sibi mittigat umbra:
Linea taj rectū nūdi fert illa leonē. Cuius incolis teste Pōponio li. iii. dimidio ē ptensior uita q̄ nostra. Horum fœminæ nūmat hēnt grides: & æquales ifantib⁹. Vnde Iuue. in satyra Exēplo quodcūq; malo inquit
Quis timidum guttur miratur in alpibus. & quis
In meroe crasso maiorem infante mamillam?

Mesana cū unico .s. scribitur: ciuitas est teste Plinio li. iii. in sicilia ppinqua peloro mōti. fuitq; teste Floro li. ii. cā primi belli punici. & inde mesani eius urbis ciues.

Mespila cū .i. latino scribit': & uocabulum est græcum arboris nobis notissimæ.

Mesopotamia cum unico .s. atq; unico .p. & .t. exili scribit' regio est maioris asiæ in medio euphratis & tigris. Vnde & nomē assumpsit. nā mesos græce latine medius: & potamos: fluuiꝰ. Itaq; habet tigrim ab oriente: & euphratem ab occidente: a meridie uero babyloniā: & a septētrione caucasum.

Mesonyction cū unico .s. & .y. græco sequentibus .ct. exoletis: atq; .s. latino in penultima scribitur: tēpus ē me diæ noctis: quasi ante quod est medium & νύκτιον nochium.

Messalina cum duplici .s. & unico .l. atq; .i. latino scribit': putant quidam dictionē hanc originaliter esse græcam & a messala quod cognomē fuit uiri a deducta messana teste Cassiodoro acceptū. & fuit fœmina romana filia Barbati Messalæ cōsobrini Tiberi Claudii quinti imperatoris: quæ cuj adolescentula esset: ipi Claudio seni nupta fuit. Eadē tantæ libidinis fuisse fert': ut inumeris adulteris se submiserit. & sæpe mutata uestę lupanaria celebauerit. Quin teste Plinio li. .x. naturalis historiæ: & Suetonio in uita Claudii certauit cuj sœuo famoso ad libidinis actus: seq; meretricem superasse inter diem & noctē; quinq; & uiginti cōcubitꝰ affirmauit. Et interrogata respondit: potuis labore sella: q̄ cōcubitu faciata. Quod Iuue. p plures uersus lepidissime tetigit in satyra Credo pudicitiam: quam qui uoluerit ibidē legere poterit: ubi tandē cōcludens inquit. Et quod potuit tamē ultima cellam Clausit: adhuc ardens rigidæ tenīgine uulvæ:
Et lassata uiris nondum satiata recessit.

Tandem teste Cornelio Tacito li. xi. suarū historiaꝝ Messalina ita furit libidinis stimulata furore in .C. Silium iuuēnem romanæ pulcherrimum genere nobilēingenio perspicacemq; Iulia Syllanam nobilē fœminam eius matrimonio exturbauit: ut uacuo adultero potiret'. Nec illa furtim: sed multo comitatu uenerabat ad domum: eius gressibus adhærebat: largiebat' opes: etiam honorib⁹ sublimabat. & cū iam illa facilitate adulteroꝝ in fastidiū uersa esset: ne Silius cā adulterā aspnaret' monē matrimonii concupiit. Cū ergo Claudius sacrificii gratia hostiam iuisset: nūcta nuptiarum solēnia celebrauit. duxitq; insomnē noctē licentia cōiugali. Timebāt oēs princips narrare patrata: reputātes hebetē Claudiū: & fascinatiōibus uxoris deuictum. Reminiscebātur multoꝝ necis iussa messalinæ factæ. tandē cū longa mora esset principis apud hostias: dixit Narcissus imperatori: Veniā peto. matrimonii Silii & Messalinæ uidit populus & senatus. Et ni ppere reuertaris: tenebit maritus urbē. Reuertit' ergo princeps: mox̄q; adulterū iussit ad se uenire. Cui & Messalinæ cultodē dedit: traxisset'q; Claudiū Messalina in iudiciū fuū: ni in cædem eius Narcissus properasset: dicēdo centurioni & tribunoq; qui aderat iperatorem iubere cædē. tribuni ergo ictu necata est: dū cū matre i horto esset. fuitq; corpus cōcessum matri. Quæ hoc in loco transferre uoluisse id Iuuenalis intelligi posset: quod ille in satyra: quæ incipit Omnib⁹ i terris ut hæc uerba explicauit: Sed casso qd forma nocet! Et subdit: Eligē gdnam Suadendū esse putes: cui nubere cæsaris uxor
Destinat. optimus hic: & formosissimus idem
Gentis patriæ. rapitur miser extinguendus

Messalinæ oculis & reliqua: quæ elegantissime pluribus uersibus exequitur.

Messena cū duplici. s. sequēte. e. scribit. fuit ciuitas græciæ ꝓpinqua pyloquam teste Lactinio super. iii. thebaidos amyclus annis interfluit.

Messhles cum. th. aspirato sequēte. l. scribitur: fuit teste Homero li. ii. iliados: unus ex his ducibus: qui in auxilium troianos aduentarunt.

Metapontū absq; aspiratiōe scribitur: fuit Italiæ oppidū in sinu tarentino conditū teste Solino a locrensib⁹. Et inde metapontini populi de quib⁹ Herodotus li. historiaꝝ. iii. meminit.

Metaplasmus cū. t. exili scribitur: dicit pōt a nostris transformatio. Nam cōponit ex meta: quod dicit trans: & plasma figmētum. unde translatio quædam ē rebꝰ solitoꝝ sermonis in alterā speciem mutatus ornatus uel necessitatis cā. cuius species sunt ꝯplures: ut diuersis in dictionib⁹ apparebit.

Methaphora cū. t. exili & ph. aspirato scribit. dicitur a Cicerone & Quintiliano latine trālatio. Fitq; Quintiliano auctore li. viii. de institutiōe oratoria. cum nomen aut uerbū ex eo loco in quo ꝓprium ē transfertur in eum in quo aut propriū deest: aut (ut dixi) quia decētius: ubi nihil horū præstabit: quod transfert ꝓprium erit. Et a comparatiōe differt eo: q illa comparat reiquam uolum⁹ exprimere. hæc ꝓ ipsa re dicitur. Nam comparatio efficā dico fecisse quid homine ut leonem. translatio cum dico de homine leonē. Huius uis omnis maxime quadruplex uidet: eum in reb⁹ animalibus aliud pro alio ponit. Vt Liuius Scipionem a Catone allatrari solitum refert. In ala pro alis generis eiusdem fuisse aut Virgili⁹ in. vi. Classiq; immittit habenas. Aut ꝓ rebus alalibus in alias ut ferro an fato metus argui occidit? Aut cōtra ut Virgili⁹ li. ii. eneidos: Sedet inscius alto Accipiens sonitum saxi de uertice pastor. Quid q ex his teste Quintiliano orit⁹ mira sublimitas: quæ audaciæ proxima periculo translatiōis attollitur. Cum rebus sensu carentib⁹ actum quēdam & animos damus. Qualis ē id Virgilii in. viii. Ponem indignat⁹ arauxes. Et illa Ciceronis ꝓ Ligario Quid enim tuus ille Tubero districtus in acie pharsalica gladius agebat? cuius latus ille mucro petebat. Qui sensus erat armoꝝ tuorū? Duplicat interim hæc uirt⁹ apud Virgi. cū ait in. vii. Ferrūq; armare uemino. Nam & uemenū armare: & ferrū armari: translatio est.

Metallum cū. t. exili & duplicato. l. scribitur: dicit pōt apud nos perseruatū. Nā a μετα λλαω uerbo græco: quē apud nos perseruor: dicit pōt: certissime derivat. Vnde dicebat Iuppiter apud Homerum: αυτὰρ σὺ ταῦτα ἔκιξα δι ῥίψω αὖτις μετα λλα. Ad quem Iuno respondens ait: πῶς λιπὼν τ᾽ ἄρος ἦλθον ὑπερμενέι ζεῦ τε μετ᾽ ἄλλα.

Metis cū. t. exili & i. latio scribit: fuit teste Hesiodo i theogonia nympha q̄dā una ex filiis Oceani & Tethyos

Methymna penultima cū. th. aspirato sequēte. y. græco: ultima cū. m. ante. n. scribit. Cuius ē lesbo optimū uinum bibēs. Ouidi⁹ in primo de arte. Gargara quot segetes: quot habet methymna racemos. & inde methymnæus cū. æ. diphthongo in penultima deducit. Virgi. in. ii. georgicoꝝ. Non eadē arborib⁹ pōdet uinea nostris: Quā methymnæo carpit de palmite lesbos. Ouidius in. xi. metamorphoseos.

Et methymnæi potiuntur litore lesbi.

Metathesis secūda cū. th. aspirato: & ultima cū. i. latino scribit: dicit ad uerbū trāspositio. Nam meta trans: & θέσις positio. Fitq; apud poetas cui unica littera necessitatis cā ex uno dictiōis loco in alium transponit. Virgi. in. x. At tibi tyombre caput euādrum abstulit ensis. Nā dixit teste Seruio thymbre pro thymber. Apud oratores uero fieri dicit cum alios iudicum in res præteritas transfert.

Metamorphosis cū. t. exili & ph. aspirato scribit: dicit a nostris trāsformatio. Nā cōpositū ē nomē ex meta qd ē trans: & morphosis mutatio. Vnde & nobile illud opus Ouidii scribit metamorphoseō. i. de trāsformatiōib⁹

Methpna cū. th. aspirato scribitur. Vrbs est lucanis in peloponneso.

Metalepsis cū. t. exili & p. ante. s. sequēte. i. latino scribitur figura ē quā teste Quintiliano li. viii. de institutiōe oratoria nos uarie translatiū: transumptiuā: trāspositiuā uocam⁹. Nā ex meta: & λαῆψις quæ ē acceptio cōponit. Fitq; cū aliqua dictio aliud a sua propria significatiōe ex his: quæ præcesserunt denotat. Virgi. in Tityro: Post aliquot mea regna uidēs mirabor aristas. hoc ē segetes. & sic affates: & ob id annos.

Methodus cū. th. aspirato scribitur: ut in antehabitis uidimus. dicit apud nos uiamquæ ꝓ ratione sumitur. Virgilius in primo georgicorum:

Ignarusq; uiæ mecum miseratus agrestes.

Metonymia secūda cū. t. exili: sequens cū. y. græco: penultia cū. i. latino scribitur: dicit a Cicerone denōinatio ut Bacch⁹ ꝓ uino: Ceres ꝓ pane. Terēn⁹ eunuchi: Sine Cerere & Baccho friget Venus. Et i andria: Fac piculū. i. experiētiā: q̄ ex periculis grādis accipit. Ad idē. i. Virgilii: Iā paim⁹ ardet Vcalegon. i. domꝰ Vcalegontis. Dicim⁹ ēr ꝓ hāc figurā pigrū frigus: qa hoies pigros facit: pallidum timorē eo q pallidos hoies reddat

Menoch⁹ cū. t. exili & i. latio ut ꝓ. ch. aspirato scribit: fuit teste Herodoto li. historiaꝝ. vi. filꝰ Meleadis athenēsis nō ex Hegesipyle filia Oloris regis thraciæ: sꝫ ex priore defūcta: cui⁹ nomē nō explicat Herodotꝰ: Et ut pergit idem author cū hic a phœnicib⁹ caperet: & Dario persaꝝ regi: cōtra quē pater bellū agebat præsentaret: in nullo prorsus lasus fuit: sed eū donauit Darius pulcherrimo palatio multis possessionib⁹ & diuitiis: quin & uxorem Persam illi dedit: ex qua forbiciter libros ꝓcreauit.

Metrum cum.t.exili scribit̃:dicitur a nostris mensura:qua quia uersus cõmẽsurantur:græco etiam uocabulo a nobis metra dicũtur. Sũtq; eius genera multiplicia:de qb⁹ diu⁹ Augustin⁹ i musica absolutissime,pscrit⁹ é

Metrodorus cũ.t.exili scribitur:interpretari pót mẽsuræ donum:uel mẽsuratũ donũ:fuit athenien'is pictor: idemq; philosophus:& in utraq; scientia teste Plinio li.xxxv.naturalis historiæ:magnæ auctoritatis. itaque cum.L. Paulus deuicto Perse peruenisset ab athenien'ibus:uti sibi q̃probatissimũ philosophũ mitterent ad erudiendos liberos athenien'es:Metrodoꝝ elegerunt:professi eundem in utroq; desiderio præstantissimũ Quod ita Paulus quoq; iudicauit.

Metrocles cuj.c.& .t.exilibus scribitur:fuit philosophus maronites:frater Hipparchiæ:auditor primo Theophrasti:deinde Cratis thebani Iouni filii. Obiit senex a seipso suffocatus.

Metropolis absq; aliqua aspiratione scribit̃:dici pót ad uerbum matricia ciuitas. Nã cõponit ex μήτηρ:quæ est mater.& πόλις:ciuitas. Et inde metrapolates is dicitur:q ei ciuitati sacerdotio præest.

Myia prima cũ.y.græco & .i.latino unam facientibus diphthongon scribitur.dicit̃ a nostris musca. Quã sane dictionẽ cum aliis dictionib⁹ compositam nos eo modo semper transcribim⁹:ut cynomyia.i.canina musca: quẽadmodum in ea dictiõe uidimus. Est itaq; musca animal immundissimũ:& prorsus sine memoria. Et ut te fugis est Plinius li.xxi.naturalis historiæ:mons qdam est in creta carma nomine nouem milia passuũ ambitus: intra quod spatium muscæ non reperiũtur.natũq; ibi mel nullũ attingunt.

Mycale cum.y.græco &.c.exili:atq; unico.l.scribitur:fuit teste Herodoto libro historiaꝝ primo ciuitas apud Ioniam:ubi est panionũ:ut in ea dictione uidebimus. Fuit etiã eiusdam concubinæ nomẽ ut Iuuenalis in satyra Si te propositi: Sed tua nunc mycale.

Mycalessus cum.y.græco &.c.exili:atq; unico.l.& duplici.s. scribitur.puto regionem fuisse boetiæ: cum dicat Homerus de boetia tractans lateq; diffusam mycalessum.

Mycenæ prima cũ.y.græco:& sequẽs cũ.c.exili &.e.absq; diphthongo scribit̃:urbs fuit teste Plinio li.iiii.naturalis historiæ in achaia:hoc est in argolica achaiæ regiuncula: sic quoq; cognominata teste Porphyrio in secundũ iliadis Homeri librũ a Micena nympha laconica. Fuitq; Agamẽnonis patria & regnũ:dicente Virgilio:Eruet ille argos:agamẽnonaq; mycenas. Ponit̃ a poetis etiã nõnunq; in singulari.ut Virgi.i.v.æneidos:Argolicoue mari deprædentis & urbe mycenæ.ubi dixit Seruius declinari mycene mycenes:sicut Agaue Agaues. Vel latina declinatione mycena mycenæ.

Mycerinus prima cũ.y.græco:sequens cũ.e.exili:penultima cũ.i.latino scribit̃:fuit teste Herodoto filius Cleopis regis ægypti:post quem & ipse in ægypto regnauit.

Micythus prima cũ.i.latino:sequens cũ ypsilo:& cũ.c.exili ultima eum.th.aspirato scribitur:fuit uerna Anaxilei procuratoris regini:& causa magnæ cladis tarentinorum.

Mycone prima cũ.y.græco:sequens cũ.c.exili scribitur:insula est una ex cycladibus uicina delo:ita ut Apollo ipsam delon p mare errantem(ut dixit Virgilius in tertio)Mycone gyaroq; reuinxit.

Microcosmus cum.i.latino:& absq; aliqua aspiratiõe scribitur:dicitur minor mundus. Nam componitur ex μικρός:quod est paruus.& κόσμος mundus.

Micrologus eodẽ mõ scribitur:& dicit̃ paruus sermo:uel etiã pua ratio. Nam utrũq; logos designat.

Microphychos penultima cũ.y.græco:& ultima cuj.ch.aspirato scribitur:dicitur pusillanimus. Naj a ψυχὴ quæ est anima componitur.

Midas cũ.i.latino scribitur:& a nõnullis absq; finali.s.fuit Gordiæ bubulci filius:& rex phrygiũ:q cõstorũ pene regũ opes pecuniæ abũdantia antecessit.de quo Herodotus in li.historiaꝝ:& Iustinus li. epitomatũ.xi. plura scripserũt. Quin & Ouidi⁹ similiter li.xi.metamor.alli⁹ fabuli elegantissime é,pscratus. Ita ut cũ ultio inter Apollinẽ & Marsyam decertantes in canẽdo iudex cõstitut⁹ esset:& ipse ex hebeti ingenio ,p Marsya sentẽtia ferret:asininis auriculis a Phœbo deturbat⁹ é:ut tetigit etiam in prima sua satyra Persius.

Mydon est.y.græco scribitur:fuit teste Homero in. v. iliados auriga Pylæmenis ducis paphlagonum: quem Antilochus Nestoris filius in bello troiano occidit.

Mygdonia prima cũ.y.græco:sequẽs cũ.g.ante.d.penultima cũ.i.latino scribitur:regio é macedoniæ litoralis:incipiens ab aenea ciuitate crassæ:quæ teste Herodoto in.vii.historiaꝝ ab oriẽte é illi cõtermina:& usq; in thermopontũ seu thermicum sinum(ut alii uocãt)pteenditur. In hac Niobe in saxum conuersa cõspicit. ut Ouidius in.xiiii.epistola heroidum:

Quæq; superba parens faxo per corpus aborto:
Nãc quoq; mygdonia flebilis astat humo. Et Sappho in epistola ad Phaonẽ:Quæ mihi mygdonis marmoris instar erant. Iuxta hãc est insula mygdonide q̃ memorat Iuuenalis.iii.satyra cũ dixit. Asthic mygdone relicta

Mygdonus eodẽ mõ uti superior scribitur:fuit frater Otrei.ac teste Porphyrio super tertiũ iliados Homeri librũ ãbo fratres Hecubæ uxoris regis Priami:& Cissei filii. Ambo reges i thraciai& Patrueles Polymestoris & a Mygdono ei⁹ filio Chorebus mygdonides. Nã teste Seruio patronymicũ ẽ:quia si gentis esset:mygdonius diceret. Nam(ut ait)nullum gentis patronymicum in des.exit.

Miletus cũ.i.latino & unico.l.atq; .t.exili scribit̃:fuit teste Plinio li.v.naturalis historiæ:urbs in ionia atq; eius

regionis

regionis caput in qua teste Seruio fuper .iii. georgicoꝝ Virgilii lana optime tingebat: a qua milesia uellera dicta eius esse mus. ut Virgilius in .iii. georgicoꝝ: Milesia uellera nymphæ Carpebit. Alia fuit teste Home. li. ii. iliados in creta. Alia in lesbos a qua nonnulli magis milesia dici uellera uoluerunt.

Mily prima cum .i. latino: sequens cum .y. græco scribit: fuit teste Herodoto loc° in asia: qui ante solyma uocabatur: quem lycii incolunt.

Myiitta prima cū .y. græco: sequens cū unico .l. & .i. latino: atq; subsequēte duplicato .t. scribitur: dicitur teste Herodoto li. hiſtoriaꝝ primo: assyriorum lingua, Venus.

Milo cū .i. latino & unico .l. scribitur: fuit ut croconēsis athleta illustris: & q supra humanas uires fecisse dicit. Nam taurū in olympico certamine ſu nudæ dextræ occidisse tradit: & p stadiū in humeris sine fatigatione portasse: totūq; die (quo illū mactauerat) comedisse. Hūc teste Gellio li. xv. noctiū atticarū in chronicis scriptum ē: Olympiade primum coronatū esse. Extātq; habent uita miserandā: & mirandā: ut idē late ꝓsequit. Et Valerius de moribus non uulgaribus.

Mimas cū .i. latino scribit. mons est in minori asia ut ostendit Homerus in hymnis. In quo cū Bacchus mirum in modū a mulieribus celebraret: dicta sunt bacchantes mimallonides.

Mimallonides cū .i. latino & duplicato .l. scribit: cognomē fuit bacchantiū mulierū deductū a monte minoris asiæ q mimas uocat: de qb° Ouidi° de arte amandi li. i. tenuit: Ecce mimallonides sparsis i terga capillis.

Mimos cū .i. latino scribit: idei pōt a nostris efficior. Nam a mimo uerbo: quod est imitor deriuat: & uel intra uel extra scenam gesticulationes quasdam exercebat: quibus gestis hominum ac naturas effingens: lætissimis sententiis populum in risum cōuertebat.

Minerua cū .i. latino scribit: nec dicto græca est ut quidam ignari putauerūt: sed latina: cui° interpretationē dixit Balbus apud Ciceronē in secūdo de natura deoꝝ: quasi uim mineſ. Nam græce quoq; Pallas dicit: uti ea dictione late iudebim°. Est a uerbo τὸ ἀ λλο: quod ē uibro: deducta ēo q; hastam uibrare & docuerit: & confecuerit: Vnde palladiū erat simulachrū dictū fuit: quod romæ in æde Vestæ fuisse ostendit Plin° li. vii. naturalis historiæ. Nam cū laudes summas. L. Metelli ci° felicitatē iudicātes enarrasset: q nulli alii post romam cōditā cōtigerit: subdit hæc oia abunde uno casu refutari possunt: quoniā is Metellus orbā luminib° exegit senectā amissis incēdio cū palladiū raperet ex æde Vestæ memorabili ci: sed euentu misero. Quo fit ut infœlix qdē dici non debeat: fœlix tamē esse nō possit. Tribuit ei populus roman° quod nulli alii absq; cōdito testo: aut quotiens in senatū ire: curru uehereſ ad curiam. Magnum ei & sublime: sed ꝓcudūs datum de quo certa intellexit Iuuenalis: cum ait in .iii. satyra:

Da testem romæ tam sanctum q̄ fuit hospes
Numinis idæi: procedat uel numa uel qui
Seruauit trepidam flagranti ex æde mineruā. Fuit nāq; hospes numinis idæi. Scipio Nasica erat. Cn. Scipionis filius teste Liuio li. xx. de secūdo bello punico: qui cū. P. Scipione patre maioris Aphricani i hispania cæsus est dictus Nasica: Donato teste in arte maiori cū de agnomine tractat: q̄ maiores nares habuit. hac teste Plinio li. vii. naturalis historiæ: & ci° nepote de uiris illustrib° cū adolescens esset: uir optim° cōsam romanoꝝ iudicio senatus & populi decret° é. Quare idæi matrē pessimunte uenientē nō mō in urbē uerū a muri i patriam detulit. Procedat Numa: qui teste Liuio lib. i. ab urbe cōdita: fuit romanorū rex e cunibus sabinis claro oppido natus: Pompilii filius suo sæculo iustus & religione clarissimus: plene uir diuinā & humanū nouerat. Quare dixit Ouidius in .xv. metamorphoseos:

Destinat imperio clarum præsumptia ueri
Fama numā. hāc tantā prudentiā natura portēdit: cū prima fuerit ætate canus: uel potius q̄ seruauit a flammis illæsam trepidā mineruā quæ lignea erat: & facile ab igni cōburi poterat: quo sane incēdio luminib° orbatus esse fit. Quare dixit idē Iuue. in satyra. Credō puduisse: Deos: ne nos neptes lepidi cæcig; metelli: quando soliret mineruam p flāmas ex flagranti æde .s. Vestæ eripere. Vnde Liuius in .v. belli punici secūdi mentionem describēs quo tabernæ argentariæ arserūt: subiunxit cōprehensa postea priuata ædificia: neq; eni tūc hasplicæ erāt cōprehense latomiæ: forūq; piscarium & atrū regum ædes uix Vestæ defensa ethsed ut puto aliud fuit eius ædis incendium: uel forte alterius.

Minyæ prima cū .i. latino: alia cū .y. græco scribitur: fuerunt thessaliæ populi qui teste Orpheo i argonautica Iasonē ad colchos ꝓficiscentē secuti sunt: unde alt Ouidius in tertio septimi metamor. Iāq; fretū minyæ pegasea puppe secabant. Quare dixit Lucanus in .vi. thessaliam describēs: Vnde minyæ gens cognita remis.

Minyæus eodē modo uti superior dictio scribitur: fluuius est a thessalia uenies: qui teste Homero in .xi. iliados: oppido arenæ uicinus hostia mari facit.

Minos cū .i. latino scribit: fuit Iouis filius ex Europa: ut poetæ fere oēs asserunt. Alii uero nōnulli affirmāt eū nō Iouis: sed Xanthi regis cretensiū ex Europa filiū fuisse. cui in regno successit. Herodotus uero in li. historiarū primo de illo loquēs dixit cū fratre Sarpedone de regno cretæ dissensisse: sed illo fugato regnū obtinuisse. idem teste Aristotele in æthicis & politicis primus cretēsibus leges dedit.

Minotaurus cū .i. latino & .t. exili scribit: dictio est composita ex Minoe & tauro: quasi Minois taurus. Nā ut

scribit Homerus li. viii. odyssee: cū Minos bello cōtra athenienses & megarenses: q Androgeū filiū intere merant detineret: Pasyphaē eius uxor a Venere: quæ in sobolē Solis irata erat: ad insaustū amorē formosi tauri cōpellitur: cum quo arte Dedali in uacca lignea corio amatæ uaccæ circōposita cōcubuit: ac grauida facta Minotaurū genuit: dicente & Virgilio in. vi. æneidos.

Contra elata mari respondet gnosia tellus
Hic crudelis amor tauri suppostaq; furto
Pasyphaē mixtumq; genus ꝓlesq; biformis
Minotaurus inest: ueneris monumēta nefandæ. Idem in bucolico
Et fortunatam si nunq; armenta fuissent
Pasyphaēnimiū solatur amore iuuenci.

Quod cū resciuisset Minos monstruosum filiū ex uxore natū: qa media parte hō: & altera media taur⁹ erat illum in labyrintho cōclusit: dicente etiam Ouidio in. viii. metamorphoseos.

Quo posq; geminam tauri iuenisq; figuram
Clausit: & adtæo bis passum sanguine monstrum

Tertia sors annis domuit repetita nouenis. Nam uictis athenienſibus iussit Minos in uindictam Androgei illos quotānis septē ex filiis dare: quos minotauro deuorandos præbebat: dicente Virgilio in. vi. Tum pendere pœnas Cecropidæ iussi: miserū septena quotānis, Corpora natorū: stat ductis sortibus urna. Et (ut non nulli ferūt) primis tribus ānis plebeiorū natos: secūdis tribus ānis populares: tertiis uero nobiles exhibuerūt: inter quos Theseus forte missus adiutorio Ariadnes minotaurū interemit: & ex ipso labyrintho euasit ueclam diffugiens Ariadnen & Phedram sorores & minois filias transportauit: ut uidim⁹ i dicōe Ariadne

Minturne cū. i. latino & .t. exili scribitur: fuit oppidum in campania habes ꝓpinquat paludes: in quib⁹ Mari⁹ cū Syllæ rabiē effugeret delituit. De quo Iuue. in satyra Oibus in terris inqt: Exiliū & carcer minturnarūq; paludes: Et mēdicatus uicta carthagine panis: de Mario loquit: sed subobscure quadā tangit: quæ explanatione indigent: itaq; ꝑ loci huius declaratione traducēdū duxi id Plutarchi quod in uita Marii ad rē hāc spectare uidet: cū narrauerit Plutarchus discessum Marii ex minturnis: q fere nudus & omni auxilio destitutus abscessit: & delatū cū ad amœnam insulā dixerit: ubi Granius & amicos alios quosdā cōperit: ꝓsequit quēadmodū cū illis ad Hiempsalē numidiæ regē ꝓ auxiliis nauigare decreuerat: Sed oim egēs cū & aquæ inopia grauaret: ericem usq; silicū maxime aquatū uenit: ubi a locis eius quæſtore nōnullis ex fontis amissis uix ipse euadere potuit: quin cōprehenderet. Sed ad nauē reduct⁹ ad meningam inde insulā nauigauit: in qua certitudine suscepta de salute filiiq; cum Cethego erat paulū respirauit: interim uenit in mētē petere carthaginē: & hoc tō quia erat libyæ & eius urbis præfect⁹ Sextilius uir qdem romanus sibi diu cognit⁹ qui licet a se hactenus neq; grata neq; ingrata suscepisset: sperabat tamē illū quadā cōmiseratiōe in se cōmoturum: & sibi ad minus in cōmeatu præsidio affuturū: ꝗre carthaginē attingens cū paucis sotiis nauī egressus est. Quod cū Sextilius præfect⁹ persensisset: flctuatum obuiā Mario hortē emisit: q illi quoq; nūtiaret ex aphrica ꝓximū discederet: quod si secus faceret: uelle se decretis senatus obtēperare: & romanos hospitē habere Quib⁹ a hortore auditis magna Marius mœstitia afficit: & ingenti dolore cōtract⁹ immobiles in hortē oculos defixit: ac diu ira silētiū se cōtinēs: repēsitabat casus acerbitatē: & cōmeatus necessitatē cōsiderabat. S; insta te hortore ac iterrogāte qd præfecto respōderet. Mari⁹ tūc suspiriis ab alto pectore tractis: & atrocis oculis i hortorē itēdēs in hæc tandē uerba prorupit: nuntia Sextilio te uidisse. C. Mariū in ruinis carthaginis sedentē: eumq; & panē mēdicitē. Nec plura dicēs ad nauē ꝓximū redit. hæc ex Plutarcho traducere uoluit: ut id Iuue. intelligi possit: Et mēdicat⁹ uicta carthagine panis: hoc est apud carthaginē uictā: ita i ipsius carthaginis ruinis nec impetrare ualuisse.

Myoparo cū. y. græco scribit⁹ genus ē nauis qua piratæ uti cōsueuerāt: ita qua & ipi myoparones uocati sunt.

Myoparones cum. y. græco scribitur: dicti sunt piratæ ut in præcedenti dictione uidimus.

Myophones cum. y. græco scribit⁹ dicit⁹ myon. i. murium interfector: quo nomine nonnulli aconitū uocauerūt: ut in ea dictione uidimus.

Mipsæi prima cum. i. latino sequens cū. ps. sequente. æ. diphthōgo scribitur: populi sunt thraciæ: ut ostendit Herodotus in. iiii. historiarum libro.

Miracū cū. i. latino & .c. exili scribitur. Nōnūq; ab antiqs habitū est in usu: & adolescentulum denotat.

Myriandrus prima cū. y. græco sequens cū. i. latino scribitur: nomē est uiri. ꝓpriū: qd decēmilia uir significat

Myrica prima cū. y. græco sequens cū. i. latino & ultima cū. c. exili scribit⁹ genus est uirgulti humilis: ut dixit Seruius: quod apud nos genestam qdam dici putant. Ideo ait Virgilius in bucolico: humilesq; myricæ.

Myrmex prima cum. y. græco sequens cum. i. latino scribit⁹ dicitur apud nos formica.

Myrmidones prima cū. y. græco: sequēs cū. i. latino scribitur: populi fuerūt thessaliæ a myrmidone Iouis filio & eoꝝ duce cognominati: ut scripsit Heratosthenes. Seruius uero super. ii. æneidos librū: dicit fuisse in aurea regione puellā Myrmionen nomine: ob solertiā & cautelā Mineruæ gratā: quæ cū aratrum i odiū Cereris a Minerua cōditum hominib⁹ demōstraret: a turbata Minerua in formicam uersa fuit: quæ græca

lingua myrmex dicitur: quam dominauit ut nunq̃ desisteret a congregandis granis: sed qa aduenientē pestē in egina insula ex formicis deinde populi restituti sunt: ut late narrauit Ouidi⁹ libro metamorphoseos: populi illi dicti sunt myrmidones.

Myrmilon eodē mō ut superior dictio scribit: fuit histrionis nomen ut Iuuenalis: Aut myrmilonem ex prima infans: & a mymice quæ latine formica dicit: quasi ferans micam defendit.

Myron cū .y. græco scribitur: fuit teste Plinio li. xxiii. naturalis historiæ: statuarius Eleutheris natus: & Hegesiladis discipulus. Est enī myron apud græcos quod a nostris unguentū dicit: & ut dixit Plinius in initio libri. xiii. unguenta qs prim⁹ inuenit nō tradit: illiaris tēporibus nō erāt nec ture supplicabit: cedri tantum & citri suoq; fruticū & in sacris fumo cōuoluū in nidoré uerus ēt odoré nouerūt: iam rosæ succo recarpeo. Et subdit primū quod equidē inueniā castris Darii regis expugnatis in reliquo eius apparatu Alexāder caput ferinū unguentoq;. Et in sequentib⁹ inquit unguentis cognomina dederūt aliis patriæ aliis fructualis arboresaliis causæ: & ut alibi ait: fuit unguentaria uolupeas enī a romanis inter laudatissimas atq; etiam honestissimas uitæ bona admissa.

Myrapia prima cū .y. græco & penultima cū .i. latino scribit: genus ē pyroq; se quoq; teste dictoq; Plinio lib. xv. qa odorem gratissimum gerunt: unde a myron deducit: quasi odorem redolentia.

Myrobalanū cū .y. & .o. ante .b. & .a. ante .l. scribit: fructus est teste Plinio li. xii. naturalis historiæ: arboris quā helmopiū uocāt: magnitudine auellanæ nuces Cōmunis trogoditis: & thebaidi: & arabiæ: quæ tndæam ab æcypto differminat. Nosce ntib⁹ unguēta cognitus: ut ipso nomine apparet. Nam μύρον unguētū designat & βάλανος nucē seu glandē: unde alio in loco de quodā palmarū fructu i quit rotundi sunt: & ēj balanis similiores: & illā esse putoquē alibi phœnicobalanum uocauit.

Myronides prima cū .y. græco scribit: nomē fuit .pperum uiri athenien sis.

Myrtus cū .y. græco & .t. exili scribit: & non cū .th. aspirato ut quidam putauerūt: arbuscula ē nobis notissima & (ut dicit poeta) Veneri sacra: & hoc teste Seruio super .ii. georgicon: uel quod gaudet litorib⁹: & Von⁹ de mari dicit: per cataniel quod (ut medicoq; indicant libri) apta ē mulieq; necessitatib⁹ plurimis: eadē teste Plinio in .xv. naturalis historiæ: primū Celænis i Elpenoris tumulo insa tradit: & eodē libro ante uitigæ quoq; eius gestatæ uiatori pediti in longo itinere .p. sunt. hac enī coronabant ouātes: ut uidebim⁹ in dictione Ouātes.

Myrsus prima cū .y. græco scribit: fuit pater Candaulis: ut in ea dictione uidimus.

Myrsilus prima cum .y. græco: sequēs cū .i. latino scribitur: fuit teste Herodoto libro historiaq; primo: ille idē qui & Candaules dictus fuit.

Myrtilus prima cū .y. græco: sequens cū .t. exili & .i. latino: ultima cū unico .l. scribitur: fuit teste Igino in li. de astronomia poetica Mercurii fili⁹ ex Clytia: & Oenomai regis bellidis: & pisæ auriga: a Pelope i mare proiectus: unde pelagus myrtoum nomē assumpsit: ut in dictione Hippodamia uidimus.

Myrtoū cū .y. græco & .t. exili scribit: Pelagus est pars maris ægæi nomen ab Myrtilo accipiens: q̃ i illo pict⁹ fuit. Horatius in primo carminum: Myrtoum pauidus nauta secet mare.

Myrrha cū .y. græco & duplicato .r. atq; secūdo aspirato scribitur: fuit Cynaræ cypriq; regis ex Cenchrea conjuge filia: quæ id illa procurante a patre inscio effecta grauidata: atq; deinde recognita: eius iram i fabā diffugiens ubi deor⁹ cōmiseratione in arborē fuit nominis transformata fuit. Cuius partūdi tpe instante: & agente sole calore Adoné peperit: qué nymphæ liquorib⁹ unxere maternis: atq; adhibita diligentia nutriuere: ut late ofa pertractauit Ouidius li. metamorphoseon. x. hāc arborem referente Plinio li. naturalis historiæ. xii. in eisdē fluuiis cū ture permistā nasci tradidere exōnulli plures separatim: & multis in locis arabiæ gignitur. Estq; arbores altitudo ad quīq; cubitas: nec fine spina: caudice duro & intorto: crassitiore ēj nuces. Et ut ipse Plinius dixit: nō dant ex myrrha fabæ portionē deo quoniā & apud alios nascitur.

Myrrhina cū .y. græco & duplicato .r. atq; secūdo aspirato sequente .i. latino scribit: Nonnulli uero ex latinis illud .y. græcū in .u. nostrum conuertunt ac scribunt murrhina: quā humorem subterraneū esse dixit Plinius libro xxxvii. naturalis historiæ: & sub terra calore densatū: duxitq; habere nitorē pon⁹ ēj splēdoré. Sed in precio uarietate coloq; esse subinde circūagentibus se maculis in purpurā candoreq;: & tertiū quendaq; ex utraq; igneſcentē uelut per transitū coloris purpuræ: aut rubescentē lacteo. Sūt q maxime in his laudāt quoddā coloq; repercussus: quales in cælesti arcu spectant: maculæ pingues placēnt: translucere quoq; aut palere unum ē. Et (ut idem auctor ait) myrrhinā primus i urbē Pompei⁹ ex uictoria mithridatica iuxit. Eiusq; lusum in poculā excrescere quotidie. fuisseq; rotundē myrrhinū calicē. lxx. talentis empti: capacēq; ad scatarios tres idē auctor retulit: At Tiberium Petronii cōsularē trullā myrrhinā trecentis talentis emptā monstrauit: q̃ ægisse Neronis inuidia: retulit enī ipse Plinius se annumerari audisse unius scyphi fracti mēbra: q corporis Alexandri magni conditorium fuit. Orientē myrrhinam nasci. Inueniē ibi i plumbus locis inter ea fingulis præcipua in carmania.

Myrina prima cū .y. græco sequens cū unico .r. & .i. latino scribit: fuit teste Homero in .ii. iliados: urbs i æolia.

Myrinus prima cū .y. græco sequens cū .i. latino scribitur: fuit teste Homero li. .ii. iliadotis: urbs i peloponneso.

Myron cū .y. græco & unico .n. scribitur: fuit teste Herippo chronico patria sed floruit athenis philosophus

insignis: habuitq; teste Sisocrate patrem Scirmonem nomine: quem tyrannum fuisse aiunt. huius opera Pisistrato tyranno ascripta creduntur.

Mysia prima cū .y. greco: sequēs cū unico .s. & .i. latino scribit': prouincia est phrygiæ adiacens hellespōto: teste Plinio li. v. naturalis historiæ: conterminā habet aeoliæ: in qua ciuitas est Mœsia: dicente Seruio super primū georgicorū: mysia, prouincia est: mœsia uero ciuitas haud longe a troia: de qua in ea dictione uidebimus.

Mysterium prima cū .y. greco: sequēs cū .t. exili scribit': & teste Clemente in stromatib⁹ αὔξησις: quod ē odiū deducit'. Apelodor⁹ uero ait a Myante quodā atheo q uenēdo perit nomē funebres honores accepisse. Itaq; uti orgia abusiue .p. solis bacchi sacris poni consuetum est.

Mysticum eodē mō scribit': & a mysterio deducitur: at ministerium a ministrando latinum est.

Misis cum .i. latino scribit': fuit teste Herodoto li. historiarū. ii. primus aegypti rex.

Mitylene prima cū .i. latino: sequēs cū .t. exili & .y. greco scribit': insula ē nobilis i aegæo mari: alio nōie lesbos cognominata: unde lesbides patronymicū fœmininū: quod in prima desinet accentū sit Ouidius:

Lesbides euersa corpora capta domo.

Mithridates prima cū .i. latino: sequēs eū .th. aspirato: & .i. latino: ultima cū .t. exili scribit': fuit rex ponti: & filius Pharnacis regis parthorū: & romanoꝝ amicissimus: qui & filiū habuit Mithridatē romanorū hostem: & ter a romanis victum. Nā ut ait Plinius li. xxv. naturalis historiæ: quotidie Antidotū cōtra uenena sumebat: adeo ut cū ōdraginta ex ānis cū romanis bella fouisset: ut late ostendit Iustinus li. xxxviii. tribus demū ingentib⁹ bellis fœlicitate Syllæ: uirtute Lucullī & Pompeii magnitudine uictus esset: & tam morte sibi inferri decreuisset: ut dixit Gellius li. xvii. & frustra uiolentissima uenena sumpsisset: ultimo gladio se transfixit. Plinius uero nepos in li. de uiris illustribus dixit illū uenenū sumpsisse: quo tarde agente percussorem gallū arripuit: ut uulnere territū reuocauit: & in eādem sua manū trepidātis adiuuit. Alii uero acutissimo ueneno extinctum illum fuisse asserunt. Quos Lucanus secutus in primo libro ait:

Posti ciliceis ne magos & lassi pontica regis
Præda barbareo uix cōsummata ueneno. De cui⁹ singulari memoria uidebim⁹ in dictiōe Themistocles.

Mitra cū .i. latino & .t. exili scribit': nomē est barbarū: eratq; teste Seruio super .iii. æneidos: mearum: pileus: de quo (ut ait) pendebat buccarū tegmen: quo phrygii & lydii utebant': ut Hiarbas in Aenram dixit apud Virgilium præfato li. Meonia mentum mitra crinēq; madentem Subnixus. Et Iuuenalis: Ite quibus grata est pīcta lupa barbara mitra.

Mythus cū .y. greco & .th. aspirato scribit': apud nos interpretat' fabula: & inde mythicus fabulosus: & fuit fabulandi cōsuetudo teste Gellio a græcis primū cōperta: quoꝝ leuitas instructa dicēdi facultate & copia: incredibile est quantas mēdacioꝝ nebulas exciuerit.

Mnestheus cū .n. posi. m. & .th. aspirato sequēte .eu. diphthongo scribit': nomē fuit, pprii uiri troiani: ut Virgilius in primo æneidos: Mnestheā fergelūp uocat: fuit ex domo regis ab Assaraco genus trahens: ut idem .iii. xii. Et genus assaraci mnestheus. Nonnūq; uero cā metri addit' imediate posi. ni. alteri. e. & dicit a poetis Menestheus: ut Virgilius in .x. Nec litio genitore minor: nec fratre menesthēo: nec alter uersus flare posset: ut etiā Seruius āncta aut ratq; in ultima synæresim fecit ex .e. & .o. pper rectam scansionem.

Mnia cū .n. posi. m. in eadem syllaba scribit': ad dicitur quod nostri nimā uocant: quæ teste Varrone & Prisciano unam continet libram.

Monos cum unico .n. scribitur: dicitur a nostris unitas: & monos unus.

Monachus cū .ch. aspirato scribit': & a monos deducitur: atq; a nostris solitarius dici posi. Vnde & monoculū unicum habentē oculum dicemus.

Monarcha cum .ch. aspirato scribitur: dicitur a nostris unicus princeps: μόνος enim: solus: & ἀρχός princeps dicitur: & monarchia unicus principatus.

Monacris cū .c. exili scribitur: mons est arcadiæ quasi μονη ἀκρις: idest sola summitas.

Monychus cū .y. greco & .ch. aspirato scribit': nomē ē cētauri, pprium: ut latini poetæ attestant': atq; cōpositum ex μόνος & ὄνυξ: quasi solus siue unicus unguis. Nō enī erat ei pes aut unguis ut bob⁹: sed ut ego. At i cō positiōe a prio nomine ultia auferē syllaba: ut dicēt μοσ: & remanet. mo. cū .o. micron: qđ naturaliter semp ē breue. seqēdū nero nomē similiter ab .o. micro incipit: q̄ duo breuia iuncē cōiūcta p synæresim unū .o. longa cōficiūt: quod semp ē longū. Vnde ab Homero scribit' μώνυξ cui⁹ genitiu⁹ μωνυκος. a quo poeta no strū nomē ipm, pprium formauerit: ut dicat' monychus cū pria longa: ut hunc. i pria satyra: Quantas iaculat' monychus ornos. & Ouidius. vii. metamorphoseos: Monychus exclamat. Lucanus similiter li. vi.

Aspera te pholoes frangentem monyche faxa
Teq; sub oetheo torquentem uertice uallis
Rhete ferox ās ux boreas inuerteret ornos. & hoc uel qa uterq; potuit & saxa uellere & ornos iaculari. uel Iunie. Monychū .p. Rheto posuit: ut Virgi. in .i. æneidos: Teucro .p. Dardano: i bucolico: Philomeni .p. Progne: & in li. georgicoꝝ .iii. Pollucē .p. Castore. Sane Homerus nō ppriū illd': sed appellatiuū posuit: unde hoc .p. epitheto equoꝝ ictum ait in .v. iliados αὐτὼ τεκτῆνι καὶ ἐλάσσαι μώνυχε ἵππω: hoc est si dicere

posſemus unguichinos et equos eum prima longa: a quo poetæ noſtri ꝓprium deduxerunt: atq; eodem mō
productam primam ſeruauerant.

Monymus cū .y. græco ſcribitur: fuit mēſarii cuiuſdā corinthii famulus: ad quē cū Xenides: q Diogenē emerat ſæpe pgeret: & laudes eximias uiri: quē emerat prædicaret: Monymusq; ſæpiſſime illū audiret: ſi Diogenis deſideriū tract⁹ finiret ſe inſanū: & moneta ſpargere cœpit: quare a domino repudiat⁹ ad Diogenē ſe cōtulit: cui⁹ doctrinam ſecut⁹ cuaſit uir eloquēs: & doctus: de quo Menander comic⁹ mentionem facit.

Monomachia cū .ch. aſpirato & .i. latino ſcribit⁹: dicit⁹ a nobis ſingulare certamē. Nam cōponit⁹ ex monos qđ ſingulum denotat: & machia quæ eſt pugna.

Monoſceli cū .c. exili ſequēte .e. ſine diphthongo ſcribitur: hoies illi dicebant⁹ teſte Pli. li. vii. naturalis hiſtoriæ q ſingulis cruribꝰ naſcebant⁹: & mirę pernicitatis ad ſaltū erāt. nam dicho ē cōpoſita ex monos qđ ē unicum: & σκε λοσ crus.

Moncec⁹ penultima cū .œ. diphthongo: & ultima cū .c. exili ſcribitur: port⁹ ē i liguria: ſic quoq; ab Hercule cognominat⁹: de quo Virgili⁹ li. æneidos. vi. Aggerib⁹ ſocer alpinis atq; arce monœci. Nā cōponit⁹ ex monos q ē ſolus: & οικοσ domꝰ. Et teſte Seruio ō potuit Herculē ſic dictū uel qđ pulſis oib⁹ illic ſolus habitauit: uel qđ ei⁹ templo nūq; aliqs decęſſit colit⁹: ſicut i templo Iouis colit⁹ Minerua & Iunoni templo ueneris Cupido.

Monoptoton abſq; aſpiratione ſcribitur: dei pōt un⁹ caſus. Nā cōponit⁹ ex monos q ē un⁹: & πτωσισ casus.

Moncxyla cum .y. græco & unico .l. ſcribitur: deſignat apud nos ea quæ tantūmodo ſunt lignea: monos enim ſolum: & ξυλα ligna dicuntur.

Moloſſa cū unico .l. & duplicato .s. ſcribitur: regio ē europæ: quæ poſtea epirus dicta fuit: ut i ea dictiōe uidimus. Ouidi⁹ i prio metamorphoſeon: Nec cōtēt⁹ eo eſſe miſſi degente moloſſa Obſidis unꝰ rugulā mucrone reſoluit. at in moloſſa bonos canes naſci cū a multis refert⁹: tum ab Horatio in epodo: Nam ēlis aut moloſſus aut fuluus laconica uis paſtorib⁹ agaꝫ p altas aure ſublata niues quæcp̄ ꝓcedet fera. Et Virgili⁹ in .iii. georgicoꝝ: Nec tibi cura canū ſæcrit poſtrema: ſed una Veloces ſpartæ catulos acrēq; moloſſum Paſce ſero pingui: ſed in canib⁹ ſparthanis ſeu laconicis uelocitas: in moloſſis fortitudo laudat⁹. Et ide moloſſus dictus eſt pes qdam in metro ab ea patria ſaltatiōe cognominatus.

Molorchus cū .ch. aſpirato ſcribit⁹: fuit teſte Seruio ſup. iii. georgicoꝝ: paſtor iuxta nemeā ſiluā habitans: q ue nientem Herculē ad occidēdū nemeū leonē: hoſpitio excępit: & interpretat⁹ uir teſticulos habēs mā αλιστ eſt uir: & ὀρχισ teſtis. Occiderat eni unū ex duobus filiis nemeus ille leo & ipe ſenex erat.

Molus cū unico .l. ſcribit⁹: fuit teſte Homero li. x. iliados: uir cretenſis: & Meriones auriga Idomenei pater.

Mœris prima cum .œ. diphthongo. ſequens cū .i. latino ſcribit⁹: nomen fuit regis cuiuſdā ægypti: ac paſtor q- dam ponitur a Virgilio.

Mœrichus pria cū .œ. diphthongo: ſequēs cū .i. latino: ultia cū .ch. aſpirato ſcribit⁹: fuit nomen uiri ꝓprium.

Mœdoria cū .œ. diphthongo ſcribit⁹: dicitur a noſtris dicacitas: ſeu mordacitas.

Mœſia cū .œ. diphthongo & unico .s. ſequente .i. latino ſcribit⁹: fuit teſte Seruio ſup primū georgicoꝝ: ciuitas haud longe a troia: & ut oſtendere uidet⁹ Macrobius nō diſtans a gargaris oppido in radicib⁹ montis idæ. nam ut Virgilius ait in .i. georgicorum libro:

Humida ſolſtitia atq; hyemes orate ſerenas
Agricolæ: hiberno lætiſſima puluere farra:
Lætus ager: multo ſe tantum mœſia culta
Iactat: & ipa ſuas mirant⁹ gargara meſſes: hoc eſt oēs regio quæ hyemes habebit ſerenas: & ſolſtitia hyemes humida fruct⁹ optime pduceret. Et hæc quoq; agris adeo neceſſaria ſunt ut ſine his nec illi natura fœcūdiſſimi mœſiæ: aut gargaroꝝ agri poſiti in imis radicibus idæ montis defluēntis: unde humorib⁹ irrigant⁹ opinio ni fertilitatis reſponſuri ſunt. Nā gargara teſte Ephoro li. hiſtoriaꝝ. v. Et Arato i li. q dicit⁹ elegiam oppidū eſt ad radices montis idæ: cuius etiā cacumē eodē mō gargara uocitat⁹: ut Epicharm⁹ in fabula quæ ilcribit⁹ troes oſtendit. Homerus etiā p excelſiſſimo montis loco gargara poſuit. Et teſte Plinio li. xvii. naturalis hiſtoriæ: licet hæc hyemis ſerenitas meſſibus cōueniat: nō tamē arboribus expetēda ſecut⁹ eundem ei eſt: quoniam arbores fœtu exinanitas: & foliocp̄ quoq; amiſſione languidas: naturale eſt auide eſurire: cib⁹ acit eare eſt imber. Et infra cōeludens ait: Qui ergo dixit hyemes ſerenas optādas non arboribꝰ uota fecit: nec p ſolſtitia ibres uinib⁹ cōducūt. hæc ille: q & plura de his ꝓſequtur. Eſt eni mœſia cū .œ. diphthongo ꝓuincia iuxta macedoniā pānoniæ cōtermina: quā ſuperiorē mœſiā uocāt⁹: & ē alia quæ inter danubiū uerſus orientē uſq; ad tyras fluuium porrendit⁹: quæ mœſia inferior uocitatur.

Morphoſis cū .ph. aſpirato: & .i. latino ſcribitur: dicit⁹ a noſtris mutatio: & ideo morphea: ea dicit⁹ infirmitas: q mutatio fit coloris in colore ē: aliquādo tumore: & ide metamorphoſis trāſmutatio ſeu uerius trāſformatio.

Muero cū .c. exili ſcribitur: qđ græcū dicunt: & a μυκροσ: quod eſt longū deducūt. Nam ut oſtendere uidet⁹ Serui⁹ ſup. xi. æneidos: pars eſt lanceæ oppoſita cuſpidi: unde cū in Pallantis funere diſpoluiſſ⁹ Aeneas uerſis arcades armis ait Seruius: lugentiū more mucronē haſtæ non cuſpidem cōra terrā tenētes erāt ſcuta etiā inuertentes ꝓpter numina illic depictam eoꝝ ſimulachra cadauera pollierent⁹ aſpectui: cū lugētū mos ſit prioris habitus imitatio: atq; & ſi mortuis ſalue atq; uale dicerent⁹: ut Aeneas ibidē: Salue æternum mihi

maxime palla: Aeternūq; uale. Non id teste Varrone dicebant: quod aut ualererant salui esse possent: ſq; qđ ab his recedimus eos mundū uisuri: unde ortū est teste Seruio: ut etiā maledicti ſignificatione interdum uale obtineat: ut Terentius: ualeāt q inter nos discidiū uolūt: hoc est ita a nobis discedāt ut mundi ad nostrum re uertant aſpectum. Ergo in uerbo uale quod mortuo dicebat: nō etymologia conſiderāda est: ſed cōſuetudo: quod nullis uale dicimus niſi a qbus recedim⁹. Quare Donat⁹ expoſuit ſuper Terentio i andria ubi dicit: Valeant q inter nos diſcidiū uolunt: hoc est abeant recedāt: qa diſcedentib⁹ & mortuis uale dicim⁹: uel potius eū male operaturus eſſet cōſiderato patre honeſtius locut⁹ ē: & non dixit quod intereant pereāt: & attende qđ moderate pluraliter dixit: cum ſignificaret patrem ualeant renuntiationis: & imprecationis eſt uerbum. hæc ille.

Muldra cū .ſt. ſine aſpiratiōe ſcribitur: de quo Gellius circa initiū libri .xi. noctiū atticarū inqt uocabulū ipſum mulctæ. M. Varro in undecimo ſimo rerū humanarū: non latinum: ſed ſabinū eſſe dixit. idq; ad ſuam memoriam manſiſſe ait in lingua ſamnitum: qui ſunt a ſabinis orti.

Mullus cum duplicato .l. ſcribit': genus eſt peſcis: qui græce mullos cum .y. græco ſcribitur: de quo Iuuenalis: Mullum ſex libris emit.

Muræna cū unico .r. & .æ. diphthongo in penultima ſcribitur: genus eſt anguillæ: quā Plinius .ix. naturalis hiſtoriæ: dixit quocūq; menſe parere: cum cæteri peſces ſtatuto tempore pariāt. Quia eius (ut ait) citiſſime creſcunt. Refert etiam murænas ipſas in ſicco litore elapſas uulgus coitu ſerpētum impleri putāt. Et in eodem libro dixit meliores apud nos in freto ſiculo capiuntur: quod Iuuenalis tetigiſſe uidet' cum ait in .v. ſatyra Byrrhoni muræna datur: quæ tua rema uenit Gurgite de ſiculo. Dixit etiam Plinius li. xxxii. muræna habere animā in cauda: eaq; ictā celerrime examinari: capti uero ictu difficulter. Et alibi in eodē libro muræna rum inquit uiuariū priuatim excogitauit ante alios currus: qui cœnis triūphalibus Cæſaris dictatoris ſex milia numero muræna rū appendit. Et infra ſubdit apud baulos in parte baiana piſcinam habuit Hortenſius orator: in qua muræna adeo dilexit ut examinatam fleſſe credatur. Et proſequit' in eadem uilla Antonia Druſi muræna: quam diligebat in aures addidit: cuius propter famam nonnulli baulos uidere conc upiuerunt.

Mus græce ſcribitur μῦς: ſed nos illud .y. græcū in noſtrū .u. cōuertimus: & dicimus mus: q latine ſorex dicit' a corroſionis ſono: & facit apud nos diminutiuū muſculus cum .c. exili.

Muſio cū unico .s. & .i. latino ſcribitur: dicit' & a græcis & a noſtris catus: quaſi μαΰτος ideſt cauſ⁹. Sed ideo muſio dictus quia muribus ſit inſeſtus.

Maſchus cū .ch. aſperato ſcribitur: animal eſt ad ſimilitudinē muris binos tantūmodo dētes ex parte ſuperioris mādibulæ: & totidem ex parte inferioris detinēs. ſuntq; flexi ad interiora: iuxta cui⁹ umbilicum naſcitur ſanguineum apoſtema inter carnē & coriū: quod cū pelle ablatū precioſum muſchum cōficit.

Muſtela cū .t. exili & unico .l. ſcribit' idici pōt a noſtris ſorex longus. nam telon græce latine longum dicitur.

Muſa cū unico .s. ſcribitur: & dicitur teſte Herodiano a μῶσις: quod eſt inquiſitio. has nouem poetæ fuiſſe dixerūt ut Heſiodus in theogonia ἔνιπέε θυγατέρες μεγάλου Διός. hoc eſt nouē filiæ magni Iouis. Idē Homerus libro .ii. iliados: Sed ponit Heſiodus earum nomina tribus in his uerſibus:

καὶ σὺ τὴν τέρπιν τε θαλείᾱ τε μελπομένην τε
τερψιχόρην τε ἐρατώ τε πολυμνιᾱ τε οὐρανίην τε
καλλιόπην θ' ἥδε προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.

Et exponūtur a cōmētatoribus græcis: ita ut Clio dicatur a cleos quæ eſt gloria ex rebus ſcilicet geſtis: ob quod hiſtorica ab illis dicitur. Et nōnulli ex noſtris: Clio geſta camēs trāſactis tempora reddit. Euterpe delectans interpretatur: & tibicinaria ponitur a græcis: quare ex noſtris quidaꝫ ait: Dulciloquis calamos euterpe flatibus implet. Thalia a latinis quibuſdam interpretatur capacitas: ſed a græcis commœdia uocatur: ut Comica laſciuo gaudet ſermone thalia. Melpomene uero ut meditationē faciēs ab illis tragica nūcupat' ut Melpomene tragico proclamat maſta boatu. Terpſichore exultās traducit' nōq; ab illis cithariſtria nūcupat': ut Dulcia terpſichore citharis modulamia miſcet. Erato amore cantās ut Cū plectris erato ſaltat: cantat: ambulat: & ſtat. Polyhymnia multe mēoriæ dicit' & ob hoc Rhetoricos dictat polyhymnia muſa colores. Vrania celeſtes interpret' & aſtrologia a nobis dicit' ut Vrania canit celos: & ſydera tēgēs. Calliope uero pulchræ carmē dicī pōt: & ob hoc poetis a græcis cognōmināt' ut carmola Calliope libris heroica mandat: quā poſſellere alii dixit Heſiodus i ultio uerſuq; induxim⁹. Quod iō fieri expoſuit cōmentator Ariſtarch⁹: ip reliquas omnes intra ſe comnet. Et cum hoc diuinam quādam metro uim ſuperaddit. at uero poetæ nōnunq; proprietates has confundentes unam pro reliqua ponūt. harū mater Theſpis dicta fuit: unde & muſæ ipſe theſpiades a poetis uocātur. Ouidius libro quinto metamorphoſeon: Theſpiades certate deæ. dicūtur etiaꝫ pierides a nouem natalibus Pieri: quas canendo uicerunt: ut Virgilius in bucolico: Dicite Pierides. dicuntur etiam libetrides a fonte libethrio illis ſacro: qui teſte Solino eſt in magneſia: uel ut alii nōnulli uolunt a monte ætholiæ. Virgilius in bucolico: Nymphæ noſter amor libethrides. dicuntur & aoniæ: ut in ea dictione uidimus: quin & pegaſides a fonte pegaſo de quo in dictione Meduſa uidimus. Sappho ad Phaonē: At mihi pegaſides blandiſſima carmina dictant. Sunt non ſolum fontes: ſed etiam montes dicati muſis: ut Virgilius

in quarto georgicos: Sed me parnasi deserta per auia dulcis Rapeat amor. & alibi: Pandite nunc helicona dee. Similiter Ouidius: Virgineus helicon.

Musæus cum unico .s. & .æ. diphthongo in penultima scribitur: fuit poeta antiquissimus: & insignis apud græcos: & tempore Orphei: ut Orpheus ipse in argonautica attestatur: immo & unus ex argonautis fuisse ostenditur: hunc nonnulli filium fuisse Apollinis attestantur. Alii Eumolphi cuiusdam filium dicunt. inducuntque in testimonium illius epitaphium his uerbis traductum. Eumolphi dilecti filium habet phalereum solum Musæi conspicui corpore sub hoc tumulo, huius iucundissimū poema cōperi de amore Leandri & Hero.

Musicus cum .i. latino: & .c. exili scribit: & a musa deducitur.

Ae cum .æ. diphthongo scribitur: dictio græca est: & pro utiqi accorte ponit: ut apud Terentium in andriana: illa illum haud nouit. idem ait: faciunt næ intelligēdo: ut nihil intelligant: quasi faciunt profecto. Cicero de oratore libro tertio: næ ille haud sane: quemadmodum uerba struat: & illuminet a magistros illis requiret. Et cum apud græcos hoc cum diphthongo scribat breuis sit: apud nostros etiam eandem regulam obseruat: & breuis more græco a nobis poetis ponitur. Virgilius

Nabathea cum. th. aspirato scribitur: regio est quæ ab arabia inopiens: quam intra se continet usque ad mare rubrum ex latere dextro: & persicum sinistro: atque ex superiori parte in adiacentia protenditur. & ut sacræ litteræ attestantur a Nabaoth primogenito Hismaelis nomē accepit. declinaturqi hæc nabathea huius nabatheæ regio: & inde nabatheus nabathæa nabatheum. Ouidius libro metamorphoseon primo: Eurus ad auroram nabatheaque regna recessit. eadem olim mittebat elephantes: ut Iuuenalis in satyra Atticus extitit: Dentibus ex illis quos mittit porta syenes:
Et quos depositit nabatheo bellua saltu.

Nanus prima ac secunda cum unico .n. scribitur: græcum est uocabulum teste Gellio in decimooctauo noctium atticarum: quo uocauerunt breui atque humili corpore homines paululum supra terram extantes: quos latine pumilliones dicimus.

Narcissus cum .c. exili & .i. latino atque duplicato .s. scribitur: fuit Cephisi fluuii ex Lyriope nympha filius formosissimus: de quo Ouidius in tertio metamorphoseon libro: fabulam omnē elegantissime pertractauit. tetigit etiam Statius in septimo thebaidos: & Seneca in Hercule furente. Sed alius fuit Narcissus Claudii imperatoris libertus potentissimus sane apud principem: ut uidimus in dictione Messalina. Et ditissimus: ut ostendimus in dictione creta: unde ait de illo Iuuenalis in satyra quæ incipit Plurima sunt fuscine: cubi ait
Quod si non sufficiunt tibi sextertia quadringenta:
Nec erecti fortuna unīnec persica regna
Sufficient animo nec diuitiæ narcissi
Indulsit cæsar: cui claudius omnia: cuius
Paruit imperiis uxorem occidere iussus: ut uidimus in dictione Messalina.

Nasitia cum .t. exili: & .i. latino ubique scribitur: fuit insula in mari ionio ex regno Ulyxis.

Nasamones cum unico .s. scribitur: populi sunt in libya iuxta australes ethiopes ex uno latere: & litora syrtium habitantes ex altero. Et ut scribit Herodotus in quarto historiarū: Siquæ naues infeliciter actæ ueneriot syrtibus inuolutæ eas spoliant: Sicque per rapinam cum alijs habent commercia spoliando. Quod Lucanus tetigit in octauo cum ait:
Hoc tam segne solum raras tamen exerit herbas
Quas nasamon geos dira legit: quæ proxima ponto
Nudus rura tenet: quem mandi barbara damnas
Syrtis alit: nam litoreis populator arenis
Immanet: & nullos portus tangente carina
Nouit opes: sic cum toto cōmercia mundo
Naufragus nasamones habent. Idem Plinius in .v. naturalis historiæ confirmauit.

Nasles cum .t. exili scribit: fuit frater Amphimachi: & filius Nomionis: & teste Homero in .ii. iliados: ex his unus qui in troianorum auxilia conuenere.

Nauci cum .au. diphthongo & .c. exili atque .i. latino scribit: significat putamen nucis: & pro nihilo accipit. Plautus in mustellaria: Qui homo timidus erit in rebus dubijs nauci non erit. idem in truculento. Tympanotrimpa amas hominem non nauci.

Naua a græco defloendit quod est ναῦς.

Nauigium cum .i. latino scribitur: dicitur nauis ductio. nam cum ἄγω: quod est duco componitur.

Nauta cum .t. exili scribit: & facit a do antiquis nauita dicitur.

Naucleras cum .c. exili scribit: duci potest nauicularius: quasi nauis cleros id est sors. idem etiam græce nauarchos per .ch. aspiratum. i. nauis princeps dicitur.

Nauimachia cū .ch. aspirato & .i. latino scribitur: dicit a nostris bellum nauale seu magis prælium. Et compo-

nitur ex ἡ ναῦς: quod est navis: & πόλεμος bellum.

N ausica cū .i. latino & .c. exili scribit: & apud Homerū duplicat aliquādo .s. in fine: ac dicit' nausicaa: fuit Alcinoi phæacū regis filia: dicente Homero i. v. odyssææ: ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος ἀλκινόοιο hoc est Nausicaa filia magnanimi Alcinoi. unde ait Martialis in .xii.

Si mihi nausica patricos concederet hortos
Alcinoo possem dicere malo meos: de qua in dictiõe Aeneas uidimus.

N ausithous cū .i. latino & .th. aspirato subsequente .o. uocali scribitur: fuit Neptuni filius ex Peribœa Eurymedontis filia: ac Homero teste li. vii. odyssææ: Alcinoi phæacum regis pater.

N axos cū .x. cõsonante scribit': insula est in mari ægæo una ex cycladibus: cūctas alias uini fertilitate exuperãs. unde Virgilius in .iii. æneidos inquit: Bacchatemq; iugis naxon.

N ecra prima sine diphthongo: sequēs cū .æ. diphthongo scribit' nomen est fœminæ: quæ teste Homero lib. xii. odyssææ: peperit Soli duas filias Phaethusam & Lampetiã: quæ arméta Solis trãseunte Vlyxe apud sicilã custodiebãt: unde eodẽ mõ scribendũ est apud Virgiliũ in bucolicon Ipse nec̃ram dum fouet.

N ebrodes cū .e. absq; diphthongo & .o. post .r. & ante .d. scribit' idicunt' ꝓprie apud græcos damarũ pelles: a quibus bacchantes ipsæ cognominatæ sunt: qa illis utebant': ut uidebimus in dictione orgia.

N estar cū .e. & .t. exilibus scribit' : dicitur deoꝝ potio: quæ teste Festo a nostris murrina dicebat': & ut qdã putant: ex uuæ genere murrinæ cognominata.

N eos cū .e. exili scribit' : fuit teste Herodoto li. historiarum .ii. filius Psammetici: & ægypti rex: cui filius Psammis in regno successit.

N ephyle secũda cū .i. latino: sequens cum .ph. aspirato & .y. græco: ultima cum unico .l. scribitur.

N eleus prima cū .e. absq; diphthongo & cū unico .l. scribit' : fuit rex in pylo: & teste Homero i. xi. odyssææ: habuit uxorem Chloridem: ex qua genuit Nestorẽ: Chromiũ: Periclymenẽ: Agerochum: & Peronẽ. Et ut Nestor ipse apud Homerũ in .xi. iliados enarrauit: Hercules eius domũ: & patriã euertit: ita ut ex duodecim fratribus ipse solus remãserit: & a Neleo patronymicum neleides deriuatur.

N eomenia absq; aliqua diphthõgo & cū .i. latino scribit' : dici põt a nobis nouilunĩ. Nã cõponit' ex neos: quod est nouus & μήν: quæ est mensis: hoc est luna a μήνη: quæ mẽsis dicit' derivata: eo quod singulo mense a mulieribus defluant. unde μῆνες ἀπὸ τοῦ menstruosus a nobis dicitur.

N eptolemus cū .t. exili & unico .l. sequẽte .e. absq; diphthongo scribit' : dictio est cõposita ex neos q est nouus & ptolemus miles: quasi nouus miles. nam πτόλεμος apud æoles idẽ est: quod apud atticos πόλεμος idest pugno: & fuit nomẽ ꝓprium filii Achillis ex Deidamia: qui deinde teste Seruio sup. .ii. æneidos: a capillorum qualitate dict' est Pyrrhus. Ouidius octauia heroidũ epistolam: Pyrrhus achilleides animosus imagine patris.

N eophyrus cū .y. græco & .t. exili scribitur: dici põt a nobis nouellas. Nam cõponit' ex neos: quod est nouum & φυτόν germen siue planta.

N epa uel more græco nepes: cū .e. absq; diphthongo scribit' : dicit' teste Seruio apud nos scorpio. huius græcũ genitiuũ dixit Cicero in arato more græco cū ait: Atq; oculos urget pedibus pectusq; nepæ: ꝓ nepæ.

N ephresis absq; diphthongo & simplo .s. sequẽte .s. latino scribit' : est renũ passio: quam latine traducti eorum peri rien huius rienes. nam a νεφροὶ quæ sunt renes deducitur.

N eptunus cū .t. exili & unico .n. scribit' : nã penultimã corripit: nõ est dictio græca: uel ab illis originẽ trahens: Sed teste Ballo apud Ciceronẽ in .ii. de natura deorum: nõdo paululũ primis literis imutatis deducit' : ut uidimus in dictione deus: fuit Saturni filius ex Ope. de eodẽ Varro de lingua latina sic ait: Neptunus ẽ deus maris: uel ipse mare dictũ: quod terras nubat: idest cooperiat.

N ereus pria absq; diphthongo scribit' : fuit teste Hesiodo in theogonia marinus deus Oceani: & Tethyos filius: ac Chlorim sororẽ uxorẽ accepit: ex qua nymphas plures ꝓgenuit. hũc olim ãtiquissimũ dixit Orpheus in argonautica cũ ait: κέκλετο δ' ἐν πρώτιστα καλὸν παρὰ βυσσὸν ἁπάντων: sc̃ de filiis Oceani & Tethyos Orpheũ intellexisse puto: ut Hesiodus ipse in theogonia q ait παρὰ βύσσεον ἔμμεν ἄνακτα idest antiquissimum filiorum sc̃z Oceani: & pro mare nostro mediterraneo accipitur.

N ereides cū .i. latio scribit' : patronymicũ ẽ fœminino a Nereo deductũ & significat filias Nerei: quæ nymphæ fuerũt æquoreæ. Martialis in primo: Luserit nereidum docilis chorus æquore toto. Ouidius in heroidibus: Vtq; celer redeas uirides nereidas oro.

N eritos cū .i. latino & .t. exili scribitur: mõs ẽ teste Plinio li. iiii. naturalis historiæ in ithaca insula: qd nomẽ nõ nisi ꝓ tota insula capi uidet' Virgilius in .iii. æneidos: Iã medio apparet fluctu nemorosa zacynthos: Dulichiũq; samen: & neritos ardua saxis. at neritum teste Plinio eodẽ li. oppidũ fuit percelebre i acarnania prope epirũ: postea dictum leucas: ut in ipsa dictione uidimus.

N estor cū .t. exili scribitur: fuit teste Homero in .xi. odyssææ: Nelei filius ex Chlori uxore: q ut idem Homerus i ii. iliados ait: cum quinquaginta nauibus ex pylo contra troianos uenit: qbꝰ in tricentesimo anno esse: ipso tunc dicente apud Ouidium in .xii. metamorphoseos: Vixi annos bis centum & nunc tertia uiuit ætas. Et Iuue. in satyra Omnibus in terris inquit: Rex pylius magno si quicq̃ credis homero. Exemplum uitæ fuit a cornice secũdæ: idest fuit exemplum secũdæ uitæ extra cornicẽ. nã fuit ut refert Plinius. vii. naturalis historiæ

Hesiodus qui prim⁹ de hoc aliqua prodidit fabulosa: aut eor multa de hoīm ætate referēs cornici notē no
tras attribuit ætates quadruplū cuius cornix id triplicatū cornis: & reliqua fabulosus in fenice ac nymphis
cetera cornice: ergo est ætas hoium quæ primū præbet uitæ exēplum: ea triplicata uitā facit Nestoris: q̄ fecū
dæ uitæ dat exēplū. Et Nestoris uita triplicata eā quæ cornicis ē ideſt nouem hoium ætates. ut Ouidius:

Ora capitq; nouem cornicis sæcula passæ.

N estus cū .t. exili scribit' fluuius est thraciæ a strymone secus abderā ciuitatē fluēs: ubi quondā Diomedes eos hospites suos dare solebat in cibum: de quo Hesiodus in theogonia meminit.

N iathos prima cum .i. latino: sequens cum .æ. diphthongo: ultima cum .th. aspirato scribitur: fluuius est tesle Theocrito: quem expositores dicunt esse in sicilia.

N icander cū .i. latino & .c. exili scribitur: fuit poeta græc⁹: quē Didim⁹ fabulosum uocat: hic a nupciis Iunonis & Iouis incipiens: nō ēs deos: successus usq; ad sua tpa pertractauit: q̄ in multis Virgi. imitat' & in capeura troiani & in fabula Endymionis: sed qa nimiū fabulosus inquit Virgilius: Si credere dignū est: Pan deus arcadiæ captam te luna fefellit.

N icance cū .i. & .c. exili scribitur: fuit Seleuci macedoniæ regis cognomē: quasi uir uictoriosus. Nam nice uictoria est: & ἀνηρ uir.

N icesarch⁹ prima cū .i. latino: sequēs cū .c. exili: ultima cū .ch. aspirato scribit' fuit pictor sua ætate eximi⁹. hic iter alia Venerem inter gratias: & Cupidinem pinxit: & Herculem tristem infamiæ pœnitentia: & interpretatur nomen: quasi uictoriæ princeps.

N iciteria cū .i. latino ubiq; & absq; aspiratiōe scribit' ornamēta sunt quædā uictoriæ. Iunc .i. ii. fatyra: Et ceremonico fert meiteria collo. Nam a nice: quæ est uictoria deducitur cum terminatione similium nominū ut eriamit filateria: frabateria: & similia.

N ieo cū .i. latino & .c. exili scribit': fuit tarantinus quidam qui Hānibalis de quo facit Liuius.

N icos eodē modo ut superior: sed cum .s. in fine scribitur: fuit ciuitas in asia.

N icomach⁹ ultima cū .ch. aspirato scribit: quasi bello uictor dicit' ἀπὸ τοῦ νικᾶν: est pugna: nīce uictoria: fuit hoc nole Aristotelis pater medicinæ artis pfessor & Amyntæ regis medic⁹: q̄ pater fuit Philippi patris Alexandri. alius fuit Aristotelis filius: cui ethica inscripsit. alius fuit pictor sua ætate nobilis: ut tellat' Plini⁹ li. xxxv. naturalis historiæ: fuitq; filius Aristochemi: atq; illi⁹ discipulus: nec alū i ea arte nobiliorē fuisse dicit: pinxitq; inter alia raptum Proserpinæ: quæ tabula fuit in capitolio in Minerue delubro.

N icomedes cum .i. latino & .c. exili scribitur: fuit rex bithyniæ:

N icophanes eodē modo scribit' fuit tesle Plinio li. xxv. naturalis historiæ: pictor sua ætate eximi⁹: ifi arte multum: & a Zeusi & Apelle distans.

N icostrata cū .i. latino & absq; aspiratiōe aliqua scribit' interpretat' quasi uictoriosus exercit⁹. fuit mater Euādri arcadis futurorum uaticinatrix: quæ a carminibus qbus Phœbi oracula significare solebat: Carmentis latine dicta fuit uel (ut alii nōnulli uoluerunt) a carpento quo utebatur: sic quoque fuit cognominata: ut in dictione Carmentis uidimus. hæc (ut in initio horum cōmentariorum uidimus) Iannis primū litteras dedit

N ycteleus prima cum .y. græco: sequens cum .c. & .t. exilibus atque .t. latino scribitur: cognomen fuit Bacchi ab eius sacris: quæ nocte celebrabantur accepcum. unde Ouidius libro primo de arte: Nycteleumq; patrem nocturnaq; sacra precare. Virgilius in quarto georgicorum: Inter sacra deum nocturnique orgia bacchi. Nam νύξ græce: & in genitiuo νυκτός a nobis nox huius noctis dicitur. Et inde nycteleus ideſt nocturnus deducitur.

N ythimene eodē modo ut superior dictio scribitur: & fuit puellæ nomen: quæ cū patre cōcubuit: sed facin⁹ recognoscens: ad fugit in siluas: & lucem exosa: non nisi nocte uolat.

N ycticorax prima cum .y. græco: reliquæ sine aspiratione: & cum .i. latino scribunt': nomunq; etiam a nostris dicitur nocticorax cum .o. loco ipsius .y. græci. interpretaturq; nocturnus coruus: κόραξ enī a nostris corax dicitur. nam auis est negra: & sola nocte uolans atq; clamans.

N ythoris prima cum .y. græco: ultima cū .i. latino: reliq; sine aliq; aspiratiōe scribuntur: definatq; in .s. & nō in .x. fuit regina babyloniæ: quæ tesle Herodoto li. historiaꝝ: prior sola post Semiramim fœmina ibidē regnauit.

N ilus cum .i. latino & unico .l. scribitur: sed apud græcos prima diphthongum habet: ex quæ apud nos abiecta ultima syllaba primæ dictionis remanens .e. cum .i. sequentis dictionis diphthongum facit: ita ut dicat' novus limus: solicq; inundationis tempore. Quod Virgilius in nono æneidos tetigisse uidetur: cū ait: Aut pingui flumine nilus. nam pinguis tesle Seruio super .iiii. georgicorum: melo dicebatur. quo nomine illum Seneca de situ indiæ uocitauit. Et est fluuius ægypti ex maioribus totius orbis cosmi⁹ teste Lucano in decimo: Arcanum natura caput non prodidit ulli: sed immensa aquarum mole singulis annis sole exurente in cancro totā ægyptum exundat. Et ut ait Virgilius in .iii. georgicorum: Diuersa ruens septem discurrit in ora. Vsq; coloratis amnis deuexus ab undis: ideſt nigris æthiopibus.

N imbus nō ē dictio trahens originē a græca: sed mere latina: ideo cum .i. latino necessario scribitur.

N ympha cū .y. græco scribitur: latinè dicitur sponsa. Sed putauerunt antiqui nymphas aquas esse deas: ḡsi lymphas numina. unde teste Seruio in Tityrum oībus aquis præsunt. Varro uero nymphas esse dixit: quas & musas: nec imerito eī teste eodē Seruio super septimā æglogam: aquæ motū musicā faciat. Quare idem Varro tres tantū musas cōmemorauit. Vnam quæ ex aquæ nascit motu. Aliā quæ ex sonu fit aeris percussu. Tertiam quæ mera tantū uoce consistit. Ex quo Virgilius musas ipse uelut nymphas nōnūq; inuocauit: cū ait in bucolico: Nymphæ noster amor libethrides.

N iobe cū .i. latino scribitur: fuit filia Tantali & soror Pelopis: uxorq; Amphionis: ut in ea dictione uidimus: hæc teste Diodoro siculo libro histo. v. Filios septem & totidē filias peperit summo decore præditos: unde tali peole superbiens admodū gloriabat se Latonæ præferens numero filiorum: itaq; ira motam fabulæ Latonam ferūt Apollinē ut Niobis filios: Dianæ ut filias arcu interficerent: ita dū alterq; matri obtēperans: contigit eodē tēpore: & absumi ure filios Nioben & carere.

N ireus cū .i. latino scribitur: fuit teste Homero li. iliados. ii. olim græcos: q ad troiam nauigauerunt speciosissimus: infra tamē Achillē: sed quia imbellis erat: pauci eum sunt secuti.

N isa cū .i. latino & unico .s. scribitur: fuit teste Homero li. iliados. ii. urbs helladis: est etiam nomen fœminæ: de qua Virgilius in damone: Mopso nisa datur.

N ysa cū .y. græco & unico .s. scribitur: fuit teste Diodoro siculo li. historiarū prior urbs fœlicis arabiæ ppinqua ægypto: unde & græci a patre ideſt Ioue hoc est dicit & loco ideſt nysa Dionysium appellant. huius urbis Homerus q in ægypto fuit in suis hymnis meminit: dicens esse nysam urbē supra montē excelsum ac florentem longe a phœnicia: ferme ægypto cōterminū in qua sane urbe uineæ fuisse inuentoē Dionysū dicunt. Quē græci Bacchū: ægyptii Osirim fuisse asserūt: unde & unus ex duobus parnasi collibus deo Baccho dicatus nysa dicit: q & alio nomine cithæron cognominatus fuit: ut nidebim⁹ in dictione parnasus.

N ysus eodem mō scribit: & est Bacchi cognomē a nysa urbe fœlicis arabiæ: ut in præcedenti dictione uidim⁹ cognominatus.

N ysra prima cū .y. græco: sequēs cū .æ. diphthongo scribitur: fuit teste Herodoto & Curtio urbs clarissima Indiæ a Libero patre cōdita sub radicib⁹ montis: quē meron uocant: id quoq; nomē a cognomine cōditoris sortita: at uero ægyptii teste Diodoro Osirim q & Dionysi⁹ cognominat⁹ fuit: illius conditoē in memoriā illius: quæ erat i ægypto fuisse asserunt: in qua & hederam plantasse dicunt.

N isus alius q Hyrtaci fuit filius: uti ea dictiōe uidimus: cū .i. latino scribitur: & similiter Nisa pro fœmina: ut superius uidimus.

N isæus prima cum .i. latino: sequēs cum .æ. diphthongo scribitur: locus est teste Herodoto libro historiarū vii. inter medos: ubi magni & pulcherrimi equi nascuntur.

N isæe eodem modo ut superior dictio scribitur: nomen est nymphæ propriū: unde qua Virgilius circa finem v. æneidos meminit cum ait: Nisæeq; thaliaq; cymodoceq;.

N ispyros insula ē teste Homero li. iliados. ii. quā expositores circa eoum eē dicūt: & optimū uinum ꝓducere.

N oes cū .oe. diuisis syllabis scribitur: fluuius ē thraciæ teste Herodoto li. historiarū. iii. q in istrum defluit.

N oiseria cū .e. exili & .i. latino scribitur: est teste Lactantio grammatico super .iii. thebaidos: nomen loci seu agri arcadiæ: in quo Iuppiter in speciem Dianæ conuersus cū Callisone Lycaonis filia cōcubuisse narratur. nōnulli uero & pro tota arcadia capiunt: atq; ex latino: quod est nouē: & græco qđ est ὄρος: ideſt uertices: hoc est montes compositum uolunt: quasi nouem sit montib⁹ redimita. Sed cōstat plures in ea esse ut uidimus in dictione arcadia.

N oricum cū .i. latino & .e. exili scribitur: regio est macedoniæ: hæc teste Plinio li. iii. naturalis historiæ: ē cōterminia dalmatiæ: atq; mari ionio: de qua sic meminit Virgilius in fine libri georgicorū tertii cū ait: Tum scias æreas alpes & noricā si quis Castella in tumulis.

N otion cum .t. exili & .i. latino scribit⁹: fuit teste Homero in. ii. iliados urbs in æolia.

N otus cum .t. exili scribitur: uentus est meridionalis nebulosusque & humectus. Et teste Gellio græce notus: latine humor dicitur.

N othus cū .th. aspirato scribitur: quēadmodum latine dicendū sit: teste Seruio super .vii. æneidos non habet⁹ unde Virgilius in .ix. græcum uocabulum posuit cū ait: Et primum antiphaten is ení se primus agebat. The bana de matre nothum sarpedonis alti. & in .viii. Suppositā de matre nothus furata creauit.

N ox ut in primo horum cōmētariorum libro uidimus a græco per conuersionē .y. græci in .o. nostrum deducitur: & teste Varrone: hæ noctis solidæ sunt partes: uesperа: cōticinium: intempestum: gallicinium: diei uero lucifer: mane: ortus: meridies: occasus: crepusculum uero quod est dubia lux a crepero: quod dubium descendens: dicet utriq; tēpori possit cōungi: uisus tamen teste Seruio super .ii. æneidos obtinuit: ut matutino iungamus. at Lucanus ab ea cōsuetudine dissentire uidet: cū ait: Longa repulso nituere crepuscula phœbo. manum uero unde est mane: bonum dixerunt ueteres.

N umidia cū .i. latino utrobiq; scribitur: & originem trahit a uocabulo græco: quod ē νώμα λέγει: & pascua designat: unde νόμος apud græcos pabulū dicitur: unde Plinius li. v. naturalis historiæ: numidæ uero ingr no

mades a ꝓmutandis pabulis dicunt: & mapalia sua hoc est palustres domꝰ sunt circūferētes. hæc ille. Quare ab nouo nomedia magis dicenda uideret icū. o. posī. n. in prima syllaba: sed nos in. u. nostrum reduximus & numidiā diximus: habet ꝙ ab orta syrtes ūsdā quas inde regio carthaginēses incepit a septētriōe manet quod uersus sardiniā tendit: ab occasu mauritaniā: & a meridie æthiopiam nec telle Plinio præter marmora numidici ferariq; ꝙuentū aliud insigne habet. Sunt in ea clare urbes hippon: rhegyum: & rusicacla.

Numisma cum. u. a nobis unico sequēte. m. & i. latino scribit: ūpū a græcis cū. o. posī. n. & ante. m. scribat; uidelicet nomisma. Nam a νόμος quod est lex derivari dicunt. Quam sane scripturā: & Horatius ipe ferua ut cū ait Regale nomisma philippos. At alii cum. u. scribūt: & breuē primam cōseruant: ut Martialis libro epigrammatum primo:

Cum data sint equiti bis quinq; numismata quare
Bis decies solus fcenisane bibis: a quo sane: ut pluribus placet

Nummus cū duplicato. m. derivat; quod ideo duplicare dicit; ut primū ꝓducere possit. Persius i satyra quæ incipit Hic mos est: Credere eum nūmos marco sub iudice palles. Erantq; nūmi ærei: argentei & aurei atque ex his mixti. Et ut refert Plinius. xxxiiii. naturalis historiæ: Populus romanus ne q̄dem argento signato ante Pyrrhum regē deuictū usus est liberaq; inde etiā nūc libella dicit: & dipondius appēdebat; assis. Quare auis grauis pœna dicta: & adhuc expensa in rōnibus dicunt. Quo etiā militum stipendiorū hoc est stipis pondere rauda: pensatores libripendes dicunt. Serui primꝰ signauit æs antea rudi usos romæ Timæus tradit signatum est nota pecudis unde & pecunia appellat; maximus census. c. x. assiū fuit illo rege: argentū signatū est anno urbis quingentesimo octogesimo quinto. Qu. Fabio. cos. quoq; annis ãte bellū primū punicū. Et placuit denarius ꝙ decē libris æris: quarum ꝙ quinq; sestertiū. ꝙ dipondio ac semisse. libræ autē pondus æris imminutum bello punico primo cū ipensis respublica nō sufficeret. Nota æris fuit ex altera pte Ianus geminus: ex altera rostrū nauis: in triente uero & quadrāte æs quadrās ante trūcis uocat; a tribus unciis. Postea Hannibale urgente. Qu. Fabio maximo dictatore asses unciales facti. Placuitq; denariū sexdeciq; assib; ꝓmutari: quarum octonis sestertiū quaternis uicta respublica dimidiū lucrata est. In militari tamē stipendio semp denarius ꝙ decē assib; dat. Nota argenti faere biga: atq; quadriga. Et inde bigati q̄drigatiq; dicti mox lege papiniana semūciales asses facti. Licinius drusus i tributo plebis octauā prē æris argento mixtū. Aureus nummus post ānū sexagesimū secūdū ceptus est. Sed præter alia ingt Plinius maior populū romanū uictis gentib; i tributo semp argentū nō aurū iperasse: sicut carthaginē Hannibale uicto argenti pondo ānua i q̄nq̄ginta annos nihil auri: & infra subdit auri i populi romani Aerario fuerūt. Sex. Iulio. Lauedone. cōsule. septē ānis ante punicū bellū tertiū pondo septingenta uiginti sex argenti nonaginta duo milia. Et extra numerū trecenta & septuagintaq; milia. Inde belli socialis initio octingentaq; draginta sex auri pondo Cæsar primo intra in ciuili bello ex ærario ꝓtulit. Lateq; aureoq; triginta sex milia: & in numero pondo trecentamec fuit alias tēporibus respu. locupletior. Intulit & Aemiliꝰ Paulus Perſa rege macedonię deuicto prædā pondo trīū milium: a quo tpe populus ro. tributū petere desiit: & ut idē Plinius attestat; q̄ primo denarium ex auro signauit: latet auctore incerto.

Nuncupor cum. i. latino & c. exili scribitur: fuit albanorum rex: & frater Amulii.

Littera apud græcos duplicis est formæ: ut in primo horū cōmentariorū declarauimus. Nos uero unius tantū habem⁹ sunt & illi antiquiꝰ habuerūt: quā aspirātes articulū masculinū cōsuerūt: & quā alterius formæ adinuenerūt: atq; .o. magnū uocant: eū solū ꝓferunt semper sine aspiratiōe scribūt: & ꝓ aduerbio ponūt. Nos uero nunq; solū .o. aspirare cōsueuim⁹: sed ꝓ aduerbio semper assumimus. Quandoq; q̄dā uocādi ut Virgi. in primo æneidos: O regina nouā cui condere Iuppiter urbē Iuſtinaq; dedit. Persius in prima satyra: Quisq; es o mō quem ex aduerso dicere feci ideſt o tu. quidoq; uero optandi: ut Virgi. in. viii. Assis o placidi q; imagines numina firmes. Quidoq; etiā indignādi ut Cicero li. inuectiuarū primo: O tēpora o mores. Persius in. i. satyra: O mores! Vsq; adeo nescire tuū nihil est misi te scire hoc sciat alter. Aliq; ādo aūt & ꝓ aduerbio ponit; admirādi: ut Iuue. O qualis facies! & quali digna tabella! & Persi⁹: O curas hominū! o moderatas sollicitudines admirat; quās græci ὡς ἀλόγους uocāt eo quod ratē ἔλογον id est mēsura corrodūtiō apud nos curæ: quod eor urant uel rodāt uocant; sub qđ & ꝓ amore nōnunq; ponit; Virgi. in. iiii. æneidos: At regina grauī iā dudū saucia curā: Et ueneris iuſtiſſima cura. nōnunq; uero & curare ꝓ reficere dicimus: ut Virgi. in. iii. æneidos: Corpora curam⁹ fessos sopor irriget artus. Idem in. iii. georgicon: Tum tecta petunt: tum corpora curant.

Oannis cū. a. posī. o. & ante. x. cōsonāte scribit; ocnitas ē cretæi q̄ telle Herodoto li. hiſto. iiii. Et archus pater Phroniæ regnauit: quā dixit matrem fuisse Battiq; cyrenen libyæ urbem ædificauit: de quo in dictione Battus & dictione cyrene uidimus.

Obelus cū. e. absq; diphthongo & unico. l. scribitur: dicit latine uero. Et inde obeliscus diminutiū nomine magis q̄ re cum magnæ moles obelisci dicantur: ut in sequente dictione uidebimus.

O beliſcus cū.i.latino &.e.exili ſcribit' teſt teſte Ammiano Marcellino rex geſtarum li.xvii. aſperrimus lapis in figurā mataæ cuiuſdam ſenſim a pceritate in excelſum cōſurgens: & ne radiū imitet' paulatim gracileſcens: ſpecie quadrata in uerticē pduct' anguſtū manu leuigat' artifici. Obeliſcos fuiſſe plures romæ cū hiſtoriæ: tum res ipſa indicat. Sed q integri corruptiue aut fuerint: aut nūc cernūtur a thebis: ac aliis ægypti urbibus pductos fuiſſe Plini' in naturali hiſtoria & præfat' Ammianus oſtēdūt. Sed de eo q quoq; in uaticano iuxta baſilicam beati Petri cōſpicit' & corrupte ab inſeris iulia uocitat'. Plini' ipſe li.xxxv. meminit: atq; illā tertiū ex maiorib' pontiq; unū romæ aduecti fuerūt. Et li.xvi. ubi de arboꝝ magnitudine pertractat: hæc inqt uerba abies āmirationis præcipuæ uiſa eſt in nauiq; quæ ex ægypto Caii principis iuſſu obeliſcum in uaticano circo ſtatutū abduxit: de qua naui plura pſequit': & nihil admirabilius in mari uiſum fuiſſe aſſerit. Ammianus uero in præfato li. cū thebarum ægyptiaq; ſitum: & ſucceſſum pulcherrime enarraſſet: ſubdit i hac urbe inter labra ingētia diuerſaſq; moles figmēta ægyptioꝝ numinū exprimētes obeliſcos uidim' plures: alioſq; iacentes & cōminutos: quos antiqui reges bello domitis gentib': aut pſperitatibus rex elati: montiū uenis uel apud extremos orbis incolas pſcrutantes excitos erectoſq; diis ſuperis dicarunt. Et in ſequētib' idē auctor oſtendit obeliſcos nō ſolum a thebis romā aduectos: ſed Octauianū Auguſtū duos admirandos ex heliopoli urbe etiā ægyptia tranſtuliſſe. Quorū ut ait unus in circo maximo. alter in campo locat' é martio: & iucūdiſſima plura pſequit': quæ ſane referre longū eſſet. Plinius etiā li.xxvi. naturalis hiſtoriæ: refert Theophraſtum tradidiſſe in ægyptioꝝ cōmētariis reperiri fuiſſe apud eos in Iouis delubro obeliſcū e quatuor ſmaragdis quadraginta cubitoꝝ longitudine: latitudine uero in parte duorū in pte quattuor: id etiā præter reliquū nonē obeliſcos ut plurimū notis hierographis inſculptos fuiſſe: quas (ut præfatus Ammianus ait) undiq; inciſas imitatis ſapientiæ ueteris inſignibus auctoritas. Nam multa uoluerū & ferarū etiam alieni mūdi genera inſculpebant: quæ uel regū gloriam ſequētib' ætatib': uel eorū perſoluta uota monſtrabāt: non enim ut nūc litterarū formæ ac numerus præſtitut' erat: qb' quicqd humana mens cōcipere pōt: facile exprimitur: ſed ſingulæ litteræ apud illos quæ aialium figuris deſignabant': ſingulis nominib' inſeruiebāt: & uerbis nōnunq; & integros ſenſus repræſentabāt. Nam p uulnare naturæ uocabulū pandūt: quia nullos mares poſſe inter has alites inueniri rōnes memorant phyſicæ: perq; ſpeciē apis mella conficientis regē mōſtrabāt. Cui cū iucūditate moderante aculei ineſſe debent: qo etiā & Seruio referente ſuper qntū æneidos p draconem in caudā reuolutum & illā mordētē ſinum illi iidem indicabāt: cū in ſeipm eodē mō recurrat: ac conſumatur. Itaq; teſte Cornelio Tacito primi p figuras aialium ægypti ſenſus mentis effingebāt: & antiquiſſima monumēta memoriæ humanæ ipreſſa ſaxis cernunt': de qbus in dictione ſeptimo loquemur.

O bolus cū unico.l. ſcribit': genus é ponderis ſex continens ſiliquas: q & alio nomine ſcrupulus dicit': de quo in dictione talentum late uidebimus.

O caleæ cū.c.exili & unico.l. & duab'.e. ſubſequētib' ſcribitur. fuit teſte Homero li.ii. iliados: boetiæ ciuitas.

O cha cū.ch. aſpirato ſcribit': nomē eſt a græco deductū: ac a noſtris cōpoſitū ex illoꝝ maſculino articulo: qd' eſt.o. & χὼν χωνος: qd' apud illos ideſt apud nos anſer huius anſeris: itaq; cōponētes antiqui noſtri.o. cū χὼι: & in recto abiicientes ultimū.n. dixerunt ocha huius ochæ: nonnulli uero commutantes illud.o. in.au. diphthongon dixerunt aucha auchæ: q modū quē in.ii. horū cōmentariorū libro quinto de.au. diphthōgo tractaremus declarauimus.

O ceanus cū unico.c. atq; illo exili &.e. abſq; diphthongo ſcribitur: dicit' id mare: quod uniuerſam circuit terram: ob quod & ab ipſis græcis amphitrites etiā uocitat' ut in ea dictione uidimus. Sed oceanus teſte Solino a uelocitate cognominatus eſt. Nam ὠκὺς unde oceanus dicit'a noſtris uelox interpretat'. Sane ex hoc mari cōa nata fuiſſe dixit Heſiodus in theogonia: iuxta quod Virgilius in.iii. georgicoꝝ inquit: Oceanūq; patrem rerum nymphaſq; ſorores. Homerus uero dixit in iliade illum deoꝝ patrem: & Tethym matrē: cū ait ὠκεανὸν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα τηθὺν. dixit etiam ex ipſo oium amniū fontiūq; curſus imitum capere. Itaq; cū uniuerſam terrā circūcat: etiā ab occaſu Solis irrūpens mediā hāc noſtram habitabilē regionē ampliſ: & nominatiſſimis æquorib' alluit. Et ſciſſis calpe atq; abila mōtib' quos colūnas Herculis nomināt iter hiſpaniā quā leuo latere radit: & mauritaniā circa quā dextro diffundit': fretū prio efficit longitudinis xv. milliū paſſuū: & latitudinis mix ſeptē: ut Pōpon' atteſtat'. Ita ut facto quodam hoſtio limen agere dicat'. Et inde mediterrancis finibus imaxtus uſq; in orientem: & ſeptētrionem ppellit'. Is ergo ocean' q hiſpaniā perfundit: hibericus nominat': ab ipſa ſcilicet hiſpania: quæ olim hiberia dicebatur: & circa inſulas baleares quas primo oſtendit balearicus dictus eſt. Deinde q narbonēſem prouinciam contingit gallicus: mox a ligures liguſtic'. Deinde uſq; ad ſiciliam tuſcus uocatur: quem græci tyrrhenum: Itali inferum nominarūt. inde inter ſiciliam & Italiam pergens ionicum mare incipit: ſed in leuum ex aduerſo ad illyricum adriaticuſq; uerſus ueneticus ſinū efficit. At ab initio adriatici ionii nomen accipiens: longa per ſpatia in aſiam uſq; protendi turnit in dictione Ionium mare late uidimus. Ex altero uero ſiciliæ latere in cretam uſq; protentum ſiculiq; nominatur. Inde uero uſq; in mare pamphylicum ex leuo ereticus dicitur: ex dextro uero uſq; in ægyptum ægyptius uocitatur. Sed ab Ionio iuxta græciam in ſeptentrionem diffuſus crebras circuit inſulas. Quæ quia in formam caprę (ut quidā uoluit) diſponūtur: ægæi nomen aſſumpſit: uel alii potius uolūt ab Aegæo

athenarum

athenarū rege: quēadmodū in ea dictiōe ostendim⁹. Deinde per hellespōti angustias progressus rursū ipsum ab europa stricto secernit mari: quod hellesponticum ab Helle aut in ea dictione uidim⁹ nōiatur. Inde i propontidem dilatatus mare aliud conficit: quod per cōtrarium euxinum nūcupatur: ut in eiusmodi dictione describimus. Sed rursum aucta tauricam regionē restrictus: bosphorum alterū efficit: qui cimmericus nōminatur: ut in dictione bosphorus uidimus. Nam a boum meatibus peruiis bosphori nomē assumpsit: eo q⁹ ab uno litore in aliud cōmode tranare possunt: post bosphorū uero palus est meotis magna quidē & latam quā tanais fluuius influit: qui a septētrione & getis scythicis uenēs: asiam ipsam diuidit ab europa. At palus illa hyeme glaciatur. Et ut ait Virgilius: Puppibus illa prius patulis nūc hospita plaustris. Sed diuersis in locis eiusmodi mare nomina habet plura & diuersa: quæ etiam non eadem causa prodita sunt. Nā asiaticum mare est quod & phœniciū ægyptiūq⁹ & pamphylicū a prouinciis nomina accepere. Ab insulis balearicum: siculum: carpathium: cyprium. A gentibus ligusticum: ausonium: tuscum: dalmaticū. Ab oppidis argolicum: adriaticū: cornelianum: tyrrhenum. A casibus hominū myrtoum: icareū: hellesponticū: & ut plaribus placet ægæum a memoria regis telle Solino longe uidelicet Seruius non a memoria: sed a casu in illum dicere uelit. Nam ait super. ii. æneidos: regem illum antiquissimū in eo subuersum mari nomen reliquisse a transitu bouis: uel ab angustis meatibus boum: paruis bosphoreis a moribus incolarum: ut in ea dictiōe uidimus euxinus: ab ordine fluendi ꝓpontis: at in dictione pontus uidebimus. Aegyptiū pelagus: aliæ dat gallicum europæ: aphricum libyæ. Et hæc de mediterraneo. Sed rursus in terræ circuitu oceanus ipe aduersis oris: quas amplectit: diuersa accipit nomina. Nam a litoribus suis arabicus: persicus: indicus: eous: scythicus: germanicus: atlanticus: & de reliquis eodem modo. at uero caspium mare a caspiis montib⁹ qbus adiacet dictum est. Et id idem hircanum dicitur ab hircania sibi cōtermina. Sed ut uolunt antiqui: qui nōdum sufficienter ea loca perlustrauerant fuere: ex oceano hyperboreo angusto ore in morem fluminis terras ingredientis: conficitur. Qui uero diligentius iam eadem loca rimati sunt: affirmant id esse mare uastissimum: quod nec ullum habet exitum: nec alicuius aquæ salsiorem habet introitum: sed ex immensis in ipsum cōfluentib⁹ fluminibus factum: quod Ptolomæus etiam uerum esse fatetur.

O chelsus cū. ch. aspirato & unico. s. sequente. i. latino scribit': fuit Homero teste ætolorum dux: uir lōge præstantissimus: qui in bello troiano moritur.

O cyaneus eum. c. exili & .y. græco atq; unico. l. scribit': fuit unus ex nominatis pharaonibus tēpore Alexandri regis: ut ostendit Homerus in. viii. odyssea: & compositum est uocabulum ex κύανος: qd'é uelox: & ἅλς mare: quasi uelox ut mare.

O cimus cum. c. exili & .i. latino scribit' est teste Plinio li. xxv. naturalis historiæ: herba hortēsis: quæ particulata etiam ab uno incipite: qua de causa diutissime floret: habetq; primā longaeuitā apud græcos ὤκιμον: cum. o. magno in prima scribit'.

O cyroe cū. c. exili & .y. græco scribit' fuit teste Hesiodo i theogonia nympha quædā Oceani & Tethyos filia

O cyron eodem modo ut superior scribit': fluuius est in finibus arcadiæ.

O cyus cū. c. exili & .y. græco scribit'. Nam ab ὠκύς græca dictione deducit': quam nostri quidam antiquissimi uertentes .y. græcum in .u. nostrum ocus traduxerunt. Sed a sequentibus in uoce comparatiua traducū fuit: hoc est remanente .y. græco. u. nostrum addiderūt nec latine positiuo utuntur. Et aduerbialiter ocyus & ꝓpropere designat. Virgilius li. æneidos. iii. Ocyus omnes

Imperio læti parent. Iuuenalis in satyra Credo pudicitiam

Colligo sarcinulas dicit libertus: & ea

Ocyus & ꝓpera fiero uenit altera nasci Seruius aūt super. viii. ænei. dixit ocyus positiuus antiquus est: nec erias pōt comparatiu⁹ esse: ubi nulla est comparatio. Sed pace ei⁹ magis Plinio adhærens: qui & illud quoq; in significatione cōparatiui positiue & superlatiuum nōmini ei affigeauit. Ait enim in. ii. naturalis historiæ Mereruti fidus inferiori circulo fertur nouem diebꝰ ocyore ambitu: modo ante Solis exortū: modo post occasum splendens: & libro. viii. superlatiuum exprimens dixit: itaq; multi extitere: qui eum nasci optimaq; conferent: aut ꝓcocyssime aboleri.

Ocnus cū. c. exili sequente .n. cōsonante scribit' fuit teste Virgilio in. x. æneidos: fundice Mantus & Tusci filiꝰ amnis: Qui muros matrisq; dedit tibi mantua nomen: ut in ea dictione uidimus. Et ab eodē poeta in bucolico Bianor uocatus fuit: ut in sua dictione monstrauimus.

O dopes absq; aliqua aspiratione scribit': pilosi est ocko pedes habens: quem polypum quidam putant.

O dius cū. i. latino scribit': fuit teste Homero i. v. iliados: alizonū dux: quē Agamenon in bello troiano occidit

O dyssea cum .y. græco & duplicato .s. scribitur: loco quoruq; nōnulli .x. scribere uoluerunt: sed magis placet litteraturam græcā obseruari: dūmodo cōmode possit. scribitur ens apud illos non cū .x. sed cū duplicato .s. uidelicet δύσσεια: & deriuatur ab ὀδύσσομαι: quem nos Vlyxē non cum duplicato .s. sed cū .x. duplici consonāte ex inueterata cōsuetudine transcribimus. At ei⁹ dictōs quæ est odyssea: penultima apud græcos est .ei. diphthongus: ita quā a nos. i. abiicientes: solam .e. retinemus. Est q; odyssea nōmine aliud sublime Homeri in. xxiiii. libros diuisum: in quo Homerus errores & casus Vlyxis post bellum troianum: & Pene-

k

ueteris patriã diuino carmine descripsit. unde Ouidius in.ii. de tristibus libro inquit: Aut qd odyssea é nisi fœmina propter amorem.
Dum uir abest multis una petita procis?

O egrius eũ.œ.diphthongo &.i.latino scribitur: fluuius est thraciæ quo teste Seruio hebrus nascit. &(ut nõ nulli ferũt) pater fuit Orphei: ac in hebro a ciconib⁹ Orphei caput pectũ fuit: dicẽte Virgilio i.iiii. georgi.
Tum quoq; marmorea caput a ceruice reuulsum
Gurgite cum medio portans oeagrius hebrus.

O ebades eum.œ.diphthongo scribitur: fuit nomen uiri proprium.

O ebaris cũ.œ.diphthongo &.i.latino scribitur: fuit Darii flabularius: cui⁹ industria Darius ipse regnum persarum adeptus est: ut in dictione Darius uidimus.

O ebalus cũ.æ.diphthongo & unico.l. scribit⁹: fuit teste Lactãtio super thebaidos li. rex laconum: de quo extensis Ditis in historia troiana apertius loquens ait: Oebalus fuit fili⁹ Argulii filii Amidatis: fuitq; rex laoniæ: & a se prouinciam ipam oebaliam dixit. hæc ille. Alius fuit Oebalus Telonis regis Capreæ filius: quæ ipsa é ex oppositio ad neapolim ex Sebethide nympha genitus: de quo Virgi. in. vii. æneid. inquit:
Nec te carminibus nostris indoctus abibes
Oebale: quem genuisse telon sebethide nympha
Fertur: teleboum capreas cum regna teneret.
Iam senior. Hic (ut prosequitur Virgilius) mortuo patre nõ contẽtus patriis aruis campaniã intrauit: & multos populos suæ ditioni subiecit: fuitq; deinde Turno cõtra Aeneam in quo oebaliam regionẽ dictam nõnulli putauerunt: quæ est iuxta tarentum: ut in sequenti dictione uidimus.

O ebalium cũ.œ.diphthongo &.i.latino scripẽ. duplicem esse comperio: unam quæ & laconia dicta fuit: & ab Oebalo filio Argulii oebaliam cognominatã: de qua Statius in achilleide: Soluerat oebalio classem de litore pastor Dardanus. & Ouidius in.v. fastorum loquẽs de castore & Polluce: qui fuerant ex amycla ciuitate laconiæ ait: Effugere oebalidæ curru potuere sequentes. alteram uero i Italia iuxta tarentum urbẽ inclytaq; calabryæ ab Oebalo filio Telonis (ut qdam uolunt) cognominatam. Virgilius in.iii. georgicoꝝ: Namq; sub oebaliæ memini me turribus altis: qua niger humectat flauentia culta galesus Corycium uidisse senem & reliqua. est enim galesus (ut dixit Liuius li.v. de.ii. bello punico) calabryæ flumen tarento proximum per quod multa passuũ iuxta quod castramentatus est Himbalcum arcẽ tarentinã obsedit. Alii uero quib⁹ assentire uidẽ Seruius: nõ aliam fuisse dicũt in Italia oebaliam: nec id quoq; Virgiliũ intellexisse: sed cum dixit sub turribus oebaliæ intellexit: idest eorum q e x oebalia laconiæ in Italiam aduenere: & turres iuxta tarẽtũ ædificauere. Nam (ut retulit Seruius) lacones diu bello attriti ab athenien sibus: & inopiam uirorũ timẽtes præcæperũt: ut uirgines eum qbusq; conciũberent: quo facto cum iuuenes de meretrix parentibus nati: originem suam deinde erubescerent: & partheniatæ idest de uirginib⁹ nati appellarent: duce Palanto octauo ab Hercule nauigiis profecti uenerũt ad oppidum calabryæ quod Taras Neptuni filius condiderat: & id uictum habuerunt.

O echalia cũ.œ.diphthongo &.ch. aspirato atq; unico.l. &.i.latino scribit⁹: licet ex defectu librariorũ in quibusdam latinis codicib⁹ non cum.ch. aspirato: ut dicimus: sed magis cũ.c. aliquãdo legerim⁹: fuit laconiæ pars ppinqua: et hesperiæ: quæ echaliæ nomen assumpsit a ciuitate eiusdẽ nominis: quæ in illa erat. Ipsa uero ciuitas teste Homero li.ii. iliados: ab æchaleo flumine q circa illam præterfluit: nomen eiusmodi accepit. In hac regnauit Eurytus pater Iolen: q cũ filiã olim Hercules spopõdisset: & postea dissuadẽte filio denegasset: ut dicit Seruius super. viii. æneid. indignatus Hercules illum & filios interemit: atque echaliam illius urbẽ euertit: dicente Virgilio:
Vt bello egregias idem disiecerit urbes:
Troiamq; echaliæque: ut duros mille labores
Sustulerit. Quin & Iolem rapiẽs ita ardenter illã amauit: ut quasq; ab illa pateret: uti ab Omphale regina lydiæ prius passus fuerat: ad quẽ Deianira scribẽs apud Ouidium in epistolis heroidum inquit:
Gratulor oechaliam titulis accedere nostris
Victorem uiolæ succubuisse queror: & i eadem epistola subdit:
Ingreditur late lato spectabilis auro:
Quilibet in phrygia nec quoq; cultus eras.
Dat' uultum populo sublime sub Hercule victo:
Oechaliã uno stare parente putes: sed hæc deinde Iole iubẽte Hercule ante mortem suam Hyllo Herculis filio nupsit: ut in dictione Hyllus uidimus.

O echinyres prima cũ.œ.diphthongo sequẽs cõ.c. exili &.i.latino penultima cum.y.græco scribitur: fuit teste Homero circa initium libri.xi. iliados: uir argiuus: q donauit Agãmenoni thoracem eximium.

O economi⁹ cũ.œ.diphthongo &.c. exili scribit⁹: dicit' a nostris dispẽsator. Nã apud græcos ὁ οἰκος dicit' dom⁹ & νομος lex. nam docet dispensatore legem esse dom⁹. Et sic Aristotelis œconomica & œconomic⁹ scribit⁹

O ecumenicus cum .œ. diphthongo & absq; aliqua aspiratiõe scribitur: dictio est deducta ab ὁικουμένη: quæ uniuersum orbem designat quasi uniuersalis ille dicatur.

O edipus cũ .œ. diphthongo & .i. latino atq; unico .p. scribitur: dictio est cõposita ab οἴδαω: quod ẽ tumor & πούς pes: hoc est pedum tumor. Nam ut Statius diuersis in locis suæ thebaidos scripsit. Et Seneca i tragœdia: quæ inscribit Thebais: dum Oedipus: matris utero teneret: & pater Laius Apollinem de nascitura ꝓle consuleret: Et ab oraculo perceꝑisset se debere a nascitura ꝓle interfici: natum puerũ pastori suorũ armẽtoꝝ occidendũ tradidit: qui dum ætati cõpateret: & regium imperium cõtẽperare optaret: paruuli pedes gladio perforauit: & uimine suspendit ad arborem quasi in media moriturum. Quod ipse apud Senecã in Oedipo testatur dicens.

Me deo telle damnauit parens
Callidoq; teneros transtulit ferro pedes:
Et in alta nemora pabulum imisit feris. Sed cũ ingressus Phorbantẽ pastorem Polybii corinthioꝝ regis ad se puer traxisset. Ille cõfossis uisceribus: iam tumidũ pedib⁹ puerũ corinthio eundã largit⁹ est: qui lætus ad Meropẽ uxorem Polybii regis liberis carentem ꝓ magno munere dedit. Illa una cum uiro tanq̃ filium cælitus missum paterna charitate suscꝑit. Et a pedũ tumore Oedipodem cognominauit. Cui⁹ penultima breuis a poetis nostris poni cõsueuit: & declinat⁹ huius Oedipodis. Plautus tamen in penulo ab Oedipo ꝓ Oedipode in ablatiuo ꝓtulit. hic cum fessel thebas pergeret sphinge cõperta eius ænigma dissoluit: & monstrum interemit. Vnde rerũ obscurissimarum interpres deinde dictus fuit. Itaq; homo ille apud Terentium Dauus fum inquinon Oedipus. Plautus in penulo: Nam ab quidq; Heraclidæ oratioui Oedipi opus ẽ cõiectura qui sphingis ænigma dissoluit.

O enochoum cum .œ. diphthongo & .ch. aspirato scribitur: est teste Herodoto thessaliæ fluuius in penæum defluens: ut uidebimus in dictione thessalia.

O enos cũ .œ. diphthongo scribit⁹ dicit⁹ apud nos unum: sed non utimur ea dictione nisi in compositis.

O enophorum cũ .œ. diphthongo & .ph. aspirato scribit⁹ uas est unarium. Nam cõponit⁹ ex οἶνος quod ẽ unum: & φόρος portans: de quo fuue. in satyra Credo pudicitiã Totũ œnophoꝝ fatiens. & Martialis in .vi. Reddidit œnophori pondera parua fui.

O enotrii cũ .œ. diphthongo: & .t. exili scribitur: populi fuerũt i Italia: de qb⁹ satis habuim⁹ i dictione italia.

O eneus cũ .œ. diphthongo in initio scribitur: fuit Parthaonis filius: dicente Acheloo apud Ouidiũ i .viii. metamorphoseos: cũ ad Oeneũ regẽ uenisset: Accipe me generũ dixit parthaone nate. & fuit rex ætoliæ: cuius urbs regia calydon eognominata fuit: sõ frequẽter rex legit⁹ calydoniæ. fuitq; pater Meleagri: & ob hoc Meleager a poens dictus est œnides. Ouidius in tertia epistolarum heroidum:

Coniugis œnides uersus in arma pecce est.

O enomaus cũ .œ. diphthongo scribit⁹: fuit filius Martis: rex helidis & pisæ atq; Hippodamiæ paterat i ea dictione uidimus. Alius Homero teste fuit ur pelopõnesius: ab Hectore in bello troiano interfectus.

O enops similter scribit⁹ & fuit ur pelopõnesius: ut idem poeta monstrauit.

O estrum cũ .œ. diphthongo & .t. scribit⁹ uocabule est parauũ: Cui nomen affixum romanũ est: ut dixit Virgilius i iii. georgicoꝝ. Iuue. in .iii. satyra: Non ecdit Veientoni sed ut phanatic⁹ œstro percussus bellona tuo diuinat Et id fane nomen a uoce: quam edidit assumpsit.

O eta cũ .o. & .e. separatis uocalibus: & .t. exili scribitur: ut late in .ii. horum cõmẽtariorũ li. ostendim⁹: fuit rex colchorum posterissimus: & teste Homero in .xi. odysseæ: filius fuit Solis ex Persa filia Oceani. Nam ut ait Diodorus siculus historic⁹ præstantissimus li. historiarũ .v. Solẽ ferunt duos ex Persa uxore ꝑcreasse filios: Oetam ac Persem: Oeta in colcho regnauit: in taurica Perses: crudeles ambo efferiq;. e Persa filia Hecates orta est ꝓperans audacia & inanitate patrem: ut quæ cruciatu hoium læta eos ꝓ feris appetere sagittis cõsueuerit. Quin & ad uenena mortifera cõficienda summũ studiũ operãq; impẽdit: quæ adueris in cibis exhibebat. unde & prima aconitũ inuenisse dicit⁹. Quibus in reb⁹ experta admodũ & edocta ueneno patrem primũ sustulit: deinde regno assumpto tẽplum statuit Dianæ: cui hospites nauigãtes sacrificabat: existimãs ea crudelitate suũ nomen clarius futurum. Post hæc nupsit Cetæ patruo: genuitq; liberos tres: Circem Medeam ac Aegialeũ. Circe ad eis generis uenenorũ curã ꝑ se assumtæ: herbarum radicũq; uarias uires mirabilesq; repperit. Et ꝙuis a matre Hecate in plurimis instructa esset: multis tamen ab se de nouo inuentis cibus i ea re præstitit. hæc farmatarum regis q ab alis scythæ dicunt⁹ cõmupsisset: primum ueneno uirũ abstulit: deinde regno capto: multa in crudelitateq; regnũ uexauit: quibus ex rebus ex ipso regno pulsa: ad Italiam uenisse tradunt. Inq; eo ꝓmontorio: quod nunc quoq; ab illa circeũ uocat⁹ resedisse. Medeã quoq; tũ a matre: tum a sorore singula uenefica edoctam: diuersis morib⁹ uixisse ferunt. Nam cũ Oeta rex non sua natura: tum uxoris suasu crudelis esset: & necandoꝝ hospitum more seruaret: illa hospites a uxte discrimie eripiebat: & sæpe a patre precib⁹ & gratia ꝓ dimittendorum salute intercedebat: quãdoq; ipsamet ex custodia captos dimittebat. Ob quod cũ Medea indies magis parentũ crudelitati esset aduersa: a patre ob timoreq; in liberam custodiam destinata fuit. Illa ad Solis cui tẽplum: quod in lucoꝝ situ erat confugiens: iuxta litus

ambulant: argonautas noctu delatos conspicit: a qua de hospitum eade edocti: humanitatem uirginis experti sunt ut uidimus in dictione Iason.

O echia cum .ce. diphthongo & .ch. aspirato scribit': mons est inter thessaliam & macedoniam famosus morte rogo & sepulchro Herculis. Estq; teste Plinio li. xxv. naturalis historiæ: hellebori herba fertilis.

O etosyros cum .ce. diphthongo & .y. græco scribit' a græcis. Nam teste Herodoto in .iii. historiarum: dicitur lingua scythica Apollo.

O etus est .ce. diphthongo & .t. exili scribit'. nā apud græcos est diphthongus ex .ω. nega & .ι. unde ὠιτος ab illis scribit' sed a nobis Oetus traducit' ut in .ii. horum cōmentariorū li. uidimus. fuit frater Ephialis: & filius Alcæi pugnantes cum diis in creta: ut dixit Salustius unde oetæi campi dicti sunt.

O ethym prima cū .ce. diphthongo: sequēs cū .th. aspirato & .y. græco scribit': populi fuerunt iuxta pontum.

O gdous cum .g. ante .d. scribitur: fuit teste Diodoro siculo li. historiarū .ii. ægypti rex q; & Vohoreus cognominatus est: & memphim cōdidit: ut uidimus in dictione mēphis.

O gygia secūda cū .y. græco penultima cū .i. latino scribitur: insula esse fuit qdam ferunt phœnicii & syrii maris Sic quoq; ab Ogygio rege in ea regnante cognominata: de qua Homerus in li. primo odysseæ: νῆσον ἐς ἐγυγίην ὀτρύνομεν. Nam uoluit in ea postea regnū fuisse Calypsus: ut i dictiōe Calypso uidimus.

O gygius eodē mō cum superiori dictione scribit': fuit teste Seruio super Silenum Virgilii thebanoq; rex: sub quo primū diluuiū fuisse dixit Varro in prologo libri tertii de re rustica: quā longe antiquiorē urbana ostendere conatur. Et fuisse tempus ait: quo rura colebant homines: nec ciuitates habebāt. Et subdit. esseq; uetustissimum oppidum boetiæ thebas: quod rex Ogygius ædificauit: pactis iam duobus milibus annorum & centum Sed ut diuus Augustin' de ciuitate dei li. xviii. retulit: tēporibus inquit Ogygii regis: diluuiū magnū factū é: mō illud maximū: quo nulli homines euaserūt nisi q; i arca fuerūt. Sz tamē mag' tēpi quod postea tpe deucalionis fuit

O ideus cum .i. latino diuisa syllaba ab .o. scribit'. nam neq; apud græcos est diphthongus: fuit filius antiphatis filii Melampi: dicente Homero in .xv. odysseæ: ἀντιφάτης μὲν ἐτίκτεν ὀϊκλῆα μεγάθυμον. Idē fuit pater Amphiarei argiui uatis.

O ileus cū .i. latino diuisa syllaba ab .o. scribit': ut de superiori dictione diximus. Non enim pōt esse diphthōgus: ut Virgil' in primo: Vnius ob noxā & furias aiacis oilei. fuit locrorū rex: & pater Aiacis Oilei.

O lympus cū .y. græco scribitur: quo nomine quattuor diuersos legimus montes. Vn' ē inter thessaliā & macedoniam altissimus: dicente Lucano in .ii. Nubes excessit olympus Lege deū. Alius ē i gallogræcia. Alius apud mysos: ad cuius radices urbs est Prusa ab Hānibale (ut fertur) extructa. Quart' ē fecus mare rubrum in æthiopia: haud longe ab heliopoli ciuitate: q oriente sole usq; ad quintam diei horā flāmas emittit. Adde quod de hoc dicit Claudianus in Stilicone: Sed ut altus olympi Vertex: q spatio uentos hyemesq; relinqt Perpetuum nulla temeratus nube serenum.

Celsior exurgit pluuiisq; audituq; ruentes
Sub pedibus nimbosi & ratica tonitrua calcat:

O lympias eodem modo atq; .i. latino in penultima scribit'.

O lympionices secūda cum .y. græco: alia cum .i. latino: atq; cum .c. exili scribit': is dicitur qui in olympico certamine uicit: quasi olympionum nices: id est uictor a victoria: quæ est uictoria.

O lor cū unico .l. scribit': fuit teste Herodoto libro .vi. thraciæ rex: q; filiam suā Hegesipylen Miltiadi duci athenien: sium uxorem dedit. Est etiam olor auis alba: quæ alio græco nomine cycnus dicitur.

O lenos cum unico .l. & unico .n. scribit' ciuitas est zto diæ: ut ostendit Homerus i .ii. iliados: iuxta quā aper ille calydonius occisus dicit'. Aliam ponit Igin' de astronomia poetica i boetia ciuitatē esse ric quoq; cognominatam ab Oleno Vulcani filio: de qua forte intellexit Seneca in troade: cū ait: Olenos tesis habitata rapis. Quin & in ea Amaltheā capram nutriē fuisse odā asserunt: quæ postea ad cælum tracta fertur: dicēte Ouidio in .xvii. epistolarū heroidum: Pleias & arctophylax oleniiq; pecus. Et in li. fastorum .v. Nascitur oleniæ signum pluuiale capellæ. Et inde olenius ut Flora ad Iunonem apud Ouidium in eodem .v. fastorum ait:

Quod petis oleniis inquam mihi missus ab oris
Flos dabit: est hortus unicus ille meis.

O lynthus cum .y. græco & .th. aspirato scribitur: fuit ciuitas sithoniæ iuxta atticam: quæ cum ab athenien: sibus deficeret: & Philippo se dedisset: fuit demum ab athenien: sibus euersa.

O mbrici cū .i. latino & .c. exili scribit': populi sunt iuxta illyricos: ex quorū locis teste Herodoto li. historiarū .iii. capris & alpis fluuii uersus boream in istrum cadunt.

O nomyma cum .y. græco scribit': ea dicuntur quæ solum idem nomen habent: hoc est non etiam rationem: & tradūtur æquiuoca.

O mphatiū cū .t. exili & .i. latino scribit': est genus uini certo artificio confectum: ostendit Plinius li. xiiii. naturalis historiæ: & derivatur ab ὄμφαξ: quod uuam significat acerbam.

O nager cū unico .n. scribitur: dicit' a nostris asinus siluestris. Nam cōponit ex ὄνος: quod est asinus: & ἄγριος siluester. de quo Virgilius in .iii. georgicorū: Sæpe etiam cursu timidos agitabis onagros.

O chiſton cū .ch. aſpirato & .i. latino ut ſep. .t. exili ſcribitur: locus eſt teſte Homero .li. iliados .ii. ſimb⁹ ebebant.

O neſcierimus abſq; aliqua aſpiratione & .i. latino ubiq; ſcribit': fuit philoſophus q̄dam: quem nōnulli æginenſem dicunt. Demetri⁹ uero magneſius illū athypalenſem fuiſſe dixit. fuit Diogenis diſcipulus. Et ut Xenophon cum Cyrothice cum Alexandro militauit. Et ut ille Cyri p̄dicam: hic Alexandri ſcripſit inuna: & ut ille Cyrothice Alexandri p̄ſequitur laudes. Dicitur etiam ſidus utriuſq; q̄ſimillimus.

O nyx cum .y. græco ſcribit': genus eſt lapidis in ſimilitudinē unguis. Nam onyx græce latine unguis dicitur: de quo Horatius in .iii. carminum: Nardo uina mereberis nardi puras onyx eliciet cadus. Qui nūc ſulpitus accubat hortenſis. ubi Acro dixit onyx metallum gēmæ ſimile: de quo ad unguenta odorata ſiebāt pua uaſa Sed Lucanus de gēmis nulli locut⁹ uidet': cum dixit ad horum oſtendandum: Totaq; effuſus in aula Calcabatur onyx.

O nytes cū .y. græco & .t. exili ſcribit' nomen eſt uiri. p̄terimusq; Donatus ſuper .xii. ænei. Virgilii: aut gentile aut patronymicū putauit: ſe tamen gentem neſcire fatetur. Sed Serui magis ſententia placet: q; p̄ri⁹ exiſtimauit & derivari puto ab onyx: ut ſortitan onyces cū .c. exili primitus ſcripturus.

O nomatopœia cum .t. exili & .æ. diphthongo atq; .i. latino ſcribit' ἐπ ὀνοματοποιΐα: id eſt nominis factio. Nam cum uocis cōfuſæ nomen ad imitandū ſonum effingimus: eiuſmodi figuram facimus: ut ouid⁹ dicit⁹ balantūq; pecus mugitū: equorū hinnitum: terribilis buccinæ ſonitus: taratantara. Ennius: At tuba terribili ſonitu taratantara dixit. hæc etiam figura dicit' tartur: grauis ſcrophaq; quæ nouiter comperiri nobis raro cō ceditur: græcis uero teſte Quintiliano inter maximas eſt habita uirtutes.

O nophtius cum .ph. aſpirato recte ſcribitur. nam deſcendit ab onos qui eſt aſinus.

O pheluas cum .t. exili & .i. latino ſcribitur: fuit ur troianus.

O pheleres cum .t. exili ſcribit': fuit nauta tyrrhenus: de quo Ouidius in .iii. metamorpho. Aſſumus en inquit ſonorum primus opheltes.

O pires cum .i. latino & .t. exili ſcribit': fuit uir argiuus: & ab Hectore in bello interfectus.

O phelefles cum .t. exili ſcribitur: fuit ur troianus.

O plus cum .i. latino ſcribit' dicitur apud nos ſerpens. unde Cotta in arateis uerſibus apud Ciceronē in .ii. de natura deorum de ſerpente loquens inquit:

Quem dare perhibent ophim cognomine græci.

O phiuleus cū .i. latino & .e. exili ſcribitur: deriuat' ab ophis: & dicitur a noſtris ſerpentarius: quem Serui⁹ ſup xi. æneidos: Aeſculapium eſſe dixit.

O pluophagi eodem modo ſcribitur: & hi ſunt q; ſerpentes mandunt. Nam quod apud græcos phagos a nobis mando dicitur.

O phiogenes cū .i. latino & unico .n. ſcribit' dicunt' ſerpentū genitii: quos dixit Plinius .h. vii. naturalis hiſto. teſte Erato pgameno circa helleſpontū paruū genus hoium fuiſſe ſerpentū ict⁹ tractu leuare ſolitos: & manu impoſita uenena leuare corpori. unde a ſerpentū genus traxiſſe dicebantur.

O phites cū .i. latino & .t. exili ſcribit': eſt teſte Plinio in .xxxvi. naturalis hiſtoriæ: genus marmoris maculas ſerpentinas detinētis: a quibus nomen ipſum aſſumpſit.

O pobalſamū cum unico .p. ſcribitur: & eſt ſuccus balſami: πωτον enim græce latine ſuccus dicitur. unde & p quocūq; odorifero unguento aliquando ſumit'. Iuuenalis in .ii. ſatyra: Sed tamen unde Hæc emis hirſuto ſperant opobalſama collo Quæ tibi?

O pis cū .p. ante .s. ſcribit': fuit filia Celi ex Veſta: & ſorore: uxoreq; Saturni. Quam ut refert Seruius in .xi. ænei. græci Rheam uocāt. Vnde latini dicebāt Ops nō græcam putoꝰ & corripit .o. ut ops opis. Dein: etiā copia: ſed in hac ſignificatiōe nominatiu⁹ in frequēti uſu nō eſt niſi in cōpoſitiōe: ſed tūc quoq; cōmune ē generis ut hic & hæc & hoc inops huius inopis. ueruſtiſſimi tamē teſte Capro hic & hæc & hoc ops & copis p eo q; ē opulentus & copioſus: qn & p auxilio pferebant. Et Actium quoq; de Hercule ſic dicente induxit Quorum genitor ferē eſſe opis gentibus: p opē ferens: & auxiliū gentib⁹. Terenti⁹ Iuno Lucina fer opem: ſerua me obſecro. Item in genitiuo apud Ouidiū de remediis legit': Carminis & medicæ phœbe repertor opis. At opes in numero plurali p ēnſa accipimus. Horatius in .iii. carminum: Per damna per cedes ab ipſo Ducit opes: animq; ferro: de romano populo loquebatur.

O pis cū .i. latino in noiatiuo nympha fuit: ac primā p ducit: ut Opis ad æthereum pēnis aufert olympum. Virgilius in .xi. Velocem interea ſuperis in ſedib⁹ opim Compellabat. Eſt etiam opis teſte Herodoto in primo hiſtoriarū gentium uaſta quam tigris p̄fluit & mare rubrum ingreditur.

O pſonium cū .p. ante .s. atq; .i. latino ſcribit': ſic enim apud græcos ὀψώνιον ſcribit': ſed ex noſtris .p. in .b. ob litterarū incōmutatem nōnulli cōuerterunt: quod ſæpe fieri ſupra oſtendimus. Et eſt q̄ q; comedendo addi tur pani & uino. Ac ſecūdam eius ſyllabam ut græci: & noſtri producunt. Iuue. in ſatyra Atticus eximie Manubria cultellorum.

Oſſea nō tamē his ulla uni⁹ obſonia fiūt Rācidula. & ſic uerbū obſono uel obſonor neutrū uel deponens.

O phthalmos cū .ph. aſpiratis ſcribit': dicit' a noſtris oculus: ſed ſic quoq; nō nulli i cōpoſitis q̄buſdā & deriua-

tinis transcribit' aut ophthalmia: quæ ē oculi infirmitas. Et triophthalmi⁹ lapis: qui teste Plinio in ultimo naturalis hystoriæ: tres hominis oculos simul exprimit. & agophthalmus lapis alius: qui caprinum oculum representat.

O pterus cū.t. exili scribit'. est aūt (ut Iunio videt' uelle effŏdere) auis cū inquit in satyra Attic⁹ eximie: apd' quē scilicet tripherum Sumine cum magno lepus atq; aper ac epigardus Et scythiæ uolucres: & phœnix oriens.

Et genulus oryx hebeti lautissima ferro Caditur.

O reades cum unico.r. & absq; diphthongo: nymphæ sunt sic quoq; cognominatæ ab oreſi ideſt montibus: quos inhabitare solebant.

O restes absq; aliqua aspiratione ab emūdatissimis græcis semper scribit': & ab oros quod apud nos est mons deriuatum nomē dicūtq; ob magnitudinē illius: eiusmodi nomen sic quoq; a poetis effictum: quē instar montis fuisse dicūt. Vnde Solinus corpus ei⁹ inquit iussione oraculi apud taygetū nōtē iuenū est longitu dinis cubitorū septem: quoq; qlibet pedē & semis geometrica ratiōe dirit cōmensere. Et fuit Orestes Agamēnonis regis mycenarū filius ex Clytæmnestra cōiugeshie parvulus Hermionē Menelai patrui: & Helenæ filiam desponsauit. Sed cū opera Cletæmnestræ matris & Aegisthi adulteri pater Agamēnon a bello troiano ḡprimū reuersus interficeret: quæritur hic simulter ab eisdem in mortem. Sed diligentia Electræ sororis a Strophilo phocensi clā mycenis subtrahit': & seruatur. Aegisthi interi: & Clytæmnestræ auxilio rapit' Hermione a Pyrrho Achillis filio. Sed cū creuisset Orestes tpe & opportunitate captata clam mycenas intrat: atq; Aegisthū interemit: & matrē ḡcrudelissimus poenis affecit: possēq; illa tū simul cum Aegistho ānis septē regnauit: ut elegantissime hæc oīa prosecutus est Sophocles in Electra: atq; Euripides. Sed de nimia crudelitate a cuibus incusatus Orestes: iudiciū areopagitarum subire coactus etiā quo teste Cicerone in oratiōe ḡ Milone uariatis hoīum sentētiis non solū diuina: sed & sapientissime deæ sententia liberat⁹ ē. Interim interfecto Pyrrho: & recuperata Hermione: conscientia sceleris exagitatus in insaniā & furias uersus: uidere sibi uidebatur matrem se ardentibus facibus: & serpentibus atris insequentem: dicente Virgilio in quarto æneidos:

Armatam facibus matrem & serpentibus atris
Cum fugit: ultricesq; sedent in limine diræ. Sed cum illi fidus: ac perpetuus esset comes Pylades: præfati Strophili filius: non passus est illum in insania perire: quin opportuna disquireret medicamina. Itaque illum ad tauricam regionem in scythia ad Dianæ aram pro recuperanda sanitate conduxit: comitibus eiā (ut nōnulli asserunt) Hermione & Electra: ubi deæ ex humana carne sacra fiebant. Sed cum moris esset aduenas pro eiusmodi sacrificio capere: contigit ut & ipse pro re tali caperetur. Sed ab Iphigenia sorore recognitus: quæ ibidem sacerdos numini minist[illegible]rabat: ut in ea dictione uidimus. liberatus etiā ab omni infamia euasit. Cum quo Iphigenia ipsa ablato simulachro aufugit: & alia innumera sunt: quæ de illo poetæ loquūtur: ita ut dicat Iuuenalis: Scriptus & in tergo. nec dum finitus orestes. Præbebat enim materiā omnibus uolentibus aliqua scripitare. Ob quod dixit Virgi. in æneidos: Scenis agitatus orestes.

O rexis cum unico.r. & .x. consonante atq; .i. latino scribit': ponitur a græcis pro appetitione. At uero Iuuenal. latinum fecisse uidetur: & pro uomitu posuisse quasi ab ore: & exeo fit compositū. unde ait in satyra Credo pudicitiam: Ducitur ante cibum rapidam sacturus orexim. & in satyra Atticus eximie: Hinc surgit orexis: Hinc stomacho bilis.

O rchades cum.ch. aspirato scribit': insulæ sunt occani septentrionalis ultra britāniam: & circa tilem numero uiginti tres quarum uiginti desertas: & tres coli nōnulli asserunt. Solinus tamen dixit illas hominibus uacare: & siluis: quin & herbis uinces inhorrescere. Nōnullas uero dixit inherbidas: harenamque & steriles herbas detinentes.

O rchestra secunda cum.ch. aspirato: ultima cum.t. exili subsequente.r. scribit': proprie locus est in theatro: uel amphitheatro: uel circo ubi saltabatur. Nam deriuatur ab ὀρχοῦμαι: quod est saltare: Possidonius orchestram quarit alter. unde etiam ὀρχηστρὶς saltatrix dicitur. nam ut refert Liuius .i.ii. bello punico: Gaditani circenses Apollini celebrarentur: & Hānibal nuntiatus esset circa collinas urbi ingruere: omnes rapti armis concurrerunt. Reuersi postea cum piaculum formidarent: inuenerunt saltatem in circo senem quendam: qui cum interrogatus dixisset se non interrupisse saltationem: dictum est hoc prouerbium: Saltat res est saltare sene. Sed ut plurimum pro toto theatro orchestra ponitur: ut Iuuenal. in satyra Et spes & ratio: Quæq; reportandis posita est orchestra cathedris: ideſt theatrum. Suetonius in uita Neronis: Mediaq; in orchestra frequente populo epulatus est. Vnde & nōnunq; pro loco eminentiori ponitur ab eodem Iuuenale: ut in terna satyra: Aequales habitus illic similesq; uidebis Orchestram & populum. Nam cum locus commodior ad spectandum pro senatoribus & maioribus præpararetur: ab ipsis saltationib⁹ inspectis nomen assumpsisse uidetur.

O rchites cum.ch. aspirato &.i. latino atque.t. exili scribitur: genus est oliuarum: quæ teste Seruio in secundo georgicorum: a græca etymologia: sed obscæna ideſt a testiculis nomen assumpserunt. Nam ὄρχις a testes

dicuntur: quorum & gutam retinent.

Orchomenus cum. ch. aspirato & c. absq; diphthongo scribit: ciuitas est in boetia thessaliæ contermina: in qua fons erat tribus charitibus seu gratiis: & Veneri sacer: ut testatur Iginius in astronomia poetica: & Seruius super primum æneidos confirmauit. At hanc urbem Homerus octauo iliados: inumera quotidie mactatam ouibus deferri dixit in oratione Achillis ad Vlyxem Aiacem & Phœnicem.

Orcus absq; aliqua aspiratione scribit: cognomē est fluuii inferni: ab ὅρκος: quod est iuramentum deductum: eo q; per illum hoc est flygem paludem a qua teste Homero prosiliunt: iurabant dii nec peierare liebat. Nā ut dixit Homerus in secundo iliados: fluuius est thessaliæ: qui ab inferna flyge manat: & in peneum defluit: quem nec peneus recipit: sed olei modo supernatantem breui spatio portatum abducit: nec pomales aquas dirisque genitas argentea suis misceri permittit: & fuisse Homerus: huius fluuii apud deos sanctissimum iusiurandum esse.

Orichalcum secunda cum. i. latino sequenti cum. ch. aspiratone ultima cum. c. exili scribitur: dicho est ex auro & χαλκὸς: quod est æs compositum. Sed au. diphthongum conuertit in. o. breuem secundum antiquorum consuetudinem in quibusdam dictionibus: ut supra ostendimus in secundo horum commentariorum libro: ubi de au. diphthongo tractauimus. Nam aurichalcum dicebatur: quod teste Seruio in duodecimo Virgilii apud maiores pretiosius omnibus fuit metallis: ubi multa grata de illo retulit: quæ qui scire cupiet: ibi legere poterit.

Orgia cū. i. latino scribit: dicebantur Bacchi sacra: primū apud thracas ab Orpheo instituta: quæ (ut aiunt) a solis mātacibus celebrari statuit: eo potissimū tpe a uirorum cōmunione diuerterēt: quod nō solū ē abominabile: sed pernitiosum uiris. Sed deinde ut illarū obprobria tegerent: & a nō mātibus celebrari permissum fuit. Et teste Seruio super. iiii. æneos. orgia olim apud græcos oia sacra dicebant: quēadmodū apud latinos cerimoniæ. Quod Liuius in satyra obseruasse uidet: ubi de sacris bonæ deæ: quæ simili modo a solis mulieribus celebrabant: loquens inquit: Talia secreta coluerūt orgia tæda. Sed ut ait Seruius abusiue sacra Liberi orgia dicunt: uel ab ὀργίζω τῶν: quod est furios: & ὀργὴ furor: uel ab operis: hoc ē a mentib⁹ (quibus agitabant) incedebātq; crinibus passis: & indutæ pellibus damarū: quæ græce nebrodes appellantur. nam νεβρὸς græce latine dama uocatur. Virgilius in. iiii. georgi. pictis incedēte pellibus ambæ. idest pellibus damarum quæ uarii sunt coloris: ibantque ut furiis agitatæ cum tibiis cymbalis & clamore. unde Mænades hoc est furiosæ appellabantur: ut in ea dictione uidimus. nec fas erat adesse uiros: dicente Statio in achilleide.

Lex procul ire mares iterat præcepta uerendus
Ductor: in accessumq; uiris indicitur antrum:
Nec satis est. fluat sine dato metuenda sacerdos
Explorat⁹q; adeatne quis temerator oberret
Agmine fœmineo tacitus furitsit achilles.

Orion cum. i. latino scribitur: hunc dixit Hesiodus in theogonia fuisse Neptuni filium ex Euriale Minois filia. Aristonous uero & Pindarus aliam illius genesim describerunt dicentes: Hyreum quendam senem fuisse: qui cum apud thebas: teste Aristonico parui cultor esset: agelli uel in insula chio: ut dixit Pindar⁹: & louem forte ac Mercurium hospino excepisset: petit ab his: ut sibi aliquid liberorum nasceret. dicebat enim se olim coniugem habuisse: quæ illi promisisse non recepturum aliam: optaret tamen filium pro hærede. Et ut hoc facilius impetrare posset: bouem eis immolauit: atque ad uescendū apposuit. Iuppiter uero & Mercurius post epulas: ab eo coriam e boue detractum poposcerunt: atq; in illud quod fecerant urinæ infudere. Et referente Ouidio: qui horum opinionem sequitur in. v. fastorum libro:

Tunc super iniecta texere madentia terra
Iamque decem mēses: & puer ortus erat:
Hunc hyreus quia sic genitus uocat urionat

Perdidit antiquum littera prima sonum: ut iam Oricona dicamus. Est enim urina græca dictio: quam illi οὖρον dicunt. Sed deinde maxime excrescēs urinator magnus euasit. Quem sibe comitē Delia fecit. Et ut dixit Ouidius: Ille deæ custos ille fatelles erat: Itaque uenandi artificio clarus: ausus est dicere nullius gigni posse animal: quod non ipse superaret: ob quod uolentibus dis emisit terra paruum animal: scorpionem scilicet: a quo superatus occubuit: dicente Lucano libro nono: Ille scilicet scorpius minax nodis: & recto uerbere sæuus: Tesle tulit cælo uicti decus orionis. Et dixit teste cælo: quia & Orion & ille scorpius ad cælum tracti fuerunt. Voluit hic pleiadibus uim inferre: ut in dictione pleiades ostendemus. Tentauit & similiter teste Callimacho Dianam uiolare: ob quod ab ea sagittis confossum illum dixit. Idē; Horatius libro carminum tertio: in quarta oda tetigisse uidetur: cum ait: Tentator orion Dianæ uirgineæ domitus sagitta. Seruius uero aliam ab his: quæ diximus fabulam super. x. æneidos Virgilii librum retulit: quæ sane nobis satisfacere non potuit: ideo alios magis secuti sumus. & habet Orion pœnam. & fecidam quandoque breuem: & quandoq; longam: ut in dictione Arion uidimus.

Orithyia secūda cū .i. latino: penultima cū .th. aspirato & diphthongo cōpacta ex .y. græco & .i. latino scribit' fuit puella pulcherrima: & famosa filia Erithei athenarū regis: quā cū Boreas adamasset: & sibi coniugem dari postularet: nec impetrare ualuisset: illā rapuit: & in thraciam secū detulit. Ex qua Zetū & Calaim filios pcreauit: ut ꝓ uera historia rettulit Eusebius in libro tēporum. Alia eodem nomine regina fuit amazonū: quæ Marpesiæ matri successit in regno: de qua Iustinus in .ii. epitomatum li. locutus fuit.

Orithos cū .i. latino & .th. aspirato scribitur: fuit teste Herodoto li. histo. v. ciuitas inter macedoniā & epirum iuxta quā (ut rettulit Seruius in .x. ænei.) nascit' terebinthus arbor: de qua in sua dictiōe uidebim⁹. Ob qd' Plinium dixisse puto in .xiii. naturalis histo. Terebinthus in macedonia breuis est arbos: atq; fruticosa. Et Seruium qui dixit orithos ciuitas est epiri.

Oryx cū .y. græco scribit': de hoc Plinius i .ii. naturalis histo. inquit: orygē appellat ægyptus ferame: quā in exorto eius cōtra flare & cōtueri traditur: ac uelut adorantē cōsterni. Idē in .viii. Solos oryges dixit cōtrario pilo uersis hoc ē ad caput uersos: de quo Iuue. in satyra Atticus eximie: Et getulus oryx hebeti lautissima ferro.

Ordessus cum duplicato .s. scribitur: est teste Herodoto in .iii. histo. primus fluuiorum scythiæ: magnusq; & ab oriente profluens cum ibro misceatur.

Orodes sine aspiratiōe principii scribit' nomen ē uiri ꝓpriū: de quo Virgi. in .x. æneidos meminit: & interpretari potest montanus. Nam ab ὄρος: quod est mons dertiatur.

Orontes cum .o. diphthongo ultima cū .t. exili scribitur: fuit teste Herodoto li. historiarū . iis. uir persa & fortissimus præfectus: q Polycratem samiorū tyrannum dolo captum suspendit. Hic postea iussu Darii: & opera ssiaq; Bages in sardis trucidatus est.

Ormenias cum .i. latino scribit' est teste Homero libro iliados .ii. ciuitas magnesiæ. Idemque Plinius in quarto naturalis historiæ confirmauit.

Orphanus cū .ph. aspirato scribit': & ē dictio græca: quā nōnulli pupillū interpretari dicunt. Alii uero iter eas differentiā ponūt: & pupillū eū esse dicunt: q caret qdem patre: sed nō præsidio paterno: cū tutore iuuetur. Orphanus uero q caret patre: præsidioq; paterno: & summopere desideret illi⁹ opē: cū sine eo male hēat.

Orpheus cū .ph. aspirato & .eu. diphthongo scribit': ut Virgilius in Damone: Orpheus in siluis: fuit theologus: & poeta gente trax Oagri fluuii fili⁹. Alii dicūt Apollinis fuisse filiū ex musa Calliope. hic teste Diodoro siculo li. histo. v. doctrina melodiaq; ac poesi excessit oēs: quos extet memoria: & suauitate cant⁹ præ ceteris clarus fuit: Idem cithară ab Apolline patre accepisse dicit' a poetis: quā nuper ad similitudinē testudinis Mercurius confecerat: & Apollini dono dederat. Cuius modulatu & dulcedine non solum homines sed lapides & siluas in numerū se motare cogebat: dicēte Ouidio in .ii. de arte: Saxa ferasq; lyra mouit rhodopeius orpheus: Tartareosq; lacus trigeminūq; canem: & Virgilius i Dameta: Orpheaq; i medio posuit siluasq; sequētes. Nam mortua Eurydice uxore ad inferos pergens: ualuit eos cithara ad cōmiserationem deflectere: ita ut uxorem sibi restituerēt. Sed ea iterum pdita: qa illam ante tempus cōtra datam legem aspexerat (ut elegantissime dixit Virgilius in .iiii. georgicoꝝ.)

Septem illum totos perhibent ex ordine menses
Rupe sub aerea deserti ad strymonis undam
Flesisse: & gelidis hæc euoluisse sub antris
Mulcentē tigres: & agentē carmine quercus. Et in eodē loco Nulla uenus: nulli⁹q; animum flexere hymenæi.
Nām ab illo spretæ Cicones: quæ eū in uirū habere querebāt inter orgya Bacchi: quæ ille idē ilinuerat: cū penitus lacerarunt. Cuius caput cū in oeagrium fluuiū ꝓiectum esset: una cum cithara lesbum puenit: qd' cū serpent edere uellet: ab Apolline saxificatus dicit'. Laertius uero Diogenes pro uera historia dixit illum a mulieribus discerptum: sed fulmine deperisse. Idq; epigrāma in macedonia scriptum ostendere: ubi a mulis sepultus dicitur: & ut ait Ouidius:

Ille etiam thracum populis fuit auctor amorem
In teneros transferre mares: citraq; iuuentam
Ætatis breue uer: & primos carpere flores. Habeo hui⁹ antiquissimi poetæ hymnos ad deos fere oēs: habeo argonautica: sed non illius opus esse dixit Aristoteles. Ponit' & nōnunq; adiectiue Orpheus: ut Martialis i primo: Quicqd in orpheo rhodope spectasse theatro
Dicitur: exhibuit exstar arena tibi.

Orsilochus cū .i. latino & unico .l. atq; .ch. aspirato scribit': fuit teste Homero li. iliados .v. fili⁹ Alphei fluminis q lato gurgite terrā interfluit pylios: & magni populi princeps fuit. Nam Orsiloch⁹ genuit Diodeū: Diodeus ipe geminos genuit Crethona: & Orsilochū: q gratificātes Agamēnoni Menelaoq; una cū illis aliisq; principibus ad troiā nauigarunt: & uno occubituri horæ momēto: quos (ut ipe ait) præstantissimos uiros: & in omni genere bellandi peritissimos: magnanimus Aeneas coram Agamēnone interemit.

Ortygia secunda cum .y. græco penultima cum .i. latino scribitur: Insula est in mari ægæo: quæ & alio nomine delos dicit'. Sed ortygia cognominata Solino teste: qa in ea primū uisæ sunt coturnices: ὄρτυγες græci ortigas uocāt. Nos a sono uocis qualias dicim⁹. Sed de ortygia talē Seruiꝰ super tertio æneidos Et Lactantius sup

primum thebaidos: fabulam retractarunt. Postq̃ inquiunt Iuppiter Latonā uitiauit: eius & furorē nomine Asteriem uitiare conatus est: quæ miseratione numinū in auem conuersa fuit: quam nos coturnicē dicimus. At Iuppiter ne quam se uertisset: eā rapere: illa uero eadē miseratione numinū in lapidem cōuertit: qui diu sub aquis latuit: sed supplicante Ioue Latona super aquas deferri cepit. Interea cū Iuno Latonā grauidam persensisset: emisso contra illā phytone serpente: per omnē terram secuta est: quæ tandē cū ad litora maris deuenisset: a furore suscepta fuit: dicente Ouidio li. vi. metamor. Errante accepit me cū Ioue insula nabat Sq ortygia. In ea ergo insula peperit Latona Dianam & Apollinē: a quibus delos est cognominata: ut i ea dictione uidimus. Nec passi sunt eam ipsius errare: sed illam telle Virgilio in iii. anei. Post arquitenēs oras & litora cernam Errantem myconē celsa gyaroq; reuinctā: Immotaq; coli dedit: & cōtinere uentos.

Ortygia eodē mō scripta: insula alia fuit circa siciliam ex oppositō ad plemmyrium siciliæ fluuiū: de qua Virgilius circa finem tertii anei. ait:

Sicano prætenta sinu iacet insula contra
Plemmyrium undosam: nomen dixere priores
Ortygiam: Alpheum fama est huc elapsus amnem
Occultas egisse uias subter mare: qui nunc

Ore arethusa tuo fluctus confundimus undis: de quo in dictione arethusa satis uidimus.

Ortona cum. t. exili scribitur: urbs est peligniorum circa adriaticum pelagus.

Orthos cū. th. aspirato scribi'. & interpretatur a nostris rectus: nec nisi in cōpositione eo utimur.

Orthographia cū. th. aspiratis: atq; in penultima cū. i. latino scribi'. dici pōt a nostris recta scriptura. Nā componitur ex ὀρθός: & γραφία: quæ est scriptura. Quintilianus uero recte scribēdi: scientiā interpretatur.

Orthogonium cū. th. aspiratione & i. latino scribi'. dici pōt ad uerbū rectiangulus. Nā cōponi'. ex orthon: qđ est rectum: & γωνίον angulus. Est enim figura habens rectos angulos.

Orthodoxus eodē modo scribi'. & latine recta opinionis aut fidei interpretatur. Nam δόξα: & gloriam: & existimationem: siue opinionem & fidem & sententiam designat.

Orthopeia cū. th. aspiratione & diuisis uocalibus scribi'. & pœri'. & teste Quintiliano dici pōt emendata cum suauitate uocū explanatio. Nam cōponitur ex orthon: quod est rectum: & ἔπος carmen.

Orthocorybantes: secūda cū. th. aspiratione: sequens cū. c. exili: sequens cum. y. græcum: nona cum. t. exili scribi'. sunt teste Herodoto in. ii. huius. libro: populi scythiæ: quæ est in asia.

Oscylla & græcam & latinā pōt etymologiam cōmonere ostendit Seruius sup. ii. georgi. Nam ex osis quæ est facies: & cylleo: quod est moueo cōponi dicūt: eo q̃ teste Virgilio: Oscylla ex alta suspendunt mollia pinu: id est: facies quasdam pictas p funiculos nunc hinc inde mouere possint: & alta suspendebant pinu.

Osiris cū. i. latino utrobiq; scribi'. & fuit secūdum poetas græcos: quos nostri sequūtur: Iouis filius ex Niobe filia Phoronei: licet eū ægyptium fuisse longo ꝓcessu referat Diodorus græcus historicus li. historiarū primo. Hic ut græci & nostri affirmant: ciuium Phoroneo auo in argiuorū regno succederet: & per annos plures argiuis imperasset: Aegialeum fratrem regno adhuc præfecit: ipse uero maioris gloriæ cupidine captꝰ: ad ægyptios transfretauit: quos cum suo fomento fisset ipenio: Isidem Inachi filiam primum Ioo dictam: & ad ægyptios effugatam: matrimonio sibi copulauit. Qua deide magistra ægyptia litteras didicere. Osiris similiter cum rudes eius loci homines multas res & homini ꝯmaxime cōuenientes edoceret: diuinos ab illis est adeptus honores: discente Tibullo:

Primus aratra manu sollers fecit osiris:
Et teneram ferro sollicitauit humum.
Primus inexpertæ commisit semina terræ:
Pomaq; non notis legit ab arboribus.
Hic docuit teneram palis adiungere uitem:
Hic uirides dura cædere falce comas. Et alia plura: quæ idem poeta ꝓsequit'. Sed tandē telle Callimacho ægyptio historico: quē secutꝰ ē Seneca in li. quē de sacris ægyptiis: cōposuit: Osiris a Stryphone ægyptō uel (ut ait Seruiꝰ sup. vi. anei.) a Typhone fratre occulte occisus & lamatꝰ fuisset: & ab uxore Iside diu eius membra ꝙrente: nec inuenire possent: in fabricauit ægyptios regina: & magnos quotidie i fletꝰ ꝓrupebat: dicente Lucano circa finem octaui:

Nos in templa tuam romana recepimus alim:
Seruidoq; canes & sistra iubentia luctus.

Et qué in plangens hoēm testatur osirim. Sed tandē ad locū deueniens philatheorta sycenē extremā ægyptiorū: cū laceratum illum cōperisset: in maximos prorupit luctus. Et illic ægyptiis placata: ob cōperta membra locum græce philatheoe est latine amicarum: telle Seruio sup. vi. anei. nominauit: & ad illū sepeliēdū se accingit: locūq; cōperit: & elegit. p illius sepultura tutissimū: & transitꝰ difficillimum: hoc est insulā abatos: quæ inaccessibilis interpretatur: eo q̃ sit in palude uasta mēphim limosa & papyris undiq; implicita: in hac illū sepelire curauit: & paludem ingressus: hoc est mœrore nocari uoluit. Nec illā trāsire aut ad insulā quēquā posse accedere fas: nisi certis diebus: & quibusdam priꝰ sacris imbuti & initiati essent. Siquis forte i ea palude

deperisset:nec cadauer cõperiri posset:cẽtũ ãnis ut prædicti ferunt auctores:illi sacra ꝯdã officia soluebant
Quod Virgilius ipse tenuisse uidetur:cũ in.vi.ænei.ait: Centum errant ãos:uolitantq; hæc littora circum
Sed cũ deinde ægyptiis apparere cœpisset bos istar numinis:putauerũt illũ Osirim esse: & ut deũ adorare cœperunt. Et eõmutato nomine Apim illũ uocauerũt:hoc est bouem. Sic eni bos eoꝝ lingua apis uocatur. Ouidius in.ii.de fine tituli:Et comes in pompa corniger apis erat. Ni tesse Solino in collectaneis:& Pli.in viii.naturalis historiæ:bos insignis ex iprouiso illis apparet:quẽ certo tẽpore detinent: & adorãt. Et (ut nõnulli ferunt) p annũ illũ detinere consueuerũt:alii p decẽnium dixere. Deinde referentib⁹ prædictis auctoribus statuto die sacerdotes illũ in sacro fonte submergunt. Mox alter nec sine publico luctu quæritꝫ. Nã donec alium inuenerint instar Isidis mœrent. Sed nõ diu quæritꝫ. Quem cõpertum cẽtum antistites memphim cũ puerorũ gregibus populoq; & omni musicoꝝ genere prosequũtur:dicente Tibullo:
Te canit:atq; suum pubes miratur osirim
Barbara mephitem plangere docta bouem. Et Ouidius in.viii.metamorpho. Nunq̃ satis quæsit⁹ osiris:
Semp enim perdũt:semper & inuenũt. Quo sine inuento populus mira applaudens lætitia:magna cũ uoce saltat. Quod tengit Iuuenalis in satyra quæ incipit:Stemmata quid faciunt:cum ait:
Salue getalice:seu tu
Syllanus quocũq; alio de sanguine rarus
Ciuis & egregius patriæ contingis ouanti
Exclamare libat populus quod clamat osiri
Inuento. Quin & Plinio ac Solino referentib⁹ ad motum:& stationẽ Apis ægyptii ipsi oꝝ mouentꝫ: & stant delubra quib⁹ succedit. aut incubat:mystice thalamos nominãt:dat omnia manifestissima de futuris. Illud maximum si de consultatis manu cibum capiat. deniq; auersatus Germanici Cæsaris dexteram ꝓdidit ingruẽtia. Nec multo post Cæsar extinctus est. pueri & Apim gregatim sequẽtes uelut lymphatii futura præcinũt. Bos illi ostenditur fœmina in ãno semel:& ipa non absq; certis insignibus:quæ atq; inuenta:& oblata ẽ statim:eadem die necꝫ datur. Apis naturale memphitici celebrant latitiõe pateræ aureæ:quam paciunt in mali statim gurgitẽ:sed eam etiam dictus fuerit Serapis:in ea dachone uidimus. Sane tesse Seruio super.iii.ænei. in Isidis sacris imitatio est inuenti Osiridis:quẽ ipa eius uxor dilaniatũ a Typhone illius fratre per totũ orbem requisisse narratur. Sed ex alio capite Lactantius in primo diuinaruꝫ institutionũ Isidi sacra fuisse mõstrauit. Nam (ut ait) Isidis ægyptiæ sacra sunt:qa filium paruulum ꝓdiderit: & inuenerit. Nam primo sacerdotes eius de glabrato corpore pectora sua tũdunt:lamentanturq; sicut ipa:quæ ꝓdiderat natum fecerat. deinde quasi inuentus puer ꝓducit:& in lætitiam uertetur ille luctus. hæc ille. Nam ut testis est Herodotus ii.histo.li.reliquerat Oseris filiũ Horum nomine:quẽ (ut nõnulli ferunt) post patris mortẽ semel illũ amisit Vnde timẽs ne id idem filio:quod olim patri contigisset:in mastissimos ꝓrupit fletus:sed illo tandem inuẽto immaximam in lætitiã luctum cõuertit. Quod eius sacerdotes i illius sacris repræsentãt. De quib⁹ locut⁹ est Iuue. quũ ait in satyra Credo pudiciam:Plangentis populi curru deiisor anubis. Erat autẽ romæ tẽplum Isidis uxta cãpum martium:ut Iuua e.in eadem satyra ostendit:cum ait:Cõtra superstitiosas romanas:si cãdida iuerit lo.i.Isis:quæ olim in canidam uaccam fuerat commutata:anteq; in ægyptum aufugeret:
Ibit ad ægypti finem calidasq; petitas
Ameroe portabit aquas:ut spargat in ædem
Isidis antiquoꝝ quæ ꝓma surgit ouili.i.campo martio. In quo septa quædam merant in speciẽ ouilis. Naꝫ loca erant tabulatis cõclusa:in qbus stans præfectus urbis:cum aliis urbis principibus:suffragia cõferre cõsueuerat. Quare a poetis nõnunq̃ ouilia ꝓ eiusmodi septis posita fuerunt:at Lucanus in primo:Et miseræ maculauit ouilia romæ. Verbanturq; etsi in sacris Isidis cymbalis qbusdã quæ ægyptio uocabulo sistra uocabant:qbus (ut nõnulli graues uiri asserunt) nunc puellæ florentinæ utuntur. His itaque (ut supra uidim⁹) ad luctum populum incitabant. Vnde Iuuenalis uerba illius referens q putabat esse deos:& peierabat inquit in satyra Exemplo quodcũq; malo:
Decernet quodcũq; uolet de corpore nostro
Isis:& irato feriat mea lumina sistro:
Dum uel ego cæcus teneam:quos abnego nummos. At uero Laertius in procemio libri de uitis philosophorum refert ex philosophia ægyptia materiam principium fuisse:& Solem & Lunaꝫ esse deos:unũ Osirim:alteram Isim appellatos. figurateq; illos loqui per citarum & serpentem:accipitremque:& alia nonnulla animalia tesse Manetho. Quod sane de serpente Iuuenalis persensit:ac non aliud intelligere uoluit:cũ dixit in satyra Credo pudiciam: Et mouisse caput uisa est argentea serpens Illius lachrymis. Et hoc ideo quia subdit: Scilicet & tenui pepono corruptus osiris: ideſt uili pepone. Nam hic pepo peponis: & hic peponus peponi declinatur. Et hæc de Osiride secundum græcos & latinos poetas dicta sufficiant. Diodorus uero siculus uarias & longas diuersarum nationum Osiris atque Isidis theologias retulit: quas si qs uidere cupit:apud illum uarias in libris sui operis legere poterit:nobis ea retulisse sufficiat:quæ ad poetarum nostrorum explanationem uenire possunt.

O ssa cum duplicato.s. scribit' mons est teste Solino in finibus thessaliæ centaurorum fabulum cuꝫ tanta pinorum copia q̃ in flexione atque reflexione ramorum tonitru præsonetur: quod Lucan⁹ in primo tetigit cum ait: Et tantus in æthera clamor:

Quantus pinifera boreas cum thracius ossæ
Ruptibus incubuit: eruuato robore pressæ
Fit sonus: aut rursum redeuntis ad æthera silvæ. Hunc Seneca dixit olympo olim fuisse coniunctum.

O strea cum.t.exili scribit' ipsos quidam sunt intra conchas degentes ut Ouidius in.v. fastorum: Ostreaq; in conchis nata fuere suis. Et Iuuenalis in quarta satyra: Ostrea callebat primo deprehendere morsu. Nec habet latinitas teste Seruio sup primum georgicos: proprij nomen animalis: quod neutri sit generis.

O strum cum.t.exili scribit' est purpura sic quoque dicta ab ostrea: i qua sarpitur: compensat apud tyrios eius sanguine tingitur purpura.

O straceus absq; aliq̃ aspiratiõe scribitur: dicit' apud nos testa. Et inde ostracopos quẽ nos fictariũ uocam⁹.

O stracismus absq; aliqua aspiratione: & cum.s. latino scribitur: & ab ostraco derivatur. Nam cũ apud athenienses aliqui ad arripiẽdam tyrannidem ob potentiam: uel popularem gratiam: uel alia quacunq; causam: potiri uiderent: obligabantur ex lege ciues eius: de quo suspicabantur nomen testis inscribere: quod cum certum superasset numerum: illum quinquẽnio toto exulare iubebant: hocq; ad debilitandas opes frangendamq; posteris audaciam: & frangenda illius hominis insolentia sanciebant: ut testis est Diodorus in.xi. hi storiæ libro. Et Demosthenes in oratione pro Ctesiphonte: & Aristoteles in politicis. Quam legem cũ syracusii ab athenien̄sibus sumsissent: & id nomen nõ testis: sed oliuæ folia inscriberent petalismũq; non ostracismũ uocauerũt: hoc est a foliis quæ petala uocabantur.

O tanes cum.t.exili scribitur: fuit uir nobilis persa: & unus ex his qui cum Dario in Magum cõiurarunt: ut uidimus in dictione Darius.

O meus cum.e.exili scribit' hic teste Porphyrio super.iii. thados libro: & Mygdonius fratres fuerũt Hecubæ filii Cissei: & patrueles Polymnestoris: a quo otriadem patronymicam deductum puto.

O triades cum.t.exili & i.latio scribit' patronymicũ puto deducti ab Otriode quo Virgi. Panth⁹ otrioden.

O thrys cum.th. aspirato & y. græco sequẽte.s. consonante scribit' mons est thessaliæ uersus meridiem exoppositus ad ossam dispositus: ut ostendit Herodotus in.vii. Et ut dixit Plinius in.iii. naturalis histo. li. patria fuit lapitharum. Vnde Virgilius in.vii. Descendant centauri homolem othrymq; nivalem.

O xia cum.i.latino scribit' licet apud græcos sit diphthongus: ei: sed abiecta.e. retinetur.i. productum: ut in finibus sæpe diximus: dicitur a nostris acutus.

O xys cum.y. græco scribitur: & dicitur similiter apud nos uelox: citus: acutus.

O xy cum.y. græco absq; finali.s. neutrum est: & id idem: quod superior dictio in masculino designat.

O xyschœnon secũda cum.y. græco: penultima cum.ch. aspirato: & œ. diphthongo scribit': dicitur a nostris teste Pli.i.xxi. naturalis histo. iuncus marinus. Nã cõponit' ex oxys q̃ ἀκαλὴ⁹: & σχοινος: funis: quasi acutus funiculus. Cuius plura genera ponit Plinius: unum quod oloschœnon uocat: quasi p totum finc æqualiter funis: quod ad uitalia utilissimum dicit: quia mollis est: & carnosus. Aliud melichrus cum.ch. aspirato.s. fuscus: cuius usum ad naxas cõuenienter dicit. Aliud dixit esse genus iunci triangulique cyperum uocaticium e. exili & y. græco scriptum: quod apud aliquos sihynum traductum comperi.

O num ex græco deducitur: quod est ὠὸν per interpositionem scilicet unius.u. consonantis inter duo uocalia hiatus causa: ut supra in prima horum cõmentariorũ libro uidimus cum⁹ prima est.ω. mega: & naturaliter longa apud illos. Vnde & apud nos similiter pducitur. Iuuenalis satyra Credo pudicitiã inquit: Nisi se cerã fregerit ouis: & inde ouatarica. i. falsa: quæ corrupto uocabulo butarica dicit⁹. Nã Ἐπίκωμος falsum est.

O uis p̃ pecude a græco similiter trahit': quod é ὄϊς: uis sicut in ouũ hiatus cã interponimus inter duo uocalia u. cõsonantẽ. Et qa prima apud græcos commet. o. paruã: quod semp est breue: simili modo apud nostros primã semp corripit: ut Virgilius i bucolicis: Pascite oues nimiũ pcedere: nõ bene ripæ Credit'. Et similiter euo ouas uerbum: quod ab oue defendit primã breuiatur: idem in primo georgicos libro:

Omnis quam chorus & soni contentur ouantes.

Achynus cũ.ch. aspirato & y. græco scribit' est ficilis: promontoriũ uergẽs in austrum seu maius ad meridianã plagã: & ab aeris crassitudie teste Seruio sup.iii. æneidos cognominatũ. Nã pachy græce latine pinguis: & crassum interpretat'. hinc ppinqua est syracusa.

Pachyas cũ.c. & .t. exilibus: atq; y. græco scribit': fuit teste Herodoto li. histo. primonis lydius: q; tardis per fluuios ut a Caro deficerent.

Prædia prima cũ.æ diphthongo sequẽs cũ.s. latino scribit' nã licet apud græcos sit i penultima. ei. diphthongus: a nostris tamen abiicit'.e. & retinet'.i. pductus: & teste Gellio dicit apud nos eruditionem institutionẽq; in bonas artes.

Pædarctus prima cũ.æ diphthongo: ultima cum.t. exili scribit' nomen fuit uiri pprium: sed nomen est compositum ex prædia quæ est disciplina: & ἀρετὴ uirtus.

P ædagogus cũ .æ. diphthongo scribit᷑ interpretaturq; apud nos pueri doctor. Nã παῖς a nostris puer tradu cit᷑: & ἀγογὸς ductor. & similiter oia quæ ab ea dictione pæs deducũtur: eq; .æ. diphthongo scribunt᷑ sut pædotribes. i. ludi literarii præceptor.

P ædico cũ .æ. diphthongo & .i. latino: atq; .c. exili scribitur: & similiter a παῖστ: qui est puer deducitur. Atq; apud nos pueraritus interpretatur. its est; q; pueros ad libidinem affectatur.

P æan cũ .æ. diphthongo: ꝓprie laus est Apollinis: quæ in illi⁹ honore canitur: Virgilius in .vi. æneid. Lætũq; choro pæana canẽtes. Et libro .ii. de arte amandi Ouidius:

Dicite io pæan& io bis dicite pæan:

Decidit in casses præda petita meos. Et abusiue oium deorũ laus dicitur. unde Pindarus opus sunm: quod & hoium & deorum cõtinet laudes: pæana inscripsit. Ponitur etiã & pro ipso Apolline. unde & carminis no men tractum putant: & nunc quoq; a τὸ παίειν: quod est ferio deducitur: iuxta quod Iuuenalis in satyra Credo pudicitiam inquit:

Paree precor pæan& tu depone sagittas.

Nil pueri faciunt: ipsam configite matrem:

Amphion clamat: sed pæan cõtrahit arcum. Nam cũ primo phythonẽ serpentem: q; matrem insequebat᷑ sagittis cõfecerat: fuit ludibus: & carminib⁹ a populis sublimat⁹: quæ: qa a feriendo & sagittatione causam assumpserũt᷑ pæana sunt nocitata. Itaq; genus est pedis pæan: ex quo carmẽ cõficiebat᷑: q duplex esse dicit᷑. Nam aut cõstat ex lõga: quã tres breues subsequũtur: aut ex trib⁹ brevib⁹: & lõga postrema. Quoꝝ alterũq; Aristoteles ipse princeps: alterꝝ clausulis assignauit. Nũq; pedes & numeros uir ille clarissim⁹ nõ i uersu mõ uerũ etiã soluta in oratiõe seruãdos cẽsuit: & in scriptis suis dactylũ & tribrachũ resecit: q̃si nimiũ elatos pe des: & aln⁹ exaggeratã orationẽ reddẽtes. Rursusq; sibos & trocheos q̃si nimiũ depressos reuinit. & pæana: ut dixim⁹ cõprobauit. Nec ab hoc pæant⁹. i. Philoctetes deducit᷑ q̃uis sagittariæ artis fuerit pitissim⁹: ut ostẽ dit Homer⁹ i. ii. iliados: ne scq; excellẽtiæ Apollinis deroget᷑. Et ob hoc also nõ a græcis scribit᷑ uidelꝫ cũ .æ. diphthongo: & non cum .æ. quemadmodum quꝫ pro Apolline: uult eius carmine accipiatur: ut in ea dictio ne uidebimus.

P æon cũ .æ. diphthongo scribitur. at uero græci alterũ .æ. post diphthongũ: & ante ultimã interponũt: ae scribunt pæon. fuit medicinæ artis pitissimus: quẽ Homerus in .v. iliados: dixit curasse Plutonem in cælo graui ter in terra ab Hercule uulneratũ: appositis sꝫ uulneri mitigatoris medicamentis. Ab hoc pæoniam herbam compertam: & cognominatam asserunt.

P æonia cũ .æ. diphthongo & .i. latino scribit᷑: dudum fuit regio: ut ferũt ab herba pæonia (quæ in illa abũda bat) cognominata: postea a rege dicta emathia: & pæones populi: qui teste Herodoto i. vii. histo. libro iuxta pangæũ ꝓmontorium emathiæ cõterminum ex latere septẽtrionis inhabitãt: sed eam iam esse partem macedoniæ dixit Iustinus in .vii.

P ægma cũ .æ. diphthongo scribit᷑: dicitur a nostris ludus: nã descendit a παίειν uerbo græcoq; apud nos ẽ ludos quo uocabulo usus est Plinius li. xxxiii. cũ ait. C. princeps in circo pægma duxit: in quo fuere argenti pondo. cxxiii. Iuue. similiter i satyra Crispini: Et pægma & pueros inde ad uelaria raptos. Nã cũ ludis pue ri imiscerent᷑: inde ad uelaria & loca tecta ac secretiora nõnunq; raptabant᷑ ad stupꝝ. Ponunt᷑ & nonnunq; pægmata ꝓ aphitheatris & locis ubi pægmata agitabant᷑. Martialis li. primo: Hic ubi fidereus ꝓpius uidet astra colossus. Et crescũt media pægmata cælsa uia. Et a pægma deducit᷑ pægnia p diusionẽ olim de. m. fa ctam in .n. & .i. quæ ludibria dicuntur.

P æstum cũ .æ. diphthongo & .t. exili scribitur: oppidũ est lucaniæ tanta cæli indulgentia redimitũ: qua ita iter alias delinas suffiot fructus quosdã bis i ãno ꝓducere: unde quo Virgi. i. iii. georgicoꝝ: Bisq; rosaria pæsti & Ouidius: Caltaq; pæstanas uincat odore rosas.

P aganus cũ unico .n. scribit᷑: idiõ põe uillanus: hoc est in uilla natus. Nam cũ iuxta fontem: q; græce παγή dicitur: uilla fieri cõsueuerit: deductum est uocabulũ paganus. i. uillan⁹. Iuue. i satyra Quis numerare queat inquit: Citius falsum ꝓducere testem Cõtra paganum possis. Et Persius. Ipse semipaganus.

P agus ꝓ uilla a latinis scribit᷑: & ꝓfertur: & a παγή: qui est fons deducit᷑: eo q; iuxta fontẽ uilla semper fieri cõsueuerat. Virgili⁹ li. georgi. iii. Pręsaq; ingentes pagos: & cõpita circum Theside posuere.

P alaestina secũda cũ .æ. diphthongo penultima cũ .t. exili & .i. latino scribit᷑: ẽ teste Plinio in .v. naturalis histo. ꝓuincia in syria arabiæ cõterminans: dictaq; est a phalestin urbe: quæ in eo est metropolis.

P alamedes cum unico .l. & .e. ante .d. scribit᷑: fuit Naupli euboiæ regis filius: forma elegans & facũdia: atque grandi ãio prædituss; cum aliis græcoꝝ principibus uenisset ad troiam: Vlyxis fraude necatus fuit: ut ostẽ dit Virgilius in .ii. æneidos: & Plinius de illo in .vii. naturalis historiæ ait.

P alaestra secũda cũ .æ. diphthongo: ultima cum .t. exili scribitur: dicit᷑ potest latine luctatio. Nam nudi palmis se homines depalmabant. Virgilius in .vi. æneidos: Pars in graminis exercent membra palæstris. Itaq; com ponitur ex παλὴ: quod est iterum: & πατέω feriosue percutio: & ut testis est Seruꝰ super .iii. æneidos: primum apud athenienses: palæstre ludus compertus fuit.

Palæmon

Palæmon secūda cū .æ. diphthongo scribitur: nomen fuit marini dei ꝑpriū: qui latine Portunus est dictus teste Ouidio i. vi. fastorū: Quem nos portanū: ista lingua palæmona dicet. Et hoc ideo Seruio teste super v. æneī. quia portubus præesse dicebat. fuit ꝙ Athamantis thebarū regis ex Inone filia Cadmi filiusq; quo mater præcipitē se dedit in mare. Vnde marinus ille deus enatit. Alius fuit Phinei regis arcadiæ filius ex cōiuge Stheneboea. Alius fuit grāmaticꝰ aetatis Quintiliani de quo i primo illius libro mentio nem fecit cū ait: Alii tamen ex idoneis dūtaxat auctoribus octo grāmaticæ partes fecisse tradiderunt: sicut Aristarchus. & aetate nostra Palæmon. de quo Iuuenalis in satyra Credo pudicitiam meminit: cum ait: Odi hanc ego quæ repetit uolumq; palæmonis artem.

Palisci cū unico .l. & .s. latino scribitur: ꝙ a ꝓlis scribit: fuerunt duo fratres: ut est apud Macrobiū in saturnalibus Iouis filii & Thaliæ nymphæ. Seruꝰ uero super .ix. æneī. & Lactantiꝰ super .xii. thebaidos dixerūt Aetnæ nymphæ. de quibus talē fabulā refert Macrobius: in Sicilia fluuius femetus effluxerat hunc Thalia nympha a Ioue cōpressa metu Iunonis aptauit ut sibi terra dehisceret. quod ubi factū est & maturi partus ipsis aduenisset terra reducta est: & duo infantes ex utero Thaliæ progressi emersērunt: appellatiq; sunt Palisci a πάλιν quod rursus: & hisco uel quia post hiatū materni uteri ibsam rursus terræ sinte gressi. uel qa hac terra aperta sit in ingressu: salutem nymphæ cū illis: & egressu ꝙū iterū apparentes. Vnde ait Virgilius: Semeta circū Flumina pinguntur: ubi & placabilis ara palisci: hoc est trebe Seruio: quia humanis hostiis olim illis sacrificabatur. & mitioribus deinde inductis eis placati sunt. Vel secūdū Macrobium: quia si quis pro furto peierasset sine remedio necabatur in fluuio.

Palurus cū unico .l. & .s. latino scribitur: herba est spinosa & asperrima: de qua Virgilius meminit in bucolicis: Carduus & spinis surgit paliurus acutis.

Pallas cū duplicato .l. scribit: hanc dicūt peperæ Iouis filiam sine matre. ita ut cū uideret Iuppiter Iunonē uxorē nō ferentē filios: percusso sibi capite Palladem armatā misisse dicēte Lucano libro .ix. Hic & pallas amat patrioque uertice nata est. Et Ouidius libro fastorū .iii. An qa de capitis fert' fine matre paterni Vertice cū clypeo prosiluisse suo. hanc eandē Cicero libro de natura deorū .iii. bellē fuisse inuentricē ac præsidē dixit. Ob qđ' a nōnullis Bellona uocata fuit sororꝭ scilicet & auriga Martis: dicēte Statio: Regit arua nigales Sanguinea belloꝝ manu: lōgaq; fatigat Cuspide. Nanq; oculis & armis insigne longāq; cū clypeo chryſſalino ferre hasta: & picturam habuisse peplum dicūt poetæ. Quin & uirgo fingitur: & inuncta: ut Virgilius in .ii. æneī. Pars super inuictæ deæ accingitur arma. Sed cū ipsa uirgo Pallas Gigas Titani filius deorūq; inimicissimus. Vel ut Cicero uoluit: eius patre usum inferre atterare: eosq; illa sua uirtute perimere. A quo (ut quidā asserūt) & ipsa Pallas postea dicta fuit. Nam primo quidē Tritonia dicebat' ꝙa iuxta tritonidis paludem primitus cōperta dicitur: in qđ bono Titan late uidebatur. At uero græci omnes prima tici: quibus magis adhæresse τοῦ λλειν uerbo græco dicta putāt: quod apud nos uiro interpretat' eo ꝙ hastam uibrare consueuerit: decuerit; Fuit etiā cognominata Minerua: quasi uim ipsa mouet' aut interpretatus est Ilalbus apud Ciceronem in .ii. de natura deorū. uel (ut alii nōnulli uolunt) qa sit ipsa mentes nostros eo ꝙ qui optimis artibus uerū laborē impendūt mires corporis munere dicant'. Nā ipsa eadē sapientiæ dea & omniū artiū inuentrix appellatur: eo ꝙ teste Seruio super .ii. Virgilii æglogam de capite Iouis est nata. Vnde fullones: tinctores: tetricesq; puellæ teste Ouidio libro fastorum .iii. eius festū religiose celebrabant. & subdit Ouidius:

Hanc colite: qui læsis maculas de uestibus aufert:
Hanc colite uestibus: quisquis aliena paras. Et idē in .iii. de fine titulos Artifices in te uerte minerua manus. Ob quod seruatis super tertiā æglogam illi dignos consecrationis genus Misericordiæ dixere. Sed cū nihil excellentius sit ingenio: quo uniuersa reguntur: Et ipsa ex ingenio nata fuerit: illi etiā aræ: hoc est rerū sublimitates cōsecrari uoluerunt. Virgilius in Corydone: Pallas quas cōdidit arces Ipsa colat. Eius templū apud troianos teste Herodoto libro .ii. primo admirandum fuit: quod ab Aliarte uiro iniquo igne assumptū fuit. Apud quos ipsa Pallas Assia uocabatur.

Palladiū cum duplici .l. & .d. latino scribit' atq; a Pallade derivat': fuit in urbe troiana antiquissimū Palladis signū e ligno cōpactum: nouens oculos: atq; hastā: quā manu dextera gerebat: ut dixit Seruius super .ii. æneī. Nā cū apud troianos in honorem Palladis arcem & in eius summo templū illi ædificaret' e cælo cecidit: & loco sibi in eo templo statuit: nōdū cooperta æde. monq; ab Apolline datū fuit oraculū: eius ciuitatis futurū exitium: si id simulachrum extra mœnia portaretur. Quod Ouidius in .v. fastorum eloquentissime prosequitur est. Quo factum est ut tempore belli troiani Vlyses & Diomedes per cuniculos & cloacas arcē ipsam aggrederentur: atq; occisis custodibus simulachrum ipsum asportarent. hoc cum postea finito bello Diomedes ipse obtineret: ut Seruius attestatur: & Virgilius pro parte tangit: ac Varro in libris de familiis romanis plenissime prosequit': & multis post casibus iactaretur: oraculo monitus fuisse palladiū troianis restituere. Quod cum implere cuperet: transeuntes Aeneæ ad italiam illi offerre conatus est: quique cum sacrificantes uelato capite cōperisset: ne sacrificii ordinē irrumperet: alteri ex troianis obeuntes: atq; Nautes quidā illud accepit. Vnde Mineruæ ipsius sacra nō italia gens habuit: sed nauiarū. hinc Virgilius libro æneī. .v. ait: Vnū

tritonia pallas Quē docuit. Alii eodē referente Seruio dicūt a troianis tempore belli intra structū parietē absconditum & tempore belli Mithridatici cōpertum: atq; a Fimbria romano romam delatum: quod ab unico tantū sacerdote custodiri consuetum fuit. Vnde Lucanus: Tritoniam soli cui fas uidisse mineruam.

P allene cū duplicato .l. scribit' regio ē in historibus macedoniæ iuxta sithoniū & thermopotū: ut ostēdit Herodotus libro histo. vii. in qua has esse ciuitates enarrat: Potidæā cum .t. exili & .i. latinos: & in penultima cū .æ. diphthongo: Aphytam cū .y. græco in secūda: & .t. exili atq; .i. latino in penultima: Neapolim: Aegam cū .æ. diphthongo in prima: Therambū cum .th. aspirato: Scionā cū .c. exili & .i. latino: Mendam & Sanā dunc fu isse patriū Proteī ostendit Virgilius in .iiii. georg. cū ait: Hic nunc æmathiæ portus patriamq; reuisit Pallenem. Nec de ciuitate pallene: quā esse in achaia Plinius in .iii. naturalis histo. dixit intelligere potuit Virgilius: quia dixit æmathiæ .i. macedoniæ portus: & nō achaiæ: quæ longe satis a macedonia distat.

P allilogia cum .i. latino utrobiq; & duplicato .l. post .i. & ante .o. scribē: dici potest reduplicatio. Nā cōponitur ex palim quod est iterum: & logia sermo.

P almyra cum .y. græco scribē: urbs fuit assyriæ: inde qua Plinius in .v. naturalis historiæ sic ait: palmyra urbs nobilis situ diuitiis solo: & aquis amœna uasto undiq; ambitu arenis inclusit agros. ac uelut terris exępta a rerū natura priuata sorte inter duo imperia summa romanorū parthorūq; & prima in discordia semp.

P almyreni cum .y. græco in antepenultima scribitur: cuius fiant palmyræ.

P amphilus cum .i. latino scribitur: nomē est uiri: proprie: quod interpretari libet totus amans. Nam πᾶν totū dicit: & φι λων amans: uel φι λος amicus. ita ut totus dicatur amicus. Quo nomine telle Quintiliano fuit pictor quidam eximius: qui multa ratione depingit.

P amphylia secūda cum .y. græco: penultima cum .i. latino scribitur: regio est minoris asiæ inter ciliciam & syriam: ab hac mare illi adiacens pamphylicum nominatur: atq; eadem litteratura scribitur.

P amulius cum .i. latino scribitur: est teste Herodoto in libro histo. vii. thessaliæ fluuius: unus ex quinq; primis palabus: ut in dictione thessalia indebimus.

P anæctoliū secūda cū .æ. diphthōgo: sequēs cū .t. exili: penultima cū .i. latino scribē: ē teste Plinio in libro .iii. naturalis histo. mons maxim⁹ in ætolia: qđ ei⁹ diēbois cōpositio indicat. Nā pan totū & maximū designat.

P anactius secunda cum .æ. diphthongo: penultima cum .t. exili: & .i. latino scribitur: fuit stoicæ sectæ philosophus. Quem Cicero in libris officiorum est imitatus.

P andecta cum .c. & .t. exilib⁹ scribitur: nomen est cōpositum a πᾶς: quod est totum: & participio eius uerbi δέχομαι: quod est capio: quasi omnia inter se comprehendens.

P andion cum .i. latino scribitur: fuit Erithei regis athenarum filius: cui successit in regno: quod quadraginta annis teste Eusebio tenuit. Vnde ait Martialis in primo: Quod nec cecropiæ dinent pandionis arces. Nec si irant nostri prætereantq; senes. hoc est adiutorio Tereī regis Traciū fugit regē pōti qui athenas obsederat in cuius meritum Pandion illi Prognē filiam uxorem dedit: ut ostendit Ouidius in .vi. metamorph. libro.

P anchaia cum .ch. aspirato & .i. latino scribitur. regiuncula est fabæ in arabia: quæ tota arenosa est: & in qua arbores sponte natæ tus emittunt. Virgilius in .ii. georg. Totaq; turiferis panchaia pinguis arenis. Nam in primo dixerat: Solis est turea uirga fabris.

P anægyris secunda cum .æ. diphthongo: sequēs cum .y. græco scribē: erant solennitates: in quibus & dii & principes laudari consueuerant. Vnde & panegyricæ laudationes illæ uocant: quas romanis imperatorib⁹ per annos dicebantur.

P angæum penultima cum .æ. diphthongo scribit': est teste Plinio in .iiii. naturalis historiæ: thraciæ promontorium bellis cōterminum: & macedoniæ iunctum: ad cuius radices mestus defluit amnis. & addit Herodot⁹ libro .vii. fodinas argenti & auri in illo esse: atq; eius septentrionalē partē paucas inhabitare. & (ut puto) circa montē regio pangæa: cum dicat Statius in .x. thebaidos: Procumbunt inarata diu pangæa iuuenci. Et componitur ex pan quod est totum: & γαῖον terra.

P aonium cum .i. latino scribitur: loc⁹ est sacer teste Herodoto libro historiarum primo: in myeale ciuitate ionię uersus arcton ab ionibus Neptuno helicœio publice dicatus: unde nomen assumpsit.

P anticapes cum .t. & .c. exilibus: atq; .i. latino scribitur: fluuius est scythiæ teste herodoto in .iii. historiarum: quem quantum dicit esse ab istro hoc est immediate post borysthenem: cui ultimo cōmiscetur.

P antagia cum .t. exili & .i. latino scribitur: dictio est composita ex græco & latino: hoc est panta: quod est omnia agitans. Nam fluuius est siciliæ: qui teste Seruio saperina: æmodo: olim cum plenus incederet implebat sonitu pene totam siciliam. Ex quo quasi ubiq; sonitans deus uolunt. Sed postea cum Cereri quærenti filiam obstreperet: tacere est iussus numinis uoluntate.

P anselenos cum unico .l. præcedenti .e. uocali & .i. latino subsequente scribitur: & dicitur a nostris plenilunium uel complementum duobus uerbis plena luna exponitur. Nam componitur ex pan quod est totum: & σελήνη quæ est luna. deberetq; esse in penultima .e. sed ut seruetur uox græca dictionis: quæ tamen apud accurates non habetur in usu) ponitur .i. uocalis.

P antesilea secunda cum .t. exili: & .e. uocali sequens cum .i. latino scribitur: fuit amazonum regina: quæ Ori

thyæ succesſit in regno.& teſte Iuſtino in.ii.epitomatum libro: contra græcos troianis fauerit magnæ uirtutis bellicæ documenta monſtrauit.

P antonimus cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:deſignat ad uerbum rerum omniũ imitatorem. Nam componitur a παντων.quod eſt omnium:& μιμος imitator:a uerbo μιμεομαι:quod eſt imitor. Nã hi in ſcænis perſonas per ſingulorum actuum ſimulationes oſtendebant. & ut refert Caſſiodorus in epiſtolis ſuis: Cum primum in ſcæniam pantomimus inuitatus aduenerit:aſſiſtunt conſoni chori diuerſis organis eruditi ille compoſitis ſignis quaſi quibuſdam litteris edocet contentũ aſpectus: per quod non ſcribendo id factitatum ſcriptura declarauit. Quin & idem chorus Herculem deſignat:& Venerem fœminã præſentat: & marem regem facit:& militem ſenem reddit & iuuenem:ut in uno credas eſſe multos tam uaria imitatione diſcretos. Nec hoc tamen agitabant ſine uariarũ ueſtium cõmutatione:ut uariat hominũ ætates & conditiones perſonarent. Quod Horatius ipſe oſtendit in libro epiſtolarũ primo epiſtola.vi.cum ait:

Chlamydes lucullus(ut aiunt)
Si poſſet centum ſcenæ præbere rogatus.
Qui poſſim tot ait:tamen & quæram:& quot habebo
Mittam poſt paulo.ſcribit ſibi milia quinq;
Eſſe domi chlamydum:partem uel tolleret omnes.

P anthera cum.th.aſpirato ſcribitur:nomen eſt animalis compoſitum ex pan quod eſt totaliter: & ηηρ fera. nam animal ferum prorſus dicitur.& ut dixit plinius libro.viii.naturalis hiſto.in hyrcania:& in india abundant nonnulli orbiculis ſuper pictæ habentq; in candido breues maculatum oculos.& ſunt: qui tradant in armo pantheræ maculam ſimilem lunæ eſſe cauatam pari modo cum ea.

P anthus cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit ur troianus ex primoribus urbis:ut oſtendit Homerus in.iii.iliados: & per ſynæreſim ut apud græcos in ουσ diphth.profertur. Nam ſecundũ integrorum regulam apud illos in ος deſinit:uidelicet ωνθοσ:& in ου terminat genitiuum uidelicet ωνθου. Quare & a noſtris integrũ declinat hic Panthous huius panthoũ:& ſimiliter per ſynæreſim ut apud illos ſic ωνθουσ ωνθεους Sic apud noſtros hic panthus huius panthi. Virgilius i.ii.æneidos: Panthꝰ oreades arcis phœbiq; ſacerdos. Et in eodem ponit uocatiuũ in.u.cum ait: Quo res ſumma loco panthu? quid præhendimus arcem? Et puto illum fuiſſe filium Otreꝰ fratris Hecubæ.& ratione uſtitæ: & conſanguinitatis reginæ ad eiuſmodi ſacerdotium ſublimatum fuiſſe.

P apæ cũ.æ.diphthongo in ultima ſcribitur:aduerbium eſt admirandi:& deducitur a papas:qui eſt pater.

P apzun cum.æ.diphthongo in penultima ſcribitur: quo nomine teſte Herodoto libro ſuſtori.iii. uocatur Iuppiter apud ſcythas.

P apyrus cum.y.græco ſcribitur:dicitur a noſtris iuncus:a nonnullis uero ſcirpus. Lucanus in.iiii. Conſeritur bibula memphitis cymba papyro. Et inde papyraceus:aut per imaginem papyraceã crematus eſt.

P aphlagonia ſecunda cum.ph.aſpirato:& penultima cum.i.latino ſcribitur:prouincia eſt minoris aſiæ:quæ teſte Solino cytoro monte conſurgit:ut in ea dictione uidimus. Eſt etiam uiſgmis loco uenetorũ quo teſte Cornelio nepote paphlagones in italiam tranſiecti mox ueneti dicti ſunt.

P aradius abſq; aliqua aſpiratione:& cum.i.latino ſcribitur:quãq; potius.e.di.i.eſſe deberet: eũ apud græcos eo in loco habeatur.h. quod in.e.noſtrum uel.a. conuerti conſueuit: ſed ut eiuſmodi dictiones græcæ apud nos ſonus ſeruetur:ponitur.i.& dici poteſt acclamatus:uel aduocatus. Nam ex παρε præpoſitione componitur:quæ ad hic quoq; deſignat:& κλητος uocatus.

P araditis cum.i.latino:ſequente unico.f.ſcribitur.ſine apud græcos penultima habet.ei. diphthongum: ſed nos abiicientes.e.conſeruamus.i.produ&tam:& dici poteſt latine pomarũ:dum pro horto conſito pomis accipitur:ut late in dictione hortus explicauimus. Nam ſunt horti olerum:& horti non olerũ: ſed arboribus conſiti:& uoluptatis gratia comparati. Eſt itaq; olus quæq; herba:qua ueſcimur.& inde olitor ille dicitur:qui hortum olerum exercet. quem nonnulli hortulanum uocant.

P araſitus cũ unico.r.& unico.ſ.atq.i.latino &.t.exili ſcribit&ille dict&ad græce dictionis etymologiã: q aliorũ menſas & cibaria ſequitur. Nã ex παρα componitur:quod hic quoq; iuxta ſignificat:& σῖτος: quod non ſolum frumentũ:ſed cibaria quæq; deſignat:hoc eſt teſte Iuuenale in.iii.ſatyra: Vt bona ſumma putet aliena uiuere quadrante:ſi menſa. Nam ut hoc quoq; conſequi poſſit omnia ad uoluptatẽ eius: cuius eſt tractus nidore cuiuſq; primo loquitur:omnia deinde aſſentatur.omnia illius facta ſimul ac dicta laudat. nihil repugnat.omnia ſuffert:ut Iuuenalis in eadẽ ſatyra: Si potes illa pati:quæ nec ſarmentus iniquas Cæſaris ad menſas:nec uilis gallio tulliſſet. Et(ut concludam)nihil ueretur cauſa facere recuſati: in quo ſummũ bonũ conſtituit & horum non parua erat copia in domibus principum. uerũ & paraſitus nõnunq; pro illo accipitur:qui ſimplicibus uerbis riſum ab audientibus captat:ut idem Iuuenalis: Ad menſas quotiens paraſitꝰ uenerit infans. & a paraſito formatur paraſitaſter:qui quidem non paruus eſt paraſitus(ut nõnulli putauerunt)ſed imitator paraſitorũ. aliter enim non diceretur a comico paraſitaſter parunlus. Nanq; huiuſmodi diminutiua quæ terminantur in aſter:imitationẽ potius:q; diminutionẽ ſignificãt apud .M. Tullium p

Varenio: Eutitius hic noster antoniaster est. Et ad Atticum libro. xii. Omnino solet esse fulviaster. i. Antonii Fulviq; imitator.

P arabola cum unico. l. scribitur: & secundum meram significantiam dictionū valet dicti iuxta sententiā. Nam componitur ex para quod indicat iuxta: & βολλω sententiā: quasi rerum dissimilium comparatio. Vnde ait Quintilianus: Parabola (quam Cicero collationem uocat) longius res quæ parentur repetere solet ut tam fortiter perit apud hipponem Scipio: & utinam apud utinam Cato.

P aradoxa cum. x. consonante scribitur: & a nonnullis iuxta sententiam interpretatur. ab aliquibus uero incompatibilia traducuntur. Nam utrumq; para: scilicet præter & iuxta designat: & doxa opinionem fidemq; & sententiam dicit. Vnde paradoxa Ciceronis electas sententias interpretari possumus.

P aragogon cum duplicata syllaba scribitur: habetq; accentum in antepenultima: & dici potest derivativum ut florea rura campiq; virentes. quod satis crispa flexione derivauit Horatius ab albeo albicant: cum ait in primo carminum: Nec prata canis albicant pruinis.

P aradigma cum. i. latino scribitur: dicitur a nostris exemplum dicti scilicet uel facti alicui⁹: ut Virgilius in primo æneidos: Antenor potuit mediis elapsus achiuis Illyricos penetrare sinus. & reliqua: & fieri consuevit modis tribus: ut a pari Virgilius in eodem libro: Ac veluti magno in populo cum sæpe coorta est Seditio. & ea alia quæ sequuntur. A maiore ad minus: ut idem

Qualiter expressum ventis per nubila fulmen.

A minore ad maius: ut idem

Si potuit manes arcessere coniugis orpheus

Threicia fretus cithara fidibusq; canoris. i. instrumento inanimato. Ergo & multomagis ego pietate.

P analyticus tertia cum unico. l. & .y. græco: penultima cum. t. exili & .i. latino: ultima cum. c. exili scribit' denotat apud nos dissolutum. Nam a τοῦ λύω descendit: quod est dissolvo. atq; eodem modo paralysis.

P aranymphus cum .y. græco scribitur: dicitur ab Hieronymo: & quibusdam aliis doctissimis modernorum⁹ pronubus. ab antiquis uero auspex. Nam quia antiqui pro nuptiis celebrandis auspicium capere solebant: qui præerat huic rei pro parte uiri a græcis paranymphus: a nostris auspex dicebatur. ut Lucanus: Contenta est auspice bruto. Iuuenalis in satyra Omnibus in terris: Veniet cū signatoribus auspex. Plautus in Curgulione: Vltro ibit nuptūm non manebit auspices. Et ut auspex ꝑ parte uiri Sic & pronuba pro pte mulieris adhibebat'. Itaq; cū apud christianos auspicia minime capter' adhibēt' sacerdotes: q & pnubi a nostris uocāt'.

P aradiafole cum .i. latino & .e. exili scribitur: dici potest per dilationem. Nam tunc quoq; fieri dicimus cum rem nostra interpretatione dilatamus: atq; aliutum sapientem uocamus: prodigum dicimus liberalem. temerarium fortem. & similia.

P aragoge cum unico .r. scribitur: potest dici deductio: ut admittier pro admitti.

P aronomasia eodem modo scribitur: dicitur a Cicerone agnominatio. Nam tunc quoq; fit cum aliquod nomen ex alio in significatione distante apte conficitur: ut Terentius: Iam incepto est non amantium: sed amentium. Similiter abire an obire te consenit.

P araseeue cum .e. exili: sequēte .e. absq; diphthongo scribit': dici potest latine præparatio. Nā a τοῦ παρασκευάζω quod est præparo derivatur.

P ardyus cum .y. græco scribitur: fuit filius Merdyos filii Cyri: & unus ex ducibus Xerxis: ut Herodotus libro historiarum .vii. ostendit.

P areſtateni absq; aliqua aspiratione scribitur: sunt teste Herodoto libro historiarum primo: gentes in media.

P arenthesis cum .th. aspirato scribitur: dici potest a nostris interpositio. Nam cōponit' ex para & enique duo dicūt inter: & thesis positio. Virgilius i primo ænei. Hic (tibi fabor eni quando hæc te cura remordet) Longius & uolueris fatorū arcana mouebo Bellū ingēs geret italiæ & in eodem libro ubi inquit: Aeneas (neq; enim patrius consistere mentem passus amor) rapidum ad naues præmittit achatem.

P arnasus cum unico .s. scribitur a nobis: dicet a poetis græcis nonnunq; duplicetur: & scribatur parnassus: sed sæpius cum unico .s. uti nos consuevimus: mons est non thessaliæ: (ut nonnulli errantes asserunt) sed aoniæ: quæ alpestris est pars boetiæ unde aonides sæpe musæ dictæ sunt: ut Iuuenalis: Cupidus siluarū aptusq; bibendis Fontibus aonidum. iuxta quem montem regiuncula est phocidos inter thebas: scilicet & athenas: dicente Ouidio in primo metamorpho. Separat aonias attæis phocis ab aruis Terra fera. & subdit: Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus: Nomine parnasus superatq; cacumine nubes. Et Lucanus libro .v. ait: Parnasus gemino petit æthera colle. horum utriq; unus dicitur helicon: alter citheron: ut in suis dictionibus vidimus. Quin & helicon alio nomine cirrha cognominatus est: & citheron Nysa. & citheron Baccho sacer non longe a thebis depressiorq; ac cirrha amplior: ut Lucanus in .v. Tu quoq; rex summi seductus ab æquore rupem Extuleras unoq; iugo parnase latebas. Helicon uero altior: & appollini cōsecratus. sub quo monte erat dicit Plinius oppidum est delphi clarissimum oraculo Appollinis: fonte castalio: & amne cephisio præterfluente delphos: ut in ea dictione uidimus. Quin & inter eos colles uallis est: quæ pyrene uocat'.

P aryfatis secunda cum .y. græco: sequens cum simplo .f. ultima cum .s. exili & .i. latino scribitur: fuit teste Plu-

tarcho Cyri filia: & Artaxerxis mater.

P armenides cum .i. latino scribitur: fuit philosophus patria beleates cui Plato nobile opus de principiis rerum inscripsit. Quem Aristoteles arguere non ad mentem Platonis in libro primo de physico auditu conatur. hic (ut ferunt) primus terram globosam ac rotundam dixit. fuit & alter Parmenides orator.

P aros absq; aspiratione scribitur: insula est una ex cycladibus: quæ candidissimū marmor gignit. A cuius candore dixit Virgilius in .ii. æneidos: Niueaq; paros. Ouidius in .iii. metamorph.

Hæret ut e pario formatum marmore signum
Spectat humi positus geminum oculi lumina fidat.

P arcenna secunda cum .ce. diphthongo penultima cum .i. latino scribitur: dicitur a nostris prouerbium: ut Virgilius in Moeri: Lupi moerim uidere priores.

P arrhasia cū duplicato .r. & secūda aspirata: atq; .i. latino i penultima scribit': fuit arcadiæ nomē: Lycaonis patria. Vnde eius filia Callisto parrhasis a poetis dicit'. Ouidius in .ii. metamorpho. Parrhasis erubuit. idem in xvii. epistolarum heroidum. Quæq; micat gelido parrhasis ursa polo. Comperitur etiā parrhasius parrhasia parrhasium: pro arcadicus arcadica arcadicum: ut Virgilius: Parrhasio dictū panos de monte lycei.

P arrhasius eodem modo: ut superior dictio scribitur: & substantiuū nomen est: ac proprium: fuit teste Plinio pictor sua ætate fammosissimus: hoc est quinta & nonagesima olympiade. Et (ut .xxxv. naturalis historio. retulit) fuit ephesi natus. Hic (ut idē auctor prosequitur) primus symmetria picturæ dedit: primus argutias: multus elegantiæ capidi: uetusto more confusi artificium in lineis extremis palmam adeptus. quod rarum etiam in successu artis compertum est. Idem descendisse cum Zeusside in certamen ab eodem auctore traditur: & cū Zeusis detulisset uuas pictas tanto successisse in scænam aues aduolarent: ipse detulisse linteum auibus pictum traditur: ita ueritate repræsentatis: ut Zeusis altum iudicium timens aflagitaret: sed tandem remoto linteo: & ostensa pictura: atq; intellecto errore palmam ingenuo pudore Parrhasio concessit: quoniam ipse aues fefellisset: Parrhasius autem se artificem. Quod elegantissime Carolus arretinus noster tetigit in elegia ad Poggium de Mercurio Cyriaco. cū ait: relinquit uacuū aliquantisper. At uero Quintilian⁹ in .xii. de institutione oratoria non simul eos fuisse dixit: sed nō multum ætate distantes circa peloponnesia urbis tpa. Et ut subdit: cum Parrhasio sermo Socratis apud Xenophontem inuenitur. & ita omnia eum circūscripsisse retulit: ut legum latorem illum uocatum fuisse affirmet: quia deorum atq; heroū effigies quales ab eo traditæ: cateri tanq; ita necesse sit sequuntur. Idem multa & admiranda pinxit: ut longo situ in prænominato libro Plinius ipse recensuit. sed (ut ait) nemo illo insolentius usus fuit gloria artis. Nam se principē artis appellabat: & eam a se consummatam. superq; omnia Apollinis se radice ortum. & Herculem quē est lindi talem a se pictum: qualem sæpe inquiete mouisset.

P arthia cum .th. aspirato & .i. latino scribitur: hanc dudum pars fuerat orientalis scythiæ. Sed teste Iustino in primo & quadragesimo libris ex illis locis uenientes in assyriam exules: & illam occupantes de suo nomine parthiam uocauere. Nam (ut dixit) partha lingua scythica dicuntur: qui apud nos exules uocitantur. Efiq; illis sermo ex scythico & medo cōmixtus. omnes equitare & sagittare magna industria docent liberos. auri & argenti nullus est usus in armis usus. singuli plures habent uxores. Nec illa delicta puniunt grauius adulterio. Ob quod feminis non tantum cōmixtis uiris conuiuia interdicunt: sed uirorum conspectum aperti prohibent. Quare dixit Macrobius in saturnalibus: Partha cum concubinis non coniugibus conuiuia incunt: tanq; has in uulgus prodire & lasciuire deceat: illas non decorat. Vnde Lentulus apud Lucanum in .viii. adeo libidinosos dixit: ut reiecto pudore naturæ cum sororibus & filiis cōmiscantur. ait enim. Tot feminei complexibus unum.

Non laxat nox ista maremi: iacuere sorores
In fratrum thalamos: ferratæq; pignora matrum. Hi pugnas admirabili ardore ineunt: sed dum pugnare nō ualentes in fugam uersi uictoriam ex ipsa reportant: dicente Virgilio in .ii. georg. Fidentemq; fuga parthum uersisq; sagittis. unde plurimæ magna damna romanis intulere.

P arthenope cum .th. aspirato scribitur: fuit una ex sirenibus: ut in ea dictione uidebimus: a qua teste Plinio & Solino ciuitas campaniæ quæ nunc neapolis uocitatur cognominata fuit: quia eo in loco ubi constructa fuit tumulus eius fuerat parthenopes. Quo nomine Virgilius etiam uocitauit in .iii. georg. cum ait: Illo uirgilium me tempore dulcis alebat Parthenope. Sed neapolim hoc est nouam ciuitatem Augustus eam instaurans dici maluit. Et denotat parthenope uirginem apud nos. unde & parthenopæus deducitur: quod a Virgilio nomen proprium in .vi. æneid. ponitur cum ait: Hinc inclytus armis Parthenopæus.

P arthenopæus cum .th. aspirato scribitur de quo in præcedenti uidimus dictione.

P arthonius eum .th. aspirato & .i. latino scribitur: fluuius est paphlagoniæ: & teste Plinio in sexto earumbi p monstrorio finis proximus. cadit q; in ponticum ut Orpheus in argonautica: & Herodotus in libro historiarū .ii. monstrauerunt. Est etiam parthenius mons arcadiæ (ut scribit Pomponius) a uirginibus: quæ illic uenari consueuerant sic quoq; cognominatus. Virgilius in gallo: Non me ulla uetabunt Frigora parthenios canibus circundare saltus. Nam partheus græce uirgo latine dicitur.

P ascha cum.ch. aspirato scribitur: & græcum est uocabulum a πάσχω uel πάσχομαι uerbo græcor quod latine est pa tior deductum: cum eo tempore & agnus & Christus passus fuerit. At hæbraice phase dicitur: qui est transitus filiorum israel ex ægypto.

P asyphe secunda cum unico .f. &.y. græco scribitur: fuit Solis filia: & uxor Minois regis cretæ: materq; Ariadnes & Phædræ: atq; Minotauri: quem ex infami amore tauri prognauisse dicunt poetæ. De quo Virgili⁹ in silenos Ouidius in primo de fine tituli: & in secundo de arte amandi: atq; in metamorphoseon libro .viii. plura scripsere.

P asithoa secunda cum unico .s. &.i. latino sequens eũ.th. aspirato & .o. uocali scribitur: fuit una ex nymphis filia Oceani & Tethyos: ut dixit Hesiodus in theogonia.

P atella & patina absq; aspiratione scribuntur: & a græco uerbo: quod est πλάττω: id est fingo nõnulli derivari uolunt. Alii uero a πλατύς: quæ est latitudo deducunt. alia latina putãt: & a pateo pates derivari uolunt. quas est latum & condiendis obsonis apetum.

P atina cum.t. exili & .i. latino scribitur: ut uidimus in præcedenti dictione: habetq; accentum in prima. cuius usus mirabiliter romæ creuisse ut dicat Plinius in .xxxv. naturalis hist. libro: Hos cum in una Aesopi tragœdiarum histrionis patina anium diceremus sexcenta sextertia stetisse: non dubito indignatos legentes. At Vitellius in principatu suo decem talentis condidit patinam cui faciendæ fornax in cãpis ædificata erat quoniam eo peruenit luxuria: ut etiam fictilia pluris constiterint ẽi myrrhina.

Quare in domitiam dedecus Iuuenalis inquit:

Debetur magnus patinæ subitusq; prometheus
Argillam atq; rotam citius properare. sed ex hoc
Tempore iam Cæsar figuli tua castra sequantur.

P atera cum.t. exili scribitur: cum pro ciuitate ponitur lyciæ: habet accentum in prima. in hac sex mensibus anni dabantur Apollinis responsa. Vnde lyciæ sortes dictæ sunt: ut uidimus in dictione lycia. Cum uero pro uase ponitur: habet super penultima accentum ut Virgilius in georgicorum .ii. Hic latices qualem pateris libamus & auro.

P atizites absq; aliqua aspiratione: & cum .t. latino scribitur: fuit persa magus: quẽ Cambyses apud persas perfectum reliquerat. huic Smerdim fratrem suum simulem Smerdi fratri Cambylis perfarum regem declarauit ut uidebimus in dictione Smerdis: & in dictione Praxaspes.

P aticus cum.c. & .t. exilibus: atq; .i. latino scribitur. sane hæc dictio & uerbũ patior: a quo derivatur originẽ a græco quod est phatos traxerunt: quod cum .th. aspirato scribitur: & passionem perturbationemq; & pœnitentiam denotat. Vnde pathiticus: id est passivus cum secunda aspirata deducitur: a quo per syncopam nostram syllabam dedicentes absq; aliqua aspiratione paticum dicimus. Quo Iuuenalis pro ea passione: qua quis seipsum stupri passus esse iuratur: ut ille tenet speculum patici geslamen othonis. Nam (ut ait Suetonius) Otho a prima adolescentia fuit prodigus: ac procax adeo ut sæpe flagris obiurgaretur a patre. Deinde uero post patris mortem: libertinum aulicum gratiosum: quo efficacius se coleret: etiam diligere simulavit: qualis animo ac pene decrepitam: per quã insinuatus Neroni facile summũ inter amicos locum tenuit congruentia morum. quod initium fuit affectandi impares: discente Iuuenale: Cum te submoueant qui testamenta merentur Noctibus. in cælum quos euehit optima summi Nunc via processus uetulæ uesica beatæ: id est diuitis. Et (ut pergit Suetonius) Vt uero quidam tradunt & consuetudine mutui stupri. Quod Iuuenalis tetigit: cum ait: patici Othonis. unde in satyra Neuole inquit: Nunq; paticus tibi deerit amicus. at uero post mortem Neronis: cum ab imperatore Galba sperasset adoptari in filium: & prælatum sibi Pisonem cernere tulisset: Galbam occidere & Pisonem atq; imperiũ occupare: quod diebus nonaginta atq; septem optinuit Nam cum uitellio decertans: & tribus mediocribus prælis apud alpes citraq; placentiam uictor: nouissimo maximoq; apud bebryacum fraude superatus. Bebryacum oppidum fuit inter Veronam & cremonã quæ nunc dicitur Labina: Quo effectum fuit: ut unico sẽu infra lectum pupillam seipsum occideret: septimo octauo ætatis suæ anno. Hic teste Suetonio nouendiarum fuit pene uniebrium: & nullo corpore facie quotidie rasitare ac pane madido lutare consueuerat. & ut aiunt (inquit Suetonius) speculum semper secum gestabat: etiam dum ciuile bellum contra Vitellium gereretur: in eo quotidie se prospicere posset. Quod tangens Iuuenalis contra molles: & effœminatos fui temporis uiros inquit: Ille tenet speculum: scilicet in uorem fœminæ cum se pingit & ornat. & dicatur a specio speris: quod non est in usu: a quo speculum: & per syncopam amota syllaba. ci. euphoniæ causa dicitur speculum. & subdit appositiue Patici gestamen othonis. dicturq; gestamen a gerendo: ut Virgilius in .iii. eneidos: Clypeum magni gestamen abantis. Et pergit Iuuenalis ironice loquens in ipsius Othonis molliciem: Actoris arma: spolium hoc est erat ne id speculum quod secum in ciuili bello gerebat Otho: forsitan galida illa Turni rutulorum regis hasta: quæ spolium fuerat Actoris armigeri uiri fortissimi ironice id esse affirmat. Nam (ut refert Virgilius in .xii.) cum se Turnus in bello contra Aeneam armasset:

Exin quæ mediis ingenti annixa columna

Aedibus aſtabat malidam ui corripit haſtam
Aſtoris armici ſpolium: quaſſatq; trementem
Vociferans nunc omniſq; fruſtrata uocatus
Haſta meos. & reliqua: quæ proſequitur. Vnde poeta ille ſepidiſſimus locum ironice accepit.

P atreus cum .t. exili & duplicato .e. ſcribitur: quin & phareus: qui teſte herodoto libro hiſtoriarū primo populi erant achiuorum.

P atraxphes cum .e. exili & .i. latino ſcribitur: fuit teſte Herodoto in ſeptimo uir perſa: & Xerxis auriga.

P auſania cum .i. latino ſcribitur: & apud græcos in .f. terminatur: fuit lacedæmonius uir magnus: ſed in omni genere uitæ uarius. & ut uirtutibus claruit: ſic uitiis eſt obrutus. Nam iſte duce teſte Thucydide Mardonius Satrapes natione medus: & perſarū regis gener manu fortis & conſilii plenus: cum ducentis milibus peditum: quos uirum legerat: & uiginti equitū: haud ita magna manu græcia procſus fugatus eſt: atq; in eo exercitu prælio. Qua uictoria elatus Pauſania plurima peruerſe egit. & cum cætera pari feſticitate confeciſſet: adeo elatus eſt: ut in ſui libidinem patrum prodere: & totam græciam perſarum regi ſummittere conaret. In quibus cum deprehenſus fuiſſet: & per adoleſcentem Argilium: quem ille amore uenereo amabat res proderentur: turpem mortem a ſuis fubire coactus eſt. Alius fuit macedonius adoleſcēs Cereſis filius: & ab Oreſte ac hymn genus trahens: qui cum ſemel malignitate eiuſdem a multis ſupratus eſſet: nec uindictam a Philippo rege macedoniæ impetrare ualuiſſet: qui rem quoq; ipſam ridere conſueuerat: regē ipſum Philippum interemit. & ut multi ferunt conſentiente ac uolente Olympiade regis uxore: & Alexandri magni genitrice: ut late omnia luſtinus in .xi. epitomatum libro proſecutus eſt.

P edaſus cum .e. abſq; diphthongo: & unico .f. ſcribitur: fuit teſte Homero in .vi. iliados Bucolionis maximi filiorum Laomedontis filius. Fuit etiam eodem nomine atq; eadem ſcriptura ciuitas in agro propinqua pylo uiro abundantiſſima: & ſub dominio Agamemnonis: ut idem poeta in .ix. iliados libro demonſtrauit.

P edæus cum .æ. diphthongo in penultima ſcribē a noſtris: a græcis uero poetis nōnunq; inter .d. & diphthōgum .æ. interponitur alterum a: & dicitur pedaæus. Fuit teſte Homero in .v. iliados: filius nothus Antenoris qui in bello troiano a Megephylide interfectus fuit.

P egaſus cum .e. abſq; diphthongo: & unico .f. ſcribitur: equus fuit allatus natus ex ſanguine Meduſæ: qui ad montem parnaſum aduolans: cum terram ungula pedis effoderet: tanquam hoc eſt fontem produxit: a quo ipſe pegaſus cognominatus eſt. Cuius rei fabulam Ouidius in .iiii. metamorphoſe. libro: Lucanus in .ix. Et Iginius in aſtronomia poetica deſcripſerunt: quæ ab omnibus breuiter comprahenſa talis eſt: Phorcus ex Cetho coniuge tres habuit filias eximiæ pulchritudinis: Euryalem Sthenonem: & Meduſam omnium maiorem natu. Nonnulli addunt & quartam: nudelicet Scyllam. Has tenuiſſe dicit Pomponius Mela inſula gorgades in oceano æthiopico poſitas. Vnde & nos illas gorgones dictas putamus. Fingunt deinde poetæ has ipſas ſorores unicum tantum habuiſſe oculum: quo emergente ea ſua ſingulæ pro libito utebantur. Vnde & nonnulli putant ſapientem quendam fuiſſe: cuius conſilio ſingula regebantur. Et ulterius addunt poetæ: quem die quadam Meduſa ſola circa litora uagaretur: a Neptuno uiſa: & amata fuit: qui illam fugientem proſecutus eſt: donec iam ſeſſa in templum refugit Palladis: in quo ardens deus illam compreſſit. Sed turbata Minerua (ne ignominia templi maneret multa) omnes ipſius Meduſæ mutauit in angues: quia Neptuno per capillos maxime placuerat. fecitq; ut omnes Meduſam aſpicientes uerterentur in lapides. Quod ob ſtuporem admirandæ pulchritudinis factum uocauit ferunus. Hanc deinde dormientem Perſeus Iouis & Danaes filius accepto Mercurii talaribus: enſiq; falcato enſe: & ſcuto Palladis chryſtallino: per quod illam impune aſpicere poſſet: uno ualidiſſimo ictu peremit. Ex cuius cruore mox fingitur natus pegaſus allatus equus. Qui inde uſq; ad helicona montem collem peruolans: & pede humum fodiens: helicona ſeu pegaſeum fontem eduxit muſis ſacrum. Quod ideo fictum puto: quia cum perſeus illam deuicerit: eius opibus fretus: præclara multa peregit. Nam & Atlantem mauritaniæ regem: & aphricam totam ſubegit: græciaq; expugnauit. Ita q; ſignum hoc: id eſt uanus Meduſæ et fama uſq; adeo creuerit: ut poetis græcis materiā fabulādi præbuerit.

P elamys cū unico .l. & .i. græco ſcribē: gen. ē piſcis: q; teſte Plinio .ix. naturalis hiſto. mira celeritate adoleſcit & præpue in pōto ob multitudinē amnū dulces inferētiū aquas. cōſueuerūq; in uadis ſalis ut etiā offendit Iuuenalis in ſatyra Et ſpes & ratio quū ait: Quod nocte precīū: ſiccus petaſunculus & uas pelamydum.

P elagi cum .e. abſq; diphthongo: & unico .l. ſcribitur: populi fuerunt: qui prius dicti ſunt theſſali: Et pelaſgia quæ prius dicebatur theſſalia: ut Ariſtotelis grāmatici gloſula in Homerum expoſuit.

P elaſgus eodem modo ſcribitur: atq; etiam nomen uiri proprium fuit filiuſq; Teutamantis: ut Homerus in .ii. iliados oſtendit.

P eleſtromum cum unico .l. & abſq; aliqua aſpiratione. & .i. latino ſcribitur: fuit oppidum theſſaliæ: de quo in dictionē contrarii uidimus.

P ella cum duplici .l. ſcribitur: amnis eſt in macedonia: ut dixit Liuius libro ſexto de ſecundo bello punico: & in litore maris agat: ut oſtendit Herodotus in .vii. Quam pomponius dixit maxime illuſtrari alumnis philippo & Alexādro eius filio. Nam in ea Alexāder natus dicē. Vnde dixit Iuuenalis ſatyra Omnib⁹ i terris

Vnus pellæo iuueni non sufficit orbis: ideſt Alexidro: qui deinde babylone morbo uinolentiæ (ut dixit Solinus quidã alii ueneno afferment) conſumptus eſt. Philippus uero ægis a Pauſania: cum ſpectatum ludos iret: iuxta theatrum occiſus fuit: qui ſimiliter pellæus a poetis eſt uocatus: ut Lucan⁹ in.x. Illic pellæi proles ueſana philippi. & fuit pella ciuitas exiguaeſt idem poeta oſtendit: cũ ait: Exiguæ ſecura fuit pomcia pellæ.

P eleus cũ uxore. l. ſcribitur: fuit Aeaci regis & Æginæ filius maritus Thetidis: & pater Achillis. de quo plura Ouidius in.xi. metamorphoſeos proſecutus eſt. Et a Peleo pelides dictus eſt Achilles. Idem in.viii. epiſtola herodiumi Pelides utinam uitaſſet apollinis arcus.

P elias cũ uxore. l. & i. latino ſcribitur: fuit Neptuni filius ex Tyro nympha filia Salmonei regis. hæc fuit uxor Cretheicui Aeſonem genuit patrem Iaſonis. Sed timens Pelias Iaſonem ex quodam oraculo reſpõſo perſuaſit illiuit colchos pro aureo uelere pergeret: putans illum in ea expeditione deficere.

P ellex cum. e. abſq; diphthongo: & duplicato. l. ſcribitur: nec græcum eſt (ut oſtendemus: & multi aſſeruerũt) ſed latinum. Apud antiquos uero Maſſurius iurisconſultus Paulo teſtante ſcribit libro memorabilium eã habitam quæ cum uxor non eſſet: cum aliquo tamen uiuebat: quam nunc uero nomine amicam paulo honeſtiorem concubinam appellari. C. Flaccus libro de iure Papyriano ſcribit pellicem nunc uulgo uocari: q̃ cum eo cui uxor ſit corpus miſceat. Quoſdam eam: quæ uxoris loco ſine nuptiis in domo ſit: quam græci παλλακὴν uocant. Ego hos omnes uere ſenſiſſe & dixiſſe arbitror. Sed de hoc ammonendi uidemur: Pellex apud oratores & poetas eam demum haberi: quæ cum eo cui uxor eſt corpus miſcet. Ita ut non uiri pellex: ſed uxoris dicatur. Ouidius in primo metamorphoſeon loquens de Iunone:

Protinus exarſit nec tempora dilulit iræ:
Horificamq; oculis animoq; obtæcit herinnym
Pellicis argolicæ ſtimuloſq; in pectore cæcos
Condidit: & profugam per totum terruit orbem. Sic Iuno pellices ſuas ſemper proſequitur: quæ ſibi uxori Ioiem præripuerant. At uero Liuius in.xxxv. ab urbe libro: cum de Alexandro loqueretur qui Apellem dilecta cõcubina donauit: & tunc cælebs Alexander eſſet: maluit uocabulo græco uti: quã ueteri latino. Ita autem ait: manq; cum dilectam ſibi ex pellicibus ſuis præcipue nomine Campaſpem undam pingi ob ammirationem formæ ab Apelle iuſſiſſet. Quo fit ut opiner Curtium: & cæteros ſcriptores: cum de concubina exlibris hominis loquuntur: potius pallacem græcæ: q̃ pellicem latine dixiſſe. Quod ſi forte reperire contingat: culpa potius librariorum uitiatum fuiſſe puto: q̃ ſic quoq; deſcriptum. Eodem modo Iuſtinũ ſcripſiſſe reor: cum ait: anaſtaſiam pallacem fuiſſe Cyri. Ita enim ad uirum referat non pellicem: ſed pallacem potiꝰ diuerit. Vnde Suetonius de Veſpaſiano loquens pallacarum nomine græcorum pellicum latino locutus ẽ Et inde pallaciam fallaciam: & pallacem fallacem dictum puto. Virgilius in. iiii. georg. Verum ubi nulla fugam reperit pallacia uictus: In ſeſe redit. Videtur etiam dici pellex non tantum: quæ iam pellex eſt: ſed quæ olim futura eſt: ut Iuuenalis in. ii. ſatyra: Horrida quale facit reſidens in codice pellex. Nam horrida effecta expelli domo conſueuit. & miſero codice ſeu ſedili reſidens: dure lanam trahere ab egeſtate cogitur. & dicitur eo dex quaſi caudex. Virgilius in. ii. georgicorũ libro: Quin & caudicibus ſectis: pro codicibus.

P elion cum unico. l. & i. latino ſcribitur: mons eſt theſſaliæ ab orientali parte: ut oſtendit Herodotus in. vii. hiſtoriarum libro: & Lucanus in. vi. In huius ſumitate maxima ſunt pineta: reliquã uero partem quercus occupat. de quo etiam Ouidius in. v. faſtorum.

Pelion æmoniæ mons eſt obiectus in auſtros:
Summa uirent pinu cætera quercus habet. In hoc habitauit Chiron. fuitq; in illo cõtinuã Thetidis & Pelei.

P elopidas cum unico. l. & i. latino ſcribitur: fuit thebanus filius uir magni animi induſtriæq; & conſilii. Nam cum a quadam ciuium factione thebæ opprimerentur: & ſummas poteſtates illorum nõnulli gererent: alterius factionis principes partim interfecerunt: alios in exilium ejecerunt: inter quos Pelopidas pulſus patria carebat. Hi omnes fere athenas ſe contulerunt: qui cum patriam pro turribus recuperare niterentur: & tempus rei gerendæ cum his: qui thebis idem ſentiebant inſum eſſet: duodecim coierunt adoleſcentuli ex his: qui exilio erant mulctati: quorũ Pelopidas princeps erat. Qua paupertate percuſſa eſt non ſolũ aduerſarioꝝ factio ſed lacedæmoniorum potentia. hi cum athenis interdiu exiſſent: ut ueſperaſcente die thebas poſſent peruenire: cum canibus exierunt uenatricibus rapta ferentes ueſtitu agreſti. Qui cum tempore ipſo: quo ſtituerant peruenſſent: domum Charonis deuenerunt: a quo & tempus & dies ſtatutus fuerat. Ni eo die maxum magiſtratus ſimul conſueuerant epulari: nec tanta callicitate id adoleſcentes conficere ualuerunt quin nunciatum eſſet auribus magiſtratuũ thebanorum exules in urbem uenſſe. Sed illi uino epulisq; dediti uſq; adeo deſpexerunt: ut ne quærere quidem de tanta re laborarunt. Quin & uni ex magiſtratibus ex athenis allata fuit epiſtolaum qua omnia de profectione exulum perſcripta erant: quæ cui iam accubanti in conuiuio eſſet reddita: ſicut erat ſignata ſub puluinum ſubiciens: in craſtinum inquit differo res ſeueras. At illi omnes cum iam nox proceſſiſſet: inuolenti ab ipſis exulibus duce Pelopida ſunt interfecti: & thebaꝝ patria liberata. Sed hæc & reliqua omnia Plutharcus in eius uita: & nõnulli alii proſecuti ſunt. Quæ qui legere uoluerit locum noſcat: ubi legere poſſit.

P elorus cum unico.l.scribitur:mons est siciliæ ad italiã uergens:a qua teste Martiano intermedio fretu mille quingentis passibus separatur. Et a peloro gubernatore nauis Hannibalis ibidem sepulto cognominatus dicitur a Silio in Valerio de temeritate. Quod seruius super.iii.eneidos confirmare uoluit:dicens se legisse ante illum pelorum dictum esse.

P elops cum unico.l.scribitur:fuit Tantali regis phrygum filius. Cuius pater cum deorũ diuinitatem tentare uellet:exitum filium comedendũ illis apposuit:a cuius esu cum ceteri se abstinerent:sola Ceres gustauit: & illius humerũ comedit. Sed cũ conuenienti pœna Iuppiter Tantalii demulctasset:uoluitq; Pelopem reuocare ad uitam:eburneũ illi humerũ infixit. Quod tangens Virgilius in.iii.georg.inquit:Humeroq; pelops insignis eburno. Hic idem cum in græci regionibus deinde regnaret:peloponnesum cherroneson a se nominauit. Quem & deinde pisæ in tuscia condidisse nonnulli affirmant Virgilium inducentes:qui ait in.x.eneidos:hos parere iubent alpheæ ab origine pisæ:Verũ hetrusca solo. Alii uero non pisam tusciæ: sed alpheam illum condidisse uolunt.a qua hoc est ab eius colonis:& ea quæ est in tuscia originem traxit.& a Pelope pelopeia pro fabula pelops a Iuuenale deducitur in satyra quæ incipit Et spes & ratio:cum ait: Præfectos Pelopeia facit philomena tribunos. Nam cum poetæ pauperes & imponẽtes eiusmodi intactas fabulas donassent Paridi Pantomimo:qui potentissimus in palatio Domitiani esset:ferat:& ille pro suis offenderet:largiebatur illis in recõpensam tribunatus & præfecturas.

P eloponnesos cum simplo.l.atq; simplo.p.& simplo.s.quin & duplicato.n. scribitur:regio est teste Plinio in iii.naturalis histo.pene insula:haud ulli terræ nobilitate postferenda:inter duo maria ægæum & ionium platani folio similis. Et ut in peiori dictione uidimus:a Pelope rege denominata:cuius indicium notũ est. Nam dicet quasi Pelopis νῆσος:id est insula. Vel ut alii uolunt τοῦ λόφου:id est denominatorũ a Pelope:νῆσος insula. Et ut ipse Plinius refert:propter angulosos recessus circuitus quingentorũ sexaginta trium milia passuum colligitur. Quam ut infra idem colligit de arcadia tractans: Peloponneso inquit in longitudinem promontorio maleæ ad oppidum thegium corinthiaci sinus cẽtũ octuaginta miliarbus patet. At in transuersum ab idile in epidaurum centum uiginti q. Ab olympia argas per arcadiam nouem & quinquaginta. Ab eodem loco ad philonta:dicta mensura est. Et ut uidimus in dictione illhmos:in ea structura: quæ chersonesos efficit:ciuitas est corinthi medio interuallo colli applicata. Sed has ipsas angustias (ut ipse refert Plinius) perfodere nauigabili alueo tẽtauere Demetrius rex. Cæsar dictator. Caius princeps: Dominus Nero infausto (ut omnium exitu patuit) incepto.

P elusium cum unico.l.& cum unico.s.atq; a.latino scribitur:ciuitas est ex hostia nili uersus asiam & arabiam quã ab ægypto deliminat. Iusta quod eiusdem nominis flat ciuitas ut ostendit Plinius nepos in uita .M. Antonii.& Pomponius in primo inquit: Alexandria aphrice est contermina:pelusium arabiæ. Nec longe a pelusio castius mons est:& delubrũ Iouis Casii. Atq; teste Solino ostraciæ locus Pompeii magni sepulchro inclytus. Inde etiam idumæa incipit palmis opima. deinde ioppe ut in ea dictione uidimus. Iuxta pelusium etiam teste Seruio optima lens nascitur. Quare catexochen dixit Virgilius in primo georg. Nec pelusiacæ curam aspernabere lentis.

P enetus absq; aliqua diphthongo a nostris scribitur. græci uero in penultima habent ei:cuius nos.i. abiicientes ipsum.e.producta:retinemus. Est thessaliæ fluuius:qui ex una parte pindi montis gomphos nascitur. Et ut ait Plinius in iii.naturalis historiæ: Interq; ossam & olympum nemorosa conualle defluens quingentis fere stadiis dimidio eius spatii nauigabilis:in eo cursu tempe uocant:quinq; milia passuum longitudinem ultra uiginti hominũ attollentibus se dextra leuaq; leniter connexis ingis uetus fuit lucidante. Hac labitur penetus uiridis calculo:amœnus circa ripas gramine:canorus auium concentu. arripit animum oroon nec recipit:sed olei modo supernatantem (ut dictum est ab Homero) breui spacio portatur abdicat pomales aquas dirisq; genitas argenteis suis miseri recusans. de quo uidimus in dictione orcus.

P eneleus cum unico.l.scribitur: fuit teste ꝑ Homero in.ii.iliados:unus ex quinq; boetiorum ducibus: qui ad troiam uenerunt.

P entarchus cum.t.exili &.th.aspirato scribitur: is dicitur qui quinq; uiris præest. Nam dictio composita est ex pente:quod est quinq;:& archos princeps.

P entacontarchus sola ultima aspiratur.& is dicitur:qui quinquaginta præest. Nam πεντήκοντα quinquaginta dicuntur:& archos princeps.

P entecoste absq; aliqua aspiratione scribitur:nomen est deriuatum a πεντήκοντα:quæ sunt quinquaginta & πεντηκοστή facitq; in genitiuo huius pentecostes.

P entateuchus cum.t.exili utrobiq;&.ch.aspirato in fine scribitur:liber est quinq; uoluminum. Nam πέντε quinq;& τεῦχος uolumen dicitur.

P enthalum penultima cũ.t.exili ultimo cũ.th.aspirato scribi'. & cõponi' ex pẽte:quod é quinq;: & σκέλον exercitamẽtũ. Nã teste Festo genus erat exercitationis in his quinq; artib⁹ iactu disci: cursu saltu iaculatione & luctatiõe. Dicitq; apud nos uocari quinquertiũ.& apud Liuiũ ipos athletas quiquertiones. Alii quinq̃rtiũ tradiderunt. Alii uero dixere quinquatria esse quinq; dierũ exercitia Mineruæ cõsecratain cuius solemnibus

habebantur dicente Ouidio in libro fastorum:

Vna dies media est:& fiunt sacra minuræ:

Nominaq; adiunctis quinq; diebus habent. Nec in his solum quæ dixit Festus: sed etiam in aliis quibusdaq; artibus erit etiam poetica & oratoria secundum ea: quæ uidimus in dictione Mausolus. Iuxta quod loqui uidetur Iuuenalis in satyra Omnibus in terris cum ait:

Eloquium ac famam demosthenis ac ciceronis

Incipit optare:& totis quinquatribus optat

Quisquis adhuc uno partam colit asse minerua. Celebranturq; tesse Festo post quintum diem iduum mẽsis.

P entheus cũ.th.aspirato scribẽ:& deducit' a ἔνθεος: quod ẽ luctus. Nã fuit tesse Ouidio i.iii. metamorphoseos filius Echionis ex Agaue cõiuge filia Cadmi: q cũ Liberi patris sacra aspernaret' ira numinis a matre & sorore i furiã seu manũ uersus lacerat' fuit. Facitq; regulariter accusatiuũ more græco i ea: sẽ etiã i um regit' Statius in secundo thebaidos: Pentheumq; trahens nondũ te præhendimus æquo Bacche genu. At uocati uũ semper ab auctoribus Pentheu positum cõperi. Horatius in primo sermonum: pentheu rector thebæ.

P enthyllus cum.th.aspirato:&.y.græco atq; duplicato.l. scribitur: fuit tesse Herodoto libro historiæ.vii. filius Demonis: qui ex paphio naues duodecim in aduitoriũ Xerxis eduxit: quitas apud septã exorta tempestate amisit. Ipse uero captus plura de exercitu Xerxis græcos edocuit.

P erecope cum.e.exili scribit' sciuitas erat tesse Homero iuxta pontum: quæ troianis auxilia misit.

P ergæa cum.æ.diphthongo in penultima scribitur: fuit tode Pomponio in primo: Dianæ cognomen: a pergæ oppido pamphyliæ acceptum: in quo memorabile templum habuit.

P eriander cũ.i.latino scribẽ: fuit corinthius tyrãnus ex heraclidarũ gẽte patre Cypselo. Hic Lysidẽ duxit uxorẽ: quã Melissam appellabat. ex qua cũ duos filios succæpisset Cypselũ & Lycophronẽ: calũnias pellicũ ob temperiẽ: ea pregnãte calebas interemit. puerũq; Lycophronã matri iussa soluerẽ abducunt. atq; in corcyrã agi præpitiquẽ postea corcyreẽs tesse Herodoto libro historiæ.iii. interfecerũt. Quo audito Periander mærore cõfect' nobit annos nat' fere octuaginta: postq; tyrãnidẽ exercuerat ãnis ẽ dragita. Hũc Aristoteles dixit fuisse unum ex septẽ sapiẽtibus græcæ. Plato negauit. Sed alteq; philosophũ: alteq; tyrannũ esse dixit.

P eriarchon ultima cum.ch.aspirato scribitur: dicituriq; latine de principio. Nã περι præpositio dicit de: & ἀρχεου principis: dicet genitiui sit casus: qui ablatiuo carent: pro quo & genitiuũ ponunt.

P eribolus cum.i.latino & unico.l. scribitur: a dici potest circuitus a περι βαλλω: quod est circumeo.

P erideẽ cum.i.latino &.e.exili scribitur: fuit athenien siũ dux inclytus: philosophusq; & orator insignis: atq; Anaxagoræ discipulus. Rexit q; remp. athenien sium quadraginta annis mira prudentia. De quo late Iustinus in tertio suorum epitomatum libro est prosecutus.

P eridymones secunda cum.i.latino sequens cũ.t.exili &.y.græco scribitur: fuit tesse Homero in.xi. odysseæ filius Nelei & frater Nestoris.

P eriodus cum.i.latino scribitur: & componitur ex περι: quæ in compositione nõnunq; dicit circũ: & hodos: quæ est uia. Vnde nõnunq; interpretatur circuitus: aliquando ambitus: quandoq; comprahẽsio: nõnunq; circumscriptio: atq; etiam quandoq; continuatio: a nõnullis amfractus: a quibusdam etiã terminus ponit.

P erihermenias secunda & penultima cum.i.latino tertia cum aspiratione scribitur. quãq; sint apud græcos dictiones duæ: & non una composita. & inscriptio est liber tissimi cuiusdam Aristotelis libri in dialectica facultate: quæ latine significat de interpretatione. Nam peri præpositio cum genitiuo pro ablatiuo: quo carent græci dicit de: & hermenias interpretatione.

P erculius secũda cũ.e.exili: sequẽs cũ.l.&.i. latino scribitur: fuit tesse Homero i secũdo iliados: troianoq; amicus: longe omnium doctissimus scientia diuinãdi futura. Cui' filii fuerũt Adrastus & Amphi': quos neq; admirãda patris doctrina (ut dixit Homerus) neq; paterna sollicitudine subtrahere a morte potuit: cũ eos retinere conaretur ne ad troianũ bellum: ubi morituri erant: proficiscerentur. Illi enim (nam sic misera necessitas fati trahebat) nec parere imperanti nec credere consilio senis tonentis monentis uoluerunt.

P eriploroma cũ.r.latino & unico.l. scribitur: dici potest supplemẽtũ. Id est τὸ πλήρωμα designat. Est figura cum aliqua particula in metro uel etiam in eleganti prosa non propter sensum modoq; qui absq; illa integer staret: sed propter metrum seu ornatum additur: ut Virgilius in primo æneidos: Multum ille & terris iactatus & alto: ui absq; ille staret sensus: sed non metrum. Similiter Multa quoq; & bello passus. ubi duas conionctiones naturaliter separantes posuit: unam scilicet metri necessitatẽ supplens. Quod frequenter fieri consuenit.

P eriphrasis cum.i.latino utrobiq; &.ph.aspirato scribitur: interpretatur a nonnullis circumlocutio. a Cicerone uero in dignitatibus ad Herennium dicitur circuitio: quæ secundum illum est oratio rem simplicem assumptam circumscribens elocutione: ut Scipionis prouidentia carthaginis opes frægit: ideo est Scipio carthaginẽ. Virgilius in Tityrũ Omnia tenero depellere fœtus: ideo agnos. & in primo georgicorum frumẽti herbam ideo segetem. & in æneide: Et iam prima nouo spargebat lumine terras Tithoni croceum linquens aurora cubile: hoc est lucescere incipiebat soluuel dies oritur. & mille alia.

P erinthus cum .i. latino &. th. aspirato scribitur: fuit urbs uetusta in propontico olim thraciæ metropolis quæ hodie dicitur heraclea ab Heracleo principe cõstantinopolitano cognominata. In qua Vespasiani Domitiani. Antoniniq; pulcra fuerunt ingenia. quin & ex uno marmore magnum amphitheatrũ & mirandũ qđ inter spectacula mundi connumeratur.

P erinthii cum .i. latino ubiq; & .th. aspirato scribitur: sunt teste Herodoto circa initium libri historiarum .vi. populi circa hellespontum.

P eripatetici absq; aliq; aspiratione & cũ .i. latino ubiq; scribit: fuit philosophorũ secta: quæ eorum habuit ab Aristotele & denominationẽ p hũc modum. Alexandro in asiam cũ exercitu profecto: Aristoteles athenas rediit ac fuit copiam loci exhibere cœpit: Xenocrate p id tps academiã obtinẽte. Docebat uero plerũq; in ambulatoribus auditorũ turba circũfusus. ex quo ipse sectatoresq; eius peripatetici philosophi nuncupati sunt. Sunt etiam qui tradant partem illam gymnasii quia docebat ire pro ambulatorium .i. deambulatorium dictũ fuisse.

P eripetasma cũ .i. latino & .r. exili scribitur: genus est cortinæ.

P erillus cum .i. latino & duplicato .l. scribitur: fuit athenis ingeniosus. qui (ut placeret Phalaridi) uenit agrigẽtũ & ex ære taurũ artificiosissimũ & miracũ: eos inuũ in latere posuit. ut cũ inclusus reũ subiectis ignibus torqueret: mugitũ ferũ hois uocẽ uideret emittere. p quo inuẽto cũ mun^a crudelissimo tyranno Phalaride qui nouis hominũ tormentis delectabatur: posthaberet in illo ipse interdum iussus a tyranno ac suppositis ignib^9 exustus: primus artificii sui usus experimẽtũ præbuit dicẽte Ouidio in primo de arte amandi:

Et Phalaris tauro missorum membra perilli
Torruit infelix: imbuit auctor opus. Et in eodem libro: Nec enim lex æquior ulla est: Quam necis artifices arte perire sua. ut & ipse Phalaris athenensibus de se pro illo conquestus inscripsit. Comperi tamen in quibusdã grecorũ codicib^9 nõ perillũ: sed perillũ scripti. quo nomine Ouidius uersus flare nõ posset: nisi cũ lacerta.

P erithea cum .i. latino & .t. exili scribitur: dicitur latine columba. Nam ponitur a poetis uirgilius: quæ a cupidine transformata fuit in columbam.

P erithologia cum .i. latino utrobiq; & duplicato .l. scribitur: dici potest secũdũ uerba superflua locutio. Nã περισσος ε superfluus & logia locutio: Vt uerat Augũst^9 & nõ moriat^r. dũmodo nõ fit aliud uiuere q; nõ mori.

P erithous cũ .t. latino: & .th. aspirato scribẽ. sane qa i penna apud græcos ẽst diphthõg^9: q; (ut i secũdo horũ cõmentariorũ libro audim^9) i sono ipi^9 .i. nostri apud illos pferẽ placuit ex nostris magis accuratis cũctis sonũ seruari dẽre: & abiecto .e. ps .i. retineri: ac scribi Peritho^9 cũ .i. latino i prima: d quo i ea litteratura uidebim^9.

P ero cũ unico .r. & habet apud græcos accẽtũ in fine: fuit teste Homero .i. Ulyssei filius Nelei & frater Nestoris. At uero cũ acutũ habet in prima genus est calciamẽti. & declinat^r hic pero huius peronis: & habebat plures fibulatas quibus nomẽ assumpsit. Nisq; ut poeta græce dicit: nõ latine est fibula. De quo Iuuenalis memorie dit in satyra quæ incipit: Plurima sũt fulcra: Quæ nõ pudet alto p glaciẽ perone tegi. Et unde peronatus ille dicit^r: qui eusmodi calciamento est calceatus. Persius: Natum si pascat sibi peronatus arator.

P erineũ^9 cũ duplicato .r. scribit^r. fluui^9 ẽ boetiæ ex helicone fonte nasus sacro dedicatus de quo Virgilius i Sileno: Tũ canit errãtẽ primũ ad flumina gallũ Aonas in montes: ut duxerit una sororũ. At uero apud Martialẽ in primo primũ in recto cũ .i. latino poni uidet^r: cũ ait ad Flaccũ: Quod tibi cũ cirrha: quæ cum primũ fidos unda.

P ersia cum .i. latino scribitur: regio est nobis orientalis: quæ ab antiquo quodam rege nomẽ assumpsit. Hæc teste Curtio in .iii. de gestis Alexandri.

Ab hac teste Plinio libro .xv. naturalis histo. persica poma aduecta fuerunt. Et (ut subdit) falsum est inuenerata cũ eruciatu in persia gignant & pernarũ causa a regibus trãllata in ægyptũ & ea terra mitigata.

P erseis cũ .i. latino scribit^r: fuit teste herodoto in theogonia una ex nymphis Oceani & Tethyos filia.

P ersephone cum .ph. aspirato scribitur: ea est quæ a nobis Proserpina dicitur: quãq; & priori uocabulo non nunq; nostri poetæ utuntur. Ouidius in .iii. fastorũ: At neq; persephone digna est prædone marito: de qua in dictione Proserpina uidebimus.

P etaliston absq; aspiratione: & cum .i. latino scribitur: & a petalon quod est folium deriuat^r. expulsio erat ea in eisdem ciuis apud syracusios: qui tyrannidem appetere uidebat^r ut late habetur in eiditione operatissimi.

P enlia cum .t. exili atq; .i. latino utrobiq; & unico .l. scribitur: fuit ciuitas bruttiorum a philoctete meliboeo: hoc est de meliboea ciuitate thessaliæ super monte zephyrio teste Solino super .iii. anci. a me magno: quod est notare potius cognominata: quia ex augurato locum ipsum delegit.

P eteona cum .t. exili scribitur: fuit teste homero in .ii. iliados: boetiæ ciuitas.

P etorritum cum .t. exili utrobiq; & duplicato .r. atq; .i. latino scribitur: uerbum est gallicum teste Quintiliano. Idem Varro & lanceam significare dixit. Alii (ut refert. A. Gellius) græcum esse & uolutare rotas significare dicunt: ita ut genus sit uehiculi. & quasi petorotum dicatur. eodem Horatius bis in sermone utitur. & epistolis libro primo sermonum inquit: plures calones: atq; caballi pascendi: ducenda petorrita: nunc mihi curto ire licet mulonem: si libet ire tarentum.

P etræa penultima cum.t.exili &.æ.diphthongo scribitur:fuit teste Hesiodo in theogonia:una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

P etra cum.t.exili scribitur:uerbum est græcum:quod latine dicitur lapis:ex quo & crás Amor:quod est apium componitur petroselinum:quod apii similitudinem detinet.

P etroselinon cũ.t.exili & unico.l.atq;.t.latino scribitur:dicit potest a nobis petrosilum apiũ aut ĩ præcedẽti dictione uidimus. Nam inter lapides melior nascit. Huius plures species Plinius in.xix.&.xx. nominauit. Num quoddã hipposelinon:hoc est equinũ apiũ nocari diximus:qp apud nemæam uiderent equestri certamine coronabantur. Aliud uocat oethoselinon.i.rectũ apium:cuius est frutex recto semine:& cumino simile. Aliud dicit helioselinon quasi solare apium.

P etosiris cũ.t.exili & unico.s.atq;.i.latino utrobiq; scribit:fuit mathematicus nominatissimus:de quo Plinius in.ii.naturalis histo. sentit dicẽs: Aegyptia ratione quã Petosiris & Necepsus ostendere singulas partes in lunari circulo:ut dictũ est minimo triginta tribus stadiis paulo amplius patere collegunt. Et in.xv. eiusdem uoluminis quinta de uarietate nascendi pertractatu maximos eos fuisse mathematicos ostendit. Vnde & hinc natalis in satyra Credo pudicitiã inquit: Aptior hora cibo nisi qui dederit petosiris.

P exice penultima cũ.x.consonante &.i.latino:ultima cũ.e.exili scribitur:genus est fungorũ: qui teste Plinio libro.xxv.naturalis histo. sine radice:aut sine pediculo nascuntur.

P hæaces prima cũ.æ.diphthongo:ultima cũ.e.exili scribit:fuerũt populi circa ea:quæ sub dictione Alcinoi regis ut late monstrauit Homerꝰ diuersis in libris odysseæ:de quibus Virgilius i.iii.ænei. Protenus aereas phæacũ abscondimus arces. Et Iuuenalis in satyra: Quis nescit nobilis: laui uaccæ caput populũ phæaca putarit.

P hædon cũ.æ.diphthongo scribit:fuit teste Gellio in.ii.noctium atticarũ:heliadensis ex cohorte socratea. Socratici & Platonici per fuit familiaris. Eius nomini Plato illũ librũ diuinũ de immortalitate animæ dedit. &(ut pergit idẽ auctor) Is Phædon seruus fuit formæ atq; ingenio liberali(& ut quidã scripserunt) a lenone domino puer ad meretrodũ coactus:eum Cebes socraticus heretate Socrate emisse dicit:habuisseq; in philosophiæ disciplinis. Atq; is postea philosophus illustris fuit. sermonesq; eius de Socrate admodũ elegantes legimus. At uero Laertius dicit eum ex nobili familia cũ patria una cõprehensum coactũq; intra cellulã infami sẽ quæstui addicere. & adiecto hospitio Socratis cõtubernio magisterioq; usum:quo ad ipsum Alcibiades seu Critο Socrate monente redimeret.

P hædrus cũ.æ.diphthongo scribit:fuit unus ex discipulis Platonis:cuius nomini plato librũ nobilẽ edidit.

P hædra cũ.æ.diphthõgo scribit:fuit regis Minois ex Pasyphe cõiuge filia. Hæc una cũ Ariadne sorore Theseum Aegei regis athenarũ filiũ secuta est:quã ille relicta Ariadne:uxorẽ sibi copulauit:cui Demophontẽ pepetit & Antigonũ:de qua in dictione Ariadne:& in dictione Hippolytus uidimus.

P hæc ynæ prima cũ.æ.diphthongo sequens cum.y. græco scribitur:fuit teste Herodoto in.iiii.historiarum Otanis nobilis persæ filia.

P hæreus cum.æ.diphthongo in prima & secunda scribitur:fuit Alexidri cuiusdam tyranni in pharæa urbe cognomen:de quo Cicero in.ii.rhetoricæ de inuentione:& in.ii.de officiis meminit.

P hæthus cũ.æ.diphthõgo &.t.exili scribit:fuit teste Homero in.v.iliados:filius Bori meonii fluuii lydii:qui uiens in auxilia troianoꝝ ex fertili tarna ab Idomeneo interfici. est etiã mons cretæ:siue promontorii circa cortinam urbem:ac ciuitatis in eo loco nomen:ut ostendit idem Homerus & in.ii.iliados:& in odyssea.

P hæthusa prima cũ.æ.diphthongo sequẽs cũ.th. aspirato scribit:fuit Solis filia ex Neæra nympha & soror Lampetiæ:quæ in sicilia patris fuit:hoc est Solis armenta custodiebant. de quibus forti Vlyxis contra Circes monita degustantes naufragium fecerunt:ut in.xii. odysseæ monstrauit Homerus. Ouidius etiam de illa meminit in.ii.metamorph.dum de mutatione sororum phaetontis loquereturtium ait:

Ille more suo(nam more fuerat usus)
Plangorem dederant:equis phaetusa sororum
Maximus:cum uellet terræ procumbere:questa est
Dirigusse pedes.

P halacrus cum unico.l.& .c.exili scribitur:dici potest latine caluus. Sed fuit eo nomine teste Homero in.v. odysseæ Aeoli filius ex Lepatra coniuge.

P halaris cum unico.l.& .r.latino scribit:fuit acrigentinus tyrannus crudelissimus ante urbẽ cõditã circa annos sexaginta quattuor:ut quidã ferunt. Cui perillus aeris opifex cupiens placere:ex aere taurũ fabricauit:& iamiam in latere posuerat:ut inclusus reus subiectis ignibus torqueret:& sonus uocis hominis exclamãtis nõ gemitus:sed boues mugitus uideretur:pro quibus dicebat ad tyrannum teste Ouidio in.iii.de tristibus:ut mitius munere pensei:

Da precor ingenio munera digna meo.
Dixerat.& phalaris pœna muranda repertor
Ipse suum præsens imbuit auctor opus.

P halera cũ unico.l. scribit:est equoꝝ ornamẽtũ:hoc est phanera:Nã a φαινρω: quod est illustro defendit

eo qp

eo q̄ huiusmodi ornamentis illustrari uidebantur equum dicente Iuuenale i satyra quæ incipit Atticus eximie: Magnorum artificum frangebat pocula miles: Vt phaleris gauderet equus. Et Virgilius in .v. Primus equum phaleris insignem uictor habeto. Sed dicitur magis pluraliter.

P halanx cum unico .l. & in fine cum .n. ante .x. scribit' uerbum est peregrinum etiam apud græcos. Nam teste Seruio super .vi. æneı. lingua macedonū legio dicit'. Ideo ait Virgilius: Tum mactat phalanx. & alio in loco Agamēnonizeq; phalanges. Sed nōnulli alii phalangē hoc est agmen exponunt: quod teste Seruio sup. viii. æneados: proprie est exercitus ambulans: & (ut inquit) omne aliud abusiue dicitur. Sane apud Plinū i. vii. naturalis historiæ: phalanges etiam ipsæ fusles quosdam dicuntur. Vnde ait Præsum aphri cōtra ægyptios fecere fustibus: quos uocant phalangas.

P halernus cum unico .l. scribitur: & in genere masculino mons est campaniæ uinetis refertissimus. & (ut quidam putant) ab homine sic cognominato nomen sumpsit. Estq; prope puteolos: ut dixit Seruius sup. iii. georgicoꝝ. De quo Martialis in .xiii. meminit cum ait: Nec in falerno monte maior autūnus.

P halernum cum unico .l. scribit' & in genere neutro atq; etiam masculino unum ē optimū: sic quoq; cognominatum q̄ in agris phalerni montis nascit': Qui teste Plinio in .iii. naturalis histo. sunt in campania. Estq; unum fumosissimum: ostendit Tibullus in .ii. cū ait: Nūc nubi fumosos ueteres ꝓferte falernos Cōsulis & chio soluite uincla cado. Et similiter dicit' unum setinū: gauranū: furentinū: ut uidimus in dictione cæcuba. & uidebimus in dictione surrhentū: & ut ait Plinius .xxii. naturalis histo. Cæsar dictator triūphi sui cœna uini phalerni amphoras: chii cados in cōuiuio distribuit. Epulū uero in tertio consulatu suo phalernum chium sestium mamertinū. Quo primum tpe quatuor genera uini appolita cōstat. Postea uero alia oia in nobilitatem uenere: & circiter septingentesimo urbis anno.

P halsei cū unico .l. & .i. latino atq; .e. exili scribit': populi fuerunt hetrusciæ quos habuim⁹ in dictione hyrpi. Hi potissimum colebant Ianonem: ut ostendit Ouidius in .vi. fastorum cum ait: Adde senem tatium Ianonio lasq; phalisco.

P hanum cum .ph. aspirato scribit': ædes est sacra: quæ latine splendidus & illustre designat. Nam a φαινω quod est illustro deducitur.

P haneus absq; aliqua diphthongo scribitur: habetq; accētum supra .e. Nam græce φανεύς scribit'. Et ē teste Seruio super .ii. georgi. mons in chio: sic quoq; dictus a Phaneo rege.

P hago cuj .ph. scribit': dicitur chio est græca: quæ apud nos dicit' mandaco. unde phagos edax dicit'. & phagolcedoros turpiter comedēs. Hieronymus super Ezechielē: Vereor ne illud eis eueniat: quod græce significamus dicit' ut uerent' phagolendon: sed cū .e. diphthongo in antepenultima. Nam componit' ex phagos & λάλοφον: quod est cōsumeliosum. Sane ex phago cū .ph. scripto deducit' fagus arbor: quæ per .f. & nō p ph. ex inueterata cōsuetudine scribit'. Nam teste Seruio super Tityrū Virgilii: fagus arbor a φαγειν: quod est comedere deducit'. Cum prius homines glandes comederēt: quas ut dixit Plinius in .xvi. naturalis historiæ proprie ferunt robur fagus: quercus: æsculus: cerrus: ilex: suber. Et in eodē li. prius dixerat: Dulcissima omnium glans fagi: at quia obsessos etiam homines durasse in oppido chio tradat Cornelius Alexander: qn & a phago phagus deducitur: ut in sua dictione uidebimus.

P hanes cum unico .n. scribit': fuit teste Herodoto li. huius .iii. uir alicarnasseus: q cum diu in fortietate Amasis regis ægypti fuisset: eidem accusatus ex ægypto in persas transfugit: & Cambysæ tranicere uolēti i ægyptū adhæsit: eiq; consilio Cambyses usus est: & cum uiam nō satis cōmodam ad transiciendū cōperiret: hoc eum docuit per arabiam iter facere.

P haretra cum .t. exili scribit': id dicitur instrumētum in quo sagittæ portantur.

P haruacum cū .c. exili scribit': dicitur latine uenenū. Vnde Cauis iurisconsultus ad legē .xii. tabularū inquit Qui uenenū dicit: aut iniicere debet: utrum malū an bonum. Nam & medicamēta uenena sunt: qa eo nomine omne continet': quod adhibitū naturam ei⁹ cui adhibetum esset mutat. Cum id quod nos uenenū appellamus: græci φαρμακον dicunt. Apud illos quoq; tam medicamēta: q̄ quæ nocent: hoc nomine continentur. Vnde adiectione alteri⁹ nominis distinctio fit. Admonet summus apud eos poetarum Homerus sic dicens.

P haros cū unico .r. scribit': fuit olim pua ægypti insula contra nili hostia: sic cognominata (ut Antidides scriptor græcus attestat') ab nauclero Menelaum id nomē erat: q ibidem ab aspide interēptus: & sepultus fuit. Et (ut homerico carmine pditum est) ab eisdem ortu cursu dei obducebat'. At tpe Pompeii eodē teste Alexandriæ (quæ illi appolita steet) ponte cōiungit' dicente etiā Lucano in .x. Pharon insula quondam
In medio fluctu illa manu: sub tempore uana
Proteos at nūc est pellæis proxima tauris. In hac teste Curtio Magnus Alexander nouam urbē cōdere statuit sed cū magnæ sedis capax nō esset ex illius oppositu condidit alexandriā. Sane in eadē insula teste Plinio l. xxxvi. naturalis histo. Ptoralis maxima turris fuit: quam Ptolemæus Philadelpho rege cōstructa quæ inter spectacula mundi cōnumerat': qa super octoginta cubitis locata fuit. Alii uero ab Alexādro

eonſtructam eam dicunt. eadem palmis abundare: ut oſtendit Ouidius in li. ii. de ſine timlor dicens ad Ilim:
Quæ colos & memphi palmifera amnis pharon.

P haſis cū unico. s. & a. latino ſcribit' eſt colchorum pgrandis fluuius: de quo Lucanus in. iii. Colchorum qui rura ſecat diuiſſima phaſis. Per hūc argonautæ cū Iaſone intrauerūt ad colchos: dicente Ouidio iuxta initium libri. vii. ubi fabulam late ꝓſequit'. Multaq; ꝓpeſſi claro ſub iaſone tandem contigerāt rapidas limoſi phaſidos undas. Vnde & ipſa Medea phaſias a poetis nōnunq; dicitur. Ouidius in. iii. de arte:
Phaſias æſonidem eripere tenuiſſet ulyxem.

P harriæus penultima cū. æ. diphthongo ſcribitur: nomen eſt appellatiuū cuiuſdam ſectæ indæorumq; præ ceteris religioſiores uidebantur.

P heræa prima cū. e. abſq; diphthongo ſcribit' fuit teſte Homero in. ix. iliados: ciuitas in argo: ꝓpinquaq; pylo: & ſub dominio Agamēnonis. Et (ut qdā expoſitores aſſerunt) ſic quoq; a flumine p eā decurrēte cognōita.

P herecydes abſq; aliqua diphthongo & cū. y. græco ſcribit': fuit ſyrus Baſis filius & philoſophus ſuo tēpore egregius. fuitq; Pittaci auditor. Et (ut Theopomp⁹ tradit) prim⁹ q de dis & natura apud græcos ſcripſit primuſq; teſte Cicerone in li. tuſculanarū animos hoīum ſempiternos eſſe aſſeruit. Quin & teſte Laertio multa etiam prædixit: quæ mirabilia uidebant'. Nam cū uideret ex litore currentē nauem plenis uelis: eā mergendam prædixit: quod ante illius oculos factum eſt. Aquā ex puteo cū biberet poſt diem tertiū futuru; terræmotū prædicauit: atq; ita factum ē. Conſuluit Periale hoſpitū ut meſana cū tota familia diſcederet: qđ ille neglexit. Sed urbe deinde ab hoſtibus captaſſe & ſua perdidit. Quin & plura alia de illo ferunt' quæ apud eundē auctorem (q uoluerit) legere pōt. Idem teſte Plinio in. xii. naturalis hiſto. ꝓſam orationem prim⁹ cōdidit tpe Cyri regis. Eundēq; dicit ſpiraſſe copia ſerpentū ex corpore eius erumpente. floruit regnāte Tullio Hoſtilio & fuit præceptor Pythagore.

P heremon abſq; diphthongo ſcribitur: fuit teſte Homero i. x. odyſſeæ filius Aeoli ex Lepatra uxore.

P heretrū cū. ph. aſpirato & t. exili ſcribit'. Nam teſte Seruio ſuper. xi. æneī. græcū uocabulum ē: qua latine dicitur capulus ab eo ꝙ corpus capiat. Vnde ait Plautus: Capularis ſenex. i. uincinus capulo. Quid ꝙ fero in hoc themate græcū ē: quod ſi tpa uniformiter ꝓduceret cum. ph. ſcribēdum eſſet. Sed hic quoq; præualet cōſuetudo niſi ab eo deriuata cū aliis dictionibus græcos cōponant' ut cenophoros: Chriſtophoros & ſimilia. Quid quod etiā famauit in prioribus libris uidimus græcū dicit' ē cū. ph. a nōnullis ſcribit' ac latie rumorem dici affirmant. Vt Cicero philippicis: improbiſſimis inquit rumoribus diſſipari. & non longe poſt hoc triduo uel quatriduo triſtis a mutina fama manauit. Nam ſignificat' his duob⁹ nominibus ſermo qdā in populo ſine certo auctore de re aliqua recenti: ſiue bona: ſiue mala. frequēter tamen & pro opinīōe quadam inueterata accipit': ut fama eſt athenas nō plus uiguiſſe milib⁹ annorum fuiſſe cōditas. Accipit' etiam pro laude & celebritate hōis: ut fama Camilli: fama Scipionis: fama mea: fama mea. pro quo nō recte dixeris rumor. Sed latinum eſſe: & potius per. f. q̄ per. ph. ſcribi debere Priſcianus in primo cum de. f. littera pertractat oſtendere uidetur.

P hiala cū. a. latino ſcribit' nec uitrea uaſa deſignat: aut ab hyalos: quod ē uitrū derivat': ſed teſte Iulio Polluce de uocabulis rerū ad cōmodum imperatorē: uaſa quæq; deſignat. uani aut aquæ capacia: q̄bus in mēſa utimur. Iuue. idem ſentire uidet' in ſatyra: Si te ꝓpoſiti cum ait: Byrrho tenet phialas: tibi non cōmittit' aurum. hoc ē tenet uaſa aurea quæ tibi non cōmittūtur.

P hiatus cū. i. latino utrobiq; ſcribit' apud græcos uero eſt in prima. ei. diphthōgus: quæ a noſtris (ut ſæpe uidimus) in. i. ꝓductam commutatur: fuit ſtatuarius clariſſimus: & teſte Quintilia. in. xii. de inſtitutōne oratoria: diis q̄ hōibus effingendis melior artifex credit⁹. In eboꝛe uero longe citra æmulū: uel ſi nihilominꝰ Minerua athenis: aut olympiū in elide Ioue feciſſet. Cui⁹ pulchritudo adiecciſſe aliquid etiā religioni uidet' adeo macellas operis deum æquauit. Quare inquit Plinius in. xxxvi. naturalis hiſto. Phidiam clariſſimū eſſe p oēs gentes: quæ dei Iouis olympii famā intelligūt: nemo dubitat. Sed ut merito laudari ſcit etiā q opera eius nō uiderūt: perferimus argumēta pua & ingenii tantū. Neq; ad hoc Iouis olympii pulchritudine utemur: nō Mineruæ athenis ſuæ amplitudine: cū ſit ea cubitorū uiginti ſex. Ebore hæc & auro cōſtat. Sed in ſcuto eius: in quo amazonum prælio celauit: ambitu parmæ eiuſdē cōcauo pte: & gigantū dimicationem. In ſoleis uero laphitharū & centaurorū adeo noīa artis illi fuere. In baſi aūt (quod celatū eſt) dii ſunt triginta numero: noſcentes inſtorīā mirabili & præcipuo precio. Miramur & ſerpentem: & ſub ipſa cuſpide æream ſphingem. hæc ille. Sed ut ait Cicero in primo tuſculanarū: cum deſcribere nō liceret: ſui oris ſimilē ſpeciem adeo artifex ſe induſit in clypeo: ꝙ ea conuulſa tota operis colligatio foluereť. Et (ut de fiducia ſui Valer⁹ Maxim⁹ retulit) pfecto ſimulachro Iouis olympici: quo nullū præſtantius: aut ămirabilius hoīum manus fecerant: interrogat⁹ ab amicis: quonā mētem ſuam dirigens: uultum Iouis ꝓpemodū ex ipſo cælo petitum eboris liniamētis amplexus eſſet Homeri uerſibus quaſi magiſtro ſe uſus: fuiſſe reſpōdit. Et Plinius in. vii. naturalis hiſto. Phidiæ Iuppiter olympius: quotidie artificii excellētia teſtimoniū perhibet. Et li. xxxvi. retulit Venerē illius eſſe romæ in Octauiæ operibus eximiæ pulchritudinis. Et libro xxxiii. dixit illum floruiſſe olympiade tertia & octuageſima circiter trecentēſimo noſtræ urbis anno. Nec

solum ex ebore(ut in eodē libro idem auctor ostendit)sed ex ære signa fecit. Fuereq; eodem tpe eius æmuli Calchamenes: Critias Bestotes: Aeglas. Et deinde olympiade octuagesimasepta Hagelladas: Gallon: Polydet⁹: Gorgias: Lacō: Miron: Pythagoras: Scopas: Peli⁹. ex his Polydet⁹ discipulos hūt Argiū: Asopodoru: Alexī: Arrhidē: Phœniconē: Ononē: Antenodorum: Demeam: Clitoriū: Miron. Nonagesimaquinta olympiade floruere Naucides: Dinon: Patroclus. Centesimasecūda Polycles: Cephisodotus: Lemares. Hippoteodorus. Centesima.iii. Praxiteles: & Euphranor. Centesima.vii. Etioter: Hymachus. Centesima.xiii. Lysippus fuit: cū & Alexander magnus. Item Lysias: Tosius: & frater eius Thones: Euphronides: Sostrat⁹: Ioniq; teste Plinio nullo doctore nobilis fuit, ipse discipulum habuit Zeuxiadem. Centesimaundecima Eutychides Eutycrates: Chepis: Stereotus: Timarchus: Pyrromaches. Cessauit deinde ars teste eodem Plinio. Ac rursus olympiade centesima quinquagesimasexta reuixit. Habuitq; artifices longe infra prædictos, plures.

P hyleus cum.y. græco & unico.l. scribitur: fuit teste Homero in.xii. iliados: unus ex duobus græciæ qui ad troiam nauigarunt.

P hilos cū.s. latino & unico.l. scribit⁹ dicitur latine amicus: unde philocalus bonus amicus: & philocharis cū ch. aspirato in penultima clarus & gratiosus amicus. Et philotimus pretiosus amicus. Nam cōponit⁹ ex philos & τιμὴ quasi ē honor: ac χάρις quæ ē gratia: & Τιμὴ quod ē pretium. Plinius in.vii. naturalis hiſto. Publius inquit Catienus philotimus patronum adeo dilexit ut hæres omnibus bonis inſtitutus: in rogum eius se iaceret.

P hilolaus eum.i. latino & absq; duplicatione ipsi⁹. l. scribit⁹ fuit crotoniata philosophus pythagoricus. Hic opinatus est oia harmonia ac necessitate cōpleri: terrāq; moueri secūdum primū circulū. Moritᵛ fuisse dē⁹ de molitiōe tyrannidis. Ab huius cōsanguineis emit Hermippus Platonē profectuq; in siciliam emisse pythagoricos libros argenti minis alexidimis sexaginta: atq; inde transsumpsisse Timæum: de quo in dictione Plato uidebimus.

P hilomena cū.s. latino & unico.l. scribitur & interpretat⁹ φιλούμενα ideſt amans uel amata malaquæ poma sūt seu omes. fuit Pandionis athenæ regis filia: & soror Prognes uxoris Terei regis trhracū: quo eum cōduceretur ad Prognem uisendā stuprata: ac deinde tantū scelus acclamās lingua priuata fuit. Quod cum soror Progne posmodū cognouisset: Itym filium comedendū patri appposuit. Atq; deinde oēs in auem cōuersæ sunt: ut in.vi. metamorphoſi. Ouidius eloquētissime enarrauit. Quā omne tragœdiā miro stilo & par antiquis Gregorius Corrarius uenetus diuino quodā ingenio nostra ætate: dū adolesceret ulus esset peraduauit imitatus Thyestem Senecæ: quo in nulla re minor comperitur.

P hylorum cū.s. latino utrobiq; &.r. exili scribitur: nomē est fœminæ: more græco p diminutionē amatoriæ adulationis gratiam. Et a philos: q est amor deductum.

P hilosophia cū.s. latino & unico.l. scribit⁹ & latine dici pōt amor sapientiæ. Nā philos amor: & sophia sapiētia dicitur. Et apud perſas primū claruisse: ac eorum sapiētes magos fuisse dixerūt. Apud babylonios uero: & assyrios deinde floruisse chaldeos. Apud indos aūt gymnosophistas: quos p sapientib⁹ habuerūt. Nam ut clearchus solensis affirmat: a magis gymnosophistæ profluxerunt. Ex his: ut aiunt: ad ægyptios philosophia manauit. Cuius rei antistites: sacerdotes ac prophetas appellāt. Nā teste Aristotele li.s. de philosophia ægyptiis antiquiores sunt magi. Inde apud celtas: seu gallos dryidæ sapientes fuere: de quibus in dictione dryidæ uidimus. Sed magorum principem Zoroastren perſen fuisse memoriæ pditum é. hūc Deon ex interpretatione sui nominis astrorū assert fuisse cultorē. Ab hoc usq; ad excidium troiæ Hermodorus platonicus i li. disciplinarū ānos quinquemilia computat. Aegyptius uero nili filius Vulcanusq; philosophiæ principia apposuisse dicunt: a quo usq; ad Alexandrū macedonē regē annos fluxisse asserūt octomiliaocthingentosseptuagintaseptē. Fuisse etiam apud phœnicas Ochū sapientem uolūt. Apud thracas Zamolxi & Orpheum. Apud libycos Atlantē. Apud græcos uero Musæum & Linū primos fuisse dicūt. Post quos Homerū aduenisse & Hesiodū ferūt. Nūq; etiā poetas sophorū uocabulo exornabant. Hos septē græciæ sapientes nō paruo temporis interuallo secuti sunt: quoq; hæc sunt nomina Thales: Solon: Periander: Cleobolus: Chilon: Bias: Pittac⁹: ideq; bus in suis dictionib⁹ explicauimus: explicabimusq;. Sane his ænumerant qdam Anacharsim scythā Myſonem chenenm Pherecydē syrum: & Epimenidem cretēsem. Alii & Pysistratum tyrīnum. Post hos Pythagoras primus non se sophon: sed philosophon appellauit. Nam cum Leontē sicyoniorū tyrannum: siue philasiorum teste Heraclide in olympicos alloqueret⁹: & diceret se non sapiētem: unum solus deus sapiens esset. Interrogatus quonam cognomine uocaret⁹. Respondit se philosophum esse: hoc est sapientiæ amatorem: quē reliqui omnes secuti sunt. Itaq; duo philosophiæ principia pfluxere. unum quod ab Anaximandro ionicū est appellatum: eo q Thales fuerit milesius ex ionia: & hic quoq; Anaximandrum inſtituit. Quod uero ex Pythagora italicū é dictum: eo q⁹ auctor Pythagoras fuit plurimū in Italia philosophat⁹ est. Ex desinente philosophia in Clytomachum: Chrysippum: & Theophrastum. Italica uero in Epicurum. Itaq; Thalete uno ex septē sapientibus successit Anaximander philosophus. Anaximenes. huic Anaxagoras. huic Archelaus. huic Socrates: q primus ethicam inuexit. huic Plato: q academiaq; inſtituit. huic Speusippus & Xenocrates. Ei Polemo. huic Crantor: & Crates. Cui Arcesilaus: q mediam reduxit academiam.

huic Lacides: q nouam inuenit. huic Carneades. huic Clythomachus. atq; in hunc modū in Clythomachū
desiit. At & in Chrysippū sic quoq; desiit. Nā & Socrati etiā successit Antisthenes. huic Diogenes cynicus.
huic Crates thebanꝰ. huic Zeno. huic Cleantes. huic Chrysippꝰ. In Theophrastum uero per hūc modū de-
fluit. Platoni successit Aristoteles: q peripateticā statuit. huic Theophrastus. Et in hūc modū tomica philoso-
phia in Theophrastū desiit. Italicæ autē hæc fuit series: Pherecydi successit Pythagoras. huic Thelāges fi-
lius. huic Xenophanes. huic Parmenides. huic Zeno Heleates. huic Leutippꝰ. huic Democritus. huic q̄ plu-
rimi. Sed inter reliquos Naufiphanes Naxy desip celebrant'. His suo ordine successit Epicurus. & sic Italica
philosophia in Epicurum desiit. Sane ex his quos retulimus: & eos audiuitꝰ nōnulli a cuiusq; fuit ap
pellati: ut helienses megalēses. q dam a loco: ut academici: stoici. ab euentu: ut peripatetici: ab effectibus:
ut eudæmoniaci. ab elationis fastu: ut q se philalethes. i. ueritatis studiosos: siue electicos: aut analogiticos
nocauerūt. a natura rerum: ut physici. a præceptoribus: ut socratici. Platonici. Aristotelici. epicurei. a moribus
ut arthici. a differendo dialectici. Veteris academiæ institutor & princeps fuit Plato. mediæ Arcesilas. nouæ
Lacydes. peripateticæ Aristoteles flagyrites. stoicæ Zeno citticus. epicureæ Epicurus. Cyrenaicæ Aristippus
cyrenæus. heliacæ Phædon helienſis. megaricæ Euclides. cynicæ Antisthenes athenienſis. eretriacæ Menedē-
mus eretrienſis. Philosophia igit' seū amor sit sapientiæ: & sapientia ipsa doctrinas oēs cōplectat': cōstat phi
losophiam cōuenientissime ad oēm disciplinarū amorē ptendi. Ita ut si quē pfectū philosophum esse dica-
mus: eundē & in cibus doctrinis excellere nobis quoq; fatēdum sit. Quin & eundē illū oratorem dici posse
quē & Cicero & Quintilianꝰ in libris suis cupiūt: exoptātq;. Sed cū eiusmodi excellētiaq; ac pfectionē nullos
adhuc adeptus fuisse nouerimꝰ: & plerosq; legerimus: q bus dā philosophiæ partibꝰ: & illiꝰ pfectione fuisse
cōtentos. Id actū esset philosophus & orator mutuo se differrent: neq; ille quæ ad uerū philosophum:
nec hic quæ ad uerū oratorē spectant: consequi ualuerūt. Quæ etsi utiq; haberent in nullo gressus a se inui
cem distarent. nisi & ea oia Aristotelis magis: q̄ alteri horum affuisse dicantꝰ: Theophrastiq; eiꝰ auditoris q
oēm eruditi fere doctrinā mira eloquētia pfecerit. Cui etiā cū Tyrranio nomē esset. Aristoteles ipse teste
Boetio & Laertio ob diuinā illius eloquentiā Theophrastū uocitauerit: in sua dictione uidelicetꝰ. Qui ta-
men ait Gellius in. viii. noctiū atticarū: retulit' cum cibus suæ ætatis facūdissimus esset: uerba parua ad po
pulum athenienſem facturus: deterrebat' uereq̄dita filiæ. Itaq; & qui dicerent: & q̄ saperent se diuidētes: &
ptes quiq; suas: p facultate capientes: seipsos etiā nominibꝰ distinxerūt: ut hic philosophus: ille orator diceret'
Vndē ait Cicero in prœmio de officiis. Eqdē Platonē existimo si genus forense tractare uoluisset: grauissime
& copiosissime potuisse dicere. & Demosthenē si illa quæ a Platone didicerat tenuisset & pronūciare uolu-
isset: ornate splendideq; facere potuisse. Eodē mō de Aristotele & Isocrate iudicem quoq; uereq; suo studio
delectatus cōtēdit alterū. Sed ipsa philosophia: seu mauis sapientia: in quinq; ptes principaliter separat' in
physicā: Metaphysicā: arthicā: mathematicā: & logicā. Physica ea dicit' quæ de mūdi huiꝰ corporalis: ac mo-
bilis natura: & his quæ in eo sunt corporalibꝰ partibus: suisq; rōnibꝰ differit: & inquirit: quam soli usque ad
Archelaū Socratis præceptorē philosophi ues pfecuti sūt. Post hos uero Socratē & Platonē Aristoteles plu
ribus libris exqrens. exactissime pertractauit. Metaphysica uero illa dicit' quæ supra mutabilē naturā se eri
gens: incorporalia quæq; & seipiterna cœtus rōnibus pferat'. Sed hoc quoq; cum duplici uia fieri posse
contingat: duplicē ex ea ci methaphysicā efficit. Nam uel ex ipsius naturæ principiis incedit: & sic quoq; Ari-
stotelis est metaphysica. Theophrasti q̄s: & p magna parte Platonis. Vel ex his: q̄ gredit' minus: quæ supra na
turam degūt: & nobis ex diuina reuelatione prorsus inclaruerūt: & sic quoq; christianorum ē altissima me-
taphysica: quā theologiam appellamus: & quæ ex fidei articulis diuinitꝰ reuelatis pgredit': & argumentat'
qui sane ex auctoribus antiquis solus Plato aliquātisp degustauit. Aethica aūt ea est: quæ definitionē hu-
manæ uitæ finisq; rōnibꝰ differit: & pertractat. Sed hoc tripertito apud illos fieri contingit. Quoniā uel institu-
tionem explicat hōis: ut ātal est rōnis capax. Vel ut paterfami. uel ut ciuis. Et primam horū ptem Socrates
pulcherrimis disputationibꝰ incohauit. Quā post illū & Platonem Aristoteles in decem uoluminibus: quæ
arthica nominant': absolutissime pertractauit. Quin & in illiꝰ apprehensione finis academici quoq; plurimum
insudārūt: stoiciq; & cyrenaici philosophiæ heliaci: megariciq; & cynici: & eretrici. Apud nostros uero
ex antiquioribꝰ q dem Cicero & Seneca. ex modernioribꝰ uero nōnulli celebres clarissimiq; christiani fue-
runt: qui rem oēm manifestissime enuclearūt. Secūdam uero ptem: quæ institutū apud se hoiem accipit: &
familiam insuper regere: ac disponere docet Xenophon ipse i œconomicis: & post illū Aristoteles: & Theo-
phrastus expleuerunt. Tradidit Xenophontis œconomicā Cicero: quam perdidimus. Tertiam aūt partem:
quā ciuilē nocant & in administration ē reipublicæ uersat' Plato ipse decē clarissimis uoluminibꝰ absoluit.
Aristoteles octo. & in eiusdē Ciceronis sex de repub. libris editis explicauit. Comprehendit' & tertia hac pars itra
se sanctas leges & ciuilia iura: quæ in administratione reipublicæ sunt necessaria. Quas Plato in decem uo-
luminibus: Cicero quatuor: licet modo diuerso: collegerūt. Mathematica uero: quæ & disciplinæ a nobis
dici pōt. Quadrifariā diuidit' arithmeticam: musicā: geometriam: & astronomiam. Arithmetica: quæ & nu
merabilis dici pōt: ea de numeris & eoꝝ qualitatibus tractat: a pythagoricis plurimū celebrata fuit. & a Boe-
tio nostro pulcherrime in artem redacta est. Musica uocū pportiones generaq; & qualitates explicat. Quā

Pythagoram inuenisse: & Aristarchum absoluisse dicunt. Apud nostros uero Boetius & Augustinus aliiq; nonnulli tractauerũt. Geometria mensuras rerum in longum latum & profundum edocet. Cuius Euclides principatus fuit. hæc sub se perspectiuam continet: & geographiam: & illa quidem radiorum reflexiones: ac qualitates iquirit. hæc uero terram pingit: ac urbium differias: & loca quæq; mensurat: ut Ptolomæus tempore Traiani & Antonini principum romanorũ: & ante illum Strabo magnis & pulcherrimis uoluminib⁹ indiderunt. Apud nostros Plinius in .ii. naturalis historiæ. Solinus in collectaneis: & Pomponius: aliiq; nonnulli absolutissime tradiderunt. Astrologia (ut eius nomen designat) astrorum cursus: & recursus eorũq; cõiunctiones & distantias certis rationibus indicat. In qua & perse quoq; & ægyptii precipue floruerũt. Immo teste Laertio asserunt ægyptii primos se fuisse astrologiæ inuentores: arithmeticæq; & geometriæ. Id idem Aristotelis in .primo methaphysicæ confirmantis hac ratione Ptolomæus efficiunt. Et apud nostros celebrem quidam uiri & moderni ut Andalo genensis: Christophorus: & alii nonnulli dauerunt. Logica aũt quæ & sermocinatiua interpretat⁹ in grãmaticam diuidit: poeticam: dialecticam: rhetoricam: & historicã. Nam & hæ res amplores sunt: & uniuersaliores disciplinæ: & uniuersalioꝛa sermocinant⁹: ac ad cæteras extendi ualẽt. Grãmatica quidem recte quoq; & secũdum approbatorũ cõsuetudinem in qualibet disciplina cõstruat: & loquatur. Poetica uero ut ex omni doctrina accepies: effingendorũ fabulando doceat & delectet. Dialecti ca aũt ut cõcisa & pressa disputatione uerũ & falsum undecũq; eliceat. Rhetorica ut apta & ampla oratiõe ex qualibet disciplina p rge assumẽs apte dicat: suadeatq; uel dissuadeat. Historica aũt ut gesta regũ & gentium: actẽporum: & rerum omnium dispositiones & qualitates fideliter & cõmode explicet. Quarũ oim auctoꝛes nouissimi nobis sunt: & quotidie i manib⁹ uersant⁹. Nũ quæ de grãmatica uobis cõperimus: in prio horũ cõmẽtariorum li. explicauimus. Poetici uero in primis Museus Linus & Orpheus inceptarunt.

P hiloctetes cum à latino & .c. atq; .t. exilib⁹ scribitur: fuit teste Seruio super .iii. æneï. Paantis filius: Herculis comes: quem ipse Hercules cum hoiem in oetha monte deponeret: petiit ne alicui corporis sui reliquias ederet: p qua re eum iurare compulit. Eisq; p munere sagittas dedit hydræ felle intinctas. unde apud Senecã in Hercule oethæo sic ad illum Hercules inquit: Accipe hæc fatę
Pœante donat⁹ munus alcidæ capes:
Nec fallet unq; dexteram hic arcus tuam:
Liberare tela didicit: & certam dare
Fugam sagittis. ipsa non fallunt iter
Emissa nervo tela. Et Lucanus in .vi. Precioq; nephãdæ Lampados hercules foreis melibœa pharetris. Post hæc aũt in troiani belli expeditione responsum fuit a delphico oraculo: Sagittis Herculis ad troiæ expeditionem opus esse. Inuent⁹ iraq; Philoctetes: cum ab eo Hercules quæreret: & primo se scire negaret: tandeq; mortuũ illũ esse cõfessus est. Deinde cum acriter ad indicidium cogeret⁹: ne uerbis peieraret pede locũ percussit. Sed cum ab alijs græcorum ducib⁹ ipse etiã duceret⁹ ad bellum: qa solus ipse eiusmodi sagittas uti poterat: unus sagitta casu ille pes uulneratus est: quo Herculis tumulum indicauerat. Cuius insanabilis uulneris cã: pontorem græci cũ ferre nõ possent: & tamen p oraculi necessitate diu duct⁹ fuisset: consilio ac calliditate Ulyxis apud lẽnum relict⁹. Quare Aiax ad Ulyxi exprobãs inqt apud Ouidiũ i .xiii. metamorpho.
Non te pœanna proles
Expostum lemnos nostro cum crimine haberet:
Qui nunc (ut memorant) filiæ stribus abditus antris:
Saxa mouens gemitu mala lacrtiadæq; precaris:
Et nunc ille eadem nobis iuratus in arma:
Heu parsima diorum: quo successore sagittæ:
Herculis utuntur fractus morbo⁹ fameq;:
Venaturq; aliturq; ambustus: uolucresq; petendo
Debita troianis exercet spicula fatis. Tandem cum græci illum priusquã sanitati restitutum audirent: p eundem Ulyxem placatus ad troiam deductus est ipso Ulyxe apud eundem Ouidium dicente:
Nec me fuisse negabo:
Vt se subtraheret belliq; uiæq; labori
Tentaretq; pudeo requiæ lenire dolorem:
Paruit & uenit. Et subdit dextraq; ad Aiacem:
Quem quoniam uates delenda ad pergama poscunt:
Ne mandate mihi melius telamonius ibit:
Eloquioq; uirum morbis iraq; furentem:
Mollierant aliquo pdurat calliditas alto. hic tandẽ post troiæ euersionẽ fœdatus oracula (ut nõnulli asserunt calabryã uenit) ubi petilam & turenũ cõdidit ciuitates: atq; in turina deide sepult⁹ fuit. Alii uero nõ sanatũ illum ad troiam deductum dicunt: sed eodẽ uulnere etiam post euersionem troiæ laborantes; hoerore uulneris ad patriam redire abnegans calabryam uenit: ubi paruã ædificauit petiliam.

P hiltra cum.i.latino & .r.exili ſcribit̃:dici poſſunt amatoria: genus eſt ueneni amorem ingerentis: & ut plu/
rimũ inſaniam:ut Iuue.in ſatyra Credo pudicicianu Hic theſſala uendit Philtra:quib⁹ ualeat mentem ne/
xare mariti.Et Ouidius in.ii.de arte amandi:
Philtra nocent animis imoq; furoris habent.
P hillyra prima cum.i.latino & penultima cum.y.græco: atq; diplicato.l.ſcribitur: fuit nympha Oceani &
Tethyos filia.Ex qua Saturnus in equũ uerſus(ut dicunt poetæ)Chironẽ progenuit.Et ab illa Chiron phil
lyrides eſt nominatus Virgilius in.iii.georgicorum:
Phillyrides chiron amythaoniuſque melampus.
P hinaus cũ.i.latino & .a.abſq; diphthongo ſcribit̃:fuit teſte Ouidio in.vi.metamorpho.rex arcadiæ:q ſug/
geſtione Harpalacis cõiugis ꝓprios filios occæcauit.In cui⁹ undictam: & illũ dii oculis priuauerũt:atq; illi
harpyias aues rapaciſſimas: & fœdiſſimas ſuperinduxerũt: quæ nedũ oia ex eius mẽſa rapiebãt: ſed quæq;
uentris ꝓfluuio cõfœdabãt.Sed cũ ab illo Iaſon cũ argonautis benigniſſime reciperet:hoc mercedis illi cõ
tulit:ut cõtra harpyias Zetũ mitteret & Calaim filios Boreæ ex Orithyia cõiuge iuuenes alatos: & arcuꝫ
promptos:q illas perſequerent:& a Phineo ꝓſus depellerẽt.hi igit̃ illas fugãtes uſque i inſulas plotas per/
ſecuti ſunt.Vbi ab Iride admoniti:ne ulteri⁹ Iouis canes inſequerent:retro cõuerſi inſulis eiuſmodi ubi har
pyias reliquerũt:nomẽ ſtrophados.i.cõuerſiõis ididerũt. Quæ oia tetigit Ouidi⁹ in initio li.vii.metamor.
P yllis prima cũ.y.græco:penultia cũ.i.latino atq; duplicato.l.ſcribit̃:fuit Lycurgi thracũ regis filia:cui ado
leſcentula ſucceſſit in regno. hæc Demophoontẽ Theſei athenaꝝ regis filiũ e bello troiano redeuntẽ:atq;
ad ſe tempeſtate aduectũ uehemẽter amauit:& coniugiũ rogauit.ipſe id ꝓmittens dixit ob mortẽ Mene/
ſthei fratris uelle prius athenas ꝓficiſcires ſuas ordinaturus:mox ad eius nuptias reuerſurus.Profect⁹ itaq;
cũ tardior eſſet:Phyllis amoris impatiẽs ſe ſpretam credẽs laqueo uitã finiuit.quæ(ut ait Ouidius)cõuerſa
eſt in arboré amygdalũ ſine foliis:ſed nõ multo poſt reuerſus Demophoon:& rem cognoſcẽs plorans trun
cum arboris eſt amplexus.illa uelut ſponſi amorem ſentiẽs exhilat:& folia emiſit:quæ ab ipſa Phyllide Phyl
la græce cognominata ſunt. Vnde & nos folia diximus:quæ teſte Seruio ante petala dicebantur.
P hyllum cũ.y.græco & duplicato.l. ſcribit̃:dicitur apud nos folium. Et inde meliphyllum herba:cui⁹ folia
ſapiunt melliat in ea dictione uidimus.
P hyſis prima cũ.y.græco:ſequẽs cũ.i.latino ſcribit̃:dicitur latine natura: & inde phyſicus phyſica phyſicuꝫ
naturale. Et phyſica Ariſtotelis in plurali & neutri generis: ſubſtantiue dicunt naturalia ipſius Ariſtotelis.
P hyſionomia prima cũ.y.græco ſcribit̃:dicit ad uerbum naturæ regula. Nã teſte Gellio id uerbuꝫ ſignificat
mores naturaſq; hoium cõiectatõe ẽ̃di de oris & multi⁹ genio deq; toti⁹ corporis filo atq; habitu ſcitari.
P hython cũ.y.græco & .th.aſpirato ſcribit̃:ſerpens fuit horrendæ magnitudinis ex caleſcente terra poſt di/
luuium Deucalonis genitus:quem Phœbus interemit:ludoſq; phythea in rei memoriam nominatos inſti/
tuit.de quo late Ouidius in.i.metamorpho.pertractauit.
P hlegethon cũ.th.aſpirato ſcribit̃:dicitur a poetis inferni fluuius flãmis rapidus. Virgilius i.vi.æneidos:
Mœnia lata uidet triplici circũdata muro:
Quæ rapidus flãmis ambit torrentibus amnis:
Tartareus phlegethon torquetq; ſonantia ſaxa. Nam a φλέγω:quod eſt inflãmo derivatur.hunc poe
tæ Cocyti filium dixerunt.
P hlegyas cum.y.græco ſcribitur:fuit teſte Lactantio grãmatico ſuper primum thebaidos: Martis fili⁹ & rex
lapithitarum in theſſalia:paterque Ixionis & Coronidis.
P hlegyæ eodem modo ſcribit̃:populi ſunt theſſaliæ a Phlegya Ixionis patre cognominati. hi cum ſacrilegi
eſſent deoſq; & homines ſpernerent ab irato Neptuno immiſſo diluuio ſubmerſi ſunt: quos apud inferos
poſuit Virgilius in.vi.li.æneidos cum ait:
Infelix theſeus phlegyaſq; miſerrimus omnes:
Admonet:& magna teſtatur uoce per umbras:
Diſcite iuſtitiam moniti:& non temnere diuos.
P hlegæi penultima cũ .æ. diphthongo ſcribit̃:nomen eſt adiectiuũ deductum a phlegya. Nam & campi illi
phlegæi dicuntur teſte Plinio li.iii.naturalis hiſto.q non longe ſunt ab acheruſia palude & eunis.
P hleps cũ.ps.in fine ſcribit̃:nõnulli ob litteraꝝ uicinitatẽ apud noſtros cũ. bs.ſcribere conſueuerunt. Nam
apud noſtros dicit̃ uena. Vnde & phlebotomia deducitur.
P hlebotomia cũ.t.exili:& .i.latino ſcribitur:eſt apud nos uenæ inciſio. Nam phlebs uena dicit̃:& tomia inci
ſio:a Τομὴ:quod eſt incido deductum.
P hlegma cum.g.ante.m.in eadẽ ſyllaba ſcribitur:dicitur latine pituita.
P hlegmone eodẽ mõ ſcribit̃:dici põt a nobis tumoris φλεγμονή uerbo:q dẽ tumeo:& nõnunq; ſhpeo/
P hoca cũ.c.exili ſcribit̃:ptiſcis ẽ q alio nomine hoc ẽ a ſono mugit⁹(ut ait Pli.i.ix.naturalis hiſto.)iuiulus ma/
rin⁹ noiat̃.Et addit phocas i terra more pecudũ parere ſpirareq; ac dormire:qd̃ tetigit Virgil.i.iii.georgi.
Sternũt ſe ſomno diuerſo in litore phocæ.imo(ut dixit Plinius)nullũ aial grauiore premit̃ ſomno. Idẽ ſen-

fisse uidetur Iuuenalis: cum ait: pro re magna in .iii. satyra: Eripiunt somnum drusо uitulisq; marinis.

P hoeion cū .e. exili & .i. latino scribitur: fuit ut athenienses q̄ teste Aemilio: etsi sæpe exercitib⁹ præfuit: tamen nosq; magistrat⁹ cæpit: tamē multo eius fuit nomen integritas uitæq; rei militaris labor: quippe cū ex illa cognomine bon⁹ appellat⁹ sit. fuit eni ppetuo pauper cū dimissum⁹ ppter frequentes delatos honores: cū potuisset; potestatesq; summas quæ ei a populo dabant'. Repudianitq; cōstitissime manera magnæ pecuniæ quæ illi a rege Philippo dabant'. Ad quæ recipienda cū legati regis hortarent⁹: simulq; admonerēt: si ipse his facile careret libera tamē suis p̄sperē et; quibus difficile esset in summa paupertate tanti paternā tueri gloriā. q̄b⁹ ille Si mei similes erūt: nequaq; difficile erit. Idē hic agellus illos alet: q; me ad hanc dignitatē pduxit. Sin dissimilest sunt futuri: nolo meis ipensis illoꝝ ali augeriq; luxuriā. Idemq; cū ia ppe ad annum octogesimum prospera peruenisset fortuna: extremis temporibus magnam in odium suorum ciuium peruenit.

P hoas cū .c. exili & .s. latino scribit⁹ est teste Liuio in .ii. de bello macedonico: pua græcoꝝ regio famoso oraculo Apollinis delphici. Ni in illa ē ciuitas delphi in qua tēplum erat ditissimū Apollinis: de qua Ouidius in .i. metamorpho. inqt: Separat aonios oetæis phocis ab aruis Terra ferax. Et inde phocides finalis mō scribit⁹

P hocses cum .c. exili: sequente duplicato .e. absq; diphthongo: fuerunt teste Herodoto in .i. ionum populis & primi qui longis nauibus usi sunt.

P hœbus cū .œ. diphthongo scribit⁹: ē unū ex nōbus Apollinis: quādo illū a specie uel nitore laudabāt tradūt a φαεινῳ: quod est lumē: unde est .ω. mega cū .s. faciens diphthongū: quæ (ut in .ii. horū cōmentariorū uidim⁹) in .œ. diphthongū nostrā apud nos cōuertit⁹: unde & p sole illū accipiunt. Virgi. in .xi. aneī. Argolici clypei aut phœbeæ lampadis instar. Simulmodo & Phœbe scribit⁹ p sorore eius Diana. Ouidius in .v. fastoꝝ: Respice theſſadem flāmis absentibus arsit: Causa est quod phœbes ara sine igne fuit.

P hoenon cum .œ. diphthongo scribit⁹: lacus est arcadiæ. de quo Ouidius in .xv. metamorpho. inquit:

Est lacus arcadiæ phoenon dixere priores
Ambiguis suspectus aquis: quas nocte timentes
Nocte nocent poteſ: sine noxa luce bibuntur.

P hoenix prima cū .œ. diphthongo sequēs cū .i. latino scribit⁹: fuit (ut nōnulli asserūt) Agenoris regis filius: & frater Cadmi. Vel (ut alii etiā ferūt) Agenoris pater. A quo regio ubi regnabat phœnicia dicta fuit. Fuit & alius Phœnix Amyntoris filius: q teste Homero .i. eius. iliados: cū ligge ſsōe matris eā patris pellice rē haberet: & pater id p sentiſ: ceret: terribilia illi iprecat⁹ ē. Quare a patre diffugiens ad Peleū Achillis patrē accessit: a quo benignissime susceptus: & unice dilect⁹ ab illo multū populū & delopes sub eo domino accepit. Nutrimitq; ut pater Achillē. Fuit etiā phœnix fluuius non magnus: q teste Herodoto li. uiii. ex thermopylarum montibus fluens in asopum descēdit. Quin & ab hoc fluuio usq; in thermopylas .xv. dixit stadia cōputari. Est etiam phœnix auis de qua Ouidius in .xv. metamor. plene oia p̄secutus est.

P hoenicia cū .œ. diphthongo & .i. latino atq; .c. exili scribitur: regio ē in asia sic quoq; cognominata a Phœnice uel patre uel filio Agenoris. Est q; syriæ & finitima iudææ: terra adeo fertilis: ut dicat Plin. i. v. naturalis hist⁹. centesima fruge agricolis fœnus esse. Et a phœnicia phœnices populi uocitant'. hos duxt Iosephus ad Appionē grāmaticū: litteras græcaꝝ fuisse inuentores. Cornelius uero Tacit⁹ i. xxx. suarū historiarum libri primi inqt: ægyptii p figuras animalium sensus mētis effingebāt. Et antiquissima monumēta humanæ memoriæ saxis ipressa cernūtur: litterarūq; semet inuentores gloriāt⁹. Inde phœnices qa mari præpollebāt: græcas intulerūt. Sūtq; adepti gloriā tanq; quæ acceperāt inuenisset. Et post: Fama q̄ppe ē Cadmū classe phœnicū uectum nobis⁹ adhuc græcoꝝ populis ⁊ finisse auctorē artis. Quæ oia Lucanus tetigit: quādo dixit in .ii.

Phœnices primi (famæ si credit⁹ ausi
Mensuram nodibus uocem figuare figuris.
Nondum flumineas memphis contexere biblos
Nouerat: & saxis tantum uolucresq; feraq;
Sculpeaq; seruabāt magicas animalia linguas. s. sapiētes interpretatiōes. de q̄b⁹ i dictiōe obeliscus uidim⁹. Sane a phœnicia phœnissa deduct' cū .œ. diphthongo: & duplicato .s. quam pro Didone quæ ex phœnicia fuit: Virgilius accepere consueuit.

P hœton cū .œ. diphthongo: & .t. exili scribit⁹: fuit Solis ex Clymene nympha filius: q cū de genere suo dubitaret: & ad domū ubi Sol oritur accedere tentauit ab eo tandē obtinere: ut patris equos p diem falē regeret: quos deide ducēs tremefact⁹ habenas cū relinqueret ne Iuppiter eū deflagrasset: fulmine exāi ictū ē terrā una cōbussisset. Quæ oia latissime & eloquentissime Ouidius i fine primi & i initio secundi metamor. libro peragitauit. Sane a Phœtonte phœtontides patronymicū femininū: & honesta poetica ut dixit Priscian⁹: phœtontiades dedux'. Virgi. i Solem: Tum phœtontiadas musco circūdat amaræ Corticis. Nā in singulari patronymicum ipsum femininum est phœtonis huius phœtontidos: ut idem author affirmauit.

P holus cum unico .l. scribit⁹: fuit unus ex centauris Ixionis ex Nube filius. hic teste Seruio sup octauo æneados: Herculem suscepit hospitio: cum ad expugnandos cētauros pergeret: dicente etiā Lucano in .vi. Hospes & alcidæ magni phole. Tādē i nuptiis Pirithoi orto prælio: inter lapithas & cētauros occubuit dicente

Virgilio in secundo georgicorum: Lato domuit rhetamique pholumque.

P holoe cū unico.l.in fine cū.oe.diuisis syllabis scribit: minoris est arcadiæ: ut scribit Pomponius: filiosus ut dixit Vibius: de quo Lucan⁹ in.vii. Scilicet ipe petet pholoen: petet ignib⁹ oethen. atq; eadē persius litteratura accipit: a Virgilio i.v.p femina quadā cū ait: Cressa genus pholoe geminiq; sub ubere nati.

P hore⁹ cū.e.exili scribit: apud græcos uero dicit Phorcys: sed nos.y.græcū in.u. nostrū cōmutauimus: quod tamē nos etiā i geminuo cōseruam⁹. Nam declinat hūc phorcydos & hui⁹ phorci. facit patronymicū phorcynis huius phorcynidos. Lucan⁹ in.ix. Squalebit late phorcynidos arua meduse. fuit Thoseæ nymphæ filius: & Neptuni ut dixit Seruius. sup. v. æneī. Atq; Varronē imitatus dicentē cū rege fuisse corsicæ & sardiniæ q cū Atlante naualī prælio decertans uictū⁹: & in mari submersus: loquacitate græca marinus deuocat⁹ fuit Quod Virgilius prædicto li. tetigit cū ait: Tritoneſq; cum phorcique exercit⁹ oīs. Et habuisse scribit filias q̄tuor eximiæ pulchritudinis Scyllam Eurialē Sthenonē & Medusam ut in dictione pegasus iam uidimus.

P hormio cum.i.latino scribit: nomen est uiri ꝓprium.

P hraortes cū.r.exili scribitur: fuit teste Herodoto li. huius. i. Deiocæ filius: & rex medorū. Hic nō cōtēt⁹ modicis regnoꝝ finibus subiugauit non Cyaxares filius fuit successit. huic Astyages filius fuit: q ei similiter i regno successit.

P hrasis cum simplo.s.&.i.latino scribit: interpretatur teste Quintiliano in.x. de institutōe oratoria: eloquētiæ corpus. Et inde Theophrastus quasi diuina eloquentia prædituit.

P hrenesis cum simplo.s.&.i.latino scribit: & græcū est uerbum a φρενός deductū: quasi deturbatio sit mentis: & inde phrenetici: habetq; accētum in penultima: ut Iuue. i satyra Plurima sunt furiosē: Cū furor haud dubius cum sit manifesta phrenesis.

P hrygia prima cū.y.græco: sequēs cū.i.latino scribitur: puincia est teste Solino minoris asiæ: quæ a phrygio amne: quæ illā a caria diuidit: sic quoq; cognominata fuit. Alii uero uolunt a phrygia Cecropis filia. In hac est dardania a rege Dardano Iouis filio sic cognominata: quæ postea a Troo nepote hoc ē filio Erichthonii filii Dardani troia cognominata fuit: i qua fuit ilion: & a phrygia phryx deductū quod ē substantiū: & solū masculinū. Iuue. in satyra Credo pudicitiā: Dumnis⁹ rep̄sonsa feret phryx augur. At phrygi⁹ phrygia phrygiū adiectiuū. Ideo dixit Virgilius: O uere phrygiæ: neq; enim phryges ite per alta Dindyma.

P hrymicus prima cum.y.græco: sequens cum.i.latino: ultima cum.c.exili scribitur: fuit poeta comicus: quem sæpe Iulius Pollux nominat.

P hryxus cū.i.latino sequēte.x.cōsonante scribitur: fuit Athamātis regis thebarū ex Neipyle uxore filius frater q; Helles: q ābo mortua matre (ut scribunt Hesiodus & Pherecydes) cum nouercales insidias ferre non possent: & cōsentiēte patre auffugere cētrac sup ariete aureæ pelliculæ quē eis pater in tutamen dederat pontū transfretarēt: ea pte qua Bosphor est inter multū freti sulcassent: Helle pueilari timore exterrita: decidit i pontum: dicente Lucano i.viii. Delapsæ portitor helles. Quæ ab Neptuno ēpramū cōprahēsa & tutata ac uxor deuinctaille postea peperisse Pæona scribit. Et cū primū⁹ mare illud pontū diceret ab illa deinde hellespōtum uocitatū: dicente Lucano in.ix. Qua pelago nomē neipylas abstulit helle. At uero Phryxus insulis euadens colchos ad Oetam regem tandem peruenire ualuit. Vbi ariete quo uectus fuerat Ioui immolato: pellē aream in templo affixit: & ipse aries in cælum a Ioue tract⁹ inter sidera locat⁹ fuit. Ad quā pelliculā rapiēdam (ut scribit Iustinus in.xiii. sui epitomatis) uenit deinde Iason: ut in ea dictione uidimus.

P hthongus cum. ph.&.th. aspiratis in eadem syllaba scribitur: & est sonus uocis: unde diphthongus cū dis præpositione componitur.

P huetus cū.e.exili scribitur: & ꝓ a græco desceditꝝ quod ē φύγω: cū.ph.& nō cū.f. scribēdū censent. Nā uolatile dicit⁹ natus ape: & nun⁹ scabrone: & dici quasi phag⁹ uolūt: eo q; apū labores libēter depascat. Quod tetigisse uidet Virgilius i li. georgi. iii. cū ait: Immunisq; sedens aluina ad pabula phucus. At uero Plinius i xi. naturalis histo. inqt: Phuci sunt sine aculeo imperfectæ apes: nouissimeq; a festis & iam emeritis scobatæ serotinus fœtus & ēsi seruitia uerarū apū. Quāobrem i perant his: primosq; in opera expellūt: tardātes fame denētia puniunt. Et subdit cū mella operūt maturescere abigūt eos mulctæq; singulos aggressæ trucidāt. Est etiā phuc⁹ color qdam purpureus: q græce φύκος dicit: ubi ipm.y. græcum in.u. nostrum cōuertit. De quo Xenophon i pædia Cyri: Quidā usqt oculos: ifericores palpebras quodā phuco depigētes: ide coré gratissimū i aspectu cōtrahebāt. Quod Iuue. i. ii. satyra fensisse uidet cū ait: Pingitq; tremētes Atticīs oculos

P ius cū.i.latino &.c.exili scribitur: neq; dictio græca ēst qdā putauerūt: sed latina. Nā aius ē uncus: unguium & durissimo rostro: quo arbores cauat: & natus latet: atq; pullos educit. Cuius introitū teste Plinio lib. x. naturalis histo. figs cuneis clauderet: adhibita quadā herba a clausura uiolēter excutiunt. Quin & illum refert apud latinos maximū fuisse in augurio. Et id a Pico Saturni filio q; huic aui nomen dedit.

P icenum cum.i.latino &.c.exili scribitur: regio est Italiæ: quæ hodie ab ancona: marchia anconitana dicitur. Et picenum a pico auesq olim in eorum uexillis consedisse dicitur: cognominati putant.

P idytes prima cum.i.latino sequēs cum.y.græco: ultima cum.t.exili scribitur: fuit uir procul⁹: & ab Vlyxe (ut dixit Homer⁹ in.vi. iliados) bello troiano interēptus.

P iemdes cum.i.latino utrobiq; scribit: est nutsarum agrestē a filiabus Pieri acceptum: quas canendo uice-

runt: ut late ostendit Ouidi⁹ in .v. metamorphoseos.

P ygardus per .y. græcum apud quosdam auctores græcos scriptū: & p speeea quadā silueſtri non dissimili a damis positū cōperi: qd' Plin⁹ in .viii. naturalis histo. li. cōfirmare uidet. Sed in li. x. ostendit eodem nomine genus quoddā aquile uocatū: quæ in oppidis habitare cōsueuit: nōnunq; in campis albicie cauda. Sq de quadrupede puto Iuue. intellexisse: cū dixit in satyra Attic⁹ exime. Summe cū magno lep⁹ atq; aper atque pygardus. Num de quadrupedib⁹ loqrur: cū non dixerit: Et scythicæ uolucres.

P yga cū .y. græco scribē: huiusū est testiculorum ad quarū cum descendūt intestina fit dura aspera & tumens ob qd' hernia: idest aspera & difficilis dicitur. Vnde hernei populi ducti sunt: qui aspera incolunt Graiorū in diuus in dichone hernia.

P ygmæi cū .y. græco: penultima cū .æ. diphthongo scribitur: populi sunt teste Plinio li. vii. naturalis historiæ tenētes mōtana indæ: uicina tamē octano salubri cælo semperq; uerēte. Horū q longissimi sunt: teste Gellio in .xx. nocthū amcarum non excedūt pedes duos & quadrantē. Iuue. uero dixit: Vbi tota cohors pede nō ē altior uno. Quin & teste Solino earū mulieres quito anno pariūt: & octauo senescūt. habētq; singulare bellū contra grues: dicente Homero in initio libri: terris iliados de troianis contra græcos tendentib⁹ clamore ac clāgore sublato nō sec⁹ ac grues solent: oā lid⁹ hybernū fugientes matutino tpe cum ingenti clāgore catervarum cælo ferunt: ad oceanūq; se conferūt illaturæ dirū pygmæis ac mortiferū bellū. Quib⁹ pygmæ⁹ bellator in armis accurit. Sed aliquando impar a grue rapit: & p aera curuis unguib⁹ deportat: dicēte Iuue. in satyra. Exemplo quodcūq; malo:

Ad subitas thracum uolucres nubemq; sonoram
Pygmæus paruis currit bellator in armis.
Mox impar hosti raptusq; per aera curuis
Vnguibus a sæua fert' grue. Nasa: ut dixit Plinius: Fama est arietū aperatūq; dorsis insidentes armati sagittis ueris tpe uniuersis agmine ad mare defendere: & cruā pullos eoq; altiū cōsumere: ternis expedunōe eā mēsibus confici: aliter futuris gregibus non tellū.

P ylades cū .y. græco & unico .l. scribit': fuit Strophii phocensis filius: Agamēnonis amicissimi. Nec ipse erat filii Oresti nutror amicissime indicimus in dichone Oreste. quē etiam in infantia uersum nunq; dereliquit: dicente Ouidio in .ii. de ponto: Affuit insano iuuenis phocæus oresti. Et in eodem libro:

Non ita mixerunt strophio atq; Agamēnone nati.

P ylæmenes prima cū .y. græco: sequens cū .æ. diphthongo scribit': fuit teste Homero dux paphlagonū: ex his qui uenerūt in auxilium troianoq; atq; in bello a Menelao interfectus. Quin & nōnunq; hic idem scribē a poetis græcis Pylæmeneus.

P ylæus prima cum .y. græco: sequens cū .æ. diphthongo scribit' nomen est uiri. ppriumq; nōnunq; cum aspiratione Phylæus a græcis scribitur.

P ylartes cū .y. græco & unico .l. atq; tertii scribit' fuit teste Homero in .xx. iliados: uir troian⁹ ab Aiace bello interfectus.

P ylene cum .y. græco: & absq; aliqua diphthongo scribit' teste Homero teste .ii. iliados ciuitas arcadiæ.

P sleus cum .i. latino & unico .l. scribit': condimentum quoddam est capiens.

P ylus cū .y. græco & unico .l. scribit': fuit oppidū iuxta thessaliam uersus marinū litus a Neleo patre Nestoris cōditū dū a fratre Peleo thessalia pelleret'. Vnde & Nestor ipe dict⁹ e Pylī⁹. Ouidius in .iii. de fine tristi⁹:

Illius attactu pylius iuuenescere posset. Idem in li. primo de ponto:
(Crede mihi) pylio nestore maior ero.

P ylon similiter cū .y. græco scribit': nomē fuit ꝓprium uiri troiani & habet accentū in ultima.

P ilānus cū .i. latino: & .n. ante .n. scribit': Ioannis dict⁹ e filius: ac sterconiā deq; agrosa ilium cōperisse dicit': ob qd' Sterquilinus etiā cognominat⁹ fuit. Sed cognomē hoc fuisse Saturno Macrobi⁹ retulit. At uero hūc putāt de frumēto: & ab eo pilō denominatū: atq; ob id a pistoribus colī dicit Serui⁹ sup nonū æneī. libru. Ob quod nō grauiū urbī: Iannū magis esse cōstat. Ad hūc ferūt Danaen cū puero Perseo iram Acrisii fugientem pallore quodā delati fuisse. Qui ille genere enixus uxore dimissa: & derelicta regione apuliæ ad ruteros eum Danae demigrasse: ubi arde: urbē cōstruxit. Et ex ipa Danae Daunū suscepit: filiūq; in apulia deide regnasse: daunū illi a se cognominauit. Et hūc quoq; daunū qdā uatē fuisse patre dixerūt. Eo q de Turno loquens dicat Virgili⁹ in .x. æneī. Nascentē & patria turnū cōsistere terra: Cui Pilumnus auus: cui diua uerenda mater.

Alii uero dixerint: aliū illū fuisse Daunū: hoc é ꝓnme uiū patris Turni. Et Virgiliū nō intellexisse de auo: sed de Turni atauo: cū alibi i eodē li. in pſona Iunonis dicat. Ille tamē nostra dedisset origine nomen: Pilumnusq; illi quartus pater. & reliq. Sed nomen filii Dauni: & patris alterius daunī nusq; legisse me memini

P sidarus cum .s. latino & unico .r. scribitur: fuit teste Platone li. quarto de legibus poeta thebanus. Hic teste Quintiliano undecimo: de inuentione oratoria nouem lyricorum longe princeps fuit spiritus magnificentia: sententiis: figuris: beatissima rerum uerborūq; copia: uelut quodam eloquentiæ flumine: ꝓpter quod Horatius in quarto carminum meum merito credidit nemini imitabilē. Quas ob claritudinem uirtutis

a regibus macedoniæ fui temporis maxime dilectus fuit. & magnus Alexander cum thebas raperet: & ciues uenderet sub corona: penatib⁹ & familiæ Pindari uatis parci iussit. Cuius mors nō uulgaris cū a diuersis: tū a Valerio Maximo scribitur. Qui cū in gymnasio super gremio pueri quo unice delectabat⁹ deposito capite quieti se dedisset: nō prius fuit cognitus decessisse: q̄ a Gymnasiarcho clausdere locuꝫ uolente: ne quicq̄ excitaretur.

P indus cum. i. latino scribit⁹ mons ē in finib⁹ thessaliæ a parte occidua. Ex cui⁹ ima parte peneus fluui⁹ p̄fluit ut in sua dictione uidimus. Est etiā insignis origine lapitarum: & partu fluuii achelois.

P inarius cū. i. latino scribit⁹: & descendit a πίνω: quæ est fames: cuius prima cū. ei. diphthongo scribitur: sed apud nos relicta. e. remanet. i. p̄ducta. Virgilius in. viii. æneidos: Et domus hercules custos pinaria sacri. Nā (ut testis est Seruius) cum Herculi ab Euandro ara maxima in Italia ubi nūc est roma constituta fuisset: & de suo armēto ad sua sacrificia Hercules boues decisset: inuēti sunt duo senes Pinarius & Potitius: q̄bus qualiter se coli uellet ostendit. Scilicet ut mane & uespere ei sacrificarent. Itaq̄ perfecto matutino sacrificio: cum circa Solis occasuꝫ essent sacra repetēda: Potitij⁹ prior adoenit: Pinari⁹ postea: extis uidelicet iā redditis. Vnde iratus Hercules statuit: ut pinarioꝝ familia tantū ministra esset: epulantib⁹ potitijs: & cōplentibus sacra. Vnde teste Seruio Pinarii dicti sunt. i. famelici: cū prius alio nomine senex ille uocaret⁹. Et ab hoc pinariam domū custodem sacri Herculei dixisse Virgilium: hoc ē ministrā intellexisse uoluit: ut alio loco: Trinacriæ custos iam diuū in montibus oris: idest ministra. Et Potitius a uerbo potizo: quod ē bibo deductum. Sed (ut scribit Liuius in nono ab urbe) Cum Appio Claudio auctore: q̄ censor cognominat⁹ fuit: sacra Herculis gēs potitia in mancipia translulisset: qua tēpestate. xii. familiæ eius gentis erāt puberes: ad trigesimū intra annuꝫ cum stirpe extincti fuerunt. Et ipe Appius deū ira post aliquot ānos luminibus captus est.

P yræus prima cū. y. græco: sequens cū. æ. diphthongo a nostris scribit⁹ ab Homero uero & nonnullis poetis græcis cū additione alterius. e. in ultima syllaba ante. u. uidelicet pyræeus πυραιεύς. Fuit athenienſiū portus a pyræo pincernatorio: ut (ostendere uidet Plinius in li. iii. naturalis histo.) cognominat⁹. Et in. xxxvi. ostē dit fuisse i eo ædē Iouis seruatoris & Mineruā mirabilē ab Isidoro statuario confectaꝫ cui pauca posse cōparari dixit.

P yrachmes prima cum. y. græco: sequens cū. æ. diphthongo: ultima cum. ch. aspirato ante. m. scribit⁹: & fuit nomen uiri ꝓprium: de quo Homerus ipse meminit.

P iræus cum. i. latino: & æ. diphthongo scribit⁹: fuit nomen uiri proprium amici Telemachi: ut ostendit Homerus in. xv. odysseæ.

P yra cū. y. græco scribit⁹ strues est lignoꝝ: in qua corpora cremabant⁹: latine rogus dicta. Et nomē a pyr: qui est ignis cōtraxit. At uero Seruius sup. xi. ænei. Cum cadauer ingt ardere cœperit rogus uocat⁹: exuuiꝫ uero būstū dicit⁹. Quæ Virgilius ipse accurate in præfato. xi. obseruauit cū ait: Cōstituere pyras. Itē Subiectisque igniꝫ atris Ter circū accēsos decurrere rogos. Itē postea: Semiustaq̄ ferūt būsta. Et ut idē Seruius sup. viii. ænei. inqt: Cadauer corp⁹ ē nōdū sepultū. & sup. x. inqt: Inferiæ sunt sacra mortuoꝝ: eo q̄ inferis soluūtur.

P yramis prima cū. y. græco: ultima cū. t. latino scribit⁹: & similiter ab igne: q̄ græce dicitur πῦρ: nomē assumpsit: eo q̄ illius figura imitatur: quæ ex inferiori parte est lata: paulatim gracilescens in acuitatem definit. Et fuerunt pyramides in ægypto structuræ ex quadratis lapidib⁹ admiradæ: fastigiatæ ultra omnē excelsitatē: quæ manu fieri posset: ut dixit Solinus in collectaneis. Et regū pecuniæ: ut dixit Plinius i. xxxvi. naturalis hi storiæ: Ociosa ac stulta ostentatio: q̄ppe cuꝫ faciendi eas cū a plerisq̄ tradat⁹ ne pecuniam successoribus aut æmulis insidiantib⁹ præberēt: aut ne plebs etiā ociosa fieret: de q̄bus uidimus in dictione chemnitis: atq̄ aliis nōnullis in locis uidimus: & uidebim⁹. fuerūtq̄ & sub eis reges sepulti. Vnde & sepulchra a nobis plurimū nominātur. Lucanus libro. ix.

Non mihi pyramidum tumulis euulsus amaſis.

P yram⁹ cū. y. græco scribit⁹: fuit adolescēs mēphiticus: q̄ apud pyramides amore Thysbes amatæ seipm interemit: ut pulcherrime enarrauit Ouidius in. iiii. metamorpho. Et a pyramide pyramus nomen accepit.

P yrallis prima cum. y. græco: & ultima cum. i. latino: atq̄ cum gemino. l. uolatile est: ut refert Plinius in undecimo naturalis historiæ: quod in cypro ex æraris fornacibus maior musca in igne solum uiuens reperit⁹. & a nostris ignicola dici potest.

P yrrhus cū. y. græco: & duplicato. r. atq̄ secūdo aspirato scribit⁹: fuit Achillis fili⁹ ex Deidamia filia regis Lycomedis in scyro: cū qua in habitu uirginali degerat: sic quoq̄ dictus teste Seruio super. ii. æneidos: a colore: quo tingebatur: hoc est qa coloris erat rufi. Nam a patre uocatus fuit Neoptolemus: idest nouus miles. Vt ipe ad Priamum in secundo æneidos: Degenerem̄q̄ neoptolemum narrare memento. Fuitque rex epiri: & ab Oreste interfectus. ut uidimus in dictione Orestes. Alius similiter fuit Pyrrhus Æacidis filius: & rex epiri: qui paterno genere a priore originem traxit materno ab Hercule. Hic cum romanis bellaꝫ gessit de quo Iustinus in. xvii. & xviii. suorum epitomatum pertractauit. deinde cuꝫ argos oppidū in peloponeso oppugnaret: lapide ictus interiit. A quo pyrrhichiū metrū dictū asserunt: quo ille i suis ludis frequētissime utebatur. Et cōstat ex duabus brevibus pes ipe pyrrhichius: ut pater.

P yrrha uti superior dictio scribit: fuit uxor Deucalionis: & filia Epimethei patrui ipsius Deucalionis: quos solos superstites e seuo diluuio (quod tpe illoꝝ fuit) dicere poetæ. Et cū decreuissent aquæ uiderentq; humanum genus defecisse: & ipsi ferres essent: & ex se posse restaurari different: perrexerūt ad oraculū Themidos postulantes: quonā mō genus humanum rectō posset. Quib⁹ dicta responderit id fieri posse: si post tergā iacerent materna ossa. Deucalion uero sapiens intellexit terrā genitricem esse cunctaꝝ rerū: ossaq; illius lapides esse. Itaq; quæ post terga lapides iactabat faciez texere uteroꝝ: Et de fœminineo reparata est fœmina iactatum dixit Ouidius. i. metamor. Quod Iuuenalis lepidissime tetigit: cū ait in prima satyra:

Et quo deucalion nimbis tollentibus æquor:
Nauigio ascendit montem: forteſq; popoſcit:
Paulatimq; anima caluerunt mollia saxa:

Et maribus nudas ostendit pyrrha puellas. Nam (ut refert Eusebius de tpibus) regnante Cecrope aquarum illuuies maiorē ptem populoꝝ thessaliæ absumpsit: paucis per refugia montiū liberatis maxime in monte parnasso in cuius circuitu Deucalion tūc regno potiebat'. Et teste Iustino in secūdo suoꝝ epitomatum: Rex erat thessaliæ: q tūc ad se ranb⁹ cōfugientes fuscepeus per iuga parnasi iuga fouit & aluit: a quo ꝓpterea genus humanū reparatum ferūt. Ego uero cōperi in glosa Aristarchi sup decimū odysseæ Homeri: Deucalionem ex pyrrha uxore quattuor filios ꝓcreasse: duos mares: Amphictyona & Hellenā: & totidē fœmellas Protogeniā & Melanthiam. Et quosdā refert existimasse Hellenā ex femine Iouis fuisse: sed sibi cōpertum esse: fuisse ex semine Deucalionis. Sed an ante diluuium hos filios habuerit uel post: nec ipe declarat. Vnde Aristoteles i. ii. meteororū: sub Deucaliōe inqt fuit magna hyems & excessus ibēr: ubi nūc hēbitāt hellines q pri⁹ dicebant' græci. Ita ut ab Hellene filio Deucaliōis hellines cognoīan fuerit: ut uidim⁹ i dictōe artis.

P irata cum. i. latino & unico. r. atq; e. exili scribitur. At apud græcos in prima est. ri. diphthong⁹ ia quia unoꝝ est solam. i. pducta pronunciamus: dicūt fuisse nomē ꝓprium cuiusdā latronis: q primus mare latrocinijs infestare cœpit. Vnde & oēs similes piratæ cognominati sunt.

P yrasus cum. y. græco & unico. s. scribitur: fuit teste Homero in. xi. iliados: uir troianus: ab Aiace bello interfectus: habetq; accentum in prima apud illos.

P yreneus cū. y. græco scribit' mons est in hispania: de quoꝝ a crebris ignū fulminib⁹ cognominat⁹. Et teste Appiano (ut ex historia illius ad uerbū interpretari fuimus) a tyrrheno incipit mari: & in oceanū boreale pertendit' habetq; ex oriente: q dem pte celtas: q & olim galatas: nunc quoꝝ galli cognominant'. Ex occidentali uero iberos continet & celtiberos. Nam quæ in circuitu detinet ad iberos spectat. Nec ex maioribus est europæ montibus: nec ex minoribus.

P yreneus cū. y. græco & .e. diphthongo scribit' hic uidens teste Ouidio li. v. metamor. musas ad tēpla parnasia plumoso tpe gradientes consilitie dixit. Nec dubitate precor tecto grauis sidus & ibre: Imber erat: uestra re mea: fubiere minores Sæpe casas super: quas ex tēporis dispositōe: & uerbis persuasas in suis ædib⁹ latus excepit. Sed post pluuiā uolentibus discedere domū clausit: & uim parabat. Ille effectæ alites uiolentiam effugerunt: quas ille ꝓsequi conatus: de culmine turris se præcipitem dedit.

P yretrum cum. y. græco & .t. exili scribit': herba est medicinalis: quæ (quā ignea uirtutem habere uidetur) a pyr qui est ignis nomen extraxit.

P yrgus cū. y. græco scribitur: & apud nos turris dicit': & i plurali pyrgi: hoc ē turres. Quod teste Seruio fuit decimū urbis. castellū fuit nobilissimū eo tpe: quo eas sepe rapinā exercebāt. Nā illic (ut ait) metropolis fuit: de quo Virgilius ipe meminit cū ait: Pyrgi ueteres intēpestæq; graues ea: hoc est aliud oppidū: quæ teste Catōe ideo grauiscæ dictæ sunt: q; grauem aerem sustinebāt.

P yrgoteles cū. y. græco & .t. exili scribit' nomē ē ꝓprium: qd' a pyrgos deducit': & fuit gēmarum sculptor admirandus adeo: ut teste Plinio in. xxxvii. naturalis histo. Alexandri magni edictum fuerit: quo uetuit i gemma se ab alio sculpi: q; a Pyrgoteles non dubie clarissimo ei⁹ artis. Vnde & Carolus noster Aretinus inquit ad Cyriacum.

Parrhasium tabulis uincet: mineſq; cauandis
Pyrgoteles gemmis: mentoraq; in pateris.

P arithous cū. i. latino utrobiq; &. ch. aspirato scribit': hoc q; ut seruaret' ꝓpria græc⁹ sonus: i qua ē. ei. diphthō gus: quæ sonū nostri. i. detinet: ut supra uidim⁹ cū scripsim⁹ Purethous cū .e. uocali in prima. fuit Ixionis filius: nō ex nubes: led exebruge: fuitq; rex laphithaꝝ: q; cū ad inferos cū Theseo ad rapiēdā Proserpinā descē disset: a cerbero cane tricipiti deuorat⁹ est: ut de illo oia Seneca in tragœdia furens Herculis ꝓlixus est.

P yro cum. y. græco scribit' habetq; accentum in ultima: & fuit teste Hesiodo in theogonia nympha quædam filia Oceani & Tethyos.

P irous cū. i. latino scribit' nomen fuit heroes cuiusdam: de quo Homerus in. ii. iliados τὸν ῥόδιον ἶρουν. At cū y. græco nomen fuit unius ex equis Solis dict⁹ a pyr: quasi ardens. Ouidius in. ii. metamorpho.

Interea uolucres pyroeis ethous & æthon
Solis equi: quartusq; phlegon hinnitibus auras

Flammiferis implent: pedibusq; repagula pulsant.

P yrous cum .y. græcoonomen est equinde quo in præcedenti dictione uidimus.

P yrodes cum .y. græco scribitur: fuit teste Plinio in septimo naturalis historiæ: Cilicis filius: qui primus e silice ignem elicuit.

P yrrho cuj .y. græco & duplicato .r. atq; secundo aspirato scribitur: fuit eliden sis philosophus: & teste Diocle Plistarchi filius. Hūc Apollodorus pri⁹ fuisse pictorē dixit. Audiuitq; Anaxarchū: a quo nihil declinare uisus est: ciu fustinuisse illum dicant. Immo aiunt Pyrrhonem quādoq; furore adeo infligatum fuisse: ut sumpto ueru cū carnibus coquū in fortem usq; persequeret. Quin & in Elide disciplorū disputationib⁹ fatigatum abiecto pallio alpheū tranasse. Eratq; sophistis infestissimus. Et cum primo ualde pauper fuerit: a suis ciuibus magno deinde honore habit⁹: factus é pontifex. Vixitq; ad ānos ferme nonagita. Et illū puto de quo Cicero in li. de finibus sæpissime meminit: & Gellius in .xi. noctiū atticaq; li. capitulū speciale cōfecit

P irus cum .i. latino scribit': fuit teste Homero in .xiii. iliados Imbrasi filius: & trhacum princeps: q; ex Ereo patria ꝓfectus in adiutorium troianoꝝ: a Thoante rege ætolorum in bello occiditur.

P iper cū .i. latino scribit': sed apud græcos cum adiectione uni⁹ .i. in fine: & accentu supra .e. scribit': & ꝓferē. Est ue ait Herodianus gūma & piperi barbara sunt. At latini nostri piper huius piperis declinauerunt. Persius: Et piper & pernæ. Idem rugosumq; piper. Arbuscula est: quæ teste Plinio in .xii. naturalis histo. iunipe ris nostris est similis. Semina a iunipero distant paruulis siliquis: quales in ipis passim fabiolis uidemus. Hæ priusq; dehiscant decerptæ: tostaq; sole: faciunt quod uocatur piper lōgum: deinde paulatim dehiscentes per maturitatē ostendunt candidū piper: quod deinde tostū solibus colore rugisq; mutat'. Et addit idē auctor: In fronte caueasi solibus opposita gigni tantum eam arborem aliqui tradidere.

P isa cum .i. latino & unico .s. scribit': fuit teste Plinio in .vi. naturalis histo. arcadiæ oppidū præterfluente alpheo amne: & abūdantia legumiuis pisi. Ab hac igitur & Elide ciuitatib⁹ arcadiæ teste Seruio uenerūt qui pisas in Italia cōdidere: quias fie ex pristina ciuitate uocauerunt. Quod Virgilius tunc tetigit: cum ait Hos parere iubēt alpheæ ab origine pisæ: Vrbs hetrusca solo. Et Iustinus in .xx. epitomatum libro: Habuerunt inquit pisæ auctores græcos: & Solinus: Quis ignorat a Pelope pisas dici? Vnde & in plurali declinatur ad differentiam arcadiæ pisæ: quæ singulariter effertur: ex qua pisæus cum .æ. diphthongo i penultima. Ouidius in tertio de fine titulo:

Ah qua pene pelops pisæo concidit axe:
Dum spectat uultus hippodamia tuos.

P isistratus cū .i. latino & .t. exili utrobiq; scribitur: fuit teste Herodoto li. histo. i. Hippocratis filius: & athenarum tyrānus: ut late Iustinus de illo in .ii. suoꝝ epitomatum. Nam hic doctrina ingenio & eloquentia tanta fuitq; athenienses se ac libertatē ei sponte submitterent: quibꝰ Solon iustissim⁹ & grauissimus orator ꝓ libertate aduersum illum staret. Sed eloquētiæ Pisistrati libertas cū Solone succubuit rpe quo Seruius Tull⁹ regnabat romæ: ut scripsit Gellius li. xvii. noctium atticarum. Hic primus apud athenas bibliothecam instituit ut supra uidimus in dictione bibliothoca.

P istrix cū .i. latino utrobiq; & .x. consonāte in fine scribit'. Seruius tamē super quartum ænei. inquit: pistrix cū .x. pisce: cum .s. ꝓ nauj a nobis scribi consueuit. Virgilius: Immani corpore pistrix. Plinius in .xxvi. naturalis histo. inquit: Item tritones coruscq; & pistrices: idq; sæpius replicauit: de piscibus loquens. At ꝓ nauj terminatur in .s. Virgilius in .v. Post hos æquo discrimine pistris. Et alibi in eodem li. Velocem mnestheꝰ agit acri remige pistrin: ubi est accusatiu⁹ descendens a recto desinēte in .is. At Priscianus in primo uelle uidet' apud græcos semper in .s. terminari. Nam cū de .s. consonāte pertractat: dicit illam sæpe a nostris in .x. cōmutari: ut Aiax ꝓ αἴας pistrix pro πρίς in quo nos sequi dores ducitq; ὄφις ἐ dicunt ꝓ ormis: & é pistrix piscis.

P ythacusa cum .y. græco & .th. aspirato: atq; .c. cauli scribit': insula est in tusco mari: sinuiq; cipano sita: in cui⁹ quodam colle oppidum fuit nomine ythacusæ in plurali numero. Ouidius in .xiii. metamorphor. Aeneæ nauigationem describēs ait: Inarimē prochytēq; legit fleriliq; locatas Colle pythacusas. Hanc olim fimiaq; fœcundissimam fuisse nōnulli uolunt.

P ythagoras cum .y. græco & .th. aspirato scribit': fuit teste Apulegio in primo de magia natu samius pulchri tudinis insignis: apprime psallendi & musicæ doctus. Et licet a Polycrate tyrāno sami dilectus esset: eo tamē incipiente tenere dominiū clam fugit ab insula: amisso Velcare patre: quem comperio inter gemmarios artifices laudem magis in sculpendis gemmis: q; opes quæsisse. At uero Iustinus in .xx. suorum epitomatum Demaratum negotiatorem diuitem ille⁹ patrem uocauit. Laertius Mnesarchum ānulorum sculptorē dixit. Sunt & qui Marmachum illius patrem uocatum dicant: auum Hypasum: attauum Euphronem: abauum Cleonymum. Hunc ex pluribꝰ profugisse dicunt: & pronepotem Marmachū. Habitasse deinde sami: unde samius ipse Pythagoras dictus fuit. Sed ante apud Iesbum sub disciplina fuisse Pherecydis syri asserunt. Quo mortuo samum demigrasse & Hermodamāti iam seni se ibidem in disciplinam dedisse. Ac patriā deinde linquens cum inuenis esset: & studiosissimus ægyptum disciplinarum causa petiuit. Et tunc quoque a polycrate per epistolam Amasidi commēdatum: portasseq; tres calices argēteos: quos singulis sacerdotib⁹

dono dedit

dono dedit: & teste Antiphone in li. de his q̄ in virtute fuerunt principes omnem ægyptiorum linguā per-
didicit: a quib⁹ præterea arcana facta edoctus: transiuit in persiam: & babyloniā. Vbi siderū motus cursusque
stellarum: & oēm cæli rōnem ab astrologis edoctus: regressus est inde cretam ac spartā: atq; ab eorum sapi-
entibus mores egregios Minois ac Lycurgi leges perdidicit. Ibiq; una cum Epimenide in idem antrū descē-
dit. Vbi secūdum ea quæ in ægypto didicerat ia diu in arcano magna edoctus est. Indeq; ad olympicū cer-
tamē ascendēs cum multarū disciplinarū ibi de se maximā admirationem exhibuisset: interrogat⁹ a Leonte
philasiorū tyranno: vel (ut alii dicunt) sicyoniorū: quo nomine uocaret' icō solum deū sapientem diceret. Re
spondit se philosophū esse: hoc est sapientiæ amatorem: cum usq; ad id tēpus oēs q̄ circa rerum occultarum
speculationē uersarent': sapientes haberi uocariq; fuerint. Post quem sermonē cū in patriam rediret: & a Po
lycrate iam tyranno illam cōprimi offendisset: relicta inde discedēs crotoniā in Italiam pergit. Ibiq; leges Itali
dedit: atq; cū discipulis clarissimus est habit⁹: q̄ ferme trecentos fuisse Laertio rēpublicam oēm admirabili ordine
ut merito aristocratia: hoc est optimorū principatus diceret'. Idem prim⁹ oium teste Timæo dixit. Amicorū
oia esse cōmunia: & amicitiā esse equalitatem. Sicq; ipsi⁹ discipuli oia in medū ponentes: facultates ppias
cōmunes efficiebāt: & eo pacto fortunas inseparabiles. Ordo uero ac ratio Pythagoræ: ac deinceps familiæ
successionis eius recipiendi instituendiq; discipulos: huiusmodi fuisse traditur teste Gellio in primo noctiū
atticarū. Nam a puericia adolescētes: q̄ sese ad discendū obtulerant. ἐφυσιογνωμόνουν: id uerbum signifi
cat mores naturasque hoīum cōiectatiōe quadam de oris & uultus igemoi deque totius corporis filo atque
habitu scisitari. Eum q̄ explorat⁹ ab eo idoneus q̄ fuerat recipiebat: disciplinā statim iubebat: & tēpus cer-
tum tacere. Non oēs idem. Sed aliud ali⁹ tēpus p̄scriptum capta solertiæ. Is aūt q̄ tacebat: quæ dicebant' ab
aliis audiebat. Neque peontari si parū intellexerat: neque cōmētarii quæ audierat fas erat. Sed non minus
quisq; tacuit: q̄ biēnium. Hi p̄cepti appellabant' intra temp⁹ tacendi audiendiq; ἀκουστικοί. Ad ubertatem di-
cendi rerum oium difficillimas tacere: audire q̄ que: atque esse tam cupidū silētio eradi: ceu erat nomen
ex nouo arbitrio uerba facere: & quæque audissent scribere: & quæ ipsi opinarent' potestas erat exprimere
Hi dicebant' in eo tempore μαθηματικοί. seq; ab his artibus: quas iam discere ac meditari inceperant.
Quoniā geometriam gnomonicē musicam cæteraq; utē disciplinas alnores μαθήματα ueteres græci ap
pellabant. Ex inde his scientiæ studiis ornati ad perspicienda mundi operā & principia naturæ p̄cedebant
Ac tūc denique nominabant' φυσικοί. Et hæc de illo Fauorinū philosophum retruliste dixit Gellio teste. Au
ctide. Idem Pythagoras geometriā oēm p̄fecit. Vacauitque maxime circa arithmeticam: nec medicinā ne-
glexit. Quin & teste Aristoxeno musico primus græcis ponderā & mēsuras inuexit. Primus luciferum & he-
sperum idem esse fidit teste Parmenide dixit. Fuitque adeo admirationi oibus: ut familiares eius dicerentur
ipsum esse dei omnigenas uoces. Vnde si quis præsenna illi⁹ frui uoluisset: inde bat' sibi præclarum quidē fo
relicitatē adepturum. Nam: ut refert Aristippus cyrenaicus: dicē Pythagoras: p nom minus uera. Pythio lo-
queret'. Fuit uenustissimæ formæ adeo ut illā discipuli esse Apollinē opinarent'. Idem fertur octogesimo
ætatis suæ ano diem obisse: de cuius morte uariæ fuerunt sententiæ: quas si quis cognoscere cupit: legat La
ertium: q̄ longo decursu illas explicauit.

P itana cū .i. latino &. t. exili scribē' turbo: fuit teste Herodoto libro historiarū primo: in æolia.

P ytheas cum .y. græco &. th. aspirato scribē': fuit ppriū uiri macedonis nomen.

P ytherm⁹ cū .y. græco &. th. aspirato scribē': fuit teste Herodoto li. i. histo. uiri phocalensis nomen ppriū.

P ythius prima cū .y. græco sequente cū .th. aspirato &. i. latino scribē' ragnomē fuit Apollinis a pythone ser
pēte (quem occidit) deductum: & nōnunq; etiā a græcis utrōque cū aspiratione ipsi⁹. p. scribē' ac dicī phy
thon: & phythius: ut supra uidim⁹. Et pythia: ac phythia festaque in ipsius Apollinis honorē: ob phytho
nem interfectum primum introducta fuere. de quibus Ouidius in primo metamorphoseos.

Instituit sacros celebri certamine ludos
Phythia per domiti serpentis nomine dictos. Pythia autem Hora. in arte poetica protulit
Multa tulit fectq; puer sudauit & alsit:
Abstinuit uenere ac uino: qui pythia cantat.

P infima cū .i. latino utrobiq; &. t. exili scribē' & dicitur quasi pidissima. Nam nostri dictiōes græcas transcribē
tes. d. in. t. nōmunq; ob litterarū uicinitatē cōuerterunt: cum ipsum. d. medium sit inter. t. exile: & .th. aspiratū
ut in primo horum cōmentariorum li. monstrauim⁹: & descendit pidissima a πιδάω uerbo græco quod e fal-
lor: sit inde pitissima saltrato quædam in numerum facta dicit'. Iuue. in satyra: Atheas eximiæ
Ille fruatur mocibus obscœnis: omnesq; libidinis artes
Qui hoc de mimo pitissimate lubricat orbem.

P itho cū .i. latino &. th. aspirato scribitur: fuit teste Hesiodo in theogonia Oceani & Tethyos filia.

P ithodorus cū .i. latino &. th. aspirato scribē': nomen est compositū: quasi pithodorus: hoc est nymphæ doron
donum: & fuit teste Plinio in .xxxvi. naturalis histo. marmorarius sculptor eximius.

P itacus cū .i. latino & duplicato .t. atque .e. exili scribē': fuit mytilenæus unus ex septē græcæ sapiēb⁹. Her
rhadio patreque Ehrata fuisse Duris e auctor. Hic una cū Alcæo fratrib⁹ Melanerū lebbi tyrannum pulsauit

Et dum de agri adsillitidis possessione inter atheniēses & mitylenæos armis decerneretur imperator ipse cū Phrinone atheniensiū duce (q & pancratiastes & olympionices fuerat) singulari certamine pugnare illituit. Rete igitur clypeo tegēs Phrinonem inuoluit: atq illū interemit. Sicq patriā & agrū seruauit. Et cum itēr athenienses patriā inuestigarent: ecce fugæ ciuitatis imperū illi tradiderūt. Quod cū ille cōseruata patria decē armis tenuisset: & optimus institutis: ac ordinib⁹ constituisset: sesēm sponte a magistratu abdicauit. Et⁹ ea lex fuit in ebrios: cū peccarent duplici poena afficiendos esse. Fuit tpibus Crœsi lydorum regis: ad quē ei⁹ extat epistola: & cū plusq; septuaginta ānis uixisset: tertio āno qnquagesimæ primæ olympiadis obiit.

P ittheus cum .t. latino & duplicato .t. atq secundo asperato scribitur: fuit teste Homero in .ii. iliados: Aethræ comitis: & nouissimæ Helenæ pater.

P yxis prima cū .y. græco: sequēs cū .x. cōsonāte & .i. latino scribit': dicitur a nōnullis buxolū: mutatiōe .y. græci in .u. nostrū. Nam τὸ ξον buxum dicit'. f. lignum ex quo buxola fiunt. Iuue. in .ii. satyra: Et illis Turgida non prodest cōdita in pyxide lyde. Ouidius in primo de remedijs: Pyxidas inuenies: & rem mille colores.

P laga cum .g. consonante a nostris scribitur: a græcis uero cum .k. quæ in .c. cōuerti debuerat: sed ob litterarū affinitatē a nostris ipm .g. ē acceptū: ut simile uidem⁹ dictione Cygn⁹: & in dictiōe Aragne. dicitur q; a nostris regio. Eurip. dicit ἐκ τᾶδε γᾶς ἵππιον χερρονησίαν πλάκα στείχει: hoc ē q cherronesā regionē seruat.

P laneta cum .t. exili scribitur: dicit pōt erraticus. Nam derivat' a πλάνη: q; est error. Gellius in .xiiii. noctium atticarum: Stellas illas inquit multi erraticas: Negidius errones uocat.

P latæ cum .t. exili & .æ. diphthongo: etiam in penultima scribitur: ciuitas est boetiæ: ut ostendit Homerus in .ii. iliados: de qua Statius in .vii. libro theb. inquit: Nunnat excubijs urgiles arsillæ platæas. Eodem nomine est insula in mari libyco: quasi ex opposito ad cyrenem: ut ostendit Herodotus in .iii. historiarum libro. Vnde & platæensis deducitur.

P latanus cū .t. exili scribit': arbor est: & nobis notissima a platos: quod est latum deducta.

P lasce cum .t. & .e. exilibus atq .s. latino scribit': dici pōt a nobis fictoria uel figularia. Nam a τῷ πλάττειν: qđ est fingo deducit'. Et (ut dixit Plinius circa finē libri .vii. naturalis histo.) Ars figulina a Chorebo atheniensi cōperta fuit. At in li. xxxv. dixit Debuta dē sicyonium primū ex industria filiæ illam cōperisse: de qua pluria loquit'. Et in sequentib⁹ subdit: Tarquinij antiū a fregellis accitum eum locaret Tarquinius priscus Iouis effigiem in capitolio dedicandā fictilem fuisse eam. Et nō non mirari solere fictilis in fastigio tēpli ei⁹ quadrigas. Ab eodē factum Herculē q hodie materiæ eius nomē in urbe retinet. Hæc enim tum deoq erāt effigies luxuriatissimæ. Nec perimet nos eos: q tales deos colauere. Aurū eni & argentū ne in dijs qdem cōsiciebat'. Durant etiam nūc plurib⁹ in locis talia simulachra: fastigia qdem tēplorum: setis in urbe crebra: & nimia mira cælatura & arte: firmitateq; fanctiore auro certe inocentiore. Iuxta quæ locut⁹ ē Iuue. in satyra: Attic⁹ eximie

Argenti quod erat: solis fulgebat in armis:
Pomebant ergo tusco farrata catino:
Templorum quoq; nuptias præsentior: & uox
Nocte fere media mediamq; audita per urbem:
Litore ab occano gallis nementibus: & dijs
Officium uatis peragentibus his monuit nos.
Hanc rebus latus curam præstare solebat:
Fictilis: & nullo uiolatus iuppiter auro. Et (ut idem Plinius prosequitur) Quæq; adhuc dixim⁹ uel assiduitate fatiant figulinæ operæ: & fictilibus dolis ad uina excogitatis: ad aquas thyberis: ad balneas: ad tecta cocturilibus laterculis. Atqui Numa rex septē collegia figulos instituit. Quin & defuncti sese multi fictilib⁹ condi maluere. Hæc ipse Plinius. Et .M. Varro figulos uno in loco romæ fuisse ostendere uidet' sēū dixit: Venerem myrtheam fuisse inter figulos & myrtheā iō appellatā q locus ille prius myrthis esset feracissimus. Ex ebus colligere possumus monetē illū testaceū: q uxta portam hostiensem cōspicit' ex fractis tūc quoque figulos nasis fuisse confectū. Et apud illū artifices exercere figulinam artē nec (ut nulg⁹ nūc asserit) ex obligatione uasorū: in quibus tributum romam portabatur: quod uarium erat. Et non solum romæ: sed diuersis in locis pro romanorum opportunitatibus soluebatur.

P lato cū .t. exili scribit': fuit philosophus clarissimus: & eium nominatissim⁹ Aristone patre: & matre Perictiona. fuisse (ut alii dicūt) Petona. Athenis simul die natus: quo apud delon Apollos ut rettulit Appolodorus. Mater a Solone certissimū duxit genus: a quo Plato sextus in hūc modū fuit. Solonis frater Critiaq genuit. Critias Calestrum. Calestrus Glauconem. Glaucon Carmidē & Perictionam. Perictionia ex Aristone Platonem. At Solon & Critias ad Neleū & Neptunū genus referebāt. Similiter Aristo illius pater ad Codrū Melanthi filium refert' q a Neptuno similiter sanguinē trahere dicebat'. Habuit fratres Plato Adimantem & Glauconem: & sororem Potonā: de qua nascit' Speusippus. Litteras didicit Plato apud Dionysium grāmaticum. Exercitatus est apud Aristonē pahaestinetem: a quo Plato, p egregio corporis habitu cognominat⁹ ē: ut q teste Alexandro prius Aristocles ex aui paterni nomine diceret'. Studuit puēritiæ: poemata edidit: & tragœdias. Et cum tragicū certamē inisurus esset: ante dionysiacum theatrū audito Socrate excussit poema: dicēs

Hic Vulcane Plato tua indiget ope. Vicēnis audiuit Socratem. Illo mortuo audiuit Cratylum & Hermogenem. Annorum.xxviii. teste Hermodoro megaram se ad Euclidem contulit. hinc cyrenē pfectꝰ Theodorum audiuit. Pythagoreos Philolaum & Eurytum. Postea in ægyptū pfectꝰ pphetas sacerdotesq; audiuit ubi comitē habuit Euripidē tragicū. Regressus athenas in academia morabat. Idem teste Aristoxeno ter militauit. primo in tanagrā. secūdo in corinthum. tertio in delū. ubi multorū habuit. Ter nauigauit in siciliam. primo ut insulam uideret tyrāno existente Dionysio Hermocratis filio. Vbi Plato illi dixit: Nō id præstare tyrannum: quod sibi soli esset unlesnisi uirtute excelleret: cui Dionysius respondit: Verba tua ociosis senū sunt: Cui Plato: Et tua tyrānidem sapiunt. Dionysius iratus uoluit Platonē occidere. Sed a Dione & Aristomene oratus se continuit. Illum tamen Polydi lacedæmonio equi ad eū legatus uenerat uendendū tradidit. Polydes uero illum secū ducens in æginā uendidit. Quo tpe Carnander eum eum mortis dicebat: quod. s. capitale esset: si quis athenensis eam insulam adisset. Sed allegatum est eū philosophū esse: quare disciplinæ gratia absolutus est. Hūc Anyceris cyrenaicꝰ emit. xx. minis. remisitq; athenas ad amicos: & statim pecunia Anyceridi p amicos restituta est: alii dicunt missam a Dione illi pecuniam: eāq; uoluisse remittam. Polydem in calabria supatū: & in elice summersum fuisse. fama é Dæmone teste Faborino illi inūtiante propter Platonem talia perpeti. Hæc sciens Dionysius scripsit ad Platonē ne i se maledicta torqueret: Cui rescripsit Plato: dicēs sibi non tantū ocii superesse: ut Dionysii meminisset. Secūdo iuit in siciliā: & a iuniore Dionysio petit terram & homines: q iuxta rēpublicam ab eo constituta uiuerent. Non defuit suspicio illum Dioni & Theotæ pniadere tentasse: ut insulam tyrāno liberarēt. Quo tēpore Archytas pythagoreus missa ad Dionysium epistola: Platonem purgauit. Erepto; athenas rēmisit. Tertio siciliā accessit: Dionem recōciliaturꝰ Dionysio. Qua re non obtēta rediit in patriam. Multi cōtra Platonē uaria disserentes: quos Amarulentus teste Gellio in. iii. noctium atticarū librum maledicentissimū conscripsit: qui filos inscribit. In eo libro Platonem ipm admodum tenui pecunia familiarē fuisse: eorumq; hospitio usum: & ep impēso precio: hoc é decē milium denariū ens Philolai pythagorici libros emisse. Ex eo q Timæū nobile illum dialogū conscripsisse. Ad id pcium donasse amicū eius Dionē syracusanum quidam scripserunt. Idēq; & Hermippum scripsisse uidimus in dictione Philolaus. Aristippus etiam in libro antiquæ deliciarū ait: Platonē amore uenereo adolescentē quēdam Asteren nomine: hoc é latine Stellam adamasse: eum quo astrologiæ uacasse dicunt. Tum & modo consimili Dionē. Alii etiam Phædrum. In illosq; cē epigrāmata ab ipo composita. Quorū unum de Stella Guarinus ueronensis nostra ætate ut insignis hunc in modum transtulit:

Ardentes stellas lucens mea stella tueris:
Cælū utinā fierē te ut multo lumie cernā. Deinde ipo Stella mortuo aliud in hunc modū cōposuisse dicūt:
Stella prius superis fulgebas lucifer. at nunc
Hesperus. ah fulges manibus occidue. Quod & alii in hunc modum traduxerunt
Iam dudum sidus uiuentibus lucebas matutinum:
Nunc hesperus fulges uita functus mortuis.

Ferunt etiam illum i adolescentia amasse quēdā Alexim: p quo lepidissimos: & uenustissimæ breuitatis uersiculos edidit eo tempore: quo tragœdias faciendis præludebat: quos ab eruditissimo adolescente in latinū uersos retulit Gellius in. xix. noctium atticarum libro: & Macrobius in saturnalium. Qui quoniam iucundissimi sunt: & memoratu dignissimos etiam subdidimus:

Dum se multo fauio meum puellum suauior:
Dulcesq; florem spiritus duceret aperto
Tramite anima ægra & faucia cucurrit
Ad labia mihi rictumq; in oris puium
Et labra pueri mollia rimata
Itineri transitus: ut transiliret nititur. tum
Si moræ quid pluscule fuisset in coetu oculis
Amoris igni pereita transisset: & me
Linqueret: & mira prorsus res moueret:
Ve ad me fierem mortuus.
Ad puerum intus uiuerem.

In Dionem uero postq; uita cessit: talia græce scripsit: quæ in illius tumulo syracusis inscripta ferūtur. Et latine utrunq; traducta hæc sunt:

Lachrymas quidem hecubæ: atq; iliadibus
Mulieribus diudum genti dedere:
At tibi dion post gestas præclaras res:
Dæmones effusas sustulere spectacos.
Ecce in patria spatiosa charissimus ciuibus
O meum in te animum: qui excitasti dion.

Dicunt etiam illum amasse Agathonem mulierem speciosam. Plato & Xenophon non fuere grato inter se animo: & contentionis studio similia scripsere: ut in dictione Xenophon uidebimus. Habuitq; Plato discipulos præcipuos Speusippum athenieńsem: Xenocratē chalcedonium: Aristotelē stagyritē: Philippum opūtium: Esticam terinthiū: Dionā syracusanum: & alios plures. Et cum his fœminas duas: Lasceniam mantineam: Axiotheam phliasiam: quæ teste Dicæarcho uirili utebantur ueste.

P laxaura cum. x. consonante sequente, au. diphthongo scribitur: fuit teste Hesiodo i theogonia una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

P lectrum cum. c. & .t. exilibus scribit': dici potest latine pecten.

P leiades cum. i. latino scribit': apud græcos nero est. ei. diphthongus: quæ a nostris quādoq; diuidit': ut in. ii. horū cōmentariorū libro ostendimus. Et (ut dicunt poetæ græci) sepē fuerūt Atlantis filiæ nō ex Electra cō iuge: sed ex Pleione nymphadecente Ouidio in. v. fastorū li. His fata Pleione cū exlifero atlāte. Has (ut ipi poetæ græci ferunt) cum mater boetiā ducere uellet: Orion illis uim inferre tentauit. Sed fuga euaserunt: quas ille. xii. annos ē pſecutus. At Iuppiter pietate in puellas cōmotus illas in astra locauit: quæ in humero tauri cōspiciunt' incipiuntq; oriri tpe ueris uigesima die martii. Vnde Vergiliꝰ a latinis dicunt'. Lucētq; in calendis Iunis unica hora: & succedentibus magis: quousq; mēse septēbris & octobris duodecim perlucēt horis mense uero februario penitus abscōdunt': & a matre Pleione pleiades sunt cognominatæ.

P leione cū. i. latino scribit': & ut in superiori dictione uidimꝰ: sic in ista. ei. græca diphthōgus diuidit' nympha fuit ex qua Atlas septē pgenuit filias: quæ ab illa pleiades sunt cognominatæ: ut i superiori dictiōe uidimꝰ.

P leonasmus cū unico. n. scribit': dici pōt a nobis cumulatio siue adiectio. Virgi. Sic ore locuta ē. & li. georgi. ii. Hactenus arua: cultus: & sidera cæli. Non eni nisi ore loquitur: Nec alibi q̄ in cælo sunt sidera.

P lernæyū secūda cū. y. græco penultima cū. i. latino scribit': fluuiꝰ ē siciliæ ex opposito ad ortygiam insulā. Hunc cū Virgiliꝰ in. iii. eneidos: dixisset undosum: exponit Seruius illum uerbū ex uerbo expressisse: cum idem sit plēmyrium: quod undosum. Nā a πλημυρω: quod est exundo deducit': ob quod plēmyrium cū duplicato. m. nōnulli (ut puto) melius scripsere: cum & apud græcos ipm. m. reduplicat.

P leuron cū. eu. diphthongo & unico. r. scribit': dicit' latine costa: & ob id nōnunq; latus. Vnde pleuresis.

P leuresis eodem modo scribit': dolore est pectoris: in quo costæ locantur.

P luto cum. t. exili scribit': fuit teste Hesiodo in theogonia: una ex nymphis Oceani: & Tethyos filia: habetq; accentum in ultima: quē si in prima haberet fratrem Iouis designares.

P luto cum. t. exili scribet': habetq; accētum in prima: fuit Saturni ex Ope uxore filius: frater Iouis: sed eodeq; partu cū Glauca natus: ut in dictione Chronus uidimus. Is a nostris dicit' hic Dis & hic Ditis: eo q; πλοῦτος græce apud nostros diuitias indicat: ut ostendimus in dictione Deus. Huic sorte datum est imperium infernorum. Vnde ait Statius:

Forte sedens media regni infelicis in arce
Dux herebi: populos poscebat crimina uitæ:

Nil hoīm uisens: iratusq; cibus umbris. & reliqua: quæ pſequit' Seneca etiā in Hercule furente similia enarrans: eius aspectū terribilē explicat. Idem Proserpinā Iouis & Cereris filiā rapuit. Nā tūc quoq; ut dixit Ouidius in. v. metamorpho. Tenebrosa sede tyrānus Enerat: currusq; atros: uectus equis: Ambibat sicelæ caut' fundamina terræ. Fuitq; oli uulnerat' ab Hercule Pluto i bello quod gessit Hercules cōtra pylō patriā Nestoris. & undecī Nestoris fratres iteremit auxiliāte Plutōe Nestori. Vnde ait Seneca i Here. furētes

Hic (qui rex populis pluribus imperat)
Bello cum peteret nestoream pylon
Tecum conseruit pestiferas manus:
Telum tergemina cuspide perferens.
Effugit tenui cuspide saucius.
Et mortis dominus pertimuit mori.

P neuma cum. n. post. p. in eadem syllaba scribitur: & dicitur latine spiritus flatus: descenditq; a πνέω: quod est spiro flo unde & græce pneumon q latine pulmo dicitur.

P odalirꝰ cū unico. l. & .i. latino scribit': fuit teste Homero i. ii. iliados: filiꝰ Aesculapii & frater Machaonis: q ob solertiam medicinæ una cum fratre ex creta ad troianū bellū conuocatꝰ fuit: de quo Ouidius i. ii. de arte:

Quamuis apud danaos podalirius arte medendi:
Automedon curru: taneus amator ero.

P oderis cum unico. r. & .i. latino scribitur: dicitur latine talaris: & a τὸ δαν: idest pedibus descendit.

P oean cū. œ. diphthōgo scribit': fuit pater Philoctetis. Vnde & ipe Philoctetes Poeāt' dictꝰ ē. Ouidius. v. tristium:

Pene decem totis alsit poeantius annis:
Post ferum tumido uirus ab angue datū. Nec cū. æ. scribitur: ut nōnulli forte putauerūt credentes a τοῦ αἰω deduci: quod est sentio: cū ipe teste Homero in. ii. iliados: fuerit sagittandi peritissimus: sed patronymicum ē deductum a patre: q semper (ut diximus) ab illis πῶν scribitur.

P eantius cō. æ. diphthongo &. t. exilis atq; i. latino scribitur filius Poeantis dicit' hoc é Philoctetes aut i præ
cedente dictōe uidim⁹: quéadmodum Amithaonius similter Amithaonis filius dicitur de quo satis in dic
tione Philoctetes uidimus.
P eena cum. æ. diphthongo scribit': & inde pœnitentia: ac pœnitet.
P oeta cū. oe. diuisis syllabis &. t. exili scribit' inocabulū græcum é q latine factor dicit'. Nā a τροιέω: quod est
facio defloēdit. Et cū apud græcos prima sit diphthong⁹ omnes abiicientes. i. retinem⁹. o. euphoniæ cā. Ne cō
uersa i. æ. diphthōgū q̄ apud nos sonū hȝ foh⁹. e. & cū similiter secūda sit. e. diffonāti fons cōsiceret uideret
P ogonia cū unico. n. scribit': dici pōt a nobis barbata. Nam genus est cometæ sic quoq; dicti a specie barbæ
dicente Plinio in. ii. naturalis historiæ: Idem Pogonias uocant. Cuius inferiore ex parte in specie barbæ lon
gæ ponitur iuba. Nam πώγων barba dicitur.
P olemo cum unico. l. & e. absq; diphthongo scribit': fuit atheniēsis philosoph⁹ Philostrati filⁱ pago aceñsi
oriundus. Hic adolescens adeo ipudicus erat ut pecunias cireūferret: quo esset ad oēs implendas uoluptā
tes parator: eas itidem in angiportis & uias occultabat. Sed cū semel ebrius & coronatus in scholam Xeno
cratis irrūperet: ille prætermissa oratione: qui inceperat de pudicicia dicere cœpit. Vel (ut alii ferunt) tunc
forte apud illū de pudicitia sermo erat: quē iuuo Polemone ardentius pfecut' é. Quo secutus dicunt' ut im
pudens adolescens paulatim se colligeret: & ante egressum scholæ cōponere inciperet: ac de cætero studios
& industrius adeo fieret ut Xenocrates in regenda schola succederet.
P olycletus cū. y. græco & c. atq; t. exilibus scribit': fuit teste Plinio in. xxxiiii. naturalis hist. statuar⁹ sua æta
te maximus: Hageladisq; discipulus. Fuitq; i eodē teste Quintiliano li. xii. de ilitutiōe oratoria diligēta ac
decore supra cæteros. Cui q̄dē a plærisq; tribuit' palma: tamē ne nihil detrahat' deesse pondus putat. Nā ut
humanæ formæ decoré addiderit supra uerū ita nō expleuisse deoq; auctoritatē uident. Qui ætatē quoque
grauiore dicat' refugisse nihil ausus ultra leues genas. Et q̄ Polycleto defuerūt Phidiæ atq; Alcamenis dant'.
Nam & i ebore ut Phidias opanus est dicente etiam Iuuenale i satyra Stemmata q̄d faciunt Phidiacum ui
uebat eburne non polycleti.
P olycrates cū. y. græco & c. ac. t. exilibus scribitur: fuit samius tyrānus de quo Cicero de finib⁹ bonoꝝ & ma
loꝝ: Plinius q; & diuersi græci auctores meminerūt. Hic adeo sibi fortunā obsequentē habuit: ut oīa deside
rata pficiebat. Ad moderandā igit' fortunæ inuidiā sumpto e manu ānuloq; pcatissimū possidebat i mare
iecit. Nēmilli uero casu deuolutū dicūt: sed inopinate illū repertū q; recuperauit. Nā post dies paucos a pi
scatorib⁹ piscis captus: q; ānulū forbuerat tyranno donat⁹ est. In cuius uentre cōpert⁹ ānulus illi uelut a Ne
ptuno restitutus tradit'. Qui sane ānulus teste Plinio li. xxxvii. naturalis hist. romā delat⁹ a domo Augusti in
delubro Cōcordiæ cū aureis coronis est appensus. Sed de Polycrate tandē accidit: q; cuiq; aduersus. Darium
pfectū regē exercitū duceret: ab Oronte præfecto Darii acie fusus & capt⁹ in famosa regalēsis mōtis uerti
ce fuspēsus: ut sus eiac reliēt⁹ auib⁹ lacerādus esset: q; ubiq; felicissime i terra uixerat: i aere miserime expiaret
P olydamas cū. y. græco scribit' nomen fuit uiri gentium troiani compositum ex poly. i. multum: & δαμάω
domo. Fuit troianus q; cum Antenore & Aenea urbem troianam græci tradidisse dicitur: & a Persio Po
lydamas p tragœdia de Polydamante accipitur.
P olydectes cū. y. græco & ct. exilibus scribit': fuit Magnetis filius: & rex insulæ seriphi. Hic pfecū Iouis & Da
naes filiū educauit. Cuius tandē ingeniū uerit⁹ audaciāq; & forlicitatē: sub umbra æternæ gloriæ illū ad fit
perandi Gorgonē Medusam compulit. Qua deuicta redeūti Perseo cū semp detraheret: conuersus est ab
illo in silicem monstrato capite Medusæo: ut ostendit Ouidius in. v. metamorpho.
P olydorus cū. y. græco scribitur: interpretaturq; uales multū donū. Et fuit filⁱ Priami ex Hecuba. De quo Eu
ripides pulcherrimam tragœdiā scripsit: & ab illo Virgilius in. iii. æneī. & Ouidius in. xiii. metamor. plura
tractauere de quo in dictione Polymnestor aliqd uidebimus.
P olydora eodē mō scribit': fuit teste Hesiodo in theogonia una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.
P olygonus cū. y. græco & r. exili scribit': fuit teste Quintiliano in. xii. de institutione oratoria pictor antiqſſi
mus: de quo uidim⁹ in dictōe Aglaophon. Eutrapelus athenēsis. Et (ut dunt Theophrastus) teste Plinio in. vii. na
turalis hist. prim⁹ picturā cōperit. Quod nō fuisse uere sdē Plini⁹ in. xxxv. ostendere uidetur. Nā (ut ait) pri
mus mulieres laxiora uelle pinxit. Capita eaq; matris uersicolorib⁹ operuit: plurimūq; picturæ primus cōtu
lit. Sed dem instituit os adaperire edentes ostendere: nullum ab antiquo rigore uariare.
P olygonius secūda cū. y. græco penultima cum. i. latino scribit'. dici pōt angulosus.
P olymnestor cū. y. græco: & m. ante. n. in eadē syllaba scribit': fuit rex thracū tpe belli troiani: & regis Priami
amicus. Ad quē Priamus iam dubitās de statu troiæ filiū Polydoꝝ cū magno auri pondere cōmendādū nu
triendū q; mittit ut si cōtingeret troiā capi: ipse genus & urbē instaurare posset. Sed destructa troia auri cupi
ditate Polydore interemit. Quod cū cognouisset Hecuba: finxit se illi aliud auri pondus uelle secreto osten
dere: ut ipse illud p filio acciperet. Quæ auaritia rex uera esse credens: & in cōspectu Hecubæ uenens: ab illa
ungul⁹ occæcat⁹ fuit: ut eloquētissime practauit Euripides i Hec. & Ouidius in. xiii. metamor.
P olympius secunda cum. y. græco sequenti cum. i. latino: & ultima cū. t. exili scribit' nomen est adiectiuum. Et

id dicitur: quod uariis filis: hoc est diuersorum colorum est cõtextum. Nam αὖτος filum dicit seu licium. Vnde uestis illa dicitur polymita: quæ uariis in colore filis est contexta.

P olymnia secũda cũ .y. græco penultima cũ .i. latino scribit' una ẽ ex musis quasi polyhymnia hoc ẽ plurimũ cant: is uel laudis. hymnos eni laus ẽ cũ canneo. Vel (ut alii dicũt) multæ memoriæ ita ut poly cõponat' cum μνήμη: quæ ẽ memoria. Ouidi⁹ .v. fastoꝝ: Dissentere deæ: quarũ polyhymnia cœpit Prima: silent aliæ: dictaq; mente notant: & Horatius in primo carminũ: Si neq; tibias euterpe cohibet: nec polyhymnia lesbouꝫ refugit tendere barbiton.

P olyion cũ .y. græco sequẽte .i. latino diuisis syllabis scribit': & est nomẽ cõpositũ ex poly: quod ẽ plurimũ: & ion uiola: quasi plurima sit uiola. Nã herba ẽ teste Plinio .i. xxi. naturalis hasto .i. clyta Musei: & Hesiodi laudibus. Cuius folia (ut illi poetæ tradunt) mane candida: meridie purpurea: sole occidente cærulea aspectum tur. Et a radice protinus nunq; palmo altiora.

P olyphem⁹ cũ .y. græco & .e. absq; diphthongo scribit': fuit teste Homero in odyssea: filiꝰ Neptuni ex Thoosa filia Phorci. Et nomẽ ẽ cõpositũ ex poly quod multũ denotat & φαμὶ⁹ famus: qui fuerit ualde famosus. Nã dũ Vlyxes uagus post excidũ troiæ forte siciliã (Homero referẽte) peruenisset: cũ .xii. sotiis pserutatũ loca prexit: tres optimi uini cados secũ portantes: ubi uallosum conspexerũt hostem flaturæ giganteæ unicũ in fronte oculũ habentẽ ipso dicẽte apud Ouidiũ li. xiii. metamor. Vnũ ẽ i media lumẽ mihi fronte: sed instar ingẽtis clypei: q greges mũgebat: & solus ab antro lapidẽ tollebat: quẽ .xx. boũ paria mouere nequissent. ad quem ingressus Vlyxes: scisitabat' de ritu gentiũ: & auxilia ob gratã Iouis reuerẽter postulabat. Ille supbe respõdẽs dixit se nõ timere Iouẽ & diuos ex Vlyxis sotiis apprehẽdẽs rita beluæ deuorauit: cæteros detinẽs requẽri mane tondẽ absumpsit. Idẽq; uenẽte sero cõsecit. Quod ulyxes pspiciẽs & de se ac relqs ũ timẽs: cadũ optimi uini: quod secũ portauerat: illi obtulit misericordiã postulãs. pmisit Cyclops se illi misereri si uinũ iterũ ppinaret: & sic tertio cũ potasset effect⁹ ebri⁹: in medio clausi antri se pdrauit dormiẽs: quẽ Vlyxes cũ sotiis acuto stipite occæcauit. Tandẽ eũ gregib⁹ aperire cogeret' pecudes oẽs exeũtes palpabat. Vlyxes uero cũ sotiis assumptis pecudũ pellib⁹: ser⁹ manus effugit. Et quẽadmodũ id illi prædictũ fuit a Telemo .i. fusa dictione uidebimus. Amauit hic Galateã: ut late & pulcherrime narrauit Ouidi⁹ i prefato .xiii. metamor. lib. Si ut scribit Seru⁹ sup. iiii. ænei.) Multi inqt polyphemũ dicũt unũ habuisse oculũ. alii duos: alii tres. Sed totũ fabulosum est. Nã uir fuit prudentissimus: ob quod oculum in capite iuxta cerebrum habuisse dicit': qa prudentia plurimũ uigebat. Verum Vlyxes eum prudentia superauit: & ob hoc excæcasse eum fingitur.

P olypertes secunda cũ .y. græco: sequens cũ .e. diphthongo: ultima cũ .t. exili scribit': habetq; accentum i penultima. Fuit teste Homero in .xii. iliados: filius Pirithoi & Hippodamæ.

P olytes cum .y. græco & .t. exili scribitur: fuit regis Priami filius ex Hecuba uxore: cuius mortem in secundo iliados Virgilius enarrauit.

P olytoton cum .y. græco & absq; aliqua aspiratione scribit'. Idest quod multiplicẽ habet casum. poly enim multiplex ẽ & πτῶσις casus. Accipi tamen cõsueuit p figura: qua diuersis casibus sententia uariat'. ut Litora litoribus cõtraria: fluctibus undas. Persius: Ex nihilo nihil in nihilum nil posse reuerti.

P olypus cũ .y. græco scribit': gen⁹ ẽ piscis multos pedes habẽs. Nã cõponit' ex poly: quod multitudinẽ indicat: & πούς pes. Quare bene Ouidius in .iii. metamorpho. inquit: Vtq; sub æquoribus deprahensum polypus hostem contenet: atq; omni dimissis parte flagellis.

P olyſyntheton cũ .y. græco in secũda & tertia: penultima cũ .th. aspirato: ultima cũ .t. exili scribit': dici potest multipheiter cõiũctum. Nam componit' ex poly: quod multiplicitatẽ indicat: & σύνθετον compositionem. Accipiturq; p figura: qua locutio multis cõcatenatur cõiunctionib⁹. Virgilius li. georgi. iii. Tectumq; laretq; æneaq; Amyclæumq; canem cressamq; pharetram.

P olstia cum .s. latino utrobiq; & .t. exili scribitur. Nec cõponit' a poly: quod est multum. Ideoq; nõ scribitur cum .y. græco. Sed derivat' a polis cum .i. latino: quæ est ciuitas. Vnde latine ciuilitas: seu respublica interpretatur: & inde deductum puto uerbum polio: quin & polites.

P olyxena cũ .y. græco sequẽte .x. cõsonante scribit': fuit Priami regis filia ex Hecuba cõiuge: quæ demũ post capetam troiã iugulata fuit supra tumulũ Achillis. Et nomen ẽ cõpositũ ex poly: quod ẽ plurimum: & ξένη admirãda: quasi plurimũ fuerit ãmiranda: ob elegantã sq; formã: & morũ præstantii. Habetq; apud poetas nostros accẽtũ i antepenultima: & nõ i penultima: ut multi inepte pferre cõsueuerũt. Iuue. in satyra Oib⁹ in terris: Cassandra inceperet fatisq; polyxena palla. & Ouidi⁹: Placet achilleos mactata polyxena manes.

P olyxenus eodẽ modo scribit': & eundem accentũ detinet. hũc Homerus in .ii. iliados cõnumeravit inter duces græcos: q ad troiam uenere: & filiũ fuisse dicit præstrenui Augeiæ diuina pulchritudine præditum.

P olys eum .t. exili & .y. græco scribit': fuit teste Plutarcho rex thraciæ: & in troico bello.

P ollux eum duplicato .l. scribit' a latinis: q eius primã apud græcos naturaliter breuem pdiderunt. At uero a græcis cũ unico .l. scribit'. Et eum apud illos longo nomine dicat' πολλὰ ὀνόματα: apud nos breuiore dicitur pollux. Nam teste Prisciano in .viii. Latini gaudentes breuitate plærũq; i dictionib⁹ græcis faciũt cõcisiones ut quod illi λάλω mos do. Quod illi βούλομαι nolo dicimus. Item quod illi ἐάω mos me: quod illi

βοῦς nos bos: πούς nos pes. Idemq; in nominibus literarum: ut in primo hoc cōmentariorum li. vidim⁹ Et fuit Pollux filius Tyndari ex Leda: & frater Castoris: de quo in dictione Castor satis vidimus.

P ompa grecū vocabulū: quod ad sacras res auctores nostri nōnunq; referūtur: sacrificiorum pōpa: sed ut plurimū ad res alias. Cicero in Pisonem differens de triumpho: Quid tibi dem inquit habet ille currus? qd legati in equis: & tribuni? Quid clamor militum? quid tota illa pōpa? Insania sunt ista (mihi crede) delectamēta puerorum capere plausus: vchi per urbem cōsp̄ci uelle. Lucan⁹ similiter de triumphātibus: Quī feriem rerū longa præcedere pompa: Quas potuit belli facies. Hæ aūt facies simulachra: q; uictoriarū: quæ in triumpho gestant: sercula dicunt. Cicero de officiis: Ne pomparū sercula similes esse uideamur. Neque uero in lætis modo pompa dicit' uerum & in tristibus. Quintilianus: Quod sibi uelit ille funebris longus ordo pomparum. Liuius: Consulares uero fasces & prætextam curulem nihil aliud q; pompam funeris putant claris insignibus uelut insulis uelatos ad mortem destinari.

P ontus cū .t. exili scribi'. Et dicitur id mare quod a palude mæotidos usq; in tenedum p̄tendit'. Sed iam mare illud angustiq; quod a tenedo incipit posse casum Hellesponti illud hellespontū uocitatū fuit. Quam & quod ab ea strictura incipit: hoc est ab hellespontoq; usq; in bosphorū thracium p̄tendit': ꝓpontis uocatur. & a bosphoro thracio usq; in paludē mæotidem pōtus dicit'. Atq; alio nōie mare cunctū: ut i ea dictōe uidim⁹. Iuxta quē locum hoc⁹ē tonos clarus Nasonis exhibuit i sua dictōe monstrauimus. & a pontus pontin⁹ pōtina pontinum deducitur.

P ontina palus cum .t. exili & .i. latino scribi'. Est teste Vibio uolscorū palus iuxta forum Appii haud longe a tarracina diffatq; ab urbe uiginti milibus passuū. De qua Lucanus in .iii. Et qua pontinas ua diuidit uda paludes. Nec longe etiam circeis fuisse dixit Plinius in .iii. naturalis historiæ: quem fuisse olim locum .xiiii. urbium ex auctoritate Mutiani ter consulis p̄didit. Hanc laterculorum olim fuisse sedem ostendit Iuuenalis in .iii. satyra cum ait: Interdum & ferro subitus grassator agit rem: Armato quoties tuto custode tenentur Et pontina palus & gallinaria pinus.

P opisma cum .i. latino scribitur: fotus est cunni ex cōfricatione mentulæ. Vnde & cūnus ipse popta apud nōnullos antiquos dicebat'. Martialis in .vii. Quis ridere potest fatui popismata cunni: Cum sonat hic cunnus non mentula mentq; cadit? Vnde & popisma ꝓ cotu nōnunq; accipit'. ut Iuuen. in satyra Credo pudicitiā: Frontemq; manumq; Præbebit uati crebrum popisma roganti desit eorum: in quo popisma ex crebritate agitationis nascitur.

P orphyris secunda cū .y. græco ultima eum .i. latino scribitur: insula est teste Plinio li. iii. naturalis historiæ in laconico mari sita a maleæ promontorio q̄nq; milibus passuū distans ancipiti mari ꝓpter angustias. Eadēq; postea dicta fuit cythera tantum plurali numero: ob memorabile templum Veneri sacrum: quod in illa cōstructum fuit: ut in ea dictione uidimus.

P orphyrites eodem modo uti superior: atq; cum .t. exili scribitur: dicit' affirmante Plinio in .xxxvi. naturalis historiæ marmor rubeum candidis interuenientibus punctis: qui in ægypto maxime comperit'. Et nomen a similitudine porphyræ: hoc est purpuræ accepisse creditur.

P orthinea: cum .th. aspirato & cu. diphthongo in fine scribitur. Nam sic quoq; literis græcis me pauciores dicitur: latine uero portitor uocatur. Virgilius in .iii. georgicorum: Nec portitor orci Amphias obiectam portitur transire paludem. Sed eo græco uocabulo usus est Iuuenalis in .iii. satyra cum ait: Iam fœdet in ripa testrumq; nouissimus horret Porthmea. Et is dicitur qui traducit homines ac uehit nauigio: uel ad nauim de litore: uel de naui ad litus: uel ad ulteriora fluminis: lacus: stagnique seu ripas: seu litus. Et licet sic quoq; frequentius dicatur: potest etiam accipi pro eo: qui portorium conducit: uidelicet qui fructus pecuarios ex portu conduxit: & a uenientibus illos exigit. Et dicitur portorium uectigal portus uel fluminum: uel lacuum: uel stagnorum. Sane præter portorium & amatorium: ut plurimum neutra definentia in orium locum significant: ubi aliquid fit: ut deambulatorium locus ubi deambulatur. Dormitorium ubi dormitur. Repositorium ubi quid reponitur. Tentorium ubi tenduntur uela: aut liquid inflat uelorum habet: Vel ipsa portus uela: siue uelamēta contra iniurias cæli. Auditorii locus ubi audimus præceptorem aut oratōnem: in non uera causa: aut opus nouum recitantem: Aut liquid simile est uel ipsa turba: aut ipse cœtus auditorum Testorium uero ulluimētum est: & quasi pauimētum parietis atq; incrustatio.

P orsena cum unico .n. a græcis scribitur: & penultimā corripit. Quod apud nostros Martialis cōseruauit cū ait in epigrāmatibus: Hanc spectare manum porsena non potuit. At in Virgilio circa finem libri .viii. producta comperit: atq; ob id cum duplicato .n. necessario scriptam. ait enim: Necnon tarquinium eiectū porsenna iubebat Accipere. Vbi ait Seruius unum .n. additur metri causa. Vnde & penultimæ datus accentus etiāq; in prima esse debet.

P ortygia cum unico .t. exili ante .n. & .i. latino in penultima scribitur. Erat arcadiæ ciuitas: ex qua Glaucus fuit q̄ cum Veneris sacra sperneret: Pomadas malis membra assumpsere quadrigæ. i. equæ: quas dicunt Glaucum ipsum a Venere continuisse: ut uelocius currerent: sed in furiam uersa: cū currum ascendere uellet laceraſſe dicunt. Et deducitur portuna a πόρτις: quæ est uenerabilis.

P raſtius cū .c. & .t. exilibus: & .i. latino ſcribit': fuit teſte Homero ciuitas in ponto: quæ troianis auxilia miſit.

P ræneſte prima cū .æ. diphthongo poſt .r. aliæ ſine diphthongo uel aſpiratione ſcribūtur. Oppidū eſt Italiæ ſuper arretino monte poſitū urbi ppinquū decē & octo milium paſſuū: cōdit' & nomiat' (ut placuit Solino) a Præneſte Latini regis filio: & Vlyxis nepote (ut uero uoluit Virgilius) a Cæculo filio Vulcani: quem iuxta ignē forcres digitioꝝ fortuitu cōpererunt: illo dicente in .vii. æneidos:

Nec præneſtinæ fundator defuit urbis
Vulcano genitum pecora inter agreſtia regem:
Inuentumq; foci ſomnis quem credidit ætas
Cæculus. Nam ut ait Seruiꝰ: Erāt eo in loco pontifices & dii indigetes ſicut etiā romæ. Quin etiā & duo fratres q digni appellabant': hoꝝ ſoror dū ad focū ſe deret: diffilēs ſcintilla eius uterū percuſſit. Vnde dicta ē cōcæpiſſe: poſtea enixa puerū iuxta tēplū Iouis abiecitq; illum in aquarum ſtantes iuxta ignē inuentum ſuſtulerūtq; a fonte haud longe erat. Vnde Vulcani dictus ē filiꝰ: & Cæculus cognominatus: qa oculis minoribꝰ fuit. Hic poſtea collecta multitudine poſtq; diu latrocinat' præneſtinā ciuitatē in montibus cōdidit. Et cum ad ludos populos uicinos inuitaſſet: cœpit eos hortari: ut ſecū habitarēt: & p gloria iactare ſe filium Vulcani. Quod cū illi nō crederēt: inuocato Vulcano ut cū filium ſuū cōprobaret. Itaq; eorā oīs multitudinis ceruſſāna ē circūdatus. Quo facto cōmoti oēs ſimul habitauerūt: & Vulcani filiū crediderūt. Ob qđ dixit Virgi. Omnis quē credidit ætas. Sed quare dictū fuerit præneſte non ponit. Vnde dixerunt nōnulli a multitudine arboꝝ eius nominis: quæ eo in loco frequēter naſcunt' cognominatū. fuitq; ſitū in loco præeminenti: dicente Virgilio: Quiq; altū præneſte uiri. Ob quod & frigidū dicēte Iuuenale in .iii. ſatyra: Quis timet aut timuit gelida præneſte ruinā. Nā declinat' teſte Seruio hoc præneſte & hæc præneſtis. & ob id dixit gelida. Virgi. etiam: Cum primā aciem præneſte ſub ipſa. Idem & Priſcianus in .vii. confirmauit.

P ragmaticus cū .c. & .t. exilibus ſcribitur: dicit' a noſtris negotiator: ſeu forenſis. Nā a τὸ πρᾶγμα τέ ποιμαι: qđ' eſt negotior deriuat': Iuuenalis in ſatyra: Et ſpes & ratio: inde cadunt partes in ſtudere pragmaticorū ideſt forenſium: q negotia clientum conducunt.

P raxiteles cū .x. conſonāte: ſequente .i. latino: & .t. exili: atq; unico .l. ſcribit' fuit iter marmoris ſtatuarios gloria ſummus. Sculpſitq; inter cætera Venerem cnidi: quæ nō ſolū ibi teſte Plinio in .xxxvi. naturalis hiſtoriæ: ſed in toto orbe terrarū præcipua fuit. Quā ut uiderent multi nauigauerūt cnidū. Nam duas fecerat: quas ſimul uendere optabat. Alteram nelata ſpecie: quā qdam prætulerūt optimæ: ſcurrū id atq; pudicum arbitrantes. conditio erat cū eodē precio. Reliquā cnidii emerunt: inſita differentia famæ. Voluit etiam poſtea a cnidiis mercari rex Nicomedes totum æs ciuitatis alienū: quod erat ingens diſſolutū repromittens: oia cnidii ppeti maluere. Nec imerito illo eni ſigno Praxiteles nobilitauerat cnidum. ædicula ei⁹ tota aperit': ut cōſpici poſſit undiq; effigies deæ: fauente ipa (ut credamus) facta. Nec minor ex quacūq; pte ſmirata eſt. ferūt amore captum quēdam cū deliciaſſet noctu ſimulachro cohæſiſſe: teſtaq; cupiditatis cē indicem maculam.

Hæc Plinius. iuxta quæ dixit noſter Carolus arretinus:

Praxiteleſq; cnidi rurſus te marmore ſignet
Pulchra uenus: quo ſit nobis ipſa cnidos.
Omnia mercurio cedere iuſſa meo. Quæ aūt illius ſigna romam portata fuerunt: ponit Plinius in præfato libro: quod q uoluerit cognoſcere: ibidem legere poterit.

P raxaſpes cū .x. cōſonāte poſt .a. nocalē & ante .a. alterā ſcribit': fuit nobilis perſa: q teſte Herodoto li. hiſto. iii. Smerdim Cābyſæ fratrē iuſſu ipſius Cābyſæ pſarum regis occidit. Deide poſt cū mortē Cābyſæ ad perſas rediſſet: interrogat' ē a magis illis: q regnū occupauerit: quēadmodū in dictiōe Smerdis oſtendimus: ut publice prædicaret Smerdim Cābyſæ fratrē uiuere. Et cū eſſet: quē Magus regē declarauerat: necab eo interfectū fuiſſe. Quod ſi faceret: facturū eū maximū inter pſas. Et eo beneficio regē ſibi in ppetuū deuinctum. Qui cū factarū ſe oīa: quæ illi uellent: abunde pollicitus eſſet. Suadentibꝰ illis turrim aſcendit. Ex qua pūs quæ maga rogauerat denūtiaturus uidebat'. Cæterū nihil eoꝝ prædicauit. Sed poſtꝰ magoꝝ fraudem aperuit. Nec cū Smerdim q regnaret eſſe Cābyſæ fratrē. Quāmino iādū ab eo cogente Cambyſæ fuiſſe interfectum. Sed aliū Smerdim magū a fratre dolo ſuppoſitū: pterea orare perſas oēs: ut memores beneficiorū Cyri & aliorū regū nequaq; lunerēt Magum hoſtem externū ac aduenticiū perſis iperitare. his dictis ex turri præcipitem ſe deiecit: atq; ita diem obiit: ut hæc oīa ex Herodoto in latinum: interpretati ſumus.

P reſbyter cum .y. græco & .r. exili ſcribitur: dicitur latine ſenior.

P riamus cū .i. latio ſcribit': fuit Laomedōtis troianoꝝ regis filiꝰ. Et nomē ipſe aſſerūt græci a uerbo πρίαμαι: quod ē redimo cōtraxiſſe. Nā puer ab Hercule capt⁹ cū Heſeona ſorore ipſe ſolus pecunia redimere potuit. Et ab Ioue originem traxiſſe dicunt: qa Dardanus Iouis fuit filius ex Electra. Cuius filius fuit Erichthonius. Hic filium habuit Troem: qui regionem quæ a dardano Dardania dicebatur: troiam a ſe dixit. Huius filii fuerunt Aſſaracus & Ilus: qui urbem ipſam Ilion a ſe uocauit. Hic filium habuit Laomedontem: qui pater fuit Priami. At Priamus ipſe patre ab Hercule interfecto: & auro redempt⁹: Ilion reformauit & exornauit. Habuitq; teſte Cicerone in prio de quæſtiōb⁹ tuſculanis filios quinquaginta: quorū decē & ſeptē iuſta uxore

sunt nati. At uero ex altero latere Assaracus Capim genuit. Ex quo Anchises: & ex illo Aeneas. Quam sane genealogiam Ouidius in.iiii. fastorum libro pulcherrime expressit cum ait:

Dardanon electra quis nescit atlantide natum?
Scilicet electræ concubuisse Iouem.
Hinus erichthonius nos est generatus ab illo.
Assaracum creat hic: assaracusq; capim.
Proximus anchises cum quo cõmune parentis
Nõ dedignata est nomen habere uenus:
Hinc satus æneas.

P riapus cũ.i.latino scribi'.& habet accẽtum in penultima: fuit uir ex lampsaco urbe hellespontia qua teste Seruio super secundũ georgi. ppter uirilis mẽbri magnitudinẽ pulsus est qa fagnus cũ illo delectabantur fœminæ. Hunc dixerunt græco ob forcũditatẽ hortorum numen. Ideo dicebat ille apud Virgilium in bucolico: Custos es pauperis horti. Et in.iii. georgi. ait Virgilius: Et custos furũ atq; auiũ cũ falce faligna Hellespontiaci seruet tutilla priapi. Huic erat asellus uictima: qa (ut ait Ouidius in.i. fastorum) cum du cẽs ad festum matris deum eõsenissent: & epulis saciati essent: nocte ludis ducebãt. Lotidam uero nympha Somnus arripuit. Cuius pudicitiæ Priapus ipe insidiabat: sed rudente asello quo Silenus uehebat' sexcitata est & Priapus desideno frustratus. In cuius uindictam lampsacem asellum illi litare statuerunt.

P rymno cũ.y. græco & .m. ante .n. scribi': fuit teste Hesiodo nympha Oceani & Tethyos filia.

P roblema cum unico .m. scribi'. Est propositio interrogationem detinens annexam cum διότι. id est quare ut est apud Aristotelem.

P robotica cum .c. & .t. exilibus atque .i. latino scribitur: dici potest ouilis. Nam a τῷ βοτρυ: quod est ouis τῷ βατιω descendit. Vnde & piscina in qua oues lauabantur, pbatica dicta est.

P roceleumaticus absq; aliqua aspiratione: & cum unico .l. atq; .i. latino scribi': pes est constans ex ῥυθμοι hrebus ut Tytire pascentes a flumine reice capellas. Nam in .v. pede, poeleumaticũ ponit, p dactylo. Et dicit' quasi primus insultus: eo quod in sacris Mineruæ prius eius pedis uersus pronunciari iubebantur. τῷ κελ ante designat: & τὸ κελεύω iubeo.

P rocyon cũ .c. exili & .y. græco scribi': stella est quæ ante canem: q sirius dicit': exortu conspicit'. Nam ex eo quod est ante: & κυων canis cõpositum uocabulũ est. Vnde Cicero in .ii. de natura deorum referens uersus arateos inquit: Anticanem procyon graio q nomine fertur. & Horatius in libro carminũ tertio ait:

Iam clarus occultum andromedæ pater
Ostendit ignem iam procyon furit:
Et stella uetuli leonis
Sole dies referente siccos.

P roconessus cum .c. exili & duplicato .s. scribitur. Ciuitas fuit in minori asia.

P rochyta cum .ch. aspirato sequẽte .y. græco & .t. exili scribi'. Insula est i tusco mari sinu campano sita una ex ardea: de qua Virgilius in .ix. eneidos: Tum somnu, pchyta alta tremit. Et Ouidius in .xiii. metamor. de ferri bens Aeneæ nauigationẽ dixit: Inarimen, pchytamq; legit. Vnde ait Plinius in libro naturali historiæ: Inarimet mons fit atq; terræmotum passus: alteram fudit insulam: quæ prochyta ab effusione dicta est. Nam προχεω effundo a nostris dicitur: & προχυτηριον fusorium.

P rocris cũ .c. exili & .i. latino scribi': fuit Erithei Athenarum regis filia & Cephali uenatoris uxor: ut in ea dictione iudimus. Quam Homerus in .xi. odysseæ dixit Vlyxem apud inferos comperisse.

P reetus cum .ee. diphthongon & .t. exili scribi': fuit Abantes argiuorum regis filius: cui successit in regno. Hic teste Homero in .xv. odysseæ: Antiam habuit uxorem: ex qua quattuor filias genuit Maranti Euryalen: Lysippẽ: & Iphianassam: quæ cũ teste Pherecyde i forma seu pulchritudine se lunoni prætulissent: offensa dea eis furorem talem immisit: ut uaccas se esse arbitrarent: & aratra timentes siluas peterent: dicente Virgilio ut Sileno: Proetides implerunt falsis mugitibus agros. Ouidius uero inquit in .v. metamorpho. Illas ob spretam ueneris iram numinis prius in uaccas: tumor in lapides cõmutatas dixit. Sed ut græco scribit Pherecydis historiam prosequentes, ppositum Proetus regni partem: & quam ex eis nullet in coniugem siquas eas in prisinum mentis statum restituisset. Cuius prime cupiditate tractus Melampus uates acmones pernitiosus: ut dixit Homerus: illas suo artificio liberauit. & ut dixit Seruius helleboro. Ac deinde Iphianassa uxorem sibi elegit. Et qua teste Homero in .xv. odysseæ li. Antiphatẽ & Mantium pereauit: Antiphates Oicleum. Vitruuius uero de architectura dixit illas à Melampo conductas apud clitorium arcadiæ oppidum ut ab ebriositate liberarentur. Nam ibi speluncam esse dixit limpidissimam aquã, pfluentem quæ potu facit haurientes odisse uinum. Ob quod super eius fornice græcis literis scriptum reperitur: aquã illam non esse potabilẽ & umbrã inimicam. Quod Ouidius tetigit in .xv. metamorphoseon cum ait:

Clitorio quicquid finem de fonte leuantis
Vina bibit: gustuq; abstinuere uiri.

Progymnasmata secunda cum .y. græco: sequens cum .m. ante .n. ultima cum .t. exili scribitur. Et latine interpretatur præexercitamenta. Idem & proagonastica designat.

Prologus cum unico .l. scribit'. Et dicitur a nobis præfatio siue ploquiū. Nam rē in toto libro narrandā ppo-nit: licet Terentius plogis abusus sit. Et in prologis scribēdis opera abutit'. Non q argumētum narret: sed q maledictis uteteris poetæ respondeat. Et cū rem de qua tractare intēdunt pposuerint: solent latini poetæ inuocare: deinde narrare. Quod modo cōtrario fit a græcis. Nam cui primo inuocauerint: quæ tractaturi sunt: deinde pponunt: enarrantq; deinde. Satyrici uero nec inuocant: nec breuiter quicq; primit⁹ dicēdum ponunt. Sed ex abrupto incipientes: a reprehensione sui (qua se primū expurgare posse putant) exordiuntur. Ac se uixtim cū aliis reprehēdētes: de qb⁹ locuturi sunt: longiores ꝓcessu ponūt. Ob quod nō minus plogos q̄ Terent⁹ ipe fecerit: abutitur. At uero q apud græcos ātiquā comedi in more nostræ satyræ conscripserūt: ut Aristophanes: Cratinus & Eupolis magis etiam q̄ nostri a re ipa ꝓcesserunt. Hoc differentes ac comœdiæ retinētes: qs nō scipos ipsimet: sed alium inducūt ex abrupto alterū reprehendentē: ut ex Aristophane libet latine uersiculos aliquos referre: quos Leonardus arretinus delitiæ nostræ mecū olim ludens interpretatus é. Nam in prima comœdia inducit Aristophanes Chremeté uirum bonū: cæterū inopē: q cum paupertate offenderet: ad oraculū Apollinis ꝓfect⁹ quæsiuit. Num præstaret mutare mores & aliter uiuere. Respondit Apollo: cui primū obuius fieret de tēplo exiens: eū sequeret: ac domū suam adduceret. Ille aūt accepto responso cæcū sequebat'. Nam is primū sibi obuius fuerat. Carinus aūt seru⁹ q cum Chremete uenerat: ignarus huius responsi mirabat' dominū fatūr: & insanisse illum existimabat. Itaq; cū pluries eum ab illius cæci insecutione uerbis reuocare tentaret. Et nihil Chremes penitus responderet. Insaniā domini ac fortunam suam conquerens: talia loqui occepit:

Vt permolesta res est o ζεῦ & dei
Seruum fieri decipientis domini.
Si recta sint enim illa: quæ seruus monet:
Placeat tamen domino nequaq̄ sic agere:
Necessum habet seruus eisdem esse in malis.
Corporis enim fortuna non ipm sui
Sinit esse compotem. sed cum q possidet.
Et ista quidem ista nempe ego obliquo deo
Responsa: qui dat ex tripode intorquens aureo
Iustam querelam cōqueror fasconsens: quia
Cum augur sit & medicus (ut aiunt) optimus:
Herum tamen remisit insanum meum.
Qui nunc sequatur cæcum hoiem contra faciens
Quam oporteat facere. uidens enim solet
Dux esse cæco. at ille post cæcum uadit:
Meq; una trahit: ac nihil respondet: dum peto.
Ego igitur nihil efficiar feram nunc etiam amplius
Ni mihi respondeas hercle cur illum sequeris:
Tibi molestus esse non desistam ego.
Non hercle me pulsabis coronatum quidem
Nequaq̄. at enim dempta tibi corona prius
Quo magis doleas Nugæ eqdem non desistam
Prius q̄ mihi dicas: quid est. nāq; hoc fides
Te ergā mea facit: ut adeo de te petam.

Et reliqua. Vbi absq; aliquo ꝓlogo ad rem ipam subito decurrit. Satyrici etiā nostri poetæ a reprehensiōe sua incipiūt: ut id ipm: quod in se reprehendūt: in alios uer⁹ ꝓsequātur. Quāobrem uehemēter aberrāt: q Persiū mundissimū satyrū exponere uolētes: dicūt illum in .i. satyra uoluisse eos reprehēdere poetas: q cū indocti sint & arrogātes: quadam uerbor⁹ ineptia scipos claros ostendere conant': quod a musis in parnaso deportati helicone degustarūt: & diuinor⁹ poetar⁹ alas intra se fouxeperunt: q cū sint pœne & cortici meritō ueniunt reprehendēdi. Sed longe ali⁹ eius poetæ sensus: scipm enim reprehendit: qp repente & festin⁹ nimium poeta ꝓdiit: nec unq̄ aquas heliconis deportasse meminerit: aut p somnū qd unq̄ magnū uiderit: quibus ꝓcxyssime poeta fieri potuerit: ut Hesiodo cōtigit & Ennio. Nā (ut in sua dictione uidimus) cū Hesiodus iuxta pnasum patris oues depasceret: a musis rapt⁹: & ad heliconē deduct⁹: sacrisq; agis epot⁹: & hedra coronat⁹: repēte poeta apparuit. Ennius similiter cū somniasset Homeri alam i cū intrasse: q̄ primū se poetam egregiū mīfestare uoluit: ut i dictōe Pythagoras ostēdit⁹. At cū nil tale mihi cōtigerit inqt Persiꝰ: Sꝫ poti⁹ rustico sim fonte pot⁹: & musas locaq; ihabitāt illis reliqueri: quoq; imagines sequaces ipsæ hederæ libūt merito reprehēdēdas uereor: si ad sacra uatū: & illorū certamina poema aliquod affero. Sed fame cōpulsus

& spe lucriquæ duo ne dicã hoĩes:sed muta quoq; aialia uerba cogunt humana confingere:ecnõ fumid quoq; efficere:& ob id forsitan excusari potero. Vt p hæc sine & illos reprahẽdere ualeat:i q cũ talia quoti die se potasse & fornicasse cõfingãt sola spe lucri ieptissima quæq; poemata ad sacra uatũ adferre nõ uereãt. Vnde ait Persius:Nec prohus:quod est spe & hoc compositum puto:hoc est bibẽdo attingi:uel enã immerſi libra:quæ nõ tantũ hoĩum:sed aliorum sunt aialium:ut Iuue.in.iii.satyra:Et elixi uerueces labra comedit. Quin & terræ margines:unde labruscam dicti uolunt Seruius. Fonte caballino:p ducto.s.a pegaso allato caballo:ut in dictione pegasus ostendimus:uocata id:Vectanti ad rura caballo. Vt sic reponat:hoc est per eius modum:quo Hesiodus & Ennius poeta p direm.& heliconidas.i.musas patronymicõ est femininus:deductum a græco. Et pallidam pyrenẽ:quæ uallis est inter duos parnasi colles nisis sacra:ut dixim⁹ in dictione parnasus:quæ ab effectu pallida dicta est:qua se incolentes hoc est poetas:ob speculationes pallidos reddat:ut infra idem dixit poeta:En pallor seniq;. Et Iuue.de poetis tẽpore Mecenatis:Tunc utile multis Pallere & toto unum nescire decẽbri. Musas ergo & eoq; loca illis relinquo:quorum imagines ex gypso uel marmore deductæ habentur Iuue. Qui facis in parua sublimia carmina cella:Vt dignus uenias hederis & imagine macra. Quas & ipse sibimet quãdoq; apponere consueuerant:dicente Plinio in.xxxiiii.naturalis hiſto. Notatum est ab auctorib⁹.L. Achium poeti in carmen uno:ade maxima forma statuã sibi posuisse:cũ breuis admodũ ipse fuisset. Hederæq; sequantes:hoc est poetarum studia cõsequẽtes. Virgi.in.ix. Flãmisq; sequacibus iras Lambant:hoc est leniter contingũt. Cum ego ipse ego semp pigan⁹ simihoc est rustico more fonte poe⁹. de quo in dictione pegasus uidim⁹. Affero ad sacra uatum.i.poetarũ certamina.de quib⁹ late uidim⁹ in dictione hedera. Carmen:hoc è poema nostrũ. Quẽ admodũ Virgil. in Daphn. Cũ plures Mopsus cecinisset uersus inquit:Tale nãi carmen nobis diuine poeta:& reliqua. Et pſequitur cum Persi⁹ quare ad hoc cogit sub similitudine pitaci & picæ dicens:Quis expediat.i.docuit expedite pferre ac dearticulate. Pitaco suum chare:quod græcum è & tantũdem ac saluere in ea dictione uidim⁹:& exponãt nõnulli suum.i.naturale:quod falsum esse:cũ experiẽntia rum ex fensis poetæ appareat. Sed ideo suũ dixit:uel qa illi consuetũ fuerat:& ultatum addiscere erat Virgi.in Palæmone:Sua semper apud me Munera sunt lauri. Vel qa ita dearticulate illud effert:ut sibi naturale uideat. Quẽadmodum in.ii.georgicorũ ait Virgil⁹ Quæq; suo uiridi semper se gramine uestat. Quis docuit picas uerba nostra conari:hoc est cum conatu effingere:ac deide exprimere. Ad quod ipse Persius respondet:Venter magister artis & ingenii largitor:ut Virgi.in primo georgicorum. Labore omnia uincit Improbus:& duris urgens in rebus egestas. Qui utiq; uenter artifex est negatas uoces.s.a natura. Quin & idem ex eo confirmat. Quod si refulserit & manifesta fiat Spes doloſi nummi ideſt ob quẽ mille fraudes & doli nascuntur. de quo late uidimus in dictione numisma. Videbes fe Coruos poetas. Nam (ut scribit Macrobius libro Saturnalium) Redeunti Augusto ex actiaco bello cum ingenti gloria quidam romæ obuiã se illi cum Coruo dedit:q; ad imperatorẽ ait:Aue imperator inuictẽque delectatus Augustus:triginti milibus nummis emit. Cuius exẽplo alter exstitit:familẽ eorum edocuit:quẽ cũ audisset Augustus:Talũ inquit salutatorum satis dom habeo. Refert etiã Plinius in.x.naturalis hiſtoriæ Quod iperante Tiberio corui⁹ qdã assuefact⁹ ostibus matutinis in foro uolitabat:& rostra ubi primo Tiberius deinde Germanicũ & Drusum Cæsares notatim mox eranteuntẽ romanũ populũ salutabat:postea reme is ad tabernã plumb⁹ officio mirus fuit. Quẽ ut postea subita iracundia mẽceps qdaq; examinauit:qa exeremẽtis ei⁹ calciamẽta fodauerat:summe populus honorauit. Ni primo pulsus ẽreus mox iterẽpt⁹:funusq; aliis memorabiliter celebratũ fuit:appe cõstrat⁹ lect⁹ super duos arthiopũ humeros precedẽte tibicine & coronis omni genere usq; ad rogũq; constructũ ẽ dextera uiæ appos ad sociũdã lapidẽ in cipo ridiculi apellato. Et poetridas. Formaſq; modũ patronymici:& dicit poetris huiꝰ poetridis. Pegaseã.i.poeticã metaphora a fonte sacrato musis:ut uidim⁹ in dictõe musa. Melos cantioũ siue carmẽ dulce:hoc è Iuue. Sumb nõ & se reprahensione dignum uideri ostendere uult Iuuenalis in initio sui poematis:qs semper tantũ auditor fuerit:qz talium sane poetarum:a quib⁹ quicquid dixerant merito habuisse poterat. & nihil aliud a sommo minimoque poeta (præter ea quæ audiuerat) scribi consuerum sit:& nec ipse aliquid scribat:sed semper audiat. Itaque reprahensione dignum se indicat. Et licet proprie prima satyra prologus dici non possit:prologi tamen quippiam detinet:quia & in illa etiam quid in operis residuo dicturus è proponit cũ dicit:Quicquid agunt homines uotum:timor:ira:uoluptas. Gaudia discursus nostri est farragio libelli. Et causas ẽre potius satyram qi aliud poema & plura alia:quæ ad materiam prologi spectare possunt:ut in sequentibus ostendemus. Nec inter poetas dicacissimos:atq; acriter mordentes a nostrorum⁹ nostris Iuuenalis:spe loquat. Neq; eam detinet libertatem:quam prisca concordia habuit dicentes Horatio:Eupolis atq; eratosthenes aristophanesq; poetæ: Atque alii quorum comœdia prisca uirorum est.

Siquis erat dignus describi:quod malus:aut fur
Quod mœchus foret:aut sicarius:aut alioquin
Famosus:multa cum libertate notabant.

Quin & ostendit deinde quomodo illos secutus est apud nostros Lucilius dicens:
Hinc omnis pendet Lucilius hosce secutus:

Mutatis tantum pedibus numerisque facetus.
Cuius sine Lucilii seueritate & libertatem Iuue. ipse in fine primæ satyræ tetigit eum ait:
Ense uelut stricto quotiens Lucilius ardens
Infremuit, rubet auditor: cui frigida mens est
Criminibus. Ob quæ sane rem & maledicentiã nimiamq; libertatem fuit hoc comœdiarum genus romæ lege ꝓhibitumne potẽtiores urbis aliquãdo offendi cõtingeret: quibus tacita sudant præcordia culpa. Quare dicebat idem poeta: Vnde illa priorum scribendi quæcũq; ãó flagrante liberet Simplicitas? cuius non audeo dicere nomen, s. libertatis: quæ adeo a suæ ætatis tyrãno suppressa fuerat: ut ne illius quidẽ nomẽ proferre liceret. Nã teste Suetonio Domitianus: sub cuius imperio Iuue. florere ac scribere contigit: scripta famosa mulgoq; edita: quib⁹ primores uiri ac fœminæ notabant⁹: aboleuit non sine auctorũ ignominia. Quã ob eãm tellatur ipse Iuue. nolle se uiuos reprehendere: cum statim adesset accusator: qui nulla alia in re cuiq; criminari auraret: q̃ uerum dixerit. Sed (ut ait) Experiar qd concedatur in illos. Quorum flaminia tegit cinis: atq; latina. Quæ. s. uiæ erant romæ: in quibus mortuorum cineres in sepulchris cum suis titulis plurimũ locabantur. Sed (ut mihi certissimum liquet) usus fuit lepidissimus poeta præoccupatiõe: qua quod facere ꝓmittit: pulcherrimo pandit artificio. Nam (ut cætera facilius ostendamus) constat eum temporibus fuisse Domitiani principis: quem sub nomine Neronis manifestissime ille nõnunq; acriter insecutus est: ut in satyra Crispini. Contra quem & Domitianum de luxuria & ingluuie aperte inuehit: licet sub cognomine Neronis principem exprimat: quãdo ait: Cũ iam semianimẽ laceraret flauius orbem Vlmus & caluo seruiret roma neroni. De Domitiano locutus est: quem cõstat ex domo flauia & caluus fuisse. Et (ut longos ꝓcessus omittamus) hæc paucula: quæ infert Suetonius in uita Vespasiani id cõprobãt. Ait enim: Rebellione trium principum: & cæde incertũ diu: & quasi uagum imperiũ suscepit: firmauitque tandem gens flauia obscura illa qdem ac sine ullis maiorum imaginib⁹: tamen reipublicæ nequaq; pœnitenda: licet constet Domitianũ cupiditatis ac sæuitiæ merito pœnas luisse. Ex quo de Domitiano loquens Martialis li. epigrãmatũ. ix. inqt
Cum ianus hyemes domitianus autũnos:
Augustus annis commodabit æstates:
Manebit altum flauiæ gentis decus.
Nam teste Suetonio mẽsem octobris de suo nomine Domitianũ cognominari edixit. Fuit ergo Flauius Domitianus: hoc est de gente flauia. Quin & ipse idem Caluus Nero. Nam cũ ipsius Domitiani statuam idem Suetonius explicaret: & eũ toto corpore decẽtem fuisse: ac pulchrum ostendisset subdit: Posteaquam caluitio deformis erat. Et ut parum infra pergit: Caluitio ita offendebat⁹: ut cõtumeliam sui traheret: sicut alii ioco uel iurgio obiectaret. At manifeste constat Neronẽ illum sextum imperatorẽ non fuisse de domo flauia: nec caluum extitisse: sed teste Suetonio fuisse flauo capillorũ ita ut nec minima in eo caluities annotetur. At uero Neronem eum uocauit Iuuenalis: uel ex similitudine morum: uel per ironiam: cum Nero egregium præstitemq; fortitudinem indicet: & ille teste Suetonio laboris fuisset impatiens: nec pedibus per urbem temere ambulasset. Nam nec Nero sextus ille imperator: sed Domitius nomine ꝓprio dictus fuit: quẽ Claudius Neronem uocitauit: postea q̃ eum in filium adoptauit. Itaq; teste Gellio libro. xiii. noctium atticarum Ex Claudiis (quos a fabiis oriundos accepimus) q erat egregia atq; præstanti fortitudine Nero appellat⁹ est. Sed id fabini accepisse a græcis uident: qui uincula & firmamenta membrorum dicũt. Vnde nos quoq; latine neruos appellamus. Non igitur in Neronem sextum imperatorẽ: sed in domitianũ Iuuenalis suo tẽpore regnantẽ inuexit. Sed ut rem ipsam satyricis uelaminis occultet: & solis eruditis ꝓpalam possit: pulcherrimo artificio in fine satyre: nõnulla de Nerone & illius morte subtexuit. Nam cũ Montanus de rumbo sententiam coram Domitiano dixisset: suaq; subinfert poeta noster: Vicit digna uiro sententia. nouerat ille Luxuriam imperii ueterẽ. Nec dixit iperatoris: sed imperii. Et superaddẽs ueterem a Domitiano ad Neronem rem transtulit. Quod & melius q id quoq; declarat: quod deinde subnectit: Noctesq; neronis iam nec dias. Nãq; (ut ipse Suetoni⁹ refert) Nero epulas a medio die usq; ad mediam noctẽ ꝓtrahebat. Et in uita Domitiani circa libri finẽ: Cõsuabat⁹ inquit Domitianus frequẽter ac large: sed pene raptim certe nõ ultra sonis occasum. Ex quo cõstat non illũ tũc quoq; de Domitiano: sed de Nerone fuisse locutũ. Sed rursus ut Domitiani cõcilium dissoluere ualeat: & de quo uoluerit intelligere subocculte ostẽdat subdit: Surgit & misso ꝓceres exire iubentur. cõsilio. & reliqua: usq; dum rem magis occultare intendens: ad Neronẽ ipsum rediisse potuit: quãdo ait: Atq; utinam his potiꝰ nudis tota illa dedisset Tempora sæuitiæ claras qbꝰ abstulit urbi Illustresq; alias impune & inuidice nullo. Quãsq; & id idem de Domitiano intelligi ualeat ex Suetonio haberi põt. Et (ut quod ꝓmiserat) de mortuis se potꝰ ꝓsecuturum confecisse ostendat: subnectit Neronis mortem dicens: Sed perstat posci deorum bus esse timẽdus Corperat: hoc ẽ ultibus ꝓnisse ut idẽ in satyra Stemmata quid faciunt: At uos troiugenæ nobis ignoscitis: & quæ Turpia cerdoni uolesos brutumq; decebant. Idem & in. xi. satyra. Quis teccũ sectile porrum Sutor: & elixi uernacea labra comedit. Accepit enim sutorem ꝓ quauis ꝓsona uili. Nam (ut ostendit Cornelius Tacitus) plebeios quosq; ꝓsecut⁹ est: q urbis incendiũ ab illo suffum affirmassent: qn & crudelibus illos afficiebat pœnis: qbus cũ se timendus esse cerperit captatas

opportunitate

opportunitate nobiles in eu iurauerunt. Namq; cum a plebeis ob ludos & iocu|lationes prius plurimum amaret|timebant nobiles in eum aliqd attentare. Sed in Domitianū pseuerauit plebis amor & desiderium etiā post illi⁹ peractam mortē dicente Suetonio circa operis sui finē: Occisum domitianū populus indifferēter & miles grauissime tulit: statimq; diuū appellare conatus ēparat⁹ & ulcisci duces. Quāobrem de Domitiano intelligere non potuit Iuue. Et hæc hactenus de Domitiano. Sed qd iam dicemus de Crispino. Et certe eodem tpe cū Iuuenale fuit & Martiale: in quē tamen ille nomināter & pbrose inuehere non formidauit ēpēp & potentissimus erat in aula Domitiani. Quid enī mordaci⁹ de illo dicere potuim⁹ qp mōstrū nulla uirtute redēptum A uitiis: æger solaqp libidine fortis. Nemo malus felix minime corruptor & idem Incæstus: cum quo nuper uittata iacebat Sanguine adhuc uino terrā subitura sacerdos. & reliqua. Ad quem tamen Martialis|qa ex primoribus erat|benignissime scribit dicens in li. epigrāmatum.

Sic placidum uideas semper crispine tonantem.
Nec te roma minus: q̄ tua triumphis amet.
Carmina parrhasia si nostra legentur in aula:
Nāq; solent sacra cæsaris aure frui:
Dicere de nobis uir lector candidus aude:
Temporibus præstat non nihil ille tuis.
Nec marso minium minor est docloq; catullo:
Hoc satis est. ipsi cætera mando deo.

De illo uero in prima satyra Iuuenalis dicere nō curauit: Cum pr̄ nimia cæ plebis cū uerna canopi Crispinus de quo nos late in dictionē creta p terra diximus. Qui & si de illo uera forsitan dixerit Iuue. cōtra leges tamen principis egerat: q̄ (ut uidimus) hæc de primoribus uirit ac feminis dici plubuerat. Vnde secreto illiq; has satyras scripsisse coniector: nec nisi amicis qbusdam eo tpe offendisse aut Quintiliano: Martiali: Vmbritio: & aliis nōnullis: in qbus se posse cōdere iudicabat. Ob quam sane cām cum de poetis satyricis Quintilianus ipe in. xii. de institutione oratoria loqueret: nomen Iuuenalis poetæ suppressit: de quo tamen itelligem inquit: Sunt clari hodie: & q olim nominabunt'. Offendisse etiā satyras Martialis id epigrāma idicare uidentur: quod ad Iuuenalem ille idem Martialis li. xii. scripsit: ubi de primorum factis & dictis curiosus eū fuisse ostendit: quod sane tale est.

Cum tu forsitan inquietus erras
Clamosa iuuenalis in suburra:
Aut collem dominæ teris dianæ
Dum per limina te potentiorum
Subdatrix toga uentilat: iuuenq;
Maior cælius & minor fatigant.
Me multos repetitas post decembres
Accepit meaq; rusticum q̄ focus:
Auro bellolis & superba ferro. Et reliqua. Quæ in eodē epigrāmate idem auctor prosequitur. Et i libro septimo ad eundem Iuuenalem alio in epigrammate: quod tale est dixit:

De nostro facunde tibi iuuenalis agello
Saturnalicias mittimus ecce nuces:

De Vmbritio uero: qp satyras uiderit dubiū nō uidet'. Immo & in nōnullis coadiutorē eum habuisse Iuuenalis ipse ostendit in fine tertiæ satyræ. Vbi post ea ipsa quæ in tota satyra Vmbritius locutus est: hæc quoq; ad Iuuenalem iam ab eo discedens subdit:

Ergo uale nostri memor. & quotiens te
Roma tuo refici properantem reddet aquino:
Me quoq; ad elusinam cereremq; uestramq; dianam:
Conuelle a cunis. satyrarum ego (ne pudet illas)
Aditor gelidos uenti caligatus in agros. Nec his solū: sed & aliis qbusdam satyras suas offendisse uerisimile esse: qbus nōnullos fallaces: atq; pditores illum habuisse dicent: q ut a Paride Pantomimo potentissimo in aula Domitiani (in quē Iuue. inuexerat) gratiam captare possent: eos uersus illi cōdere non sunt uerti.

Quos in satyra quæ incipit Et spes & ratio: hoc modo inscripsit:

Curritur ad uocem iocundam & carmen amicæ.
Thebaidos lætam cum fecit fatius urbem.
Promisit q̄ diem. tanta dulcedine captos
Afficit ille animos: tantaq; libidine uulgi
Auditur. sed cum fregit subsellia uersus:
Esurit intactam paridem: uendat aguem.
Ille & multæ multis largitur honorem.

o

Semestri uatum digitos circūligat auro.
Quod non dant proceres: dabit ille tribunos: tu camerinos.
Et bareas: tu nobilium magna atria curas.
Præfectos pelopea facit philomena tribunos.
Haud tamen inuideas uatis quem pulpita pascunt.

Quos uersus cum legisset Paris dolore intrinsecus concepto: curauit Iuuenalem sub nomine dignitatis ab urbe depellere. Et nihil de satyra se legisse ostendens: præfecturā illi militū in ægyptū a Domitiano dari curauit. Qua fame adepta: & corrupti militarem oēm disciplinā conspicies: se cōtinere non ualuit: quin in castrenses ante discessum e roma (ut nōnulli ferūt) quam satyrā inscriberet quæ incipit: Quis numerare queat fœlicis premia galle Militiæ. In ægyptum deinde pgens: aliam de superstitionibus ægyptiorū ibidē scripsisse constat: quæ incipit: Quis nescit uolusi bithynice. Sed statim artificio Paridis a dignitate deiecti: rem ipsaq; dinoscens: ac deceptum se uidens: moleshis deiectus interiit. Post quem paucis admodum diebus Paridem romæ decessisse dicunt: Cui epitaphium hoc Martialis inscripsit.

Quisqs flaminicam teris uiator:
Nōli nobile præterire marmor:
Verbis delitiæ: sales: q; mili:
Ars & gratia: risus & uoluptas:
Romani decus ac honor theatri:
Atq; omnes neneres cupidines q;:

Hoc sunt cōdita quo paris sepulchro. Quis ergo non uideat Iuuenalem homines suo tempore uiuentes ex industria intactasse: & nec potētioribus pepercisse. Quin & ex minoribus figs diligēter inspicere uelit: nemi nem insequi aut aliū quēuis nō aliquo nominare: in quē & Martialis ipe nō scripserit: uel de illo uel aliquo in loco meminerit. Ni summouet Iuuenalis ad scribēdum satyram: Quod nouus tuscū Figat aprum: nuda teneat uenabula mamma. ad quam Martialis li. xiii. Dum nō uis lepore: dū nō uis carpere mullos: Et plusq; patri metuis parcis apro. Et reliqua. Non pōt etiā tam patiens eē Iuuenalis nō tam ferreus: ut ab scribēdo satyram teneat se: Cauſidici noua cū ueniat lectica matrōnis Plena ipo: hoc est uel nouiter facta: qa ex turpi sententia iam tū ad cauſidicandū se contulerat: uel admirabilis & egregia. ut Virgilius i bucolico: Pollio & ipe facit noua carmina. i. eximia & admiranda. Ad quē & Martialis in. x. epigrāmatum li. sic inqt: Oia uis belle matho dicere dic aliquādo Et benedic: neutrūdic aliquādo male. Et li. xi. ad eundem ait: Parua rogas magnos: sed nō dant hæc quoq; magni Vt pudeat leuius tu matho magna roga. Quid qp nomē delatoris seu accusatoris cuiusdam magni amici ipe Iuuenalis subticet: & illā ex nominib⁹ eorum quos etiā accusauit cognoscēdum ostendit hominib⁹ eius tpis. Et ut qdam ferunt fuit Heliodorus Domitiani libertus: q; cum citra rapturus eēt quicquid supererat de nobilitate iam ab aliis uorata libertis timebat: a Massa: & munere palpabatur a Caro similiter uiro nobili: ad quem iam pscriptū Martialis scribēs ait: Care parentosas latias non rite p urbes Nobilis: & centū dux memorande uiris. Et reliqua plura: quib⁹ offendit eū iam exulem esse: & bona pēdidisse. Nam ait Plinius circa finē libri. xxxv. Iam non ē enumerare libertos ex sanguine qritū: & pscriptionum licētia tam ditatos: aut late uidimus in dictōe creta. Quid qp a nōnullis ob timorē uxoe illi sum mittebat. Et ne uero nomē oppressorū ignominiam Iunc. exprimat: fictis nominib⁹ ioculatorū quorūdam seu derisorū ad triumphis rem illā ipe pōdit eū ait: Et a trepido timele summissa latino. Sed de uero Latino & uera Timelē ait Martialis ad Domitianū in quodam epigrāmate: Consueuere iocos uestri quoq; ferre triumphi Materiam dictis nec pudet eē duci: Quam timelem spectas derisoreq; latinū: Illa fronte precor carmina nostra legas. Quin & eadem figura usus ē in satyra Stēmata qd faciunt: quam dixit: Morteq; sic quisq; exhorruit: eq; ita mortem ut sit uxoris zelotypus: & sic similis stupido latino. hoc ē uiro ita morte timenti ut uxorem quā summe amare contigerat: p euadenda morte Heliodoro: aut cuius alii summittere nō curaret: si dicat potius mortem eligere debes: q; rem adeo turpē ppetrare. Sed nec id quoq; sibi pfuit. Nec pfuit Posthumū uirū alium pessimū totiens sub cista locare: ut eo inscio uxorem Timele audire uideret. Quin tandem ab illo uel quoris alio ob suas diuitias accusatus & pscript⁹ fuerit: dicēte eo de q Iuuenale ad Posthumū in satyra Credo pudoris iam: Quem totiēs texit peritum cista latina. hoc ē qa nec illi sua cista pfuit. At ad Posthumū ait Martialis in principio epigrāmatum. xii. Occurris quocūq; loco mihi posthume clamas Protin⁹ & prima ē uox tua: dic qd agis? Hoc si me docoes una cōueneris hora Dicas habes piuto nil posthu tunc quid agas. Verū & ipa eadem qua diximus figura: iterum Iunc. in eadem prima satyra usus ē: iq̄ de Galla loquit: Nā cum se primus subnouerit dixerit: ab his q testamenta merent' noctib⁹: & ab his quos in cælū euchit optima summi Nūc uia pcessus uetulæ uelica beatæ: Illius aulicæ Neronis liberta: de qua uidimus in dictōe patricius: quæ ob id quoq; initia dedit Othoni pgredi ad imperiū: ut ibidē late declarauimus. Ira deinde excidesset in quēdam pupilli spoliatorem: cui⁹ nomen & ppriam historiā ob deperdita antiqua uolumina nōdum cōperire ualui. Et frui illum iratis diis p comparationē Marii offendit: eo q; sola infamia notat⁹ fuerat & sic dānatus inani iudicio: Quid eni saluis infamia nūmis? Nāq; uelut Marius tpe Syllæ de ductus ac teq̄

ab Hiemsale numidarum rege (ut tetigimus in dictione minturnæ) auxilia in patriam colligere posset: uoluptatibus frena laxauit. & ab oblata dicis hora: contra romanæ consuetudinem intra numidarum ritum p libito bibebat & epulabat': atq; ita quoq; iratis diis fruebat' ut apud Senecam in Hercule furentem q a Iunone coact' ad domitiã p orbem monstra uicit quibus semper gloriã reportabat: ut illa inquit: ita q; nostra fruit'. In laudes suas mea uertit odia: diu nimis sæua steterunt. Sic spoliator ille ac pilrator pupilli notatus salutis infamia nũmis diis iratis ob eam notam fruebat': qa pecunias salutis in uoluptates p libito laxabat': & p uarios gradiens seruiorum gregib' populũ comprimebat. Et alia cũ narrauerit: quæ in superiis dictionib' explicauimus ad illum deinde conuertit': q densissima lectica uel ex lignoru; strue & compagine: uel seruorũ multitudine uxorem pregnãte: uel lãguidam circũducebat: ac quadrantes centũ p illius impensis médicatim postulabat. Est enim quadrans quarta pars assis ideſt romanæ libræ: ut uidebimus in dictione talentũ. Et ad illum similiter q offendens uacuam & clausam p coniuge sella: Galla mea é inquit. Et sic priori figura utitur: ut nomine uilis mulieris illos quoscũq; reprehendere possit: q similia cũ uxoribus ppetrabant. De Galla uero & Martialis ipe meminit in. ix. epigrãmatum li. cũ ait: Fimbra posi septem nupsit tibi galla uirorum Pictonine sequi uule puto galla uiros. Et in eodem li. de eadem: Aureolis fuerat cum possit galla duobus: Et plusq; fuerat si totidem addideris. Aureolos a te cur accepit æschyle denos? Et reliqua: quæ p lequit'. Sed ne nimium digrediar: libet ad hui' primæ satyræ introductionem redire. Cui' sensus præ ceteris difficilium' esse uidet': & mérem lepidissimæ poetæ indicare curabo: ac nonnulla illius uarius in locis obscurissima cõcinnamus in aliis horũ cõmentariorũ libris non tenuimus: quæ p posse explanare curabo. Incedit igit' hæc tota in ipa prima satyra Iuue. primo se aliqd debere scribere offendit: & cum hucusq; nil scripserit: dignum esse reprehensione. Qui tæthi uere fit disciplinæ ignoris: necessum tamẽ est ea optime nouisse: quæ a maxio minimoq; poeta scribuntur: cũ ea quoq; & semper audiuerit: & nec alius aliud scribere tẽtauerit: ꝗre reprehendendus uerit: quod semper auditor fuerit: & nunq; scriptor. Quãobrem tam aliqd scribere intendẽs: offendit secũdo se ex multis concitũ malle satyrã q̃ aliud poema describere: & illo decurrere campos: p quẽ magnos equos aruoce flexit alũnus. i. Lucilius: q fuit ex aruncis: & primus apud latinos satyrã scripsit. Et cũ oõ tanta rectulit: pbat tertio ea magis uernulina digna lucerna: hoc est studiis & laboribus ac urgulis Horatii: q̃ alia poemata: quæ ab aliis passim scribunt' & maxime cum fuæ uxoris marit' sit lenis: & solus accipiat mechi bona: nec sit accipiendus uas ullum uxori: & alia quæ elegantissime pſequit' adeo turpia. Quod si natura negat: facit indignatio uersum. Quarto offendit quæram esse debeat aut possit satyræ suæ materia. Quinto materiã ipam satyræ copiosiorem suo tpe esse offendit: q̃ retroacto fuerit tpe. Quod cũ multis exemplis monstrauerit: offendit subsequẽter nil futurũ esse. Quod nostris moribus addat Posteritas: & quod omne uitium ad summũ uenit: nec amplius ascendere ualeat: & quod eadeq; facient cupientq; minores. Sexto modũ offendit quem in sua satyra conscribenda obseruare potent etiã si aliquis dicat: Hic fortasse uis de ingenio par materiæ é. Sed hoc ueluti dissolutum reliquit: qa facit indignatio uersum Qualẽcũq; potest Et siquis iterum dicat: Vnde illa priorum poetarum satyricorũ scribendi quodẽcũq; animo flagrãte liberet Simplicitas? Respondet idem illam non esse: sed dum illorum se imitentes & potẽtes: ac experiri uelle: Quid concedat' in illos: Quorum flammea tegit' cinis atq; latina. Et præoccupatione usus: in imitentes ac urbis primores inuehit: ut offendimus. Dicit ergo interrogatiue primũ contra seipsum inuehẽs: Semper ego auditor tantum: hoc é ne ego unq̃ ostabo audire? Nunq̃ ne reponã: hoc est nunq̃ ne aliqd scribam? uel ea quæ audiui uel alia? Vexatus totiens rauci theseide codri. Sane in uerbo repono uim græcaq; obseruauit: ut Homerus: τετγόν ποτ' ἄσεα ideſt posuit: hoc est scripsi. Nam sic quoq; apud poetas græcos id uerbum significat. Quod & nostri poetæ similiter obseruauere. Persius i prima satyra: Ecce modo heroas sensus afferre uidemus: Nugari solitos græce nec ponere lucum Artifices. i. scribere Simili modo reponã. ut Martialis ad Iuuenalem libro. xii. epigrãmatum: Et totum nulla nãe reponã quod tardos eruigilaueram p ános. Reponã dixit p scribo. Horatius in poetria: Aut famam sequere: aut sibi cõuenientia finge Scriptor honoratũ si forte reponis achillem. i. scribis. Nec id solum designare deprehendimus. ut Virgilius in li. georgicorum. iii. Non illis epulæ nocuere repostæ. i. delicatæ seu seruatæ: ut exponit Seruius. Et primo aeneidos: Manet alta mente repostum. i. infixum & collocatum iudicium Paridis. Et in. iiii. Stratisq; reponit. i. collocant. Et i eodem libro: Arisq; reponimus igneis. i. iteram ponimus. At uero impono idem est quod decipio: ut quis se deo putet posse imponere. i. deum decipere. Et subdit postea noster: Totiens uexatus. i. totiens audiẽdo repercussus. de quo uerbo Gellius & Macrobius plura diuere. Theseide. i. fabula de Theseo recitata: quam in dictione Theseus explicabimus. Rauci codri. i. poetæ illius: qui ob assiduam recitationẽ rauus effect' erat. Ouidius circa finem libri quarti metamorphoseon: Raucaq; garrulitas studiaq; manare loquẽdi. Erat aũt Codrus poeta pauperculus: quem pulpita pascebant. Iuue. in. iii. satyra.

Lectus erat codro proculo minor: urceoli sex
Ornamentum abaci. nec non & parabilis infra
Cantarus: & recubans sub eodem marmore chiron:
Iamq; uetus græcos seruabat cista libellos.

Et diuina opici rodebant carmina mures.'
Et Martialis libro epigrāmatum quarto:
Plus credat nemo q̄ tota codrus in urbe
Cum sit tam pauper:quomodo cæcus habet.
Et subsequitur Iuuenalis dicens:
Impune ergo mihi recitauerit ille togatas.hoc ē sine aliquo effectu recitauerit mihi ille togatas? ut nec aliqd hausisse undeam:cū non similiter ego aliqd scribā. Nam impune quoq; commune est uocabulū nec tantum ad hoc quod est sine pœna:quātum ad omnem effectum referri consueuerat: ut est illud Apulegii:Impune capitoliū ascendi cum nemo esset:q̄ sententiam diceret.Et est togata comœdiæ genus: qua solum romanorum urbia & communia narrabant'.In quib⁹ teste Quintiliano Affran⁹ excelluit:q̄(ut ait)utinam non inquinassent argumenta puerorū fœdis amorib⁹ mores suos fassus.Nec hoc loco ait Iuuenalis mihi:ut ex cō memoratione personæ propriæ rem faciat gratiorem:quæ plurib⁹ competere poterat.ut Virgili⁹ libro georgicorum primo:Non illa quisq̄ me nocte per altum ire aut a terra moneat conuellere funem. Sed ad seipsum specialiter tale quid refert poetarum ostendimus.Et subdit Hic elegos.de quib⁹ uidimus in dictione elegia.Impune diem consumpserit ingens Telephus.hoc est sine aliquo effectu:ut scilicet ego nihil didicerim & propter hoc nihil scribere debeam.Ille alius recitauerit mihi grande poema de Telephoin cui⁹ recitatione diem consumpserit.de quo in dictiōe Telephus ostendem⁹. Quid quod nec mimas ingentia recitant' de Oreste poemata:& nihil ego scribere audeam. Et tamen refferent de illo plura cū Scripti⁹ & in tergo nec dū finitus oreste.Nam ut uidimus in dictione Orestes:præbebat ille materiam omnib⁹ scribere aliquid uolentibus.Ideo ait Virgili⁹ in.iii.æneidos:Aut Agamemnoni⁹ scænis agitatus oreste.Et dixit tergo:hoc est exteriori parte membranæ.Nam consueuerūt ut plurimum antiqui poemata aut orationes:quas alios recitare uolebant:in rotulis deferre.ut idem Iuuenalis:Duo cæsaris anteactones.& hoc qa facile & sine temporis interruptōe illos explicabant & replicabant. Vnde & uolumina dicta puto. Tergū autem erat pars exterior ipsi⁹ membranæ:ut Virgili⁹ in.iii.georgicorū:Vndaq; iam tergo ferratos sustinet orbes. In qua & Orestes etiam scriptus erat:cum ab interiori capi non potuisset.Sed in ipsa exteriori etiam descriptus nondum finitus erat.Accipit' & nōnunq̄ tergum pro toto animali corio:ut Virgili⁹ in primo æneidos: Taurino q̄tum possent circūdare tergo.Et in primo georgicorū pro ultima rei alicui⁹ parte idem poeta expressit cum dixit: Stimaq; quæ currus a tergo torqueat imos. Cum ergo tanta audierim & tanto tempore:q̄ uerisimile sit me ea optime accepisse & nosse:ita ut nulli magis sit sua nota domus q̄ hæc ipsa mihi. & nihil ego scribo: nemo merito reprehendendus.ideo ait:Nota magis nulli domus est sua q̄ mihi lucus Martis. & reliqua.
Sane hūc locum omnes quos legi inepissime exponūt:dicentes ipsum Iuuenalem profiteri se utranq; philosophiam naturalem scilicet & moralem:tartariq; & occultarum rerum notitiam dilucide adeptum fuisse Cum Vulcani antrum & mentorum qualitates:ac pœnarū apud tartareos differentias se scire proponat.Et sic quod ille ad fabulas:hi ad altam perfrutationem & sapientiam referunt.Quod utiq; inepissimum est: & contra intentionem ei⁹:ac satyricum morem:manifestissime comprobat'. Neq; enim poetas quoslibet alios de inepta & arrogantia occulte damnās:in hæc eadem uitia ipse incidisset.Nec se sane sapientem:sed poti⁹ ignorantem declarare intendit cum dicat:Si natura negat: facit indignatio uersum. Qualemcūq; potest.
Similiter Persi⁹:Nec fonte labra prolui caballino.Nec in bicipiti somniasse parnaso.Memini me:ut sic repente poeta & doctus & indoct⁹ fierbat:& ea solum quæ iam ū mihi ita innotescunt:ut nulli alii nota sit magis domus sua.Cur & non ego etiam(tametsi indoctus sim)aliquid:quātus pertutum scribā:magis q̄ sem per audire debeam?Quod uero illa quæ quotidie poetæ alli proclamant fiba nota esse debeant:hac cōprobat ratione:quæ omnem abiecit arrogantiam Platam Frontonis:hoc est quæ in domib⁹ fiunt Frontonis.nec non & eiusdem domus columnæ crebra recitatione confractæ:eius nomini omnia referunt & reclamāt: qn & marmorea sedilia mea assidua sessione consulsaud idem retūdunt. Ac ipsa eadem:quæ illi dicunt se scire delignant.Cur & non ego q̄ semper auditor fuisti etiam optime pernosscere debeam?Rursus & quod inter poetas indoctos:& non inter doctos:cōnumerari habeam duabus rationib⁹ explicat.Prima qa manum seruæ subduximus:hoc est uerę disciplinæ subtraxit.Nam sic poetæ frequenter pro disciplina seruilem assumpsere ut ostendimus.Secūda est causa quia consilium ipse dedit Syllæ:priuatus ut altum dormiret. De quo Cæsar teste Suetonio nescisse illum litteras dixit:qa dictaturam deposuit.Sed qa id multo fortius de illo intelligi debuit:qui ei ignauum hoc consilium præstitit:ut aliquid prouerbium ferre uidebat'. quare si Iuuenalis eiusmodi illi consilium dedit:longe magis & inter indoctos uidebatur cōnumerandus:q̄ ipse Sylla indoct⁹ dici debuit.Cū ergo ea sola quæ optie cognoscere potuit:a summo minimoq; poeta scribant' illud tū uideō ob id se ab scribēdo cōtinere:quia peritus: quod scriberet esset op⁹:cū nullū eo tpe scriberē opus quod nō utiq; periturū eēt. Ait ergo sic poeta lepidissim⁹:Nota magis nulli dom⁹ est sua q̄ mihi luc⁹ Martis:hoc est Marti romæ consecratus.qa teste Iustino in ultimo suorum epitomatum libro in illo Rhea nomine teris filia duos pueros(incertum stupro an Marte conceptos)enixa est. Cū ergo luc⁹ ipse quotidie a poetis agitaretur:& illorum ipse poeta noster semper auditor fuerit:consequens erat(ut probabit)ad quoq; pfecte

sibi innocescere. Quin & Aeoliis uicinum rupibus antrum Vulcani: scilicet & ei notum. Nam ab ætna mon
te per subterraneos specus usque in hieram insulam antrum esse perhibetur: quod Vulcano sacrum dicat'.
Virgilius in. viii. æneidos:
Insula sicanium iuxta latus. æoliamq;
Erigitur liparem: fumantibus ardua saxis
Quam subter specus: & cyclopum exesa camini
Antra æmea tonant: validisq; incudibus ictus.
Ideo ait antrum illud uicinum rupibus æoliis: quia est ab ætna in hieram insulam iuxta latus sicanium & iu
xta liparem atq; strongylen: ubi regnum fuit Aeoli: ut late uidimus in dictione æolia: & in aliis dictionib⁹.
Nulli ergo est ita nota domus fuanit mihi antrum Vulcani: hoc est omnes fabulæ: quæ de antro Vulcani ab
hisce poetis recitantur. Quicquid agunt uenti: hoc est uel ab Aeolo compressi: uel ad aliquid exequendum
iussi. ut hi: scilicet poetæ fabulantur: nihil cognitum est: Quas torqueat umbras æacus: qui Iouis sint filius
ex Aegina. & apud inferos cum Rhadamanto & Minoe constitutus iudex dicitur: ut in sua dictione uidim⁹
Vnde alius furtiue deuehat aurum Pelliculæ: hoc est omnes Iasonis fabulæ: quæ illum pelliculam auream
ex colchide deduxisse loquūtur mihi probe innotescunt. Quin & quantas iaculetur monychus ornos: ut i
ea dictione uidimus. Sed ip̄e hæc omnia ipse scire desiderat: per rationem a minori sumptam comprobat.
Nam sic hæc ipsa Frontonis Platani conuulsaq; marmora clamit semper: & proloquūtur. Et assiduo ruptæ
lectore columnæ: ut Virgilius in quarto georgicorum: Et cantu querulæ rumpunt arbuscula cicadæ. Quid
ego obtusior ne sum marmoribus? Et platanis? quasi dicat: & si talia hæc ipsa sciunt: multo magis. & ego ra
tionis capax: & simili modo semper auditor eadem scire debeo. Nec intelligere uolunt Iuuenalis: ut omnes
exponere cōsueuerūt: Frontonem illum eundem fuisse poetam: qui in propria & tam egregia domo eius
modi poemata recitasset: cum in sequentibus ostēdat sui temporis poetas pauperrimos esse: nec similes ha
bere domos: in quibus sunt porticus columnæ & platani. Sed (ut idem ostendit in satyra quæ incipit Et spes
& ratio) Romani diuites cum iam nihil prorsus poetis conferrent: ædes tamen commodare solebant: ut in
illis saltem recitare poemata possent: ut in ea satyra ad Telesinum pauperem & egregium poetam inquit:
Didicit iam diues auarus:
Tantum admirari: tantum laudare diserte:
Et pueri nouis auem. & subdit: At si dulcedine fauæ
Succensus recites: maculosus commodat ædes: Ac longe ferrata domus seruire iubet'. In qua sollicitat imi
tatur ianua portas. Et reliqua: quæ prosequitur. Vnde simili modo nobilis hic Fronto poetis egregias do
mos pro poematum recitatione præstabat. Ad quem Martialis in epigrāmatib⁹ scribit dicens: Vota tui bre
uiter si uis cognoscere marci: Clarum militiæ fronto togæq; decus. Cum ergo nō alia poemata a docto uel
indocto poeta scribantur: ip̄i quæ retulimus: & in his omnes diuersentur. Nam (ut inquit) Expectes eadem
a summo minimoq; poeta: quid amplius restat: nisi ip̄ & ego aliquid scribere debeam? ip̄i indoctus sim &
ignorans. Quod ex hoc comprobat dicens: Et nos ergo manum ferulæ subduximus: hoc est quonam pacto
doctus esse valeo: qui manum a ferula: hoc est disciplina subtraxi. & poet⁹ prædictas nugas & fabulas audire
nolumus: ip̄i sub ferula persistere. Nam translationem duxit ab eo qui cum manum ferulæ præbet: se disci
plinæ subiectum ostendit. Est enim ferula flagelli genus quo puerorum manus uapulare consueuerūt. Ho
ratius in sermonibus: Nam ut ferula cædas mentem maiora subire. Sed hic pro disciplina accepit: ut sem
per obseruauimus: ac intelleximus noster Carolus arretinus cum aut ad Cyriacū: ignorant docti causas: querūtq;
frequenter: Vnde tibi eloquium copia tanta tibi est?
Nec certe immerito: cum nil didicisse magistro.
Dicas & ferulæ sæpiusse manum. Probat & alia ratione Iuuenalis se inter indoctos connumerādum esse
cum ait. Et nos consilium dedimus syllæ priuatus ut altum Dormiret: hoc est ut absq; grauibus dictaturæ
curis quiesceret. Virgilius in. iii. georgicorum: Nec somnos abrumpit cura quietos. At quia ob hoc quod
dictaturæ renuntiauit dictus fuit nescisse litteras: multo magis ego qui id quoq; illi consilium dedi nescire
litteras dici mereor. Et hæc dicta quidem sufficiant pro explanatione difficillimi loci: & introductōe ad pri
mam satyram nobilis poetæ Iuuenalis. Cætera uero quæ difficilia uidentur diuersis in dictionibus horū cō
mentariorum pro nostra facultate explanare conabimur. Nec id sane formido quod nōnulli nanciari ui
dentur futuros quosdam: qui commentariola quædam ex his nostris commentariis diuersos in poetas sine
honore nostro traducere: ac quæ nostra sunt sibi arrogare non uereburntur. Ego enī quosq; similes pensi
pendo. fuio enim illi mendacio & furto detecti erubescent: modo amicos pro mea uirili satisfaciam. hæc hac
tenus. Verum & nonnulla in hac satyra restant: ac in aliis quibusdam deinceps satyris: quæ ex amissorum
librorum defectu nunq; plene intelligere valuimus: ut quis ille fuerit de quo supra meminimus: qui pupillum
expoliuit & profuit. Quis ille qui bona dedit præsepibus: & caret omni maiorum consilio: dum perualet
axe citato flammeam. Ac ille qui se lautum ac beatum exiguis tabulis & gemma fecerat uda licet quidam

fuisse Mathonem putent: quod mihi non conflat. Quis etiam ille qui dodit tribus patruis aconita. Et licet hæc nonnullis forsitan parua esse uideantur: nobis tamen sic iucunditatem & lepiditatem (ut decet) poetæ capere cupimus: necessaria prorsus apparent. Sed quod non ualemus: prætermittere libet. Et ad aliqua in secūda satyra transeamus: quæ obscure a poeta tractari uident. Mittamusq; ui socraticos cinædos: quos in dictione cinædus explicauimus. Quin & illos quibus podice leui Cædunt tumidæ medico ridēte marisæ ideſt tumores illi difficiles: qui ex confricatiōe podicis puerorū oriri dicunt: & a medico scilicet ridente ob id quia tarpem causam recognouit incidūtur in podice leui: ideſt sine pilis: ut ætatem monſtret: Virgilius in Sileno de filia Proeti:

Quamuis collo tumuiſſet aratrum:
Et sæpe in leui quæſiſſet cornua fronte: ideſt absq; pilis.

Martialis in ultimo epigrammatum:

Sit nobis ætate puer non pumice lenis:
Propter quem placeat nulla puella mihi.

Sed uerius & magis ingenue Persbonius: qui multa morbum ineſſuque fatetur. De quo Martialis ait: Quid quod ad sextum fictum philosophum & uirum obscenum Infamis uarillus ait: ego te ecuentem sexte uerebor: ideſt dum pedicaris apte te mouentem. Nam ecuere quidem est masculorum: hoc est se apte mouere dum pædicantur. Martialis in tertio:

Sed pædicaris sed pulchre nouole ecues.
Iam iam tu prior es: nouole uincis: ane.

Crissare uero est mulierum apte scilicet se similiter motantium dum futuuntur. Iuuenalis in satyra Credo pudoris causa de Laufella loquens: quæ præmia proponebat illis mulieribꝰ quæ melꝰid agitabāt inquit: Frictum crissantis adorat. Martialis similiter:

Scire cupis quo casta modo matrona loquaris:
Numquid cum crissas blandior esse potes?

At de eodem Sexto meminit idem Martialis i libro septimo epigrammatum cum inquit:

Ad natalitias dapes uocabar:
Essem cum tibi sexte non amicus. Et subdit:
Sed causam scio nulla uenit a me:
Argenti tibi libra postulanti:
Nec leuis toga nec rudes lacernæ:
Non est sportula quæ negotiatur.
Poscis munera sexte non amicos.

Et subdit deinde Iuuenalis:

Quis cælum terris non misceat: & mare cælo
Si fuit displiceat uerris

P rolepsis ultima cum.p. ante.s. & .i. latino scribit: dici potest præceptio. Nam componitur ex pro quod est ante & λαμβανω accæptio. Et est figura teste Seruio super quarto georgicorum ex persona poetæ: quæ tunc quoq; fit: cum aliquid præ accipit ad qualitatem quæ subsequitur: ut Virgilius cum dixisset Pancheiam tel lurem fleuisse: Eurydicem uxorem Orphei dixit: Pancheia rhesi: mauortia tellus: quam seq; longe postea ꝯ fuit Orpheus ille tenuit.

P rometheus cum.th. aspirato scribit: fuit teste Ouidio in primo metamorphoseos: Iapeti filius ex Asia nympha coniuge: Quam fatus iapeto mixtam fluuialibus undis Fuxit in effigiem moderantum cūcta deorum: & reliqua de quo fere oēs poetæ loquūtur. Ex quo Promethides cum.i. ꝑducta ante des deducit. Ouidꝰ li. i. metamorphoseos:

Vnde Promethides placidis epimethida dictis.

P roœmium cum.œ. diphthongo in secunda secundum græcam litteraturam scribitur: quam sane latini nostri tam non obseruant: sed sine diphthongo ne eiusdem litteræ fiat inculcatio proœmium scribunt: dicit latine initium uel exordium: & (ut dixit Quintilianus circa initium libri quarti) Maiori quadam ratiōe græci uidentur proœmium nominasse: quo a nostris initium modo significatur. Illi partem hāc esse ante ingressum reisde qua dicendum sit ostendunt. Nam siue propterea quod et ius cantus est: & citharœdi pauca illa quæ ante quam legitimum certamē incohent emerendi fauoris gratia canunt proœmium cognominarunt. Oratores quoque ea quæ prius ꝙ causam exordiantur: ad conciliandos sibi iudicum animos proloquuntꝰ eadem appellatione signarunt: siue quod ὁμοιωμα quod ante ingressæ rei ponitur: sic uocare est institutus: idem græci uiam appellant.

P ropylæa secunda cum.y. græco sequens cum.æ. diphthongo scribitur: dicitur latine uestibulum uel porticus: sed de uestibulo plura locutus est Gellius: quæ qui uoluerit in libro decimosexto noctium atticarum

legere poterit.

P ropina cum.i.latino scribitur:apud græcos uero.ei.diphthongus:cuius abiecta.e.retinemus.i.& iuxta cõpositionem græcam dici potest ante fauces.Nam componitur ex pro quod apud nos dicit ante:& πίνειν fames.Et(ut nonnulli asserunt)locus erat iuxta thermas & balnea publica:ubi post lauacrum a fame & siti reficiebantur:unde & alii quidam ex latina præpositione pro:& dictione græca compositum potius uolũt ẽ ex ambabus græcis:ita ut id quod datur pro esurire inducat siue esculenta sint:siue poculenta:unde uerbum propino deducitur:quod indicat esculentum tibi porrigo uel poculentum.Iuuenalis in secũda satyra:Quando propinat byrrho tibi fumosq; tuis contacta labellis Pocula?dest porrigit tibi unumquod ipse prius suis labellis attigit.

P ropheta cum.t.exili scribitur:dicitur latine uates:& deriuatur a προφάω quod est exprimo uel profero.

P roscænia cum.c.exili &.æ.diphthongo a latinis scribitur:qui scænam ex qua componitur cum diphthongo tenere Priscianus scribit:apud græcos uero sine diphthongo ut in ea dictione indicabim⁹:Et sunt proscænia teste Seruio super.ii.georgicorum:pulpita ante scænam in quibus ludiera exercentur.

P roselytos cum.e.absque diphthongo &.y.græco in penultima &.t.exili scribitur:dicitur a nostris aduena

P roselenus cum.e.absq; diphthongo & unico.l.scribit:significat apud nos ante lunam:ut Cicero in fondanarcades cõmemorat q se proselenos esse asserunt:ut uidimus in dictione arcadia. Nam cõponit ex pro quod est ante & σε λήνη luna.

P roscucha cum unico.s.&.ch.aspirato scribitur:dici potest latine obsecratio uel oratio.Id enim dictio græca quæ est προσευχὴ indicat.poni tamen uidetur a Iuuenale pro loco ubi precibus & obsecrationib⁹ aliqui a transeuntibus mendicabant:ut iuuenes ille petulans ad illum:quem acriter pulsauerat ad Iuuenalem ait in.iii.satyra:Ede ubi consistas in qua te quæro proscucha.

P roserpina cum.i.latino scribitur:apud græcos uero non cum.i.sed cum.o.περσεφόνη scribitur:fuit Iouis filia ex sorore Cerere. Nam cum Pluto teste Ouio in quarto fastorum & quinto metamorphoseos:ex inferis emersisset:ut fundamenta trinacriæ conspiceret:quæ cum Typhœus ingentibus umbis superimpositam sibi insulam abiicere conaretur aperuit ima sua:& lucem usq; ad inferos demittere lustrans siciliam Proserpinam conspexit in campis ætneis cum Cyane nympha & sirenibus flores legentem:quam rapuit & ad inferos secum duxit:ac matrimonio sibi copulauit.Hanc mater Ceres accensis facibus maximo cum ululatu perquirens ab Arethusa certiorata est illam apud inferos degere:unde fregit aratra & cætera ruralia instrumenta:& apud Iouem conquesta obtinuit eam posse retrahere:si nil apud iferos comedisset:quæ Ascalapho accusante comperta est septem grana malepunici comedisse. Quapropter ad leniendum Cereris dolorem statuit Iuppiter ut sex mensibus anni cum marito apud inferos:sex cum matre apud superos degeret. Quæ diuus Augustinus in septimo de ciuitate dei:& alii nonnulli interpretantur ut Proserpina fœcunditatem seminum indicet.Et a proserpendo Proserpina ipsa dicatur:& filia Cereris ideo terræ:quæ cum quodam tempore defuisset apud inferos rapta dicebatur:unde cessauerunt aratra & ruralia instrumenta.Sed cum luctu publico celebrata rediisset fœcunditas:fuerunt præ gaudio solennia quædam illi inuenta quæ apud athenienses nobilissima habita sunt. Solinus uero dicit in sicilia campum ætneum esse floridum & semper uernantem:ubi & demersum foramen aspicitur:per quod Ditem ad raptam Proserpinæ euntem fama est hausisse lucem.Eusebius autem libro temporum dicit Proserpinam speciosissimam fuisse uirginem Cereris filiam & Sicani regis uxorem:quam ob famam pulchritudinis singularis Orcus molossorum rex rapuit:& matrimonio sibi copulauit. At Varro in quinto de lingua latina:Proserpinam inquit lunam esse:quæ ut serpens modo in dexteram:modo in sinistram:modo in superiorẽ:modo in inferiorem partem cæli moueatur.Et ipsa luna apud superos & inferos æquis temporum spacijs cõmoratur.

P rosopis cum.i.latino scribitur:insula est teste Herodoto in delta nili hostio:in qua est atarbechis ciuitas.

P rosopopœia cum.œ.diphthongo in penultima scribitur:& ad uerbum dicitur personæ factura.Nam componitur a προσώπων ποιεῖν quod est persona:& ποίησις factio:figura est uel quando inanimatum ad animatũ loquitur:ut apud Ouidium in initio libri de fine titulorum Qui modo maiores fueramus quinque libelli. uel animatum ad inanimatum:ut Horatius in epodo:Quid amplius o mare:& o terra ardeo.uel quando etiã ad inanimatum ipsum quoq; inanimatum loquitur:ut apud eundem in fecũdo metamorphoseos:terra & maria loquuntur & flumina.

P rosodia cum.œ.diphthongo in secunda scribi deberet:sed ut idem seruetur sonus apud nos qui apud græcos conuersa est diphthongus in.o.longam:& cum.i.latino in penultima scribitur. Dicitur potest latine accentus:qui lex est siue regula ad eleuandas deprimendasque syllabas uniuscuiusque particulæ orationis accõmodata.Et alio nomine apud græcos τόνος dicit'.Ni antiquos nostros accẽt⁹ etiã uocasse tonores Quintilianus est auctor:declinato ut ait uerbo a græcis q tonos dicũt quos nos accẽtus pprie nominamus. Et sunt ti apud græcos:q; apud latinos tres:acut⁹ grauis:& circũflex⁹.Ni hi soli denotent ubi quæq; syllaba eleuari deprimiue debeat:quod ex maxima uocũ cõsonantia percaptũ é.Ideoq; dicebat Quintilianus peto

de inſtitutione oratoria nõ eſſe cuiuſlibet auris litterarum exigere ſonos non herde magis q̃ neruorum. Acutus igitur ille accentus eſt quo ſyllaba uocem acuit eleuatq; & ſignatur ea uirgula quæ a ſiniſtra parte in dextram ſurſum ducta eſt. Grauis uero eſt quo ſyllaba deprimitur: ſiue deponitur: unde ſignatur uirgula quæ a ſummo in dexteram deponitur. Circũflexus autem quo ſyllaba: & acuitur ſimul: & deprimit: unde ex acuto & graui confectus uidetur. Quare ſemicycli linea deſignatur: quæ ſane accentuum ſigna a latinis non ſcribuntur: a græcis uero ſemper. Sed nec etiam apud illos accentus grauis ubi eſt deſignat: ut oſtẽdemus. Nam omnis dictio tam apud græcos q̃ apud noſtros ſiue monoſyllaba ſit: ſiue polyſyllaba: unum habet accentum prædominantem atq; principalem: qui acutus eſt uel circũflexus: nec plures acutos aut circumflexos: nec unum acutum: & alterũ circũflexum habere poteſt. Sed accentus graues tot habet dictio polyſyllaba: quot ſyllabas ultra eam in qua acutus eſt uel circumflexus habere comperitur. Vt ſi apud græcos ἀνεφωνητος dicatur: prima quidem acuitur: ſequentes uero duæ grauantur. Similiter in illa ανθρωποσ penultima circumflectitur: & reliquæ omnes grauantur. Quod ſimili modo apud latinos licet nõ ſignetur in pronuntiatione: tamen æqualiter obſeruantur. Nam in hac dictione italicus ſecunda: hoc eſt antepenultia acuitur: reliquæ uero omnes grauantur. Similiter in ea quæ eſt Octauianus penultima circũflectitur: & reliquæ omnes grauantur. Idem in compoſitis: ut τεκρύμων: & malefanus: quæ unicum habent accentum circũflexum: græca quidem in ultima: latina uero in penultia. Aliæ uero omnes eorum ſyllabæ graues ſunt unde nec etiam apud græcos accentus grauis: hoc eſt ſuper graues ſyllabas deſignatur. Sane & ſi illius uirgula hoc eſt quæ a ſummo in dexteram deponitur: ſæpiſſime in græcorum ſcripturis conſpicitur. nõ ob id quoq; fieri Moſchopolus diligens illorum grammaticus: & Diomedes apud noſtros approbatiſſimus: ut accentum in illa grauem eſſe dicamus: cum ſemper in ea ſyllaba ubi eiuſmodi conſpicitur uirgula ſit acut⁹: Sed ut denotetur acutum illum accentum per conſequentiam aliarum dictionum ſequentiũ eſſe legendũ nec ſententiã tunc quoq; in ea dictione completam eſſe: & ob id quoq; cum ſuppreſſione quadam licet acutus efferendum unde quũ dici Demoſthenes in oratione cõtra Aeſchinem το λαϊ μεν δυη γωγεῖ λατ τοῦμαι κατὰ τοῦτον τον ἀγωνα ἀισχινου. & in pluribus dictionibus ſignata ſit uirgula accent⁹ grauis: non ob id accentus ibi grauis eſt: qui non ſignatur: & accentus dicitur ſyllabicus: & ibidem quoq; plures ſunt monoſyllabæ quæ acutum uel circũflexum neceſſario exigunt: Sed ut acutus qui eſt in illis in aliarũ dictionum conſequentium proferatur: hoc eſt in aliqualem ſimilitudinem grauis. Nam ſi grauis ipſe ſignaretur accentus quæq; ſyllaba præter quam illam ubi acutus eſt: & circũflexus ſignari haberet. Verum nec inter acutum & circũflexum percæptibilis eſt ab uno quoq; in pronuntiatione diuerſitas: niſi forte ab exercito muſico. Nam per unumquemq; illorum uox ipſa eleuari uidetur. Sed acuti quidem ſupra longam & breuem: circũflexi uero tantummodo ſupra longam: nõq; ſupra brevem poni nõ poteſt. Vnde circũflexus accentus duos tantummodo locos in dictionibus polyſyllabis apud græcos obtinet ultimæ ſcilicet & penultimæ. Et hoc ideo quia dictiones noſtræ accentum regulariter in ultima non patiuntur. Acutus autẽ apud græcos tria detinet loca: ultimæ ſcilicet penultimæ & antepenultimæ. Apud latinos uero ob eandem cauſã ſolum penultimæ & antepenultimæ. Itaq; ultima excunte breui & penultima longa: ſi ſuper penultimam ſit accentus circũflexus habetur: ut ανθρωποσ. Similiter in latinis fortuna: romanus: marinus: arrerinus: Octauianus: ſanus: amoris: legebatur: et etiam in monoſyllabis: dos: flos: eos: quas uocales eſſe lõgas neceſſe eſt. At amant quia primam brevem habet: & ultimam longam: & ſuper primam habet accentum: neceſſe eſt illum eſſe acutũ. Idem ſi penultima & ultima longæ ſint: ut legebant athenæ mycenæ. Sed ut diximus ſi in antepenultima accentus eſſe dicatur: acutus erit ſemper: & nunq̃ circũflexus: ut dominus: Virgilius: Tullⁱ⁹ Quare & regula in latinis de accentibus datur: quod in triſyllabis dictiõib⁹ & tetraſyllabis ſiue deinceps: ſi penultia brevis fuerit antepenultia acuet. Iuuenalis priapa ſatyra: Vncioli proculeⁱ⁹ hæc ſed gillo deuncis. Idẽ in ſatyra Credo pudicitiam. Fiunt uerecundi pelues ſartago patellæ. Virgilius in Coridone: Præterea duo nec tuta mihi uallē reperti Capreoli in quibus uncolam urceoli & capreoli in antepenultima acutum habent. Idem in primo æneidos: Vnius ob noxam & furias aiacis oilei: ubi eiⁿ uerſus prima dictionis acuitur. Nam ut ait Seruius in his ſcilicet: unius illius ipſius media ſyllaba naturaliter producitur: ſed cum opus eſt corripitur: ut in eo uerſu hac excuſatione: quia quotiens uocalem longam uocalis ſequitur: ſuperiori detrahit uires. Vt apud eundem in tertio æneidos: Inſulæ ionio in magno: & in ſeptimo: Sudibuſue præuſtis. Idem in bucolico: Et longum formoſe uale uale inquit iolla. Quamobrem & in eo uerſu. i. ante. u. uocalem eorripi potuit. Ideoq; in antepenultima tunc quoque accentⁱ⁹ fuit: quæ ſane regula & in græcis ſimiliter dictionibus obſeruatur: ut infra uidebimus. Sed econtrario fieri contingit: cum antepenultima corripitur. Nam tunc quoq; penultima habet accentum: ut Virgilius in primo: Nauibus infandum amiſſis unius ob iram: ubi eius dictionis unius antepenultima corripitur: & media producitur: atq; accentum detinet circumflexum. Rurſum & ſi penultima & ultima in eadem dictione longæ quidem fuerint: antepenultima uero brevis: ipſa antepenultima acui nõ põt. unde teſte Quintiliano in primo de inſtitutione oratoria: olympo & tyranno acutam mediam ſyllabã noſtri dederẽt: ga duabus longis ſequentibus primã brevẽ acui noſter ſermo nõ patit⁹.

Quod autem superadiximus dictiones latinas regulariter accentum in ultima pati non posse: ob hoc quoq; regulariter diximus: qa ut idem Quintilianus nonnullos grāmaticos sic dicere ac loqui ait propter quasdaꝫ uocum discrimina dictiōes quædam acuto sono finiant: ut circum litora circum piscosos scopulos: ut si nō acuerent ultimam circus dici uideatur: & non circuitus. Sed ut infra ostendit id sibi non placet. Et magis dicendum putat dictionem illam mutare conditionem: ita ut in illis locis uerba coniungantur: & tanquam unum sub uno accentu dissimulata distinctione enuntientur. itaque tanquam in una uoce una est acuta.

Quod idem accidit in illo Troæ qui primus ab oris. Simile dicimus in his quas græci uocant ἐγκλιτικὰς ut uarumq; cano. ubi solus tumus semper subsequente illa coniunctione qꝫ applicare accentum ultimæ præcedenti. Immo ut quidam ferūt non solum accentum ea coniunctio qꝫ commutare potest: sed quidoq; & tempus. ut Virgilius in Damone: Vno eodemq; igni: sic nostro daphnis amore. Vbi tandem dicto eodem quæ penultimam naturaliter longam habebat: & ultimam brevem: hāc quoq; ratione encleticæ penultimā brevem fecit: & ultimam longam. ut alibi: Vna eademq; ina sanguisq; animusq; sequūtur. Simile & inflexerūt: & misceuerūt penultimaꝫ breuiauit. ut Virgili⁹ in. iii. æneidos: Obstupui steterunq; comæ uocemq; faucib⁹ hæsit. Et libro georgicorum primo: Misceuerunq; herbas & non uisenda uenena. Alii uero putant magis id ex auctoritate factum ꝙ ratione encleticæ: cum absq; encletica idem nōnunꝗ compenatur. ut in eo uersu: Nō eodem cursu respondent ultima primis: qui quantæ sit auctoritatis ipsemet indicet auctor. uerum & in quibusdam aduerbiis consueuimus omnino differentiæ causa accentuꝫ in ultima ponere: ut alias una eo pone sane cum acuto in ultima: ne si in penultima haberent nomina magis aut uerba crederent. Rursus & p syncopam defertur quandoq; accentus in ultima: ut in ea dictione ardeatis quæ circūflexum habet acceptum i penultima: & per syncopam facit ardeas: cum in eodem circūflexo in ultimat. Naꝫ ut ait Priscianus in quito Antiquissimi hoc & hæc ardeatis: harpinatis: fufennatis capenatis: ferentinatis: cum circūflexo in penultia proferebant: quæ nos per syncopam ardeas: harpinas: fufennas: capenas: ferentinas: cum eodem accentu i ultima dicimus. Quin & eodem modo ut idem in alio loco dixit: hoc est cum circūflexo in fine proferunt: optimas: primas: pontias: crotoniatis: larinas: & ravennas. Similiter & in eadem gentilium nominum forma eodem tēste antias nomen proprium cuiusdam historici: qui Valerius dictus est: cū eodem circūflexo gfertur accentu. Item & ad appellativorum differentiam hæc propria Manas & Lenas cum accentu similiter circumflexo in fine proferuntur. Iuuenalis: Quod captator amat lenas aurelia uendat. Itaꝫ & nostras nominatiuus singularis: ut idem auctor in. viii. eiusdem operis dixit: ultimam circumflectit: ad differentiam accusativus pluralis qui acutum habet in penultima. uerum & alia quædam per syncopam eodem tēste in. iii. eiusdem uoluminis transferunt circūflexum de penultima in ultimam: ut audiuit audiuerunt cupit: cupiuit fumat. Virgilius i tertio æneidos: Et omnis humo fumat neptunia troia. Item & per apocopen ut produce produc: illice illic: hicce hic. Idq; omnibus artium scriptorib⁹ placuisse refert: qui de accentibus scripsitauerunt. Quid quod sic dicimus in declinatione monosyllabam facit: si cum alio similiter infinito componas: uerbo non solum significationem & coniugationem: sed accentum in eadem syllaba: hoc est etiam in fine conseruat. ut calefio calefis calefit: tepefio tepefis tepefit: tam in secunda ꝙ in tertia persona accentum quæ in simplicibus habebat: in fine conseruat. mutat etiam accentum metri conditio. ut cum dixit Virgilius: Pectides pictæq; uolucres. Nam uolucres media acuta legenda est: quæ & si natura brevis est: positione tamen é longam faciat iambum quem non recipit uersus heroicus. Similiter cum ait in undecimo: Tu uolusce arma uolscorum edice manipli. Exigebat ars tēste Seruio: ut in ea dictione manipls esset accent⁹ super ni: hoc est antepenultimam: cum penultima natura brevis sit. Sed quia penultima positione longa est: accentū longa detinet: hoc est super ni. sed uniꝫ longa est ex muta & liquida: quod quotiens fit tertia a fine: hoc est antepenultima accentum etiam sortiri potuit: ut latebræ tenebræ. At in eo uersu ut secunda a fine accentum haberet uersus obtinuit: ut in similibus fieri contingit. Solet etiam synæresis speciem accentus commutare & locum. Nam quotiens exigente metri necessitate in nominibus græcis fit synæresis: & super synæresiꝫ remanet accentus: necesse est illum circumflexum esse. unde in quibusdam plenis nominib⁹: ut Thermodoon Demophoon & similibus: quæ habent acutum in penultima. Et per synæresim fit Thermodon Demophon mutatur accentus ex acuto in circūflexum: & transfertur in finalem. Sed dubium esse uidetur de græcis dictionibus quæ latine scribuntur: an eundem apud nos priscus accentum seruare habeant quem apud græcos primitus retinebant. Quod asserere uidetur Seruius super primum georgicorum: quando ait Virgili⁹ Heliadum palmas epirus aquarum. ubi ait epirus habet accentum super. e. quia græcum est: quod si latinū esset haberet supra pi quæ longa est. Quod si uerum est idem dicendum esset de tragœdia comœdia: & nō nullis aliis quæ apud illos habent accentum in penultima: & apud nostros in antepenultima dicimēt. Quare eū hæc quoq; cum Gaspare ueronensi grāmatico præstantissimo pro nostra consuetudine conferremus: dixit non scribendum esse i eo uersu Virgilii epirus per. us. finalem: sed epiros per. os. ita ut litteraturam græcam conseruet. Idque in antiquis Virgilii codicibus comperiri asserunt: ut Ouidius similiter libro metamorphoseos decimoterrio. Rura petunt epiros ab his regnataq; uati. Et Seruiū id idem intellexisse cum ait quia græcum est: hoc est litteratura græca scriptum: & græco sono prolatum seruat accentum in prima.

Nam etsi græcæ dictiones latina litteratura scribuntur & pferuntur: mutare illas quoq; accentum conflat secundum exigentiã nostram: ut tragœdia: quæ qa latina litteratura pfert hoc est sono diphthongi nostræ & non græcæ: accẽtum q apud græcos in penultima erat in antepenultima cõmutamus: quæ apud nos quoque longa est: & diphthongum nostrã. œ. detinet. Ouidius in. ii. de tristibus: Omne genus scripti grauitate tragœdia uincit. Horatius in poetria. Effutire leues indigna tragœdia uersus. simili modo comœdia. ut idem Horatius: Interdũ tamen & uocem comœdia tollit. At uero. psodia qa litteraturam seu magis sonum græcum cõseruat: accentum ipm in penultima: ut ẽ apud græcos: sic apud nostros detinet. Vnde ait ipe Seruius in. iii. ænei. Accentus sane græcũ tũc esse põtis cũ declinatio græca seruat: ut olympos tyrãnos: quæ sic quoq; more græco pros terminata habet accentũ in prima: At si terminatiõe latina pferamus acutum in media accẽtum detinet ut supra uidimus. Qua de re id quoq; diligenter inspiciendũ ẽ: accentũ apud græcos in antepenultimam locari non posse: ultima. s. exeunte longa: imo & si in uno casu alicuius nominis accentus forte i antepenultima erit: qa ut diximus ultimã breuem tũc esse necesse est: si in aliis casibus eadẽ ultima lõga fiat mutabit accentus: & de antepenultima in penultimã cõmigrabit: ut ὁπορωπὸς in nominatiuo breuem hz ultimã: & accentũ acutum detinet in antepenultima: & id idẽ in accusatiuo cõtingit: ut ὁπορωπὸν: etiã in uocatiuo ut ὁ ὁπορωπέ. At in genitiuo & datiuo qa ultimã longam detinẽt: hoc ẽ diphthongũ imitatur accẽtus ex antepenultima in penultimã: ut ὁπορωποῦ: & in datiuo similiter ut ὁπορωπῷ. ecõtrario etiã quãdoq; cõtingit nomen aliquod longã ultimam habere in recto: & accẽtũ in penultima: & qa in aliquo casuum ultima breuis fit: mutat accentus in antepenultima: ut ἀριστοτέλης: cuius ultima qa longa est habet accentũ in penultima: nec in antepenultima habere põt. At in pleno genitiuo: hoc est i nõ habẽte syncresim qa breuis est ultima: facit accentũ in antepenultima: videlicet ἀριστοτέλεος. Similiter in uocatiuo ἀριστοτέλες. Simili modo Δημοσθένης ἀντισθένης: & mille alia. Itaq; eũ nos hæc nomina traducim9 q ultimam recti quæ apud illos est. η. in. e. nostrum transferimus: & nostra litteratura illa pferimus: mutamus etiã accentũ ipm in antepenultimũ secũdum quod in eadem litteratura apud illos accent9 ipe cõperit: & dicimus Aristoteles Demosthenes Antisthenes cũ accentu in antepenultima: tam in recto q̃ in aliis casibus. Nã cum in simili litteratura apud illos: hoc est cum. e. in ultimum & nõ cũ. η. ea nomina pferunt: ut in eorum uocatiuis apparet: quæ in es & non in ης. desinant: accentũ detinent i antepenultima & nõ in penultima: ut cũ dicunt ὦ ἀριστοτέλες: ὦ Δημοσθένες: ὦ ἀνθισθένες in omnibus cũ accentu super antepenultimam. Nos ergo cum hac litteratura tam in recto q̃ in aliis casibus utamur eodem quoq; accentu: & in recto & in aliis utimur casibus & dicimus in recto Aristoteles: & in accusatiuo Aristotelem cum accentu in antepenultima. Iuuenalis in. ii. satyra: Si quis Aristotelẽ simulem uel pittacon emit. Similiter Demosthenis: ut idem i satyra Omnib9 in terris: Eloquium ac famã Demosthenis ac Ciceronis. Nam & hæc ac similia nomina penultimam corripiũt: nisi aliquãdo ratione liquidæ post mutam pducantur. Quare & secũdum regulam primo habitam accentum apud nos in antepenultima detinere habent. Sed diximus ratione liquidæ post mutam pduci posse. ut Virgilius in bucolico: Sola sophocleo tua carmina digna cothurno. ubi. pho. ratõne mutæ & liquidæ subsequentium producit. At uero in alus seruant correptam. ut Iuue. in. ii. satyra: Inter socraticos notissima fossa cinædos. ubi. cra. corripit. Sane & in aliis pluribus dictionib9 græcis mutamus accentum. Nam τραγῳδία: cuius ultima semper longa a græcis deponit habet necessario accentũ apud illos in penultima. Similiter κωμῳδία. Sed qa a nobis in litteratura nostra ultima ipa corripit: mutamus accentum in antepenultimã: & dicimus tragœdia: comœdia: cum acuto in antepenultia. Vnde hæc quoq; uerba ait Priscianus in. vi. Hoc quoq; sciẽdum q̃ omnis nominatiuus desinens in. a. a nostris corripit: quamuis sit apud græcos pductus: ut lydia: syria: phrygia: Italia hispania: & omnia alia nomina regionũ: unde accent9 quoq; cum tempore a nobis mutat: qa. s. apud græcos habent accentũ in penultima: eo q̃ ultima longa ẽ: & apud nos antepenultima: qa ultima breuis habet. In paucis tamen græcis inueniuntur nostri poetæ seruasse morem græcum. Statius in quarto thebaidos: Non tegea nouam deo uacat alite felix Cyllene. Idem in sexto Te plangeret argos: Te nemea: tibi lerna comas: lariſſaq; supplex Poneret. ubi tegea & nemea quia produ ctam conseruant a finalem accentum quoq; græcum detinent: ideſt acutum in penultima. Et hæc hactenus. Nunc quasdam particulares dictiones inspiciamus ubi accentum habeant.

A ffatim teste Ameano primam acuit. Sicq; se audiuisse legentem Probum grammaticum hos Plauti uersus in cistellaria: Potme tu homo facinus facere ſtrenuum? Alcorum est affatim quo faciant. Idem confirmat Gellius libro septimo noctium atticarum.

A ttentim teste Gellio præfato libro. vii. primam acuit.

A dmodum teste eodem auctore primam acuit.

A ffabre similiter eodem teste acutum habet in prima.

A pprobe simili modo in prima acuitur.

A pprobus teste Gellio in prafato libro septimo: cum significat ualde probus primam acuit: quo uocabulo usum fuisse dicit Cecilium in comœdia quæ inscribitur triumphus: cum ait: Hierocles hospes est mihi ado lescens approbus.

A pprimus teste eodem Gellio non acuitur in prima: sed ut apparet ex hexametro uersu Liuii in odyssea media circūflectitur: q talis est. Ibi deinq; uir summus apprimus patroclus.
A pprime simili modo mediam circūflectit: nec Gellio placet acui primam.
A ppocus non placet similiter Gellio primam acui: quare media circūflectitur.
A postema habet accentū in antepenultima si græce nis enūnare: at latine in penultima ἀποστημα.
A ra sine aspiratione deorum: & primā circūflectit: quia longa est subsequente ultima breui. At cū aspiratiōe flabulum designat porcorum: ac primam corripit & acuit.
C ecidi præteritū si uenit a uerbo cædo quod ē incido habet accētum in penultima: in quā diphthongus eon uersa fuit. Iuue. in. iii. satyra: Ebrius ac petulans: q nullū forte cecidit. At si uenit a cado habet accentum in prima: ut Virgilius in. iii. eneidos: Cecidit q; superbum ilium.
C yclops acuit primā: sed quonāmodo accentū hēat in genitiuo & accusatiuo plurali in ea dictione uidimus.
D ecus decoris quū q dem neutrū est in oībus ab eo declinatis corripit. o. & a decet uerbo defendit: habetq; accentū in antepenultima: quem etiā in plurali cōseruat. Virgilius li. æne. prio: Scænis decora alea funeris. cum uero est masculinum habet accentu; in penultima: hoc est supra. o. quā semper producitur decor deris: sicut auctor auctoris.
E adem in recto habet acutum super primā & penultimam corripit: quæ est. a. Virgilius in primo eneidos: Nunc eadem labente die conuiua quærit. At in ablatiuo habet accentū super penultima: quā semper producit: hoc est ea semper producit. a. in ablatiuo.
E odem quia semper ablatiu⁹ est: &. o. semper producit: nisi auctoritate uel metri necessitate impediatur sem per illam penultimam acuit
E rgo quādo q dem est coniunctio illatiua acutum habet in prima. Iuue. in satyra Credo pudicitiæ: Nullam inuenies quæ parcat amanti: Ardet ipsa licet tormētis gaudet amantis: Et spoliis ergo longe minus urōr illi uxor q sq; erit bonus optandusq; marit⁹. Quando uero est aduerbiū cū genitiuo uncti & pro illius gratia uel illi⁹ ob eam: ponit' teste Seruio: habet accentū in ultima quæ circūflectit: ut Virgilius in. vi. eneidos: Illius ergo uenim⁹: ideſt illius gratia uel ob eam illius.
E uphrates apud nos uti apud græcos penultimam acuit. Virgili⁹ in primo georgicorū: Hinc mouet euphra tes: illinc germania bellum
E xaduersum hui⁹ fecūdam syllabam debere acui: una cū Aniano exīstimauit Gelli⁹ li. vii. noctiū atticarum: & sic apud Terentiū legi oportere dicūt cū aiunt quo hæc differebat ludo exaduersum loco tonstrina erat q̄dā
F ibulis primam acuit. Iuuena. in satyra Attic⁹ eximie: Fictilibus: & nullo uiolatus inquinat auro.
G ætulus habet accentū super penultima quam circūflectit. Iuuena. in satyra Omnib⁹ in terris: Cum gætula ducem portaret basilia luscum. Virgili⁹ in. xii. eneidos: Aut captam ducat gætulus hiarbas. quod Martialis non obseruauit: ut infra⁹ in dictione gætulia.
H ara qum aspiratur flabellū designat porcorū & primam acuit.
H eliodorus habet accentū in penultima. Iuue. in satyra Credo pudicitiam: Tonsoris tantū dīno rapit helio dorus. Nā componit' ex ii ἡλιος. i. sol: & δωρον donū scil⁹ fuit prima natura liter longa: sed ga apud illos est ω. mega. Et sic uniuersaliter omnia cōposita a δωρον: quod est donū: habēt penultimā longā: super qua ē accent⁹: ut Polydor⁹ Dyodorus. Martialis in. x. Natali dyodore meo cōmuna senat⁹ Accubat: Theodor⁹. Iu uenalis in satyra Et spes & ratio: Lautorū pueros artem scandens theodori.
H ippocrates habet accentū in antepenultima. Martialis in. ix. Os hominis multum me rogat hippocrates.
I ecur in obliquis casib⁹ semper habet accentū super secūda. Iuuenalis in satyra Omnib⁹ in terris: A carbōe & furcipibus gladioſq; parante Incude & luteo uulcano ad rhetora misit.
I sidorus eū accentu super penultimam contra uulgarem consuetudinem proferri debet.
L egeris si secūda est persona præteritī eius passiui quod est legor: habet accentū in prima: si uero futuri habet in penultima: & sic uniuersaliter in tertia & quarta uerborum passiuorū cōiugatione compert'. ut audiens uel audiere: legeris uel legere: duceris uel ducere: poneris uel ponere. Iuuena. i. v. satyra: Ducenta plā ta uelut situs ab Hercule cactus: Et ponere foris.
M alea promontorium laconiæ habet accentū in penultima: ut in ea dictione uidimus.
M arsya acuit primam: ut in sua dictione ostendimus.
O rpheus primam similiter acuit.
P atma habet acutum in prima: ut in ea dictione.
P ræmodum primam acuit teste Gellio li. vii. noctium atticarum: quod apud. L. Liuium in odyssea significat supra modum. Nam parcentes inquit præmodum: hoc est præter modum.
P ero pro nympha habet accentum in ultima: ut in ea dictione. pro calciamento uero in penultima.
P orsena habet accentum in prima: teste Seruio super octauum circa finem: & cum umco. n. scribitur: ut in ea dictione uidimus.
P olyxena habet accentum in secūda: ut in ea dictione ostendimus.

Prolenesis habet accentum in penultima ut in sua dictione ꝓbauimus.

Proceres substantiuū est: & in omnibus quos habet casibus acutum detinet in antepenultima: ut huius ꝓceris: & hi proceres: & semel comperi hūc ꝓcerem. Iuue. in satyra Semimuta quid facium: Agnosco procerem: salue gætulice seu tu. At uero ꝓcerus, ꝓcera, ꝓcerum adiectiuum est: & habet accētū semper in penultima ut corpora, ꝓcera. Virgilius in silenō: ꝓceras erigit alnos.

Quando dupliciter poni consueuit: & pro qa: & pro temporis aduerbio. Siquidem pro qa ponitur: teste Festo actū habet i ultima: quod pluribus exēplis monstrare possim⁹. Virgili⁹ i primo eneidos: Hic tibi fabor enim quādo hanc te cura remordet. i. siquidem seu qa. Idem in bucolico: Dicite quādoqdem in molli consedimus herba. i. qa sedimus. Iuue. in satyra Omnibus in terris: Deforméda uolens sterilis mala robora ficus: Quādoqdem data sunt ipsis quoq; fata sepulchris. i. qa data sunt. At cum ꝓaduerbio tēporis ponit accentum habet in penultima. Ouidius in heroidib⁹: Quando ego non timui grauiora pericula ueris?

Recedo si a cado deducitur accētum habet in primasi uero a cædo in penultima.

Rhetorica acuit ista penultimā: i. penultia lōga fit. Iuue. i. vii. saty. Ad pugnā q rhetorica defendit ab umbra.

Serpedon secundū duplicem declinationē: duplicem habet accētum. Nam si in ultima syllaba habet accētū: facit in genitiuo huius serpedonis: si uero in penultima facit serpedonis.

Tribulis habet penultimam ꝓductam: & super illa accētum. Horatius: ut cum pilleolo soleas cōuiua tribulis. Martialis in. viii. Nunc annus & tremulo uix accipienda tribuli.

Torcular etiam super penultima habet accentum.

Theodorus habet accentum: ut uidimus in dictione Heliodorus.

Prothesis cum. s. sequēte. th. aspirato: & in ultima cum. s. latino scribitur: dici pōt appositio uel additamētū ut in principio dictionis alicuius additur littera uel syllaba: ut cum dicimus gnarum ꝓ natum: aslans ꝓ stans. Virgilius in secūdo eneidos: Arduus armatos medius in mœnibus astans
Fundit equus uictorq; sinon. & componit ex prosi: quod est ad: & θέσις positio.

Protagoras cum. t. exili scribit: fuit teste Apollodoro Abderites & Mæandri filius: siue Artemonis ut alii dicunt. at uero Eupolis illum fuisse teium retulit. & fuit teste Apulegio in. iii. Floridori eū primis rhetoricæ inuētoribus ꝓfacūdus. hunc teste Gellio li. v. noctium atticarū: in studiis doctrinarum egregius cui⁹ nomine Plato libros suos illi inclyto scripsit adolescentem aiunt uictus quærendi gratia in mercede missum: et ut rasis onerum corpore suo facilitatem esse: quod genus græci ὑποφορέους uocant: latine baiulos appellam⁹. Et late deinde ꝓsequit quæ admodum Democritus Abderites ex eo genere oneris animi illius aciem solertiamq; cognouerit: secūq; abduxit: ut habuit: atq; sumptū ministrauit: & philosophias docuit: & eū esse fecit quātus postea fuit. Idem teste Fauorino uocatus ē sapientia: dixitq; de diis non posse statuere an sint an non sint: ob quē pulsus fuit ab athenieńsib⁹: & ei⁹ libri i foro cōcremati fuere. Idē teste Heraclito thuris leges dedit. Et cū iam nonagenari⁹ siciliam nauigassit obiit. fuit alius astrologus: & alius stoicus philosophus.

Protesilaus cum. t. exili & s. latino: atq; unico. s. scribit⁹: ut ostendit Ouidius in heroidib⁹ sq ait: Bella gerant alii: protesilaus amet. Homerus uero nōnunq; cum duplicato. l. ratione metri scripsit: fuit ex phylace oppido thessaliæ Iphyfi filius: habuitq; uxorē Laodomiam filiam Acasti ipa dicēte apud Ouidiū i. xiii. epistō. heroidū: Vix socer iphylus: uix me grandæu⁹ acast⁹: Vix mater gelida mœsta refecit aqua. Et cū un⁹ cēt ex græcoꝝ ducibus q ad troiā uenerunt: & primus ex nauibus i litus ꝓsiliret: ab Hectore interfectus fuit.

Proteus cum. t. exili scribit⁹: fuit teste Hesiodo in theogonia Oceani & Tethyos filius: habuitq; patriam pallenem in thessalia: qua relicta regnauit in carpathio insula. Imperauitq; etiā ægyptiis: & fuit uates Maximus de quo plura Virgilius in. iii. georgicoꝝ scripsit: aliiq; poetæ diuersi græci & latini. Vnde Theocritus ὡσ̓ τὸν πρωτέα φῶκας καὶ οἴεσ ὡσὶ ἕκαστα: hoc est un⁹ ꝓteus deus existens etiam phocas pauit.

Prothous cum. th. aspirato sequente. o. scribit⁹. fuit teste Homero libro. ii. iliados: unus ex ducibus græcis: q ex magnesia uenit ad troiam.

Protogenes cum. t. exili scribitur: nomen ē significans aliquem primi generis: & ut plurimū ꝓ eo ponit⁹ a poetis: q se talem cōfingit: ut Iuue. in. iii. satyra: Non est romano cuiq; locus: hic ubi regnat Protogenes aliquis. Fuit etiam nomen cuiusdam pictoris illustris: q teste Gellio in fine libri. xv. noctiu⁹ atticarum: memoratissimum illam imaginem Hylæi apud rhodios in ædibus quibusdam publice factis extra muros urbis pinxit.

Protogenia cum. t. exili scribit⁹: fuit teste Aristarcho super decimū odysseæ: Deucalionis filia ex Pyrrha.

Prothymor cū. th. aspirato sequente. o. diphthongo scribit⁹: fuit teste Homero in. ii. iliados: unus ex quinq; boetiorum ducibus: q ad troiam uenerunt.

Protocollum cum. c. & t. exilibus atq; duplicato. l. scribit⁹. Dicunt nōnulli posse hoc quoq; uerbum interpretari ꝓ prima cōglutinatione: hoc est ꝓ prima illa & raptim confecta scriptura: atque aliam magis compositaꝝ desiderat. Et qa in carta glutino quæ tabulas extensa erat: ꝓtocollum ideō prima conglutinatio uocata ē ita ut πρότος primum dicat: & κόλλησις glutinatio. Alii uero non cū duplicato. l. sed cum simplo ꝓtocolum. i. primū fiꝝ scripturæ membrum: κόλον enim membrum dicit interpretari uolunt.

Protologia cum. t. exili scribit⁹: & quasi prima locutio.

Protomartyr

P rotomartyr absq; aspiratione. & cum .y. greco scribitur. est q; protos quod est primus martyr.

P rotonotarius absq; aliqua aspiratione scribit' dicto est ex greco quod é protos .i. primus & notarius quæ dicto est latina nota seu deducta: hoc est primus notarius.

P rotereta absq; aliqua diphthongo n & cū .x. cons' interiacto .t. exhi scribit' dicto est greca: & qua utit' Demosthenes cōtra Aeschinem deducitq; a τρωξεῖν quod est hoc pitro carpto. Sed ille ū apud nos dicitur: q compositor & seductor est enabilium & uendibilium.

P salmus cum .s. immediate post .p. scribit' dicitq; potest latine canticum. Nam a ψαλλω uerbo greco quod est canto deducitur unde & psalterium.

P salteria cum .s. post .p. & .t. exhi atq; .i. latino scribitur. dicebat' apud romanos illa quæ sequebat': & amabat histriones & deducit' a psallo quod est canto: q illis quos eiusmodi femina amabat quotidie in scenis cantare solebant. Iuuenalis: Quæ psaltria pernem.

P salmodia' codē mō scribitur & componit' ex psalmo & odia q est cantus. Quod si plene transferret' deberet cū diphthongo psalmodia scribi: sed ut græcus sonus cōseruet' dicitur psalmodia sicut prosodia.

P samnis cum duplicato .m. & .i. latino scribitur: fuit Neci regis ægypti filius cui teste Herodoto libro historiarum secūdo in regno successit.

P sammenitus cū duplicato .m. & .i. latino atq; .t. exili scribit' fuit Amasis filius & ægypti rex: q teste Herodoto li. histo. ui. mortuo patre pīd ēpit quas uta in ægyptum Cambyses traiecerat: apud memphim una cū reliquis ægyptiorum a Cambyse prælio superatus captus est.

P sammetichus cū duplicato .m. & .t. exili atq; .i. latino & .ch. aspirato scribit' fuit antiquus ægyptiorum rex: ante hūc teste Herodoto li. histo. ii. q de illo late pertractat. Aegypti primos oim hoiū se esse putabāt: postea uero huius industria didicerūt phrygas primos fuisse: ipse uero secūdos.

P seudus cū .eu. diphthongo in prima syllaba scribitur dicit' apud nos fallus: & inde pseudopropheta falsus

P sylli cū .y. greco subsequēte duplicato .l. scribit' populi fuere in libya iuxta nasamones atq; psyllorum garamantas. hi teste Herodoto li. histo. iii. cōtra noxiū uirus uipereū edibili corporis firmitate muniti erāt: quod Lucanus in. viii. tetigit cum ait: Gens unica terras
Incolit: a sæuo serpentum inoxia morsu.
Marmaridæ psylli par lingua potentib⁹ herbis. & reliqua quæ psequitur. Sed ut dixit Herodotus: hæc gēs prorsus deleta fuit: nec quō præter opinionem de uestigio sui nominis reliquerit. Quod per quem modū euenerit: ipse idem prælato libro declarauit. Cui locum Gellius li. xvi. noctium atticarū: elegantissime p hūc modum potest ad litteram traduxit: dicens: psyllos quondā fuisse in terra africa conterminos nasamonibus: austrumq; in finib⁹ eorū quodam in tpe per ōs ualidū ac diuturnum flauisse eo flatu aquam oēm in locis qui bus colebant exaruisse: psyllos re aquaria defectos: eam iniuriam grauiter austro fecisse: deceruisse: q; fecisse uti armis sumptis ad austrum: pinde quasi ad hostem iure belli res perīnū pficiscerent' atq; ita pfectis uentum austrū magno spūs⁹ agmine uenisse obruisse eos quamplurimos cū cibis cibos armisq; tumulis mōtibusq; arenarum superiectis operuisse: eo facto psyllos ad unū oēs interisse. Itaq; eos fines a nasamonib⁹ occupatos. hos dixit Plin. circa initiū libri. vii. a Psyllo rege cognominatos. Similes & his fuerūt marsi i Italia
P sitacus cum .i. latino & .t. ac .c. exilibus scribit' cum est quam teste Plinio li. x. naturalis histo. & Solino similiter in collectaneis: nō dita sola mittit: sed nunc quoq; iuxta meroen & ægyptum capi comperimus: ipsa colore uiridis est: cum torque ponceo. Cuius rostri tanta est dimensio: ut si e sublimi præcipitet' in fauū nimi orsa se conferat: illæ fauces quæ tenet quinos digitos habēt aūt ternos cæteri: & cū linguam lōge latiorem q̄ ceteræ aues habeant: articulata exprimit uerba.

P sylium prima cum .y. greco sequens cum .th. aspirato & .i. latino scribitur: genus est pallidæ quo late uidebamur ut dicbone furfuntum.

P sora cum unico .r. scribitur: dicitur latine scabies: quo uocabulo sæpe utit' Plinius in naturali historia.

P thia prima cum .th. aspirato imediate subsequente .i. latino scribit': sicq; frequentius scribitur: licet Homerus addat quidē aspirationem ad .p. & dicat phthia: fuit thessaliæ regio: & Achillis patriam: diuersis in locis ostendit Homerus: & nos late uidimus in dictione aspuit: uerum latini nostri poetæ obseruarūt iterponere aliud .t. & dicere phthisim tribⁱ⁹ seq; cū syllabis: ut Breises in epistola ad Achillē apud Ouidiū in heroi. Quam sine me phthisis cancscant æquora remis:
Et rudeam puppes sine relicta tuas. Virgilius in primo æneidos: Veniet lustris labentibus ætas: Cum domus assarici phthiam clarasq; mycenas: Seruitio premet ac uictis dominabitur argis: sic græci imam nos maiam dicimus.

P thisis cum .th. aspirato & .i. latino utrobiq; scribitur: est exulceratio pulmonis ex humorū concursu.

P tysis prima absq; aliqua aspiratione & .y. greco sequens cum .i. latino scribitur: dicitur spuitio & a tuo: quod est spuo deducitur.

P teria cum .t. exili & .i. latino scribitur: locus est capadociæ munitissimus: apud finem cuiusdam rubi Croesus primum cum Cyro pugnauit.

P

P tolemæus prima cū p.&t.exilib⁹ atq; o.uocali: secunda cū .e. absq; diphthongo quam nōnulli in .o. conuertant: penultima cum .æ. diphthongo scribitur: nomen est ꝓprium deductum a τοῦ λείπω: quod apud æolesdem est quod apud atticos τοῦ λέπω fine .t. i. pugnoi & est apud grāmaticos regula: qꝫ omnia nomina desinentia in eus: & a uerbis circūflexis deducta: semper .æ. diphthongum detinēt in penultia: ut τιμάω: quod est æstimo: iudico: honoro. Timæus: τοῦ λέπω Ptolemæus. Et fuerūt hoc nomine uocitati uiri ꝗplures clarissimi. Et reges ægyptii: quibus Ptolemæus Lagi gregarii militis filius imperium dedit. Nam sic teste Iustino libro .xxii. & .xvi. fuorum epitomatum narrante sua humilitatē patris excedens: unus ex patriciis Alexandri magni effectus est. post cuius mortem potitus ægyptum aphricamq; & magnā arabiæ partem: post quadragesimo āno regni suā tam amplam successoribus splendorem reliquit: quod subsequentes ægyptii omnes reges Ptolemæi ab illo dicti sunt. Reliquit hic duos filios Ptolemæum Philadelphum: & Ptolemæum Ceraunum. Philadelphus illi successit in regno uir sane doctissimus: & Stratonis philosophi discipulus. Qui & bibliothecam illam nominatissimam fecit: quæ usq; ad primum alexandrinum romanorū bellū duravit. Et cum ānis triginta octo regnasset: diem extremum obiit. Ceraunus filiꝰ cognomēto Euergetes in regno successit. Hic sex & uiginti ānos regnans moritur. Cui & filius Ptolemæus Philopater dictꝰ hæres successit in regno: qui cum decem & septem annis regnasset: uita decessit. post quem filius eius Ptolemæus Epiphanes uigintiquattuor ānos regnū tenuit: cui per triginta quinq; ānos Ptolemæus Philometer cognominatus successit in regno. post quem Ptolemæus alter Euergetes nouē & uiginti ānis regnauit. post hūc Ptolemæus Phython: qui & Soter etiam cognominatus fuit: decem & septem ānis regnauit. Huic Ptolemæus Alexander per decem ānos successit. post quem nequissimus ille adolescēs Ptolemæus Dionysius q Pompeium magnū trucidari permisit ultimo regnauit. fuerūt & nōnulli alii Ptolemæi: ut filius Pyrrhi regis. Item & quidam Cypriorum rex: qui fuit diuitis romanum ditauit ærarium. fuit & astrologus ex ægypto non sūrpe regia: quæ longe ante illum defecerat: sed pheludiensis qui floruit temporibus Traiani & Hadriani iperatorum uixit ipse in quito nono & decimo maioris sui operis attestatur.

P urpurissa cum .i. latino & duplicato .s. scribitur: color est qui bombyci imistus: mulierum genas tingere cōsueuit: de quo uidimus in dictione phucus.

Apud Græcos in initio dictionum semper aspiratur: ut in primo horum cōmentariorum libro monstrauimus.

R hadamanthus cum .th. aspirato scribitur: fuit Iouis filius ex Europa: & rex lyciæ: quo tempore apud argos regnabat Danaus: hic quia uir fuit seuer⁹: & sublyciæ executor: a poetis fingitur apud inferos nocentum explorare culpas: dicente Virgilio libro æneidos sexto:

Cnosius hic rhadamanthus habet durissima regna
Castigatq; audituq; dolos: subigitq; fateri!
Quæ quis apud superos furto lætatus inani:
Distulit in seram commissa piacula mortem.

R hamnys ultima cum .m. ante .n. & .y. græco scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum .vi. Vrbs in euboia in qua Fortuna maxime colebatur. Quod Lucanus tetigit li. v. cum de euboia loqueret dicens: Et rumidis infesta colit qua numina rhamnys: unde & ipsa Fortuna a poetis nōnunqꝫ rhamnusia dicta fuit: cōuersione seq. y. græci in .u. nostrum: ut Ouidius libro .v. tristium: Exiget ad dignas ultrix rhamnusia pœnas. & Iuuenalis in satyra.

R hamnusia cū .m. ante .n. in secūda scribitur: dicebat⁹ a poetis Fortuna: ut in præcedenti dictiōe uidimus.

R hinetes cū .m. ante .n. & .e. exili scribitur: nomen est uiri ꝓprium: de quo Virgili⁹ in .ix. ænei. meminit.

R hamphinitus cum .m. ante .p. &. i. latino utrobiq; atq; .t. exili scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum secūdo rex in ægypto post Proteā.

R haphanū cū .ph. aspirato scribit⁹: herba ē quæ & alio nomine: ut puto lapatū dicta ē: ut i ea dictiōe uidimus

R hea cum .e. absque diphthongo scribitur: fuit filia Celi ex Vesta: & soror atque uxor Saturni: ut uidimus in dictione ops.

R hebanus cum unico .n. scribitur: est Orpheo teste in argonautica fluui⁹ in faucibus bosphori thracii. Idem Plinius in .v. suæ naturalis historiæ confirmauit.

R hegyum cum .y. græco scribitur: ciuitas est teste Liuio in quarto de secūdo bello punico: ultimo calabryæ seu bruttiorum: sed in loco quo Italia a sicilia dirupta ē: unde & a ῥήγνυμι: quod est dirūpo nomē assumpsit. Et rhegyni qui ex hoc sunt oppido cognominantur ab historicis. Et etiam regium sine aspiratōne ipsi⁹ r. & .i. latino oppidum aliud est in gallia cisalpina: a quo regienses ciues cognominantur ab historicis: & nō rhegynii: sicut cumani ex oppido cumarum in campania: & comenses ex como oppido galliæ. Item albani ex alba oppido quod est i latio: & albēses ex alba oppido ad lacum fucinum.

R helus cum .e. absq; diphthongo & unico .s. scribitur: fuit teste Homero in .x. iliados: rex thraciæ: qui cum

albissimis equis & magnanimis: in adiutorium troianorum deuenisse tra Diomede & Vlyxe nocte clam abstractis i castris suis interfectus fuit. Est etiã fluuius troiani nominis: ut idem circa initium libri. xii. demonstrauit

R historica cum. t. &. c. exilibus: atq; i. latino scribetur: dicet'a nostris oratoria.

R hetor eodem modo scribitur: dicitur a nostris orator: q̃uis iam diuersa significare dicunt'. Nam orator is dicitur qui causas orat uel in iudiciis uel in concionibus. Rhetor uero nõ iam orator: sed rhetoricæ professor dicitur: & græca declinatione facit in accusatiuo rhetora. Iuuenalis in satyra Omnibus in terris: de Demosthene loquens ait: Quem pater ardentis massæ fuligine lippus: A carbone & forcipibus gladiosq; parante Incude: & lutheo uulcano ad rhetora misit: ideſt ad pfessorem rhetoricæ. Sane oratores nõnunq̃ etiã legati a perorando p republica nominati sunt. Virgilius in. x. æneidos: Iamq; oratores aderant ex urbe latina. Declamator autem is dicitur qui studiis apud rhetorem in consuetis scholasticorum fictã causam orat At ipse quoque rhetor: & quicunq; alius si etiam extra scholas hoc genere utitur: siue ut alios siue ut se exerceat declamator uocatur.

R heuma cũ aspiratiõe ipi°. r. similiter scribit'. Nã dicitio græca ẽ quæ latine eruptio siue fluor dici potest.

R hexenor absq; aliqua dithongo: & cum. x. consonante scribitur: fuit teste Homero circa initium libri. vii. odysseæ: Nausithoi filius: & frater Alcinoi regis phæacum.

R hinoceron cum. i. latino & .c. exili scribit'. animal est quadrupes habens in rhine ideſt naso cerastideſt cornu Nam & alio nomine dici monoceron nõnulli uolunt: eo q̃ unicum cornu habeat: quod aliud animal eẽ putat: & in fronte cornu illud habere existimentq; latine unicornis dici. Sed rhinoceronta habere reparsum cornu dixit Solinus: ideſt recuruũ: quod subinde attritum cautibus in mucronẽ excitat eo q̃ aduersus elephantos prælietur: par ipsis longitudine breuior eruribus: naturali telo alium petẽs: quam solam intelligit idõneus suis peruiam. Effq; bestiæ eodem Solino teste color buxeus.

R hynitaleus: prima cum. y. græco: sequens cum. i. latino reliquæ sine aspiratione scribunt'. fuit uir thracius: cuius exemplo teste Plutarcho in uita Romuli Cæsar sæpe dicere consueuerat: amare quidem est pditionem: sed pditores magnopere abhorrere.

R hypes cum. y. græco scribit'. populi sunt achiuorum.

R hyphæ prima cũ. i. latino: sequens cum. ph. aspirato & .æ. diphthongo scribẽ'. Sic quoq; dicunt' quidam scythici montes a perpetuo uentorum flatu. Nam φύω græce dicit': quod apud nos flo. Virgili°. iii. georgi. Gens affræna uirum rhiphæo tunditur euro.

R hipæ prima cum. i. latino: sequens cum. p. absq; aspiratiõe & .æ. diphthongo scribit'. fuit teste Seruio sup nono æneidos: montes in arcadia quos ad scythicorum differentiam nos sine aspiratione ipsius. p. scribere & pferre consueuisse dixit.

R hytius prima cum. y. græco i sequens cum. t. exili & .i. latino scribitur: fuit teste Homero libro secundo iliados: ciuitas cretæ.

R hythmus prima cum. y. græco: sequens cum. th. aspirato in subsequẽte scribitur. Nec aliud latine q̃ numerum designat. Quintilianus libro nono de institutione oratoria: Sunt inquit numeri rhythmus: ut & Cicero ipse constituit: & secutus eum Virgilius cum dixit: Numeros memini si uerba tenerem. & Horatius in carminibus: Numeris quæ fertur lege solutis. Et pergit Quintilianus rhythmi ut dixit: neq; finem habẽt certum: nec ullam in contextu uaricatem: sed qua cœperunt sublatiõe ad positionem usq; decurrũt.

R hoetus prima cum. œ. diphthongo: sequens cum. t. exili scribit': mons est troianus: in quo Ajax telamonius: postq̃ seipm interfecit sepultus fuit: unde & rhoete° deducitur: qui græce ῥοιτεῖος dicitur. Sed nõnunq̃ eodem abscidentes. i. retinẽtes. c. pductam: ut Virgilius in. iii. ænei. Primum rhoeteas aduect°. in oras. Aliquãdo uero diphthongus ipsa a nostris diuiditur rhoeteus rhoeteia rhoeteum. Virgilius in. v. ænei. Non heroe nobis non hæc rhoeteia mater est. Doridi conjunx.

R hodope cum unico. p. scribitur: mons est thraciæ: ut dixit Florus libro suarum historiarũ tertio: Sic quoq; a Rhodope regina thracum ibi sepulta cognominatur. Solinus uero dixit montẽ esse myrgoniæ quæ porro est macedoniæ: sed utrunq; esse potest: quia contermine sunt regiões: & (ut ait Seruius super. iii. georgi.) Rhodope in plagam orientalẽ porrigitur: & septẽtrionalem reflectitur. Ideo ait Virgili°: Quaq; redit medium rhodope porrecta sub axem: illic clausa tenent stabulis armenta. & reliqua.

R hodos cum unico. d. scribitur: insula est lyciæ teste Pomponio libro secundo: & prima cycladum uenientibus ab oriente: in qua rosæ copulum dicitur a nõnullis fuisse inuentum: dum urbis fundamenta foderent': a quo & ciuitas & insula cognominata putatur. Nam rhodos græce latine rosa dicitur. huius circuitus admirandus: ut uidimus in dichone colossus.

R hodia cum. i. latino scribit': fuit teste Hesiodo in theogonia nympha quædam filia Oceani & Tethyos.

R hodius eodem modo scribit': fuit teste Hesiodo in theogonia: & Homero iuxta initium. xii. iliados: fluuius troianus olim ex monte ida effluens: nũc uero ita deperditus: ut cõperiri non possit.

R hodopis cum. i. latino scribitur: & facit in geminno declinatione: quidem græca rhodopidos: latine uero

rhodopidis: fuit meretrix quædam thraciæ miræ pulchritudinis: quæ teste Herodoto libro historiarum secundo nomine cum Aesopo captiua fuit. Illam Charaxes mitylenæus frater Sapphus poetriæ maxima pecunia redemit: ut idem Herodotus in eodem libro testatur. Cuius etiam rei meminit Sappho soror in epistola ad Phaonem cum ait: Arsit inops frater uictus meretricis amore: Multaq; cum multo damna pudore tulit. Hanc eandem Plinius libro tricesimosexto naturalis historiæ: Pyramidem laudatissimam construxisse dicit: ut quis opes regum miretur: ut maiore sit miraculo eam tantas opes meretricio quæstu conquisisse. adfert itaq; una eam Herodoto illam Aesopi fabullarum philosophi & compositionis consertam & cõtubernalem fuisse.

R homphæa cum .æ. diphthongo in penultima scribitur: dici potest framea: genus est gladii.

R horolani cum aspiratione principii & .x. consonãte atq; unico .l. scribit: populi sunt scythici ultra danubiũ quos dicit ruthenos puto: de quib⁹ in dicthone bastarne diximus.

R homa cum aspiratione principii (ut nonnulli uoluerunt) scribitur. Quã & græcum esse uocabulum ex auctoritate maiorum uirorum contendunt. Nã Solinus in initio sui operis ilium inquit qui uiderit uehementer rhomæ uocabulum ab Euandro primum datum: eum oppidum ibi offendisse: quod extructum ante ualentiam dixerit latina iuuentus: seruatq; significationem impositi prius nominis rhomam græce ualentiam ipsam nominarunt. Idẽ Hieronym⁹ noster a potiori: qd' robur indicat: & ualentiã denominatã romã asserit. Vnde & Macrobius .h. iii. saturnaliũ: romani inquit ipsius nostræ urbis latinũ nomẽ ignotũ eẽ uoluerũt. Itaq; uelut nomẽ græcũ & nõ latinũ cũ aspiratione ipsius .r. illi tũc qui hanc inducũt scribere uoluerũt. Quos nõnulli deinde sententiam commutantes: ut ex eorundem nouis inscriptionibus aspeximus: antiquam scripturam sequentes: absq; aspiratione romam iam scribere decreuerunt. Itaq; & nos cum illis illorum sequimur sententiam: qui romam non a græco accaptam sed latinam & a Romulo cognominatam esse afferunt. Nam & græcus ipse Plutarchus de eo nomine unde & qua potissimum causa emanauerit: sententias cum plurimas retulisset: eam tandem ueram esse dixit quaz Varro & Liuius noster: & exactissimi quique græci asseruerunt a conditore Romulo urbis romæ nomen accaptum fuisse. Idemque Salustius asseuerauit. At uero Romulũ latinam etymologiam habere ex eo potissimũ constat: quod dixit Ouidius libro fastorum:

Arbor erat: remanent uestigia: quæq; uocatur
Romula nunc ficus: romula ficus erat: Quam sane ficum sic quoq; uocatam a rominando dixit Plutarch⁹ in uita Romuli: cum sub ea pecudes æstatis tempore frigora captantes: herbas ruminare consueuerit. Vel ut dixit Plinius libro decimoquinto naturalis historiæ: ab eo quod sub illa inuenta est lupa: Romulo & Remo infantibus præbens rumenta enim tunc ut aiunt uocabant mammam. Quamobrem cum ipsum absque aspiratione romam scribendam puto. Idemq; ab antiquis nostris in numismatibus: & marmoreis inscriptionibus obseruatum conspeximus. Romæ igitur ambitum diuersis temporibus fuisse uarium: ex diuersorum auctoritate comprobari posse uidetur. Nam primus quidem ambitus: teste Cornelio Tacito a foro boario ubi aream inquit tauram aspicimus: quia id genus animalium aratro subditur: sulcus designandi oppidi coeptus: aut magnam Herculis aram amplecteretur. Inde certis spatiis interiecti lapides per ima montis palatini ad aram Consutii: mox ad curias ueteres: tum ad sacellum larentiæ forumq; romanum: & capitolium nõ a Romulo sed a Tito Tatio additum progressum est. Quæ omnia loca cum ad radices palatini montis fuerint: in sequentibus designare curabimus. Plinius uero in tertio naturalis historiæ ex Augusti traditione⁹ scribit urbis ambitum suo tempore milia passuum uiginti continere: portasq; habere triginta: & tũc quoq; septem clausas esse. Flauius autem Vopiscus scribit Aurelium imperatorem ambitum urbis ad triginta milia passuum ampliasse: nec de portis mentionem fecit. Quarum nomina ad plenum inuestigare: ac comperire difficile esset. Nam cum diuersis temporibus aucta fuerit: & quæ intra ultimum murorum ambitum remanebant: portæ formam decusq; amitterent. fuerit q; deinde roma diruta & confracta: illas prorsus minime figere ac percipere uidetur impossibile. Sed earum tantum nomina explicabim⁹: quas apud historicos expressas cõperim⁹: hoc est flumentanã: collatinã: collinã: exquilinã: uiminalem: oueã: querquetulam: gabinam: lauernalem: ruduscalanam: rutumenam: latinam: appiam: atq; eandem capenam: trigeminam: aurelianam: fontinalem: carmentalem: quæ & scelerata dicitur: pandanam q;: & liberam: ugoniam: quæ & trigonia cognominatur: catularian: triumphalẽ. Quarum etymologiam & fundum: apud approbatos auctores cõperamus: si non omnium: nonnullarum saltem explicare conabimur. Sed id primus præmotare hoc est thybrim a septentrione urbem intrare: & ex latere meridiano uersus bostiam exire. Ita ut ex latere quidem dextero naticanum comperiat: & ianiculum: quæ duo regionem trãsthyberinam complent: a sinistro uero sit romanæ urbis ambitus septem complectens colles. Erat igitur porta flumentana illa cognominata: quam thybris urbem intrans in sinistra ripæ parte relinquitur. Sic quoq; dicta teste Festo Pompeio: quod thybris eam quandoq; influxerit. Nec in alium ex dispositione loci influere thybris potuisse: de qua Liuius i sexto ab urbe menuit cum ait: prædicta die in petilinum lutum extra portam flumentanam. Quin & illas de ea lo tractam meminit. Collatina uero porta: quæ per eundem circuitum ad sinistram thyberis partem flumẽ

tanæ iam etiam contermina tefte eodem Feſto a collatia oppido prope romam: in quod aliarum ciuitatu opes fuerunt collatæ appellata eſt. De quo Liuius in primo ab urbe dixit: collatia & quicquid circa illam agri erat ſabinis ademptum eſt. hæc eadem multos poſtea annos pinciana dicta eſt: a palatio ſibi propinquo, cuius teſte Caſſiodoro in epiſtolis rex oſtrogotorum primus Theodoricus demolita marmora rauẽnam portari curauit. Ad hanc conſequens porta fuit quæ gabiuſa dicebatur eo quod recta in Gabios duceret. Vnde & Liuius in bello macedonico: gabiuſam de cælo tacti fuiſſe cõmemoret. At ſubſequens porta qrinalis dicta fuit. Sic quoq; eodẽ Feſto teſte cognominata: qp ea in collẽ qrinalẽ iturſiue quod proxime eam Quirini facellum eſt. hanc eadem (ut nonnulli uolunt) aliquando ægonenſis dicta fuit: eo qp mons ipſe quirinalis prius ægonus cognominatus eſt. Alii uero aliam portam fuiſſe: & ad quemdam quirinalẽ eoſdem deduxiſſe contendunt qui eo nomine cognominatus fuit. huic proxima collina dicebatur: quæ ad quirinalem conducebat. Quod Varro ipſe de lingua latina ſic quoq; indicare uidetur cum dixerit quirinalis colle plura ſunt collium nomina. Nam collis triceptios: ubi ædes Quirini: collis ſalutaris q triceptios collis pollinaris: qui eſt ad ædem Salutis: & collis mutialis: ad ædem dei Diſſidii: ab qua collium uarietate quam quirinalis habuit collis: dicta eſt porta collina. huic portæ propinquũ fuit Veneris eryciniæ templũ: de quo Ouidius libro faſtorum:

Templa frequentari collinæ proxima portæ
Nunc decet. a ſiculo nomina rege tenent.

Et hanc eandem rerum tabam curioſi illam eſſe dicunt: quæ iam ſalaria nominatur. Quod nomen prius uiæ ſtratæ adfuiſſe Cornelius Tacitus indicat. Nam ingreſſum militum Vitellii imperatoris in urbem deſcribens inquit tertium agmen per ſalariam collinæ portæ appropinquabat. Feſtus uero ait: quod per eã ſabini a mari ſalem deferebant. Sequens porta & collinæ ſuccedens inminalis dicta: ſiq; ſcilicet ad inminalem collem ducebat. Eadem (ut nonnulli ferunt) & numentana dicta fuit: cuius etymologiam nondũ compertam: ei fuiſſe quæ ſanctæ Agneti nunc quoq; uocatur: nonnulli contendunt. huic exquilina ſuccedit qua ſcilicet in exquilias iturſiue (ut ferunt) ſancti Laurentii: atq; etiam tyburtina appellatur. hanc eandem aliquando taurinam a capite tauri: quod illi inſculptum erat nonnulli cognominatam fuiſſe credunt. Alii aliam taurinam ipſam extinſſe contendunt. Fuit & alia quæ nœuia olim nunc maior dicitur. Sequens iam pridem eſt aſinaria: a perſeis celimontana a celio monte: nunc ſimilis ſancti Ioannis uocatur. octauia eius equimalens in angulo clauſa cernitur. Metrodii porta dicebatur. Quin & omnes quas nominamus Liuius ipſe in ſecundo ab urbe: cum Porſenæ obſidionem deſcriberet: ſic quoq; a maioribus cognominatas fuiſſe ſatis oſtendit. Sequens porta (ut omnes coniectantur etiam nunc nomen retinet) latina dicta fuit: quod ea in latium ducebat. Eadem uel illi propinqua capena dicebatur: de qua Solinus Italum inquit regem de inſula ſiciliæ cum ſyracuſanis ad ſanum perueniſſe: ac eius conſilio auxilioq; ciuitate aucta albulam condidiſſe capenam nomine: a qua poſmodum portæ capenæ nomen fuit. De eadem Iuuenalis in ſatyra Vmbricius qui unita rheda domum totam ad currus deferebat inquit: Subſilit ad ueteres arcẽ: quos latericios a Romulo conſtructos dicunt. Nec florentes poſtea opibus romanis paſſi ſunt in marmora commutari: ut antiquitatem & memoriam conditoris conſeruarent: maiidamq; capenam: ratione ſcilicet ſumptuum propinquorum: Hæ ubi nocturnæ numa conſtituebat amicæ. Nunc ſacri fontis nemus & delubra locantur. Iudæis eadem uiam ſtratam habet: neapolim uſque ducentem: quæ appia dicta fuit. Nam etiam romanæ porta trigemina: per quã ut dicunt trigemini fratres Horatii exierant: quando Curiatios deinde ante album occiderunt. Sed teſte Liuio tertius qui ſuperſtes remanſit: porta capena redijt. de illa tamen ſæpiſſime meminit Liuius: ut in bello macedonico ædiles inquit eo anno porticum unam extra portam trigeminam emporio ad thybrim addito fuerunt. & libro quarto ab urbe Minutius extra portam trigeminã boue aurato donatus eſt. hanc eandem eſſe quæ hoſtienſis deinde dicta fuit: eo quod hoſtiam uerſus duceret quidam affirmare non dubitant. nunc uero ſancti Pauli cognominari dicunt: quia ad eius ædem celeberrimam iergit. Ego uero an eadẽ ſit: uel alia affirmare nequeo: ſicut nec de porta aurelia: an ea ſit quæ in loco ianiculi edito etiam nunc conſpicitur: & ſancti Pancratii ob propinquitatem ad illius ædem appellatur: & illa fontinalis quæ ea ianiculo in uaticanum dimittit (licet hoc quidam nonnulli certum aſſerant) hoc tamen ex Feſto habemus fontinalia fontium ſacra eſſe: unde & romæ fontinalis porta. Et quia dixit romæ non puto id ianiculum contigiſſe: quod extra romam tranſthybrim erat: & magis capenam fuiſſe exiſtimo iuxta quam fontes erant: qui eam madidam reddebant. Vnde ait Liuius in bello macedonico: cenſores uiam ſternendam a porta capena ad Martis ædem locauerunt. Et alio libro in eodem bello ædiles alteram porticum ad portam fontinalem ad Martis aram: qua in campos iter eſſet perduxere. Fuerunt aliarum: ut retulimus portarum nomina: quæ uel intra breuioris eremus muros: uel amplioris locatæ erant: uel forte etiam eorundem alio tempore fuerunt obſeruata nomina. Quod exacte diſcerni poſſe: ut poſſibile exiſtimo. Certi tamen ſimus Romulum ipſum in ſuæ urbis conſtructione: tres portas ſtatuiſſe:

enim carmentalem quæ & scelerata dicta fuit. Aliam pandanam quæ & libera. Tertiam trigoniam: quæ & trigonia: hoc est trium angulorum cognominata fuit. Varro tamen dixit pandanam saturniæ urbis nomen portæ fuisse non dixit romæ. Verum cum locum roma postmodum complexa fuit: ut in sequentibus apparebit. Itaque roma aucta etiam portarum nomen detinuerunt. Carmentalis porta a Carmente matre Euandri quæ imbi prius habitauerat dicta fuit. Illa uero carminibus quibus responsa dabat: cui Nicostrata uocabulo græco uocaretur. Quare dixit Virgilius in octauo eneidos:

Et carmentalem romano nomine portam.

Sed postea teste Festo scelerata uocata est: quod per eam trecenti Fabii cum clientibus quinque milibus egressi aduersus hetruscos ad amnem cremeram omnes interfecti sunt. Vnde etiam de illa ait Ouidius libro fastorum sic dicens:

Carmentis portæ dextra est uia proxima iano:
Ire per hanc noli quisquis es omen habet.
Illa fama refert fabios exisse trecentos.
Porta uacat culpa: sed tamen omen habet.

At uero pandanæ & trigoniæ etymologiam nondum comperi. Querquetulana autem porta: de qua supra mentionem fecimus: ubi fuerit incertum habemus: ea tamen sic quoque cognominata fuit: teste Festo quod quercum intra muros iuxta se habeat. Quin & de lauernali sic inquit: Lauerniones fures antiqui dicebant: quod sub tutela deæ Lauernæ essent: in quouis loco obscuro abditoq; hinc & lauernalis porta hæc illius uerba. Ruduscula na eodem teste appellata est: quasi rudis & impolita sit relicta. Dixit etiam rumenam. Item Festus a nomine cuiusdam aurigæ cognominatam fuisse. Quin & Catularian sic quoq; cognominatam uoluit: quia aut longe ab ea ad placandum canicula sidus inimicum frugibus ruffæ canes immolabantur: ut fruges maturescentes ad maturitatem perducantur. Triumphalis uero porta: quæ inter alias ultimam nominauimus: omnium romanæ urbis celeberrima fuit. Sic quoque cognominata quia per eam & nullam aliam triumphi agebantur. huius portæ adhuc intime fundamentorum molles in extrema thyberidis ripa conspici possunt: & pons similiter ad illam conducens: cuius pilarum bases a cruditi marmorum decorabatur in ipso thyberi ab porta ripaque ad hospitale Sancti Spiritus: etiã nostro tempore decernuntur: a quo loco usque ad Neronis circumitum quo Cai Calligulæ obeliscus aspicitur: q; nunc quoque corrupte Iulia nuncupatur: & ad finistrum latus basilicæ beati Petri adiacet: triumphale territorium nuncupatur. Sed de porta meminit Iosephus approbatissimus historicus libro septimo de captiuitate iudaica: ubi Vespasiani principes & Titi filii de iudæis triumphum describens ait: ipsos enim imperatores: qui non in palatio maiori: sed in Isidis templo nocte quieuerant ad octauianas ambulationes transisse: ubi eos senatus & honorati equites præstolabantur. Et cum fauor militaris eosdem meritis honoraret laudibus: uotis rite celebratis ad portam recessisse: quæ ab eo quod per illam semper triumphorum pompa duceretur nomen accepit: finisque pompæ erat Capitolini Iouis templum. Suetonius etiam de Nerone Octauiani loquens ait: quosdam senatores censuisse Augusti funus porta triumphali ducendum.

Sed de territorio triumphali non parum est testimonium Damasi: qui scripsit beatum Petrum sepultum fuisse in uaticano iuxta territorium triumphale. Verum & triumphale territorium & adhærentia illi loca uaticani nomen a uaticano colle assumpserunt. De quo Iuuenalis in satyra Credo pudicitiam: meminit cum ait:

Et uaticano fragiles de monte patellas. Martialis & cum ait:

Quid te tucca iuuat uetulo miscere phalerno
In uaticanis condita multa cadis?

Nam & patellæ olim ut nunc ex creta Vaticani Montis fornabantur. Sed unde collis ipse Vaticani nomen assumpserit: dixit Festus: quo eo potius sit populus romanus uatum responso: pulsis hetruscis. Gellius uero in libro noctium atticarum decimo octauo: Agrum inquit uaticanum & eiusdem agri deum præsidem appellatum accepimus a uaticinis: quæ ui atque instinctu eius dei in eo agro fieri solita erant.

Sed præter has causas: & aliam rettulit Varro in libris diuinarum rerum dicens: Quemadmodum aruis deus appellatus: araq; ei statuta infima uia nouaq; eo in loco diuinitus uox edita erat. Ita uaticanus deus nominatus: penes quem essent uocis humanæ initia: quoniam pueri simul atq; parti sunt eam uocẽ edunt quæ prima in uaticano syllaba est. Iccircoq; uagire dicit exprimente uerbo sonum uocis recentis. Et constat iam uaticanum collem eum esse qui ecclesiæ beati Petri adiacet: nec supra illum aut propinquũ fuisse Neronis palatium: ut inscii quidam mentiuntur: de quo in sequentibus pertractabimus. Sed teste Cornelio Tacito: apud quem gesta Neronis particulariter describuntur: Clausit inquit Nero in ualle uaticana spatium: in quo equos regeret: haud promiscuo spectaculo: de quo in dictione circus: & i dictione obeliscus satis iudimus. Et subdit idem auctor Neronem apud nemus: quod natali stagno circum posuit extru

xisse conuenticula: & cauponas reliquaq; qui legere cupit ibidem poterit. Retulit etiam Plinius circa finem .xvi. suæ naturalis historiæ libri: metus fuisse ne urbe suo tempore in vaticano ibi cæ esse. In q; nullus arcis iacens & betruscis: quæ religione arborem iam tunc dignam fuisse significant. Sed præcipuus rebus celebrior & religiosior cõspicit vaticanus reliquis beati Petri & eius excelsa basilica: ac romani pontifices papa laticosquod Nicolaus papa eo nomine secundus primum fundamentiae grande turridarium fortissimis muris cinxit. Sed iam mirum i modum & pene incredibili ornatu instaurat id Nicolaus quint⁹ totus orbe delitiæ religioq; diuina sua virtute pontificatus maximu gradum summum ascendit. Vaticanum uero primitus Leo papa quartus muro munuit: & de suo nomine ciuitatem leoninam uocauit. Ea sex portas etiam nunc stantes habet. Quarum prima in ianiculum dimittens ab ecclesia cui subiacet sancti spirit⁹ nomen accepit. Alia est edito in colle sita pertusa: hoc est perforata uocatur. Tertia iuxta metam a sinistro latere a posterulano quodam Saxone iuxta illam habitante posterulæ nomen accepit. Quarta quæ pontificis turridario subiacet ab ecclesia beati Peregrini nomen accepit: nunc turridaria uocatur. Quinta iuxta metam Hadriani: quod nunc castrum sancti Angeli uocatur: & qua in campos itur sancti Angeli porta uocatur. Sexta ea est: quæ similiter sub ipsa Hadriani mæta ad urbem per pontem ipsius Hadriani cõducit: atq; ab arcis fontibus arcea uocitatur. Et hæc hactenus.

Nunc de collibus urbis uidendum restat: qui septem ab auctoribus describuntur: dicente Virgilio libro georgicorum secundo:

Scilicet & rerum facta est pulcherrima roma:
Septemq; una sibi muro circundedit arces.

Quorum nomina sunt Capitolinus: idem & Tarpeius: Auentinus: Palatinus: Cælius: exquilinus: Viminalis: & Quirinalis. Ianiculus uero regionem ipsam totam transtyberinam: excepto vaticano indicat: sed absq; ianiculo: & vaticano septicollis ipsa urbs dicebatur. Vnde apud romanos ipsos antiquitus festa erat quæ septimontialia uocabantur. Capitolinus igitur mons teste Varrone de lingua latina dict⁹ est: quod eum in eo fundamenta ædis Iouis foderentur: caput humanum inuentum est. Et ut addit Liuius literis tinctis annotatum. Sed ante hoc ipsum nomen eodem Varrone teste tarpeius a Tarpeia uirgine uestali dicebatur: quæ ibidem quoq; a sabinis necata armis: & sepulta fuerat: quod etiam nunc teste Varrone tarpeium saxum appellatur. Et ut idem pergit hunc antea montem saturnium appellatum prodiderunt: & ab eo late saturniam terram. Et etiam Ennius appellat antiquum oppidum in hac fuisse saturnia scribitur. Eius effigia etiam nunc inquit Varro manent tria. Quod Saturni saxum in fatebus. Quod saturnia porta: quam Ianuas scribunt: ibi quam nunc uocant pandanam. Quod post ædem Saturni in ædificiorum legibus priuatis parietes post hos muri sunt scripti. hæc ille. Fuit in hac arce capitolii celeberrimus Iouis optimi maximi templum: de quo sic inquit Cornelius Tacitus in decimosono suarum historiarum uoluerat Tarquinius priscus rex bello sabino sedem Ioui optimo maximo læcitque fundamenta spe magni futuræ magnitudinis: q; tunc populo romano competeret. Mox Seruius Tullius fonorum studio adiecit aliquid. Deinde Tarquinius superbus capta suessa & pometia per hostium spolia fecit. Sed gloria operis libertati seruata pulsis regibus Horatius pulullus iterum consul dedicauit magnifice. uerum teste Lactantio ei⁹ Tarquinius capitolium facere uellet: atq; in eo loco multorum deorum sacella essent: consulit eos per augurii utrum Ioui crederent. Et cedentibus cæteris solus deus terminus mansit: qui lapis erat informis ac rudis. Vnde illum Virgilius capitolii immobile saxum uocat: & eum esse dicebant: quem pro Ioue Saturnum dicitur uoraſſe: quo

Sed facto capitolio supra ipsum terminum foramen est in tecto relictum: ut quia non cesserat libero cælo frueretur. Fecit etiam Augustus in capitolio ædem Ioui tonanti: dicente Suetonio: Tonanti Ioui ædem in capitolio consecrauit: liberatus periculo cum expeditione cantabrica per nocturnum iter fulmen eius fulgur perstrinxisset: umbramque præferentem exanimasset. Fuit & in eadem arce Iunonis monetæ templum: quod per hunc quoque modum ipsi deæ in capitolio dicatum fuit. Nam capta urbe a gallis & obsesso capitolio: anseres ibidem erant Iunoni sacrati: a quibus teste Liuio libro quinto ab urbe romana etiam i magna eiborum penuria abstinebant. Sed gallorum nocte subnixi tanto cum silentio ad summum capitolii uenissent: ut non modo custodes: uerum canes fallerent: anseres ipsos sacros non tetigere. Quorum clangore & allarum strepitu excitus. M. Manlius: qui ante tertio anno consul fuerat: & cuius ædes in arce capitolii structa erant: correptis armis & alios ad arma ciens: gallos in summam: & præcipitem dedit. Quod & Virgilius in .viii. æneidos tetigit cum ait:

In summo custos tarpeæ manlius arcis
Stabat pro templo & capitolia celsa tenebat.

Romuleoqꝫ recens horrebat regia culmo:
Atqꝫ hic auratis volitans argenteus anser:
Portricibus gallos in lumine adesse canebat.
His successibus elatus Manlius cum in maximas dissensiones cum Camillo: ex inuidia ut creditur deuenisset: a tribunis militum consulari potestate creatis: damnatus crimine regni de tarpeia rupe: quam a gallis tutatus fuerat: in tyberim præcipitatus occubuit: ut cuius diruta domo Iunonis ædes constructa fuit: Dicente Liuio libro septimo ab urbe: dictator scilicet Camillus ædem Iunoni monetæ uouit: cuius damnatus uotis eum uictor romam reuertisset: dictatura se abdicauit. Senatus duumuiros ad eam ædem pro amplitudine reipublicæ faciendi erari iussit: locus in arce destinatus quæ area ædium. M. Manlii capitolini fuerat. Vnde inquit Ouidius libro fastorum quinto:
Arce quoqꝫ in summa Iunoni templa monetæ:
Ex uoto memorant facta camille tuo.
Ante domus manli fuerat: qui gallica quondam
A capitolino reppulit arma ioue.
Sed ob quam causam dicta fuerit moneta ostendere uidetur Cicero libro diuinationum primo cum ait:
Post illam cladem maximam a senonibus gallis factam: audita uox ex arce Iunonis fuit: ex quo Iuno illa appellata moneta est. hæc ille. Ita ut si ante id tempus ab aliquo Iuno ipsa moneta appelletur: non quidem ut tunc quoque: sed quia postea moneta appellata fuit intelligendum est. Fuit etiam in eadem arce capitolii Mineruæ delubrum: ut ostendit Plinius libro trigesimo quinto naturalis historiæ. Nam loquens de Nicomacho pictore inquit: pinxit raptum Proserpinæ: quæ tabula fuit romæ in capitolio i Mineruæ delubro. & libro trigesimo quarto scripserat: mollesque quippe excogitatas uidemus statuarum: quas colossos uocant Talis est in capitolio Apollo translatus a Lucullo ex appollonia ponti urbe triginta cubitorum quingentis de talentis factus. Et infra subdit: habet in eodem capitolio admirationem & capita duo quæ Publius Lentulus consul dicauit. Alterum a Carete lindio Lysippi discipulo factum. Alterum Scot Decius comparatione in tantum uictus ut artificum minime probabilis artificis uideatur. Dixit etiam Herculem esse in capitolio qui a tarento fuit translatus. Et ut breuiter in his concludam testatur Seruius super octauo æneidos libro: unde ait Virgilius.
Ecce autem panthus telis elapsus achiuum:
In capitolio omnium deorum simulachra celebrari. Ex quo dixit Ammianus historicus. uigesimo octauo rerum gestarum huius totius arcis ornamenta quibuscunque ægyptiorum miraculis sunt anteponenda. Quare aurea capitolia cognominantur a Virgilio libro octauo æneidos. Ad hanc autem arcem Clauus erat publicus non longe ab eo loco inquiens: ubi pons erat sublicius: qui iam sanctæ Mariæ uocitatur: ut in sequentibus ostendemus: quo iter a ianiculo in fora ducebatur. De quo Ouidius libro fastorum primo inquit:
Vrqꝫ Iouis custos armillis rapta sabinis
Ad summæ tacitos duxerit arcis iter
Inde uelut nunc est per quem descenditis inquit
Arduus in valles per fora clauus erat.
Nam circa eum locum (ut uidebimus) duo fora iungebantur: boarium scilicet & piscarium. Boarium id dicebatur forum quod inter palatinum & arcem capitolinam constitutum erat. In quo & lacus curtius constituebatur: Dicente Varrone de lingua latina: in foro lacum curtium a Curtio dictum constat. Et subdit. Eiusque de illo triceps historia. Nam procilius non idem prodidit quod Piso nec quos is Cornelius a Proculio relatum in eo loco defuisse terram: & id ex senatus consulto ad haruspices relatum esse responsum: deum Manso pestilitem postulare. Idem curem fortissimum eodem mitti. Tum quendam Curtium uirum fortem armatum ascendisse in equum: & a concordia uersum cum equo in eo præcipitatum. Eo facto locum consedisse: atque eius corpus diuinitus humasse: ac reliquisse genti suæ monumentum. Piso in annalibus scribit sabino bello quod fuit Romulo & Tatio regem Romulus cos suis ex superiore parte impressionem fecisset: Metius Curtius sabinus uir fortissimus in locum palustrem: qui tum fuit in foro antequam cloacæ fuissent factæ: se contulisse: atque ad eos in capitolium recepisse: ab eo loco inuenisse nomen. hæc Varro. Cui & Liuius in septimo ab urbe: assentiri uidetur. Quam sane opinionem Plutarchus ipse in uita Romuli latius etiam pertractauit. Quin & Ouidius in libro fastorum. vi. sic quoqꝫ dixit:
Curtius ille lacus siccas qui sustinet aras:
Non fouida est tellus: sed fuit ante lacus. Et pergit Varro ad ea quæ dixerat subdens: Cornelius uero & Lucretius scribunt eum locum esse fulguritum: & ex senatus consulto sepium esse. Id quia factum est a Curione consule. M. Megennius fuit collega: curtium appellatum. Sed ut diximus hoc quoqꝫ forum in quo

curtius locus erat: boarium uocabatur. quod hac ratione expressisse uidetur Cornelius Tacitus libro histo
riarum primo: quia eo in loco boues ad sulcum pro ambitu urbis designandæ adhibiti primi fuerunt: ita ut
ubi sulcus coepisset ibi aureus sit taurus. Quod etiam opinari facit capita boumque picturæ omnib⁹ romanis
ædificiis insculpta uidemus: quasi ab optimo fieret boum augurio: quod in designanda urbe conceptum
fuit. Alii a bouis boarium cognominatum forum dicunt: quem Hercules ibidem deuicto Caco loci inco
lam: de quo Ouidius libro fastorum:

Immolat ex illis taurum tibi supplex unum
Victori: & euandrius ruricolasq; uocant:
Constituitq; sibi quæ maxima dicitur ara

Hic ubi pars urbis de boue nomen habet. Alii de bobus inibi uendendis & emendis dictum putant. Indu
cuntq; in argumentum portam quandam marmoream circa ea loca adhuc reflantem: hoc est ad latus eccle
siæ beati Georgii in uelabro: ubi hæ litteræ inscriptæ sunt. Imperatoribus Lucio Seuero Septimio & M.
Aurelio Antonino: & Iuliæ Augustæ matri negotiantes boarii eorum numini. Vnde & Varro de lingua la
tina ostendere uidetur dicens: Quo quid generatur conferrent forum appellatum additumq; ab eo cogno
mentum forum boarium. Macrobius in tertio saturnalium libro: omnia autem inquit: uictoris Herculis ædes
sunt duæ: una ad portam trigeminam: altera in foro boario: huic & piscarium forum communem uidetur
quod iuxta thyberim fuisse idem Varro de lingua latina ostendere uidetur dicens: Secundum thyberim ad
iunctum forum piscarium uocant: hoc est iuxta tunnum: de quo Ouidius in libro fastorum primo: deum ipsum
interrogat dicens:

Cum sint tot iani cur fas sacratus in uno
Hic ubi iuncta foris templa duobus habes.

Ad quem Ianus respondens hi fastorum refert belli fabini: quod uirginum raptarum gratia cōmissum ē: quo
cum romani portam: quæ sub radicibus collis erat: & ab aduentu annalis postea dicta fuit: claudere festina
rent: quia in illam hostes ruebant: mox ut clausa est patefacta fuit. Vnde ait Ouid⁹ ad Iunonem ipsam:

Eram contigerant portam saturnia: cunas
Dempserat oppositas inuidiosa seras.

Et ut dixit Macrobius in saturnalibus cum iterum ac tertio ides contigisset: armati plurimi pro limine fle
tere custodes. Sed cum ex parte aduersa acri prælii certaretur: prosiretq; fama nostros fugere: territi ad
tum reliquerūt. Tunc per patentem portam hostes irruunt. Sed repente fertur ex eo loco ubi ædes est Iani:
per hanc portam magna fluenta aquarum feruentium decurrisse multasq; easterias hostium: tū ex feruore
tum rapida uoragine deperisse. Vnde loqui pergit Ianus apud eundem poetam:

Cum tanto ueritus cōmittere nomine pugnam: a. cum Iunone.
Ipse meæ moui callidus artis opus:
Oraq; qua pollens ope fumi fontana recludi
Sumq; repentinas eiaculatus aquas
Ante tamen calidis fulsisset fulphura uenis:
Claderet ut tacito feruidus humor iter.

Itaq; in eo loco ubi aquæ illæ calidæ defluxerūt templum Iano a Numa constructum fuit. Quod teste Liuio
in primo: Ille index belli pacisq; fecit Numa apertum ut in armis esse ciuitatem. Clausus pacatam circa om
nes populos significaret. Nam cum apertum erat profecti ad bella sperare uidebantur suffragia optulante
deo: dicente eodem apud Ouidium:

Ve populo reditus pateant ad bella profecto.
Tota patet dempta ianua nostra sera

Pace foris: ne quo discedere possit. Virgilius uero dixit: intus furor coerceretur: Sæua sedens sup
ra arma: & centum uinctus aenis. Post tergum nodis fremit horridus ore cruento. Sane teste Liuio bis deinde
post Numæ regnum clausum fuit. Semel Tito Manlio consule post primum punicum perfectum bellum.
Iterum ut ait quod nostræ ætatis dii dederunt: ut uideremus post bellum actiacū ab imperatore Cæsare Au
gusto pace terra marique parta. Rursum & tempore Vespasiani clausum fuisse Suetō⁹ est auctor. Sed tem
plum ipsum nonnulli hæc ipsa curiositas perferutantes etiam nostra ætate integrū aspici asseruerunt: ex eam
dido scilicet marmore patentibus quadrifariam portis iuxta sanctum Georgium in uelo aureo. Vnde cla
uius publicius ad capitolii arcem inripiebat. De quo Seruius supra septimo aeneidos dixisse uidetur: cum aut
captus phaleris ciuitate tuscia inuentum est simulachrum Ianicum frontibus quatuor. Vnde quod Numa
infrascript translatum fuit ad forum transitorium: & quatuor portarum unum templū est illi institutum
haec ille. hoc ignari quidam Boetii dominum uocant. Nec minus ignare ecclesiam beati Georgii in uelo au
reo uocitant. Cum locus ille Varrone teste uelabrum: & non uelum aureum diceretur: ut quum de auen
tino monte tractabetur ostendemus. Scribit etiaj Suetonius de Cæsare: quod gallici triūphi die uelabrum

præteruehens pene curru excussus est axe distracto. Ascenditq; capitolium ad lumina sexaginta elephantis dextra & sinistra lychnos gestãbus: sed quia Iani templum ad sinistrum argiletum fuisse dixit Liui⁹. Quid id argiletum fuerit dicemus. & teste Seruio supra octauo æneidos: hoc⁹ erat: qui uel ab argilla terra pingui dicitur uel ab Argo hospite Euandri: qui cũ Euandro insidias parasset. ab ipsius Euãdri seruis interfect⁹ fuit Cui tamen hospitalitatis gratia Euander locum & sepulchrum consecrauit. Vnde cum Virgilius Euãdrũ induceret ea loca monstrare Aeneæ subdit:

Necnon & sacri monstrat nemus argiletis

Testaturq; locum & letum docet hospitis argi. Verũ & præter ea duo fora: quæ supra nominauim⁹: boarium scilicet & piscarium: nõnulla alia romæ fuisse diuersis ex auctoribus recollegimus. Vnum scq; quod forum romanum simpliciter dicebatur: constitutum quidem post boarium iuxta palatiũ in uia sacra ad radices capitolii & arcum Seueri: ut infra uidebim⁹. Aliud uero Traiani forũ dicebatur: quod ille mirabilibus ædificiis struxerat. Nam teste Ammiano libro decimosexto de rebus gestis: Constantis filij Flauii Constantini magni. Cum primum inquit Constans ex constantinopoli ubi natus educatusq; fuerat: romam uenit. Vrbe inspecta obstupuit. & infra subdit: uerum cum ad Traiani forũ uenisset: singularem sub omni cælo structuram: ut opinamur æternam mortalium ascensionem mirabilem hærebat attonitus perq; giganteos contextus circũferens meneq; nec relatu effabiles: nec rursus mortalibus appetẽdos. omni itaq; spe huiusmodi quicq; conãdi depulsa Traiani equum solum locatum in atrii medio: qui ipm principẽ uehit imitari se uelle dicebat & posse: cui prope assãs regalis Ormisda rẽsponditi Ante stabulum talem condas: hæc ille: in cuius fori partem structuræ cellarum admirabiles fuisse deprehendũtur: quas dicunt Traiani principis milites habitãsse: quib⁹ a Bonifacio summo pontifice eius nobis octauo sup inuecta fuit turris: quæ militiæ appellatur. fuit i eodẽ foro & adhuc integra conspicit colũna altitudinis centum quadraginta cubitorum: ut quidam seruant: intrinsecus qdem cochlea: extrinsecus uero res gestas præstantissimi principis admirabili opere super insculta. Ad cuius basim incisæ litteræ ostendant terreum collem: qui eius turris altitudinem æquabat: ut area fieret plana. Inde operibus effossum asportatumq; fuisse iuxta hoc forum uersus ecclesiaq; Hadriani martyris. aliud prius forum instructum fuerat a Nerua: quod transitorium; dicebat: ut Helio Spartianus in Alexandri Seueri uita: his quoq; uerbis indicauit. Statuas inqt locosas uel pedestres nudas uel cũstres diuis imperatoribus in foro diui Neruæ: quod transitorium dicitur locauit: omnibus cum tinalis & eo luminis æreis: quæ gestorum ordinem continerent. hæc illius uerba. Sed ob id quoq; transitorium dictum comicimus: quod ex eo ad alia ꝓpinqua contiguaq; fora transiretur: ad romanum scilicet & traianum. Nã a Petro bibliothecario scriptum legimus ecclesiam beatissimi Hadriani in trib⁹ foris ab Honorio romano pontifice eius nominis primo ædificatam fuisse: iuxta quam portas eiusq; fori admirabiles etiaq; conspicere libet: q̃q; ab ignaris quibusdam Cæsaris domus pars fori traiani dicatur. legimus insuper & in Plinio: & in alijs a' ta duo fuisse forarunum Cæsaris dictatoris: aliud Diui Augusti. de foro Cæsaris dixit i. xxxiii. naturalis historiæ cum ait: Cæsar quidem dictator loricatam sibi dicare in foro suo statuam passus est. De foro uero Augusti se inquit Suetonius: plurima opera publica extruxit: e quibus præcipue forum cũ æde Martis ultoris. Plinius similiter de hoc ipso foro frequentius meminit. Nam in octauodecimo secundo inquit: Aemilianum donatum obsidionali corona in aphrica: quod statuæ eius in foro suo Diuus Augustus inscripsit. Item & in trigesimoquinto: super omnes inquit Diuus Augustus in foro suo i celeberrima parte posuit tabulas duas: quæ belli faciom pictam habent: & triumphum. & i eodem libro: ubi opera apellis indicat. Romæ inquit ex illius picturis Cæsorem etiam habemus: & Pollucem cum victoria & Alexandro magno. Iteq; belli imaginem restrictis ad terga manibus Alexandro in curru triumphante. Quas utraq; tabellas Diuus Augustus in fori sui celeberrimis partibus dicauerat. Gellius etiam in nono noctium atticarum: Statuam inquit Valerio Corui no Diuus Augustus in foro suo statuendam curauit. In eius statuæ capite corui simulacrum est res pugnaq; quam dominus monumentum. At uero huiusce fori extruendi: ut dixit Suetonius: causa fuit hominum & iudeiorum multitudo: quæ uidebatur insufficiens duobus: & tertio indigere. Itaq; festinantius necdum perfecta Martis æde publicatum est. Cauitumq; ut separarentur in eo publica iudicia: ac sortitiones iudicum fierent. hæc ille. Sed quæ fuerint ea duo fora: in quibus iudicia dabant: non habeo certum: sed puto romanum & Cæsaris: ficq; postea in tribus fieri: hoc est etiam in foro Augusti Diui dicẽte etiam Martiale in. iii. epigrammatum:

Causas inquis agam ciceronе discertius ipsoꝰ
Atq; erit in triplici par mihi nemo foro. Et ut sequitur Suetoni⁹ ædem Martis bello philippensi ꝑ ultõne paterna suscepto Augusti⁹ uouerat. Sanxit ergo ut de bellis ibi triũphisq; cõsuleret: huc senatores pueros cũ imperio petitum huc deducerent: quibusq; uictores redissent: hoc insignia triumphoꝝ cõferrẽt. Sed hæc hactenus. Nũc de auentino colle dicendũ est: de cui⁹ nomine Varro sic ait: Auentinũ aliquot de causis dicũt. Nemius ab auib⁹: eo q̃ se a thyberi ferrẽt aues. Alij a rege auentino albano q̃ ibi sit sepult⁹. Alij auẽtinum ab aduẽtu hominũ quod cõmune latinoꝝ ibi Dianæ templum sit constitutũ. Sed ut ait: Ego maxime puto qđ a

uehendo auentinus fit dictus: quod cum mons ipse a ceteris partibus urbis paludibus esset exclusus uehebantur ad illum rumbus homines. Cuius uestigia quod ea pars dicitur uelabrum: & ab eo uchēdi actu mercatura: sicut merces a mercando: & aere. hanc ille. At uero Liuius secūdum quam rettulit opinionē asserit Idem Ouidius in. viii. fastorum cum ait: Venit auentinus post hos: lacus unde uocatur Mons quoque. Et in xiii. metamorphoseos libro inquit:

Tradit auentino q quo regnarat eodem

Monte iacet positus: tribuitq uocabula monti. fuit super hoc monte ara: quam Liuius libro primo ab urbe dixit primam in auentino Herculi ab Euandro positam. Idem in eodē libro refert Numā Ioui elicio arā dedicasse. fuit & super illo templum Lunæ sacrum: de quo Ouidius libro fastorum:

Luna regit menses: huius quoq; tempora mensis.

Finit auentino luna colenda iugo. fuit insuper & in illo templum sumptuosissimū sacratuq; quod de parte prædæ uicentianæ Camillus uouerat: ut Liuius in quto ab urbe testat. fuit & ædes Libertatis quam Gracchꝰ teste Liuio de secūdo bello punico ex multatitia pecunia faciendum curauit. Qui & Plinio teste libro. xvi. naturalis historiæ: fuit super eodem monte lauretum silua Iouī sacrata. fuit etiā aquæ claudiæ forma: quæ teste Cassiodoro ex celio monte in auentinū perducebat. Sub illo uero fons fuit: de quo olī bibebant Fauni & Picus satyrus: iuxta quem Numa uinū ponens satyros inebriauit. Vnde Ouidius:

Lucus auentino suberat niger ilicis umbra:

Quo posses uiso dicere numen inest. & reliq. fuit & maioris famæ spelūca Cacus ex eo scq latere montis: quo auentinꝰ in palatinū spectat: de quo late Virgilꝰ in. viii. æneidos. & Ouidꝰ in fastis:

Cacus auentinæ timor atq; infamia siluæ. Et hæc de auentino.

Nūc ad palatinū accedendum est. Cui ꝰ uocabuli cām reddidit Varro de lingua latina cū ait: Quartæ regionis palatium: quod palantes cū euandro uenerūt: qui & palatini aborigines ex agro reatino: qui appellat palatium ibi confederunt. Sed hoc alii a Palantia uxore Latini putarunt. Eiusdem hunc locum a pecore dictum putant quidam. Itaq; Nouius balatium appellauit. hæc Varro. & licet cum unico. l. scribatur: eius tamen prima longa a poetis ponitur: ut Martialis epigrammatum libro quarto asserit: Possessa malis palatia regnis. Verum & ante has Varronis designationes puto pallanteum cum duplicato. l. cognominatum: eum dicat Virgilius in. viii. æneidos:

Arcades his oris genus a pallante profectum:

Qui regem euandrum comites qui signa secuti

Delegere locum: & poliere in montibus urbem:

Pallantes proauis de nomine pallanteum. Et infra idem ait. Nobile pallanteum. Vel forte pallanteum urbis: aut pro ano Euandri: aut ut asserit Plinius libro quarto naturalis historiæ: a pallantio urbe arcadiæ cognominata fuit. Et palatium ac palatinus mons ex causis: quas supra posuit Varro super hoc monte: ut ex Cornelio Tacito accepimus primo urbis romæ ædificata fuit. Et in eo reges primo: deinde consules: postea imperatores maiori ex parte sedem habuerunt. habuitq etiam teste Liuio libro ab urbe condita tertio: ædes Vani ducis Fudanique Vani perata diruto ædificio publicatoq; sunt appellata. & in bello macedonico dixit idem Liuius. M. Iunius Brutus ædem magnæ matris deum in palatio dedicauit: & ludos ob eam dedicationem factos megalesia appellatos. Et in. viii. de secūdo bello punico: matrem usquit magnam deū a grecia aduectam in ædem uictoriæ quæ ē in palatio pertulere. fuit etiā in palatio teste Plinio li. naturalis histo. primo: phanum febri dicatū: & li. xii. dicit fuisse i palatio templū quod fecerat Diuo Augusto cōiunx Augusta. Quod deinde incendio cōsumptū fuit ut uidimus in dictione cinamomū. Et ut refert Suetonꝰ. C. Caligula super templū Diui Augusti ponte transmisso palatium capitolinūq; coniunxit. Cæsus & reliquas quasdā adhuc cōspicere libet. In eodem teste Suetonio Cæsar Augustus templū Apollinis in ea parte exstruit: quam fulmine ictam fedari adeo haruspices prūciarant: addidit porticus cū bibliotheca latina græca: eoq; loco tam senior sæpe etiā senatum habuit: decimaq; iudicum recognouit. Vnde ait Iosephus i secundo de captiuitate iudaica: Itaq; conuocato ab Augusto Cæsare opimatum romanorū amicorūq; consilio in palatii Apollinis templum: quod priuatū ipsi ꝰ additum admirandis operibꝰ exornatū erat. multitudo quidem iudæorum conflauit cum legatis: fecit etiam Augustus teste prælato Suetonio quædam opera sub nomine alienorum nepotum & uxoris sororisque: ut porticum basilicamque Lucii & Caii. Item porticum Lunæ & octauiæ: theatrumque Marcelli. Sed et cæteros principes urbanos sæpe hortatus est: ut pro facultate quisque monumentis uetustis uel refectis & excultis urbem adornarent. Multaque a multis tunc extructa sunt: ficit a Martio Philippo ædes Herculis & musarum. L. Cornificio ædes Dianæ: ab Asinio Pollione atrium libertatis: a Munacio Planco ædes Saturni: a Cornelio Ballo theatrum: a Statilio Tauro amphitheatrum. Maiore Agrippa complura & egregia. Cælius uero mons Varrone teste a Celio Lubennio duce nobili: qui cum sua manu dicitur Romulo uenisse auxilio contra Latinum regem nomen sumpsit. In quo ut puto: uel habitauit uel sepultus fuit. Et ut testatur Liuius libro primo: fuit urbi additus: quo tempore Tullus Hostilius albam exercitu & albanorum familias romam duxit.

Et quo frequentior habitaretur eam sedem regiæ cœpit: ibiq; habitauit. Et subdit: curiam fecit quæ Hostilia usq; ad patrum nostrorum ætatem appellata est. Et infra dicit albanos eum incoluisse montes: Suetonius scribit Vespasianum imperatorē in eo monte templum Diui Claudii ædificasse. Et Iulius capitolinus in gestis Tetrici tyrānitetricorum inquit domus fuit in monte cælio contra lysium metelinum: & fuerunt Fauni Veneris & Cupidinis: aliorumq; deorum ædes: aræ: & templa in cælio monte. & teste Sexto Ruffo in descriptionib⁹ suis fuit macellum magnum antrum Cyclopis: lupanaria cohortes quinq; vigilum: castra peregrina spoliarium & armamentariū. Nāc etiam medio in eius dorso binæ aquæductus formæ sumptuosissimi superbissimiq; operis conspiciunt. Quarū una cubitales detinet litteras Antonii Caracallæ: quæ designant eam ab illo in capitolium esse deductam. Altera a Claudio in palatinū: ut nuli marmorea tabula incisi invita xenodochium lateranēse demonstrant. In extremo eiusdem montis basilica iam est lateranensis: quæ sic quoq; cognominata ēq a in lateranēsiū nobilissimæ gentis ædib⁹ extructa fuit. Vnde Hieronymus ad Marcellam inquit: Quis credat mulierem nobilem & potentem in domibus lateranis; neronano truncatus est gladio publice pœnitentiam ægisse. De quo sane laterano Cornelium Tacitum locutū existimo in vita Neronis cum ait: Proximam necem Plautii lateranī consulis designati Nero adiungit adeo ꝓperum: non amplexi liberos non illud breue moræ arbitriū permitteret. Et Iulius capitolinus de M. Antonio Aurelio dicit: educatus est in eo loco in quo natus in domo aui sui iuxta ædes lateranenses non longe ab hac basilica: alia ē sanctæ crucis in Hierusalem: ab Helena Flauii Constantini matre constructa: eo ses loco teste Petro bibliothecario: ubi templa erant Veneris & Cupidinis simul iuncta. Videt adhuc illi ponticum amphitheatrum semidirutum: quod Statilii Tauri maiores nostri appellauere. Ex parte uero qua ad palatinum cælius uergit: ædes fuerūt paternæ beati Gregorii: in quib⁹ ille monasterium supestruxit. Exquilini autem montis eo quo omnium maximus est longam posuit Varro nominis expositionem. Et in multis partib⁹ Varronis etiā ætate obscurati. Sed quæ ad rem faciunt: hæc pauca sunt. Secūdæ inquit regionis exquiliæ: alii eas scripserunt ab excubiis regis dictas: alii ab eo quod excultæ a rege Tullio essent. & infra exquiliæ duo montes abiti Verum ut iam ꝓspicere uale amus: Celebrior pars illa fuit quæ a foro Traiani & turribus quas comitū & militiæ appellant: scipiens per montem em caballo nāc nomen est: ad thermas usq; diocletianas protenditur: & in portam desinit quam supra exquilinam diximus: & quæ iam sancti Laurentii nominatur. Altera uero pars collis uia intersecatur: quæ Patricia uicus dicit'. Et super hac parte ecclesia est celeberrima sanctæ Mariæ maioris: alii sancti Viti i macellum: usq; C. Marii trophæa: & ultra protendit'. Diriguntq; a cælio montis per uiamq; porta nouia usq; ad amphitheatrum: quod colloseum nocamus reduct'. fuerunt igitur i exquilius ædificia ꝙplurima & admiranda: & primo a turri militiarum ascendentes cernunt' ruinæ thermarū: quas & Constantini statuis illius fuisse coniectat: & usq; in domum ꝓsperi cardinalis de columna uiri toto orbe clarissimi declinare conspicimus: de quibus Apollodorus & Ammianus mētionem fecerunt. Cernuntur & illic ingentes senatorū senum marmoreæ statuæ: iuxta quem locum uicus est: qui cornelionum dicitur: ubi illorum ædes fuisse putamus: proximo ab inde ac pene contiguo loco cōspiciūtur caballi marmorei ingentes: eorum uiris seminudis: diuersa tenentib⁹ miro artificio compacti. Quorum unus opus Praxitelis latinis literis inscribitur: alter Phidiæ. Quos teste Sexto Ruffo Tiridates armenorum rex romam portauit. Quem uenturum Nero ut laute acciperet theatrum Pompeii unius diei opera totum inauratum: Cornelius Tacitus & Plinius retulerunt. Hic emi rex ut diuersi alii ex asia græcia aliisq; locis multas tabulas & plura signa clarissimorum artificum romam detulerunt: ut nōnulli auctores & maxime Plinius attestatur. Iuxta hāc locum turrim illam fuisse nōnulli asserunt: ex qua Suetonius Neronem scribit urbis incendiū spectasse & scænico habitu troiæ incendium decantasse. Inde non longe aliæ sunt Diocletiani thermæ: ædificiū quippe pulcherrimum & admirādum. In eadem exquiliarum parte uico patricii thermæ fuerunt nouatianæ: ut ostendit Damasus in uita Pii romani pontificis: quem sanctæ Praxedis rogatu ecclesiam sanctæ Pudētianæ sororis suæ supra thermas nouatiana ædificasse scribit: similiter in gestis beati Laurentii legimus monasterium sub suo nomine in pane & perna in thermis olympiadis ædificatum fuisse. Fuerūt & in alio exquiliæ colle trophæa. C. Marii de cimbris atq; teutonis: quæ nāc ultra sanctum Vitum in macello cernunt': & cimbria nocantur. De quibus ac eorum derivatione in dicbone trophæum usdebimus: cernūtur & diuersorū ædificiorum spectandæ insignesq; ruinæ. Inter quas adhuc integros fornices conspicimus: quos uulgo gallucis thermas appellant. Et ut quidam nōnulli curiosi diuinant: fuit ibi insignis illa basilica quā Suetonius scribit. C. Cæsarem Caio & Lucio nepotibus exstruxisse. Idq; ex præfato Gallucis nomine interpretari uoluerunt. fuit & in eodem colle macellum: cuius uerbi hanc Varro expositionem affert. Omnia possūt cōtracta in unum locum quæ ad uictum pertinebant: & ædificatus locus macellum appellatus: ut quidam scribunt: quod ibi fuerit hortus. alii quod ibi domus fuerit: cui cognomen fuit macellum: quæ ibi publice sit diruta: & in qua ædificatum hoc quod uocetur macellum: nec umcū hoc i loco romæ fuisse macellum putō: sed & alia diuersa urbis loca. Vnde & Iuuenalis in satyra Atticus eximie inquit:

Multos porro uides quos sæpe elusus ad ipsum
Creditor introitum solet spectare macelli.

Et quibus

Et quibus in solo uiuendi causa palato est. Sed iuxta exquiliarum macellum ecclesia conspicitur sancti Viti quæ dicitur in macello non coniugus est triumphalis arcus: quem literæ adhuc flantes indicant compositū honori Galieni imperatoris fuit. & teste Plinio libro. i. naturalis hist. i. exqlus ædes malæ fortunæ: & ædes erant neporis Plinii ut ex epistola de morte Marnalis apparet. Quin & alia pene inumerabilia: quæ omnia persligare longum esset & impossibile. Sed nunc de quirinali & uiminali prequiramus: quos ob puritatē Varro colles & non montes appellat: dicens tertiæ regionis colles quinq; ab deorū phanis appellatos quib⁹ nobiles duo colles: uiminalis a Ioue uiminio cui⁹ sibi aræ sunt. collis quirinalis a Quirini phano. Sunt qui a quibus qui cum Tatio curib⁹ uenerunt roma: quod ibi habuerint castra. hos duos colles scribit Liuius in primo ab urbe: Seruium regem addidisse cum ampliscaret urbi animum adiecisse: deinceps auxisse exquilias: inibiq; ipsum ut loco dignitas fieret habitasse: aggeris fossa & muro circundidisse urbem. hanc quod a porta flumentana usq; ad collinam continet: ad quirinalem pertinere dicūtq; parte quoq; ipsa collis ob ædificiorum ruinas a uiminali discernit. Qui usq; ad thermas diocletianas pendi dicit. Verū colle uiminali & si plura fuerant ædificia nihil tamen aliud eorum compertū est tres in illo speciosissimas totius urbis domos fuisse. De quib⁹ Plinius libro. xv. naturalis hist. scribit ut. M. Crassi oratoris unius. Aliisq; præstitisse Q. Catuli illius qui cum. C. Mario cimbros fudit: Ac postea capitolii tegulas mutauit: Ipsamq; capitolium spoliis cimbricis adornauit. Tertiam ambarū pulcherrimi. C. Aquilii equitis romani: quæ clarissimi fecit iuris ciuilis scientia. Ipseq; fuit quem. M. Cicero in officiis dicit legem de dolo malo tulisse: utq; ad legem aquiliam extantium adhuc legum titulus annotat. Fuerunt & in illo ut nonnulli putant salustiani horti: quorum reliquias obstupendas designant: a porta uiminali in collinam. & ad sanctam usq; Suzannam extendi putant. In colle uero quirinali dicit Liui⁹ bello macedonico ædem Fortunæ primogeniæ fuisse: quā primo bello punico uotam Cneus Domitius prætor urbanus dedicauit. Fuerūt & nonnulla alia quæ paulo ante: eum de collina porta loqueremur nominauim⁹. Et hæc de collibus urbis dicta sufficiant. Nunc ad campum martiū transeuntes: q sic quoq; a Liuio describitur in. ii. ab urbe: ager tarquiniorumq; inter urbem & thyberim fuit confertus Martis martē deinde cipus fuit. ea Liui uerba nonnulli acutius considerantes: ego quid ppe capitolium & thyberim interfuit: campum martiū fuisse dixerunt. Cum eo tēpore urbis ad capitolium aut parum citra fuerit. Idem Ouidius Iuturnæ ædem describens ostendere uidet: quæ ea in parte fuisse dicit: qua campus martius uirginea ambit aqua. ait enim: Te quoq; lux eadē tutos fore: ædem recepit Hic ubi uirginea campus obitur aqua. Constat autem uirgineam aquā p quirinalis collis cauernas campus olim martius: quæ nunc trium regio dicit: illabi. Nam ea sola aqua tam urbem roma ex exteris ingreditur. Quam teste Suetonio. M. Agrippa prius induxit: deinde a Tiberio Claudio instaurata fuit aut tribus i mare more excisis indicat: qui talis est Tiberius Claudius Drusi filius Cæsar Augustus ductus aquæ uirginis destinatos p Cæsarem fundamentis nouos refecit ac restituit. habuit olim camp⁹ martius ædificia plura & admiranda. Quoq; puulæ ruinæ adhuc restantes ad miraculum respiciunt. Ni in ea parte qua depressior erat naumachia fuit a Cæsare constructa. Post quem Augustus sexto cōsulatu mausoleum inter uiam flaminiā & thybridis ripas cōstrui fecit: opus fine in toto orbe admirandū. Ita ut Suetonius & Alii nōnulli scriptores æternum fuit puto iudicantes describere neglexerint. Solus ex his quos legere ualui Calliodor⁹ ultimus de rebus his scriptor: & q illum integrum uiderat talia refert: Augustus mundi dominus ad potentiam sui operis extollens in campo martio mirandam erexit romanis fabricamiēt moles extendens imēsas firmissimas struxit mōnibus: ubi magnarum rerum iudicia claudereni. Bissena quippe hostia ad duodecim signa apposuit. Et infra dixit duos in campo martio fuisse obeliscos: interpretationem ægyptiæ philosophiæ continētes. Plinius uero. xxxvi. naturalis histo. libro: sic quoq; scripsit: os obeliscus qui est i campo martio centum decem pedum est a Merolide inscriptus: eius Diuus Augustus mirabilem addidit usq; ad Solis umbras deprehendendas: diebusq; ac noctium horas. conspexit & idē in campo martio iuxta thyberim porticū quæ teste Iulio capitolino in usta ultimi Gordiani mille pedum erat: & ex opposito aliam similiter mille pedum æqualiter diffantes ad spatium pedum quingentorum frequētatum undiq; umbrati lauro myrtoq; & buxo & in medio stratem breuib⁹ columnis altrinsecus positis ad pedes mille: quod esset deambulationi: ita ut i capite esset basilicum pedum quingentorum. Cogitauerat præterea eodem Iulio teste cuj Mysitheus: ut post basilicuj thermas adiuuas sui nomine faceret: ita ut hyemales in principio porticus ponteret: suoque usui esset. Erat & similiter in campo martio locus alius quem ecuria: alii equiria uocitabāt: de quo. M. Varro sic scripsit: ecuria ab equorū cursu dicunt. Eo enim die ludis curritur in martio campo. hæc ille. Nam & locus hodorum & dies quo agitabant: ecuria dicebatur. de quo Ouidius circa finem secūdi libri fastorum inquit:

Iamq; duæ restant noctes de mense secūdo
Marsq; citos iunctis curribus urget equos:
Et uero positum permansit ecuria nomen:
Quæ deus in campo pernalit ipse suo. Vnde & nunc quoq; in campo martio: & adhuc ecclesia conspicitur quæ sanctæ Mariæ in ecuria uocitatur. Erat & templum Isidis: de quo uidimus in dictione Osiris. fuit etiaj in campo martio: & adhuc conspicitur colūna intrinsecus cochlea: & extrinsecus multiplicib⁹ rerū gestarū

sculpturis elaborata honorisq; Aurelii Antonini Pii teste Sexto Ruffo dicata. Cuius imperatoris imago in illa talis conspicit squalem in antiquis numismatib⁹ cernere consueimus. Iuxta hanc columnam ut multi uolunt comitia centuriata romani populi fiebant quando. s. tribus ad suffragia illic redeundo ambulabant. Quod uerisimile esse uidetur circum tumulus sit post eam uersus occidentalem plagā qui corrupte hodie accaptorum dicit ab antiquis cistatorum mons uocabatur hoc est eorūq; qui postq; citati suffragia intra septa contulerant unde latoris se denuo inscirent ab aliis separabantur. & per posternum qui ab septis usq; ad tumulum conducebat discedere consueuerant. De quo ponte Suetonius in uita Cæsaris ubi de consulibus cōsueratorum in Cæsarem differebat inquit primum cunctati utrum ne in campo martio per comitia trib⁹ ad suffragia uocantem ptibus diuisis ponte deicerent. Nam teste eodem Suetonio imperatores nōnūq; iuxta de populo suffragia dabāt. Ait enim de Augusto in illius uita quotiens magistratuū comitis iterfuisset tribus cum edūdatis suis ire orsus est: supplicabatq; more solenni. ferebat & ipe suffragium in tribub⁹ iuxta unus e populo. hæc ille. Comitia uocabulum sit quidam ferunt: & loco & actu cōtinue fiunt: hoc est a cōmunitate ubiq; dictum est. Nōnulli uero alii comitium in singulari locum esse dixerunt ppe senatum: quo ire egti bus romanis & populo romano licebat. Comitia uero in plurali actionem esse creandorum magistratuum Vnde & iuxta palatium comitium fuisse & Varro & Plutarchus ostendere uidētur. Ait enim sic Plutarch⁹ in uita Romuli. Quo ambo duces Romulus scilicet & Tatius ad perenniendum fœdus conuenere: huiusq; comitiu uocant. Nam constat eodem Plutarcho teste eo in loco fuisse ubi sabinæ patrum & uirorum animos conciliauere. Sed clarius id Varro demonstrauit enim ante curiam hostilium rostra sub dextera huiⁿ comitio locus subterructus. hæc illius uerba ex quibus & his quæ supra narrauimus cōstat eum locum ad radices palatini fuisse: quod comitium in singulari uocabant. In quo forte priuatiora suffragia impendi consueuerant. Nam ait sic quoq; Gellius in. xv. noctium atticarūm libro Lælii scelicis ad Quintum Mutium primo scriptum ēt Labeone scribere calata comitia esse quæ p collegio pontificum habentur aut regis: aut flaminum inaugurandoꝝ cā. eorum autem alia esse curiata: alia centuriata: curiata p lectorem curiatum calatas. i. cōuocatis: centuriata p cornicinē. Et subdit in eodem Lælii scelicis libro. Hæc scripta sumus q nō uniuersum populum: sed ptem aliquam adesse iubet: nō comitia: sed cōcilia: edicere debet. Tribuni aut neq; aduocant patricios: neq; ad eos referre de illa re possunt. Ita ne leges quidem ppne: sed plebiscita appellantur: quæ tribunis plebis ferentibus accepta sunt quib⁹ rogationib⁹ ante patricii nō tenebātur donec. Q. Hortensius dictator eam legem tulisset eo sure quod plebs statuisset oēsq; quirites tenerent. Item in eodē libro hoc scripsit est. Cum ex generibus hoīm suffragium ferat: curiata comitia esse: cum ex censu & ætate centuriata: cum ex regionibus & locis tributa. Centuriata aut comitia intra pomerium fieri nephas cē: ea exercitū extra urbem imperari oporteat: intra urbē imperari ius nō sit: ppterea centuriata i campo martio haberi: exercitūq; imperari præsidii cā. solitum: quoniam populus cēt ad suffragios ferendis occupatus. hæc ille. Ex quibus id quoq; intelligi pōt: quod Liuius in. ii. ab urbe dixit: patres meditatione: quæ p anni duratu: effugere nō ualuerunt. Quin Volero ex plebe tribunus reficeret. Cum rogationem tulerit ad populū ut plebei magistratus tribunis comitiis fierent. Nam nō solum trib⁹ quinq; ex his: quæ romæ essent: sed intra mœnia: sed in suburbanis: & agro complexæ. sed par ppe numerus ex Italia ad ferenda suffragia comitiorum temporib⁹ confluebant. Vnde & Suetonius in Augusti uita sic inquit. Vrbe urbanisq; rebus administratis Italiam duodeuiginti coloniarum numero deductarū refrequētauit: operibusq; ac uectigalib⁹ publicis plurifariam instruxit. etiā sure ac dignitate urbi quod in modo p pte aliqua adæquauit. ex cogitato genere suffragiorūq; de magistratibus urbicis decuriones colonici in sua quisq; colonia ferent. Et sub die comitiorū obsignata romā mitterent. Quæ cōia Asconius Pædian⁹ Ciceronis oratōes exponēs longo p cessu explicauit. Et cū præter illas duodeuigīti colōias plurib⁹ aliis Italiæ comitatib⁹ ferēdi suffragia ius fuisse ostēderit: infra subdit. Cn. Pōpei⁹ Strabo pater. Cn. Pōpeii magni trāspadanas colonias nō nouis coloniis illustrat sq ueterib⁹ incolis manentib⁹ ius dedit latinum: possent habere ius qd cæteræ latinæ coloniæ. i. ut petēdi magistratus sure ciuitatem romanam adipiscerent. Hæc illius uerba quæ ad comitiorum intelligentiam dicta sufficiant. Iam de rostris quæ dixit Varro ante curiam hostiliam fuisse uidendū est de quib⁹ Liuius in. viii. ab urbe loquens ait. Naues antiatum partim in naualia subductæ ptim incensæ: rostrisq; earum suggestum in foro extructum adornari placuit. Erant ergo rostra in foro locus ad palatini radices. Vnde ad populum loqui plurimum consueuerant: & a rostris nacium sic quoq; cognominatus. Ideo ait Seruius sup. viii. æneidos. Romanum forum est ubi nunc rostra sunt. Præter hæc Varro locum alium esse dixit: etiam non longe a comitio qui græcostasis uocitatus fuit: dicens ubi nationum subsisterent legatiq; qui ad senatū essent missi: hic græcostasis a parte: ut multa dictus est. hoc ut puto intelligens quia græci cum inter cæteros ad senatum missos ob philosophiam & oratoriam dignores esse uderent: a legatorum pte hoc est ab ipsis græcis locus ubi omnes subsisterent legati græcostasis dictus est. Et subdit Varro de loco also quod senaculum uocabit dicens. Senaculum supra græcostasim ubi ædes Concordiæ: & basilica opima senaculum uocatum: ubi senatus: aut ubi seniores consisterent. hæc ille. de quo Valerius Maxim⁹ in. ii. li. meminit cū dixit. Antea senat⁹ assiduam stationem eo loci peragebat: q hodie senaculū appellatur. Et puto ædem Concordiæ non longe a

lacu curtio in eodem palatino fuisse cum supra idem ipse Varro retulerit Curtium ut rapidiore cursu Hiatum se præcipitaret a concordia mouisse: hoc est a loco ubi postea Concordiæ templum fuit. Nisi quis aliū Cōcordiæ ædem fuisse putet quam Ouidius in primo fastorum libro: a Liuia Germanici matre ædificatam refert cum ait ad Germanicum:

Hanc tua constituit genitrix: & rebus & ara
Templaq; fecisti quæ colis ipsa deæ. Quam a Tiberio imperatore dicatam Suetonius scripsit. Qui lōge post Ciceronem: ad quē Varro de lingua latina scripsit. Fuit & similiter in radicibus palatini tēplum Iouis statoris a Romulo uotum bello sabinorū: eo. s. in loco ubi romani precibus Romuli: ac pudore commoti pugnādi contra sabinos animos & audaciam recuperarūt: atq; eo in loco primum steterunt. Fecerat & similiter non longe a tarpeia tēplum Romuli Ioui feretrio: ubi quercus erat pastoribus sacra: quem teste Plutarcho i uita Romuli sic appellauit ob illata uulnera in Acrone regem cenineſium: quem singulari certamine iterfecerat. Nam ut ait Plutarchus latini nullus inferre ferire dicūt. Cuius exuuias manib⁹ ,ppriis ipse Romulus deportauit: & ad sacram pastoribus quercū deposuit. Vbi ab eo cōstructo templo romani duexerunt idem Plutarchus pergit nō nisi de singulari prælio cæsis hostiū ducibus ferebāt spolia: quæ uocabant opima: uel ab opere ut dixit Varro: uel ab opere ut existimat Plutarchus: cuius sit opus egregiū ac clarissimū ducē belli parē sibi ductorem superare. Vnde Virgilius in. x. Aut spolis ego iam raptis laudabor opimis. Quod quibus romanis ducib⁹ cōtigerit: uidimus in dictione Acron. Fuerunt & alia romæ loca ab nostris auctoribus nominā ter expressa: ut carinæ subura: tabernolanuia sacra: de quibus aliquid loqui Varrone duce uisum est. huc libro iii. de lingua latina iuuere uidet' planum illud quod inter Marii trophæa & lateranēse palatium interiacet tabernolam regionē cognominatā fuisse. A qua uult Varro carinas incipere: & in uiam sacram definere: ita ut ea loca ubi nunc est ecclesia sancti Petri ad uincula: & uallissimæ ruinæ: quæ contra amphitheatrum colosseī adhuc cernunt' sub carinis teneantur: quæ etiam sic quoq; ab inhabitantibus: & tabellionibus nominantur. Quin & ibidem ex quibusdam inscriptionibus ueterem curiam fuisse cōiectamur. In qua augures sedem habentes inaugurari consueuerant. De qua Varro curiæ inquit duorum generum ubi curarent sacerdotes res diuinas: ut curiæ ueteres: & ubi senatus humanas: ut curia hostilia: & alia in loco idem Varro curare a cura dictum: & cura quod eor uratiuria ubi senatus rempublicam curat. Et illa ubi cura sacrorū publica. at uia sacra a curia ueteri incipiens: secus amphitheatrum colosseī ad septentrionem plagam uergens: subeus Titi & Vespasiani arcum usq; ad ,primum capitolii arcem perducebat. Et inde dictam dixit Varro: quod eam ab arce ideſt a capitolio ad augures sacra quot mensibus ferebantur. Et subdit sacra uiæ ptem solam tunc fuisse uulgo notam: quæ est a foro eunti primo diuo. Vnde ait Iuuen. in. xi. ab urbe uicus romæ erat q uia sacra dicebatur. Et Horatius in. i. sermonum: Ibam forte uia sacra sicut meus ē mos. Quare & recte Petrus bibliothecarius scripsisse uidet': Felicem summum pontificem eo nomine tertiū fecisse ecclesiam sanctorum Cosmæ & Damiani uia sacra in tēplo Romuli in hac qa iuxta forū romanū erant: fructus & poma mendicabant' dicente Ouidio in primo de arte amandi:

Rure suburbano poteris tibi dicere missa
Illa uel in sacra sint licet empta uia. In huius summo teste Liuio posita fuit equestris statua i honorē Chloeliæ. Virgo. s. insidens equo. Suburam uero inde dictam Varro affirmat: quod sub muro terræ carinæ fuerat. Et subdit subura Iunius scribit ab eo quod fuerit sub antiqua urbe. Cui testimonio pōt esse quod subest loco q terreus murus uocatur. Quare ait Iuuen. in. v. satyra de tyberino quodam ignobili pisce: Et solitus mediæ cryptam penetrare suburæ.

Nam tota adiacens regiuncula ab ea crypa quæ usq; in tyberim protendebatur: subura cognominata fuit. Vnde & Petrus bibliothecarius dixit beatum Gregorium consecrasse gothorum ecclesiam: quæ ēi subura sub nomine uirginis Agathæ. Et ut scribit Suetonius in uita Cæsaris: habitauit primo Iulius Cæsar in subura modicis ædibus. Post autem pontificatum maximum: in sacra uia domo publica. Et Plinius li. xxx. Cæsar inquit dictator totum forum romanum: uianq; sacram ab domo sua in cliuum usq; capitolinum in munere gladiatorio linteis contexuit. Fuitq; ea domus quam Octauian⁹ Augustus teste Suetonio sumptuose uisum a Liuia ornatam ad solū usq; diruit fecit. In cuius q; area porticus Liuia cognominata: postea fructa fuit. De qua Ouidius libro fastorum. vi.

Ostia tamen ueniens ætas ubi Liuia nunc est.

Porticus immensæ tecta fuisse domus. Ad quam deinde porticum teste Plinio Vespasianus pacem sua ædificauit. Erat & non longe a subura: & carinis pagus dictus succusanus. Cuius tertiam litteram non cum. b. sed cum. c. scribendam dixit Varro: quia eo dictus est: quod succurrit carinis. Erat & insuper romæ sub capitolio ad eam ptem: quæ in Lucii Septimi Seueri arcum triumphalem conuersa est: nō longe a foro boario uicus: qui iugalis a iugis boum: quæ inibi fieri consueuerāt cognominatus est. De quo Liuius in libro mace donico inquit: Saxum ingens ex capitolio in uicum iugarium procidit: & multos oppressit. Legimus & in Liuio libro. xxi. ab urbe: de æquimelios: quod cum. æ. diphthongo in prima scribitur: quid eomæ fuerit. Nam cum factam eadem Spurii Melii ex equestri ordine ob regnum concupitum scripsisset: addidit nec

satis est eius sanguine expetitum: nisi tecta parietesq; intra quæ tantum amentiæ conceptum esset dissipare turibonaq; contracta precis regni mercandi publicarentur. Iussere itaq; quæstores uendere ea bonaq; atque in publicum redigere. Domum deinde: ut memoriæ area esset oppressæ nepharie spei dirui ex templo duxerunt. Id æquimelium appellatum est. Itaq; ait Varro in. iii. de lingua latina: Æquimelium quod æquata Melii domus publicum quod regnum occupare uoluit. Et subdit is locus ad busta gallica quod roma recuperata gallos ossaq; quæ possiderant urbem ibi coacervata ac consepta sunt. Sed iam de uelis quæ in plurali & singulari efferuntur uidendum est. de quo Livius in. ii. ab urbe cum de Valerio Publicola primo cum Bruto consule loqueretur. Quod ædificabat in summa uelia alto & munito loco dominum: ut arces inexpugnabilem: quam ob suspitionem regni demolitus in infimo eluo reædificauit. De qua Varro cum palatii a balatu ouium descripsisset: Inquit huic germalum & uelias connumerũt. Et infra subdit Veliæ unde essent plures accepi causas: in quibus cum ibi pallores palatini ex ouibus ante tonsuram inuentam uellere lanam sint soliti: quasi dicat a uellendo uelium collem quẽdam dictum: qui cum germalio alio colle palatio per ag geres connectus fuit. De insula uero quæ in medio thybridis inter urbem & ianiculum adhuc conspicitur scribit Livius in. ii. ab urbe: postq; consecratus Marti Tarquiniorum campus fuit: forte ibi tunc seges farris dicitur fuisse maturæ messis: quem campi fructum quia religiosum erat consumere defectam cum stramento segetem magna uis hominum simul immissa corbibus fudere in thyberim tenui fluentem: qua ut mediis caloribus soleret ita in uadis hæsitantis frumenti acervos sedisse illitos limo. Inde insulã paulatim & alias quæ fert temere flumen eodem uectis factum. Postea credo additas moles manuq; adiutum: ut tam eminẽs ara firmaq; templis quoq; ac porticibus fulcrẽdis esset. hæc ille. Ea autem in insula duo fuere templa Iouis & Aesculapii nepotis ex Phœbo. De quibus Ouidius li. fastoꝝ primo inquit:

Quod tamen ex illis licuit mihi dicere fastis
Sacrauere patres hoc duo templa die:
Accepit phœbo nymphaq; coronide natum
Insula diuidua quam premit amnis aqua.
Iuppiter in parte efficcepit locus unus utrũq;
Iunctaq; sunt magno templa nepotis auo.

Insuper & de ærario romano uidendum est. De quo Macrobius in saturnalibꝰ libro primo scribit: Romani ædem Saturni ærarium esse uoluerunt: quod tempore quo Italiam incoluit: fertur in eius finibus nullius furtum esse commissum. Aut quia sub eo nihil erat cuiusq; priuatum. Nec signare solum aut partis limite campum Fas erat in medium quærebant: ut ait Virgilius. similiter & Festus ærarium inquit populus romanus in ædem Saturni habuit. Ideo inquit præfatus Macrobius apud eum locabat populi pecunia cõmunis sub quo fuissent cunctis universa communia. In eo etiam teste Seruio super. ii. georgicorum reponebatur acta: quæ fuscepta liberis faciebant parentes. Iuuenalis in satyra Nouole:

Nullum ergo meritum est ingrate ac perfide nullum
Quod tibi filiolus uel filia nascatur ex me
Tollis enim: & liberis actorum spargere gaudes

Argumenta uiri. Varro libro. iii. de lingua latina: uestigium inquit etiaꝰ nũc manet in ede Saturni. Quod etiam nũc propter penuriam nummi habet positam: ærarium ab eo appellatum. Et fuisse uidetur in fauibus capitolii. Nam ut ait Seruius super. ii. æneidos: ubi dicit Virgilius: Sanguine placastis uictos: & uirgine cæsa. Ossa ab aruina romam translata sunt: & condita ante templum Saturni quod est ante clivum capitolii iuxta Concordiæ templum. Vnde Macrobius habet inquit Saturnus aram: & ante fenaculũ illic græco ritu capite aperto res diuina fit: quoia primum a pelasgis: postea ab Hercule ita eam a principio facitatas putant. Fuit & romæ locus q̃ pro castris habebatur: quem primus omnium principum Octauianus Augustus instruxit: non alia ut puto ratione: q̃ ne milites uagi: & per urbem dispersi rapinis tumultu contẽtiombꝰ ciuitatem redderent inquietam. Nam post victoriam partam de. M. Antonio de Cleopatra imperio quiete potitus inter multa quæ prudentissime egit binam instituit Classẽ. Vnam apud misenum Lucaniæ portũsque Italiæ insulas oramq; gallicarum maritimam hispanias aphricamq; mauritaniasq; & septentrionalis oceani plagam tutaretur. Alteram apud rauẽnam in loco nũc candiano. In quo postea classense oppidum fuit. Cuius classis partes tutarentur finus maris adriatici: illyrici: dalmatiæ: epiri: græciæ: thraciæ: ponti: mæotidis & asiæ in nostrum mare uergentis: atq; oræ ægypti necessitatibus subuenirent. Quorum militum infinitum cum nõ nunq̃ romæ uocaret: in ianiculo castra rauẽnatibus Augustus ipse fecit: ex quo regio transthyberina abinde quando q̃ urbs reuẽnatum dicta fuit. At misenatium peregrinorumq; militum in celio monte castra locauit. Post Augustum Tiberius perniciosissimam libertati romanæ atq; etiam imperio rem exorsus est. Nam teste Suetonio castra romæ constituit: quibus prætorianæ cohortes usque ante id tempus & per hospitia dispersæ continerentur. Cuius tyrãnidis fomes locum habuisse in suburbiis uiæ appiæ: ubi nunc ecclesia est sancti Sebastiani nõnulli coniectantur. Et prima horum tyrãnis in assumptõe Claudii ad imperiũ apparuit ut præ cæteris Iudaicis Iosephus approbatissimus auctor in libro de captiuitate iudaica late descripsit. Et

poſt illum breuiter Suetonius tetigit in ipſius Claudii uita. Idemq; in morte Galbæ & motu Othonis imperio contigiſſe: & acre prælium in circo maximo capitolioq; & palatio cum militibus prætorianis fuiſſe eſſé dic. Et tandem intantum ꝓceſſit prætorianorum militum auctoritas ſiue temeritas: ut quem uellent imperatorem facerent: & factum imperio deturbarent. Vnde Helius Lampridius i uita Heliogabali arbitrium uitæ ac necis in prætorianis fuiſſe oſtendit: ait enim in caſtris milites precanti præfecto dixerunt ſe perſuaſos eé Heliogabalo ſi & impuros homines & auaros ab ſe dimouereti atq; ad bonam frugem reduret. Scribit & Iulius capitolinus ædem fuiſſe in prætorianis caſtrisin quã ſenatus aliqãdo uocari cõſueuit: præſertim cũ de abrogãdo alicui imperio agendum eſſet. Nãq; eo in loco Maximinis patri & filio abrogato imperio Gordiani duo pater item & filius declarati ſunt Auguſti. & in uita Pupieni & Balbini imperatorum quãtum caſtra prætoriana urbi offuerint idem Capitolinus oſtendit dicens: Maximino quidem ad bellum ꝓfecto: romæ prætoriani remãſerunt. Inter quos & populum tanta ſeditio fuit: ut ad bellum ueniretur: uteſtimonio mæ partis maxima incenderetur: templa fierent: omnes plateæ cruore polluerentur. Et infra ſubdit: interea romæ iterum ſeditiones inter populũ & milites ortæ: ut nec cum edicta ꝓponeret Balbinus audiret. Veterani ſe in caſtra prætoria contulerunt cũ ipſis prætorianis: quos cepit populus obſidere. Nec unq; ad annonam eſſent reducti: niſi fiſtulas aquarias populus inciſiſſet. Idem Iulius eorũdem imperatoꝝ uitæ exitum narrãs: hæc in uerba ꝓſequitur. Illis contẽdentibus milites ſuperarunt: atq; eos nudatos ambos ueſtib⁹ regalibus de palatio cũ iniuriis perduxerũt: & per mediam ciuitatem ad caſtra raptare uoluerũt magna ex pte laniatos. Sed ubi compertum é germanos ad defenſionem illorum ſuperuenire ambos occiderunt: in itinere medio reliquerunt. Inter hæc Gordianus Cæſar ſublatus a militibus imperator eſt appellat⁹ Auguſtus. Et idem Capitolinus ſenatuſcõſultum inquit de imperio Valeriani principis optimi in prætorianis caſtris factum fuit. Et multa quæ de his diuerſis in locis legunt. Quibus oſtenditur prætoriana caſtra grandẽ peſtem libertati romanæ atq; imperio intuliſſe. Pontes etiam romæ ſuper thyberim fuiſſe legimus & uidimus. Quorum nomina cum ſuis cauſis adhuc ſatis cõperta nõ habem⁹. Scribit tamen Liuius in primo ab urbe pontẽ ſublicium ab Anco Martio cõſtructũ fuiſſe. Qui teſte Pli. legneus ꝓfuit: & ſine ferreo clauo pr⁹ fuit rita diſpoſitus contignatione: ut eximerent trabes ſine fulturis: ac reponerent. Quod quidem ſic facere religioſum erat. Poſtq; Horatio Cocle defendẽte ægre reuulſus eſt. Sed eſſe capitolino illũ Antom⁹ Pius imperator marmoreũ fecit. Hunc eundem ipſiq; eſſe nõnulli putant: qui ad radices auentini demolitus aſpicitur. Alii quibus adhæreo eum illum eſſe uolunt: qui nunc ſanctæ Mariæ Pons uocitatur. Iſque ad tranſitum ciuis temporis urbes commodior eſſe uidetur. Sicq; uel huius uel alterius nomen ignoratur. Nonnulli uero putant eum qui eſt ad radices auentini: æmilium dictum fuiſſe. Alii illum qui iam dicatur pons mollis in uia tyburtina æmilium olim uocitatum aſſerunt. his aliis ſuperinductus eſt pons: qui Iouis inſulam urbi coniungit. Quem. Q. Lepidum & M. Curium ædiles ſtruxiſſe titulus in marmore exciſus oſtendit. Cum uero qui ad tiberinam inſulam applicati: Valẽtinianum ſuperiorem & ualẽtem ſtruxiſſe ſimilis titulus indicat. Alius ſunt qui ad ianiculum etiam & portam aureliam maxime deferebat: qui aureli⁹ ſimiliter uocabat. Cui iam demolito rupto nomen eſt. Alii⁹ ſunt pons triumphalis porte cornenſtus: qui & ipe nomen a triũphis: qui per illum agebantur accepit. Proximus pons eſt hunc Hadrianicaſtello ſeu mœniã cõmunitus: qui & ſancti Angeli uocitatur. Eſt etiam ſupra flumentanam portam in uia flaminea extra urbem pons alius: q minimus neſcio a quo denominatur. Arcus triumphales fuiſſe Romæ ꝗplurimos & legimus & conſpicimus ſed quoſdam dirutos: quoſdam ruinis coopertos: quoſdam etiam nouis ædificiis ab aſpectu hominũ ſemotos. Integrum pene illum conſpicimus: qui Flauio Conſtantini fuit iuxta amphitheatrum coloſſeũ. Cui talis inſcripta eſt titulus. Imp. Cæſari Flauio Conſtantino Maximo publii filio Auguſto ſenatus populuſq; romanus. Quod inſtinctu diuinitatis mentis magnitudine cum exercitu ſuo: tam de tyrãno: q̃ de omni factione uno tempore iuſtis rempublicam ultus eſt armis. arcum triumphis inſignem dicauit. Alium ſimiliter pene integrum Lucii Septimi iuxta ſanctum Hadrianum ſub capitolio cernimus: in quo talis ſtat titulus. Imp. Cæſ. L. Septimo. M. F. Seuero Pio ptinaci aug patri patriæ parthico arabico & parthico adiabenico Põt. max. trib. poteſtatis. xi. Imp. xi. Cos. iii. procos. Et Imp. Cæſ. M. Aurelio. L. F. Antonino Augu. Pio felici tri. pot. vi. pcos. P. P. optimis fortiſſimiq; principibus ob rempub. reſtitutam imperiumq; ro. propagatũ inſignibus uirtutibus eorum domi foriſque. S. P. Q. R. Videmus & alium ſemidirutum iuxta palatium & templum Pacis in uia ſacra in quo hæc quoq; inſcripta ſunt uerba. S. P. Q. R. Diuo Tito Diui Veſpaſiani. F. Veſpaſiano Augu. Et licet etiam in hoc arcu ex uno quidem latere: ipſum Titum triumphantem in curru a quattuor equis ducto conſpicere: ex altero uero latere uaſa templiẽ candelabrum illud diuiſitũ ſeptem ramorum: tanq; ante currum Titi portarentur inſculpta. De quibus Ioſephus libro ſeptimo de bello iudaico deſcribens Titi triumphum ſic ait. Spolia uero alia quidem paſſim ſequebantur. Eminebant autem ante duces ea quæ apud hieroſolymam in templo reperta ſunt. Menſa aurea ponderis talẽ magni: & candelabrum ſimiliter quidem auro factum: ſed opere commutato ab uſu noſtræ conſuetudinis. Nam media quidem columna baſi hærebat: tenues autem ab eo cauiculæ producebantur formatæ ad ſimilitudinem falcinæ: & in ſummo quæq; in lychnis ſpeciem fabricatæ erant numero ſeptem ſeptimi diei: qui apud

indæos est indicantes honorem. uel ut idem auctor alibi dixit stellas errantes significabant. Et subdit post hæc autem portabatur lex iudæorum nouissima spoliorum. Et postq̃ totum triumphum describit infra subdit: Vespasianus pacis templum ædificare decreuit. Itaq; mira celeritate: & quæ hominum cogitationes superarent effectum est. magna enim diuitiarum largitate usus insuper perfectis id picturæ ac figmentorum operibus exornauit. Omnia nãq; in illud phanum colecta sunt ac deposita: quorum intendorum studio p totum orbem: qui ante nos fuerunt homines uagabantur: quomodo aliud apud aliud situ esse uidere cupientes. Hic autem reposuit etiam quæ iudæorum fuerunt instrumenta his se se magnifice ferens. Legem uero eorum & penetralium uela purpurea in palatio condita seruari præcepit. Hieronymus similiter super Ioheleem: Vespasianus inquit & Titus romæ templo Pacis ædificato: ornata templi hierosolymitani & omnia donaria in delubro illius conferarũt. quod ut subdit græca & romana narrat historia. Est & alius areus iuxta ecclesiam sancti Georgii. In quo talis est inscriptio. Imperatori. Cæsar. L. Septimo Seuero Pio peinaci. Augu. Arabic. Adiabenic. Parth. M. fortissimo fœlissimo. pont. maximo. trib. potest. xii. Imp. xi. Cons. iii. patri patriæ. Et Imp. Cæs. M. Aurelio Antonino Pio felici. Augu. tribu. potest. vii. Cos. iii. P. P. procos fortissimo fœlicissimoq; principi & Iuliæ Augu. matri Augu. n. Et castrorum & senatus & patriæ. Et Imp. Cæs. M. Aurelii Antonini Pii fœlicis Augu. parthici maximi britannici maximi argentarii & negotiantes boarii huius loci deuoti numini eorum. Cernimus & areum alium in macello quęq; supra Galiem iperatoris fuisse diximus. Quin & alios ẽplures: quorũ inscriptiones & tituli sunt demoliti. Quidam tamen diuinare uolũt arcum illum: qui in uia flaminea iuxta ecclesiam beati Siluestri & Laurentii in lucina conspicitur. Domitiani principis fuisse ea quo licet tituli & marmoræ eruste ablatæ fuerunt. In una tamen quæ restat Domitianũ eum sculptum esse uolunt: qualis a Suetonio describitur. Sed nunc sedentem dormientemq; & Mineruam: quam superstitiose colebat lominantem excedere sacrarium egantemq; se ultra cum tuen posse: quod exarmata esset a Ioue. Fecit etiam Claudius teste Suetonio Tiberio marmoreum arcu; iuxta Pompei theatrũ decretum quidem olim a senatu tamen omissum peragit. Fuerunt & romæ templa phanaq; admiranda: & sacella pene innumera: ut templum Iouis capitolini cum his quæ supra rettulimus. Templum Isidis in campo martio: ut uidimus in dictione Osiris. Cuius reliquias quasdam porticus & marmoreas columnas inter Antonini columnam: & pantheon conspici quidam uolunt: quæ phani ipsius magnitudinem & pulchritudinem aliquantulum argumentari uidentur. Nec inde longe ex antiquis ædificiis templum p magna parte integrum conspicitur: quod pantheon cum. th. asperato ab historicis cognominatur. Quod mea quoq; interpretatione summum deorum iudicat. Nam τὸ πᾶν denotat omne quod sane in similibus sepe comperi ad summum spectat: & cœos deorum. Vnde ait Plinius libro. xxxvi. naturalis historiæ pătheon Iouis ultoris ab Agrippa factum fuit. Dion uero historicus græcus pantheon dictum ait fuse ep in Martis Veneriscp imagini bus sub ipso templo constitutis omnium deorum imagines effictæ erant: fuisse ut potius arbitrari uideatur ep templum ipsum rotundum fit: cæloq; perfimile: & sic quoq; omnium deorum habitatio censeatur. Sed quod ab Agrippa factum fuerit: ostendit etiam idem Plinius in. xxxiii. eiusdem operis cum ait: Syracusana sunt in pantheo capita columnarum posita ad id idem titulus in frontispitio templi sic indicat. M. Agrippa L. F. consul tertium fecit. Deinde ab Hadriano instauratum fuisse Spartianus: eius uita attestatur. Quin & post hanc instaurationem aliam a. L. Septimo & M. Aurelio Antonino minores litteræ: quæ in eodem frontispicio leguntur indicare uidẽtur: quæ i eodẽ fuisse etiã simulachrũ Veneris ostendit Macrobius in saturnalibus dum magnitudinem eius unionis describit: quem in auribus Cleopatra gestabat. Cuius magnam partem per acetum consumpserat in conuiuio: quo. M. Antonius sumptibus superare contendebat. Sed q superfuit uicta regina: & capta ægypto romam delatus dissectusq; est. Et facta ex una margarita duæ ipositæq; simulachro Veneris: ut monstruosæ magnitudinis conspiciuntur in templo: quod pantheon dicitur. Fuit et templum Pacis Vespasiani opus: de quo paulcante uidimus. Nec i tota urbe alterius ædificii ruinæ spectabiliores admirabiliores q; cernuntur. Præter hæc & aquæductus multiplices & admirãdi romæ fuerũt qui aquas in urbem tulle Frontinos: qui de his proprium librum ad Neruam imperatorem scripsit: quarũ cõ ducebant: quas omnes Sextus Ruffus: qui post illum fuit in descriptionibus suis: undeuiginti connumerat uidelicet: traianam: anniam: atticam: martiam: claudiã: cæruleam: iuliam: augustean: appiam: algentinam: cyminam: sabatinam: aureliam: damnatam: virgineam: tepulam: seueriana: antonianam: alexandrinã: quæ uel a conditoribus: ut traiana: annia: martia: & plures aliæ: uel a locis unde ducuntur: ut cyminia: virginea: cærulea: & aliæ nonnullæ nomen assumpsere. Virgilius in septimo: Et cymini cum monte lacum. De martia sic inquit Plinius libro. xxxvi. naturalis historiæ: dicantur nunc uera æstimatione inuisa: alibi miracula. Q. Marcius suffis a senatu aquarum arcuis ductus reficere nouam a nomine suo appellatam. Cuniculis per montes actis intra præturæ suæ tempus adduxit. Agrippa in ædilitate sua adiecta uirginea aqua cæterisque corruptis: atq; emendatis lacus septingentos fecit. hæc ille. ob quæ puto fabiratum respondisse Augustum romanæ plebi unum petenti. Cum apud Suetonium aut: tot aquas introduxit Agrippa gener meus & unum quærentis. Sed non longe post prosequitur Plinius: dicit antecedentes aquarum ductus nouissimum impendium operis incohati a. C. Cæsare: & peracti a Claudio. Quippe lapideam excelsitatem omnes urbes &

montes æquantem: ut lautacra implerent cuncios atq; cæruleos fontes addūcios. Erogata in id opus talentuꝫ quingenta sexaginta milia. Et prosequitur idem Plinius. Si quis aquarum abundantiam in publico balneis: piscinis: cuniculis: domibus: hortis: suburbanis uillis: spatiisq; uenientium: extructos arcus: montes: prosossos: conualles æquantis: fatebitur nihil magis mirandum fuisse in toto orbe terrarum. hæc ille. quæ siquis latius noscere cupit legat Frontinum de aquæductib⁹ ad imperatorem Nerua. Cuius tempore ob aquarum copiam urbem dicit a ueteri infamia purgatam: quæ tribus mensibus aere dicebatur pestilens. Fuerant & romæ thermæ theatraq; & amphitheatra. de quibus in propriis dictionibus uidimus: uidebimusq;. Sed qa nonnullis dubium est ubi nam fuerit domus Neronis: quæ aurea dicta fuit: de illa quæ nostri auctores scripsere referendum explanandumq; duximus. De qua primum Suetonius in illius uita scripsit domum dicēs a palatio exquilias usq; fecit. Quā primo transitoriam: mox incendio absumptam restitutamq; auream nominauit. De cuius spatio atq; cultu sufficerent hæc retulisse. Vestibulum eius fuit in quo colossus centumuiginti pedum staret. Ipsius effigies tanta laxitas: ut porticus triplices militarias haberet. Item stagnum maris instar circumseptum ædificiis ad urbium speciem rura insuper arua atq; uineta: & pascuis siluisq; uaria cū multitudine omnis generis pecudum atque ferarum. In cæteris partibus cuncta auro lita distincta gemmis unionumq; conchis erant: cenationes laquearia tabulis eburneis uersatilibus: ut flores fistulis & unguenta desuper spargerentur: præcipua cenationum rotūda: quæ perpetuo diebus ac noctibus uice mundi circūagerentur. Balneæ marinis albulis fluentes aquis. eandem domum cum absolutam dedicaret hactenus ea probauit: ut se dicere⁹ quasi hominem tandem habitare cœpisse. hæc Suetonius. De eadem Cornelius Tacitus ubi incendium romæ describit: sic inquit. Eo tempore Nero Antii agens nō ante in urbem regressus est⁹ domui qua palatium & Mecennatis hortos continuauerat: ignis appropinquaret. Neque tamen sisti potuit quin & palatium & domus & cuncta circum haurirentur & infra subdit. Caterum Nero usus è patriæ ruinis extruere domum. In qua haud pronde gemmæ & aurum miraculo essent solita pridem & luxu uulgata: arua & stagna & in modum solitudinum hinc siluæ & aperta spatia & prospectus. Itaque teste Plinio in trigesimoctauo naturalis historiæ apparatus fuit aureæ domus ambientis urbem. Et in. xxxiiii. de eadem inquit. In aureæ domus Neronis solariis aues ex argento mirabili opere sculptæ fuerunt. Et libro trigesimosexto dixit. Eam in domum Neronem inclusisse ædem fortunæ: quæ ex lapide pheginide translata eens ædificata fornibus claudis claritatem diei intus haberet. Verum hæc domus a sequentibus deinde principibus diruta fuit: & uaria desuper ædificia constructa. Inter quæ amphitheatrū id fuisse accepim⁹ quod coloſſeum a Neronis colosso uocamus: dicente Martiale: Hic ubi conspicui uenerabilis amphitheatri Erigitur moles stagna neronis erant. In eadem domo superædificatæ fuerunt & thermæ dicente eodem Martiale: Hic ubi miramur uelocia munera thermas: & reliqua: quæ uidimus in dictione amphitheatrum: & dictione colossus. Nam quia colossus ille Neronis relictus fuit: qui stabat in porticu domus aureæ: & iuxta illum amphitheatrum constructum fuit dicta est moles tota coloſſeum. Ex quo sane Neronis colosso: ut scribit Helius Lampridius in uita Commodi Antonini Neronis caput Commodus abstulit: & suum superimposuit: ac cithara more solito subscripsit: & certe apud lateranensem ecclesiam nō longe ab amphitheatro caput grande æneum etiam nunc aspicimus: quod Commodi fuisse ex numismatum imagine deprehendimus: ob quod nōnulli id eē putant: qđ ipse sparcissim⁹ Cōmodus capiti flagitiosissimi Neronis subrogauit. Conspicitur & hoc tempore moles: non longe ab arcu Constantini: & amphitheatro coloſſeo: hoc est ante beati Gregorii monasterium: quam a nonnullis septizonium: ab aliis septodium uocari legim⁹. Nam eam magna ex parte demolita sit: tres adhuc i illa columnarum ordines unumquem superimpositos hoc tempore uidemus. Hanc quoque molem Seueri Aphri imperatoris ex Helio Spartiano fuisse deprehendimus. Ait enim de illo loquens opera eius publica romæ præcipua extant. Septizonium & thermæ seuerianæ. Et paulo infra subdit: eum septizonium faceret nihil aliud cogitauit: ēi ut ex aphrica uenientes suum opus cernerent: & medium simulachrum eius locatum additum palatinis ædibus. Is regium arcum ab ea parte facere uoluisse perhibetur: quod etiam post Alexander eum uellet facere ab aruspicibus dicitur esse prohibitus: cum hoc scisciatus non litasset. Iulius uero Capitolinus in Antonini Getæ uita: qui e⁹ Seueri filius fuit non septizonium: sed septodium dixit. Nam de Antonino loquens inquit. Illatus est maiorum sepulchro: hoc est Seueri: quod est in uia appia euntibus ad partem dexteram specie septodii structum quod ille sibi uiuens ornauerat. hæc ille. Quæ sane uocabula derivationem græcam denuēr. Ita ut uel septē zonarum ædificium fuisse dicatur: uel septem uiarum: hoc est per illas zonas incedentium: ut iam cōspici libet.

Abacus cuj.c.exili scribitur: fuit teste Herodo.li.histo.ii.æthiopum rex: qui Anysim ægypti regem fugauit: & illius regnū quinquaginta annis obtinuit.

Sabyllus cuj.y.græco & duplicato.l.scribitur: fuit teste Herodo.li.histo.vi. Gelæ urbes sicilię tyrānus postq̄.f. interfecit Cleandrum panterneiq; tyrānidem prius septem annis occupauerat.

Sabini cū.i.latino scribit': fuerūt teste Plinio in.iii.naturalis histo. populi in Italia a religiōe & cultu deoꝝ: ita dicti seuini cognominan. Nā σεβασμοι græce dicit' latine coloniel ueneror. hi teste Plutarcho in uita Romuli ciuitates siue municipia incolebant: ut priscam illā lacedæmoniorū cōsuetudinē referrēt. Vnde in ea quæ romanæ urbi ꝓpinqua sunt coloniis: deinde deduxerunt tanq̄ nullū aliū aduersum populū ob animi magnitudinē prime sererent. Ideoq; cū diceret Virgi. in.ix. Tacioq; seni curribus se ueneris. inq̄t Seruius dixit Seueris quod cū filias pduderint ceteris primū genitis: soli sabini bella sumpsere. Hi aduersum nouos maritos licenter plurimū cōmunib⁹ iocabantur. Quod Lucanus i.ii. tetigit cū ait: Nec solita lusere sales nec more sabino. Excepit tristis cōiugia festa maritꝰ. Et a sabino fabellus deduct'. ut Virgi. in.ii. georgi. de Italia loquens ait: Hæc genꝰ acre uirū marsos pubēq; sabellam Extulit. & in.ii. georgi. Dente super fabellicus exacuit sus. Item Iuue. Mensamq; sabellam.

S adyattes cū.y.græco & duplicato.t. scribit': fuit Ardyos filii Gygis filius: qui teste Herodoto li.histo.i. post patrem regnauit in lydia. Cuius regno eius filius Alyattes successit.

S agarus cū unico.r. scribit': ē teste Herodoto li.histo.ii. fluuius phrygiæ. Liuiꝰ uero in.vii. de bello macedonico fluuium esse dixit Gallo græciæ: qui per phrygiam defluens: & ad bercoyntū oppidum pertingens: ꝓpontidem tandem influit.

S ais cum.i.latino scribit': ciuitas ē i ægypto iuxta hostiū quoddam nili: quod ab ipsa ciuitate saiticum cognominatum fuit.

S aiticum cum.i.latino utrobiq; & absq; aliqua aspiratione scribitur. Vnum est ex hostiis nili: erat in dictiōe sebenniticum uidebimus.

S aluinca cū.i.latino & .c. exili scribit': uoluerūt qdam græcū cē: quod minime uer; ē: sed latinā hz etymologiā hoc est a salsedo dictū: ait Plinius. xxi. naturalis histo. li. saluinca folosa qdez ē: sed breuis & quæ nec hi nō possit radici numerose cohæret herba uenus q̄ flos: & quæ manu cōpressa facile cōdensat'. de qua Virgilꝰ meminit in bucolico: Puniceis humilis q̄tum saluinca roseris.

S alamin cū unico.l. & .i. latino scribit': & salamis etiā dici pōt atq; salamina: sed uerius i.n. desinit: quod retinet in obliquis quēadmodum athis & athin delphin & delphas: eleusin & eleusis. Est ergo salamis insula in euboico mari cōtra athenas sita: urbeq; retinēs sui nominis: in qua Telamon Aiacis & Teuci pater regnauit. Sz cū reuerteret Teucer a bello troiano nec de inimicis Aiacis: teste Iustino ultus fuisset: a patre expulsus cyprum perrexit. Ibiq; urbē aliam salaminā condidit. De qua Horatiꝰ i primo carminū memunit. Nil desperā dum teucro duce & auspice teucro. Certus enim ꝓmisit apollo ambiguā tellure noua salamina futuras. At de priori salamina intellexit Quintilianus i.vi. de institutione oratoria cū ait: Neq; est ignobile exemplum megarios athenienſibꝰ cū de salamina contēderent uictos Homeri uersu. Qui tamen ipse in omni editione reperitur: significans Aiacē naues suas atheniensibus iunxisse. uersus aūt Homeri hi sunt αιας δε κοτε λαιτμοσ αγεν δυο και δεκα νησους στησε δ' αγχου ι σαλαμινοσ ισταντο φαλαγγεσσ. Horum primum quidem Aristoteles in.i. rhetoricorum rettulit: secūdum uero apud Herodotū cōperi. Nam adhuc i nullo exemplari homerico inueni.

S almoneus cū unico.l. & .n. & .eu. diphthongo in fine scribit': habetq; accentū super secūda: fuit teste Lactantio grāmatico emulsā Aeoli filius: q apud beliden regnauerat. hic maxima insolētia diuinos sibi honores quærebat: factitabatq; facere fulmina: ut Iuppiter. Sed a Ioue ipe fulminat' in inferna demersus: ediscente Virgilio in.vi. ænei. Vidi & crudeles dantem salmonea pœnas. Idem Homerus in.xi. odysseæ.

S almops ultia cū .x. cōsonāte & .i. latio scribit': fuit teste Herodo.li.histo.iii. dæmon qdam thracum.

S alum cum unico.l. scribit': & significat apud nos marcododucitarq; a uerbo græco: quod est σαλευομαι quod est moueri & agitari.

S amos cū unico.m. scribit' nomē ē duaꝝ insularū i mari ægæo: de quibus in sequēti dictione uidebimus.

S amothracia cum.th. aspirato & .c. exili atq; .i. latino scribitur: insula est in ægæo mari thraciæ adiacens: quæ prius samos dicta est: postea ex commixtis thraciæ incolis samothracia dicta fuit: dicente Virgilio i.vii. ænei. Threiciamque samum: quæ nunc samothracia fertur.

Nam dixit threiciam ad differentiam alterius insulæ sami: quæ asiæ adiacet ex oppositō ad ephesum & andro uicinam: ut ostendit Ptholemæus in geographia: de qua Iuuenalis in.iii. satyra meminit cum ait: Hic andro ille samo. Ait e samothracia teste Apulegio in secundo floridorū despuitur parum pelagi: estque frumento pigra fœcundior oliueto: nec unitori nec olitori scalpri: incolis frequens est: & hospitibus celebrata. oppidum habuit quod fuisse ampliꝰ indicant mœnia semiruta. hæc teste Lactantio in primo diuinarum

institutionuq ex Varronis testimonio fuit Iunoni dicatissima: eo q in illo nata fuit educataq; & Ioui nupta ut inquit cantatissimus rumor é. Ob quod præ ceteris numinib⁹ illamis in nobilissimo templo illi dicata: ut idem auctor subdit honorabat'. Et ut Apuleius in præfato li. refert ante aram Iunonis in samo erat ei⁹ statua a Polycrate tyranno dicata: qua nec pulchrius nec ditius quisq; est: adolescens est uisenda pulchritudine crinibus fronte: & in oibus membris suis admirabilis. Quin & teste Plinio in. xxxvi. naturalis histo. fecit eo pas Venerem: quæ samothraciæ sanctis cærimonis colunt'. Quare dixit Iunc. Iures licet & samothracus Et nostrorum aras. & maxime cũ romanis timẽda uideret Iuno. Hæc eadem fuit Pytagoræ patria & unius sybillarum. Et cum sit in ea gleba tenacissima: primum illic fictilia uasa facta dicunt': quæ ab auctorib⁹ fama uocitat'. In eadem teste Homero circa initium libri. xiii. iliados memorat⁹ est collis unde omnes idam & oẽm troianam urbem subiicere oculis q; posset.

S ambuca cum. c. exili scribit': genus est instrumẽti: ut dixit Iulius Pollux ad Cõmodum imperatorem.

S andyx cũ. y. græco scribit': & ponitur a græcis teste Plinio in. xxii. naturalis histo. inter olera silvestria. Idem Opinion & Herasistratus affirmarũt: dicũtq; illam breui exale & in alis foemellas simulé esse. hæc est quam Aristophanes poeta comicus Euripidi tragico obiecit ioculariter matrẽ ei⁹ ne olus quidẽ legitimũ uẽdicasse sed sandycem: ex eadé fit color sandyconus: ut testis é Seruius super id Virgilii in bucolico: Sponte sua sandyx pascẽtes uestiet agnos. Qui sane color teste Pli. in. xxxv. li. conficit' ex sandaraca & rubrica admixta. Sy ut idem dixit in præfato. xxxi. libro peculiaris laus ei⁹ herbæ é: quod fatigato Venere corpori succurrat: mascentesq; senio iam coitus excitat: fluitq; profluuia alba fœminarũ.

S angaris cũ unico. r. & i. latino scribit': fluuius q teste Liuio in. vii. de bello macedonico: ab adoreo mõte diffusus: & per gallogræciam phrygiamq; defluẽs: egradium mox urbẽ alluit. & ut dixit Seruius⁹ sup. vi. æneï. iuxta castellum berecynthos fluens: mixtæ deinde thymbræo fluuio: ita ut geminatis aquis maior effectus: haud longe a troia in ꝓpontidem cadit.

S annites cum duplicato. n. & i. latino atq; t. exili scribitur a græcis: populi sunt italici in samnio inter picenũ campanum & apuliam positi.

S apsi cũ. i. latino scribit': sunt teste Orpheo in argonautica populi iuxta pontum.

S appho cũ duplicato. p. & secũdo aspirato scribit': fuit fœmina lesbia & nobilis uatesa qua uersus quidam lyrici sapphici sunt cognominati: quos illa comperit. De hac Ouidius⁹ in. ii. de tristibus inquit: Lesbia quid docuit sappho nisi amare puellas? Et de remediis li. ii. inquit: Me certe sappho meliore; fecit amice. Martialis i. vii. Carmina iam fingi sappho laudauit amatrix. Cui⁹ sane opera ex maiorũ negligentia amissa: nec iter græcos eius aliquid cõperire ualui. Habemus aũt traductã (ut putamus ab Ouidio) eius quidam nobilem epistolam: quam uersu elegiaco ad Phaonem amasium direxerat.

S arcan⁹ cũ. c. exili & i. latino scribit': fluui⁹ é teste Hesiodo i theogonia: quẽ Aristarchi glosa dicit eẽ i phrygia

S arcasmos cũ. c. exili scribit' edicitur teste Seruio sup. ii. æneï. iocus cũ amaritudine: ut Priamo inqt Pyrrhus apud Virgilium in. ii. æneidos: Referes hæc & nunctius ibis Pelidæ genitori: illi mea tristia facta Degenerẽq; neoptolemum narrare memento.

S arcophagus cũ. c. exili &. ph. aspirato scribit': accipiturq; a nostris ꝓ sepulchro: eo quod σὰρξ. i. carnem: φαγειν: hoc est comedit. Vnde Plin⁹ i. ii. naturalis histo. inquit circa afon troadis lapis nascitur: quo condumũt' omnia corpora: & sarcophagus uocatur.

S ardanapalus cũ unico. l. scribit': & cũ accẽtu sup penultia a latinis: pronuntiat' sẽ sane, pduct'. Iuue. i satyr. Oib⁹ i terris: Et uenere & comis & plumis sardanapali. Nã fuit assyrioꝝ rex ultim⁹: de quo Diodor⁹ hist'one⁹ apud græcos plene scripsit. & Iustinus apud nostros tetigit: tande ab Artabano q eius nole modis præerat regno priuat⁹ eiq; e medio scorns seipm in regnũ uexit. Iustitq; teste Ciceron in. v. de quæstiõib⁹ tusculanis: uerba hæc busto suo inscribi. Hæc habui quæ edi quæq; exanimata libido Hausit: alia tacẽt multa & pclara relicta.

S ardanus cũ unico. n. & i. latino scribit': fuit ut lydius q Croesso suadere conat⁹ é ne perses bellum inferret.

S ardinia eũ. i. latino scribit' insula est in tyrrheno mari: sita: quam Sarbo filio Herculis: q e libya uenerat insulam occupauit teste Solino nomẽ sortita fuit: a qua sardous adiectiuũ nomen deducitur. Ouidius. iii. fastoꝝ Sardoaq; regna similis respicit aremis.

S ardis cũ. i. latino sequẽte. f. scribit': estq; nomen pluralis: & teste Prisciano i. vii. terminat neutraliter. & accusatiuũ i. in ut. f. sonũ græcũ seruet. Nã eodẽ Prisciano teste apud græcos ei diphthongũ finalẽ habent ὰς σεφδεις σεις σας σεφδεις σ. Similiter ut dicit alpes: syrtis: etrallis: uerbis fuit i lydia ad lat⁹ moli: mõtes maxie peclebres ut testis é Herodot⁹ li. histo. i. Et Plini⁹ li. v. natu. histo. Eadẽ fuit olim regia Croesi lydoꝝ regis: ut late ostendit prætatus Herodot⁹. Et Horatius i. x. epistola. Quid concinna samos: quid Croesi regia sardis.

S ardonyx cũ. y. græco sequẽte. x. scribit': lapis é olim apud romanos pciosus. Estq; generis masculini & fœminini. Pers⁹: Et natalicia tandẽ sardonyce. Iuue. in satyra Et spes & ratio: Ideo eoducta paulus agebat sardonyce. masculini ut idem in satyra Credo pudicitiam: In manibus: densi radiant testudine tota Sardonyces: ethque dicho composita ex sardo qui lapis fuit in Sardinia primum compertus coloris rubei: & onyx qui est unguis: quasi utriusque colorem tenens. Ideo inquit Macrobius de lapidibus sardonyce facit duo noia

sardius & onyx: & ut dicũt habet colorẽ subeandidum cum rubro ac more latino dicit' etiã sardonyc⁹. Iuue. in satyra Exẽplo quodcũq; malo. Arguit ipsos quos littera gẽmaq; princeps Sardonycus.

S armata: cum. t. exili scribit' hi populi fuisse quos græci sauromatas uocauerũt in ea dictione uidebimus.

S armus cũ. n. post. r. & non sarrus ut quidam uoluerũt scribit' fluuius ẽ cãpaniæ ex saruo mõte campaniæ ortũ dicens iuxta oppidũ sarni in radicib⁹ montis positum: primoq; magno cũ murmure montis defluit: mox in paludes amplas desinit: quæ graues incolis nebulas toto ãno emittũt: deinde coactus ripis⁹ ac fœcundum montem radit: & ab inde quo contentus cursu in tyrrhenum mare concidit. De hoc Virgilius li. ænei. vii. meminit dum cãpanos designat populos turno fauẽtes dicens. Sarrastes populos de qua rigat æquora sarnus. Et teste Seruio sarrastes ipsi populi sunt a saryno fluuio cognominati.

S arra cũ duplicato. r. scribitur: & cũ dictio sit phœnicia & nõ græca fecũdũ. r. minime aspirari cõsueuit: urbs fuit in phœnicia: quæ teste Seruio circa finẽ fecundi georgi. dicta fuit deinde tyrus: sed id quoq; nomen a pisce quodam accepit: q illic abundat: & sar illa lingua uocatur: ex cuius sanguine fericum in purpuram tingebatur. Ex quo adiectiuũ sarranus deducitur: ut Virgilius in præfato loco:

Vt gemma bibati: & sarrano dormiat ostro.

S arpedon cũ. e. absq; diphthongo scribit' super quã habet accentũ: & declinat' huius sarpedontis: fuit teste Homero Iouis filius ex Laodomia Bellerophontis filia. Herodot⁹ uero dicit in primo eum fuisse Iouis filiũ ex Europa: ac Minois fuisse fratrem: ut in ea dictiõe uidim⁹. Hic cõ rex erat lyciæ & in armis strenu⁹ troianis cõtra græcos fuit: & multa bellido strenuitatis documẽta demonstrãs a Patrodo tidem interimit'.

S arasps cũ. r. exili & s. latino scribitur: fuit teste Herodoto li. hist⁹. iii. Vir magnus & diligens: quem Xerxes ad pscrutandam libyam misit.

S atrae cum. t. exili scribitur: populi sunt græcorum in litoribus thraciæ: ut ostendit Herodotus in septimo historiæ libro.

S artago cũ. r. exili scribitur: dicit' patella in qua caro frigit'. & a σάρξ: quæ est caro nomen assumpsit: & latine frixoriũ ab ipso frixationis sono dicta uolunt. dicitur & apud illos alio uocabulo Τηγανον: quod sane uocabulum p eadem re tuli obseruãtes dicentes teganum fructumq; apud græcos dicit' τηγανιτον. At uero peluis a pelluendis pedibus uel manibus dicit'. Festus solum de pedibus dixit. Mallunũ eodem teste idest in quo manus lauant': labrum cõmune est quod uulgo dicit' bacile. Addit Festus gutturnium esse uas: ex quo aqua i manꝰ datur: ab eo quod per oris angulhas gutta fluat. Patellæ possunt etiã lances & parapsides dici Horatius in epistolis: Nec modica cenare times holus omne patella.

S atyrus cũ. r. exili & y. græco scribitur: animal est: quod teste Plinio in. v. naturalis histo. de homine nil aliud præfert q̃ figuram: habitatq; in recessu insulæ canopeæ: in confinib⁹ ethiopiæ. & ut scribit Hieronymus in uita Pauli: ad quem cum pergeret beatus Antonius: uidit homũculum aduncis naribus & fronte cornibus asperatum: extrema corporis in capratum pedes desinebant. Et præmisso signo crucis cum quæsisset interrogasse Antonius: respondisse fertur mortalis ego sum: unus ex accolis heremi: quos uario errore dela sa gentilitas phaunos satyrosq; & incubos colit.

S atyra cum. r. exili & y. græco scribitur: genus est poematis: quod quasi saturam dictum nõnulli putãt. Nam esse Festo satura genus est ciborum ex uariis rebus constitutum. Et subdit inde genus carminis dictum in quo de multis rebus disputatur. hæc ille. nec absunt qui dicant a similitudine satyrorum dictã. Nam illi leues: modi: dicaces: & capripedes appellant': hi uero leues q de his quæ sunt uitia in cõmuni hominum usu describũt: uel quod facile de uitio in uitium arguẽtes labãtur. Nudi quod aperte reprehendãt: dicaces qa impetuosi garruliq; & abũde dicant. Et ita capra uile animal est & turpe: & hi similiter de turpibus & rebus uilib⁹: hoc est uitiosis scribere consueuerũt capripedes sunt appellati. nam nõ ita eleuatur carmen satyricum aut augescit nec talem habet tubam: qualẽ heroicum ipm habet: nec unam eandẽq; materiã continuat: sed i multas scinditur: ac in fine sæpenumero langueſcit: plusq; habet deinde grauitatis atq; difficultatis: iũ carmen elegiacum. Habet etiã quãdam rerum uariarũ suauitatem: doctrinam: atq; copiam: sub illa obscuritate latentem: & sic mordax est dicax: modum: peritum: ferox: de una re in alteram more satyrorũ aialium transiliens. Sane ipa satyra ut dixit Quintilianus tota nostra est: hoc ẽ non a græcis cõsueta nisi in modum comœdiæ antiquæ: ut uidimus in dictione comœdia: & in dictione prologus. Primus apud latinos insignem laudem adeptus ẽ Lucilius. Sed purus magis ac tersior Quintiliani iudicio fuit Horatius. Persius uero ut nobis uidetur obscurus fuit & pressus: eius tamen labor (ut dixit Quintilianus) fuit præcipuus: & multum uerę gloriæ: quãuis in uno libro promeruit. Ideo dicebat Martialis ad Pudentem in epigrammatibus.

Sæpius in libro numeratur persius uno.

Quam leuis in tota marsus amazonide. Sed ut mihi uidetur lepidissimꝰ inter cæteros est Iuue. de quo Quintilianus intellexit de satyricis loquẽs cum ait: Sunt clari hodie: & qui olim nõiabuntur.

S atrapa cũ. r. exili scribit' dictio est perfica: quæ apud nos præfectum indicat.

S atagyræ absq; ablicua aspiratione & cum. y. græco scribitur: fuerunt teste Herodoto libro historiarum. iiii. populi in asia scythica.

S auromatæ cū.t.exili scribit̄:fuit teste Herodoto li.histo.iiii.populi q ex pfundo paludis mæotidos scipiē teseregione uersus boreā itinere diere qndecī incolunt exilē qdē ac tenuem. Sed foliebus & ifocisibus arboribus referta.hos dixit Plinius in.vi.naturalis histo.esse medorū sobolē:& prius li.iiii.dixerat sauromatas scytharum gentes græci uocant:quas sarmatas romani dicūt. Et Florus in.iii.sarmatæ inquit: nihil præter niues rarasq siluas habent:quib⁹ē tanta barbaries:q pacē non intelligant. Ideo hos g Lentulum phibere danubio fas Augusto fuit. De quib⁹etiam Seneca in tragœdia furentis Herculis ait:

Illic dura carent æquora fluctibus:
Et qua plena rates carbasa tenderent:
Inconsis teritur semita sarmatis.

S aulus cum.i.latino scribit̄:fuit teste Herodoto li.historiarum.iiii.rex scytharum:& pater Iadathyrsi:sut in ea dictione uidimus.

S aurus cum.au.diphthongo scribitur:dicit̄ a nostris lacertus. Fuit etiam teste Plinio in.xxxvi.historiæ natu. ꝓprium nomen sculptoris eximii.

S amnis cū.t.exili sequente.n.consonante &.i.latino scribitur:fuit teste Orpheo fluui⁹ phrygiæ.

S æna cum.æ.exili &.æ.diphthongo teste Prisciano scribit̄:hoc q ex antiquorum cōsuetudine magnā ꝑ ex uera orthographia obseruari dixit. Nam cū dubio sit græcanice apud græcos diphthongū habeat:absque diphthongo etiā apud nos transferri debuit:dicit̄enim græce ϛυρινξ. Sed iam certa & approbata cōsuetudo ex antiquissimis marmorū inscriptionib⁹ & claris auctorib⁹ iquæ ꝙ diphthongū illā scribi demōstrāt Varro tamen dixit super hac dictione uarii fuisse ueterum opiniones. Alius.f.p.e.exile sicut apud græcos scribendū affeuerantib⁹:aliis in signum pductiōis p.æ.esse notandū. Et hanc ultimaq opinionem ex eadem ei cōfirmauit Apuleius grāmatic⁹ sut uidimus in dictione aethicarateq in dictione cæra.& traducit a nostris scæna.i.fumbratio. Nā teste Seruio & Cassiodo.a ruibris primū umbratiōs ei cōperta sunt ubi pri⁹ carnia incōdita sæpi⁹ decārabāt:Quare & a nōnullis tabernaculū traducti fuit. Vnde & scænophegia tabernaculorum festa ducta fiunt. Verū eodem Cassiodoro teste cū in urbes deducta fuit scæna redactū ē nomen ad eā ꝑtem theatri:quæ ab uno eius cornu ad aliud ducebat̄. Nam ut undelibet in dictōe theatrū cōsiti uebatur ipm theatrū in formā semicycli. Et illa scæna dicebat̄ quæ ab uno illius cornu in aliud cornu cū copertura ducebat̄. Et teste Seruio in.ii.geor. Apud maiores theatri gradus tantū fuerūt:& scæna de ligno ad tēpus fiebat. Vnde ut ait gesanfit cōsuetudinut cōponant̄ pægmata a ludorū theatralium editorib⁹.hæc ille. Scæna autē quæ fiebat:aut uersilis:ut ductilis erat. Versilis tūc erat cū subito tota machinis qbusdā cōuertebatur:& aliam picturæ faciem ostendebat. Ductilis tunc cum tractis tabulatis hac atq illac ꝑtes pictūræ nudabat̄ interior. Quod perite utrūq tetigit Virgilius cum ait: Vel scæna ut uersis discedat frontibus:singula singulis complectens sermonibus.

S cænitæ quia teste Solino a scæna dicunt̄:cū.c.exili &.æ.diphthongo scribit̄:populi sunt nobiles arabiæ habitantes montē casitū:q scænitæ cām nominis iduēūt:quod tēctoris facere dūtaxat altas domos habent.

S cea porta troiana cum.c.exili &.æ.diphthongo scribitur:ut ostendit Homerus libro tertio iliados ubi ait ὁ τι ϛκαιαι πυλαι ἠσαν.

S camander cum.c.exili scribitur:flum⁹ē troiæ ex ida descēdēs:quē Hesiodus κ̄ον ϛκαμανδριον hoc ē diuinum scamandrū uocauit.hunc ex nostris plures xanthum fuisse dixerunt.

S camandrius cum.c.exili &.i.latino scribitur:fuit filius Hectoris & Andromachæ nomen:quod illi teste Homero in.vi.iliados:primo pater imposuerat. Sed ut ait eum cæteri Astyanactem uocare maluerunt. Quod & ipse illius pater urbem tutaretur:ut uidimus in dictione Astyanactes.

S camonea cum.c.exili scribitur:frutex est teste Dioscoride ex una radice uirgas plures efferens:cuius succus ualet in medicinis.

S capha cum.c.exili & ph.aspirato scribitur:est nauicula in ligno cauata:& a ϛκάπτω quod est cauo deducitur. Vnde & a mulcis fossura:alueus & linter traducitur. Aphricanus iurisconsultus de eadē capha inquit per se parua nauicula est.

S caphium cum.c.exili scribit̄:uas ē concauū in quo cacari consueuerat. Vlpianus iurisconsultus de auro & argento legato. Scaphia habita uentris cā non puto argento legato contineri. Quare loquens hinc de mulieribus quæ rome luctabant̄ dixit in satyra Credo pudicitiam:Et ride pensitis scaphium cū fumitur armis. Martialis similiter in.xi. Te potare decet gēma q mētora frangis In scaphium moechæ sardanapale tuæ. Plautus in bacchidibus ꝑ galea scaphium ꝑ insigne fit corona plectilis.

S carus cum.c.exili scribitur:piscis est teste Columella libro nono de agricultura:qui totius asiæ græcæ litore ficilia tenus frequentissimus exit. Nunq̄ in hellespontum nec per gallias enauit ad tibericum mare. Itaq ne si capti quidem perferuntur in nostra uiuaria diuturni queunt possideri. Et Quintilianus in quinto nec hellespontum nostro mari nec fratum ducat. Vnde teste Macrobio libro.iii.saturnaliū:Adeo ignotus italicis litoribus erat:ut nec nomen latinum eius piscis habeamus.

S capēdula absq aliqua aspiratione:& cū.p.ante.e.scribitur:locus est teste Festo in macedonia:ubi argētum

effodiē:dict⁹ a scappo uerbo græco:qd'ē effodio. Vnde Lucretius:Quales sceptīfula subter odorēs emittit.

S ceptrum absq; aliqua aspiratione uel diphthōgo scribit' uirga erat qua reges in similitudinē Iouis utebantur:cum teste Seruio super.xii.eneidos:ipse Iouis sit ppriū.hoc & ad fœdera semper adhiberi consuerat.unde in fœdere Aeneæ & Latini ait ipse Latinus apud Virgilium prædicto loco: Vt sceptrum hoc dextra sceptrum.nā forte gerebat nunc: fronde leui fundet uirgulta.& reliqua.cuius cām dixit idem Seruius:qui maiores semper in fœdere simulachrum Iouis adhibebant:quod cum tediosum esset præcipue quādo fiebant:cum longe positis gentibus fœdera inuentum ēst sceptrū tenētes ips imaginem simulachri redderēt Iouis:cui⁹ ppriū ē sceptrum.Iuppiter ens & non detinens sceptrum pater ē patrat⁹:sed ille quasi pater.

S chema cum.ch.aspirato scribit'odio potest latine figura siue cultus.

S chesis cū.ch.aspirato scribit':& dici pōt habitudo:ut nomiū quoq; cū multitudo intōunctos; nominum quodam ambitu copulat' iuxta id Nubila:nix:grandoq;:gelleæ:fulmina:uenti.

S cyla cū.c.exili &.y.græco atq; unico.l.scribitur:significat apud græcos id quod dicim⁹ spolia;uel manubiæ tantum in pluralitat in singulari nomen fuit uiri,ppriū;q teste Herodoto libro histo.iii. filius fuit Anapothus scytharum regis cui in regno successit.

S cylus eodem modo ut superior dictio scribit' fuit frater Dipeliade qb⁹ in dictione Dipelus uidimus.

S cylurus cū.c.exili &.i.latino scribit' nomen fuit uiri ppriūsqui teste Plutarcho.lxxx.filios masculos habuit

S cylla cum.c.exili &.y.græco & duplicato.l.scribit' nomen fuit duarum maxime mulierū de qb⁹ poetæ memorant. Vna fuit Nisi insignis regis filia de qua Ouidius in.ix.metamorpho.omnia peractum. Nam cum eius patriam Minois obsideret:& fatalem fatis eēt urbem capi nō posse quousq; pater Nisus purpuream quam habebat comā conseruaret. Illa amore Minois capta:capillum patri abscidit: & sic patriā ac patrem prodidit. Sed a Minoe deinde spreta:lamentabilib⁹ querelis⁹ deficiens in auem fuit nomine ueraē. De qua etiam idem Ouidi⁹ de arte amandi li.i.dixit:Filia purpureos nisi furata capillos:Puppe cadēs nauis facta refert auis. Altera teste Seruio super.iii.eneidos:& i bucolicoe fuit Phorci filia:ex Cretaria nympha:de qua Ouidius in.xiii.metamorphoseos.omnia expressit. Nam cum deos marinus Glaucus hanc ardenter amaret: a qua ips spernebatur. Et Circe Glaucum ips uirum in modum amaret.suadebat Glauco Circe:ut spernentem Scyllam spernere:& se amantem amaret. Cui prius inquit Glaucus:nascentur in aequore frondes. Et in summis nascentur montibus algæ Sospite cū Scylla nostri mutentur amores. Et quo irata Circe nec uolens amarum ledere contra Scyllam ipsam uocandum: quæ sibi præferebat. Et quod fontem in quo Scylla ipsa lauari consueuerat ueneficiis potentissimis uitiauit:adeo ut cum fontem intrauit:canes terribiles iuxta inguina sua conspiceret: q monstruosis latratib⁹ ipsam deterrebant. Quib⁹ ipsa exterrita præcipite se mari dedit:quā ut ait Virgi.in.iii.eneid. Cæcis cohibet spelūca latebris Ora exertātem:& naues in saxa trahentes Vnde & Ouid.li.i.de arte inquit:Altera scylla maris monstrum medicamine circes. Pube premit rapidos inguinibusq; canes.huic formam depingens Virgi.in eodem libro.iii.eneid.inquit

Prima hominis facies:& pulchro pectore uirgo
Pube tenus:postrema immani corpore pistris.
Delphinum caudas utero cōmissa lupor. Sallustius uero cōcordans cū Plinio li.iii.historiæ naturalis dixit ī sicilia esse saxum ingens humanam habēs effigiē in pte superiorum ifernori uero plures habere diserūt resectos scopulos sub radicibus eiusdem saxi.Inter quos dum æstuosus mare intrat:ab eisdem refractū tumultuando repræsentat latratū canum & ululantes lupos.

S cylacium cū.c.exili utrobiq;&.y.græco atq; unico.l.&.c.sine diphthongo scribit':fuit oppidū ab athenie sibus i scylatea regiōe:quæ ē in ultimo Italiæ cōfractūs:ut dicit Solin⁹ in litore sin⁹ scylaceus:ut ostendit Pithomarus in geographia.de quo Virgi.circa finē libri.iii.eneid.Caulonisq; arces & naufragū scylacium.

S cyclopes cū.c.exili &.i.latino scribit':fuerūt homines quidam monstruosi in desertis insulæ:q teste Plinio li. vii. naturalis histo.in montosa ætha humi iacentes refugium:umbra se pedū;q tegebāt.Et cōponit dictio ex cyclos quæ est umbra:& πόδας pedes.

S cyphus cum.c.exili &.y.græco scribit':fuit teste Macrobio Herculis poculū ut liberi patris cantharus ē. & aliud uas quod absq;.f.dicit' cyphus:de quo in sua dictione uidimus.

S cyrus cum.c.exili &.y.græco scribit' insula est in mari ægæo una ex cycladib⁹:& Lycomedis regis patriarum qua Achilles sub puellari habitu adoleuit:atq; eius regis filiā Deidamiā grauidauit:quæ ab isula & ipa scyrias nomināt'. Ouidius in.i.de arte amandi. Scyrias amonio uicta puella uiro.

S cyrcea saxa eodē mō scribit'.Nā saxa ppinqua sunt athenis sex milib⁹ passuū porrecta in memoriā ultoris Thesei.E quib⁹ Ino cū Palæmone filio in pfunda se præcipitē iaculata auxit mari nomen.

S cytha prima cū.c.exili &.y.græco:sequens cū.th.aspirato scribit':fuit teste Herodoto libro histo.iii.Hercubis filia a qua scythiam dictam putat.

S cythia prima cum.c.exili &.y.græco:ē quæ cō.th.aspirato scribit' &.i.latio regio est septētrionalis: quæ diuidit a fluuio tanai:& ps quidem una remanet in europa:altera uero in asiam ptendit'.Et quæ ē in europa ad thraciam terminat':parit;q gignit aialia.Et teste Plinio in.viii.naturalis histo.a fulmine ē immunis. Quæ uero in

uero in asia ad orientem uergens diuersas continet gentes: de quarum moribus dicit elegantissime Iustin⁹ in primo suorum epitomatum. Vniuersaliter aũt oēs scythicæ gẽtes telle Herodoto li. histo. iii. arcub⁹ sunt equitantes: non ex aratro sed ex feris: quas uenant uitam ducentes.

S chirma cum. ch. aspirato & .i. latino scribitur: dici potest a nostris sessura: & deriuat' a σχίζω: quod est findo

S chœnos cum. ch. aspirato & .œ. diphth. scribit' dicitur latine funis: quo nomine dicta fuit cunctas una hoc⁹ narũ: de qua meminit Homer⁹ i. iliados. Et sic quoq; telle Aristarcho cognominata a Schœno patre Atlātis

S chœnobates prima cum. ch. aspirato & .œ. diphtgongo ultima cũ. t. exili scribitur: dici potest latine funãbulus. Nam componit' ex schœnos qui est funis: & bates ambulans: qua dictione utitur Iuuenalis in. xii. Satyra: cum de græculis loquitur.

S chola cum. ch. aspirato scribit': & dicit' a σχολὴ uerbo græco: quod est uacare: quia telle Festo ceteris rebus omissis uacare liberalibus studiis pueri debent.

S copas cũ. c. exili scribitur: fuit sculptor marmorarius. Cuius opera ubi rome habeantur: & quæ fuerint retulit late Plinius in. xxxvi. naturalis historiæ.

S combrus cũ. c. exili scribitur: genus est utilis pisis: ideo frequẽter salsuntur hi pisces.

S coepias & scorpio cum. c. exili scribit': uermis est ferens in cauda mortale uenenum.

S copulus cũ. c. exili scribit' sed a græcis dicitur scopelos cũ. c. in penultima: qui nos in. u. nostrum eõuertim⁹

S cotonia absq; aliqua aspiratione: & .i. latino scribit' adhuc põt obtenebratio. Nam infirmitas est tenebrositatem inducẽs: & deducitur a σκοτοῦμαι uerbo: quod apud nos est uertiginor. Vnde & deducit' σκοτεινὸς quod est tenebræ.

S cutulata absq; aliqua aspiratione scribit'. Et ut quidam uolunt græca est dictio deducta a σκυτίνη: quod est suorita ut scutulata uestis sit undiq; suta: quæ mulieribus permaxime cõueniebat. Ego cũ id nunq; apud græcos compererim: magis latinũ puto: & ex eo potissimum: quod dicit Plinius. li. viii. naturalis histo. duã de generibus lanæ & uestium pertractat: Scutulis diuidere uestes gallia docuit. Iuxta quem sensum ducit uidet' Iuuena. in. ii. Satyra cum ait: Cærulea indutus scutulata & galbana rasa. Nam scutus & scuta rotundam formã indicat: & inde scutula diminutiuã pro scutella fuit natum: ut Lucilius teste Prisciano circa finem tertii dũ de diminutiuis tractat dicit libro. v. Scrutulam ligneolam in cerebro infixit. Martialis etiã in. xi. Sic iplet gabatas parapsidesq; & lenes scutulas causasq; lãces. Et inde hæc scrutulata uestis scutulis distincta. Galbana uero genus uestis similiter dicũt mulieribus aptum: quæ græce γυναικεῖον uocatur.

S ebennyticum cum duplicato. n. sequente. y. græco: penultima cum. t. exili & .i. latino ultima eius. c. exili scribitur: nomen est unius ex hostibus nili: quod teste Herodoto libro huius. ii. in duo alia diuiditur scilicet in sãtheum & mendesium.

S eleucus cum. c. exili scribit': fuit unus ex principibus Alexandri: q; post Alexandri mortem: primus i syria regnauit: de quo Appianus clarissim⁹ historicus græcus libro de bello syriaco: sic inquit: Seleucum audiuimus Alexandri camillus adhuc esset p longum tẽpus equitanti pedes assistere cumq; ex labore deficeret: apprãhensa equi cauda insequi pseueraret: casu uero extremam aciem regis teli frontem ei⁹ pãrumper stantemque cruore effuso Alexandrũ cũ tenta careret diademate: proprio obligasse uulnus: diadema ex cruore fordatum esse. Ob hæc Aristandrũ uatẽ inspecto eo prædixisse ferũt regem illũ futurũ quidem: uerum cum maximo labore regnaturũ. Sic ille per. xl. regnauit annos: eõputans his qb⁹ satrapes habitus est. Cæterũ iugi labore: ut ostẽdit: gessit: adhuc bellũ gereret: & depugnans extinctus sit. Et ut idem auctor prosequit' defuncto Seleuco q deinceps ab illo syriæ regnum fuit: asserunt hi fere habent' Antiochus primus: q nouercam fert' duxisse: & Sotheris cognomẽ habuit. Nam ut idem auctor in eodẽ uolumine late prius ostenderat. Stratonicã Seleuci uxorem Antiochi nouercam & iam puerus Seleuco emiram Antiochus ipse adolescens misere deperibat: uerum passionẽ comprimẽs non palam eum facere audebat: tantum morbo indulgens ultro mortẽ appetebat. Sed tãdem Erasistratus medicus re cognita ad Seleucum inquit: filius tu⁹ insanabili morbo corrupit'. Ad clamitãte regem addidit Erasistrat⁹ passio hæc amor ei⁹: & qdẽ mulieris quam cõsequi haud potis: admirat⁹ Seleuc⁹ nõne unusquisq; inquit a sue sperito & p supstite filio eius dare possit? solum quæ mulier hæc est efflagitabat. Cui Erasistratus meam inquit uxorem depertitum rex uiris pollicitationib⁹ rogabatur illam in cõiugium filio daret: cui tãtum regnum debebat'. Cui respondens Erasistratus: cum tu inquit ipse ei⁹ pater si uxorem tuã cuperet Antiochus illam ultro daturus esset? tum Seleucus deos oēs planctẽ detestans sponte ac lete daturum obtulit. Quod cum non ficte regem effari Erasistratus cognouisset: passionẽ oēm filii detegit: & quẽadmodum id deprehendisset enarrat. Seleucus gaudio elatus unicũ opus superesse sibi arbitratus est: quo pacto id filio persuadendum esset: quo pacto & uxor: sed tandẽ noti cõpos exacto: exercitu rẽ pandit: filio uxorem cõiugem dedit: quod magnificũ & regale ab omnibus extimatũ fuit: ac magnificentius quidam & sapientius adolescentis amor iratq; ad amorem eius insignis moderatio. Ex huius igitur Antiochi & nouercæ cõiugio natus est alter Antiochus: cui etiã dei cognomẽ affuit a milesiis primũ indutũ qd' Timarchum eorum tyrannum expulisset: huic Antiocho phanuaco interempto Seleucus filius ex Laodicea regno successit Callinicus cognominatus. Seleuco aũt ipsi filii duo affuere ætate adulti: Seleucus. s. & An-

r

tiochus. Seleucus ex mala ualitudine cum iam duobus annis regnasset: per Pharmachum sublatus: cui frater Antiochus succedens magnus cognominat⁹ē. Hic bellum cum romanis gessit: ac septem & triginta annis regnū tenuit. habuitq; filium seleucum & antiochum. Sed facta cum romanis pace missus fuit Antiochus obses romam: & mortuo patre successit Seleuchus: q dato romanis Demetrio filio fratrem antiochū liberauit is cum in patriam reuerteret: & iam athenis ꝓpinquus esset Seleucus ex insidiis Heliodori cuiusdā ex suis interfit: quem suscipere regnū conantē Eumenes & Attalus ui pepulere: antiocho in regē substituto: cui blandiebant' mamme. Huic filius Antiochus nouē annos habēs successit in regnū: quem ob patris uirtutem Syrii Eupatrū cognominauerūtquē Lysias aluit: & Demetrius obses clanculū e roma diffugiens: & a syriis grate susceptus: Lysiam pariter & puerū Antiochū interemit: & ipse regno præfuit: q a babylonis Sother est cognominat⁹. Post quē ex eodē genere multi fuerunt principes & tpe perbreues: fuitq; bellū mithridaticum: & syria in romanorum potestatem uenit.

S elymbria secūda cum .y. græco: penultima cum .i. latino scribitur: ciuitas est teste Herodoto libro histo. vi. i ꝓpontide prōpinqua byzantio.

S emiramis cum .i. latino utrobiq; scribit': fuit assyriorum regina: & Nini regis uxor: hæc mortuo marito: nō est ausa tradere imperiū filio impubери de electo: nec ipsa palaꝫ tractare timēs illos non esse fœminæ paritu ros. Quare teste Iustino in primo simulat se filiū esse Nini: & puerū ꝑ fœmina: hoc ē ipsa Semiramide esse dēbat: sicq; sexum mērita magnas res gessit: quarū amplitudine ubi inuidiam superatam putat: quæ sit: & quē simulasset fatetur. Quod nec illi dignitatē ademit: sed admirationē auxit: quod mulier nō fœminas mō uirtute: sed etiam uiros anteiret. hæc ut græci scriptores & latini illos sequētes ferūt: babylonem condidit. Sed hos redarguit Iosephus diligentissimus historiarū scriptor: libro ad Appionē alexandrinum grāmaticum primo inducens Berosi chaldæi auctoritatē antiquissimi & ueracissimi scriptoris: q manifestissime ostēdit urbem primo ampliatam & exornatā: nec unq; conditā fuisse a Nabuchidonosor rege longe ante Semiramidē. Sed hæc ut idem refert Iustinus: non cōtenta acquisitos a uiro regni terminos tuerī: æthiopiam quoq; imperio adiecit: indis bellum intulit: quo præter illam & Alexandrū magnum nemo intrauit. Et ut refert Valerius Maximus de ira & odio dum diu quadā circa cultū sui corporis occupata esset: & nunciaret illi babylonem defecisse: soluta adhuc altera pte crinium ꝓnus ad eam expugnādam cucurrit: nec prius decorem capillorum redegit in ordinem: q̄ ciuitatem urbē in sui potestatē restituit. Quare merito a Iuuenale redarguit ponit Otho romanorū imperator: q dum romanis uiris cōm uariorū grauissimis & fortissimis imperitare certaret: speculum in ciuili bello cōtra Vitellium deferebat: quo scilicet armatum uidebat: an decēter cōptus cēt: cum ī tōlli uexilla iuberet. Quod nec; in assyrio pharetrata Semiramis orbe Massagetæ adhuc fecit Cleopatra carina. Verum cū Semiramis in præliis semper & sanguīe uersaret: a stupris numq̄ cessauit. Immo teste Plinio in .vii. naturalis histo. Equū fuisse amatum a semiramide usq; in coitum luba auctor est. nec eribuit filio cōmisceri. Alios uero flagitiose cōceptos exposuit impie: quib⁹ reb⁹ cognitis ac diuulgatis: ut eius infamia tolleretur ꝓ legem statuit: ut inter parentes ac filios nulla delata reuerentia: ut cuiq; libitum cēt liber concubitus fieret. Iustinus uero non cōsensisse illam cū filio cōcubitum dixit: sed extremum ait cum filii concubitum petisset: ab eodem interfecta est. duos & quadraginta annos post Ninum regno potita Diodorus uero siculus alia & uersa his etiam scribit.

S epia cum .i. latino scribitur: scopulus ē teste Herodoto diuersis ī locis: quē iuxta litora athenīēsium cē ostēdit. Est etiam genus piscis: de quo satis Plinius est locutus.

S erbonis cūs. latino scribit'. Est teste Herodoto in .ii. palus: iuxta quam est mons casius.

S eres cum .e. absq; diphthongo & unico .r. scribit': sunt Solmo teste in collectaneis: & Plinio in .vi. naturis historiæ: populi asiæ scythiæ nites & quietissimi inter se. Reliquorum mortalīū cœtus fugiunt adeo ꝙ cæterarum gētium cōmercia abnuant. arbores apud hos non solum folia sed lanam ferūt: ꝙpferunt: quæ ab eis denominata sericum appellatur. Vnde Seneca in hippolyto:

Procul sit muricis tyrii robur: nō fila ramis ultimi seres legūt. Et Virgi. in .i. georgi. Velleraq; ut foliis depectunt tenuia seres. Et ut dixit Plinius Primū eorum flumen pstat aras: proximum cambri: tertium lanos: a quo promontorium. Et subdit Solinus in ripis cambris sine interprete deposita rerum precia oculis æstimantes: sua tradunt aliena non emunt. Quare debet intelligi eos non egredi terminos suæ gentis. Vnde idem ignorantia cie sed noti uellere seres. horū nomen teste eodem Plinio latine filuarum nobiles sonat.

S ermyle cū .y. græco scribitur: fuit teste Herodoto ciuitas in sithonia: ut in ea dictione uidebimus.

S erophius cum .i. latino utrobiq; scribit' a serpho insula.

S erpillas cū .i. latino & duplicato .l. scribit' herba est puorum foliorū capillis ꝑ herbam serpentibus unde nomen accepit: ut in primo horum cōmentariorum libro uidimus:

S esostris rū .t. exili & .i. latino sequente .s. desinit: fuit teste Herodoto li. histo. ii. rex ægyptii. Idē referente Plinio in .vi. naturalis histo. conatus est nauigabilē aliquā ex rubro mari in mīum ꝓducere: quæ pte ad pelusiū decurrit septuaginta duob⁹ milib⁹ passuū interuallo. Mox Darius rex persarum idem excogitauit. Deinde Ptholemæus sequens q eduxit fossam latitudine pedū centū: altitudine triginta: longitudine trigintaseptem

milium passuum usq; ad fontes amarotis:ultra deterruit fundationis mē excelsore trib9 cubitis rubro mari compertoq; terra egyptii.& subdit:Aliqui non eam afferunt cām. Sed immisso mari corrūperetur aqua nāq; quæ sola potus præbet.

S etinum cū.r.exili &.i.latino scribit' suinum est sic quoq; cognominatū ab agro eius nominis ubi nascit': qui teste Plinio libro.iii.naturalis histo.est in campania.

S ygros eum.y.græco scribuntia nostris aper cognominatur. Nam quod apud græcos σῦς:apud nos sus dicitur& sygos ferus.

S ybaris prima cū.y.græco ultima cū.i.latino scribit' fuit oppidū antiquissimum.xii.milibus passuū ab urbe distans.Quin & aliud teste Herodoto li.histo.v.crotoniæ ppinquū est:& eodeq nomine fluuius in calabria crathi fluuio ppinquus.Item nomē inuenis cuiusdam apud Horatiū in primo carminū:Lydia dic per oēs te deos oro sybarim cur ꝓperes amando pdere.

S ibylla prima cū.i.latino sequēs cū.y.græco qn & duplicato.l.scribit'.Nomen est non ꝓpriū mulieris:sq offi cii.Nam σίβύλλα dæos aeoles uocant:Βουλή uero sententia est seu cōsilium:ex quibus id nomen cōponunt. Ita ut sibyllas.i.dei sententias antiqui nostri uaticinatrices mulieres dixerunt:quas decē fuisse memorat Varro in libris rerū diuinarū:quos ad.C.Cæsarem pontificē Maxi.scripsit:easq; oēs ut retulit Lactantius enumerauit sub auctoribus:q de singulis scripta tradiderūt. Primā fuisse dixit de pfis cuius mentionē facit Nicanor q res gestas Alexandri macedonis scripsit. Secūdam libycam:Cuius meminit Euripides (amia;plogo. Tertiam delphicam:de qua Chrysippus loquit' in eo libro:quē de diuinatione composuit. Quartā cymeam i Italia:quā Neuius in libro belli punici Piso in ānalibus nominat. Quintam erythream:quā Apollodorus erythreus sua affirmat esse ciuē. Eiq; graiis ilion petentibus uaticinatā:& perituram esse troiā. Et Homerum mendacia scripturū. Sextam samiā. De qua scribit Eratosthenes in ātiqs ānalibus samioq; reperisse se scriptum. Septimā Cumanā nomine amaltheam:quæ ab aliis Erophile uel Demophile nominat'. Eiq; nouem libros attulisse ad regē Tarquiū Priscum:ac pro his trecentos philippos postulasse. Regēq; aspernatū prece magnitudinē derisisse mulieris insanā illam in conspectu regis tres combussisse:ac ꝑ reliquis idem ꝑciū popposcisse. Tarquiniū multo magis insaniæ mulierē putauisse:quæ denuo tribus aliis exustis:cū in eodem precio perseueraret:motū esse regem ac residuos trecentis aureis emisse. Quos postea numerus sit auctus capitolio refecto:quod ex oibus ciuitatibus & italicis & græcis præcipue eq erythreis cōsulti allatiq; sunt romani. Cuiusq; sibyllæ nomine fuerūt. Octauam hellespontiā:in agro troiano iuxta uico marmesso circa oppidū gergatheum:quam scripsit Heraclides ponticus: Solonis & Cyri fuisse tēporibus. Nonā phrygiam quæ iuxta sita fit Ancyræ. Decimā tyburté uel tyburtinam nomine Albunea:quæ tybure colitur.ut dixa ua xta ripas amnis amoenis.Cuius in gurgite simulachrū eius inuentū esse dicit' tenens in manu librum.

S ycābri prima cū.y.græco:se quēs cū.c.exili scribit'.Sed apud græcos prima diphthongum habet ouca qua nos.o.abdom9& retinem9.v.populi sunt germaniæ.De qb9 Marti.i.i. Crinib9 i nodū toris uenere sycambri.

S icani prima cū.i.latino:sequens cū.c.exili scribit':fuerunt secūdā nōnullorum opinionem populi hispaniæ a fluuio sicoride cognominati. Vnde & Lucanus inquit:Hesperios inter sicoris non ultimus amnis. Hi duce Sicelo ad Italiæ uenisse dicunt:eiq; tenuisse exclusis ab originibus. Mox ipi pulsi ab illis:quos ante pepulerant:insulam unicā Italiæ occupauerūt. Eiq; sicaniā quidem a gentis cognomine:sicelliā uero a nomine ducis uocitauerūt. Et inde quoq; Italiam regem uenisse a quo Italiā cognominatam fuisse dixerunt.

S icilia cū.i.latino utrobiq; &.c.exili scribit' insula est ad ultimū Italiæ:quam græci sicelianmidebeat secūdā cū.c.uocali scribētes dicunt:quod latini in.i.cōuerterūt. Hæc ut Plinius in.iii.naturalis histo.& alii fere oēs putauerūt historici olim Italiæ cōiuncta fuit:sed terræmotu agēte seu alia quauis ruina diuisa ea ꝑs fuit ab Italia undis intermedijs sine requie fluctuantibus. Vnde & Virgilius in.iii.æneī.ait:

Hæc loca in quondam & uasta cōuulsa ruina:
Tantum æui longinqua ualet mutare uetustas.
Dissiluisse ferunt:cū ꝓtinus utraq; tellus
Vna foret.& reliqua:quæ ꝓsequit'. Idem Lucanus in.iii.cōfirmauit. Hanc siciliæ insulam pulchritudine descripsit Thucydides de bello peloponēsiaco libro. Cuius formā ut summatim dicamus triangularē posuit qn & ipsos angulos totidē ꝓmontoria in extremitatibus suis cōficere dixit. E quibus ipa a poetis trinacria dicta fuit. Horum qdem unus in meridiē uergit:& pachynus dicit'. Alius uero ad septentrionem spectat:& pelorus uocat'. Nec plus distat ab Italia q̄ mille quingentis passibus. Alius aūt in libyam & occasū tendit:atq; in ipam carthaginē maxime spectare uidet'. Nec ab aphrica litore plusq; centūquinti milia passuū distare constat:uocaturq; lilybeus.& hi tres montes tria insulæ latera cōtinentes. Vnum qdē ad aphricā expcnūt reliqua uero duo latera uersus Italiam ipsam coartantes insulā in pelor deducunt. Sane a sicilia siculus deriuat' pauciore.f.syllabaq; ꝑ primitiuū quod rarissime fieri cōingit:cū in derivatiuis additio fieri soleat: ut pater paternus:mater maternus:homo humanus:roma romanus. Et raro aliter ut ab hispania hispan9 a latinis latinus:a sicilia siculus:& pauca alia. Nam de his loquor quæ sunt adiectiua.

S icyon prima cū.i.latino:sequens cū.c.exili &.y.græco scribit':fuit teste Plinio in.iii. naturalis histo. achaiæ

urbs in Laconia: unde & Laconia quandoq; sicyonia uocata fuit: Refertissima oliuetis: ob quod ait Virgili⁹ / ii. georgi. Teritur sicyonia bacca trapetis. de qua Cicero in. v. de officiis. Aliam eodē nomine ostendit Plini⁹ esse in mari ægæo insulam ex oppositō ad epidaurū: quā altam esse & eminētem uoluit. Idq; Iuue. in. iii. satyra cum ait: Hic alta sicyone. Vnde & hæc sicyonia calcium ēti genus accepium fuit. Lucanus:

Et pedibus leua sicyonia densit honesta.

5 ycos cum. y. græco & .c. exili scribitur: uocabulum est græcū id significans quod ficum dicimus: & a nōnullis ex poetis nostris antiquissimis teste Parthenio usitatum fuit: & Neuium rettulit dicentem: Hodie sycos mihi recens fuit. Vnde & sycomorus ficus fatua dicitur: & sycophanta ficuū comestor. Sed iā apud nostros ficus cum. f. atq; i. latino scribit: quasi a fœcūditate dicatur. Et sic quoq; apud cæteros antiquos scriptū cōperimus. Sane ut modernores qdam grāmaticorum putant: cum pro fructu quidē ponitur semper ē quartæ: cum uero .p. arbore fecūdæ est declinationis: quæ ambo contra rationē & antiquorum auctoritatē dicta sunt. Nam in secūda quoq; declinatione & genere masculino nō modo apud poetas: sed apud oratores approbatissimos ficus etiam .p. fructu cōperit. ut Horatius in fine sermonum: Pinguibus & ficis pascum secur anseris albi. Plinius in. xv. naturalis histo. Culices uolant morsuq; ficoruꝫ crebro: hoc est aundore pastu aperiunt ora. & similia in mille locis. Vnde & eius nepos in epistola ad Octauium Ruffum: Quæ nunc cuꝫ ficis & boletis certamen nōdum habent. Cicero de senectute ex tantulo grano fici. Quin & i genere masculino .p. tulit ipse anūculus Plinius uaris in locis suæ naturalis histo. & Macrobius ut clarissime ostēdemus. Rursus & .p. arbore sæpius quartæ pronūciat idem Cicero de oratore dixit uxoreꝫ suā suspendisse se de ficu. Quidq; & secundæ etiam ponat. ut Iuue. in satyra Omnibus in terris inquit: Ad quæ diuitiēda ualent sterilis mala robora fici. Idem & Macrobi⁹ semper fere secundæ declinatōnis utitur. Qui & plurimos ueterū usos fuisse ostendit. At uero Priscianus uoluit .p. fructu quoq; & morbo tantūmodo quartæ esse declinationis: hocque auctoritate Martialis dicentis in primo epigrāmatum:

Cum dixi ficus rides quasi barbara uerba:
Et dici ficos cæciliane iubes.

Dicemus ficus: quas scimus in arbore nasci.
Dicemus ficos cæciliane tuos. Ita ut quodlibet horum uersiculorū ponat quartæ declinationis præterq; in secūdo: & per hoc ostendat Martialis secūdum Prisciani expositionem usum & fructuū quartæ esse declinationis: genere aūt differre. Alii uero aliam dicūt Martialis fuisse scripturā: & frequētius sic haberi uidet

Cum dixit ficos rides quasi barbara uerba
Et dici ficus cæciliane iubes.
Dicimus ficus: quas scimus in arbore nasci.
Dicemus ficos cæciliane tuos.

Ita ut in primo qdem & ultimo uersiculo sit declinatiōis secūdæ: in duobus uero interuēdis sit tertiæ. Nam ut hi sic legentes aiunt: nō risisset ille Martialem quod diceret ficus: cum certum ac manifestuꝫ esset nō esse barbarū: nec quod genere forsitan abusus fuisset: cū dicendo solum ficus nō magis ad unū genus: q; ad reliquū se cōtraheret. Sed certe ridebat illum alia declinatione usum fuisse q; debebat: ut etiā ex mutatōe declinationis in secūdo uersu apparet. In quo Martialis ad declinationē non ad genus respondet: cū ficos qd barbarū & nō reperiri Cecilianus uolebat: ipse Martialis dixisset & nō ficus: quod latinū erat. At Martialis utrūq; posse dici & latinū esse ostendit. Et magis ioco q; serio ad solum morbū ficos rettulit: ostendens illuꝫ adeo solidū ee: ut negaret ficos reperiri: quo clarissimi auctores utant: & ficos hoc est morbū ad similitudinem fructⁱ appellatum: ipse secū & qdem cū dolore gestaret. Itaq; & latinum & usitatū ee. Quin & fic⁹ q; tertiæ declinationis non posse etiā esse generis masculini ostendit. Fic⁹ ergo cum secūdæ declinationis est & fructū & morbū: ad cuius similitudinē affumptum est designare habet: qn & .p. utroq; generis est masculini: ut multis in locis ostendit Plinius. Vnde in. xvi. naturalis histo. ait: Fici mirabiles sunt & abortiui q nimi⁹ mature fiunt. Et in eodē li. heladis inquit: Ficos sub folio qdem puos grossos uero supra solū nasci. Similiter Macrobius grossi appellant inquit fici: q non mature fiunt: hos græci dicunt ὀλύνθους. Et subdit in milibus tot ficoꝫ nō uidebitis grossum. At uero cū generis ē fœminini & declinatōis secundæ arboré tātūmodo ut Plinius eodē li. Magna inquit & radicū differentia copiosæ fico: platano: robori: & subdit: Aliis recto meatu: ut laurocoleæ: aliis flexuoso: ut fico. & infra subdit. Quidā breuitate radicū celeri⁹ senescere arbores putant: quod euenit fici: quarum radices longissimæ & seneq⁹ oeyssimæ. Cū aūt quartæ ē declinatōis fructum & arborem designare pōt: ac semper ē generis fœminini: ut idē Plini⁹ in eodem li. ficus inquit: solæ ex oīm arborum fortu maturitatis cām meditant. Sic Iuue. Si uis aliam decerpere ficū. Sed de ficulnea dubiuꝫ apud quosdā habet: an ab antiquis usitatum fuerit uocabulum: quod nos usitatū cōperimus: non solū interpretatiōe Hieronymi cum i euangelio ait: Respice ficulneas & cæteras arbores. Sed i Plinio auctore præstantissimo li. xvi. natu. histo. ubi tractans de cura & usu foliorū inquit: bobus qbus & ficulneæ & ligna exhedera tradent: & ex harūdie ac lauro. Reperitur similiter ficulnus ficulna ficulnus adiectiuū esse ut Horat⁹ Olim truncus eram ficulnus inutile ligniū. Et .p. materiato ex ea arbore accipiendū est ut a corylus coluꝫ

Virgilius li. georg. iii. Pinguiaq; in uerubus torrebimus exta colurnis. a populus populnus: ab abies abiegnus. Plautus in casina: Sed mane dum nom istaec aut populna fors: aut abiegna est tua. a quercus quernus. Virgil⁹ li. georgi. i. Sed tamen & quernas glandes tum frangere tempus. Ab ilice iligneus uel ilicetus: Terétius in adelphis: Lectulos ligneis pedib⁹. Stati⁹ in. vi. thebaidos: Ornique ilice axes trabes metuendaq; succo Taxus. a salice saligneus. Virgi. in eodem li. Et custos furum atq; auium cum falce saligna.

S ycomorus eum. y. græco: & .c. exili scribitur: dicit' a nostris sic⁹ fatua. Nam componitur ex sycos qui est sic⁹: & μωρός fatuus.

S ycophanta prima cū. y. græco: sequens cū .c. exili: tertia cū .ph. aspirato: ultima cum .t. exili scribit': traducit' apud nostros calūniator: ad uerbum dici ficorū comestor φύω enim est mando: uel & phanta is dicitur qui edit: συκοῦν .i. ficos. Sed quare calūniator dicatur: duabus id rationib⁹ fieri comperi. Vnam qdem apud Syracusium grāmaticum græcum. Alteram uero apud Pompeiū Festuq. Prima est quod ex duob⁹ seruis græcis alter absumpserat ficos: alter quis ꝓfus exedisset igneo rabat: domino tamē conquerēte a fonte ilorū ac cudebat. Herus prudentissimus utriq; calidam præbuit. Solus delinquens euomuit. Quod enim ieiun⁹ euomeret: nisi intestina. tunc primū natum est id uerbum sycophanta. i. calūniatur: qa infontē falso crimine calūniabatur. Festus uero hac de ci sycophātas appellatos dixit amicos inquiens quōdam inuenes solitos aliēs in hortos irrūpere: ficosq; colligere: quam ob cām lege est cautum: & cōsuetum sit q id fecisset capite truncare: quam pœnam q persequerentur: ob pauca detrimēta sycophantas appellatos.

S idon cum. i. latino scribit' urbs fuit: quam teste Iustino in. xviii. suorum epitomatū: phœnices cōdidere: qui terræmotu uexati relicto patrio solo assyrium stagnum primo: mox mari ꝓximum litus incoluere condita ibi urbe: quam a piscium ubertate fidona uocauerunt: eo quod tali nomine pisces phœnices uocent. Sed deinde post multos annos a rege ascalonio⁹ expugnati cines nauib⁹ appulsi tyron urbē ante ānum troianæ cladis cōdiderunt. De ei⁹ successu præfatus Iustinus ꝓsequit'. Sed ex his satis cōstat quare Dido ipla fidonia nūnuncꝑ a Virgilio cognominata fuit.

S idus cum. i. latino scribit': & latinum est uocabulū: ac a fido quod est fixus flo deductū puto. Nec illis credo qui græcum esse uolunt: & a σὺν τῷ δέειν: quod est cōneo & contineo tractum existimant: ita ut secundum illos cum. y. græco scribat': & sit plurium stellarum cōuentus. Nec aliis similiter assentior q. græcum esse putantes ex σὺν τῷ componi dicunt: quod indicat simul: & εἰδέειν uidere: quasi simul conspectam ex plumb⁹ stellā formam indicet. Macrobius latinum esse dixit: & super somnū Scipionis ponēs differentiā inter stellas & sidus ita scribit. Nūc uideamus quæ sint hæc duo nomina: quoꝝ pariter meminit Cicero cui dicit: Quæ sidera & stellas uocatis. Neqi enim hic res una gemina appellatione monstrat': ut ensis gladi⁹. Sed sunt stellæ quidem singulares & errantes & certæ: quæ nō ānisi ex aliis solæ feruntur. Sidera uero quæ in aliud signum stellarum plurium composita ferūtur: ut aries: taurus: andromeda: perseus: corona: & quæq; uariarum genera formarū in cælo recepta creditur. Sic & apud græcos aster & astrum diuersa significant: & aster stella una: & astrū signū stellis coactum: quod nos sidus uocam⁹. Hæc ille secūdū meā uocabulorū ꝓprietatem expressit. Nam & quādoq; etiam ꝓ stella sidus ab auctoribus positum legimus: ut apud eundem Ciceronē in eodem li. de uniuersitate inquit. Itaq; nesciunt hos siderū errores. Et li. ii. de natura deorum ait: Nam cum duo sint genera siderū: quorum alterū spatiis imitabilibus ab ortu ad occasum cōmeans nullum unq; cursus sui uestigium inflectit: alterum aūt cōmutans cōuersiones duas: eadem spatiis curriculisq; conficiat. Quintilianus similiter in mathematicos: Quid hæc inquit fulgentium siderum ueneranda facies: quod quædam uelut infixa: ac cohærentia perpetua semeloq; capta sedulo collucēt. Alia toto sparsa cælo uagos cursus certis emetiūtur erroribus. astrum similiter a Virgilio pro unica stella positum fuit: quam in funeribus Cæsaris apparuisse dicunt: eum ait in bucolicis: Ecce dionæi processit cæsaris astrum. Fateor tamē nomēꝑ stellā dici arietem: taurum: andromedam: perseum: sed sidus unde est quod dicimus hibernū sidus. Et illud Quintiliani: Nos graue huius ānī sidus afflauit.

S identes cū. i. latino utrobiq; &. t. exili scribit': lapis est ferro similis: a quo nomen assumpsit. Nam apud græcos σίδηρος ferrum dicitur.

S yene cum. y. græco scribit': ciuitas est in cōfinibus æthiopiæ & ægypti. Et teste Plinio in. ii. naturalis histo. supra alexandriam uersus meridiē quingenta milliū stadiorum. Ac ut scribit Macrobius li. ii. super somnium Scipionis directe locata est sub tropico æstiuo: idest sub cancro in extremo torridæ zonæ. Quare cui⁹ sol ad cācrū uenit in medio solstitii die supra uerticem ciuitatis cadens: nullam prsus in ea umbram effecit. Quod Lucanus tetigit in. ii. cum ait: Vmbras nusq; flectente syene hoc est per dies solstitii. Et subiunxit in. viii. Nā quis ad exustam cancro torrente syenen libr. Idē li. x. Cancroq; suam torrente syenen. & ut dixit Seruius in bucolico philosophi eo loco effodere puteum nimiæ altitudinis: quem sol radiabat recto ictu: nisi eo die calendas iuliias: quando ē in cancro.

S yla cū. y. græco & unico. l. scribit': mons est lucaniæ & silua in illo sic dicta: quasi σῦρμα. i. tractus: hoc ē latrocinibus frequētata. ut Salustius de fuginus in silua inqt syla fuerūt: de qua Virgi. li. xii. meminit.

S ylla cum. y. græco & duplicato. l. scribit': de cuius ortographia in primo horū cōmentariorū li. mōstrauim⁹

fuit teste Salustio romanus nobilis: & ut nonnulli dicunt ex antiquis Scipionum familia. In adolescentia omnibus flagitiis inquinatā uitaq; duxit: hoc est usq; ad quaesturā: quā sub Mario adeptus est. In qua uitam omnem penitus cōmutauit. & ut dixit Valerius Maximus: catenas Iugurthæ manibus iniecit: Mithridatem compescuit: sonalis belli luctus repressit: Cinnæ dominationē fregit: & Marium q olim se quæstorem fabidierat ipsam illam quinctiam proscriptum & exulem coegit petere. Fuitq; litteris græcis & latinis doctissime eruditus: facūdus: acer: astutus: gloriæ cupidus: sui securus: militarium rerū & pecuniæ maxime largitor: alio grandis: ita ut dicat Salustius dubitari potuit fortior an felicior esset. Nam felix eo dici uoluit: quod de inimicis maximis ferliciter ultus fuit. Et dictator inde effectus ita rempublicam suppressit: ut teste Cicerone in. v. uerrinarum: nemo illo inuito nec bona nec patriam nec uitam retinere posset. Vltimo teste Plinio nepote de uiris illustribus ordinata republica dictaturam deposuit: & sub priuata uita se contulit puteolos. Qua de re Suetonio teste Iulius Cæsar dicere consueuerat illum litteras nescisse: quia dictaturam deposuisset. De quo in dictione plogus uidimus. Tādem incidit in morbum ulcere in intestinis oborto. Quo tpe tanta pediculorum: ut aiunt uis toto corpore eius manauit: ut nullo argumento cohiberi possent: atque hoc pacto mortem obiit.

S ilenus cū. i. latino & unico. l. scribit: prima tamen apud græcos habet diphthongum eiusque in. i. longā cōuertit: ut sæpe fieri uidimus: fuit Bacchi nutricius q iam senex super asello sedens: Bacchum p loca omnia sequebat. ut Ouidius primo de arte amandi:

Ebrius ecce senex pando silenus asello.
Vix sedet: & pressas continet arte iubas.

S yllaba cū. y. græco & duplicato. l. scribit: dici potest latine complexio. Nam compositum uocabulum est ex συν: quod est con: & λαμβανω capio.

S ylaeon cū. y. græco & unico. l. scribit: fuit teste Herodoto li. histo. iiii. Samiorum tyrānus.

S ilphii cum. i. latino scribatur: fuerūt teste Herodoto libro historia. iii. populi libyci ab insula plateæ usque ad os syrtium protensi.

S ilarus cū. i. latino & unico. l. scribit: fluius est campaniæ salerno propinquus: ita ut a plinio existiment qdam oppidum ipsum nomen assumpsisse. Et ut ait Plinius. iii. naturalis histo. campanū a lucanis diuidit. In quo ultra surrhentūm: at idem dixerat. i. ii. non mō uirgulta: sed uolatilia lapidescūt. Alias potu salubres sunt aquæ eius. De hoc meminit Virgilius. iii. georgi. cum ait: Est lucos silari circa.

S yllepsis cū. y. græco: & duplicato. l. scribit: dici pōt latine conceptio. Nam componit ex συν quod ē con: & λαμψις acceptio: & tunc quoque fieri dicitur cum aut pluralis dictio singulari uerbo complectitur: ut Sunt nobis mitia poma Castaneæ molles: & pressi copia lactis. Aut cum pro multis unus ponit. Iuxta id Virgilii in. ii. ænei. Verūq; armato milite complent: milite dixit pro militibus. Item & pro uno multitud idem in viii. ænei. Vos o calliope precor aspirate canēti. Nam rectum fuisset: uos o musæ: & tu Calliope.

S yllogismus cū. y. græco & duplicato. l. & penultima cum. g. sequente. i. latino scribit. Est argumentationis species alias & diuersas sub se spēs detinens. De quibus omnibus late uidimus in commentariis dialecticæ: quæ nuper edidimus.

S ilia cum. i. latino scribit: atq; græcam originem habere deprehendit. Nam ὑλη latine materia dicit: quæ aspirationem primū cōuertens in. s. ut in plurimis dictionibus fieri supra ostendimus: & non nihil mutatis literis: ut. y. græcum in. u. nostrum & post. l. appositum: atq; in mitio addito. i. latino resultat siluа: id est materia: seu prima materia. Quintilianus libro. x. de institutione oratoria: diuersum inquit est eorum initium q primo decurrere per materiam: ubi celocissimo uolunt. Et sequentes calorem atq; impetum ex tempore scribunt: hanc siluam uocant: repetunt deinde & componunt quæ effuderant. Sed uerba emendant: & numeri manent in rebus temere contextis: quæ fudit leuitas.

S yma cū. y. græco scribit: urbs fuit in asia: qm & pro nomine iuxta pontum posuit Orpheus in argonautica.

S ymeon cū. y. græco & .e. absq; diphthongo scribit: nomen fuit uiri pprium.

S imon cum. i. latino scribitur: fuit cur athenien̄sis coriarius & philosophus. Nam ut scribit Laertius quotiēs ad eius officinam perrexisset Socrates: atq; differet omnia quæ meminisse poterat annotabat. Vnde & ipsius dialogos triginta tres uno eodem codice comprehendi dixit Idem auctor: cui cum Pericles fi ad se pergeret polliceretur cuncta necessaria exhibiturum: respondisse fertur: fiduciam inquit uendere consilii non fuit. Alius fuit Simon qui scripsit rhetoricam. Alius item medicus Seleuci & Nicanoris necessarius. Alius sculpsit.

S imilax cum. i. latino utrobiq; & unico. m. atq; unico. l. scribit: arbor est quam teste Sextio latini taxū dicunt Vnde Callimachus συμί λακα quasi pouta ζωα. Alii dicunt esse genus hederæ densis geniculatæ caulibus spinosis fruticosæ ramis: foliosa hedera paruo non angulosa: sed rariculo eminente: pampinos flore candido olente lilium. Fert racemos labrusce modo non hederæ colore. hanc dixit Plinius. xvi. naturalis histo. omnibus sacris & coronis esse infaustam: quoniam sit lugubris uirgine eius nominis propter amorem iuuenis Croci mutata in hunc fruticem. Et subdit id uulgus ignorans plurimumque festa sua polluit hederam

estimando sicut in poetis aut Libero patre: aut in Sileno quis omnino nescit quibus coronis erentur. Et sequitur ex similace fiunt eodicilli propriumq; materiei est ut admota auribus leuem sonum reddat. At uero de taxo arbore é teste eodem Plinio aspectu similis pino & picee minime uirens: gracilisque & tristis: ac dira nullo fructu. Et fert lateralem fructum baccas: quibus in hispania præcipue uenenum inest. Vasa etiam uinaria ex ea in gallia facta mortifera fuisse compertum est. hæc ille. Reperitur & in insula cymes quæ corsica dicit' dicente Virgilio in Nemi: Sic tua cymeas fugiant examina taxos. atq; idem in georgicis: Amant aquilonem & frigora taxi. Dixit etiam præfatus Sextius esse in arcadia tam præsentis ueneni ut siqui dormiant sub ea cibumue capiant moriantur. Et subdit Plinius: Sunt & qui tonica hinc appellata dicant uenena: quæ nuce toxica dicimus: quibus sagittæ linguntur. Et subdit Repertum innoxium fieri si in ipsa arbore clauus aereus adigatur. Et ut non longe supra idem dixerat auctor in europa sex genera cognatarum arborum: feruntur pinus pinaster: quæ eo teste nihil aliud est q̄ pinus illustris: mira altitudine & a medio ramosa: sicut pinus i uertice. Picea quæ ut idem asserit montes amat atq; frigora feralis arbor: & funebri indicio ad fores posita. Quartum genus abies. Quintum larix: cui fere eadem cum abiete est facies: sed materia præstantior: & longe incorruptior: & odore acrior: nec alio modo ignis ui consumitur q̄ lapis. Sextum genus é tæda quæ oia amant montes: & perpetuo ut ait virent nec facile discernunt' in fronde.

S imichida cū. i. latino utrobiq; & .ch. aspirato scribit': ponitur a Theocrito in bucolico pastor: quem expositores patrem fuisse Theocriti asserunt.

S ymmachus cū. y. græco & duplicato. m. atq; .ch. aspirato scribit' nomen est uiri. ppriu: compositū ex συν quod est cum & μαχομαι bellator: & pōe esse appellatiuum.

S ymmetria prima cum. y. græco subsequente duplici. m. atq; .e. exili & .i. latino in penultia scribitur: dici pōt cōmensuratio. Plinius tamen melius inquit in. xxxiii. naturalis histo. Non habet latinū nomen: symmetria quam diligentissime custodiuit Lysippus nō incerta ratione.

S immiat cum. i. latino utrobiq; & duplicato. m. scribit' fuit teste Laertio philosophus thebanus: qui nigentes dialogos scripsit.

S ymbolum cum. y. græco scribitur. Erat teste Iulio Pollace ad Commodum imperatorem de uocabulis rep. paruū numisma. Vnde & signum a nōnullis traducitur. Qui & eusymbolum bonum omen interpretantur. Item & cum ex συν βαλλω quod est confero dedicatur. Quidam collationem interpretari uoluerunt. Ita ut cœna illa dicatur collationis quam comparandam plures aliquid contulerint. Symbola enim huius symbolæ est collatio: sarza quod forsitan locutus est Terentius cum ait in andria: Symbolum dedit. i. iudicio meo portionem suam contulit: uel symbolum dedit: id est signum dedit ut inualum uel aliquid tale quo usq; pecuniam conferret.

S imethus cum. i. latino & .th. aspirato scribit': fluuius est sicilię haud longe ab urbe catinensi iuxta quē Thalia fine ut alii uolunt Aetna nympha Ioui palicos peperit. De quo sane fluuio meminit Ouidius li. fastorū iii. cum ait: Quaq; himetheas accipit æquor aquas. Et Virgilius in. ix. æneidos: Eductum martis luco himethia circum flumina.

S impositus prima cum. y. græco scribitur. Et apud nos teste Cicerone honestiore uocabulo magisq; accurato cōsutum dicitur.

S ymphonia prima cum. y. græco scribit' dicitur a nostris consonantia. Nam componitur a syn quod est cum & φωνη uocalitas. Et inde symphon consonatia: ut Iuuenalis in satyra Credo pudicitiam. Mœchorum hic Effigiemq; deæ longis symphonibus implent: adest diuitius & iugibus somnibus urna. Nam est in mistura fœminæ quædam uniformis consonantia.

S ympho cū. y. græco scribit': apud græcos uero per additionem. n. definit: sonitus quidam est cum consonantia ut in præcedenti dictione uidimus.

S ympinium prima cū. y. græco: sequentis ac penultima cū. i. latino scribit' uasis est non dissimile cyatho i sacrificiis cōtinēs libabile: ut dixit Festus: & cōponit' ex συν quod é cum: & πινω bibonde quo Iuuena. in satyra Credo pudicitiā inquit: Et qs nunc hodium cōtemptor numinis: aut quis Sympiniū uidere numen: nigrumque catinum. Sane secūda syllaba quam. i. latinum continere diximus pōt illud more antiquorū in. u. cōuertere ac dici sympunium: seu optumus p optimus lubens: p libens & similia.

S ymplegades cū. y. græco scribit' insulæ sunt teste Plinio in. iii. & .vi. natura. hello. scopulus uel secūdū Pomponiū in secūdo duæ insulæ hellespontī cōtra thraciū bosphore mille quingenis passib⁹ ab europa distantes: quas nōnulli ex poetis nostris etiā cyaneas uocauerūt ut ea dictione uidim⁹. Has Ouidius. in. xv. metamor. li. mobiles primū fuisse: sed postea immobiles factas dixit: Tumuit cōcurs⁹ ib⁹ argo Vndaq; sparsis symplegadas elisaq; Quæ nunc immotæ perstant uentisq; resistunt.

S imot cū. i. latino utrobiq; scribit': ultima tamen apud græcos habet. ei. diphthongum: quam nos cōuertimus in nostrum. i. productum: & format genitiuum innocentis cum. o. & .e. diuisim: ut Virgilius in prio æneidos: Alma uenus genuit phrygii simoentis ad undas. Nā diuisa diphthongo ei quæ est i ultra recti: & interpositis. n. & .t. ac in fine addita. s. ipsum formamus genitiuū. Semeliter in accusatiuo simoenta: ut idē i. v. ænei.

Victor apud rapidum simoenta. Et in eodem libro: Hectoreos annes xanthumq; ac simoenta uidebo: p quē modum & Homer' ipe declinauit. At Hesiodus non simoenta: sed per synæresim simunta dixit in theogonia cum ait σεῖον σιμοῦντα: hoc est diuinum simoenta eum. oe. cōiunctis. ut libet illam diphthongum. ou aliquando in. oe. traducere: ut in antehabitis uidimus: & est fluuius ex ida troiano monte scaturiēs: iuxtaq; troiam decurrens: qui cū mari approximquat: xantho commiscet: & in paludem coactus iuxta figæū promontorium in mare descendit.

S imoeſius cum. i. latino utroboq; &. oe. diuisis syllabis scribitur: fiet troianus Anthemionis filius: quem ideo sic uocatū dixit Homerus in. iiii. iliados: quod eū mater cū ab ida descenderet: & pecora ad parentes reuisenda deduceret: ad ripam simoentis peperit: eum deinde ætate florentem nec dum uxoré sortipū: ut dixit Homerus Aiax Telamonius interfecit.

S ynæresis prima cum. y. græco: sequens enim. æ. diphthongo scribitur: figura est qua plura per unum coniūguntur. Nam componitur a συν: quod coniunctionem indicat: & ἁιρεσις diuisio: quasi diuisorum cōiunctio: quod tam in græcis q̄ latines dictionibus facere consueuimus. In græcis quidem ut Panthus pro panthous: Alcinus pro alcinous: Demophon pro Demophoon: Laocon: pro Laocoon. In latinis uero maxime in genitiuis secūdæ declinationis facimus: qui cum sepe in duo. ii. terminentur: a poetis nostris in unum cōiunguntur: ut Virgilius in Tityro: Nec spes libertatis erat nec cura peculi. In eodem Pauperis & tuguri. p tuguri. Idem in. iii. georgicorum: Florentem fluuiis ignobilis oti pro otii. Idem in primo æneidos: Hic tamen ille urbem pataui pro patauii. Iuuenalis in satyra Omnibus in terris: Antoni gladios potuit contēnere: pro Antonii. Similiter dicit bigæ pro biugæ: quadrigæ pro quadriugæ. In quibus unus. i. primū abiicitur: & per synæresim alterum. i. &. u. in unicum solum. i. conuertuntur: ut similiter bini pro biuni dicerit in scansione pro deerit & similia. Sicuti econtrario per aliam figuram nōnumq̄ dicimus fieri pro fieri: amariet pro amari & similia.

S ynagoga cum. y. græco scribitur: dici potest coadunatio: quæ & pro re & loco accipitur. Nam componitur ex συν: quod est con: & ἀγωγη ductio.

S ynalœpha prima cum. y. græco: penultima cum. oe. diphthongo scribitur: dici potest compressio. Nā componitur ex συν: quod est con: & ἀλοιφη pressio. Et est cum uocalis aliqua in fine dictionis per subsequētem uocalē abiicitur in metro: ut Semper ego auditor tantum: & in mille aliis locis.

S ynanche cū. y. græco &. ch. aspirato scribit: dicitur a nostris anginæ: ut Plautus: Vellem mejn anginas uerti ut huic auiculæ fauces præcoquerē. Nā componit ex συν: & ἀγχω: quod ē affligo: ango: suffoco. Vnde & morbus est q̄ spiritum suffocat.

S ynecopa cum. y. græco &. e. exili scribitur: dici potest latine concisio. Nam componitur ex syn quod est con: & κοπτω incido. Et est figura quando littera uel syllaba in medio dictionis uel cōsonātiæ uel metri ci abscindit: ut forsan pro forsitan: cōpositus p compositus. Virgilius. i. i. ænei. Compostus pace quiescit. Porgite p porrigite: ut Et pocula porgite dextris.

S yncathegorematica prima cū. y. græco: & tertia cō. th. aspirato: reliqua oia sine aspiratione scribunt: & tradicta a Prisciano li. ii. dum de oratione peractat. i. consignificatiua.

S ynchesis cum. y. græco &. ch. aspirato: atq; e. fine diphthongo scribitur: dici potest a nostris cōfusio. Nam συν dicit con: & χεσις fusio. Estq; Donato teste hypbatum undiq; confusissimum: id Virgilius in. i. ænei. Tris nothus abreptas in saxa latētia torquet: Saxa uocant itali mediisq; in fluctibus: aras. Quorum ordo est Eris. f. naues abreptas nothus torquet in saxa: quæ. f. saxa in mediis fluctib' latentia itali uocant aras. Item i. ii. Iuuenes fortissima frustra Pectora si uobis audētē extrema cupido Certa sequi quæ sit rebus fortuna Videtis excessere adytis quos ante relictis Di quibus imperium hoc steterat succurrite urbi Incensæ. Ordo est o iuuenes fortissima pectora frustra succurritis urbi incēsæ quia excessere dii adytis: unde si uobis cupido certa est sequi me audentē extrema: & reliqua: quæ Seruius & latius Macrobius prosequi sant.

S ynechon cum. y. græco &. ch. aspirato scribitur: dici pōt a nobis cōtinens. Nam componit ex συν: quod est con: & ἐχω habeo.

S ynciput cum. y. græco scribitur. Nam ut nonnulli uolunt ex συν præpositione græca componit': quæ con & sinul indicat: atque caput dictione latina: ita ut ea pars simul caput esse dicatur. Estque anterior pars capitis: occiput posterior.

S ynecdoche prima cū. y. græco: sequens cum. c. exili ante. d. ultima cū. ch. aspirato dici pōt cōceptio: a Cicerone uero in dignitatib' dicit' intellectio: & ē figura cū a pte totum uel a toto ps intelligit'. a parte quidē totū ut Flāmat cum regia puppis Extulerat. i. regia nauis. A toto uero pars ut Quāmultæ glomerant' aues ubi frigidus ānus Trans pontum fugat. i. frigida hyems.

S ynodus cū. y. græco scribit' dici pōt a nostris cōuentus. Nā cōponit' ex συν quod ē con: & ὁδος uia: & a cōuenu fit cōuenticulū: ut Cicero p Sextio Cōuenticula inqt hominumq; ciuitates nominarūt.

S ynesis prima cum. y. græco: penultima cum. i. latino scribitur: nomen est uiri. pprium deductū a συνεσις quæ est conscientia.

S yngraphū cum .y. græco & .ph. aspirato scribit' idici pōt secūdum litteram ipam conscriptio. Suetoni° li. i. Non dubitauit a quibusdam iniuriā damnatq; etiam syngrapha exigere.

S yuonyma cum .y. græco utrobiq; scribitur.

S inopes cū .i. latino scribit' fuit teste Orpheo in argo. ciuitas iuxta pontū quā Pomponius dicit eē in cappadocia & a L. Lucullo romano subacta imperio. Eadē teste eodē Pomponio in .i. fuit Diogenis patria.

S inopis cum .i. latino utrobiq; scribit' terra est rubea: quæ teste Plinio in .xxxv. naturalis histo. inuenta ē primū in ponto & nomen a inope urbe assumpsit.

S yntaxis pria cū .y. græco sequens cū .t. ex .ii. ultima cū .x. consonīte atq; .i. latino scribit' idici pōt a nostris cōstructio & series. Nā cōponit ex syn quod est con: & Tasso ordino: unde Taξις: quæ series ē & ordo.

S ynthesis cū .y. græco i prima & .th. aspirato i sequēti scribit' idici pōt a nostris cōpositio. Nam componit' ex syn quod est con: & θεσις positio. Et est figura cū singulare nomen multitudinē designās: cū uerbo plurali cōponitur. Virgi. in .i. æne. Pars in frustra secant: ueribusq; tremētia figunt. Ouidius in heroidibus:

Turba ruunt in me luxuriosa proci.

S yphax cū .y. græco scribit' a græcis: quoq; scriptura nos & in barbaris sequi debemus: fuit numidaꝝ rex: de quo Liuius li. xxi. de secūdo bello punico & alius in locis loquitur.

S iphnos cū .i. latino scribit' insula est in mari ægæo. In qua teste Herodoto libro histori. iiii. argentifodinæ & aurifodinæ multæ erant.

S yracusæ p .y. græcū & duplex .r. a græcis scribit' nos uero q primā corripimus cū unico .r. scribimus: ut plures etiam ex illorū poetis cōsueuerūt. Virgi. in bucolicis. Prima syracusio dignata est ludere uersu. urbs est siciliæ sub pachynno monte sita. Quā pulcherrime describit Cicero li. uerrinaꝝ. vi. Florus uero in li. ii. sic de syracusis breuissime inquit: longe illis triplex murus totoq; arces port° marmoreus fons celebrat° are: thusæ: quæ hactenus eis p fuerent pulchritudinis inclitæ urbis parcerēt.

S irenes prima cū .i. latino scribit' licet apud græcos sit ei diphthongus: quā in .i. productā ut in multis uidim° cōuertimus: ideo dubitaturq; ab ipso: quod est cōsectere & retinere. Cuius aspiratio ut sæpe fieri uidimus i. s. cōmutata fuit. Et fuerūt ut dicit' poetæ tres achelois fluminis filiæ ex Calliope musa. Hæ insulas quasdā iuxta pelorum inter siciliam & italiā habitasse scribūtur. Quod Ouidius etiam retigit in .xiii. metamorpho. dū Æneæ transitū describēs inquit: Terraq; calenti Sulfure fumātes achelo adūcq; relinquit Sirenū scopulos.

Quod Claudianus poeta ingenis clarius ostēdit: ac latius in li. de raptu Proserpinæ. Hanc una nocte teste Seruio sup .v. æneidos circa finē alia tibiis: alia lyra canebat. Sed tanta dulcedine cant° transeūtes nautas affecisse hanc ut sopirent: quos cū sopitos p sensisset: se in mare mergebat & deuorabat. Quare cū iuxta illas transitur° esset Vlysses admonit° a Circe sotioq; aures cera obturauit: & ipse se ad nauis malum ligari iussit: atque sic quoq; transiit illæsus. Quod illæ grauiter ferentes: & ira succēsæ ac dolore cōmotæ se præcipitauerunt in fluctus: quod Iuno. tetigit in satyra Neuole: quādo apud illū ait Neuola: Nam p me fortuna rogat': Affigat ceratis illa de naue petitas: Quæ ficulos cant° effugit remige surdo. Quod ō dixit Neuola: q cū pace supra uellet fortunā p diuinis postulare: intendēs dicere: o quādo ero diues: quod ominali uerbo precio non dixit diues: sed dixit quādo ego pauper ero: quod ille in malū omen assumens: inquit deinde: Nam p me fortuna rogat'. & reliqua. Has sane syrenas dixit Ouid. in .vi. metamorpho. comites fuisse Proserpinæ cū raperet' a Plutone. Et tres fuisse dicunt' una nomine Parthenope: alia Leucosia: tertia Ligia.

S irius cū .i. latino utrobiq; scribit' apud græcos quoq; est. ei. diphthōg° i prima: quæ in .i. nostrū cōuersa fuit ut sæpe fieri uidim°: & ut quibusdā placet a σειω qđ ē moueo: uel ut alius magis uidet' a σειρα qđ ē sicco deriuat'. Et dicit' stella quædā: quæ a nōnullis quidem pomi frontē exlens ramis: ab alius uero i ei° ore. Oriturq; in uigesimonono gradu cancri: hoc ē circa mediū mēsem Iulii: & circa mediū Septēbris occidit. uel ut alius placet ante id tps infestum anni tēpr. Nā i eo tpe intermedio oīa cōmouet atq; pturbat: dicente Plinio li. ii. naturalis histo. sentiri ex ei° ortu effectū maxios in terra. Et qa ē de natura Martis hoīes nimio solis ardore fatigat. Ideo dixit Iuue. Sirius ardet. Quin & tūc quoq; feruent maria: in cellis uina mouent': herbæ arescunt. ut Virgi. in .iii. æne. Tū steriles exurere firmus agros. Canes eo tpe maxie agitant' in rabiē. Et ut idē ait Virgi. in .x. æne. Ille sitim morbosq; ferens mortalibus ægris

Nascit': & leuo contristat lumine cælū. Sane uoluerūt nōnulli a uerbo σύρω quod ē traho deductum fuisse cū ut dicūt ex magnitudine signi longū tractū habere uident': uel qa oia ad se trahit. Quæ utiq; etymologia orthographiæ nō correspondet: qa tūc quoq; p .y. græcū scribere': quod nūq; apud illos cōpertū fuit. Nec longū hꝫ tractū sirius sed signū totū: quod canis dicit' magnū ē. In quo teste Ptholemæo stellæ sūt .x. & octo & extra corpus .xi. Verū hunc canem fuisse Icari a mestoribus truncatū ostendit Ouidi. li. fastoꝝ. iii. cū ait:

Est canis icarium dicunt quo sidere mestos

Tosta siti tellus prærupturosq; leges. Et tūc quoq; canē occidere: Virgi. cū solē taur° geritare cēū. i. georgi.

Candidus auratis aperit cū cornibus ānum

Taurus: & aduersus cedens canis occidit astro. Nam tūc quoq; ob solis splēdorem uideri nequit: & cū communis sit generis canis diminutiū canicula tantūmodo fœminino comperitur.

S yrma cuꝫ.y.græco scribit̃:& est generis neutri:ponitur q̃ p cauda:hoc est tractu uestis femineꝫ: & a sy͂pw quod est traho deducit̃. Vnde ait Seneca de bacchoꝝ habitu muliebri nõnunq̃ se ornabat: Auro decoruꝫ syrma barbaricũ trahebat uidimus in dictiõe Bacchus. Iuxta quod & ipsuꝫ syrma aliquãdo p lõga tragicæ orationis serie tenorẽ suũ usq; in ultimũ ꝓtrahens ponit̃. Iuxta quod dixit Iuue. in satyra Stẽnata qd facũt cum Neronis meminit: Gaudentis fædo peregrina ad pulpita fastu Prosteꝫ graiæq; apiũ meruisse coronæ Et subdit: Ante pedes domiti longũ te pone thyestæ: hoc est longa de Thyeste tragœdia: ob quã apiũ graiæ meruit coronæ. Et pgit dicens syrma uel Antigones: hoc ẽ uel longũ scripturæ tractũ de ipsa Antigone ab illo recitando pductum: ut idem in satyra: Quis nescit uolusi. Iuxta hanc eandẽ sentẽtiam ait:

Nam scelus a pyrrha q̃q; oĩa syrmata uolutat

Nullus apud tragicos populus facit. hoc ẽ q̃q; longa tragœdiarum uolumina legas: nullũ cõperies populum hoiem comedisse: ut ille de quo illic loquit̃. Similiter Valerius in phormione: ut retulit Priscian⁹ i. vi. inquit: Quid hic cũ tragicis uerbibus & syrma facis: ubi dixit syrma ꝓ syrmate.

S yrtes cũ.y.græco & .t. exili scribit̃. Sane cũ i ultima sit ei diphthongus: nõnulli ex nostris abiũcẽtes. i. retinẽt e. & dicunt syrtes. Alii uero abiũcunt. e. & retinẽt. i. Vel ut alii putant totã diphthongũ in. i. nostrũ cõuertũt & dicũt syrtis. hoc est hæ syrtis & has syrtis: ue uoluit Priscianus in. vii. Induxitq; Virgiliũ dicentẽ i. x. ænei.

In syrtis in taxa uolens uos tiimus ad ostia. At in prio ut in emẽdatis eodicibus semp aspexi in es finit cuꝫ ait:

In beeuia & syrtes urget miserabile uisu. Et sunt loca q̃dã maris periculosa circa fines aphricæ uersus ægyptum a sy͂pein: quod est trahere cognominata: ut Placuit Salustio in iugurthino. Est q; in eis teste Plinio li. vi. naturalis histo. inæqualitas magna maris & terræ: & i uno q̃dẽ loco ꝓfundissima fit aqua. In alio uero un dosa: nec in eodẽ statu pmanet. Nã spirante uẽto q mõ cumulus & supra mare fuerat: in ꝓfundissimas residet ualles: & q deprimebat in ualles nũc supra aquas aggerit̃. Sunt q; loca hæc duo in aphrica & maiores fa cunt syrtes ac minores dicente Ouidio li. ii. de fine tituli: Quo latrant syrtes magna minorq; situ. Et teste Solino ducentos: q̃dginta miliũ passuũ interuallo separant̃. Est q; minor aliquanto clẽmentior: quæ teste Polybio distat a carthagine trecentis milibus passuũ: atq; totidem ambit̃. Maiores uero ambitu q̃dringentorum uigintiquoq; miliũ passuũ cõmensurant̃. Inter una uero & reliquã spatiũ ẽ ducentoꝝ q̃dragita miliũ passuũ. Vnde & teste Seruio sup. x. æneid. fieri cõtingit: ut ibi arenosa sint in mari loca syrtes uocitent̃. Sy de præfatis syrtibus plura logtur Lucanus in. ix. suæ pharsaliæ libro.

S yria prima cũ.y.græco: & sequẽs cũ.i. latino scribit̃: regio est asiæ quæ ab oriẽte fluuio euphrate: ab occidẽte nostro mari & ægypto terminat̃: a septẽtrione uero hiarmenia & cappadocia: a meridie aũt iudæa arabiaq;

S yringa prima cũ.y.græco: & sequens cũ.i. latino scribit̃: fuit arcadiæ nymplia a Pane ardenter amata: quaꝫ teste Ouidio in. i. metamorpho. se spernẽtem cũ Pan cupide sequeret̃: & illa fugiens ad Ladonẽ fluuiũ peueniret: & fluuio impedita nõ amplius effugere posset: inuocato aliaꝝ nymplarum auxilio in palustres cannas cõuersa est: quas cũ Pan excideret ex septẽ calamis in amoris solatiũ fistulam primus sibi cõfecit. ut Virgil⁹ in corydone: Pan primus calamos cera cõiungere plures Instituit.

S isyphus prima cũ.i. latino: & penultima cũ.y.græco scribit̃: fuit teste Homero li. vi. iliados: Aeoli filius: hic isthmon: hoc est strictura illi terræ quæ inter mare ioniũ & ægæum consistit: latrociniis occupabat: Ita ut Autholiam Autholi filii Laertæ desponsatam cũ ad maritum duceret̃: aut quidam dicunt: uel ut alii asserũt ad oraculũ Apollinis cõsultura accederet latrocinio cæperit. & utinam credidissent grauẽdauit: nec quia tũc natum Vlyssẽ uolũt. Quod Aias illi exprobauerit apud Ouidiũ li. xiii. metamorpho. quãdo ait:

Quid sanguine cretus

Sisyphoe furtisq; & fraude simillimus illi

Inferis acacidis alienæ nomina gentis?

Tandẽ occisus Sisyphus a Theseo apud inferos trudit̃: & hac pœna affect̃: ut grãde saxũ supra montẽ portare coactus: cũ ad apicẽ deduxerit: cõtinuo ad ima relaxet̃: dicente Ouidio in. xiii. metamorpho. Aut petis Aut urges rediturũ sisyphe saxũ. Et Seneca in Hercule furente: Cernuæ faxum grande sisyphea iacet.

S yllabe cum.y.græco: & .t. exili scribitur: dici potest correptio. Nam figura dicit̃: cũ longa syllaba cõtra eius naturã corripit̃. Virgi. in. i. ænei. Cõnubio iungã stabili ꝓpriq; dicabo. Vbi nu. breuẽ ponit: quæ naturaliter longa est. Nã alio in loco longã posuit: ut in. iii. ænei. Hectoris andromache pyrrhi cõnubia seruas. Idem in. xii. Cuiq; loci leges dederimus cõnubia nostra reppulit. & i eodẽ: Nomadũq; petam cõnubia supplex?

S isarnus cũ.i. latino scribit̃: teste Homero in. ii. iliados: urbs paphlagoniæ.

S ithonia cũ.i. latino & .th. aspirato scribit̃: ps ẽ litoralis macedoniæ citra athon uersus thermopõtũ: habetq; teste Herodo. li. vii. historiæ: ciuitates toroneꝫ: galepsonẽ: sermylẽ: macybernã: & olynthon. In eadẽ mons est sithon q̃maxie mons fuit: de quo Virgi. i ultia æglogæ: Sithoniasq; niues hyemis subeam⁹ aquosæ. In hac eadẽ loc⁹ ẽ dict⁹ leucadion. i. candens: ubi Hecuba cõuersa i canẽ: Veterũq; diu memor illa malorꝫ: ut ait Ouidius:

Tum quoq; sithonios ululauit mœsta p agros.

S itula cũ.i. latino & .t. exili scribit̃: nec uerbũ est græcũ: ut q̃dam uoluerunt sed latinum: & a sorte ut asserũt nomen accæpit. Nã cistam illã designat: qua sortitio suffragiorũ accipit̃. Plaut⁹ i casina: Sortitio illa i situla.

Nec in diminutiuo ſitellamus nōnulli aſſerunt: ſed ciſtellā a ciſta deductam ſemper legimus. Cicero de natura deoꝝ li.i. Vt igitur T. Gracchum cum uideor contionitem in capitolio uidere de. M. Octauano deferentem ciſtellam. Nam in illam ſuffragia. i. uoces ſuas de approbanda lege ponebant: aut quid ſimile. Solitum autem erat afferri ciſtellam cum lex ferenda eſſet. Quod oſtendit Cicero cū ait in rhetoricis ad Herennium. Cum. L. Saturninus legem frumētariam de ſeſtertiis & nummꝰ laturus eſſet. Q. Cepio q pid tūc quaeſtor urbanus erat: docuit ſenatum æratum pati non poſſe largitionē fieri. Senatus decreuit ſi ei legē ad populum ferat aduerſus rempublicam uideri ferre. cum uiris bonis legem coepit: collegæ intercedere. Ille nihilominus ciſtellam detulit: Cepio ut illum cōra intercedentꝫ collegis aduerſus rempublicā uidit ferre cum uiris bonis impetum fecit: pontes diſturbat: ciſtellas deiecit. Impediētēto eſt quo ſecius ferat: acerſitur maieſtatis & reliqua. Liuius in. xxx. ab urbe. Teſtibus datis tribus populā ſummouerūt. Ciſtellaque lata eſt ut ſortirentur: ubi latiri ſuffragium ferent.

S merdis cum. m. poſt. s. in prima: & in ultima cū. i. latino ſcribit: fuit Cambyſæ regis frater: quem cū Cambyſes in ſomnis uidiſſet regio throno ſedentē metuens ne regnum occuparet occidi iuſſit. Cæterūq; dum diutius in ægypto Cambyſes moram traheret: Patizites qdam magus: quem rebus ſuis præfectum domi reliquerat: Smerdim fratrem ſuū ſimilē Smerdi fratri Cambyſæ regem declarat. Quem deinde Darius Hiſtaſpes filius coniuratione facta cum nōnullis perſarum nobilibus trucidauit: & ipſe pſarum rex creatus fuit: ut Herodotus in. iii. hiſto. ſcripſit: ut nos ſupra uidimus in dictione Darius.

S myrna cū. y. græco ſcribit: urbs ē minoris aſiæ quā fluuius meles circūfluit. hanc teſte Herodoto i uita Homeri Theleus theſſalus in monumētum uxoris ſuæ: quæ ſmyrna uocabat' cōſtruxit.

S oc⁹ cū. c. exili ſcribit: fuit troianus Hippaſi filius generoſus aio & corporis dignitate: hic teſte Homero magno aio Vlyxem uulnerauit: ſed ab eo ipſe deinde interfectus eſt.

S oerates abſq; aliqua aſperatione ſcribit: fuit athenienſis philoſophus clariſſimus: ex pago alopecenſi: filius Sophroniſci marmorarii: & Phanaretæ obſtetricis. Fuitq; ut qdam ferunt Anaxagoræ primum auditor: ipſo ſenio Archelaum in ſchola ſucceſſit. Et cū ante illum philoſophi oēs rebus phyſicis ſcrutandis operā tantū modo ſpenderent: ipſe ut qdam putant tedio rei obſcuræ & incertarum ſubſidēs res obſcuras: phyſica poſterganit: & ad aliqd pbatū & certū cōperiēdū: quod beatæ uitæ neceſſariū foret: animū applicauit. Itaq; teſte Ciceroē i. prologo qnti tuſculanaꝝ libri philoſophiā euocauit e cælo: & urbibꝰ collocauit: domoſq; intro duxit & coegit de uita & morib⁹ rebuſq; bonis & malis quærere: ijſdēq; iubere ut ſcribit Solinus nō ſolū conſenſu hoīmūerum etiā Apollinis oraculo fuit ſapientiſſimꝰ iudicatus. Fuitq; orator pugnax & acer. Et primꝰ teſte Fauorino cū Aeſchine diſcipulo oratoriæ artis cunctos aperuit. Fuitq; etiā illi cura corporeæ exercitationis atq; erat præclari habitus: ut dixit Laertius. Militauitq; quādoq; & Xenophontē ab equo deiectum in prælio facto in delo uiriliter ſuſcipiens ſaluū reddidit: fugientibus athenienſibꝰ uniuerſis in bello naualī uicit. Vicliſſimq; Alcibiadiq; ipſe teſte Ariſtippo ſuis manibus armauerat: de cuius morte uidimus i dictiōe amyntas. Reliqua latius in Diogene Laertio legere poteris. Fuit & aliꝰ Socrates thebanus uir diues & nobilis: q; paupertatis amore: quam multū dilexit: rem familiarē largam & uberē donauit populo. Arbores plurimas & fructiferas ſpreuit: unico contētus baculo quo infirmitatē ſuſtentabat humanā. Alius fuit hiſtoricus: qui argos diligenter deſcripſit. Alius epigrāmatū poeta. Alius Cous q interpretatiōes & iuocationes ſcripſit.

S olymi ſecunda cum. y. græco ſcribit: fuerunt populi iuxta lyciam: quos Homerꝰ li. iliados. vi. pugnaciſſimos fuiſſe dicit: & a Bellerophonte deuictos. Et li. v. odyſſeæ oſtendit idem Homerus eā in montibus habitaſſe cum ait: Τὶ λοιγὸν ἐκτὸς Λύκιων ὄρους ἰών. Vnde & Cornelius Tacitus cū de quādarum origine opiniones ait. Alii clara iudæorum inita ſolymos carminibus celebratam Homeri gentem conditam urbem hieroſolymam nomine ſuo feciſſe. Vnde Iuuenalis in ſatyra Credo pudicitiam inquit: Interpres legum ſolymarū. Similiter Martialis in. vii. Linges non mihi nam pba & puſilla eſt. Sed quæ de ſolymis uenit peruſta dianā nō mēdaciā tributa. & declinat' urbs iſta ſolyma ſolymæ: & hieroſolyma hieroſolymarūqn & hieroſolyma hieroſolymæ: unde hieroſolymitanus.

S olon cū unico. l. ſcribit: fuit unus ex ſeptem ſapiētibus græciæ Execeſtiadæ filius: patria ſalaminius qui teſte Gellio li. xvii. noctiū atticarum: athenis claruit regnāte Tarquinio Priſco romæ. de illo Plato in primo Timæi inquit: Memini Critiam doctiſſimum olim doctrinæ diuiſſe plane Solonē uideri non ſolum prudentia cæteris laude dignum: ſed etiam carminibus præſtitiſſe. Et ſi ſermonē quem ab ægypto reuerſus ſihiuerat impleſſet tra quo quidem ſeditionibus cæteraq; intēperie ciuilis diſſenſionis impediente deſciſt: opinor nō minorem Heſiodo uel Homero futurum eſſe. Erat quippe ſermo de magno ac famoſiſſimo titulo de his q̄ geſſerat ciuitas athenarum: cuius memoria extincta eſt: tam illorum morte q̄ geſſerant: q̄ impendio tēporis laſſioris. Idem teſte Ariſtotele in. ii. politicorum libro dedit athenienſibus leges eum tanto temperamēto cōpoſitas: ut dixit Iuſtinus ſimiliter in ſecundo: quod parem gratiam a ſenatu & plebe cōtraxerit: q̄q; plebs & ſenatus in ſumma pace eſſent deſenſione. Et ut dixit Valerius de ingratis: Si illis athenienſes pœnitio uti uoluiſſent: ſempiternum habitus fuiſſent imperiū. Idem cum cūcta hoīm ac oracula iudicio ſapientiſſimus haberetur: undeciſſe ſcribitur uino.

S oloecismus cum unico.l.sequente.oe.diphth.&.c.exili atq; i.latino scribitur:dicitur uitiosa uerborū compositio inter nobis p inter nos uel date ueniam sceleratorū p sceleratis. Et ut ostēdit Gellius li.v.noctiū atticarum:ab Atinio Capitone:& eiusdem ætatis alius imparilitas est appellatus. Vetustioribus uero latinis sinibuligo dicebat a uerbis uidelicet:& prauā compositionē tortuosæ orationis:tanq; ferobuligo quædam Quod initium Atinius Capito in litteris quas ad Clodium tuscū dedit hisce uerbis diffinuit. Soloecismus ē inquit impar & incōueniens compositura petium orationis. Vnde ait Iuuē.in satyra Credo pudicitiam Soloecismum hæc at fecisse marito. Et translatiue Martialis in epigrāmatibus inquit: Sæpe soloecismum mētula nostra facit. Et teste Laertio nomē hoc a Solone cōtraxit:q cum i cilicia urbem a suo nomine soloen cōderet & paucos in ea athenienſium habuerit tractu temporis cum patriam uocem corrumperent:& inconuenienti patrium cōpositura loquerent' factum ē ut qui similia uitio aliquido peccassent:soloecizare dicerent'. Quo tamen uocabulo teste Gellio qui elegantius locuti sunt usi non fuerūt. Ita ut de se dicat:nos neq; soloecismū neq; barbarismum apud græcorū idoneos adhuc inuenimus. Nam sicut barbarismus a barbaro:ita soloecon dixerunt. Et subdit:nostri quoq; antiquiores soloecon facile soloecismō haud scio an unq; dixerit. Quod si ita ē iquit illemet; neq; in græco neq; in latino soloecismus pbe dicitur.

S omatopœia media cū.t.exili:sequens cū.oe.diphthongo scribit':dicitur ad uerbum corporis factura: idest σῶματος ποιία. Et est figura cū incorporeum mō corporeo loqui introducit'.

S ophocles cū.c.exili scribitur:fuit athenienſis poeta tragicus & clariſſimus:de quo plures ex nostris uaria & magnifica scripsere. Quem Cicero diuinum poetam libro.i.de diuinatōe uocauit. Ex quo Virgilius Augusto alludēs in bucolico ait:Sophocleo tua carmina digna cothurno.hūc primū ex poetis græcis dicit a uiro clariſſimo Isidoro græcorum nūc sanctæ romanæ ecclesiæ cardinali ruſſiensi cognominato.

S ophiſta cū.i.latino &.t.exili scribitur:nomen ē derivatiuū a sophos:q est sapiens:quasi æmulator sapientis Nōnunq; etiā &.p sophiæ.i.sapientiæ calūniatore accipit'. Quin &.p apparente:ac non existente sopho.

S ophronii cū.ph.aspirato similiter &.i.latino scribit' nomen est fœminæ p diminutionē adulationis amatoriæ.platonis:& a σώφρων:unde quæ est prudentia deducta uelut totula prudens.

S ophrosyne cum.y.græco scribit':& interpretatur ut in præcedenti dictione undecimus prudentia. Fuit etiam eo nomine uocitata filia superioris Dionysii tyrāni siciliæ. unde etiā interpretatū modestiā & prudentiam.

S ora cum unico.r.scribit':fuit oppidum agri uolsci:quod teste Liuio in.x.ab urbe: postea samnites possederunt:& ob difficillimum aditum tutiſſimū credebat'. Quod deinde quomodo defecerit a romanis:atq; etiā in illorū potestatem redierit:ostenderat idem Liuius in.xx.ab urbe.de eodem Iuue.meminit cum ait:Optia soræ Aut phalarateriæ domus.

S olia cū unico.s.&.i.latino scribit' nomen ē pprium & apud græcos habet.s.in fine:quod nostri abiecerunt. At apud illos ςωοτίας scribit':& cū habeat ω mega in prima naturaliter illi pducit.

S ostratius absq; aliqua aspiratione scribit':fuit teste Herodoto li.hiſto.iii.uir Aegiantes filius Laodamantis.

S oter cum.r.exili scribit':dicit'a nostris saluator:& a uerbo σῴζω:qd' ē saluo deducit'. Vnde & sonora salus.

S padix cum.i.latino scribitur:teste Gellio in.ii.noctium atticarū:Spadica græci uocant auulsum palma termitem cum fructu idest palmitem.

S para cū.a.diphthongo scribit':& latine dicitur globus atq; idest quod ex omni exteriori pte rotundū appa ret. Et nōnunq; cū.ph.aspirato etiā a nostris scribitur uidelicet sphæra.

S pargapises cū.i.latino & unico.s.scribit':fuit teste Herodoto li.hiſto.i.& Iustino similiter i primo:filius Tomyris reginæ massagetarūq; quem dolo Cyrus cepit:ut late prædicti auctores tractauerunt.

S parta cum.r.exili scribitur:fuit ciuitas:quæ & alio nomine lacedæmon dicitur:seu latine lacedæmonia:atq; in plurali lacedæmoniæ lacedæmoniorum. Ex Herodoto tamen colligere uisus sum:spartam urbem fuisse & lacedæmona regionem:in qua illa cōsisteret:sed indifferenter p alterutra tam ab illos q; ab alios auctoribus positam legimus. Sed quā ob cām sparta dicta fuerit:ponit Iustinus libro suæ epitomatis tertio decimo

Et ut retulit Cicero in secūdo de quæstionib' tuscolanis: Spartanis uirginib' magis palæstra:pulsus uenaticus:labor:& militia in studio ē:q; fertilitas filiorum. Vnde & uarium habitum ab aliis uirginibus fere cō fuerunt:dicente Virgi.in.i.æneī. Virginis os habitumq; gerens & uirginis arma Spartanæ.

S patha cū.th.aspirato scribit':& latine dici pōt ensis:derivatur q; a uerbo σπάω:quod ē extraho.

S pelarum penultima cum.æ.diphthongo scribitur:dicit'a nostris spelunca. Virgili' i ultima æglogā:Certum est in silvis inter spelæa ferarum Malle pati.

S perdicus cum.ch.aspirato:& .i.latino scribit' apud græcos uero est in penultima ei diphthongus quā nos u.a.cōcertimus.

in.i.conuertimus. Est fluuius theſſaliæ quem ũt ait Pomponius pelion mont effundit: & cum uelociſſimo curſu defluit in ſinum maliacum cadit.

S peuſippus cũ.eu.diphthongo &.i.latino:atq; duplicato.p.ſcribit' fuit athenienſis philoſophus: Eurymedont is filius:ex pago myrrhuſio:& Parthone Platonis ſorore nat⁹ octo ános ſcholæ platonicæ magiſter fuit. Iracebatur facile:& uoluptati dederat manus. Nam aiunt illũ ira cõcitatum catulũ in puteũ deiecſſe & uoluptatis gratia in macedonia ad Caſſandri nuptias iuiſſe:& cũ uehiculo in academiã ferret' habueretq; Diogenem obuiũ:dixereq; illi ſalue. Reſpondit Diogenes:at tu nequa(ſ)i ſalues:q; eiuſmodi eum ſis uiuere ſuſtines. Deinde cum iam paraly(ſ)i ſolueretur:orauit Xenocratem ut ſibi in docendo ſucceſſeret. Aiũt ſenio confectũ ſibi mortem conſciuiſſe mœrore impulſum. Plutarchus uero ſcripſit illum pediculis effeminatis interiiſſe. Fuit corpore grandi teſte Timotheo. Reliquit plura cõmentaria: & dialogos eius libros Ariſtoteles tribus talẽtis emit teſte Fauorino. Ad hũc Simonides ſcripſit hiſtorias. Primus inuenit quo pacto ex gracilioribus lignis fierent uaſa capacia.

S pyrodon prima cũ.y.græco ſequentes cũ.i.latino ſcribit' nomen eſt uiri ꝓprium.

S phinx cũ.i.latino ſcribit': atq; a nõnullis aſpiratur prima:& facit in genitiuo declinatione qdẽ græca hui⁹ ſphingos:latina uero hui⁹ ſphingis:aſia eſt prodigioſa:quod cũ hõibus offertur ſi illũ præſentiat ſaluat' ſi uero beſtia prius hoſtem ſenſerit pditur ipſe homo.

S pinter cũ.i.latino &.t.exili ſcribit' nõ græcum ſed latinum:ideoq; cũ. y. græco ſcribi non põt: ut qdam inſci uolauerũt:dicitur:q; græce κέρονειον & aut fibulam in humeris aut armillam ſignificat. Plautus i Menæchmis:dubitas ſpinter nouũ recõcinarier. Idem in eodẽ:mihi tu dederis pallam & ſpinter nunc(ſ)i faſtum.

S pondeus cũ.e.abſq; diphthongo a latinis ſcribit' græci uero habẽt ei diphthõgũ in penultima.ex qua nos abiicientes.i.retinemus.e. Et eſt pedis genus ſic quoq; dictus ꝙ in ſacrificiis & libamẽtis eo maxime uterentur. Nam σπονδαὶ libamẽtum deſignat:fœdaq; ac ſponſione. Et ab eo σπονδεῖος quod apud græcos dicebat' ſacerdotes q a noſtris feciales dicunt':& cõſtat ſpondeus ex duabus ſyllabis lõgis: ideo pes ẽ tardus & grauis. Vnde Homerus in.i.iliados:inducens chryſeida Agamẽnonis puellam uolentibus græcis reſtitui patri Chryſæ:& quaſi iuitam ab Agamẽnone diſcedentẽ:aſcendẽtemq; lento paſſu nauẽ:uerſus illos duos ſpondeis omnibus reſecit:hoc q; ut illius tardum diſceſſum magis effingeret. Rettulit etiam Cicero in li. de ſuis conſiliis. Cũ uolenti adoleſcentes tibiaꝝ etiam cantu:ut ſit inſtructi mulieris pudicæ fores frangerent admouiſſe tibicinam:ut ſpondeũ caneret Pythagoras dicit':quod cum illa feciſſet tarditate modoꝝ & grauitate canentis illoꝝ furentẽ petulantiã cõſedaſſe. Idẽ Quinti. rettulit in.i.de inſtitutione oratoria.

S purius cũ.i.latino ſcribit':ille dicit' qui incerto patre natus ẽ:& a σπορὰ quod eſt ſeminare deducit'. quia nihil aliud de patre ẽ(ſ)i ſemen affert.

S radium cũ.r.exili &.i.latino ſcribit':latine curriculũ tranſferẽ' quod Herculẽ primum ſtatuiſſe dicunt:& eo ſpatio terminaſſe:quod ipſe uno ſpiritu confeciſſet. Nam octaua pars mille paſſuũ eſt.

S rather prima cũ.r.exili:ultima cũ.th.aſpirato ſcribit':genus eſt ponderis:& ut qdam ducũt uncię medietas: deſcendit:q; a ῥαθυμία:quod eſt tratino uel pondero. Et inde ſratheram dictum puto inſtrumẽtum quo res ponderantur.

S temma cũ.r.exili & duplicato.m.ſcribit' dici põt a noſtris infula uel corona: Homerus circa initium iliados στεμματα χρύσεια ἐν χερσὶ. Atq; idem deſignat:quod apud illos ſtephanos. Nã & ſtẽma & ſtephanos a στεφανος quod eſt corono deducit': Vnde & tranſumptiue ꝓ nobilitate generis capit':quã plærũq; ex uictoriis & coronis maiorum noſtroꝝ cõtrahimus:ꝓ quem modũ ait Iuue.in tertio: Stemmata qd faciunt':qd põſſit ponere longo Sãguine cenſeri? Quid & ꝓ inſcriptionibus ſaxorũ:ut Martialis in.x. Triſta ſaxorum ſtemmata delet herus. Sane acceꝑiſſe Virgilũ.li.v.ænei. Coronam ꝓ galea:teſtis eſt Seruius q id exponens. Omnib⁹ in morem tonſa coma preſſa corona inquit.i.galea:atq; illũ ſermone homerico uſum fuiſſe dicit q ſtephanon ꝓ galea poſuit. Et ut Plinius circa initium libri.xvi. Quædam coronæ funiculis in orbem obliquũque & in ambitũ currunt:q bus tenuiorib⁹ utebant' antiqui ſtrophios appellantes. hæc ille. quod ſane græcũ uocabulum eſt. Intortũq; & inuerſum deſignans. Et ſubdit ipſe Plinius: Vnde nata quæ ſtrophiola dicuntur. Quin & uocabulũ ipſum tarde inde cõmunicatum eſt inter ſacra & bellicos honores coronis nomen ſuuꝫ uindicantib⁹. Et pergit cum uero a floribus fierent ſerta a ſerendo ſeriue appellabant'. Hæc ipſe Plini⁹. Cæterum licet ſertos ſerta ſertum adiectiuũ ſituit ſertos flores:ſertas coronas. Lucanus: Accipiant ſeretas nardo florente coronas. In neutro tamen genere ſertum:& in plurali ſerta abſq; additione alterius ſubſtitisi a noſtris auctorib⁹ ꝓferunt' ut Virgilius in Sileno:Serta ꝓcul tãtum capiti delapſa iacebant. Addunt; illi adiectiuũ uelut ſubſtantiuo:ut idem in primo ænei. Turę calent aræ ſertiſq; recentibus halant. Et ut idem Plinius in.xvi.naturalis hiſto. fuꝫ atteſtatur: Antiquit⁹ nulla corona niſi deo dabat'. Ob id Homerus ærlo tantum eam & præſio uniuerſo tribuit. Viritim uero ne in certamine qdem illi. Ferunt; primuꝫ cium Liberum patrẽ impoſuiſſe capiti ſuo coronaꝫ ex hedera. Poſtea deoꝝ honores ſacrificãtes coronas ſumpſere uictimis ſimul coronatis. nouiſſime & in ſacris certaminib⁹ uſurpatæ:in quib⁹ bodieq; non uictori dant: ſed patriam ab eo coronari ꝓnuntiatur. Inde natum ut triumphaturis conferrent' in templis dicandæ:mox ut

f

indis darentur. Verum ut idem auctor in .xviii. li. refert: & fabinus Massurius in li. memorialiū romæ annorum sacerdotes Romulus in primis instituit seqz duodecimū fratrem inter illos appellauit. Et tunc ab Acca laurentia nutrice sua spicea corona: quæ uitta alba colligaret in sacerdotio ei p religiosissimo insigni datas quæ primo apud romanos fuit corona: honosqz sacerdotib⁹ non nisi uita finitur. Et exules etiam ut ides ait captosqz comitat'. Quin & in li. xvi. idem rettulerat Plinius Romulū frondea hostium corona Hostiliū coronasse quod fidenam primus irrupesset. Annus hic Tullu Hostilu regis fuit. Nec alias tūc quoqz nouisse coronas q̄z bellicas certum ē. At uero deinde uni gentiū romanis plura coronarum genera cōgerentq; cunctis aliis gentibus: de quib⁹ eibus quædam referre curabo: quæ in diuersis auctoribus uariisqz cōe locis: & precipue in Plinio & Gellio legi. Fuerunt ergo apud romanos diuersorum generum coronæ in magno honore & precio: uidelicet triumphalis: obsidionalis: ciuica: muralis: uallaris siue castrensis: naualis: ouatis: & oleagia. Triumphalis corona laurea erat: quæ. f. ex lauro confecta triumphātī dabat'. Nam ut ait Plin⁹ eiusdem finem libri .xv. naturalis hystō. laurus triumphis ꝓprie dicata erat. Et infra subdit romanis ea arbor præcipue est lætitiæ uictoriarūqz nūcia: & militum lanceas pilosqz & falces imperatorū decorat. Ex ea i gremio Iouis optimi maximiqz deponit': quotiēs lætitiā nostram victoria attulerit. Idqz nō qa ppetuo uiret: nec quia pacifera est: cui præferenda sit oleа: Sed qa spectatissima in monte pernaso. Ideoqz etiā grata Apollini adhuc eo dona mittere. Iam & reg⁹ romanis teste Lutio Bruto forte assis etiā in argumētum quorū ibi i libertatem publicam: is meruisset lauriferam tellurem illā ofcalatus ex responso & qa fulmine sola nō iacet'. Ob has cās eadem credideri in honoré habitū in triumphis: adeo quod in pfamis usib⁹ pollui laurum & oleas fas non est. Et infra subdit Tiberiū principem tonāte cælo coronari ea solitū ferunt cōtra fulminum metus. Sed & circa Diuū Augustū cuēta eius digna memoratu. Nāqz Liuiæ Drusillæ: quæ postea Augusta matrimonii gratia nomē accepit: cum nupta esset illi Cæsari gallinam cōspicit candoris fedentis: aquila ex alto abiecit in gremiū illius. Intrepideqz miranti accessit miraculū tenēte rostro laureum ramū omnibus suis baccis. Conseruarī alitem & subolē iussere: ac: spectu ramūqz eū seriem ritе custodiri. Quod factū est in uilla Cæsarum fluuio tyberi imposita: iuxta nouū lapidem flaminea uia: quæ ob id uocat' ad gallinas: mireqz silua ꝓcrescit ex ea triumphans. Postea Cæsar laurum in manu tenuit: coronaqz capite gessit: ac deinde ipse: & Cæsari iunctis: traditusqz mos ē ramos: quos tenuerūt ferendi: & durant siluæ nominib⁹ suis discretæ. Obsidionalis corona erat: quā liberati ab obsidione dabat eiq ipsos liberauerat. Et hæc teste Plinio li. xxii. erat uiridis e gramie decerpta: unde obsessos ille obseruasset. Nāqz ut ait Fumanū apud antiquos signū uictoriæ erat uictos porrigere herbā e terra: & altrice humor: q & quādoqz exde humectata fuerat: q̄ gramina nulla fuit corona nobilior in maiestate populi terrarū princeps. Nā cæteras oēs magno ītervallo superabat: quas singuli boies: & duces ipi imperatoresqz militib⁹: aut aliquādo collegis dedere. Vnde si ciuicæ coronæ honos ut uidebimus uno aliquo eius seruato: ut idem auctor inquit præclarus faceri habet'. Quid tandē existimari debet uni⁹ uirtute referat⁹ uniuersas exercit⁹? Hanc sane coronaz gramineā teste Gellio li. v. noctiū atticarum. S. P. Q. R. Quinto Fabio Maximo dedit bello pœnoruz; secūdo: quod urbē romanam obsidione hostium liberasset. Hac eadem corona Plinio teste Publius Decius Mus pater tribunus militaz; ab exercitu conseruato donatus fuit imperatore Cornelio Cosso consule samnitum bello. Quod late ostendit Liu⁹ li. viii. ab urbe: & historici alii plures: quin & ipse deinde. iste. sequēte: ut idem Liuius refert: Decius ipse creat⁹ consul in bello cōtra latinos p exercitu se deuouit. Idem & post illū Decius filius ter cōsul fecit: ut late Liu⁹ in. x. ab urbe ostendit. Eadem corona L. Siccanius Dētatus semel donatus est: de quo miranda scribūt Plin⁹ li. vii. & .xxii. naturalis hystō. Solinus circa initiū fuorū collectaneorum: & Valer⁹ de fortuna dicit. Cōsimiliter & similiter eiusdē coronæ honos. M. Calphurnio flamini tribuno plebis: q. M. Attilium regulū in Sicilia rpe primi belli punici apud eccinam liberauit. Quin & Cneo Teio Asinati centurioni teste Plinio i præfato .xxii. li. idem honos euenit. Nam capessens is primum pilum sub catulo exclusam ab hoc legione suam hortatus tribunum sui dubitit: item p castra hostium errumpere interfecit: legioneqz eduxit. Scripsit & Sylla dictator ab exercitu se quoqz donatum apud nolā legatum bello marsico. Idqz etiam in uilla sua tusculana: quæ fuit postea Ciceronis pinxit. Et ut dixit Plinius: Si uerum ille de se scripsit maiori ignominia ciuiz; ꝓscriptione coronam ipam detrurpauit: qz paucorū cōseruatione ꝓmeruit. Eadem corona Aemilianum Scipionē i aphrica donatum Varro ipse testat' Manilio consule: & cohortib⁹ seruatis: totidemqz ad seruandas eas eductis.

Quod ut rettulit Plinius in eodē .xxii. libro statuæ eius i foro suo Diu⁹ Augustus inscripsit: & hæc hactenus de obsidionali. Ciuica uero corona illa dicebat' teste Gellio præfato li. v. qui eius ciui a quo seruat⁹ est i prælio testem uitæ salutisqz percepit dat. & fuit cuiusmodi corona teste Plinio li. xvi. primo ilignea: postea magis placuit ex æsculo. Seruius uero super. vi. æneī. dixit ex quercu: qa ante eā uitæ in hac arbore hominibus fuit: q glandibus uescebant'. Similiter Gellius ea inquit fit ex fronde querna: quoniam eibus uictusqz antiquissimus ex quercu capi solitus est. Etiam ex ilice quod genus superiori ꝓximum est: ficum semptum est in quadam comœdia Ceciliі. Aduchunt inquit cū ilignea corona: & chlamyde nostram fidē. Et subdit: Massurius aūt fabinus in. xi. librorū memorialium ciuicam coronā tum dari solitam inquit cui ciuē seruauerat eodem tēpore etā hostem occiderat: neqz locū in ea pugna reliquerat: alteri⁹ ciuicæ coronæ negat cōcessuz.

& pergit Gellius: Tiberium tamen Cæsarem consultum an ciuicam coronam capere posset: qui ciuem i prælio seruasset: & hostes ibidem duos interfecisset: sed loeus in quo pugnabat nō reminisset. Eoq; loco hostes positi essent. Referipsisse dicit eum quoq; ciuica dignum uideri. Quod apparet & tam iniquo loco ciuē ab eo seruatum: ut ipse fortiter pugnantibus retineri nō quiuerit. Quod autem fuerit ius ciuicæ coronæ: Plini⁹ li. xv. explicauit diceus: Accepta licet uti perpetuo ludos ineunti: semper assurgi etiam a senatu in more est: sedēdi ius i primo senatu uocatio munerū cōm ipi patriq; & auo paterno. Quatuordecim eas accepit Sicinius Dentatus: tres Capitolinus. Aphricanus de patre accipere noluit apud trebiam. hæc Plinius. Hac eadem corona teste Gellio. L. Gellius uir Cæsorinus in senatu Ciceronem consulem donari a republica cēsuit: quod eius opera fuisset atrocissima illa coniuratio Catilinæ detecta: & uindicata. & ut Plinius præfato proxime libro inquit: Cedunt his coronis murales uallares: quibus aureæ & precio antecedētes: cedūt & rostratæ: quis in duobus dicat suo ævo celebres fuisse: ut infra uidebimus. Muralis corona teste Gellio i. v. aurea erat qua donabatur ab imperatore: qui primus murum subiit. Inq; oppidum hostium p uim ascēdit. Ieirco quasi muri primus ascensor decoratus ē. Vallaris uero corona ea ēque & castrensis dicitur. Eadē aurea erat: habēs insigne valli. hac teste Gellio donabat imperator eum qui primus hostium castra pugna intrauit. Nauali simili modo ex auro erat: quasi rostris nauium insignita qua donari consueuerat: q prim⁹ maritimo prælio armatis in nauem hostium ui transibat: accepitq; eam in bellis piraticis dante Pōpeio. M. Varro romanorum oium doctissimus. Quin & triboēte Augusto. M. Agrippa e siculis bellis: quæ & ipa piratica faere. Qualis uero corona teste Gellio myrtea erat: ea utebantur imperatores: q ouantes introibant urbē. Ouandi ac non triumphandi: at subdit cī erat. Cum aut bella non rite indignamenq; cum iusto hoste gesta sunt: aut hostium nomē humile: & non idoneum sit: ut seruorum piratarum: quant deditione repente facta in puluerem: ut dici solet incruētaq; victoria obtenta. Cui facilitati aptam esse Veneris frondem credidерant quod non martius: sed quasi uenereus quidam triumphus foret. & sic quoq; teste Plinio li. xv. natu. histo. Positius libertus in consulatu triumphās de sabinis primus omnium ouās ingressus urbem ē: quoniam tenuiter sine cruore gesserat. Et myrto ueneris uictrices coronatus incessit. Nam ut prosequitur Gellius ad ea q̄ supra posita sunt: hīc myrteam coronam. M. Crassus cū bello fugitiuorum cōfecto ouans rediret: insolēter aspernatus ē. Senatusq; cōsultum faciōdi p gratiam curauit: ut lauro non myrto coronaret. Sane præterea undē non ē quod ad ouationes attinet: super quo dissensisse ueteres scriptores accipio. Partim enī scripserūt q ouarent introire solitos equo uehente. E quibus Serui⁹ sup. æn. æi. dixit: Qui ouationē meret: uno equo uteretur: & a plebeiis uel ab equitib⁹ romanis deducit ad capitolium: & de ouib⁹ sacrificat. Vnde & ouatio dicta est. At Sabinus Massurius (ut refert Gellius) pedibus ouantes ingredi dicit sequentib⁹ eos non militib⁹ sed unaersio senatu. Item Suetonio teste Tiberius Augusti prinignus ante imperium prim⁹ oium ouans curru urbem ingressus ē triumphalibus ornamētis: nunq; ante cuiq; tributo talis honoris genere. Massurius teste Plinio eodē. xv. li. auctor est: curru quoq; triumphantes myrtea corona usos. Vnde & L. Piso tradidit Papyrium Masonem: qui primus in monte albano triumphauit de corsis: myrto coronatū ludos circenses spectare solitum. M. Valerius auus maternus Aphricani sequētis duab⁹ utebat coronis laurea & myrtea. Olea gina aūt corona postrema: qua teste Gellio uti solent: q in prælio non fuerūt: sed triumphū precarant. Et ut refert Gellius. M. Cato obiecit. M. Fulnio nobiliori: quod milites p ambitionē coronis leuissimis de causis donasset: de qua re uerba ipsa apposuit Catonis. Nam principio qs uidit corona donari quēq; cum oppidū caperet: non cēt: aut castra hostium incēsa non essent? Fulnius aūt in quem hoc a Catone dictum ē: coronis donauerat milites: q uallum curauerant: aut qa puteum strenue foderāt. Dabant etiam coronæ i ludis & sacris certaminib⁹ iquias primum e floribus cōsertas habebāt: ita ut uersicolorum florū mistura: suaues etiam nō sereret odores. Nam teste Plinio li. xxii. suæ historiæ naturalis: Pausias Sicyonius ex ingenio Glycerę coronariæ ab eo dilectæ: pulcherrimiq; coronaq; artificiū insurrexit. Nam ille cū sua opera picturæ Glycerius cū coronis effingeret: illa ut cū puocaret coronas sæpius uariasset: cētq; inter eos certamē artis & naturæ tabellas interim plures eiusmodi picturæ reliquit: quæ exemplar uarias & pulcherrimas ferias exhibuere. Idq; factum est teste eodem Plinio post Olympiadē centesimam. Sic coronis e floribus recæptis paulo mox soluere quæ uocātur ægypteæ: ac deinde cum hyeme terra flores negat Iberiæ uenere amento e cornibus cinctæ postea pe lamina aurea tenui uel aurata aut margenta dabant. Et subdit Crassus diues primus argento auroq; folia imitatus ludis suis coronas dedit. primus q̄ instituit celare eas. P. Claudius pulcher brachiales q̄ & phaleras dedit. Hæc Plinius: q in eodem libro ostēdit eo luxuriā, peruenisse: ut coronas ex odoratissimis floribus mero infunderent: & in hilaritate odorum unum absorberet. Vnde & scelerata Cleopatra apparatu belli actiaci Antonio gratificationem ipsius reginæ timente: nec nisi prægustatos cibos sumēte fertur ab ore eius fuisse extrenis coronis floribus uenēno illinis: ipsiusq; capiti impositis: mox ardente hilaritate insitauit Antonium: ut coronas biberent. Quis istas timeret insidias? Ergo cum ferta in cyphum incipiēt haurire opposita manu. En ego sum inquit illa chare Antoni: quā tu noxa prægustantiū diligentia caues. Ideo mihi si possum sine te uincere libere occasio: & ratio adest. Indoctum in custodiū habere fuisse illico expirantem. Scripsit de coronis apud græcos Musthæus: atq; Callimachus medici ostendentes: q̄ nocerēt capiti: & quæ

prodesſent. Scripſit & Theophraſtus Apud latinos uero nonnulli ut ferunt: ſed de floribus ſolus Plinius profecutus eſt.

S tentor abſq; aliqua aſpiratione ſcribit' fuit heros magnanimus & fortis ex his græcis: qui ad troiā uenerūt cuius teſte Homero li. ihados. v. tantus erat uocis ſonit⁹ q̄tus aliorū quinquaginta. Quod lucr. ipſe tetigiſſe uidet' in ſatyra Exēplo quodcūq; malo quū ait: Tu miſer exclamas: ut ſtentora uincere poſſis: Vel pon⁹ q̄tū gradiuus homericus. i. mars. De quo late uidimus in dictione gradiuus.

S thenelus cum. th. aſpirato & unico. l. ſcribitur: fuit teſte Homero Papanei regis filius ex Euadne uxore: qui p̄ græcos i expeditiōe troiana pluria gloriosa peregit. Fuit & alter eodē nomine qui in cōitiue Agamēnonis refert Homerus Perſei fuiſſe filium ex Andromeda coniuge: atq; patrem Euryſtei mycenarum regis.

S thenobœa prima cum. th. aſpirato: penultima cum. æ. diphthongo ſcribitur: & a ſthenos quod ē robur deſcendit. Fuit Ariobatis lyciorum regis filia: atq; uxor Proeti regis argiuorum. De qua in dictione Bellerophontes uidimus.

S teſichorus prima cū. t. exili: ſequens cū. i. latino: penultima cū. ch. aſpirato ſcribit' fuit poeta lyricus eximi⁹. De quo etiam Quintilianus meminit in. x. de inſtitutione oratoria: & Horatius in. iii. carminum: Cæteq; & alcæi minaces Steſichoriq; graues camenæ.

S tilpon cum. t. exili & i. latino ſcribitur: fuit megarenſis philoſophus: & teſte Heraclide in tantum & mutatione & eloquētia & ſapientia præceſſit alios: ut parum abfuerit: quin omnis græcia in illū intenta: i megarā tranſiſſe diceret'. Cicero uero in li. de fato dicit illū fuiſſe acutum hominem maximeq; ſuis tēporibus approbatum. Laertius aūt cū eum maxime ciuilē dixerit ſubdit: ac præter uxorem quā dixerat:

Nicarete etiam pellice utebatur.

S tymphalis prima cum. t. exili & .y. græco: ultima cum. i. latino ſcribitur: palus eſt in achaia: ex qua eraſinus p̄fluit fluuius: & ab illa ſtymphalidas aues dictas nōnulli putauerunt.

S tymphalides prima cum. t. exili & .y. græco: penultima cum. i. latino ſcribit' aues fuiſſe ſcribuntur miræ magnitudinis: ita ut illarum alæ ſolares radios occulerent. Seneca in tragœdia furētis Herculis: Solitaq; pēnis cōdere obductis diem: petūt ab ipſis nubibus ſtymphalides. has Hercules ſagittis trifixiſſet ad terrāq; cecidiſſe: ſcripſerunt poetæ. Quin & eſſe diuerſas ab harpyis oſtendit Seneca in præfata tragœdia: atque in Medea dicens:

Reliquit uſtas inuio plumas ſpecu
Harpyia cum zetem fugit:
His adiice pennas ſaucię ſtymphalidis
Lernæa paſſæ ſpicula. Vnde Iſidorus atque Boccatius erraſſe conſtat: qui inter harpyias & ſtymphalides non diſtinxerunt.

S tigma cum. t. exili & .i. latino ſcribit' dici poteſt nota: & unde etiam punctum: & a στίζω uerbo græco: quod ē pungo. Ponitur tamen p̄ ꝓprio quodam ſignoiur Martialis in primo: Cæſaris atq; iouis cum ferat nūc ſigna iuuentus: Par onus ut tulerint alteris ille tulit. Idem in. xii. Frons hæc ſtigmate non meo notāda eſt. Et ut quidam putant etiam ſtilla ex eodem uerbo originem traxiſſe ut apud nos guitta dicatur: ut ſtilla aquæ: ſtilla olei. Martialis in præfato. xii. Atq; olei ſtillam donaret opellicus unctor. & unde ſtillicidium: hoc eſt ſtillæ cadium ſi dici poſſet: & ſtillo uerbum ac diſtillo.

S tylus cum. t. exili & .y. græco ſcribitur: dicitur a noſtris columna unde epyſtilium capitellū id dicitur: quod ſupra columnam locatur.

S typs cū. t. exili & .y. græco ſequēte. ps. ſcribit'. At uero græci dicūt τυπτός: hoc ē ſtypos: & ſignificat omne quod facile incēdit: atq; nomen aſſumpſiſſe dicit' a τύπτειν: quod ē ſtuppa: qa ea facillime incendatur.

S tymachon prima cū. t. exili & .t. latino: ultima cū. ch. aſpirato ſcribit' nomen ē uiri ꝓprium: ſed cōpoſitus ex τίτω: quod ē pungo: & μαχη bellum. Virgi. in Daphnide: Lampridem ſtymachon laudauit carmia nobis.

S tyx cū. t. exili & .y. græco ſcribit' ſpalus eſt inferni poetarum carminib⁹ decantata. & deducitur a τυγός: q̄ eſt triſticia: uel mæſticia. Hanc Heſiodus fuiſſe filiam dixit Oceani & Tethyos: quæ cum Pallāte concūbens genuit Zelum & Victoriam. At uero Victoria adeo in gigantео bello Iouī fauit: ut p̄ munere cōcederet illi Iuppiter: ut ſigs deorum per ſtygem paludem matrem eius peierarent: cētum ānis priuaret diuinitate: ut Virgilius li. æneī. vi. Stygeamq; paludem Di cuius iurare timent: & fallere numē. Similiter Homerus i hymno Apollinis καὶ τόκατε βοῶπιν τυγὸς ὕδωρ ὅρκος μεγιστος ὁρκος δεινοτατος τε τετέλεσται μακάρεσσι θεοῖσι. Herodotus uero li. hiſtoriarum. vi. dixit p̄ uera hiſtoria ſtygem paruam eſſe aquam in arcadia in cuius ripa quæ dicit' nonacris ex petra quadam profluēre. Hæc eadem teſte Plinio li. ſecūdo naturalis hiſto. licet neq; odore neq; colore ſit abominabilis: adeo tamen pota necat: qualia ſunt magos artificum uenena: quæ deprehendi niſi morte non poſſunt. Et in li. xxxi. de eadem inquit: pſciculos quoſdam generatq; comeſti repente perimit comedētes. Eſt & palus alia eodē nomine apud Memphim unde qua uidim⁹ i dictiōe Oſiris.

S zeno abſq; aliqua aſpiratione & .i. latino ſcribitur: fuerunt philoſophi apud athenas eximii originem ducēres a Zenone cūctiſtic quoq; dicti teſte Laertio de uitis philoſophorum a quadā porticu: quæ erat athenis

& pysianactica uocabatur: referta uaria & multæ scientiæ pictura polygnoti. In qua cum diuersis tẽporibus iam mille quadringenti triginta cruces interfecti fuissent: uoluit Zeno locum illum stabilem atq; immolabilem reddere. Quare cœpit in illo docere: ad quem eo audiendum discipuli cõfluentesq; antea Zenonis discebantur: postea ab ipsa porticu stoici sunt uocati ut Epicurus in epistolis attestat. Siquidẽ & ante Zenonem testẽ Eratosthene poetæ in illa morantes dicti sunt stoïtæ quib⁹ multũ interemẽti illa appellatio cæpit.

S tomachus cap.t.exili &.ch.aspirato scribitur. Nec componi potest ut quidam uolunt ex stomatos.s.ore: & κοι λίας uentre: quasi sit os uentris: qa tunc quoq; ipsum aspirari non posset: quand apud græcos semp aspiratur. Ideo melius alii dicunt componi ex stomatos ideſt ore: & ἔχω quod est habeo: qa os sit habẽs: & sic.c.aspirandum est.

S tola cum.t.exili scribit⁹ & dicitur a nostris indumentum.

S torax cum.t.exili sequente.o.iam scribitur. At uero a græcis & antiquis latinis cũ.y. græco scribeba⁹ uidelicet styrax. Vnde cum sit genus aromatis dixit Plinius in.xii.naturalis historiæ: arabia ex syria reuehit styracem acri odore: cuius in locis abigentes suorum fastidium. Quam & ad serpentes fugandos uruntur in odoriferis filum frequentissime.

S tlata absq; aliqua aspiratione scribitur: latinum est & non græcum: ut quidã putauerũt. Estq; teste Festo genus nauigii latum magis q̃ altum: a cuius latitudine sic appellatũ ẽ. Nam ut in primo horum cõmentariorum li. uidimus: antiqui cõsueuerũt dictioni incipienti ab.l. apponere.s. Et inde sl ataria: ut Spondet enim tyrio sl ataria purpura filo. i. quæ per mare allata est.

S tranguria cum.t.exili &.u.latino scribit⁹: difficultas est urinæ. Nam componit⁹ dictio ex στραγγα λίζομαι ẽ constringor & uros urinam.

S trategemata absq; ullj aspiratiõe scribit⁹: dicuntur exẽpla seu cõsilia militaria: quibus homines ad similia faciẽda uel imitanda dicunt⁹. Nam cõponitur dictio ex στρά τος: q est exercitus: & ἄγω duco.

S tratocles absq; aliqua aspiratione & cũ.i.latino scribitur: nomen est uiri: gprium: cõpositũ tamẽ ex στρατος qui est exercitus: & κλέος gloria.

S tratonicus similiter scribit⁹ & cõponit⁹ ex stratos & nikeoqnæ est uictoria: quasi exercitus sit uictor.

S trato absq; aliqua aspiratione scribit⁹: fuit lampsacenus philosophus Arcesilæ filius: uir eloquentissimus. Et in speculatõne physica præ cæteris diligentissime speculatus. Vnde & physicus est appellatus. Fuit Ptholemæi Philadelphi præceptor: a quo talentis octuaginta donat⁹ ẽ. Scripsit de regno libros.iii. de iustitia. iii. de diis.iii. de magistratibus.iii. de regia philosophia: de fortitudine: de calore spiritus: & de aliis multis rebus. Arant eum fuisse tam tenuem: ut sine sensu moreretur. Fuere Stratones. viii. Primus Ilcoeratis auditor. Secundus hiespe. Tertius medicus. Quartus historicus scripsit de gestorum Philippi. & Perseu: quo contra romanos bella gessere. Sextus poeta epigrãmatum. Septimus antiquus medicus teste Aristotele. Octau⁹ peripateticusq; uixit alexandriæ.

S trymon cum.t.exili &.y.græco scribit⁹: fluuius est: qui teste Plinio in.v. naturalis histo. macedoniam a thracia separat: fluitq; a uertice montis æmi. Et ut refert Virgilius plurimo gelu stringitur: ad quæ tẽporib⁹ calidis multæ grues cõfluunt. Quare Virgilius in.i. georgi. grues thrymonias uocauit: dicit⁹q; ut. Strymoniæq; grues & amaris intyba fibris. Et similia Lucanus in tertio.

S trongyle cum.t.exili &.y. græco scribit⁹: insula est in mari tyrrheno una ex æolis sic quoq; dicta: qa sit rotũda & globosa: quod strongylon græce designat.

S trophades cũ.t.exili scribit⁹: sunt teste Plinio in.iiii.naturalis histo. insulæ duæ in mari ionio ante cephaloniã positæ prius dictæ plotæ: harpyiarum patria: ut supra uidimus in dictione Phineus.

S tropylus cum.t.exili &.y. græco scribitur: est auicula ægyptia: quæ teste Solino in collectaneis cum escas apetit in os crocodili interas beluæ dentes paulatim scalpit: sensimq; scalpurigine blandiente adituj sibi usq; ad fauces facit: mox q; ad interiora penetrat: & populatis uitalibus aluo exit.

S trophius cũ.t.exili &.i.latino scribit⁹: fuit rex phocensis pater Pyladis: amicusq; & consanguineus Agamẽnonis: de quo in dictione Pylades uidimus.

S truthius prima cũ.t.exili: sequẽs cũ.th.aspirato &.i.latino scribit⁹: auis est grandis & corpore grauissima: uolando currit: refertq; in aphrica: aut ollendit Herodotus in.iii. historiarum.

S tupa cum.t.exili & umco.p.scribit⁹: nam græce dicitur σκυτόμον: & habet pranum longam. Virgilius in.v. æneï. Stupa uomens tardum fumum: ubi dixit Seruius secundũ antiquam orthographiam: hoc est ubi illud y. græcum in.u. nostrum conuersum. Nam nos.f. modernores stypam dicimus a stypãdo. Et ut subdit abusiue etiam dicitur limum.

S ulmo cum.u. ante.l. scribitur: oppidum est in brutiis peligni regionis. De quo Ouidius.

Sulmo mihi patria est gelidis uberrimus undis:
Milia qui nouies distat ab urbe decem.

Et in libro quarto fastorum ait:
Serus ab iliacis & post antenora flammis

Attulit aneas in loca nostra deos.
Huius erat solemnis phrygia comes unus ab idar
A quo sulmonis mœnia nomen habent. Et subdit ostendens se illos fastorum libros eo tpe cõposuisse: quo apud scythas relegatus erat: dicens ad Germanicum cui opus inscripsit:
Mœnia Sulmonis patriæ germanice nostræ:
Me miserum scythico ĩi procul illa solo est.

Surrhentum eum duplicato .r. & secũdo aspirato atq; .t. exili scribitur: oppidum fuit campaniæ a græcis tesse Igunio conditum: quod palmitibus generosum dixit. Vnde & Plinius in .xiii. naturalis histo. Vina surrhẽtina in uineis titum nascentia: cõualescentibus maxime probata: propter tenuitatẽ salubritatemq;. Et subdit Tiberius Cæsar: dicebat consensisse medicos: ut nobilitatem surrhentino darẽt. Alioquin esse generosũ acetum. C. Cæsar: qui facetissit illi nobilem uappam certare massica: atq; ex mõte gaurano puteolos baiasq; prospectantia. Nam phalerno contermina ad principatus uenere. Et paululum supra dixerat Diuus Augustus Setinum prætulit cunctis. Et pergit secunda nobilitas phalerno agro erat: quod excolescit nimietate coprætipotius ĩi bonitate. Et infra subdit: his præponi solebant calena. De quibus in ea dictione uidimus. Quĩ & subsequitur infra mulsum appellant musto usq; ad tertiam ptem mensuræ decocto. Quod uero ad damidiam est de fructum uocamus: omnia in adulterium mellis excogitata. Et subdit ostendens quid sit passus dicens ad fieri ex quacũq; uua alba & dulci tamen præcocta ficeante sole: donec paulo amplius dimidiũ ponderis superstit: tunsaq; leuiter exprimunt. Idq; dici passum: deinde quantũ expressere adiciunt uinacis aquæ potearnæant & secũdarium passum faciant. Et pergit diligentiores eodem modo siccatis acinos eximunt: ac sine sarmentis madefactos uino excellenti donec intumescant premunt. Et supra dixerat phythium passi genus addito melle esse. Et utitur Plinius declinatione uini in plurali uina uinorum & uinis. Idem Horatius in sermonibus cum ait: Surrhentina uafer qui miscet face phalerna Vina columbino limus bene colligit uuo
Et Ouidius de arte amandi libro primo:
Illic sæpe animos iuuenum rapuere puellæ.
Et uenus in uinis: ignis in igne fuit.

Littera apud græcos & exilis habetur & aspirata. Exilis quidẽ hoc ẽ quæ sine aspiratione est: tau ab illis nominat: aspirata uero theta dicitur. quæ diuersa a priori formam detinet: & uim ipsius nostri. th. aspirati detinet: ut in primo horum commentariorum libro late uidimus. Et ut quidam ferunt: erant hæ duæ litteræ formæ exilis. .t. & aspiratæ militum notæ apud ueteres. quibus un designabat: quoties post bellum ex militib⁹ superessent: quotue i bello cecidissent: ita ut. T. quæ exilis esset un capite uerticuli appositæ superstitem designabat militem. Si uero ipsum .v. ad eius militis nomen appositum fuisset: illum defunctum annotabat. Quod Persius in quinta satyra tetigisse uidetur cum ait: Et potis es nigrum uitio præfigere theta.

Taburnus eum .t. exili scribit: & est teste Seruio super secundum georgicorum mons campaniæ oliuetis abundans. Quare dixit Virgilius: Iuuat ismara baccho Conserere: atq; olea magnum uestire taburnum. Eundẽ retinere optima pascua dixit idem Seruius super .xii. eneidos.

Tachompso cũ .t. exili & .ch. aspirato scribit. Est teste Herodoto li. histo. ii. insula quædam nili.

Tanarus cum .t. exili & .a. diphthongo scribitur: promontorium est laconiæ iuxta spartam cuius tatem: hoc est circa finem maleæ montis: ut dixit Seruius super .iiii. georgi. In quo qa hiatus magnus est: ex quo agẽte spiritu qa nõnulli ĩi repitus pgredi perpiuntur: dixere ueteres p hunc esse descensũ ad inferos. Vnde Virgi.
Tænarias etiam fauces alta hostia dims. Et Seneca in Hercule furente:
Spartana tellus nobile attollit iugum:
Densis ubi æquor tenarius siluis premit:
Hic ora solum diris immiris domus. Et reliqua quæ eloquentissime prosequitur: atque idem Statius in secundo thebaidos.

Tænia cum .t. exili & .æ. diphthongo: atq; .i. latino scribit: a nostris dici potest fascia Virgilius in .vii. eneidos Fit longæ tænia uittæ: ubi Seruius uittæ extremitatem dixit. Sed pro uittis posuit manifeste Virgilius in .v. ubi ait: Puniceis ibant euncti tempora tæniis. Alii uero nõ putant esse græcum sed latinũ: & a tenẽdo deductum: quod falsum est. Nam syllabæ ẽtatis diuersa est: & sane notandum ẽ ubi tænis dixit Virgi. abnominatiuo tænia non autem tænia deduxisse.

Tagus cum .t. exili scribitur: fluuius lusitaniæ toletum radens: qui ut ait Plin⁹ li. iii. naturalis historiæ: oritur prope hispaniam carthaginem: & ob arenas auriferas cæteris eiusdem regionis amnibus antefertur. Vnde ait Iuuenalis in .iii. satyra: Tanti tibi non sit opaci Omnis arena tagi: dixitq; opaci: id est frigidi: ut Virgilius

in Tityro: Frigut espatabis opacum: ideſt aurãm frigidam. Item in primo georgicorum Et nunc opaci Falce premet umbram. Vel dicas opaci: ideſt ob arenulas aureas turbidi. Idem in primo georgicorum: Atq; auro turbidus hermus.

Taygetus cum .t. exili utrobiq; &. y. græco ſcribitur: mons eſt Laconum inter Lacedæmoniã poſitus: ſic quoq; cognominatus a Taygeta filia Agenoris regis phœnicum. Eſtq; mons gelidus: dicẽte Lucano i. iii. Gelidiq; inculta iuuentus Taygeti. Virgilius uero etiam taygetam montem uocat cum ait in li. ii. georgi. Virginibus bacchata lacænis Taygeta. Vnde & adiectiuum deducitur. ut Taygetiq; canes. Eſtq; etiam Taygeta nomen ꝓprium unius ex pliadibus.

Talæmeneus ſecũda cũ .æ. diphthongo ſcribit: nomen uiri fuit ꝓprium q troianis auxilia tulit.

Talentum ſine aſpiratione aliquã & unico .l. ſcribit: eſt teſte Iulio Polluce de uocabulis rerum ad Cõmodũ Cæſarem ponderis cuiuſdam nomen: oſtenditq; hoc auctoritate Homeri dicentis χρυσὸν τάλαντον ἐτίταιν τὰ δ' ἄεθλα. Cæterũ ut apud auctores noſtros comperiendum eſt talentũ atticũ & euboicum. Rurſus & talentum atticum duplex eſt magnum. & paruum. De magno dixit Liuius in. xxxvi. ab urbe cõdita. Magnũ talentum atticum octogintas libras habet: & paulo plus. Idem in. xxxviii. manifeſte monſtrauit talentum illud magnum octogintatres libras & quattuor habere uncias: quod ſi uolumus ad nũmos referre romanos ait Priſcianus: ſex nulia denariorum romanorum habere. hoc quoq; ſi complete ſpeculari uolumus ex ipſis põderibus facile cognoſcere poſſumus. Nam apud romanos hæc ſane pondera in uſu erant: Siliqua primũ quod græci κεράτιον uocauerunt: hoc eſt granum illud: quod ex ea ſiliqua: qua nos fabam græcam uulgo dicimus: extraxerant: & pro pondere aſſumpſerant. Hoc quoq; apud romanos minimum ex nominatis põderibus habebatur. Poſt ſiliquam erat obolus: qui Dardano auctore ſcrypulis ſimiliter apud græcos dicebatur: hic ſex ſiliquas continebat. Drachma deinde poſt ſcrypulum erat: quæ ex decem & octo ſiliquis: hoc eſt tribus ſcrypulis conſtare dicebatur. Poſt drachmam argenteus habebatur nummus: qui denarius apud romanos uocabatur. Hic ex quattuor ſcrypulis: hoc eſt drachmis & tertia parte conſectum erat. Poſt hunc uncia dicebatur. hæc ex octo drachmis ſiue ſex denariis conſtabat. Poſt unciam libra italica erat: quæ ex .xii. conſtabat unciis: hoc eſt denariis ſeptuagintaduobus: ſiue drachmis nonagintaſex. Eadem apud italos as: apud græcos uero mina dicebatur: quam nos minam per interpoſitionem unius .i. traducere conſueuimus. Sed ut certo argumento comprobari poſſe uideo: maior erat q̃ libra noſtra. Namq; ut ait Plinius in. xii. naturalis hiſtoriæ: de ture locutus etiam inueniuntur guttæ: quæ tertiam partem minæ: hoc eſt triginta unum denariorum pondus æquent. hæc ille. Atticum igitur talentum: quod magnum dicebatur: ut diximus libras octogintatres: & uncias quattuor ex noſtris continebat. Vnde ait Terentius in phormione: Siquis daret talentum magnum. Quare apud romanos teſte Liuio ſic inſtitutum eſt. Talentũ ne minus pondo octoginta romanis ponderibus pendat. Idem alio loco ſic decreuit ſenatus: ut non pluſq; tertiæ libræ & quaternæ unciæ ſingulis deſint talentis. Paruum uero talentum teſte Dardano libras habet ſexaginta: de quo Seneca in decimo epiſtolarum ad Nouatum: Viginti inquit quattuor ſeſtertia: ideſt talentum atticum parum. Nam igitur uiginti quattuor ſeſtertia teſte Varrone: ſexaginta libras habent: & ſic ſeſtertium duas libras habet & mediam: dicente etiam ipſo Varrone de lingua latina: dipondius enim & ſemis antiquis ſeſtertium eſt & ueteris conſuetudinis erat retro aera dicerent ita ut ſemis. Quintus ſemis quart⁹ ſemis: tertius pronuntiarent a ſemis tertius: ſeſtertius dictus. hæc ille. Id ſcribet denotans poſt dipondium: hoc eſt duas libras ſemis: hoc eſt mediam libram tertium pondus eſſe. Ita ut ſemis cum ad duo pondera ſit: tertius dicatur ſeſtertius ſeu ſeſtertium: ſicut dipondius & dipondium: quæ per .s. & non per .x. ſcribuntur eo quod a ſemis componantur. Nam dipondius a duobus ponderibus dictum fuit: & unum pondus aſſi pondium dicebatur. Id ideo quod as libræ erat pondus. Deinde a numero reliquum dictum uſque ad centuſſis: ut a tribus aſſibus treſſis: & ſic uſque ad decem. A decem uero aſſibus decuſſis: a duobus decuſſib⁹ uicieſſis: deinde tricieſſis uſque ad nonuſſis & centuſſis. Vnde ait Perſius: Et centum græcis uno centuſſo licentur: ideſt auctione uenditur: quæ per incrementum precii fiebatur ſupra late iudicio in dictione Auctio. Sed ad talentum redeundo dixit Plinius teſte Varrone talentum atticum ſexdecim aliis tarari. Euboicum uero licet minus attico fuerit: non tamen longe minus. Nam teſte Feſto quattuor milium nummũ romanorum erat. Legimus etiam apud Homerum talentum ſua ætate quid paruum fuiſſe. Nam in ludis funebrib⁹ Patrocli ultima præmia dixit duo talenta eſſe. Et primum victorem bouem accepiſſe: quo fieri indetur: ut minus duo talenta q̃ unus bos fuiſſent. Fuerunt præterea diuerſarum unciarum nomina: apud antiquos prolata: ita ut libra uel as uncias duodecim eſſet. Deunx uncia undecim: quaſi uncia dempta ex aſſe. Dextans uncia decem: quaſi dempto ſextante ex aſſe. Dodrãs nouem: quaſi dempto quadrante ex aſſe: Beſſis uncia octo quaſi bis triens uel binus triens. Septunx uncia ſeptem. Semis uncia ſex: quaſi ſemis as ideſt libra media. Quincunx uncia quinq. Triẽs uncia quattuor .i. tertia pars aſſis. Quadrãs uncia tres: ſiq; ſunt ẽrta ps aſſis. Sextans uncia duæ: ideſt ſexta pars aſſis. deinde uncia ab uno dicta eſt. At ſeſcunx uel ut aliſ dicunt ſeſcuntia cum .s. & non cum .x. uncia eſt & media. Sicut ſemodius unus modius eſt & dimidiatus: & ſeſcibra libra cum dimidia: ſemiuncia ſemis eſt uncia: duæ ſextulæ ſunt tertia ps unciæ .i. ſcrypuli octo. Sicubeus ſcrypuli ſex.

Sextula scrypuli quattuor. Dimidia sextula scrypuli duo. Rursus sextula & dimidium sextulæ facilicus appellatur. scrypulus siliquæ sex.

T althybius prima cum.t.exili:secūda cum.th.aspirato atq;.y.græco:penultima cū.i.latino scribit': fuit teste Homero in græcorum exercitu Agamēnonis præco: qui una & Eurybates missi sunt ab Agamemnone ad Achillis tentoria pro Briseide abducenda.

T halpius cum.th.aspirato &.i.latino scribit':fuit teste Homero unus ex græcis:q ad troiam uenere.

T halamus cum.th.aspirato & unico.l.scribit'.est conugis utriusq; cubiculum.

T halia cum.th.aspirato &.i.latino scribit':una est ex nouem musis:ut uidimus in dictiōe Musa. Et apud græcos quidem habet accentum in prima:apud latinos uero in penultima. Virgilius in bucolicon Nostra neque erubuit silua:habitare thalia.& deriuatur. a τοῦ λλω:quod est germino uel uireo. Sed ut dixit Seruius latine scribi debuisset Thalea cum.e.sicut cytherea & non cytheria.sed græce protulit Virgilius Thalia p euphoniam:aut græcum seruaret sonitum uis legem regulæ contēpsit:quasi dicere uelit:Regulam esse ut tibi apud græcos é ei diphthongus:apud latinos transferri habeat in.e. non in.i.quod (ut sæpe uidimus) nō semper obseruamus ut uīλοσ nilus σπουλεῖος spondens:& plura alia. Sane hæc eadem uel altera eodē nomine gratiarum fuit unanut uidimus in dictione charitas.

T halassus cum.th.aspirato & unico.l.atq; duplicato.s.scribit' nomē fuit uiri ,pperiamq; in rapta sabinaq; pulcherrima cōtigit uirgo:ut dixit Plutarchus i uita Romuli:& a τοῦ λεσσω: quod est mare deducitur.

T hales cum.th.aspirato:& unico.l.scribitur:fuit unus ex septem græciæ sapientib⁹:& teste Herodoto ex patre Examo:& matre Cleobolina ex thelidarum familia:qui Phœnicoam nobilissima a Cadmo:& ab Agenore originem ducit. Platoneq; teste natus primusq; sapiens uocatus est:quo tempore Damasi⁹ athenis princeps erat:sub quo septem quoq; sapientes appellati sunt:ut Demetrius Phalerius in descriptione principū meminit. Fuit & miles cuius inscriptus. Idem post reipublicæ negotia ad contemplādam rerum naturā sese transtulit. Et ut ait Cicero in primo de natura deorum: primus de rerū natura tradidit disputasse. Sane unaxta quosdam nullius ingenii fui monumentum reliquit. Callimachus hunc dicit inuentorem fuisse minoris ursæ:ac illius stellas notasse:quibus phœnices nauigant. putant hunc plerisq; primum astrologiæ secreta rimatum:solis defectus:cōuersionesq; prædixisse:ut Eudemus de astrologiæ historia Heraclitusq; & Democritus attestantur. Sunt qui illum primum dixisse immortales esse animos affirment:ut Cherillus poeta.ab ægyptiisq; præcepta geometriæ accepit. Ipse idem teste Hieronymo rhodio ostendit philosophum ditari posse si uellet:eum olei penuriam præuidisset. Obiit cum certamen gymnicus spectaret:estu. Lac siti fatigatus. Ortum Thaletem primo anno. xxxv. olympiadis Appollodorus in chronicis tradidit. Mortuū ano ætatis. lxxvii. uel nonagesimo secūdum Sosicratem:fuitq; temporibus Crœsi.

T hamanæi prima cū.th.aspirato:penultima cum.æ.diphthongo scribit':fuerunt teste Herodoto libro histo. iii. populi in scythia asiæ.

T hamyra cū.th.aspirato &.y.græco scribit'nōnulli thamyras cum.s.i fine:apud græcos uero Thamyris cuius i.latino ante.s.scribitur:fuit uir thracius cantandi arte prædarus. Hic teste Homero in.ii.iliados. Cum ex œchalia ueniens in dorio cētumsalq; obuias habuisset:fiduentiam cantādi gloriabūdus sibi nēdicauisse:atq; ad certamen musices puocauit:ad cui⁹ insolētem uocē illæ Iouis filiæ thomachatæ:& modulationē qua præditus erat:& pulsandæ cytharæ peritiā & sensum uisus pensi⁹ abstulerūt. Quāobrē dicebat Ouidius: Quid miserum thamyram picta tabella iuuat? cum.f.eam uidere non posset. Et Propertius:

Me licet & thamyræ cantoris fata sequantur:
Numq; ad formosos muse deuxus ero.

T anager cū.t.exili & unico.n.scribit':fluui⁹ é locanīæ regionis:quæ est inter campaniā & calabryam:quem in æstate siccari cōsidere uidet' Virgi.cum ait in.iii.georgicos:Et secci ripa tanagri. exponit Seruius ideest non multum abōdantis aqua.

T anais cū.t.exili &.i.latino scribit':fluui⁹ é septētrionalis in scythia:qui i paludē mæotidem defluit:quem nivalem dixit Virgilius in.iii.georgi. Et Lucanus in.iii. Asiæ quoq; terminus idem Europæ mediæ dirimens confinia terræ. Nunc hucnunc illuc qua flectitur amplius orbem.

T hanatos prima cū.th.aspiratonultima cū.t.exili scribitur:dicit' a nostris mors:& inde athanatos immortalis. Et nōnumq; mors ipsa actum moriēdi dicit':ut Virgi.in.xi.ænei. Multa boum circa mactant corpora morti. Aliquando uero deam quādam:ut Statius in scopulis:Mors fœua sedet. Et Lucanus:Ispamq; uocatā: Quę petat a nobis mortem tibi cogę fateri.

T anes cum.t.exili scribit':fuit unus perfas:& unus ex ducibus Darii.

T antalus absq; aliq; aspiratione scribit':fuit teste Lactantio grāmatico super.ii.thebaidos Iouis ex Plote nympha filius:quod ille apud Senecā in Thyeste ,pfitet' cū ait:Magne deuoq; parens nosterq; quis putaret. Hūc dicit Eusebi⁹ li.de tēporib⁹ regeq; fuisse phrygiæ:& bellū aduersum Troē Dardaniæ regē:ac Ganymedis patrem gessisse:eo quod uenātē Ganymedē uioleter absulerat. Idem cū deos hospitio suscæpisset filiū suū Pelopem eis comedendū apposuit:monuit⁹ alias eē carnes:a qb⁹ epulis dei oēs excepta Cerere abstinuere:quæ

illius comedit humerum: ob quod facinus illuꝫ Iuppiter in ifernū detrusit: atq; hoc ipso supplicio dānauit: ut usq; ad inferi⁹ labiū i lympidissima diuersaref aquas: sed nunc quoqi eū ad potum inclinaref fugacissima subsuper & inclinati arbores redolentibus pomis usq; ad os eius statum: quæ omnia fugiebant: dum ea fame uel siti capere conaretur. Quare de illo dicebat Seneca in Hercule furente:

In amne medio faucibus siccis senex:
Sectatur undas: abluit mentum latex.
Fidemq; cum iam sæpe decepto dedit:
Perit unda in ore: poma defluxit famem.

Et Ouidius in.xiii. metamorpho. Tibi tantale nullæ
Deprehenduntur aquæ: quæq; imminet effugit arbos. Et in li.ii. de fine tirulo:
Quærit aquas in aquis & poma fugacia captat
Tantalus: hoc illi garrula lingua dedit. Quo fit ut inter odorata poma & aquas positus: fame sitiq; pereat. & ut dicūt poetæ fuit hic Tantalus Agamēnonis & Menelai auus: a quo patronymicum deduxit titalides. Ouidi. li.ii. de tristibus: Quid nisi tantalides agitāte cupidine currus
Pyleam phrygiis uexit eburn⁹ equis.
Fuit & alius Tantalus corinthiorum rex adeo pius: ut dicat⁹ a poetis deor⁹ mēsis accubuisse. Ali⁹ fuit Thyestis filius ex Merope Atrei coniuge susceptus: quem ipse Atreus occidit: & patri comedendum apposuit.

T apetum cuꝫ.t. exili utrobiq; scribit⁹: habetq; accētum in penultima. Virgilius in.vii. Instrato ostro: alipedes pictiq; tapetes. Et dicit etiam hic tapes humus tapetis. Vnde est: Qui forte tapetib⁹ altis Exstruct⁹. Et similiter idem: Pulchroq; tapetes.

T apinosis cū.t. exili & .i. latino utrobiq; scribit⁹: at secūda apud græcos habet ei diphthongum: & dicitur latine humiliatio. Vnde & figura quædam tūc dicit: eam rei magnæ fit humilis expositio. Virgilius in primo ænei. Apparent rari nantes in gurgite uasto. ubi gurgitem pro mari posuit teste Seruio. Nam Ταπεινός græce: latine dicitur humilis.

T aphos cū.t. exili scribit⁹: a nostris dicit⁹ sepulchrum. Et a tapho deducitur epitaphium: & ut ait Plinius in.vii. naturalis hist⁹. Sepultus intelligit⁹ quoquo mō conditus: humatus uero humo contectus.

T apsus cū.t. exili scribit⁹: nomē est insulæ decem stadiis a sicilia distantis uersus syracusas: & pene fluctib⁹ par uel parū maior: ut dixit Seruius. Vnde inquit Virgilius in.iii. ænei. Tapsūq; iacentem.

T aracina cū.t. exili & unico.r. a nōnullis scribit⁹. At uero in oībus græcis codicibus.r. duplicatū comperio: oppidum fuit uolscorum in campania: quod prius anxur dicebatur: ut in ea dictione uidimus. Et teste Solino cum insula ante eēt circūflua immenso marinumne æuo nocente addita cōtinenti: & ob diuersam fortunaꝫ a reginis expertam taracinam a Τέρσει Τυχη: quod est conturbo dictam putat.

T hara cum.th. aspirato scribit⁹: fuit teste Herodoto parthorum ucus.

T aranus cum.r. exili utrobiq; & .i. latino scribit⁹: fuit teste Plutarcho in uita Romuli minister Tarcheni impii albanorum regis.

T harchetius cum.r. exili: & .ch. aspirato scribitur. Retulit Plutarchus in uita Romuli quosdam dixisse hunc immanem fuisse ac impium albanorum regem.

T archon cum.ch. aspirato scribit⁹ nomē est ꝓprium compositum ex To articulo græco: & archon pabstionem.o. dicitur Tarchon: sed cum fit ꝓprium accipit.oo. magnum in ultima: hoc est Τάρχων. Sane cum ad latinos transferr⁹ deberet abiici ultimum.n. & dici Tarcho: sicut Apollo: quēadmodum i primo horum commētariorum li. ut plurimum fieri offendimus. Et sic Virgilius in.viii. ænei. n. abiecit cuꝫ ait: Hinc tarcho: & tyrrheni tuta tenebantiscā mens fecisse dicunt: ut.f. sepulcra pro fieri posset. ut similiter in.x. cū ait: Parthenium: quē rhapho & præduce comitem horsen. Nam rhaphon dicit⁹ similiter tarchon cū.n. Idem alibi expressit: ut in.x. Haud sit mora tarchon iungit copes

T arentum cum.r. exili utrobiq; atq; unico.r. scribitur: fuit calabriæ urbs inclyta in ultimo Italiæ circa salentinorum confinia: a Tara Neptuni filio teste Seruio. super tertio æneidos primum ædificata: atq; a spuriis spartanorum Pallante duce deinde plurimum ampliata. Quod lusimum intellexisse puto cum ait libro.iii. ab illis conditam unde & graeci tarantum dicunt: sicut talantum: se per quem modum uenerunt longo & pulchro filio prosequitur idem Iustinus. Similiter Florus pulcherrima refert cum bellum scribit tarentinū. Et in uita Pyrrhi in Plutarcho. Id Iuuenalis declarat in satyra Stemmata quid faciunt cum ait: Iunctamq; tarentum.

T aras cum.r. exili scribitur: fuit Neptuni filius: quem tarentum ædificasse quidam putant.

T arna cum.r. exili scribitur: urbs ponitur ab Homero libro quto iliados fertilissima: quam expositores uocatam postea fardis dixerunt.

T arpeia cum.r. exili scribit⁹: fuit teste Plutarcho in uita Romuli filia Tarpeii: quæ romanam arcem in capitolio conseruatam sabinis prodidit.

T arsus cū.r. exili scribit⁹: urbs fuit præclarissima ciliciæ: quam teste Plinio libro quinto naturalis historiæ: Perseus Danaes nobilissima proles ædificauit. Vnde & Lucanus in ꝓœmio. Desertæ tauriq; nemus plenæq; tarsus.

Per hanc fluuius antemissimus eydnus defluit: ut in ea dictione uidim⁹: fuitq; Pauli apostoli patria.

T artarus absq; aliqua aspiratione scribit: locus est infernalis: quem Aristarchus super Hesiodi theogonia a Τάρα Troiam: quod est conturbor deriuari dixit: qa illic omnia perturbata dicunt: & i plurali solo neutro genere effertur.

T artessus absq; aliqua aspiratiõe: & eũ duplicato. s. scribit: locus ponitur ultra colũnas Herculis.

T asium cũ. t. exili & .i. latino atq; unico. s. scribit: genus est uini a Τάσις quæ est detentio deductum.

T atianus absq; aliqua aspiratione scribit: nomen é uiri ꝓprium.

T aurus cum. t. exili scribit: & ꝓ quocũq; forti boue accipit. Virgilius li. georgi. i. Ergo age terræ Pinguę solum primis extemplo a mẽsibus âni Fortes inuertant tauri. Et inde taurinus: ut in. iii. eiusdem operis. Alii taurinis follibus auras Accipiunt. Nam omnia nomina quæ a mutis animalibus in hanc formam deriuant: i lõgam in penultima seruant: ut aper aprinus: caper caprinus: lupus lupinus: formica formicinus. Plaut⁹ i mercochinis: Atq; eccum incedit gradu formicino. Lepus leporis leporinus. Hirũdo hirũdinis herũdinus. Idẽq; Plautus in rudente: Ad hirũdininum nidum unde est mihi simia ascensionem ut faceret. Similiter uerutecin⁹ a uerutere: & porcinus a porcorominus item ab ouis: ouinus a sue. Nam omilla & suilla teste Prisciano diminutiua sunt. Est etiam taurus mons: q teste Plinio in. v. naturalis histo. & Solino i collectaneis primus ab indico mari surgit. Deinde inter ægyptum & pamphiliam pelagus obiectus septentrionꝫ dextero latere: leuo meridianæ plagæ occurrit. Denicq; serythpheis iugis inedit: sed pro gentium ac uarietate lnguarum plurifariam nominatur. Apud indos hiamos: apud parthos prenyphates: inde taurus. Ast ubi in excellentissimam sublimitatẽ cõsurgit caucasus. Pomponius uero Mela li. i. fuæ cosmographiæ conat' ostendere caucasuꝫ nõ eẽ iugum tauri montis ꝓ hoc: quod euphrates q a latere tauri demissus est: tendens in meridiem caucasum a sinistra: & taurum excludit a dextera.

T auromnium cum. t. exili & .i. latino scribit' mons est & supra illum in sicilia quam cẽ romanorum coloniã dixit Ptholemæus in geographia. Estq; teste Appiano asperrimus: & acutissimos detinẽs lapides: unde cuꝰ litus optimos capi mullos ostendit Iuue. in satyra Si te propositi cum ait: Mullus erit domonosq; missi cor sicaeadl quem Tauromitanæ rupes. & reliqua. Nam teste Prisciano circa finem libri secundi a tauromitio tauromitanus deriuat' ut a gadibus gaditanus: a drepano drepanitanꝰ. Vnde Plin⁹ libro. xxxi. naturalis histo. Tauromitanus inqt honos lageis. i. unis ꝓ mamertino plærũq; subditur.

T auchira cum. ch. aspirato & .i. latino scribitur: ciuitas est teste Herodoto libro historiarum quarto: barcæorum in libya.

T autologia cum. t. exili utrobique scribitur: ad litteram exponi potest ideſt eloquium ut Virgilius in primo æneidos: Si fata uirum seruant: si cœlitur aura Aetherea: neq; adhuc crudelibus occubat umbris. Idẽ in. iii. Humilẽq; uidemus Italiã: italiam primus cõclamat achates: Italiã læto socii clamore salutãt. Naꝫ totũ quod repetit' unum: est sed ad exprimẽdum affectum crebro sermone denuntiatur.

T axus cum. t. exili scribitur: dictio latina est: & denotat arborem: de qua late in dictione Similax uidimus. & est generis fœminini: cum ponitur ꝓ arbore. ut Virgilius in bucolicis: Sic tua cyrneas fugiant examina taxos cum uero ꝓ animali ẽ generis masculini.

T haumantias prima cum. th. aspirato: & penultima cum. t. exili: & .i. latino scribitur: uocata fuit hoc nomine Iris ab admiratione: quod est miraculum: seu admirabile. Nam sic quoq; apud mortales is diuersorum colorum aspectus uisus est: & iõ thaumãtis. i. miraculi filia dicta é. Vnde & thaumãtias deriuatum est. Virgi. libro. ix. æneci. Ad quem sic roseo thaumãtias ore locuta est.

T hasii cũ. th. aspirato & unico. s. scribit': populi sunt thraciæ: teste Herodoto li. historio. vi. in insula thaso degẽtes: apud quos fodit' materia auri: & aliorum quorũdam metallorum.

T harus cum. t. exili & unico. r. scribitur: fluuius est thraciæ: ad cuius caput cum Darius ad scythas proficiscẽs & bosphorum transmeasset: applicuerit castra diebus tribus cõmouit: cuius dulcissima & limpida aqua delectatus: eo in loco columnam teste Herodoto libro historiarum quarto: græcis literis inscriptam apposuit cuius inscriptionem latine sic traducimus: O teari fluuii fontiumq; omnium fluuiorum optimam & pulcherrimam proferas aquam: & ad te Darius Hystaspis filius persarum & mesopotamiæ rex omnium hoim optimus & pulcherrimus: ad scythas profiscens gesserit: hæc quoq; tibi inscripta apposuit.

T heatrum prima cum. th. aspirato: ultima cum. t. exili scribitur: dici potest a nobis uisorium uel spectaculũ Cuius origo teste Cassiodoro (neminem enim præter hunc de re hac legere nalui) ab græcis tracta est. Nam cum agricultores feriatis diebus sacra diuersis numinibus per locos uicosq; celebrarent: athenienses primũ agreste principium in urbanum spectaculum collegerũt: theatrũ græco uocabulo appellantes: quod eminus aspans turba conueniens sine aliquo impedimento conspiciat. Et infra subdit: hos ritus romani sicut cætera extrema ad suam rempublicam non inutiliter trahentes: ædificium alta cogitatione conceptum magnanimitate mirabili condiderunt. Hæc illi in epistola ad Symmachum Boetii socerum ostendit eam machinam in hemicycli speciem esse constructam: & frontem illam quæ uelut corda inter arcus cornua patebat scæniam appellari. Quæ binis & sæpe pluribus contignationibus constabat.

Hemicyclus uero nullo obtectus fornice limbeis quandoq; tegebatur. Vnde ait Plinius li. xix. naturalis historiæ: Primus omnium Catulus limbeis in theatro umbram fecit: & parauit hyslina uela primus in theatrū duxit. habebat & theatrum gradibus in quibus hodie ad spectandum considebant: ita ut almores in ambitu semper excrescerent. In quam sane formam primū theatrum. M. Scaurus in sua ædilitate non quidem perpetuo sed triginta tantummodo diebus scænicorum ludorum duraturum extruxit. dicente Plinio. Hic fecit in ædilitate sua opus maximum omnique quæ unq; fuere humana manu facta: non temporaria mora uerum etiā æternitatis destinatione. theatrū hoc fuit scænæ triplicis trecentarum sexaginta columnarum: scænæ inferior e marmore fuit: media e uitro. Inaudito etiam postea genere luxuriæ summæ columnæ tabulis inauratis: & coloribus: ut dixerat) duodequadraginta pedū. Signa erant inter columnas ut dixerat fuerunt. xxxv. numero. cauea ipsa capiebat hominum octoginta milia. Quod aūt scribit Plinius se supra dixisse fuit in li. xxxiii. in hæc uerba. In. M. Scauri ædilitate tria milia signorum scæna totum fuere temporaria theatro. Et li. xxxv. non longe ab initio: trecentas inquit sexaginta columnas. M. Scaurus ædilitate ad scænam theatri temporarii: & uix uno mense futuri in usu uiderunt portam. Et infra subdit: Maximas earū duodequadraginta pedibus luculentis marmoris. hæc ille. qui & marmora de tēporariis theatris scripsit. Nam eodē li. ostendit. C. Curio cēsq; bello ciuili paratibus exfactionis funerum funebri patris munere theatra duo temporaria construxisse. Vnde ait theatra duo iuxta fecit amplissima ex ligno: ac mox singulorum uersatili ac pensili libramento. In quibus utriusq; ante meridianum ludos spectaculū numerum fiebat edicto inter se auersissent: ne inuicem obsiderent: & repente circū actis: ut coesset postremo die sedentibus aliquib⁹ & cornibus inter se coeuntibus amphitheatrum gladiatoꝝ spectaculum edebat ipm magistratum & populū circūferens romanum. Et subdit longo poetæ ostendens se populi romani furorē admiratum: qui terrarum imperatorē: & tot⁹ dominator orbis unius aurigæ ut uelut ducib⁹ manibus impositus binis cardinibus se credideratꝰ & sæpe in depugnitem spectabat periturus nonnullo alioquo lassatis machinis. Verum māsorum theatrum ex quadrato lapide primus Pompei⁹ magnus romæ struxit. De quo Cornelius Tacitus: Nerone iiii. quartum Cornelio Cosso consulibus. Quinquēnale ludicrum romæ institutum est more graeci certaminis uaria fama: ut cuncta ferme noua. Quin. Cn. quoq; Pompeium incusatum a senioꝝ⁹ ferunt qp māsuram theatri sedem posuisset. Nā antea subitariis gradibus & scæna in tempus structis fuerat. Et infra subdit: Sed consultum plurimis quod perpetua sedes theatro locata sit: potius q; immenso sumptu singulos per annos consurgeret ac destrueret. huius theatri magnitudinē adeo Cornelius Tacitus ex illo ostendere uidet: qp Nero nobilibus germanis populi romani magnitudinē ostensurus. Eos ut inquit in Pomponei theatrum populo plenum introduxit. Quam & tetigit Plinio li. xxxvii. naturalis historiæ. hoc ipm theatrum Nero insano sumptu inaurauit ut in illo Tyridantem armeniorū regem exciperet. Verū Suetonio testē dicet hoc theatrum a Cn. Pompeio inchoatum fuisse: & magna pte extructum Caligula imperator absoluit. Hoc inter miranda totius orbis ædificia Cassiodorus in epistolis admirat. Apud hoc ipm theatrum Pompeius atrium sui nominis (quæ multis postea in locis curia appellata est) struxit. Quo in loco C. Cæsarem occisum fuisse Suetonius scribit. Ante quod atrium porticus fuit pompeiana. De qua Ouidi⁹ de arte amandi dixit:

Tu modo pompeia lentus spatiare sub umbra:

Cum sol hercules terga leonis adit. Theatrum etiam summæ magnitudinis teste Suetonio a Cæsare struit⁹ tarpeio monte accubans. Scænæ uero causa ex eo processit ut inde comici tragiciq; & cæteri poetæ sua recitarent poemata. Sunt & addita pantomimis: quibus personatis tragicorum & poetarum insignia per singulorum actuū assimulationem monstrarentur. Erant & in scæna aulæa: erant præcones: erant tibicines: citharœdi: tonicines: choraules: organarii: symphoniaci: tragœdi: comici: homerulæ: fanumbuli: planipedarii. & similes. Et ut ait Seruius in undecimo æneados: ludi theatrales apud ueteres non erant nisi in honorem Liberi patris.

T heatrū des cū. th. aspirato scribit⁹ fuit nomen uni⁹ pprium.

T hebe huius thebes: uel thebæ harum thebarum in plurali numero utrūq; ab austronibus comperitur: & cū th. aspirato scribitur. nomen fuit nonnullarum ciuitatum. Nam una in ægypto erat: quam teste Diodoro siculo libro historiarum secundo: Busyris ægypti rex condidit: & quam graeci heliopolim dixerūt. solis urbem uocauere. Cuius mœnia centum quadraginta stadiorum ambitu fuisse dixit. Eamq; magnis ædificiis ac spectaculis decorum templis aliisq; ornamentis pulcherrimis exornauit. Sunt modo & priuatorum domus usq; ad quartam & quintam contignationem struxit. Ciuitatem insuper non ægypti solum: sed aliarum orbis omnium reddidisse felicissimam idem auctor enarrauit. Hanc eandem Plinius libro trigesimosexto naturalis historiæ: pensilem totam fuisse scribit: subter quam reges soliti erant exercitus maximos armatorum educere nullo sentiente ex oppidanis. Et quod mirabilius est medium oppidum fluuius interfecabat. Habuitque teste Homero libro iliados quinto: portas centum: quod Iuuenalis tetigit in ultima satyra cum ait:

Atq; utinā⁹ thebæ centū iacerent obruta portis. A qua ut Plini. cōfirmant: regio thebaica athiopiæ cōtermia denominata ē. Alia fuit thebe i boetia ab Cadmo Agenoris filio primū ædificata: dein ab Amphione: ut i ea dictione eidem⁹ muris plurimis exornata. Fuitq; urbs clarissima: & Bacchi atq; Herculis patria: quā tandē Alexander

magnus euertit uenditis ciuibus sub corona. Hæc nõnunq; a poetis draconigena nominat: quia a Cadmo cum quq; uiris natis ex quodam dracone ab ipso interfecto cõstructa fuit: & apud auctores obseruatum est ut thebani a thebis in boetia: & thebei a thebis in ægypto dicantur. Alia teste Homero lib. iliados. vi. fuit in cicilia patria Andromaches uxoris Hectoris: quod Ouidius li. i. tristium cum ait: Nec cruciere minus q̃ euq; thebana cruentum Hectora thessalico uidit ab axe trahi. de qua uidimus in dictiõe Andromache. Alia etiã teste Plinio libro. iii. naturalis histo. fuit in lucania: quæ regio est Italiæ inter campaniã & calabryamut uidimus in dictione Italia.

T heano cũ. th. aspirato scribit' habetq; accẽtum in fine. Fuit teste Homero li. iliados. vi. filia Cissi thraciis & Antenoris dia coniunx: quã troiani sacerdotio Mineruæ præfecerũt.

T echna cũ. t. exili & ch. aspirato scribit' dicit' apud nostros ars. Terentius: Quam scio hanc esse techna Parmenonis. & inde technites artifex. Vnde teste Vitruuio li. iii. de architectura: Callimachus ob elegantiã & subtilitatem artis marmoreæ Calotechnus fuit nominatus ideo bonus artifex: & sic per oppositum cacotechnus malus artifex dici potest.

T heela cum. th. aspirato & e. exili scribit' nomen est ppriũm mulieris.

T elamon cum. t. exili scribit' fuit Aeaci filius: frater Pelei patris Achillis: atq; pater Aiacis: & rex salaminæ: ut tãgimus in dictione Asopus.

T eleerus cum. c. & r. exilibus scribitur: rex fuit laconiæ.

T elemach⁹ cũ. t. & ch. aspirato scribit': fuit filius Vlyxis ex Penelope: quẽ ad troiã pgẽs cũ uxore puerũ reliqt.

T elenus cum. t. exili & unico. l. atq; fine aliqua diphthongo scribit': fuit teste Homero in odyssea: & Theocrito in bucolicis unus ex cyclopibus & maneis magnus: q; Polyphemũ occidendum ab Vlyxe prædixit: dicente ipso Polyphemo apud Theocritum in ea ægloga: quæ icipit Δαμοίτιτας καὶ Δεσφιὰς de ipso scilicet Telemo Τῆλεμος ἐχεπάγορτιον ἔχοντα φέρεσθαι τὸν ὅπποσ Τηλέπορι φυλάξει. Ouidius uero lib. xiii. metamorpho. si textus tam emendatus habet non Telemum sed Telephum uocauit dicens:

Telephus eurymedes: quem nulla fefellerat ales
Terribilem polyphemon aditi: iamq; quod unum
Fronte geris media rapiet tibi dixit ulyxes.
Sed ex defectu librariorũ ex similitudine nominum pcessisse existimo.

T eleph us cum. t. exili: & unico. l. scribit': fuit Herculis filius ex Auge nympha pgenit⁹: ut Sophocles attestat' quem in siluis expositum a cerua lactatum dixit. Sed tractu temporis robustus effect⁹ in lucis athensib⁹ imperauit. Venienq; deinde in auxilium troianorũ: dum Vlyxem insequitur a trunco: quẽ in uinea forte obẽdit præpeditus: ab Achille in sinistro femore uulnerat': sed a suis ptectus manus illius effugit. Ac cum ĩdies uulneris dolore grauaret' nec adhibita pficerent remedia: Apollinẽ cõsuluit: qui respondit non aliter illum liberari posse: q̃ quod iterum ab Achille uulnerandus accederet: qui sic quoq; ab illo iterum uulnerat⁹ incolumis effectus est. Quod Ouidius tetigit li. i. de remediis cum ait:

Vulnus achilleo quæ quõdam fecerat hosti
Vulnera auxilio pelias asta tulit. Quem & Pyrrhus Agamẽnoni apud Senecam in troade dixit:
Inhospitali telephus regno impotens
Dum myſiæ ferocis introitus negat:
Rudem cruore regio dexteram imbuit:
Fortẽq; tandẽ sensit & mitem manum. Quod Plinius ad naturalẽ referens historiam dixit ferri naturã sliticissimam esse & siccã. Quare in emplastris plagaꝝ cõsolidationis lamaturã ferri medici cõsueuerũt adhibere ut Achilles edoctus a Chirone p imitationem ferri Telephi uulnus sanasse dicitur.

T elegonus cum. t. exili & absq; aliqua diphthongo scribitur: fuit Vlyxis filius ex Circe: qui postea patrem incognitum interfecit: scribitur.

T eleso cũ. t. & e. exilibus scribit': fuit nympha Oceani & Tethyos filia: ut ostendit Hesiodus in theogonia.

T elys cum. t. exili & y. græco scribit': fuit teste Herodoto libro histo. v. Sybaritum tyrãnus: facitq; i genitiuo Telyos: ut Tethys tethyos.

T elefarchus cum. t. exili & ch. aspirato scribitur: ciuis fuit samius.

T elector absq; aspiratione: & unico. l. scribitur: fuit pater Euripidis.

T elonæus cum. t. exili & unico. l. atq; æ. diphthongo in penultima scribitur: locus est ubi p magnis mercib⁹ exigitur. Nam Τέλος græce apud nos tributum & uectigal & pensio traducitur.

T ellus cum. t. exili & duplicato. l. scribitur: fuit teste Herodoto libro histo. primo uir athenien sis: quem Solon Croeso beatorem putauit.

T elum cum. t. exili & unico. l. scribit': omne id dicitur quod iaci potest: & a τηλοῦ quod latine longum ẽ derivatur. Vnde & p gladioeq longus est nõnunq; sumitur. Virgi. li. ix. ænei. At nõ hoc telum mea quod ui dextera uersat Effugiens. ubi telum. i. gladium intellexisse Virgilium dixit Seruius.

T hemillas cum. th. aspirato & i. latino: atq; duplicato. l. scribitur: nomen fuit uiri troiani.

thessamenẽs

T heflamenes prima cum.th.aſpirato:reliquæ ſine aſpiratione ſcribũtur:nomen fuit uiri ꝓprium.

T empe cum.t.exili ſcribit'memus eſt æmoniæ inter oſſam & olympum ſitũ:quoq; mihibus paſſuũ in longitudinem tendens:arboribꝫ tectum ſe ab utraq; ripa penei fluminis in cælũ tollentibꝫ:quæ inter alia placidiſſimam umbrã reddũt. Nã p eius medium amnis peneus a pindi radicibꝫ pfluens: inoffenſiſſime diſcurrit: gramine ueſtitis marginibꝫ amœnꝫ concentus & calculorum aquarum ſonitu peramœnus. Vnde ait Virgiliꝰ in iii.georgi. Paſtor ariſteus fugiens peneia tempe. Et Ouidius in.i.metamorpho.inquit:

Eſt nemus æmoniæ præruptis quod undiq; claudit
Sylua uocant tempe:per quæ peneus ab imo
Effuſus pindo:ſpumoſis uoluitur undis. Et reliqũa.

T empſa cum.t.exili ſcribit':fuit ciuitas brutiorum.

T embrius cum.t.exili ſcribit':fuit teſte Orpheo in argonautica fluuius iuxta pontum.

T hemis cũ.th.aſpirato ſcribit':fuit dea:quam teſte Feſto putabant eam eſſe:quia hõibus præciperet id petere quod fas eẽt:illã id eẽ exiſtimabant:quod fas ẽ. Nã ai fas apud græcos deſignat:habuitq; templum in boetia iuxta cephiſſum annem:ad cuius oraculum acceſſit Deucalion cum pyrrha uxore pro cõſilio reuperationis humani generis.

T hemiſtocles prima cũ.th.aſpirato:reliquæ ſine aſpiratione ſcribũtur:fuit uir atheniẽſis Neocli filiꝰ:ab ado leſcentia infamis. Sed hanc infamiã morandis uirtutibus reliquo ſuæ uitæ tempore expurgauit:adeo ut antetferat huic nemo:nel paucꝰ pares putent'. Nam teſte Thucydide de inſtitꝰ:quibuſq; ueriſſime indicabat de futuris callidiſſime coniiciebat. Hic cũ Xerxes & mari & terra bellum uniuerſæ inferret græciæ:nũ tãtis copiis:quantas neq; ante neq; poſtea habuit quiſq; ut in dictione Xerxes uidebimus:nõ ſolũ ſalus patriæ & totius græciæ:ſed totius europæ fuit. Nam cũ maxime athenienſes peti dicerent':ob pugnã.f.marathoniam in qua perſæ turpiter debellati fuerant:& ipſi delphos cõſultum qdnam facerent de rebus ſuis uenterent. Reſpondit Apollo teſte Herodoto:ut muris ligneis ſe munirent. Quod cũ nemo intelligeret: Themiſtocles perſuaſit conſilium Apollinis:ut in nauibꝰ ſe ſuaq; cõferrent. Quod ita fuiſſe cõperimus eſt. Nam ſic quoq; ſe cõponentes Xerxem ſua uirtute Themiſtocles naturali prælio debellauit:& ex europa diſcedere tanto artificio curauit ut ſe a Themiſtocle conſeruatũ magis ipſi ſuperatũ crederet. Fecitq; præclara multa: quæ alii hiſtorici tractauerũt. De quo Quintilianus li.xi.de inſtitutione oratoria: Caterum inquit quantus natura ſtudioq; ualeat memoria. Vel Themiſtocles teſtis:quẽ unum inter ũum optime locutũ perſice conſtat. Vel Methridates:cui duas & uiginti linguas:quot natiõibꝰ imperauit:tradit' notas fuiſſe. Vel Craſſus ille diues:q cum aſiæ præſſet:ꝓpq; græci ſermonis differentias ſic tenuit:ut qua quiſq; eum lingua poſtulaſſet:eadem ius ſibi redditum ferret. Vel Cyrus:quẽ oim militum nouiſſe creditũ eſt nomina. Quin ſemel auditos quãlibet multos uerſus,primus dicitur reddidiſſe Theodectes.

T hema cum.th.aſpirato ſcribit':dici poteſt latine poſitum.

T enedus cum.t.exili ſcribit':fine inſula notiſſima fama in conſpectu troiæ.

T henſa cũ.th.aſpirato ſcribit':ſunt uehicula quibꝰ deoꝝ ſimulachra religioſe portabant'. Vnde Liuiꝰ lib.v. Quæ anguſtiſſima inqt ueſtis ẽ thẽſas ducẽtibꝰ triũphantibꝰ:ut ea ueſtis medio ardũ eburneis ſellis ſedere.

T heognis cũ.th.aſpirato ſcribit':fuit poeta græcus.de quo Plato in li.de legibꝰ ſæpe meminit.

T heoclymenes prima cum.th.aſpirato:ſequẽs cum.t.exili &.y.græco ſcribit':fuit mantis quem Telemachus de Vlyxe conſuluit.

T heodorus eum.th.aſpirato ſcribit'nomen eſt uiri ꝓprium.de cuius cõpoſitione in antecedentibꝰ uidimꝰ. & de illi⁹ accentu in dictione Proſodia circa finem.

T heodoſius cũ.th.aſpirato ſcribit':nomen fuit ꝓprium duorum clariſſimorum principum.

T heon cũ.th.aſpirato ſcribit':fuit teſte Quintiliano li.xii.de inſtitutiõe oratoria:famius pictor:& in cõcipiẽdis uiſionibus(quas græci φαντασιας uocant)eximius.

T heropompus cum.th.aſpirato ſcribit'.Quo nomine clariſſimi uiri nominati fuerunt. Vnus fuit ſpartanorũ rex:de quo Quintilianus de inſtitutione oratoria:& Valerius de moderatione memineruẽt. Alius teſte Gellio libro.x.noctium atticarum:fuit tragicus & orator.

T heophraſtus prima cuj.th.aſpirato ſcribit'.fuit ereſius.& teſte Anthenodoro in li.deambulationũ.viii.fullonis filius. In propria patria audiuit primo Leucippum ciuẽ ſuum. Inde cũ Platonem audiuiſſet:ſe ad Ariſtotelem tranſtulit. Eoq; in chalcidem,pfecto illi in ſcolæ regimine ſucceſſit. Fuit uir ſummæ prudentiæ:ſtudiiq; ſingularis:atq; eloquii admirandi. Ita ut cum antea teſte Laertio in uitis philoſophorũ:& Boetio ſup libros peripherm enias Ariſtotelis illi tyranno nomen eẽt:ob diuinam eloquẽtiam Ariſtoteles Theophraſti uocitauerit. Et ut idem retulit Boetius ſuper Porphyriũ:cõſueuit Theophraſtus in ceteris his:quæ poſt magiſtrum diſputat leuiter illa pingere:quæ.ſ.ab ipſo Ariſtotele dicta ante cognouit. At quæ ab illo non peractata fuiſſe perpit diſſerit diligentius. Itaq; circa trecenta librorum uolumina edidit. Et teſte Laertio libros tres priorum analyticorũ ſcripſit:& poſteriorũ ſeptem. De naturis.xviii.quorum ſeptem ut grandẽ & precioſiſſimum theſaurũ teneo. De naturalibus hiſtoriis decem. De motu tres. De quæſtiõibꝰ.xxvii. De diis.iii.

De legibus unum. De poetica unum. De oratoriis præceptis unum: qn & plures alios: quos omnes diuina eloquétia præditos dicũt. Credit & primum illũ: quẽ metaphysicoꝝ Aristotelis diuinum librum illius fuisse Verum cũ teste Gellio li. nocthum atticaꝝ. viii. Omniũ suæ ætatis facũdissimus cẽtuerba tamẽ posuit ad populum athenieẽsem facturus: deterbat⁹ uerecũdia siluit. Pergebant ad cũ audiendum teste Pamphylo in ultimo ecũdo cõmentariorum librorũ duo milia discipuloꝝ. & ut idem auctor retulit Menedrum comicum instituit. Habuit & Nicomachũ Aristotelis filium discipulũ: quem teste Anthippo in antiquis delitiis lib. iii. libidinose amauit. Fuitq; beneficus & affabilis: & athenensib⁹ rerum in modũ gratissimus. habebatq; hoc semper in ore: Sumptus precio sissimus tempus ẽ. obiit ãnorum. lxxv.

Terebrum & terebra cũ. t. exili scribit⁹ ut qdã putant græcũ ẽ: & a uerbo Τερέτρω quod est forare discẽdere dicunt. Alii uero qbus magis adhæreo latinum putant: & a terendo deducũ natq; ex se diminutiuum gignit terebellum non terebellam.

Teredon cũ. t. exili scribit⁹ uermis est ille: q rodit ligna. & græcũ esse cõtẽdunt: atq; ab sono illos deducere dicunt: qui est Τερῆδων. Nõnulli uero ex nostris capta opportunitate a terendo deducũt.

Terebinthus prima cũ. t. exili: penultima cũ. i. latino: ultima cũ. th. aspirato scribit⁹ arbor est quædam nigrũ lignum cũ splendore præferens: habẽsq; solidi tatem in buxi speciem. Virgilii. li. x. ænei. Inclusum buxo aut orithyia terebintho Lucet ebur. De hac arbore late Plinius in. xiii. naturalis histo.

Tereus cũ. t. exili scribit⁹ fuit rex thracum: & Martis filius ex Bistonide nympha ut Callimach⁹ enarrauit: dicente etiam Ouidio li. vi. metamorpho. Et genus a magno ducentem forte gradiuo. Hic teste Solino i cõmenti thraciæ regione bethiam urbẽ p regia possidebat. Sed cum teste Ouidio præallegato loco athenas bellica uirtute a barbaris liberasset: loco meritum inter eum & Pandionem athenaꝝ regẽ firmior amicitia seruaretur: Prognem Pandionis filii duxit uxorem. Quinto deinde sequẽti anno Progne marito blandiens: cum iam illi Itym filium peperisset: Si gratia (dixit) illa mea est uel me uisendam mitte sorori: uel soror huc ueniat. magni mihi muneri instar germanam uidisse dabis. Profectus igit athenas Tereus impetrauit a Pandione: ut ad uisendam sororem duceret Philomenã: quam cũ sua litora tetigisset: in nemora alta traxit: & turpiter stuprauit: frustra clamato sæpe parente: sæpe sorore sua. & cũ clamare: ac lamẽtari minime cessaret ira cõcit⁹ Tereus linguam illi esse abscidit: atq; fidis mulierũ custodibus dereliquit. Inde ad Prognem ficta ueniens dixit Philomenam maris nausea deperisse. Interim Philomena in candida tela purpureis filis mala intexuit ppetrata: rogauitq; gestu ancillamuit tellam ipsam ad Prognẽ deferret. Quo conspecta presens altum corde dolorem Progne: & latebrã confingens instantibus Bacchi orgiis thyrsis & pellibus: eorum multis ornata mulierib⁹ siluas penetrans: & fractis fororis ianuis Philomenam simili habitu induti cõduxit in regiam. Ibidẽq furiarũ simulis agitata: Itym quem Tereo fuerat enixa pprijs manibus iugulans: patri comẽdãdum apposuit. Et post epulas Sicut erat sparsis funali cæde capillis Profilit natiq; caput Philomena erumentum Misit in ora patris. Quas cũ Tereus gladio p̃sequeret: in aues sui nominis cõuersæ sunt. Progne in hirũdinem: Philomena in eius nominis auicula: Itys in fasianum: & Tereus in upupam: ut elegantissime ptractauit Ouidius: & nec minus eleganter nostra ætate Gregorius Corrarius uenet⁹ in præstantissima tragœdia: cuius titulus est Progne. Facitq; Tereus declinatione græca in genitiuo Tereos. ut Martialis in ultimo: Flet philomena nefas tocelli tereos: & quæ Muta puella fuit: garrula fertur auis.

Thermæ cũ. th. aspirato scribit⁹ & a θερμός: quod est calidũ deducũt. Nam ea loca: quæ aut calẽtib⁹ aquis: aut ipso fine ags fornice: igni calefactio lauandi sudandue usibus deputata: thermas græco uocabulo uocauere: itaq; cũ romanis frequent: atq; quotidianus eẽt lauandi usus: ut romanæ oẽs attestant' historiæ. ad id quoq; res ipsa pcessit: ut ciues fere oẽs q diuitis abũdare uidebant': priuata balnea in pprijs domibus detinerent. Hinc Cicero p epistolam Terentiam uxorem monet: ut curet labrum in balneo cẽ. gn & in aliis. Q. fratrẽ asiæ pcõsulem certiorem reddit de balneis: quæ in arpinate extrui curabat. Sed præter priuatorum ciuium multa sunt publice institutæ balneæ in qb⁹ plebs ipsa p libito se lauare consueuerat. Quæ sane cũ ad principum luxuriam ducere' mihi magis populare putabant: cũ promiscue cũ plebe lauabant'. Nõnulli etiã frequentius: ut Cõmodus imperator: q teste Capitolino septies in die lauabat: comedebatq; in thermis. Quin & Gordianum iunioré ita lauandi cupidum dixit idem auctor: ut æstate quater: aut quinquies in die: hyeme secundo lauaret. Galienũ similiter iunioré lauisse dixit æstate in die septies: hyeme bis uel terue. Quẽ præfecti magistriq; officiorum omnes sæpissime sequebant': & communis nationibusq; simul cũ principe insistebant. Admittebanturq; sæpe mulieres pulchræ: & puellæ cum his anus deformes: cum quibus iocari se princeps dicebat. Sed teste Helio Spartiano in Alexandri Seueri uita prohibuit Alexander balnea romæ cũ mulieribus mixtis uiris exhiberi: quod prius prohibitũ Heliogabalus fieri permiserat. Namq; ipsi principes ad suam luxuriam: & populi solatium ingentia & immania thermarum ædificia construxerũt. De quibus Ammianus libro. xvi. rerum gestarum inquit: Lauacra romæ in modum prouinciarum extructa uident' In quibus principum luxuria eo perducta est: ut nulla in re modestiam sobrietatemq; seruassent. Verum ut præfatus Helius retulit: Alexander beachtearioruꝝ: auriariorum: pellionum: claustrariorum: argentariorumq; aurificum: cæterarumq; artium pulcherrimũ instituit uectigal. Ex quo iussit thermas: quas ipse & supiores

fined uerant principes calefieri: & populo usibus exhiberi. Siuas ipe in thermis publicas deputauit: addidit q oleum luminibus thermarum: cum antea non ante aurorā paterent: & clauderentur ante solis occasum. Et infra subdit: Opera ueterum principum instaurauit. Ipse noua construxit: iuxta eas quæ neronianæ fuerant: nemas thermas suis de priuatis ædibus: quas emerat: addidit is ædificiis fecit Antonini Caracallæ thermas additis natatoris perfecit & ornauit. Et subdit idem Spartianus Alexandrum ipsum opus fuisse duobus primū marmoribus porphyrico & lacedonico illitan fuisse: iuxta palatio exornato. & alibi refert illū thermis suis & ueterum frequēter cum populo usum fuisse. & licet plures fuisse credamus: duodecim tamē nos thermas ex antiquis scripturis inotauim⁹ iut agrippinas: neronianas: Vespasiani Titi: domitianas: antoninianas: alexandrinas: gordianas: seuerianas: diocletianas: aurelianas: cōstantinianas: & nouatianas. Agrippinæ iuxta pantheon & nō longe a Minerua fuerunt quarum uestigia adhuc extant. In quibus teste Plinio libro xxxvi. naturalis histo. Arcus & pauimenta ex uitro posuit. Et ut attestatur Rursus in descriptionibus nō longe ab agrippinis alexandrinæ fuerunt. Cuius adhuc apud beati Eustachii ecclesiam uestigia conspiciuntur. Quas ipe Alexander Spartiano teste iuxta neronianas ædificauit. Martialis in xii. Et thermas tibi habe neronianas. Antōianæ thermæq; Bassiani Antonini Caracallæ fuere: fitæ fuerūt teste Spartiano i regiōe piscina ad usū ardeatinam: nunc iuxta cœnobiū sancti Xisti & ecclesiam sanctæ Prisæ ac sanctoꝝ Nerei & Achillei. Quarum celsam solearem eodē referente auctore architecti negabant posse ulla ratiōe fieri nisi qua facta est. Nam ære & cupreo cicellos confectos diuersibus cameratio tota concreta est: & totum é spatiū ut id ipm potuisse fieri negent docti mechanici. Thermas uero gordianas scribit Iulius Capitolinus iuxta gordianorum domum in urbe prenestina fuisse: quales præter urbem tunc nusq; haberet orbis terrarum: & domū duo centas habere colūnas uno filo dixit. Vbi nunc post ecclesiā sancti Eusebii multæ & maximæ cernunt' ruinæ. Constantinianas ab Apollodoro traditum legimus in exquiliis fuisse in dictione romana: cum exquiliarum montem describemus ostendere curabimus. Quin & in eodem monte simili modo nouatianas extitisse nōstra tumus. De seuerianis uero thermis nihil aliud certum habemus: q̄ Spartiano teste Seuerum Aphrum imperatorem illas in transthyberina regione ædificasse. Idem de aurelianis Flauius Vopiscus syracusanus scripsit: easq; hyemales Aurelianum principem i transthyberina regione ædificasse: quod aquæ frigidi aeris ibi deesse nt. Thermas autē Titi iuxta tēplum pacis: quod ædificium fuit patris structas legimus. At uero dominari uoluerunt q̄dā ex auctoritate Petri bibliotecharii iuxta sancti Siluestri cœnobiū extitisse. Ait enim præfatus Petrus beatū Siluestrum ecclesiā in thermis dominanis ædificasse quæ postea eius nomine fuit.

T hermodoon cum.th. aspirato: & duplicato. o. post. d. scribit' pleno. s. nomine: & absq; synæresi. habet acētum acutum in penultima: quem apud nos cum græcum sit nomen obseruat. at cum synæresi illa duo. o. in unum longum cōuertuntur in quod transit accentus circumflexus: ut uidimus in dictione Prosodia. Ouidi⁹ li. iii. de ponto: Et tu feminæ thermodoon cognitæ turbæ. Nam fluuius ē in regione colchidis iuxta quē amazonides habitauerunt: de cuius tamen ortu uariæ sunt sententiæ.

T hermopyle cum.th. aspirato: & p. exili: sequente. y. græco scribitur: mons est longissimus: qui medium præfert græciā diuidit: ficat & apœnini dorso Italia scindit' ut attestat' Liuius de bello macedonico li. v. Habet q̄ angustas fauces: ubi pylarum. i. portæ nomen assumpsit. iuxta quas cū aquæ sint calidæ thermopylarū nomen adeptus est: apud quas magnus Xerxis exercitus corruit.

T hero cum.th. aspirato scribitur. græci uero addunt. n. in fine: ac dicitur ἥρων: quasi ardens. nomen est pro prium: de quo Pindarus meminit: & Virgilius in decimo cum ait: Occiso therone unum: quo maximus ulro Aeneam petit.

T herfilochus cum.th. & ch. aspiratis: & .i. latino scribit' nomen est uirī pprium.

T herfites prima cum.th. aspirato: penultima cum. i. latino: & ultima cum. t. exili scribit' fuit uir græcus: Quo nō deformior alter uenerat ad troiam ut dixit Homerus: Linguaue procacior alter. Vnde ait Iuue. in satyra Scēmata qd faciunt: Malo pater tibi sit therfites dūmodo tu sis Aeacidæ similis.

T hera cum.th. aspirato scribit' insula ponitur ab Herodoto libro historiarū. iii. quam fuisse puto theranem & nos corficam dicimus: q̄a in illa Cyrnum regnasse dixit. Vnde & ab illo cyrnus eam cognominata sit: q̄ filium habuit Anthemum: cui nomen fuit Batus ob linguæ obligationem mutū fuisse. Herodotus uero exponit nocatum lingua libyca ideſt regem: quo deinde urbem cyrenē in libya ædificauit: ut in dictione cyrene ostendimus.

T hericyon prima cum.th. aspirato: sequens cum. i. latino: penultima cum. c. exili & .y. græco scribitur: nomē fuit uiri proprium.

T erpsichore prima cum. r. exili: sequens cum. i. latino: penultima cum. ch. aspirato scribit' una fuit ex nouem musis: fic quoq; a Terpsis: quod est delector cognominata. de qua in dictione musa.

T hesaurus cum.th. aspirato scribitur.

T heseus cum.th. aspirato scribit' fuit ægei athenarum regis filius ex Aethra coniuge: qui dū esset adolescēs: operante Medea nouerca pene a patre ueneno periit. Sed post mortem patris ad regnum athenarum euectus: tot memoratu digna peregit: q; inter plures Hercules unus ipe cōnumeret'. Et inde theseides cū. i. latino

pro Hippolyto ponit: ut Ouidius heroidum epistolaꝝ quarta:

Thesides theseaq; duas rapuere sorores.

T hesmophorea cum.th.aspirato scribit: sacra sunt Cereris: quæ a nostris cerealia dicuntur. sed uerbum ipm legis latorem designat. Nam a θεσμός legem indicat: & phoria latorem. Et hoc ideo quia leges hominib⁹ prima Ceres indidit: dicente Virgilio in.iii. Legiferæ cereri. Nam ante inuentum frumentum homines sine lege uagabantur: illo inuento abiecta sunt feritas: & ex agrorum diuisione primo nata sunt iura. Vnde bene Ouidius in.v. metamorpho. musam dicentẽ introduxit: Prima ceres unco glebam dimouit aratro. Prima dedit fruges alimẽtaq; mitia terris. Prima dedit leges. cereris sunt ocia munus.

T hessalia cum.th.aspirato & duplicato.s. atq; .i. latino scribit: regio est græciæ: quæ sub antica olim compræhendebatur: sed prius teste Plinio li.iiii. naturalis histo. armonia dicta fuit. Eademq; pelasgis & conargos: atq; hellas: thessalia & dryopis semper a regibus cognominata fuit. Et subdit Plinius: ibi genitus rex nobe Græcus: a quo græci ibi Hellen⁹: a quo hellines. Ex his phthiotæ oppida celebrata hellas: halos: lamia: phthia Eadem a rege Thessalo ibi regnante thessalia dicta fuit. Sed ut refert Herodotus li. histo. vii. & post illũ alii plures: fama est thessaliam fuisse olim lacunis: montibus undiq; conclusum. Nam (ut prosequitur) ab oriẽte habet montem pelium: & coniunctos collesis septẽtrione olympum: ab occidente pindum & a meridie othrym. In quorum media concauitate thessalia ipsa concluditur: per quam iam quinq; fluuios principales decurrere dixit: undelicet Penenm: Apidanum: Onochonum: Empheum: & Parnisum. Qui omnes deide in unum commixti per unicum solum transitum in mare decurrunt & solius Penei nomen detinent. Nam per medium uiam: quæ sola est iter olympum & ossam gradiens: ipse Peneus in ægæũ mare descendit. Hanc uiam eodem auctore teste a Nepetuno factam dicunt: seu (ut magis asserere uidetur) a terræmotu p ipm deũ inducto: ut thessaliam ipsam habitabilẽ efficeret. Lucanus uero in.v. dixit id Herculem confecisse. sed ut ait Herodotus diligenter inspicientibus manifeste apparet terræmotus opus fuisse.

T esiphone cũ.t. exili: & non cũ duplicato.s. sequente. i. latino scribit: una dicitur ex furiis infernalibus: ut uidimus in dictione alecto. Cõponitur q; dicto ex Τίω quod est Τιμωροῦμαι ulciscor: & phonon necem. nõ nulli uero seruantes ipsum .s. pariũ in prima: nec in .e. apud nos cõuertẽtes dicunt tisiphone.

T hesis cum.th. aspirato & .i. latino scribitur: dicitur a nostris positio uel positura: & est figura: q; sensus orationis per colla: commata: & periodos: distinguit. dicta quidem positura: quia punctis positis conuenientes denotat sensuum partes. uel quia ibi uox pro interuallo distinctionis deponatur. Nam dum in initio pronũtiationis nondum plena pars sensus est: & tamen respirare oportet: subscribatur punctum: quod a græcis commate dicitur: a nostris subdistinctio uocatur: eo q; sub littera uel ad finem litteræ ipsa ponatur. se indelicet: nos iam uirgula utimur. Vbi uero in sequentibus iam sententia sensum præstat: sed adhuc aliquid de sententiæ plenitudine restat: punctum signabatur: quod dicitur colon. i. membrum & circa litteræ medium ponebatur: loco cuius nos hodie duobus punctis utimur. Vbi autem nos plenam sententiæ clausulam facimus: fit punctum: quo periodus: hoc est terminus dicitur: ut in ea dictõe uidimus. Apud nos uero uocatur distinctio: quia integram a sequentibus distinxit sententiam. & hoc apud oratores. Cæterum apud poetas ubi in uersu post duos pedes syllaba alicuius dictionis remanet cõma dicitur: hoc est particulæ præcisio: quæ per scansionem facta est. Vbi uero post eosdem pedes nulla dictionis ptecula remansit: colon dicit & totus uersus periodos dicitur.

T hespici cum.th. aspirato scribit: populi sunt græciæ.

T hesylis cum.th. aspirato: sequẽs cũ .x. exili & .y. græca ultima cum .i. latino scribit: nomen ẽ ppriũ mulieris de qua Theocritus & Virgi. meminere.

T hesor prima cum.th. aspirato sequens cum .x. exili scribitur: fuit troianus pater Calchantis: ut ostendit Homerus libro iliados primo.

T heta cum.th. aspirato sequens cum .t. exili scribit: nomẽ est litteræ græcæ: quæ uim detinet.th. aspirati. De qua in initio huius tractatus. T. litteræ uidimus.

T hetis prima cũ.th. aspirato sequẽs cũ .t. exili (quando p matre Achillis poni cõsueuit) scribit. Et fuit filia Chironis & uxor Pelei regis thessaliæ: ut ait ipse Chiron apud Orpheũ in argonautica καὶ σὺ δέ τε πρὸ κόρου εἶτιν ἀρηγόνες. De qua Ouidi⁹ li.xii. metamorpho. Virgili⁹ etiam meminit circa finem libri .vi. æneï. quãdo ait: Lenta tenet thetis & melite panopeaq; uirgo. cui⁹ tam prima syllaba q; secũda breuis ẽ: & declinatur Thetis huius thetidos uel more nostro thetidis.

T ethys prima cum .t. exili: sequens cuj .th. aspirato & .y. græco scribit: & hæc quoq; litteratura descripta fuit teste Crispo filia Cæli & Vestæ: atq; uxor Oceani. Ouidius uero uidet eam filiam fuisse Titani cum ait li. fastorum .v. Duxerat oceanus quõdam titanida tethym. & habet tam primam q; secũdam longam: de qua intellexit Virgilius libro georgicorum primo cum ait: Teq; tibi generum tethys emat omnibus undis. Et declinatur Tethys huius tethyos uel Orpheus in argonautica: καὶ Τηθύος ἐσχατόων ὕδατος. Ouidius i præfato libro: Pars credidit esse,

Tethyos has neptes oceaniq; senis. Martialis li.i. epigrimatum: Et quem suprema tethyos unda ferit.

T etrametra absque aliqua aspiratione scribitur. Componiturque a tessara: quod est quatuor: & metrum: carmina quatuor pedum.

T etrarcha sola ultima aspiratur: ille dicitur qui quartæ regni partem detinet. Et componitur ex Τέταρτος qui est quartus: & ἄρχων princeps.

T etradoron absq; aliqua aspiratione scribit: interpretari valet quatuor palmos. Nam cõponit ex tetra: quæ est quatuor: & doron palmus: dicente & Plinio li. xxxv. naturalis hist. Græci eni antiqui duorum palmas uocabant. Et inde pentadoron: quę palmorum: & similia dicuntur.

T ethyopobatæ prima cũ. t. exili: sequẽs cũ. th. aspirato & i. latino: qu & geminat'. p. atq; ultima sine aspiratiõe scribitur: sunt Herodoto teste populi in libya iuxta asbiteos.

T euter & quidoq; Teucrorum in antehabitis uidimus: absq; aliqua aspiratione scribit' fuerunt hoc nomine duo celebres. Vnus quidem Scamandri cretensis filius: qui relicta creta in phrygiam ueniens reppert Dardani posteros in uallibus habitare: quibus: ut dixit Seruius super. iii. eneidos: arcem construxit. dicẽte eũ Anchise apud Virgilium eo libro de creta loquẽte Maximus unde pater si rite audita recordor Teucrus hinc teas primum est adiectus ad oras. & reliqua quæ sequũtur. Alter uero Teucer fuit Telamonis filius ex Hesiona Laomedontis regis filia & Priami sorore: ut poetæ omnes affirmant. Nam cum Hercules cum argonautis accederet: & troiam caperet: Telamonem ob insignem uirtutẽ Hesiona donauit. ex qua etiã ut ostẽdere uidetur Homerus Aiacem genuit. At Sophocles in ea tragœdia quæ inscribitur ἔπαθλα Αἰάκου φόροι Aiacem dixit ex iusta quidem uxore Teucrum uero ex Hesiona: quæ captiua & serua fuerat: natum fuisse: q; cũ post troiæ euersionem salaminã ad patrem reduret: inuisus patruus Aiacis obitũ non uindicauerat: ut etiã attestatur Iustinus li. xliii. cyprum insulam: a Belo patre Didonis tyrũ subactam: accessit: & urbẽ in ea cõdidit: quam de patriæ nomine salamina uocauit. Et alia quæ ponit Iustinus.

T eudamedus cũ. t. exili scribit': fuit teste Homero li. iii. iliados: pater Pelasgi.

T eus cũ. t. exili scribit': fuit teste Herodoto libro historiarũ. i. urbs in lydia. Vnde teius teia teium: nomen patrium deriuatur. Horatius libro odarum. iii. Non aliter Samio dicunt arsisse bathyllo Anacreonta teum. p teium: mutant in dictione anacreon uidimus.

T eutates absque aliqua aspiratione scribitur: nomẽ est lingua gallica Mercurium: quẽ ab illis humano sanguine placabatur: dicente Lucano libro primo:

Et quibus immitis placatur sanguine diro
Teutates horrẽsq; feris altaribus hesus.

De quibus Lactantius li. diuinarũ institutionũ primo: galli inquit Hesum atq; Teutatem humano cruore placabant deos. q sane feralis ritus diu similiter apud italos fuit: q; talem louem & Saturnum humana placabant hostia.

T enthramides prima cũ. t. exili & eu. diphthongo: sequẽs cũ. th. aspirato: penultima cum. i. latino scribitur: fuit phryx: & patria arsur: & pater Axylus: ut in ea dictione uidimus.

T hyasus cũ. th. aspirato & y. græco scribit': saltator apud nos: & chorea dici potest: quæ Baccho exhibebat': deducitur: q a ὑειν: quod est sacrificio: quia in illius sacrificiis excreri cõsueuerant. de quo Virgi. i Daphnim Daphnis thyasos induxere bacchi.

T hyas cũ. th. aspirato & y. græco scribit'. Et dicit' sacrificula Bacchi. Nam teste Seruio sicut a Baccho baccha sic a Thyoneo thyas. Virgilius li. eneidos quarto: Thyas ubi audito stimulant trieterica baccho. Repertur etiam bacchis bacchidis.

T hyella cum. th. aspirato & y. græco: atq; duplicato. l. scribitur: dicitur a nostris procella: ponitur q; ab Homero pro una harpyiarum.

T tiara cũ. t. exili & i. latino scribitur: ornamentũ est quoddam capitis: quo mulieres persicæ primit° utebant': ut Iustinus de Semiramide: quæ caput tiara texit. qua deinde usi sunt reges & sacerdotes. Similiter Herodotus libro historiarum primo: gelamen est inquit capitis persicum. Seruius super. i. tantummodo dicit: tiara est pilleus phrygius. Et Virgilius usus est masculino genere. Iuuenalis uero femininoest Phrygia uestitur bocca tiara.

T yana cum. t. exili & y. græco scribitur: fuit teste Philostrato li. i. de uita Apollinii Tyanei urbs cappadociæ.

T ibareni cũ. t. exili & i. latino scribit': fuerũt teste Herodoto li. Iustino. xii. populi scythici in asia.

T yberis prima cum. t. exili & y. græco scribitur: fluuius est Italiæ: ab apennino defluens ex alpibus falterone paulo altius ipẽ tuscus amnis. Et primo tuscias ab umbris diuidens: auctus pluribus fluuiis romam deducit: quam a ianiculo separat: & ultimo hetruriam a ueteribus latinis diuidens in mare tyrrhenum defluit. cũ° Tyberis (ut putat Festus) a Tyberi tuscorũ rege: uel a Tyberino rege albanorum. Seruius uero super. viii. eneidos inquit: Tyberinus Alii a rege aboriginum dictum putant: qui dimicans iuxta eũ occidit. Alii a quodam aborigine: quem Glaucus Minois filius in Italia interemit. Alii inter quos Liuius ab Albano rege q in eum cecidit. Quam ultimam opinionẽ secutus Ouidius libro. ii. fastor. inquit

Albula quem tyberim uersus tyberinus in undis:
Reddidit. hybernis forte tumebat aquis. Verum & ante regem hunc thybris cum. th. aspirato dictus fuit.

Nam eum Euander ad Aeneam longo tempore ante regem Tyberinum loqueretur (nondum enim cõstructa erat alba) dixit apud Virgilium libro. viii.

Tum reges asperq; immani corpore thybris:
A quo post itali fluuium cognomine thybrim
Diximus. amisit uerum uetus albula nomen.

Forsitan etiam post primum uersum uerba sunt poetæ non Euandri. Alii non a morte cuiusp̃iam regis: sed regem quẽdam tuscorum latrocinari circa ripas huius fluminis consuetum fuisse & a crebris iniuriis quib⁹ transeuntes afficiebat thybrim cognominatum fuisse asserunt: quasi esset fluuius Τοῦ θβρεως: id est iniuriæ: ex qua ratione eum θβρις aspiretur: thybrim asperari uolunt. Alii uero ex alia causa hoc idem accidisse uolũt Nam Seruius quoq; super tertio æneidos: & græci nõnulli exponentes Theocritum dicunt: q eum quodã tempore syracusam apud siciliam uenerint athenienses: ingentem hostium multitudinem captiuarunt: & ex cæsis montibus addere fecerunt monumenta ciuitati: tunc auctis muris etiam fossa facta: quæ aqua repleta munitionem redderet patriæ. Hanc igitur fossam per hostium pœnam & iniuriam illis factam thybrim nominauerunt: uidelicet ἀπο Τῆς θβρεως. Postea profecti sicili ad Italiam eam tenuerunt partem ubi nunc roma est usq; ad rutulos & ardeam: unde est: Fines super usq; sicanos. & albulam fluuium ad imaginem fossæ syracusanæ thybrim: quasi Τοῦ θβρεως hoc est ignominiam uocauerunt. & sic quoq; eum. th. aspirato scribendum esse: quod in antiquissimis & emendatissimis codicibus de thybri semper scriptum comperimus: licet tyberim & tyberinum absq; aspiratõe scribant. Quare puto prius albulam dictum: deinde thybrim eum. th. aspirato ab immani rege uel ἀπο Τῆς θαρσους uocitatum. postea tyberim sine aspiratione a Tyberino rege albanorum in illo summerso. Nec Ouidii uerba nos asserere cogunt ante Tyberinus in illo summersum immediate albulam uocitatum: ut etiam ex Plinio libro tertio naturalis hystoriæ infinuat. hæc uerba dicente Tyberis ante thybris appellabatur: & prius albula dictus fuit. hæc ille. Dicitur etiam Tyberinus fluuii desinit Virgilius libro georgicorum. iii. Vnde pater tyberinus & unde aniena fluenta. Nonnunq; uero: & pro pisce ponitur: ut Iuuenalis in satyra: Si te propositi nti Vos anguilla manet longæ cognata colubræ: Aut glacie asperso maculis tyberinus.

Tibisis cum. t. exili & .s. latino ubique scribitur: fluuius est scythiæ: teste Herodoto libro historiarum. iiii.

Tybur cum. t. exili & .y. græco scribẽ. Priscianus de quo nunc latinum dixit libro. vi. dum de tertia declinatione pertractat. Cui & historia quæ græcum nomen esse ostendit: & antiqua scriptura: quæ cum .y. græco illud scribitur: in antiquis inscriptionibus conspexisse uidentur. urbs est sexdecim milibus passuũ ab urbe roma distans. Quam teste Solino ex auctoritate Catonis Cathyllus arcas: & præfectus classibus Euandri eõ dedit. Plinius uero circa finem libri. xvi. naturalis hystoriæ: aliud frustra uidetur: dicens tyburis originem multo ante urbem romam habere adhuc. Apud eos extant ilices tres etiam Tyburto conditore: eorum uetustiores: apud quas in auguratus traditur fuisse. trandunt autem eum filium Amphiarei: qui apud thebas ciuitatem ætate ante iliacum bellum. hæc ille asserens Tyburtum non Cathyllum tyburis oppidum condidisse. Verum Sextius græcus historicus libro antiquitatum. vi. Hos celebres auctores in hunc modum eõcordasse uidetur. Ait enim ut ex eo loco ad uerbum traduximus: Cathyllus Amphiarei filius fuit. Hic post prodigialem patris interitum apud thebas: de quo nos iam iudicium in dithone Amphiarei: iussu Oicleidi fili eam omni fretus: & sacris missus tres liberos in Italia procreauit Tyburtum Coraecem & Cathyllum: qui depulsis ex oppido haud longe a roma posito ueteribus sicanis: a nomine Tyburti maximi natorũ filii oppidum uocauerunt. Hæc Sextius: cui Virgilius consentire uidetur cum ait: libro æneidos septimo:

Fratris tyburti dictam cognomine gentem.

Nam ut idem Sextius prosequitur non desunt inquit: qui dicant singulum fratrem ciuitatem singulam eõdidisse. Testis est mons: qui adhuc cathyllus dicitur: & corax oppidum famosum uates uolscos. Hæc situm tyburis oppidum loco maxime elusoso: quod Iuuenalis tetigit cum ait: in terra satyra: Et proni tyburis arce. Quin & fluminis amœnis decurrentibus aquis etiam humido: quod Ouidius libro fastorum. iii. tetigit cum ait: Iam moenia tyburis udi Stabant argolicæ quæ posuere manus. Est etiam uentosus: dicente Horatio Romæ tybur amant uentosum: tybure romam. ubi tybure pro tyburi teste Seruio super. iii. æneidos: q dixit: a tybur denominatiuus tyburtis ducitur: quod pro tyburis ponit: teste Capro. sicut quirinus, p quiris: & ceritis uel cæretis: p cæres. Vnde hic & hæc & hoc tyburs gentile nomen est.

Tyche cum. t. exili & .ch. aspirato scribitur: fuit teste Hesiodo in theogonia nympha filia Oceani & Tethyos

Ticensum cum. t. & .c. exilibus: atq; .t. latino scribitur: oppidum est insubrium: quod nõ copiose dicit. Nam ut ostendit Ptholomæus in geographia: insubres habent mediolanum: nouariam: comum: & ticenum.

Tydeus cum. t. exili & .y. græco scribitur: habetque accentum in prima: fuit filius Oenei regis calydoniæ ex Eurithoe: ut dixit Seruius super sexto æneidos: uel ex altera uxore: ut alii asserunt: qui cum uenando fratrẽ Menalippum inaduertenter occidisset: furorem populi eximescens: relicto paterno regno: ad Adrasti argiuorum regem confugit. & alia quæ de illo prosequitur Statius libro primo secundo & tertio: atq; ista duo sunt thebaidos. Homerus uero li. iiii. iliados de illo inquiunt fere ad litteram hoc soluto filo traducere

possumus. Cum mycenis Tydeus moraretur fama est minémisem illi uiribus corporis potuisse æquari. At postq̃ rediens ad fluenta Asopi uenit: cæteri cum græci ad Eteoclé pro legato dimiserunt. Ad quē ei uisset ingressusq̃ regiam complures illic ciues comperisset (forte cum Eteocle in conuiuio erant) Non timuit & hospes & solus thebanos omnes ad quodlibet certaminis genus prouocare. Atq; ut animose prouocauit: ita omnes (sic illi Pallas propicia erat) strenue uicit. Quamobrem thebani dolore indignationis accensi: uersuro insidias tetenderunt: collatis ad opportunum locum: qua Tydeus transitus erat: quinquaginta iuuenibus cum duobus ducibus deorum immortalium robore similibus: Mecone Neomedude: & Lycophonte Autophoni filio. Eos Tydeus omnes ad ipsum locum occurrentes strauit: occidit̃q; fræus deorum (quæ sibi monstrabantur) auguriis. Vnum tantum Meonem cum tristi nuntio redire permisit. Immo uolitet & talis fuit Tydeus. hæc Homerus præfato loco de illo loquens est. Et libro. vi. diadosdixit illum apud thebas cum aliis regibus populisq; græcorum occubuisse. Et inde patronymicum deducit' tydides.

T ydides prima cum. y. græco secunda cum. d. & .i. latino scribi forsitan deberet. licet nostri iam nō. d. quæ media est inter. t. exile & .th. aspiratum: sed ob ipsam propinquitatem litterarum. t. ponant exile ac scribit tydides: sic fere in omnibus Virgilii codicibus reperis & est tytides patronymicum positum pro Diomede filio Tydei. Virgilius libro æneidos primo:

O danaum fortissime gentis Tytide.

Quidã Seruius super eodem æneidos dicit: cũcta nomina quæ in eus hodie exeunt: apud maiores Les. exibit ut Nereus nereos: Tydeus tydides: quasi uelit dicere non est patronymicum tydides sed principale: cui nos opponimus Virgilius obseruauit. Et subdit idem Seruius: Illa mouisse genitiũ in eius: ut tydeis: nereis. Sed quia plerũq; s. (ut ait) in latinitate detrahitur: remanet ei: ut huius tydei: huius nerei.

T hyestes prima cum. th. aspirato & .y. græco: ultima cum. s. exili scribitur: fuit filius Pelopis ex Hippodamia & Atrei frater: ac Tantali nepos. de quo Seneca in Thyestes: & alii poetæ plura scripsere. Et inde Thyesteus Vt Ouidius libro. xv. metamorphoseos:

Neue thyesteis cumulemus uiscera mensis.

T igranes cum. t. exili & .i. latino: atq; unico. n. scribitur: fuit rex maioris armeniæ: de quo Cicero in põpeiana Et declinatur in genitiuo non solum Tigranis: sed tigranæ.

T igris cum. t. exili & .i. latino: utrobiq; scribitur: animal est ferocissimum & uelocissimum: ita ut sagittaq; hyrcana lingua ad nomen indicet. Et ut dicit Seruius armeniæ malum: quo etiam india & hyrcania abundat: de quibus Statius libro septimo thebaidos: Plinius libro octauo naturalis historiæ: atq; solinus plura disserit. Est & eadem scriptura ac nomine ex eadem causa accepto fluuius: qui ex monte paradeo armeniæ peruium: & primo quidem fine nomine usq; ad medorum fines: ut asserit Herodotus & Plinius: sed ibi quoq; a celeritate ipsa quã decurrit: tigridis nomen accepit. inde influit in lacum: qui aretysa dicitur: per quē adeo uelocissimo cursu decurrit: ut lacui prorsus non commisceri putetur. Nam ex piscibus compertum est: q; sunt in lacu nunq; fluuium ingrediuntur: nec qui fluuii sunt in lacu prorsus habentur. Exit ergo celerrimus* & cum maximo impetu. Sed mox taurum montem subterlabens in alteram montis partem apud lacum cui nomen est zoronda effunditur: & illum ipsum esse ex paleis & purgamentis ac piscibus dignoscitur. Ibiq; iterum fluuius effectus: & lacum alterum transiens: rursus in cuniculos demergitur: & Adiabenos & mesopotamiam iterũ egrediens arabes præterfluit: & in mare rubrum iuxta urbem ampopolim cadit. Vnde ait Seneca in troade:

Et qui renatum prorsus excipiens diem
Templum rubente tigrim immisit freto.

T ile cum. t. exili & .i. latino scribit' descendit q; a Ἴημι ἴεσθαι .i. longe. Nam insula est oceani inter septẽtrionalẽ & occidentalem plagam: quæ ultima erat ex cognitis a romanis. Virgilius in .i. georgi. Tibi seruit ultima tile. Alia est in aphrica cõtra sinum carthaginis.

T ilos cum. t. exili & .i. latino similiter scribitur: & als eodem descendit. Insula est ut scribit Plinius libro sexto naturalis historiæ: eum oppido eiusdem nominis in mari indico celeberrima plurimum margaritis: ipsa fert palmas oleas creat: uinetis abundat: terraq; omnes hoc miraculo sola uincit: ut quæcũque in ea naſcantur arborum: q; spolietur tegmine foliorum. Hinc caucasus mons famosissimus incipit: processus suis cõtinuis iugis in maximam partem orbis.

T inxus prima cum. t. exili & .i. latino: sequens cum. æ. diphthongo scribitur: fuit philosophus patria locrẽsis Platoni dilectissimus: cui diuinum illud opus Plato inscripsit: ubi de rerum creatione disserit. De quo Hieronymus super Esaiam: Timæum de mundi harmonia astrorumq; cursu: & numeris disputantem ipse q interpretatus est Tullius se nõ intelligere profitet. hæc ille. At ipse Cicero ad Atticũ libro. viii. inquit:

Aenigma oppiorum ex uellia plane non intellexi
Est enim numero Platonis obscurius.

T imarchides cum. t. exili & .i. latino utrobiq; atque .th. aspirato scribitur: nomen est uiri: proprium compositũ ex Τιμὴ qui est honor: & ἄρχοντος principis: facitq; in genitiuo Timarchidis & Timarchidæ.

T imantes absq; aliqua aspiratione & cum .i. latino scribitur: fuit pictor summus: Parrhasii æmulus: quem superasse dicitur in Auce pingendo, quod aliqui suffragiis magis ęi ueritate factum credunt. Inter eius uero ingenii monumenta Iphigenia oratorum laudibus celebratur: quæ ante aras peritura cum mastos pinxisset omnes: & marticæ omnem imaginem consumpsisset patris ipsius uultum uelauit: quem iam digne non poterat offendere.

T ymba cũ .r. exili & .y. græco scribit: quod multi in .u. nostrum conuertunt: & dicit tumbam sepulchrum.

T ymon cum .r. exili & .i. latino scribit: fuit appolloniates filius Timarchi: qui dum iuuenis esset operas dedit saltationi: & choreas duxit: quibus postea repudiatis se ad philosophiam contulit. Deinde reuersus in patriam duxit uxorem. Post hæc uero iam uir sapiens effectus & eloquens ad Pyrrhonem se conuertit. Deinde cũ esset egenus iuit ad chalcedonios: ubiq; philosophiam & oratoriam exercuit. charus fuit Ptholemæo Philadelpho. scripsit poemata diuersa: tragœdias .lx. comœdias .xxx. & satyras plures. Fuit & alius philosophus macedo: alius hortorum studiosus.

T ymeretes prima cum .r. exili & .y. græco: penultima cum .æ. diphthongo: & ultima similiter cum .r. exili scribitur: fuit regis Priami filius: de quo Euphorion: teste Seruio super secũdũ æneidos ait: Priamus ex Arysba filium uatem suscepit: qui cum quadam die uaticinaret cẽ nasci ei dixit puerum: per quem troia posset euerti peperercrũt simul & Tymœtæ uxor & Hecuba legitima uxor Priami. Quare Priamꝰ Tymœtæ filiũ & uxorẽ iussit occidi. Ob quod Virgi. cũ de græcorum equo loqueretur inqt: Primusq; tymœtes Duci itra nostros hortatur: & arce locari. Sive dolo seu iam troiæ sic fata ferebant.

T ymœtas eodem mõ scribitur: & fuit nomen uiri pprium.

T ymoniacus absq; aliqua aspiratiõe: & .i. latino utrobiq; scribit: fuit pictor byzantiꝰ Cæsaris dictatoris ætate q aiacem Cæsari pinxit. & Medeam ab eo in Veneris genetricis æde positam octoginta talentis Nasidianos.

T ymotheus prima cũ .t. exili & .i. latino: sequens cum .th. aspirato scribit: & nomen est compositum ex Ti aiez qui est honor: & otor deus. fuit etiam nomen athenensis cuiusdam uiri præclari & filii Cononis. huic patre accepta gloriã multis auxit uirtutibus. Nã ad patris laudes tesle. M. Tullio li. 2. de officiis adiecit gloriam ingenii & doctrinæ. Faitq; teste Aemilio Probo dissertus: impiger: laboriosus: rei militaris peritissimus: nimis cupidus regendæ. De quo multa ab historicis prædare facta scribuntur.

T imoleon cum .r. exili & .i. latino scribit: fuit corinthius. & sine dubio iudeo omnium uir clarissimus. Natus ait Cornelius nepos huic uni contigit: quod nefario ausu illi: ut & patriam in qua erat natus oppressam a tyranno liberaret: & a syracusis: cui auxilio erat missus iniuste ereptam seruitute depelleret: totaq; sicilia multos annos bello uexatãa barbarisq; oppressam suo aduentu in pristinũ restitueret: ut eã late posse Plutarchꝰ in illius uita. A quo & gymnasium: in quo sepultus fuit timoleonteum cognominatũ fuit.

T ympana cũ .r. exili & .y. græco scribit: instrumẽta sunt ad pulsandũ aptaq; præcipue matri deũ cõcessa: eo q humuscemodi instrumẽtis: curetes & corybantes filiũ suã Iouem tutati fuerunt: ut ibidit Ouidius. fastor.

T hymbra cũ .th. aspirato & .y. græco scribitur: herba e quã fanetureã: teste Plinio li. xviii. naturalis hist. dicimus: est q herba aromatica & grauiter spirans. Virgilius libro .iii. georgicorũ: Et grauiter spirantis copia thymbræ: qua ager troiæ ad decem miliaria urbi uicinus abundat. In quo cum templum esset Apollini dicatum dedit causã herbæ ut Thymbræus Apollo ipse uocaretur. Virgilius in quarto æneidos: Da propriam thymbræe donarunda mœnia fossis. Quam & fluuius inde fluens thymbra eadem scriptura & ratione uocabatur.

T hymber cum .th. aspirato & .y. græco scribitur: nomen fuit uiri pprium.

T hymum cum .th. aspirato & .y. græco scribitur: herba est aromatica: & apibus dulcissima, quod pastor ille canens apud Virgilium in bucolicis inquit: Nerine galathea thymo mihi dulcior hybla. Et cũ iuxta athenas quæ (ut uidimus) a Cecrope rege cecropiæ dictæ sunt. hæc uerba abũdanter dixit Virgi. in .iii. georgicorũ: Cecropiũq; thymum & graue centia centaurea.

T hymiama prima cũ .th. aspirato & .y. græco sequẽs cũ .i. latino scribit: est odor suauis thymi maturam referens: unde nomen assumpsit: ut Virgi. in .iii. georgi. Redolẽtq; thymo fragrantia mella.

T yndarus cũ .r. exili & .y. græco scribitur: fuit rex œbaliæ: & filius Oebali regis: habuitque uxorem formosissimam Ledam: ex qua genuit Castorem & Pollucem Clytæmnestramque & Helenam. & pro Tyndaro nõnunq; Tyndareus ponitur. Ouidius in octaua epistola heroidum:

Me tibi tyndareus uita grauis auctor & annis Tradidit.

A Tyndaro uero masculinum deriuatur patronymicum tyndarides: a quo abiecta .de. femininũ in .is. declinitur tyndaris. Iuuenalis i satyra Credo pudicitiam ponens differentiã inter mortes: quæ a romanis fœminis uiris suis eo tempore inferebantur: & eam quæ a Clytæmnestra illata fuit Agamẽnoni. hoc tantũ refert quod tyndaris illa .i. Clytæmnestra bipẽnem insulam & fatuam: hoc est sine aliquibus uiribus dextra leuaque tenebat: quia nisi adiuta fuisset ab Aegysthο ob fœminei timoris nequiuisset Agamẽnonem interficere. Et subdit de romanis mulieribus poeta dicẽs: At nunc res agit tenui pulmone rubetam .i. uenenosæ illiꝰ ranæ: q̃ inter rubeta nascitur. ac si dicat: nostræ uiros suos uenena necant: i cuius remedium si earum uiri assidotã

Mithridatis forte præguſtaſſent:etiam id idem cum Clytæmneſtra ferro conficere ſunt paratæ. Vnde ait.
Sed tamen & ferro mortem uiris ſuis inferre ſunt diſpoſitæ Si præguſtaret atrides Pontica ter uicti cautus
medicamina regis:hoc é ſi caſt⁹ atrides.i.uir ille quicūq; romanæ mulieris marit⁹ eēt ut atrides.i.Agamēnon
qui uir fuit Clytæmneſtræ præguſtaret medicamina antidota præſeruantia a ueneno:confecta.ſ. & præguſtari cōfecta a Mithridate rege ponti ter a romanis uicto:ferro ſcilicet paratæ eſſent rem conficere. Nam ut ſcribit Plinius li.xxv.naturalis hiſtoriæ:quotidie antidotum contra uenena ſumebat:adeo ut eam quadragenarius ex ſuis cum romanis bella foueret:ut dixit Iuſtinus li.xxxvii.demum tribus ingentibus bellis ſcelicitate Syllæ:uirtute Luculli:& Pompeii magnitudine uictus eſt. Et cum iam mortē ſibi inferre decreuiſſet:ut dixit Gellius li.xvii.& fruſtra uiolentiſſima uenena ſumpſiſſet:ultimo gladio ſe tranſfixit. At uero Plin⁹ me poſt in li.de uiris illuſtribus Mithridatem dixit uenenum ſumpſiſſe:quo tarde agente pereuſſorem gallum atroci ultu territum reuocauit:& in cædem ſuam manum trepidantis admouit. Alii uero acutiſſimo ueneno extinctum illū fuiſſe aſſerunt:quos Lucanus ſecut⁹ in primo inquit: Poſt cilicas ne uagos & laſſi ponnica regis
Prælia barbarico mix cōſummata ueneno. Idem Eutropius li.ſuarum hiſtoriarū.vi.

T ynnicus prima cum.t.exili &.y.græco: penultima cum.i.latino:ultima cum.c. exili ſcribitur: fuit filius Thraſoob.

T hynus cū.th.aſpirato &.y.græco ſcribit:nomen é uiri ppetui:de quo Orpheus meminit.

T hyoneus cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribit:cognomen eſt Bacchi:quod a ῥύω:quod é ſacrificio deducta putant eo quod illi adhuc inter humanos uerſanti ſacrificia reddebant. Ex quo thyas & thyades:ut a Bacchо bacchides deduct aſſerit Seruius. Virgilius in.iii.æneidos: Thyas ubi audito ſtimulat trieterica baccho
Nam ſacrificula eſt Bacchi.

T yphon cū.t.exili &.y.græco ſcribit:fuit gigas filius Terræ & Titani:de quo Seneca in Octauia:
Non tam ferum typhona neglecto ioue
Irata tellus edidit quōdam parens. Verum a poetis noſtris quidoq; quidem etiam Typhos ſcribitur:quandoq; uero Typhoeus cum.æ.diphthongo. Lucanus in.iii. Cōditus inarimes æterna mole Typhœus. quē ſane uerſus ex Homero tradauit libro iliados. u. ubi ait: ἐν γαμφαιοις ὄν φασι Τυφῶος εμμεναι ἔυνιν
Nōnunq; uero diuiditur diphthongus & ipſum.e.corripitur. Ouidius libro.v.metamorpho. Aethereas auſum ſperare typhoea ſedes. At uero in derniatico ſemper diuiditur diphthōgus & ipſum.e.ſimiliter corripitur. Virgi.in.i.æneidos. Nate patris ſummi qui tela typhoea temnis.i.telaquæ Typhoeū fulminauerūt
Nam ut ait Heſiodos ὄυνομα γὰρ ἐκτοτε γίνεται ὑ πόβλητος: Ideſt hic quoq; fulminat⁹ fuit a ioue. Namq; ut fratres gigantes ab ioue fulminatos ulciſceret illum puocauit ad duellum:ob quod iratus iuppiter ipſum fulminauit:& ſuper impoſuit inarimen inſulam ſecundū Virgiliū & Lucanū:ut audimus in dictiōe Inarime ſeu tritacrum ſecūdum Ouidiū li.v.metamorpho. ait enim ſic
Vaſta gigantei iniecta eſt inſula membris
Trinacris:& magnis ſubiectam mollibus urget
Aethereas auſum ſperare typhoea ſedes.
Nititur ille quidem:pugnatq; reſurgere ſepe:
Dextra ſed auſonio manus eſt ſubiecta peloro:
Leua pachynne tibi:lilybæo crura premūtur.
Degrauat ætna caput:ſub qua reſupinus arenas
Eructat flammāq; fero uomit ore typhoeus. & reliqua.

T iphys prima cum.i.exili &.i.latino:ſequēs cui.y.græco ſcribitur:fuit teſte Plinio li.vii.naturalis hiſto. arte carpentaria glorioſus:& primus adminicula gubernandi naues inſtruit. & fuit teſte Orpheo & Seneca argonautarum gubernator:ipſo dicente in Medea:
Auſus es tiphys pandere uaſto
Carbaſa ponto:legeſq; nouas
Scribere uentis. Idem Virgilius prius inuit cum ait i bucolico: Alter erit tum tiphys & altera:quæ uehat argo Delectos heroas. Diodorus uero ſiculus refert quoſdam affirmaſſe cuius nauis gubernatorem Argon eo gnominatum:ut uidimus in dictione Argonautæ. Verum tiphym in ea expeditione periſſe dixit Seneca in præfata tragœdia cum ait:
Tiphys in primis domitor profundi
Liquit indocto regimen magiſtro
Litore extremo:procul a paternis
Accidens regnis:tumuloq; uili
Teſtus:ignotas iacet inter umbras.

T ypus cui.t.exili &.y.græco ſcribitur:ponitur a noſtris pro forma figuraq; & exemplari. Vnde archetypus ut in ea dictione uidimus.

T yrannus cum.t.exili &.y.græco atq; duplicato.n.ſcribit⁹ adicit apud uos ꝓpric fortem. Vnde & tyrones illi

discuss.q fortes cū sint ad militiam exercent'. Nam ab initio teste Trogo quæq; ciuitas & gens rerum publicarum imperium penes reges habebat.quos ut Iustinus scribit non ambitio popularis: sed expectata inter bonos moderatio praebebat.q & tyranni ob fortitudinem uocabant'. Iuxta quem modu; Virgilius ipe i.vii. eneidos:Anneam Iunonisq; pium semper esse uoluit tyrannum dixit cū ait:Pars mihi pacis erit dextrā tetigisse tyranni.Sed crescente malicia cum superbe reges regnare coepissent tyranni nomen ad illos solum restrictum est.q per insolentiam imperii uiribus abutebantur.cui rei testimonio idem sit Virgilius li.eneidos vii.cum ait:Gens bello præclara iugis insedit hetruscis.Hanc multos florentes annos rex deinde superbo Imperio:& sæuis tenuit mezentius armis.Et subdit q; ad superbiam respicit:Quid memorem ifandas cædes? qd facta tyranni?Ecce quem supbum primo regē dixerat mox tyrannum uocauit:& de scelesto Pygmalione prius dixerat li.i.Cōuenunt quibus aut odium crudele tyranni:Aut metus acer erat.

T yres cū.r.exili &.y.græco scribit'.fluuius ē scythiæ:teste Herodoto li.histo.iiii.& post istrum secūdus:fluitq; ruens ex borealibus grandiq; palude:atq; in circuitu scythū detinet & nebridam terrā huius hostium ipso Herodoto referente incolunt hellines:q tyritæ ab eo flumine cognominantur.

T iryns pria cū.r.exili &.i.latino sequentis cū.y.græco scribit':& ē generis fœminini:atq; teste Homero lib.iliados urbs mœnibus insignis in peloponeso.cū uero est generis masculini:fluuius ē in argo.

T iryntha prima cum.r.exili &.i.latino sequens cum.y.græco:penultima cuj.th.aspirato:&.i.latino scribit' fuit teste Plinio li.iiii.naturalis histo.urbs in achaia argo proxima:& longe a mycenis.hāc eādem puto cum ea quæ Tiryns ab Homero uocata ē:ex qua cū genitus fuerit Hercules dictus ē Tiryntius.

T yrdtania prima cū.r.exili &.y.græco scribit':nomen est prouinciæ hispaniæ.

T iresia cuj.r.exili &.i.latino utrobiq; scribit':fuit teste Homero li.x.odysseæ:Thebanꝰ patria:& Peritri filiꝰ ut dixit Lactantius grammaticus.hunc dixit Ouidius cum forte duos angues coeuntes percussisset effectum fuisse fœminā:& septem annos in eo sexu duraſſe:post quos cum iterum eosdem comperisset percussis iterū anguibus in priorem formam redactus est.demum cū inter Iouem & Iunonem cōtentio fieret:q suam maior rem ī coitu uoluptatem susciperet mas an fœmina:asserente Iunone de uiroꝝ & Ioue de fœminarū hūe tāq; expertum ambo arbitrum cōuocasse:tradidit ille.p Ioue sententiam:hoc est maiorem in fœminis esse uoluptatem q̄ in uiris:.p quo iratā Iunō ipsum excæcauit.Sed pater cōpotes.p lumine adepto Scire futura dedit poenaq; leuauit honore.hunc monstrat Statius multa thebanis miū prædixisse.sed fugiens uictores thebanoꝝ in macedonia mortē & sepelitur:postq; suam mortem apud inferos:ut late ostendit Homerus in.xi.odisseæ multa futura prædixit Vlyxi descendēti ad inferos.Verum ut scribit Plinius li.vii.naturalis histo.Ex fœminis mutari ī mares nō fabulosum ē.Inuenimꝰ enī inqtūs ānalibus.Q..Licinio Crasso Caio Cassio Lōgino Coss.Casinū puerū factum ex uirgine:iussuq; aruspicum deportatum in desertam insulam.Lycinus Mutianus.pdidit a se uisus:q prius femina nupsit:mox barbam & uirilitatē promeruit uxoremq; duxit.Et subiungit idem Plinius:nidi etiā in aphrica mutatum in marē die nuptiaꝝ Lunum Cossicii ciuē thesbicanum.Idē facer Augustinus de cōiugis neteris ac nouæ legis tpe inquit:Imperatoris Cōstantini manifestū ē puellam ī pte campaniæ in masculum fuisse mutatam & romā ductum.

T yrrhenus cū.r.exili &.y.græco:atq; duplicato.r.secūdoq; aspirato secundū Prisciani doctrinaꝫ scribit':fuit frater Lydi regis lydiæ:ut in dictione Lydia uidim⁹:q regno lydiæ dimisso fratri ad maritimā tuscie deduct⁹ ē quā tyrrheniā a se cognominauit.In qua tubaꝫ usum primo adiuenīt fuisse dixit Sophocles ī ea tragœdia qnā inscribit κῆρυξ ἀπὸ γυμνοῦ προσώπου:quod Virgilius in.viii.enei.confirmasse uidet' cum ait: Tyrrhenusque tubæ mugire æthera clāgor.Quod fane a prædonib⁹ circa oras maritimas dispōsis ab Sophoclis expositoribus excogitatum fertur:ut ad prædas facillime cōuenirent.

T yrrhus eodem mō scribit'.nomē est uiri ꝓprium:cui ut ait Virgi.li.vii.enei.regia parent arua:& lata custodia credita campi.f.regis Latini.

T yro cum.r.exili &.y.græco scribit':dicitur nouus miles:hoc est hō ille fortis qui ad militiam exercet':ut ūdimus in dictione Tyrannus:cuius diminutiuū ē tyrāculus:& ad quācūq; artem illa posse referri dicunt. Iuuenalis ī satyra Attices eximie inqt:Nec frustū capreæ subducere:nec lanus aphræ Nouit auis noster tyrunculus. Et notādū in tyrāno primam esse breuem:in tyrone & tyrūculo longam:licet eandem habeāt analogiam.Fuit etiā teste Iustino li.xviii.nomen ꝓprium patris Didonis:& Pigmalonis:q a Virgilio & aliis non nullis Belus uocatur.Nec Sichæum maritum Didonis fuisse dixit:sed nomine Aterbam:quem & sacerdotē & regem fuisse dixit.

T yrus cū.r.exili &.y.græco scribit':fuit urbs uetustate originis magnitudine & claritate:ut dixit Curtiꝰ li.iii. de gestis Alexandri.ante oēs urbes syriæ & phœniciæ memoranda.Et ut ędē ferunt dicta prius fuit sarra. Fuitq; cōdita ab Agenore Prisci Beli filio in insula septuaginta milibus passuū a terra diuisa. Sed Alexandri oppugnātis industria cōtinens terra facta fuit:quod Ouidius li.xv.metamorpho.tetigit cum ait:

Fluctibus ambita fuerant antiqa pharosq;
Et phœnissa tyros:quarū nunc insula nulla est.

T hyrsis cū.th.aspirato &.y.græco in prima scribit':nomen est pastoris ꝓprium.

T hyrsus cum.th.aspirato &.y.græco scribitur:hasta quædam erat pampinis inuoluta:quam bacchantes in choreis deportabant. Ouidius li.fastorū.iii. Fœmineos thyro cōcutat ille choros. Vnde & Thyrsigerus dictus ē Bacchus. Seneca in Medea:Candida thyrsigeri proles.

T hyrea cū.th.aspirato &.y.græco scribit' insula est peloponesiaut dixit Herodotus li.histo.iiii.

T hyre eodem modo scribit' nomen est loci.

T yrteus absq; aliqua aspiratiōe &.y.græco scribit':fuit poeta græc⁹.de quo Plato i li.de legib⁹ sepe meminit

T isarantus cum.t.exili utrobiq; &.i.latino scribit':fluuius est scythiæ:ut dixit Herodotus li.iiii.historiarum. & secundus post ordessum. Inter quem(ut ait)& istrum sunt fluentes araxes:hesoparas:& ordessus: qui in istrum decurrunt.

T isara cum.t.exili &.i.latino:atq; unico.s.scribit' nec est dictio græca:ut quidam uoluerunt:sed telle Priscia no libro.ii.est dictio latina.est q; succus uel aqua ordei. Vnde tisanarium derivatur:quod est uas in quo ponitur uel tunditur uel exquitur hordeum.

T hyssagetæ prima aspiratur:ultima sine aspiratiōe scribit':& duplicatur.s.populi sunt scythici ultra sauromatas & budinos uentes ex uenatiōe:in quoq; territorio ut ostendit Herodotus li.histo.iiii.flumina quatuor magna fluūt:uidelicet Lycus cum.y.græco &.c.exili. Oarus. Tanais cum.t.exili &.i.latino. & Syrgis: cuius prima habet.y.græcum.

T hysbe cū.th.aspirato &.y.græco scribit':faciq; i genitiuo thysbes:fuit puella babyloniaide q̄ Ouidius.

T itan sine aliqua aspiratione:&.i.latino scribit':q & Titanus dicitur:fuit frater Saturni maior natu: & filius Vrani:ut late uidimus in dictione Chronus.

T ityrus prima cum.t.exili &.i.latino:secunda cū.y.græco scribit': ponitur a Theocrito & Virgilio laconum lingua p quodam pastore.& apud nos aries maior dici pōt.

T ityus eodem mō cum superiori scribit':hoc est primu cum.t.exili &.i.latino:secūda cū.t.exili similiter &.y. græco scribit':fuit Iouis filius ex Elara filia Orchomeni:quam Iuppiter Iunonis iram extimescens in specu sub terra absc̄ondit:ob quod ex illa Tityus natus dictus est a poetis terræ filius:dicente Homero circa finem libri.vii.odyssee:Τίτυον γαίης ἐυρυόδειαν. Et Virgilio similiter li.ænei.vi. Nec non & tityon terræ cōpotentis alumnum Cernere erat. Hic cum Latonæ uim inferre uellet:ab Apolline sagittis cōfossus:apud inferos magno cruciatu demergitur:ut Virgilius eodem li.vi. ꝓsecutus est:& Seneca in Hercule furēte ait: Præbet uo lucri tityus æternas dapes. Ouidius in.i.de ponto:Sic incōsumptum tityi semperq renascens Non perit ut possit sæpe perire iecur. Huius magnitudinē corporis nouē iugerū dixerūt poetæ:ut Tibullus:Porrectusq nouem tityus p iugera terræ Assiduas atro uisceret ore uias.

T ithonus prima cū.t.exili &.i.latino:sequens cū.th.aspirato scribit':fuit telle Homero lib.v.iliados:Laomedontis regis filius:& Priami frater:ait enim: Λαομέδοντος δ' ἔσαν υἱέες ἀγλαοὶ υἱες Τιθωνός τε Πρίαμός τε. Et ut refert Seruius super.iii. Virgilii georgi.librum ubi ait poeta:Tithoni croceum linquens aurora cubile. Cū iuuenis esset & forma decorus ab Aurora dilectus & raptus fuit:ex qua Memnonē genuit. Sed tādem post longissimam optatiq; uitam audita Mēnonis filii morte:in cicadam uersus dicit' a poetis:dicente Horatio:Longa tithonum minuit senectas.quod iō fictum puto:q̄ cupiditate orientalis regni tractus:ubi nobis Aurora cōsurgit ex more eoꝝ loco:ducta Mēnonem pgenuitq; deinde mortuum nolens in bello troiano:& paternū regnū desolatum audiēs:ad quæ flus cōuersus utiq; finuit:ut latius uidimus i dictione Memnon.

T itus absq; aliqua aspiratione &.i.latino scribitur:nomen fuit clarissimi romani principis filii Vespasiani:& fratris Domitiani.

T iepolemus cum.t.exili &.e.absq; diphthongo:atq; unico.l.scribit':habetq; accētum in antepenultima:fuit telle Homero li.ilia.ii. Herculis & Astioches filius clarus rebus bellicis:& longo latoq; corpore redimitus. Veꝝ (ut ipse Homerus ait)quū simul ac i domo materna i iuuenilē ætatē adoleuerat. Lycarmicos matris germanū oli bello eximium:nisi ante ii ætate puerili iteremit. Sꝫ cum cæteri Herculis ex illa filii nepotesque Lycimi ultionē iterfecti minarent:cōparata ingēti comitū manu classiq; quā festinater ædificaret impōsita ꝑfugit. Tandē uariis agitatus casibus Rhodū paenitus q; ipersum Rhodios q tres ptes diuisi erāt:adepte est. Ita eni Iuppiter huic apud illos benivolentiā cōciliauerat. suppeditauitq; eisdē ob hunc mirificas opes affluentesque diuitias. Tandem cum in bello troiano cum Serpedone filio Iouis & lyciorum rege: hoc est nepos cum patruo depugnaret ab eo interfectus est:ut longo pulchroque ſilo Homerus libro quinto iliados enarrauit.

T molus cum.t.exili sequente.m.in eadem syllaba:& unico.l.scribitur:nomen est elicia:ut ostendit Herodote libro historiarum quinto:& croco uino ac melle perfemlis. Vnde ait Virgilius libro primo georgicorum: Nōne uides croceos ut tmolus odores India mittat ebur. Verum & a nostris poetis nōnūq; superadditum fuisse.i.post.r.comperimus:ac dici timolus. Ouidius libro.vi.metamorphoseos: Deseruere sui nymphæ uineta timoli. Nec aliter ipse uersus flare possit. In huius cacumine telle Plinio homines centum quinquaginta annis uiuere Mutianus auctor est.

T hon cum.th.aspirato scribitur:fuit una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

T hoas cum.th.aſpirato ſcribit: fuit rex in taurica regione. De quo Ouidi⁹ li.iii.de ponto inqt: Regna thoas habuit mæotide clarus in ora. Nec fuit euxinis notior alter aquis. Alius fuit rex lemni Liberi patris filius: & pater Iſiphyles. Alius Iſiphyles fili⁹ ex Iaſone. Alius fuit teſte Homero Andremonis fili⁹. At enī li.ii.iliados: ὃσσοι ἀριστῆες παρ' ἦσαν. Fuitq; rex ætoloꝝ: ac eoꝝ dux in bello troiano: in quē accireo tunc ætoloꝝ imperium recidiſſe dicit: qp & Oeneus ipſe: & duo eius filius Meleager deceſſerant.

T holus cū.th.aſpirato & unico.l.ſcribit: idici pōt a noſtris teſtudo: quo uocabulo uſus ē Virgilius li.iv.æneidum sit: Si qua ipſe meis uenatibus hauſi Suſpendiſſe tholo. Sed (ut ait Seruꝰ) tholos, pprie ē uelum ſcutum breue: quod in medio tecto eſtim quo trabes eorum: ad quos dona ſuſpendi cōſueuerant.

T omyris cū.r.exili ſubſequente.o.littera: ſecūda cū.y.græca ultima cum.i.latino ſcribit: fuit regina nobilis maſſagetarum in ſcythia: quæ Cyrum debellauit & interemit. De qua plene Herodotus li.hiſto. & Iuſtinus ſimiliter li.i.ſui epitomatis ſcripſerunt.

T omos cū.r.exili ſcribit: idici pōt latine inciſio: ſeu ſectio. Nam deriuat' a Τέμνω: quod eſt incido uel ſeco. eſt locus in ponto iuxta phaſidis oſtium memorabilis primo crudelitate Medeæ: quæ ibi fratrē ſuū Abſyrtū occidit: & in partes excauit. Sed magis memoria dignus exilio clariſſimi poetæ Naſonis: de quo idem ipſe libro tertio triſtium:

Hic quoq; ſunt urbes graiæ: quis credere poſſet?
Inter inhumanæ nomina barbariæ.
Huc quoq; mileto miſſi uenere coloni
Inq; getis graias conſtituere domos.
Sed uetus huic nomen poſitaq; antiquus urbe
Conſtat. & abſyrti cæde fuiſſe locum: late uidimꝰ i dictione Abſyrtus. Et ſubdit in fine eiuſdem epiſtolæ:
Inde tomos dictus locus hic: qa fertur in illo
Membra ſoror fratris conſecuiſſe ſui.

T homas cū.th.aſpirato ſcribit: a græca: nomē eſt hebraicum uiri ꝓprium.

T hon huius thonos cū.th.aſpirato ſcribit: fuit primus q apud ægyptios medicinam in artē redegit. De quo meminit Homerus li.iiii.odyſſeæ. Alius teſte Hellanico fuit ex canopi: ad quē cū Menelaus a troia cū Helena diſcedens: tēpeſtate maris deduceret: fuit primū ab illo amicꝰ: Helenā cōſpiceret: grate ſuſcepꝰ. Sed cum illam cōſpexiſſet uxorem Menelao inferre conantem: ab illo interfectus eſt.

T hoon cum.th.aſpirato & duplicato.o.ſcribit: habet accentū in ultima: fuit teſte Homero li.xii.iliados: unꝰ troianus ab Vlyxe interemptus.

T hootes prima cū.th.aſpirato: ſequente duplicato.o. ultima cum.t.exili ſcribit: fuit teſte Homero li.xii.ilia. unus ex præconibus græcorum.

T hoota cū.th.aſpirato & duplicato.o. ultima cū.t.exili ſcribit: fuit teſte Homero in odyſſea Phorci filia: ex qua Neptunus Polyphemū genuit. Quo etiam nomine qdam Phorci matrem nominauerūt.

T opotheſia prima cū.r.exili antepenultima cuꝫ.th.aſpirato ſcribit: dici pōt loci poſitio uel deſcriptio. Nam topos locus: & θέσις poſitio dicit'. Et rei uerę a poetis & hiſtoricis fieri cōſueuit: licet nōnunq; abutantur: ut Virgi.in.i.æneidos: Portum in ſecreſſu longo apud aphricam deſcripſit: q teſte Seruio non illicꝫ apud hiſpaniam carthaginem habetur.

T horax cū.th.aſpirato ſcribit: a tegmē ē pectoris: & a multis lorica traducit'. Virgi.i.vii. Thoraces ahenos.

T orone cū.r.exili ſcribitur: fuit urbs ſithoniæ: ut in ea dictione uidimus.

T oreumata abſq; aliqua aſpiratōne ſcribit' opera ſunt pulcherrime ſculpta. Saluſtius in catilinario tabulas: ſigna: toreumata emunt.

T hous cū.th.aſpirato ſcribit' i fuit teſte Homero unus ex troianis principibus.

T rabea cū.r.exili ſcribit' nec græcā derivationem habere putoꝰ: nec latinam ſatiſfacientē adhuc comperi gen⁹ ē neſtit. de quo Suetoni⁹ li.de genere ueſtū inqt: Tria ſunt genera trabeæ. unū qd' diis ſacrat' i quod ē tātū de purpura. Alid' regū qd' ē purpureū: ibi tamē albū aliqd. Tertiū augurale d' purpura & cocco mixtū

T hracia cū.th.aſpirato: & .c.exili atq; .t.latino ſcribit' regio ē europæ quæ ab Herodoto aliiſq; auctoribꝰ iter ptes ſcythiæ ponit' & a θρασὺς: quod ē ferū ſeu temerariuꝫ nomen ſumpſit. Nam ferociſſimos hoies alebat' qbus aſper corpoꝝ inerat cultus. Et ut nōnulli ferūt teſte Gellio li.x. noctium atticarū: prius ſithon dicta fuit eius fines ſunt teſte Plinio li.iii. naturalis hiſto. a ſeptērione iſter: ab oriente ponteus: & a meridie ægæum mare. montes habet æmum erhodopen: & orbelon. Et ut Plinius li.vii. dicit: Cum uaria ſit mortalitas: & ad circūſcribendā ſeipſa ingenioſa cōputat natore thraciæ gētis: q calculos colore diſſictos, p experimēto cuiuſcūq; diei in urnam cōdit: ac ſupremo die ſuperatos dinumerat: atque ita de quoq; pnuntiat. Iuxta qđ dixit Iuuē. & a thracia threicius & thracia deriuatur: ut in dictione threiſſa uidebimus.

T ragœdia prima cū.r.exili ſequens cū.œ. diphthongo ſcribit' & habet accentū ſup diphthongū cum rectq; breues ſint. Ouidius in.ii. de triſtibus: Omne genus ſcripti grauitate tragœdia uincit. Horatius ſimiliter. Effutire leues indigna tragœdia uerſus. Cōponiturq; ex tragos: q apud nos eſt hircus: & ode id canticum. Nam

hircum

hircum pro præmio fuĩ cantus primi tragici: qui rustici & pastores arant: reportare dicebantur: ut Horat⁹ Carmine q tragico uilem certauit ob hircum. In quo tãdẽ genere poematis floruerũt apud græcos Aeschylus: Sophocles: & Euripides. Apud nostros uero Accius: Pacuuius: Ouidius: q teste Quintiliano in hoc genere Medeam scripsit. Et q̃tum potuerit ingenio clarissime ostendit. Sed his deperditis solos iam restat Seneca. De quo nec inter tragicos Quintilianus meminit. In suis tamen actoritatib⁹ illius uerticulum nominarum inducit: quem sane & an his tragœdijs quas habemus olim comperi. Nec oẽs eiusdem auctoris esse uiderentur ut uarietas stili diligenter inuentibus indicat.

T ragus cũ .r. exili scribit̃ dicit̃ a nostris hircus: quẽ nõnulli arietẽ eẽ uolunt. Vnde & tragopa auis dicit̃ quæ ĩ æthiopia asiatica maior ẽ aquilis & comib⁹ arietinis præfert caput armaturasque scribit Solinus.

T ragelaphus cum .r. exili & .ph. aspirato scribitur: nomen est compositum ex tragO & elaphus: qui ẽ cerui. Nam teste Plinio libro .viii. naturalis histo. Species est cerui: barba tamẽ & armorũ ullo ab aliis distans: nec alibi q̃ iuxta phasim amnem nascens.

T ragemata cũ .r. exili utrobiq; scribit̃: & teste Macrobio ĩ prio saturnaliõ li. ea ueteres nostri appellauere bellaria. Et ut parum supra dixit. Significant aũt bellaria omne mẽse secũdæ genus.

T ralles cũ .r. exili & duplicato .l. scribit̃ urbs fuit in minori asia: qua Metellus numidicus exaluit.

T rapeza cũ .r. exili & .z. cõsonante scribit̃ dicitur a nostris mensa.

T rapezita absq; aliqua aspiratione: & .z. consonãte scribit̃ nomen ẽ deductũ a trapeza. i. mẽsa: qua argẽtarii un cõsueuerũt. Vnde trapezita argentarius a quibusdam a nõnullis uero nũmularius traducit̃. Sed q̃i græco uocabulo utitur Plautus in Curgulione.

T hrasybulus cũ .th. aspirato & unico .s. sequẽte .y. græco scribit̃: fuit uir atheniensis Lysi filius. De quo Aemilius Probus ait: Si per se uirtus sine fortuna ponenda sit dubito an hunc primum oĩm ponam. Illud sine dubio neminem huic præfero fide: cõstantia: magnitudine animi & amore in patriam. Nam quod multi uoluerunt pauciq; potuerũt ab uno tyranno patriam liberare. huic cõtigit: ut a triginta oppressas tyrãnis athenas: seruitute in libertatem uendicaret. Aliaq; magnifica confecit: quæ Iustin⁹ li. v. & alii nõnulli scripserũt Verum sequẽti spe cum prætor elassem ad siciliam appulisset: neq; satis diligenter in castris eius agerentur uigiliæ: a barbaris nocte eruptione facta ĩ tabernaculo interfectus ẽ. Alius eodẽ nomine fuit teste Herodoto libro histo. primo: malefiorum tyrãnus.

T hrasymedes cũ .th. aspirato & .y. græco scribit̃: fuit teste Homero li. ix. iliados: Nestoris filius.

T hrasus cũ .th. aspirato scribit̃: nomen ẽ uiri: quod apud nos fiduciam indicat: quæ græce θράσος dicitur. unde & thrasumenum lacũ deductum dicimus.

T hrasumenus lacus cũ .th. aspirato: & absq; .n. ante .s. scribit̃ lacus ẽ in agro perusino. De quo Liuius & plures alii loquũtur. Nam si .n. consonans sit quidam scribũt adderet̃ ita ut dicerẽt thrasumenus cẽt eius pria positione longa. quod uerũ non esse indicat Ouidius li. vi. fastorum cũ ait: Sũt tibi flamini⁹ thrasumenaque litora testes. Hoc lacum semel totum arsisse dixit Plinius circa finẽ libri. ii. natu. historiæ.

T hrasso cũ .th. aspirato scribit̃ nomen ẽ ppriũ uiri. De quo sæpe Terentius.

T rechus cum .r. exili & .ch. aspirato scribitur: fuit teste Homero libro iliados. v. uir æolus & in bello troiano ab Hectore interfectus.

T hreissa cum .th. aspirato & .i. latino atq; duplicato .s. scribit̃: nomen ẽ patrium a θρῇξ masculino: qd̃ ionica lingua thracensem idicat deductum: ubi diphthongus .ei. soluit̃. Virgi. li. æneid. i. Vel qu alus equos threissa fatigat Harpalice. De quo i dictione eressa latius undimus. Similimodo threicius dicitur.

T hrenos cũ .th. aspirato scribit̃: dicit̃ põt latine lamẽtum. Et generis est neutri: quod in funerib⁹ decantabatur Quo primum Simonides poeta lyricus apud græcos usus ẽ. Et dicit̃ a θρῆνος: qui ẽ planctus.

T rieterica absq; aliqua aspiratione: & .i. latino utrobiq; scribit̃: erant Bacchi sacra: quæ quia triẽnalia: hoc est tertio quoq; ãno sumptuosiora quotidianis orgiis agitabant: rieterica dicta sũt: dicẽte Ouidio li. ix. metam.

Vtq; tuo moto proles semeleia thyrso
Ismaria celebrant repetita triẽnia bacchæ.

Idem & Seruius affirmauit super id Virgilii libro æneidos. iiii.

Thyas ubi audito stimulant trieterica baccho
Orgia: nocturnusq; uocat clamore cithæron.

T ribrachus prima cum .r. exili & .i. latino: sequens cum .r. posit. b. ultima cum .ch. aspirato scribit̃: pes est tres continens breues. Nam componitur ex tris: & βραχύς: quod est breue. ut Virgi. ĩ Alexi: Te corydon o alexi ubi don o a facit tribrachum: cum uocalis ante uocalẽ breuis fiat.

T riclinium absq; aliqua aspiratione & cum .i. latino scribit̃: dictio ẽ composita ex tris & κλίνη qui est torus hoc est a tribus torris: qui iuxta mensas pro sessione ponebant̃ est appellatum. Nam tres mensas in conuiuio apponere consueuerant: iuxta quas & toros sedebant. Iuue. in quota satyra: Primo fige loco: quod tu discũbere iussus. Et subdit: Tertia ne uacuo cessaret culcitra lecto: Vna simus ait. Quare & pro loco ubi cõmanebantur triclinium ponere consueuerant. ut Quintilianus loquens de loco: ubi Simonides artem memoriæ

traditur luceniſſe inge: Vix eo limen egreſſo tridinium illud ſupra conuiuat corruit. Cicero uero eundē lo/ cum traduxit cōclaue dicens: Hoc interim ſpatio conclaue illud cōcidit. Aliquib⁹ uero aliis diſcubitorium magis traducere placuit: & a tridinio architridinium: ut in ea dictione uidimus.

T rigla cum.r.exili & .i. latino ſcribit: piſcis ille eſt: qui a noſtris mullus dicitur: qui & apud quoſdam græcos traducius eſt. τῦ λλοσ.

T rimetra ſine aliqua aſpiratione & cum .i. latino ſcribit nomen eſt compoſitum ex tris & metrum: quaſi triū metrorum ideſt pedum.

T rinacria abſq; aliqua aſpiratione & .i. latino ſcribit: dicitur a nōnullis trinacris: & pro ſicilia ſumitur. Nam teſte etiā Seruio ſuper primū æneī. græca dictio ἔνακρα tribus acris. i. fumis: ab⁹ ſeu promontoris: proinetuis/ delicet pachyno: peloro: & lilybæo: uel ī dictiōe ſicilia uidimus. Ob quod dixit Ouidius ſug. iiii. faſtorum

Terra tribus ſcopulis uaſtum peruerrit in æquor
Trinacrita poſitu nomen adepta loci. Et li. xiii. metamorpho. ingt: Intrant
Sicaniam. tribus hæc excurrit in æquora linguis:
Equibus imbriferos eſt uerſa pachynos ad auſtros.
Mollibus expoſitus zephyris lilybæus: at arctos
Aequoris expers ſpectat boream⁹q; peloros. Verum græci omnes poetæ & hiſtorici in oībus: quos legi eme/ datiſſimis codicibus nō trinacriū cum .r. exiliū & .r. poſt .c. ſed thrinacriam cum .th. aſpirato & .e. exili ſcribe/ quente. i. latino ſcribūt. ut Homerus in odyſſea τρινακίην ἐσ νσσον. Cuius derivationem nec ego nec do ctiſſimi græci: quos interrogaui reddere ualuimus.

T ripos cum .r. exili & .i. latino ſcribit: componiturq; ex tris & pos: qui eſt pes. Erātq; tripodes teſte Seruio ſu per .iii. æneidos menſæ in templo Apollinis delphici: quibus ſuperpoſitæ phœbades uaticinabantur. De quibus in dictione gortina uidimus.

T heyoeſſa cū .th. aſpirato & .y. græco atq; .o. & .e. diuiſis ſyllabis: duplicatoq; .s. ſcribit: fuit teſte Homero li. xi. iliados: oppidū ſupra alpheum arduo in loco poſitum: & ad poſtremū regni pylii.

T heyos cū .th. aſpirato & .y. græco ſcribit: fuit etiā teſte eodem Homero urbs ſub regno Neſtoris.

T riptolemus abſq; aliqua aſpiratione: & cum .p. ante ſecūdam .t. ſcribit: fuit teſte Ouidio li. iiii. faſtorum: fili⁹ Celei & Menalippæ. Ad quos cum in loco qui nunc eerealis eleuſis dicit: ipſa Ceres quærens Proſerpinam deueniret: huic Celei rura fuerat ſenis) Triptolemus⁹q; eoꝝ filius (cunis degeret: dum nocte pater & mater dormirent: gremio ſubſtulit illa ſuo. Terq; manu multit eū: & tria carmina dixit. Et deinde in accenſo foco eburit humanum purget ut ignis opus.

Excutitur ſomno ſtulte pia mater: & amens
Quid facis exclamat: membraq; ab igne rapit.
Cui dea dum non uis inquit ſcelerata fuiſſe:
Irrita materno ſunt mea dona uitio.
Iſte quidem mortalis erit: ſed primus arabit:
Et feret: & culta præmia tollet humo.

Sanc Iuſtino referente in ſecūdo ſui epitomatis: & Capella de nuptiis Mercurii: Triptolemus in pōbus at/ icis uſum frugum primus admouit.

T riton abſq; aliqua aſpiratione & .i. latino ſcribitur: fluuius ē in libya defluens primo in lacū grandē ſeu pa/ ludem tritonidis: deinde in mare libycum: in quo lacu dixit Herodot⁹ li. hiſto. iii. inſulā eē noīe pola: in qua ſigna ſunt aduentus Iaſonis: & alia plura: quæ idem auctor refert. Quin & ad hūc lacū tēporibus Ogygi regis Pallas uirginali ætate apparuiſſe ferē: ex eiu⁹ noīe & ipſa Tritonia dicta fuit. Vnde Lucanus li. ix. Hic & pallas amat patrio quæ uertice nata Terraꝝ primam libyen. nam prima cælo eſt: Vt probat ipſe color: ste/ ngit flagnisq; cæta Vultus uidit aqua: poſuitq; in margine plātas. Nam tanto pelius⁹ dea credita ē: quāto mi nus ei⁹ origo inotuit. Ob quod rettulit Herodotus dixiſſe quoſdā Mineruam ipſam filiā fuiſſe Neptuni & ipſius paludis tritonidos: ſed patrē dedignatā dediſſe ſe Ioui: & a Ioue filiam receptā: rurſuſq; & cū ſcuta & galeas ægyptii adinuenerint: ipſam ex illis ad græcos tranſtuliſſe.

T riton eodem mō ſcribit: ut ſuperior dictio: fuit marinus deus Neptuni fili⁹: atq; Salathiæ. q ut dixit Virgili⁹ in .x. æneī. Cærula cōcha Extremis fretarum latet: tenus hiſpida nāti Frons hominem præfert: in pēlum deſinit alnus. quem ut etiā dixit Lucanus li. ix. Audit uentoſa pſantem murmura cōcha Pontus: quod nō fictū: ſed uerum fuiſſe oſtendit Pli. li. ix. natu. hiſto. Et cum primum in tritonide palude aplitiæ uſum fuiſſe dicauit tritonis noīe cognominatum uolunt.

T riumphus prima cum .r. exili & .i. latino a nobis ſcribit: ſ̄ph̄ a græcis cum .th. aſpirato ſcribit: uidelicet θρί/ αμβος. Sed ut ait Priſcianus in .viii. fuit tranſlatio aſpirationis a prima ad poſtremā ſyllabam: quō χώρα olla in κώρα cōmutatum fuit: quod ē ionicū: & ἔστι ἄδα pro ἐνοικῶ. Ad cuius imitationem latini p θρί/ αμβος cum aſpiratione primæ: triumphus p tranſmutatiōne aſpirationis peulerunt. & ob id eodē Priſcia no teſte. b. in .p. conuerſa eſt: qa. b. aſpirari non pōt. Et erat triumphus honor maxim⁹: qui dari poterat du/

ēibus romanis. Nam uehebat equis albis: qbus primus omniū Camillus inuectus est curru inaurato: capite coronato lauro: & ante ipm triumphantē uinctꝰ hostis oneratus colla catenis. Et ꝓcunte senatu capitolium ascendebat ad tēplū Iouis optimi maximi. Vbi mactato tauro albo: ad ꝑpriam demde domū redibat. Verū teste Plutarcho in uita Romuli. Si ipius Romuli imagines intuemur: nō nisi pedite triumphos gessisse illū uidemus. Et refert aliquos duisse Tarquiniū Demarati filium: hoc ē Priscum fuisse: q primus ob incredibilē sui animi ifolētiam: hoc quod dixim⁹: triūphandi genus adiuenerit. Qui & referēte Pli. i. xxxiii. na. hiſto. nunica aurea triūphasse Targuiū Priscū Verrius tradit. Sūt & nōnulli q Publicolā fuisse primum referunt.

T hryus cum. th. aspirato & .y. græco scribitur: fluuius est cilicie: qui in alpheum decurrit: de quo meminit Homerus libro iliados secundo.

T ritees absq; aspiratione scribit: populi fuerunt achiuorū: q teste Herodoto li. hiſto. i. soli mediterranei erāt

T rochæus prima cum. r. exili: sequens cum. ch. aspirato & .æ. diphthongo scribitur: pes est celer & uolubilis. Nam a trochos: quæ est rota deriuatur. Et ut quidam ferunt a Mercurio compertum. Conflatq; ex longa & breui tēporum trium: ut Cæsar: Caius.

T rochus cū. r. exili & .ch. aspirato scribit' idicitur a nostris rota.

T rochilus pria cū. r. exili: sequēs cū. ch. aspirato: ultima sine aspiratiōe scribit' edicit apud nos quā rotam. Nā diminutiū ē trochisande & cōpositiōes quædā medicoꝝ i formam rotulæ trochisci uocabantur.

T roezen cū. r. exili & .oe. diph. scribit' fuit oppidū atticæ regionis. Vnde troezeni populi sunt cognominati.

T roglodytæ absq; aliqua aspiratione: & cum .y. græco scribit' sunt teste Pli. li. iii. natu. hiſto. degeneres scytharum gentes a seruili ortæ. At uero Solin⁹ & Pōponius dixerūt populos eē aphricanos i finib⁹ æthiopiæ.

T roia cū. r. exili & .i. latio scribitur: fuit teste Liuio li. vii. de bello macedonico regio minoris asiæ: qua Ilion fuit ciuitas cantissima. Nōnunq; uero & p ipa urbe troia ponit'. ut Ouidius epistolarum heroidū: Troia iacet certe. Et alibi eadem epistola: Iam seges ē ubi troia fuit. Similiter Virgi. Et cāpos ubi troia fuit. Quæ teste Homero circa initium libri. iii. cōm quæ sub sole ac stellifero cardo sunt urbium qdem insignissima est troia. Et ut uidimus in primo hoc cōmētariorum libro. o. & .i. apud græcos p diphthongum cōiunguntur quam nos dissidentes facimus. i. cōsonitem. Nisi ex dicto fiat adiectiua in qua. i. diuisa ab. o. remanet uocalis: ut troius æneas: troia gaza: & similia. Deducitur unde etiam troiugena. ut Virgi. in. iii. Troiugena interpres diuū. Dicebatur et troia teste Festo Lusus puerorum equestrium & locus in agro laurente: quē primū Italiæ Æneas cum suis constituit.

T roizenius cū. r. latino sequēte. z. cōsonante: fuit Thrax filiꝰ Cæsidi. & unus ex his qui uenerūt i auxilia troianorum: ut ostendit Homerus li. ii. iliados.

T rophæum cū. r. exili & .ph. aspirato: sequēte. æ. diph. scribit' licet maior græcorum ps aspirationem ab ipso p. amoueant: ac dicant tropæū. Nam deriuat' a Tpoπή sine aspiratiōe: quæ ē cōuersio: ea dux ille qui hostē cōuerterat: trophæum merebat'. Qui uero ultra certū numerum hostū occiderat: ita ut plenam uictoriam cōsequeret' triumphū mereri dicebat'. Sane nōnunq; & arborum qua hostium spolia affigebant' & id ædificium in quo ducū res gestæ inscribebant': trophæa illi⁹ dicta sunt: ut Marii cimbria: quemadmodum audiuimus i dictiōe Roma. Nā ut refert Seruius sup. æ. æneī. Salustius in historiis de Pōpeio ait: Deuictis hispaniis trophæa in pyrenei iugis cōstituit: ex quo more turbib⁹ trophæa figunt' arcubus cædificatis. hæc ille. Itaq; trophæū de spoliis Mezentii describēs Virgi. in initio ipius. xi. ait:

Ingentem quercum decisis undiq; ramis
Constituit tumulo: fulgentiaq; induit arma
Mezenti ducis exuuias tibi magne trophæum
Bellipotens: aptat rorātes sanguine cristas
Telaq; trūca uiri. & reliqua. Nā sic quoq; a trophæis poni cōsueuerāt. ut Iuue. etiā i satyra Otbus in terris.
Bellorum eximie truncis affixa tropæis
Lorica: & fracta de classide buccula pēdent.
Et curtum temone iugum: uinctæq; triremis
Amphitrite: & sammo tristis captiuꝰ in arcu
Humanis maiora bonis creditur. Nitq; i summitate areꝰ captiuꝰ dux uel erat ex captiuitate tristis marmore effingebat'. Sane trophæū ipsi Æneæ dedit Virgilius nondū & plenā uictoriā cōsecuto: q occiso Mezentio fugauerat exercitum. Nam plenæ uictoriæ (ut diximus) triumphus dicebatur.

T ropus cū. r. exili scribit' idici pōt modus: figuraue] cōuersio. Et ut diffinit Quintilianꝰ li. viii. de institutione oratoria: ē uerbi uel sermonis a ꝓpria significatione ad aliā cui uirtute mutatio. Circa quē inexplicabilis & grāmaticis inter ipsos & philosophis pugna ēiquæ sint genera: quæ spēs: q numerus: quis cui subiiciat': nos cæteris omissis necessarios maxime atq; i usum receptos diuersis i locis hoꝝ cōmentariorum exequemur. Hæc modo in his ānotasse cōtenti quosdā gratia significationis: quosdā decoris assumi. & eē alios i uerbis ꝓpriis: alios in translatis: uereq; formas non uerboꝝ mō sed & sensuum & compositionis.

T ropologia cum. r. exili & .i. latino scribitur: dicitur figurata locutio. Nam componitur ex tropos: quæ est

figura:& logos sermo:

T bronas cum.th.aspirato scribit' dicitur a nostris sedes:

T hucydides pria cū.th.aspiratoſecūda cū.c.exili & .y.græco:alia cū.i.latino scribit'.Et declinat'teste Priscia no in.vi.non solum hui⁹ Thucydidis: sed etiā Thucydidæ.Fuit historicus grauissim⁹ apud græcos. Et teste Quintiliano ē densus & brevis:ac semper sibi instans.

T umba cū.t.exili scribit'ubi.y.græcum i.u.nostrū conuersa est.Nam apud illos dicit' τύμβος.Estq; loc⁹ ifra terram cōcauus.& plurūq; p sepulchro accipitur.

T hurinus cum.th.aspirato scribit':genus est marini piscis.

T hurion cū.th.aspirato &.i.latino scribitur:ciuitas fuit in sinu tarentino:quæ ut puto ea est quæ ab aliqbus thurina uocatur.

T uber cū.t.exili scribit'&græcū ab aliquib⁹ dicitur. Alii dicūt latinū.& a tumore deduci uolunt.Et ut dixit Pli.li.xviii.na.histo.tubera uocant hæc;quæ undiq; terra circūdata nullisq; fibris iuncta aut saltē capillamē tis sunt.Nec utiq; exuberante loco in quo gignūt:aut rima igerēte cortice etiā icludunt'.Nec aliud ē pos sumus dicere q̄ terræ callum.Et subdit:Sicca hæc fere & sabulosis locis fruteto sisq; nascunt'.excedūt sæpe magnitudinē malichotoni etiā liberali pondere.Duo eoꝝ sunt genera:arenosa & dētib⁹ inimica. Altera sin cera distinguūtur colore ruffo nigroq; & intus candido laudatissima aphricæ crescūt.Et in sequentib⁹ subdit.De tuberibus hæc tradūtur peculariter cū fuerit ibres autūnales:ac tonitrua crebra tūc nasci & maximū e tonitrib⁹ nec ultra ānū durare:tenerrima aūt uerno cē.Hæc Pli.Iuxta quæ ait Iuue.in.v.satyra:

Fumat aper:posī hōe raduntur tubera:si uer
Tunc erit:& facient optata tonitrua cœnas
Maiores:tibi habe frumenta aledius inquit
O libya distinge boues:dū tubera mittas

Nam de libycis cultoribus locut⁹ ē:idem ait in satyra:Sémata quid faciūt:Parce & mesſoribus illis
Qui saturant urbem circo scænæq; uacantem.

T us cū.t.exili scribit'&græce arborem sus gūmi designat.Nam dicit'apud illos λιβανωτός:hoc ē λίβας quod suecū aliquē designat:& θός tus generis neutri.Nōnulli uero aspirandū dixerūt.& a thysia quod ē sacrificium:uel a theos:q ē deus deducūt.Et ut ait Pli.in.xii.na.histo. Tura præter arabiā nullis:ac ne ar biæ quidem uniuersæ sunt.Et plegitur:Regio eius turifera saba appellat'.Hoc significare græci mysterium di cunt.hæc ille.Iuxta quod dixisse Virgili⁹ pri⁹ uidet'in.georgi.Solis est turea uirga sabæis.qd' cū.æ.diphth. in penultia scribit'.Sya in sequēnb⁹ subdit Plini⁹:Silua;e longitudo est cœni.xx.latitudo dimidium. Cœnus patet Heratosthenis ratione stadia.lx.hoc est passus qnq; milia:aliq.xxii.stadia singulis cœnis dedere. Attol luntur colles alti:decurrūtq; i plana arbores sponte natæ.Et infra subdit: Nec prætereā arabū alii turis ar borem uident.ac ne hoc quidem oēs fernnt nō amplius eē familiaꝝ qnq; quæ ius p successiōes ad sibi uēdicēt sacros uocari.Ob id nec ullo cōgressu fœminaꝝ funerūq; cū incidant eas arbores:aut metant polluntq; ita religione merces augeri.quam;piscū ius his populis eē tradūt in filius. Alii p uices ānoraꝝ diuidunt arboris ipsius;quæ sit facies cōflat.Nam resi arabia gessimus:& romana arma in magnā ptem ei⁹ penetra uere.In quā(utsupra dixerat li.vii.)prim⁹ Helius:Gallus romana arma intulit.Quin & ut ad priora seqt' C.etiam Cæsar Augusti filius inde gloriā petit.Nec tamen ab illo(quod eodem scientia latina habeatur) arbos;earum tradita ē facies.græcoꝝ exēpla uariant. Alii folio piri minoris dūtaxat:& herbidi coloris;pdi dere. Alii lentisco similē subrutulo folio.Quadā terebynthū eē.Et hoc usum Antigono regi allato frutice. Et in sequēnb⁹ etiam;plequit':Quod ex eo rotūditate guttæ pependit masculum uocatur. Cū alias nō fere mas uocet'ubi non sit fœmina religioni tributa:nine sexus alter usurpet'.Quod ideo rettulimus:ut id Vir gilii intelligatur:quod ait in Damone:

Verbenas adole pingues:& mascula tura:

T usca absq; aliqua aspiratiōe &.i.latino scribit'nocabulū ē græcū teste Pli.li.iii.natu.histo.dicente:Lydia:a quoq; rege tyrrheni:mox a sacrificio ritu lingua græca nasci sunt cognomiati.Nā(ut uidimus)tus græcū ē.

Appa cum duplicato.p.scribit'genus est uini. De quo uidimus in dictiōe Surrhentum
Et transmittitur aliquādo ad hoiem ignauū illi uino similē teste Horatio in prio sermo num:Euphidius uappæ fami timet aut nebulonis. Et paulo supius dixerat:Non ego auarum:Cum uoto te fieri:uappam iubeo:aut nebulonem.

Varus cū unico.r.scribit'fluuius ē teste Plinio li.iii.natu.histo.narbonēsem prouinciam ab Italia differminans.

Vesuuius cū.i.latino scribit'mons ē campaniæ ab omni alio monte solutus:neapoli ad quatuor mllia passuū proximus:uinetis oliuetis & quibusdam fructiferis arboribus refert⁹ Sed præ cæteris uini ubertate admirabilis:quod iam græcū uocant. Hic ab austro pompeios i radicibus:& sarnum fluuiū habet.Ab euro fere:sed remoti⁹ beneuentū.A uulturno Capuā.A circio neapolim.Eructauitq; quidoq; cineres & icendia i formam pumicēaꝝ arenaꝝ:ita ut ex illis campi usq; ad arborum cacumina itu

mueríne. De illo Martialis in. iiii. epigrámmatum libro ioquis:

Hic eſt pampineis uiridis uerſumus umbris:
Preſſerat hic madidos nobilis uua lacus.
Hæc iuga q̃ uiſæ colles plus bacchus amauit:
Hoc nuper ſatyri monte dedere choros.
Hic ueneris ſedes lacedæmone gratior illi.
Hic locus herenleo nomine clarus erat.
Cuncta iacent flãmis & triſti merſa fauilla.
Nec ſuperi uellent hoc licuiſſe ſibi.

Nam ẽporibus Neronis & Traiani huiuſcemodi admirabiles eruſtatiõe euomuiſſe legimus: ita ut cũ Pliníus ſecũdus: q̃ naturalẽ hiſtoriam ſcripſit ex meſanẽſi claſſe: cui imperitãte Traiano præerat ad uiſendum hoc ſpectaculum, ppius accederet: ab incendio abſorptus eſt.

V calegon cum. c. exili & unico. l. & e. abſq; diphthongo ſcribitur: fuit teſte Homero libro iliados. iii. nobilis troianus: qui tpe belli obſeniũ a re militari ſe cõtinebat. De quo Virgilius: Iam proximus ardet Ucalegon ideſt illius domus.

V eſulus cũ unico. l. ſcribit' mons eſt teſte Plinio in. iii. naturalis hiſto. altiſſimus i finib' ligurum: a quo padus fons: ſi ſſimus fluuiorum Italiæ oritur.

V enaphrum cũ. ph. aſpirato ſcribit' & ab Venere & ἀφρος: quæ eſt ſpuma: hoc eſt Veneris aphros deducit' Oppidum fuit campaniæ nõ longe a ſueſſa & aquino: ut oſtendit Pli. li. iii. natu. hiſto. In cui' agro optimũ naſcebat' oleum. Quare dixit Iuue. Venaphrano piſcem pfundit olino. Martialis in ultimo: Hoc tibi cipani fudant bacca uenaphri: Unguentum quoniens lumis: & illud olet.

V icia cũ. c. exili & i. latino ſcribit' teſte neutrũ apud græcos: & correctius bicia dicerẽ: eo quod βίκιον apd' illos ſcribit' cum hetha: quæ in. b. noſtrum cõmutatur.

V lyxes cũ. y. græco ſubſequẽte. x. conſonãte ſcribi' ſ̃pſ̃ apud græcos cum duplicato. s. ſcribi': & o. uocali i prio uidelicet ὀλυσσεὺς: ut nubi. d. l. etiã cõmutamus: ſicut e cõtrario meditaris, p meliaris. Fuit filius Laertæ regis ithacæ ex cõiuge Antholia: ut Homerus & poetæ noſtri aſſerũt. De quo nidimus in dictiõe Siſyphus. Quare a patre cognominat' ẽ Laertius. Ouidius li. v. triſtium: Sic quõdam ſeſtũ laertius fecerat heros. Dicitur ẽ etiam Itachus ab ithaca inſulariu qua regnauit. Quin & Dulichius ab inſula dulichia: quæ i illius regno hab:bat'. Virgi. in Sileno: Dulichias uexaſſe rates. Similiter Naritius a naritia. Ouidius in prio de triſtibus: Pro duce naritio docti mala noſtra poetæ Scribere naritio nam mala plura tuli. Ulyxes ſimiliter ut Achilles tertiæ ẽ declinationis. Nonnũq̃ tamen a poetis noſtris in formã ſecũdæ declinatiõis pferẽ'. Virgili' in. ii. ænei. Et terrã altricem ſæui execramur ulyxi: p Ulyxen: ut latius uidim' i dictione Achilles.

V lyxbona ſimili mõ cum. y. græco: ſubſequẽte. x. cõſonante ſcribi uoluit: q aſſerũt (ut Solinus) urbem eẽ in hiſpania ab Ulyxe cõditam. Quare nõnulli ulyxponam eam. p. & nos cum. b. ſcribi uoluit: quaſi ab Ulyxe poſitam. De quo ob litteraꝝ inimitatẽ cõtẽdere uolumus. Sed id quoq; ex qualitate locoꝝ quæ cõmemorat Homerus in odyſſea tpe nauigantem Ulyxis: multis nõ eſſe uenam uidetur.

V ula cũ ſimplo. l. i ultima & penultima: auit ẽ a fletu denominata: hoc eſt ab ὀλολύζω: quod ẽ ululo.

V mbria cum. i. latino ſcribi' & a uocabulo græco deſcendit: quod ẽ ὄμβρος: ideſt imber. Nam ea loca: quæ iuxta ſpoletũ & urgo apẽnino expoſita ſunt: libribus quãdoq; oppreſſa umbriæ nomẽ acceperunt. Uel ut Antonius Auguſtus de orbis diuiſione dixit: Umbria dicta ẽ: qa (ut hiſtoriæ narrãt) tpe aquoſæ cladis ibeti' ſupfuerit. quod uere eſſe (ut ille dixit) montium altitudo põt fortaſſe cõprobare.

V rania cũ. i. latino ſcribi' una ẽ ex muſis: quæ apud nos cæleſtis interpretat'. De qua Ouidius i. v. faſtorũ ait:

Excipit urania: fecere ſiléna cunctæ.

V rina cũ unico. r. & i. latino ſcribi': græcum ẽ uocabulum: & a uerbo græco deriuatum: quod eſt οὐρεῖν: qđ' eſt meio. Unde ouposi deſcendit: quod latine qdem dicitur lotium: græce uero urina. Nec ſolum accipitur urina, p ea aquæ quæ quotidie emit' ſed & p ſpermate genitali. Plinius li. vii. natu. hiſto. incõtinẽs inquit aſinæ uterus urinam genitalẽ reddit: ni coganur i curſum uerberib' a coitu. Iuue. in ſatyra Articus eximie: Auribus atq; ocelis cõcepta urina mouet'. Et põt etiã p ipſa libidine capi. Unde dixit idem poeta i ſatyra Credo pudicitiam Tuccia uelicæ non imperat.

V ri cum unico. r. ſcribi': boues ſunt a greſſu: q teſte Seruio ſuper ſecũdum georgicõ. in pyrenæo monte naſcuntur inter gallias & hiſpanias poſito: quos dicit exceptis elephantis maiores aialibus cæteris eſſe. Et dicuros ἀπο τοῦ ὄρους: ideſt a montibus.

V ulcanus cum. c. exili ſcribit'. Fuit Iouis filius ex Iunone: qui deformis naſceret': nec ei arriſiſſet Iuno: a Ioue e cælo fuit præcipitatus in lemnum. Ibiq; teſte Seruio i bucolicis nutritus, p ſimis. Homerus uero dixit a Tethye & Eurymone Oceani filiam ſuſceptum: ac nutritum fuiſſe: ex caſuq; claudum effectum. Fuit deorum faber: qui & Ioui fulmina: & arma alijs diis contra gigantes fabricauit. Focitq; monile Hermioni: ſeorona Ariadnes: arma Achillis & Aeneæ: & plura alia: quæ ſupra humanum ingenium fuiſſe uiſa ſunt. Nec ob ea

beneficia ad deorum mensam admissus est. Quapropter supplicauit Ioui ut saltem Mineruæ nuptiis iungeretur. A qua tamen spretus fuit: ut uidimus in dictione Erichthonius. Quæ & ipse Virgilius tetigit in bucolicis cum ait:

Cui non risere parentes:
Nec deus hûc mensa:dea nec dignata cubili est.

Habuitq; deinde Venerem uxorem: quam eum Marte adulterantem subtilissimis catenis deuinxit: ac diis omnibus propaluit. Alios etiam posuit Cicero de natura deorum. unus quem Cæli filium dixit ex Minerua secunda Iouis filia: ex qua Apollinem genuisse refert. Secundum hûc ipsum: quem Iouis tertiũ ex Iunone filium dixit. Alium filium Nili: q ab ægyptiis ægypti custos creditur.

Anteo eum. t. exili scribit: fuit teste Hesiodo Theogonia una ex nymphis Oceani & Tethyos filia. De qua meminit Virgilius in tertio georgicorum cum ait:

Drymoq; xantoque.

Xanthippe cum. th. aspirato & i. latino scribit: fuit Socratis uxor querula.

Xanthus cum. th. aspirato scribit: fuit nomen fluuii troiani: ut uidimus i dictione Simois. fuit etiam uir troian⁹ fili⁹ Phæmopis: quẽ teste Homero li. ix. iliados: Diomedes occidit in bello. Fuit & adhuc teste eodẽ Homero libro nonomonien equi cuiusdam Hectoris.

Xanthii cum. th. aspirato scribit: populi sunt in asia: q cum eorum urbs ab Harpago præfecto Cyri obsideret: uxores suas ac seruos una cũ supellectili i arce posuerunt: eãq; igni succẽderũt. deinde oẽs pariter cõtra Harpagũ irruentes: bello ceciderunt: ut scripsit Herodotus li. histo. primo.

X enodotus cũ. t. exili scribit: fuit historicus patria troezenius. De quo sæpe Plutarchus meminit.

X enocrates absq; aliqua aspiratione scribit: fuit uir calcedonius Agathenoris filius. Et a primis fere ãnis Platonis auditor. erat teste Laertio tardus ingenio: adeo ut cum illum Plato Aristoteli compararet: alterum fronti alterum calcaribus indigere dicebat. Alioquin seuero semper ac serio habitu & ore perdurabat. In academia uixit ut plurimum: siquãdo ad urbem ꝓficiscebatur turba omnis impudicorum eius transitum obseruabat. Inquietandi ipsius gratia Phryne nobile scortum dedita opera a quibusdã intra eius cellã missa est: quæ eb eo orans lectuli pœnam accæpit. Demum cum multa ne deq; oraret imperfecto opere discedẽs dixit se non a uiro: sed a statua uenisse. Quidam aiunt a discipulis eius. Laydẽ intromissam: fuisse: ipsius tantæ continẽtiæ: ut cum se ad libidinem incitari præsensisset: pateret: uirilia secari & uri. Tanta fuit eius uerbis adhibita fides: ut cum nullius iniurati testimonio admitteret: illi soli iusiurandum athenienses remitterent. Erat adeo frugi: ut cum illi Alexander magnam pecuniæ quantitatem misisset: sublatis tribus milibus nũmorum atticorum (ne regia munera spernere uideret) reliquũ remitteret: dicens illi pluribus opus eẽ: q plures enutriret. Ad Philippum olim eũ ceteris missus: cum alios sciret donis emollitos: & sæpe cõmunia celebrare neutrum ipse horum fecit. Legatis postea dicentib⁹ Xenocratem frustra secũ misse: comperta re ipm duplici honore honestauere. Successit i academia Speusippo: scholiq; tenuit uiginti: nq; ãnis. mori: noctu cum in sartaginem forte offendisset ano ætatis. lxxxii. Quinq; fuere eius nominis. Primus huius philosophi ꝓpinquus. Cuius fertur oratio quæ inscribitur arsinoetica de Arsinoe. Alius philosophus & elegiæ scriptor nõ sans probatus. Ita enim se habet res: ut poetæ quidem se oratione soluta uelint scribere: id efficiant: q uero pedestri oratõe scribere cõsueuerũt: si poeticæ ptes sibi uendicare uelint nõ cõsequãt: idcirco eo inquiet: quod alterum naturæ: alterum artis ẽ. Alius fuit statuarius. Alius odas scripsit.

X enodochium cũ. ch. aspirato & i. latino scribit: dicit latine hospitale. Nam est ξενεων: ideſt peregrinorum δεχόμενος: ideſt recæptuus.

X enodorus græcũ ẽ: quasi ξένος. i. peregrinũ qd & egregiũ denotans: & δωρον donũ. Fuit nomẽ statuarii de quo uidimus in dictione Colossus. Hunc Plinius lib. xxxiii. natu. histo. (de quo uidimus) celandiq; nulli ueterum postponendum.

X enophanes cuj. ph. aspirato scribitur: fuit colophonius Dexii: siue (ut dixit Apollodorus) Orthomenis filius. Cum. xx. cẽt ãnorum pulsus fuit a patria: & i zada siciliæ atq; catina morat⁹ ẽ. Et ipso teste. lxv. annis exulauit a patria. sunt q eum neminem dicãt audiuisse. Scripsit elegias cõtra Hesiodum & Homerum. Fuit & alter Xenophanes ex lesbo poeta iambicus.

X enophon cum. ph. aspirato scribitur: fuit philosoph⁹ & dux insignis Grylli atheniẽsis filius: homo nereẽdus & speciosus ultra q̃ dici possit: moratusq; pbus atq; omnibus gratus. Fuit Socratis discipulus & Platonis æmulus: dicente Gellio libro. xvii. noctium atticarum: Xenophon & Platonis socraticæ amœnitatis lumina certare: æmulariq; inter se existimati sunt: quia Xenophon inclyto illi operi Platonis: quod de optimo statu reipublicæ ciuitatisq; administrandæ scripserat: lectis ex eo duobus libris: qui primi ad lucem uenerãt se op

posuit:& contra multa scripsit:quo audito valde permotum fuisse Platonem ferunt. Hic teste Laertio oim primus ex his quæ a Socrate dicebantur notis excæpit. & in publicum edidit:commentaria scribens. Et primus omnium philosophorum scripsit historiam. Fuit etiam dux strenuus:& qui ex ultimis babyloniæ finibus exercitum reduxit asperis ac difficillimis imoribus per infestissimas gentes: ac barbaras incolumem in patriam conduxit. Septem fuere Xenophontes. Hic primus. Secundus similiter atheniensis Pisistrati filius frater:qui Epaminundæ uitam scripsit. Tertius Cous medicus. Quartus qui Hannibalis historiam scripsit. Quintus qui prodigia fabulosa commentus est. Sextus parius sculptor egregius. Septimus antiquæ comœdiæ poeta.

X erolophus cum unico.l.& ph.aspirato scribitur:dici potest a nostris sicculus tumulus & aceruus. Nam componitur ex ξηρός:qui est siccus:& λόφος tumulus. Namq; ex lapidibus & marmoribus strui consueuerat principibus tumulus. Hoc vocabulo utitur Priscianus li.i.cum ait:Epigrãmata quæ egomet legi in tripode uetustissimo Apollinis:q est in xerolopho Apollinis.

X erolibya antepenultia cũ.i.latino:& penultia cũ.y.græco scribit:dici põt latine sicca libya. Quo vocabulo utitur Seruius super.iiii.æneidos cũ ait:Hiarbam Iouis Ammonis filium sic deuicta cũ Bacchus indiam peteret & p xerolibyam exercitũ duceret. & reliqua.i.per desertam libyam.

X erxes cum duplicato.x.scribitur:hoc est tam in prima q̃ i secunda. Fuit filius Darii regis persarũ ex Atossa filia Cyri.patri successit in regno. Cui id potissimum illustre fuit:quod maximo post hominum memoriam exercitu terra mariq; bellum intulit græciæ. & quia numerus militum & nauium a scriptoribus latinis mendacissime legitur:curabo summam totius exercitus quam scit Herodotus ad unguem trãsferre:ita ut tantæ rei ueritas clarissima habeat'. Itaq (ut ait ipse Herodotus) ex maiori asia collegit naues mille ducentas & sex:in quarum singula erant ex principibus asiæ populis ducenti uiri: qui ad summam quadraginta unius milium & ducentorum hominum ascendebant:nec sane pauciores:sed certo plures erant. Præter hos ex persis medis: & sociis in unaquaque illarum triginta alii uiri reliquorum duces dispositi erant: quorum summa ad triginta sex milia & centum octoginta ascendebat. Sicque uiri omnes: qui in præfatis nauibus erant: numerum implebant ducentorum septuaginta septem milium: & trecentorum octoginta hominum Hosque ex maiori asia. Ex minori uero congregauit tria milia nauium: quibus fuisse dicit ducentaquadraginta milia hominum. Sicque omnis hæc multitudo ad summam quingentorum & decem & septem milium: ac trecentorum octoginta hominum. Et hi omnes apti erant ad bellum. Ex peditibus habuisse illum dicit mille milia & septingenta milia hominum. Ex equitibus octoginta milia. Insuper in quadrigis libycis & arabicis:uiginti milia hominum. Ex thracia & insulis adiacentibus naues habuit centum uiginti. In quibus fuisse memorat idem auctor hominum uiginti quatuor milia. Quin & pedites congregauit ex Thracia:Pæonia:Herodia:Bootthea:Chalcidonia:Brygia:Pierea:Macedonia:Perrebia:Enemia:Dolopumque genere:& Magnetum:atque achæorum trecenta milia hominum. Quos omnes summarium computans præfatus auctor ait uirorum ad bellum collectorum fuisse bis mille milia sexcentaque: & quadraginta unum: ac trecentos & octoginta uiros. Ita ut nullo pacto pauciores fuerint: sed longe plures. Insuper & alios in nauibus oneratos: & ad alia officia:& ministeria aduenisse dicit:quos absque aliqua dubitatione plusquam totidem fuisse testatur. Vnde totum exercitum computans fuisse asserit quinquies mille milia: & ducenta octoginta duo milia hominum: septingentosque & sexaginta. Quæ quia incredibilia fere uidebantur: forte dixit Iuuenalis in ea satyra quæ incipit Omnibus in terris de illo Xerxe loquẽs

Creditur olim Velificatus athos. De quo in sua dictione uidimus.

Et quicquid græcia mendax
Audet in historia constratum classibus isdem
Suppositumque rotis solidum mare.

Nam ut idem Herodotus latissime narrat:pontem struxit Xerxes super mare hellesponticum ab abydo urbe asiæ usq; in sestũ urbem europæ. quod Lucanus in secũdo tetigit:cum de.C.C æsare loqueretur:q incredibili ædificiorum mole Pompeium in brũdusio claudere nitebatur cum ait

Tales fama canit tumidum super æquora xerxem
Construxisse uias:multum cũ pontibus ausus
Europamq; asiæ:sectisq; admouit abydo.
Ingressusq; fretum rapidi super hellesponti.
Non eurum zephyrũq; timens:cũ uela rateſq;
In medium deferret athon.

Et subdit Iuuenalis ad ea quæ supra retulimus:

Credimimus altos
Defecisse amnes:epotaq; flumina medo
Prandente:

Vt de pluribus refert Herodotus. & nos aliqua diuersis in dictionibus annotauimus. Et supple Credimus

hæc madidis cantat quæ sostratus allis. Difficilis nobis est locus ille: neq; nihil certi de hoc Sostrato legerim. De quo si diuinare licet putamus illum fuisse poetam non celebrem: q de Xerxe nec bene canens: hæc olim quæ retulimus cõscripsit. Quod ex autium translatione indicare uidet: quæ madidis allis inepte uolare dicuntur. Et ponit deinde Iuue. illius figam. Nam cũ a græcis duce Themistocle nauali prælio uincerentur & plurimæ illius naues caperentur: multæ simul mergerent: rex ipse cũ pauco exercitu p macedoniam fugiens: puenit ad fluuium: ubi cũ solutum ponte hybernis tẽpestatibus percæpisset: ipse catoria scapha nare trepidus salcauit. In eorum atq; eurũ solitus sæuire flagellis barbarus rex ideſt remis.

Zacynthos cum. c. exili & .y. græco: atq; .th. aspirato scribit: insula parua est i græco mari propinqua ætoliæ: urbem unicam eiusdem nominis tenet. Liuius i sexto de secũdo bello punico detinens. Et quia nemoribus abundat: dixit Virgilius in. iii. eneidos: Laq; medio apparet fluctu nemorosa zacynthos. De qua locutus Vlyxes regi Alcinoo apud Homerum libro. ix. odisseæ: οὐκέτι γάο τε τῆς γαίης ἀνώτερον ἄλλο ἰδέσθαι hoc est ego quidem nil dulcius in hac terra uidere possum.
Zacanthei cum. c. exili & .th. aspirato scribitur: fuerunt teste Polibio zacynthiorũ coloni in medio pyrenei montis situ: & iuxta fluuium habuerũ habitationẽ: ut & plures alii græcorũ circa illos inhabitant.

Zacharias cum. ch. aspirato scribit: in omen est uiri: proprium hebraici.

Zamolis cũ .s. latino scribit: fuit teste Herodoto li. huius. iii. Pythagoræ seruus: cui deæ putantes illum Saturnum esse sacrificia impendebant.

Zelotypus cum unico. l. & .t. exili atq; .y. græco scribitur: dici põt æmulator formæ. Nã zelus æmulatio est: & typos forma. Iuue. in satyra Sẽte ꝓpositi Quas in uagina fronte solebat ponere zelotypo iuuenis præla. Hiarbæ: hoc est iuuenis Aeneatiq; ob decorem illarum a matre iuuenis uidebat: ac etiam Hiarbæ regi fuit i coniugio a Didone prælatus. Quare Zelotypiam diffamiẽs Chrysippus: dicebat teste Laertio ægritudinem esse ex eo quẽ sentiẽt: quod adsit alteri: quod ipse nõ habeat: aderat enĩ Aeneæ Dido: quam Hiarbas habere non potuit. Et dixit Iuue. in uaginæ fronte: ut Virgilii exponeretur de Aenea loquens. in. iii. æneidos: Iquit: Atq; illi stellatus iaspide fulsit Ensis erat. i. uagina. Nam ut ait Seruius in fronte & summitate uaginæ consuerunt preciosi lapides apponi.

Zeno cum. e. absq; diph. & unico. n. scribit: fuit philosophus citicnsis ex cypro græca ciuitate fœnicis frequẽter accolis. Fuitq; Nausiphanis (ut alii dicũt) Demetrii filius. Et teste Timotheo collo in alteram partem inclinatiore. Apollonius aũt tyrius dicit cũ gracili corpore fuisse: statu: pectore: & atra cute. Vnde illum Chrysippus palmitem ægyptiũ uocabat. Crura habuit turgida & imbecilla atq; infirma. Ob quod teste Perseo multas cœnas declinauit. Vescebat libẽter ficubus recentibus: & ad solẽ pransis. Auditor fuit Cratis. Stilponem etiam & Xenocratẽ decennio audiuit. Deinde cõuertẽs se ad porticũ quæ pysianactia uocabat: ex uaria & multæ sciẽtiæ pictura Polygnoti oratione formabat. Vnde uolens locũ illum stabilẽ facere: atq; insolubilẽ ubi ad mille quadrigentos triginta ciues necati fuerit. Cepit in illa docere: ad quẽ eo audiendũ discipuli cõfluẽrent: ante a zenonis discipuli: & ab ipsa porticu fuere: sunt uocati Epicurus ipse in epistolis attestatur. Siquidem & ante illum teste Eratosthene poetæ in illa morantes: dicti sunt stoici: a quibus multum incremẽti illa appellatio cepit. Tanto in honore apud athenienses Zeno habitus est: ut apud eũ claues urbis deponerẽt. Ornarentq; ipsum aurea corona & imagine aurea. hoc ipsum & fuit ciues fecere. Habuit auditores eximios: inter quos Antigonus cũ ibat athenas eius erat auditor. Cui aliquãdo hanc epistolam scripsit: rex Antigonus salutem dicit Zenoni philosopho: Ego fortuna me eadem & gloria uitaq; tuã aueare existimo. Cæterũ discipulis studiq; liberalibus: & præcta fruitione: quã tute possides: lõge abs te præcelli sentio. quocirca te orare: flatus ut ad me perficiaris: ad mihi persuadeas te preces meas minime irritas fieri passurum. Tu igit modis cibos enitere: ut tuo cõtubernio fruamur. Hoc pacto habens te non mei solũ: sed cum simul macedonum eruditorem fore. Nam q macedoniæ regem eruditi: atq; ad uirtutẽ ibuit: tum & subditos quosq; imbuere ad fortitudinem & pbitatẽ certum é. Nam cuiusmodi fuerit duxi: tales ut plurimũ subditos fieri é necesse. Vale. Cui Zeno respondit dicẽs se maxime laudare cũ: quod studiũ nõ uoluptate sequeret: quæ ãos adolescentulos efferuescat. Porro si adiiciat modica exercitatio: neq; desit præceptoris copia: mature eũ posse ad perfectionem peruenire. Se aũt non posse ad ipsum pgere senectute ipeditam: quod iam cẽt octogenarius: sed se mittere ad cũ quos di ex cõtubernalibus suis: qbus si studiose uteret: beatitudinẽ ueram cõsequeret. Misit autẽ Perseum thebanũq; Philonidem: ut patet in decreto atheniensũ de illo. Hic adolescentulo cuidam inepta multa loquẽti ait: Ideo duas habemus aures: ios aũt unum: ut. s. multa audiamus: pauca uero loquamur. Nonagesimo ætatis suæ ãno decessit: incolumis: integer: ac sine morbo. Nam ut retulit Apollonius cum abiret ex schola lapidẽ offendens digitum perfregit. Manu uero terrã feriens illud ait: ex Niobe ue. inquid me uocas? Et cõtinuo se strangulãs iterit. Quo mortuo statuere illi athenienses ex publico sepulturã i ceramico.

Scripsitq; plura & uaria. Crudis cibis utebatur: & tenui pallio. Pueris semel aut bis tantū usus est: & anicillula quadā: ne sextum odisse uideret'. Erat ad eū facilis adit⁹. Euitauit ne unus cēt popularis. Nec tamen pfuit cū duobus aut trib⁹ ambulabat. Fuere Zenones octo. Primus eleates Pyretis filius teste Apollodoro. Parmenides uero dixit illum fuisse natura filiū Teleutagoræ: adoptiōe uero Pyretis. Fuit teste Platone statura pcera: quē uocat sophistam Eleatē. Hanc inuentorē fuisse dialecticæ sicut Empedoclē rhetoricæ testis ē Aristoteles. Is cū Nearchū tyrānum siue Diomedontē pfugare uellet capt⁹ é teste Heraclide. Et cū de cōiurationib⁹ interrogaret uolens significare tyrānum deserendū: retulit oēs illius amicos cōscios ee. & cū simulasset se uelle ad illius aurem alliquid ipsam mordicus apprehensam pforauit. uel teste Demetrio nasum arripuit. Dixitq; ad ciues: admiror uestram uecordiā: si hoc gratia: quæ patior tyrānō seruire statuitis. Sed cū complices cōiurationis pferre cogeret: cōscissam dentib⁹ linguam in os tyrānī cōspuit: quo facto ciues tyrānum lapidauerūt. Secūdus fuit Stoicorū: sequē supra diximus. Tertius rhodius. Quartus historicus q Pyrrhi Italiæ gesta scripsit: epitomatq; romanaq; & carthaginensiū res. Quint⁹ Chrysippi discipulus. Sext⁹ medicę acutæ intelligentiæ. Septimus grāmatic⁹: cuius epigrāmata ferunt. Octauus Sydoni⁹ philosophus epicure⁹ q de regno scripsit. De repu. De nuptiis. De ipotetæ Thyestæ. De amorib⁹. Cōmētaria i leges Platōis li. vii.

Z ephyrus cū. y. græco scribit' uent⁹ ē occidentalis. De quo Ouī. in primo de tristibus:

Nunc zephyrus fero uespere missus adest.

Z etis cū. t. exili: & .i. latino semp apud græcos scriptū cōperi. q̄q; multi ex nostris scribāt Zetum cū. u. in fine & non cū. i. Fuit filius Boreæ ex Orithyia: & frater Calais.

Z ethus dū cū. th. aspirato scribit': fuit teste Homero in. xi. odisseæ: filius Iouis ex Antiopa: & frater Amphiōnis.

Z eugma cū. eu. diph. subsequente. g. scribit' odisi pōt latie cōnectio. Nam figura ē quæ tūc quoq; fit cum plures sensus uno uerbo claudunt'. Quod trib⁹ cōtingere modis. aut in prio uerbo utrinq; nos & tu. & cūc dicit' prozeugma. In medio ut tu currit & ille. & tūc dicit' mesozeugma. In ultimo ut Hic illius arma: Hic currus fuit. Similiter Terentius: Hoc tpe obsequium amicos: ueritas odium parit. Et dicitur hysterozeugma cū y. græco aspirato.

Z exis cū. eu. diph. subsequente. s. & .i. latino scribit': fuit pictor Heracleotes maxim⁹ sua ætate. i. olympiade octa: & nonagesima. Hic teste Pli. xxxv. natu. histo. pēnculum ad magni glorii pduxit. Opeq; tantas acquisiuit ut instituerēt donare opera sua: eo quod nullo precio satis digno pmutare posse diceret. Aequales ei⁹ & æmuli fuere Timātes: Androgides: Theopompus: & Parrhasius: q defendisse cū Zeusside in certamē tra duxerat iudicius in dissōe Parrhasius. Idem teste eodē Pli. fert' pinxisse puerum uuas ferentē: ad quas cum aduolarent aues: pcessit iratus operi & dixit: Vuas melius pinxi q̄s puerum. Nam si & hoc confecissem aues ipsæ timuissent. Idem etiā Quintiliano teste luminū umbrarūq; dicit' inuenisse ratione & plus membris corporis dedit. Id amplius atq; angustius ratus: atq; (ut existimant) Homerū secutus: cui ualidissima quæq; forma etiam in fœminis placet.

Z euxo cū. eu. diph. & .x. cōsonāte scribit': fuit teste Hesio. i theogōia una ex nymphis filia oceani & tethyos.

Z odiacus cū .i. latino: & .c. exili scribit' idici pōt a nobis a ialit. Nam circulus ē signoꝝ: quæ in formam animalium figurantur: & a zoon: quod ē aial derivat' ut aries taurus. & reliqua. Cingitq; totum cælum in obliquū: hoc est cancro circulū affinū: & capricorno hyemalē contingens. Vnde dixit Virgilius in primo georgicorum:

Obliquum qua se signoꝝ uerteret ordo.

Z opyrus cum. y. græco scribit': fuit Megabizi filius: cui⁹ opera & industria (ut dixit Herodotus i. uii. histo.) Darius babylonem cepit.

Z uthus cū. th. aspirato scribit': fuit teste Homero in. x. odisseæ: Aeoli filius ex Lepatra.

IOANNIS Tortellii Arretini cōmentariorū grāmaticorū de Orthographia dictionū e græcis tractarū opus per Hermanū Lichtenstein colonensem: Venetiis pridie Idus Nouembres accuratissime impressum: Anno salutis. M.CCCC.LXXXIIII.

PRIMARIO LITTERARII ORDINIS VIRO CONSTANTINO ROBEGANO NOTARIO TARVISANO HIERONYMVS BONONIVS .P. .S. .D.

Verendam Hominum istis temporibus uaniloquentiā: qui dum cæteris detrahunt sibi plurimum ascribere opinantur: neminem uirum doctum cui non allatrent intactum relinquāt: æquo animo ferre non possum Constantine uir optime. Neq; enim ingratitudine qua isti hac in re potissimum coarguuntur: quicq; mihi fultius uidetur. Siquidem Guarinus ille Veronēsis: Laurentius Vallensis: Arretinus Georgius Trapezuntius: complures q̄ alii doctissimi: qui romanam linguā maiorum incuria tandē ad ficiem putre uetustate collapsam: obliteratam prope extinctamq; magno cū labore ac studii diligentia restituere

ut his ducibus qeqd boni in re litteraria habemus: simus maxime conſecuti: eaminis morſibus undiq; diſlaniantur. Nec ē qui magnis ſaltem nominibus parcat. O ſtoliditatem inſulſiſſimā: ceteros taceboude Ioanne Arretino pro loco tantum loquar. Quæ ante laboriosiſſimum hoc opus orthographiæ apud latinos inquam habebatur ratio? Nulla prorſus. Latinitas græcitatis cōmercio egebat: uſq; adeo ut neutram merito noſce putaret q alteram tantuq; ſciret. Græce dictiones ex cuiuſque arbitrio ſcribebantur: nec ullus rationi aderat modus. parum id quidem. At qui codices corruptiſſimos depraualiſſimoſque Ciceronem: Liuium: Plinium: Quintilianum: Gellium: auctores eloquentiſſimos uix loquentis habebamus. Hiſtoriarum uero græcarum Strabonis: Herodoti: Thucydidis ignari omnino eramus. Quæ impræſentia apud Tortellium diligentiſſimum auctorem pro locis aperta: ut nunc diſcipuli præceptoribus olim doctiores ſint eſſe cere. Gratiæ habendæ huic reliquiſq; q difficiles nobis aditus monſtrarunt: gratiæ habendæ eſſent: Non litteras ignoraſſe (quod de Tortellio audiui quoſdaṁ obloqui auſos) publicandi. Qui tamē ſi nōnunq; aliqd (ut eoꝝ loquamur more) inſipidum: aliquid minus gratum ſonunt: quandoq; bonū Homerus dormitaſſe etiānum recenſendum: Non omnis porro poſſe olā: Nō oia eidem deos dediſſe ut Annibali Maharbal aio uerſandum foret. Ceterum qa temeritatis atq; ignorantiæ fronti meæ indelebile ſtigma inuſſuꝝ iri prænonitus ſum: quippe q caſtigandi operis in quo (ut aiunt) plurima errata: ac perperam dicta ſunt: grauē & uiribus meis longe imparem, poinciam audaciter ſubierim. Vnuꝝ pfiteor: nouiſſe me cenſuræ meæ nō eē tanto operi addere neceſſaria: aut demere ſuperuacania: neq; nouū opus confiecre uoluiſſe. Verum operā potius dediſſe ut ea archetypa haberentur in exēplar: quæ auctor ipſe ſubtegminis alicm haud idigus intexuerat. Cuius rei Blaſium lignaminū patauinū uiram ſane integerrimū nec doctum minus tibi quēadmodum familiarem Conſtantine ſincerum teſtem appello. Is Tortellii ſuꝝ ſolita in oēs humanitate mihi copiam cuꝝ feciſſet: omne hac in te conſiliū meum plane intellexit. Nolle qōq; peruertere, curantem utiq; ut Tortelli⁹ non ut Hieronymus ſcriberet. Siqui tamē caracteres inuerſi: litteræ duplicatæ ubi ſimplices debuiſſent poni: aut ecōtra: alia pro aliis exilis pro denſa: repetita ſyllaba: aut prætermiſſa: interlegēdum occurrerint: nō meæ inſcitiæ uerum celeritati librariorꝝ tribuatur. Nec tamen tales hi erunt errores: ut nō facillime caſtigaturus ſit culpam in me nullam relaturus benignus interpres. Tu interim bene uale: & quod facis me ama.

EIVSDEM HIERONYMI CARMEN IN PRIMI IMPRESSORIS COMMENDATIONEM.

Tingere diſpoſitis chartas quicunq; metallis
Cœpit: & inſignes edidit aere notas:
Mercurio genitore ſatus: genitrice Minerua
Prædituſ æthereæ ſemine mentis erat
Non illum Cereris: non illum cura Lyæi
Terrenæ tenuit non opis ullus amor:
Copia librorum cupidis modo rara Latinis
Cum foret: auſpicijs illius ampla uenit
Improbus innumeris librarius ante talentis
Quod dabat: exigua nunc ſtipe uendit opus
Hiſtoriæ uenere Titi: ſe Plinius omni
Gymnaſio iactant Tulliuſq; atq; Maro:
Nullum opus (o noſtri ſeclicem tēporis artem)
Cellat in arcano bibliotheca ſinu.
Quem mō rex: quē uix princeps mō earus habebat
Quiſq; ſibi librum pauper habere poteſt
Redditus hac etiam nuper Tortellius arte
Plurimus: deſcribas: qua ratione docet.
Hinc eme q lingua cultus cupis eſſe latina
Hinc eme grāmaticus q cupis eſſe bonus
Quæ geminida notis fuerit tibi ſyllaba: ſimplex
Quæue ſit: exilis: denſaue: doctus eris.
Poſtmodo qui fuerit grato ſi cōmodus uſu:
Has memor aſſiduis plauſibus ede preces
Artifici ſemper faueant pia numina ſancto
Vtilis effluxit cuius ab arte liber.

.L. .V. .F.

15

N=32.

Orientalis Gra
lis

Regnus Sorabiæ.

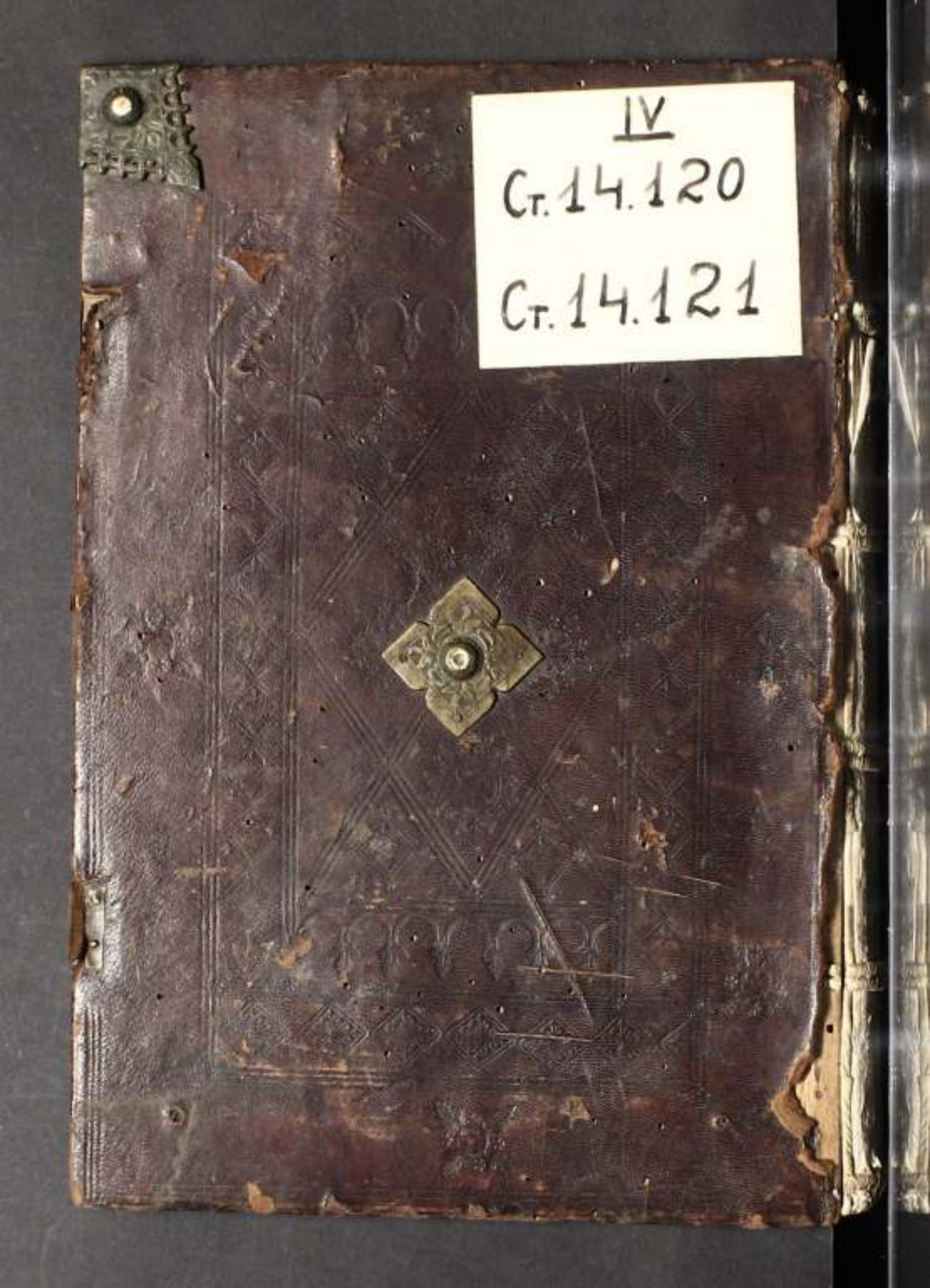
IV
Ст. 14.120
Ст. 14.121